

U

U, u n. (-,-) : U g., u g. ; *jemandem ein X für ein U vormachen*, reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., lakaat da grazañ, kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b., pentañ lern d'u.b., finesiñ ouzh u.b., tennañ siklezoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, bilhiñ, gludañ, bouc'hiñ, punañ, tizhout, flemmañ, toazañ, brattelat, stranañ, stranañ, skobardiñ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., c'hwenat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louamiñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b.

u. : [berradur evit **und**] ha, hag.

Ü n. (-,-) : U daoubik warnañ g., U-Umlaut g.

ü n. (-,-) : u daoubik warnañ g., u-Umlaut g.

u.a. : [berradur evit **unter anderem / unter anderen / und andere / und anderes**] e-mesk traoù all, hag all, h.a.

u.a.m. [berradur evit **und andere(s) mehr**] h.a., hag all, hag e-se, ha kement tra 'zo c'hoazh, ha kement tra 'zo holl, ha kement a zo, ha me oar me, ha n'ouzon dare, hag ar rest, ha n'ouzon pet all, ha pet tra-holl, ha traoù evel-se.

u.A.w.g. : [berradur evit **um Antwort wird gebeten**] diskrivit mar plij, respontit mar plij.

U-Bahn b. (-,-en) : [berradur evit **Untergrundbahn**] metro g., [dre fent] tren buzhug g. ; *mit der U-Bahn fahren*, mont gant ar metro ; *sich aus der U-Bahn quälen*, en em zistrobañ a-douez an dud evit diskenn eus ar metro.

U-Bahnhof g. (-s,-höfe) : arsav metro g.

U-Bahn-Zug g. (-s,-züge) : metro g., strobard metro g.

übel ag. : fall, drouk, drougoberius, drougoberus, gwalloberus, vil ; *eine üble Gewohnheit*, un tech fall g., ur boaz fall g., ur voaz fall b., ur pleg fall g., ur gammvoaz b., ur c'hammvoaz g., ur c'hammbleg g., ur droukpleg g., ur gwallbleg g., ur gwalldech g., un droukkustum g., un atapi divalav g. ; *eine üble Sache*, ur blegenn lous (divalav) b., un afer gazus b., ur gempenn b., ur gaoc'henn b., ur grenegell b., ur vuilhenn b., ul lagenn b., un afer liboudennek b., ur gudenn lous g., ur gwall afer b., ur gaotigell b. ; *ein sehr übler Gestank*, ur c'hwezh ar fallañ b., ur c'hwezh an diaoul b., ur c'hwezh da ziskar ur marc'h b., ur c'hwezh da ziskar ar c'hezeg b. ; *das ist nicht übel*, n'eo ket fall tamm ebet, brav eo da welet, n'eo ket ur vezh da welet, neuz en deus an dra-se, tres en deus an dra-se ; *in übler Lage*, en ur blegenn, en ur gwall blegenn, en ur blegenn gwall ziaes, en ur blegenn lous, en ur gudenn lous, en ur pleg berr, en avel d'e voue, berr war e spar, paket fall, tapet diaes, en ur gempenn, en ur grenegell ; *übles Aussehen*, neuz (feson) fall

b., liv fall g., penn kozh g. ; *üble Nachricht*, keloù fall g. ; *übler Schlag*, mestaol g. ; *übler Streich*, bourd divalav g., tro divalav b., taol divalav g., taol vil g., noualantez b., c'hwibez penn-da-benn str., taol gast g., rozenn gaer b., moc'herezh g., tro-gamm b., tro-dall b., tro-fall b., malis ruz g./b., malis du g./b., malis diaoulek g./b., tro lous b., troidell fall b. ; *üble Streiche spielen*, ober troioù krougapl, ober krougaj ; *jemandem einen üblen Streich spielen*, ober vil d'u.b., ober divalav gant u.b., ober divalav d'u.b., ober lous d'u.b., ober divalaverezh d'u.b., ober divalaventez d'u.b., c'hoari un taol fobiez d'u.b., c'hoari un taol kamm d'u.b., c'hoari un dro-gamm d'u.b., c'hoari un dreuflezenn d'u.b., tennañ un dreuflezenn d'u.b., ober un dreuflezenn d'u.b., ober an dall (ur gwall dro, un dro fall, un dro lous, un dro divalav, un dro vil) d'u.b., c'hoari an dall (un dro-dall, un dro lous, an troad leue) d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tennañ un dro-dall (un dro-bleg) d'u.b., c'hoari un taol gast d'u.b., c'hoari e baotr gant u.b., ober e baotr gant u.b., gwalldapout u.b., strañ u.b. ; *ein übler Kerl, ein übles Subjekt*, ul lakepod g., ur gwallbaotr g., ur gwallbezh g., ur gaihenn a zen b., ur gwallibil g., ur fall lakez g., un noazour g., ur gwall bezh g., ur pezh lous g., ur pezh vil g., ur pezh divalav g., ur c'hozh tra badezet g., un tamm kozh tra g., un dra vil g., ur vil g., un dra fall g., un dra milliget g., ur pezh vil g., ul labous treut g., ul labous kailh, ul labous kleiz g., ur stronk labous g., ur gwall labous g., ur paotr kailh g., un den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., ur paotr a zo kement si fall 'zo tout ennañ g., un druilhenn b., un hailhon g., ul legestr g. [liester ligistr], ur stronk labous g. ; *das ist ein übler Kerl*, hennezh 'zo gwaz a-walc'h, hennezh n'eus netra a vat ennañ, hennezh n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ, hennezh a zo kement si fall 'zo tout ennañ, pezhell eo e galon gant ar fallagriezh, hennezh a zo korvigellet e galon a fallagriezh, e gont a fallagriezh a zo ennañ, ur gaihenn a zen a zo anezhañ ; *übles Element*, lampon g., legestr g., fall den g., pezh fall g., gwallbezh g., tra milliget g., toull visoù g., paotr lavis g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., bosenn a zen g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., lec'hidenn a zen fall g., gwir hailhon g., hailhon echu g., truilhenn b., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den korvigellet e galon a fallagriezh g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr a zo kement si fall 'zo tout ennañ g., gast b., hailhevod g., jalod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., maraod g., renavi g., peñsel fall g., pikouz fall g., stronk g., gaster g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., fallakr g., sac'h malis g., gwallbaotr g., gwallibil g., labous treut g., labous kailh, labous kleiz g., stronk labous g., gwall labous g., paotr kailh g., paotr fall g. ; *üble Brut*, noueañs b., lastez tud g., ravalidi ls., breinaj g., gañsaj g., gorad naered-gwiber g., orin g., gisti ls., torfedourien en o had ls., lignez b., tud didalvez ls.

Adv. : fall ; *das sieht nicht übel aus*, brav eo da welet, n'eo ket ur vezh da welet, neuz en deus an dra-se, tres en deus an dra-se ; *die übel gesinnten Leute*, an dud direizh ls., an dud fall ls., an dud mennet fall ls., an dud mennozhiet fall ls., an dud ratozhiet fall ls., an dud bizet fall ls., an dud tuet fall ls., an drouksoñjerien ls. ; *das Schiff wurde vom Sturm übel zugerichtet*, gwallaozet e oa bet al lestr gant ar gorventenn, gwallgaset e oa bet ar vag gant ar wallamzer, paket he doa ar vag ur gempenn diouzh ar gorventenn, gwallaget e oa bet ar vag gant ar gorventenn, ifamet e oa bet ar vag gant ar gorventenn, gwall voufonet e voe ar vag gant ar wallamzer ; P. *man hat ihn übel zugerichtet*, hennezh en deus tapet e stal 'vat, lakaet eo bet en ur gwall stad 'vat, gwallaozet eo bet brav ha kempenn, pizh ha prop eo bet diboultrennet e borpant dezhañ, hennezh a zo bet gwallgempennet 'vat, kempennet mat eo bet evit doare, kempennet en un doare brav eo bet, trepanet eo bet ha prop, aozet eo bet ganto, dorloet eo bet, hennezh a zo hudur da welet ; *seine Schuhe übel zurichten*, treuziñ e votoù ; *es steht übel mit seiner Gesundheit*, da fall ez a e yec'hed, fall emañ e gont, hemañ a ra ruskenn fall (ne ra ket ruskenn vat), n'eo ket gwall yac'h, ned a ket herrus gantañ, ned a ket herrus an traoù gantañ, kas a zo warnañ, gwastañ a ra e stad, ne ya ket mat an traoù gantañ, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo an traoù gantañ, krog eo d'ober neuz fall, c'hoari a ra gant e voued, erru eo nezet e gerdin, emañ o nezañ e gevre, bremaik emañ nezet, krog eo da c'hoari da fall, hennezh a zo erru pell gantañ ; *er ist übel dran*, tapet fall eo, paket fall eo, emañ o c'hoari da fall, n'emañ ket war e du, fall emañ e gont, en ur par fall emañ ; *er ist sehr übel daran*, en avel d'e voue emañ, trist eo an traoù gantañ, bez emañ en ur blegenn gwall ziaes, dindan ar bec'h emañ, berr eo war e sparl, paket eo en ur pleg berr, tapet diaes eo, en ur gempenn emañ ; *er ist am übelsten dran*, dezhañ eo ar gwashañ ; *übel gelaunt*, rekin, e benn a-dreuz, o c'hoefiñ, koeñvet e boch, kintoù ennañ, ginet, en e benn fall, e benn e gin, troet fall, troet fall ar bramm en e gof, ur bramm a-dreuz gantañ en e gof, imoret fall, gwallimoret, en imor fall, echeve, loariet, en e loariad, war e du fall, brizh, a dro fall, e roched e gwask e revr, e leue a-dreuz gantañ, aet e leue a-dreuz gantañ, e leue a-dreuz en e gof, e leue a-dreuz ennañ, fas rous outañ, kamm e vlevenn, aoz fall ennañ, ... n'eo ket eeun e vouroun, ... n'eo ket plaen e bastell war e revr, treuflez, trenk e valadenn, trenket e valadenn, tev e vourrennoù, e gwad porc'hell ; *er ist fürchterlich übel gelaunt*, n'eo ket brav tostaat outañ, n'emañ ket e voc'h er gêr, a dro fall emañ, treuflez eo, n'emañ ket e holl voc'higoù er gêr gantañ, n'emañ ket e saout er gêr, n'emañ ket e voc'h er gêr, n'emañ ket e vuoc'h vrizh er gêr, kollet en deus e vuoc'h vihan pik du, n'eo ket brav kaozeal ouzh e visaj hiziv, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ, emañ e roched e gwask e revr, emañ e leue a-dreuz gantañ, aet eo e leue a-dreuz gantañ, emañ e leue a-dreuz en e gof, emañ e leue a-dreuz ennañ, bout ez eus kogus àr an heol, aoz fall a zo ennañ, kamm eo e vlevenn, n'eo ket eeun e vouroun, n'eo ket plaen e bastell war e revr, fas rous a zo outañ, trenk eo e valadenn, trenket eo e valadenn, deuet eo e laezh da drenkañ, e gwad porc'hell emañ, tev eo e vourrennoù, n'eo ket eeun e vourrou, rekin eo, n'emañ ket en e charreoù, o c'hoari e benn fall emañ, en imor fall-put emañ, e gwalam emañ, en imor santel emañ ; *sie ist fürchterlich übel gelaunt*, n'eo ket eeun he mouroun ; *kräht das Huhn und schweigt der Hahn, ist das Haus gar übel dran*, an tog a zle mestrin d'ar c'hoef ; *übel klingend*, diheson ; *übel riechend*, flaerius, louvidik, blazer, louvus, blazus ; *ich finde, hier riecht es übel*, c'hwezh fall a glevan ; *mir wird übel*, heugdoñjer a sav ennon, en em gavout a ran diaes, dont a ran da vezañ fall,

deuet on fall, deuet on diaes, mont a ra fall ganin, me a sav va c'halon, heugañ a ra va c'halon, doñjeret eo va c'halon, dislonk 'm eus, c'hoant dislonkañ 'm eus ; *davon wird mir übel*, ar boued-se a zeu da neuñ (da zarneuñ) war va c'halon, heugdoñjer a sav ennon pa zebran an dra-se ; *mir ist übel*, kouezhet eo ar fall warnon, sevel a ra va c'halon, heugañ a ra va c'halon, emañ o vont da semplañ, emañ o vont da fatikañ (da fatañ), deuet on da vezañ fall, aet on fall, me a venn mankout, va c'halon a zo e-giz war-neuñ ; *übel angebracht*, dizereat, dijaoj, amzereat, amzere, digoulz, dibred, dibrepoz ; *wohl oder übel*, a-c'hrad-vat pe a-c'hrad-fall, dre gaer kenkoulz ha dre nerzh, dre het pe dre heg, dre dous ha dre heg, etre c'hwek ha c'hwev, dre gaer pe dre griz, dre gaer pe dre heg, dre gaer pe dre vil, dre vrav pe dre vil, dre vrav pe dre hav, plijet pe get, bezet drouk bezet mat gant neb a garo, droug pe vad ganeoc'h, bezet drouk ha mat ganeoc'h, pe c'hwia a vezo mat ar stal ganeoc'h pe ne vezo ket, pe vad pe fall e vo ganeoc'h, droug ha fach ganeoc'h, pe zrouk e vo gantañ pe ne vo, bezet drouk bezet mat gantañ, drouk ha mat gantañ ne vern ket, mat ha drouk, dre ma n'eus ket gwelloc'h, pa n'eus ket gwelloc'h, o vezañ n'eus netra a well, e defot gwell, karent pe ne garent ket (Gregor), pe zrouk pe vat e vo gantañ, ha pa vefe dispiljet ; *wohl oder übel wird er hingehen müssen*, pe zrouk pe vat e vo gantañ, rankout a raio mont di ; *etwas übel nehmen*, kemer udb a berzh fall (a wall berzh), gwallgemer udb (Gregor), kavout bras udb, kavout togn udb, kavout kalz udb, en em gemer (bezañ feuket, bezañ chalet) abalamour d'udb, anoaziñ diwar udb, kemer udb d'an treuz ; *jemandem etwas übel nehmen*, kaout droug (kemer droug, derc'hel droug, magañ droukrañs, goriñ drougiezh, derc'hel drougiezh) ouzh u.b. en abeg d'udb, mirout greunenn ouzh u.b. en abeg d'udb, bezañ droug en an-unan a-enep unan all en abeg d'udb, derc'hel imor ouzh u.b. en abeg d'udb, derc'hel drougiezh diwar u.b. en abeg d'udb, kaout heg (drougiezh) ouzh u.b. abalamour d'udb, bezañ leskidik war-lerc'h u.b. en abeg d'udb, ober stad fall eus u.b. en abeg d'udb ; *nehmen Sie es mir nicht übel*, n'it ket da gemer kaz ouzhin, salokras, salv ho kras, arabat deoc'h bezañ (mont) e droug ouzhin, arabat deoc'h kaout droug ouzhin, arabat deoc'h derc'hel droug ouzhin, arabat deoc'h kemer droug ouzhin, arabat deoc'h derc'hel drougiezh ouzhin, na gemerit ket an dra-se a berzh fall ; *nehmen Sie mir nicht übel, was ich Ihnen sagen werde*, n'it ket da ober van ma lavaran an dra-se deoc'h, arabat deoc'h bezañ feuket gant ar pezh am eus da lavaret deoc'h ; *mir egal, ob man es übel nimmt, ich habe bitter um ihn geweint*, droug pe vad 'vo gant den, kalz em eus gouelet dezhañ ; *da tust du übel daran, zu ...*, gaou ouzhit da-unan a rez o ..., gwazh e vi eus an dra-se, ne vefe ket a boan dit ober an dra-se, ne zlefes ket ober an dra-se, n'eo ket fur ober an dra-se, fall a rez [ober udb], maleur e vo dit [ober udb] ; *jemandem Übles nachreden*, dornañ traoù diwar-benn u.b., lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., pilat (louzañ, dispenn, gwashaat, dantañ, flemmañ, gwallvrudañ, begata) u.b., terriñ keuneud war kein u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., flipata u.b., binimañ u.b., glabousañ u.b., teodata diwar benn u.b., lavaret ar seizh seurt ruz eus u.b., dispenn brud u.b., dispenn u.b. da dud all, reiñ e gement all a zroukprezegerezh d'u.b., didammañ brud u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., diskar u.b., ober e votoù (e wele, ur porpant nevez) d'u.b., dresañ porpant u.b., plaenaat porpant u.b., teodata diwar-benn u.b., droukkomz (gwallgomz) eus u.b., droukkomz (gwallgomz) diwar-benn u.b., lavaret droug (drouklavaret) diwar-benn u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg diouzh u.b., droukprezeg eus u.b., lavaret droug eus u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, gwalc'hiñ gros

saeoù, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., displuñvañ e benn d'u.b., lakaat gedon da redek diwar-benn u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., lañchennañ u.b., komz drouk diouzh u.b., fallgomz ag u.b., gwallgomz ag u.b., chupennañ war u.b., dispenn chupenn u.b., pikañ e chupenn d'u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., gwiskañ u.b., glabousat u.b., astenn e deod diwar-benn u.b., hiboudiñ ; *ich möchte keinem Übles nachreden*, n'am eus ket c'hoant da vezañ bountet e kaozioù ; *übler Streich*, bourd divalav g., tro divalav b., taol divalav g., taol vil g., noualantez b., c'hwibez penn-da-benn str., taol gast g., rozenñ gaer b., moc'herezh g., tro-gamm b., tro-dall b., tro-fall b., malis ruz g./b., malis du g./b., malis diaoulek g./b., tro lous b., troidell fall b. ; *jemandem übel mitspielen*, ober vil d'u.b., ober divalav gant u.b., ober divalav d'u.b., ober lous d'u.b., ober divalaverezh d'u.b., ober divalaventez d'u.b., c'hoari un taol fobiez d'u.b., c'hoari un taol kamm d'u.b., c'hoari un dro-gamm d'u.b., c'hoari un dreuflezenn d'u.b., tennañ un dreuflezenn d'u.b., ober un dreuflezenn d'u.b., ober an dall (ur gwall dro, un dro fall, un dro lous, un dro divalav, un dro vil) d'u.b., c'hoari an dall (un dro-dall, un dro lous, un dro divalav, an troad leue) d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tennañ un dro-dall (un dro-bleg) d'u.b., c'hoari un taol gast d'u.b., c'hoari e baotr gant u.b., ober e baotr gant u.b., gwalldapout u.b., straniñ d'u.b.

Übel n. (-s,-) : droug g., gwall g., malapa g., noaz g., fall g. ; *kleines Übel*, hanterzroug g., nes-damant g. ; *es gibt kein schlimmeres Übel als den Krieg, von allen Übeln ist der Krieg das Schlimmste*, n'eus ket krisoc'h gwall eget gwall ar brezel - n'eus netra ken gwazh hag ar brezel - ar brezel, hennezh eo ar gwashañ ; *diese Übel, die uns belasten*, an drougoù a bouez warnomp ; *wir müssen uns vor diesem Übel am meisten fürchten*, an droug-se a zleomp kaout aon razañ muiañ (ar muiañ) ; *ein notwendiges Übel*, un droug ret ober gantañ g. ; *ein Übel beseitigen*, diwriziennañ (terriñ war) un droug bennak, kas un droug bennak da get, bezañ trec'h d'un droug bennak, remediañ ouzh un droug bennak, kaout al levezon war un droug bennak, diouennañ un tech fall, diwriziennañ ha distrujañ ur pleg fall (Gregor), dibennañ ur si fall bennak, heskiñ mammenn un tech fall, mogañ un droug bennak en e vouedenn, harluañ un tech fall a-douez an dud, harluañ un tech fall a-vetoù an dud, lemel ur pleg fall ; *das Übel an der Wurzel fassen*, troc'hañ ar c'hentañ droug, troc'hañ gwrizioù an droug, terriñ war abeg an droug, troc'hañ groñs a-raok an droug, mogañ an droug en e vouedenn ; *die Ursache des Übels, die Wurzel des Übels*, gwrizienn an droug b., bouedenn an droug b. ; *einem Übel vorbeugen*, mont en arbenn d'un droug bennak, parraat un droug, parraat ouzh ur gwall, remediañ ouzh un droug bennak, troc'hañ a-raok un droug bennak ; *einem Übel vorgebeugt haben*, bezañ kuit ha pare diouzh un droug bennak, bezañ kuit ha pare diouzh ur gwall bennak ; *unheilbares Übel*, droug diremed g., droug dibare g. ; *das Übel ist bereits geschehen*, graet eo an droug ; [dre vousgoap] *an allen Übeln der Welt schuld sein*, bezañ kablus eus ar seizh pec'hed-mammenn war'n-ugent ; [relij.] *erlöse uns von dem Übel* ! hon diwall diouzh an Droug ! mirit na zaimp da goll ! lam (lamit) diwar hon eneoù pouez ar pec'hedoù ! distroit an Droug diwarnomp ! distro an Droug diwarnomp ! diboagn (diboagnit) hon eneoù ! hon diliv (hon dilivrit) a bep droug ! pella (pellait) an Droug diouzhomp ! ; *jemanden vom Übel abbringen*, diorren u.b. diouzh an droug ; *zu allem Übel*, hag ouzhpenn se, ha war ar marc'had, war ar priz, war ar bern, war an holl, war ar barr, ha gwashañ pezh 'zo, hag evit ma

vefe ar gwall en e varr ; [tro-lavar] *von zwei Übeln muss man das kleinere wählen*, gwelloc'h ur fri bras evit daou vihan - gwelloc'h gloazañ daou eget lazhañ unan - pa vez erruet ar gwall, e vez gwelloc'h bezañ born eget bezañ dall - pa zle erruout gwall, gwell eo born eget dall - eus a zaou zroug, ar bihanañ atav - pa vez tro da goll eo gwell hanter eget holl - dalc'h mat d'ar bas, laosk ar belost da gas ; [dre skeud.] *um sich greifendes Übel*, gwalenn b., gwalennad b., reuz g., reuziad g., gwallreuz g., prendenn g., gourmest g., gouli g., gloaz b., kontamm g., bosenn b., lorgnez b., lovrnez b.

Übelbefinden n. (-s) : damgleñved g., diaezamant g., diaez g., diaezad g., c'hwedenn b., heug g., heugenn b., sav-kalon g., kalonask b., kalonlosk b., kalondev b., stad heugennel b.

übelgelaunt ag. : rekin, e benn a-dreuz, o c'hoefñviñ, koefñvet e boch, kintoù ennañ, ginet, en e benn fall, e benn e gin, troet fall, troet fall ar bramm en e gof, ur bramm a-dreuz gantañ en e gof, imoret fall, gwallimoret, echeve, en e loariad, en imor fall, loariet, war e du fall, brizh, a dro fall, e roched e gwask e revr, e leue a-dreuz gantañ, aet e leue a-dreuz gantañ, e leue a-dreuz en e gof, e leue a-dreuz ennañ, fas rous outañ, kamm e vlevenn, aoz fall ennañ, n'eo ket eeun e vouroun, n'eo ket plaen e bastell war e revr, treuflez, trenk e valadenn, trenket e valadenn, trenket al laezh, tev e vourrennoù, e gwad porc'hell ; *sie ist fürchterlich übelgelaunt*, n'eo ket eeun he mouroun.

Übelkeit b. (-,-en) : heug g., heugenn b., sav-kalon g., doñjer g., rukun g., regred g., c'hwedenn b., diaezamant g., diaez g., diaezad g., kalonask b., kalonlosk b., kalondev b., stad heugennel b. ; *bei Übelkeit und Erbrechen hilft Kamillentee*, ouzh an heug hag ar sav-kalon e vez mat evañ dour diwar gramamailh, dour diwar gramamailh a zo mat ouzh an heug hag ar sav-kalon ; *Übelkeit erregend*, heugennus, heugus, flaeirus, doñjerus, regredus, ... a laka ar galon da heugañ, ... a laka ar galon da sevel ; *Übelkeit verursachen, Übelkeit erregen*, bezañ heugus (flaeirus, doñjerus, regredus), lakaat ar galon da heugañ, lakaat ar galon da sevel ; *unter Übelkeit leidend*, heugennek ; *unter Übelkeit leidender Patient*, klañvour heugennek g. ; *unter Übelkeit Leidender*, heugenneg g. [liester heugenneien].

Übelklang g. (-s,-klänge) : disonegezh b.

übellaunig ag. : rekin, e benn a-dreuz, o c'hoefñviñ, koefñvet e boch, kintoù ennañ, ginet, en e benn fall, e benn e gin, troet fall, troet fall ar bramm en e gof, ur bramm a-dreuz gantañ en e gof, war e du fall, imoret fall, gwallimoret, en imor fall, echeve, loariet, en e loariad, brizh, a dro fall, e roched e gwask e revr, e leue a-dreuz gantañ, aet e leue a-dreuz gantañ, e leue a-dreuz en e gof, e leue a-dreuz ennañ, fas rous outañ, aoz fall ennañ, kamm e vlevenn, ... n'eo ket eeun e vouroun, ... n'eo ket plaen e bastell war e revr, treuflez, trenk e valadenn, trenket e valadenn, e gwad porc'hell, tev e vourrennoù, tagnous, grignous, hek, hek e c'henoù, c'hweros, mouzher, chakous, kintus, kinteüs, kinte ennañ, fioun ennañ, razailher, diaes, penn-fall, penn-sourd ; *übellaunisch sein*, tagnouzal ; *übellaunisch werden*, tagnousaat ; *übellaunisch machen*, tagnousaat ; *vom Wein übellaunig werden*, kaout ur gwall voeson.

Übellaunigkeit b. (-) : gwallimor b., imor fall b., imor b., echeve g., gin g., ingenn b.

übelnehmerisch ag. : anoazus, kizidik.

übelriechend ag. : flaeirus, louvidik, blazus, blazer, louvus, mouezhus, ... a vouezh, ... a daol mouezh ; *übelriechender Atem*, anal vrein b., anal flaeirus b., anal drenk b.

Übelstand g. (-s,-stände) : chastre g., diaezamant g., diaez g., direizhamant g., direizh g./b.

Übeltat b. (-, -en) : drougober g., drougobererezh g., fallober g., gwallober g., gwalladenn b., kammober g., gwall g., mestaol g., gwalldaol g., taol-droug g., taol kailh g., viloni b., fallentez b., falloni b., P. lamm-touseg g. ; *eine Übeltat begehen*, drougober [drougc'hra-], fallober [fallc'hra-], gwallober [gwallc'hra-], mestaoliañ, ober ur fallentez, ober ur falloni ; *sich an den Übeltaten seiner Kumpane beteiligen*, kemer e lod e gwalloù e genvreudeur ; *alle Übeltaten, die ihr begangen habt*, an holl wall hoc'h eus graet, an holl walloù hoc'h eus graet ; *eine Übeltat vertuschen*, kuzhat un drougober.

Übeltäter g. (-s, -) : drougoberour g., drougoberer g., gwalloberour g., mestaolier g., droukc'haer g., gwaller g., falloberer g., gwallibil g., kalkenn g./b., fallakr g., sac'h malis g., viltañs g., torfedour g., feller g.

übeltätig ag. : 1. drougoberius, drougoberus ; 2. [hudouriezh] strobinnellus.

übelwollen V.gw (will übel / wollte übel / hat übelgewollt) : *jemandem übelwollen*, karet droug d'u.b., karet droug ouzh u.b., pediñ droug d'u.b., klask an dro ag u.b., klask en-dro ag u.b., magañ droukrañs (derc'hel drougiezh, goriñ drougiezh) ouzh u.b., derc'hel imor ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., bezañ e malis ouzh u.b., endevout malis ouzh u.b., bezañ leskidik war-lerc'h u.b., bezañ e droukrañs (bevañ e droukrañs, bevañ e drougiezh) gant u.b., bezañ e luz gant u.b., bezañ e yenien d'u.b., kaout yenien ouzh u.b., bezañ droug en an-unan a-enep u.b., bezañ droug en e gorf a-enep u.b., kaout droug (drougiezh, heg) ouzh u.b. ; *übelwollend*, droukrañsus, mennet fall, droukyoulet, doukyoulek.

Übelwollen n. (-s) : droukrañs b., malis g./b., malivolañs b., droukyoul b., gwallyoul b.

üben V.k.e. (hat geübt) : 1. ober gant ; *Geduld üben*, padout, amzeriañ, amzeriñ, pasiantiñ, reuziñ, morc'hedal, kemer pasianted, chom da c'hortoz, deport, kaout pasianted, diskouez e seizh pasianted, en em basiantat, kemer pasianted / bezañ ur skouer a basianted (Gregor), amzeriñ gant e seizh pasianted, gouzout hirc'hortoz ; *Verrat üben*, mont da drubard (da dreitour), trubardiñ ; *Gastfreundschaft üben*, bezañ degemerus, reiñ digor, reiñ degemer ; *Nachsicht üben*, bezañ pardonus (komprenus), bezañ ledan e vañch, bezañ mat (dous, damantus, habask) (Gregor) ; *Selbstkritik üben*, en em zezvarn, emzezvarn ; *gegen jemanden Nachsicht üben*, pardoniñ d'u.b., bezañ pardonus e-keñver u.b., bezañ damantus d'u.b., bezañ re vadelezhous ouzh u.b., bezañ asantus ouzh u.b., bezañ ledan e vañch e-keñver u.b., bezañ mat (dous) e-keñver u.b. / bezañ habask en andred u.b. (Gregor) ; *Nächstenliebe und Barmherzigkeit üben*, bezañ karantezus e-keñver an nesañ.

2. pleustriñ, gourdonañ, embregañ, embreger, embregata, [implijet en tu-gouzañv] letriñ ; *eine Truppe üben*, gourdonañ soudarded ; *Klavier üben*, pleustriñ war ar piano, deskiñ diouzh ar piano ; *Gesang üben*, pleustriñ war ar c'han ; *seine Stimme üben*, embreger e vouezh ; *seine Glieder üben*, embreger e izili ; *sein Gedächtnis üben*, embreger e vemor ; *seine Feder üben*, embreger e bluenn da skrivañ mat ; *Schießen üben*, pleustriñ war an tennañ ; *seine Gewalt üben*, embreger ar galloud ; *sein Amt üben*, embreger e garg, seveniñ e garg, ober diouzh e garg.

V.gw. (hat geübt) : gourdonañ, en em c'hourdonañ, pleustriñ, embreger, embreger e gorf, embreger e spered, embregata, embleustriñ, embregiñ, en em varrekaat, en em letriñ ; *mit geübten Händen*, gant ampartiz, gant daouarn akuit, gant daouarn embreget mat, ouesk ; [lu] *übende Truppen*, bagadoù soudarded oc'h embregiñ ls., bagadoù soudarded o pleustriñ ls. ; *geübt*, ampart, diampech, akuit, arroutet, gourdon ; *geübt*

in (dat.), ur mailh war, akuit (ampart) e, akuit (ampart, arroutet, barrek, kalet, ki) war, gourdon ouzh ; *durch vieles Üben, durch beharrliches Üben*, a-bouez pleustriñ, dre hed pleustriñ, dre forzh pleustriñ, dre hir delc'her da bleustriñ, dre zalc'h pleustriñ, dre ser pleustriñ, dre fin pleustriñ, war-bouez pleustriñ ; *sie hatte nicht genügend geübt*, ne oa ket gourdonet a-walc'h.

V.em. : **sich üben** (hat sich (ak.) geübt) : embleustriñ, embregata, en em c'hourdonañ, en em letriñ ; *sich in etwas (dat.) üben*, pleustriñ war udb, poelladiñ war udb, en em varrekaat war udb, deskiñ diouzh udb, deskiñ ouzh udb.

über

I. Araogenn ha dreklakadenn

1. [egor] a-us, a-uc'h, a-zioc'h, estr, uheloc'h eget, àr, war, dreist, a-dreist, en tu all da, dre-ziwar.
2. [amzer] e-pad / e-kerzh / tremen / en tu all da
3. [ak.] diwar-benn, diwar, a-zivout, war, war-benn, war-bouez, en andred, diwar-goust
4. [dat.] en abeg da, abalamour da, dre

II. Adverb

1. tremen, en tu all da, d'an nec'h, d'al laez
2. ... a chom c'hoazh, ... o chom c'hoazh
3. trawalc'h
4. echu, tremenet
5. **über und über**

III. Rakger

IV. Rakverb

1. rannadus
2. stag

I. Araogenn ha dreklakadenn

1. [egor] [+ dat. pe ak.] a-us, a-uc'h, a-zioc'h, àr, war, dreist, a-dreist, en tu all da, estr, uheloc'h eget, war-c'horre.

a) a-us, a-uc'h, a-zioc'h, war-varr ; *ein Leuchter hängt über dem Tisch*, a-zioc'h an daol ez eus ur gleuzeur a-istibilh ; *der Elektriker hängt einen Leuchter über den Tisch*, lakaat a ra an tredaner ur gleuzeur a-istibilh a-us (a-uc'h) an daol ; *der Mann, der über uns wohnt*, an den a zo o chom a-uc'h (a-us, a-zioc'h) dimp g., an den a zo o chom er solier a-us dimp g., an den a zo o chom e-krec'h g., an den a zo o chom war-laez g. ; *Wolken schweben über der Stadt*, koumoul a zo berniet a-zioc'h kêr ; *Fluch über dich ! mallozh dit !* ; *er trägt einen Pullover über dem Hemd*, ur stammenn a zo gentañ war-varr e roched ; *über der Tür hing ein Schild*, ur skritell a oa war-c'horre an nor ; *genau über etwas (dat.) stehen*, bezañ a-blom d'udb ; *über alles*, da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, da gentañ-holl, da gentañ-razh, da gentañ-unan, da gentañ-tout, kentañ penn, kentañ lañs, kentañ kan, dreist-holl, dreist-an-holl, ispisial, dreist pep tra, a-dreist pep tra ; [istor] *Deutschland über alles in der Welt*, Bro-Alamagn a-dreist pep tra er bed-holl.

b) war, àr ; *der Nebel liegt über dem Tal*, goloet eo an draoñienn gant al latar ; *der Nebel breitet sich über das Tal*, tamm-ha-tamm e vez goloet an draoñienn a-bezh gant al latar ; *einen Teppich über den Boden breiten*, astenn ur pallenn war al leür ; *Tränen liefen ihr über die Wangen, Tränen rollten über ihre Wangen*, redek a rae daeroù gant he divjod, an daeroù a rede (daeroù a ruilhe) war he divjod, an daeroù a rede (daeroù a ruilhe) a-hed he divjod, beradoù dour a rede (a ruilhe) a-hed he divoc'h, beradennoù dour a rede (a ruilhe) a-hed he divoc'h ; [dre astenn.] *er sitzt über seinen Büchern*, emañ o studiañ, emañ gant e levrioù ; *er ist über der Arbeit eingeschlafen*, manet e oa kousket a-greiz labourat, manet e oa kousket e-kerzh e labour ; [dre skeud.] *er steht über mir*, emañ en ur garg uheloc'h eget va hini, hennezh a zo mestroc'h egedon,

dindanañ emañ, hennezh a zo mestr warnon, hennezh a zo a-zioc'h din ; *er hat keinen über sich*, n'eus den ebet o reiñ urzhioù dezhañ, n'eus den ebet a-zioc'h dezhañ ; *über ein Volk herrschen*, ren war ur bobl.

c) dreist, a-dreist, en tu all da, ouzhpenn, muiget, tremen, pase ; *das Wasser reichte ihm über das Knie*, dont a rae an dour dreist e zaoulin, sankañ a rae en dour donoc'h eget e zaoulin, ouzhpenn uhelder pennoù e zaoulin a zour en doa ; *ihr Rock reicht ihr über das Knie herab*, diskenn a ra he brozh izeloc'h eget he daoulin ; *es sind über hundert Leute gekommen*, deuet ez eus ouzhpenn kant den (tremen kant den, pase kant den, muiget kant den) ; *er ist nur wenig über fünfzig*, er ist nur um ein wenig über fünfzig, nebeut war hanter-kant vloaz en deus, un dra bennak war hanter-kant vloaz en deus, un dra bennak ouzhpenn hanter-kant vloaz eo an den-se.

d) d'an tu all, dreist, dre greiz, dre, a-dreuz ; *über die Straße gehen*, mont d'an tu all d'ar straed, treuziñ ar straed ; *über den Platz gehen*, mont dre greiz ar blasenn, mont a-dreuz ar blasenn ; *die Brücke führt über den Fluss*, kas a ra ar pont d'an tu all d'ar stêr ; *über die Grenze gehen*, treuziñ harzoù ar vro ; *er ging gemächlich über die Brücke*, mont a reas plarik d'an tu all d'ar pont ; *einen Pulli über das Hemd anziehen*, lakaat ur stammenn dreist e roched ; *jemanden über die Schulter ansehen*, sellet dreist penn e skoaz ouzh u.b., sellet dreist e skoaz ouzh u.b., reiñ un taol-lagad d'u.b. dreist e skoaz ; [dre astenn.] *von Paris nach Köln über Aachen*, eus Pariz betek Kolon dre Aachen ; *nach Dresden über Leipzig fahren*, tremen dre Leipzig evit mont da Zresden, tapout Leipzig evit mont da Zresden, pakañ Leipzig evit mont da Zresden ; *die Flugzeuge fliegen über unsere Köpfe hinweg*, tremen a ra an nijereziou dreistomp ; *über einen Bach springen, über einen Bach setzen*, lammat dreist ur c'houer ; *über diese Zahl hinaus*, en tu all d'an niver-se ; [dre skeud.] *das geht über seine Kräfte hinaus*, kement-se a zo dreist e nerzh (en tu all d'e nerzh, en tu all dezhañ), n'eo ket evit kement-se, n'eo ket evit bezañ trec'h war an dra-se (evit pakañ an dra-se), kement-se a zo revec'h dezhañ, ouzhpenn dezhañ eo an dra-se, n'en deus ket itrik a-walc'h evit kas al labour-se da benn, emañ null ganti ; *das geht über alle Maßen*, aet eo al loa dreist ar skudell, gwasket en evel un torch-listri, leun-barr eo an traoù, re zo re ; *das geht mir über den Verstand, das geht über meinen Verstand hinaus, das geht über meine Fassungskraft*, kement-se a zo dreist va maner (va skiant, va foell, va c'hompren, va reiz, va intentamant), setu aze avat ha zo dreist va skiant, n'on ket evit kompren an dra-se, n'on ket barrek ouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a zo trec'h din ; *nichts geht über ..., es geht nichts über ...*, n'eus netra par da ... ; *nichts geht über die Freundschaft*, gwelloc'h mignoned leizh an dorn eget madoù leizh ar forn ; *nichts geht über ein gutes Glas Wein*, n'eus netra a gement a vefe par d'ur banne gwin sonn ; *es gibt nichts Besseres als die frische Luft*, n'eus netra a gement a vefe par d'an aer vat.

e) dre-ziwar ; *übers Dach fliehen*, tec'hel dre-ziwar an doenn.

2. [amzer] [ak.] e-pad / e-kerzh / tremen / en tu all da ; a) e-pad, e-doug, e-kerzh ; *er blieb über Nacht bei uns*, tremenet en deus bet an nozvezh en hon ti, chomet e oa da gousket en hon ti ; *die ganze Zeit über*, an holl amzer-pad, e-pad razh an amzer, biken-atav, dalc'hat-atav, a-hed an amzer, e-pad an amzer, etre daou benn an amzer ; *das ganze Jahr über*, hañv-goañv, hañv-c'hoañv, etre daou benn ar bloaz, tro ar bloaz, a-hed ar bloaz, e-pad ar bloaz, a-hed daouzek miz ar bloaz, ar bloavezh-pad, penn-da-benn ar bloaz

; *die ganze Nacht über*, an noz-pad, a-hed an noz penn-da-benn, e-pad an noz hed-da-hed, e-pad an noz hed-ha-hed, hed-da-hed d'an noz, hed-ha-hed d'an noz, hed an noz, dre hed an noz, etre daou benn an noz, adalek eil penn an noz betek egile ; *den ganzen Tag über*, a-hed an deiz, a-hed-pad an deiz, hed an deiz, dre hed an deiz, hed-da-hed d'an deiz, hed-ha-hed d'an deiz, etre daou benn an deiz, etre daou benn an devezh, a-zoug an deiz, eus an eil sklêrijenn d'eben, eus an eil heol d'egile, etre an div sklêrijenn, eus gouloù-deiz betek serr-noz, eus sav-heol da guzh-heol, e-pad an deiz gouloù, a-dreuz an devezh, e-pad Doue an deiz, e-pad an deiz Doue, an deiz-Doue, an deiz-Doue-pad, an devezh penn-da-benn, deiz-pad, an devezh-pad, eus an eil penn d'an deiz d'egile, eus ar mintin betek an noz, a-bad an deiz, stok an deiz, a-zevezh, e-tro-pad an deiz, an deiz-pad-astenn, dre gavastenn an deiz ; *den ganzen Sommer über als Saisonarbeiter tätig sein*, hañviñ ; *über Nacht kommt Rat*, dale a ra vad a-wechoù (Gregor), en noz e taper ar siliou.

b) pelloc'h, pase, tremen, ouzhpenn, muiget, a-benn, e-leizh, helaezh, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegement-mui, gwisk-war-wisk ; *er ist über das vorausgesehene Datum geblieben*, chomet eo bet pelloc'h eget ar pezh a oa bet divizet ; *über eine Stunde*, pase un eurvezh, tremen un eurvezh, muiget un eurvezh, ouzhpenn un eurvezh ; *es ist schon über ein Jahr her*, tremen bloaz 'zo abaoe ; *es ist schon über zehn Jahre her*, en tu all da zek vloaz 'zo dija ; *er ist schon über Fünfzig*, hanter-kant vloaz bet eo, muiget hanter-kant vloaz eo, pase hanter-kant vloaz eo, tremen hanter-kant vloaz eo ; *morgen über acht Tage*, a-benn eizh deiz da geñver warc'hoazh, warc'hoazh penn sizhun ; *einen Tag über den anderen*, eus an eil devezh d'egile, deiz-ha-deiz, a zeiz da zeiz, bep a damm bemdez, bemdez-bemdez ; [dre astenn.] *Fehler über Fehler machen*, ober faziou e-leizh, ober faziou forzh pegement, ober faziou ken-ha-ken, ober faziou ken-ha-kenañ, ober faziou kenañ-kenañ, ober faziou mui-pegement-mui, ober faziou gwazh-pegement-gwazh, ober faziou gwisk-war-wisk ; *er macht eine Dummheit über die and(ere)*, Kerdrubuilh a zo anezhañ, ne ra nemet sotonioù ha sotonioù, mont a ra a sotoni e sotoni, ober a ra sotonioù gwisk-war-wisk, ne ra nemet yoc'hiñ sotonioù nevez ar re a-ziagent, ober a ra sotonioù bern-war-vern.

3. [ak.] diwar-benn, diwar-gont, war-sigur, diwar, a-zivout, war-benn, war-bouez, diwar-bouez, war, eus, en andred, diwar-goust, gant, ouzh, e fed a ; *über ihn*, diwar e benn, diwarnañ, war e zivout, ar e zivout, ag e zivout, war e benn, war e sigur, warnañ, diwar e goust, diwar e bouez ; *etwas über jemanden sagen*, lavaret udb eus u.b., lavaret udb diwar-benn u.b. ; *er sprach über die Abrüstung*, komz a reas diwar-benn an dizarnañ ; *eine Rede über das gegenwärtige Theater*, ur brezegenn diwar (war-bouez, diwar-bouez, war-benn, a-zivout) ar c'hoariva a vremañ ; *eine Abhandlung über das gegenwärtige Theater*, ur studiaden diwar ar c'hoariva a vremañ b. ; *Darwin schrieb das Buch „über die Entstehung der Arten“*, gant Darwin eo bet skrivet al levr "a-zivout orin ar spesadoù" ; *sich über etwas freuen*, bezañ laouen o welet udb, bezañ laouen gant udb ; *sich über etwas wundern*, bezañ sebezet (souezhet) o welet (o klevet) udb, souezhañ ouzh udb ; *über etwas klagen*, klemm diwar-benn udb, klemm eus udb ; *über jemanden lachen*, c'hoarzhin da (diwar-goust) u.b., kemer dihued gant u.b., kaout un taol c'hoarzhin diwar-goust u.b., c'hoarzhin goap da (ouzh) u.b. ; *über etwas traurig sein*, bezañ chifet (poaniet, doaniet, glac'haret) gant udb ; *allerlei Bücher wurden über ihn verfasst*, levrioù a bep seurt a zo bet savet en e gerz ; *über alles und nichts reden, über alles*

Mögliche reden, über dies und das reden, komz diwar-benn ket ha netra, kaozeal dilokez, kaozeal jore-dijore, kontañ kaozioù war ar stank, komz eus traoù ha traoù all, komz gogez, bezañ komzoù patatez gant an-unan, komz diwar-benn tra-pe-dra, kontañ kaozioù, kontañ pifoù, na c'houzout na kaozeal na tevel, kontañ plataj, bezañ komzoù plat gant an-unan, kontañ pemp pe nav, kontañ pemp ha nav, kontañ pemp ha pevar, komz a-dreuz hag a-hed, komz a-dreuz hag a-dal, komz a-dreuz hag a-benn, bezañ gant e veg abred, bezañ gant e veg a-raok, drailhañ langaj, fistilhañ, raskañ, langajal, glaourenniñ ; *er ärgert sich über alles und jeden*, diouzhtu e ya droug ennañ, diouzhtu e sav droug ennañ, mont a ra droug ennañ evit kement bramm 'zo tout (evit bihan dra, evit un netraig a dra, evit dister abeg, evit an disterañ abeg, diwar-goust netra, diwar ar rambre, evit ket, evit ket ha netra, evit nemeur dra, evit plouz e votoù), gant nebeut a dra ez a en egar, daoubennet e vez gant ket ha netra, mont a ra en egar diwar-benn nebeut a dra, hennezh a vez fumet evit mann ebet.

4. [dat.] en abeg da, abalamour da, gant ; *er konnte über dem Lärm nicht arbeiten*, ne oa ket tu dezhañ labourat gant an trouz a oa ; *über seinen Sorgen verlor er jeden Appetit*, kement a dregas en doa m'en doa kollet ar c'hoant debriñ.

5. [ak.] dre, dre hantererezh ; *über den Rundfunk sprechen*, komz er skingomz ; *sich mit jemandem übers Radio unterhalten*, komz gant u.b. dre hantererezh ar skingomz.

II. Adverb.

1. tremen, en tu all da, en tu-hont da, muioc'h evit, mui eget, war an ampl da, pase, ouzhpenn, muiget, estreget, d'an nec'h, d'al laez, kreñv, kreñv da ; *über zwanzig*, muioc'h eget (tremen, ouzhpenn, en tu all da, en tu-hont da, estreget) ugent, ugent ha c'hoazh, ugent kreñv, kreñv da ugent ; *eine Klasse von über fünfzig Schülern*, ur c'hlasad gant ouzhpenn hanter-kant skoliad (tremen hanter-kant skoliad ennañ, pase hanter-kant skoliad ennañ, muiget hanter-kant skoliad ennañ, kreñv da hanter-kant skoliad ennañ, hanter-kant skoliad kreñv ennañ) ; *bis dorthin sind es über zehn Kilometer*, emañ war an ampl da zek kilometrad ac'hanen ; *er ist jetzt über fünfzig*, un dra bennak war hanter-kant vloaz en deus, hanter-kant vloaz bennak en deus, aet eo dreist d'e hanter-kant vloaz ; *er ist eher über Mitte fünfzig als darunter*, bez' eo nesoc'h da dri-ugent vloaz eget da hanter-kant ; *er ist über einen Meter fünfzig groß*, paseal a ra ur metr hanter, tapout a ra en tu all d'ur metr hanter.

2. ... a chom c'hoazh, ... o chom c'hoazh ; *er hatte nur noch zehn Franken über*, dek lur suis nemetken a chome gantañ c'hoazh.

3. trawalc'h ; *ich habe es über*, rez va boned am eus, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant an dra-se, aet on dreist-penn gant an dra-se, me 'zo leun va c'hased gant an dra-se, me 'zo leun va rastell gant an dra-se, re eo din, trawalc'h da'm lér, va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, erru on heug, erru on heug, faezh on) gant an dra-se, en em gazet on ouzh an dra-se, d'arv on gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug on gant kement-se, heug on gant kement-se, leizh va lér am eus diouzh an dra-se, leizh va lér am eus gant an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, brenn ! va revr gant an dra-se ! va gaol ! ; P. *diese Creme kriegt man leicht über*, an dienn-se a zeu buan da zarneuiñ war ar galon, an dienn-se a zeu buan da neuñ war

ar galon, tasoniñ a reer buan diouzh an dienn-se, dont a reer buan da fastañ gant an dienn-se, fastus eo an dienn-se.

4. P. echu, tremenet ; *die Krise ist (vor)über*, a) echu eo gant an enkadenn armerzhel ; b) echu eo gant ar gaouad kleñved, torret eo war ar barrad kleñved (ar c'hrogaad kleñved, an taol droug).

5. *über und über* : a-grenn, war-naet, penn-ha-pilhon, a-bezh, gwitibuntamm, penn-da-benn, penn-dre-benn, penn-da-benn an neudenn, penn-ouzh-penn, pervezh, treuz-didreuz, a-dreuz-da-dreuz, treuz-ha-hed, hed-ha-treuz, a-hed-da-hed, hed-da-hed, hed-ha-hed, hed an neudenn, trebarzh, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, leizh ar gudenn, leizh an neud, en holl d'an holl, penn-ha-korf, penn-ha-korf-ha-troad, pizh-razh, tout-pizh-razh, holl-razh, peur-, glez, leun ; *über und über nass*, gleb betek ar c'hroc'hen, toull et an dour dezhañ, treuzet gant ar glav, treuzet an dour dezhañ, treuzet dezhañ, neudenn sec'h ebet dindanañ (warnañ), gleb-dour, gleb-dour-teil, trempet evel bara soubenn, trempet betek e eskern, ken gleb hag un touilh, gleb-par-teil, gleb-holl, gleb-teil, gleb-ha-teil, paket ur revriad dour gantañ, gleb-glizh, trempet mat (Gregor).

6. [lu] *Gewehr über !* lakait ho fuzuilhoù war ho skoazioù ! arm war skoaz !

III. Rakger : -meurbet, -kenañ, -divent, kenañ-kenañ, -spontus ; *übergroß*, bras-bras, bras-meurbet, bras kenañ-kenañ, bras-divent, bras-divuzul, bras-spontus, dirveur, pezh foeltrenn, mell, pikol, mell pikolenn, mellad, pezhiañ, pezh mell, pikoloù, pikolennoù, pezhioù, dreistvent, dreistventek, moñs, moñsoù.

IV. 1. rakverb rannadus.

a) cheñch tu, treuziñ : *sie sind nach London übergesiedelt*, aet int da Londrez da chom, diflachel int da Londrez, diblaset int da Londrez da chom ; *der Soldat lief zum Feind über*, treiñ banniel en doa graet ar soudard, cheñchet kamp en doa ar soudard, aet e oa ar soudard da stourm a-du gant e enebourien gozh, troet kein en doa ar soudard, troet e bastell en doa ar soudard, troet e oa ar soudard diwar e garnoù ; *es geht vom Vater auf den Sohn über*, tremen a ra dre hêrezh eus an tad d'ar mab.

b) V.k.e. gant ur renadenn dieeun roet da intent : *der Fahrmann setzt uns über*, an treizher a gas ac'hanomp d'an tu all d'ar stêr.

c) stag ouzh *her pe hin* : *über den Gartenzaun herübersehen*, sellet dreist ar peulgae ; [lu] *ins Lager der Feinde hinüberwechseln*, treiñ banniel, treiñ e bastell, treiñ penn d'e vazh, cheñch kamp, mont gant an tu enep, sevel a-du gant e enebourien gozh, cheñch tu, treiñ kein, treiñ diwar e garnoù, cheñch tu d'e chupenn ; *über das Grab hinaus*, en tu all d'ar marv ; *Treue bis über das Grab hinaus*, lealded en tu all d'ar marv zoken b. ; *über die Jahrhunderte hinaus*, *über die Jahrhunderte hinweg*, dreist ar c'hantvedoù.

2. rakverb stag.

eine Stadt überfliegen, tremen a-us d'ur gêr ; *eine Frage überblicken*, studiañ ur c'hraf bennak en ur zerc'hel kont eus an holl selladoù hep mont er munudoù, studiañ ur c'hraf bennak en ur zerc'hel kont eus an holl selladoù dre vras, kemer un alberz hollek eus ur c'hraf bennak, braswelet udb ; *übernachten*, tremen an nozvezh, chom da gousket, nozvezhiañ ; *überlegen*, prederiañ, en em soñjal, en em gompren, lakaat meiz da gompren udb, peursoñjal, chom da gompren ; [yezhoù] *übersetzen*, treiñ ; *übersehen*, tremen hep merzout, tremen hebiou hep gwelet, bezañ digas (ouzh udb).

überabzählbar ag. : diniveradus, anniveradus.

überaktiv ag. : dreistoberiant, gouroberiant.

Überaktivität b. (-) : dreistoberiantiz b., gouroberiantiz b.

überall Adv. : dre-holl, e pep lec'h, e pep tu, a bep tu, e kement lec'h a zo holl, n'eus forzh pelec'h, pelec'h bennak, daoust pelec'h, da belec'h, dre belec'h, ne vern pelec'h, ne vern men e vefe, krec'h-ha-traoñ, krec'h-traoñ, a draoñ da laez, er pevar avel, er seizh avel, d'ar pevar avel, d'ar seizh avel, a-zehou hag a-gleiz ; *überall um uns herum*, tro-ha-tro deomp, tro-war-dro deomp ; *überall sonst*, e pep lec'h all ; *überall, wo*, e kement lec'h ma, e pep lec'h ma, n'eus forzh pelec'h e, ne vern pelec'h e, ne vern men e, pelec'h bennak e, da belec'h e, dre belec'h e, dre lec'h ma ; *er wird überall freundlich empfangen*, dre gement lec'h ma tremen e vez degemeret mat gant an dud, da belec'h ez a e vez degemeret mat gant an dud, ne vern pelec'h ez a e vez degemeret mat gant an dud, e pep lec'h (e pep tu, a bep tu) e vez degemeret mat ; *er fühlte sich überall zuhause*, e pep ti edo er gêr ; *überall bekamen sie die gleiche Antwort*, e kement lec'h ma o devoa goulennet e veze graet an hevelep respont ; *von überall her, aus überall her*, eus pep lec'h, a bep lec'h, eus forzh pelec'h, eus a bep tu, a bep tu, a bep hent, a-zre-holl, a-hed hag a-dreuz, eus pevar c'horn ar vro, eus kement korn 'zo, eus kement tu 'zo, eus kement hent 'zo, eus pevar c'horn ar bed, eus ar pevar avel, eus ar seizh avel, a-zre-holl ; *hier gibt es überall Steine*, amañ e kaver mein ne vern pelec'h, amañ e kaver mein n'eus forzh pelec'h, da belec'h ez eer amañ e kaver mein, daoust pelec'h ez eer amañ e kaver mein, pelec'h bennak ez afed amañ e kavfed mein ; *überall in der Welt*, e pevar c'horn ar bed ; *überall auf der Welt trifft man Bretonen*, kavet e vez Bretoned dre ar bed-holl, e pep lec'h dre ar bed ez eus Bretoned, ne vern men e vefe er bed e vez kavet Bretoned ; *die Kellnerin hatte sofort die Neuigkeit überall im Gasthaus verbreitet*, plac'h an ostaleri he doa kaset buan ar c'heloù dre bevar c'horn an ti, diouzhtu e voe brudet an nevezenti dre bevar c'horn an ti gant plac'h an ostaleri ; *seine Augen überall haben*, gwelout pep tra, kaout ur c'hil-lagad, bezañ un daoulagad furcher en e benn ; *fast überall*, dam dre holl, un tamm e pep lec'h ; *ich kann nicht gleichzeitig überall sein, ich kann nicht zugleich überall sein*, n'on ket evit bezañ e pep lec'h, ne c'hallañ ket bastañ da bep tra, n'on ket evit pakañ e pep lec'h, n'on ket evit tizhout e pep lec'h, n'on ket evit tapout e pep lec'h, n'on ket evit bezañ e pep lec'h, ne c'hallañ ket tapout e pep lec'h, ne c'hallañ ket tapout dre-holl.

überallher Adv. : *überallher, von überallher, von überall her*, eus pep lec'h, eus forzh pelec'h, eus a bep tu, a bep tu, a bep hent, a bep lec'h, a-hed hag a-dreuz, eus pevar c'horn ar vro, eus kement korn 'zo, eus kement tu 'zo, eus kement hent 'zo, eus pevar c'horn ar bed, eus ar pevar avel, eus ar seizh avel, a-zre-holl.

überallhin Adv. : dre-holl, da bep lec'h, e kement lec'h ma, dre gement lec'h ma, dre bep lec'h, war bep tu, tu-mañ ha tu-hont, amañ-hag-ahont, dre gleuz ha garzh, a-hed hag a-dreuz ; *jemandem überallhin folgen*, heuliañ u.b. e kement lec'h ma ya, bezañ atav a-istribil ouzh u.b., ober ki bihan d'u.b.

Überallsein n. (-s) : hollvezañs b.

überallert ag. : 1. dispredet, diamzeret, er maez a c'hiz, kozhik ; 2. kozhaet, deuet kozh, aet kozh, erru kozh.

Überalterung b. (-, -en) : 1. dispredañ g., dispredadur g., diamzeriñ g., diamzereter g., kozhded b. ; *geplante Überalterung*, dispredadur raktreset g. ; 2. koshadur g. ; *Überalterung der Bevölkerung*, koshadur ar boblañs g.

Überalterungskoeffizient g. (-en, -en) : gwezhiader kozhded g.

Überangebot n. (-s, -e) : reveur g., reñver g., reñverad g., dreistkinnig g. ; *Überangebot von Arbeitskräften*, reveur a zornioù-labour g., reveur a labourerien g., tud labour reñveradek ls.

überängstlich ag. : gourenkrezet, dreistankeniet, enkrezet betek re, enkrezet en tu all d'ar pezh a zo dleet, ankeniet dreistkemm, aonik betek re, abaf, flav ; *überängstlich sein*, kaout aon rak e skeud, kaout doan rak e skeud, krenañ rak e skeud, spontañ rak e skeud, krenañ an derzhienn skeud, tec'hout a-raok e skeud, kaout aon rak e anv.

überanstrengen V.k.e. stag (hat überanstrengt) : regas, revec'hiañ, mac'homiñ, faezhañ, diviañ, reiñ re [d'u.b.] d'ober, soulmac'hañ, soulgas, soulvec'hiañ, bec'hiañ betek re ; *ein Pferd überanstrengen*, difindaoniñ ur marc'h, regas ur marc'h, mont a-zifronk-marc'h ; [hemolc'h] *einen Hund überanstrengen*, regas ur c'hi.

V.em. : **sich überanstrengen** (hat sich (ak.) überanstrengt) : terriñ ha breviñ e gorf gant al labour, torbilat e gorf, drastañ e gorf gant al labour, ober re, gwallgas e gorf gant al labour, en em zrastañ, en em hersal da labourat, drailhañ e gorf gant al labour, en em zrailhañ, kaout re a fiziañs en e nerzh, re grediñ en e nerzh, ober gwallimplij eus e nerzh, labourat re, restrivañ, en em skuizhañ, bezañ direzon ouzh al labour, relabourat, labezañ e gorf gant al labour, dirounnañ e gorf, lorgignañ e gorf ouzh al labour, bezañ a-lazh-ki gant al labour, lazeriañ e gorf, bezañ kriz ouzh e gorf, en em greviñ o labourat, labourat betek mervel warni, en em lazhañ gant al labour, lazhañ e gorf ouzh al labour, en em reforsiñ, reforsiñ, revec'hiañ, labourat en tu-hont d'e c'halloud, bezañ atav dindan e vec'h, strivañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, strivañ betek re.

überanstrengt ag. : aet dall gant ar strivoù, drailhet gant al labour, skuizh-divi gant al labour, motet gant ar yost hag ar skuizh, skuizh-brein, skuizh-divi, skuizh-marv, skuizh-lazhet, skuizh-stank, torret gant ar skuizhder, diviet, ban, divanet, divanet lip, aet d'an eurvar, ôg gant ar skuizhder, damaouet, damaou, hernet, riñset, torret gant al labour, skuizh-lovr, skuizh-brevet, brevet gant ar skuizhder, skuizh evel ar bleiz, asik, asiket, flep, mac'homet, faezh betek skoulm e ene, faezh-mouch, erru dilañs, distronk, flakik, flak, flaket, diflaket, dinerzhet, torr, eok, brev, brevet, divi, war e nerzh, tremen skuizh, erru e penn e nerzh, rentet, krevet, gell, foulet, foulmac'het gant al labour, labour dreistpenn gantañ, penndallet gant al labour, ampleret gant al labour, mac'homet gant al labour, friket gant al labour, torret ha brevet e gorf gant al labour, uzet e gorf gant al labour, labezet e gorf, brevet gant al labour, herr labour warnañ, foul warnezhañ, re a brez warnañ, mezv evel ar yer en eost, P. bec'h war e lasenn.

Überanstrengung b. (-, -en) : regas g., regaserezh g., restrivañ g., soulgas g., soulmac'h g., diviadur g., brevadurezh b., reforserzh g., revec'h g., dreistbec'h g., torr-korf g. ; *geistige Überanstrengung*, torr-spered g., skuizhder a spered g. ; *körperliche Überanstrengung*, skuizhder a gorf g., torr-korf g. ; *psychische Überbeanspruchung ist schlimmer als körperliche Überanstrengung*, torr-spered a zo gwashoc'h eget torr-korf.

überantworten V.k.e. stag (hat überantwortet) : reiñ da, fiziout e ; *jemanden dem Gericht überantworten*, lakaat u.b. etre daouarn ar justis, kas u.b. er barnerezh, kas u.b. dirak ar varn, kas u.b. dirak ar barner, kas u.b. dirak ar varnerien, kas u.b. dirak al lez-varn.

Überanzug g. (-s, -anzüge) : dreistwisk g., dilhad war-c'horre ls., frag glas g., frag labour g., frag g.

überarbeiten¹ V.gw. rannadus (hat überarbeitet) : ober eurvezhiou ouzhpenn, ober labour ouzhpenn.

überarbeiten² V.k.e. stag (hat überarbeitet) : 1. adaozañ, azverañ, azverat, adkempenn, eilaozañ, peurlipat, peurgribañ, peurvegañ, turznañ, flourañ, distremen ; *überarbeitete Ausgabe*, embannadur azgwelet ha reizhet g., embannadur

azveret g. ; *das Ganze noch einmal überarbeiten*, adlakaat an traoù war ar stern, distremen al labour, azverat an oberenn a-bezh, adskrivañ ; **2.** regas, revec'hiañ, mac'homiñ, faezhañ, diviañ, reiñ re [d'u.b.] d'ober, soulmac'hañ, soulgas, soulvec'hiañ, mac'homiñ, faezhañ, diviañ.

V.em. : **sich überarbeiten** (hat sich (ak.) überarbeitet) : labourat re, labourat betek re, bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, dirounnañ e gorf, lorgignañ e gorf ouzh al labour, bezañ a-lazh-ki gant al labour, lazeriañ e gorf, bezañ kriz ouzh e gorf, en em greviñ o labourat, labourat betek mervel warni, terriñ ha breviñ e gorf gant al labour, gwallgas e gorf gant al labour, drastañ e gorf gant al labour, ober re, en em zrastañ, en em hersal da labourat, drailhañ e gorf gant al labour, en em zrailhañ, torbilat e gorf, restrivañ, en em skuizhañ, labourat en tu-hont d'e c'halloud, bezañ atav dindan e vec'h, labourat en tu all d'ar pezh a zo dleet ; *er überarbeitet sich nicht gerade*, ne labour ket kement-se, ober a ra e zidavez (e gorf didalvez), hennezh a erbed e revr, ne vo ket lazhet gant al labour, ober a ra e varv, hennezh a vez oc'h ober mann a-hed an deiz, chom a ra da strañ, emañ o kinviañ (o kozhañ) el leziregezh, emañ o lardañ diegi, [dre eilpenn-ster] hennezh a zo ur paotr diskuizh 'vat, hennezh a zo ganet skuizh, n'emañ ket bale an eost gantañ, hennezh e pad pell outañ ober pezh a zo d'ober, hennezh ne c'hwezo ket lec'h ma c'hwez ar broc'h, ober a ra aner, ne ziskaro ket e gostez oc'h ober e labour, ne vo ket bet lazhet gant al labour, ne dorro ket e rañjenn oc'h ober e labour.

überarbeitet ag. : **1.** skuizh-divi gant al labour, drailhet gant al labour, torret ha brevet e gorf gant al labour, uzet e gorf gant al labour, skuizh-brevet, brevet gant ar skuizhder, labezet e gorf, torret gant al labour, dre brez, foulet, foulmac'het gant al labour, labour dreispenn gantañ, penndallet gant al labour, ampleret gant al labour, mac'homet gant al labour, friket gant al labour, brevet gant al labour, herr labour warnañ, foul warnezhañ, foul warnañ, war vec'h, prez labour warnañ, re a brez warnañ, mezv evel ar yer en eost, P. bec'h war e lasenn ; **2. überarbeitete Ausgabe**, embannadur azgwelet ha reizhet g. **Überarbeitung** b. (-, -en) : **1.** regas g., regaserezh g., restrivañ g., soulgas g., soulmac'h g., ar re labour g., ar re labourat g. ; **2.** distremen g., eilaozadur g., peurlip g., adaoz g., adaozadur g., adkempenn g., adkempennidigezh b., adkempennadur g. ; *Überarbeitung des Verfahrens*, adaoz an argerzhadur g. ; **3.** [skridoù] adaoz g., adaozadur g., azveradur g., distremen g., adskrivañ g.

Überärmel g. (-s, -) : advilgin b., advañch g.

Überaugenwulst g. (-es, -wülste) / b. (-, -wülste) : [korf.] baleg us-pod g., baleg us-pod-lagad g., gwareg-abrant b., baleg an abrant g., askorn an abrant g.

überaus Adv. : -meurbet, -kenañ, -divent, -spontus, kenañ-kenañ, dreist, dreistpenn ; *überaus schön*, koant ken ma'z eo, koant kenañ-kenañ, kaer-meurbet, koant da lazhañ (da lipat), kaer-distailh, kaer-eston, kaer-meurbet, koant-hardizh, koant-ifam, brav-hardizh, brav-ifam, brav-krue, hoalus dreist, koant-barbar, pase koant ; *überaus schamhaft*, reeleveziek ; *dieses Kind ist überaus vernünftig*, ar bugel-se en deus ur preder sebezus evit e oad, ar bugel-se en deus skiant ar pezh n'ec'h eus ket gwelet biskoazh, ar bugel-se n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ar bugel-se ne guzh ket al loar en e c'henoù.

überbacken V.k.e. stag (überbäckt / überbackt // überbackte / überbuk // hat überbacken) : [kegin.] kreienañ ; *die Kartoffeln sind überbacken*, kreienet eo ar patatez, kreien a zo ouzh ar patatez, krign a zo ouzh an avaloù-douar, krignet eo an avaloù-douar.

Überbackene(s) ag.k. n. : [kegin.] kreien g., kreienad g., krign g.

Überbau¹ g. (-s) : dreistsavadur g., savadur dreistuhelaet g., dreistframm g.

Überbau² g. (-s, -e) : [preder., Marx] dreistframm g. ; *Basis und Überbau*, danframm ha dreistframm.

überbauen V.k.e. stag (hat überbaut) : dreistuhelaat, uhelaat, gorren, soulsaviñ, sousevel ; *ein Haus überbauen*, lakaat un estaj (estajoù) ouzhpenn war un ti, degas un ti en un estaj ouzhpenn, dreistuhelaat un ti.

Überbauung b. (-, -en) : dreistuheladur g., uheladur g., uhelaat g., soulsav g.

überbeanspruchen V.k.e. stag (überbeanspruchte / hat überbeansprucht) : regas, soulmac'hañ, soulgas, soulvec'hiañ, bec'hiañ betek re, reimplijout.

Überbeanspruchung b. (-, -en) : regas g., regaserezh g., restrivañ g., soulgas g., soulmac'h g., soulvec'h g., reimplij g., reforsererezh g., reober [gant udb] ; *psychische Überbeanspruchung ist schlimmer als körperliche Überanstrengung*, torr-spered a zo gwashoc'h eget torr-korf.

Überbehüten n. (-s) : gourwarezerezh g.

überbehüten V.k.e. rannadus (behütete über / hat überbehütet) : gourwareziñ.

überbehütend ag. : gourwarezer.

Überbehütung b. (-) : gourwarezerezh g.

Überbein n. (-s) : [mezeg., korf.] kangrenn galetaet b., nozelenn b.

überbekommen V.k.e. rannadus (bekam über / hat überbekommen) : P. **1.** *ich bekomme es über*, rez va boned am eus, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, dreispenn am eus gant an dra-se, aet on dreist-penn gant an dra-se, me 'zo leun va c'hased gant an dra-se, me 'zo leun va rastell gant an dra-se, re eo din, trawalc'h da'm lèr, va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, erru on heug, erru on heug, faezh on) gant an dra-se, dave on gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug on gant kement-se, heug on gant kement-se, leizh va lèr am eus diouzh an dra-se, leizh va lèr am eus gant an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, brenn !, va revr gant an dra-se ! va gaol ! ; **2.** *diese Leute bekomme ich über*, me a zo lor gant ar re-mañ, ar re-mañ a zo un torr-penn, ar re-mañ a dorr va revr din, ar re-mañ a zo torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, ar re-mañ a zo amerdourien, me a zo erru droug em c'horf gant ar re-mañ, heg am eus ouzh ar re-mañ, me 'zo erru dotu gant ar re-mañ, ar re-mañ a dorr din va fevarzek real, kas a reont ac'hanon da sot, divontañ a reont va spered din, terriñ a reont va fenn din, me 'zo erru dotu ganto, lakaat a reont ac'hanon da vont war bilbotig, lakaat a reont ac'hanon da dreiñ da sot, lakaat a reont ac'hanon da goll va buoc'h vrizh, lakaat a reont ac'hanon da vont e belbi, daoubenniñ a reont ac'hanon, arabadiñ a reont ac'hanon, gaiañ a reont ac'hanon, borodiñ a reont ac'hanon, ouroulat a reont din, terriñ a reont va revr din, ganto ez eus peadra da goll e benn, ganto ez eus peadra d'an den da vezañ troet, aet on tremen skuizh gant ar re-mañ, ar re-mañ 'zo traoù, ar re-mañ 'zo traoù heskinus, skeiñ a ra ar re-mañ war va elvaj, lakaat a reont va gwad da dreiñ e gwelien, leizh va lèr am eus gant ar re-se, leizh va c'hof am eus gant ar re-se ; *den Kerl bekomme ich langsam über*, hennezh a gresk em daoulagad ; **3.** *er bekommt diese Plätze über*, doñjeriñ a ra ouzh ar gwispid-

se, en em zic'houstoniñ a ra diouzh ar gwispid-se, tasoniñ a ra diouzh ar gwispid-se, erru eo fastet ouzh ar gwispid-se, erru eo tason diouzh ar gwispid-se, erru eo eok gant ar gwispid-se, erru eo heug gant ar gwispid-se, erru eo heug gant ar gwispid-se, erru eo trañsizonet gant ar gwispid-se, erru eo doñjeret gant ar gwispid-se, erru eo stamouzet gant ar gwispid-se, erru eo strailheret gant ar gwispid-se ; *diese Creme bekommt man leicht über*, an dienn-se a zeu buan da zarneuiñ war ar galon, an dienn-se a zeu buan da neuñ war ar galon, tasoniñ a reer buan diouzh an dienn-se, dont a reer buan da fastañ gant an dienn-se, fastus eo an dienn-se ; **4.** [taoliou] pakañ, tapout ; *ein paar überbekommen*, pakañ (tapout) taoliou, pakañ (tapout) lopoù.

überbeladen V.k.e. stag (überbelädt / überbelud / hat überbeladen) : soulgargañ, soulvec'hiañ, revec'hiañ, dreistbec'hiañ, gourleuniañ, resammañ, gwallammañ, sammañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, gwallvec'hiañ, bec'hiañ betek re.

überbelasten V.k.e. stag (überbelastete / hat überbelastet) : soulgargañ, soulvec'hiañ, revec'hiañ, dreistbec'hiañ, resammañ, sammañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, bec'hiañ betek re.

Überbelastung b. (-,-en) : soulgarg b., soulvec'h g., revec'h g., dreistbec'h g.

überbelegen V.k.e. stag (überbelegte / hat überbelegt) : dreisttudañ, leuniañ dreistkemm.

überbelegt ag. : leun dreistkemm, karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, leun betek ar skoulm, karget-leun, leun-raz, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-chouk, leun-rik, leun-blouk, leun-bloup, leun-mort, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-fot, leun-fenn, bourr-sank, bourr-stank, karget betek ar barr, stambouc'het, re a dud ennañ, re boblet, tudet re stank, dreistpoblet.

Überbelegung b. (-,-en) : **1.** dreisttudañ g. ; **2.** dreistniver a dud g., reñver a dud g., dreistpoblerezh g., dreistpoblatur g.

überbelichten V.k.e. stag (überbelichtete / hat überbelichtet) : uskizañ.

Überbelichtung b. (-,-en) : uskizañ g.

Überbeschäftigung b. (-,-en) : dreistimplij g.

überbesetzt ag. : **1.** leun dreistkemm, karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, leun betek ar skoulm, karget-leun, leun-raz, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-chouk, leun-blouk, leun-bloup, leun-mort, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-fot, leun-fenn, bourr-sank, bourr-stank, karget betek ar barr, stambouc'het, re a dud ennañ ; **2.** *personell überbesetzt sein*, bezañ re a implijidi o labourat en embregerezh-mañ-embregerezh, bezañ gopridi a re en embregerezh-mañ-embregerezh.

Überbesetzung b. (-,-en) : **1.** dreistkoskor g., dreistniver g., niver re uhel g. ; **2.** [bred.] dreistannodadur g., dreistkevannodadur g., dreistannodiñ g., dreistkevannodiñ g.

Überbestand g. (-s,-bestände) : dreistniver g., dreistmuzul g., reñver g., reñverad g., reveur g.

überbesteuern V.k.e. stag (überbesteuerte / hat überbesteuert) : dreisttellañ, dreisttruajiñ, dreistaosañ.

Überbesteuerung b. (-,-en) : dreisttelladur g., dreisttaosadur g.

überbetonen V.k.e. stag (überbetonte / hat überbetont) : **1.** *etwas überbetonen*, pouezañ re war udb, daleañ re war udb ; **2.** gouverkañ re, lakaat war wel dreistkemm, lakaat re war wel.

Überbetonung b. (-,-en) : rebouezañ g. ; *Überbetonung des Formalen*, furmeliezh b.

Überbett n. (-s,-en) : lenn-wele b., goloenn-wele b.

überbevölkert ag. : re a dud o chom ennañ, re boblet, tudet re stank, dreistpoblet, dreisttudet, poblet betek re.

Überbevölkerung b. (-,-en) : dreistpoblerezh g., dreistpoblatur g., poblañs re stank b., dreistpoblañs b., reboblans b.

überbewaffnen V.k.e. stag (überbewaffnete / hat überbewaffnet) : dreistarmañ.

Überbewaffnung b. (-) : dreistarmadur g., dreistarmañ g.

überbewerten V.k.e. stag (überbewertete / hat überbewertet) : dreistdewerzhañ, dreistpriziañ, dreistprizout, dreistprizachañ ; *eine Währung überbewerten*, dreistdewerzhañ ur moneiz ; *dieses Buch wurde überbewertet*, al levr-se ne dalv ket e vrud, re a charre a zo bet en-dro d'al levr-se, al levr-se ne dalv ket keit-se.

Überbewertung b. (-,-en) : dreistdewerzhadur g., dreistdewerzhañ g., dreistpriziadur g., dreistpriziañ g. ; *Überbewertung einer Währung*, dreistdewerzhadur ur moneiz g.

überbezahlen V.k.e. stag (überbezahlte / hat überbezahlt) : dreistgoprañ, soulbaeañ, paeañ re, dreistpaeañ, rebaeañ.

Überbezahlung b. (-,-en) : dreistgopr g., dreistpae g., rec'hounid g.

überbietbar ag. : [tro-lavar] *nicht überbietbar, nicht mehr überbietbar, kaum überbietbar*, dibar, hep e bar, dreist-par, hep e hañval, hep hañval, na voe gwelet nag a-raok na goude, nend eus tra ebet a vefe par na tost dezhañ, n'eus den ebet heñvel outañ, n'eus gour par dezhañ, eus ar seurt na barti ket, un disparadenn anezhañ, n'eus ket par dezhañ, n'eus ket dezhañ, n'en deus ket e bar (Gregor), n'en deus ket e goulz, tra ebet en tu all dezhañ, barrekoc'h eget nep hini all, n'en deus ket e gevatal, n'eus ket eveltañ, n'eus nikun evit e bakañ, n'eus tra ebet o talvezout dezhañ.

überbieten V.k.e. stag (überbot / hat überboten) : **1.** *jemanden überbieten*, souriñ war u.b., sevel dreist unan all, bountañ dreist unan all, kaout al lañs war u.b., kaout lañs war u.b., lañsañ war u.b., pakañ u.b., bezañ en tu all d'u.b., bezañ dreist u.b., bezañ trec'h d'u.b., talvezout war u.b. ; *jemanden um hundert Franken überbieten*, kinnig kant lur suis muic'h eget unan all, skeiñ (teurel) kant lur suis war u.b., lakaat kant lur suis dreist unan all, lakaat kant lur suis muic'h eget unan all ; *jemanden bei einer Auktion überbieten*, lakaat war unan all en un imboud, teuler war u.b., teuler war priz u.b., lakaat kresk war u.b., teuler kresk war u.b., skeiñ war u.b. ; *jemanden bei einer Auktion mehrmals hintereinander überbieten*, lakaat kresk war gresk ; *eine Schlägerei von kaum zu überbietender Gewalt*, ur biladeg biskoazh taeroc'h b. ; **2.** *der Rekord wurde überboten*, unan bennak a zo aet dreist ar rekord diwezhañ, skoet e voe ar rekord d'an traoñ, pilet e voe ar rekord diwezhañ, savelet e voe ur gourc'hoù nevez, parfoeltret e voe ar gourc'hoù kozh ; *nicht zu überbietender Rekord*, rekord na c'heller ket trec'hiñ g., gourc'hoù na c'heller ket trec'hiñ g.

V.em. : **sich überbieten** (überbot sich / hat sich (ak.) überboten) : **1.** *sie überboten sich gegenseitig*, er werzh e oant o skeiñ an eil war egile, er werzh e oant o teurel an eil war egile, er werzh e oant o lakaat kresk an eil war egile, o lakaat kresk war gresk e oant ; *sie überbieten sich in Höflichkeiten*, *sie überbieten einander in Höflichkeiten*, pep hini a glask bezañ sevenoc'h c'hoazh eget ar re all, hegarat pe hegaratoc'h int an eil eget egile, seven pe sevenoc'h int an eil eget egile, seven int a-heligentañ, seven int a-zevri-kaer, heligentañ a zo etrezo evit bezañ seven hag hegarat, kabal a zo ganto da vezañ seven, fougas a zo ganto da vezañ seven, kenti-kentañ e vezont da welet piv a vo an hini sevenañ ; **2.** bezañ gwelloc'h

c'hoazh eget biskoazh, mont dreist an-unan (*dreistañ e-unan h.a.*).

Überbietende(r) ag.k. g./b. : [armerzh.] dreistkresker g., dreistkreskerez b.

Überbietung b. (-,-en) : 1. dreistkresk g. ; *Überbietung in Wahlversprechungen*, promesaoù kresk war gresk da-geñver ur vouezhiadeg ls. ; 2. ar souriñ war u.b./udb. g., ar bezañ trec'h war u.b./udb. g., an trec'hiñ war u.b./udb. g., an drec'hadenn war u.b./udb. b.

Überbinden V.k.e. stag (überband / hat überbunden) : [Bro-Suis] rediañ ; *jemandem eine Verpflichtung überbinden*, reiñ un endalc'h groñs d'u.b. da seveniñ, endalc'her u.b. d'ober udb, dalc'her u.b. d'ober udb, kargañ u.b. eus udb, kargañ u.b. d'ober udb ; *die Kosten des Verfahrens wurden ihm überbunden*, kondaonet e voe d'ar mizoù, barnet e voe da baeañ ar frejoù justis.

Überbleiben V.gw. rannadus (blieb über / ist übergeblieben) : chom, menel, chom a-zilerc'h.

Überbleibsel n. (-s,-) : aspadenn b., roud g., roudenn b., demorant g. [an nemorant], peurrest g., rest g., restad g., restaj g., dilerc'h g., dilerc'hiad g., dilerc'hiadenn b., bruzunajoù ls., dispennoù ls., advoaz g./b., drailh g., relegoù ls. ; *Überbleibsel der Vergangenheit*, aspadennoù (roudoù) eus an amzer dremenet ls., restadoù eus an amzer dremenet ls. ; *die Überbleibsel seines ehemaligen Vermögens*, al lostad restajoù eus e binvidigezhioù gwechall g., al lostad divalavajoù eus e zanvez bet g., an dilerc'h eus e zanvez g., an nemorant eus e vadoù g.

überblenden V.k.e. stag (hat überblendet) : [film] treveuziñ.

Überblenden n. (-s) / **Überblendung** b. (-,-en) : [film] trevez g.

Überblick g. (-s,-e) : 1. alberz g., damsall g., taol-lagad g., lagadad g., brassell g., diskeud g., damskeud g., divraz g., distrap g., displegadenn berr-ha-berr, berrdaolenn b., brastaolenn b. ; *geschichtlicher Überblick*, diverradur (diverrañ eus, divrazañ eus) an darvoudoù istorel g., divraz eus an darvoudoù istorel g., an darvoudoù berr-ha-berr ls., taol-lagad war an istor g., damsall war an istor g. ; *chronologischer Überblick*, istoradur g., taolenn amzeroniel b., linenn an amzer b. ; *einen chronologischen Überblick über etwas (ak.) geben*, *einen geschichtlichen Überblick über etwas (ak.) geben*, sevel istoradur udb ; 2. bloc'hwel g., gwel a-vloc'h g., gwel hollek g. ; *sich (dat.) einen Überblick verschaffen (einen Überblick erlangen)*, sellet a-vloc'h [ouzh udb], ober un enselladenn dre vras, dont da gompren dre vras, kemer un alberz hollek eus udb, dont da vrasveizañ udb ; *einen knappen Überblick über die Lage geben*, brastaolenniñ stad an traoù, ober ur vrastaolenn eus stad an traoù.

überblicken V.k.e. stag (hat überblickt) : kemer un alberz hollek eus udb, brasveizañ, braswelet ; *eine Frage überblicken*, studiañ ur c'hraf bennak en ur zerc'hel kont eus an holl selladoù hep mont er munodoù, studiañ ur c'hraf bennak en ur zerc'hel kont eus an holl selladoù dre vras, kemer un alberz hollek eus ur c'hraf bennak ; *von meiner Türschwelle aus überblicke ich alles*, diwar toull va dor e welan pep tra, diwar va zreuzoù e welan pep tra.

Überbliebene(r) ag.k. g./b. : *der Überbliebene*, an hini hag a zo chomet bev war-lerc'h egile g., an hini ne oa ket bet lazhet g., an diwezhañ bev g.

überbordend ag. : 1. barr-skuih, karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, leun betek ar skoulm, karget da fennañ, karget leun, leun-raz, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-chouk, leun-blouk, leun-bloup, leun-mort, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-fot, leun-fenn, bourr-sank, bourr-stank, karget betek ar barr, stambouchet ; 2. dreistkred,

dreistmuzul, dreistmoder, divoder, dreistpenn, divent, disreol, kenkizus ; 3. bervek, bervidant, gant gred, gant gwrez, diroll ; *überbordende Fantasie*, faltazi builh b., faltazi vervidant b., faltazi diroll b., faltazi fournis (ijinus) b. (Gregor).

überbreit ag. : ledan-kenañ, bras e ledander, dreistment, dreistmentek.

Überbreite b. (-,-n) : ledander dreistment g., ledander dreistmuzul g.

überbringen V.k.e. stag (überbrachte / hat überbracht) : reiñ, lakaat etre daouarn u.b., daveiñ ; *jemandem einen Brief überbringen*, reiñ ul lizher d'u.b., daveiñ ul lizher d'u.b., lakaat ul lizher etre daouarn u.b. ; *jemandem etwas persönlich überbringen*, reiñ udb d'u.b. etre e zaouam, reiñ udb d'u.b. en e zaouam ; *jemandem eine Nachricht überbringen*, degas ur c'heloù d'u.b. ; *ich habe Ihre Botschaft überbracht*, graet am eus ho kannadur ; *er hatte die anvertraute Botschaft überbracht*, echu e oa e gannadur.

Überbringer g. (-s,-) : 1. degaser g. ; 2. [arc'hant.] dalc'her g., douger g. ; *zahlbar an den Überbringer*, taladus d'an dalc'her, da baeañ d'an douger ; *auf den Überbringer lautender Scheck*, chekenn e gourc'hemenn an dalc'her (e anv an neb he diskouezo) g., chekenn d'an dalc'her g., chekenn d'an douger g.

Überbringerschek g. (-s,-s) : chekenn e gourc'hemenn an dalc'her (e anv an neb he diskouezo) g., chekenn d'an dalc'her g., chekenn d'an douger g.

Überbringerin b. (-,-nen) : 1. degaserez b. ; 2. [arc'hant.] dalc'herez b., dougerez b.

Überbringung b. (-,-en) : roadenn b., roidigezh b.

überbrückbar ag. : [dre skeud.] unvanadus, kompezadus, ... a c'haller trec'hiñ warnezhañ, a c'haller plaenaat, ... a c'haller kompezañ.

überbrücken V.k.e. stag (hat überbrückt) : 1. pontañ ; *einen Fluss überbrücken*, sevel ur pont dreist ur stêr, pontañ ur stêr ; 2. [dre skeud.] *die Gegensätze überbrücken*, lakaat an traoù kontrol an eil d'egile da genglotañ (Gregor), plaenaat ur c'hemm, kompezañ an traoù, kavout un emglev, unvaniñ an enebou, reizhañ an dizunvaniezhoù, erruout mat, dont d'en emglevet, heñvelaat ar mennozhioù ; 3. [dre skeud.] brizhwellaat ; 4. [dre skeud.] trec'hiñ war, bezañ trec'h da, tremen dreist, dont a-benn eus ; *den Versorgungseingang des Versommers überbrücken*, sevel krec'h gouere, tremen mat ar prantad rageost, lakaat an daou benn da skoulmañ, skoulmañ ganti.

Überbrückung b. (-,-en) : 1. savidigezh ur pont [a-us d'udb] b. ; 2. unvanidigezh b., kompezadur g. ; 3. diskoulm e defot gwell g., diskoulm ersezadel g., diskoulm da c'hortoz g.

Überbrückungskredit g. (-s,-e) : [arc'hant.] kredad dreistordinal da c'hortoz un adlañs g., kredad-pont g.

Überbrückungsvorrat g. (-s,-vorräte) : arc'hant miret a-gostez evit ar prantadoù diaes g., argon surentez g.

überbuchen V.k.e. stag (hat überbucht) : dreistbookañ, dreistamberzañ, soulvookañ, soulamberzañ, gwerzhañ bilhedoù karr-nij en tu all d'an niver a blasoù dieub.

überbürden V.k.e. stag (hat überbürdet) : 1. soulgargañ, soulvec'hiañ, revec'hiañ, dreistbec'hiañ, gourleuniañ, resammañ, sammañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, sammañ betek re ; 2. [dre skeud.] regas, soulmac'hañ, soulgas, soulvec'hiañ, mac'homiñ, faezhañ, diviañ.

Überbürdung b. (-,-en) : 1. soulgarg b., soulvec'h g., revec'h g., dreistbec'h g., resammañ g. ; 2. [dre skeud.] regas g., regaserezh g., restrivañ g., soulgas g., soulmac'h g., soulvec'h g., soulgas g.

überchlorsauer ag. : [kimiezh] perklorek ; *überchlorsaures Salz*, perklorat g.

Überchlorsäure b. (-) : [kimiezh] trenken berklor b.

Überdach g. (-s,-dächer) : apouilh g., doublet g., baled g., pratell b., goudoren b.

überdachen V.k.e. stag (hat überdacht) : teiñ, lakaat un doenn war, goudoriñ ; *überdacht*, toet, toennet ; *überdachte Brücke*, pont toet g. ; *überdachte Bushaltestelle*, arsav bus gwaskedet diouzh ar glav hag an avel g., arsav toet g., kledour g., kledourenn b., goudourenn b.

Überdachung b. (-,-en) : 1. toerezh g. ; 2. apouilh g., doublet g., baled g., goudourenn b.

überdas Adv. : *sellit ouzh überdies*.

überdauern V.k.e. stag (hat überdauert) : 1. padout hiroc'h eget un dra all, dreistbevañ da ; *sein Werk hat sein Leben überdauert*, padout a ra en e oberennoù ; 2. [dre skeud.] trec'hiñ war, trec'hiñ, bezañ trec'h da, tremen dreist, dont a-benn eus ; *nichts hatte die Zerstörung überdauert*, pulluc'het e oa bet pep tra, distrujet-lip e oa bet pep tra da vat, peurgaset e voe pep tra.

V.gw. stag (hat überdauert) : trebadout, hirbadout, dreistpadout, derc'hel, kenderc'hel.

Überdecke b. (-,-n) : golc'hedenn-boent b., golc'hed dum b., pallenn-piket g. (Gregor), golo g., goloenn b., pallenn g.

überdecken¹ V.k.e. stag (hat überdeckt) : 1. goleiñ ; *mit einer Plane überdecken*, ballinañ ; *ein Brett überdeckte das Loch*, ur plankenn a souche an toull ; 2. gwiskañ war, kevarlankañ ; 3. [dre skeud.] kuzhat, mouchañ ; 4. [mat.] gourloñ.

V.em. stag : **sich überdecken** (haben sich (ak.) überdeckt) : bezañ levezon-ha-levezon, bezañ an eil war egile en ur skalierad, bezañ kenempret en ur skalierad, damc'holoñ an eil egile en ur skalierad, marc'hañ, kevarlankañ.

überdecken² V.k.e. rannadus (hat übergedeckt) : *jemandem etwas überdecken*, goleiñ u.b. gant udb, lakaat udb war u.b., astenn udb war u.b.

Überdeckung b. (-,-en) : 1. goloerezh g., goleiñ g. ; 2. goudourenn b. ; 3. [mat.] gourloadur g., gourloñ g.

überdehnen V.k.e. stag (hat überdehnt) : dardennañ, stegnañ, peurstegnañ.

überdem Adv. : *sellit ouzh überdies*.

überdenken V.k.e. stag (überdachte / hat überdacht) : prederiañ diwar-benn, en em soñjal war, poellañ war, poelladiñ war, poellata war, adsellet ouzh, roulat [udb] en e benn, ruilhal [udb] en e benn ; *etwas noch einmal überdenken*, adsellet ouzh udb, adstudiañ udb.

Überdehnung b. (-,-en) : dardennañ g.

überdeterminieren V.k.e. stag (überdeterminierte / hat überdeterminiert) : dreistdevoudañ, dreistdesavelañ, liesdevoudañ, liesdesavelañ.

überdeterminiert ag. : [bred.] dreistdevoudet, dreistdesavelet, liesdevoudet, liesdesavelet.

Überdeterminierung b. (-,-en) : [bred.] dreistdevoudadur g., dreistdesaveladur g., dreistdevoudañ g., dreistdesavelañ g., liesdevoudadur g., liesdevoudañ g., liesdesaveladur g.

überdeutlich ag. : anat, splann, fraezh ha sklaer, peursklaer, peurezpleg.

Überdeutung b. (-) : [bred.] dreistdieuladur g.

überdies Adv. : ha kaeroc'h 'zo, 'zo kaeroc'h, ha 'zo kaeroc'h, ha koantoc'h 'zo, 'zo koantoc'h, 'zo brasoc'h, ha muioc'h 'zo, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, ouzhpenn-tra, zokennoc'h, war ar marc'had, war ar priz, war ar bern, war an holl, ha gwellañ 'zo, hag ouzhpenn 'zo, zo-mui-ken, war ar barr, en tu-hont da se, en tu all da se, ha gwashañ pezh 'zo, zo-mui-ken, evit ma vefe ar gwall en e varr.

überdimensional ag. : divuzul, divent, dreisment, dreismentek.

überdosieren V.k.e. (überdosierte / hat überdosiert) : dreistdoenañ, gourdoenañ.

Überdosierung b. (-,-en) : dreistdoenañ g., gourdoenañ g.

Überdosis b. (-,-dosen) : gourdoenad g., rezoenad g., dreistdoen g., dreistdoenad g., P. regorfad g.

überdrehen V.k.e. stag (hat überdreht) : 1. gwarañ, lakaat gwar e ; *ein Schloss überdrehen*, gwarañ ur botailh, lakaat gwar (lakaat gwe) en ur botailh ; 2. [keflusker] regas, sachañ re war ; 3. [dre skeud.] lakaat da dreiñ da sot, sodiñ, lakaat da sodiñ, lakaat da follañ.

überdreht ag. : dispac'het, o vreskenn, arfoll, peuratizet, birvilhet dreist, birvilhet holl, diskiantet, tremen sot, pase sot, morfoll, foll-mik, foll-bras, foll-tremenet, pennfoll, sot-permil, sot-nay, sot-pitilh, sot-magn, diot-magn, tok-tok, brizh da vat, fursot, sot-pik, nay, skoet, kamm e spered, ur spered kamm a zen anezhañ ; *er ist total überdreht*, ur penn bervet a zo anezhañ - aet eo ganto - hennezh a zo pitilh, hag a zo - hennezh a zo brizh da vat - mat eo da dreiñ ar rod - hennezh a zo tremen sot - [dre eilpenn-ster e brezhoneg] aet eo ermaez a sod - hennezh a zo pase sot - hennezh a zo sot-magn (-nay, -pitilh, -ran, -plaen) - hennezh a zo sot da stagañ - hennezh a zo mat da stagañ - hennezh a zo diot-magn - hennezh a zo tok-tok - kollet eo gantañ e skiant-vat - aet eo gant ar c'hatar - foll-bras eo - foll-tremenet eo - foll-mik eo - foll-magn eo - paket en deus anezho - stagapl eo.

Überdrehzahl b. (-,-en) : [tekn.] ushanren g.

Überdruck¹ g. (-s,-drücke) : uswask g., dreistgwask g., revoustradur g., soulwask g.

Überdruck² [timbr] g. (-s,-drucke) : arskrivad g., louc'h reishaat g., louc'hadenn reishaat b., siell reishaat b., dreistskrivadur g., dreistskrivadenn b.

Überdruckanzug g. (-s,-anzüge) : gwiskamant gwaskreizhet g., gwiskamant dindan ur wask reizh g., gwiskamant gwaskaozet g., sae waskreizhet b., sae dindan ur wask reizh b., sae waskaozet b.

Überdruckkabine b. (-,-n) / **Überdruckkammer** b. (-,-n) : 1. [nijerezh] kabinenn waskaozet b. ; 2. [mezeg.] kaelog uc'hamwask g.

Überdruckregler g. (-s,-) : diamwasker g.

Überdrucksicherung b. (-,-en) : [tekn.] stignad surentez a-enep ar soulwask g., stignad surentez a-enep an uswask g.

Überdruckventil n. (-s,- e) : klaped surentez g., klaped diamwaskañ g.

Überdruss g. (-es) : heug g., doñjer g., rukun g., regred g., fastadur g. ; *aus Überdruss*, dre skuizh ober ; *etwas zum Überdruss wiederholen*, lavaret seizh kant gwech warn-ugent ar memes tra, ravodiñ, arabadiñ udb ; *etwas zum Überdruss gehört haben*, bezañ divi e zivskouarn o klevet udb nag a bet gwech, bezañ aet skuizh o klevet an hevelep kozh kaoziou, bezañ torret e benn gant komzoù skuizh, bezañ bouzaret gant temzoù skuizh, bezañ aet skuizh (bezañ aet faezh, bezañ fastet) o klevet an hevelep tra nag a bet gwech, bezañ un torr-penn d'an-unan klevet an hevelep chapeledad kaoziou gwrac'h kozh ; *bis zum Überdruss*, betek ar par pellañ.

überdrüssig ag. : heug, heuget, faezh, dotu, skuizh, eok, poazh, fastet, tason, dizonet, dic'hoantaet ; *einer Sache (gen.) überdrüssig werden*, dont da fastañ gant udb, fastañ diouzh udb, fastañ oc'h ober udb, bezañ dizonet diouzh udb, en em gazañ ouzh udb, bezañ aet skuizh gant udb (bezañ eok, bezañ erru heug, bezañ erru faezh, bezañ heug) gant udb, kaout heug ouzh udb, bezañ erru dotu gant udb, kaout dreistpenn gant udb, bezañ aet dreist-penn gant udb, kaout leun e gased gant udb, kaout leun e rastell gant udb, kaout e walc'h eus udb, bezañ aet tremen skuizh gant udb, bezañ deuet nec'het-marv

gant udb, bezañ eok ha tremen eok gant udb, bezañ dave
gant udb, kaout leizh e l'êr diouzh udb, bezañ erru skuizh e revr
gant udb, bezañ erru poazh gant udb ; *ich bin dieses Amtes
überdrüssig*, aet on lark er garg-se ; *des Hin und Hers
überdrüssig*, aet faezh.

überdungen V.k.e. stag (hat überdüngt) : saotrañ gant re a
demz, lakaat re a demz war, redemzañ, temzañ en tu all d'ar
pezh a zo dleet, temzañ en tu all d'ar red, temzañ betek re.

Überdüngung b. (-, -en) : redemzañ g. ; *bei Überdüngung
gehen die Rosen ein*, terriñ a ra ar roz pa vezont re zruz.

überdurchschnittlich ag. : en tu all d'ar c'heñvad, en tu all d'ar
geidenn ; *überdurchschnittlich groß*, brasoc'h mentet eget an
ordinal.

überdeck Adv. : a-skizh en ur c'horn, a-skij en ur c'horn, war
skizh en ur c'horn, a-veskell en ur c'horn.

Übereifer g. (-s) : re vras gred g., restriv g., restrivañ g.,
resevender g. ; *therapeutischer Übereifer*, arloup yac'hadel g.

übereifrig ag. : re c'hredus, reseven, gant re vras gred ; *die
Herren machten ihr übereifrig den Hof*, ar wazed a zalc'he tost
dezhi, kabal a oa gant ar wazed da vezañ ganti, fougas a oa
gant ar wazed d'ober war he zro, fred a oa warni ; *er bemühte
sich übereifrig um die hübschen jungen Damen*, kabal a veze
warnañ da vezañ gant ar merc'hed koant, prest e oa atav
d'ober e gi bihan dirak ar merc'hed koant, doublañ a rae da
lavaret traoù kaer d'ar merc'hed koant ; *übereifrig sein*,
übereifrig arbeiten, lakaat ar bouc'h war an ti ; *sie bemühen
sich übereifrig um ihn*, ober a reont sardik dezhañ, ober a reont
brav dezhañ, mont a reont brav dezhañ, ober a reont flourig
dezhañ.

übereignen V.k.e. stag (hat übereignet) : reiñ dre wir, lakaat
war anv u.b., treuzperc'hennañ, deren madoù.

Übereignung b. (-, -en) : 1. kinnigadur g., dedi g., dediaden
b., dereadur madoù g. ; 2. treuzperc'hennadur g.

Übereile b. (-) : re vras tizh g., hastidigezh b., dipadapa g.,
hastizded b., hastizder g., hastifted b., hastifter g., difrae g.

übereilen V.k.e. stag (hat übereilt) : difraeañ (udb), difraeañ
(ober udb), hastañ (udb), hastañ (ober udb), ober (udb) war ar
prim, ober (udb) war an tizh, ober (udb) trumm-ha-trumm, ober
(udb) re vuan, ober (udb) gwall vuan, ober (udb) hep en em
soñjal a-zevri, daoulammat (udb), dihasañ (udb), ober (udb)
diwar vont, ober (udb) diwar mont ha hanter vont, ober (udb)
a-bempoù, ober (udb) diwar herr, ober (udb) gant herr, ober
(udb) gant kalz a herr, mont re vuhan gant udb, mont re brim
gant udb ; *wir sollten nichts übereilen, wir sollten uns damit
nicht übereilen*, mat ha buan n'int ket unan - re a herr n'eo ket
mat - arabat mont primoc'h eget ar marc'h hon doug - ne dalv
ket mont d'ar red, gwelloc'h eo mont abred - gant pasianted
hag hir amzer e vez graet meur a dra - ne gresk ket ar geot en
ur sachañ warno - mont a-lamm ne dalv netra nemet c'hwen a
ve da bakañ - gant ar boan hag an amzer a-benn eus pep tra
e teuer - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannoù -
tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yann ha buan-ha-
buan e vez divragezet Mari-Jan - ar prez ne servij da netra -
nebeut-ha-nebeut hinkin a ra neud - hirañ amzer, aesañ labour
- rannañ pe gannañ, leuskel ar gwad da yenañ - a-van-da-van
ez a merenn da goan - tammig-ha-tammig ez a ar marc'h gant
ar big - tamm-ha-tamm e teu ar verc'h da vamm - kammed-ha-
kammed e reer tro ar bed.

V.em. **sich übereilen** (hat sich (ak.) übereilt) : 1. diskrañ,
hasañ, hastañ buan, hastañ a-fo, dehasañ, presañ, en em
bresañ, kemer prez, bezañ e prez, ober prim, ober diampech,
ober e ziampech, ober e ziampechoù, ober difrae, difraeañ,
deoui, deouiñ, divreiñ, raouchiñ, en em elc'hiñ, bezañ difrae
en an-unan, en em zifretañ, lakaat kas war e gorf, skampañ,

stampañ, skarañ, gaoliata, en em zrasañ, kabalat, bezañ
kabal war an-unan, reiñ kentr d'e varc'h, c'hwistañ, hasañ
fonnus, fougasiñ, kidellat, sachañ war e ivinoù, lakaat aer en
e gilhorou, lakaat tizh, bezañ ramp gant an-unan, astenn e
c'har, dipadapañ, birviñ [d'ober udb], P. plumiñ, bresañ ; 2.
*übereile dich nicht, du kommst sowieso zu spät ! übereile dich
nicht, du kommst noch früh genug zu spät !* ar prez ne servij
da netra, dale az po n'eus forzh penaos ! n'eo ket ret dit bresañ
kement-se, re ziwezhat e vi n'eus forzh penaos ! mont a-lamm
ne dalv netra, abred a-walc'h e vi evit erruout re ziwezhat ! ; 3.
wir sollten uns damit nicht übereilen, mat ha buan n'int ket
unan - re a herr n'eo ket mat - arabat mont primoc'h eget ar
marc'h hon doug - ne dalv ket mont d'ar red, gwelloc'h eo mont
abred - gant pasianted hag hir amzer e vez graet meur a dra -
ne gresk ket ar geot en ur sachañ warno - mont a-lamm ne
dalv netra nemet c'hwen a ve da bakañ - gant ar boan hag an
amzer a-benn eus pep tra e teuer - tamm-ha-tamm e vez graet
e vragoù da Yannoù - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da
Yann ha buan-ha-buan e vez divragezet Mari-Jan - ar prez ne
servij da netra - nebeut-ha-nebeut hinkin a ra neud - hirañ
amzer, aesañ labour - rannañ pe gannañ, leuskel ar gwad da
yenañ - a-van-da-van ez a merenn da goan - tammig-ha-
tammig ez a ar marc'h gant ar big - tamm-ha-tamm e teu ar
verc'h da vamm - kammed-ha-kammed e reer tro ar bed.

übereilt ag. : regentrat, re brim, kemeret war ar prim, graet
war an tizh, graet war ar prim, graet prim, graet re vuan ;
übereilte Schlussfolgerung, dezastum re vuan g. ; *übereilte
Handlung*, skañvelezh b., skañvadurezh b., diboelegezh b.,
ribuster g. ; *übereilte Schlussfolgerungen ziehen*, dezastum re
vuan ; *übereilt handeln*, mont gwall vuan ganti, mont re brim
ganti, mont diwar skañv, mont a-raok e benn, mont dezhi
bourlik-ha-bourlok, mont dezhi hep ober seizh soñj (hep soñjal
larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, hep prederiañ, hep bezañ soñjet
mat), gaoliata an traoù, lakaat e gein en e c'houlou, mont da
vouara hep e grog, mont hep krog da graoña, sailhañ war udb
evel war grampouezh lardet, bezañ pront evel ul Leonad, mont
a-raok e benn, mont primoc'h eget ar marc'h hon doug, ober
udb gant re a hast.

Übereilung b. (-) : skañvelezh b., skañvadurezh b.,
diboelegezh b., ribuster g., dipadapa g., hastidigezh b., re
vras tizh g., hastizded b., hastizder g., hastifted b., hastifter g. ;
aus Übereilung, dre e vall ; *Irrtum ist Sohn der Übereilung*, mat
ha buan n'int ket unan - re a herr n'eo ket mat - arabat mont
primoc'h eget ar marc'h hon doug - ne dalv ket mont d'ar red,
gwelloc'h eo mont abred - gant pasianted hag hir amzer e vez
graet meur a dra - ne gresk ket ar geot en ur sachañ warno -
mont a-lamm ne dalv netra nemet c'hwen a ve da bakañ - gant
ar boan hag an amzer a-benn eus pep tra e teuer - tamm-ha-
tamm e vez graet e vragoù da Yannoù - tamm-ha-tamm e vez
graet e vragoù da Yann ha buan-ha-buan e vez divragezet
Mari-Jan - ar prez ne servij da netra - nebeut-ha-nebeut hinkin
a ra neud - hirañ amzer, aesañ labour - rannañ pe gannañ,
leuskel ar gwad da yenañ - a-van-da-van ez a merenn da goan
- tammig-ha-tammig ez a ar marc'h gant ar big - tamm-ha-
tamm e teu ar verc'h da vamm - kammed-ha-kammed e reer
tro ar bed.

überein- rakverb rannadus : ... a-du gant, ... a-gevret gant, ...
a-unvan gant, ... a-stumm gant, ... en ur ser, ... a-genstroll, ...
a-geñver, ... a-gor.

übereinander Adv. : sac'h-àr-vac'h, an eil e genoù egile, an
eil war egile, an eil a-us d'egile, krog an eil en egile ; *sie liegen
alle übereinander*, emaint holl an eil e genoù egile, emaint holl
an eil war egile, sac'h-àr-vac'h emaint ; *die Beine übereinander
schlagen*, kroaziañ e zivesker ; *die Hände übereinander legen*,

kroaziañ e zaouarn ; *übereinander greifen*, bezañ empret, bezañ kenweet, marc'hañ, kevarlankañ ; *übereinander legen*, *übereinander setzen*, *übereinander stellen*, berniañ, lakaat bern-war-vern, lakaat an eil war egile.

übereinandergreifen V.gw. rannadus (griffen übereinander / haben übereinandergegriffen) : bezañ empret, bezañ kenweet, marc'hañ, kevarlankañ.

Übereinanderlagerung b. (-, -en) : arosod g., arosodadur g., P. berniadur g.

übereinanderlegbar ag. : arosodadus, dreistlakadus.

übereinanderlegen V.k.e. rannadus (hat übereinandergelegt) : berniañ, lakaat bern-war-vern, lakaat an eil war egile, hogennañ, arosodiñ, dreistlakaat ; *die Hände übereinanderlegen*, kroaziañ e zaouarn.

übereinanderliegend ag. : arosodet, dreistlakaet.

Übereinanderschichtung b. (-, -en) : arosod g., arosodadur g., P. berniadur g.

übereinanderschlagen V.k.e. rannadus (schlägt übereinander / schlug übereinander / hat übereinandergeschlagen) : *die Beine übereinanderschlagen*, kroaziañ e zivesker ; *mit übereinandergeschlagenen Beinen dasitzen*, bezañ azezet gant e zivesker a-groaz, bezañ azezet gant e zivhar a-groaz.

übereinandersetzen V.k.e. rannadus (hat übereinandergesetzt) / **übereinanderstellen** V.k.e. rannadus (hat übereinandergestellt) : berniañ, lakaat bern-war-vern, lakaat an eil war egile, hogennañ, arosodiñ, dreistlakaat.

übereindenken V.gw. rannadus (dachten überein / haben übereingedacht) : [dispredet] bezañ a-du an eil gant egile, bezañ eus ar memes aviz, bezañ ali an eil gant egile, gwelet an traoù dre an hevelep lomber, bezañ gant an hevelep soñj, bezañ a-unvan, bezañ kenunvan, kenunvaniñ, bezañ a-vouezh an eil gant egile.

übereinklingen V.gw. rannadus (klängen überein / haben übereingeklungen) : bezañ a-unvouezh.

übereinkommen V.gw. rannadus (kam überein / ist übereingekommen) : kavout un emglev, kouezhañ a-du, en em glevet, dont d'en em glevet, en em gordañ, ober emglev, ober intent, erruout mat, bezañ a-vouezh an eil gant egile, toniañ an eil gant egile.

Übereinkommen n. (-s) : emglev g., emglevadenn b., treuzvarc'had g., treuzemglev g., kenemglev g., intent g., kendivizad g., amziviz g., P. renkamt g. ; *internationales Übereinkommen*, kendivizad etrebroadel g., kenemglev etrebroadel g. ; *mit jemandem ein Übereinkommen über etwas (ak.) treffen*, emglevet gant u.b., divizout udb gant u.b., divizout gant u.b. ober udb, sevel un emglev etre an-unan hag unan all a-zivout udb, skoulmañ un amziviz etre an-unan hag unan all a-zivout udb, ober intent gant u.b. evit ober udb ; *Pariser Übereinkommen*, kenemglev Pariz g. ; *nach Übereinkommen*, diwar ziviz, dre gaer, a-c'hrad-e-grad / gant grad pep hini / gant (dindan) grad vat an holl (Gregor).

Übereinkunft b. (-, -einkünfte) : emglev g., kenemglev g., emglevadenn b., intent g., kendivizad g., amziviz g., P. renkamt g. ; *gegenseitige Übereinkunft*, kenemglev g., kengrad b., kenglev g., kenasant g. ; *vorherige Übereinkunft*, kentemglev g. ; *stillschweigende Übereinkunft*, emglev hep meneg ebet g., emglev tavel g. ; *eine Übereinkunft aushandeln*, kevraouiñ un emglev.

übereinstimmen V.gw. rannadus (hat übereingestimmt) : *übereinstimmen mit*, klotañ (kenglotañ, kordañ, toniañ, kendonian, kendoareañ, kalafetiñ) gant, klotañ ouzh, kenglotañ ouzh, bezañ a-geñver gant, kendereout, bezañ diouzh, degouezhout mat gant, kengouezhout gant,

kouchañ ouzh, bezañ a-bouez gant, kouezhañ kompez gant, bezañ kevazas gant, bezañ a-unan gant, bezañ a-bouez gant ; *ihre Aussagen stimmten alle überein*, kellavar e oant holl, a-vouezh edont ; *alle stimmen darin überein, dass ...*, an holl a lavar a-unvouezh e ..., an holl a soñj dezho e ..., a-unvan e lavar an holl e ..., kordañ a ra ar mouezhioù evit lavaret e ..., a-unvan emañ an holl evit lavaret e ..., kenunvan eo an holl evit lavaret e ..., kenunvaniñ a ra an holl evit lavaret e ... ; *ganz und gar mit jemandem übereinstimmen*, fonnaat kaoz u.b., fonnaat mennad u.b., bezañ plom er soñj gant u.b., pouezañ a-du-kaer gant u.b., dont da bouezañ a-du-kaer gant u.b., bezañ o peuriñ gant u.b. war ar memes tachenn, skeiñ e park u.b., bezañ erru e park u.b., kouezhañ e lamm u.b., bezañ a-du penn-da-benn gant u.b., toniañ penn-da-benn gant u.b., bezañ a-du-kaer gant u.b., bezañ a-unan-kaer gant u.b., bezañ kenunvan gant u.b., bezañ asant gant u.b. ; *in diesem Punkt stimme ich mit Ihrer Ansicht überein*, sevel a ran a-du ganeoc'h war ar poent-se, a-du emañ ganeoc'h war ar poent-se, bez' emañ a-unan ganeoc'h war ar poent-se, aviz on ac'hanoc'h war ar poent-se, asant on ganeoc'h war ar poent-se, asantiñ a ran ganeoc'h war ar poent-se ; *die Zeugenaussagen stimmen alle überein*, kenglotañ a ra an holl destenioù, mont a ra mat an holl destenioù an eil gant egile, kellavar eo an testoù, a-vouezh emañ an testoù, an holl destoù a gan ar gousperoù war an hevelep ton, an testenioù a gouezh kompez an eil gant egile, an testenioù a zo holl an eil diouzh egile, kordañ a ra an testenioù ; *Ihre Behauptungen stimmen mit meinen überein*, va c'homzoù a gouezh kompez gant ho re, kellavar omp.

übereinstimmend ag. : kenglot, kenglotus, kengdegouezhus, unvan ; *übereinstimmendes Urteil*, unvan b. ; *der übereinstimmende Wille*, an unyoul b. ; *mit etwas übereinstimmend*, kevazas gant udb, a-unan gant udb, a-bouez gant udb. ; *nicht übereinstimmend*, a) digenglot, disklot ; b) dizunvan, diemglev ; [yezh.] *in der Lautung übereinstimmende Homonyme*, heñvelstummoù sonel ls. ; [douarouriezh] *übereinstimmende Bankung*, gweleadur kenglot g.

Übereinstimmung b. (-, -en) : kenglot g., kenglotadur g., kengloterezh g., kendereadegezh b., kenemglev g., kenunvaniezh b., unvaniezh b., unaniezh b., emglev-mat g., intent mat g., kemblac'h g., kengdegouezh g., kendoare g., peurheñvelded b., peurheñvelder g., hevelepted b., enheñvel g., azasted b., azaster g., klotadur g., kevazasted b. ; *Übereinstimmung in allen Punkten*, kenglotadur poent ha poent g. ; *Übereinstimmung der Zeugenaussagen*, kenglot an testenioù g., kenglotadur an testenioù g. ; *in Übereinstimmung bringen*, lakaat udb a-unan gant udb all, lakaat [traoù] da glotañ an eil gant egile, lakaat da genglotañ (da gordañ, da ganañ ar gousperoù war an hevelep ton), keidañ udb diouzh udb all, kendonian [traoù] ; *gegenseitige Übereinstimmung*, kenemglev g., kengrad b., osmoz g., treleizhiñ g., kenunvaniezh b. ; *in Übereinstimmung mit*, hervez, diouzh, o klotañ gant, o kordañ gant ; *in völliger Übereinstimmung mit*, a-du-kaer gant, a-unan-kaer gant ; *sich in Übereinstimmung befinden*, bezañ o peuriñ war ar memes tachenn, bezañ a-unvan an eil gant egile, bezañ kenunvan, kenunvaniñ ; *mangelnde Übereinstimmung*, digenglot g., diazasted b. ; *die mangelnde Übereinstimmung mit der Nachfrage*, an diazasted ouzh ezhommoù an nevid b. ; *eine weitgehende Übereinstimmung erzielen*, kaout asant ar braz eus an dud ; *eine weitestgehende Übereinstimmung erzielen*, kaout asant ar muiañ peurvas eus an dud ; [preder.] *die Übereinstimmung*

im *Nichtübereinstimmen*, ar genglotouriezh dre hontkontroliezh b.

übereintreffen V.gw. rannadus (trifft überein / traf überein / hat übereingetroffen) : kavout un emglev, kouezhañ a-du, en em glevet, dont d'en em glevet, en em gordañ, ober emglev, erruout mat, bezañ a-vouezh an eil gant egile, klotañ, kenglotañ, toniañ, kordañ, degouezhout mat, kendereout.

Überemission b. (-,-en) : [arc'hant.] dreistembann g. ; *Noten-Überemission*, dreistembann moneiz g.

überempfindlich ag. : dreistkizidik, gourc'hizidik, gwall gizidik, santidik betek re, kizidik betek re, anoazus betek re, kizidik e lâr ; *er ist überempfindlich*, kizidik (santidik) eo betek re, gwall gizidik eo, hennezh a zo kizidik dreistkemm (dreist dalc'h), hennezh a zo gwall wiridik e lâr, hennezh a zo peñver e galon, lammat a ra evit an disterañ tra, ur galon dener eo ; [mezeg.] *auf etwas (ak.) überempfindlich reagieren*, bezañ allergek ouzh udb ; *überempfindliche Reaktion auf Fruktose*, angougemer ouzh ar fruktoz g.

Überempfindlichkeit b. (-) : 1. brazentez b., re vras anoazusted b. ; 2. [mezeg., bred.] dreistkizidigezh b., gourfromidigezh b., gourc'hizidigezh b.

Überempfindsamkeit b. (-) : dreistkizidigezh b., gourfromidigezh b., gourc'hizidigezh b.

überentwickeln V.k.e. (entwickelte über / hat überentwickelt) : dreistdiorren [*pennrann* dreistdiorre- (dreistdiorreet)].

überentwickelt ag. : dreistdiorreet.

Überentwicklung b. (-) : dreistdiorroadur g., dreistdiorreadur g., dreistdiorredigezh b.

überernähren V.k.e. stag (überernährte / hat überernährt) : dreistboueta, revagañ, dreistmagañ, boueta en tu all d'ar pezh a zo dleet, boueta en tu all d'ar red, boueta betek re ; *überernährt*, re vag, re vaget.

Überernährung b. (-) : revagañ g., dreistboueta g., dreistbouetadurezh b., dreistmagerezh g., dreistmagañ g.

Übererregbarkeit b. (-) : [mezeg.] goureraezñ g., dreistkizidigezh b., gourc'hizidigezh b.

Übererregtheit b. (-) : birvilh bras g.

Übererzeugung b. (-,-en) : dreistkenderc'hañ g., dreistkenderc'h g.

überessen¹ V.em. rannadus : **sich überessen** (isst sich über / aß sich über / hat sich (ak.) übergegessen) : tasoniñ, stamouziñ, bounezhiñ, en em zic'houstiñ diouzh udb, dic'houstiñ eus udb, dont da fastañ gant udb, fastañ diouzh udb ; *er hat sich an diesen Plätzchen übergegessen*, tasoniñ en deus graet diouzh ar gwispid-se, erru eo heug gant ar gwispid-se, erru eo heug gant ar gwispid-se, en em gazet eo ouzh ar gwispid-se, fastet eo bremañ ouzh ar gwispid-se, tason eo bremañ diouzh ar gwispid-se, eok eo bremañ gant ar gwispid-se, trañsizonet eo gant ar gwispid-se, doñjeret eo gant ar gwispid-se, stamouzet eo gant ar gwispid-se, strailheret eo gant ar gwispid-se.

überessen² V.em. stag : **sich überessen** (überisst sich / überaß sich / hat sich (ak.) übergegessen) : rezebrñ, debriñ da darzhañ, debriñ en tu-hont da leizh e gof, debriñ ouzhpenn gwalc'h e galon, debriñ ouzhpenn leizh e walc'h, debriñ dreistkont, debriñ betek stambouc'hañ, stankañ e greizenn, kregiñ a-vegad er boued, skloufata, kargañ e benton, kargañ e jargilh, drusaat e bironenn, bountañ re a voued en e vouzelloù, ober re gofad, ober regofadoù, ober ur regofad, kargañ re e deurenn, ober kargoù re vras ouzh taol, debriñ en tu all d'ar pezh a zo dleet, debriñ en tu all d'ar red, debriñ betek re, bezañ klañv diwar debriñ re, debriñ betek an tenngof ; *er hat sich an der Schokolade übergegessen*, graet en deus ur regofad chokolad.

überfahren¹ V.k.e. stag (überfährt / überfuhr / hat überfahren) :

1. pilat, ruilhal gant e garr-tan, flastrañ, pladañ.

2. [dre astenn.] *ein Signal überfahren*, tremen daoust d'ur c'hemenn kontrol, chom hep sentiñ ouzh un arouez ; *ein Stoppschild überfahren*, na chom a-sav daoust d'ar banell stop ; *bei Rot überfahren*, tremen pa vez ruz ar gouloù.

3. *jemanden überfahren*, reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., lakaat da grazañ, reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennou, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b, pentañ lern d'u.b., finesiñ ouzh u.b., tennañ sikleazonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., devañ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, bilhiñ, gludañ, bouc'hiñ, punañ, tizhout, flemmañ, toazañ, bratellat, stranañ, stranigañ, skobardiñ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., truchañ u.b.

4. [sport] *sie wurden überfahren*, tapet o doa ul louzenn, tapet o doa ur pur, tapet o doa ur guchenn, distrilhet e voent brav ha kempenn, distrilhet e voent a-blad-kaer, paket o doa ur chupennad, tapet o doa ur skouarnad, tapet o doa o lip, paket o doa ur strilh, paket o doa un dornad, paket o doa un distrilh, lopet e voent, terket e voent, lakaet e voent war o genoù, degaset o doa ur penn leue d'ar gêr, distoket e voent, disparfoeltret e voent, krazet naet e voent, minmalet e voent, trec'het e voent treuz-ha-hed, roet e voe dezho un distres eus ar re wellañ, kaset e voent e drougatred, bazhataet e voent, pilet e voent, barrskubet e voent, peurdrec'het e voent, peurfaezhet e voent, dic'hastet e voent, klaviet e voent, razhet e voent, dornet a-blad e voent, drailhet e voent, frigaset e voent, diskolpet e voent, flastret rac'h e voent, lamm sonn o doe digant ar skipailh enep, paket o doa o zamm diganto, n'o doa graet nemet ur pleg, lakaet e voen lamm, roet e voe o laz dezho, dont ar reas ar c'hrograd da vezañ ur gwir beñse evito.

überfahren² V.gw. rannadus (fährt über / fuhr über / ist übergefahren) : treizhañ, treuziñ, mont d'an tu all ; *noch einmal überfahren*, adtreuziñ ; *über den Fluss überfahren*, mont d'an tu all d'ar stêr, tremen ar stêr, distremen ar stêr, treuziñ ar stêr, treizhañ ar stêr, treizhañ en tu all d'ar stêr.

V.k.e. rannadus (fährt über / fuhr über / hat übergefahren) : treizhañ [u.b./udb], kas [u.b./udb] d'an tu all ; *noch einmal überfahren*, adtreizhañ [u.b./udb].

Überfahrt b. (-,-en) : treizh g., treizhadenn b., treizhidigezh b. ; *Schiffsüberfahrt*, *Seeüberfahrt*, treizh-mor g., mordreizh g., mordreizhadenn b. ; *eine Sieben-Meilen-Überfahrt*, un treizh seizh lev g., seizh lev treizh ls.

Überfall g. (-s,-fälle) : 1. arsailh g., tagadenn b., argadenn b., diskenn g. ; *bewaffneter Überfall*, argadenn armet b., tagadenn armet b. ; *nächtlicher Überfall*, arsailh diouzh noz g. ; 2. aloubidigezh b., alouberezh g., aloubadenn b., aloubadeg b. ; *Überfall auf ein Land*, aloubidigezh ur vro b., alouberezh ur vro g., aloubadeg ur vro b., aloubadenn ur vro b. ; *russischer Überfall auf die Ukraine, der Überfall der russischen Truppen auf die Ukraine*, aloubadeg Ukraina gant Rusia b., aloubidigezh Ukraina gant Rusia b. ; *die Städte sind von den Überfällen der Barbaren nicht verschont geblieben*, ar c'herioù ne voent ket espernet gant ar varbared ; 3. laeradenn b., skrap g., skraperezh g. ; *Banküberfall*, laeradenn ti-bank b., bankskrap g.

überfallen V.k.e. stag (überfällt / überfiel / hat überfallen) : 1. argadiñ, tagañ, arsailhañ, fardiñ (strimpiñ, sailhañ) war, kouezhañ war, plaouiañ war, kargañ war, regarziñ da, sourpren, sternañ, aloubiñ, emgannañ, krapañ ouzh, plavañ war ; *eine Bank überfallen*, tagañ ur bank ; *ein Land überfallen*, delammat en ur vro, aloubiñ (argadiñ, sternañ, emgannañ) ur vro, ober riñs bro, plaouiañ war ur vro, plavañ war ur vro, frammañ war ur vro, fardiñ war ur vro, sailhañ war ur vro, dirollañ war ur vro ; *jemanden überfallen*, kouezhañ war chouk u.b., kouezhañ war kitem u.b., rual ouzh u.b., lammat gant u.b., tagañ (arsailhañ) u.b., sailhañ war (ouzh, gant) u.b., frammañ (fardiñ, strimpiñ, plaouiañ, plavañ) war u.b. ; *jemanden aus dem Hinterhalt überfallen*, tapout u.b. er gwasked ; *er wurde von Wegelagerern überfallen*, riblet e voe war an hent, laeron a riblas anezhañ ; *sie war überfallen und gefilzt worden*, riblet e voe goude bezañ bet taget ; 2. sourpren ; *die Nacht hat den Reisenden überfallen*, sourprenet e oa bet ar beajour gant an noz, an noz a serras war ar beajour en un taol, an noz a oa deuet war ar beajour en un taol, an noz en em gavas disoñj war ar beajour ; 3. beuziñ, penndallañ, arsailhañ ; *von Fragen überfallen werden*, bezañ beuzet en ur mor a c'houlennou, bezañ penndallet gant ar goulennou, bezañ arsailhet gant forzh goulennou ; 4. kouezhañ war, sevel e, kregiñ e ; *die Müdigkeit überfiel mich*, kregiñ a reas ar skuizhder ennon ; *Schrecken überfiel ihn*, ur barr spont a zeuas warnañ, kregiñ a reas aon ennañ, serriñ a reas ar gwall avel, kemer a reas from, sevel a reas ur c'horfad aon gantañ, ur gaouad aon en doa bet, ur spontadenn en doa bet, un tamm mat a spont a grogas ennañ, pakañ a reas un tamm mat a aon, ur jouadenn spont a dreuzas e galon, un taol-spont a yeas betek mel e eskern, ur barrad spont a denijas warnañ, santout a reas ar spont o tremen dre e izili a houlennou herrus, lammat a reas krenadenn ar spont war e galon, ur grenadenn en doa bet, ur gasadenn spont a zeuas warnañ, un taol hiris a grogas ennañ, islonket e voe e galon gant ar spont ; *ein Gefühl der Traurigkeit überfiel ihn*, ur barr tristidigezh a gouezhas warnañ, ur barrad tristidigezh a savas en e galon, ur barrad tristidigezh a grogas ennañ.

Überfallhose b. (-,n) : bragoù-bras g.

überfällig ag. : 1. war-lerc'h, war c'hortoz, chomet a-revr, a zo en arrelaj, chomet diwar-lerc'h, chomet a-ziwar-lerc'h ; 2. dleet abaoe pell ; 3. [arc'hant., dleoù] manet, restet, e-skourr.

Überfallkommando n. (-s,-s) / **Überfallskommando** n. (-s,-s) : 1. bagad emell ar polis g., bagad emell al lu g., strollad emellout g., unvez emellout b. ; 2. [Bro-Aostria] polis sikour g.

Überfamilie b. (-,n) : [bev.] uskerentiad g.

Überfang g. (-s) : [gwer] gwiskad gwer livet anvet amailh g.

Überfangglas n. (-es,-gläser) : gwer amailh g.

überfein ag. : re fin, re soutil, re vlizidik, re vistr.

überfischen V.k.e. stag (hat überfischt) : dreistpesketa, pesketa en tu all d'ar pezh a zo dleet, pesketa betek re.

Überfischung b. (-,en) : dreistpesketaerezh g., dreistpesketa g., korvoerezh dreist-goñvor pinvidigezhioù ar mor g. ; *durch Überfischung werden die Meere leer geplündert*, paouradet (rivinet) e vez ar morioù gant ar bigi bras o pesketa re.

überfliegen¹ V.k.e. stag (überflog / hat überflogen) : 1. nijal a-us, treuziñ war-nij ; *den Ozean überfliegen*, treuziñ ar meurvor war-nij ; *Flugzeuge haben uns überflogen*, deuet ez eus nijerezhioù da vale dreist hor pennoù.

2. plavañ ; *ein roter Schein überflog seine Wangen*, sevel a reas ar ruz d'e zivjod, un tamm ruz a blavas war e zivjod.

3. *ein Buch überfliegen*, braslenn ul levr, lenn ul levr diwar nij, lenn ul levr d'an trotig, lenn ul levr war ar prim, lenn ul levr dreist-penn-biz, lenn ul levr a-flav, follennata ul levr, lenn

laeradennoù eus ul levr, kemer un alberz eus ul levr, lenn ul levr en ur c'haoliata ar pajennoù, tremen dreist ul levr / lenn ul levr en ur dremen (Gregor).

überfliegen² V.gw. rannadus (flog über / ist übergeflogen) : tremen war-nij ; *das Überfliegen des Atlantiks*, treuzidigezh an Atlantik war-nij b.

Überfliegen n. (-s) : tremen dre nij g.

überfließen¹ V.k.e. stag (überfloss / hat überflossen) : beuziñ ; *der Strom hat das Tal überflossen*, beuzet eo an draoñenn gant dic'hann ar stêr ; *mit Tränen überflossenes Gesicht*, dremm beuzet en ur mor a zaeroù b., dremm beuzet gant an daeroù b., dremm goloet gant an daeroù b.

überfließen² V.gw. rannadus (floss über / ist übergeflossen) :

1. fotañ, dic'hlanhañ, fennañ, zrodiñ, disleuniañ, skuilhañ, saotrañ ; *das Wasser fließt über*, fotañ (dic'hlanhañ, fennañ, skuilhañ, zrodiñ, saotrañ) a ra an dour ; *das Glas fließt über*, fotañ a ra ar werenn, skuilhañ a ra ar werenn, fennañ a ra ar werenn dreist e varr leun, disleuniañ a ra ar werenn ; *jemandem ein volles, gedrücktes, gerütteltes und überfließendes Maß geben*, kernañ, lakaat kreñvoc'h eget justoc'h d'u.b. ; 2. *seine Augen fließen von Tränen über*, skuilhañ a ra e zaoulagad daeroù puilh, skuilhañ a ra e zaoulagad pezh a gar daeroù, ur mor a zaeroù a zered eus e zaoulagad ; 3. [dre skeud.] *vor Freude überfließen*, bezañ e galon barr a levenez, bezañ e galon barr a joa, bezañ ouzhpenn laouen, bezañ laouen-dreist, bezañ laouen-ran, bezañ ken laouen ha tra, bezañ laouen evel an heol, bezañ ken laouen hag an heol, bezañ seder evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ul laouenan, bezañ seder evel ul laouenanig, bezañ lirzhin evel ul laouenanig, bezañ lirzhin evel ur vleunienn, nijal (tridal) gant al levenez, bezañ an traoù war ar pevarzek-kant gant an-unan, na vezañ evit e levenez, bezañ fest en an-unan, bezañ en e laouenañ, bezañ digor d'an-unan, na zougen an douar an-unan, bezañ beuzet e-barzh al levenez, bezañ beuzet e-barzh al laouenidigezh, bezañ e barr al levenez, bezañ barr gant al levenez, bezañ barret a levenez, bezañ leun-barr a levenez, bezañ e galon barrleun gant al levenez, bezañ e galon barr a levenez, bezañ e galon barr a joa, bezañ bezañ e-kreiz e levenez, bezañ beuzet el levenez, nijal gant ar stad a zo en an-unan, bezañ laouen evel an deiz, divarrañ levenez e galon, bezañ al levenez o strinkañ diouzh an-unan ; *sein Herz fließt von Liebe über*, displegañ a ra a-leizh e garantez divent, eus leunder e galon e tered warnomp e garantez divent ; 4. *von etwas überfließen*, bezañ kreñv en udb, bezañ puilh (kreñv, fonnus, peurfonn) udb en an-unan / en dra-mañ-tra, kaout fonnder a udb / kaout udb dreistpenn / fonnañ en udb (Gregor), kaout puilhder eus udb, bezañ udb sof-kont (dreistkont) en an-unan / en dra-mañ-tra.

Überflug g. (-s,-flüge) : tremen dre nij g., treizh g., treizhadenn b. ; *der Atlantiküberflug*, treuzidigezh an Atlantik war-nij b.

Überflugrecht n. (-s,-e) : [nij.] gwir da dremen war-nij g., gwir da dremen dre nij g.

überflügeln V.k.e. stag (hat überflügelt) : *seinen Lehrmeister überflügeln*, dont da vezañ mestroc'h eget e vestr, pakañ e vestr, bezañ trec'h d'e vestr, bezañ dreist e vestr, tremen dreist e vestr (Gregor), dont da vezañ barrekoc'h eget e vestr, dont da gaout muioc'h a ampartiz eget e vestr, talvezout war e vestr.

Überfluss g. (-es,-überflüsse) : 1. dreistfonn g., gourfonn g., reveur g., reñver g., dreistezhomm g., reniver g., ouzhpenn g., pezh hag a zo re ouzhpenn g., stambouc'h g., kreñennad b. ; 2. puilhded b., puilhder g., puilhentez b., peurfonnded b., fonn g., fonnusted b., fonnuster g., fonnded b., fonnder g., druzded b., druzder g., druzoni b., paotad g., paoter g., paoted b., stankter g., stankted b., frontalite b., largentez b. ; *Überfluss*

an *Gütern*, fonnder a vadoù g., frontalite a vadoù b. ; im *Überfluss vorhanden sein*, dreistfonniñ, bezañ peurfonn, bezañ fonn, bezañ fonnus, bezañ fonnapl, bezañ puilh, puilhañ, bezañ kreñv, fonnañ, bezañ frontal, gourfaoterekaat, bezañ gres, bezañ paot-mat, paotañ ; *Überfluss haben an (dat.)*, bezañ kreñv en udb, bezañ puilh (kreñv, fonnus, peurfonn) udb gant an-unan, kaout peurfonnder a udb, kaout fonnder a udb / kaout udb dreispenn / fonnañ en udb (Gregor), kaout puilhder eus udb, bezañ udb sof-kont (dreistkont) gant an-unan ; *er lebt im Überfluss*, bevañ a ra war an ton bras, ober a ra ritenn, ren a ra ur vuhez pompus, ober a ra arc'hant war an oaled, bez emañ war ar bern, hennezh a vev diwar ar bern, arc'hant d'armerzh en deus, arc'hant da zioueriñ en deus, arc'hant en deus d'ober teil, arc'hant en deus da stlepel dioutañ, arc'hant en deus hardizh, kreñv eo an traoù gantañ, emañ war flod e-kreiz ar pinvidigezhioù, heoliañ a ra gant e arc'hant, moulloù en deus, kregin en deus, ur madoù bras en deus, madoù en deus, danvez a zo dezhañ, druz eo ar geustereñ gantañ, mat eo an traoù gantañ, plousaet mat eo e votoù, plouzet mat eo e votoù, hennezh a zo aes e borpant, hennezh a zo aes dezhañ, hennezh en deus aez, uhel eo an dour gantañ, hennezh a zo klok, hennezh en deus arc'hant gwalc'h e galon, hennezh en deus arc'hant leizh e walc'h, hennezh eo mat ar bed gantañ, hennezh a zo foenn er rastell gantañ, distalac'h a zo gantañ, hollbinidik eo, pinvidik-brein eo, pinvidik-mor eo, pinvidik eo evel ar mor, pinvidik-pounner eo, pinvidik-peurfonn eo, pinvidik-parfont eo, pinvidik-bras eo, pinvidik-dreist eo, pinvidik-lous eo, brein eo gant an arc'hant, kreñv eo e chouk, kreñv eo e gein, hennezh a zo kreñv a gein, kreñv eo an traoù gantañ, barrek eo, gouest eo, hennezh a oar brav keinañ, hennezh a zo mat da geinañ, P. mellek eo ; **3. zu allem Überfluss**, evit ma vefe ar glachar en e varr, evit ma vefe ar gwall en e varr, ha gwashañ pezh 'zo, ha 'zo kaeroc'h, 'zo kaeroc'h, ha kaeroc'h 'zo, ha koantoc'h 'zo, 'zo koantoc'h, 'zo bravoc'h, ha muioc'h 'zo, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zo-mui-ken, zokennoc'h, war ar marc'had, war ar priz, war ar bern, war an holl, war ar barr, hag ouzhpenn 'zo, ha gwellañ 'zo, ha gwellañ pezh 'zo, hag ouzhpenn 'zo, en tu all da se, en tu-hont da se, evit ma vefe ar gwall en e varr, evit peurdogañ ar stal, da beurdogañ ar stal, da dogañ ar bern plouz ; **4. Überfluss an Worten**, a) borod g., foerell gomzoù b., foerell a gomzoù b., bourouell g., stambouc'h g., re a gomzoù, arabad g., stlejad komzoù g., stambouc'h g., komzoù a-stlabez (a-drak, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegen-mui, gwazh-pegengwazh) ls., kaoziou a-drojouez (ken-ha-ken) ls., mor a gomzoù g., morad a gomzoù g., flus teod g., gourfonngeriad g., ranezennezh g., stardigennad b., tenn g., aridennad kaoziou b. ; b) [yezh.] relavar g., gourleizh g.

Überfluggesellschaft b. (-) : kevredigezh a builhentez b.

überflüssig ag. : dreistezhomm, diezhomm, reniverus, dreistfonn, dreistkont, diouerus, ... a c'heller tremen hep ; *ich komme mir überflüssig vor*, ar santimant am eus da servijout da netra, ar santimant am eus da vezañ a re amañ ; *keiner ist überflüssig*, n'eus den a re ; *überflüssig machen*, didalvoudiñ ; *es ist überflüssig, so etwas zu tun*, ne dalvez ket ar boan ober an dra-se, ezhomm ebet d'ober an dra-se ; *das Überflüssige*, ar reveur g., ar reñver g., an dreistezhomm g., an ouzhpenn g., ar pezh a zo re ouzhpenn g. ; *das Notwendige und das Überflüssige*, ar reiz hag an dreistezhomm.

überflüssigerweise Adv. : hep red, hep redi ebet, en aner, evit ket ha netra.

Überflüssigkeit b. (-) : **1.** dreistezhommed b. ; **2.** tra diezhomm g.

überflutbar ag. : heveuz, liñvadus.

überfluten¹ V.k.e. stag (hat überflutet) : **1.** beuziñ, liñvañ, liñvadenniñ, gouelediñ, lonkañ ; *überflutet werden*, beuziñ ; *eines Tages wird das Meer das Land überfluten*, erruout a raio e teuo ar mor war an douar ; *zweimal am Tag wird die Gezeitenzone überflutet*, div wech bemdez e teu ar mor da bigosat an aod vev ; **2.** aloubiñ, plavañ war, en em skignañ e, plaouiañ war, diruilhat war, dirollañ war, gouelediñ, beuziñ, kenkizañ, konkediñ ; *der Feind hatte das Land überflutet*, en em skignañ a reas armeoù an enebourien war ar vro a-bezh, aloubet o doa an enebourien ar vro a-bezh, plavet e oa an enebourien war ar vro a-bezh, plaouiet e oa an enebourien war ar vro a-bezh, diruilhet (dirollet) e oa an enebourien war ar vro a-bezh ; *die Menschenmenge überflutete den Platz*, diruilhal a reas ar mor a dud war ar blasenn ; *die Touristen überfluten die Straßen*, ar straedoù a zo beuzet gant an douristed, kenkizet e vez ar straedoù gant an douristed ; *ein Gefühl der Traurigkeit überflutete ihn*, ur barr tristidigezh a gouezhas warnañ, ur barrad tristidigezh a savas en e galon, ur barrad tristidigezh a gouezhas war e galon, ur barrad tristidigezh a grogas ennañ ; **3.** [kenw.] *den Markt überfluten*, aloubiñ ar marc'had, kenkizañ ar marc'had, diruilhat (dirollañ) war ar marc'had.

überfluten² V.gw. rannadus (ist übergefutet) : dic'hlanañ, distankañ, disleuniañ, dinaoziañ, diskargañ ; *der Strom flutet über*, ar stêr a zic'hlan, dic'hlanañ (distankañ, disleuniañ, dinaoziañ, diskargañ) a ra ar stêr, mont a ra ar stêr a-zioc'h ar riz.

Überflutung b. (-, -en) : liñvadenn b., liñvad g., liñvad dour g., dic'hlan g., dic'hlan-dour g., torrad-dour g., dour-beuz g. ; *die Überflutung der Stadt* Ys, liñvadenn Gêr-Is b.

Überflutungsgefahr b. (-) : arvar a zour-beuz g., gourdrouz a zour-beuz g. ; *in den niedrig liegenden Küstenregionen besteht Überflutungsgefahr*, kinnig a ra ar mor beuziñ an douaroù izel a zo war an aod.

überflutungsgefährdet ag. : heveuz, liñvadus.

überflutungsfrei ag. : diliñv, diveuz.

überflutungssicher ag. : anliñvadus.

überfordern V.k.e. stag (hat überfordert) : *jemanden überfordern*, goulenn re digant u.b., regas u.b., soulgas u.b., mont dreist nerzhioù u.b., revec'hiañ u.b., resammañ u.b., sammañ u.b. en tu all d'ar pezh a zo dleet, sammañ u.b. betek re, reiñ re d'u.b. d'ober ; *ein Pferd überfordern*, regas ur marc'h, soulgas ur marc'h ; [hemolc'h] *einen Hund überfordern*, regas ur c'hi ; *er ist gleich überfordert*, pennfollet e vez gant un netraig ; *die Politiker waren mit allem, was passierte, überfordert*, ar bolitikourien n'o doa ket mui a grog war an darvoudoù, ne oa ket barrek mui ar bolitikourien ouzh an darvoudoù, ne oa ket mestr mui ar bolitikourien war red an darvoudoù, aet e oa ar bolitikourien dreispenn gant red an traoù ; *damit ist er überfordert*, n'eo ket evit an dra-se, kement-se a zo re dezhañ (a zo ouzhpenn dezhañ, a zo trec'h dezhañ, a ya dreist e vaner), kement-se a zo revec'h dezhañ, kement-se a zo trec'h d'e ouiziegezh, n'en deus ket itrik a-walc'h da gas al labour-se da benn, kement-se a dremen e spered, kement-se a zo dreist e spered, kement-se a zo en tu all d'e spered, kement-se a zo en tu all dezhañ, kement-se a zo en tu-hont d'e spered, disneuz eo d'en ober, kement-se a zo dreist e vaner, emañ null ganti ; *Preise überfordern*, goulenn prizioù re uhel, rewerzhañ, soulwerzhañ, bezañ re griz en e c'hopr, kregiñ dreist e c'hopr, kregiñ re en u.b., rebriziañ, dreistpriziañ.

Überforderung b. (-, -en) : **1.** arvennad divoder g., diarc'had divoder g., regas g., soulgas g., regaserezh g. ; **2.** [melestr.] targemed g.

Überfracht b. (-, -en) : soulgarg b., soulvec'h g., revec'h g., dreistbec'h g.

überfrachten V.k.e. stag (hat überfrachtet) : soulgargañ, soulvec'hiañ, revec'hiañ, dreistbec'hiañ, gourleuniañ, resammañ, sammañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, sammañ betek re.

überfragen V.k.e. stag (hat überfragt) : goulenn re ouzh ; *da bin ich überfragt*, n'on ket evit respont, re a c'houlennit ouzhin, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a dremen va spered, kement-se a zo dreist va spered.

überfremden V.k.e. stag (hat überfremdet) : distuziañ, arallekaat, estrenaat, digulturañ, gouelediñ.

Überfremdung b. (-) : arallekadur g., estrenadur g., digulturadur g.

überfressen V.em. stag : **sich überfressen** (überfrisst sich / überfraß sich / hat sich (ak.) überfressen) : debriñ da darzhañ, debriñ en tu-hont da leizh e gof, debriñ betek stambouc'hañ, stankañ e greizenn, kregiñ a-vegad er boued, skloufata, kargañ e benton, kargañ e jargilh, drusaat e bironenn, bountañ re a voued en e vouzelloù, ober re gofad, ober regofadoù, kargañ re e deuren, debriñ dreist-kont, debriñ en tu all d'ar pezh a zo dleet, debriñ en tu all d'ar red, debriñ betek re, debriñ betek an tenngof.

überfrierend ag. : riellus.

überfromm ag. : bigot, devotoc'h eget ur beleg.

überfrozen ag. : goleet gant ur gwiskad skorn, skornet, frimet, riellet.

Überfuhr b. (-, -en) : [Bro-Aostria] bag-treizh b.

überführen¹ V.k.e. stag (hat überführt) : **1.** kendrec'hiñ, faezhañ, aprouiñ, prouiñ ; *er wurde des Verbrechens überführt*, lakaet e voe anat en doa sevenet an torfed, rediet e oa bet da anzavout e dorfed, prouet e oa bet torfed warnañ, kendrec'het e oa bet war an torfed / aprouet e oa bet an torfed a-enep dezhañ (an torfed warnezañ) / faezhet e oa bet war an torfed (Gregor) ; **2.** [kenwerzh] stankañ ; *mit Waren überführter Markt*, marc'had stanket (daskompret, stambouc'het, barret) gant re a varc'hadourezh g., marc'hadourezh en tu all da ezhommoù an nevid b.

überführen² V.k.e. rannadus ha stag (hat übergeführt / hat überführt) : treuzkas ; *die Landwirtschaft in Gemeineigentum überführen*, strollañ ha boutinañ an douaroù, kevredikaat al labour-douar ; *in Gemeinbesitz überführen*, kengladekaat ; *er wurde ins Krankenhaus übergeführt (überführt)*, kaset e voe d'an ospital ; *die sterblichen Überreste des jungen Soldaten wurden nach Brest übergeführt (überführt)*, ar soudard yaouank a oa deuet e gorf da interiñ da Vrest, ar soudard yaouank a oa deuet e gorf da veziañ e Brest ; [kimiezh] *in ein Salz überführen, in die Salzform überführen*, haliñ.

Überführen n. (-s) : [bev.] Überführen in Nachweismilieu, treuzvetaouiñ dervaat g.

Überführung b. (-, -en) : **1.** treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b. ; **2.** [hent] treuzenn laez b., karrbont g., pont g. ; **3.** [gwir] kendrec'hidigezh b., prouenn gendrec'hus b. ; **4.** *zwangsweise Überführung der Bevölkerung*, treuzlec'hiadur dre zestrizh ar boblañs g., treuzlec'hiadeg dre zestrizh b.

Überfülle b. (-) : dreistfonn g., gourfonn g., reveur g., reñver g., reniver g., dreistezhomm g., puilhder g., puilhded b., puilhentez b., fonn g., fonnusted b., druzded b., druzder g., druzoni b., paotad g., paoter g., paoted b., stankter g., stankted b., stambouc'h g., kreofennad b., frontalite b., largentez b.

überfüllen V.k.e. stag (hat überfüllt) : **1.** regargañ, releuniañ, gourleuniañ, leuniañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, kargañ

betek re, kargañ da fennañ, barrañ, greujañ, grejañ, kerniañ ; *einen Sack überfüllen*, kargañ ur sac'h da fennañ ; *sich (dat.) den Magen überfüllen*, leuniañ e gof betek ar skoulm, lakaat tenn war e vegal, debriñ da darzhañ, debriñ en tu-hont da leizh e gof, debriñ betek stambouc'hañ, stankañ e greizenn, kregiñ a-vegad er boued, skloufata, kargañ e benton, kargañ e jargilh, drusaat e bironenn, bountañ re a voued en e vouzelloù, ober re gofad, ober regofadoù, distagañ ur c'hofad, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, kargañ betek toull ar c'hargadenn (betek ar c'hourlañchenn, betek ar gornailhenn), bourellañ ervat e borpant, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, kargañ re e gof, kargañ re e vouzelloù, kargañ e sac'h betek ar skoulm, ober ur geusteuennad, kargañ re e deuren, ober ur pezh teurenad, debriñ dreist-kont ; **2.** *ein mit Zuschauern überfüllter Saal*, ur sal leun-chouk (leun-tenn, leun-kreñv, leun-chek, leun-blouk, leun-bloup, leun-mort, leun-bourr, leun-barr, leun-kouch, bourr-sank, bourr-stank) b., ur sal stambouc'het gant an arvesteriñ b. ; **3.** *der Markt ist überfüllt*, stanket (daskompret, stambouc'het, barret) eo ar marc'had, bez ez eus marc'hadourezh en tu all da ezhommoù an nevid.

V.em. stag : **sich überfüllen** (hat sich (ak.) überfüllt) : greujañ, grejañ, stankañ.

Überfüllung b. (-, -en) : **1.** dreistfonn g., gourfonn g., reveur g., reñver g., dreistezhomm g. ; **2.** soulgarg b., soulvec'h g., revec'h g., dreistbec'h g., resammañ g. ; **3.** dreistniver a dud g., reñver a dud g., dreistpoblerezh g., dreistpoblatur g. ; **4.** chastre g., strobad g., strobatur g., stankadur g.

Überfunktion b. (-) : [mezeg] *Überfunktion der Schilddrüse*, hipertiroidiezh b., skoedusvorc'hegezh g.

überfürsorglich ag. : ... gourgwaezer.

überfüttern V.k.e. stag (hat überfüttert) : stambouc'hañ, revagañ, dreistboueta, boueta en tu all d'ar pezh a zo dleet, boueta en tu all d'ar red, boueta betek re ; *überfüttert*, re vag, re vaget.

Übergabe b. (-, -n) : **1.** roidigezh b., roadur g., roadenn b., deroadur g., deraadur g., dereiñ g., dilez g., dilezad g. ; **2.** [lu] daskor g., daskoridigezh b. ; **3.** [polit.] treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b. ; *Übergabe der Befugnisse, Übergabe der Amtsgeschäfte*, deroadur ar galloud g., deroadur e c'halloud (e garg) d'unan all g., dilez eus e c'halloud evit e reiñ d'unan all g., dilez eus e garg evit reiñ anezhi d'unan all g.

Übergang g. (-s, -gänge) : **1.** tremenidigezh b., tremen g., tremenadur g., treuzadenn b., treuzidigezh b. ; *Übergang über die Alpen*, tremenidigezh an Alpoù b., treuzidigezh an Alpoù b. ; *der Übergang vom Konsum zur Sucht*, an dremenidigezh eus ar beveziañ d'an estoue b. ; [diouverañs voued] *einen nahtlosen Übergang in die Erntezeit ermöglichen*, sikour da sevel krec'h gouere, sikour da dremen ar prantad rageost ; [fizik] *der Übergang von einem flüssigen in einen gasförmigen Zustand*, an tremen eus ar stad liñvel d'ar stad aezhel g. ; **2.** tremen g., tremenlec'h g., digor g., tremenvan g., trepas g., treuzenn b., ode b., banell b., arroudenn b. ; **3.** [skiantoù] ardreuzad g., ardreuzadur g., ardreuziñ g. ; [stlenn.] *aufeinanderfolgende Zustandsübergänge*, ardreuzadoù kenheuilh ls. ; **4.** treuzkemm g., treuzkemmadenn g., treuzkemmadur g., kemm g., kemmadenn b., kemmadur g., cheñchamant g., etremarevezh g., treuzpoent g., mudurun b. ; *demografischer Übergang*, kendro ar boblañs g., kenderoadur ar boblañs g. ; *den Übergang von einer Epoche zur anderen bilden*, bezañ mudurun daou brantad istorel ; [kimiezh] *tautomerer Übergang*, treuzkemmadur taotomer g., treuzkemmadenn daotomer b.

Übergangs- : ardreuzat, ardreuzadek, ... ardreuziñ, dibad, ... tremen, ersezadel, da c'hortoz, etreat, etreadegat, etre.

Übergangsbeihilfe b. (-,-n) : [lu] skorenn genempañ er gevredigezh trevourel b.

Übergangsbestimmungen ls. : diferadennoù ardreuzadel ls., diferadurioù ardreuzadel ls.

Übergangselement n. (-s,-e) : [kimiezh] elfenn ardreuzat b., metal ardreuzat g.

Übergangsform b. (-,-en) : **1.** furm etreat b. ; **2.** [bev.] furm ardreuzadek b.

Übergangsjahre ls. : bloavezhioù ardreuziñ ls., dilez-vamm g., tro an oad b., distro an oad b.

Übergangskleidung b. (-,-en) : gwiskamant etrekoulzat g.

Übergangsmantel g. (-s,-mäntel) : mantell etrekoulzat b., mantell dilost-hañv b., mantell dilost-goañv b.

übergangslos ag. : kuit a brantad ardreuziñ, kuit a lankad ardreuziñ, a-droc'h-trañch.

Übergangslösung b. (-,-en) : darbar ersezadel g., diskoulm ardreuzadel g., diskoulm ersezadel g., diskoulm da c'hortoz e defot gwell g., diskoulm evit ar mare dre ma ne c'haller ket ober gwelloc'h g., diskoulm evit poent dre ma n'eus ket gwelloc'h g.

Übergangsmetall n. (-s,-e) : [kimiezh] metal ardreuzat g., elfenn ardreuzat b.

Übergangsobjekt n. (-s,-e) : [bred.] ergerc'henn ardreuzadek b.

Übergangsperiode b. (-,-n) / **Übergangsphase** b. (-,-n) : prantad ardreuziñ g., lankad ardreuziñ g., etremarevezh g., prantad etre g., lankad etre g., etrevezh g., etrekoulzat g., P. prantad tremen g.

Übergangspunkt g. (-s,-e) : treuzpoent g.

Übergangsregierung b. (-,-en) : goarnamant etreadegat g., gouarnamant ersezadel g., gouarnamant da c'hortoz g., etreren g., etrerenadur g.

Übergangsritus g. (-,-riten) : lid enlaeziñ g.

Übergangsrohr b. (-s,-e) : [tekn.] junt g., skarv g.

Übergangsschicht b. (-,-en) : gwiskad ardreuzat g. ; [hinouriezh] *Übergangsschicht zwischen Stratosphäre und Mesosphäre*, gwiskad ardreuzat etre ar stratosfer hag ar mezosfer g.

Übergangsstadium n. (-s,-stadien) : stad etre b.

Übergangsverkleidung b. (-,-en) : [nijerezh] juntadenn askell b., joentradenn askell b., skarvadenn askell b.

Übergangswiderstand g. (-s) : [fizik] harzded kenstok b.

Übergangszeit b. (-,-en) : prantad ardreuziñ g., lankad ardreuziñ g., etremarevezh g., prantad etre g., lankad etre g., etrevezh g., etrekoulzat g., P. prantad tremen g.

Übergangszone b. (-,-n) : takad etre g.

übergar ag. : [kegin.] re boazh.

übergeben¹ V.k.e. stag (übergibt / übergab / hat übergeben) : reiñ, dereiñ ; *jemandem etwas eigenhändig übergeben*, lakaat udb etre daouarn u.b., reiñ d'an degemerer e-unan en e zaouarn ; *dem Gericht übergeben*, lakaat etre daouarn ar justis, kas er barnerezh, kas dirak ar varn, kas dirak ar varnerien, kas dirak al lez-varn ; *jemandem dem Feind übergeben*, lakaat u.b. etre douarn an enebour, dereiñ u.b. etre douarn an enebour, reiñ u.b. d'an enebour ; *etwas als Faustpfand übergeben*, engouestlañ udb ; *etwas in die dritte Hand übergeben*, lakaat udb e tredeog ; *jemandem dem Satan übergeben*, reiñ u.b. d'an diaoul ; *jemandem etwas völlig übergeben*, peurreiñ udb d'u.b. ; *eine Feder dem Wind übergeben*, lezel ur blufivenn da vont gant an avel ; *eine Straße dem Verkehr übergeben*, digeriñ ur straed d'ar c'hirri, distankañ war ur straed.

V.em. stag : **sich übergeben** (übergibt sich / übergab sich / hat sich (ak.) übergeben) : **1.** dislonkañ, reboursiñ, rechetiñ, chetiñ, lañsañ diwar e galon, resteuler, disteuler, daskor, daskoriñ, rentañ, teuler, teuler diwar e galon, teuler a-ziwar e galon, teuler e voued, teuler kresk, brigailhat, diorjiñ, bomisañ, dislontrañ, strinkañ diwar e galon, divec'hiañ e galon, ober chas bihan, [babiged] bruilhiñ, [loen] c'hwedañ ; *sich noch einmal übergeben*, addislonkañ ; *er hat sich übergeben*, taolet en deus diwar e galon, P. graet en deus e c'hennoù goap ouzh e revr, graet en deus chas bihan ; **2.** [lu] en em rentañ, en em reiñ d'e enebourien, en em zaskoriñ d'an enebourien, kodianañ.

übergeben² V.k.e. rannadus (gibt über / gab über / hat übergeben) : reiñ ; P. *ich habe ihm eins übergeben*, paket en deus bet ur skouarnad diganin, difoeltret em boa ur skouarnad gantañ, distaget em boa ur skouarnad dezhañ (ur palvad gantañ), bountet em boa ur mojad gantañ, fasadet em boa anezhañ, e fasadiñ am boa graet, e jodataet am boa graet, e cholpata a ris, e flankadiñ a ris, roet em boa dezhañ moull va maneg da lipat, distaget em eus bet ur palvad dioutañ (un avenad dezhañ), diavelet em eus bet ur voc'had gantañ (ur fasad gantañ, ur javedad dioutañ, ur vousellad gantañ), roet em eus bet ur vougenad dezhañ, e voc'hatañ (e fasata) am boa graet.

Übergeben n. (-s) : **1.** roidigezh b., roadur g., deroadur g. ; **2.** [lu] rentidigezh b., daskoridigezh b., daskor g. ; **3.** [mezeg.] dislonkakenn b., dislonk g., distaol g., distaoladenn b., [loen] c'hwedadenn b., [loen] c'hwedenn b.,

Übergebot n. (-s,-e) : dreistkresk g., taol-sav g., imboud g. ; *ein Übergebot abgeben*, imboudañ, lakaat uheloc'h priz, teuler war u.b., skeiñ war u.b.

Übergebühr b. (-,-en) : [relij.] dreistdlead g.

übergebührllich ag. : [relij.] dreistdleet.

Übergebung b. (-,-en) : [lu] rentidigezh b., daskoridigezh b., daskor g., kodianidigezh b.

übergehen¹ V.k.d. rannadus (ging über / ist übergegangen) : **1.** cheñch tu, cheñch perc'henn, cheñch, kemmañ, treiñ, argemmañ ; *in andere Hände übergehen*, bezañ lakaet etre daouarn unan all, treiñ perc'henn ; *zum Feind übergehen*, treiñ gant an enebour, treiñ banniel, treiñ e bastell, mont a-du gant e enebourien gozh, cheñch kamp, treiñ kein, treiñ diwar e gamoù, cheñch tu d'e chupenn, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin ; *zu einer anderen Religion übergehen*, cheñch feiz, cheñch relijion, kemmañ relijion, treiñ relijion ; *zu einem anderen Thema übergehen*, distreiñ ar gaoz, treiñ ar gaoz, cheñch kaoz, treiñ diwar ar gont, treiñ diwar e dorchenn, cheñch neudenn en e nadoz, cheñch tirenn, cheñch park, lakaat (tennañ) ar gaoz war ur c'hraf all, mont diwar e graf, kas ar saout da beuriñ en ur park all, cheñch park d'ar saout, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod, cheñch tu d'e grampouezhenn.

2. kregiñ gant ; *zum Angriff übergehen*, luskañ un argad, digeriñ brezel, bellañ, digeriñ an emgann, kregiñ da vat gant ar brezel, stagañ da vat gant ar brezel, kregiñ da vrezekaat, argadiñ, mont dezhi, tagañ, kregiñ gant un emgann, argadenniñ, distagañ un argadenn, ober un dagadenn, mont d'an arsailh, arsailhañ an enebourien, lakaat ar poultr da grozal ; *wir werden morgen zum Angriff übergehen*, warc'hoazh e skoio an tan.

3. cheñch, treiñ ; *in Fäulnis übergehen*, bezañ krog da vreinañ, linkrañ, breinañ, treiñ da fall, tezañ, breinaat ; *in Fäulnis*

übergehen lassen, breinañ ; *in Samen übergehen*, mont e(n) had / greuniañ (Gregor), jagudiñ, mont e jagud, sabardiñ, chaotrañ, krouiñ greun er blantenn-mañ-plantenn, bouedañ ; *die Blütenstände gehen in Samen über*, krouiñ a ra greun er bleuñvadurioù, emañ ar bleuñvadurioù o vont e(n) had, emañ ar bleuñvadurioù o c'hreuniañ ; *die Kleeblüten sind in Samen übergegangen*, emañ ar melchon e greun ; *nach und nach ging ihre Liebe in Mitleid über*, a-nebeudoù e troe he c'harantez da druez ; [mezeg.] *von Schleimhaut in Haut übergehen*, kroc'henaat g.

4. tremen, bezañ treuzkaset ; *es geht vom Vater auf den Sohn über*, tremen a ra dre hêrezh eus an tad d'ar mab ; *das ist ihm in Fleisch und Blut übergegangen*, deuet eo gantañ da vezañ ur boaz, an dra-se a zo deuet da vezañ natur dezhañ, an dra-se a zo deuet da vezañ un eil natur dezhañ (Gregor), an dra-se a zo ennañ bremañ, an danvez a zo ennañ bremañ da vezañ e-giz-se.

5. tennañ war, tennañ da ; *diese Farbe geht in(s) Rot über*, tennañ a ra al liv-se war ar ruz, tennañ a ra al liv-se d'ar ruz ; *ins Weiß übergehen*, *in Weiß übergehen*, tennañ war ar gwenn, tennañ d'ar gwenn, tennañ war wenn, bezañ arwenn.

6. terriñ, mont kuit ; *seine Zahnschmerzen gingen (vor)über*, ar boan en e zent a yeas kuit, terriñ a reas ar boan dent dezhañ, mont a reas ar boan dent diwarnañ, mont a reas ar boan dent dioutañ, dispegañ a reas e boan dent.

7. *die Augen gingen ihm über (Goethe)*, daeroù a savas en e zaoulagad, dont a reas dour war e vilin.

8. *ineinander übergehen*, dont an eil war-lerc'h egile en un aridennad, dont an eil da-heul egile en un andennad, en em heuliañ, ober chadenn ; *ineinander übergehende Farbtöne*, livioù dinaouet ls., livioù dereziet ls.

übergehen² V.k.e. stag (überging / hat übergangen) : 1. *ein Feld übergehen*, mont dre ur park.

2. *Fehler übergehen*, tremen hep merzout fazioù 'zo, chom hep gwelet fazioù 'zo ; *ein Gesetz übergehen*, mont a-enep (disentiñ ouzh) ul lezenn, mont hebiou d'ul lezenn, terriñ ul lezenn, treiñ diwar ul lezenn ; *mit Stillschweigen übergehen*, ober an tav war udb, tremen hep menegiñ udb, tevel war udb, lakaat udb en ankounac'h, sigotañ udb.

V.em. stag : **sich übergehen** (überging sich / hat sich (ak.) übergangen) : skuizhañ dre forzh bale, skuizhañ dre hir vale.

Übergehen n. (-s) / **Übergehung** b. (-, -en) : mank g., mankadenn b., disoñjadenn b., ankouadenn b., ankounac'hadenn b.

Übergemengteil n. (-s, -e) : [maenoniezh] advaenad g., eilmaenad g.

übergenau ag. : pervezh-meurbet, pizh-kenañ, priminik, pismiger, pismigus.

übergenug Adv. : betek re, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, dreistmuzul, ouzhpenn trawalc'h ; *er hat übergenug getrunken*, evet en deus ouzhpenn trawalc'h, evet en deus ouzhpenn gwalc'h e galon, evet en deus ouzhpenn leizh e walc'h, evet en deus ouzhpenn e walc'h ; *ich habe übergenug davon*, re 'zo re, aet on diwar re, rez va boned am eus, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant an dra-se, aet on dreistpenn gant an dra-se, me 'zo leun va c'hased gant an dra-se, me 'zo leun va rastell gant an dra-se, re eo din, trawalc'h da'm lâr, va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, erru on heug, erru on heug, faezh on) gant an dra-se, davev on gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug

a ro an dra-se din, heug on gant kement-se, heug on gant kement-se, leizh va lâr am eus diouzh an dra-se, leizh va lâr am eus gant an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, va revr gant an dra-se ! brenn ! va gaol !

übergeordnet ag. : uheloc'h, a-us, a-zioc'h, diauc'h, uc'hurziet ; *die übergeordneten Instanzen*, an ensavioù krec'h ls. ; *übergeordnete Behörde*, pennadurezh uheloc'h b., pennadurezh a-zioc'h b., pennadurezh a-us b., pennadurezh diauc'h b., pennadurezh uc'hurziet b.

Übergepäck n. (-s) : [pakajoù] dreistpouez g., reñver a bouez g., rebouez g.

übergeschnappt ag. : diskiantet, tremen sot, pase sot, morfoll, foll-mik, foll-bras, foll-tremenet, pennfoll, sot-permil, sot-nay, sot-pitilh, sot-magn, diot-magn, tok-tok, brizh da vat, fursot, sot-pik, nay, skoet, kamm e spered, ur spered kamm a zen anezhañ ; *er ist total übergeschnappt*, aet eo ganto - hennezh a zo pitilh, hag a zo - hennezh a zo brizh da vat - mat eo da dreiñ ar rod - hennezh a zo tremen sot - [dre eilpenn-ster e brezhoneg] aet eo er-maez a sod - hennezh a zo pase sot - hennezh a zo sot-magn (-nay, -pitilh, -ran, -plaen) - hennezh a zo sot da stagañ - hennezh a zo mat da stagañ - hennezh a zo diot-magn - hennezh a zo tok-tok - kollet eo gantañ e skiant-vat - aet eo gant ar c'hatar - foll-bras eo - foll-tremenet eo - foll-mik eo - foll-magn eo - paket en deus anezho - stagapl eo.

Übergewalt b. (-) : gourfouez g., dreistpouez g., dreistlañs g., lañs krec'h g., trec'hed b.

Übergewand n. (-s, -gewänder) : [Bro-Suis] frag glas g., frag labour g., frag g.

Übergewicht n. (-s) : 1. dreistpouez g., reñver a bouez g., soulgarg b., soulvec'h g., revech'h g., dreistbec'h g., rebouez g. ; *dieser Brief hat Übergewicht*, re bounner eo al lizher-mañ, rebouez a zo gant al lizher-mañ, ur reñver a bouez a zo gant al lizher-mañ ; 2. [dre skeud.] gourfouez g., dreistpouez g., dreistgalloud g., dreistlañs g., lañs krec'h g., mestrezh g., pouez-dreist g., mestroni b., dreistbeli b., dreisted b., dreistelezh b., trec'hder g., trec'hded b., hol g. ; *das Übergewicht bekommen über (ak.)*, bezañ trec'h da u.b./udb, kaout al levezon war u.b./udb, kemer al levezon war u.b./udb, trec'hiñ (kemer an tu kreñv, dont an tu kreñv gant an-unan) war u.b./udb, kemer lañs war u.b./udb, kemer e greñv war u.b./udb, kemer an hol war u.b./udb, sevel war varr.

übergewichtig ag. : re bounner, teuc'hek, re a guilhder dezhañ, re guilh, ur reñver a bouez gantañ, rebouez gantañ.

übergießen¹ V.k.e. stag (übergoss / hat übergossen) : 1. dourañ ; *Blumen übergießen*, dourañ bleunioù ; 2. [kegin.] *etwas mit Zucker übergießen*, lakaat sukr dev war udb., lindriñ gant sukr dev ; *eine Speise mit etwas Rum übergießen*, romañ ur meuz ; *mit Soße übergießen*, hiliennañ, chaousañ, soubinellañ, soubilhañ, distrempañ gant ur soubinell.

V.em. stag **sich übergießen**, (übergoss sich / hat sich (ak.) übergossen) : *sich mit Wasser übergießen*, diskenn dour war e gorf, strinkañ dour war e gorf.

übergießen² V.k.e. rannadus (goss über / hat übergegossen) : treuzlestrañ, eilpodañ.

Übergießen n. (-s) : 1. dourerezh g., dourañ g. ; 2. treuzlestrañ g., eilpodañ g.

übergittern V.k.e. stag (hat übergittert) : treilherisiñ.

übergücklich ag. : laouen ken ez eo, ouzhpenn laouen, barret a levez, barrleun (barruhel) e galon gant ar joa, barr e galon gant al levez, meurbet a joa en an-unan, laouen evel an deiz, laouen-ran, ken laouen ha tra, laouen evel an heol, ken laouen hag an heol, seder evel ul laouenan, lirzhin evel ul laouenan, seder evel ul laouenanig, lirzhin evel ul laouenanig,

lirzhin evel ur vleunienn, laouen hed-da-hed, laouen penn-da-benn an neudenn, ken laouen ha tra, fest ennañ, en e laouenañ, e barr e levez, e-kreiz e levez, beuzet el levez ; *er ist übergücklich*, laouen eo ken ez eo - barret eo a levez - barrleun eo e galon gant al levez - barr eo e galon gant al levez - e barr e levez emañ - barr eo e levez - ur foug e zo gantañ - souriñ a ra a levez - souriñ a ra al levez warnañ - laouen eo, hag en tu-hont ivez - ouzhpenn laouen eo - bez' eo laouen hed-da-hed - meurbet a joa a zo ennañ - laouen-meurbet eo - laouen eo evel an deiz - laouen-ran eo - ken laouen ha tra eo - laouen eo evel an heol - ken laouen hag an heol eo - seder eo evel ul laouenan - lirzhin eo evel ul laouenan - seder eo evel ul laouenanig - lirzhin eo evel ul laouenanig - beuzet eo e-barzh al levez - beuzet eo e-barzh al laouenidigezh - hennezh eo gwenn e ved - e barr al levez emañ - barr eo gant al levez - leun-barr a levez eo - leun-barr eo e levez - emañ o tivarrañ levez e galon - trefuet-holl eo gant al levez - nijal (tridal) a ra gant al levez - nijal a ra gant ar stad a zo ennañ - azezet (beuzet) eo en e bemp plijadur warn-ugent - azezet (beuzet) eo en e seizh plijadur warn-ugent - ne zoug ket mui an douar anezhañ - dibradet eo - emañ an traoù war ar pevarzek-kant gantañ - n'eo ket evit e levez - emañ en e laouenañ - digor eo dezhañ - e-kreiz e levez emañ - fest a zo ennañ - evel Yann en e wele eo - emañ evel en ur pred eured - eürus eo evel ul logodenn er bleud (en ur sac'had bleud) - kontant eo evel ur roue war e dron - en e vleud emañ - en e jeu emañ - en e voem emañ - eürus eo evel seizh - eürusañ loen a daol troad war an douar eo - eürus eo mar boe den biskoazh - eürus eo mard eus bet biskoazh un unan - eürusañ den a zebr bara eo - eürusañ den dindan tro an heol eo - eürusañ den dindan an neñv eo - eürusañ den a zo bet biskoazh eo - en e zour hag en e c'heot emañ - en e goch emañ - en e ched emañ - en e lec'h emañ - en e charreoù emañ - en e voued emañ - en e voued leun emañ - en e vutun emañ - er friko emañ - en ur friko emañ - en e wellañ emañ - an eskob n'eo ket kar dezhañ.

übergolden V.k.e. stag (hat übergoldet) : alaouriñ, aouriñ ; *stark übergolden*, *doppelt übergolden*, soulalaouriñ, soulalaouriñ.

übergreifen V.gw. rannadus (griff über / hat übergriffen) : 1. en em skignañ, en em ledañ ; *das Feuer greift auf die Nachbarhäuser über*, an tan-gwall a dremen eus un ti d'egile, redek a ra an tan a di da di ; *auf etwas anderes (ak.) übergreifen*, gwiskañ war udb all, en em astenn war udb all ; *auf den Rand übergreifen*, gwiskañ war ar bord ; 2. aloubiñ, kroufañ ; *in ein fremdes Gebiet übergreifen*, disoc'h ar douaroù unan all, klask ober e renkoù war douaroù unan all, klask tailhañ e vestr war douaroù unan all.

übergreifend ag. : bloc'hel, hollel ; *Kategorien übergreifend*, etrerummennel ; [lu] *Teilstreitkräfte übergreifend*, etre armoù. Adv. : a-vloc'h.

Übergriff g. (-s,-e) : mac'homadenn b., disolañsoù ls., alouberezh g., kroufadur g. ; *polizeilicher Übergriff*, drougimplij eus e c'halloud gant ar polis g., fazienn bolis b., stlabezenn bolis b., kammarver eus e veli gant ar polis g. ; *Übergriffe der Staatsgewalt*, kammarver beli g., rech'alloud g., reñverioù a c'hoarvezh gant ar veli gevredik ls.

übergroß ag. : ramzel, bras-bras, bras-meurbet, bras-kenañ, bras-divent, bras-divuzul, mentet uhel, mentek, mentet mat, mentet kaer, pezh foeltrenn, mell, pikol, pikolenn, mellad, pezhad, pezh mell, pikoloù, pikolennoù, pezhioù, divent, dreistment, dreistmentek, dirveur, moñs, moñsoù ; *übergroße Schamhaftigkeit*, reelevez b.

Übergröße b. (-) : ment vras dibar b.

Überguss g. (-es,-güsse) : indu g., fuilh g., chek g., lindraj g., lindrenn b., lindrennag g., gwisk g., gwiskad g., lifr g.

überhaben V.k.e. rannadus (hat über / hatte über / hat übergehabt) : P. 1. *etwas überhaben*, bezañ aet skuizh gant udb, bezañ dizonet diouzh udb, bezañ eok (bezañ erru heug, bezañ erru faezh, bezañ heug) gant udb, bezañ dic'houstet eus udb, bezañ tasonet diouzh udb, bezañ erru heug gant udb, bezañ en em gazet ouzh udb, bezañ fastet ouzh udb, bezañ tason diouzh udb, bezañ trañsizonet gant udb, bezañ doñjeret gant udb, bezañ stamouzet gant udb, bezañ strailheret gant udb, dont da gaout heug ouzh udb, bezañ erru dotu gant udb, kaout dreistpenn gant udb, bezañ aet dreistpenn gant udb, kaout leun e gased gant udb, kaout leun e rastell gant udb, dont da gaout e walc'h eus udb, bezañ aet tremen skuizh gant udb, bezañ deuet nec'het-marv gant udb, bezañ darev gant udb, bezañ eok ha tremen eok gant udb, dont da gaout leizh e lèr diouzh udb, bezañ erru skuizh e revr gant udb, bezañ erru poazh gant udb ; 2. *für jemanden etwas überhaben*, bezañ u.b. deuet mat gant an-unan, bezañ u.b. erru mat gant an-unan, bezañ u.b. war e lizheroù, bezañ u.b. war e gaieroù, bezañ u.b. en e c'hras, bezañ douget d'u.b., bezañ dedennet gant u.b. ; *ich habe für ihn nicht viel über*, kalz a istim n'em eus ket outañ ; 3. *er hat einen Mantel über*, ur vantell a zo gantañ war e zivskoaz, ur vantell a zo gantañ war-varr e zilhad, hennezh a zo ur vantell dreistañ.

Überhälter g. (-s,-) : [louza.] baluenn b.

Überhandknoten g. (-s,-) : *einfacher Überhandknoten*, skoulm eeun g. ; *doppelter Überhandknoten*, skoulm-par g., koulm-par g.

Überhandnahme b. (-,-n) : alouberezh g., aloubidigezh b., aloubadeg b., kreskidigezh b., kreskadur g., emled g., astennadur g., skignadur g., treled g.

überhandnehmen V.gw. rannadus (nimmt überhand / nahm überhand / hat überhandgenommen) : paotat, gounit tachenn, strujañ, en em ledañ, en em skignañ ; *die Unsicherheit hat überhandgenommen*, nebeutoc'h-nebeutañ a zigelroez (a surentez) a zo bremañ, gounezet tachenn he deus an arvarouriezh, kresket eo an disurentez, emañ an disurentez o strujañ.

Überhang g. (-s,-hänge) : 1. ar pep-dreist g., dreistad g., reñverad g. ; 2. balir g. ; 3. *Fensterüberhang*, stel-prenestr g., lambrikin g. ; 4. [arc'hant.] *Kapitalüberhang*, arc'hant laosk (sec'h, louedet) g., reñverad a gevalaoù g.

überhangen¹ V.gw. rannadus (hängt über / hing über / hat übergehungen) : 1. bezañ a-istribilh (a-skourr, a-ispilh, e-pign), bezañ istribilhet ; 2. balirañ [a-us d'udb], bezañ a-blom [war udb] ; 3. [dre astenn.] disonnañ, stouiñ, kostezañ, brallañ war un tu ; *der Turm hängt um zehn Grad über*, an tour a zo dek derez stou gantañ.

überhangen² ag. : gwisket gant ; *ein mit Flor überhangener Sarg*, un arched gwisket e du ; *ein mit Teppichen überhangenes Fenster*, ur prenestr gant pallinier a-istribilh outañ g.

überhängen¹ V.k.e. rannadus (hat übergehängt) : istribilhañ, ispiilhañ, lakaat a-skourr, lakaat a-ispilh, lakaat e-pign ; *einen Mantel überhängen*, pakañ e zivskoaz gant ur vantell, mantellañ e zivskoaz, lakaat ur vantell war e zivskoaz, lakaat ur vantell dreist an-unan, en em c'holeiñ gant ur vantell ; *mit übergehängtem Mantel*, e vantell war e zivskoaz ; *mit übergehängtem Gewehr*, gant e fuzuilh a dreuz e skoaz.

überhängen² V.gw. rannadus (hängt über / hing über / hat übergehungen) : 1. bezañ a-istribilh (a-skourr, a-ispilh, e-pign), bezañ istribilhet ; 2. balirañ [a-us d'udb], bezañ a-blom [war udb] ; 3. [dre astenn.] disonnañ, stouiñ, kostezañ, brallañ war

un tu ; *der Turm hängt um zehn Grad über*, an tour a zo dek derez stou gantañ.

überhängen³ V.k.e. stag (überhing / hat überhangen) : *mit einem Schleier überhängen*, mouchañ, gronnañ gant ul lien, goleiñ gant ur ouel, dastum gant ul lien, pakañ en ul lien.

überhängend ag. : balirek, o valirañ, a-skarv, baleget, ... a valir, ... a valed ; *überhängendes Dach*, toenn a valir b., toenn a valed b., toenn-apoueilh b., lost toenn g.

überhängig ag. : balirek, o valirañ, a-skarv, baleget, ... a valir, ... a valed.

Überhangmandat n. (-s,-e) : [polit., dilennadegoù] respet reñveradek g., respetad reñveradek g., respet en tu all d'ar gont genfeuriek rik g., respetad en tu all d'ar gont genfeuriek rik g.

überhapps Adv. / **überhaps** Adv. : [su Bro-Alamagn] war-dost da, tost da, tost-da-vat, tostik da, e-tro, damdost da, kazi, a-rez da, lod a, tamm-pe-damm, bordik, war vordik, peuzvat, sa, hogos, hogozik, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, war nemeur a dra, war vetek nebeut, war-hed nebeut, a-hed bihan dra, war 'n hed un dra bennak, kichenik, prestik, war un nebeud, war-vete nebeut, war-dro, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, well-wazh, ur ... bennak, tro, e-ser.

überhasten V.k.e. stag (hat überhastet) : *etwas überhasten*, difraeañ udb, difraeañ ober udb, hastañ ober udb., ober udb war ar prim, ober udb war an tizh, ober udb trumm-ha-trumm, ober udb re vuan, ober udb hep en em soñjal a-zevri.

V.em. stag : **sich überhasten** (hat sich (ak.) überhastet) : mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, mont a-raok e benn, mont dezhi bourlik-ha-bourlok, lakaat e gein en e c'houlou, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña, ober udb gant re a hast, sailhañ war udb evel war grampouezh lardet, bezañ pront evel ul Leonad.

überhastet ag. : graet war ar prim, graet war an tizh, graet trumm-ha-trumm, graet re vuan, graet hep en em soñjal a-zevri, graet diwar skañv, graet a-skañv, graet a-ziwar skañv, graet bourlik-ha-bourlok, graet a-randon.

überhäufen V.k.e. stag (hat überhäuft) : kargañ, bec'hiañ, sammañ, sammañ betek re, sammañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, gwallsammañ, barrañ, gwalc'hañ ; *mit Geschenken überhäuft*, ha profoù dezhañ kement-ha-kement (forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegen-mui), gwalc'het a brofoù, karget a brofoù, graet profoù brokus dezhañ ; *er ist mit Arbeit überhäuft*, debret eo gant al labour, labour en deus dreistpenn, gwallsammet eo gant e labour, sammet eo e gein gant al labour, mac'homet eo gant al labour, foulet (foulmac'het, penndallet, ampleret, beuzet, friket) eo gant al labour, labour spontus en deus, e-kreiz ar bec'h emañ, bec'h labour en deus, herr labour a zo warnezhañ, dever a zo warnañ, foul a zo warnezhañ, foul a zo warnañ, dre brez emañ, prez labour a zo warnañ, emañ war vec'h, dalc'het eo gant an eur, dalc'het eo gant an amzer, dall eo gant al labour, gouzañv a ra labour, re garrad en deus, mezv eo evel ar yer en eost, labour a zo en arrelaj gantañ, ur bern traoù a zo gantañ war ar ramp, labour en deus war ar portolo, P. bec'h a zo war e lasenn ; *mit Schulden überhäuft*, sammet a zle, karget a zle, gwriet a zle, taget a zle, berniet a zle, Fañch ar Berr gantañ, stag e vag dre-holl, dalc'het a bep lec'h.

Überhäufung b. (-,-en) : 1. dastumadur g., daspugnadur g., berniadur g. ; 2. [dre astenn.] *Anhäufung von*, mor a ..., ... forzh pegement, forzh ..., ... ken-ha-ken, ... ken-ha-kenañ, ... mui-pegen-mui, ... gwazh pegen gwazh.

überhaupt Adv. : 1. a-benn ar fin, a-benn fin ar gont, e-barzh fin ar gont, e fin-kont ; 2. *überhaupt nicht*, tamm ebet, tamm

tout ebet, tamm ... en holl, tamm bihan ebet, begad, ket ur begad, ket ... evit ur begad, begad ebet, ket an disterañ, e nep doare, e nep mann, ket .. en holl, naren, nann avat, nann 'vat, nann da, e giz ebet, nag a-bell nag a-dost, e nep keñver, e keñver ebet, war nep feur, tra, tra ebet, teuteuteut - to-to-to - ta-ta-ta - pop ! pop ! pop !, grifenn, neudenn ebet, e (war) nep tro / tamm / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / brienenn / e nep feson / e nep hent / a nep hent / (Gregor) ; *überhaupt nicht warm*, tamm tomm ebet ; *das gefällt mir überhaupt nicht*, ne blij tamm din en holl ; *er hat überhaupt keine Bildung*, n'en deus tamm deskadurezh en holl ; *ich habe überhaupt keine Lust dazu*, tamm c'hoant ebet ne'm eus ; *ich weiß überhaupt nicht, wo er hingegangen ist*, hennezh a zo aet n'ouzon doare pelec'h, hennezh a zo aet n'ouzon dare pelec'h ; *das ist überhaupt nicht lustig*, n'eo tamm fentus ebet, n'eo ket fentus en holl ; *ich weiß überhaupt nicht, was los ist*, n'ouzon tamm petra a c'hoarvez, n'ouzon tamm ebet petra a c'hoarvez ; *ich weiß überhaupt nicht, wo die Säge steckt*, n'ouzon dare pelec'h emañ an heskenn, n'ouzon dare pelec'h eo bet lakaet an heskenn ; *überhaupt nichts*, tamm ebet, tra ebet, netra ebet, mann ebet, gour ebet, seurt ebet, tra en douar, tamm tout ebet, netra tout ebet, mallezhtision seurt, mallozhtouenn tamm ebet, neudenn ebet, netra ebet en tout, ket ha netra, netra krenn, netra a-grenn, ket an dister dra, banne ebet, takenn ebet, lomm ebet, siseurt ebet, netra en holl, netra tout, grifenn, ket ur boulifrenn, tamm / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / brienenn (Gregor), na foeltr na brall, foeltr seurt ; *ich weiß überhaupt nichts*, n'ouzon netra en holl ; *sie wissen überhaupt nichts über die Geschichte ihres Landes*, n'ouzon ket ur ger eus istor o bro, n'ouzon foeltr Doue seurt eus istor o bro, n'ouzon dare diwar-benn istor o bro, dizesk-krenn int war istor o bro, ne ouzon na bu na ba war istor o bro, ne ouzon na sou na dic'ha war istor o bro, n'anavezont na sou na dic'ha war istor o bro ; *überhaupt niemand, überhaupt keiner*, den a-grenn ; *ich möchte überhaupt keinen*, foeltr hini ebet n'em bo, mallozhtouenn hini ebet n'em bo, tanfoeltr hini ebet n'em bo ; *damit hat er überhaupt nichts zu tun*, n'en deus mallozhtouenn tra ebet d'ober gant an dra-se, n'en deus mann a-grenn d'ober gant an dra-se ; *ich persönlich werde überhaupt nichts unternehmen*, evidon-me ne rin ket ur siseurt ; *überhaupt keiner*, mallozhtouenn den ebet, penn kristen ebet, gour ebet, penn ki ebet, foeltr den ; *überhaupt nie*, biskoazh c'hoazh, gwech ebet, biskoazh betek henn ; 3. [ger pouezañ] *Gerste ist das beste Viehfutter überhaupt*, an heiz eo ar mestr d'al loened ; *gute Arbeiter, die Besten überhaupt*, labourerien vat, gwellañ pezh a oa ; *vom Charakter her war er der unaussteichliche Mann, den es überhaupt gibt*, hennezh a oa un imor den eus ar gwashañ a vije bet gallet da gavout, hennezh a oa ken displijus ha tra ; *wer seid ihr überhaupt* ? piv oc'h-hu-hu ? ; *ich würde gern wissen, wer Sie überhaupt sind*, me a vefe kurius a-walc'h da c'houzout ha piv hoc'h-chwi ; *was geht dich das überhaupt an* ? petra a sell an dra-se ac'hanout ? diwall d'en em luziañ gant traoù n'ac'h eus ket karg anezho ! lez ar re all da ziluziañ o gwiad ! chom war da dreuzoù ! chom hep lakaat da fri en dra-se ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! n'a ket da emellout eus kement-se ! n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! ne vefe ket a boan dit lakaat da fri en dra-se ! n'ec'h eus klask ebet war mann ebet en afer-se ! n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se ! an dra-se n'eo ket da stal eo ! n'eo ket da batatez ! pep hini e vutun ! n'ec'h eus ket da welet war gement-se ! mir a lakaat da fri en afer-se ! n'ec'h eus netra da welet gant an dra-se ! kement-se ne sell ket ouzhit ! kement-

se ne sell netra ouzhit ! n'eo ket da afer eo ! n'eo ket da dra eo ! ; **4.** wenn überhaupt, ma'z eo gwir (Gregor), ma'z eus tu. **überheben** V.k.e. stag (überhob / überhub // hat überhoben) : diskargañ, disammañ, distrobañ, dieubiñ ; *jemanden einer Pflicht (gen.) überheben*, digargañ u.b. eus udb, diskargañ u.b. ag udb., distrobañ u.b. diouzh udb, disammañ u.b. diouzh (eus) udb.

V.em. : **sich überheben** (überhob sich / überhub sich // hat sich (ak.) überhoben) : **1.** *sich einer Mühe (gen.) überheben*, bezañ diskarget ag udb, bezañ kuit d'ober udb, bezañ divec'hiet (kaout an disamm) eus ur boan bennak ; **2.** fougeal gant, klask ton gant, tennañ lorc'h gant ; *sich eines Erfolgs überheben*, bezañ lorc'h (bezañ un tamm tro) en an-unan gant un dro-vat, fougeal gant un dro-vat, bezañ c'hwezet d'an-unan gant un dro-vat, debriñ mel gant e dro-vat, bezañ leun a avel en askont d'e dro-vat, flipata gant e dro-vat ; **3.** P. tapout droug-kein o klask sevel udb re bounner ; **4.** P. kaout re a fiziañs en an-unan (*ennañ e-unan, enni hec'h-unan h.a.*), fiziout re war an-unan (*warnañ e-unan, warni hec'h-unan h.a.*).

überheblich ag. : rok, revalc'h, balc'h, otus, gwintet, kaoc'hek, teilek, bras, emfizius, dichek, uhel, glorius, tonius, gobius, rouflus, lorc'hek, lorc'hus, brasonius, leun a foug hag a lorc'h, lorc'hoù ennañ, lorc'h en e doull, lorc'h en e foñs, teil gantañ, fier-droch, fier-ruz, fier-sot, leun a gagal, groñs, grontek, morgant, ourgouilhus, brabañsus, pompus, pompadus, fougasus, randonus, leun a valc'hder, P. mok ; *er ist überheblich geworden*, brasaet eo dezhañ ; *überheblich sein*, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, en em gontañ, bezañ karg gant an-unan (*gantañ e-unan, ganti hec'h-unan h.a.*), ober kalz a stad eus an-unan (*anezhañ e-unan, anezhi hec'h-unan h.a.*), bezañ lorc'hus ouzh an dud, dougen roufl, dougen randon, treiñ al leue en an-unan (*e leue ennañ, he leue enni h.a.*), bezañ uhel ar c'haoc'h en e doull, bezañ uhel ar c'haoc'h en e revr, bezañ savet ar c'herc'h en e c'houzoug, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ ur marc'h-kaoc'h eus an-unan, bezañ kaoc'hek (teilek, bras), na vezañ nemet brasoni eus an-unan, sellet uhel ouzh an dud all, bezañ ur varrenn houarn en e c'houzoug, na c'hallout plegañ da gac'hat, bezañ ur beg m'en argarzh eus an-unan, bezañ lakaet kegel e vamm en e gein, bezañ kegel ar vamm-gozh oc'h ober gwalcenn-gein d'an-unan (*kegel e vamm-gozh oc'h ober gwalcenn-gein dezhañ, kegel he vamm-gozh oc'h ober gwalcenn-gein dezhi h.a.*), bezañ reut evel ur post-kleud, bezañ reut evel ur pipi, bezañ sonn evel ur pipi, bezañ sonn evel ur c'hefeleg, bezañ sonn evel ul lakez pikez, ourgouilhiñ, na gaout ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, bezañ atav oc'h en em veuliñ, en em lakaat trec'h d'an holl, bezañ bras an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, bezañ leun a foug hag a lorc'h, bezañ lorc'hoù en an-unan, bezañ lorc'h en e doull, bezañ lorc'h en e foñs, bezañ teil gant an-unan, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, bezañ un tamm brav en an-unan ; *überheblicher Mensch*, den a lorc'h g., pompader g., teileg g., bern teil g., brabañser g., pezh glorius g., bugader g., boufon g., pabor g., fougaser g., glabouser g., poufer g., poc'hon g. [*liester poc'honed*], brogoier g., brogolier g., kankaler g., toner g., kañfard g., mogetaer g., boufantig g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., kagaler g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., toull-lorc'h g., fougeer g., gaoleg g., lorc'heg g., lorc'henn b., stadenn b., pompoulig g., bern trein g., P. brammsac'h g.

Adv. : gant lorc'h, gant foug, lorc'h ennañ, foug ennañ.

Überheblichkeit b. (-) : revalc'hded b., lorc'h g., lorc'hentez b., lorc'herezh b., foug b., fougeerezh g., tro b., brasoni b., koefiv g.,

brazentez b., avelaj g., rogentez b., rogoni b., randon g., balc'hder g., balc'hded b., morgañs b., morganted b., ourgouilh g., lorc'haj g., gloriusted b., gloar b., lorc'hig moan g., fae g., brabañs g., revalc'hder g., kañfarderezh g., kañfardiz b., gwaskonerezh g., pouferezh g., poc'honerezh g., kankal g., roufl g., modou bras ls., modou randonus ls., kagal g., teil g. ; *man sah ihnen ihre Überheblichkeit an*, diouzh an neuz anezho e oa foug en dud-se ; *aus Überheblichkeit*, dre ourgouilh, dre fougeerezh ; *mit Überheblichkeit*, rok, gant rogoni, gant morgañs. **Überhebung** b. (-, -en) : **1.** diskarg g., disamm g. ; **2.** gloriusted b., balc'hded b., balc'hder g., rogoni b., rogentez b., randon g., brasoni b., koefiv g., brazentez b., lorc'hig moan g., avelaj g., foug g., roufl g.

überheizen V.k.e. stag : gourzommañ, souldommañ, gourleskiñ, tommañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, tommañ betek re, redommañ.

überhin Adv. : **1.** war-lein, war-c'horre ; **2.** diwar-c'horre, a-ziwar-c'horre, diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv, bourlik-ha-bourlok, hep ober seizh soñj, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat, war ar prim, war an tizh, trumm-ha-trumm, en un hunvre, buan-ha-buan, dreist-penn-biz.

überhitzen V.k.e. stag (hat überhitzt) : gourzommañ, souldommañ, gourleskiñ, tommañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, tommañ betek re, redommañ.

Überhitzer g. (-s, -) : [tekn.] gourzommer g. [*liester gourzommerioù*].

überhitzt ag. : [armerzh] *überhitztes Wirtschaftswachstum*, soulgreskañs b., soulgreskiñ g., redommadur armerzhel g. ; *die Wirtschaft ist überhitzt*, evit doare emañ an armerzh o vreskenn, emañ an armerzh o soulgreskiñ, soulgreskañs a zo gant an armerzh, redommañ a ra an armerzh.

Überhitzung b. (-, -en) : **1.** [tekn.] souldommañ, souldommerezh g., gourzommañ g., gourzommerezh g. ; **2.** [armerzh] soulgreskañs b., soulgreskiñ g., redommadur armerzhel g.

überhöflich ag. : fesoniüs, kontenañsus, orbider, ardaouer, andeller.

überhöhen V.k.e. stag (hat überhöht) : dreistuhelaat, uhelaat.

überhöht ag. : **1.** dreistuhelaat, uhelaat ; *Traktor mit überhöhtem Fahrgestell*, traktor gaoliek g. ; **2.** dreistmuzul, re uhel ; *überhöhter Satz*, dreistfeur g. ; *seine Geschwindigkeit war stark um 50 km/ h überhöht*, aet e oa pell a-us da 50 kilometrad an eur en tu all d'an tizh aotreet.

überholen¹ V.k.e. stag (hat überholt) : **1.** distremen, treuziñ, dibaseal, doublañ, doublañ àr, tremen, tremen dirak, mont a-raok ; *einen Wagen überholen*, distremen ur c'harr, treuziñ ur c'harr ; *Überholen verboten !* arabat distremen ! ; *jemanden überholen*, mont a-raok u.b., tremen u.b., tremen dirak u.b., tremen a-raok u.b., distremen u.b., doublañ u.b., doublañ àr u.b. ; *jemanden beim Überholen schneiden*, troc'hañ krenn an hent a-raok u.b. goude bezañ bet o tistremen anezhañ, troc'hañ krenn dirak u.b. goude bezañ bet ouzh e zistremen ; *nach dem Überholen wieder nach rechts einscheren*, gwaskañ war an tu dehou goude bezañ bet o tistremen ur c'harr ; *keiner darf mich überholen*, den ne dremenno em raok ; [dre skeud.] *jemanden überholen*, distremen (tremen) u.b. / bezañ trec'h d'u.b. (Gregor), mont dreist u.b., dont da vezañ ampartoc'h eget u.b. ; *im letzten Moment überholt werden*, bezañ tapet re verr just d'ar poent diwezhañ ; [sport] *jemanden im letzten Moment überholen*, distremen (tremen) u.b. d'ar poent diwezhañ, gounit a veg botez d'ar poent diwezhañ ; **2.** [tekn.] adfichañ, adtremen, azgwelet, adsellet ; *eine Maschine überholen*, ober un adfichañ d'ur mekanik, ober un adtremen d'ur mekanik,

ober un adsell d'ur mekanik, ober un azgwel d'ur mekanik ; [merdead.] *ein Schiff im Dock überholen*, alejiñ ur vag, aozañ ur vag.

überholen² V.k.e. rannadus (hat übergeholt) : 1. treizhañ ; 2. [merdead.] *die Segel überholen*, treiñ bourzh.

V.gw. stag (hat überholt) : [merdead.] 1. plegañ, kosteziañ, kosteziñ, moñselliañ, plavañ, bezañ war e gostez, ilgostezañ ; 2. ruilhal, mont war e zaou gostez.

Überholmanöver n. (-s,-) : distremen g., dibaseamant g. ; *nach dem Überholmanöver wieder nach rechts einscheren*, gwaskañ war an tu dehou goude bezañ bet o tistremen ur c'harr ; *gefährliches Überholmanöver*, distremen gwall zañjerus g.

Überholspur b. (-,-en) : forzh kleiz b., forzh distremen b., kranell distremen b.

überholt ag. : dic'hizet, dic'hiz, dibaseet, mod kozh, kozhik, a-c'hiz kozh, eus ar c'hiz kozh, giz kozh, aet er-maez eus ar c'hiz, er-maez a c'hiz, blaz ar c'hozh gantañ, blaz ar c'hozh warnañ, diamzeret, diamzeriet, aet kozh, digoulzet, dilerc'het, dispredet, divoaziet, er-maez a voaz, ... na dalvez mui.

Überholung b. (-,-en) : 1. distremen g., dibaseamant g. ; 2. [tekn.] adfichañ g., adsell g., adtremen g., azgwel g.

Überholverbot n. (-s,-e) : difenn distremen g., difenn dibaseal g., berzidigezh distremen b., berzidigezh dibaseal b.

Überholvorgang g. (-s,-vorgänge) : distremen g., dibaseamant g.

überhören V.k.e. stag (hat überhört) : 1. chom hep klevet ; 2. nac'h klevet, serriñ e zivskouarn d'udb/d'u.b. , prenañ e zivskouarn d'udb/d'u.b., stankañ e zivskouarn ouzh udb/ouzh u.b., distreiñ e zivskouarn diouzh udb/diouzh u.b., ober ar bouzar, ober skouarn vouzar ouzh udb/ouzh u.b. ; 3. *jemandem seine Aufgaben überhören*, lakaat u.b. da zibunañ e gentelioù.

V.em. stag : **sich überhören** (hat sich (dat.) überhört) : *sich seine Aufgaben überhören*, ober un adtremen (un adsell, un adwel, un azgwel) war e labour-skol, ober un distremen d'e labour-skol (Gregor).

Überhose b. (-,-n) : frag glas g., frag labour g., frag g.

Über-Ich n. (-pe -s) : [bredoniezh, Sigmund Freud] Dreistme g., dreist-Me g. ; *das Ich und das Über-Ich*, ar Me hag an Dreistme.

Über-Ich-Instanz b. (-) : [bredoniezh, Sigmund Freud] ensav an Dreistme g.

überindividuell ag. : trahiniennel.

überinterpretieren V.k.e. stag (überinterpretierte / hat überinterpretiert) : mont re ampl gant e zisplegadenn, mont amplik ganti, mont amplik dezhi, lavaret amploc'h eget justoc'h, treuzdisplegañ, treuzdesteriañ, treuzdeveizañ.

Überinvestition b. (-,-en) : [armerzh.] dreistpostadur g., dreistpostañ g.

überirdisch ag. : dreistnatur, dreistdouarel, neñvel, dreistbedel, ezdouarel, usvedel, usvedoniel.

Überirdische(s) ag.k. n. : dreistnatur g., usved g., dreistnaturelezh b.

überjagen V.k.e. stag (hat überjagt) : 1. difraeañ, difraeañ ober udb, hastañ ober udb., ober war ar prim, ober war an tizh, ober trumm-ha-trumm, ober re vuan, ober hep en em soñjal a-zevri ; 2. [kezeg] regas, difindaoniñ.

Überjahres- : ... liesvloaziek.

überjährig ag. : tremen bloaz, ouzhpenn bloaz.

überkandidelt ag. : P. arsort, arziot, iskis, droch, pampes, droch-pik, lu.

Überkapazität b. (-,-en) : [armerzh] dreistbarr kenderc'hañ g., soulvarr kenderc'hañ g., dreistbarregezh b., soulvarregezh b.

Überkapitalisierung b. (-) : [armerzh] dreistkevaliañ g.

überkaufen V.em. stag : P. **sich überkaufen** (hat sich (ak.) überkauft) : 1. prenañ re ger, prenañ kig digant ar bleiz ; 2. drailhañ muioc'h a arc'hant evit na c'hounezer, ober dispignoù dreist e beadra.

überkippen V.gw. rannadus (ist übergekippt) : 1. troc'holiañ, milinañ, kouezhañ, c'hweniañ, bannañ ; 2. [dre skeud.] *seine Stimme kippt über*, chom a ra kazh e vouezh, c'hwitañ (mankout) a ra e vouezh dezhañ, gwelet (tapet) en deus ar bleiz, lonket en deus ur bleiz, stouvañ a ra e vouezh, tagañ a ra e vouezh.

V.k.e. rannadus : distreiñ, kostezañ, eilpennañ, garenebiñ, tintañ, troc'holiañ, pennboelliñ, tuginiñ, gwintañ, gwintellañ, tumpañ.

Überklasse b. (-,-n) : 1. [bev.] uskevrennad b. ; 2. [melestradurezh] *Dienstposten der Überklasse*, postoù dreistklas ls., staeloù dreistklas ls.

überkleben V.k.e. stag (hat überklebt) : *etwas mit etwas überkleben*, pegañ udb war udb all.

Überkleid n. (-s,-er) : 1. doubledenn b., surtoud g. ; 2. [Bro-Suis] frag glas g., frag labour g., frag g.

überkleiden V.k.e. stag (hat überkleidet) : gwiskañ.

Überkleidung b. (-,-en) : gorre-sae g., dilhad war-c'horre ls.

überklettern¹ V.k.e. stag (hat überklettert) : pignat en tu all da , krapañ en tu all da, skeuliañ en tu all da.

überklettern² V.gw. rannadus (ist übergeklettert) : pignat d'an tu all, krapañ d'an tu all, skeuliañ d'an tu all.

überklug ag. : glorius an tamm anezhañ - ... a zo muioc'h a gagal eget a c'hloan gantañ - ... a ra muioc'h a voged eget a dan - taer en e gomzoù ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti - re vras e benn evit deskiñ tra - teodet hir ha dornet berr - ... a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer - ... a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz) - penn boutloutz : bras ar genoù, bihan al lost - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan - otus - dichek - uhel - orbidus - balc'h.

überkochen V.gw. rannadus [verb-skoazell **sein** : ist übergekocht] : 1. [kegin.] dont war an tan, dont d'an tan, birviñ dreist e varr leun, divordañ, dont da c'hwezañ war an tan ; *die Milch kocht über*, c'hwezañ a ra al laezh, dont a ra al laezh da c'hwezañ war an tan, dont a ra al laezh d'an tan, dont a ra al laezh en tan, dont a ra al laezh war an tan, birviñ a ra al laezh dreist e varr leun, al laezh a red en tan ; *ich werde darauf achten, dass die Milch nicht überkocht*, lakaat a rin evezh na zeufe al laezh d'an tan, teurel a rin evezh na zeufe al laezh war an tan, diwall a rin na zeuio al laezh d'an tan, diwall a rin evezh ma teuio al laezh d'an tan, diwall a rin evezh mat na zeuio al laezh d'an tan, lakaat a rin evezh evit mirout na zeufe al laezh war an tan ; 2. [dre skeud.] mont e serch, loeniñ ruz, taeriñ ruz, kounnariñ ruz, mont er-maez eus e groc'hen, mont diwar e gement all, mont e volc'h diwar e lin, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, mont e berv gant ar gounnar, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, dont da dommañ d'an-unan, lakaat e voned ruz, dont gouez, mont e fulor ruz, mont en ur fulor, kregiñ ar gounnar en an-unan, koll e bothouarn bihan, mont e kounnar, mont en ur gounnar ruz, mont kounnar en an-unan, mont ur gounnar en an-unan, peurzallañ, peursaudiñ, loeniñ, diodiñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, razailhat, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, egariñ, sevel fulor en an-unan, mont droug (imor) en an-unan, mont en imor (en egar), ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, hejañ e gi, mont e-barzh blev kriz, mont dreist-penn, lammat dreist-penn, mont droug en e gentroù (en e goukoug), sevel

war e gentrou, sevel war e elloù, sevel war e dach, sevel droug en e gorf, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, belbiañ, mont e belbi, dibalediñ, mont gant an droug a zo en an-unan, mont e wad e dour, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont ur barr kounnar en an-unan.

überkommen V.k.e. stag (überkam / hat überkommen) : 1. diwanañ, sevel e, dont da ; *ihn überkam die Lust, etwas zu tun*, diwanañ a reas en e benn ar c'hoant d'ober udb, ar c'hoant d'ober udb a dremenas dre e spered, ar c'hoant d'ober udb a darzhas en e spered, ar c'hoant d'ober udb a savas en e izili, ar c'hoant d'ober udb a savas gantañ, sevel a reas ar c'hoant gantañ d'ober udb, deuet e oa c'hoant dezhañ d'ober udb, treiñ a reas en e benn ober udb, treiñ a reas ennañ ober udb ; *ein Mordshunger überkam ihn*, kregiñ a reas ennañ ur gounnar debriñ eus ar re zuañ ; 2. kouezhañ war, kregiñ e, sevel e, dont da, islonkañ, denijal war ; *ein Gefühl der Traurigkeit überkam ihn*, ur barr tristidigezh a gouezhas warnañ, ur barr tristidigezh a gouezhas war e spered, ur barrad tristidigezh a savas en e galon, ur barrad tristidigezh a grogas ennañ, islonket e voe e galon gant ur barrad tristidigezh ; *eine Anwendung von Furcht überkam ihn*, ur barrad anken a zenijas warnañ, santout a reas ar spont o tremen dre e izili a houlennou herrus, lammat a reas krenadenn ar spont war e galon, ur grenadenn en doa bet, ur barr spont a zeuas warnañ, ur gasadenn spont a zeuas warnañ, un taol hiris a grogas ennañ, islonket e voe e galon gant ar spont, koñfortañ a reas gant aon ha spont ; *eine Anwendung von Entmutigung überkam mich*, ur fallgalonadenn a grogas ennon, ur fallgalonadenn a gouezhas warnon, ur fallgalonadenn a savas ennon, ur fallgalonadenn a zenijas warnon, ur fallgalonadenn a zeuas warnon ; *Reue überkam ihn*, keuz a savas ennañ, keuz a savas gantañ, keuz a savas dezhañ, keuz a grogas ennañ, keuz a zeuas dezhañ, keuz a denijas warnañ, keuz a gouezhas gantañ, islonket e voe e galon gant ar c'heuz, morc'hed a savas dezhañ, morc'hed a grogas ennañ, morc'hed a zeuas dezhañ, kemer a reas keuz ; *Hass überkam ihn*, kasoni a savas en e galon a houlennou herrus, kasoni a grogas ennañ, kasoni a zeuas ennañ.

V.gw. (überkam / ist überkommen) : dont ; *diese Sitte ist uns (dat.) überkommen*, ar boaz-se a zo deuet betek ennomp dre hengoun.

Überkompensation b. (-, -en) : [bred.] dreistkempouezañ g.

Überkopfprojektor g. (-s, -en) : kilvanner g. [liester kilvannerioù].

Überkorrektur b. (-, -en) : dreistreizhadenn b., dreistreizhadur g., dreistreizherezh g., dreistreizhidigezh b., dreistreizhañ g.

überkorrigieren V.k.e. stag (hat überkorrigiert) : dreistreizhañ.

überkreuzen V.k.e. stag (hat überkreuzt) : kroaziañ, kroazañ, lakaat a-groaz ; *die Beine überkreuzen*, kroaziañ e zivesker ; *mit überkreuzten Beinen dasitzen*, bezañ azezet gant e zivesker a-groaz, bezañ azezet gant e zivhar a-groaz.

V.em. stag **sich überkreuzen** (hat sich überkreuzt) : kroaziañ, kroazañ.

Überkreuzanordnung b. (-, -en) : ilgroaz b., marell b.

überkriegen V.k.e. rannadus (hat übergekriegt) : P. 1. *ich kriege es über*, rez va boned am eus, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, dreispenn am eus gant an dra-se, aet on dreist-penn gant an dra-se, me 'zo leun va c'hased gant an dra-se, me 'zo leun va rastell gant an dra-se, re eo din, trawalc'h da'm lêr, va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, aet on tremen

skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, erru on heug, erru on heug, faezh on) gant an dra-se, darev on gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug on gant kement-se, heug on gant kement-se, leizh va lêr am eus diouzh an dra-se, leizh va lêr am eus gant an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, va revr gant an dra-se ! brenn ! va gaol ! ; 2. *er kriegt diese Plätzchen über*, doñjeriñ a ra ouzh ar gwispid-se, en em zic'housiñ a ra diouzh ar gwispid-se, tasoniñ a ra diouzh ar gwispid-se, erru eo fastet ouzh ar gwispid-se, erru eo tason diouzh ar gwispid-se, erru eo eok gant ar gwispid-se, erru eo heug gant ar gwispid-se, erru eo heug gant ar gwispid-se, erru eo trañsizonet gant ar gwispid-se, erru eo doñjeret gant ar gwispid-se, erru eo stamouzet gant ar gwispid-se, erru eo strailheret gant ar gwispid-se ; *diese Creme kriegt man leicht über*, an dienn-se a zeu buan da zarneuiñ war ar galon, an dienn-se a zeu buan da neuñ war ar galon, tasoniñ a reer buan diouzh an dienn-se, dont a reer buan da fastañ gant an dienn-se, fastus eo an dienn-se ; 3. [taolioù] pakañ, tapout ; *ein paar überkriegen*, pakañ (tapout) taolioù, pakañ (tapout) lopoù ; 4. tapout un tamm mat a strink ; *er hat einen Eimer kaltes Wasser übergekriegt*, strimpet e voe ur c'helorniad dour yen warnañ.

überkritisch ag. : 1. [nukl.] dreisteizik, goureizik ; 2. goeñvet, araous, grignous, tagnous, chakous, c'hweros, blech, hek, hek e c'henou, kintus, diaes, ginet, kivioul, put, hegaz, bigarre, huernek, huernus, ur penn kegin anezhañ, ur razailher anezhañ, ur rachouz anezhañ, ur ragain anezhañ, pikous, ranous.

überkrustet ag. : kreunennet, trouskennet.

überladen¹ V.k.e. stag (überlädt / überlud / hat überladen) : soulgargañ, soulvec'hiañ, revec'hiañ, dreistbec'hiañ, resammañ, gwallammañ, sammañ betek re, sammañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, kargañ re, bec'hiañ, gourleuniañ ; *man hatte das Schiff so überladen, dass es nun drohte unterzugehen*, karget e oa bet ar vag betek m'edo war-nes gouelediñ, karget e oa bet ar vag betek m'edo o kinnig gouelediñ, re vras fard a oa bet lakaet el lestr ken e kinnige gouelediñ ; *sich den Magen überladen*, debriñ da darzhañ, leuniañ e gof betek ar skoulm, lakaat tenn war e vegal, debriñ en tu-hont da leizh e gof, debriñ betek stambouc'hañ, stankañ e greizenn, kregiñ a-vegad er boued, skloufata, kargañ e benton, kargañ e jargilh, drusaat e bironenn, bountañ re a voued en e vouzelloù, ober re gofad, ober re gofadoù, distagañ ur c'hofad, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfi, kargañ betek toull ar c'hargadenn (betek ar c'hourlañchenn, betek ar gornailhenn), bourellañ ervat e borpan, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, kargañ re e gof, kargañ re e vouzelloù, kargañ e sac'h betek ar skoulm, ober ur geusteuennad, kargañ re e deurenn, ober ur pezh teurennad, debriñ dreist-kont ; *der Wagen ist überladen*, re garg eo ar c'harr, re karget eo gant ar c'harr ; *der Wagen ist vorn überladen*, pouez a-raok a zo gant ar c'harr, bec'h a zo gant ar c'harr ; *der Wagen ist hinten überladen*, pouez a-dreñv a zo gant ar c'harr, gwint a zo gant ar c'harr, bann a zo gant ar c'harr, bannañ a ra ar c'harr.

überladen² V.k.e. rannadus (lädt über / lud über / hat übergeladen) : bec'hiaat, treuzvourzhañ, treuzlestrañ, treuzkarrañ.

überladen³ ag. : *überladener Stil*, stil stambouc'hus g., doare-skrivañ re garg g., stil brikemardet g.

Überladung b. (-,-en) : 1. bec'hiata g., treuzvourzhañ g., treuzlestrañ g., treuzlestradur g., treuzkarrañ g. ; 2. soulgarg b., soulvec'h g., revec'h g., dreistbec'h g., resammañ g.

Überlager n. (-s,-) : [tisav, Bro-Aostria] gourin g., gouryev g., palatrez g., raoulin g., treustell b.

überlagern V.k.e. stag (hat überlagert) : 1. dreistlakaat, arosodiñ, gwiskañ war, berniañ, lakaat an eil war egile ; 2. kuzhat, amguzhat, mouchañ.

V.em. stag : **sich überlagern** (haben sich (ak.) überlagert) : 1. bezañ levezon-ha-levezon, bezañ an eil war egile en ur skalierad, bezañ kenempret en ur skalierad, damc'holoñ an eil egile en ur skalierad, marc'hañ, kevarlankañ ; 2. chom re bell en ur vagazenn ; *überlagerter Wein*, gwin dilavet g. ; *überlagerte Medikamente*, louzeier aet re gozh ls., louzeier ezkerriet ls.

überlagernd ag. : 1. [douarouriezh] *überlagerndes Gestein*, karregag paker b. ; 2. *überlagernd zu etwas*, dreistlakaet ouzh udb, dreistlakaet war udb, en arosod war udb, en arosod ouzh udb.

überlagert ag. : arosodet, dreistlakaet.

Überlagerung b. (-,-en) : 1. berniañ g., berniadur g., arosod g., arosodadur g. ; 2. [skingomz] daremoug g., reustlad g.

Überland- : ... etre kêrel, ... etre kêrioù.

überlang ag. : 1. [film, pezh-c'hoari, dilhad, skrid, prezegenñ] kalz re hir, re hir a-galz ; 2. [den] lank, freilhennek, moan, mistr ; *ein überlanger Kerl*, un diskrouger anduilh g., ur ramz treut-gagn g., ur vazh wisket b., ur pezh jelkenn a baotr b., un dreustel b., ur skilfenn a baotr b., ur c'horf mat a zen g., unan hir ha moan evel ar wall-amzer g., ul lañsadenñ b., ul lañsenn b., ur paotr korfet evel ur gouarc'henn g., ur pezh pikol den bras g., ul langouineg g. [*liester langouineged*], ur skarineg g. [*liester skarineged*, *skarineien*], ur skirlh g., ur gaoleg g. [*liester gaoleien*], ul louaneg g. [*liester louaneien*], ur skipard g., ur skrifelleg g. [*liester skrifelleien*], ur skeul vabu b., ur baluc'henn b., ul lank g. [*liester lanked*, *lankidi*], ul lankon g., ur tamm mat a zen g., ur freilhennek g. [*liester freilhenneien*], ur markol den g., ur moanard g., ur peulvan g. (Gregor), P. ul lahir g., ur paotr toullet uhel g.

überlappen V.gw. ha V.em. stag : **sich überlappen** (haben sich (ak.) überlappt) : bezañ levezon-ha-levezon, bezañ an eil war egile en ur skalierad, bezañ kenempret en ur skalierad, damc'holoñ an eil egile en ur skalierad, marc'hañ, kevarlankañ, kenemprañ ; *überlappend, sich überlappend*, kenempret ; *überlappende Schiefer, sich überlappende Schiefer*, mein-glas levezon-ha-levezon ls., mein-c'hlas levezon-ha-levezon ls. ; *die Dachziegel überlappen sich*, levezon-ha-levezon emañ an teol ; *sich überlappende Anordnung*, kenempradur g. ; [stlenn.] *überlappendes Menü*, lañser en ur skalierad g., islañser g. ; *Dinge einander überlappen lassen*, lakaat traoù 'zo da gaout levezon an eil war egile, reiñ da draoù 'zo levezon an eil war egile, lakaat traoù 'zo da varc'hañ, lakaat traoù 'zo da gevarlankañ.

Überlappung b. (-) : marc'hadur g., kevarlankañ g., levezon b., kenempradur g.

überlassen¹ V.k.e. rannadus (lässt über / ließ über / hat übergelassen) : 1. lezel da vont d'an tu all ; 2. lezel war e lerc'h ; *er hat nichts übergelassen*, chomet eo netra war e lerc'h - skubet en deus pep tra - riñset en deus pep tra - n'en deus laosket tra en e zilerc'h - n'en deus laosket griñsenn ebet - debret en deus pep tra, kig, eskern hag all - n'en deus laosket tamm brien ebet - n'en deus laosket tra en e drefñ.

überlassen² V.k.e. stag (überlässt / überließ / hat überlassen) : 1. dizerc'hel, reiñ, lezel, lakaat e lod da, lezel e lod gant ; *jemandem etwas überlassen*, ober e zilez eus udb d'u.b., dilezel udb gant u.b., lezel udb gant u.b. ; *jemandem sein Eigentum überlassen*, lakaat e beadra war anv u.b., P. riklañ e

vragoù ; *jemandem Rechte überlassen*, ober aotreoù d'u.b., dilezel gwirioù gant u.b. ; *jemandem die Führung überlassen*, lezel an dorn gant u.b. ; *jemanden seinem Schicksal überlassen, jemanden sich selbst überlassen*, lezel u.b. etre treid ar bed, lezel u.b. etre daouarn e fortun, lezel u.b. en e vadober, lezel u.b. d'en em arat ; *etwas dem Zufall überlassen*, lezel udb da vont evel ma ya, lezel ar voul da dreiñ diouzh he diviz, lezel an traoù da vont evel ma'z eont, lezel an traoù en avantur Doue, lezel an traoù da gas diouzh o roll ; *nichts dem Zufall überlassen*, na gemer riskl ebet, chom hep tennañ riskloù war an-unan, kemer e du evit bezañ trec'h, ober diouzh ar furañ, mont d'ar sur (Gregor) ; 2. fiziout e, kontañ war, en em erbediñ ouzh, ober e c'hourc'hemennoù ouzh, gourc'hemenñ da ; *das überlasse ich Ihnen*, fiziout a ran ennoc'h evit se, kontañ a ran warnoc'h evit reiñ un disentez, deoc'h-c'hwil da welet, en em erbediñ a ran ouzhoc'h, ober a ran va gourc'hemennoù ouzhoc'h, gourc'hemenñ a ran an dra-se deoc'h ; *es ist (es bleibt) Ihrem eigenen Gutdünken überlassen, es ist (es bleibt) Ihnen überlassen*, deoc'h d'ober pezh a garit, c'hwil a raio ho santimant, frankiz a-walc'h hoc'h eus d'en ober ma karit, en ho kerz emañ en ober, diamprech a-walc'h oc'h evit en ober m'ho pefe c'hoant (Gregor), n'eo ket ken ret ha mervel ; *dem eigenen Ermessen überlassen*, dirediañ ; *er überlässt es ganz meinem Ermessen*, va lezel a ra em diviz, tremen a raio diouzh va diviz, lezel a ra ac'hanon d'ober va roll, lezel a ra pep frankiz ganin d'ober va giz, lizher digor a zo ganiñ, lezet e vezan em madober, n'em eus luz ebet, diliamm on d'ober pezh a garan ; *der Eintrittspreis bleibt Ihnen überlassen*, libr ar priz.

V.em. stag : **sich überlassen** (überlässt sich / überließ sich / hat sich (ak.) überlassen) : 1. en em reiñ da ; *sich der Verzweiflung (dat.) überlassen*, kouezhañ e dizesper / dizemperañ (Gregor), disfiziout, mont gant an diskalon, diskalonekaat, fallgaloniñ, mont digalon, dic'hoanagiñ, koll fiziañs, koll kalon, koll goanag, koll spi, koll esper, bezañ plaouiet gant an dic'hoanag ; *sich seinem Schmerz überlassen*, en em leuskel da vont gant ar glac'har ; *sich seinen Gedanken überlassen*, bezañ beuzet (bezañ kollet) en e brederiadennoù, na zispegañ (na ziskregiñ) diouzh e brederiadennoù, bezañ e prederi, treiñ a bep tu gant avel e hunvreoù, mont e spered a-zehoù hag a-gleiz, pleustriñ soñjoù, magañ soñjoù, disvalañ soñjoù, lonkañ soñjoù ; 2. *sich selbst überlassen*, lakaat war ar stign, lakaat war ar stegn ; *diese Kinder wurden früh genug sich selbst überlassen*, ar vugale-se a veze lakaet abred a-walc'h war ar stign (war ar stegn), ar vugale-se a veze lezet abred a-walc'h en o unan, ar vugale-se a veze lezet abred a-walc'h en o roll o-unan, abred a-walc'h e ranke ar vugale-se ober o zreuz o-unan, abred a-walc'h e ranke ar vugale-se en em vevañ o-unan, abred a-walc'h e ranke ar vugale-se en em sachañ o-unan ; *sich selbst überlassen sein*, bezañ lezet en e unan, bezañ war ar stign, bezañ war ar stegn, bezañ hep den ebet oc'h ober war e dro, na vezañ den war e dro, chom etre treid ar bed, bezañ lezet en e vadober, bezañ e-unan evel ul lakez pikez, bezañ e-unan evel ur c'hi, bezañ e-unan evel ur penn-ki, bezañ evel ur wezenn divarret, bezañ lezet etre daouarn e fortun, bezañ didu, rankout en em sachañ an-unan, rankout ober e dreuz e-unan ; *er war sich selbst überlassen*, den ne rae war e dro, den ne veze war e dro ; *als sie sich selbst überlassen wurde*, pa rankas chom outi hec'h-unan.

Überlassung b. (-,-en) : 1. [gwir] dilez g., dilezad g., dilezadenñ b., dilezidigezh b., dizalc'h g., dizalc'hidigezh b., roidigezh b. ; *Überlassung von Rechten*, dilez eus gwirioù 'zo gant unan all g., dilez eus gwirioù 'zo d'unan all g.,

treuzkasadur gwirioù g., dizalc'h gwirioù g. ; *Überlassung von Gütern*, dilez madoù g. ; **2.** dizalc'h g., dizalc'hidigezh b., dilez g., dilezad g. ; *bei Überlassung der Entscheidung würde ich ...*, e ken kaz ma vefe dizalc'h et din ar galloud divizout e ...

Überlassungsurkunde b. (-, -n) : testeni an dilezadenn g., testeni ar roidigezh g., dilezoù ls., skrid dilez g.

Überlast b. (-, -en) : **1.** soulgarg b., soulvec'h g., revec'h g., dreistbec'h g. ; **2.** [dre skeud.] hegasted b., hegaster g., tregaserezh g., trabaserezh g.

überlasten V.k.e. stag (hat überlastet) : **1.** gwallsammañ, gwallvec'hiañ, soulgargañ, soulvec'hiañ, revec'hiañ, dreistbec'hiañ, resammañ, sammañ betek re, sammañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, kargañ re, bec'hiañ ; *mit Arbeit überlasten*, foudañ, mac'homañ ; *mit Arbeit überlastet*, debret gant al labour, mac'homet gant al labour, labour dreistpenn gantañ, foulet (foulmac'h et, penndallet, ampleret, beuzet, gwallsammet, gwallvec'hiet, friket, brevet) gant al labour, herr labour warnañ, dre brez, dalc'h et gant an eur, dalc'h et gant an amzer, sammet e gein gant al labour, dall gant al labour, prez labour warnañ, war vec'h, re a brez warnañ, leun a gefridi, mezv evel ar yer en eost, foul warnezhañ, foul warnañ, labour en arrelaj gantañ, P. bec'h war e lasenn ; *damit keiner überlastet wird, muss die Arbeitslast gerecht verteilt werden*, evit ma ne vo den e gwask (evit n'en devo den re garrad) eo mat lakaat pep tra en e blas hag ar bec'h e-kreiz ar c'hravazh ; *sich (ak.) mit Arbeit überlasten*, kemer dreist e grog ; **2.** *mit ... überlasten*, lastrañ gant ur bern ..., luziañ gant ur bern ...

überlästig ag. : **1.** re bounner ; **2.** [dre skeud.] sammus, bec'huis, torrus, torrus d'ar c'horf, lazhus, brevus, flastrus.

Überlastung b. (-, -en) : **1.** soulgarg b., soulvec'h g., revec'h g., dreistbec'h g., resammañ g. ; **2.** [tekn.] pounneraat g., pounneradur g. ; **3.** [labour] prez labour g., relabour g., foul g. ; *die stressige Arbeitsüberlastung ist vorbei*, difoulet omp.

Überlauf g. (-s, -läufe) : **1.** rañvell-goll b., kan-foll g., skorf g., toull-diskarg g., hiris g. ; **2.** [Bro-Aostria] rec'hin glav g., barrad-glav g., barr-glav g., kaouad c'hlav b., kaouad glav g., bodad glav g., rizenad c'hlav b., strañsad-glav g., striflad g., taolad dour g., torrad-glav g., barr-dour g., pil-dour g., dour-bil g., glav puilh g., bouilhard g. ; **3.** [lu, polit.] reneadelezh b., dizerterezh g., treiñ pastell g., treiñ banniel g. ; **4.** [tekn., stlenn.] distremen barregezh g., draen g. [*liester drein*].

überlaufen¹ V.gw. rannadus (läuft über / lief über / ist übergelaufen) : **1.** *überlaufen, zum Feind überlaufen*, treiñ gant an enebour, treiñ banniel, treiñ e bastell, treiñ penn d'e vazh, mont a-du gant e enebourien gozh, dizertiñ, cheñch kamp, treiñ kein, treiñ diwar e garnoù, cheñch tu d'e chupenn ; **2.** *die Galle läuft mir über*, droug a sav ennon, c'hoant am eus da strinkañ diwar va c'halon ; **3.** fotañ, dic'hlanañ, fennañ, zrodiñ, skuilhañ, disleuniañ, dont war an tan, birviñ dreist e var leun, divordañ ; *die Milch läuft über*, dont a ra al laezh war an tan, birviñ a ra al laezh dreist e var leun ; *die Badewanne läuft über*, fotañ a ra ar gibell, fennañ a ra ar gibell, skuilhañ a ra ar gibell, disleuniañ a ra ar gibell ; *das Wasser läuft über*, mont a ra an dour dreist e var leun, fennañ (zrodiñ, fotañ) a ra an dour.

überlaufen² V.dibers. stag (überläuft / überlief / hat überlaufen) : *es überlief mich kalt*, ur gridienn a redas a-hed (hed, dre hed) va livenn-gein, ur gridienn a redas dre va c'horf, ur c'hizhenn a zeuas warnon, ur c'hizhenn a zeuas drezon, tremen a reas ur skrijadenn dre va holl izili, ur gridienn yen a savas warnon, ur gridienn yen a grogas e pep lec'h dre va gwazhied, ur gridienn a hejas ac'hanon penn-kil-ha-troad, tremen a reas an Ankoù dreiston, tremen a reas an Ankoù dreist din, tremen a reas an Ankoù dre va chouk, tremen a reas

an Ankoù drezon ; *es überläuft mich kalt, wenn ich nur daran denke*, mont a ra ur sklas drezon mann nemet soñjal, me a vez skrij ganin ken tra nemet soñjal e kement-se.

V.k.e. stag (überläuft / überlief / hat überlaufen) : **1.** kouezhañ war, kregiñ e, sevel e ; *ein Schauer überläuft mich*, ober a ran ur skrijadenn, treantet eo va c'halon gant ar spont / treantet eo va c'halon gant an aon (Gregor), ur gridienn yen a grog e pep lec'h dre va gwazhied, ur gridienn a hej ac'hanon, ur gridienn yen a sav warnon, tremen a ra an Ankoù dreiston, tremen a ra an Ankoù dreist din, tremen a ra an Ankoù drezon, tremen a ra an Ankoù dre va chouk, mont a ra an Ankoù dreist din, santout a ran ar spont o tremen dre va izili, ur gridienn a red a-hed (hed, dre hed) va livenn-gein, santout a ran ur gridienn o redek dre va c'horf, ur c'hwezenn-yen a red a-hed (hed, dre hed) va c'hroc'henn, dont a ra ur c'hwezenn-yen dreiston (ennon, warnon, drezon), ur c'hizhenn a zeu warnon ; *mich überläuft ein Schauer, wenn ich nur daran denke*, mont a ra ur sklas drezon mann nemet soñjal, me a vez skrij ganin ken tra nemet soñjal e kement-se ; **2.** hegaziñ, chigardiñ, ereziñ, tregasiñ, eogiñ, atahinañ, hegal ; **3.** aloubiñ, diruilhat war, gouelediñ, kenkizañ.

überlaufen³ ag. : darempredet stank, leun a dud, leun-chouk, leun-chek, leun-bourr, leun-kouch, bourr-sank, bourr-stank, du gant an dud, beuzet gant an dud, barr-skuilh.

Überlaufen⁴ n. (-s) : [lu, polit.] reneadelezh b., dizerterezh g.

Überlaufen⁵ n. (-s) : [liñvennoù] fotadur g., fennadur g.

Überläufer g. (-s, -) : **1.** treuztec'hiad g., dizertour g., tec'hour g. ; **2.** renavi g., renead g.

Überläuferin b. (-, -nen) : **1.** treuztec'hiadez b., dizertourez b., tec'hourez b. ; **2.** reneadez b.

Überlaufgitter n. (-s, -) : hiris g. [*liester hirisou*].

Überlaufinkontinenz b. (-) : [mezeg.] gourberañ g.

Überlaufschleuse b. (-, -n) : rañvell-goll b., skorf g. ; *das Wasser läuft durch die Überlaufschleuse ab*, redek a ra an dour dre ar rañvell-goll.

überlaut ag. : re drouzus, trouzus-kenañ, bouzarus, badaouus, turmudus, cholorius, tournius, gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed.

überleben V.k.e. / V.gw. stag (hat überlebt) : **1.** dreistbevañ, treuzveañ, chom bev, chom e buhez, menel bev, kenderc'hel, derc'hel da vevañ, padout, en em dennañ eus, en em dennañ a, dont salv eus, dont salv a ; *diese Tradition konnte bis heute überleben*, treuzveañ en deus graet an henvoaz-se betek hon amzer ; *er hat den Unfall überlebt*, dreistbevet en deus d'ar gwallzarvoud ; *er hat den Unfall unversehrt überlebt*, en em tennet eo dic'hloaz eus ar gwallzarvoud, en em tennet eo dizroug eus ar gwallzarvoud ; *er hat die Nacht nicht überlebt*, marvet eo e-pad an noz, sammet e voe gant ar marv e-pad an noz ; *wie sollten diese Pflanzen ohne Wasser überleben ?* penaos e padfe ar plant-se hep dour ? **2.** *jemanden überleben*, chom bev war-lerc'h marv unan all, bevañ koshoc'h eget unan all, bevañ goude egile / bevañ war-lerc'h unan all (Gregor) ; **3.** goubadout, dreistpadout, aspadout ; **4.** bevata ; *Überleben und Leben sind zweierlei*, bevata n'eo ket bevañ eo.

V.em. stag : **sich überleben** (hat sich (ak.) überlebt) : [dre astenn.] bezañ diamzeret, bezañ aet diouzh ar c'hiz, bezañ aet e-maez a c'hiz, bezañ dibaseet, bezañ digoulzet, bezañ dispredet, bezañ dilerc'h et ; *überlebte Sitten*, doareoù-bevañ (doareoù-ober) diamzeret ls.

Überleben n. (-s) : dreistbevañs b., dreistbevadur g., treuzveañ g., treuzvevadur g., treuzvuhez b., aspaderezh g.

Überlebende(r) ag.k. g./b. : an hini chomet bev g./b., an hini saveteet g., savetead g. [*liester saveteidi*], saveteadez b. ; *die überlebenden Fahrgäste*, an dreizhidi chomet bev ls.

Überlebensausrüstung b. (-, -en) : reizhoù dreistbevañ ls., dafar dreistbevañ g., peadra da chom bev b.

Überlebensdecke b. (-, -n) : golo dreistbevañ g.

überlebensfähig ag. : bevus, bevidik.

überlebensgroß ag. : brasoc'h eget en e spes, brasoc'h eget m'emañ e gwirionez.

Überlebensgröße b. (-) : ment brasoc'h eget m'emañ an dra-mañ-tra e gwirionez b., ment brasoc'h eget m'emañ an dra-mañ-tra drezañ e-unan b.

Überlebensinstinkt g. (-s, -e) : anien emvirout b., doug-emvirout g., doug d'en em ziwall g., bondoug emgenderc'hel g., luzad a vuhez g., poulzad a vuhez g., anien da saveteiñ e vuhez b., lusk emzifenn g., doug-natur da zifenn e vuhez g.

Überlebenstraining n. (-s, -s) : staj dreistbevañ g.

Überlebsel n. (-s, -) : aspadenn b., restad g.

überlebt ag. : dic'hizet, dic'hiz, dibaseet, mod kozh, a c'hiz kozh, eus ar c'hiz kozh, giz kozh, aet er-maez eus ar c'hiz, er-maez a c'hiz, blaz ar c'hozh gantañ, blaz ar c'hozh warnañ, diamzeret, diamzeriet, aet kozh, digoulzet, dilerc'het, dispredet, divoaziet, er-maez a voaz, ... na dalvez mui, deuet e traoñ.

überlegen¹ V.gw. stag (hat überlegt) : 1. goleiñ, gwarnisañ, gwiskañ ; 2. [dre skeud.] prederiañ, en em brederiañ, en em soñjal, en em gompren, chom da gompren, lakaat reiz da gompren udb, peursoñjal, soñjal, poellañ, poelladiñ, poellata, imbroudiñ, reizata, memoriñ ; *wir überlegen*, en em soñjal a reomp ; *ohne lange zu überlegen*, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h ; 3. emguzuliañ, prederiañ, en em soñjal, bezañ e prederi ; *hin und her überlegen*, hirsoñjal, hirbrederiañ, lakaat reiz da gompren udb, krignat e spered, debriñ soñjoù, lonkañ soñjezonou, malañ soñjoù, en em zebriñ, krignat e benn hep kaout debron, disvalañ, ruilhal-diruilhal udb en e spered, roulat mennozhioù en e benn, soñjal en e vañch, prizañ an eil tu hag egile, treiñ udb en e spered, prizañ ar ya hag an nann ; *er überlegt noch*, emañ o tarlaskat, emañ etre daou c'hoazh, emañ etre 'n daou (emañ en entremar, termal a ra) c'hoazh, chom a ra war var, etre div galon (etre mont ha dont, etre ober ha paouez) emañ c'hoazh, ne oar ket c'hoazh re vat petra ober, etre daou bleg emañ, ne oar ket c'hoazh pet bronn gleiz en deus, ne oar ket c'hoazh war be du treiñ, ne oar ket c'hoazh a be du treiñ, ne ra na tre na lanv, ne ra neuz ebet, emañ etre an dour hag ar c'hler, ne ya war du ebet, n'en deus na da vont na da zont, n'eus na da vont na da zont ennañ, etredaouiñ a ra, chom a ra da arvariñ, chom a ra en amzivin, o termal emañ, en amzivin emañ diwar-benn petra d'ober, en arvar emañ c'hoazh war ar pezh a zle ober, arvariñ a ra c'hoazh etre ober ha chom hep ober, o chipotal emañ c'hoazh, chom a ra war an entremar, chom a ra en entremar o klask gouzout pe du treiñ, war vordo emañ, chom (menel) a ra war vordo, chom a ra etre ober ha paouez, chom a ra e bili-bann, e salaviz emañ.

V.k.e. stag (hat überlegt) : *etwas überlegen*, en em gompren war udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, treiñ udb war e spered, lakaat reiz da gompren udb, derc'hel e spered a-gaer gant udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb, pleustriñ war udb, pleustriñ diwar-benn udb, poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb, rezoniñ war udb ; *seine Worte reiflich überlegen*, lakaat evezh en e gomzoù, dibab e c'herioù, teuler evezh war e gomzoù, pouezañ mat e gomzoù, pouezañ mat pep ger a-raok kaozeal, ober nav zro gant e deod

en e c'henoù a-raok komz, lakaat dalc'h ha poell en e gomzoù, en em soñjal ervat a-raok lavaret udb, komz gant preder, ober gant komzoù sevenet-pervezh, ober gant komzoù pouezet, ober gant komzoù mistr, komz goude bezañ soñjet mat er pezh a lavaror, ober daou soñj kent komz, komz dibab, beilhañ war e deod, beilhañ war e soñjoù, beilhañ war e galon, sellet pizh ouzh e gomzoù ; *wir sollten diese Dinge ernsthaft überlegen !* pleustromp mat an traoù-se !

V.em. stag : **sich** (dat.) **etwas überlegen** (hat sich überlegt) : en em gompren war udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, lakaat reiz da gompren udb, derc'hel e spered a-gaer gant udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb, roulat udb en e benn, ruilhal udb en e benn ; *sich* (dat.) *etwas* (ak.) *reiflich überlegen*, hirsoñjal en udb, hirprederiañ war udb, prederiañ ervat war udb ; *ich habe mir alles überlegt*, sellet em eus pizh ouzh an daou du, pouezet 'm eus mat pep tra, soñjet em eus a-zevri e pep tra, soñjet em eus parfet e pep tra, en em soñjet mat em eus war gement-se, soñjet em eus ervat e kement-se, pouezet mat em eus ar rag hag ar perag eus an afer, sellet pizh em eus ouzh pep tra, sellet em eus a-zevri ouzh pep tra, graet em eus va daou vennozh, hañvalet em eus, graet em eus va daou soñj ; *es sich* (dat.) *anders überlegen*, cheñch soñj, cheñch mennozh, cheñch santimant, dibennadiñ, treiñ meno, treiñ kordenn, treiñ banniel, treiñ e bastell, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, dilezel ur mennozh, treiñ mennozh, treiñ diwar e vennozh, cheñch tu d'e grampouezhenn, kemmañ soñj, dilezel ur mennozh, lentaat, lentañ, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin ; *ich habe es mir anders überlegt*, cheñchet em eus santimant, cheñchet em eus soñj, cheñchet em eus mennozh, troet em eus meno, troet em eus kordenn, distroet on diwar va mennozh, distroet on a-ziwar va mennozh, dilezet em eus va mennozh, troet em eus mennozh, troet on diwar va mennozh, kemmet em eus soñj ; *überlege es dir genau*, gra mat da soñj, soñj mat en dra-se, pleustr mat an traoù-se ; *ich habe mir die Sache zweimal überlegt*, pouezet mat em eus ar bec'h a-raok sammañ, sellet em eus a-dost ouzh an dra-se, sellet pizh em eus ouzh ar ya hag ouzh an nann, sellet pizh em eus ouzh an eil tu hag ouzh egile (Gregor), graet em eus va daou soñj, hañvalet em eus ; *und doch, wenn ich es mir überlege, dann glaube ich, dass sie sich dort niedergelassen haben*, koulskoude pa 'n em sonjañ e kav din e oant aet du-se da chom ; *wenn man es sich recht überlegt*, goude prederiañ.

überlegen² V.k.e. rannadus (hat übergelegt) : lakaat, gwiskañ ; *leg dir etwas über !* laka un dra bennak dreistout (dreist dit) !

überlegen³ ag. : *jemandem in etwas überlegen sein*, bezañ en tu all d'u.b. all evit ober udb, bezañ en tu-hont d'u.b. all evit ober udb, bezañ dreist u.b. all evit ober udb, bezañ trec'h d'u.b. evit pezh a sell ouzh udb, bezañ tre d'u.b. en udb, kaout lañs war u.b. war un dachenn bennak, kaout lañs war u.b. en udb, lañsañ war u.b. en udb, pakañ u.b. war un dachenn bennak, sevel dreist unan all war un dachenn bennak, bountañ dreist unan all war un dachenn bennak, kaout al lañs war u.b. war un dachenn bennak, bezañ barrek war u.b. evit pezh a sell ouzh udb, bezañ barrek evit u.b. evit pezh a sell ouzh udb,

tremen u.b. a-fet udb, paseal u.b. a-fet udb, kaout al levezon war u.b. a-fet udb ; *jemandem weit überlegen sein*, bezañ war an ampl dreist d'u.b., bezañ war an ampl gwelloc'h (war an ampl barrekoc'h) eget unan all, bezañ pell gwelloc'h (pell barrekoc'h) eget unan all, bezañ un toullad gwelloc'h (un toullad barrekoc'h) eget unan all, bezañ un hanter gwelloc'h (un hanter barrekoc'h) eget unan all, bezañ un tamm mat gwelloc'h (un tamm mat barrekoc'h) eget unan all, bezañ ur barr en tu all d'u.b., bezañ ur barr gwelloc'h (ur barr barrekoc'h) eget unan all, bezañ kalz gwelloc'h (kalz barrekoc'h) eget unan all, bezañ kant gwech gwelloc'h (kant gwech barrekoc'h) eget unan all ; *er ist uns allen weit überlegen*, n'eus ket unan ac'hanomp a ve par dezhañ, na tost zoken - barrekoc'h eo eget nep hini all - n'eus ket unan ac'hanomp heñvel outañ - n'eus ket unan ac'hanomp evit pakañ anezhañ - emañ dreist-distag diouzhomp - hennezh a zo re deomp - n'eus hini ac'hanomp en tu all dezhañ - tremen a ra dreist an holl - tremen a ra an holl - n'eus nikun evit e bakañ - pell e ya en tu all deomp - bountañ a ra dreistomp - n'omp nemet skubadennoù e-skoaz dezhañ - n'omp nemet un tañva dezhañ - hennezh a zo ur barr en tu all deomp ; *du bist mir überlegen*, te a bak ac'hanon, te a zo dreiston, te a zo dreist din, trec'h out warnon, trec'h out din, n'on ket evit c'hoari ganit, n'on ket evidout, barrek out warnon, barrek out evidon, lañsañ a rez warnon, lañs ac'h eus warnon, levezon ac'h eus warnon ; *seinem Feind überlegen sein*, kaout al levezon war e enebour ; *mit überlegener Ruhe*, ken habask ha tra, ken distrafiuilh ha tra, kempennik, koutik-koutik, koul, koulik, ken bravik ha tra, brav-bras, ken aes ha tra, ken aes all, a-aes-vat, aes-ral, aes-kenañ, aezet kaer, hep reiñ bec'h, evel un dudi, koulz all, evel farz gant ar paotr kozh, plaen ha brav, war blaen, ken dinec'h ha tra, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen, plarik ; *er fühlt sich den anderen überlegen*, en em lakaat a ra trec'h d'an holl, war e veno (d'e veno) ez eo barrekoc'h eget forzh piv, P. hennezh a dro e leue ennañ ; *überlegen an Zahl, zahlenmäßig überlegen*, trec'h dre an niver, niverusoc'h, brasoc'h an niver anezho.

Überlegen n. (-s) : emsoñj g., imbroud g., imbroudadur g., imbrouderezh g., meizataerezh g., preder g., predererezh g., prederiañ g., prederiadur g., prederi b., prederiañ g. ; *nach reiflichem Überlegen*, goude prederiañ ervat, goude hirsoñjal, goude hirbrederiañ, goude ali ha kuzul, goude soñjal a-zevri e pep tra, goude soñjal parfet e pep tra, goude soñjal a-barfeted e pep tra, goude evezhiañ pizh, goude bezañ sellet pizh ouzh an daou du (ouzh ar ya hag an nann, ouzh ar rag hag ar perag), goude bezañ sellet ervat ouzh pep tra, goude bezañ soñjet ervat, goude bezañ pouezet mat pep tra, goude hañvalout, goude pouezañ ha dibouezañ, goude m'en doa en em soñjet mat war gement-se / goude m'en doa soñjet ervat e kement-se (Gregor), goude m'en doa pouezet mat ar rag hag ar perag eus an afer (sellet pizh ouzh pep tra, sellet a-zevri ouzh an holl selladoù, graet daou vennozh, graet daou soñj).

Überlegenheit b. (-) : mestrerezh g., pouez-dreist g., mestroni b., dreisted b., dreistelezh b., dreistbeli b., hol g., trec'hder g., trec'hed b., levezon b., gwellentez b. ; *Überlegenheit im zweiten Weltkrieg*, dreistelezh en eil brezel-bed b.

Überlegenheitsgefühl n. (-s,-e) / **Überlegenheitskomplex** g. (-es,-e) : kemplezh an ustalvoudegezh g.

überlegsam ag. : diazez, a boell, poellek, a benn, a skiant, fur, avizet, evezhiel, pervezh, skiantek, rezonet, pozet, a boell hag a furnez.

überlegt ag. : diazez, a boell, poellek, poellet, poellet mat, soliet mat, pouezet mat, soñjet ha soñjet mat, dalc'h ha poell gantañ, a benn, a skiant, fur, avizet, evezhiel, pervezh, etre daou, poelladus, pozet, prederiek, skiantek, rezonet, a boell

hag a furnez, parfet, kompez, plaen ; *eine sehr überlegte Antwort*, ur respont poellet mat g., ur respont dalc'h ha poell gantañ g., ur respont soñjet ha soñjet mat g. ; *das will gut überlegt sein*, pleustromp mat war an dra-se, gwelloc'h eo sellet pizh ouzh an daou du da gentañ, gwelloc'h eo pouezañ mat pep tra da gentañ, pouezomp ha dibouezomp da gentañ, gwelloc'h eo soñjal a-zevri e pep tra da gentañ, gwelloc'h eo soñjal parfet e pep tra da gentañ, gwelloc'h eo en em soñjal mat war gement-se da gentañ, gwelloc'h eo soñjal ervat e kement-se da gentañ, gwelloc'h eo pouezañ mat ar rag hag ar perag eus an afer da gentañ, gwelloc'h eo sellet pizh ouzh pep tra da gentañ, gwelloc'h eo sellet a-zevri ouzh pep tra da gentañ, gwelloc'h eo ober e zaou vennozh da gentañ, gwelloc'h eo hañvalout da gentañ, gwelloc'h eo ober e zaou soñj da gentañ.

Adv. : gant poell ha skiant, gant poell ha furnez, gant preder, war e bouez, war e blaen, a-ratozh, a-fetepañs, a-zevri, gant rat, dre e ratozh, a-benn-kefridi / a-ratozh-kaer / a-ratozh-mat (Gregor) ; *überlegt handeln*, mont dezhi gant poell ha furnez, mont dezhi gant poell ha skiant, mont dezhi gant poellegezh, mont dezhi gant preder.

Überlegtheit b. (-) : evezhegiezh b., evezh g., avizded b., dalc'h g., parfeted b., poell ha furnez, poellegezh b.

Überlegung b. (-,-en) : prederiadenn b., meizadenn b., emsoñj g., emguzuliadenn b., prederennoù ls., imbroudadur g., imbroud g., imbroudadenn b., imbrouderezh g., poellad g., poelladenn b., poellataerezh g., preder g., predererezh g., prederiañ g., prederiadur g., prederi b., emsoñj g., soñjezon b., soñj g. ; *eine Überlegung bis zur letzten Konsequenz führen*, kas ur poellata betek ar penn ; *ohne Überlegung*, diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv, bourlik-ha-bourlok, hep ober seizh soñj, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, hep prederiañ, evel ul Leonad, hep bezañ soñjet mat, hep rat dezhañ, a-vaez a boell, hep ratozh dezhañ, a-dreuz hag a-hed, hep dalc'h na poell, dre zievezhded (Gregor) ; *mit Überlegung*, gant preder, a-ratozh, a-fetepañs, a-zevri, gant rat, dre e ratozh, a-benn-kefridi / a-ratozh-kaer / a-ratozh-mat (Gregor) ; *nach reiflicher Überlegung*, goude prederiañ ervat, goude hirsoñjal, goude hirbrederiañ, goude ali ha kuzul, goude soñjal a-zevri e pep tra, goude soñjal parfet e pep tra, goude soñjal a-barfeted e pep tra, goude evezhiañ pizh, goude bezañ sellet pizh ouzh an daou du (ouzh ar ya hag an nann, ouzh ar rag hag ar perag), goude bezañ sellet ervat ouzh pep tra, goude bezañ soñjet ervat, goude bezañ pouezet mat pep tra, goude hañvalout, goude pouezañ ha dibouezañ, goude m'en doa en em soñjet mat war gement-se / goude m'en doa soñjet ervat e kement-se (Gregor), goude m'en doa pouezet mat ar rag hag ar perag eus an afer (sellet pizh ouzh pep tra, sellet a-zevri ouzh an holl selladoù, graet daou vennozh, graet daou soñj) ; *theoretische Überlegungen anstellen*, damkanañ, arlakaat ; *neben anderen Überlegungen*, etre abegoù all ; *dieser Gedanke hatte sich in seine Überlegungen eingeschlichen*, en em silet en doa ar soñj-se en e brederioù ; *Überlegungen über etwas anstellen*, en em gompren war udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, lakaat meiz da gompren udb, derc'hel e spered a-gaer gant udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb.

Überlegungszeit b. (-,-en) : amzer roet da ober e soñjoù diwezhañ b. ; *acht Tage Überlegungszeit werden Ihnen*

zugebilligt, eizh devezh a vo roet deoc'h da ober ho soñjoù diwezhañ, eizh devezh ho po da ober ho soñjoù diwezhañ.

überleiten V.k.e. stag (hat überleitet) : 1. degas, kinnig, digeriñ ; 2. treuzkas ; 3. [mezeg.] treuzskuilhañ.

Überleitung b. (-,-en) : 1. tremenidigezh b., tremen g., tremenadur g., ardreuzad g., treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b. ; 2. [mezeg.] treuzskuilhad g., treuzskuilhadur g., treuzskuilhadenn b., treuzskuilhañ g.

überlesen V.k.e. stag (überliest / überlas / hat überlesen) : 1. *ein Buch überlesen*, lenn ul levr diwar nij, lenn ul levr d'an trotig, lenn ul levr war ar prim, lenn ul levr dreist-penn-biz, lenn ul levr a-flav, follennata ul levr, braslenn ul levr, lenn ul levr en ur c'haoliata ar pajennoù ; 2. *eine Zeile überlesen*, mont dreist ul linenn pa vezer o lenn, tremen dreist ul linenn pa vezer o lenn ; 3. chom hep merzout [udb] pa vezer o lenn.

überliefern V.k.e. stag (hat überliefert) : treuzkas, reiñ, reiñ da hêrezh, legadiñ, dereiñ ; *von den Ahnen her mündlich überliefert*, roet deomp gant hon hendadoù a c'henoù da c'henoù, deroet deomp gant hon hendadoù a c'henoù da c'henoù ; *von Generation zu Generation überliefert werden*, tremen a rumm da rumm, bezañ treuzkaset a rumm da rumm, mont a rumm da rumm, dont a rumm da rumm ; *jemandem dem Feind überliefern*, lakaat u.b. etre douarn an enebour, dereiñ u.b. etre douarn an enebour, reiñ u.b. d'an enebour.

überliefert ag. : hengounel, henvoazel.

Überlieferung b. (-,-en) : 1. treuzkasadur g., treuzkas g. ; 2. hengoun g. ; *mündliche Überlieferung*, henlavar g. ; 3. skrid g.

überliegen V.gw. rannadus (lag über / hat übergelegen) : [merdead.] plegañ, kosteziañ, kosteziñ, moñselliñ, plavañ, bezañ war e gostez, ilgostezañ.

überlisten V.k.e. stag (hat überlistet) : 1. korvigellañ, touellañ, kilhañ, devañ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, bilhiñ, gludañ, bouc'hiñ, punañ, tizhout, flemmañ, toazañ, bratellat, strañ, stranigañ, skobardiñ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, bouc'hañ, klaviañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, c'hwennat, strobinañ, louarniñ, kouilhoniñ, filenniñ, dont a-benn [eus u.b.] dre widre (dre fil, dre ijin) ; *einander zu überlisten suchen*, klask korvigellañ an eil egile, klask c'hoari fin an eil gant egile, c'hoari al louarn an eil gant egile ; *jemanden überlisten wollen*, finesiñ ouzh u.b., c'hoari al louarn gant u.b., klask kac'hat e godell u.b. ; 2. *etwas überlisten*, diarbenn itrikoù u.b., dizarbenn itrikoù u.b., diharpañ udb, digleizañ udb, revrañ udb ; *den Gegner überlisten*, gounit dre finesa, dont a-benn eus e enebour dre widre (dre fil, dre ijin).

Überlistung b. (-,-en) : gwidre g., korvigell b., tun g., finesa b., tro-bleg b., taol-gwidre g., tro-widre b., kammigell b., kammdro b., touellerezh g., bratellerezh g., stranerezh g., strobinañ, ijin g., filenn b., ardivinkoù ls.

überm berradur evit über dem.

übermachen¹ V.k.e. stag (hat übermacht) : [arc'hant.] treuzkas, kas, reiñ, dereiñ.

übermachen² V.k.e. rannadus (hat übergemacht) : lakaat war-c'horre, lakaat war-lein.

Übermacht b. (-) : 1. pennaotrouniezh b., pennvestroniezh b., dreistelezh b., dreister g., dreisted b., dreistelezh b., gwellentez b., dreistbeli b., mestrezezh g., mestroni b., hol g., gourfouez g., pennholierezh g., dreistgalloudezh b. ; 2. trec'hded dre an nerzh b., trec'hded dre an niver b., dreistniver g., trec'hder g., trec'hded b., dreisted b., dreistelezh b.

übermächtig ag. : 1. trec'h dre an nerzh, trec'h dre an niver, niverusoc'h ; 2. mestronius, groñs ; 3. dreistgalloudus, re c'halloudus.

Übermachung b. (-,-en) : [arc'hant.] deroadur arc'hant b.

übermalen V.k.e. stag (hat übermalt) : [livadur] goleiñ gant ur gwiskad liv, adlivañ.

Übermalung b. (-,-en) : [livadur] adlivadenn b.

übermangansauer ag. : [kimiezh] permanganek ; *übermangansaures Kali*, permanganat potasium g.

übermannen V.k.e. stag (hat übermannt) : trec'hiñ, mestroniañ, plegañ, souriñ, islonkañ, marc'hañ war ; *der Schlaf übermannte mich*, trec'hiñ a reas ar c'housked (ar c'hoant kousket) warnon, souriñ a reas ar c'housked arnon, kregiñ a reas ar c'housked ennon, ar bornig a oa deuet din, ar c'housked a varc'has warnon, erru e oa an aotrou Gerabornig, ar c'housked a zeuas warnon, gounezet e voen gant ar c'hoant kousket, gounezet e voen gant ar c'housked, ne oan ket mui evit difenn ouzh ar c'housked, aet e oan gant ar c'housked ; *der Schlaf war dabei, mich zu übermannen*, o vont gant ar c'housked e oan, bec'h am boa o tifenn ouzh ar c'housked ; *ein Gefühl der Liebe übermannte ihn*, ar garantez a darzhas en e galon ; *Mitleid übermannte ihn*, teuziñ a reas gant an truez, ur galonad truez a grogas ennañ ; *der Kummer übermannte ihn*, beuziñ a reas en e c'hlac'har, koffontañ a reas en e c'hlac'har, glac'har e goñfontas bev, brevet e voe gant ar glac'har, ar glac'har a savas en e galon a houlennoù herrus, islonket e voe gant nerzh e c'hlac'har.

übermarkiert ag. : [yezh.] dreistmerket ; *übermarkierte Pluralform*, adliester g. [d.sk. : *Jungen/Jungens, Kinder/Kinders*].

Übermaß n. (-es) : dreistmuzul g., dreistfonn g., gourfonn g., reveur g., reñver g., dreistezhomm g., reniver g., divuzul g. ; *im Übermaß*, hardizh, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, en un doare dreistmoder, dreist, puilh-ha-puilh, puilh, a-builh, a-fonn, fonnus, a-flec'henn, a-grugell, a-niver, a-goñfont, a-fonn, diouzh sour, a-yoc'h, a-flav, dizamant, betek re, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, evel ober glav, gant divoder / hep muzul / hep moder / e fonn / gras Doue / e-leizh (Gregor), helaezh, stank, paot, paot-mat, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, war an ampl, amplik, stank evel ar raden, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, ken a findaon, a-forzh, forzh pegement, na pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegement-mui, gwazh-pegement-gwazh, a-zruilhoù, a-largentez, a-leizh, diouzh an druilh, a-zruilhadoù, a-zruilh, a-druilhadoù, a-zruilhadoù, dreistmuzul, d'armerzh, da zioueriñ, P. d'ober teil, a-dropiti, a-dorimell ; *im Übermaß vorhanden sein*, dreistfonnañ, bezañ peurfonn, bezañ fonn, bezañ fonnus, bezañ fonnapl, bezañ puilh, bezañ kreñv, fonnañ, bezañ frontal, bezañ frank, gourfaoterekaat, bezañ gres, puilhañ.

übermäßig ag. : en tu-hont d'ar muzul, dreistmoder, dreist ar pal, divoder, hep moder, dreistmuzul, dreistment, dreist-goñvor, dreist-kont, dreistkemm, dreist pep muzul, divuzul, divent, dreistkred, dreistpenn, dreistreizh, betek re, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, dijaoj, direizh, direizhet ; *der übermäßige Alkoholenuss*, an evañ re g., an abuz eus an alkool g., an evañ direizhet g. ; *übermäßiger Konsum, übermäßiger Verbrauch*, dreistbeveziñ g. ; *übermäßiger Tabakkonsum*, bevezerezh butun divoder g., butunegezh b. ; *Leute mit einem übermäßigen Hang zum Prunk*, tud a-stroñs ls. ; *übermäßige Emotivität*, gourfromidigezh b. ; *übermäßige Ausstattung, übermäßige Ausrüstung*, dreistaveadur g.

Adv. : -kenañ, -meurbet, hep moull ebet, betek re, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, kalz re, dreist moder, dreistmoder, divoder, hep moder, dreistmuzul, dreistment, dreist ar pal, dreist-goñvor, abominapl, spontus, evel n'onn doare petra, dreistkont, a-dropiti, dreistkemm, dreist pep muzul,

divuzul, divent, dreistkred, dreistpenn, dreistreizh, dreist-, gour-, hiper, us- ; *übermäßig groß*, dreistmentek, dreistment, bras betek re ; *übermäßig emotiv*, gourfromidik ; *übermäßig starke Investitionen*, dreistpostadur g., dreistpostañ g. ; *übermäßig stark in etwas (ak.) investieren*, dreistpostañ kevalaoù en udb ; *übermäßig ausstatten, übermäßig ausrüsten*, dreistaveiñ ; *übermäßig trinken*, evañ dreistmoder, evañ re, evañ hep moder ; *sich übermäßig verschulden*, kemer re a zle, dastum re a zle, dreistendleañ.

übermedikalisieren V.k.e. (anv-verb hag anv-gwan verb *peurliesañ* : hat übermedikalisiert) : dreistmezegelaat

Übermedikalisierung b. (-) : [mezeg.] dreistmezegeladur g., dreistmezegelaat g.

Übermensch g. (-en,-en) : [Nietzsche] dreistden g. [*liester* dreisttud].

übermenschlich ag. : ... dreistden, dreistdenel, en tu all da nerzh an den, dreist nerzh an den.

Übermenschlichkeit b. (-) : dreistdenelezh b.

übermitteln V.k.e. stag (hat übermittelt) : 1. kas, treuzkas ; *noch einmal übermitteln*, adkas ; 2. [skingomz] *Nachrichten übermitteln*, skignañ (skingas) keleier, daveiñ an doareoù, reiñ keleier da c'houzout, dozviñ keleier, distagañ keloù, displegañ ar c'heleier ; 3. [stlenn.] *Daten übermitteln*, treuzkas roadennoù ; 4. *übermitteln Sie ihm meine Glückwünsche !* grit va gourc'hemmennoù dezhañ !

Übermittlung b. (-,-en) / **Übermittlung** b. (-,-en) : kasadur, treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b.

Übermittler g. (-s,-) : mediom g., treuzkaser g.

übermorgen Adv. : goude-warc'hoazh, an deiz goude warc'hoazh, antronoz warc'hoazh, antronoz all, a-benn daou zevezh ; *übermorgen Abend*, antronoz warc'hoazh d'abardaez.

übermorgig ag. : goude-warc'hoazh, antronoz warc'hoazh.

übermüden V.k.e. stag (hat übermüdet) : mac'homañ, faezhañ, diviañ, regas, soulmac'hañ, soulgas.

V.em. stag : **sich übermüden** (hat sich (ak.) übermüdet) : bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, dirounnañ e gorf, lorgignañ e gorf ouzh al labour, bezañ a-lazh-ki gant al labour, lazeriañ e gorf, bezañ kriz ouzh e gorf, en em greviñ o labourat, labourat betek mervel warni, gwallgas e gorf gant al labour, terriñ ha breviñ e gorf gant al labour, drastañ e gorf gant al labour, ober re, en em zrastañ, en em hersal da labourat, drailhañ e gorf gant al labour, en em zrailhañ, torbilat e gorf, kaout re a fiziañs en e nerzh, re grediñ en e nerzh, ober gwallimplij eus e nerzh, labourat re, restrivañ, en em skuizhañ, strivañ betek re.

übermüdet ag. : motet gant ar yost hag ar skuizh, skuizh-brein, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-stank, skuizh-lovr, skuizh-brevet, brevet gant ar skuizhder, skuizh evel ar bleiz, skuizh-marv, asik, asiket, flep, mac'homet, faezh betek skoulm e ene, faezh-mouch, torret gant ar skuizhder, diviet, ban, divanet, divanet lip, aet d'an eurvar, riñset, erru dilañs, distronk, flakik, flak, flaket, diflaket, dinerzh, torr, eok, ôg gant ar skuizhder, darnaouet, darnaou, hernet, brev, brevet, divi, war e nerzh, tremen skuizh, erru e penn e nerzh, rentet, krevet, gell, regaset, soulgaset.

Übermüdung b. (-) : regas g., restrivañ g., soulgas g., soulmac'h g., diviadur g., brevadurezh b.

Übermut g. (-s) : 1. rogentez b., rogoni b., balc'hder g., balc'hded b., randon g., mogañs b., morganted b., gloriusted b., gloar b., fae g., lorc'hig moan g., brabañs g., foug e g. ; 2. birvilh g., fo g., bividigezh b., trid g., jirfollezh b., jirfollezh g. ; *aus Übermut springen*, lamm-dilamm gant al levez, tridal gant al levez, nijal gant al levez, na zougen mui an

douar an-unan ; *jemandes Übermut dämpfen*, sioulaat u.b., distanañ u.b., terriñ e herr d'u.b., distav u.b., habaskaat u.b.

übermütig ag. : 1. otus, gwintet, lorc'hus, rok, fier, faëus, glorius, tonius, c'hwezet, dichek, uhel, bras, hardizh, her, balc'h, groñs, morgant ; 2. birvidik, birvilh ennañ, fo ennañ, fo en e benn, friant, frink, jirfoll, foll, leun-barr a vuhez, bouilh, diroll, gwiv, entanet, bervidant ; 3. turmudus, direol, leun a fistilh, fich-fich, bouljant, un tarlasker anezhañ, riboul-diriboul, holen kras en e revr, poazh a revr, ... na bad neblec'h, ... na bad e revr e nep lec'h, ... na bad e revr neblec'h, atav o redek war-lerc'h e fri, gwidal, brezik-brezek, ur Yann vreskenner (ur Yann ar fred) anezhañ, gwad bev ennañ, gwrez ennañ, gwrez en e wad, lec'h-lec'h, ur breser anezhañ, ar fistoul ennañ, lavig ennañ, ur mesker anezhañ, un drapikell anezhañ.

Übermutter b. (-,-mütter) : 1. mamm veur b. ; 2. mamm cherisus b., mamm vrebou b., brebonell b.

übern berradur evit über den.

übernächste(r,s) ag. : *übernächster Tag*, eilantronoz g. ; *am übernächsten Tag*, d'an deiz goude antronoz, eilantronoz, an eil antronoz, en eil antronoz, a-benn tri deiz ; *im übernächsten Jahr*, *übernächstes Jahr*, a-benn daou vloaz ; *am Freitag der übernächsten Woche*, digwener war-lerc'h.

übernachten V.gw. stag (hat übernachtet) : tremen an nozvezh, chom da gousket, nozvezhiañ, lojañ ; *im Hotel übernachten*, chom da gousket en ul leti ; *ich habe schon wieder bei der Stute übernachtet*, nozvezhiet em eus adarre gant ar gazeg ; *wenn Sie möchten, dürfen Sie jeden Tag bei mir übernachten*, mar kirit e teuot bemdez du-mañ da lojañ.

übernächtigt [Bro-Aostria] / **übernächtigt** ag. : chomet digousk (dihun) e-pad an noz, distronket e zaoulagad, distronk, dismantr e zremm, divinet, ur struj warnañ, ur struj en e gerc'henn.

Übernächtigkeit b. (-) : neuz distronk b., dremm dismantr b.

Übernachtung b. (-,-en) : nozvezh b., nozvezhiad b., kouskedenn b., kouskerezh g. ; *Flug und Übernachtung*, bilhed evit ar c'harr-nij mui nozvezhioù (un nozvezh) en ul leti g.

Übernachtungskosten ls. : frejoù leti ls., frejoù lojeiz ls.

Übernachtungsmöglichkeit b. (-,-en) : lec'h evit kousket g., kamb b., gwele g., leti g., kouskedenn b.

übernähen¹ V.k.e. stag (hat übernäht) : braswriet, krafañ.

übernähen² V.k.e. rannadus (hat übergenäht) : gwriet war-lein, gwriet war-c'horre.

Übernahme b. (-,-n) : 1. degemeridigezh b., kemeridigezh b., degemeradur g., ensammadur g., ensammañ g., perc'hennadur g., perc'hennidigezh b. ; *Übernahme eines Amtes, Amtsübernahme*, ensammadur ur garg g., mont e karg g., deroadur ar galloud g. ; *Übernahme des Mobiliars*, prenidigezh an arrebeuri a zo er ranndi e-ser he feurmiñ b. ; [gwir] *zur Übernahme der Gerichtskosten verurteilen*, kondaoniñ d'ar mizoù, bam da baeañ ar frejoù justis ; 2. kenkizerezh g., goudeuzadur g., goudeuziñ g. ; *Übernahme eines Betriebes*, goudeuzadur un embregerezh g., kemer ur c'hevredad dindan reolerezh g.

Übernahmeangebot n. (-s,-e) : *öffentliches Übernahmeangebot*, kinnig prenañ foran g.

Übernahmebedingung b. (-,-en) : *Übernahmebedingungen*, roll divizoù ar gevrat g., roll an diferadurioù g., gourc'hemmennoù ur marc'had ls., diferadurioù ar gevrat ls.

Übernahmeprotokoll n. (-s,-e) : renabl g. ; *ein Übernahmeprotokoll erstellen*, ober renabl.

Übernaht b. (-,-nähte) : azgwri g., sourjell b.

übernational ag. : dreistbroadel.

Übernatur b. (-) : dreistnatur g. ; *Übernatur Gottes*, dreistnatur Doue g.

übernatürlich ag. : dreistnatur, dreistnaturel, usvedel, usvedoniel, dreistbedel ; [relij.] *die übernatürliche Lebensordnung*, ar vuhez dreistnatur eus ar c'hras b.

Übernatürliche(s) ag.k. n. : dreistnatur g., usved g., dreistnaturelezh b.

übernehmen¹ V.k.e. stag (übernimmt / übernahm / hat übernommen) : 1. kemer en e garg, kemer e karg, en em gargañ eus, sammañ, ensammañ, en em sammañ eus, ober war-dro, kemer an emell eus, kemer war e chouk, kemer en e vizoù, kemer war e goust, kemer war e gont ; *die Verantwortung übernehmen*, sammañ an atebegzh ; *die Risiken übernehmen*, ensammañ ar riskl ; *seinen Part übernehmen*, ober e damm lod, ober e damm lodenn, kas ar c'harr a-raok, reiñ un tamm skoazell, reiñ e daol skoaz ; *solange sie krank ist, übernehme ich ihre Betreuung*, me en em gargo d'ober war he zro keit ha ma pado he c'hleñved, me en em gargo d'he c'hempenn keit ha ma pado he c'hleñved, kemer a rin kur anezhi keit ha ma pado he c'hleñved, prederi am bo outi keit ha ma pado he c'hleñved ; *es übernehmen*, *etwas zu tun*, en em gargañ d'ober udb ; *einen Prozess übernehmen*, kemer ur prosez e karg, ober war-dro ur prosez, kemer an emell eus ur prosez, kunduiñ ur prosez ; *das Ruder übernehmen*, kemer ar stur ; *die Macht übernehmen*, kemer ar galloud en tu diouzh an-unan, kemer penn an traoù, kemer an hol war ar re all, tapout e droad er par, fontañ mestr ; *das Kommando übernehmen*, *die Befehlsgewalt übernehmen*, *die Führung übernehmen*¹, kemer penn an traoù, kemer an hol war ar re all, kemer ar stur etre e zaouarn ; *die Führung übernehmen*², [sport] ambilhañ, kemer ar penn, mont war ar barr ; *die Führung des Heeres übernehmen*³, kemer renadur an arme ; *die Führung des Staates übernehmen*⁴, kemer penn ar Stad ; *das Fahren übernehmen*, kregiñ e rod-stur an oto, azezañ ouzh ar rod-stur, mont ouzh ar rod-vleinañ ; *die Leitung eines Geschäfts übernehmen*, mont da rener, kemer penn un embregerezh, kemer ar stur etre e zaouarn, kemer ar garg (mont e karg) a rener ; *die Leitung der Schule übernehmen*, kemer stur ar skol ; *sein Amt übernehmen*, mont e karg, mont en e garg, kemer e garg, dont d'ober e garg ; *die oberste Regierungsgewalt übernehmen*, mont e karg uhelañ ar Stad, mont e penn ar gouarnamant ; *ich werde seine Arbeit übernehmen*, me a raio evitañ ; *ich übernehme die volle Verantwortung*, ne ranko den respont em lec'h, respont a ran (a rin) evit pep tra ; *die Verantwortung für sein Handeln und dessen Folgen übernehmen*, respont evit e oberoù, ensammañ an atebegzh evit e oberoù, dougen toaz d'ar forn ; *jemandes Verteidigung übernehmen*, breutaat evit u.b., mont da vreutaer evit difenn u.b. ; *die Garantie übernehmen*, diogeliñ, kretaat, gwarantiñ, mont da warant, mont da gred, respont ; *die restlichen zwei Jahre Pacht übernehmen*, kregiñ en daou vloaz lizher a chom c'hoazh ; *etwas auf eigene Gefahr übernehmen*, ober udb en e riskl, pirilh ha fortun (Gregor), kemer udb war e chouk (en e garg), ensammañ an atebegzh evit udb, sammañ ar giriegezh evit udb war e chouk ; *jemandes Nachfolge übernehmen*, *jemandes Funktion übernehmen*, *die Fackel übernehmen*, kemer an dorn war-lerc'h u.b., gwiskañ porpant u.b., gwiskañ chupenn u.b., kemer lec'h u.b., kemer plas u.b. ; *die Kosten für etwas übernehmen*, kemer udb en e vizoù, kemer udb war e goust, respont evit ar frejoù, paeañ mizoù udb (Gregor), delc'her mizoù udb en e gont, derc'hel mizoù udb en e du e-unan, bezañ mizoù udb en e garg, herzel ouzh mizoù udb ; *die Reisekosten übernehme ich*, ar veaj a vo em frejoù din-me, me a zalc'ho mizoù ar veaj

em c'hont, herzel a rin ouzh mizoù ar veaj, mizoù ar veaj a chomo em c'harg, war va c'houst e vo frejoù ar veaj ; *bei einer Operation übernimmt der Chirurg die aktive Rolle, während der Patient sich auf die passive Rolle beschränkt*, en un oberatadenn emañ ar roll oberiat gant ar surjian, ar roll gouzañvat gant ar c'hlañvour ; *schlechte Gewohnheiten von anderen Leuten übernehmen*, kemer pleg diwar tud 'zo ; [relij.] *Jesus übernahm alle Sünden der Welt*, Jezuz a lamas holl bec'hedoù an dud, Jezuz a dilamas holl bec'hedoù an dud.

2. [skinwel] *ein Fernsehprogramm übernehmen*, skignañ abadennoù skinwel ur skingaser all, skignañ abadennoù ur chadenn all.

3. perc'hennañ udb, kemer udb en tu diouzh an-unan, sammañ udb, lakaat udb war e anv, kenkizañ, euvriñ, goudeuziñ, adkemer ; *einen Betrieb übernehmen*, goudeuziñ un embregerezh, kemer ur c'hevredad dindan reolerezh, adkemer un embregerezh ; [polit.] *eine rechtsgerichtete Programmatik übernehmen*, dehouekaat.

4. adimplijout, ober gant traoù a oa dija, amprestañ ; *das Mobilien übernehmen*, prenañ an arbeuri a zo er ranndi e-ser he feurmñ b.

5. goprañ.

V.em. : **sich übernehmen** (übernimmt sich / übernahm sich / hat sich (ak.) übernommen) : 1. kemer dreist e grog, bezañ brasoc'h e selloù eget e vouzelloù, bezañ brasoc'h e c'henoù eget e gof, kaout re a fiziañs en an-unan (*ennañ e-unan*, *enni hec'h-unan h.a.*), fiziout re war an-unan (*warnañ e-unan*, *warni hec'h-unan h.a.*) ; 2. restrivañ, en em skuizhañ, en em reforsañ, reforsañ, strivañ betek re, bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, dirounnañ e gorf, lorgignañ e gorf ouzh al labour, bezañ a-lazh-ki gant al labour, lazzeriañ e gorf, bezañ kriz ouzh e gorf, en em greviñ o labourat, labourat betek mervel warni, gwallgas e gorf gant al labour, terriñ ha breviñ e gorf gant al labour, drastañ e gorf gant al labour, ober re, en em zrastañ, en em hersal da labourat, drailhañ e gorf gant al labour, en em zrailhañ, torbilat e gorf, brevañ e gorf gant al labour, kaout re a fiziañs en e nerzh, fiziout re war e nerzh, en em harpañ re war e nerzh, re grediñ en e nerzh, labourat re.

V.gw. : gwiskañ chupenn u.b., gwiskañ porpant u.b., kemer penn an traoù d'e dro, kemer ar penn.

übernehmen² V.k.e. rannadus (nimmt über / nahm über / hat übernommen) : lakaat war e zivskoaz ; [lu] *das Gewehr übernehmen* ! arm war skoaz !

Übernehmer g. (-s,-) : debarzhadour g., dileziad g., dilezadour g., kendalc'her g., perc'henn nevez g., adkemerer g.

übernervös ag. : mil invet.

übernormativ ag. : e-maez reol.

überordnen V.k.e. rannadus (hat übergeordnet) : uc'hurzhañ, lakaat war-lein, reiñ da rener, lakaat da vestr.

Überordnung b. (-,-en) : [loen.] usurzhad g., uc'hurzhad g.

Überoxid n. (-s,-e) : [kimiezh] peroksidenn b.

Überoxidation b. (-,-en) : [kimiezh] peroksidañ g., gouroksidatur g.

üeroxidieren V.k.e. (hat überoxidiert) : [kimiezh] peroksidañ, gouroksidañ.

ÜbEROXYDIERUNG b. (-,-en) : [kimiezh] peroksidañ g., gouroksidatur g.

überparteilich ag. / **überparteilich** ag. : 1. dreist pep kostezenn ; 2. neptu, didu, diduek, diuntu, diuntuek.

überpflanzen V.k.e. stag (hat überpflanzt) : treuzplantañ.

Überpflanzung b. (-,-en) : treuzplantadur g., treuzplantadenn b.

überpositiv ag. : *überpositives Recht*, gwir naturel g., gwir divezel g. ; *das positive Recht und das überpositive Recht*, ar gwir devoudel hag ar gwir divezel, ar gwir lezennel hag ar gwir naturel.

Überproduktion b. (-, -en) : dreistkenderc'herezh g., dreistkenderc'h g., kenderc'h reñveradek g., dreistkenderc'hadur g., dreistkenderc'hañ g., reñverad kenderc'hadur g. ; *Überproduktion an Eisen*, reñverad houarn g.

Überproduktionskrise b. (-, -n) : enkadenn a-zalc'h ouzh an dreistkenderc'hañ b.

überproduzieren V.k.e. (hat überproduziert) : dreistkenderc'hañ ; *überproduzierendes Land*, bro dreistkenderc'her b.

überproportional Adv. : betek re, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, kalz re, dreistmoder, divoder, hep moder, dreistmuzul, dreistment, dreist ar pal, dreist-goñvor, dreistkont, a-dropiti, dreistkemm, dreist pep muzul, divuzul, divent, dreistkred, dreistpenn, dreistreizh ; *in den Kriegsjahren erwirtschaften die Waffenhändler überproportional hohe Gewinne*, ar bloavezhioù brezel a zo bloavezhioù fonnus evit ar varc'hadourien armoù ; *überproportional vertreten*, dreistderc'houezet, derc'houezet en tu all d'ar gont genfeuriek, re a zileuridi evit e gevrenn, re a zileuridi evit e gostezenn, reñverek e bouez dileuriañ, dreistmuzul e bouez dileuriañ.

überprüfbar ag. : gwiriadus, ... a c'heller gwiriañ ; *nicht überprüfbar*, angwiriadus, diwiriadus, ... n'eur ket evit gwiriañ ; *das ist nicht überprüfbar*, ne ouzer ket ha gwir eo pe get, n'eus ket tu da wiriañ an dra-se.

überprüfen V.k.e. stag (hat überprüft) : gwiriañ, gwiriekat, ensellet, goursellet, kontrollañ, peurwiriañ ; *genau überprüfen*, sellet a-dost [ouzh udb], kompren [udb, war udb], sellet-disellet [ouzh udb], sellet gant evezh [ouzh udb], desellet [ouzh udb], sellet pizh [ouzh udb], eveshaat [ouzh udb] ; *die Menschen, die reinwollen, werden streng überprüft*, ne vez aotreet mont e-barzh nemet dre doull an alc'hwez g.

Überprüfer g. (-s, -) : gwirier g., azgwelour g., gourseller g.

Überprüfung b. (-, -en) : gwiriañ g., gwiriadur g., gwiriadurezh b., gwiridigezh b., gwirierezh g., ensellerezh g., enselladur g., goursell g., goursellerezh g., kontroll g., kontrollerezh g., adsell g., adwel g., adselladenn b., adweladenn b., distremen g., reizhadur g., difaziadur g., reizhadenn b. ; *Überprüfung der Personalien*, gwiriadur ar bivelezh g., gwiriadur (ensellerezh, enselladur) ar paperioù-anv g. ; *nach genauer Überprüfung*, e dibenn deyrann, goude bezañ sellet a-dost ouzh pep tra.

Überqualifikation b. (-, -en) : dreistperzhedekadur g., dreistperzhegezh b.

überqualifiziert ag. : dreistperzhedek.

überquellen V.gw. rannadus (quillt über / quoll über / ist übergequollen) : 1. fotañ, fennañ, zrodiñ, divordañ ; 2. bezañ barr-skuilh, bezañ karget a-rez, bezañ karget a-rez ar bordoù, bezañ leun betek ar skoulm, bezañ karget da fennañ, bezañ karget-leun, bezañ leun-raz, bezañ leun-tenn, bezañ leun-kreñv, bezañ leun-barr, bezañ leun-kouch, bezañ leun-chouk, bezañ leun-blouk, bezañ leun-bloup, bezañ leun-mort, bezañ leun-rik, bezañ leun-chek, bezañ leun-bourr, bezañ leun-brok, bezañ leun-fot, bezañ leun-fenn, bezañ bourr-sank, bezañ bourr-stank, bezañ karget betek ar barr, bezañ stambouc'het ; *der Saal quillt über vor Menschen*, tud a zo leizh ar sal, tud a zo e-leizh ar sal, tud a zo leun ar sal, karget a dud eo ar sal, gorjellat eo an dud leun ar sal, en em gouc'hañ a ra an dud er sal.

überquer Adv. : a-dreuz.

überquerbar ag. : treuzadus, ... a c'heller treuziñ.

überqueren V.k.e. stag (hat überquert) : treuziñ, dedreuziñ, mont a-dreuz udb, mont d'an tu all, tremen, tremen didreuz udb, distremen, treizhañ ; *immer wieder überqueren*, treuziñ-didreuziñ, treuziñ ha didreuziñ ; *noch einmal überqueren*, adtreuziñ ; *einen Fluss überqueren*, mont d'an tu all d'ur stêr, tremen ur stêr, distremen ur stêr, treuziñ ur stêr, treizhañ ar stêr, treizhañ en tu all d'ar stêr ; *das Meer auf einem Floß überqueren*, dedreuziñ ar mor war radell ; *er überquerte gemächlich die Brücke*, mont a reas plarik d'an tu all d'ar pont.

Überqueren n. (-s) : treuzerezh g., treuzidigezh b.

Überquerung b. (-, -en) : treuz g., treuzadenn b., treuzidigezh b., treuzerezh g.

übertagen¹ V.k.e. stag (hat übertagt) : 1. *etwas übertagen*, bezañ a-blom war udb, balirañ a-us d'udb, bezañ war valir a-uc'h udb, bezañ a-us d'udb, bezañ uheloc'h eget udb., distremen udb ; *jemanden um Haupteslänge übertagen*, bezañ treuz ur penn dreist u.b., kaout treuz e benn dreist u.b., kaout treuz e benn war u.b. ; 2. [dre skeud.] *jemanden übertagen*, bezañ en tu all d'u.b., bezañ dreist u.b., bezañ trec'h d'u.b., kaout lañs war u.b., sevel dreist unan all, bountañ dreist unan all, kaout al lañs war u.b., pakañ u.b., lañsañ war u.b.

übertagen² V.gw. rannadus (hat übergeragt) : bezañ o valirañ, bezañ war valir, bezañ o vlegiñ, difourkañ.

übertagend ag. : pase mat, peurvut, diouzh ar c'hentañ, eus ar penn, diouzh ar penn, dreist, dispar, disheñvel, kentañ troc'h, eus ar c'hentañ troc'h, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik ; *von übertagender Bedeutung*, da lakaat dreist pep tra, pouezus-kenañ, da lakaat er penn kentañ, a bouez bras, gourfouezus.

überraschen V.k.e. stag (hat überrascht) : 1. souezhañ, sebezañ, sebezenniñ, sourpren, saouzaniñ ; *ich bin überrascht*, so *etwas zu hören*, souezhet bras on evit klevet kement-mañ, souezhet bras on gant ho komzoù, ar pezh a lavarit am laka souezhet, mantret on o klevet an dra-se, estonet on meurbet o klevet kement-mañ, va estonañ a rit gant ho komzoù, eston eo ganin klevet kement-mañ, ur serzh eo din klevet seurt traoù ; *ich bin angenehm überrascht*, souezhet on war an tu mat, kerse war vat a zo ganin ; *leicht überraschen*, damsouezhiñ ; *du überraschst mich sehr*, souezhet bras on ganit ; *es überrascht mich, ihn hier zu sehen*, *ich bin überrascht, ihn hier zu sehen*, ur souezh eo ganin e welet amañ.

2. tapout, pakañ, kouezhañ war, sourpren, digoupiñ àr, en em gavout war ; *völlig überraschen*, tapout berr, pakañ war an trumm ; *jemanden bei etwas überraschen*, tapout u.b. oc'h ober udb, pakañ u.b. oc'h ober udb, tizhout u.b. oc'h ober udb, sourpren u.b. oc'h ober udb, degouezhout war u.b. oc'h ober udb, kouezhañ war u.b. oc'h ober udb, en em gavout war u.b. oc'h ober udb ; *ich habe ihn beim Lesen meiner Post überrascht*, kouezhet e oan warnañ pa'z edo o lenn va lizhiri, tapet (paket, tizhet) em boa anezhañ o lenn va lizhiri ; *er hat sie dabei überrascht*, kouezhet eo bet war an tomm, tizhet en deus anezho war an tomm ; *diese Nachricht hat uns völlig überrascht*, tapet berr-ha-berr e oamp bet gant ar c'heloù-se, paket war an trumm e oamp bet gant ar c'heloù-se, souezhet e oamp bet gant ur c'heloù ken dic'hortoz, tizhet e oamp bet gant ur c'heloù ken dic'hortoz, se a oa erruet ken fonnus ; *wenn wir nicht schneller vorankommen, wird die Nacht uns überraschen*, a-wall mont buanoc'h war-raok e serro an noz warnomp ; *die Nacht hat den Reisenden überrascht*, sourprenet e oa bet ar beajour gant an noz, an noz a serras war ar beajour en un taol, an noz a serras pront war ar beajour, deuet e oa an noz da serriñ war ar beajour, an noz a oa deuet war ar beajour en un taol, an noz

en em gavas disoñj war ar beajour ; *wir wurden vom Regen überrascht*, ar barr glav a oa deuet diseblant warnomp, sourprenet e voemp gant ur barrad glav pront, sourprenet e voemp gant ar glav, ar glav a gouezhas warnomp en un taol, ar glav a oa deuet warnomp en un taol, ar glav en em gavas disoñj warnomp.

überraschend ag. : sebezus, souezhus, souezh, estonus, eston, dic'hortoz, dic'hortozet, trumm, a-zelac'h, a-zelazh, hep bezañ bet gortozet, a-greiz-holl, a-greiz-tout, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-tenn, a-greiz-pep-kreiz, a-daol-trumm, a-benn-kaer, diseblant, hep ma vije bet soñjet.

Adv. : dre sourpren, a-daol-sourpren, a-zelac'h, a-zelazh, a-zelazh-kaer, a-greiz-holl, a-greiz-tout, a-greiz-tenn, a-greiz-pep-ober, a-daol-trumm, a-benn-kaer, a-benn-krak, dipadapa, en ur flipad, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, prim, pront, hep ma vije bet soñjet, krenn, krak, trumm, pik, brusk, disoñj, diseblant ; *diese Nachricht traf uns überraschend*, tapet berr-ha-berr e oamp bet gant ar c'heloù-se, paket war an trumm e oamp bet gant ar c'heloù-se, souezhet e oamp bet gant ur c'heloù ken dic'hortoz, tizhet e oamp bet gant ur c'heloù ken dic'hortoz, se a oa eruet ken fonnus, un taol souezhus hor boa bet o klevet ar c'heloù-se ; *sein Tod kam überraschend*, sammet e voe gant ur marv trumm ; *überraschend ging den Feiernden der Wein aus*, ar gwin en em gavas berr e-kreiz ar riboul.

überraschenderweise Adv. : en un doare iskis, en un doare souezhus, dre sourpren, a-daol-sourpren, a-zelazh, a-zelazh-kaer, a-zelac'h.

überrascht ag. : estonet, sebezet, manet, souezhet ; *leicht überrascht*, damsouezhet ; *ich bin angenehm überrascht*, souezhet on war an tu mat, kerse war vat a zo ganin ; *überrascht aufschreien*, estlamiñ gant souezh ; *ich war ganz schön überrascht*, paket em boa ur souezhenn, ne oan ket e-sell a gement-se, ne oan ket e-sell a se, ne oan ket e-sell a gen, ne oan ket e ged a gement-se, ne oan ket en engortoz a gement-se, n'em boa ket douetet kement-se, n'em boa ket gwelet kement-se, souezhet bras on bet, souezhet mik on bet, souezhet marv on bet, un taol souezhus am boa bet, souezh a oa bet ganin, ur souezh e oa bet ganin, ur serzh e voe din ; *stellt euch vor, wie überrascht ich war !* soñjit deoc'h ma oan souezhet ! ; *ich bin überrascht, so etwas zu hören*, souezhet bras on evit klevet kement-mañ, souezhet bras on gant ho komzoù, ar pezh a lavarit am laka souezhet, mantret on o klevet an dra-se, estonet on meurbet o klevet kement-mañ, va estonañ a rit gant ho komzoù, eston eo ganin klevet kement-mañ, ur serzh eo din klevet seurt traoù ; *ich bin überrascht, ihn hier zu sehen*, ur souezh eo ganin e welet amañ.

Überraschung b. (-, -en) : tapadenn b., tap g., sebezenn b., sebez g., sebezadur g., sourpren g., souezh b., souezhadenn b., souezhenn b., marzh g., marvailh g., euzh g. ; *jemandem eine Überraschung bereiten*, prientiñ ur brav a dap d'u.b., prientiñ ur brav a dapadenn d'u.b. ; *das ist ja eine Überraschung !* pebezh souezhadenn ! nag ur souezh ! nag ur souezhadenn ! pebezh souezhenn ! pebezh taol souezhus ! hag ur souezh ! nag ur souezh ! pebezh plijadur ! sell 'ta ! ac'hanta ! dal 'ta ! ur marvailh eo gwelet an dra-se ! nag un dapadenn ! nag ur pezh estlamm ! ; *das ist ja eine freudige Überraschung, Sie hier zu sehen !* sell 'ta piv ! un drugar eo din gwelet ac'hanoc'h amañ ! ur marvailh eo gwelet ac'hanoc'h amañ ! laouen-meurbet on ouzh ho kwelet ! laouen eo ganin ho kwelet ! marzh eo ho kwelet amañ ! ; *das war vielleicht eine Überraschung !* ra'z in gant an diaoul ma oan war soñj ! ; *denken Sie sich meine Überraschung ! stellen Sie sich meine Überraschung vor !* soñjit deoc'h ma oan souezhet ! ; *wir haben eine Überraschung für euch*, un euzh a zo ganeomp ;

böse Überraschung, disouezhenn b., distokadenn b., joa vil b., distagadenn lous b., distro lous b., distro divalav b. ; *eine böse Überraschung erleben*, pakañ un disouezhenn, pakañ un distokadenn, kaout ur joa vil, kaout un distagadenn lous, kaout un distro lous, kaout un distro divalav ; *dem Feind eine böse Überraschung vorbereiten*, pourchas (darbariñ) un taol kaer d'an enebourien, pourchas (darbariñ) un distro lous d'an enebourien, pourchas (darbariñ) un distro divalav d'an enebourien, prientiñ ur brav a dap d'an enebourien, prientiñ ur gwall dapadenn d'an enebourien ; *mäßige Überraschung*, damsouezh g.

Überraschungsangriff g. (-s, -e) : argad a-zelazh g., argad dre sourpren g., argad trumm g., argadenn a-zelac'h b., argadenn a-zelazh b., argadenn drumm b., argadenn dre sourpren b., arsailh trumm g., arsailh a-zelac'h g., arsailh a-zelazh g., arsailh dre sourpren g., arsailhadenn drumm b., arsailhadenn a-zelac'h b., arsailhadenn a-zelazh b., arsailhadenn dre sourpren b., arsailhadeg trumm b., arsailhadeg a-zelac'h b., arsailhadeg a-zelazh b., arsailhadeg dre sourpren b., tagadenn drumm b., tagadenn a-zelac'h b., tagadenn a-zelazh b., tagadeg a-zelac'h b., tagadeg a-zelazh b., tagadeg dre sourpren b., fard trumm g., fard a-zelac'h g., fard a-zelazh g., fard dre sourpren g., disailhadenn drumm b., disailhadenn a-zelac'h b., disailhadenn a-zelazh b., disailhadenn dre sourpren b., frap trumm g., frap a-zelac'h g., frap a-zelazh g., frap dre sourpren g., frapadenn drumm b., frapadenn a-zelac'h b., frapadenn a-zelazh b., frapadenn dre sourpren b.

Überreaktion b. (-, -en) : respont dreistmoder g., ersav dreistmuzul g.

überrechnen V.k.e. stag (hat überrechnet) : ober ar gont, jediñ.

überreden V.k.e. stag (hat überredet) : kendrec'hiñ, darboellañ, sorc'henniñ, gounit, deseve ; *jemanden zu etwas überreden*, deseve u.b. d'ober u.b., gounit war u.b. d'ober udb, gounit war u.b. ober udb, gounit war u.b. ma rafe udb, gounit u.b. d'ober udb ; *er hatte sie überredet, bei ihm zu bleiben*, deseve e oa bet gantañ da chom en e di, gounezet en doa warni chom gantañ ; *sie hatten ihn überredet, an der Verschwörung teilzunehmen*, bountet o doa warnañ da vont er c'havailhad.

überredend ag. : kendrec'hus, darboellus.

Überredung b. (-, -en) : kendrec'h g., gounit g., kendrec'hidigezh b., darboellerezh g., darboell g., darboellañ g.

Überredungskunst b. (-) : nerzh kendrec'hiñ g., nerzh darboellañ g., donezon evit sachañ an dud war e du g./b.

überregional ag. : etrerannvroel, etre rannvroioù, broadel, [e par ar bed] etrerannvedel ; *die überregionale Tagespresse*, ar c'hazetennoù pemdeziek broadel ls.

überreich ag. : 1. pinvidik betek re, holbinvidik, pinvidik-mor, pinvidik evel ar mor, pinvidik-pounner, pinvidik-lous, pinvidik-peurfonn, pinvidik-parfont, pinvidik-brein, brein gant an arc'hant, pinvidik-bras, pinvidik-dreist, pitaod, P. mellek, rup, richaod ; 2. *in diesem Geschäft steht der Kunde einem so überreichen Angebot gegenüber, dass er einfach nicht mehr weiß, wo ihm der Kopf steht*, er stal-se ne oar ket ar prener dibab etre kement all a draoù a ginniger dezhañ.

überreichen V.k.e. stag (hat überreicht) : kinnig, reiñ, profañ, dereiñ ; *eine Gabe überreichen*, reiñ e ro ; *jemandem etwas persönlich überreichen*, reiñ udb d'u.b. etre e zaouam, reiñ udb d'u.b. en e zaouam.

überreichern V.k.e. stag (hat überreichert) : pinvidikaat.

überreichlich ag. : peurfonn, dreistfonn, dreistkont.

Adv. : hardizh, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, dreistfonn, gourfonn, en un doare dreistmoder, dreist, puilh-ha-puilh, puilh, a-builh, a-fonn, a-flav, a-flec'henn, a-grugell, a-niver, a-goñfont, diouzh sour, a-yoc'h, dizamant, evel ober glav, gant divoder / hep muzul / hep moder / e fonn / gras Doue / e-leizh / fonnus (Gregor), helaezh, stank, paot, paot-mat, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, war an ampl, amplik, stank evel ar raden, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, ken a findaon, a-forzh, forzh pegement, na pegement, a-leizh, diouzh an druilh, a-druilhadoù, a-zruilhadoù, a-zruilh, a-zruilhoù, a-largentez, dreistmuzul, dreistgoñvor, d'armerzh, da zioueriñ, P. d'ober teil, a-dropiti, a-dorimell ; *sie hat sich überreichlich bedient*, kemeret he deus muioch eget nebeutoc'h, kemeret he deus en tu all d'ar pezh a zo ret, kemeret he deus en tu all d'ar red, kemeret he deus amplotch eget justoc'h, kemeret he deus dreist-reizh, kemeret he deus en tu all d'ar gont ; *überreichlich vorhanden*, reñverek.

Überreichung b. (-, -en) : roidigezh b., deroadur g., kinnigadur g. ; *Überreichung des Beglaubigungsschreibens*, roidigezh al lizher-kred evel kannadour b., deroadur al lizher-kred b.

überreif ag. : 1. pezhell, taoulet, taouledet, re fouist, re fouest, ble, youst, bleudet, blot, diamzeret, moeltret ; *überreife Früchte*, frouezh pezhell (taoulet, taouledet, re fouist, re fouest, youst, bleudet, blot, diamzeret, moeltret) str. ; überreif werden, pezhellaat ; *mürbe wie überreife Mispeln, die im Stroh gelagert haben*, bouk evel mesper meüret er plouz ; 2. [dre skeud.] war e ziskar.

überreift ag. : frimet, riellet.

überreiten V.k.e. stag (überritt / hat überritten) : 1. pilat gant e varc'h ; 2. distremen gant e varc'h, dibaseal gant e varc'h ; 3. regas e varc'h, soulgas e varc'h, difindaoniñ ur marc'h.

Überreiz g. (-es) : souldrefu g., birvilh bras g.

überreizen V.k.e. stag (hat überreizt) : souldrefuiñ, atizañ, broudañ, birviñ, mil inerviñ, lakaat birvilh dreist (en u.b.).

überreizt ag. : souldrefuet, bervet, brouezet, mil inervet, birvilhet dreist, birvilhet holl, birvidik, alboet, entanet, bervek ; *er war überreizt*, an tan a oa ennañ, berv a oa ennañ ken e oa.

Überreizheit b. (-) / **Überreizung** b. (-) : souldrefu g., birvilh bras g., birvilh dreist g.

überrennen V.k.e. stag (überraunte / hat überraunt) : 1. distroadañ, disparfoeltrañ ; *den Feind überrennen*, toullañ difennoù an enebour, ober un toull-freuz e linennoù an enebourien, freuzañ linennoù difenn an enebourien, diruilhal a-dreuz linennoù an enebourien, eilpennañ an enebourien, reiñ lamm d'an enebourien, kas an enebourien e drougated ; 2. aloubiñ, plavañ war, en em skignañ e, plaouiañ, diruilhañ, kenkizañ ; 3. distremen en ur redek, dibaseal en ur redek ; 4. penndarevriñ, penndelochennat, pennboelliñ, penndrabiñ, penndraouigelliñ, penndraouilhat, penndogiñ, pilat en ur redek.

überrepräsentiert ag. : 1. re niverus, dreistniver ; 2. dreistderc'houezet, derc'houezet en tu all d'ar gont genfeuriek, re a zileuridi evit e gevrenn, re a zileuridi evit e gostezenn, reñverek e bouez dileuriañ, dreistmuzul e bouez dileuriañ.

Überrest g. (-es, -e) : demorant g. [an nemorant], peurrest g., rest g., restad g., dilerc'h g., dilerc'hiad g., dilerc'hiadenn b., aspadenn b., roud g., roudenn b., dismantrou ls., ratouzoù ls., drailh g., relegoù ls. ; *menschliche Überreste*, relegoù tud ls. ; *die sterblichen Überreste*, korf an hini marv g., ar relegoù ls. ; *deine sterblichen Überreste werden hier auf Erden bleiben*, lezel a ri war an douar da vantell-den ; *die sterblichen Überreste des jungen Soldaten wurden nach Brest übergeführt (überführt)*, ar soudard yaouank a oa deuet e gorf da interiñ da Vrest, ar soudard yaouank e oa deuet e gorf da

veziañ e Brest ; *mögen seine sterblichen Überreste eines Tages in der Bretagne ruhen*, ma c'hellje un deiz e gorf paour dont da veziañ e Breizh ; *in den Fossilien findet man Überreste von Pflanzen und Tieren*, er fosiloù e kaver relegoù (dilerc'hioù, demorantoù) plant ha loened.

überrheinisch ag. : ... treuzroen, traroen.

Überriese g. (-n, -n) : [stered.] goursteredenn b. ; *roter Überriese*, goursteredenn ruz b.

überrieseln V.k.e. stag (hat überrieselt) : दौरañ, goueriañ, gwaziañ.

Überrock g. (-s, -röcke) : levitenn b., mantell-dreist b., gorresae g., jagenn b., paltok g. ; *einen Überrock anziehen*, paltokiñ ; *wattierter, gesteppter Überrock*, gloanegenn b. ; *faltiger Überrock*, hopelan g., rokedenn b.

Überrollbügel g. (-s, -) : [kirri-tan] gwareg surentez b.

überrollen V.k.e. stag (hat überrollt) : 1. *die Politiker werden von den Ereignissen überrollt*, ar bolitkourien n'o deus ket mui a grog war an darvoudoù, n'eo ket barrek mui ar bolitkourien ouzh an darvoudoù, n'eo ket mestr mui ar bolitkourien war red an darvoudoù, aet eo ar bolitkourien dreistpenn gant red an traoù ; 2. *die britische Armee wurde überrollt*, disparfoeltret (pladet) e voe lu Breizh-Veur ; *die Linien des Feindes überrollen*, diruilhal a-dreuz linennoù an enebourien, ober un toull-freuz e linennoù an enebourien, freuzañ linennoù difenn an enebourien ; 3. *eine Terrorwelle überrollt Europa*, ur gaouad taolioù sponterezh a ziruilh (a zroll) war Europa ; 4. *disac'hañ war*, disac'hañ dre ; *sie wurden von der Lawine überrollt*, an diruilhad-erc'h a zisac'has warno, an diruilhad-erc'h a zisac'has drezo ; *wir wurden von der Sturzwelle überrollt*, an tarz-h-mor a zisac'has warnomp, an tarz-h-mor a zisac'has drezomp.

überraumpeln V.k.e. stag (hat überraumpelt) : 1. korvigellañ, touellañ, devañ, kilhañ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, bilhiñ, bouc'hiñ, bouc'hañ, punañ, tizhout, flemmañ, toazañ, bratellat, stranañ, stranigañ, skobardiñ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, gludañ, klaviañ, pakañ, tapout, tapout berr, gwaskañ, dastum, c'hwennat, louarnañ, kac'hat e godell u.b., finesiñ ouzh u.b. ; *jemanden hinterrücks überraumpeln*, mont dre drais d'u.b.

2. pennboelliñ, penndarevriñ, penndelochennat, penndrabiñ, penndraouigelliñ, penndraouilhat, penndogiñ ; *die Feinde überraumpeln*, tapout e enebourien dre sourpren, kouezhañ dic'hortoz-kaer (a-zelazh, a-zelazh-kaer, a-zelac'h) war e enebourien.

Überraumpelung b. (-, -en) / **Überraumplung** b. (-, -en) : 1. taol-sourpren g., tro-bleg b., touellerezh g. ; 2. [lu] taol-skrap g.

überraunden V.k.e. stag (hat überraundet) : 1. [sport] *jemanden überraunden*, kemer (gounit) un dro lañs war u.b. ; 2. [dre astenn.] *jemanden überraunden*, bezañ trec'h d'u.b., bezañ en tu all d'u.b., bezañ dreist u.b., kaout lañs war u.b., sevel dreist unan all, bountañ dreist unan all, kaout al lañs war u.b., pakañ u.b.

Überraüstung b. (-) : dreistarmadur g., dreistarmañ g.

übers berradur evit über das.

übersäen V.k.e. stag (hat übersät) : dasstrewiñ, marellañ, strewiñ, goleiñ, steredenniñ, brizhañ, brizhellañ ; *mit Sternen übersäen*, steredenniñ ; *übersät von*, strewet a, brizh gant, brizhellet gant, marellet gant, hadet a.

übersalzen V.k.e. stag (übersalzte // hat übersalzt) : 1. sallañ re, resallañ ; 2. strewiñ holen war.

übersät ag. : dasstrewet, strewet, goloet, brizh, marellet ; *ein sternensübersäter Himmel*, un oabl leun a stered g., un oabl steredennet g., un noz stergannek b., un oabl steredennus g. (Gregor), un oabl brizh gant ar stered g., un oabl marellet gant ar

stered g., un oabl marellet a stered g., un oabl briket gant ar stered a lintr g., stered o perlezennin mantell an noz ls.

übersatt ag. : 1. war e walc'h, peurwalc'het, ratouzet, stambouc'het, leun betek ar skoulm, tenn war e vegel, bourdet, houbet ; 2. [dre astenn.] blizidik, tason, sinac'h, heug, fastet, eok.

übersättigen V.k.e. stag (hat übersättigt) : 1. ratouzañ, gwalc'hañ, terkañ, gourwalc'hañ, leuniañ e gof da, stambouc'hañ, bouroniñ, fastañ, bounezhiñ ; 2. [kimiezh] dreistpeurvec'hiañ.

übersättigend ag. : [kimiezh] dreistpeurvec'hius.

übersättigt ag. : 1. war e walc'h, peurwalc'het, ratouzet, stambouc'het, leun betek ar skoulm, bourdet, houbet ; 2. [kimiezh] dreistpeurvec'h ; 3. [armerzh.] *übersättigter Markt*, nevid peurvec'hiet g., marc'had peurvec'hiet g.

Übersättigung b. (-) : 1. peurwalc'h g., heug g., doñjer g., rukun g., fastañ g., fastadur g., bounezhiñ g. ; 2. [kimiezh] dreistpeurvec'hiadur g.

Übersäuerung b. (-) : [endro] trenkaat g., trenkeaat g., trenkadur g.

Überschall g. (-s,-e) : ton uhel-tre g., ussten g.

Überschall- : ... trasteneel.

überschallen V.k.e. stag (überschallte / überscholl // hat überschallt) : huchal kreñvoc'h eget, bezañ trouzusoc'h eget, bezañ klevet dreist trouz (dreist mouezh) un dra bennak all.

Überschallflug g. (-s,-flüge) : nij trasteneel g.

Überschallflugzeug n. (-s,-e) : karr-nij trasteneel g., nijerez trasteneel b.

Überschallgeschwindigkeit b. (-) : tizh trasteneel g. ; *mit Überschallgeschwindigkeit fliegen*, nijal buanoc'h eget tizh ar son, nijal gant un tizh trasteneel.

Überschallknall g. (-s,-e) : bang trastenek g.

überschallschnell ag. : trasteneel.

Adv. : gant un tizh trasteneel.

überschatten V.k.e. stag (hat überschattet) : 1. disheoliañ, skeudiñ, teurel skeud war, teurel disheol war, tefvalaat, beunekaat ; *ein hoher Baum überschattete das Haus*, ur pikol a wezenn a skeude an ti ; 2. [dre skeud.] strafuilhañ, trubuilhañ, direizhañ spered u.b., lakaat troublen e spered u.b., lakaat mesk e spered u.b., meskañ spered u.b., meskañ levez e.u.b.

überschätzen V.k.e. stag (hat überschätzt) : dreistpriziañ, dreistprizout, dreistprizachañ, dreistmentañ, dreistdewerzhañ, rebriziañ ; *seine Kräfte überschätzen*, kemer dreist e grog, en em fiziout re war an-unan (Gregor), kaout re a fiziañs en an-unan, kaout re a fiziañs en e nerzh, fiziout re war e nerzh, en em fiziout re war e nerzh, regrediñ en e nerzh.

V.em. stag **sich überschätzen** (hat sich (ak.) überschätzt) : dreistpriziañ oberoù an-unan, en em fiziout re war an-unan (Gregor), kaout re a fiziañs en an-unan, kaout re a fiziañs en e nerzh, kemer dreist e grog, regrediñ en e nerzh.

Überschätzung b. (-,-en) : 1. dreistpriziadur g., dreistpriziañ g., dreistdewerzhañ g., dreistdewerzhadur g. ; 2. [dre skeud.] reemfiziañs b.

Überschau b. (-) : brasgwel g., gwel a-vloc'h g., gwel hollek g., gwel a-vras g.

überschaubar ag. : 1. hewel, sklaer, splann ; 2. diawelus, rakwelus, prizadus, sifradus, jedadus ; 3. aes da reoliñ, aes da verañ.

Überschaubarkeit b. (-) : 1. hewelled b., splanner g. ; 2. rakwelusted b., prizadusted b., sifradusted b., jedadusted b.

überschauen V.k.e. stag (hat überschaut) : 1. kemer un alberz hollek eus, brasveizañ, braswelet ; *eine Frage überschauen*, studiañ ur c'hraf bennak en ur zerc'hel kont eus an holl selladoù hep mont er munodoù, studiañ ur c'hraf bennak en ur

zerc'hel kont eus an holl selladoù dre vras, kemer un alberz hollek eus ur c'hraf bennak ; 2. tremen hep merzout, tremen hebiou hep gwelet, chom hep gwelet, bezañ digas [ouzh udb], na ober van [eus udb, ouzh udb], lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr.

überschäumen V.gw. rannadus [verb-skoazell sein : ist übergeschäumt] : 1. [spoum, eon] fotañ, fennañ, zrodiñ, mont dreist e varr leun, divordañ ; 2. [dre skeud.] *vor Freude überschäumen*, bezañ en e laouenañ, bezañ laouen-dreist, bezañ ouzhpenn laouen, nijal (tridal) gant al levez e, bezañ an traoù war ar pevarzek-kant gant an-unan, na bezañ evit e levez e, bezañ fest en an-unan, bezañ laouen-ran, bezañ ken laouen ha tra, bezañ laouen evel an heol, bezañ ken laouen hag an heol, bezañ seder evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ul laouenan, bezañ seder evel ul laouenanig, bezañ lirzhin evel ul laouenanig, bezañ lirzhin evel ur vleunienn, bezañ digor d'an-unan, na zougen an douar an-unan, bezañ beuzet e-barzh al levez e, bezañ beuzet e-barzh al laouenidigezh, nijal gant ar stad a zo en an-unan, bezañ e barr al levez e, bezañ barr gant al levez e, bezañ barret a levez e, bezañ leun-barr a levez e, bezañ e galon barleun gant al levez e, bezañ e galon barr gant al levez e, bezañ e galon barr a levez e, bezañ e kreiz e levez e, bezañ beuzet el levez e, bezañ al levez e o strinkañ diouzh an-unan ; *vor Temperament geradezu überschäumen, vor Lebensfreude überschäumen, vor Lebenslust überschäumen*, birviñ gant ar vuhez a zo en an-unan.

überschäumend ag. : [dre skeud.] birvidik, birvilh ennañ, fo ennañ, fo en e benn, friant, frink, jirfoll, foll, leun-barr a vuhez, bouilh, diroll, gwiv, birvilhet dreist, birvilhet holl, entanet, birvidant.

überschieben V.k.e. stag (überschob / hat überschoben) : damc'holoiñ, emprañ, marc'hañ, kevarlankañ.

Überschiebung b. (-,-en) : [douarouriezh] marc'hadur g., gweleadur disklot g.

überschicken V.k.e. stag (hat überschickt) : kas, daveiñ.

überschießen¹ V.k.e. stag (überschoss / hat überschossen) : 1. mont en tu-hont da, mont dreist da, distremen ; *überschießender Betrag*, sammad a zo ouzhpenn g., reñverad g., dreistad g. ; 2. *ein Blatt überschießen*, mont dreist ur bajenn pa vezer o lenn ; 3. [lu] tennañ dreist da ; 4. klerennañ, klerañ, kregiñ da skornañ.

V.em. stag : **sich überschießen** (überschoss sich / hat sich (ak.) überschossen) : kouezhañ a-benbouzell.

überschießen² V.gw. rannadus (schoss über / hat übergeschossen) : 1. kouezhañ a-benbouzell ; *nach hinten überschießen*, kouezhañ a-dreuz-kil (a-c'hwen, a-flagas, war e c'hwen, en e c'hwen, a-c'hwen e gein, war greiz e gein), kouezhañ a-c'hwen e groc'hen, kouezhañ en e c'hwenegrann, kouezhañ war e c'hwenegrann, kouezhañ war e gil, kouezhañ war e gilpenn, P. mont e gantolor en aer ; 2. [kegin. h.a.] dont war an tan, dont d'an tan, birviñ dreist e varr leun, divordañ, dont da c'hwezañ war an tan.

überschießend ag. : 1. reñveradek ; 2. divoder, dreistpenn, dreistmoder, dreistmuzul ; 3. ouzhpenn, a-gresk ; 4. nerzhus.

überschiffen V.k.e. stag (hat überschifft) : [merdead.] 1. kas d'an tu all, treizhañ ; 2. treuzvourzhañ, treuzlestrañ, bec'hiata diouzh un eil lestr d'egile.

überschlafen V.k.e. stag (überschläft / überschlieft / hat überschlafen) : *etwas überschlafen*, sellet war e oar ouzh an daou du a-raok kemer un diviz, soñjal war e drankilite e pep tra a-raok kemer un diviz, kemer e amzer a-raok kemer un diviz, kemer tro eus an noz evit poellañ war udb [*en noz e taper*

ar silioù - en noz e vez graet an taolioù-kaer - dale a ra vat a-wechoù - deomp da gousket, pa zeuio ar mor e teuio pesked].

Überschlag g. (-s, -schläge) : 1. arnesadur g., arnesad g., kont tost da vat b., rakpriz a-vras g., kont arnesadek b., rakpriz arnesadek g., brasjedadur g., brasjedadenn g.

2. lusk gwalenn ar ventel g.

3. eilpenn g., patati g., pimboellenn b., pimpoellennad b., pennbouzell b., lamm-chouk-e-benn g., ruilh g., ruilhadenn b.

4. [nij.] tro leun a-serzh b., looping g.

5. [mezeg.] palastr g., tarchelad g., P. [dre fent] kataflam g.

6. [dilhadou] rambraz g.

7. [tredan] *Funkenüberschlag*, disvec'hiadenn dredan b.

8. [sport] rod b.

überschlagen¹ V.k.e. stag (überschlägt / überschlug / hat überschlagen) : 1. tremen dreist, mont dreist ; *beim Lesen hat er diese Stelle überschlagen*, aet eo bet dreist ar pennad-mañ, disoñjet en doa ar pennad-mañ, n'en doa ket lennet ar pennad-mañ ; *eine Mahlzeit überschlagen*, mont war var ur pred, tremen hep ur pred, tremen dreist ur pred (Gregor).

2. gwarnisañ ; *mit Gold überschlagen*, lakaat ur gwiskad aour [war udb], alaouriñ, gwiskañ gant aour.

3. brasjediñ, braskontañ, braslakaat, damniveriñ, sevel ur gont tost da vat, sevel ur gont arnesadek ; *ich habe kurz mal überschlagen*, skoet em eus damdost, braskontet am eus, brasventet am eus, brasprizet am eus, prizet am eus d'ar much, muchet am eus, dewerzhed a-wel dremm am eus.

4. *überschlagen lassen*, direvañ, digrizañ, divavañ ; *das Wasser überschlagen lassen*, direvañ an dour, digrizañ an dour, divavañ an dour.

V.em. stag : **sich überschlagen** (überschlägt sich / überschlug sich / hat sich (ak.) überschlagen) : 1. [dre skeud.] *seine Stimme überschlägt sich*, chom a ra kazh e vouezh, stouvañ a ra e vouezh, c'hwitañ (mankout) a ra e vouezh dezhañ, gwelet (tapet) en deus ar bleiz, lonket en deus ur bleiz ; 2. mont a-bennbouzell, mont a-eilpenn, torimellat, mont a-lammoù-penn, mont a-dorimell, c'hweniañ, pimpoellenniñ, tumpañ, troc'holiañ, ober un tamm ruilhadenn, toullbennañ, P. (kirri) ober chapel ; *das Auto hatte sich überschlagen*, aet e oa ar c'harr-tan war livenn e gein, aet e oa ar c'harr-tan war greiz e gein, P. ar c'harr-tan en doa graet chapel ; *das Auto hatte sich zweimal überschlagen*, graet en doa ar c'harr-tan daou ruilh (div ruilhadenn) ; *das Auto hatte sich überschlagen und war in den Graben gelandet*, aet e oa ar c'harr-tan a-bennbouzell en douflez, aet e oa ar c'harr-tan war e benn (a-ruilh, a-ruilhoù, a-ziwar-ruilh) en douvez ; 3. *die Wellen überschlagen sich (ak.)*, dirollañ a ra an tarzhoù, dedarzhañ a ra an tonnoù, tarzhañ a ra an tonnoù, gourzarzhañ a ra an tonnoù, foetañ a ra ar mor gant un trouz spontus, fregañ rust a ra an taolioù-mor, ar gwagennoù a zeu da vervel en ur fuc'hañ ouzh an aod, rodellañ (difarleañ) a ra an tarzhoù-mor ; 4. ; dont fonnus ; *die Ereignisse überschlagen sich*, ar rod a dro buan, buan-tre e cheñch stad an traoù, ur strobab darvoudoù a erru lerc'h-war-lerc'h, ur strobab darvoudoù a erru en un taol, darvoudoù a zegouezh lerc'h-ouzh-lerc'h, cheñch a ra buan an traoù.

überschlagen² V.gw. rannadus (schlägt über / schlug über / ist übergeschlagen) : 1. strinkañ ; *die Funken schlagen über*, strinkañ a ra ar fulennoù ; *die See schlägt über*, bernioù dour a dorr war ar pont (war ar c'hae), taolioù-mor a freg war pont ar vag (war ar c'hae), bernioù-mor a dorr war pont ar vag (war ar c'hae), dont a ra dour dreist ar bourzh.

2. kostezañ, c'hweniañ ; *der Stuhl schlug über*, kouezhañ (tintañ, kostezañ) a reas ar gador ; *das Zünglein der Waage schlägt über*, gwalenn ar ventel a ya war he c'hostez.

3. *das schlägt in mein Fach über*, an dra-se a zo e dalc'h ganin, emañ an traoù-se em dalc'h.

4. *treiñ ; es schlug in sein Gegenteil über*, mont a reas an traoù a-bennbouzell, eilpennet e voe an traoù, an eneb (ar gin, enep tra, an dro enep) eo a c'hoarvezas ; *die Freude schlug in ihr Gegenteil über*, buan e oa bet torret d'al levezet (e torras al levezet), buan e troas al levezet da joa vil, goude ar c'hoari e teuas buan an dic'hoari, buan e cheñchas ar blijadur e tourmant hag e glac'har.

V.k.e. rannadus (schlägt über / schlug über / hat übergeschlagen) : 1. lakaat war ; *einen Schal überschlagen*, lakaat ur mouchouer bras war e zivskoaz.

2. [dre astenn.] kroaziañ, kroazañ, lakaat a-groaz ; *die Beine überschlagen*, kroaziañ e zivesker ; *mit übergeschlagenen Beinen dasitzen*, bezañ azezet gant e zivesker a-groaz, bezañ azezet gant e zivhar a-groaz.

überschlagen³ ag. : 1. tommik, klouar, goudomm, bavdomm, blot, mingl ; *überschlagenes Wasser*, dour minglet (klouaret, direvet, digrizet, divavet) g. ; 2. *überschlagenes Viereck*, pevarc'horn ilgroaziek g.

überschlagen n. (-s) : eilpenn g., patati g.

überschlägig ag. / **überschläglich** ag. : peuztost, peuznes, tostik, tost da vat, arnesadek, diwar-dro, brasjedet, nesaet.

Adv. : war-vetek nebeut, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, war un nebeud, war nemeur a dra, war vetek nebeut, war-hed nebeut, a-hed bihan dra, war 'n hed un dra bennak, kichenik, prestik, tost da vat, e-ser ; *etwas überschlägig berechnen*, braskontañ udb, brizhkontañ udb, brasjediñ udb, brizhiediñ udb., amesaat udb.

Überschlagsrechnung b. (-, -en) : arnesadur g., arnesad g., brasjedadenn b., kont tost da vat b., kont arnesadek b., kont nesaet b., kont diwar-dro b.

überschleichen V.k.e. stag (überschlich / hat überschlichen) : denesaat [ouzh udb/u.b.] hep trouz ebet, sourpren.

überschleiern V.k.e. stag (hat überschleiert) : mouchañ, kuzhat diouzh ar gweled gant ul lien, kuzhat diouzh ar gwel gant ul lien, gronnañ gant ul lieñ, dastum en ul lien, pakañ en ul lien.

überschnappen V.gw. rannadus (ist übergeschnappt) : 1. P. brizhañ, dizatiñ, alfoiñ, dirollañ, breskenn, mont e breskenn, mont da vreskenn, bezañ o kinnig sodiñ, bezañ troet en un tarv, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont e belbi (e berlobi), mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, diboeallañ, pennfolliñ, mont e benn e gin, koll e benn, koll ar stur, koll e oremuz, koll e sterenn, koll ar Sterenn, koll e bod-houarn bihan, c'hoari e loa, mont dreist-penn ; *er schnappt über*, koll a ra mik e benn, mont a ra dreist-penn, mont a ra tok-tok, paket en deus anezho, e spered a droc'hailh ; *er ist total übergeschnappt*, hennezh a zo pitilh, hag a zo - hennezh a zo tremen sot - hennezh a zo pase sot - hennezh a zo diot-magn - hennezh a zo sot-magn (-nay, -pitilh, -ran, -plaen) - hennezh a zo peursot - hennezh a zo tok-tok - paket en deus anezho - aet eo gant ar c'hatar - kollet mik eo gantañ e skiant-vat - kollet eo mik e benn gantañ ; *sobald er ihn sieht, schnappt er über*, ar gweled anezhañ e laka da sodiñ ; 2. [mouezh] chom kazh, c'hwitañ d'an-unan, mankout d'an-unan, stouvañ, tagañ ; 3. [gwinterell] dilammat, distignañ, diantellañ, distennañ.

Überschnappen n. (-s) : P. dizaterezh g., dizatiñ g., alfo g., breskenn b.

überschneiden V.em. stag : **sich überschneiden** (überschnitten sich / haben sich (ak.) überschritten) : 1. kenskejañ, en em droc'hañ, en em groaziañ, kroazigellañ ; 2. marc'hañ, kevarlankañ, kenemprañ ; *sich überschneidend*,

kenempret ; *sich überschneidende Anordnung*, kenempradur g. ; 3. [dre astenn.] doubladiñ.

Überschneidung b. (-,-en) : 1. kenskejad g. kenskej g. kenskejadur g. ; 2. marc'hañ g., marc'hadur g., kevarlankañ g. ; 3. [dre astenn.] doubladiñ g.

überschneit ag. : erc'hek, goloet a erc'h.

Überschnitt g. (-s,-e) : [tekn.] adtroc'h g.

überschreiben¹ V.k.e. stag (überschrieb / hat überschrieben) : 1. *einen Text überschreiben*, titlañ ur pennad ; *einen Umschlag überschreiben*, skrivañ ur chomlec'h war ur golo-lizher ; 2. *überschriebener Wechsel*, chekenn ardestet b., lizher-tennañ ardestet g. ; 3. *jemandem etwas überschreiben*, lakaat udb war anv u.b., ober e zilez eus udb d'u.b. ; 4. [marc'hadourezh] tikedenniñ, skritellat ; 5. *treuzskrivañ* ; 6. [arc'hant.] asteurel, dougen (endougen, eildougen, enskrivañ, lakaat) war an tu fred ; *einen Besitztitel auf seine Kinder überschreiben*, eildougen un teul perc'henniez d'e vugale ; 7. [stlenn.] *eine Datei überschreiben*, rasklañ ur restr, dileiñ ur restr, dilemel ur restr, distrujañ ur restr.

überschreiben² V.k.e. rannadus (schrieb über / hat übergeschrieben) : arskrivañ, skrivañ war, skrivañ a-us da, diverkañ ; *übergeschriebene Zeile*, linenn arskrivet b., linenn skrivet traoù warni b. ; *überschriebene Stelle*, arskrivad g., dreistskrivadur g., dreistskrivadenn b. dreistreizhadenn b., dreistreizhadur g., dreistreizherezh g., dreistreizhidigezh b., dreistreizhañ g.

Überschreibung b. (-,-en) : 1. astaol g., astaoladur g., treuzskrivadur g., treuzskrivañ g. ; 2. arskrivad g., dreistskrivadur g., dreistskrivadenn b. dreistreizhadenn b., dreistreizhadur g., dreistreizherezh g., dreistreizhidigezh b., dreistreizhañ g.

überschreiben V.k.e. stag (überschrie / hat überschrien) : *jemanden überschreiben*, huchal kreñvoc'h eget unan all. V.em. stag : **sich überschreiben** (überschrie sich / hat sich (ak.) überschrien) : sachañ re war e vouezh, huchal a-bouez-penn (a-bouez e benn, ken na spont ar brini, evel n'on doare petra), hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur c'hole, choual a-bouez-penn, choual a-bouez e benn, hopal ken e kord gwazied e c'houzoug, youc'hal a-leizh-korzenn, disec'hañ e skevent o huchal.

überschreibbar ag. : treuzadus.

überschreiten V.k.e. stag (überschritt / hat überschritten) : 1. gaoliata, tremen, treuziñ, dedreuziñ, distremen, fourchiñ, mont dreist, P. tourc'ha ; *einen Graben überschreiten*, lammat dreist un douflez, gaoliata un douflez, rampañ dreist un douflez ; *die Grenze überschreiten*, tremen (treuziñ) an harzoù ; 2. [dre skeud.] mont en tu all da, trehontiñ, treuztremen, distremen, mont hiroc'h eget, mont pelloc'h eget, paseal, tapout en tu all da, tremen dreist, mont dreist ; *wir haben die Frist noch nicht überschritten*, emaoamp c'hoazh e-barzh an termen lakaet, n'omp ket digoulzet c'hoazh ; *die Schallgeschwindigkeit überschreiten*, mont dreist tizh ar son, terriñ moger ar son, terriñ ar stenvur, terriñ mur ar sten ; *die Sechzig überschreiten*, *das Alter von sechzig Jahren überschreiten*, fourchadiñ skaliar an tri-ugent vloaz ; *den Rubikon überschreiten*, treuziñ ar Rubikon, na vezañ distro ebet ken evit an-unan ; *das überschreitet meine fachlichen Kompetenzen*, n'on ket barrek diouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a zo ouzhpenn din, kement-se a zo en tu all din, se 'zo en tu-hont da'm barregezh, me n'on ket a-walc'h evit ober an dra-se, se 'zo dreist va maner ; *den Kreditrahmen überschreiten*, distremen ar c'hredadoù ; *den Kreditrahmen nicht überschreiten*, chom en tu-mañ d'ar c'hredadoù ; *überschreiten Sie die Ihnen verschriebene Dosis*

nicht ! arabat distremen an doead erskrivet ! ; das Maß überschreiten, mont re bell ganti, mont re lark ganti, mont dreist ar yev (dreist ar roudenn, dreist an arroudenn, dreist an treuzoù, dreist ar bord), mont er-maez eus ar park, mont dreist-penn, skeiñ diwar re, mont dreist kont, lammat dreist ar c'harzh, lammat dreist ar c'hleuz, mont dreist ar pal, tremen ar pal, direizhañ, lakaat war ar barr ; *seine Befugnisse überschreiten*, *seine Kompetenzen überschreiten*, mont dreist bevennoù e zalc'h (e veli, e garg, e berzh), tremen dreist bevennoù e zalc'h (e veli, e garg, e berzh), kammarverañ e veli, mont re ampl gant e aotrouniezh, mont dreist kont ; 3. mont kontrol da, ober ur c'hloazadenn d'ur reolenn bennak ; *ein Gesetz überschreiten*, disentiñ ouzh ul lezenn, mont kontrol d'ul lezenn, terriñ ul lezenn / mont a-enep ul lezenn (Gregor), gourzhmonediñ ouzh ul lezenn.

Überschreitung b. (-,-en) : 1. treuzerezh g., treuzidigezh b. ; 2. [dre skeud.] torridigezh b., treuztremen g. ; 3. gwallimplij g., drougimplij g., kammarver g. ; *Überschreitung der Amtsgewalt*, *Überschreitung der Machtbefugnis*, gwallimplij eus e garg g., drougimplij eus e garg g., kammarver beli g., rec'halloud g. ; 4. [arc'hant] distremen g. ; *Überschreitung eines Kredits*, distremen kredad g. ; 5. [lenn.] fourch-gwerzennoù g., gwerzennoù a-c'haoliad ls.

Überschrift b. (-,-en) : 1. titl g., etretitl g., tog ur pennad kazetenn g., enskrid g., enskrivadenn b. ; 2. enskrivadur g., engravadur g.

Überschuh¹ g. (-s,-e) : klakenn b. [liester klakoù].

Überschuhe² ls. : snow-boots ls., botoù-erc'h ls., botoù feuret ls., goudeskioù ls.

überschuldet ag. : dreistendleet, dle betek toull e c'houzoug gantañ, dalc'het a bep lec'h (a bep tu), Fañch ar Berr gantañ, stag e vag dre holl, rivinet e boch gant ar vezh ; *überschuldete Einzelperson*, dreistendleed g. [liester dreistendleid].

Überschuldung b. (-) : dreistendleadur g.

Überschulterblattnerv g. (-s/-en,-en) : [korf.] nervenn us-skoaz b.

Überschuss g. (-es,-schüsse) : dreistad g., reñverad g., reveur g., reñver g., redaolad g. ; *Kassenüberschuss*, reñverad kef g. ; *Ernteüberschuss*, reñverad eost g., eostad reñveradek g. ; *das Land hat einen Überschuss an Weizen* *bester Qualität*, er vro e fonn gwinizh yac'h ha n'eus ket gwerzh dezho ; *mit einem Überschuss abschließen*, klozañ war ur reñverad.

überschüssig ag. : reñveradek, reñverek, a re, dreistniver, war gaout, muiel ; *überschüssiges Elektron*, elektronenn ankoublet b. ; *überschüssige Handelsbilanz*, mentel genverzh kredek b., mentelad kenverzh kredek b., mentel vuie ar c'henwerzh b., mentel gredek ar c'henwerzh b., taolenn gempouez ar c'henwerzh war gaout b. ; *die überschüssige Geldmenge abbauen*, assugañ refonn ar moneiz, assugañ fonn reñveradek ar moneiz ; *das überschüssige Wasser*, ar reveur a zour g., ar reveur dour g., ar reñver a zour g., ar reñver dour g. ; [louza.] *die Entfernung der überschüssigen Knospen*, an divroñsatur g., an divroñsañ g., an dilagadenniñ g.

Überschussreserven ls. : [arc'hant.] miradoù reñveradek ls., miradoù a ya en tu all d'ar mirad izek ret ls.

überschütten¹ V.k.e. stag (hat überschüttet) : 1. touilhañ, sparañ, strimpañ ; *jemanden mit einem Eimer Wasser überschütten*, diskargañ ur c'helornad dour war u.b. ; 2. kargañ, beuziñ, kerniñ ; *jemanden mit Geschenken überschütten*, reiñ profoù kement-ha-kement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, forzh pegement, mui-pegem-mui.) d'u.b., gwalc'hañ u.b. a brofoù, kargañ u.b. a brofoù, ober profoù brokus d'u.b., reiñ meur a brof d'u.b. ; *jemanden mit Wohltaten überschütten*,

skuilhañ madoberoù war u.b. ; *jemanden mit Schimpf überschütten*, fouilhezañ u.b. a salmennoù, troc'hañ hujatoù gant u.b., bleiziñ u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., ober ar seizh seurt gant u.b., ober a bep seurt anvioù gant u.b., leuskel leoù spontus gant u.b., krial war-lerc'h u.b., tagañ u.b., kunujañ u.b., diskargañ ur regennad ledouedoù (ur regennad mallozhennoù, un aridennad jarneoù, ur steud kunujennoù, ur riblennad ledouedoù, ur riblennad sakreoù, ul las kunujennoù) war u.b., delazhiñ ul las kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., skeiñ kunujennoù gant u.b., skeiñ gwalennadoù gant u.b., skeiñ gwalennadoù war u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kunujennañ u.b., kanañ pouilh d'u.b., pouilhañ u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., dornañ a-enep u.b., ober kant ha kant dismegañs d'u.b. (Gregor) ; *ich wurde mit Schande und Hohn überschüttet*, stlabezet e voen gant lagenn ar vezh hag an dizenor ; *jemanden mit Fragen überschütten*, beuziñ u.b. en ur mor a c'houlennnoù, penndallañ u.b. gant e c'houlennnoù, bountañ goulennnoù war u.b., arsailhañ u.b. gant forzh goulennnoù, borodiñ e benn d'u.b. gant e c'houlennnoù, tarabazhiñ u.b. gant e c'houlennnoù, arabadiñ u.b. gant e c'houlennnoù, peragiñ u.b., kuriuzennañ u.b., kuriuziñ u.b., ober un tamm mat a guriuziñ d'u.b. ; *jemandem mit Komplimenten überschütten*, *jemanden mit Lob überschütten*, reiñ kaol d'u.b., treujoù hag all - reiñ pour gwriзенnoù hag all d'u.b. - uhelaat u.b. dreist ar begoù gwez - meuliñ u.b. dreist ar bord - meuliñ u.b. dreist - kas u.b. en tu-hont d'an neñv - reiñ meuleudioù divuzul (amzere) d'u.b. - na baouez a ganañ meuleudi d'u.b. - kanañ meuleudi d'u.b. - tresañ ton d'u.b. - ober lid bras d'u.b. - kanmeuliñ u.b. - milganmeuliñ u.b. - meuliñ u.b. dreistpenn - hilligañ u.b. - ober mounounerezh d'u.b. - kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b. - flodañ d'u.b. - ober kudoù d'u.b. - ober kudoù dirak u.b. - sirañ e votoù d'u.b. - lipat e votoù d'u.b. - lorc'hañ u.b. - kas fougeoù d'u.b. - troc'hañ fougeoù gant u.b. - ober fougeoù ouzh u.b. - lakaat fouge en u.b. - reiñ lorc'h d'u.b. - ober fougasoù gant u.b. - fougeal u.b. - fougeal gant u.b. - fougasiñ gant u.b. - reiñ kaol d'u.b. - reiñ pour d'u.b. - reiñ mel d'u.b. - reiñ meuleudi d'u.b. ; *Frau, die mit Lob überschüttet wird*, maouez douget b. ; *er wird mit Lob überschüttet*, emañ ar mel hag ar c'hoar gantañ, rozellat a ra meuleudioù, eostiñ a ra ur barrad meuleudioù, eostiñ a ra meuleudi digant an holl (a bep tu), roet e vez dezhañ mil meuleudi gant an holl, roet e vez dezhañ a bep seurt meuleudi gant an holl.

überschütten² V.k.e. rannadus (hat übergeschüttet) : skuilhañ, fotañ, fennañ, fuilhañ, stlabezañ, feltrañ, glabousañ ; *sie hat Milch übergeschüttet*, skuilhet (fotet, fennet, fuilhet, stlabezet, glabouset) he deus laezh.

Überschwall g. (-s,-schwälle) / **Überschwang** g. (-s) : 1. dreistfonn g., gourfonn g., puilhder g., puilhentez b., fonnusted b. ; 2. [dre skeud.] birvilh g., fo g., bividigezh b., dirollerezh g., mezvadur g., entanadur g. ; *mit Überschwang sprechen*, komz gant entan ; *jemandes Überschwang dämpfen*, sioulaat u.b., distanañ u.b., terriñ e herr d'u.b., distav u.b., habaskaat u.b.

Überschwängerung b. (-,-en) : [bev.] elspieriadur g., elsperiañ g.

überschwänglich ag. : 1. dreistfonn, gourfonn, fonnus-dreist, birvilhet, birvidik, alboet, bervek, gant gred, gant gwrez, dreist kont, c'hwezet, gourfonngeriat, direol, entanet, bervidant, feul ; *überschwängliche Freundlichkeit*, *überschwängliche Höflichkeit*, prespolite b. ; *er bedankte sich überschwänglich*, ne oa diwezh ebet d'e drugarekadennoù, lavaret a reas kant mil trugarez ha seizh ouzhpenn, chapelediñ a reas bernioù trugarez ha bennozh Doue ; *jemanden überschwänglich loben*,

reiñ kaol d'u.b., treujoù hag all - reiñ pour, gwriзенnoù hag all d'u.b. - uhelaat u.b. dreist ar begoù gwez - meuliñ u.b. dreist ar bord - meuliñ u.b. dreist - kas u.b. en tu-hont d'an neñv - reiñ meuleudioù divuzul (amzere) d'u.b. - na baouez a ganañ meuleudioù d'u.b. - kanañ meuleudi d'u.b. - tresañ ton d'u.b. - ober lid bras d'u.b. - kanmeuliñ u.b. - milganmeuliñ u.b. - meuliñ u.b. dreistpenn - hilligañ u.b. - ober mounounerezh d'u.b. - kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b. - reiñ lorc'h d'u.b. - flodañ d'u.b. - ober kudoù d'u.b. - ober kudoù dirak u.b. - sirañ e votoù d'u.b. - lipat e votoù d'u.b. - lorc'hañ u.b. - kas fougeoù d'u.b. - troc'hañ fougeoù gant u.b. - ober fougeoù ouzh u.b. - lakaat fouge en u.b. - ober fougasoù gant u.b. - fougeal u.b. - fougeal gant u.b. - fougasiñ gant u.b.

Überschwänglichkeit b. (-) : 1. dreistfonn g., puilhder g., puilhentez b., fonnusted b. ; 2. [dre skeud.] birvilh g., fo g., bividigezh b., bividigezh b., dirollerezh g.

überschwappen V.gw. rannadus [verb-skoazell sein : ist übergeschwappt] : fennañ, zrodiñ, fotañ, skuilhañ ; *das Wasser schwappt über*, fennañ (zrodiñ, fotañ, skuilhañ) a ra an dour.

überschwemmen V.k.e. stag (hat überschwemmt) : 1. beuziñ, liñvañ, liñvadenniñ, gouelediñ, lonkañ ; *überschwemmt werden*, beuziñ ; 2. [dre skeud.] dirollañ, diruilhañ, diruilhat, aloubiñ ; [kenw.] *den Markt überschwemmen*, liñvañ ar marc'had, aloubiñ ar marc'had, kenkizañ ar marc'had, diruilhat war ar marc'had.

überschwemmt ag. : beuzet, gounezet gant an dour-beuz ; *ein überschwemmtes Gelände durchwaten*, treuziñ war droad un dachenn gounezet gant an dour-beuz ; *das Wasser zieht sich von den überschwemmten Feldern zurück*, diveuziñ a ra ar parkeier ; *überschwemmt werden*, beuziñ ; (*Salzwiese*) *zeitweise vom Meer überschwemmte Wiese*, prad-sall g., palud g. ; (*Salzlamm*) *Schaf, das auf zeitweise vom Meer überschwemmten Wiesen weidet*, dañvad palud g.

Überschwemmung b. (-,-en) : 1. torrad-dour g., liñvadenn b., liñvad g., liñvad dour g., liñvadeg b., remoul g., dour-beuz g., dic'h-lann-dour g., dic'h-lann g., glannennad-dour b. ; *die Überschwemmungen haben verheerend gewirkt, die Überschwemmungen haben erhebliche Schäden angerichtet*, an doureier-beuz o deus graet kalz a zistrui, glac'haret eo bet ar vro gant an dourioù-beuz, bras eo an droug a zo c'hoarvezet e-kerzh ar barroù dour-beuz, gwalloù a-leizh a zo bet degaset gant an doureier-beuz, an dourioù-beuz o deus taolet ar wast war ar vro, kribet rust eo bet ar vro gant an doureier-beuz, bras eo ar gwalloù degaset gant an doureier-beuz, bras eo ar c'holloù degaset gant an dourioù-beuz, drastus (gwall wastus, gwallreuzus, reuzus) eo bet ar barroù dour-beuz ; 2. beuz g., beuzerezh g., beuzadenn b., beuzidigezh b., liñvadenn b.

Überschwemmungsgebiet n. (-s,-e) : 1. takad beuzet gant an dic'h-lann g. ; 2. takad heveuz g., takad liñvadus g., tachenn liñvadus b.

Überschwemmungsgefahr b. (-) : arvar a zour-beuz g., gourdrouz a zour-beuz g. ; *in den niedrig liegenden Küstenregionen besteht Überschwemmungsgefahr*, kinnig a ra ar mor beuziñ an douaroù izel a zo war an aod.

überschwemmungsgefährdet ag. : heveuz, liñvadus ; *überschwemmungsgefährdetes Ufer*, ribl heveuz g., ribl liñvadus g.

überschwemmungsfrei ag. : diliñv, diveuz.

Überschwemmungsland n. (-s) : takad heveuz g., takad liñvadus g., tachenn liñvadus b.

überschwemmungssicher ag. : anliñvadus.

überschwimmen V.k.e. rannadus (schwamm über / ist übergeschwommen) : treuziñ war-neuñv.

Übersee b. (-) : broioù tramor ls. ; *die Kelten aus Übersee*, ar Gelted tramor ls. ; *unsere keltischen Brüder aus Übersee*, hor breudeur tramor ls., hor c'hendirvi tramor ls. ; *aus Übersee kommen*, dont eus ar broioù tramor.

Überseedampfer g. (-s,-) : mordreizher g.

Überseedepartement n. (-s,-s) : departamant tramor g. ; *Bewohner eines Überseedepartements*, tramoriad g. [*liester tramoriz*].

Überseegebiet n. (-s,-e) : tiriad tramor g. ; *Bewohner eines Überseegebiets*, tramoriad g. [*liester tramoriz*].

Überseehafen g. (-s,-häfen) : porzh beajourien ha kenwerzh g.

überseeisch ag. : 1. tramor, tramoriad, trameurvorel, eus ar broioù tramor ; *überseeisches Gebiet*, tiriad tramor g. ; 2. [dre astenn.] trevadennel.

Überseekoffer g. (-s,-) : mal b. ; *Inhalt eines Überseekoffers*, malad b.

Überseeschiff n. (-s,-e) : mordreizher g.

übersehbar ag. : 1. hewel, sklaer, splann ; 2. diawelus, rakwelus, prizadus, sifradus, jedadus ; 3. aes da reoliñ, aes da verañ.

übersehen¹ V.k.e.. stag (übersieht / übersah / hat übersehen) : 1. sellet a-vloc'h [ouzh udb], kaout un alberz hollek eus, kemer un alberz hollek eus ; 2. feuriañ, lakaat (ober) ur priz, priziañ ; 3. [dre skeud.] kompren mat pegen pouezus eo udb ; 4. ensellet, gwiriañ, gwiriekaat ; 5. tremen hep merzout, tremen hebiou hep gwelet, bezañ digas [ouzh udb], na ober van [eus udb, ouzh udb], lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr, diwelout ; *einen Schreibfehler übersehen*, tremen dreist ur fazi, chom hep gwelet ur fazi ; *leicht zu übersehen*, damziverzadus, diheverz, diheverk, dihowel ; *er hat es übersehen*, disoñjet en deus an dra-se, aet eo an dra-se diwar e spered ; *das ist nicht zu übersehen*, anat kerkent eo, anat da welet eo, splann hag anat eo, tremen splann eo ; *man kann ihn unmöglich übersehen*, an holl a zo forset da welet anezhañ ; *wir würden dabei übersehen*, dass ..., kement-mañ a vefe dic'houzout e ...

übersehen² V.em.. rannadus : **sich übersehen** (sieht sich über / sah sich über / hat sich übergesehen) : *sich (dat.) etwas übersehen*, skuizhañ o welet udb., skuizhañ o sellet ouzh udb.

übersenden V.k.e. stag (übersandte / übersendete // hat übersandt / hat übersendet) : kas, daveiñ, treuzkas.

Übersender g. (-s,-) : kaser g., daveer g.

Übersendung b. (-,-en) : kas g., kasidigezh b., kasadenn b.

übersetzbar ag. : [yech.] troadus, ... a c'heller treiñ.

übersetzen¹ V.k.e. stag (hat übersetzt) : 1. [yechoù] treuzyezhañ, kevyezañ, treiñ, distreiñ, trelatañ ; *neu übersetzen*, adtreiñ ; *ins Bretonische übersetzen*, treuzyezhañ e brezhoneg, treiñ e brezhoneg, lakaat e brezhoneg, distreiñ e brezhoneg ; *aus dem Russischen übersetzen*, vom Russischen übersetzen, treiñ diwar ar rusianeg ; *vom Russischen ins Deutsche übersetzen*, treiñ eus ar rusianeg en alamaneg, treiñ eus ar rusianeg d'an alamaneg ; *grob übersetzen*, brastreñ ; *von Meisterhand übersetzt*, troet ouesk ; *Eigennamen werden nicht übersetzt*, ne vez ket troet an anvioù divoutin ; [skol] *von Latein nach Deutsch übersetzen*, delizhañ eus al latin d'an alamaneg ; *von Deutsch nach Latein übersetzen*, allizhañ eus an alamaneg d'al latin.

2. [stlenn.] treuzodiñ ; *in Maschinensprache übersetzen*, treuzodiñ en areg ijinenn.

3. [dre astenn.] diskrivañ, lakaat dre skrid, treuzskrivañ.

4. [tekn.] treuzkas ; *eine Bewegung übersetzen*, treuzkas ul lusk, treuzkas ur fiñv.

5. strobañ, stromiñ, chastreañ, soulgargañ, regargañ, resammañ ; *übersetzter Beruf*, micher daskompret b. (Gregor), micher stambouc'het b.

6. [dre astenn.] kreskiñ, uhelaat, c'hwezañ ; *übersetzte Preise*, prizioù c'hwezet (kresket) ls.

7. dreistuhelaat, uhelaat, soulsaviñ, sousevel ; *ein Haus übersetzen*, dreistuhelaat un ti, degas un ti en un estaj ouzhpenn, lakaat un estaj ouzhpenn war un ti.

übersetzen² V.k.e. rannadus (hat übergesetzt) : treizhañ, kas d'an tu all ; *der Fährmann hat uns übergesetzt*, an treizher en doa kaset ac'hanomp d'an tu all d'ar stêr.

V.gw. rannadus (ist übergesetzt / hat übergesetzt) : treizhañ, treuziñ, dedreuziñ.

Übersetzer g. (-s,-) : 1. treuzyezher g., kevyezhour g., troer g. ; *Dolmetscher und Übersetzer*, jubennour ha troer ; 2. [stlenn.] a) [*Sprachübersetzer*] troer elektronek g. [*liester troerioù elektronek*] ; b) [*Compiler*] goulev treuzodiñ g., treuzoder g. [*liester treuzoderioù*].

Übersetzerin b. (-,-nen) : treuzyezherez b., kevyezhourez b., troerez b.

Übersetzstelle b. (-,-n) : treizh g. treizhle'h g.

Übersetzung b. (-,-en) : 1. [yech.] troidigezh b., troadur g., treiñ g., treuzyezhañ g. ; *maschinengestützte (maschinelle) Übersetzung*, *automatische Übersetzung*, treiñ emgreek g., troidigezh ameilet dre urzhiaer b. ; *Übersetzung in eine Fremdsprache*, eztroidigezh b., allizhad g. ; *Übersetzung aus einer Fremdsprache*, entroidigezh b., delizhad g. ; *die Übersetzung weist Fehler auf*, mankoù a zo en droidigezh ; *juxtalineare Übersetzung*, dem Original zeilenmäßig gegenübergestellte Übersetzung, troidigezh linenn-ha-linenn b. ; *wortwörtliche Übersetzung*, troidigezh diarlenn b., troidigezh ger evit ger b., troidigezh ger-ha-ger b. ; *die Übersetzung der Bibel aus dem Griechischen*, troidigezh ar Bibl eus ar c'hesianeg b. ; *die Übersetzung der Bibel ins Griechische*, an droidigezh c'hesianeg eus ar Bibl b. ; [skol] *eine Herübersetzung von Latein nach Deutsch*, eine Übersetzung von Latein nach Deutsch, un delizhad eus al latin d'an alamaneg g. ; *eine Übersetzung von Deutsch nach Latein*, eine Hinübersetzung von Deutsch nach Latein, un allizhad eus an alamaneg d'al latin g. ; *Herübersetzung und Hinübersetzung*, delizhad hag allizhad ; *die literarische Übersetzung*, an treiñ lennegel g. ; *bretonische Übersetzung von ...[Name des Übersetzers]*, troidigezh vrezhonek gant ..., troet e brezhoneg gant ..., lakaet e brezhoneg gant ..., brezhoneg gant ...

2. strobador g., stambouc'h g.

3. [tekn.] kas g., treuzkas g.

Übersetzungsbüro n. (-s,-s) : burev treuzyezhañ g., burev kevyezañ g., burev treiñ g.

Übersetzungsfaktor g. (-s,-en) : [tekn.] gwezhiaer uskefloc'h g.

Übersetzungsfehler g. (-s,-) : fazi treuzyezhañ g., fazi kevyezañ g., fazi treiñ g.

Übersetzungssoftware b. (-,-s) : [stlenn.] meziant kevyezhiñ g.

Übersetzungsverhältnis n. (-ses,-se) : [tekn.] keñver treuzkas g., argement treuzkas g.

Übersetzungswissenschaft b. (-) : [yech.] treuzyezhouriezh b.

Übersetzungswissenschaftler g. (-s,-) : [yech.] treuzyezhour g.

Übersicht b. (-,-en) : alberz g., brastres g., brasgwel g., berdaolenn b., brastaolenn b., brasskeudenn b., gwel a-vloc'h g., gwel hollek g., gwel a-vras g., diverrad g., taolenn-verr b.,

damsell g., damskeud g., diskeud g., taol-lagad g., divraz g. ; *die Übersicht verlieren*, na gavout mui penn d'e draoù ; *tabellarische Übersicht*, taolenn genwel b., taolenn grennañ b., taolenn grennwel b., taolenn gevansell b., berdaolenn b., brastaolenn b., kendaolenn b.

übersichtig ag. : [mezeg.] usstiwelek, hirwel.

Übersichtige(r) ag.k. b./g. : [mezeg.] usstiweleg g. [*liester* usstiweleien].

Übersichtigkeit b. (-) : [mezeg.] usstiwelegezh b., hirweled g.

übersichtlich ag. : 1. hewel, kenwel, sklaer, splann ; 2. distrob, dizolo.

Übersichtlichkeit b. (-) : 1. hewelled b., splanner g. ; 2. perzh bezañ distrob g., perzh bezañ dizolo g.

Übersichtskarte b. (-, -n) : kartenn a-skeul-vras b., kartenn genwel b., kartenn grennwel b., kartenn gevansell b.

Übersichtsplan g. (-s, -pläne) : tres hollek g., tres kevansell g., tres kenwel g., tres krennwel g.

Übersichtstabelle b. (-, -n) / **Übersichtstafel** b. (-, -n) : taolenn genwel b., taolenn grennañ b., taolenn grennwel b., taolenn gevansell b., berdaolenn b., brastaolenn b., kendaolenn b.

übersiedeln V.gw. rannadus. ha stag [*verb-skoazell sein* : ist übersiedelt / ist übergesiedelt] : divroañ, diflach da ; *nach Amerika übersiedeln*, mont da Amerika da chom, diflach da Amerika, diblasañ da vont da Amerika da chom.

Übersiedelung b. (-, -en) / **Übersiedlung** b. (-, -en) : divroerezh g., divroadenn b., divroadeg b.

Übersiedler g. (-s, -) : [istor, RDA] repuad g. [*liester* repuidi].

Übersiedlerin b. (-, -nen) : [istor, RDA] repuadez b.

übersilbern V.k.e. stag (hat übersilbert) : arc'hantañ, argantañ.

übersinnlich ag. : dreistskiantennel, trehontel, dizanvezel, dreistnatur, lezvredel, usvedoniel, usvedel, dreistbedel.

Übersinnlichkeit b. (-) : dreistskiantennegezh b., trehontegezh b., dizanvezegezh b., usvedegezh b.

übersintern V.k.e. stag (hat übersintert) : [tekn.] [metaloù, priouriezh] fritañ, kevanstagañ dre dommañ.

übersommern V.k.e. stag (hat übersommert) : ober war-dro e-pad an hañv.

V.gw. stag (hat übersommert) : tremen an hañv, hañviñ.

Übersommern n. (-s) : hañvadur g., hañvidigezh b., hañviñ g. ; *das Übersommern der Tierherden*, hañvadur an troelloù g., hañvidigezh an troelloù b.

überspannen¹ V.k.e. stag (hat überspannt) : 1. goleiñ ; *mit Stoff überspannen*, goleiñ gant lien, stigmañ gant lien ; 2. [pont] kas d'an tu all da, treuziñ, gaoliata, gaoliañ, fourchadiñ, fourchiñ dreist, tremen dreist da.

überspannen¹ V.k.e. stag (hat überspannt) : 1. stegnañ re, dreiststegnañ, stegnañ betek re, stegnañ en tu all d'ar pezh a zo dleet ; 2. [dre skeud.] *den Bogen überspannen*, mont re bell ganti, mont re lark ganti, mont re bell gant e rekedoù, ober re, mont er-maez, mont er-maez eus ar park, mont dreist ar yev (ar roudenn, an arroudenn, ar pal), mont dreist an treuzoù, mont dreist ar bord, direizhañ, mont dreist-penn, mont amplik mat ganti, boulc'hañ an dorzh dre an daou benn.

überspannt ag. : 1. c'hwezet, dreistreizh ; 2. bervek, bervet, diroll, birvilhet dreist, birvilhet holl, birvidik, alboet, re hardizh, darsoet, diboeil ; *überspannte Fantasie*, faltazi diroll b. ; *überspannte Einfälle*, mennozhioù darsoet ls., mennozhioù sot-mat ls., stultennoù ls., sorbiennoù ls., istampioù ls., istañsoù ls. ; *überspannter Mensch*, istañsour g., kalkenn b./g., papigo g. ; 3. souldrefuet, bervet, brouezet, mil inervet.

Überspanntheit b. (-) : 1. turmud g., esmae g., souldrefu g., from bras g., birvilh dreist g., strafuilh bras g., birvidigezh b. ; *geistige Überspanntheit*, birvidigezh spered b. ; 2. istampioù ls., istañsoù ls.

Überspannung b. (-, -en) : 1. [tredan.] usvarr g., usvarrañ g. ;

2. dreiststegnadur g. ; 3. turmud g., trefu g., from bras g., birvilh dreist g., strafuilh bras g., birvidigezh b. ; 4. trelat g., trevari g.

Überspannungsableiter g. (-s, -) : [tredan.] harz-foeltr g. [*liester* harzoù-foeltr], harz-usvarr g. [*liester* harzoù-usvarr].

überspielen¹ V.k.e. stag (hat überspielt) : kuzhat, skoachañ, goleiñ.

überspielen² V.k.e. stag (hat überspielt) : kopiañ, enrollañ, engravañ, adenrollañ, adlerc'hwezañ ; *eine Schallplatte auf eine Kassette überspielen*, enrollañ ur bladenn war ur c'hasedig.

Überspielung b. (-, -en) : adenrolladur g., adenrollañ g., adlerc'hwezadur g., adlerc'hwezañ g., engravañ g.

überspitzen V.k.e. stag (hat überspitzt) : c'hwezañ.

überspitzt ag. : c'hwezet, dreistreizh, divuzul, divoder.

übersprechen V.k.e. stag (überspricht / übersprach / hat übersprochen) : eilmouezhiañ ; *einen Film übersprechen*, eilmouezhiañ ur film ; *deutsch übersprochen*, eilmouezhiet en alamaneg.

Übersprechen n. (-s) : [pellgomz] diafoniezh b., trouzioù diafonek ls.

überspringen¹ V.k.e. stag (übersprang / hat übersprungen) :

1. lammat dreist, dreistlammat ; *einen Graben überspringen*, lammat dreist un douflez, gaoliata un douflez, gaoliañ un douflez, fourchiñ dreist un douflez, fourchadiñ un douflez, rampañ dreist un douflez ; 2. tremen dreist ; *eine Klasse überspringen*, tremen dreist ur c'hlas (Gregor) ; *ich habe diese Stelle übersprungen*, tremenet on bet hep lenn ar pennad-mañ, tremenet on bet dreist ar pennad-mañ, lezet em eus bet ar pennad-mañ hep bout lennet ; *einige Stufen überspringen*, *einige Etappen überspringen*, gaoliata an traoù, mont re vuan ganti, mont re brim ganti, mont primoc'h eget ar marc'h hon doug ; *beim Lesen Seiten überspringen*, lenn ul levr en ur c'haoliata ar pajennoù ; 3. tremen hep ; *eine Mahlzeit überspringen*, mont war var ur pred, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil berraat, tremen hep ur pred, tremen dreist ur pred (Gregor).

überspringen² V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : sprang über / ist übergesprungen] : 1. strinkañ ; 2. [dre skeud.] *von einem Gegenstand zum anderen überspringen*, mont eus ar c'hazh d'ar razh, kontañ kaozioù war ar stank, kaozeal diwar-benn ket ha netra, kaozeal dilokez, kaozeal jore-dijore, mont eus an eil kaoz d'eben, mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all, bezañ an diviz etrezo o roulat eus an eil kaoz d'eben, lammat eus an eil kaoz en eben, komz gogez, kontañ pemp pe nav, kontañ pemp ha nav, kontañ pemp ha pevar, ragellat, ragachat, pilat kaozioù, ranezenniñ, komz a-dreuz hag a-hed, komz a-dreuz hag a-dal, komz a-dreuz hag a-benn, bezañ gant e veg abred, bezañ gant e veg a-raok ; 3. [mezeg.] tredizhañ, kontammiñ ; *auf etwas überspringen*, kontammiñ udb. ; 4. *die Heiterkeit seines Freundes sprang auf ihn über*, drantz e vignon a begas ennañ ; 5. *das Feuer springt auf die Nachbarhäuser über*, an tan-gwall a dremen eus un ti d'egile, redek a ra an tan a di da di.

übersprudeln V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : ist übergesprudelt] : 1. fennañ (zrodiñ, fotañ) en ur eonenniñ (en ur virviñ, en ur spoumañ, en ur vouilhañ) ; 2. dont war an tan, dont d'an tan, birviñ dreist e varr leun, divordañ, dont da c'hwezañ war an tan ; 3. *von Witz übersprudeln*, bezañ atav ur fentigell bennak prest da lammat diwar beg e deod, bezañ un den fentus e kement stumm 'zo, bezañ troet da farsal ; *seine Augen sprudeln vor Freude über*, e zaoulagad a lintr gant ar joa, lugerniñ (steredenniñ, luc'hañ, birviñ, flammañ) a ra e zaoulagad gant al levezenez a zo ennañ, skediñ a ra al levezenez en e zaoulagad, al levezenez a luc'h en e zaoulagad, leun a

levenez eo e zaoulagad, berviñ a ra e zaoulagad gant ar stad a zo ennañ, seder eo e zaoulagad gant ar stad a zo ennañ, lugerniñ a ra e zaoulagad gant ar blijadur, al levenez a bar war e dal, skediñ a ra al levenez war e zremm, e zremm a bar warni al levenez, lugerniñ a ra al levenez en e lagad, lugerniñ a ra e zaoulagad gant ar blijadur, gwelet e vez al levenez o strinkañ diouzh e zaoulagad ; *von Lebensfreude übersprudeln, vor Lebensfreude übersprudeln, von Lebenslust übersprudeln, vor Lebenslust übersprudeln*, birviñ gant ar vuhez a zo en an-unan.

Überspülen V.k.e. stag (hat überspült) : disgwalc'hiñ ; *die Sturzwelle überspülte das Deck*, disgwalc'het e oa bet pont ar vag gant ar bern, diruilhañ a reas ar bern (ar wazh, ar barr-mor, an taol-mor) war pont ar vag.

überstaatlich ag. : dreistbroadel, dreiststadel.

Überstaatlichkeit b. (-) : dreistbroadelezh b., dreiststadelezh b.

Überstamm g. (-s, -stämme) : [bev.] usskourrad g.

Überstand g. (-s, -stände) : baleg g., balir g.

überständig ag. : 1. pezhell, taoulet, taouledet, re fouist, re fouest, ble, youst, bleudet, blot, diamzeret, moeltret ; *überständig werden*, pezhellaat ; *überständige Früchte*, frouezh pezhell (taoulet, taouledet, re fouist, re fouest, youst, bleudet, blot, diamzeret, moeltret) str. ; *überreif werden*, pezhellaat ; *überständiges Getreide*, ed tremen davev str. ; *überständiger Baum*, gwezenn mat da ziskar abaoe pell b. ; *überständige Hühner*, yer mat da zebrñ abaoe pell ls. ; 2. er-maez a c'hiz, diamzeret, divoaziet, dispredet ; *überständiger Brauch*, treuzvevadur g. ; 3. *ein überständiger Rest*, un nemorant g., ur peurrest g., ur rest g., ur restad g., un dilerc'h g., un dilerc'hiad g., un dilerc'hiadenn b., ul lostad g., ul lostennad b., un dreistad g., ur restaj g.

überstechen V.k.e. stag (übersticht / überstach / hat überstochen) : [kartoù] adtroc'hañ.

Überstechen n. (-s) : [kartoù] adtroc'h g.

überstehen¹ V.gw. rannadus [*verb-skoazell* haben : stand über / hat übergestanden] : bezañ o valirañ, bezañ war valir, bezañ o valediñ, difourkañ.

überstehen² V.k.e. stag (überstand / hat überstanden) : 1. trec'hiñ, trec'hiñ war, bezañ trec'h da, dont a-benn eus, bezañ evit, adsevel war gorre e vec'h, achap diouzh ; *etwas heil überstehen, etwas gesund überstehen, etwas glücklich überstehen*, en em dennañ dizroug eus udb, en em dennañ dizroug ag udb, dont salv eus udb, dont salv ag udb ; *eine Krise überstehen*, bezañ trec'h d'un enkadenn, dont a-benn eus un enkadenn ; *eine Krankheit glücklich überstehen*, achap diouzh ur c'hleñved ; *gerade eine Krankheit überstanden haben*, disoc'h a gleñved, distagañ diouzh kleñved, digleñvedañ, digleñvel, diglañviñ ; 2. [dre skeud.] *das Schlimmste ist überstanden*, echu eo gant ar pep gwashañ ; *P. er hat es überstanden*, graet en deus e lamm gwashañ, graet en deus al lamm, serret en deus e levr, marv eo, straket eo e graoñenn, aet eo diouti, aet eo alese, aet eo ac'hann, aet eo diwar ar bed, torret en deus e neudenn, laosket en deus e vramm diwezhañ, aet eo d'ar gevred, foeltret eo, graet en deus e astenn gar diwezhañ, lipet en deus e loa, lonket en deus e vabouzen, serret en deus e baraplu, ridet en deus e baraplu, serret en deus e baiplu, ridet en deus e baiplu, kollet en deus e groc'hen, sailhet eo er baihl, serret en deus e doull, kollet en deus e c'hwitell, troet en deus e lagad, graet en deus e dro, tremenet eo dreist kae ar vuhez, aet eo d'ar c'hae, distaliel eo diwar ar bed, aet eo er bord all, aet eo d'an tu all ; *wir haben es noch nicht überstanden*, n'omp ket deuet c'hoazh er-maez eus ar stloagenn - n'eo ket echu c'hoazh gant hon trubuilhoù, pell ac'hano - n'omp ket echu ouzh hon trubuilhoù, pell ac'hano -

n'omp ket pare gant hon trubuilhoù, pell ac'hano - n'omp ket deuet c'hoazh er-maez eus al lagenn - n'omp ket barrek c'hoazh - n'emaomp ket deuet c'hoazh.

überstehend ag. : o valirañ, o valediñ, balirek, war valir, a-skarv, baleget, a valir, a valed.

übersteigen¹ V.gw. rannadus [*verb-skoazell* sein : stieg über / ist übergestiegen] : 1. tremen dreist, pignat dreist, mont dreist ; *jemandes Kräfte übersteigen*, bezañ revec'h d'u.b. ; *das übersteigt meine Mittel, das übersteigt meine Verhältnisse*, n'em eus ket a-walc'h a aez evit prenañ seurt traoù ; 2. fennañ, zrodiñ, fotañ, divordañ, mont dreist e varr leun.

übersteigen² V.k.e. stag (überstieg / hat überstiegen) : 1. tremen dreist, pignat dreist, mont dreist, distremen ; 2. [dre skeud.] mont dreist, bezañ dreist, mont en tu all da, distremen ; *unsere Ausgaben übersteigen unsere Einnahmen*, drailhañ a reomp muic'h a arc'hant eget na c'hounezomp, tennañ a reomp muic'h eget na lakaomp ; *das übersteigt seine Kräfte*, kement-se a zo dreist e nerzh, kement-se a zo en tu all d'e nerzh, n'eo ket evit kement-se, kement-se a zo revec'h dezhañ, n'eo ket barrek diouzh an dra-se, ouzhpenn dezhañ eo an dra-se, n'en deus ket itrik a-walc'h da gas al labour-se da benn, emañ null ganti ; *das übersteigt meine Hoffnungen*, ne oan ket o c'hortoz kement all, ne oan ket en engortoz a gement-se, ne oan ket e-sell a se (a gen), ne oan ket e ged a se (a gen), kement-se a ya dreist ar pezh a esperen, an dra-se a ya dreist kement a c'hallen esperout, an dra-se a zo deuet da vat en tu all d'ar pezh a c'hallen gedall, an dra-se a zo deuet da vat mui eget na oufen gedall ; *das übersteigt mein Verständnis*, kement-se a zo dreist va maner (va skiant, va foell, va c'hompren, va meiz, va intentamant), setu aze avat ha 'zo dreist va skiant, n'on ket evit kompren an dra-se, n'on ket barrek ouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a zo trec'h din ; *das übersteigt den gesunden Menschenverstand*, an dra-se a zo en tu all da spered mab-den, an dra-se a zo dreist poell mab-den.

übersteigern V.k.e. stag (hat übersteigert) : 1. c'hwezañ, uhelaat, kreskaat, dreistkreskiñ ; *die Preise übersteigern*, lakaat ar prizioù da greskiñ, degas (lakaat) kresk war ar prizioù, dreistkreskiñ ar prizioù ; 2. teurel war, skeiñ war, lakaat dreist ; *jemanden übersteigern*, kinnig ur priz uheloc'h eget unan all, skeiñ (teurel) war u.b., lakaat dreist unan all.

übersteigert ag. : c'hwezet, dreistreizh, divuzul, divoder ; *übersteigerte Fantasie*, faltazi builh b., faltazi diroll b., faltazi vervidant b.

Übersteigerung b. (-, -en) : dreistkresk g.

Übersteigung b. (-, -en) : tremen g., pignadenn b., krapadenn b.

überstellen V.k.e. stag (hat überstellt) : reiñ, dereiñ ; *dem Gericht überstellen*, lakaat etre daouarn ar justis.

Übersterblichkeit b. (-) : dreistmerventi b.

übersteuern V.k.e. stag (hat übersteuert) : [fizik] usgouluzañ, dreistgouluzañ.

V.gw. stag (hat übersteuert) : [tekn., kirri-tan dre erlusk diaraok] ustreiñ, dreisttreiñ [*enebet ouzh istreiñ* untersteuern], diflipañ, tec'hel diwar an hent, rampañ diwar an hent, riklañ diwar an hent, ruzañ diwar an hent, flojañ.

übersticken V.k.e. (hat überstickt) : advrodañ.

überstiegen ag. : c'hwezet, dreistreizh, divuzul, divoder.

überstimmen V.k.e. stag (hat überstimmt) : lakaat en amdu, nac'hañ da-geñver ur vouezhiadeg, disteurel da-geñver ur vouezhiadeg ; *überstimmt werden*, bezañ lakaat en amdu, bezañ nac'het e ginnig en ur vouezhiadeg, bezañ an tu koll gant an-unan / gant an dra-mañ-tra da-geñver ur vouezhiadeg, mont an tu koll gant an-unan / gant an dra-mañ-tra da-geñver

ur vouezhiadeg ; *der Antrag wurde überstimmt*, nac'het e voe ar c'hinnig gant ar muianiver.

überstrapazieren V.k.e. stag (überstrapazierte / hat überstrapaziert) : goulenn re digant u.b./udb, regas u.b./udb, soulgas u.b./udb, mont dreist nerzhioù u.b./udb., drougimplijañ, gwallimplijañ, kammarverañ, kammober gant, reober gant, ober re gant ; *seine Stimmbänder überstrapazieren*, sachañ re war e vouezh ; *ein Pferd überstrapazieren*, difindaoniñ ur marc'h / mont a holl nerzh ur marc'h (Gregor), regas ur marc'h, mont a-zifronk-marc'h.

überstrapaziert ag. : tremen teuc'h g., teuc'het betek an neudenn g., parev, aet, aet betek an neudenn, uzet betek an neudenn, debret, dirapar, rouedenet, navet.

überstreichen V.k.e. stag (überstrich / hat überstrichen) : goloñ gant ur gwiskad bennak, induañ, lindrenniñ, lindriñ, gwisponañ, adlivañ.

überstreifen V.k.e. ha V.em. rannadus (hat übergestreift) : *sich (dat.) etwas überstreifen*, gwiskañ udb, lakaat udb en-dro d'an-unan ; *Kleidungsstücke schnell und ohne besondere Sorgfalt überstreifen*, en em wiskañ buan-ha-buan, lammat en e vragoù, en em silañ dre hast en e zilhad, en em houstañ, en em endramañ (en em ensac'hañ) gwellañ ma c'haller.

Überstrom g. (-s,-ströme) : [tredan] usread g.

Überstromauslöser g. (-s,-) : [tredan] distoker g.

überströmen¹ V.k.e. stag (hat überströmt) : beuziñ, liñvañ, liñvadenniñ, gouelediñ, diruilhat war, lonkañ ; *mit Blut überströmt*, leun-wad, leun a wad, gwadigellet, gwad-ha-labez tout, labezet a wad, leun a wad, gwad warnañ holl, gwad-holl, gwadek-bev, en e wad.

überströmen² V.gw. rannadus [verb-skoazell sein : ist übergeströmt] : 1. fotañ, dic'hlanñ, fennañ, zrodiñ, mont dreist e varr leun, divordañ ; *das Wasser strömt über*, fotañ (dic'hlanñ, fennañ, zrodiñ) a ra an dour ; 2. ruilhal, deverañ ; 3. [dre skeud.] bezañ leun a ; *vor Freude überströmen*, bezañ e galon barleun gant al levenez, bezañ e galon barr gant al levenez, bezañ e galon barr a levenez, bezañ e galon barr a joa, bezañ en e laouenañ, bezañ e-kreiz e levenez, bezañ ouzhpenn laouen, bezañ laouen-ran, bezañ ken laouen ha tra, bezañ laouen evel an heol, bezañ ken laouen hag an heol, bezañ seder evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ul laouenan, bezañ seder evel ul laouenanig, bezañ lirzhin evel ul laouenanig, bezañ lirzhin evel ul vleunienn, bezañ laouen-dreist, nijal (tridal) gant al levenez, bezañ an traoù war ar pevarzek-kant gant an-unan, na vezañ evit e levenez, bezañ fest en an-unan, bezañ digor d'an-unan, na zougen an douar an-unan, nijal gant ar stad a zo en an-unan, bezañ beuzet e-barzh al levenez, bezañ beuzet e-barzh al laouenidigezh, bezañ e barr al levenez, bezañ barr gant al levenez, bezañ barret a levenez, bezañ leun-barr a levenez, bezañ laouen evel an deiz, bezañ al levenez o strinkañ diouzh an-unan ; *mit überströmender Herzlichkeit*, a greiz kalon, a galon frank / a galon digor (Gregor), gant kaloniezh vras, kalon-vat-holl, a galon vat, a-wir-galon ; *voll überströmender Freude*, e galon barr gant al levenez, e galon barr a levenez, e galon barleun gant al levenez, e galon barr a joa, en e laouenañ, e-kreiz e levenez, beuzet el levenez.

Überstrumpf g. (-s,-strümpfe) : bodre g., bodreenn b. [liester bodreoù], garwisk g., gargen g., trikheuz g., trikemardoù ls., triketoù ls., chaoch g., gamachenn b. [liester gamachoù], gweltrenn b. [liester gweltroù], gweltrezenn b. [liester gweltrezoù].

überstülpen V.k.e. rannadus (hat übergestülpt) : *jemandem etwas überstülpen*, kuzhat penn u.b. gant udb, goleiñ penn u.b. gant udb.

V.em. rannadus : **sich (dat.) etwas überstülpen** (hat sich übergestülpt) : kuzhat e benn gant udb, goleiñ e benn gant udb. **überstumpf** ag. : [mentoniezh] askek ; *überstumpfer Winkel*, korn askek g.

Überstunde b. (-,-n) : dreistamzer b., eurvezh-labour ouzhpenn b., eurvezh ouzhpenn b., eurvezhiad ouzhpenn b., labour dreistdevezh g. ; *Überstunde bei Teilzeitarbeit*, eurvezh klokaat b. ; *die geleisteten Überstunden abfeiern*, atoriñ eurioù. **Überstundenzuschlag** g. (-s,-zuschläge) : adgopr evit an eurvezhioù labour ouzhpenn g., dic'haou dreistamzer g.

überstürzen¹ V.k.e. stag (hat überstürzt) : difraeañ, difraeañ ober udb, hastañ ober udb, hastañ udb, ober war ar prim, ober war an tizh, ober trumm-ha-trumm, ober (udb) a-brez, ober (udb) dre brez, ober re vuan, ober hep en em soñjal a-zevri, ober (udb) dre hast, daoulammat (udb), dihasañ (udb), ober (udb) diwar vont, ober (udb) diwar mont ha hanter vont, ober (udb) a-bempoù, ober (udb) diwar herr, ober (udb) gant herr, ober (udb) gant kalz a herr ; *nur nichts überstürzen !* arabat gaoliata an traoù, arabat mont re vuan ganti, arabat mont re brim ganti, arabat mont primoc'h eget ar marc'h hon doug ; *eine Entscheidung überstürzen*, hastañ un disentez.

V.em. stag : **sich überstürzen** (hat sich (ak.) überstürzt) : hastañ, ober buan-ha-buan, ober trumm-ha-trumm, mont a-dizh, mont gant diere, dont fonnus ; *die Ereignisse überstürzen sich*, ar rod a dro buan, buan-tre e cheñch stad an traoù, ur strobab darvoudoù a erru lerc'h-war-lerc'h, ur strobab darvoudoù a erru en un taol, darvoudoù a zegouezh lerc'h-ouzh-lerc'h.

überstürzen² V.k.e. rannadus (hat übergestürzt) : lakaat war udb.

V.gw. rannadus [verb-skoazell sein : ist übergestürzt] : 1. kouezhañ a-bennbouzell ; 2. [kirri] troc'holañ, c'hweniañ, milinañ.

überstürzt ag. : 1. trumm, graet diwar herr, graet buan-ha-buan, graet trumm-ha-trumm, graet a-brez, graet dre brez, graet re vuhan, graet prim ; 2. a-drefu, a-stlabez, a-drak, rak e dal ; *überstürzte Flucht*, diskrap a-drefu g., tec'h diwar herr g., tec'h rak e dal g., skampadeg b., tec'hadeg b.

Adv. : a-randon, diwar ar flip, a-benn-kas, a-drefu, diouzhtu war ar prim, war an tizh, trumm-ha-trumm, prim-ha-prim, en un hunvre, a-daol-trañch, a-droc'h-trañch, a-droc'h-mogn, hep ober seizh soñj, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, en ur lezel pep tra a-dreuz-foran, en ur lezel pep tra da foran, diwar blaen ha barr, pront, eskuit, timat, d'an druilh-drask, d'an druilh-drast, d'an druilh, d'illo, gant mall bras, gant hast bras, gant herr bras, hast bras gantañ, gant hastidigezh vras, gant prez vras, dre brez, gwall brez ennañ, gwall brez gantañ, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-benn-herr, a-bost, a-hast-kaer, gant pep tizh, d'ar c'haloup, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, diwar dizh, diwar brim, war ar prim, war an tizh, difrae-kaer, diwar zifrae, gant difrae bras, gant diere, buan-ha-buan, dre hast, dipadapa, en ur flipad, eus e vuan, a-hast-kaer, a-brez-kaer, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant d'illo bras, evel an tan, d'an tan ruz ; *das Schiff überstürzt verlassen*, kuitaat ar vag dre spont, kuitaat ar vag a-drefu ; *überstürzt handeln*, mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, mont a-raok e benn, mont dezhi bourlik-ha-bourlok (hep ober seizh soñj, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat), lakaat e gein en e c'houlou, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña, sailhañ war udb evel war grampouezh lardet, bezañ pront evel ul Leonad ; *überstürzt fliehen*, diskrapañ, sachañ ar skasoù gant an-unan (*e skasoù gantañ, he skasoù ganti h.a.*), sachañ war e skasoù, sachañ war e loaioù, sachañ war e ivinoù, ober gaol, ober botoù kazel, lakaat e seolioù en e

c'hodell, ober gar, skarañ er ouinell, skarzhañ kuit, karzhañ a-drefu, skarañ a-drefu, ober gardenn, kavout (tapout, kemer) hed e c'har, klask e ribouloù, klask e ribinoù, en em skrabañ, flipat er-maez, tec'hel evel ur spontailh.

Überstürzung b. (-) : trummed b., hastidigezh b., dipadapa g., hastizded b., hastizder g., hastifted b., hastifter g., difrae g. **übertäfel** V.k.e. stag (hat übertäfelt) : lambruskañ.

Übertagearbeiter g. (-s,-) : [mengleuz.] mengleuzier na labour ket e foñs ar mengleuz g.

Übertagebau g. (-s) : mengleuz digor b., mengleuz en dizolo b., mengleuz dindan an amzer b.

übertakelt ag. : [merdead.] dreistlienet.

übertariflich ag. : a-us d'ar feur-emglev war ar goproù.

übertäuben V.k.e. stag (hat übertäubt) : damvougañ, reiñ didorr da ; *das Kopfweh übertäubte die Zahnschmerzen*, ken poazh e oa gant ar boan-benn na gleve ket e zroug-dent ken.

Übertäubung b. (-,-en) : [poan] damvougañ g., damvougadur g.

überteuern V.k.e. stag (hat überteuert) : *die Preise überteuern*, rebriziañ e varc'hadourezh, soulwerzhañ, rewerzhañ / re istim e varc'hadourezh (Gregor).

überteuert ag. : re uhel e briz, ker-spontus, ker-daonet, ker-ruz, dreist da ger, ker dreist, ker-du, divezh, ker-divalav, ruz, ken ker ha pebr da veurlarjez, an hanter re ger, direzon, er-maez a briz, dibriz ; *überteuerter Verkauf*, rewerzh b., soulwerzh b. ; *überteuert verkaufen*, gwerzhañ re ger, rewerzhañ, soulwerzhañ.

Überteuerung b. (-,-en) : rebriziañ g., keraouez b., kernez b., kerteri b.

Übertherapie b. (-,-n) : [mezeg.] arloup yac'hadel g.

Übertitel g. (-s,-) : [c'hoariva] usskrid g. [*liester* usskridoù], P. ustitl g. [*liester* ustitloù].

übertiteln V.k.e. stag (hat untertitelt) : [c'hoariva] usskridañ, P. ustitlañ.

Übertitelung b. (-,-en) : [c'hoariva] usskridañ g., P. ustitlañ g.

übertölpeln V.k.e. stag (hat übertölpelt) : *jemanden übertölpeln*, reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvalet) da blomañ d'u.b., lakaat da grazañ, reiñ kelien (kañvalet, poulc'hennou, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b., pentañ lern d'u.b., finesiñ ouzh u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., devañ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, bilhiñ, gludañ, bouc'hiñ, punañ, tizhout, flemmañ, bratellañ, stranañ, stranigañ, skobardiñ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, bouc'hañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, riñsañ, toazañ, kaotañ ha pegañ) u.b., klaviañ u.b., c'hwannat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louamiñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., touzañ e c'henoù d'u.b.

Übertölpelung b. (-,-en) : bratellerezh g., lorberezh g., touellerezh g.

übertönen V.k.e. stag (hat übertönt) : huchal kreñvoc'h eget, bezañ trouzusoc'h eget, bezañ klevet dreist d'an trouzioù all ; *ihre Stimme übertönte all die anderen*, klevet e veze he mouezh war-greiz tout an dud, goloet e oa kaoz ar re all gant he mouezh ; *jemandes Stimme übertönen*, lazhañ mouezh u.b. gant an trouz, huchal kreñvoc'h eget u.b., bezañ trouzusoc'h eget u.b., goloñ kaoz u.b. gant un trouz bennak, mougaf mouezh u.b.

Übertopf g. (-s,-töpfe) : golo-pod g.

Übertrag g. (-s,-träge) : [kenwerzh, mat., stlenn.] astaal g.

übertragbar ag. : 1. treuzkasadus, ardestadus, treuzdougadus, dilezadus, nevidadus, diandroadus, ... diandreñ ; *nicht übertragbar*, andilezadus ; *durch Giro übertragbar*, treuzdougadus dre ardestadur ; *übertragbare Rente*, leve diandreñ g., leve ar pried marv g. ; 2. [mezeg.] kontammus, binimus, pegus, spegus, stagus, tredizhus, poreüs, poreel, poreek ; *übertragbare Krankheit*, kleñved tredizhus g., kleñved-red g., kleñved pegus g., kleñved spegus g., kleñved stagus g., kleñved kontammus g., kleñved poreüs g., pore g., poread g. ; *sexuell übertragbare Krankheit*, kleñved revdredizhus g., kleñved tredizhus dre ar rev g., kleñved tapet dre zarempredoù rev g., kleñved degaset gant an darempredoù rev g., kleñved revel (gwenerel) g., [dispredet] kleñved vil g., kleñved lous g. ; 3. [stlenn.] amloadus ; 4. [gwir] laesadus, kas ; *nicht übertragbar*, dilaesadus.

Übertragbarkeit b. (-) : 1. treuzkasadusted b., ardestadusted b., treuzdougadusted b., dilezadusted b., nevidadusted b., diandroadusted b. ; 2. [mezeg.] tredizhusted ; 3. [stlenn.] amloadusted b. ; 4. [gwir] laesadusted b., kasadusted b.

übertragen V.k.e. stag (überträgt / übertrug / hat übertragen) :

1. dereiñ, dizerc'hel, ober aotreoù ; *jemandem etwas übertragen*, a) ober e zilez eus udb d'u.b., dilezel udb gant u.b. ; b) kargañ u.b. d'ober udb, lakaat u.b. d'ober udb, kargañ u.b. eus udb, fiziout ur garg en u.b., fiziout ur gefridi en u.b., kemenn d'u.b. ober udb, reiñ d'u.b. an emell eus udb, reiñ an emell d'ober udb d'u.b., reiñ udb en emell d'u.b., reiñ kefridi d'u.b. d'ober udb., kefridiañ u.b., daveiñ u.b. d'ober udb., leuriñ u.b. evit udb. ; *jemandem Verantwortung übertragen*, atebekaat u.b. ; *jemandem ein Amt übertragen*, dileuriñ ur garg d'u.b., dereiñ ur garg d'u.b., lakaat u.b. en ur garg, gelver u.b. d'ur garg, daveiñ u.b. d'ur garg, reiñ ur garg en emell d'u.b. ; *auf der Grundlage der mir übertragenen Befugnisse*, dre ar galloud a zo roet din.

2. [arc'hant.] treuzkas, treuzdouden, treuzskrivañ, asteurel [*pennrann* astaal], eildouden ; *eine Geldsumme übertragen*, a) treuzdouden ur sammad arc'hant war ur gont ; b) asteurel ur sammad arc'hant ; *durch Indossament übertragen*, ardestañ ; *die Ausgaben ins Rechnungsbuch übertragen*, eildouden an dispignoù e levr ar c'hontoù ; *der zu übertragende Gesamtbetrag*, an hollad da asteurel g. ; *einen Besitztitel auf seine Kinder übertragen*, eildouden un teul perc'henniezh d'e vugale.

3. teurel [*pennrann* taal] ; *seine Zuneigung auf jemanden übertragen*, teurel e garantez war u.b.

4. [yezh.] treuzyezhañ, keyvezhañ, treiñ, lakaat ; *ins Bretonische übertragen*, treiñ (treuzyezhañ, lakaat) e brezhoneg ; *übertragene Bedeutung*, skeudenn-lavar b.

5. [stlenn.] a) treuzodiñ ; *in Maschinensprache übertragen*, treuzodiñ en areg ijinenn ; b) [stlenn.] *Daten übertragen*, treuzkas roadennoù.

6. *übertragen werden*, bezañ treuzkaset ; *dieses Wort wurde bald in die Umgangssprache übertragen*, ar ger-se a voe degemeret buan a-walc'h gant ar bobl.

7. [skingomz, skinwel] skignañ, skingas ; *im Fernsehen übertragen*, pellskignañ, skinweliñ ; *im Rundfunk übertragen*, skingas, skignañ ; *eine Sendung übertragen*, skingas un abadenn, skignañ un abadenn ; *eine Sendung live übertragen*, skingas un abadenn war-eeun, skignañ un abadenn war-eeun.

8. eilskrivañ, adenrollañ, soneilañ.

9. [mezeg., bev.] a) trezougen, treledañ ; *eine Krankheit auf jemanden übertragen*, trezougen ur c'hleñved d'u.b. ; *die Pest auf jemanden übertragen*, bosenniñ u.b., trezougen ar vosenn d'u.b. ; *übertragen werden*, bezañ trezouget ; *der Paludismus (die Malaria) wird von Stechmücken übertragen*, ar moustiked

eo a drezoug ar baludegezh ; *Fliegen übertragen Mikroben*, ar c'helien a drezoug garvevien ; **b)** treuzkas, pourchas ; *die Immunität übertragen*, treuzkas an hangae, pourchas an hangae ; **c)** *jemandem Blut übertragen*, treuzskuilhañ gwad e korf u.b.

10. dedalvout, dedalvezout, arverañ ; *eine Methode auf etwas (ak.) übertragen*, dedalvezout un hentenn d'udb, dedalvout un hentenn d'udb, arverañ un hentenn gant udb/evit udb.

11. [mat.] daveiñ ; *die behaltene Zahl übertragen*, asteurel an dalc'haden.

V.em. stag **sich übertragen** (überträgt sich / übertrug sich / hat sich (ak.) übertragen) : **1.** [mezeg] **a)** *diese Krankheit überträgt sich*, hennezh a zo ur c'hleñved tredizhus (spagus, stagus) ; **b)** *tredizhañ, kontammiñ ; die Krankheit übertrug sich auf ihn*, tredizhet e voe gant ar c'hleñved, kontammet e voe gant ar c'hleñved.

2. *die Heiterkeit seines Freundes übertrug sich auf ihn*, drantz e vignon a begas ennañ.

übertragen² V.k.e. rannadus (trägt über / trug über / hat übergetragen) : dougen d'ul lec'h all, lakaat en ul lec'h all, treuzlec'hiañ, treuzlakaat, treuzdouden.

übertragen³ ag. : [yehz.] *übertragene Bedeutung*, skeudenn-lavar b. ; *im übertragenen Sinn*, dre skeudenn-lavar ; *der wörtliche Sinn und der übertragene Sinn eines Wortes*, ster kwer ha ster dre skeudenn-lavar ur ger.

Adv. : dre skeudenn-lavar.

Überträger g. (-s,-) : [mezeg.] trezouger g. [*liester trezougerioù*] ; *die Tsetsefliege ist der Überträger der Schlafkrankheit*, trezouget e vez kleñved ar c'housk (an derzienn hunadus) gant ar c'helien tse-tse.

Übertragung b. (-,-en) : **1.** treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasaden b., treuzkasad g., treuzlec'hiadur g., treuzlakadur g., dereadur g., deroadur g. ; *Übertragung der Amtsgewalt*, deroadur ur garg bennak g., kadoridigezh b., lakidigezh en ur garg bennak b., dereadur ar galloud g. ; *Übertragung von Verantwortung*, atebekadur g., atebekaat g. ; [gwir] *Übertragung von Eigentum*, dereadur madoù g.

2. [skingomz] skignadenn b., skingaserezh g., skingas g., skingasaden b., abadenn b. ; *wir blinden uns wieder in die Übertragung des Spiels ein*, distroomp bremañ d'ar match evit ur skingasaden war-eeun ; *Direktübertragung, Liveübertragung*, skignadenn war-eeun b. ; [fizik] *Übertragung und Empfang von Wellen*, kaserezh ha pakerezh gwagennoù ; *optische Übertragung*, treuzdoug optikel g. ; *Massenübertragung*, treuzdoug tolz g. ; *Wärmeübertragung*, treuzdoug gwrez g.

3. [yehz.] troidigezh b., troadur g., treiñ g., treuzyezhañ g.

4. [lenn.] skeudenn-lavar b.

5. [arc'hant.] **a)** [oberenn] treuzdougaden b. ; **b)** [ober] treuzdouden g., treuzdougadur g.

6. dilez g., dilezad g. ; *Übertragung von Vermögen, Übertragung von Gütern*, dilez madoù g.

7. [gwir] roadenn b., treuzdoug g., treuzdougadur g.

8. [tredan., aezhenn h.a.] dezougerezh g., dezoug g. ; *Elektrizitätsübertragung*, dezougerezh tredan g. ; *Gasübertragung*, dezougerezh aezhenn g.

9. [bred.] treuzdoug g. ; *eine Übertragung ablösen*, ezdanzen un treuzdoug ; *eine Übertragung betreffend*, treuzdoug.

10. [mezeg.¹, kleñved] trezoug g., trezougadur g., tredizh g. ; *horizontale Übertragung*, tredizh diazremm g. ; *vertikale Übertragung*, tredizh diazerc'h g. ; *Übertragung durch Sexualkontakt*, tredizh revel g., trezoug revel g. ;

11. [mezeg.², kroc'hen] imboudañ g., imboud g.

12. [tekn.] treuzkaserezh g., treuzkasadur g., treuzkas g., treuzkasaden b.

13. [stlenn.] *serielle Übertragung*, treuzkas a-steud g. ; *analoge Übertragung*, treuzkas kemblac'hel g. ; *synchrone Übertragung*, treuzkas goubred g. ; *bidirektionale Übertragung, Zwei-Wege-Übertragung*, treuzkas daouank g.

Übertragungsempfänger g. (-s,-) : [gwir] dilezadur g., dizalc'hadur g.

Übertragungsfehler g. (-s,-) : fazi treuzkas g.

Übertragungsgeschwindigkeit b. (-,-en) : [stlenn.] kas g.

Übertragungskanal g. (-s,-kanäle) : kanol bellgehentiñ b.

Übertragungsmittel n. (-s,-) : gwezher treuzkas g. [*liester gwezherioù treuzkas*].

Übertragungsneurose b. (-,-n) : [bred.] neuroz treuzdoug b., neuroz treuzdoug b.

Übertragungsrate b. (-,-n) : [stlenn.] kas g.

Übertragungsurkunde b. (-,-n) : testeni an dilezaden g., testeni ar roidigezh g., dilezoù ls., skrid dilez g.

Übertragungsvermerk g. (-s,-e) : [kenw.] ardestadur g.

Übertragungsvertrag g. (-s,-verträge) : skrid dilez g.

Übertragungswagen g. (-s,-) : [skingomz] karr darouezañ g., karr skingas g.

Übertragungsweg g. (-s,-e) : [mezeg.] hent trezouden g., doare ma vez treuzkaset ur c'hontammadur g.

übertrainieren V.k.e. (trainierte über / hat übertrainiert) : dreistgourdonañ.

V.gw. (trainierte über / hat übertrainiert) : dreistgourdonañ.

Übertraining n. (-s,-s) : [sport] dreistgourdonerezh g.,

übertreffen V.k.e. stag (übertrifft / übertraf / hat übertroffen) :

1. *jemanden übertreffen*, souriñ war u.b., sevel dreist unan all, bountañ dreist unan all, kaout al lañs war u.b., kaout lañs war u.b., pakañ u.b., lañsañ war u.b., bezañ en tu all d'u.b., bezañ re d'u.b., bezañ dreist u.b., bezañ trec'h d'u.b., trec'hiñ war u.b., talvezout war u.b., tremen u.b., paseal u.b., peliat u.b. ; *sein Mut übertrifft seine anderen Eigenschaften*, ar gwellañ ennañ eo e nerzh-kalon ; *jemanden an Talent übertreffen*, bezañ ampartoc'h (barrekoc'h) eget u.b., sevel dreist unan all e-keñver ampartiz, bountañ dreist unan all e-keñver ampartiz, kaout al lañs war u.b. evit pezh a sell ouzh an ampartiz, pakañ u.b. evit pezh a sell ouzh an ampartiz, tremen u.b. a-fet ampartiz, paseal u.b. a-fet ampartiz ; *beim Rennen übertrifft er sie alle*, gwelloc'h eo da redek eget an an holl anezho ; *jemanden weit übertreffen, jemanden weitaus übertreffen*, bezañ war an ampl gwelloc'h (war an ampl barrekoc'h) eget unan all, bezañ pell gwelloc'h (pell barrekoc'h) eget unan all, bezañ un toullad gwelloc'h (un toullad barrekoc'h) eget unan all, bezañ un hanter gwelloc'h (un hanter barrekoc'h) eget unan all, bezañ un tamm mat gwelloc'h (un tamm mat barrekoc'h) eget unan all, bezañ ur barr en tu all d'u.b., bezañ ur barr gwelloc'h (ur barr barrekoc'h) eget unan all, bezañ kalz gwelloc'h (kalz barrekoc'h) eget unan all, bezañ kant gwech gwelloc'h (kant gwech barrekoc'h) eget unan all ; *die Anzahl der Stadtbewohner übertrifft jetzt die der Landbewohner*, muioch a dud a zo e kêr bremañ eget war ar maez ; *die Leistungsfähigkeit der Amerikaner übertrifft die der Europäer*, uheloc'h e vez oberiusted an Amerikaned eget hini Europiz ; *er übertrifft sie alle*, n'eus ket en tu all dezhañ [d'ober udb], barrekoc'h eo eget nep hini all, n'eus nikun evit e bakañ, n'eus den gouest d'e bakañ, n'eus nikun evit c'hwistañ gantañ, [dre fent] hemañ eo an hini kozh anezho, hennezh eo an den muiañ.

2. *das übertrifft meine Hoffnungen*, ne oan ket o c'hortoz kement all, ne oan ket en engortoz a gement-se, ne oan ket e-sell a se (a gen), ne oan ket e ged a se (a gen), kement-se a ya dreist ar pezh a esperen, an dra-se a ya dreist kement a

c'hallen esperout, an dra-se a zo deuet da vat en tu all d'ar pezh a c'hallen gedall, an dra-se a zo deuet da vat mui eget na oufen gedall.

3. bezañ brasoc'h eget, bezañ uheloc'h eget.

V.em. **sich übertreffen** (übertrifft sich / übertraf sich / hat sich (ak.) übertroffen) : *sich selbst übertreffen*, en em drec'hñ ; *er versucht sich selbst zu übertreffen*, klask a ra mont dreistañ e-unan ; *sie versuchten, sich gegenseitig in Eleganz zu übertreffen*, kaer pe gaeroc'h e oant gwisket ; *sie versuchten, sich gegenseitig an Eifer zu übertreffen*, holl e oant gredusoc'h pe c'hredus.

übertreiben V.k.e. ha V.gw. stag (übertrieb / hat übertrieben) : amplaet an traoù, kreskiñ an traoù, mont re amplik ganti, mont gwall amplik ganti, c'hwezañ an traoù, lakaat war ar barr, lammat dreist ar c'harzh, mont er-maez, mont dreist ar roudenn (dreist an arroudenn, dreist ar yev), mont dreist an treuzoù, mont dreist ar bord, mont diwar an arroudenn, mont dreist ar pal ganti, tremen ar pal, skeiñ diwar re, ober re, mont re bell ganti, mont re lark ganti, mont amplik dezhi, mont amplik ganti, lammat dreist ar c'hleuz, mont er-maez eus ar park, lavaret amploc'h eget justoc'h, lakaat da grazañ, lavaret amplik, relavaret, reober, relakaat, regreskiñ, regemer, rebriziañ, c'hwezañ ar wirionez, stambouchañ ar wirionez, mont en tu all d'ar wirionez, mont betek re ; *verbal übertreiben*, mont re bell gant e gomzoù, lavaret amplik, mont amplik mat ganti ; *er übertreibt seine Ansprüche*, mont a ra re bell (re lark, betek re) gant e rekedoù ; *man sollte seine Ansprüche nicht übertreiben*, ret eo gouzout moull, ne faot ket diskroc'henañ ar maout ent-bev, arabat mont re bell (re lark, betek re) ganti, ur ritenn ez eus, ur ritenn a zo ; *dieses Mal übertreibst du aber*, te 'vat a ya er-maez en dro-mañ, te 'vat a ya re bell ganti en dro-mañ, te 'vat a ya re lark ganti en dro-mañ, te 'vat a ya re frank ganti en dro-mañ, kostezañ a rez re hir a-c'hin en dro-mañ, re lark en holl ez ez ganti en dro-mañ, re bell holl ez ez ganti en dro-mañ ; *maßlos übertreiben*, mont dreist-penn ; *etwas maßlos übertreiben*, ober gwelien gant udb, ober ur bern charre gant udb ; *man soll nichts übertreiben*, arabat deomp mont en tu all d'ar wirionez ; *ohne zu übertreiben*, hep mont re bell ganti, hep lakaat tra war ar barr ; *ihr übertreibt*, amplik mat ez it ganti.

Übertreibung b. (-,-en) : c'hwezañ g., c'hwezerezh g., c'hwezadur g., kreskañ b., relavarout g., relakaat g., reober g., regreskiñ g.

übertreten¹ V.gw. rannadus [verb-skoazell sein : tritt über / trat über / ist übergetreten] : **1.** cheñch tu ; *zum Feind übertreten*, mont en tu gant e enebourien gozh, cheñch kamp, en em lakaat en tu gant an enebourien, treiñ a-du gant e enebourien, kouezhañ e lamm e enebourien, trubardiñ e vro (e gostezenn), treiñ kein, treiñ banniel, treiñ e bastell, treiñ penn d'e vazh, treiñ diwar e garnoù, cheñch tu d'e chupenn ; *zu einer anderen Religion übertreten*, cheñch feiz, cheñch relijion, kemm kredenn, andreiñ ouzh ur relijion bennak.

2. [sport] mont dreist al linenn, distremen al linenn, mont dreist ar ritenn, distremen ar ritenn.

3. fotañ, dic'hlanañ, fennañ, zrodiñ, mont dreist e varr leun, divordañ.

4. mont e-barzh un dra all ; *das Gift ist ins Blut übergetreten*, tremenet eo ar pistri e-barzh ar gwad.

übertreten² V.k.e. stag (übertritt / übertrat / hat übertreten) : **1.** mont diwar, regiñ, terriñ, treuztremen, troc'holiañ, ober ur c'hlozadenn d'ur reolenn bennak, gourzhmonediñ ouzh ; *eine Vorschrift übertreten*, mont diwar (disentiñ ouzh, mont a-enep) ur reolenn, mankout d'ur reolenn, tremen hebiou d'ur reolenn, ober ur boulc'h d'ur reolenn, terriñ ur reolenn, disentiñ ouzh ur reolenn, gourzhmonediñ ouzh ur reolenn, na blegañ d'ur reolenn,

na zoujañ d'ur reolenn ; *ein Verbot übertreten*, mont a-enep un difenn, na zoujañ d'un difenn ; **2.** tremen, distremen ; [sport] *die Spielfeldlinie übertreten*, mont dreist al linenn, distremen al linenn, mont dreist ar ritenn, distremen ar ritenn ; *den Stoßring nicht übertreten, den Wurfing nicht übertreten*, derc'hel e droad er par. V.em. stag : **sich** (dat.) **etwas übertreten** (übertritt sich / übertrat sich / hat sich übertreten) : diazoañ udb, dilec'hiañ udb, distresañ udb, gweañ udb ; *sich den Fuß übertreten*, diazoañ (dilec'hiañ, distresañ) e ufern, gweañ e droad.

Übertreter g. (-s,-) : gwaller g., torrer g., renead g.

Übertretung b. (-,-en) : **1.** torridigezh b., torradur g., torradenn b., torr g., felladenn b., torr-lezenn g., treuztremen g., anvirezh g. ; *Übertretung des Gesetzes*, felladenn b., torr-lezenn g., torridigezh al lezenn b., terridigezh al lezenn b., torradur al lezenn g., gourzhmoned g. ; **2.** cheñchamant relijion g., cheñchamant feiz g., kemm kredenn g.

übertrieben ag. : c'hwezet, re vras, re uhel, dreist dalc'h, dreistmuzul, dreistmoder, dreistreizh, amplik, direizhet, direizh, dijañ, dreistpenn ; *eine übertriebene Angst*, un aon dreist dalc'h g. ; *ihr schlechter Ruf ist wohl übertrieben*, an dud-se n'int ket ken gwazh ha ma'z int brudet (fallvrudet) ; *übertriebener Alkoholgenuss*, an abuz eus an alkool g., an evañ direizhet g., an evañ re g. ; *es wäre übertrieben zu behaupten, dass ...*, mont re bell ganti e vefe lavaret e ... ; *das ist ein bisschen übertrieben*, se so amplik ; *übertriebene Strapaze eines Pferdes*, eurvar g. ; *übertriebene Zärtlichkeit*, teneridigezh dreistpenn b.

Adv. : betek re, re en holl, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, kalz re, dreistmoder, divoder, hep moder, dreistmuzul, dreistment, dreist ar pal, dreist-goñvor, dreistkont, a-dropiti, dreistkemm, dreist pep muzul, divent, dreistkred, dreistpenn, dreistreizh ; *übertrieben misstrauisch*, re zisfizius en holl, disfizius betek re ; *übertrieben höflich sein, übertrieben verbindlich sein*, ober sioupleoù ; *übertrieben freundlich, übertrieben lebenswürdig*, libistr tout, gogez, tanav, melus, douserus, luban, mitaouik, milis, chaou, klouar, mitennek, flourik ; *übertrieben freundlich sein*, bezañ douserus, ober e veg mel, ober e vitaouig, klouarenniñ ; *übertrieben freundlicher Mensch*, klouarenn b. ; *übertrieben freundliche Stimme*, mouezh vitaouik b. ; *übertriebene Gesetzestreue*, gwirelouriezh b.

Übertritt g. (-s,-e) : **1.** tremenidigezh b., tremen g. ; **2.** *Übertritt zu einer anderen Religion*, cheñchamant relijion g., cheñchamant feiz g., kemm-kredenn g., andreiñ ouzh ur relijion all g.

übertrumpfen V.k.e. stag (hat übertrumpft) : **1.** [kartoù] adtroc'hañ ; **2.** *jemanden übertrumpfen*, souriñ war u.b., sevel dreist unan all, bountañ dreist unan all, kaout al lañs war u.b., kaout lañs war u.b., lañsañ war u.b., pakañ u.b., bezañ en tu all d'u.b., bezañ dreist u.b., bezañ trec'h d'u.b., kemer e greñv war u.b., kemer an hol war u.b., kemer lañs war u.b., kemer al levezon war u.b.

Übertrumpfen n. (-s) : [kartoù] adtroc'h g.

übertünchen V.k.e. stag (hat übertüncht) : induañ, lindrenniñ, lindriñ, gwisponañ ; *die Wände mit Kalk übertünchen*, razañ ar mogerioù, induiñ ar mogerioù gant raz, gwennañ ar mogerioù gant dour-raz ; *mit Ton übertünchen*, priañ, priata ; *mit Gips übertünchen*, plastrañ.

überübmorgen Adv. : d'an deiz goude antronoz, eilantronoz, an eil antronoz, en eil antronoz, a-benn tri deiz.

übersichern V.k.e. stag (übersicherte / hat übersichert) : lakaat da sinañ kevratou-kreataat diezhomm. V.em. stag : **sich übersichern** (übersicherte sich / hat sich (ak.) übersichert) : sinañ kevratou-kreataat diezhomm.

übevölkern V.k.e. stag (hat übevölkert) : dreistpoblañ, dreisttudañ, reboblañ, redudañ, poblañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, poblañ betek re.

übevölkert ag. : re a dud o chom ennañ, re boblet, tudet re stank, dreistpoblet, dreisttudet, poblet betek re.

Übevölkerung b. (-, -en) : dreistpoblatur g., poblañs re stank b., dreistpoblañs b., reboblañs b., dreistpoblerezh g.

übevoll ag. : karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, leun betek ar skoulm, karget da fennañ, karget-leun, leun-raz, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-chouk, leun-blouk, leun-bloup, leun-mort, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-fot, leun-fenn, bourr-sank, bourr-stank, karget betek ar barr, stambouc'het ; *übevoller Magen*, stomok sammet g.

übevorsichtig ag. : evezhie betek re, evezhie en tu all d'ar pezh a zo dleet, evezhie dreistkemm, evezhie dreist dalc'h, flav.

übevorteilen V.k.e. stag (hat übevorteilt) : *jemanden übevorteilen*, gwallañ (gaouiañ, grevañ) u.b., ober gaou ouzh u.b., flipat u.b., friponat u.b., touzañ u.b., debriñ u.b., kignat u.b., diwadañ u.b., goro u.b. betek ar gwad, korvoiñ u.b., laerezh u.b., kemer dreist e wir, kemer dreist e grog ; *um eine große Summe übevorteilt*, graet gaou outañ a un dornad mat a arc'hant.

Übevorteilung b. (-, -en) : gaou g., korvoerezh g., tromplerezh g., tromplezon b., touell g., touellerezh g.

überwach ag. : bliv-meurbet, gwiv-meurbet, bev-buhezek, bev-kann, bev-kel, bev-buhez, leun a vuhez, bevek.

überwachen V.k.e. stag (hat überwacht) : **1.** evezhiañ, eveshaat, eveshaat ouzh, evezhiañ ouzh, eveshaat war, gedal, gouarn, diwall, diogelaat, derc'hel war, gwardoniañ, gwelet war, kontrollañ, ober gward war, P mēsa ; *aus der Ferne überwachen*, pellevezhiañ ; *jemanden polizeilich überwachen*, lakaat ar polis da spiañ u.b. (da heuliañ u.b. dre guzh), flikañ u.b. ; *die Polizei überwacht dich*, emañ an archerien oc'h ober ged warnout, mēsaet e vezet gant ar polis ; *jemanden scharf überwachen*, derc'hel tost d'u.b., derc'hel tost war u.b., heuliañ u.b. a-dost, bezañ e lagad war u.b., na dennañ lagad ebet diwar u.b., eveshaat war u.b., evezhiañ u.b. a-dost ; *jemanden heimlich überwachen*, spiañ u.b., kourziñ war u.b., gardañ war u.b., bezañ da vaez gant u.b., eveshaat war u.b. hep en em ziskouez dezhañ.

2. gwardoniañ, diwall, ober gward war, ober gwardoniezh war ; *das Geschäft wird überwacht*, gward a zo lakaet war ar stal, emañ an ti dindan wardoniezh, graet e vez gwardoniezh war an ti, mēsaet eo ar stal.

V.em. : **sich überwachen** (hat sich (ak.) überwacht) : chom dihun betek re ziwezhat en noz, chom dihun betek re bell en noz, chom war ar bale betek re ziwezhat en noz.

überwacht¹ ag. : **1.** dindan wardoniezh ; **2.** evezhiet.

überwacht² ag. : ... a gousk re nebeut.

überwachsen V.k.e. stag (überwächst / überwuchs / hat überwachsen) : **1.** aloubiñ, mougañ, kenkizañ ; *das Unkraut überwächst den Garten*, gounezet eo al liorz gant al louzeier fall, ac'hubet eo al liorz gant al louzeier fall, al louzoù fall a zo trec'h war bep tra el liorz, mouget e vez pep tra el liorz gant al louzoù fall, al louzoù fall o deus trec'het war bep tra el liorz ; **2.** kreskiñ uheloc'h eget, kreskiñ en tu all da.

Überwachung b. (-, -en) : evezhidigezh b., evezhierezh g., evezhiadenn b., eveshadenn b., diwallerezh g., spierezh g., gwardoniezh b., ensell g., enselladur g., ensellerezh g., gouarnidigezh b., gouarnerezh g., gwirierezh g., gwiriadur g., kontroll g., kontrollerezh g., goursell g., goursellerezh g. ; *polizeiliche Überwachung*, spierezh dre an archerien g., evezhierezh dre ar polis g. ; *Funküberwachung*, spierezh ar

skingasadennoù g., spierezh ar c'hasadennoù skingomz g. ; *das Haus steht unter polizeilicher Überwachung*, emañ an ti dindan gwardoniezh ar polis, ober a ra ar polis gwardoniezh war an ti, P. mēsaet e vez an ti gant ar polis ; *Überwachung der Bevölkerung*, evezhierezh ar boblañs g., evezhierezh ar gevredigezh g.

Überwachungsbereich g. (-s, -e) : takad dindan wardoniezh g.

Überwachungskamera b. (-, -s) / **Überwachungsvideo** n. (-s, -s) : kamera evezhiañ g.

Überwachungszone b. (-, -n) : takad dindan wardoniezh g. ; [polis] *Einteilung in Überwachungszone*n, enezadiñ g.

überwältigen V.k.e. stag (hat überwältigt) : **1.** trec'hiñ, trec'hiñ war, souriñ war, bezañ trec'h da, tremen dreist, bezañ disoc'h gant, dont a-benn eus, kaout al levezon war, mestroniañ, damesaat, flammañ, pladañ, plegañ, reiñ lamm da ; *er musste mit Gewalt überwältigt werden*, ret e oa bet mont dre greñv outañ, ret e oa bet mont dre nerzh outañ, ret e oa bet mont dre nerzh dezhañ, ret e oa bet ober ar c'hreñv gantañ, ret e oa bet ober ar c'hreñv warnañ ; *alle Hindernisse überwältigen*, bezañ trec'h d'an holl kontrollezhoù, reiñ lamm d'an holl ziaesterioù ; *vom Schlaf überwältigt*, trec'h ar c'housked warnañ, krog ar c'housked ennañ, deuet ar bornig dezhañ, mezv gant ar c'hoant kousket, gounezet gant ar c'hoant kousket ; *der Schlaf überwältigte mich*, trec'hiñ a reas ar c'housked (ar c'hoant kousket) warnon, souriñ a reas ar c'housked arnon, kregiñ a reas ar c'housked ennon, ar bornig a oa deuet din, ar c'housked a varchas warnon, erru e oa an aotrou Gerabornig, ar c'housked a zeuas warnon, gounezet e voen gant ar c'hoant kousket, gounezet e voen gant ar c'housked, ne oan ket mui evit difenn ouzh ar c'housked, aet e oan gant ar c'housked ; *der Schlaf war dabei, mich zu überwältigen*, o vont gant ar c'housked e oan, bec'h am boa o tifenn ouzh ar c'housked ; *Angst überwältigte ihn*, ur barrad anken a denijas warnañ, santout a reas ar spont o tremen dre e izili a houlennou herrus, lamm a reas krenadenn ar spont war e galon, ur grenadenn en doa bet, ur barr spont a zeuas warnañ, un taol hiris a grogas ennañ, islonket e voe e galon gant ar spont, koñfontañ a reas gant aon ha spont ; **2.** boemañ, soulvoemañ, goursevel, dibradañ, entanañ, mezevelliñ, mezviñ, trelatañ, saezhiñ ; *ich war von der Schönheit dieser Landschaft überwältigt*, mezevellet e voe va daoulagad gant kened an dremmwel meurdezus-se, mezv e oan gant kened an dremmwel meurdezus-se, soulvoemiñ a raen da gened an dremmwel meurdezus-se.

überwältigend ag. : **1.** brevus, mac'hus, grevus, didrec'hus ; **2.** [dre astenn.] spontus, meur, bras-meurbet, brevus ; *die überwältigende Mehrheit*, ar peurvasañ frank-bras eus an dud g., ar peurvuiañ frank-bras eus an dud g., ar fonn vuiañ eus an dud g., ar fonn muiañ eus an dud g., ar muianiver brevus g., ar muiañ peurvas g. ; *er wurde mit überwältigender Mehrheit gewählt*, aet e oa don e-barzh, aet e oa a-zoug e-barzh, tremenet e oa dihop ; *überwältigend komisch*, farsus ken ez eo, fentus e kement stumm 'zo ; **3.** boemus, marzhus, estlammus, saezhus, entanus, trelatus, mezevellus, mezvus, atizus, trefuus.

Überwältiger g. (-s, -) : trec'hour g., trec'her g.

Überwältigung b. (-, -en) : trec'hiñ g., trec'h g.

überwälzen V.k.e. stag (hat überwälzt) : azlammat, dastaoliñ ; *eine Preiserhöhung auf die Verbraucher überwälzen*, azlammat ur c'hresk war ar vevezerien.

Überwälzung g. (-, -en) : [telloù] azlammadur telloù g.

Überwasserfahrt b. (-, -en) : merdeerezh ul lestr-spluj war gorre ar mor g.

Überwasserkriegsschiff n. (-s,-e) : [morlu] lestr-gorre g.
Überwasserschiff n. (-s,-e) : 1. [merdead., tekn.] divoradurioù ls. ; 2. lestr gorre g. [liester listri gorre].
überwechseln V.gw. rannadus [verb-skoazell sein : ist übergewechselt] : 1. cheñch tu ; [uhelgargidi, politikourien] vom Staatsdienst in die freie Wirtschaft überwechseln, pantoufliñ ; 2. [kirri-tan] cheñch forzh ; auf die linke Spur überwechseln, mont war ar forzh kleiz.
Überweg g. (-s,-e) : treuzell b., pontenn b.
überweisen V.k.e. stag (überwies / hat überwiesen) : 1. treuzkas, treuzdoug, asteurel [pennrann astao] ; auf ein Konto überweisen, treuzdoug war ur gont, treuzkas war ur gont ; den Erlös aus der verkauften Wohnung hatte er auf sein Sparkonto überwiesen, treuzkaset en doa gwerzh ar rann di war e gont-espern ; einen Betrag auf ein Konto überweisen, asteurel ur sammad arc'hant war ur gont, treuzkas ur somm arc'hant war ur gont ; Geld auf ein Konto überweisen, pourvezañ ur gont ; Geld per Zahlungsauftrag überweisen, talañ gant un urzh, paeañ gant un urzh ; 2. kas, reiñ ; an einen Ausschuss überweisen, kas d'ur bodad-labour bennak, kas dirak ur bodad bennak.
 3. [rannyezh] jemanden einer Schuld (gen.) überweisen, rediañ u.b. da anzavout e wallegezh, prouiñ ur wallegezh war u.b., kendrec'hiñ [faezhañ] u.b. war e wallegezh / aprouiñ ur wallegezh a-enep u.b. (war u.b.) (Gregor).
Überweisung b. (-,-en) : 1. kas g., kasidigezh b., treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b. ; telegraphische Überweisung, lizher-arc'hant dre bellskriverezh g. ; 2. [arc'hant.] a) [oberenn] treuzdougadenn b. ; b) [ober] treuzdoug g., treuzdougadur g. ; Überweisung an Zahlungs Statt, Zahlung per Überweisung, treuzdougadenn e-giz taladur b.
Überweisungsauftrag g. (-s,-aufträge) : urzh treuzdoug g.
Überweisungsformular n. (-s,-e) : teul treuzdoug g.
Überweisungsscheck g. (-s,-s) : chekenn dreuzdoug b.
Überweisungsschein g. (-s,-e) : teul leuniet gant ar c'hentañ mezeg evit ma c'hallfe un eil mezeg bezañ paeet gant ar c'hretadur kleñved g.
Überweisungstelegramm n. (-s,-e) : urzh-treuzdoug dre bellskrid g.
Überweite b. (-,-n) : [dilhad] ment vras dibar b.
überwendlich ag./Adv. : überwendlich nähén, gwriat dreist-penn-biz, ober krafioù Jezuz, sourjelliñ ; überwendliche Naht, überwendlicher Stich, gwri dreist-penn-biz g., kraf dreist-penn-biz g., kraf Jezuz g., azgwri g., sourjell b.
Überwendlichnämaschine b. (-,-n) : sourjellerez b. [liester sourjellereziou].
überwerfen¹ V.k.e. stag (überwirft / überwarf / hat überworfen) : induañ, lindrenniñ, lindriñ.
 V.em. stag : sich überwerfen (überwirft sich / überwarf sich / hat sich überworfen) : sich (ak.) mit jemandem überwerfen, sevel trouz (sevel droukrañs, sevel ur gwall zistok) etre an-unan hag unan all, mont e droug ouzh u.b., derc'hel imor ouzh u.b., bezañ e droukrañs gant u.b., sich miteinander überwerfen, broc'hañ an eil ouzh egile, en em vroc'hañ, en em fachañ, en em giañ, en em zebriñ, mont ar moc'h en ed-du etrezo, sevel droug (fachiri, glazentez, treuflez, broc'h, c'hoari, butun, imor, reuz) etrezo, sevel dizunvan ganto, treiñ an traoù d'ar put, treiñ d'ar put etrezo, sevel trouz etrezo, sevel etrezo, bezañ rouzet ar bloneg, dizunvaniñ, en em zizunaniñ, flammañ an eil ouzh egile ; sie haben sich miteinander überworfen, broc'het int, onglennet int, aet eo ar moc'h en ed-du etrezo, fall eo an traoù etrezo, droug (fachiri, broc'h, glazentez, mouzherezh) a zo etrezo, savet ez eus broc'h (trouz, treuflez)

etrezo, savet 'zo etrezo, rous int an eil ouzh egile, trenket eo an traoù etrezo, emaint e treuflez, rouzet eo ar bloneg, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, bec'h bras a zo etrezo, savet ez eus dizunvan ganto, emañ an debr hag an dag etrezo, troet eo d'ar put etrezo.
überwerfen² V.k.e. rannadus (wirft über / warf über / hat übergeworfen) : ein Kleid überwerfen, lakaat ur pezh dilhad war e zivskoaz.
überwerten V.k.e. stag (hat überwertet) : dreistprizout, dreistpriziañ.
überwertig ag. : [bred.] überwertige Idee, marc'henn derc'hañ b., unfroudennegezh b., soñj darvredus g., soñj sorc'hennus g., albac'henn b., sorc'henn b., balbori b., debrspered g., heg g., darvennoz g., atapi g.
Überwertung b. (-,-en) : dreistpriziadur g.
überwiegen V.k.e. stag (überwog / hat überwogen) : etwas überwiegen, bezañ kreñvoc'h eget udb all, bezañ niverusoc'h eget udb all, bezañ pounneroc'h eget udb all, bezañ pouezusoc'h eget udb all, souriñ war udb., bezañ sour d'udb, sevel dreist udb, bountañ dreist udb, kaout levezon war udb, kaout al lañs war udb, kaout lañs war udb, lañsañ war udb, pakañ udb, bezañ en tu all d'udb, bezañ dreist udb, bezañ trec'h d'udb ; seine Neugier überwog alle Skrupel, kreñvoc'h e oa bet e c'hoant gouzout eget e holl skorpuloù, trec'h e voe e c'hoant gouzout d'e holl skorpuloù.
 V.gw. (überwog / hat überwogen) : bezañ dreist kement 'zo, bezañ trec'h da gement 'zo ; was bei ihm überwiegt, ist der Mut, ar gwellañ ennañ eo e nerzh-kalon.
überwiegend ag. : 1. gourfouezus, dreistpouezus, pouezusañ, pennañ, peurvrasañ ; der überwiegende Teil, ar pep brasañ g., ar pep muiañ g., ar braz g., ar c'halz g., ar c'halz muiañ g., ar c'hroz vuiañ b., ar peuzvraz g., ar peurvuañ g., ar peurvrasañ g., ar muiañ bras g., al lodenn vrasañ b., al lod muiañ g., an darn vuiañ b., an darn vrasañ b., ar brasniver g., ar fonn g., ar fonn vuiañ g., ar fonn muiañ g., an hanter brasañ g., ar muiañ bras g. ; 2. boazetañ.
 Adv. : dreist-holl, dreist pep tra, da gentañ penn, da gentañ tra, da gentañ unan, a-barzh pep tra, a-raok pep tra, a-barzh pep tra, dreist kement 'zo, ispisial, da gentañ-holl, da gentañ-ragh ; bei der Versammlung waren überwiegend jugendliche, en emvod e oa ar re yaouank ar re niverusañ a-bell.
überwindbar ag. : ... a c'haller trec'hiñ warnezhañ, hedrec'hus, trec'hus, faezhus, treuzadus, mestroniadus.
überwinden V.k.e. stag (überwand / hat überwunden) : 1. distreiñ diwar ; einen Standpunkt überwinden, cheñch savboent, dilezel ur savboent, distreiñ diwar ur savboent, distreiñ a-ziwar ur savboent, cheñch santimant, treiñ e bastell, treiñ penn d'e vazh, treiñ banniel, treiñ kordenn.
 2. faezhañ, souriñ war, gounit war, trec'hiñ, trec'hiñ war, trec'hiñ da, talvezout war, kemer e greñv war, kemer lañs war, kemer al levezon war, kemer an tu kreñv war, bezañ disoc'h gant, dizeñ, adsevel war gorre e vec'h, dispegañ diouzh, reiñ lamm da, plegañ, terriñ ; Schwierigkeiten überwinden, dispegañ diouzh diaesterioù ; eine schwierige Situation überwinden, en em dennañ a wall blegenn, en em dennañ eus ur pleg diaes ; seine Faulheit überwinden, faezhañ e leziregezh, gounit war e leziregezh, trec'hiñ war e leziregezh, trec'hiñ e leziregezh, kemer e greñv war e leziregezh ; seinen Stolz überwinden, plegañ e ourgouilh ; seinen Höhengschwindel überwinden, divezevenniñ ; seinen Widerwillen überwinden, terriñ e lure ; seinen Ekel überwinden, seinen Abscheu überwinden, trec'hiñ e zoñjer ; seine Angst überwinden, mestroniañ e aon, gwaskañ war e anken ; er hat die Trauer überwunden, digañvet eo ; den toten Punkt

überwinden, adkavout e lañs, adkavout e vegon, adkavout e startijenn.

3. tremen dreist, pignat dreist, mont dreist, dedreuziñ, treuziñ. V.em stag : **sich überwinden** (überwand sich / hat sich (ak.) überwunden) : moustrañ war e imor (war e galon), kabestrañ e imor, kabestrañ e youlou, plegañ e imor, plegañ e youlou fall, chom mestr war e imor (d'e imor, war e youlou), en em vestroniañ, derc'hel (moustrañ, pouezañ, gwaskañ) war e imor, derc'hel (moustrañ, pouezañ, gwaskañ) war e youlou, reizhañ barradoù e galon, padout, en em drec'hiñ, trec'hiñ e dechoù ; *sich überwinden müssen, um etwas zu tun*, en em derriñ d'ober udb, karnañ d'ober udb, bezañ drouk gant an-unan ober udb, bezañ garv gant an-unan ober udb, en em rediañ d'ober udb, en em balforsiñ d'ober udb, ober udb en desped d'an-unan, ober udb daoust d'an-unan, ober udb en enep d'an-unan, ober udb enep e youl, ober udb a-enep e youl, ober udb a-enep e c'hoant, ober udb a-gasoni, moustrañ war e ziegi (e gerteri, e lure), ober udb dre heg ; *sich selbst überwinden*, en em drec'hiñ.

Überwinder g. (-s,-) : trec'hour g., trec'her g.

überwindlich ag. : ... a c'haller trec'hiñ warnezhañ, hedrec'hus, trec'hus, faezhus, treuzadus, mestroniadus.

Überwindung b. (-,-en) : 1. trec'hiñ g., trec'h g., trec'hadenn b., treuzidigezh b. ; 2. luskoù evit trec'hiñ war an-unan ls., luskoù evit trec'hiñ war pistigoù e galon ls., luskoù evit stourm enep lañs e galon ls., luskoù evit trec'hiñ war froudoù e galon ls., strivoù evit trec'hiñ war lusk e galon ls., strivoù evit moustrañ e ziegi ls., strivoù evit moustrañ war luskadoù e galon ls., luskoù evit gwellaat ls. ; *das hat mich viel Überwindung gekostet*, ur bec'h e oa bet din ober an dra-se, gwall ziaes em boa kavet ober an dra-se, ur gwall reuz e oa bet din ober an dra-se, an dra-se em eus bet da badout gantañ, klouaraat a raen d'ober an dra-se, diegusaat a raen d'ober an dra-se, kavet em boa da gochañ gant an dra-se, kavet em boa da gochañ ouzh an dra-se, kavet em boa da gochañ oc'h ober an dra-se, krog am boa bet d'ober an dra-se, krog a-walc'h am boa bet d'ober an dra-se, gwall grog am boa bet d'ober an dra-se, kavet em boa krog d'ober an dra-se, kavet em boa krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavet em boa gwall grog d'ober an dra-se, gwe am boa bet oc'h ober an dra-se ; [bred.] *Überwindung der Widerstände*, lamidigezh an harzderioù b. **überwintern** V.k.e. stag (hat überwintert) : ober war-dro e-pad ar goañv, goañviñ ; *Blumenpflanzen überwintern*, goañviñ bleunioù.

V.gw. stag (hat überwintert) : 1. tremen ar goañv, goañviñ ; 2. [loen.] goañvaat, goañviñ, kouskediñ.

Überwintern n. (-s) / **Überwinterung** b. (-,-en) : goañverezh g., goañvadur g.

Überwinterungshafen g. (-s,-häfen) : [merdead.] porzh goañviñ g.

Überwinterungsknospe b. (-,-n) : [louza.] broñsenn b. [liester broñsennoù].

überwölben V.k.e. stag : lakaat ur volz da, baotañ.

überwölken V.k.e. stag (hat überwölkt) : koumoulañ, malkennañ, koc'hennañ, koabrennañ.

V.em. stag : **sich überwölken** (hat sich (ak.) überwölkt) : koumoulañ, koabrenniñ, malkennañ, dont koc'henn war an heol, dont ur fallaenn war an heol, koc'hennañ, moriñ, stankañ, kargañ.

überwuchern V.k.e. stag (hat überwuchert) : aloubiñ, ac'hubiñ, gounit, mougañ, ledañ, kenkizañ, konkediñ, gronnañ, enkompiañ ; *das Unkraut überwuchert den Garten, der Garten ist von Unkraut überwuchert*, gounezet eo al liorzh gant al louzeier fall, kenkizet eo al liorzh gant al louzeier fall, ac'hubet

eo al liorzh gant al louzeier fall, al louzoù fall a zo trec'h war bep tra el liorzh, mouget e vez pep tra el liorzh gant al louzoù fall, al louzoù fall o deus trec'het war bep tra el liorzh, gronnet eo al liorzh gant al louzeier fall, konkedet eo al liorzh gant al louzeier fall, beuzet eo al liorzh gant al louzeier fall, taget eo al liorzh gant al louzeier fall, enkompiet eo al liorzh gant al louzeier fall, gwriet eo al liorzh gant al louzeier fall, gwriet eo al liorzh a louzoù fall, aloubet eo al liorzh gant al louzeier fall, al louzoù fall a zo leun al liorzh ganto, al liorzh a zo louzoù fall tout ; *deine Wiese ist fast völlig mit Binsen überwuchert*, emañ goloet da brad bremaik gant ar broen ; *die Eichen sind von Efeu überwuchert*, ar gwez-derv a zo iliaf tout ; *von Gestrüpp überwuchert*, strouezhek, leun a strouezh ha gwriet a louzoù, gounezet gant ar strouezh, strouezh tout ; *ein von Dorngestrüpp überwuchertes Erdwall*, ur c'hleuziad drez g. ; *von Unkraut überwuchertes Acker*, park brein g.

überwunden ag. : 1. dibaseet, dispredet, digoulzet, diamzeret, aet diouzh ar c'hiz, aet e-maez a c'hiz, na dalvez mui, dilezet ; 3. koll, kannet, trec'het, faezhet.

Überwurf g. (-s,-würfe) : 1. indu g., fuilh g., chek g., lindraj g., lindrenn b., lindrennag g., gwisk g., gwiskad g. ; 2. mantell b., leviten b., gorre-sae g., jagenn b., pelerinenn b., [relij.] kap g., chap g. ; 3. pallenn-gwele g., lenn-wele b., goloenn-wele b., lañjer b., lañjerenn b. ; 4. skerb g./b. ; 5. [tekn.] morailh-torzhell g. ; 6. [gouren] bannadur dreist ar skoaz g.

Überzahl b. (-) : dreistniver g., usniver g. ; *die Überzahl*, ar muianiver g., an trec'h dre an niver g., an usniver g. ; *in der Überzahl sein*, bezañ niverusoc'h, bezañ brasoc'h o niver, bezañ trec'h dre an niver ; *in Überzahl sein*, bezañ ouzhpenn ar gont, bezañ re niverus, bezañ a re, bezañ dreistniver.

überzahlen V.k.e. stag (hat überzahlt) : dreistgoprañ, dreistpaeañ.

überzählen V.k.e. stag (hat überzählt) : kontañ, niveriñ.

V.em. stag : **sich überzählen** (hat sich (ak.) überzählt) : meskontañ, ober meskont, ober ur gont treuz.

überzählig ag. : ouzhpenn ar gont, reniverus, a re, dreistniver, ouzhpenn ; *überzähliger Zahn*, addant g. [liester addent].

Überzahlung b. (-,-en) : sammad paeet a re g., dreistpae g.

überzeichnen V.k.e. stag (hat überzeichnet) : 1. dreistpriziañ, c'hwizañ, brasaat, kreskiñ, reober, ober re, treuzfichañ, amplaet ; 2. flemmskeudenniñ, gwashaat an traoù ; 3. *eine Anleihe überzeichnen*, dreistisskridañ d'un amprest.

Überzelt n. (-es,-e) : adtoenn b.

überzeugen V.k.e. stag (hat überzeugt) : kendrec'hiñ, trec'hiñ, darboellañ, gounit, deseñ ; *jemanden von etwas überzeugen*, lakaat u.b. da grediñ udb, sachañ u.b. da grediñ udb, kendrec'hiñ u.b. war udb, sorc'henniñ u.b. d'udb, sorc'henniñ u.b. d'ober udb, deseñ u.b. d'ober u.b., gounit war u.b. ober udb, gounit war u.b. ma rafe udb, gounit u.b. d'ober u.b., gounit war u.b. ma kredfe udb ; *seine Argumente konnten mich überzeugen*, e arguzennoù a c'hounezas warnon ; *ich habe ihn von seinem Irrtum überzeugt*, kendrec'het em boa anezhañ war e fazi, lakaet em boa anezhañ da anavezout e fazi ; *durch beharrliches Zureden konnte sie ihn überzeugen zurückzukommen*, a-bouez ober a-walc'h warnañ e teuas a-benn d'e lakaat da zistreiñ, kement a reas warnañ ma reas dezhañ distreiñ ; *er hatte sie überzeugt, bei ihm zu bleiben*, deuet e oa a-benn d'he deseñ da chom en e di, gounezet en doa warni chom gantañ ; *sie versuchte ihn, davon zu überzeugen, ihr Geld zu ihrem Unterhalt zu schicken*, klask a rae penn anezhañ abalamour da gaout ur gweneg bennak digantañ evit bevañ ; *jemanden von jemandes Sache überzeugen*, treiñ u.b. a-du gant u.b. all.

V.em. : **sich überzeugen** (hat sich (ak.) überzeugt) : gwiriañ, gwirikaat, en em asuriñ ; *sich von etwas überzeugen*, dont da welet udb gant an daoulagad a zo en e benn, gwiriañ udb, gwirikaat udb.

überzeugend ag. : kendrec'hus, darboellus, anat, anataus, gounidus ; *überzeugend sprechen*, sachañ ar selaouerien war e du.

überzeugt ag. : kendrec'het, gounezet ; *überzeugt sein*, krediñ start, krediñ parfet, krediñ ken kalet ha maen, bezañ kendrec'het, bezañ asur (eus udb), bezañ udb don en e benn, bezañ ur soñj bennak don en an-unan, bezañ udb en e gredenn ; *ich bin fest überzeugt, dass er kommen wird*, me 'm eus ar gredenn e teuio ; *ich war völlig überzeugt, Schritte zu hören*, me a soñje pakret klevet re o kerzhet (klevet trouz bale) ; *ich war überzeugt, dass es mit mir aus war*, kavout a rae din e oan kollet ; *er war ein überzeugter Christ*, kristen e oa dre gredenn ; *die überzeugtesten Anhänger des Sozialismus, die überzeugtesten Verfechter des Sozialismus, die überzeugtesten Befürworter des Sozialismus*, an dud dougetañ d'ar sokialouriezh ls. ; *von sich selbst überzeugt sein*, bezañ karg gant an-unan (*gantañ e-unan, ganti hec'h-unan h.a.*), bezañ c'hwezet gant an-unan (*gantañ e-unan, ganti hec'h-unan h.a.*), bezañ laouen gant an-unan (*gantañ e-unan, ganti hec'h-unan h.a.*), ober kalz a stad eus an-unan (*anezhañ e-unan, anezhi hec'h-unan h.a.*), bezañ c'hwezet e galon gant ar vosac'h, bezañ leun a lorc'h, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, en em gontañ, bezañ douget d'an-unan (*dezhañ e-unan, dezhi hec'h-unan h.a.*), plantañ c'hwez en an-unan (*ennañ e-unan, enni hec'h-unan h.a.*), bezañ foug e an-unan evel un targazh er ribod, bezañ rok (otus, dichek, gloriüs, tonius, bras, c'hwezigell, uhel, pompoulik) an tamm eus an-unan, bezañ uhel an tamm en an-unan, kaout ur sell uhel war an-unan, en em lakaat trec'h d'an holl, bezañ bras an tamm gant an-unan, bezañ al leue o treiñ en an-unan (*e leue o treiñ ennañ, he leue o treiñ enni h.a.*), rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, en em c'hwezañ, bezañ c'hwezet evel un touseg, bezañ c'hwezet gant ar vrasoni, bezañ c'hwezet gant al lorc'h, bezañ kollet gant gloar, mont gant ar fru, bezañ leun a foug hag a lorc'h, bezañ lorc'hoù en an-unan, bezañ lorc'h en e doull, bezañ lorc'h en e foñs, bezañ teil gant an-unan, na gaout ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, bezañ atav oc'h en em veuliñ, en em lakaat trec'h d'an holl, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, bezañ foeñvet gant an ourgouilh, bezañ leun e benn a c'hloriusted / bezañ karget a vendet / bezañ leun a avel hag a voged / bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor).

Überzeugung b. (-, -en) : 1. kendrec'hidigezh b., darboellerezh g., darboell g. ; 2. feiz b., kredenn start b., kealiadur g. ; *die Überzeugung haben, dass ...*, krediñ ken kalet ha maen e ..., bezañ kendrec'het e ... ; *aus Überzeugung*, dre gredenn start, dre gealiadur ; *festgefahrene, festgelegte Überzeugung*, letenn b. ; *meiner innersten Überzeugung nach*, diouzh pezh a gredan e don va c'halon (em c'hreizon, em endon, em askre) ; *innerste Überzeugung*, kredenn askreek b., angred g. ; *felsenfeste Überzeugung*, kredenn divrall b., kredenn start b., kredenn sonn b. ; *ein Mann mit Überzeugung*, un den a gredenn g. ; *religiöse Überzeugung*, kredenn relijiel b. ; *manche gelangten sogar zu der Überzeugung, dass es nicht nur einen Gott gäbe*, darn a riklas da grediñ ez eus meur a zoue.

Überzeugungsarbeit b. (-, -en) : labour kendrec'hiñ g., strivoù evit kendrec'hiñ ls., darboellerezh g.

Überzeugungseifer g. (-s) abostolerezh g., abostoliezh b.

Überzeugungskraft b. (-) : kendrec'husted b., nerzh kendrec'hiñ g., donezon evit sachañ an dud war e du g./b.

Überzeugungstäter g. (-s, -) : felladenner kealiadurel g., torfedour kealiadurel g.

Überzeugungstäterin b. (-, -nen) : felladennerez kealiadurel b., torfedourez kealiadurel b.

Überzeugungswut b. (-) : abostolerezh g., abostoliezh b.

überziehen¹ V.k.e. rannadus (zog über / hat übergezogen) : 1. lakaat, gwiskañ ; *ziehen Sie Ihren Mantel über !* gwiskit (lakait) ho mantell ! lakait ho mantell war-varr ho tilhad ! ; *zieh dir etwas über !* laka un dra bennak dreistout (dreist dit) ! ; *Kleidungsstücke schnell und ohne besondere Sorgfalt überziehen*, en em wiskañ buan-ha-buan, lammat en e vragoù, en em silañ dre hast en e zillhad, en em houstañ, en em endrammañ (en em ensac'hañ) gwellañ ma c'haller.

2. *er zog ihm eins über*, bountañ a reas ur mojad gantañ, distagañ a reas ur skouarnad dezhañ (ur palvad gantañ), fasadiñ a reas anezhañ, e jodata a reas, e cholpata a reas, e jodadiñ a reas, e flankadiñ a reas, difoeltrañ a reas ur skouarnad gantañ, e fasadiñ a reas, reiñ a reas dezhañ moull e vaneg da lipat, dic'hourdañ (disvantañ, diastenn, diharpañ, darc'haouiñ) a reas ur javedad gantañ, distagañ a reas ur palvad dioutañ (un avenad dezhañ) / diaveliñ a reas ur voc'had gantañ (ur fasad gantañ, ur javedad dioutañ, ur vousellad gantañ) / reiñ a reas ur vougenad dezhañ / e voc'hatañ (e fasata) a reas (Gregor) ; *ein paar mit dem Knüppel übergezogen kriegten*, pakañ (tapout) taolioù, pakañ (tapout) lopoù, bezañ boufonet, kaout an drell, pakañ ur repaz, tapout ul laz, kaout war e groc'hen, kaout ar fust, pakañ korreenn, bezañ boureviet a daolioù, bezañ malet a daolioù, bezañ brevet a daolioù, bezañ broustet a daolioù, bezañ flastret a daolioù, bezañ maoutet, kouezhañ koad war an-unan, kaout fest ar vazh (fest ar geuneudenn, koad, kerc'h, kerc'h Spagn, segal, ul lard, ur c'hefestad), pakañ kerc'h, pakañ ur roustad eus ar gwashañ tout, kaout ur roustad druz, tapout ur roustad druz, kaout ur pred, kaout ur predad, kaout ur peilh, tapout fest ar geuneudenn, tañva fest ar geuneudenn, tañva blaz ar geuneudenn, tapout ul lardenn, tapout ul lip, tapout ur gempenn, tapout ur c'hempenn, tapout kerc'h, tapout e gerc'h, pakañ ur grizilhaz taolioù bazh (ur grizilhaz fustadoù) (Gregor), bezañ frotet kaer (kivijet a-zoare, fiblet a-dailh), tapout frot, tapout sifel, pakañ sifel, pakañ un dres, tapout ur freilhad, kaout beuz, tapout ur vodennad, tapout ur pred bodennadoù.

überziehen² V.gw. stag (überzog / ist überzogen) : 1. mont d'an tu all.

2. [dre astenn.] mont da lec'h all ; *aus einer Stadt nach einer anderen überziehen*, *aus einer Stadt in eine andere überziehen*, kuitaat ur gêr evit mont da chom en unan all.

3. [kenw.] trazenñ ur gont, tennañ arc'hant dreist pourvezioù e gont, foetañ ouzhpenn an arc'hant a zo war e gont, lakaat ur gont war zle ; *um 500 Euro überziehen*, tennañ 500 euro dreist pourvezioù e gont ; *meine Bank gestattet mir, mein Konto um 2000 Euro zu überziehen*, aotreet on da denañ 2000 euro dreist pourvezioù va c'hont ; *überzogenes Konto*, kont trazenñet b., kont dic'houdor b. ; *mein Konto ist überzogen, ich habe mein Konto überzogen*, trazenñet eo va c'hont ; *den Kreditrahmen überziehen*, distremen ar c'hredadoù ; *den Kreditrahmen nicht überziehen*, chom en tu-mañ d'ar c'hredadoù.

4. [skinwel, skingomz] mont dreist an amzer skignañ rakwelet, chom war skign en tu all d'an amzer rakwelet.

V.k.e. stag (überzog / hat überzogen) : 1. goleiñ, pallennañ, gwiskañ, gronnañ ; *die Möbel mit einem Laken überziehen*, gwiskañ an arrebeuri ; *einen Sessel mit Leder überziehen*, goleiñ ur gador-vrec'h gant lèr, gwiskañ ur gador-vrec'h gant lèr ; *neu überziehen*, goleiñ en-dro, gwiskañ a-nevez, adwiskañ, adc'holeiñ, takonañ, peñseliat ; *mit Schlamm überziehen*, priañ ; *ein Kopfkissen überziehen*, toagennañ ur goubenner ; *etwas mit Plastik überziehen*, mezellaat udb, plastikaat udb, goleiñ udb gant ur goc'henn blastik treuzwelus ; *mit Kleie überziehen*, brennañ ; *mit Streifen überziehen*, dazroudennañ, roudennañ ; [kegin.] *mit Sahne überziehen*, pallennañ gant dienn.

2. [dre skeud.] *ein Land mit Krieg überziehen*, degas (lakaat) freuz ha reuz en ur vro, lakaat tan ha brezel en ur vor ; *jemanden mit Forderungen überziehen*, harellat u.b. gant klemmoù.

3. [kenw.] *ein Konto überziehen*, trazennañ ur gont, tennañ arc'hant dreist pourveziou e gont, foetañ ouzhpenn an arc'hant a zo war e gont, lakaat ur gont war zle ; *ein Konto um 500 Euro überziehen*, tennañ 500 euro dreist pourveziou e gont ; *den Etat überziehen*, ober dispignoù dreist arc'hant ar c'hellidsteuñv, distremen ar c'hellidsteuñv, distremen an ergoust rakwelet ; *überzogenes Konto*, kont trazennet b., kont dic'houdor b., kont-vank dibourvez b., kont-vank dindan dle b., kont-vank a-zispak b.

4. [amzer] *die Sendezeit überziehen*, mont dreist an amzer skignañ rakwelet, chom war skign en tu all d'an amzer rakwelet.

5. mont re amplik gant, c'hwezañ, lakaat war ar barr, lammat dreist ar c'harzh, mont er-maez, mont dreist ar roudenn (dreist an arroudenn, dreist ar yev), mont dreist an treuzoù, mont dreist ar bord, mont dreist-penn, skeiñ diwar re, mont re bell ganti, mont re lark ganti, mont amplik dezhi, lammat dreist ar c'hleuz, mont er-maez eus ar park, lakaat da grazañ, lavaret amploc'h eget justoc'h ; *überzogene Gewalt*, kammarver beli g., rec'halloud g.

V.em. stag : **sich überziehen** (überzog sich / hat sich (ak.) überzogen) : 1. dont ur gwiskad bennak war an dra-mañ-tra ; *sich mit Rost überziehen*, merglañ, merglennañ, dastum mergl (Gregor) ; 2. [hin] koumoulañ, koabrenniñ, dont koc'henn war an heol, dont ur fallaenn war an heol, koc'hennañ, moriñ, stankañ, kargañ ; *sich mit Regenwolken überziehen*, malkenniñ ; *mit Eisblumen überzogen*, mit Raureif überzogen, frimet, revet ; *überzogener Himmel*, oabl koumoulek (goloet, du, karget, trubuilhet, morennek, mouk, lug) g.

Überzieher g. (-s,-) : mantell-dreist b. [*liester* mantelloù-dreist, mantilli-dreist, mentell-dreist], kabig g., kabell g., jagenn b., paltok g.

Überziehgeschwindigkeit b. (-) : [nij.] tizh diskregiñ g.

Überziehung b. (-) : [tekn.] gwiskadur g.

Überziehungsfazilitäten ls. : aesterioù kef ls.

Überziehungskredit g. (-s,-e) : aotre dibourveziad g., trazennad aotreet g., dibourveziad aotreet g. ; *Konto mit Überziehungskredit*, kont trazennadus b. ; *meine Bank gewährt mir einen Überziehungskredit von 2000 Euro*, aotreet on da dennañ 2000 euro dreist pourveziou va c'hont.

Überziehungszinsen ls. : agioioù ls.

überzinken V.k.e. stag (hat überzinkt) : zinkañ.

überzinnen V.k.e. stag (hat überzinnt) : staenañ, brazilhañ.

überzüchtet ag. : 1. [keflusker] regaset ; 2. [loen.] dilignezet, siet.

überzuckern V.k.e. stag (hat überzuckert) : 1. lakaat sukr war ; 2. [dre skeud.] *jemandem die Pille überzuckern*, lubaniñ u.b. gant komzoù brav, lubaniñ u.b. gant kaozioù brav, trufennat

u.b. gant komzoù flour, lorbiñ u.b. gant e gomzoù flour, alaouriñ an neudenn d'u.b., teurel ludu e daoulagad u.b., sorc'henniñ u.b., bamañ (gouestlañ spered) u.b. gant e gomzoù flour.

Überzug g. (-s,-züge) : 1. indu g., fuilh g., chek g., lindraj g., lindrenn b., lindrennag g., gwisk g., gwiskad g., pallennad g., lifr g., frevenn b., frevennad b. ; 2. pallenn g., golo g., goloenn b., goloadur g., gwisk g. ; *Kissenüberzug*, golo-plueg g., toagenn b., tueg g. ; 3. [dilh.] *blauer Überzug*, frag glas g. ; 4. gronn g., gwisk g. ; 5. koc'henn b., pluskennig b., gwiskadig tanav g., rouedenn b., krestenenn b., kroc'henn g., kroc'henenn b.

Überzugsmaschine b. (-,-n) : [tekn.] gronnerez b. [*liester* gronnerezioù].

Überzugsschokolade b. (-) : [kegin.] chokolad goleiñ g., chokolad pallennañ g.

überwerch ag./Adv. : 1. a-dreuz, a-we, a-dreuz-kaer, a-dreuz-glez ; 2. [dre skeud.] droch, iskis, forc'hek ; 3. dirukel, goeñvet, goeñvus, araous, grignous, tagnous, ourz, blech, hek, hek e c'henoù, huernek, huernus, diskombert, kintus, kinteüs, kinte ennañ, fioun ennañ, razailher, diaes, ginus, gin, ginet, kivioul, put, hegaz, bigarre, kruz, kruzus, rust evel ur bod-spern, hegarat evel ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, ur penn kegin anezhañ, ur razailher anezhañ, ur rachouz anezhañ, ur ragain anezhañ, pikous, rachous, ranous, chakous, c'hweros, mouzher, gouerus, moulbenn, moulbennek, mourrennek, mousklennek, mouspennek, rekinus, rekin, ratous, rebours, toupek, treuz ; 4. otus, gwintet, lorc'hus, rok, fier, faëus, glorius, tonius, c'hwezet, dichek, uhel, bras, hardizh, her, balc'h, groñs.

Ubiquismus g. (-) : [relij.] hollvezañsouriezh b.

Ubiquist g. (-en,-en) : 1. [relij.] hollvezañsour g. ; 2. [bev.] bevedeg bedsezat g. [*liester* bevedegoù bedsezat].

ubiquitär ag. : hollvezant.

Ubiquität b. (-) : hollvezañs b.

Ubiquitätslehre b. (-) : [relij.] hollvezañsouriezh b.

übler ag. : [derezh uheloc'h evit **übel**] gwazh, gwashoc'h.

üble(r,s) sellit ouzh übel.

üblich ag. : 1. boas, standur, kustum, ordinal, boutin, arver, boaziek, boaziet, en arver, reol, klasel, implijet kenañ ; *der übliche Preis*, ar priz boas g., ar priz ordinal g., ar priz red g. ; *die übliche Methode*, an doare standur g., an doare boas g., an doare boutin g., an doare arver g., an doare ordinal g., an doare boaziet g., an doare klasel g., ar c'hiz vras b. ; *die übliche Bezeichnung, der übliche Begriff*, ar ger boas g. ; *allgemein üblich*, arver ; *er macht seinen üblichen Spaziergang*, emañ war e bourmenadenn, emañ oc'h ober e dammig tro ; *deine Werkzeuge sind an ihrem üblichen Platz*, emañ da vinviji en o flas boas, emañ da vinviji en o flas kustum ; *die üblichen Arbeiten*, al labourioù kustum ls. ; *die üblichen Vorsichtsmaßnahmen*, an diarbennoù boas ls. ; *es ist jetzt üblich, Tee zu trinken*, boas (kustum, boazet) eo an dud bremañ da evañ te, tro-distro e vez evet te bremañ, evañ te a zo un dra voas bremañ, en em voazet eo an dud da evañ te, bremañ e vez evet te alies a-walc'h ; *es ist nicht üblich, Fledermäuse am hellen Tag zu sehen*, ur ral eo gwelet un askell-groc'henn bennak e-kreiz an deiz ; *so etwas ist in der Stadt üblich*, e kêr emañ ar c'hiz-se ; *es ist so üblich*, evel-se emañ ar c'hiz, evel-se emañ boazioù ar vro, se eo ar c'hiz vras, ar mod eo ober e-giz-se ; *nicht mehr üblich sein*, bezañ aet da get, bezañ aet da hesk, bezañ aet d'an hesk, bezañ graet e reuz, na vezañ mui diouzh ar c'hiz, bezañ aet diouzh ar c'hiz, bezañ diamzeret, bezañ dispredet, na vezañ mui implijet, bezañ aet war e gostez, bezañ aet er c'hostez, bezañ aet er-

maez, bezañ aet er-maez a c'hiz ; *wie üblich*, evel boas (evel pep tro, evel kustum, evel ar c'hustum, hervez kustum, e-giz eo boazet, evel a ra bemdez, evel an ordinal, evel d'an ordinal) ; *wie allgemein üblich*, evel ma vez graet peurliesañ ; *mehr als üblich*, muioc'h eget boaz, muioc'h eget boazet, muioc'h eget kustum, muioc'h eget an ordinal ; *gemäß der üblichen Ausdrucksweise, nach der üblichen Ausdrucksweise*, tro ma lavarer, e-giz ma vez lavaret ; *größer als üblich*, mentet brasoc'h eget an ordinal ; *wie üblich*, evel boaz, evel kustum, evel ar c'hustum, evel pep tro, hervez kustum, hervez e c'hiz, evel a ra bemdez, e-giz eo boazet, evel an ordinal, evel d'an ordinal, 'tav 'vel 'tav, atav evel atav, evel ma vez graet a-holl-viskoazh, evel ma'z eus bet biskoazh ; **2.** [dre skeud.] *üblicher Gebrauch*, implij sonnet g.

üblicherweise Adv. : ordinal, ordin, d'an ordinal, da gustum, peurliesañ, ar peurliesañ, peurvuiañ, ar peurvuiañ, an aliesañ, ent klasel, boaziet, dre voaz, diouzh boaz, ar fonn muiañ, ar fonn vuiañ.

Üblichkeit b. (-) : boaz g., giz b.

U-Bogen g. (-s,/-bögen) : **1.** [yezh.] hantergellc'h war an u er skritur-red alamanek evit ober an diforc'h etre al lizherennoù bihan u hag n g. ; **2.** [tekn.] pezh houarn U-heñvel g., pezh houarn a-stumm gant un U g., pezh houarn stummet evel un U g., pezh houarn e stumm un U g., pezh houarn stumm U g.

U-Boot n. (-s,-e) : [berradur evit **Unterseeboot**] [merdead.] lestr-spluj g. [liester listri-spluj], lestr-splujer g. [liester listri-splujer], splujerez b. [liester splujereziou] ; *das U-Boot tauchte auf*, divoriñ a reas al lestr-spluj, dont a reas al lestr-spluj war-c'horre ; *das U-Boot tauchte unter*, ar splujerez a sankas er mor ; *das U-boot untertauchte das Packeis*, tremenet e oa al lestr-spluj dindan ar vorskorneg ; *atomgetriebenes U-Boot*, lestr-spluj dre erlusk derc'hanel g. ; *strategisches U-Boot, U-Boot mit ballistischen Raketen*, splujerez bann fuc'hellou b.

U-Boot-Abwehr b. (-) : [lu] difenn enepsplujereziou g., stourm enepsplujereziou g.

U-Boot-Begleitschiff n. (-s,-e) : [merdead., lu] fourgadenn b.

U-Boot-Besatzungsmitglied n. (-s,-er) : lestrsplujer g. [liester lestrsplujerien].

U-Boot-Bunker g. (-s,-) : [merdead., lu] goudorenn vetoñs evit ar splujereziou b.

U-Boot-Hafen g. (-s,-häfen) : [merdead., lu] bon splujereziou g.

U-Boot-Horchdienst g. (-es,-e) : [merdead., lu] servij lec'hiañ ar splujereziou g., servij dinoñ ar splujereziou g.

U-Boot-Jagd b. (-) : [lu] hemolc'h enepsplujereziou g., stourm enepsplujereziou g.

U-Boot-Jäger g. (-s,-) : [merdead., lu] hemolc'her splujereziou g.

U-Boot-Krieg g. (-s,-e) : [merdead., lu] brezel danvor g.

U-Boot-Mann g. (-s,-leute) / **U-Boot-Matrose** g. (-n,-n) : [merdead., lu] lestrsplujer g. [liester lestrsplujerien].

U-Boot-Stützpunkt g. (-s,-e) : [merdead., lu] bon splujereziou g.

übrig ag. : a chom war-lerc'h (en dilerc'h, a-zilerc'h, e treñv u.b.) ; *übrig bleiben, übrig sein*, chom, menel, chom war-lerc'h, chom en dilerc'h, chom a-zilerc'h, chom eus dilerc'h udb/u.b. ; *in der Flasche ist noch ein Schluck Wein übrig*, chom a ra ul lonkadenn e strad ar voutailh, ur foñsad gwin a chom er voutailh, un deunad gwin a chom er voutailh ; *ein großes Stück davon war noch übrig*, manet e oa un tamm brav ; *das wenige, was übrig bleibt*, an nebeud a chom, ar pezhig a chom ; *esst, bis nichts mehr übrig bleibt*, debrit endra bado ; *wir haben nur noch wenig Zeit übrig*, ne chom nemet ur c'houlz berr ganeomp ; *viel Zeit übrig haben*, kaout amzer da zioueriñ ;

übrig behalten, mirout, derc'hel ; *nichts übrig lassen*, na leuskel tra en e zilerc'h - na lezel mann en e zilerc'h - na leuskel tra war e zilerc'h - na leuskel tra a-zilerc'h d'an-unan - na leuskel tra en e dreñv - skubañ (lonkañ, riñsañ) pep tra - lipat mistr pep tra - na leuskel griñsenn ebet - debriñ pep tra, kig, eskern hag all - na leuskel tamm brien ebet - ober riñs war ar boued hag an evajoù ; *sie ließen nichts übrig*, ne vanas mann war o lerc'hoù, ne chomas mann war o lerc'h, ne vanas mann en o zrefñv ; *es ist noch etwas übrig*, c'hoazh ez eus diouto, menel a ra diouto, menel a ra ur restad, menel a ra restadoù, chom a ra diouto, chom a ra ur restad, chom a ra restadoù ; *in der Schüssel ist noch etwas übrig*, chom a ra boued er plad, menel a ra ur restad boued er plad ; *davon blieb nichts übrig*, ne vanas barr, ne vanas griñsenn, ne chomas ket an disterañ bruzunenn eus an dra-se ; *im Übrigen*, en tu all da se, a hent all, a-hend-all, ouzhpenn 'zo, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zo-mui-ken, e-giz-all, e-mod-all, estroc'h evit kement-se, a-du-arall, gant-se ; *wir waren sechs Schwestern, jetzt sind nur noch drei übrig*, c'hwec'h c'hoar e oamp, bremañ omp erru war deir ; *es bleibt uns nichts anderes übrig*, n'hon eus ken tra da ober, n'eus ken da ober, ne chom ganeomp ken distro nemet ober an dra-se, n'eus mui nemet an dra-se d'ober ; *das Übrige erledigen*, peurechiñ an traoù, peurechuiñ al labour ; *ein Übriges tun*, ober muioc'h ; *für jemanden ein bisschen Zeit übrig haben*, dioueriñ ur pennadig amzer d'u.b. (gant u.b.), lakaat un nebeud eus e amzer e ser u.b. ; *hast du vielleicht einen Bleistift übrig ?* ne c'h eus ket ur c'hreion da zioueriñ ? ; *die Übrigen*, ar re all, an nemorant g., pezh a chom g., ar pep all g. ; *verschenkt den Armen alles, was ihr übrig habt*, roit en aluzen ar pezh oc'h eus da zioueriñ, roit en aluzen kement oc'h eus da zioueriñ ; *das lässt zu wünschen übrig*, peadra 'zo da glemm - amañ e kavfemp da lavaret - n'eo ket disi, pell ac'hano (nag a-bell, an tazoù, war-bouez kalz, war-nes-tost, kalz a faot, kalz a vank, pell diouzh kement-se) - n'eo ket gwall vat - n'eo ket disi, paot a faot ! - fallik a-walc'h eo ; *seine Gesundheit lässt zu wünschen übrig*, kas a zo warnañ, n'eo ket gwall yac'h, aet eo e yec'hed digantañ, e yec'hed a c'hoari da fall, d'ober en deus gant e yec'hed ; *es bleibt mir nichts anderes übrig, als euch zu verlassen*, ne'm eus mui netra d'ober nemet mont diwar ho tro, ne chom ganin ken distro nemet mont diwar ho tro, ne'm eus netra all (ken tra) d'ober nemet mont diwar ho tro, ne'm eus ken d'ober nemet mont diwar ho tro ; *vor mir hatten sie nur Lob übrig, hinter meinem Rücken aber redeten sie mir Übles nach*, ar re-se am meule dirazon hag am difrege a-drek va c'hein ; [kr-l] *wer nicht kommt zu rechter Zeit, muss essen, was da übrig bleibt*, an eur 'zo an eur - ar re gentañ a lip o gweuz, ar re all a sell a-dreuz - d'ar ruzerien e vo lakaet ar c'hazh er pod - ar c'hentañ a sav a gac'h el lec'h ma kar - ar ruzerien o devezo eskern da grignat.

übrigens Adv. : **1.** en tu all da se, a hent all, a-hend-all, ouzhpenn 'zo, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zo-mui-ken, war se, e-giz-all, e-mod-all, estroc'h evit kement-se, a-du-arall, gant-se, evit ac'hano, kenkoulz ; *er lebte übrigens bei seinem Onkel*, evit ac'hano, bevañ a rae e ti e eontr ; *es ist übrigens niemals jemand gekommen, um ihn abzuholen*, kenkoulz, ne zeuas morse den d'e gerc'hat ; *in Österreich übrigens auch*, kement-se a dalv evit Bro-Aostria ivez, kement-se a dalv evit Bro-Aostria ivez pa lavarin ervat, kement-se a dalv evit Bro-Aostria ivez pa lavarin mat ; **2.** pa laran, a-brepoz, sellit va frepoz ; *ach übrigens ! p'emaon ganti ! betek p'emaon ganti !*

übrighaben V.k.e. (hatte übrig / hat übrigg gehabt) : *für jemanden etwas übrighaben*, bezañ u.b. deuet mat gant an-unan, bezañ u.b. erru mat gant an-unan, bezañ u.b. war e

lizheroù, bezañ u.b. war e gaieroù, bezañ u.b. en e c'hras, bezañ douget d'u.b., bezañ dedennet gant u.b. ; *ich habe für ihn nicht viel übrig*, kalz a istim n'em eus ket outañ, ne istiman ket anezhañ un diner.

Übung b. (-,-en) : 1. pleustr g., pleustradeg b., pleustradenn b., pleustrad g., embleustr g., embleustradeg b., embleustradenn b., embleustrezezh g., embreg g., embregenn b., embregad g., embregadur g., embregerezh g., gourdonerezh g. ; *in (der) Übung bleiben*, kenderc'hel da bleustriñ, chom domet mat, na goll e varregezh ; *aus der Übung kommen*, bezañ rabat en an-unan, koll e varregezh (e zorn mat), divoaziañ, divoazañ, divarrekaat ; *er ist aus der Übung gekommen*, direizhet eo d'ober an dra-se ; *wieder in Übung kommen*, adkavout e varregezh (e zorn mat), boazañ en-dro ; [Kr-] *Übung macht den Meister*, ar barrekaat a zeu gant ar pleustriñ - diwar ober e teu ar vicher - kemenerien omp tout, met an tailh a zoug - anez labour prezeg aner, kentañ prezeg a zo ober - o vañsonat e teuer da vout mañsoner - dre fin tachiñ e teuer da vout tachour - o trougiformiañ e reer kornek ar bara - evit deskiñ e ranker aketiñ - evit bezañ desket ez eo ret aket - gwellañ ma tesker eo diwar hor c'houst hon-unañ, nemet e koust keroc'h - un deroù a zo da bep tra hag e ve da zeskiñ debriñ yod gant ul loa koad - un deroù a zo eus tout - bez' ez eus un deroù eus tout ; *körperliche Übungen*, embregerezh-korf g., korfembregerezh g.

2. poelladenn b., pleustradenn b., emboellad g.

3. [relij.] *Übung des Glaubens*, pleustr relijiel g., pleustr ar relijion g., pleustrezezh relijiel g., pratik ar feiz g., akt a feiz g. (Gregor).

Übungsarbeit b. (-,-en) : 1. poelladenn bleustriñ b. ; 2. embreg g., pleustradenn b.

Übungsaufgabe b. (-,-n) : poelladenn b.

Übungsbehandlung b. (-,-en) : [mezeg.] addiorren arc'hwelel g.

Übungsbeispiel n. (-s,-e) : poelladenn bleustriñ b.

Übungsbuch n. (-s,-bücher) : levr poelladennoù g.

Übungsflug g. (-s,-flüge) : nij pleustriñ g.

Übungsgelände n. (-s,-) : [lu] tachenn-embregiñ b., tachenn ar pleustradegoù b.

Übungsgerät n. (-s,-e) : [sport] korfembreger g. [*liester* korfembregerioù].

Übungsheft n. (-s,-e) : kaier poelladennoù g.

Übungslager n. (-s,-) : kamp embregiñ b.

Übungsmunition b. (-,-en) : [lu] tennoù-poultr ls., tennoù gwenn ls., kartouchennoù gwenn ls., pourveziou-brezel embregiñ ls. ; *mit Übungsmunition schießen*, tennañ a-wenn, tennañ hep bannadell, leuskel tennoù-poultr, leuskel tennoù gwenn.

Übungspartner g. (-s,-) : gourdoner g.

Übungsplatz g. (-es,-plätze) : [lu] tachenn-embregiñ b., tachenn ar pleustradegoù b., plasenn an armoù b.

Übungsstück n. (-s,-e) : 1. poelladenn b. ; 2. [sonerezh] studienn b.

Übungsstunde b. (-,-n) : abadenn bleustriñ b.

Übungstest g. (-s,-s) : [skol] arnodenn wenn b.

Uchronie b. (-) : ukroniezh b.

uchronisch ag. : ukronek.

Üchselrebe b. (-,-n) / **Üchsenrebe** b. (-,-n) / **Üchsentrieb** g. (-s,-e) : [louza.] taolaj str.

u. dgl. m. : [*berradur evit und dergleichen mehr*] h.a., hag all, hag e-se, ha kement tra 'zo c'hoazh, ha kement tra 'zo holl, ha kement a zo, ha me oar me, ha n'ouzon dare, hag ar rest, ha n'ouzon pet all, ha pet tra-holl, ha traoù evel-se.

U-Eisen n. (-s,-) : pezh houarn stummet evel un U g., pezh houarn stumm U g.

UdSSR b. (-) : [istor] [*berradur evit Union der Sozialistischen Sowjetrepubliken*] *die UdSSR*, URSS b., Unaniezh ar Republikoù Sokialour Soviedel b.

UEFA-Cup g. (-s) / **UEFA-Pokal** g. (-s) : [sport] kib an U.E.F.A. b.

Ufer n. (-s,-) : 1. ribl g., riblad g., riblenn b., glann b., glannad b., bord g., riz g., rizen b., aod g./b., briell b., brienn b., lez ar stêr g., or ar stêr g., or an dour g. ; *am Ufer*, war ribl ar stêr, war lez ar stêr, war or ar stêr, war or an dour ; *Seeufer*, ribl ul lenn g., lez ul lenn g. ; *rechtes Ufer*, ribl dehou g. ; *linkes Ufer*, ribl kleiz g. ; *zum Ufer gehörig*, eus (war) ribl ar stêr ; *ausgehöhltes Ufer*, klot g. ; *auf dem anderen Ufer*, *auf dem gegenüberliegenden Ufer*, war an aod enep, war ar ribl enep ; *auf dem anderen Rheinufer*, en tu all d'ar Roen, war ribl all ar Roen ; *die Stadt erstreckt sich auf beiden Ufern des Flusses*, emañ kêr a-ramp war ar stêr ; *das Ufer befestigen*, stabilaat ar ribl ; *am Ufer entlangfahren*, kostezañ ar ribl, kostezañ an aod, riblañ an aod, mont a-hed ar ribl (a-hed an aod), mont hed ar ribl, mont dre hed ar ribl, mont gant ribl ar stêr, mont hed-ha-hed ar stêr ; *der Fluss tritt über die Ufer*, dic'hlanñ (distankañ, dileuniañ, dinaoziañ, diskargañ) a ra ar stêr, mont a ra ar stêr a-zioc'h ar riz, dont a ra ar stêr er-maez eus he gwele ; *der Fluss ist über die Ufer getreten*, dic'hlanñet (distanke, dileuniet, dinaoziet, diskarget) eo ar stêr, aet eo ar stêr a-zioc'h ar riz, deuet eo ar stêr er-maez eus he gwele ; *überschwemmungsgefährdetes Ufer*, ribl heveuz g. ; 2. [dismegañsus] P. *er ist vom anderen Ufer*, hennezh a zo eus ar walenn, hennezh a zo eus al lagad.

Ufer- : ... glannat, ... ar glannoù.

Uferabfall g. (-s,-abfälle) : briell b., brienn b., glann b., ribl g.

Uferbau g. (-s) : chaoseriadur g., chaoseriañ g.

Uferbefestigung b. (-,-en) : 1. chaoseriadur g., chaoseriañ g. ; 2. plantadeg da greñvaat ar ribloù b.

Uferbereich g. (-s,-e) : glannad b. [*liester* glannadoù].

Uferbesitzer g. (-s,-) : perc'henn glannat g.

Uferbewohner g. (-s,-) : 1. [stêr, lenn] glannad g. [*liester* glanniz], ribler g. ; 2. [mor] arvorad g. [*liester* arvoriz].

Uferbezirk g. (-s,-e) : 1. [mor] arvor g. ; 2. [stêr, lenn] takad a-hed ar stêr g., takad a-hed ar ribl g., riblad g. [*liester* ribladoù], glannad b. [*liester* glannadoù].

Uferböschung b. (-,-en) : briell b., brienn b., glann b., ribl g.

Uferdamm g. (-s,-dämme) : kae g., sav-mein g., sav-maen g., chaoser b./g.

Ufereigentümer g. (-s,-) : [gwir] perc'henn glannat g.

Uferflora b. (-) : *die Uferflora*, ar plant glannat str., plant ar glannoù str.

Ufergrundstück n. (-s,-e) : tachenn-douar a-hed ar stêr b. ; [gwir] *Besitzer eines Ufergrundstückes*, perc'henn glannat g.

Uferhang g. (-s,-hänge) : briell b., brienn b., glann b., ribl g.

Uferhöhle b. (-,-en) : klot g.

Uferlandschaft b. (-,-en) : gweledva stêr g.

Uferläufer g. (-s,-) : [loen.] bistroll g.

uferlos ag. : 1. diaod, kuit a ribl ; 2. [dre skeud.] difin, diziwezh, hirbadus, P. lostek.

Ufermauer b. (-,-n) : kae g.

Ufermoräne b. (-,-n) : [douar.] morena gostez b., atredoù skornel kostez ls., skornatred kostez g.

Uferrandzone b. (-,-n) : glannad b. [*liester* glannadoù].

Uferrecht n. (-s) : [gwir] glannadelezh b.

Uferschnecke b. (-,-n) : [loen.] melc'hwed-mor str., bigorn togn g. [*liester* bigorned togn, bigorniel togn, bigornoù togn], bigornenn dogn b.

Uferschnepfe b. (-,-n) : [loen.] marc'heg lost du g. [*liester* marc'heged lost du].

Uferschutzbauten ls. : chaoseriòù ls.

Uferseite b. (-,-n) : ribl g., bord g., glann b.

Uferstaat g. (-es,-en) : Stad c'hlanat b.

Uferstraße b. (-,-n) : hent-ribl g., hent-aod g., forzh war ribl b.

Ufervegetation b. (-,-en) : struzh ar gwazhiou g.

Uferwald g. (-s,-wälder) : glanngoad g.

Ufer-Wolfstrapp g. (-s,-e) : [louza.] troad-bleiz g.

Uferzone b. (-,-n) : glannad b. [liester glannadoù].

uff estl. : uff ! poent e oa ! ma ! fou !

Ufo n. (-/-s,-s) / **UFO** n. (-/-s,-s) : [berradur evit **unbekanntes**

Flugobjekt] nijell dianavez b., nijell dianav b., nidi b.

Ufo-Kürbis g. (-ses,-se) : [louza.] boned-person g.

Ufologie b. (-) : nidiouriez b.

U-förmig ag. : U-heñvel, heñvel ouzh un U, a-stumm gant un U, stummet evel un U, e stumm un U, e doare un U, e doare U-ioù.

Uganda n. : Ouganda b.

ugrisch ag. : [yezh.] ougriek ; [yezh., istor] *das Ugrische*, an ougriek g.

U-Haft b. (-) : [berradur evit **Untersuchungshaft**] bac'hadur da c'hortoz g. ; *jemanden in U-Haft stecken*, bac'hañ u.b. da c'hortoz.

U-Häkchen n. (-s,-) : 1. [yezh.] hantergelañ war an u er skritur-red alamanek evit ober an diforc'h etre al lizherennoù bihan u hag n g.

U-Haken g. (-s,-/bögen) : 1. [yezh.] hantergelañ war an u er skritur-red alamanek evit ober an diforc'h etre al lizherennoù bihan u hag n g. ; 2. [tekn.] pezh houarn U-heñvel g., pezh houarn a-stumm gant un U g., pezh houarn stummet evel un U g., pezh houarn e stumm un U g., pezh houarn stumm U g.

Uhr b. (-,-en) : 1. eurier g., P. montr g., horolaj-dorn g., horolaj g., pedeure g. ; *Armbanduhr*, eurier-brec'h g., montr-brec'h g., montr-arzorn g. ; *der Mechanismus einer Uhr*, gwikefre un horolaj b. ; *Turmuh*, horolaj tour an iliz g., horolaj tour an ti-kêr g. ; *Uhr mit Schlagwerk*, montr-seniñ g. ; *wie spät ist es nach Ihrer Uhr ?* pet eur eo deoc'h ? ; *die Uhr schlägt*, emañ an horolaj o seniñ ; *die Uhr läuft wieder*, *die Uhr geht wieder*, *die Uhr funktioniert wieder*, advont en-dro a ra an eurier, advont en-dro a ra an eurier a-nevez ; *die Uhr geht genau*, an eurier a ro an eur rik, d'an eur vat emañ an eurier, diskouez a ra an eurier an eur vat, just eo an eurier, diouzh an eur reizh emañ an horolaj, diouzh an heol emañ an horolaj ; *die Uhr steht*, *die Uhr läuft nicht mehr*, an eurier a zo chomet a-sav, an eurier ne ya ket mui, sac'het eo an eurier, an eurier ne labour ket mui ; *die Uhr zeigt zehn nach acht an*, *die Uhr steht auf zehn nach acht*, an horolaj a verk eizh eur dek ; *die Uhr ist um halb drei stehen geblieben*, manet eo an horolaj war div eur hanter ; *die Uhr geht vor*, an eurier a zo abred (a-raok), abred emañ an eurier, re abred emañ an eurier, re a-raok emañ an eurier, abredaat (abredañ) a ra an eurier, lañsañ a ra an eurier, en araog emañ an eurier ; *die Uhr geht zehn Minuten vor*, dek munutenn en a-raok emañ an eurier ; *die Uhr geht zehn Minuten nach*, dek munutenn dale a zo gant an eurier ; *die Uhr geht nach*, dilerc'hiañ a ra an eurier, diwezhataat a ra an eurier, war-lerc'h emañ an eurier, dilañs eo an eurier, dale a zo gant an eurier, re ziwezhat eo an eurier, diwezhat emañ an horolaj, an eurier a zo diwezhat ; *meine Uhr geht jeden Tag fünf Minuten nach*, va eurier a dap pemp munut dale bemdez ; *diese Uhr geht falsch*, direnket eo an eurier-se, direizhet eo an horolaj-se ; *eine Uhr vorstellen*, lakaat un eurier a-raok, lakaat un horolaj war a-raok, kas un horolaj war a-raok, lakaat un eurier abretoc'h, diaraogañ un eurier, abredañ un eurier, abredaat un eurier ; *eine Uhr zurückstellen*, lakaat an eurier diwezhatoc'h, lakaat e eurier war-lerc'h, dilerc'hiañ (warlerc'hiañ) e eurier, diwezhataat e

eurier ; *eine Uhr nach der genauen Zeit stellen*, lakaat un eurier d'an eur vat, lakaat un eurier d'an eur reizh, reizhañ un eurier ; *seine Uhr nach dem Radio stellen*, lakaat e eurier d'an eur diouzh ar skingomz ; *seine Uhr aufziehen*, adsevel e bouezioù d'e eurier, bantañ e eurier ; *die Gewichte einer Pendeluhr aufziehen*, sevel pouezioù un horolaj ; *die Uhr tickt*, an horolaj a ra tik-tak ; *die Uhr läuft*, an horolaj ha ya en-dro ; [dre skeud.] *die Uhr tickt*, *die Uhr läuft*, mont a ra an amzer hebiou, tremen a ra an amzer, dont a ra an amzer, mont a ra an amzer en-dro, mont a ra an amzer e sil hag e ber ; *unaufhaltsam tickt die Uhr*, treiñ a ra ar rod, ar rod a dro, a-van-da-van ez a merenn da goan, tamm-ha-tamm ez a ar verc'h da vamm, a-nebeut-da-nebeut ez a da ludu ar bern keuneud ; *Quarzuhr*, eurier dre gouarz g., horolaj dre gouarz g.

2. [bev.] *biologische Uhr*, horolaj bevedel g. ; [genetik] *molekulare Uhr*, horolaj molekul g.

3. *Gasuhr*, konter ar gaz g.

4. [dre skeud.] *Wettlauf gegen die Uhr*, redadenn a-benn d'an eur b., redadenn a-benn d'an amzer b. ; *deine Uhr ist abgelaufen*, un den marv out, ned ai ket pell ganti, n'eus warc'hoazh ebet evidout, ne badi ket pell ken, gra bremañ da bak, gra bremañ da bakad, lavar da "in manus", pourchas mervel, sklaer eo da abadenn, ne ri ket kozh kroc'henn, dibunet eo da gudenn, erru out an hirañ ma c'hallez mont, lipet out, aet out er sac'h, echu pizh out, en taol-mañ ez eo graet da dro ganit, un den echu a zo ac'hanout, en dro-mañ ez eus fin dit, en taol-mañ ez eo echu ganit, en dro-mañ bepred eo graet ganit, en dro-mañ bepred out paket, dibunet ac'h eus da gudenn, kollet out, graet eo ac'hanout, graet eo da varv dit, emañ ar marv ganit, en dro-mañ out koll ; *seine Uhr ist abgelaufen*, ne 'z ay ket pell ganti, pell emañ ganti, emañ o nezañ e sae, aet eo betek ar mouch, gortoz a ra e eur ziwezhañ, ne vo ket ur warc'hoazh evitañ, ne ray ket kozh kroc'henn, dibunet eo e gudenn, erru eo an hirañ ma c'hall mont, en dro-mañ eo graet gantañ, en dro-mañ ez eus fin dezhañ, graet eo outañ, lipet eo, aet eo er sac'h, echu pizh eo.

5. eur b. ; *wie viel Uhr ist es ?* pet eur eo ? pet eur eo anezhi ? pet eur emañ ? ; *um wie viel Uhr essen wir zu Abend ?* da bet eur emañ koan ? ; *können Sie mir sagen, wie viel Uhr es ist ?* bez' emañ an eur ganeoc'h ? c'hwí a oar an eur ? c'hwí a oar pet eur eo ? ; *ich weiß nicht, wie viel Uhr es ist*, n'ouzon ket an eur, n'emañ ket an eur ganin ; *es ist drei Uhr*, teir eur eo, teir eur a zo anezhi, emañ teir eur ; *es ist halb vier Uhr*, teir eur hanter eo, teir eur hanter a zo anezhi, emañ teir eur hanter ; *es ist noch nicht ganz zehn Uhr*, n'eo ket dek eur leun c'hoazh ; *es ist ungefähr zwei Uhr*, div eur bennak eo bremañ ; *es ist jetzt ein paar Minuten nach fünf*, pemp eur hag un draig bennak eo ; *um zehn Uhr*, da zek eur, da vare dek eur, a-benn dek eur ; *gegen vier Uhr*, war-dro peder eur, e-tro peder eur, e-mare peder eur ; *um drei Uhr nachmittags*, *um fünfzehn Uhr*, da deir eur goude lein, a-benn deir eur goude lein, da deir eur goude kreisteiz, da deir eur goude merenn, da deir eur d'enderv ; *um zehn Uhr morgens*, *morgens zehn Uhr*, *morgens um zehn Uhr*, da zek eur a-barzh kreisteiz, da zek eur diouzh ar mintin, da zek eur vintin, da zek eur da vintin, a-benn dek eur diouzh ar mintin, da zek eur diouzh ar beure, da zek eur veure ; *gegen zehn Uhr morgens*, hanter veure, e-tro dek eur diouzh ar mintin, war-dro dek eur vintin, ar-dro dek eur diouzh ar beure, e-mare dek eur veure ; *seit sechs Uhr morgens*, agichen c'hwec'h eur diouzh ar beure, adalek c'hwec'h eur veure ; *um zwei Uhr nachts*, da ziv eur noz ; *um acht Uhr abends*, *um zwanzig Uhr*, da eizh eur diouzh an abardaez, a-benn eizh eur diouzh an abardaez, da eizh eur noz ; *um Punkt zehn Uhr*, *Punkt zehn Uhr*, *Schlag zehn Uhr*, pa oa just dek eur

o seniñ, d'an taol kentañ a zek eur, da dap dek eur, da zek eur dik, dik da zek eur, da zek eur war ar pik, da zek eur rik, da zek eur rik-ha-rik, da zek eur eeun, da zek eur klok ; *nach 22 Uhr ist Ruhe einzuhalten*, goude dek eur noz e ranker chom sioul, war-lerc'h dek eur noz e ranker chom peoc'h ; *es ist elf Uhr Sonnenzeit*, unnek eur heol eo, unnek eur d'an heol eo ; *genau um fünf Uhr, Punkt fünf Uhr, um Punkt fünf Uhr, Schlag fünf Uhr*, da bemp eur dik, dik da bemp eur, da bemp eur war ar pik, da dap pemp eur, da bemp eur rik, da bemp eur eeun, pa oa just pemp eur o seniñ, d'an taol kentañ a bemp eur, da bemp eur rik-ha-rik, da bemp eur klok ; *es ist schon zehn Uhr vorbei*, tremen dek eur eo, dek eur eo hag un draig bennak, dek eur kreñv eo, dek eur sonnet eo ; *es ist genau elf Uhr, es ist Punkt elf Uhr*, unnek eur rik-ha-rik eo, unnek eur klok eo ; *es hat gerade zwölf Uhr geschlagen*, kreisteiz sonet eo ; *es geht auf zehn Uhr, es geht auf zehn Uhr zu*, da zek eur e ya, dek eur e vo a-benn nebeut, tost dek eur eo, tostaat a ra da zek eur, mont a ra da zek eur ; *jemanden nach der Uhr fragen*, goulenn an eur ouzh u.b., goulenn ouzh u.b. pet eur eo ; *nach der Uhr sehen*, sellout ouzh an eur (ouzh e eurier), teurel ur sell ouzh an eurier ; *nach der Uhr sein*, bezañ d'an eur, ober an traoù e kentel (Gregor) ; *rund um die Uhr*, deiz ha noz hep troc'h, noz ha deiz hep diskregiñ, a-drebad, noz-deiz hep spanaenn (hep disterniañ), a-hed tro an horolaj, eus un heol d'egile, abred ha diwezhat ; *das Haus ist auf elf Uhr gelegen*, emañ an ti en unnek eur.

Uhrarmband n. (-s,-bänder) : eurier-brec'h g.

Uhrenfabrik b. (-,-en) : horolajerezh b.

Uhrenfabrikant g. (-en,-en) : moñcher g., horolajer g.

Uhrengeschäft n. (-s,-e) : horolajerezh b., stal-horolajoù b.

Uhrenhandel g. (-s) : horolajerezh g.

Uhrenhersteller g. (-s,-) : moñcher g., horolajer g.

Uhrenvergleich g. (-s,-e) : reizherezh an eurieroù g., reizherezh an horolajoù g.

Uhrgehänge n. (-s) : istribilhon g., stribilhon g.

Uhrgehäuse n. (-s,-e) : klozenn-vont b.

Uhrgewicht n. (-s,-e) : pouez an horolaj g.

Uhrglas n. (-es,-gläser) : gwerenn-eurier b., gwerenn-horolaj b.

Uhrkette b. (-,-n) : chadenn an eurier b.

Uhrmacher g. (-s,-) : moñcher g., horolajer g.

Uhrmacherei b. (-) / **Uhrmacherkunst** b. (-) : horolajerezh g.

Uhrtasche b. (-,-n) : taset g., god g.

Uhrwerk n. (-s,-e) : 1. rodaoueg b., gwikefre un horolaj b. ; *die Unruh eines Uhrwerks in ihrem Gang stören*, direizhañ achaperez un horolaj ; 2. [c'hoariell] gwikefre b.

Uhrzeiger g. (-s,-) : biz g., splotenn b., nadoz b., nadozenn b.

Uhrzeigersinn g. (-s) : *im Uhrzeigersinn*, a-gembiz, a-du gant an heol, a-du gant nadozioù un eurier, diouzh roud nadozioù un eurier ; *entgegen dem Uhrzeigersinn*, a-c'hourzhbiz, en enep da roud nadozioù un eurier, en eskemm da vizied ur montr, en eskemm da roud nadozioù un eurier, en tu enep da roud nadozioù un eurier, en tu kontrol da roud nadozioù un eurier.

Uhrzeit b. (-) : eur b. ; *die genaue Uhrzeit, die exakte Uhrzeit, die präzise Uhrzeit*, an eur rik b., an eur riget b., an eur resis b. ; *zu dieser Uhrzeit*, d'an eur-mañ-eur, d'an eur-mañ 'n eur ; *etwas regelmäßig zu einer bestimmten Uhrzeit machen*, kaout eurioù d'ober udb ; *können Sie mir die genaue Uhrzeit sagen ? haben Sie die genaue Uhrzeit ? bez' emañ an eur ganeoc'h ? c'hw i a oar an eur ? c'hw i a oar pet eur eo ? ; jemanden nach der Uhrzeit fragen*, goulenn an eur ouzh u.b., goulenn ouzh u.b. pet eur eo. ; *Datum- und Uhrzeitstempeler*, eurdeizier g. [*liester eurdeizierioù*].

Uhu g. (-s,-s) : [loen.] toud korfer g., toud meur g., penn-kazh g.

Uilleann Pipes ls. : [sonerezh] pib-ilin g., binioù ilin g.

U-Jagd b. (-) : [lu] hemolc'h enepsplujereziou g., stourm enepsplujereziou g.

Ukas g. (-ses,-se) : [gwir, dekred] oukaz b. [*liester oukazoù*].

Ukelei g. (-s,-el/-s) : [loen.] bolog g., gwennenn b., pesk gwenn g.

Ukraine b. (-) : *die Ukraine*, Ukraina b. ; *hoch lebe die Ukraine ! слава Україні ! slava Ukraini !* enor ha gloar da Ukraina ! ; *die Invasion der Ukraine durch die russischen Truppen, der Überfall der russischen Truppen auf die Ukraine*, aloubadeg Ukraina gant Rusia b., aloubidigezh Ukraina gant Rusia b.

Ukrainer g. (-s,-) : Ukrainad g. [*liester Ukrainiz*].

Ukrainerin b. (-,-nen) : Ukrainadez b.

ukrainisch ag. : 1. ukrainat ; 2. [yezh.] ukrainek.

Ukrainisch n. : [yezh.] ukrainek g.

Ukulele b. (-,-n) : [sonerezh] oukoulele g.

UKW : [berradur evit **Ultrakurzwelle**] gwagennoù traberr ls., gwagennoù dreistberr ls., gouluz talm g.

UKW-Sender g. (-s,-) : skingaser gwagennoù traberr g., skingaser gwagennoù dreistberr g., skingaser gouluz talm g.

Ulama g. (-s,-s) : [relij.] oulema g. [*liester oulemaed*].

Ulan g. (-en,-en) : [lu] ulan g. [*liester ulaned*], goafer g., goafeg g. [*liester goafeien*], lañser g.

Ulcus n. (-, Ulcera) : [mezeg.] angreizh g., livant g., malitouch g. ; *Ulcus molle*, livant-blot g., livant meizh g. ; *Ulcus durum*, livant sifilitek g.

Ulema g. (-s,-s) : [relij.] oulema g. [*liester oulemaed*].

Ulk g. (-s,-e) : bourd g., taol-bourd g., baoch g., tezennoù ls., farsadenn b., fars g., goap g., lu g., fentigell b., fent g., farserezh g., fentigellerezh g., farsellerezh g., taol jilibourdiñ g., jangloù ls. ; *Ulk treiben*, farsal, farsellat, fentigellat, drujal, andellat, ober al loa, ober e loa.

ulken V.gw. (hat geulkt) : farsal, farsellat, fentigellat, drujal, andellat, ober al loa, ober e loa.

ulkig ag. : 1. farsus (fentus) ken ez eo, da skrijal, re farsus, fentus-dreist, bourdus, ribardennus, bourjin ; *etwas ulkig finden*, kavout ur pezh o welet (o klevet) udb, kavout ur bourd o welet (o klevet) udb ; *ulkige Sache*, farsite b., drolite b. ; *die sahen zu ulkig aus*, ur farsite hag un drolite e oa o gwelet ; 2. drol, iskis, c'hoarzhuz, c'hoarzhidik, dijaoj, eveek ; *er sieht ulkig aus*, ur farsite eo ar gwelout anezhañ ; *mit diesem Hut sieht er so ulkig aus*, hennezh a zo dijaoj gant e dog, ur farsite eo gwelet anezhañ gant e dog.

Ulkudel b. (-,-n) : farserez b., bourderez b., fentigellerez b., boufonerez b., dañvadez b., orinez b., paborez b.

Ulkus n. (-, Ulzera) : [mezeg.] angreizh g., livant g., malitouch g. ; *Ulcus molle*, livant-blot g., livant meizh g. ; *Ulcus durum*, livant sifilitek g.

Ulme b. (-,-n) : [louza.] evlec'h str., evlec'henn b., gwez-evlec'h str., oulm str., oulmenn b., oulm-du str., gouezonn str., onn du str. ; *mit Ulmen reich bepflanzt*, oulmek ; *Holz der Ulme*, evlec'h g., oulm g. ; *junge Ulme*, evlec'hennig b.

Ulmengewächse ls. : [louza.] ulmeged ls.

Ulmehain g. (-s,-e) : evlec'heg b. [*liester evlec'hegi*], oulmeg b. [*liester oulmegi*].

Ulmkrankheit b. (-) / **Ulmsterben** n. (-s) : grafioz g., kleñved an evlec'h g., kleñved an oulm g.

Ulmewald g. (-s,-wälder) : evlec'heg b. [*liester evlec'hegi*], oulmeg b. [*liester oulmegi*].

Ulster n. : Bro-Ulad b. ; *Bewohner Ulsters*, Ulad g. [*liester Uladed, Uladiz*].

ultimativ ag. : 1. e doare un ultimatom, diwezhañ holl, olañ ; *ultimative Forderung, ultimative Aufforderung, ultimatives Verlangen*, ultimatom g. ; 2. [bruderezh] ken ez eo, ha tra ken, mard eus hini, ma'z eus unan, dreist pep hini, mar boe unan, mard eus bet biskoazh un unan, ar gwellañ.

Adv. : gant un ultimatom.

Ultimatum n. (-s, Ultimaten) : penndermen g., ultimatom g.

Ultimo g. (-s, -s) : deiz diwezhañ un termen g., deiz diwezhañ ur miz g.

ultimo Adv. : e fin, e dibenn ; *ultimo Oktober*, e fin miz Here ; *ultimo dieses*, e fin ar miz-mañ.

Ultimofälligkeiten ls. : termen evit paeañ e fin pep miz g.

ultra... : us-, tra-, dreist-, gour-, pell-pellañ.

Ultra g. (-s, -s) : paotr eus ar penn pellañ g., ultra g. [*liester* ultraed].

ultradian ag. : [bev.] dreistdeziat ; *ultradiane Rhythmik*, korvezegezh dreistdeziat b.

Ultradruck g. (-s) : dreistgwask g.

Ultra-Faschistische Gesetze ls. : [istor] lezennoù faskouraat ls.

Ultrafilter g./n. (-s, -) : [fizik, mat.] dreistsil g.

Ultrafiltration b. (-) : [tekn.] dreistsiladur g., dreistsilañ g.

ultrafiltrieren V.k.e. (hat ultrafiltriert) : dreistsilañ.

ultraflach ag. : goursklat, gourflat.

ultrahochauflösend ag. : [optik] ... diarunusted gouruhel ; *ultrahochauflösender Bildschirm*, skramm diarunusted gouruhel g.

Ultrahochdruck g. (-s) : dreistgwask g.

Ultrahochtemperatur b. (-, -en) : [fizik] gwrezverk gouruhel g.

Ultrahochvakuum n. (-s, -vakua/-vakuen) : [fizik] peurc'houllo g.

ultrakonservativ ag. : [polit.] dreistmirelour.

Ultrakonservative(r) ag.k. g./b. : [polit.] dreistmirelour g. [*liester* dreistmirelourien], dreistmirelourez b.

Ultrakurzwellen ls. : gwagennoù traberr ls.

Ultraleichtflugzeug n. (-s, -e) : nijerez gourskañv dre geflusker b., P. c'hwil g. [*liester* c'hwiled].

Ultramarathon g. (-s, -s) : [sport] redadeg peurhir b.

ultramarin ag. / **ultramarinblau** ag. : glas-mor, glas-pers, pers.

Ultramarin n. (-s) : glaz-mor g., glaz tramor g.

Ultramikroskop n. (-s, -e) : dreistmikroskop g.

Ultramikroskopie b. (-) : dreistmikroskopiezh b.

ultramikroskopisch ag. : dreistmikroskopek.

ultramontan ag. : [istor] ultramontan, a-du tre gant ar pab, eus tu ar pab.

Ultramontane(r) ag.k. g./b. : [istor] ultramontan g. [*liester* ultramontaned], ultramontanezh b.

Ultramontanismus g. (-) : [istor] ultramontanegezh b.

Ultrationalismus g. (-) : dreistbroadelouriezh b.

ultranationalist g. (-en, -en) : dreistbroadelour g.

ultranationalistisch ag. : dreistbroadelour.

Ultra-Perfekt n. (-s, -e) : [yezh.] amzer amdremenet adkevrennek b., amzer-vremañ adkevrennek b.

Ultra-Plusquamperfekt n. (-s, -e) : [yezh.] amzer beurdremenet adkevrennek b., peurdremenet adkevrennek g.

Ultraponik g. (-) : [labour-douar] ultraponiezh b.

ultraponisch ag. : [labour-douar] ultraponiek.

ultrarot ag. : [fizik] danruz.

Ultraroialismus g. (-) : [istor] dreistroueelouriezh b.

Ultraroialist g. (-en, -en) : [istor] dreistroueelour g.

Ultraroialistin b. (-, -nen) : [istor] dreistroueelourez b.

ultraroialistisch ag. : [istor] dreistroueelour ; *die ultraroialistischen Blätter*, ar c'hazetennoù dreistroueelour ls.

Ultraschall g. (-s, -e/-schälle) : 1. ussten g. ; 2. [mezeg.] dassonwezañ g.

Ultraschall- : 1. usstenel ; 2. [mezeg.] dassonwezel.

Ultraschallaufnahme b. (-, -n) / **Ultraschallbild** n. (-s, -er) : lun dassonwezel g.

Ultraschalldiagnostik b. (-, -en) : deznaou dassonwezel g.

Ultraschallgerät n. (-s, -e) : dassonwezer g. [*liester* dassonwezerioù].

Ultraschallprüfung b. (-, -en) : [tekn.] gwirierezh dre usstenioù ; *Prüfkopf für Ultraschallprüfungen*, teutaer usstenel g.

Ultraschalluntersuchung b. (-, -en) : imbours'h dassonwezel g.

Ultraschallwellen ls. : usstenioù ls.

ultraschnell ag. : dreistherrek, gouruheldizh ; *ultraschnelle Datenverarbeitung*, keweriañ gouruheldizh g.

ultratränsparent ag. : dreistboull.

Ultratränsparenz b. (-) : dreistbouldier g., dreistboulded b.

ultraviolett ag. : dreistmouk ; *ultraviolette Strahlen*, skinoù dreistmouk ls. ; *ultraviolette Licht*, luc'h du g., gouloù du g.

ultraviolett n. (-s) : skinoù dreistmouk ls.

ultraviolettbestrahlung b. (-, -en) : skinaur dreistmouk g.

Ultrazentrifugation b. (-) : [fizik] dreisttronizherezh g., dreisttronizhañ g. ; *durch Ultrazentrifugation*, dre zresttronizhañ.

Ultrazentrifuge b. (-, -n) : [fizik] dreisttronizher g. [*liester* dreisttronizherioù].

Ulva-Alge b. (-, -n) : [louza.] bezhinenn c'hlas b., bezhin glas str.,

Ulysses g. : [mojenn.] Ulises g., Odiseüs g., Odysseüs g.

Ulzera ls. : *sellit ouzh Ulkus*.

Ulzeration b. (-, -en) : [mezeg.] gouliez b. ; *Ulzeration mit eitriger Sekretion*, gouliez dislinus b.

ulzerieren V.gw. (ulzerierte) : [mezeg.] angreizhañ, gouliezañ.

ulzerös ag. : [mezeg.] goulius, gorus, angreizhek, angreizhel, gouliezek ; *ulzerös machen*, angreizhañ, gouliezañ.

um *araogenn, adverb, rakverb* :

I. Araogenn (ak.)

1. pa verk an egor : en-dro da, a-dro da, e-kerc'henn
2. pa verk an amzer : da
3. pa verk an niverenniñ dre vras
4. pa verk bep seurt traoù :
  - a) un heuliad darvoudoù
  - b) a-zivout
  - c) en abeg da, abalamour da
  - d) evit, ouzh
  - e) un diforc'h
  - f) [dispredet] ster kreñvaat

II. Troioù-lavar

1. **um ... willen**
2. **um ... zu**
3. **um so** (+ derez uheloc'h)

III. Adverb

1. a verk an egor
2. a verk an amzer

IV. Rakverb

1. stag
2. rannadus

I. Araogenn (ak.)

1. pa verk an egor : en-dro da, a-dro, e-tro, e-kerc'henn, e-metoù, tro-dro da, tro-war-dro, tro-ha-tro da, tro-distro da ; *die Erde dreht sich um die Sonne*, treiñ a ra an Douar en-dro d'an Heol ; *um das Haus liegt ein Garten*, en-dro d'an ti ez eus ul

liorz ; *um den See herumgehen*, ober an dro d'al lenn ; *um sich greifen*, gounit tachenn, en em skignañ, en em ledañ ; *mir ist schwer ums Herz*, ur galonad am eus, ur galonad a zo em c'hreiz ; *jemandem um den Hals fallen*, lammat a-dro-vriad ouzh u.b., lammat a-dro-vriad gant u.b., kregiñ en u.b. a-dro-vriad, lammat e kerc'henn u.b. ; *die Leute standen um ihn herum*, tolpet e oa an dud en-dro dezhañ (tro-dro dezhañ), bolzet e oa an dud en-dro dezhañ, bodet e oa an dud en-dro dezhañ, gronnet e oa an dud en-dro dezhañ, kuilhañ a rae an dud war e dro, sternet e oa gant ur bobl a dud, kelc'hiañ a rae an dud anezhañ, kelc'hiet e oa an dud en-dro dezhañ, e kelc'h e oa an dud en-dro dezhañ ; *rund um die Wunde war das Gewebe entzündet und angeschwollen*, fulor ha koeñv a oa en-dro d'ar gouli ; *überall um uns herum*, tro-ha-tro deomp, tro-war-dro deomp.

2. pa verk an amzer : da, e-tro, war-dro, da-gichen, a-benn, mareoù ; *um zehn Uhr*, *um zehn*, da zek eur, a-benn dek eur, da vare dek eur, d'an taol a zek eur ; *um halb eins nachmittags*, da greisteiz hanter ; *um halb eins nachts*, da greiznoz hanter ; *genau um fünf Uhr*, *um Punkt fünf Uhr*, da bemp eur dik, dik da bemp eur, da bemp eur war ar pik, da dap bemp eur, da bemp eur rik, da bemp eur eeun, pa oa just bemp eur o seniñ, d'an taol kentañ a bemp eur, da bemp eur rik-ha-rik, da bemp eur klok ; *um diese Zeit*, d'ar mare-se, war-dro ar c'houlz-se, war-dro ar poentoù-se, da-gichen an amzer-se ; *morgen um diese Zeit*, warc'hoazh d'an eur-mañ ; *voriges Jahr um diese Zeit*, warlene da-geñver ar mare-mañ ; *um die Mitte des sechzehnten Jahrhunderts*, war-dro kreiz ar c'hwezekvet kantved, mareoù kreiz ar c'hwezekvet kantved, e troidelloù kreiz ar c'hwezekvet kantved ; *um Weihnachten*, *um Weihnachten herum*, e-tro Nedeleg, da-gichen Nedeleg, mareoù Nedeleg ; *um diese Jahreszeit*, d'ar c'houlz-mañ eus ar bloaz ; *wir werden es kaum schaffen, dort um zehn Uhr einzutreffen*, prim e vo deomp bezañ eno a-benn dek eur.

3. a verk an niverenniñ dre vras : war-dost da, tost da, tost-da-vat, tostik da, e-tro, damdost da, kazi, a-rez da, lod a, bordik, war vordik, peuzvat, sa, tamm-pe-damm, hogos, hogozik, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, war nemeur a dra, war vetek nebeut, war-hed nebeut, a-hed bihan dra, war 'n hed un dra bennak, kichenik, prestik, war un nebeud, war-vete nebeut, war-dro, pe-seik, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, well-wazh, ur ... bennak, tro, e-ser, an eil dre egile, an eil dre eben, an eil da gas egile ; *um die fünfzehn Menschen*, ur pemzek bennak a dud ; *um die tausend Mann*, *um die tausend Mann herum*, ur mil den bennak, mil den bennak, ur mil bennak a dud, mil bennak a dud, war-dro (àr-dro) mil den, mil den pe-seik, e-tro mil soudard, tro mil soudard, mil den tost-da-vat, bordik mil den, kichenik mil den, prestik mil den, war vordik mil den, sa mil den, mil den pe war-dro (pe evel-se, pe kalz ne fell, pe dost, pe dostik, well-wazh) ; *um die vierzig Menschen*, *um die vierzig Menschen herum*, un daou-ugent bennak a dud g., un daouugentad a dud g., ur pergontad a dud g. ; *das ist wohl um die vier Wochen her*, war-dro (e-tro) peder sizhun 'zo, ur beder sizhun bennak 'zo, peder sizhun bennak 'zo, peder sizhun 'zo pe war-dro, peder sizhun 'zo tost-da-vat, lod a beder sizhun 'zo. ; *er ist um die fünfzig*, un hanter-kant vloaz den bennak eo ; *um die dreißig (Jahre alt) sein*, bezañ un tregont vloaz den bennak, bezañ un tregont vloaz bennak a zen, bezañ a-rez da dregont vloaz, bezañ sa tregont vloaz, bezañ war-dro tregont vloaz.

4. pa verk bep seurt traoù :

a) un heuliad darvoudoù : *eine Katastrophe kam um die andere*, gwalleurioù a zegouezhas lerc'h-ouzh-lerc'h (bern-

war-vern) ; *einen Tag um den anderen*, bep eil devezh ; *Tag um Tag*, deiz-ha-deiz, a zeiz da zeiz, pep a damm bemdez.

b) a-zivout, evit pezh a sell ouzh : *ich weiß schon darum Bescheid*, gouzout a ran an dra-se endeo, gouzout a ran an doareoù, gouzout a ran ar ribouloù ; *Schade um Sie !* gwazh a se deoc'h ! ; *es tut mir Leid um ihn*, deur am eus gantañ ; *ich mache mir Sorgen um ihn*, en em chalañ a ran gantañ, nec'het on diwar e benn, nec'het on war e zivout, nec'het on àr e zivout, nec'het on war e sigur, atapi am eus gantañ, aon am eus na c'hoarvezfe droug gantañ ; *es handelt sich um eine wichtige Sache*, anv 'zo eus un dra a-bouez, keal 'zo eus un dra hag a denn da vraz ; *es ist ihm gewöhnlich ernst um sein Wort*, ne vez ket techet da gontañ flugez diouzh boaz, n'eo ket un den hag a gomz diwar beg e deod ; *wie steht es um Ihre Gesundheit ?* hag ar yec'hed ? ; *um etwas fürchten*, bezañ ankeniet en abeg d'udb, bezañ trubuilhet (enkrezet, sammët e spered, trechalet, trefuet) gant udb, bezañ mesket e spered gant udb, kaout nec'h gant udb ; *es ist um ihn geschehen*, un den marv eo, ned aio ket pell ganti, n'eus warc'hoazh ebet evitañ, ne bado ket pell ken, sklaer eo e abaden, sklaer eo e stal, ne raio ket kozh kroc'henn, dibunet eo e gudenn, errou eo an hirañ ma c'hall mont, lipet eo, aet eo er sac'h, echu pizh eo, en taol-mañ ez eo graet e dro gantañ, un den echu a zo anezhañ, dibunet en deus e gudenn, tapet eo evel ur razhenn er giped, kollet eo, en dro-mañ ez eus fin dezhañ, en taol-mañ ez eo echu gantañ, en dro-mañ bepred eo graet gantañ, en dro-mañ bepred eo paket, graet eo anezhañ, graet eo e varv dezhañ, emañ ar marv gantañ, en dro-mañ eo koll, graet eo outañ ; *um sein Geld gekommen sein*, bezañ kollet e arc'hant en un afer bennak ; *um etwas kommen*, koll udb ; *jemanden um sein Vermögen bringen*, lakaat u.b. da goll e holl beadra, divadañ u.b., ober gaou ouzh u.b. ag e holl beadra, digargañ u.b. eus e beadra, sammañ e holl beadra d'u.b.

c) en abeg da, abalamour da : *jemanden um seines Charakters willen lieben*, karout u.b. en abeg d'e demz-spered ; *mir geht es dabei um den Spaß und nicht ums Geld*, ober a ran an dra-se evit va flijadur (evit ar blijadur) ha neket evit an arc'hant ; *ihm ist nur um Geld zu tun*, prederiet eo gant un dra nemetken, gant an arc'hant - troet eo war an dastum - troet eo war ar serr - troet eo war an danvez - troet eo war an arc'hant - troet eo da zastum - taolet eo gant an arc'hant - ur galon arc'hant a zo anezhañ - devet eo e galon gant an arc'hant - ur marc'h an arc'hant a zo anezhañ - ur c'hoz a zo anezhañ - dalc'het eo gant arwez an aour - dalc'het eo gant ur garantez dreistmoder evit an arc'hant - itik en deus da c'hounit arc'hant - gwashat ma'z eo sot gant an arc'hant ! - hennezh a ra un doue eus e yalc'h ! - hennezh 'zo segal, segal !

d) evit, ouzh : *um jeden Preis*, koustet a gousto - kousto pe gousto - koust pe ne goust - koustet seul a gousto - tu priz, tu miz - seul priz, seul miz - daoust-pe-zaoust - dre hent pe hent - a-gleiz pe a-zehoù - a-dreuz pe a-hed ; *um nichts in der Welt*, *um keinen Preis*, a briz ebet, war nep feur, nag evit unan nag evit daou, evit seul a ve, nag evit aour nag evit arc'hant, evit netra er bed, e mod ebet, a du ebet, e tu ebet, e nep giz / e nep tro / war nep tro (Gregor) ; *um alles in der Welt*, evit holl binvidigezhioù ar bed-mañ ; *Auge um Auge*, kemm-ouzh-kemm - kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad - ivin ouzh ivin - lagad evit lagad - losk evit losk, gouli evit gouli - da gash mat razh heñvel - n'eus den fin n'en deus e goulz - evel a raio a gavo ; *Auge um Auge, so wird man blind*, lagad evit lagad ez achuer dall ; *um zehn Franken wetten*, lakaat dek lur suis e klaouestre, brokañ dek lur suis ; *die Schlacht um Verdun*, emgann Verdun g. ; *um die Freiheit kämpfen*, stourm evit ar frankiz ; *um nichts und wieder nichts*, diwar-goust netra - evit

an hanter eus netra - evit daouhanter netra - evit netra - evit mann ebet - evit ket - evit un netra - evit un netraig - evit un netraig a dra - evit nebeut a dra - evit ken nebeut a dra - evit ken nebeut ha tra - evit ken nebeut ha mann - evit ken nebeut all - evit ken nebeut-se - evit nemeur a dra - evit mibiliajoù (disterajoù, bagajoù) - hep reizh nag abeg - kelo ken nebeut a dra - gant nebeut a dra - evit kelo-se - evit dister dra - evit bihan dra / evit dister abeg (Gregor) - evit ur bihan dra - evit an disterañ abeg - evit kement bramm a zo tout - diwar un netraig - diwar-benn nebeut a dra - war-bouez un neudenn vrein - war-bouez netra - war-bouez mann - evit ket ha netra - dre-benn ket ha netra - abalamour da blouz e votoù - e-skeud an disterañ abeg - evit nemet - evit ya, evit nann - diwar ya pe nann.

e) evit merkañ un diforc'h : *er ist um drei Jahre älter als sein Bruder*, tri bloaz koshoc'h eo eget e vreur, tri bloaz en deus war e vreur ; *er ist um fünf Zentimeter größer als er*, pemp kantimetr en deus warnañ ; *mein Bruder ist um einen Kopf größer als ich*, treuz ur penn dreist din eo va breur, va breur en deus treuz e benn dreist din, va breur en deus treuz e benn warnon ; *eine Sendung um eine halbe Stunde verlängern*, lakaat un hantereurvezhiad astenn d'un abadenn ; *um die Hälfte zu lang*, hanter-kant dre gant re hir ; *er hat sich um zehn Euro verrechnet*, ur fazi a zek euro en deus graet en e gont.

f) [dispredet] ster kreñvaat : *es ist eine schöne Tugend um den Mut*, ur vertuz vrav a zo eus an nerzh-kalon, un nerzh eo bezañ kalonek.

II. Troioù-lavar.

1. um ... willen : *um ... (gen.) willen*, abalamour da, en arbenn da, en arbenn a, en arbenn eus, war ziarbenn, a-ziarbenn da, en askont da, dre an arbenn da, dre an arbenn eus, en abeg da ; *um einer Sache willen*, abalamour d'udb, en arbenn (dre an arbenn, en askont, en abeg) d'udb ; *um der Kürze willen*, kement ha troc'hañ berr ; *um Gottes willen ! um Himmels willen !* gabell ! ganas ! ga ! gagn ! en anv Doue ! a-benn karantez Doue ! alato ! atoue ! daonet ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! fidam ! fidambiche ! fidambie ! fidambue ! fidamchig ! fidamdoulla ! fidadaoula ! fidamdouille ! fidedouille ! fidamdoullig ! fidamdoukou ! fidamdoumen ! fidamdouen ! fidamdoupik ! fidamdousik ! fidamdoustac'h ! fididouic'h ! fidambutun ! fidampret ! fidanderv ! fidandouchenn ! fidazomen ! fidezouar ! fidezouchenn ! fidezoupenn ! fidou ! fidoue ! fidouenn ! fidouac'h ! fidoupenn ! fidoustac'h ! fidoustik ! fedam ! fedadouac'h ! fedamdouac'h ! fedamdouille ! fedamzoupenn ! fedamdousig ! fedamdoustek ! fedazouilher ! jarnigodik ! feiz da'm botoù ! feiz da'm daou vloaz ! feiz da'm distag ! feiz da'm douchig ! vantremorgenn ! vantredistag ! nondedistag ! nondedie ! nondegast ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil krampouezhenn ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mardiac'h ! mardoust ! mardoustac'h ! mardoustik ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! gast ar c'hast ! putenn ar c'hast ! gast a vicher ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! double barriken ! seizh kant barrikenad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! gast alato ! mallach douar ! mallistoull ! mallach toull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! dampret 'vin ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! non de va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! pennad kroc'hen !

pennad ! kroc'hen kurunoù ! ; *um meinetwillen*, gant respet evidon (Gregor), evidon, evit ober plijadur din, em c'herz.

2. um ... zu ... : a) evit, evit ma, a-benn, abalamour da, e doare da, en doare da, diouzh doare da, war an amboaz, en amboaz, en aviz, a-wel da, e-sell da, dre an abeg, kement ha ; *um ... nicht zu ...*, kuit da, evit chom hep, evit tremen hep, evit mirout da, da virout da, evit pas ; *um nicht zu ertrinken*, evit mirout da veuziñ, da virout na veuzfe, evit pas beuziñ ; *beim Durchqueren dieses Landes fliegen die Raben auf dem Rücken, um sich das Elend da unten nicht ansehen zu müssen*, nijal a ra ar brini war o c'hein pa dreuzont ar vro-se, kuit dezho da welet ar vizer dindan - nijal a ra ar brini war o c'hein pa dreuzont ar vro-se, evit pas gwelet ar vizer dindano ; *um seine Schmerzen zu lindern*, evit ma n'en defe ket klevet kement e zroug ; *um nicht kommen zu müssen*, kuit da zont ; *um nicht gesehen zu werden*, gant aon (en aon) da vezañ gwelet, kuit da vezañ gwelet, evit pas bezañ gwelet ; *um nichts zu vergessen*, evit leuskel tra ebet a gostez, evit ma vefe klok ar gont, kement ha chom hep disoñjal tra ebet, kuit da zisoñjal tra ebet ; *er ist zu dumm, um es zu verstehen*, re sot eo evit kompren an dra-se, seizh bloavezh kompren a zo ennañ, ne c'hall ket kompren an dra-se gant pounnerded e benn, kement-se a dremen e spered, kement-se a zo dreist e skiant (e boell, e gompren, e veiz), n'eo ket evit kompren an dra-se, n'eo ket barrek ouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h d'e ouiziegezh, kement-se a zo trec'h dezhañ, P. se a zo dreist e vaner ; *um einen Menschen zu erschlagen, muss man grausam sein*, a-benn lazhañ un den ez eo ret bezañ kriz, brein e ranker bezañ evit lazhañ un den ; *Katze muss man sein, um nachts sehen zu können*, n'eus nemet ar c'hizhier hag a wel en noz, ret eo bezañ kazh a-benn gwelet en noz (evit gwelet en noz) ; *es reicht nicht, ein schöner Junge zu sein, um den Mädchen zu gefallen*, n'eo ket a-walc'h bezañ paotr koant a-benn plijout d'ar merc'hed ; *er tut es, um sie loszuwerden*, ober a ra kement-se dre an abeg o lakaat er-maez ; *um schnell fertig zu sein*, abalamour da echuiñ buan, abalamour deomp da echuiñ buan, deomp da echuiñ buan, evidomp da echuiñ buan, evit deomp echuiñ buan, deomp da c'hallout echuiñ buan, e-doare ma c'hallimp echuiñ buan ; *er arbeitet schwer, um Geld anzuhäufen*, labourat a ra start e doare da zastum arc'hant ; *um halt etwas zu tun / so halt, um etwas zu tun*, kement hag ober udb ; *wir sind ins Kino gegangen, um halt die Zeit totzuschlagen*, aet e oamp d'ar sinema kement hag abuziñ hon amzer ; *er studiert fleißig, um die Prüfung zu bestehen*, strivañ a ra da studiañ diouzh doare da vezañ degemeret en arnodenn ; **b)** *P. es ist, um auf die Bäume zu klettern*, leun-chouk eo ar muzul, leun-raz eo ar muzul, leun-barr eo ar muzul, re 'zo re, aet eo al loa dreist ar skudell, gwasket on evel un torch-listri, aet on diwar re, barr eo ar muzul / leun-chouk eo ar boezell (Gregor) ; *es ist, um an den Wänden hochzuklettern*, me 'zo erru dotu gant an dra-se, emañ o kinnig sodiñ gant an dra-se, me 'zo erru prest da goll va skiant gant an dra-se, lakaat a ra an dra-se ac'hanon da vont war bilbotig, lakaat a ra an dra-se ac'hanon da dreiñ da sot, lakaat a ra an dra-se ac'hanon da goll va buoc'h vrizh, me a zo lor gant ar dra-se, lakaat a ra an dra-se ac'hanon da vont e belbi, daoubenniñ a ra an dra-se ac'hanon, gant an dra-se ez eus peadra da goll e benn (peadra d'an den da vezañ troet), divontañ a ra an dra-se va spered din, terriñ a ra an dra-se va fenn din, kas a ra an dra-se ac'hanon da sot.

3. um so (+ derez uheloc'h) : *um so mehr*, kent-se, kentoc'h seiz, abeg muioc'h, kent-a-se, seul gent a-se, muioc'h c'hoazh, muioc'h a se, gwashoc'h c'hoazh, gwashoc'h a se, ken met rak-se, ken meur rak-se ; *er mag Obst um so mehr*,

wenn dieses richtig reif ist, seul vui e plij ar frouezh dezhañ ma vezont darev-mat ; *um so mehr, als*, seul vui ma ..., seul vuioc'h ma ..., ken meur rak-se pa ... ; *er geht oft ins Kino, um so mehr als er keinen Fernseher hat*, alies e ya d'ar sine, seul vui ma n'en deus ket a skinweler ; *der Film war interessant, um so mehr als er das Leben der Bauern im Mittelalter ganz präzis schilderte*, dedennus e oa ar film-se, seul vui ma tiskoueze pizh penaos e veve ar gouerien er grennamzer ; *diese Diskussion interessierte uns, um so mehr als sie die Zukunft unseres Betriebes beeinflussen konnte*, dedennet e oamp gant ar vreutadeg-se, seul vui ma c'halle levezonañ dazont hon embregerezh tu pe du ; *das Treffen war erfolgreich, um so mehr als viele Teilnehmer neue Ideen vorgebracht hatten*, seul spletusoc'h e voe an emgav ma voe kinniget mennozhioù nevez gant ur bern perzhidi ; *er lief um so schneller, als er sich dem Ziel näherte*, seul vuanoc'h e kerzhe ma tostae ouzh e bal ; *um so leichter, als ...*, seul aesoc'h a se ma ... ; *um so weniger*, nebeutoc'h c'hoazh, nebeutoc'h a se ; *um so weniger, als*, seul nebeutoc'h ma ... ; *es ist um so teurer*, keroc'h a se eo, hag en abeg da gement-se ez eo keroc'h c'hoazh, kent-se ez eo keroc'h c'hoazh ; *um so dämlicher bist du*, brasoc'h genaoueg n'out ken, n'out nemet genaouekoc'h a se ; *um so schneller wirst du wieder gesund*, gwellaat a raio dit kent a se, gwellaat a raio dit kentoc'h a se ; *er ist mir um so lieber*, muioc'h a se e karan anezhañ, hag en abeg d'an dra-se e karan anezhañ muioc'h c'hoazh ; *je mehr ... um so mehr*, seul vui ... seul vui ; *je mehr er hat, um so mehr mehr will er*, seul vui, seul c'hoazh - seul vui a ve gantañ, seul vui a ve c'hoant gantañ da zastum leve hag arc'hant - seul vui en deus seul vui e fell dezhañ kaout - seul vuioc'h en deus seul vuioc'h e fell dezhañ kaout - n'en deus ket hanter morse - kalon an den-se a zo c'hoantus - hageñ pegement a draoù en deus dija e vez atav o klemm ; *je früher, um so besser (um so lieber)*, seul gent, seul well - seul gentoc'h, seul welloc'h - an abretañ ar gwellañ - an abretañ 'vo ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet - na zale ket d'ober da dra - ar c'hentañ n'eo ken ar gwellañ ; *je mehr er trinkt, um so durstiger wird er*, dre ma ev e teu itik, pep ma ev e teu itik ; *um so besser*, gwell a se ! gwell a se n'eo ken ! n'eo nemet gwelloc'h a se ! hennezh ar gwellañ din ! gwell àr-se ! bevez eo ! n'eo ket domaj ! ; *um so besser für ihn*, hennezh ar gwellañ dezhañ, gwell a se dezhañ, gwell a-se evitañ, brav eo dezhañ ; *um so schlimmer*, gwazh a se dezhañ, hennezh ar gwashañ dezhañ, gwazh àr-se.

III. Adverb

1. a verk an egor : *um und um*, tro-war-dro, tu-ha-tu ; *Feinde waren um und um*, ne oa ken nemet enebourien tro-war-dro, enebourien a oa tu-ha-tu ; [lu] *rechts um ! a-zehou tout !* hanterdro a-zehou !

2. a verk an amzer : echu, tremenet, fornus, kloc ; *diese Zeit ist um*, tremenet eo an amzer-se, aet eo an amzer-se da vat da get ; *die Zeit ist um*, aet eo an amzer hebiou, echu eo, kloc eo an amzer ; *das Jahr ist um*, echu eo ar bloavezh, kloc eo ar bloavezh ; *die Frist ist um*, echu eo an termen, kloc eo an termen ; *und schon wieder ist ein Jahr um*, setu c'hoazh deuet ur bloavezh, setu deuet ur bloaziad c'hoazh.

IV. Rakverb.

1. rakverb stag : gant ar ster : gronnañ, bezañ tro-dro. *umgeben*, gronnañ, bezañ tro-dro da ; *umarmen*, briata ; *umschiffen*, ober an dro da [gant ur vag] ; *umfassen*, endelc'her.

2. rakverb rannadus : **a)** diskar : *umfahren*, [karr-tan] ruilhal, pilat ; *umbringen*, lazhañ ; *umfallen*, kouezhañ a-flagas ; *umkommen*, mervel, perisañ ; *umgraben*, treiñ an douar, palat. **b)** distreiñ : *umgeleitete Straße*, diheñchadur g. ; *umziehen*, dilojañ, cheñch ti, digêriañ ; *umsteigen*, cheñch tren, treuztreniañ ; *umkehren*, cheñch tu, distreiñ, lakaat an dindan war-varr, lakaat bep eil penn ; *umfüllen*, treuzskuilhañ, treuzpodañ.

c) cheñch : *umgearbeitete Ausgabe*, embannadur adaozet g. ; *sich umziehen*, cheñch dilhad ; *umgekehrt*, a-c'hin, war an tu gin, e gin, er c'hontrol.

umackern V.k.e. rannadus (hat umgeackert) : arat, treiñ douar [en ur park], labourat douar [en ur park].

umadressieren V.k.e. rannadus (adressierte um / hat umadressiert) : cheñch ar chom-lec'h [war udb].

Umadressierung b. (-, -en) : cheñchamant chom-lec'h g., kemm chom-lec'h g.

umändern V.k.e. rannadus (hat umgeändert) : cheñch, treuzfurmiñ, treuzneuziañ, daskemmañ, treiñ.

Umänderung b. (-, -en) : kemmadenn b., kemm g., kemmadur g., cheñchamant g., adaozadur g., daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g., treuzneuziadenn b., treuzneuziadur g., treuzfurmidigezh b., treuzfurmerezh g., treuzfurmadur g.

umarbeiten V.k.e. rannadus (hat umgearbeitet) : adstummañ, adaozañ, adverat, azverat ; *umgearbeitete Ausgabe*, embannadur adaozet g.

Umarbeitung b. (-, -en) : 1. adaoz g., adaozadur g. ; 2. [dre astenn.] tamm-labour adaozet g., oberenenn adaozet b.

umarmen V.k.e. stag (hat umarmt) : *jemanden umarmen*, stardañ u.b. war poull (ouzh poull) e galon, stardañ u.b. ouzh e askre, stardañ u.b. ouzh e vruched, stardañ u.b. ouzh an-unan, briata u.b., brec'hata u.b., brec'hataat u.b., brec'hataezh u.b., stardañ u.b. etre e zivrec'h, stardañ u.b. en e zivrec'h, strizhañ u.b., kregiñ a-dro-vriad en u.b., kregiñ a-vriad en u.b., kemer u.b. a-dro-vriad, moustrañ u.b. etre e zivrec'h, pokat a-vriad d'u.b.

V.em. stag : **sich umarmen** (haben sich (ak.) umarmt) : en em vriata, pokat a-vriad an eil d'egile, kenvriata.

Umarmung b. (-, -en) : 1. briatadenn b., stardadenn b. ; *eine Umarmung*, ur briata g., ur vriatadenn b. ; *Umarmungen*, briatadennoù ls., ur vriatadeg b., briataoù ls. ; 2. briataerezh g.

Umbau g. (-s, -ten/-e) : 1. labourioù treuzfurmiñ ls., treuzfurmidigezh b., treuzfurmadurezh b., treuzfurmadur g., adaoz g. ; 2. [dre astenn.] savadur treuzfurmet g. ; 3. savadur tro g., moger-dro b., gourizad g.

umbauen V.k.e. rannadus (hat umgebaut) : 1. treuzfurmiñ [ur savadur] ; *dieses Haus können wir als Metzgerei umbauen*, mat eo an ti-se d'ober kigerezh ; [merdead.] *ein Schiff zur Fregatte umbauen*, fourgadennañ ul lestr ; 2. [dre skeud.] adstummañ, adaozañ, kemmañ.

umbaufähig ag. : terkadus, treuzfurmadus.

Umbaute b. (-, -n) : [Bro-Suis] 1. labourioù treuzfurmiñ ls. ; 2. [dre astenn.] savadur treuzfurmet g.

umbehalten V.k.e. rannadus (behält um / behielt um / hat umbehalten) : [dilhad] derc'hel war an-unan, derc'hel en-dro d'an-unan.

umbenennen V.k.e. rannadus (benannte um / hat umbenannt) : cheñch anv udb., adenvel, divadeziñ.

Umbenennung b. (-, -en) : cheñchamant anv g., kemm anv g.

Umber¹ g. (-s) : [liv] douar rous-du g.

Umber² g. (-s, -n) : [loen.] ombrenn b. [liester ombred].

Umberfisch g. (-s, -e) : [loen.] malbar g. [liester malbared].

umbeschreiben V.k.e. rannadus (beschrieb um / hat umbeschrieben) : [mat.] *einem Kreis ein Dreieck umbeschreiben*, amgaeañ ur c'helc'h ouzh un tric'horn ; *jedem Dreieck lässt sich ein Kreis umbeschreiben*, amgaeadus eo an holl d'ic'hornioù ouzh ur c'helc'h.

umbeschrieben ag. : [mat.] amgaeet ; *umbeschriebener Kreis*, kelc'h amgaeet g.

umbesetzen V.k.e. rannadus (besetzte um / hat umbesetzt) : 1. [c'hoariva, film] komedianeta a-nevez, azverat ar rolloù ; 2. adverat, azverat, adaozañ, adstummañ, kemmañ.

Umbesetzung b. (-, -en) : 1. [c'hoariva, film] azveradur ar rolloù g. ; 2. azver g., azveradur g., adver g., adveradur g., kemm g., kemmadur g., cheñchamant g., adaozadur g.

umbestellen V.k.e. rannadus (bestellte um / hat umbestellt) : kemmañ an urzh-prenañ, kemmañ an urzhiad.

umbetten V.k.e. rannadus (hat umgebetet) : 1. [douar.] *einen Fluss umbetten*, diheñchañ ur stêr, distreiñ red ur stêr, treiñ red ur stêr war un tu all, distreiñ ur stêr, treiñ ur stêr diwar he red, distreiñ ur stêr diwar he naoz ; 2. *einen Kranken umbetten*, lakaat ur c'hlañvour war ur gwele all ; 3. *einen Toten umbetten*, cheñch bez d'ur c'horf marv.

umbiegen¹ V.k.e. rannadus (bog um / hat umgebogen) : 1. gweañ, krommañ, krommaat, plegañ, gwarañ, daougrommañ, daougammañ ; *jemandem den Arm umbiegen*, gweañ e vrec'h d'u.b. ; 2. digorniañ ; *die Ecke einer Buchseite umbiegen*, digorniañ ur bajenn, plegañ korn ur bajenn.

umbiegen² V.gw. rannadus (bog um / ist umgebogen) : 1. distreiñ war e giz, distreiñ war e gil ; 2. treiñ, skeiñ [a-gleiz pe a-zehou].

Umbiegen n. (-s) : 1. gweadur g., gwe g., gweañ g., plegerezh g., krommañ g., gwarañ g. ; 2. distro war e giz b., distro war e gil b. ; 3. treiñ g., skeiñ [a-gleiz pe a-zehou] g.

umbilden V.k.e. rannadus : adaozañ, kemmañ, adstummañ, adverat, azverat, daskemmañ, neuzneveziñ, treuzfurmiñ, treuzneuziañ.

Umbildung b. (-, -en) : adver g., adveradur g., azver g., azveradur g., neuznevezadur g., kemm g., kemmadur g., cheñchamant g., adaozadur g., daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g., adreizhadur g., treuzfurmidigezh b., treuzfurmadurezh b., treuzfurmadur g., treuzneuziadenn b., treuzneuziadur g.

umbinden¹ V.k.e. rannadus (band um / hat umgebunden) : 1. lakaat ; *eine Krawatte umbinden*, lakaat ur frondenn (ur gravatenn) en e gerc'henn ; *ein Halstuch umbinden*, lakaat ur skerb en e gerc'henn, lakaat ur skerb en-dro d'e c'houzoug ; *mit umgebundenem Schal*, ur skerb en e gerc'henn gantañ ; *eine Schürze umbinden*, lakaat un diaraogenn (un davanjer) ; 2. gourizañ, lakaat en-dro d'e vandenn, lakaat en-dro d'e zargreiz ; *das Schwert umbinden*, gourizañ e gleze, lakaat e gleze ouzh e groazell, gwiskañ e gleze ; *seine Waffen umbinden*, gwiskañ e armoù ; 3. koublañ a-nevez, keinañ a-nevez ; *ein Buch umbinden*, koublañ (keinañ) ul levr a-nevez.

umbinden² V.k.e. stag (umband / hat umbunden) : *mit etwas umbinden*, lakaat udb en-dro da ; *mit Stricken umbunden*, kordennet / ereet gant kerdin (Gregor), fiselet.

umblasen¹ V.k.e. stag (umbläst / umblies / hat umblasen) : c'hwezhañ tro-dro da, c'hwezhañ tu-ha-tu da ; *von den Winden umblasen*, e-kreiz ar gas, avelet kaer / avelet a bep tu (Gregor), avelek, dispak d'an avelioù, etre ar pevar avel, er pevar avel, er pevar fennavel.

umblasen² V.k.e. rannadus (bläst um / blies um / hat umgeblasen) : c'hweniañ en ur c'hwezhañ warnañ, diskar en ur c'hwezhañ warnañ.

umblättern V.k.e. rannadus (hat umgeblättert) : follennata, feilhañ, treiñ follenn-ha-follenn.

Umblick g. (-s, -e) : 1. sell-tro g., sell tro-dro g. ; 2. brasgwel g., gwel a-vloc'h g., gwel hollek g., gwel a-vras g.

umblicken V.gw. ha V.em. rannadus : **sich umblicken** (hat sich (ak.) umgeblickt) : sellet en-dro d'an-unan, sellet tro-dro, sellet war-dro, ober ur sell-tro, teurel ur sell a-dro.

Umbra b. (-) / **Umbræerde** b. (-) : [liv] douar rous-du g.

umbrausen V.k.e. stag (hat umbraust) : rugañ tro-dro da, sourral tu-ha-tu da, sarac'hañ tro-dro da, c'hwibanat tu-ha-tu da, c'hwistañ tro-dro da, c'hwitellat tu-ha-tu da, gwic'hal tro-dro da, hudal tu-ha-tu da, soroc'hal tro-dro da, kornal tu-ha-tu da, yudal tro-dro da.

umbrechen¹ V.k.e. rannadus (bricht um / brach um / hat umgebrochen) : 1. freuzañ, plomañ, treiñ [an douar], distreiñ [an douar], digeriñ [an douar] ; *den Boden umbrechen*, a) plomañ, terriñ (digeriñ) douar, difraostañ ; b) [moc'h-gouez] turiañ douar, fojal ; *die Wildschweine sind dabei, den Boden umzubrechen*, emañ ar moc'h-gouez o turiañ douar, emañ ar moc'h-gouez o fojal ; 2. terriñ, plegañ, stokañ, fleañ, flac'hañ.

V.gw. rannadus (bricht um / brach um / ist umgebrochen) : terriñ, chom stoket, chom fleet, chom flac'het.

umbrechen² V.k.e. rannadus (bricht um / brach um / hat umgebrochen) : [moull.] pajennaazañ, kenlakaat ; *den Satz umbrechen*, pajennaazañ, azañ ar bajenn, azañ ar pajennoù, maketenniñ.

Umbrechung b. (-, -en) : 1. torr g., torridigezh b., stokañ g., fleañ g., flac'hañ g. ; 2. difraostadur g., difraosterezh g.

Umbrien n. : Umbria b.

umbringen V.k.e. rannadus (brachte um / hat umgebracht) : muntrañ, lazhañ, lazhañ mik, drouklazhañ, fallvuntrañ, ober e stal da, tortañ, reiñ e gont da, ober e lod da, ober e jeu da, ober e afer da, ober e varv da, diskar, kreviñ, kas d'ar bez, distrujañ, pakañ, ridañ e doull da ; *er bringt seine Feinde kaltblütig um*, ne ra ket van evit lakaat gwad e enebourien da redek, lazhañ a ra e enebourien mik ha digar ; *diese Hitze bringt mich um*, emañ e-tailh da vougañ gant an amzer domm (gant an amzer lug), lazhet on gant an tommder-mañ, devañ a ran gant an tommder, fritañ a ran gant an tommder ; *das Ding ist nicht umzubringen*, n'eus ket a uz d'an dra-se ; [kr-l] *wer lügt, stiehlt, und wer stiehlt, bringt auch Leute um*, an neb a drompl gant spilhoù a dromplo gant skoedoù - an neb a laer un u a laer ur jav pa gav an tu - ne vez ket laer un den a hanter - nend eus ket a vrizlaer.

V.em. : **sich umbringen** (brachte sich um / hat sich (ak.) umgebracht) : en em zistrujañ, en em zistruj, en em lazhañ, emlazhañ, en em wallañ, en em ober, en em berisañ, en em forsiñ war gein an Aotrou Doue, lakaat termen d'e vuhez, ober fin eus e vuhez ; *sich mit einer Feuerwaffe umbringen*, en em dennañ ; *sich gegenseitig umbringen, einander umbringen*, en em zistrujañ, en em lazhañ an eil egile, en em lazhañ kenetrezo, en em lazhañ, en em zic'houzougañ, en em gignat.

umbrisch ag. : ombrian, [yeh.] ombrek.

Umbruch g. (-s, Umbrüche) : 1. [labour-douar] difraostadur g., difraosterezh g., distro b. ; 2. kemmoù bras ls., dispac'h g., kaouad avel-gorbell b./g., barrad avel-gorbell g., reveulzi b., eilpenn g., stroñsadenenn gefredel b. ; *literarischer Umbruch*, reveulzi lennegel b. ; 3. [moull., liester ebef] pajennaazañ g., maketenn b., patromenn b., an azañ pajennoù g. ; *den Umbruch machen, den Umbruch vornehmen*, maketenniñ, pajennaazañ, azañ ar pajennoù ; *den Umbruch für ein Buch vornehmen*, maketenniñ ul levr ; 4. [stlenn.] lamm g. ; *Spaltenumbruch*, lamm bann g. ; *Seitenumbruch*, lamm

pajenn g., dispajennañ g. ; *Zeilenumbruch*, lamm linenn g., dislinennañ.

Umbruchspur b. (-,-en) : [moc'h-gouez] turiadur g., fojadur g. **Umbruchtisch** g. (-es,-e) : [moull.] taol lizherennañ b.

umbuchen V.k.e. rannadus (hat umgebucht) : **1.** treuzdougen (treuzkas) war ur gont all, ildougen ; **2.** kemmañ un urzh-prenañ (un urzhiad).

Umbuchung b. (-,-en) : **1.** treuzkasadenn b. ; **2.** kemm urzh-prenañ g., kemm urzhiad g.

umcodieren V.k.e. rannadus (codierte um / hat umcodiert) : [stlenn.] treuzodiñ.

umdecken V.k.e. rannadus (hat umgedeckt) : **1.** *ein Haus umdecken*, cheñch toenn d'un ti ; **2.** *einen Tisch umdecken*, lakaat listri nevez war an daol, adstaliañ an daol.

umdenken V.gw. rannadus (dachte um / hat umgedacht) : adober e vennozh, cheñch soñj, cheñch mennozh, dibennañ, kemm soñj, treiñ meno, treiñ kordenn, treiñ banniel, treiñ e bastell, treiñ penn d'e vazh, cheñch santimant, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, dilezel ur mennozh.

Umdenken n. (-s) : cheñch soñj g., cheñch mennozh g., kemm soñj g., dibennañ g.

umdeuten V.k.e. rannadus (hat umgedeutet) : displegañ en un doare disheñvel, desteriañ en un doare disheñvel ; *etwas zu einer Legende umdeuten*, mojennekaat udb.

Umdeutung b. (-,-en) : displegadenn en un doare disheñvel b., displegadur en un doare disheñvel g., desteriadur en un doare disheñvel g.

umdichten V.k.e. rannadus (hat umgedichtet) : *ein Gedicht umdichten*, adaozañ (adstummañ, azverat) ur varzhoneg.

Umdichtung b. (-,-en) : treuzskrivadur barzhel g., adaozidigezh varzhel b.

umdirigieren V.k.e. rannadus (dirigierte um / hat umdirigiert) : diheñchañ ; *der Flug 307 wird nach Schönefeld umdirigiert*, diheñchet e vez an nij 307 da-gaout (war-gaout) Schönefeld.

umdisponieren V.k.e. rannadus (disponierte um / hat umdisponiert) : kemmañ e ziabennoù, cheñch e renkoù, cheñch e bourchas.

umdrängen V.k.e. stag (hat umdrängt) : sezisañ, gronnañ, sichañ ; *sie war von Reportern umdrängt*, en em stardañ (en em vac'hañ, en em gouchañ, en em vountañ, en em boulzañ, gronnañ, tolpañ, kuilhañ, bodañ, en em vodañ) a rae ar gelaouaerien en-dro dezhi, ar gelaouaerien en em waske an eil egile en-dro dezhi, ur mac'h a gelaouennerien a oa en-dro dezhi.

umdrehen V.k.e. rannadus (hat umgedreht) : **1.** treiñ, cheñch penn da, treiñ tu da, treiñ tu evit tu, cheñch tu da, distreiñ, eilpennañ ; *einen Hahn umdrehen*, treiñ un douchenn (ur bluenn), serriñ pe digeriñ ur c'hog ; *den Schlüssel umdrehen*, reiñ un taol alc'hwez, ober un dro gant an alc'hwez evit prenañ (pe digeriñ) an nor ; *eine Matratze umdrehen*, cheñch penn d'ur vatarasenn ; *eine Matratze umdrehen und wenden*, cheñch penn ha cheñch tu d'ur vatarasenn ; **2.** gweañ, ober ur gwe e ; *jemandem den Hals umdrehen*, gweañ e c'houzoug d'u.b., ober ur gwe e gouzoug u.b., nezañ e c'houzoug d'u.b., ober ur moull da c'houzoug u.b., ober ur gwe da c'houzoug u.b., ober un nez da c'houzoug u.b., ober un nez d'u.b. en e c'houzoug, ober e varv d'u.b. ; **3.** [dre skeud.] *jemandem das Wort im Munde umdrehen*, distresañ komzoù u.b., findaoniñ komzoù u.b., distreiñ komzoù u.b. diouzh o ster ; *den Spieß umdrehen*, **a)** distreiñ ur gaoz, distreiñ arguzennoù u.b. ; **b)** [dre astenn.] kas ar fresk da di Yann, kas an dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b., distreiñ e dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b., distreiñ e grampouezhenn d'u.b., reiñ e begement d'u.b., talvezout ur

gaou d'u.b., reiñ kemm-ouzh-kemm ; *jeden Pfennig zweimal umdrehen, jeden Pfennig dreimal umdrehen*, **a)** arboell (armerzh) e arc'hant, erbediñ e wenneien, kaout damant d'e wenneien, damantiñ d'e zispignoù, damantiñ d'e zanvez, bezañ pervezh war e arc'hant, bezañ kempenn war e arc'hant, bezañ kempenn ouzh e arc'hant, bezañ kempenn war e wenneien, bezañ kempenn ouzh e wenneien, dispign gant moull, mont klenk dre an hent, malañ munut e vleud, malañ munut, bezañ fur gant e wenneien, bevañ pizh, mont pizh ganti, bezañ pizh ha kempenn, derc'hel pizh d'e wenneien, dispign an nebeutañ ar gwellañ, justinañ, bitañ, mont d'ar jol vihan, bezañ dizispign, bevañ dizispign, bevañ hep nemeur a zispign, derc'hel tost d'e arc'hant, ober kalz gant nebeut, na stagañ e chas diwar-goust silzig ; **b)** bezañ pizhik (tostik) / chipotal / bindedañ (Gregor), bezañ pervezh war e arc'hant, bezañ mac'hom war e arc'hant, bezañ ur c'hraf-naon, bezañ stag e groc'hen ouzh e gein, bezañ tost e groc'hen d'e gein, bezañ start war an distag, bezañ start war e arc'hant, bezañ tost, bezañ tost d'e chakot, bezañ tost d'e wenneien, bezañ azezet war e c'hodelloù, bezañ tost da douzañ kein ul laouenn-dar, bezañ tost da gignat ur c'hwenenn, bezañ tost evel ur preñv, na vezañ buan da ziskravañ diouzh e wenneien, bezañ eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, bezañ pizh-euzhus, na vezañ ar c'hiz gant an-unan da stagañ ar chas gant chapeledoù silzig, bezañ kevnet e yalc'h, leuskel e wenneien da verglañ en e yalc'h, bezañ moan e vizied, armerzhañ a gement tu 'zo ha reiñ netra da zen, bezañ skragh evel ar bleiz, bezañ ur Yann sec'h e gein eus an-unan, bezañ ur Yann kalon arc'hant eus an-unan, bezañ kaouenn, bezañ hoc'h, bezañ pizh-kruk, taskagnat, amsellout, bezañ amsell, bezañ engravet, bezañ un engravet eus an-unan, na vezañ tenn gwenn e revr, bezañ klañv pa ranker foetañ ul liard toull, bezañ troet war an dastum, bezañ troet war ar serr ; [dre skeud.] *das Messer in der Wunde umdrehen*, skeiñ war an tach.

V.em. rannadus : **sich umdrehen** (hat sich (ak.) umgedreht) : **1.** treiñ e benn, en em dreiñ, distreiñ, distreiñ war e giz, treiñ kein ; *sich nach jemandem umdrehen*, treiñ e benn da sellet ouzh u.b., treiñ (en em dreiñ) ouzh (war-du, etrezek, etramek) u.b., distreiñ da sellet ouzh u.b., treiñ da sellet ouzh u.b., distreiñ war e giz da sellet ouzh u.b. ; *sobald er sich umgedreht hatte, schlich ich mich weg*, kerkent (kenkent) ha ma oa tro e gein, e troc'his kuit - kerkent (kenkent) ha ma troas kein, e troc'his kuit - diouzhtu ma oa tro e benn, e troc'his kuit ; *sie drehte sich jäh um*, ober a reas un dro grenn war he seuliou ; *ohne sich umzudrehen*, hep sellet war e lerc'h, hep sellet war e giz ; **2.** treiñ, distreiñ ; *der Wind dreht sich um*, treiñ (cheñch roud, cheñch tu) a ra an avel ; *die Räder drehen sich um*, treiñ a ra ar rodoù ; *sich um eine Angel umdrehen*, paoellañ, treiñ war vudurun ; **3.** *mir dreht sich der Magen um*, me a sav va c'halon, heugdoñjer a sav ennon, heugñ a ra va c'halon, emañ va c'halon war-neuñv, deuet eo ar boued da neuñviñ war va c'halon, devañ a ra va c'halon, doñjeret eo va c'halon, me am bez poan e poull va c'halon, kalondev am eus, gant ar boan stomog emañ, brevet eo poull va c'halon, tenn a zo war va c'halon, gwall garget eo poull va c'halon.

Umdrehung b. (-,-en) : tro b., keflusk-tro g., fiñv-tro g., troerezh g., troadur g., troadenn b., amdrou b., trovezh b. ; *volle Umdrehung*, tro grenn b. ; *halbe Umdrehung*, hanterdro b. ; *fünfhundert Umdrehungen in der Minute*, pemp-kant tro ar munut ; *die Dauer einer Umdrehung der Erde beträgt vierundzwanzig Stunden*, dindan peder eur warn-ugent e ra an Douar un dro warnañ e-unan.

Umdrehungszähler g. (-s,-) : konter an troioù g., konter an troioù-munut g.

Umdruck g. (-s,-e) : [moull.] 1. advoulladur g. ; 2. advoulladenn b.

umdunkeln / umdüstern V.k.e. stag (hat umdunkelt / hat umdüstert) : teñvelaat.

umeinander Adv. : 1. an eil en-dro d'egile, an eil en-dro d'eben ; 2. *sich umeinander kümmern*, reiñ sikour an eil d'egile, en em zerc'hel, en em harpañ, en em sikour, en em skoazellañ an eil egile, en em g Jennerzhañ, en em skoaziañ, en em ziboniañ, en em skorañ, kas an eil egile, bezañ skoaz-ouzh-skoaz ; 3. [dre astenn.] unan-hag-unan, a-unanoù, a-hiniannoù, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, hini-ha-hini, pezh-ha-pezh, tamm dre damm, a-hini-da-hini, an eil war-lerc'h egile, an eil da-heul egile, pep hini d'e dro, pep hini e dro, pep hini en e dro, diouzh tro.

umerziehen V.k.e. rannadus (erzog um / hat umerzogen) : addeskiñ, addiorren, diorren en-dro ; *einen Jugendlichen umerziehen*, diorren en-dro ur c'hrennard bet savet fall.

umfahren¹ V.k.e. rannadus (fährt um / fuhr um / hat umgefahren) : [karr-tañ] ruilhal, pilat, diskar, foeltrañ ; *der Wagen hatte ihn umgefahren*, ruilhet e oa bet gant ar c'harr, ar c'harr en doa ruilhet anezhañ, pilet e oa bet gant ar c'harr.

V.gw. rannadus : ober ur gammdro.

umfahren² V.k.e. stag (umfährt / umfuhr / hat umfahren) : ober an dro da, mont hebiou da, c'hoari an dro da, klask an dro diwar, tremen a-vaez da, tremen hebiou da, treiñ diwar.

Umfahrt b. (-,-en) : 1. tro gant un oto b., troiad b. ; 2. distro b., kammdro b.

Umfahrung b. (-,-en) : [Bro-Suis] 1. *mündliche Zusagen dienen der Umfahrung einer schriftlichen Vereinbarung*, gouestloù dre gomz a vez trawalc'h evit tremen hep sevel un emglev dre skrid. ; 2. flod g., floderezh g., torr-lezenn b. ; 3. tremenidigezh [hebiou d'udb en ur c'hoari an dro dezhañ] b. ; 4. hent-tro g.

Umfall g. (-s,-Umfälle) : cheñch soñj g., cheñch mennozh g., kemm soñj g., dibennadiñ g., eilpenn meno g., cheñch tu g.

umfallen V.gw. rannadus (fällt um / fiel um / ist umgefallen) : 1. linkañ (kouezhañ) war lein e gein (war livenn e gein, war greiz e gein, a-dreuz-kil, a-c'hwen e gein, en e c'hwen, a-c'hwen e gorf, a-c'hwen), kouezhañ a-c'hwen e gorf, a-c'hwen, kouezhañ en e c'hwenegrann, kouezhañ war e c'hwenegrann, kouezhañ war e gilpenn, P. mont e gantolor en aer ; *vor Müdigkeit umfallen*, bezañ marv diwar e sav, bezañ dallet gant ar skuizhder, bezañ riñset, gouzañv skuizhder, bezañ lazhet gant ar skuizhder, bezañ eok gant ar skuizhder, bezañ kabac'h gant ar skuizhder, bezañ gourdet gant ar skuizhder, bezañ skuizh-brein (-divi, -marv), bezañ asik, bezañ asiket, bezañ flep, bezañ mac'homet, bezañ flastret gant ar skuizhder, bezañ faezh, bezañ brev, bezañ brevet, bezañ divi, bezañ kouskedik, bezañ rentet, bezañ krevet, bezañ gell ; *wir hätten vor Müdigkeit umfallen können*, marv e oamp diwar hor sav, chom a raemp motet gant ar yost hag ar skuizh ma oamp, skuizh e oamp ken e oamp ; *sie wäre beinahe vor Lachen umgefallen*, darbet e oa bet dezhi kouezhañ diouzh he sav gant ar c'hoarzhin ; *tot umfallen*, kouezhañ marv-mik, kouezhañ marv ; *vor Schrecken umfallen*, semplañ gant ar spont, semplañ diwar e spont, P. kouezhañ e paramoutig diwar e spont, kouezhañ en eterjidi diwar e spont ; *wie die Fliegen umfallen*, mervel diouzh an druilh, mervel a-druihoù, mervel a-zruilhadoù, mervel a-zruilh, mervel a-zruilh, mervel a-zruilh, mervel a-puilh, mervel a-builh, mervel a-fonn, mervel fonnus, mervel a-steioù, kouezhañ a-steioù, mervel evel kelien ; *bis zum Umfallen schuften*, lazhañ e gorf ouzh al labour, labourat a-lazh-korf.

2. milinañ, troc'holiañ, tumpañ, mont a-eilpenn (en udb), penndarevriñ, toullbennañ.

3. [dre skeud.] mont war ziskar, mont da fall.

4. [polit.] adober e vennozh, cheñch soñj, cheñch mennozh, kemm soñj, treiñ meno, dibennadiñ, treiñ kordenn, treiñ banniel, treiñ e bastell, treiñ penn d'e vazh, cheñch santimant, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, en em zislavaret, cheñch tu d'e chupenn.

V.k.e. rannadus (fällt um / fiel um / hat umgefallen) : *etwas umfallen*, eilpennañ udb, tintañ udb, troc'holiañ udb.

Umfaltung b. (-,-en) : pleg g., plegadenn b., plegerezh g., gwead g., gweadenn b.

Umfalzen n. (-s) : plegerezh g.

Umfang g. (-s,-fänge) : 1. ment b., mentelezh b., ec'honder g., ec'honded b., lior g., braster g., pouez g., tro b., tro-gelc'h b., trohed g., ampled g., ampler g., ampled b., heled g., lec'hed g. ; *Umfang eines Buches*, ment ul levr b. ; *es ist kein Leichtes, ein Werk von solchem Umfang zu korrigieren*, n'eo ket gwall aes reizhañ ul labour a-vent gant hemañ ; *von großem Umfang*, a vent vras, bras e ampled, ec'hon, ledek ; *von kleinem Umfang*, mentet dister ; *Umfang eines Pakets*, ment ur pakad b. ; *Umfang eines Geschäftes*, braster (pouez) un afer g. ; *dieser See hat einen Umfang von fünf Kilometern*, al lenn-se zo pemp kilometr tro dezhi, al lenn-se zo pemp kilometr a dro dezhi ; *der Umfang der Kenntnisse nimmt ständig zu*, mont a ra ingal-ingal ar gouiziadurioù war greskiñ ; *an Umfang zunehmen*, ec'honaat ; *in größerem Umfang*, evit ur perzh mat ; *in vollem Umfang*, en e bezh, a-bezh, en e bezh pikol, en e bezh-kaer, hed-ha-hed, war e hed, penn-da-benn ; 2. hollad g., ampled g., ampler g., ampled b., heled g. ; *der Umfang des Schadens*, an hollad eus an distrujoù (eus ar c'holloù, eus an droug graet) g., ampled ar freuz g. ; 3. [preder.] astenn g., emledadur g. ; *Umfang eines Begriffes*, astenn (emledadur) ur meizad g. ; 4. [mat.] amregad g. ; *ein Kreis mit einem Umfang von zwanzig Zentimetern*, ur c'helc'h ugent kantimetr tro dezhañ g. ; 5. *in vollem Umfang*, a-grenn, war-naet, penn-da-benn, penn-dre-benn, penn-da-benn an neudenn, pervezh, treuz-didreuz, a-dreuz-da-dreuz, treuz-ha-hed, hed-ha-treuz, a-hed-da-hed, hed-da-hed, hed-ha-hed, hed an neudenn, trebarzh, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, leizh ar gudenn, leizh an neud, en holl d'an holl, penn-ha-korf, penn-ha-korf-ha-troad, glez, leun.

Umfangband g. (-s,-bände) : [moull.] levr patrom diskrid g.

umfängen V.k.e. stag (umfängt / umfing / hat umfangen) : gronnañ, punañ en-dro da, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, enderc'hel, gourizañ, strizhañ, gwaskañ, moustrañ.

umfänglich ag. / **umfangreich** ag. : ec'hon, bras-ec'hon, frank, ledan, liorus, diere, distrob, fournis, bras e vent, mentek, ampl ; *er verfügte über ein umfangreiches Fachwissen, nur dass er noch nicht genügend Erfahrung gesammelt hatte*, gouiziek-bras e oa war e dachenn, nemet ar skiant-prenet an hini eo a vanke dezhañ c'hoazh ; *ein umfangreiches Wissen über etwas (ak.) besitzen, umfangreiche Kenntnisse über etwas (ak.) besitzen*, kaout un anaoudegezh ampl eus udb, kaout un anaoudegezh ledan eus udb ; *sein umfangreiches Wissen hat mich tief beeindruckt*, bamet on bet gant e zeskadurezh ; *ein umfangreicher Arbeitsaufwand*, ur pezh mell labour g. ; *eine umfangreiche Aufgabe*, un embregadenn veur b. ; *eine allzu umfangreiche Auswahl*, un dibab reñverek g.

Umfangsmauer b. (-,-n) : moger-dro b.

Umfangswinkel g. (-s,-) : [mat.] korn kaeet g. ; *Kreisbogen eines Umfangswinkels*, gwarenn geitgavael, keitgavaelenn b.

umfärben V.k.e. rannadus (hat umgefärbt) : cheñch liv da.

umfassen V.k.e. stag (hat umfasst) : 1. endelc'her, delc'her, entalañ, konten, bezañ udb en dra-mañ-tra, kompren ; *das Programm umfasst diese Frage*, ar c'hraf-se a zo bet lakaet war ar programm, er programm emañ ar c'hraf-se ; *das Gebiet, das dieser Wald umfasst*, ar vro a zo dindan ar goadeg-se.

2. gronnañ, engronnañ, enkelc'hiañ, kelc'hiañ, gourizañ.

3. *eng umfassen*, strizhañ, stardañ, gwaskañ, moustrañ, enserañ.

4. briata, stardañ en e zivrec'h ; *jemanden mit beiden Armen umfassen*, stardañ u.b. war poull (ouzh poull) e galon, stardañ u.b. ouzh e askre, stardañ u.b. ouzh e vruched, stardañ u.b. ouzh an-unan, briata u.b., brec'hata u.b., brec'hataat u.b., brec'hataezh u.b., stardañ u.b. etre e zivrec'h, stardañ u.b. en e zivrec'h, strizhañ u.b., kregiñ a-dro-vriad en u.b., kregiñ a-vriad en u.b., kemer u.b. a-dro-vriad, moustrañ u.b. etre e zivrec'h.

umfassend ag. : 1. a-dro, engronnus ; 2. ledan, frank, ec'hon, ampl ; *ein umfassendes Wissen besitzen*, kaout gouiziegezh, bezañ bras e ouiziegezh, bezañ desket bras, bezañ desket kaer, bezañ desket mat, bezañ studiet bras, bezañ studiet mat, bezañ studiet kaer, bezañ gouziek, bezañ lennek, bezañ helennek, bezañ desket war gant ha kant tra ; *ein umfassendes Wissen über etwas (ak.) besitzen, umfassende Kenntnisse über etwas (ak.) besitzen*, kaout un anaoudegezh ampl eus udb, kaout un anaoudegezh ledan eus udb

Adv. : ampl, war an ampl, amplik ; *diesen Punkt habe ich schon umfassend und eingehend erörtert*, komzet em eus ampl war an dra-se.

umfasst ag. : [ardamezouriezh] briataet.

Umfassung b. (-, -en) : 1. sklotur, kael b., kelc'hiadur g., mogeriad b., gourizad g., mogeriou-tro ls. ; 2. [lu] fiñvadeg-enkelc'hiañ b., fiñvadeg a-dro b., embregadeg engronnañ b., embregadeg enkelc'hiañ b. ; 3. framm g. frammad g., stern g., sterniadur g., frammadur g., enframmadur g.

Umfassungsmanöver n. (-s, -) : [lu] embregadeg engronnañ b., embregadeg enkelc'hiañ b.

Umfassungsmauer b. (-, -n) : moger-dro b.

Umfeld n. (-s) : metoù g., amva g., diadro b., maezienn b. ; *raues Umfeld, feindliches Umfeld, unfreundliches Umfeld*, metoù galen g. ; *das politische Umfeld*, ar vaezienn bolitikel b., stad an traoù war tachenn ar politikerezh b., doare ar politikerezh g., an amva war tachenn ar politikerezh g., an endro politikel g. ; *psychologisches Umfeld*, maezienn vredel b., bredvaezienn b. ; *internationales Umfeld*, endro etrebroadel g. ; *vages Umfeld*, koumoulennad b. ; [lenn.] *das Umfeld einer Geschichte beschreiben*, plantañ al loadur.

umflechten V.k.e. stag (umflucht / umflocht / hat umflochten) : gweadenniñ, plezhañ, kordañ, plezhenniñ, plañsonañ, plañsonennañ, gweañ, klouedenniñ, plioniñ ; *mit Lorbeer umflochtenes Haupt*, penn loreet g., penn lakaet ur gurunenn lore warnañ ; *umflochtene Flasche*, boutailh en ur banerig aozilh b. ; [boutailh chianti] *mit Stroh umflochtene Flasche*, fiaskenn b.

Umflechtung b. (-, -en) : sklisen b., [boutailh] panerig aozilh b.

umfliegen V.k.e. stag (umflog / hat umflogen) : 1. nijal en-dro da, gournijal en-dro da, gournijellañ en-dro da, nijellañ en-dro da ; 2. [karr-nij] ober an dro da, mont hebiou da, c'hoari an dro da, klask an dro diwar, treiñ diwar.

umfließen V.k.e. stag (umfloss / hat umflossen) : [stêr] kilhañ, kelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, enkelc'hiañ, bezañ en e dro.

umflore V.k.e. stag (hat umflort) : mouchañ, lakaat ul lien kañv en-dro da, lakaat ul lietenn gañv en-dro da.

umfluten V.k.e. stag (hat umflutet) : [mor, lenn] 1. kilhañ, kelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, enkelc'hiañ, bezañ en e dro ; *das Meer hat die Klippen umflutet*, kej eo ar c'herreg, kejet eo ar c'herreg gant ar mor ; *das Meer umflutet Großbritannien*, Breizh-Veur a zo mor en he zro, mor a zo endro da Breizh-Veur, kelc'hiet eo Breizh-Veur gant ar mor, gronnet eo Breizh-Veur gant ar mor ; 2. soubañ, glebiañ, दौरा, दौरा, gwalc'hiñ.

umformen V.k.e. rannadus (hat umgeformt) : neuzneveziñ, adstummañ, treuzfurmiñ, adaozañ, treuzkemman, amdreiñ, daskemmañ, stummañ, furmiñ, frammañ, pleuskañ, molumiñ, fesoniñ, doareañ, neuziañ, oberiañ.

Umformer g. (-s, -) : [tredan.] amdroer tredan g. [*liester* amdroerioù tredan].

umformulieren V.k.e. rannadus (formulierte um / hat umformuliert) : adeztaoliñ en un doare disheñvel, kinnig en un doare all ; *eine Frage umformulieren*, adsevel ur goulenn en ur mod disheñvel.

Umformung b. (-, -en) : neuznevezadur g., treuzfurmadur g., treuzfurmadurezh b., treuzfurmidigezh b., amdroadur g., daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g.

Umfrage b. (-, -n) : *demoskopische Umfrage*, sontadeg b., sontadur kedveno g., enklask kedveno g. ; *eine Umfrage durchführen*, ober ur sontadeg, ober un enklask war mennozh an dud.

umfragen V.gw. rannadus (hat umgefragt) : ober un enklask, klask gouzout hiroc'h (ober un enklask) a-zivout udb, ober goulennoù (klask ditour) diwar-benn udb.

umfrieden V.k.e. stag (hat umfriedet) : kaeañ, klozañ, kaelat, mogeriañ, muriañ ; *umfriedeter Pfarrbezirk*, liorz-iliz b., porzh-iliz g., porzh-bered g. ; *seinen Garten mit einer Mauer umfrieden*, klozañ e liorz gant ur voger, mogeriañ e liorz, muriañ e liorz.

Umfriedung b. (-, -en) : sklotur g., kael b., kelc'hiadur g., moger-dro b., mogeriad b., gourizad g. ; *ohne Umfriedung*, diskloz.

umfüllen V.k.e. rannadus (hat umgefüllt) : treuzskuilhañ, treuzpodañ, treuzlestrañ, eilpodañ.

Umfüllung b. (-, -en) : treuzskuilhadur g., treuzpodañ g., treuzlestrañ g., eilpodañ g.

umfunktionieren V.k.e. rannadus (funktionierte um / hat umfunktioniert) : treuzfurmiñ, cheñch kefridi da ; *das alte Schauspielhaus wurde in eine Konzerthalle umfunktioniert*, lakaet e voe ar c'hoaridi kozh en ur sal evit ar sonadegoù, lakaet e voe ar c'hoaridi kozh d'ober ur sal evit ar sonadegoù.

Umgang g. (-s, -gänge) : 1. pleustr g., pleustrezezh g., darempred g., stok g., kavandenn b., hentadur g., darempredadur g., hentadurezh b., hantiz b. ; *Umgang mit seinesgleichen pflegen*, hentiñ (daremprediñ, pleustriñ) e genseurted, hentiñ e gendere, hentiñ tud eus e gendere, hentiñ tud ag e gouch ; *Umgang mit seinen Nachbarn pflegen*, amezegañ ; *der Umgang mit Politikern erweckte in ihm den Wunsch, Diplomat zu werden*, pleustr ar bolitikourien en doa roet dezhañ c'hoant da vezañ kannad, pleustr ar bolitikourien en doa dihonet (enaouet) ennañ ar c'hoant da vezañ kannad ; *mit jemandem Umgang haben, mit jemandem Umgang pflegen*, bezañ e darempred gant u.b., kaout darempred gant u.b., kaout pleustr gant u.b., pleustriñ gant u.b., kaout stok ouzh u.b., daremprediñ (hentiñ, pleustriñ, gwelet) u.b., kaout kavandenn gant u.b., ober kavandenn da (gant, ouzh) u.b., kaout d'ober gant u.b., kaout d'ober ouzh u.b., dont war-dro u.b. ; *er ist schwierig im Umgang*, hennezh a zo ur pezh diaes, hennezh a zo ur spered diaes a zen, n'eo ket brav kaout d'ober outañ, n'eo ket brav kaout d'ober gantañ, n'eo ket aes c'hoari

gantañ, n'eo ket brav rannañ fav gantañ, hennezh a zo un den diskombert, hennezh a zo un den amjestr, P. hennezh a zo un penn tortis ; *er ist angenehm im Umgang*, bez' eo un den bourrus, brav eo e bleustriñ, brav eo rannañ fav gantañ, plijus eo ober gantañ, plijus eo da zaremprediñ, bourrus eo e gavandenn, hennezh a oar pleustriñ gant an holl, aes eo mont e darempred gantañ, aes eo mont e kehent gantañ, aes eo denesaat outañ, aes eo c'hoari gantañ, aes eo tostaat outañ, aes eo en em glevet gantañ, aes eo en em gordañ gantañ, hennezh a zo ur spered aes dezhañ, brav eo kaout d'ober gantañ, brav eo kaout d'ober outañ, ur spered aes a zen a zo anezhañ, un darempred aes a zen eo, amc'hraus eo, un den aes da embreger eo, sichant eo, un ebat eo kaout darempred gantañ, un den a emglev eo, un den a zegemer mat eo (Gregor), laouen e vez ouzh an holl, bourrañ a reer gantañ ; *schlechten Umgang haben, schlechten Umgang pflegen*, gwallhentiñ tud fall, en em veskañ gant tud fall, hailhonaat ; *schlechter Umgang*, gwallhentadurezhioù ls. ; *jemanden von seinem schlechten Umgang abbringen*, dihaillhonañ u.b. ; *mit ihm sollte man besser keinen Umgang haben*, P. hennezh n'eo ket ur stokañ mat, gwelloc'h chom hep stekiñ ennañ, gwelloc'h chom hep kaout frot gantañ ; *er ist kein guter Umgang*, ur gailhenn a zen a zo anezhañ ; **2.** stok g., implij g., arver g., doare ober g., tu g., feson b., giz b., mod g. ; *der Umgang mit dem Gewehr*, an embreger armoù g., stok ar fuzuilhoù g., implij ar fuzuilhoù g., embregerezh ar fuzuilhoù g. ; *der Umgang mit dem Schwert*, embregerezh ar c'hleze g. ; **3.** *der Umgang mit Bargeldern und Werten, der Umgang mit großen Summen*, ar mererezh kevalaoù g. ; **4.** tro b., troiad b. ; **5.** [relij.] lidkerzh g., prosesion g. ; **2.** [tisav.] garidell b., garidoù ls., hent-tro g.

umgänglich ag. : hegarat, hegar, brav e bleustriñ, plijus da zaremprediñ, darempredus, emc'hraus, soubl, kevredus, tro aes ennañ, tro vat ennañ, aes ober outañ, aes en em ober outañ, sichant, doñv, aes en em ober gantañ, aes ober gantañ ; *er ist umgänglich*, plijus eo ober gantañ, plijus eo da zaremprediñ, un darempred aes a zen eo, aes eo da zaremprediñ, hennezh a oar pleustriñ gant an holl, aes eo mont e darempred gantañ, aes eo mont e kehent gantañ, aes eo denesaat outañ, aes eo tostaat outañ, aes eo c'hoari gantañ, hennezh a zo ur spered aes dezhañ, hennezh a zo ur spered aes a zen, hennezh a zo un den aes, hennezh a zo un den aes ober outañ, hennezh a zo un den aes da zaremprediñ, brav eo kaout d'ober gantañ, brav eo kaout d'ober outañ, aes eo en em glevet gantañ, aes eo en em gordañ gantañ, un den a zegemer mat eo (Gregor), lec'h-dont a zo gantañ, aes eo en em ober outañ, brav eo rannañ fav gantañ, en em ober a ra ouzh ar vuhez hag an dud, tro aes a zo ennañ, tro vat a zo ennañ, plijout a ra dezhañ gwelet ha bezañ gwelet, laouen e vez ouzh an holl, amc'hraus eo, sichant eo, bez' eo un den bourrus, bourrus eo e gavandenn, bez' eo un den a emglev ; *er ist nicht sehr umgänglich*, un darempred diaes a zen eo, diaes eo kaout afer outañ, hennezh a zo un den diaes da embreger, n'eo ket brav kaout d'ober gantañ, n'eo ket brav kaout d'ober outañ, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, hennezh a zo ur pezh diaes ; *er ist mit der Zeit umgänglicher geworden*, kuñvaet (hegaraet, dousaet) eo gant ar bloavezhioù ; *umgänglicher machen*, kuñvaat, hegaraat, sevenaat, dic'harvaat, dousaat, digrizañ.

Umgänglichkeit b. (-) : darempredusted b., tommder ouzh an dud g., hegarated b., kevreduster g., kevredusted b.

Umgangsformen ls. : doareoù mat ls., doareoù seven ls., sevenelezh b., dereadegezh b., afesonded b., sevender g., sevended b., kourtezi b., feson b., neuz vat b., tres g., arvez mat g.

Umgangssprache b. (-,n) : [yezh.] yezh ar bobl b., yezh voutin b., yezh pemdez b., yezh pemdeziek b., kenyezh b., teodyezh b., yezh komzet b. ; *Englisch als Umgangssprache anerkennen*, anzav ar saozneg da genyezh, anzav ar saozneg da yezh kehentiñ.

umgangssprachlich ag. : [yezh.] e yezh ar bobl, kaozeek.

umgarnen V.k.e. stag (hat umgarnt) : **1.** fiseleñniñ, poellañ, lakaat neud en-dro da ; **2.** lakaat ur roued en-dro da, tapout gant e roued ; **3.** P. [dre skeud.] *man hat ihn ganz schön umgarnt*, nezet brav e oa bet, tapet brav (tapet lous, tapet genaouek, paket sellet, toazet brav) e oa bet, riñset e oa bet e dreid dezhañ, bratellet (stranet, straniget, devet) e oa bet prop ha brav, kabestret e oa bet ha brav, louzet e oa bet brav ha kempenn, kaotet ha peget e oa bet prop ha brav, louarnet brav e oa bet ; **4.** [dre skeud.] loaviñ, loavañ, lorbiñ, likaouiñ, likaouiñ ouzh, hoalañ, lubaniñ, desev.

umgeben V.k.e. stag (umgibt / umgab / hat umgeben) : **1.** kilhañ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, bezañ en e dro, bezañ en-dro da, gourizañ, kaelañ, [mor] kejañ, [dispredet] daskemeret ; *die Klippen sind vom Meer umgeben*, kej eo ar c'herreg, kejet eo ar c'herreg gant ar mor ; *Großbritannien ist von allen Seiten vom Meer umgeben*, Breizh-Veur a zo mor en he zro, Breizh-Veur a zo mor tro-dro dezhi, mor a zo en-dro da Vreizh-Veur, gronnet eo Breizh-Veur gant ar mor, kelc'hiet eo Breizh-Veur gant ar mor ; *er war von Menschen umgeben*, tud a oa bolzet en-dro dezhañ, tud a oa kelc'hiet en-dro dezhañ, tud a oa tolpet en-dro dezhañ, tud a oa tolpet tro-dro dezhañ, bez' e oa tud ouzh e gelc'hiañ, bez' e oa tud e kelc'h en-dro dezhañ, kuilhañ a rae an dud war e dro ; **2.** [dre skeud.] *von Menschen umgeben sein*, bezañ tud war e zro ; *sie umgaben die verzweifelte Witwe mit Fürsorge*, aketus e oant bet ouzh glac'har hag enkreiz an intañvez.

V.em. stag **sich umgeben** (umgibt sich / umgab sich / hat sich (ak.) umgeben) : bodañ en dro d'an-unan ; *er versteht es, sich mit den richtigen Mitarbeitern zu umgeben*, hennezh a oar bodañ kenlabourerien a-feson en-dro dezhañ.

umgebend ag. : tro-dro, diwar-dro, a-ziwar-dro, tro-war-dro, kefin ; [korf.] *das umgebende Gewebe*, ar gwiadou kefin ls.

umgebogen ag. : krogek.

Umgebung b. (-,en) : **1.** metoù g., amva g., endro g., daremprederezh g. ; *seine Umgebung fährt auf ihn ab*, levezonet e vez gant e endro, dislivañ a ra an endro warnañ, teurel a ra an endro warnañ ; *raue Umgebung, feindliche Umgebung, unfreundliche Umgebung*, metoù galen g. ; *sterile Umgebung, keimfreie Umgebung*, metoù dishadenn g. ; **2.** biojoù ls., trowardroioù ls., ardremez g., diadro b., tro b., kornad g., korniad g., keñverioù ls., trodroioù ls., avaez g., diadro b., àrdro b., kostezioù ls., troidelloù ls., keñverded b., keñvereg m. ; *unmittelbare Umgebung*, àrdro g., avaez g., endro nesañ g. ; *in der unmittelbaren Umgebung*, en àrdro ; *die nähere Umgebung der Stadt*, trowardroioù kêr ls., trodroioù kêr ls. ; *sich die Umgebung anschauen*, teurel ur sell war ar biojoù ; *in der weiten Umgebung*, a-bell-dro ; *aus der weiten Umgebung*, a-bell-dro, eus a-bell-dro ; *die Leute aus der Umgebung*, an dud a-ziwar an dro ls., an dud ag an àrdro ls., ar re ag an àrdro ls., an dud tro-dro ls., an dud diwar-dro ls., an dud a-ziwar-dro ls., an dud tro-war-dro ls., an dud a-dro-war-dro ls., an dud a-dro-ha-tro ls. ; *sie werden sich in der Umgebung aufhalten können*, chom a c'hallint en ardremez ; *die Leute aus der Umgebung*, ar re ag an àrdro ; **3.** *in der Umgebung von Brest*, kostez Brest, kostezioù Brest, e kostezioù Brest, war kostezioù Brest, nes da Vrest, nepell diouzh Brest, en amen da Vrest, e-harz Brest, e-keñver Brest, rak-tal da Vrest, war-hed tost da Vrest, war-hed tostik da Vrest,

war-dost da Vrest, a-dost da Vrest, bordik Brest, e-skoaz Brest, tro-dro da Vrest, e troidelloù Brest, war-dro Brest ; *in Leipzig und Umgebung*, e Leipzig hag en he c'heñverded, e Leipzig hag en he c'heñvereg ; *er stammt aus der Umgebung von Hamburg*, hennezh a zo eus kichen Hamburg, hennezh a zo a-harz Hamburg, hennezh a zo a-gichen Hamburg, ur paotr kostez Hamburg eo, genidik eo a geñverioù Hamburg.

Umgegend b. (-, -en) : biojoù ls., trowardroioù ls., ardremez g., diardro b., tro b., avaez g., endro g.

umgehen¹ V.k.e. stag (umging / hat umgangen) : 1. ober an dro da, mont hebiou da, c'hoari an dro da ; [lu] *den Feind umgehen*, c'hoari (ober) an dro d'an enebourien, c'hoari tro an enebourien, treiñ diwar an enebourien ; *eine Vorschrift umgehen*, kavout an dro da dremen hebiou d'ur reolenn, mont hebiou d'ur reolenn, treiñ diwar ur reolenn ; 2. klask an dro diwar, treiñ diwar, skoeviñ, lammat dreist, tremen dreist, mont hebiou ; *eine Schwierigkeit umgehen*, tremen dreist ur gudenn (Gregor), tremen hebiou ur gudenn, tremen hebiou d'ur gudenn, treiñ diwar ur gudenn, klask an dro diwar ur gudenn, skoeviñ ur gudenn, treiñ diwar ar bec'h, lammat dreist ar spenn, lammat dreist an drez, lammat dreist ar c'hazh, sigotañ ur gudenn.

umgehen² V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : ging um / ist umgegangen] : 1. satanaziñ, sordañ, tasmantiñ, gwallhentiñ ; *in diesem Schloss geht es um*, viltañsoù a zo (bez ez eus teuzed, bez ez eus gobelined, enkelerien a zo oc'h ober o reuz) er c'hastell-mañ, satanazet (sordet, tasmantet) eo ar c'hastell-mañ, diouzh an noz e ra Mestr Yann (paotr e votoù-koad, Paskou e roched gwenn) e dro dre ar c'hastell-mañ, ar c'hastell-mañ a vez gwallhentet gant viltañsoù.

2. redek, ren ; *die Nachricht geht um*, ar c'heloù a red a di da di, emañ ar gaoz-se o ren, ar brud a red a di da di, ar gaoz-se a zo dindan teod an dud, chaok ha stran a zo diwar-benn an dra-se, an dra-se a vez klevet kaoz outañ un tammig e pep lec'h, brud 'zo a bep tu eus an dra-se, ar voltenn a zo savet eus an dra-se ; *das Gerücht geht um, dass ...*, ar vouezh a lavar e ..., ar vrud a lavar e ..., war a lavar ar vrud e ..., lavaret a reer e ..., anv 'zo e ..., hervez ar gaoz (war lavar an holl, hervez ar brud) e ..., da lavaras ar gaoz e ..., evel ma lavaras an dud e ..., diouzh al lavarioù e ..., war a lavarer e ..., war a gonter e ..., hervez a gonter e ..., hervez a lavarer e ..., hervez ar mod e ..., hervez kont e ..., hervez ar vrud e ..., hervez klevet e ..., hervez al lavarioù e ..., hervez lavar an dud e ..., hervez ar gaoz e ..., gouez d'ar gaoz e ..., da lâras an dud e ..., gouez da vez lavaret e ... ; *das Gerücht ging um, dass sie weg waren*, ar vrud a oa bet da lavaret e oant aet kuit ; *das Gerücht geht um, dass der Krieg droht*, keloù brezel a zo a bep tu - lavaret a reer ez eus arvar a vrezel - trouz brezel 'zo - klevet a reer dre-holl e vo brezel - klevet a reer dre-holl emañ ar brezel o vont da zigeriñ - ar gaoz a lavar e vo brezel - ne gomzer a bep hent nemet a vrezel / ar bed-holl a lavar ez eomp da gaout brezel (Gregor) - keal 'zo a vrezel - war lavar an holl e vo brezel - emaomp o vont da gaout brezel, se a vez lavaret - emaomp o vont da gaout brezel, lavaret e vez.

3. hentiñ, daremprediñ, pleustriñ, gwelet ; *mit jemandem umgehen*, hentiñ (daremprediñ, pleustriñ, gwelet) u.b., bezañ war-dro u.b. ; *die Leute, mit denen er umgeht*, an dud a zarempred ls., an dud a emgav ganto ls., an dud a gej outo ls., an dud en devez kalz darempred ganto ls. ; [Kr-I] *sage mir mit wem du umgehst, so will ich dir sagen, wer du bist*, lavar din piv a hentez ha me a lavaro dit piv out, lavarit din piv a heuilhit hag e lavarin deoc'h piv oc'h, gant ar c'hazh neb a gousko biken hep c'hwen ne savo.

4. ober war-dro, ober en-dro da, ober ouzh, ober evit, ober diouzh, plediñ gant (ouzh, war), pleal gant, prederiañ gant, intent ouzh, mont gant, mont da, kundu, kunduiñ, embreger, manéal, maneañ, maniañ, lavigañ, ruilhal ; *mit Kindern umgehen*, ober war-dro (ober diouzh, ober ouzh, intent ouzh, soursial ouzh) bugale, pleal gant bugale, ober en-dro da vugale, kundu bugale, kunduiñ bugale ; *er weiß, wie man damit umgeht*, hennezh a anavez an doare d'en em gemer ganti, an neuz en deus, an tu en deus, gouzout a ra ar stek d'en ober, ar stek d'en ober en deus ; *mit dem Gewehr umzugehen wissen*, bezañ anaoudek war-dro ar fuzuilhoù, gouzout penaos implijout ur fuzuilh, gouzout an drez da c'hoari gant ur fuzuilh, gouzout c'hoari gant ur fuzuilh, kaout an doare da c'hoari gant ur fuzuilh, gouzout stok ar fuzuilhoù, gouzout diouzh ar fuzuilhoù, gouzout diouzh stok ar fuzuilhoù, bezañ akuit-mat war ar fuzuilhoù, bezañ boazet da vaniañ ar fuzuilhoù, bezañ boazet da embreger ar fuzuilhoù, bezañ gouest da embreger ar fuzuilhoù, bezañ gouiziekl da embreger ar fuzuilhoù, bezañ gouiziekl eus ar fuzuilhoù ; *jemandem beibringen*, *wie man mit Waffen umgeht*, deskiñ u.b. ouzh an armoù ; *mit dem Schwert umgehen*, klezeiata, c'hoari ar c'hleze, kunduiñ ar c'hleze ; *er kann mit dem Schwert ganz gut umgehen*, ; dornet mat eo da glezeiata, ampart eo da gunduiñ ar c'hleze, boazet eo da vaniañ mat ar c'hleze ; *streng mit jemandem umgehen*, bezañ strizh war u.b., bezañ strizh ar u.b., bezañ bezañ garv ouzh u.b., bezañ reut e-keñver u.b., ober garv d'u.b. ; *ihre Eltern gingen mit ihr nicht besonders zärtlich um*, he zud ne vezent ket gwall dener outi ; *mit jemandem brutal umgehen*, ober garv d'u.b., mont reut d'u.b., bezañ rust ouzh u.b., rustoniañ u.b. ; *mit den anderen rücksichtsvoll umgehen*, bezañ damantus e-keñver ar re all ; *mit seiner Stute ging er schonungsvoll um*, damant en doa ouzh e gazeg, damant en doa d'e gazeg ; *sie geht mit mir immer offener um*, joausaat a ra ouzhin, laouenaat a ra ouzhin ; *er ging mit allen Menschen lebenswürdig um*, laouen e veze ouzh an holl ; *er wird mit Ihnen sanfter umgehen müssen*, ret e vo dezhañ dousaat en ho keñver, ret e vo dezhañ dic'harvaat en ho keñver, ret e vo dezhañ bezañ gwelloc'h ouzhoc'h ; *mit den Tieren muss man sanft umgehen*, al loened a vez ret mont ganto dre du (dre sil, a-silik, dre gaer, dre vrav, dre het, koutik-koutik, koulik), al loened a vez ret mont dizrouk dezho, al loened a vez ret mont ganto dre zouster, al loened a vez ret bezañ mat outo, n'eo ket mat mont d'al loened dre nerzh ; *Sie gehen nicht gerade zimperlich mit den Tieren um*, c'hwil n'hoc'h eus ket kalz a zoujañs evit al loened, c'hwil n'oc'h ket truezus ouzh al loened 'vat, ne'z it ket dizrouk gant al loened 'vat, c'hwil a zo treitour (yud, digar, drouk, gour) ouzh al loened 'vat, c'hwil a zo gouez ouzh al loened, c'hwil a zo boufon ouzh al loened ; *mit jemandem grausam umgehen*, bezañ kriz ouzh u.b., bezañ kriz gant u.b., ober kriz ouzh u.b., ober kriz d'u.b., gwallgas u.b., boufoniñ u.b., soukadiñ u.b., ganuzañ u.b., anjomiñ u.b., blechat u.b., ober lous d'u.b., ober vil d'u.b., bezañ boufon ouzh u.b., bezañ treitour ouzh u.b., treitouriñ u.b., bezañ feuls ouzh u.b., skeiñ kuel gant u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b. ; *mit etwas schonend umgehen*, implijout udb gant erbed, bezañ damantus d'udb, kaout damant d'udb ; *die Fahrer gingen rücksichtslos mit ihren Fahrzeugen um*, ar vleinerien n'o doa ket kalz a zoujañs evit o mekanikoù ; *er geht mit seinen Werkzeugen sorgfältig um*, kempenn eo war e vinvioù, klenk eo war e vinvioù, klenk ha kempenn eo war e vinvioù, pervezh eo war e vinvioù, pizh eo gant e vinvioù, pizh eo war e vinvioù, damantus eo d'e vinvioù ; *mit jemandem wie mit seinesgleichen umgehen*, mont par-ouzh-par gant u.b. ; *dieser Lehrer ging unsanft mit den Schülern um*, ar c'helenner-se a

oa gouez ouzh ar vugale, ar c'helenner-se a oa gourt ouzh ar vugale, ar c'helenner-se a oa boufon ouzh ar vugale, ar c'helenner-se a oa kalet e zorn pa skoe war ar vugale ; *mit großen Summen umgehen*, meskañ bernioù arc'hant, meskañ gwenneien, meudañ gwenneien, maniañ arc'hant, embreger arc'hant, merat arc'hant, ruilhal arc'hant gant e zaouarn, bezañ an arc'hant o ruilhal etre e zaouarn, bezañ arc'hant bras o treuzeurel etre e zaouarn, bezañ arc'hant bras o treuzeuler etre e zaouarn ; *er weiß, mit Frauen umzugehen*, gouzout a ra ar stek da ober ouzh ar merc'hed, gouzout a ra kemer ar merc'hed a-bennvat, gouzout a ra diouzh ar merc'hed, hennezh a oar ober a-zoare gant ar merc'hed, gouzout a oar an tu ag ar merc'hed ; *er weiß, mit den Leuten umzugehen*, gouzout a ra treiñ e grampouezhenn, gouzout a ra kemer an dud a-bennvat, gouzout a ra ar stek da ober ouzh an dud, hennezh a oar anezhi, hennezh a oar pleustriñ gant an holl, gouzout a ra penaos en em gemer gant an dud, gouzout a ra en em ober ouzh an dud, gouzout a ra an tu diouzh an dud, gouzout a ra an tu eus an dud, gouzout a oar an tu ag an dud, gouzout a ra penaos kemer e du evit ober ouzh an dud, gouzout a ra penaos eo ober ouzh an dud, gouzout a oar en em dreiñ ouzh an dud, hennezh a oar ober diouzh an dud, hennezh a oar diouzh an dud, hennezh a zo ur paotr gwevn, gouzout a oar an tu mat da embreger an dud, gouzout a ra tremen diouzh ar re all, lec'h-dont a zo gantañ ; *mit jemandem umzugehen wissen*, gouzout an tu diouzh u.b., gouzout kemer u.b. a-bennvat, gouzout ar pleg war u.b., gouzout en em dreiñ ouzh u.b., gouzout en em ober ouzh u.b., bezañ gouiziekl d'en em gemer gant u.b., gouzout ober diouzh u.b., gouzout tremen diouzh u.b. ; *er weiß, mit solchen Dickköpfen umzugehen*, ijin en deus pa'z en devez afer ouzh pennoù maout a seurt-se, hennezh en deus an tu d'ober diouzh pennoù touilh a seurt-se, hennezh a oar tremen diouzh pennoù touilh a seurt-se, hennezh a oar ober a-zoare gant pennoù koad a seurt-se, gouzout a ra penaos kemer e du evit ober ouzh pennoù touilh a seurt-se, gouzout a ra penaos kemer pennoù touilh a-bennvat, gouzout a ra penaos eo ober ouzh pennoù tev a seurt-se, gouiziekl eo d'en em gemer gant pennoù touilh a seurt-se, hennezh a anavez mat doare pennoù touilh a seurt-se ; *es ist nicht einfach, mit ihm umzugehen*, diaes eo kaout afer outañ, hennezh a zo un den diaes da embreger, hennezh a zo un den diaes ober outañ, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, diaes eo kaout d'ober gantañ, diaes eo kaout d'ober outañ.

5. [dre astenn.] *mit etwas großzügig umgehen*, bezañ frank war udb, lakaat udb frank ; *mit etwas verschwenderisch umgehen*, koufonañ udb, difoc'hañ udb, na vezañ damantus d'udb, na zamantiñ d'udb, na gaout damant d'udb, dispign (trezañ, beveziañ, abuziañ, diviañ, drouziviañ, straniañ) dizamant udb, gwallzispign udb, droukzispign udb, ober diskempenn war udb, bezañ mat da zispign ; *er geht mit dem Geld der Steuerzahler verschwenderisch um*, foran eo gant arc'hant an tailhoù ; *er geht mit seinem Geld freizügig um*, brokus eo gant e arc'hant - n'eo ket start war an distag - mont a ra frank d'e yalc'h - anat eo, hennezh n'eo nag eus Bro-Leon nag eus Bro-Vigoudenn a-dra-wir - skuilhañ a ra puilh e arc'hant ; *früher ging man freizügiger mit dem Geld um*, ne veze ket sellet berr a-raok ; *mit etwas sparsam umgehen*, sellet berr ouzh udb, sellet pizh ouzh udb, damantiñ d'udb, arboellañ (erbediñ, armerzhañ, marc'hata) udb, kaout damant d'udb, mont dousik d'udb, ober damant ouzh udb, bezañ damantus d'udb, bezañ pizh gant udb, bezañ pizh war udb, ober pizh war udb, espern udb, tailhañ udb, implijout udb gant erbed, bezañ kempenn war udb, bezañ pervezh war udb, bezañ fur gant udb, malañ

munut e vleud, mont d'ar jol vihan, justinañ ; *mit seiner Zeit sparsam umgehen*, marc'hata e amzer, bezañ pizh war e amzer, bezañ pizh eus e amzer ; *mit seinem Lob sparsam umgehen*, bezañ pizh eus e veuleudioù, ober pizh war e veuleudioù ; *mit seinen Kräften sparsam umgehen*, mont diouzh e nerzh, arboellañ e nerzh hag e yec'hed, en em virout ; *er geht mit seinen Worten sparsam um*, ne lavar ket pikol tra, P. hennez a zo sparlet e deod ; *mit der Butter nicht sehr sparsam umgehen*, lakaat amanenn war e vara a-gontelladoù, na zamantiñ d'an amanenn, ober diskempenn war an amanenn, lakaat amanenn frank war e vara, P. priellañ bara ; *mit seinem Geld vorsichtig umgehen*, dispign gant moull, dispign gant erbed, derc'hel tost d'e arc'hant, derc'hel pizh d'e wenneien, mont klenk dre an hent, arboell (armerzh) e arc'hant, erbediñ e wenneien, kaout damant d'e wenneien, damantiñ d'e zispignou, damantiñ d'e zanvez, bezañ pervezh war e arc'hant, bezañ pizh war e arc'hant, bezañ kempenn war e arc'hant, bezañ kempenn ouzh e arc'hant, bezañ kempenn war e wenneien, bezañ kempenn ouzh e wenneien, mont pizh ganti, bezañ pizh ha kempenn, malañ munut e vleud, mont d'ar jol vihan, justinañ, malañ munut, bezañ fur gant e wenneien, bevañ pizh, bezañ dizispign, bevañ dizispign, ober kalz gant nebeut, ober daou gant unan, sellet berr.

umgehend Adv. : diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diozhtu, ribus, kentizh, raktal, a-benn, a-benn-kaer, tre-kaer, hep dale tamm, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale mui, hep dale pell, hep pell dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep gortoz hiroc'h, hep gortoz hiroc'h amzer, hep ken amzeriñ, hep ken amzeriañ, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, hep daleañ nemeur, tomm-ha-tomm, war an taol, war an trumm, war an tomm, war an tach, a-daol-dak, a-drak, war ar prim, kerkent, kenkent, kerkent all, kerkent ha bremañ, diouzhtu-kaer, hardizh, a-daol-trañch, a-droc'h-trañch, a-droc'h-mogn, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, hep ober seizh soñj, hep tardañ, pront, eskuit, timat, prim-ha-prim, war ar plas, war an tizh, diwar blaen ha barr.

ag. : *mit umgehender Post*, gant ar respont, gant an diskrivadenn.

Umgehung b. (-, -en) 1. *mündliche Zusagen dienen der Umgehung einer schriftlichen Vereinbarung*, gouestloù dre gomz a vez trawalc'h evit tremen hep sevel un emglev dre skrid ; 2. flod g., floderezh g., torr-lezenn b. ; 3. hent-distro g., hent-tro g., tro b., kammdro b., hent dizroet g., hent distroet g., distro b./g.

Umgebungsbeziehung b. (-, -en) : [lu] fiñvadeg a-dro b., fiñvadeg c'hoari tro an enebourien b., embregadeg a-dro b., embregadeg c'hoari tro an enebourien b.

Umgebungsmanöver n. (-s, -) : [lu] embregadeg a-dro b., embregadeg c'hoari tro an enebourien b.

Umgehungsstraße b. (-, -n) : hent-tro g., hent a-dro g., hent distrobañ g., hent ezkuskañ g., hent disammañ g., hent distankañ g.

umgekehrt ag. : 1. enep, gin, rekin ; *in umgekehrter Richtung*, en tu enep, en tu gin, eus (war) an tu enep, eus (war) an tu gin, a-c'hin ; *in die umgekehrte Richtung gehen*, mont a-vestu, mont etrezek an tu enep ; *umgekehrte Seite*, tu gin, tu enep g., tu rekin g. ; *umgekehrte Hand*, kil an dorn g., kildorn g. ; *in umgekehrtem Verhältnis zu*, ginfeuriek ouzh, kenfeurel a-c'hin ouzh, a-c'hinfeur gant, a-c'hinfeur da, rekin an eil d'egile ; [mat.] *umgekehrtes Verhältnis*, keñver gin g., ginfeur g. ; *umgekehrtes Verhältnis zweier Mengen*, keñver gin daou gementad g. ; *umgekehrt proportional zu*, ginfeuriek ouzh, kenfeurel a-c'hin ouzh, a-c'hinfeur gant, a-c'hinfeur da, rekin an eil d'egile ; *das Umgekehrte*, ar gin, an eneb g., ar rekin g. ;

im umgekehrten Fall, en degouezh kontrol ; **2.** eilpennet, tuginet ; [yezh.] *umgekehrter Satz*, lavarenn eilpennet b., lavarenn tuginet b.

Adv. : en tu enep, en tu gin, eus (war) an tu enep, eus (war) an tu gin, a-c'hin, a-vestu, e gin, a-geveskemm ; *es trifft auch umgekehrt zu*, an eskemm a zo ken gwir all ; *oder umgekehrt*, pe ar c'hontrol ; [dre skeud.] *umgekehrt wird ein Schuh daraus*, ar c'hontrol bev eo, an dro enep an hini eo hag a zo gwir, an eskemm kaer eo ; ... *und umgekehrt*, ... hag ar c'hontrefed ; ... *oder umgekehrt*, ... pe ar c'hontrefed.

umgestalten V.k.e. rannadus (gestaltete um / hat umgestaltet) : neuzneveziñ, treuzneuziañ, adstummañ, daskemmañ, treuzkemmanñ, treuzfurmiñ, adaozañ, adframmañ, adurzhiañ, adrenkañ, adverat, azverat, cheñch kefridi da, dastreiñ.

Umgestalter g. (-s,-) : adframmer g., daskemmer g. [*liester daskemmerien*].

Umgestaltung b. (-,-en) : neuznevezadur g., treuzfurmadur g., treuzfurmadurezh b., treuzfurmidigezh b., adver g., adveradur g., azver g., azveradur g., kemm g., kemmadur g., treuzkemmadur g., cheñchamant g., adaozadur g., daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g., adreizhadur g., cheñch kefridi g., dastroadur g., dastreiñ g., adstummadur g., adframmadur g., adframmañ g.

umgewöhnen V.em. rannadus : **sich umgewöhnen** (gewöhnte sich um / hat sich (ak.) umgewöhnt) : terriñ e bleg, troc'hañ e bleg, cheñch doare bevañ, en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus un tech, dilezel (terriñ) ur boaz, en em zizober diouzh ur pleg, en em zivoaziañ diouzh un tech.

umgießen V.k.e. rannadus (goss um / hat umgegossen) : **1.** treuzskuilhañ, treuzpodañ, eilpodañ ; **2.** [metal.] azteuziñ, adteuziñ ; **3.** skuilhañ, fotañ, fennañ, fuilhañ, tintañ, strañiñ.

Umgießung b. (-,-en) : **1.** treuzskuilh g., treuzskuilhadur g., treuzskuilhadenn b., treuzskuilhañ g., treuzpodañ g., eilpodañ g. ; **2.** [metal.] azteuz g., adteuz g.

umgittern V.k.e. stag (hat umgittert) : grilhajiñ.

umgleisen V.k.e. rannadus (hat umgegleist) : [hent-houarn] lakaat war ul linenn-houarn all, kas war ul linenn hent-houarn all, cheñch linenn hent-houarn da.

umgraben¹ V.k.e. rannadus (gräbt um / grub um / hat umgegraben) : treiñ, arat, palat, distreiñ an douar, difraostañ douar, treiñ an douar, laoskaat an douar ; *einen Acker umgraben*, treiñ (arat) ur park ; *den Garten mit dem Spaten umgraben*, palat al liorz, palarat al liorz, ober ur palat d'al liorz ; *die Erde umgraben*, meskañ douar, treiñ douar, distreiñ an douar, ober ur palat d'an douar, laoskaat an douar ; *tief umgraben*, plomañ an douar, difontañ, palat don, endonañ, palarat ; *senkrecht umgraben*, plomañ ; *schräg umgraben*, palat a-skarv, palat a-skizh, skizhañ ; *den Boden umgraben und ihn dann brachliegen lassen*, treiñ an douar da vreinañ ; *eine Brache umgraben*, breinarat, havregañ ur gozhenn, difraostañ ur waremm, ober havreg, digeriñ havreg, ober an distro gozh, digeriñ douar kozh, terriñ douar leton, terriñ tirien ; *das Umgraben einer Brache*, an havregadeg b. ; *beim Umgraben wird das Unkraut ins untere Erdreich befördert*, pa vez troet an douar ez a ar mouded d'ar foñs ; *zum dritten Mal umgraben*, terskiziañ ; *Gründünger umgraben*, treiñ un trevad bennak e glaz, treiñ glazenn ; *Mensch beim Umgraben*, paler g.

umgraben² V.k.e. stag (umgräbt / umgrub / hat umgraben) : **1.** *etwas umgraben*, toullañ fozioù tro-dro d'udb, kleuziañ udb ; ; **2.** disklosañ, diarc'henañ ; *Bäume umgraben*, disklosañ gwez,

diarc'henañ gwez ; *Hacke zum Umgraben der Bäume*, diarc'hener g. [*liester diarc'henerioù*].

Umgrabung b. (-,-en) : **1.** palerezh g., arat g. ; *gemeinsame Umgrabung*, paladeg b. ; *gemeinsame tiefe Umgrabung*, palaradeg b., plomadeg b. ; *tiefe Umgrabung*, endonerezh g. ; *Umgrabung von Brachland*, havregadeg b. ; **2.** furchadeg b.

umgreifen V.k.e. stag (umgriff / hat umgriffen) : **1.** endalc'her, delc'her, entalañ, konten, bezañ udb en dra-mañ-tra, kompren. **2.** *etwas umgreifen*, tapout peg en udb gant e zaouarn, tapout krog en udb gant e zaouarn, pakañ udb gant e zaouarn, pakañ krog en udb gant e zaouarn, pakañ peg en udb gant e zaouarn, kregiñ en udb gant e zaouarn, kregiñ peg en udb gant e zaouarn, kregiñ start en udb gant e zaouarn, kemer krog en udb gant e zaouarn, pegañ en udb gant e zaouarn, krapañ en udb gant e zaouarn, lakaat e zaouarn en-dro d'udb, kemer udb en e zaouarn.

Umgreifende(s) ag.k. n. : [preder., Karl Jaspers] *das Umgreifende*, an engronnañ g.

umgrenzen V.k.e. stag (hat umgrenzt) : bevennañ, bonnañ, termenañ.

Umgrenzung b. (-,-en) : bevennerezh g., bonnerezh g.

umgruppieren V.k.e. rannadus (gruppierte um / hat umgruppiert) : sevel strolladoù nevez, sevel rummadoù nevez, strollañ en-dro.

umgucken V.em. rannadus : **sich umgucken** (hat sich (ak.) umgeguckt) : *sellit ouzh umsehen*.

umgürten¹ V.k.e. stag (hat umgürtet) : lakaat ur gouriz en-dro da, senklennañ, gourizañ ; *seine Lenden umgürten*, gourizañ e zargreiz, lakaat ur gouriz en-dro d'e zargreiz, lakaat ur gouriz en-dro d'e vandenn, lakaat ur gouriz en-dro d'e zivgroazell.

umgürten² V.k.e. rannadus (hat umgegürtet) : gourizañ, lakaat en-dro d'e vandenn, lakaat en-dro d'e zargreiz, lakaat ouzh e groazell ; *sein Schwert umgürten*, gourizañ e gleze, lakaat e gleze ouzh e groazell, lakaat e gleze ouzh e gostez, gwiskañ e gleze.

umhaben V.k.e. rannadus (hat um / hatte um / hat umgehabt) : bezañ gwisket gant.

umhacken V.k.e. rannadus (hat umgehackt) : treiñ gant ar bigell, diskar gant ar bigell, kravellat, pigellat.

umhalsen V.k.e. stag (hat umhalst) : *jemanden umhalsen*, lammat a-dro-vriad ouzh u.b., lammat e kerc'henn u.b., kregiñ a-dro-vriad en u.b., briata u.b., brec'hata u.b., brec'hataat u.b., brec'hataezh u.b., en em strinkañ da c'houzoug u.b.

Umhalsung b. (-,-en) : briatadenn b., briataerezh g.

Umgang g. (-s,-hänge) : pelerinenn b., kabell g., kap g., kapot g.

Umhängegurt g. (-s,-e) : gouriz-skoaz g.

umhängen¹ V.k.e. rannadus (hat umgehängt) : **1.** istribilhañ en ul lec'h all, ispihañ en ul lec'h all, skourrañ en ul lec'h all, krougañ en ul lec'h all ; **2.** lakaat e kerc'henn e c'houzoug, lakaat en e gerc'henn, lakaat e-krap e zivskoaz, lakaat a-grap ouzh e skoaz ; *etwas umgehängt tragen*, dougen udb a-dreuz-skoaz ; *mit umgehängtem Gewehr*, e fuzuilh a-dreuz-skoaz gantañ, e fuzuilh a-dreuz e gorf gantañ, e fuzuilh e-krap e skoaz gantañ, e fuzuilh a-grap ouzh e skoaz gantañ ; *seine Waffen umhängen*, gwiskañ e armoù ; *sich (dat.) eine Kette umhängen*, lakaat ur chadenn e kerc'henn e c'houzoug, lakaat ur chadenn en e gerc'henn ; [dre skeud.] *der Katze die Schelle umhängen*, na vezañ sac'h an diaoul, na vezañ sac'h d'an diaoul, komz didortilh (displeg, didro, fraezh, distlabez, distag, diflatr, diguzh, eeun ha didroell, berr ha groñs, berr ha krenn) diwar-benn udb, mont didroidell dezhi, lavaret an traoù ken diflatr ha tra, dispakañ ar wirionez plaen hep kambr a-dreñv,

na glask tro d'ober e anv eus udb, na gaout treuzoù ebet war e zor d'ober e anv eus udb.

umhängen² V.k.e. stag (hat umhängt) : lakaat tro-dro da, gronnañ, dastum, goleiñ, teltañ, pakañ.

Umhängeriemen g. (-s,-) : gouriz-skoaz g.

Umhängetasche b. (-,-n) : muzetenn b., maletenn b., sac'h gouriz-skoaz g. [*liester seier gouriz-skoaz*], bisac'h g. [*liester biseier*].

umhauen V.k.e. rannadus (haute um / hieb um // hat umgehauen) : 1. diskar, pilat ; *einen Baum umhauen*, diskar (pilat) ur wezenn, lakaat ar vouc'hal dindan ur wezenn.

2. [dre skeud.] *dieser Gestank haut mich um*, gouest eo ar c'hwezh-se da bilat ac'hanoc'h, n'on ket evit padout gant ar c'hwezh fall-se, c'hwezh ar mil matañ tra 'zo amañ, c'hwezh ar pemp-kant a zo amañ, ur c'hwezh da ziskar ur marc'h a zo amañ, ur c'hwezh da ziskar ar c'hezeg a zo amañ, c'hwezh ar bouc'h (c'hwezh kazel) a zo amañ, ur c'hwezh ar fallañ a zo amañ, flae ar vosenn a zo amañ, n'eus ket a bad gant c'hwezh an dision-se.

3. [dre skeud.] saezhiñ, sabatuiñ, stabaniñ ; *diese Nachricht hat mich umgehauen*, gwall skoet e oan bet gant ar c'heloù-se, pebez bazhad am boa bet gant ar c'heloù-se, distroadet e oan bet penn-kil-ha-troad gant ar c'heloù-se, distroadet glez e oan bet gant ar c'heloù-se, ha pa vefe kouezhet an neñv warnon ne vefe ket bet gwashoc'h, trevariet e oa bet va fenn gant ar c'heloù-se, mantret tout e oan bet gant ar c'heloù-se, trelatet e oan bet gant ar c'heloù-se, treboulet e oan bet gant ar c'heloù-se, baduellet e voen gant ar c'heloù-se, trechalet e oan bet gant ar c'heloù-se, strabouilhet e oan bet gant ar c'heloù-se, dall e oan aet gant ar c'heloù-se, trejebouliñ am boa graet gant ar c'heloù-se, skoelf (skoelfet, alvaonet holl, trefuet holl) e oan bet gant ar c'heloù-se, ar c'heloù-se en doa graet din stonkañ gant ar sebez, sebezennet tout e oan bet gant ar c'heloù-se.

umhegen V.k.e. stag (hat umhegt) : 1. kaeañ, klozañ, kaelat.

2. [dre skeud.] *jemanden umhegen*, kaout prederi ouzh u.b., kaout preder ouzh u.b., kemer preder gant u.b., diskouez chastre gant u.b., ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober chalantiz d'u.b., lakaat u.b. da goñfortiñ, chersañ u.b., lakaat e amzer hag e boan e ser u.b., kemer charre gant u.b., ober tost war-dro u.b., damantiñ d'u.b., damantiñ u.b., kaout damant d'u.b., plediñ gant (ouzh) u.b., pleal gant u.b., intent ouzh u.b., soursial ouzh u.b., prederiañ u.b., ober evezh d'u.b., aesaat u.b., moumounañ u.b., kaezhañ u.b., kaezhigañ u.b., glochat d'u.b., ober gloch d'u.b., loloñ u.b., menoniñ u.b.

umher Adv. : a-dro-war-dro, tro-war-dro, un tammig e pep lec'h, amañ hag ahont, amañ-ahont, tu-mañ-tu-se, tu-mañ-tu-hont, lec'h-ha-lec'h, a lec'h da lec'h, a-dachadoù, a-dreuz hag a-hed, tu-ha-tu, a-dreuz hag a-benn, a-dreuz hag a-dal, tu-hont ha tu-mañ / dre amañ ha dre ahont / en tu-mañ hag en tu-hont (Gregor) ; *rings umher*, tro-war-dro, tro-dro.

umher- rakverb rannadus, *sellit ivez ouzh herum-*.

umherblicken V.gw. rannadus (hat umhergeblickt) : sellet tro-dro d'an-unan, sellet un tammig e pep lec'h tro-dro d'an-unan.

umherfahren V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : fährt umher / fuhr umher / ist umhergefahren] : mont ha dont, dont ha mont, mont-dont hep pal resis, mont a-gilwed-kaer, kantreal, kantren, torimellat, bale bro, trimardiñ, bezañ war ar champolu, bezañ war an trimard, bevañ baleant, baleantañ, torimellat dre ar vro.

umherflattern V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : ist umhergeflattert] : 1. gournijal, darnijal, nijellañ a-youl avel, eskellat, nijal-dinijal, balafennañ ; 2. [dre skeud.] fraoñval, meskañ ha berviñ, ober ur riboul, meskañ, merat, turlutañ, punellat, lavigañ, trabotellat, trapikellat, trevelliñ, redek e revr ;

die Mädchen flattern im Haus umher, ar merc'hed ne reont nemet fraoñval dre an ti, meskañ ha berviñ a ra ar merc'hed en ti, ar merc'hed a ra ur riboul en ti, turlutañ a ra ar merc'hed en ti.

umherfliegen V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : flog umher / ist umhergefliegen] : nijellañ a-youl avel, gournijal, darnijal, eskellat, nijal-dinijal.

umherführen V.k.e. rannadus (hat umhergeführt) : heñchañ, kas tro-dro, kantren.

umhergehen V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : ging umher / ist umhergegangen] : mont ha dont, dont ha mont, mont-dont hep pal resis, mont a-gilwed-kaer, kantreal, kantren, baleata, bevañ baleant, baleantañ, torimellat dre ar vro, pazeal, riboulat, foetañ bro, fustañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, dornañ bro, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, mont dre gêrioù ha broioù, bevañ baleant, bale bro, trimardiñ, bezañ war ar champolu, bezañ war an trimard, roulat ar bed, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata, regiñ) hent, ruihal dre an hentoù.

umherhüpfen V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : ist umhergehüpft] : piklammat, lammikat, lammedikat, fringal, fringalañ, dizoac'hañ, en em zizoac'hañ, fringellat.

Umherhüpfen n. (-s) : piklammat g.

umherhüpfend ag. : o piklammat, o lammikat, o lammedikat, piklammus, lamm-dilamm.

umherirren V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : ist umhergeirrt] : mont tu-mañ tu-hont, mont tu-mañ tu-se, mont du-mañ du-hont dre ar vro, mont a-gilwed-kaer, foetañ bro, fustañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, dornañ bro, redek ar vro, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, mont dre gêrioù ha broioù, kantreal, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, treiñ ha distreiñ, treiñ-distreiñ, troidellañ, roulat ar bed, ruihal dre an hentoù, kantren dre ar vro, baleata, bevañ baleant, baleantañ, torimellat dre ar vro, pazeal, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata, regiñ) hent, bale bro, trimardiñ, bezañ war ar champolu, bezañ war an trimard, bale dre ar broezioù (Gregor) ; *seine Gedanken umherirren lassen*, lezel e spered da vale, leuskel e spered da vont gant ar rambre.

Umherirren n. (-s) : kantreerezh g., baleerezh g. ; *freies Umherirren des Viehs*, feulzer g., feulzerezh g.

umherirrend ag. : furluok, kildro, baleant, red, baleer ; *frei umherirrendes Vieh*, chatal feuls g., loened en o feulzer ls., chatal feulzet g., chatal en e frankiz er-maez g.

umherlaufen V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : läuft umher / lief umher / ist umhergelaufen] : redek-diredek, kabalat, froudañ, daoubenniñ, difreatañ, fibrouchal, diskrapañ, dispac'hañ, turmudañ, baleata, pazeal, riboulat, mont ha dont, dont ha mont, mont-dont, kantreal, kantren, bevañ baleant, baleantañ, torimellat dre ar vro, torimellat, redek ar c'hwitell, redek e revr, mont dre c'hêrioù ha broioù, mont dre gêrioù ha broioù, foetañ bro, fustañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, dornañ bro, bale bro, trimardiñ, bezañ war ar champolu, bezañ war an trimard, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata, regiñ) hent, roulat ar bed, ruihal dre an hentoù, punellat.

umherliegen V.gw. rannadus (lag umher / hat umhergelegen) : 1. bezañ tro-dro, bezañ diwar-dro ; 2. [dre astenn.] bezañ a-strew (war ar strew, a-strouilh, a-skign, a-stlabez, strewet a-drak, a-fuilh, a-dreuz-fuilh, a-bempoù, a-borc'hell), bezañ strewet, bezañ strewet, bezañ bet lezet war an dispalu ; *ihre Kartoffeln lagen verfault auf dem Boden umher*, edo o fatatezoù brein war-c'horre an douar.

umherliegend ag. : 1. tro-dro, diwar-dro, a-ziwar-dro ; 2. a-strew, a-strouilh, a-skign, war-skign, a-stlabez, strewet a-drak,

a-fuilh, distroll, dre fenn, diwar fenn, strewek, strewet, lezet war an dispalu.

umherreisen V.gw. (ist umhergereist) : beajiñ kalz, redek (bale) bro, bale (kantren, beajiñ) broioù, muzuliañ hent, muzuliañ hentoù, dibunañ hent, dibunañ levioù, faoutañ levioù, faoutañ hent, c'hwistañ hent, ober (foetañ, fustañ) bro, bale broezioù, trimardiñ, bezañ war ar champolu, bezañ war an trimard, redek hentoù, redek ar bed, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, tennañ bro, gwelet bro, roulat ar bed, galoupat ar mor hag an douar, ruilhal dre an hentoù, skarañ douar, redek e revr, pourmen e galite, torimellat, ergerzhadeniñ ; *er ist viel umhergereist*, foetet en deus bro, skaret en deus douar.

Umherreisen n. (-s) : kildreiñ g., ergerzhadennoù ls., bale bro diehan g.

umherschließen V.gw. rannadus (schoss umher / hat umhergeschossen) : tennata, tennañ a bep tu.

umherschleichen V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : schlich umher / ist umhergeschlichen] : troiata, kildroenniñ, troidellañ, punañ, c'hwileta, kantren, baleantañ, torimellat dre ar vro, rodal, rodellañ.

umherschweifen V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : ist umhergeschweift] : mont ha dont, dont ha mont, mont-dont hep pal resis, mont a-gilwed-kaer, kantreal, kantren, bevañ baleant, baleantañ, torimellat dre ar vro, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, treiñ ha distreiñ, treiñ-distreiñ, troidellañ, korntroiañ, baleata, pazeal, riboulat, foetañ bro, fustañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, dornañ bro, bale bro, trimardiñ, bezañ war ar champolu, bezañ war an trimard, mont dre c'hêrioù ha broioù, mont dre gêrioù ha broioù, redek ar c'hwitell, roulat ar bed, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata, regiñ) hent, ruilhal dre an hentoù, c'hwileta, rodal, rodellañ, troiata, puniñ.

umherschweifend ag. : furluok, kildro, baleant, red, baleer ; *frei umherschweifendes Vieh*, chatal feuls g., loened en o feulzer ls., chatal feulzet g., chatal en e frankiz er-maez g.

umhersehen V.gw. rannadus (sieht umher / sah umher / hat umhergesehen) : sellet tro-dro d'an-unan, sellet un tammig e pep lec'h tro-dro d'an-unan.

umherspazieren V.gw. (spazierte umher / ist umherspaziert) : baleata, pourmen, bale, straniñ, fleisat, galvagnat, braeat en e blijadur, toulbabañ, tortañ, chom da dortañ, lostenniñ, lostigellat, flechat, luduenniñ, turlutañ, bargediñ, c'hwilostat, c'hwilosteta, c'hwileta, ruzañ, ruzañ e dreid, ruzata, chom da logota, c'hoari e ruz-e-votoù, c'hoari e ruz-e-revr, c'hoari e ruz botoù, ober kozh votoù, lardañ ar pavez, lonkañ avel, lantouzat, rodal evel ur gazhez lizidant, riblañ / redek ar ruioù / foetañ ar pavezioù / landreiñ / lugudiñ (Gregor).

Umherspazieren n. (-s) : baleataerezh g., baleata g.

umherspringen V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : sprang umher / ist umhergesprungen] : fringal, tripal.

Umherspringen n. (-s) : triperezh g.

umherstolzieren V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : stolzierte umher / ist umherstolziert] : pauniñ, torodelliñ, inkaneañ, rodellat, rodal, rodal e revr, lorc'henniñ, en em ourgouilh, kemer ourgouilh, ober e vraz, brabañsal, paboriñ, ober e babor, tonal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fougant e ouiziegezh, fougeal, ober e fougant, debriñ mel, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, en em ambridañ, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh ar genoù, c'hoari e gankaler, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, c'hoari e aotrou, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober brasoni, ober e c'hrois, bezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ bras (dichek, otus, uhel) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant

an-unan, ober teil, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, en em gontañ, poufal, pompadiñ, ober re vras gaoliad, ober e varc'h-kaoc'h, bezañ un tamm brav en an-unan, treiñ al leue en an-unan (*e leue ennañ, he leue enni h.a.*), bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, ober fougeoù, c'hwezañ e skevent, c'hwezañ e vruched, reutaat e vruched, bragal, brageiñ, en em rollañ, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, sevel e bigos, ober e gañfard, ober e baotr, c'hoari e baotr, klogoriñ, bugadiñ, ober bugad, en em veuliñ, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dintal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, skeiñ war e daboulin, c'hwezhañ en e drompilh, bragal evel ur big, dougen roufi, dougen randon, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober muioc'h a voked eget a dan, bezañ leun a fougant hag a lorc'h, bezañ lorc'hoù en an-unan, bezañ lorc'h en e doull, bezañ lorc'h en e foñs, bezañ teil gant an-unan, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, sachañ dour d'e foenneg, bezañ foeñvet gant an ourgouilh, bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor), foeñviñ gant an ourgouilh, c'hwezañ gant an ourgouilh, c'hwezañ gant al lorc'h.

umherstreifen V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : ist umhergestreift] : kantreal, kantren, bevañ baleant, baleantañ, torimellat dre ar vro, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, treiñ ha distreiñ, treiñ-distreiñ, troidellañ, foetañ bro, fustañ bro, dornañ bro, bale bro, trimardiñ, bezañ war ar champolu, bezañ war an trimard, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, mont dre gêrioù ha broioù, roulat ar bed, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata, regiñ) hent, ruilhal dre an hentoù, redek, riboulat, galoupat, turlutañ, c'hwileta, rodal, rodellañ, troiata, puniñ.

umherstreifend ag. : furluok, kildro, baleant, red, baleer ; *frei umherstreifendes Vieh*, chatal feuls g., loened en o feulzer ls., chatal feulzet g., chatal en e frankiz er-maez g.

umherstreuen V.k.e. (hat umhergestreut) : strewiñ, stlabezañ, skignañ, feltrañ, fennañ, fouilhezañ, skuilhañ, distrewiñ, fuilhañ, gwentañ en avel.

Umherstreuen b. (-,-en) : skign g., stlabez g., skignadur g., strewadur g., strewerezh g., skignerezh g., stlabezerezh g., fenn g., skuilh g., skuilhadeg, skuilherezh g.

umhertoben V.gw. (hat umhergetobt / ist umhergetobt) / **umhertollen** V.gw. (hat umhergetollt / ist umhergetollt) : ebatat, ober joa, bragal, faraouellañ, drujal, fringellat, c'hoari, c'hoariellañ, c'hoariellat, c'hoari e roll, peuzfolliñ, fringellat, meskañ, turlutañ, noualantiñ, garzenniñ, ober e zen gars, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, jirfollañ, ober e jostram, ober e istrogell, ober e Yann, ober e Juluan, diotal, diotat, c'hoari ar foll, dizoac'hañ, en em zizoac'hañ, fourgasiñ, fringal, fringalañ, lavigañ, riblañ, ober ur riboul, meskañ evel diaouled, merat, trevelliñ, diaoulat, ober an diaoul hag e gem, ober an diaoul hag e gernel, ober an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, c'hoari e loen, ober jabadao, redek e revr ; *im Wasser umhertollen*, diskrapañ en dour.

Umhertollen n. (-s) : ebatoù ls., jirfollezh b., jirfollezh g., drujerezh g.

umhertreiben V.em. rannadus : **sich umhertreiben** (trieb sich umher / hat sich (ak.) umhergetrieben) : redek, redek ar vro, galoupat, turlutañ, c'hwileta, straniñ, fleisat, flechat, galvagnat, tortañ, chom da dortañ, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, ruzañ, ruzañ e dreid, ruzata, kantreal, kantren dre ar vro, bevañ baleant, baleantañ, baleata, torimellat dre ar vro,

pazeal, riboulat, mont da vreskenn, foetañ bro, fustañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, dornañ bro, bale bro, trimardiñ, bezañ war ar champolu, bezañ war an trimard, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, mont dre gêrioù ha broioù, roulat ar bed, galoupat ar mor hag an douar, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata, regiñ) hent, ruilhal dre an hentoù, bale dre ar broezioù / riblañ / redek ar ruiou / foetañ ar pavezioù / landreiñ / lugudiñ (Gregor).

umherwandeln V.gw. rannadus [verb-skoazell sein : ist umhergewandelt] : pazeal, riboulat, mont ha dont, dont ha mont, mont-dont, kantreal, kantren, bevañ baleant, baleantañ, baleata, torimellat dre ar vro, foetañ bro, fustañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, dornañ bro, bale bro, trimardiñ, bezañ war ar champolu, bezañ war an trimard, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, mont dre gêrioù ha broioù, roulat ar bed, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata, regiñ) hent, ruilhal dre an hentoù.

umherwandern V.gw. rannadus [verb-skoazell sein : ist umhergewandert] : pazeal, riboulat, mont ha dont, dont ha mont, mont-dont, kantreal, kantren, bevañ baleant, baleantañ, baleata, torimellat dre ar vro, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, treiñ ha distreiñ, treiñ-distreiñ, troidellañ, foetañ bro, fustañ bro, dornañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, bale bro, trimardiñ, bezañ war ar champolu, bezañ war an trimard, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, mont dre gêrioù ha broioù, roulat ar bed, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata, regiñ) hent, ruilhal dre an hentoù.

Umherwandern n. (-s) : baleataerezh g., baleata g.

umherwerfen V.k.e. rannadus (wirft umher / warf umher / hat umhergeworfen) : teuler kej-mej (a-stlabez, a-drak, a-skign, a-strew).

umherziehen V.gw. rannadus [verb-skoazell sein : zog umher / ist umhergezogen] : kantreal, kantren, bevañ baleant, baleantañ, baleata, torimellat dre ar vro, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, treiñ ha distreiñ, treiñ-distreiñ, troidellañ, foetañ bro, fustañ bro, dornañ bro, bale bro, trimardiñ, bezañ war ar champolu, bezañ war an trimard, galoupat bro, galoupat an hentoù, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, mont dre gêrioù ha broioù, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata, regiñ) hent, ruilhal dre an hentoù, roulat ar bed, bale dre ar broezioù / riblañ / redek ar ruiou / foetañ ar pavezioù / landreiñ / lugudiñ (Gregor).

V.k.e. rannadus [verb-skoazell haben : zog umher / hat umhergezogen] : stlejañ amañ hag ahont.

umherziehend ag. : furluok, kildro, baleant, red, baleer ; *umherziehendes Volk*, pobl gantreat b., kantreidi ls. ; *umherziehender Stamm*, meuriad kantreat g. ; *umherziehender Händler*, marc'hadour-red g., marc'hadour baleant g., marc'hadour-baleer g.

umhinkönnen V.gw. rannadus (kann nicht umhin / konnte nicht umhin / hat nicht umhingekonnt) : *ich konnte nicht umhin, zu sagen ....*, ne oan ket bet evit mirout a (da) lavaret ..., ranket e oa bet din lavaret ..., ne oan ket bet evit parraat a lavaret ...

umhören V.em. rannadus : *sich nach etwas umhören* (hat sich (ak.) umgehört) : klask gouzout hiroc'h (ober un enklask) a-zivout udb, ober goulennou (klask ditour) diwar-benn udb.

umhüllen V.k.e. stag (hat umhüllt) : 1. pakañ, goleiñ, gronnañ, farlokañ, tamolodiñ, dastum, gwiskañ, gouinañ ; *du musst deinen Hals richtig warm umhüllen*, pak da c'houzoug ervat ; *umhülle deinen Kopf mit einem Schal*, laka ur mouchouer dre da benn ; *eine Zigarre mit einem Deckblatt umhüllen*, saeañ ur segalenn ; *jetzt umhüllt die Untergrenze der Wolkendecke den Berggipfel*, bremañ e tiskenn ar c'houmoul izeloc'h eget barr ar menez, ur vantellad koumoul a zo bremañ o c'holeiñ beg ar

menez, ur vantellad koumoul a zo bremañ o vouchañ beg ar menez, morennet eo beg ar menez bremañ gant ur vantellad koumoul ; 2. [dre skeud] mouchañ, kuzhat.

umhüllend ag. : a-dro.

umhüllt ag. : gronnet, goloet, paket, farloket, tamolodet, beuzet.

Umhüllung b. (-, -en) : 1. gouin g., golo g., goloenn b., gouel b., lien g., gwisk g., gwiskad g., gronn g. ; 2. goloadur g., gronnadur g., gronnañ g.

umjubeln V.k.e. rannadus (hat umjubelt) : youc'hal da, youal da.

umkämpft ag. : [lu] 1. gronnet, enkelc'hiet ; 2. lec'hiet war an dachenn-vrezel, lec'hiet war linenn an tan.

umkapseln V.k.e. stag (hat umkapselt) : [mezeg.] enkistañ.

umkegeln V.k.e. rannadus (hat umgekegelt) : diskar, pilat.

Umkehr b. (-) : 1. distro g./b., distroadenn b., kiz g. ; *eine Umkehr kommt jetzt nicht mehr in Betracht*, re ziwezhat eo bremañ evit distreiñ war hor c'hiz, re ziwezhat eo bremañ evit treiñ (trokañ, cheñch) penn d'ar vazh, re ziwezhat eo bremañ evit cheñch bazh war an daboulin, paket eo an tan ha gwerzhed al ludu, n'hon eus diank ebet ken, n'eus distro ebet ken, n'eus retorn ebet ken ; 2. *Umkehr der Tendenz*, eilpenn tuadur g., troadenn b., cheñch tu g., cheñchamant tuadur g., [armerzh.] eiltroadur tuezal g. ; 3. eilpennadur g., ginadur g., ginad g., tuginadur g. ; *Phasenumkehr*, ginad koulz g. ; *Umkehr der Drehrichtung*, ginadur c'hwelañ g., ginadur an tu c'hwelañ g. ; [fizik] *Umkehr der Spektrallinie*, tuginadur ar reg skalfadel g. ; *Umkehr des Strahlengangs*, distro war-gil al luc'h b. ; 4. [tredan.] ginadur g., tuginadur g.

umkehrbar ag. : eiltroüs, ... a c'haller distreiñ, ... a c'haller eilpennañ, eilpennadus, tro-distro, amginus, distroadus, tuginadus ; *nicht umkehrbar*, dizistroadus, dieiltro, dieiltroadus, dieilpennadus, hep distro, dizistro ; *umkehrbare chemische Reaktion*, dazgwered kimiek eiltroüs g.

Umkehrbarkeit b. (-) : eilpennadusted b., distroaduster g., distroadusted b., eiltroüsted b., tuginadusted b. ; *Umkehrbarkeit einer chemischen Reaktion*, eiltroüsted un dazgwered kimiek b.

umkehren V.k.e. rannadus (hat umgekehrt) : 1. eilpennañ, tuginañ, lakaat pep eil penn, lakaat a-c'hin, lakaat e gin, lakaat war an tu gin, treiñ war an tu gin, treiñ tu da, treiñ tu evit tu, distreiñ, cheñch tu da, treiñ war e c'henou ; *den Trend umkehren*, eilpennañ an tuadur ; *die Situation umkehren*, cheñch penn d'ar vazh ; *die Reihenfolge umkehren*, tuginañ an urzh ; *die Entfremdung umkehren*, diarllekaat ; [fizik, tredan.] *die Polarität umkehren*, tuginañ ar vleinegezh ; [sonerezh] *ein Intervall umkehren*, eilpennañ un esaouenn ; 2. [dilh.] *ein Kleidungsstück umkehren*, treiñ ur pezh dilhad war an tu gin, treiñ ur pezh dilhad a-vestu ; 3. *alles umkehren*, didanfoeltrañ kement tra 'zo, lakaat an traoù pep eil penn, pebeilpennañ pep tra, garenebiñ pep tra, penndarevriñ pep tra, daoubenniñ pep tra, lakaat pep tra àr-zoug, cheñch penn-evit-penn da gement a zo, treiñ pep tra tu evit tu, treiñ an traoù holl war o genoù, lakaat pep tra penn evit penn (tu evit tu) (Gregor) ; 4. *wie man eine Hand umkehrt*, en un taol dorn, en un taol krenn, amzer sutal, a-raok kaout amzer da lavaret ba, en un dro zorn / en un taol-kont (Gregor), en un toulpaz, en ur par berr, en un taol berr, ken aes ha tra, ken aes all, a-aes-vat, aes-ral, aes-kenañ, aezet-kaer, hep reiñ bec'h, evel un dudi, koulz all, ken bravik ha tra, brav-bras, ken buan, prim ha brav, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, evel dour dre ur sil, ken habask ha tra, plaen ha brav, war blaen, war ar prim, war an tizh, trumm-ha-trumm, prim-ha-prim, en un hunvre, diwar sav, en ur serr-lagad, kerkent (kenkent) hag ar ger, kerkent

(kenkent) ha lavaret, hep kaout amzer d'en em glask, [dispredet] en ur gaouad ; **5.** [dre skeud.] *den Spieß umkehren*, **a)** distreiñ ur gaou, distreiñ arguzennoù u.b. ; **b)** [dre astenn.] kas ar fresk da di Yann, kas an dorch en-dro d'ar gêr d'u.b., distreiñ e dorch en-dro d'ar gêr d'u.b., distreiñ e grampouezhenn d'u.b., reiñ e begement d'u.b., talvezout ur gaou d'u.b., reiñ kemm-ouzh-kemm, kaout an distro ; **6.** [yezh.] eilpennañ, tuginañ ; *umgekehrter Satz*, lavarenn eilpennet b., lavarenn tuginet b. ; **7.** [mat.] *einen Bruch umkehren*, tuginañ ur gevrenn.

V.gw. rannadus (ist umgekehrt) : **1.** treiñ en-dro diwar an hent, mont en-dro diwar an hent, dont en-dro diwar an hent, distreiñ diwar hanter hent, distreiñ, distreiñ war-giz, distreiñ war e giz, distreiñ war e gil, retorn en-dro, dont en-dro, mont en-dro, mont en e dro, dont war e giz, tennañ war-dreñv, ober un hanterdro, dispenn e roudoù, P. kignat e roudoù ; *auf halbem Weg umkehren*, treiñ diwar hanter hent ; **2.** [dre astenn.] cheñch penn d'ar vazh, treiñ tu evit tu, cheñch soñj, cheñch mennozh, dibennadiñ, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, cheñch santimant, treiñ meno, treiñ e bastell, treiñ penn d'e vazh, treiñ banniel, treiñ kordenn.

Umkehrer g. (-s,-) : [nij.] ginader g. [*liester* ginaderioù].

Umkehrfunktion b. (-,-en) : [mat.] kevreizhenn geveskemm b.

Umkehrintervall n. (-s,-e) : [sonerezh] esaouenn eilpennet b.

Umkehrosmose b. (-,-n) : [kimiezh] gindreleizhiñ g., ginosmoz g.

Umkehrosmoseanlage b. (-,-n) : gindreleizher g. [*liester* gindreleizherioù], ginosmozer g. [*liester* ginosmozerioù].

Umkehrschalter g. (-s,-) : [tredan.] ginader g. [*liester* ginaderioù].

Umkehrschub g. (-s,-schübe) : enepbountad g. ; *einen Umkehrschub ausüben*, enepbountañ.

Umkehrschluss g. (-es,-schlüsse) : arguzenn savet diwar ar c'hontrol b., arguzenn a contrario b.

Umkehrung b. (-,-en) : eilpennadur g., eilpennadenn b., tuginadur g., ginadur g. ; *Umkehrung der Entfremdung*, diarallekadur g., diarallekaat g. ; [sonerezh] *intervallische Umkehrung*, eilpennadenn un esaouenn b.

umkippen V.k.e. rannadus (hat umgekippt) : **1.** lakaat war e c'henoù, lakaat war e benn, treiñ tu evit tu, treiñ war e c'henoù, eilpennañ, garenebiñ, tintañ, troc'holiañ, lakaat tu evit tu, lakaat war an tu enep, lakaat war an tu gin, lakaat pep eil penn, tuginañ, diskar, distreiñ, findaoniñ d'an douar, tumpañ, gwintañ, gwintellañ ; *ein Boot umkippen*, treiñ ur vag war he genoù ; *den Tisch umkippen*, gwintañ an daol, tintañ an daol, diskar an daol, eilpennañ an daol, torimellat an daol ; *einen Topf umkippen*, lakaat (treiñ) ur pod war e c'henoù, lakaat ur pod pep eil penn, eilpennañ (tintañ, troc'holiañ) ur pod ; *vom (durch) Wind umgekippt*, diskaret gant ur barr avel, kouezhet gant an avelaj, bannet d'an traoñ gant an avel ; *der Sturm hat den Baum umgekippt*, gant ar gorventenn eo bet frapet ar wezenn er-maez eus an douar ; **2.** pennboelliñ, penndarevriñ, penndelochennat, penndogiñ, penndrabiñ, penndraouigelliñ, penndraouilhat, gwintañ, tumpañ ; *Steine umkippen*, pennboelliñ mein, treiñ mein ; *einen Karren umkippen*, eilpennañ un dumporell.

V.gw. rannadus (ist umgekippt) : **1.** kouezhañ ; *nahe daran umzukippen*, silwink, a-silwink, charigell ; *das Boot kippt um*, treiñ (mont) a ra ar vag war he genoù, troc'holiañ a ra ar vag, eilpennañ a ra ar vag ; *ein Boot zum Umkippen bringen*, treiñ ur vag war he genoù ; *er ist nahe daran umzukippen*, horellañ a ra war e dreid, traidellañ a ra, distabil eo war e zivesker, kinnig a ra e zivesker mankout dezhañ (dindanañ), brallañ a ra war

e dreid, e silwink emañ war e dreid, charigell eo ; *er ist umgekippt*, kouezhet eo e badoù, kouezhet eo e paramoutig, kouezhet eo en eterjidi, aet eo er bord all ; *ich hatte die Dinge so aufgestellt, dass sie weder auf die eine noch auf die andere Seite umkippen konnten*, kempouezet em boa an traoù en hevelep doare ma ne gouezhint na war un tu na war egile ; **2.** treiñ, trenkañ, tarzhañ, pifañ ; *die Milch kippt um*, emañ al laezh o treiñ, emañ al laezh o trenkañ, emañ al laezh o tarzhañ, emañ al laezh o pifañ ; *die Milch ist umgekippt*, trenket eo al laezh, troet eo al laezh, tarzhet eo al laezh, pifet eo al laezh ; **3.** mont war e c'henoù, kouezhañ war e c'henoù, mont a-bennbouzell, milinañ, c'hweniañ, kouezhañ war e gostez, bannañ, tumpañ, troc'holiañ, tintañ, P. ober chapel ; *der Wagen kippt um*, milinañ a ra ar wetur, c'hweniañ a ra ar wetur, bannañ a ra ar c'harr, kouezhañ a ra ar c'harr war e c'henoù, tintañ a ra ar c'harr ; *zum Umkippen bringen*, troc'holiañ, lakaat war e gostez, tintañ, eilpennañ, findaoniñ d'an douar.

umklammern V.k.e. stag (hat umklammert) : **1.** pegañ ouzh, kregiñ peg e, lugañ e, strizhañ, stardañ, gwaskañ, moustrañ ; **2.** *jemanden umklammern*, stardañ u.b. war poull (ouzh poull) e galon, stardañ u.b. ouzh e askre, stardañ u.b. ouzh e vruched, stardañ u.b. ouzh an-unan, briata u.b., brec'hata u.b., brec'hataat u.b., brec'hataezh u.b., stardañ u.b. etre e zivrec'h, stardañ u.b. en e zivrec'h, strizhañ u.b., kregiñ a-dro-vriad en u.b., kregiñ a-vriad en u.b., kemer u.b. a-dro-vriad, moustrañ u.b. etre e zivrec'h ; **3.** *ich kann problemlos mein Handgelenk mit Daumen und Mittelfinger umklammern*, aes e toublan va dorn war va arzorn, gouest on d'ober an dro da'm arzorn gant va biz-meud ha va biz-kreiz

V.em. stag : **sich umklammern** (haben sich (ak.) umgeklammert) : **1.** pegañ an eil ouzh egile, kregiñ peg an eil en egile, bezañ krog-ha-krog, bezañ krog-ouzh-krog ; **2.** en em vriata, bezañ briad-ha-briad, bezañ briad-ouzh-briad.

Umklammerung b. (-,-en) : **1.** stardadenn b., strizhadenn b., gwask g., gwaskadenn b., stardadur g., stardañ g. [*liester* stardaoù] ; *die Umklammerung verstärken*, gwashaat da stardañ ; **2.** briatadenn b., briataerezh g., briata g. [*liester* briataoù].

umklappen V.k.e. rannadus (hat umgeklappt) : plegañ, diskenn, serriñ ; *einen Deckel umklappen*, diskenn ur golo, serriñ ur goulc'her.

Umkleidekabine b. (-,-n) : logell esaeañ b., gwiskva g., gwisklec'h g., diwisklec'h g.

umkleiden¹ V.k.e. stag (hat umkleidet) : gwiskañ ; *schwarz umkleidet*, gwisket e du, lien du ouzh ar mogerioù, lakaet e begin, beginet, stignet gant mezer du, stignet e du.

umkleiden² V.k.e. rannadus (hat umgekleidet) : cheñch dilhad da ; *ein Kind umkleiden*, cheñch dilhad d'ur bugel.

V.em. rannadus : **sich umkleiden** (hat sich (ak.) umgekleidet) : cheñch dilhad.

Umkleideraum g. (-s,-räume) : sal-emwiskañ b., logell esaeañ b., gwiskva g., gwisklec'h g., diwisklec'h g.

Umkleidung b. (-,-en) : cheñch dilhad g. ; *sie hatte sich zur Umkleidung in ihr Zimmer zurückgezogen*, aet e oa en he c'hambra da cheñch dilhad.

umknicken V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : ist umgeknickt] : **1.** gweañ e droad, diaozañ ibil e droad, tapout ur gammigell, gweañ e ufern ; **2.** terriñ, kouezhañ.

V.k.e. rannadus (hat umgeknickt) : **1.** terriñ, plegañ, stokañ, fleañ, flac'hañ ; **2.** digorniañ ; *die Ecke einer Buchseite umknicken*, digorniañ ur bajenn, plegañ korn ur bajenn.

umkodieren V.k.e. rannadus (kodierte um / hat umkodiert) : [stlenn.] treuzodiñ.

umkommen V.gw. rannadus (kam um / ist umgekommen) : 1. mervel, pirilhañ, perisañ, en em goll ; *beim Versuch, sie zu retten, wäre er beinahe selbst umgekommen*, mennout a reas en em goll e-unan o klask he saveteiñ, damdost e oa bet dezhañ en em goll e-unan o klask he saveteiñ ; *er wäre dabei beinahe umgekommen*, ken buan e oa lipet, darbet eo bet dezhañ mont d'ar bern.

2. [boued] mont da goll, mont da fall, boutañ, gwastañ, difaganiñ, breinañ, treiñ da fall, lizañ, lizennañ, tezañ, tezennañ, arneviñ, treiñ, disleberiñ, findaoniñ, chom da goll, ober teil.

3. [dre skeud.] *ich komme vor Hitze um*, me a zo faezh gant an tommder-mañ, gant an tommder-mañ on deuet da vezañ flakik, dinerzhet e vezan gant an tommder-mañ, lazhet e vezan gant an tommder-mañ ; *ich wäre beinahe vor Schreck umgekommen*, darbet e oa bet din kac'hat ar marv, tost-kaer eo bet din mervel gant ar spont, war-hed un netraig e vijen marvet gant ar spont ; *vor Ungeduld umkommen*, *vor Ungeduld vergehen*, chom da reuziñ, bezañ poaz e revr, doaniañ o c'hortoz, birviñ e wad (e galon) gant an dibasianted, bezañ devet gant an dibasianted, gedat dibasiant, chaokat e ivinoù, chaokat e vrid, chakañ e vrid, chakañ kelien, moustrañ war e zibasianted, gwaskañ war e zibasianted, birviñ war e dreid gant an dibasianted, tripal gant an dibasianted, breskenn, na vezañ mui evit padout, na c'hallout mui diouti, mont e wad e dour, na vezañ evit herzel, na badout mui, en em chalañ o teport, bezañ darev gant an dibasianted, bezañ dallet gant an dibasianted, bezañ lazhet gant an dibasianted, bezañ eok gant an dibasianted, disec'hañ diwar e dreid gant an dibasianted, birviñ war e dreid gant an dibasianted, breoziñ, morfontiñ, na gaout ken mall.

umkränzen V.k.e. stag (hat umkränzt) : kurunenniñ, kuruniñ, peurdogañ.

umkränzt ag. : kurunennek, kurunennet, kurunet ; *blenumkränzt*, kurunennet a vleuniou.

Umkreis g. (-es,-e) : 1. biojou ls., trowardroioù ls., ardremez g., diardro b. ; *im Umkreis*, en-dro, tro-dro, a-dro-war-dro, tro-war-dro, tro-ha-tro, war-dro, a-dro ; *in einem Umkreis von zehn Kilometern*, war hed dek kilometrad ront, war hed dek kilometrad tro-dro, war hed dek kilometrad tro-war-dro, dek kilometr tro-dro ; *sie kamen aus einem Umkreis von zehn Kilometern*, dont a raent eus dek kilometrad diwar-dro ; *im ganzen Umkreis*, tro-war-dro, tro-dro, er c'horn-bro a-bezh ; *in einem breiten Umkreis*, *in einem weiten Umkreis*, a-bell-dro ; *im weiten Umkreis*, a-bell-dro, betek pell tro-war-dro ; *aus dem weiten Umkreis*, *aus einem weiten Umkreis*, a-bell-dro, eus a-bell-dro ; 2. [mat.] kelc'h amgaeet g. ; *den Umkreis eines Dreiecks zeichnen*, amgaeañ ur c'helc'h ouzh un tric'horn.

umkreisen V.k.e. stag (hat umkreist) : 1. treiñ en-dro da ; [stered.] *die Erde umkreisen*, amestezañ en-dro d'an Douar ; 2. kilhañ, kelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, enkelc'hiañ, bezañ en e dro, sterniañ en-dro da, bezañ bolzet en-dro da, tolpañ en dro da, bodañ en dro da, gronnañ en dro da, kuilhañ en dro da.

Umkreisung b. (-,-en) : 1. troerezh g., kelc'h'treiñ g. ; 2. gronnadur g., gronn g., kelc'hiadur g. ; 3. [relij.] troveni b.

umkrepeln V.k.e. rannadus (hat umgekrepelt) : 1. troisañ ; 2. [dre skeud.] difoeltrañ, foeltrañ, didanfoeltrañ, lakaat pep eil penn, pebeilpennañ, eilpennañ, daoubennañ, garenebiñ, penndarevriñ, lakaat àr-zoug, cheñch penn-evit-penn da, lakaat penn evit penn (tu evit tu), treiñ tu evit tu, treiñ war e c'henoù, lakaat a-bempeù, lakaat an dindan war-varr, freuzañ, lakaat war an tu gin, cheñch penn d'ar vazh, treiñ penn d'ar vazh, trokañ penn d'ar vazh, cheñch bazh d'an daboulin,

cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin, cheñch tu d'ar chupenn ; 3. *jemanden umkrepeln*, lakaat u.b. da dreiñ kordenn, lakaat u.b. da zistreiñ diwar e vennozh, lakaat u.b. da zistreiñ diwar e veno, lakaat u.b. da cheñch tu d'e chupenn.

umladen V.k.e. rannadus (lädt um / lud um / hat umgeladen) : treuzlestrañ, treuzvourzhañ, treuzkarrañ, treuztrenañ, treuzkaeañ, bec'hiata.

Umladen n. (-s) : [treuzdouden] torr fred g., treuzkaeadur g., treuzkaeañ g., deleuñviñ g., deleuñvadur g. ; [merdeadur.] treuzlestradur g., treuzlestrañ g., treuzvourzhañ g. ; [kirri] treuzkarradur g., treuzkarrañ g., bec'hiata g. ; [trenioù] treuztreniadur g., treuztreniañ g.

Umlader g. (-s,-) : treuzlestrer g., treuzkarrer g., treuztrenier g., treuzkaeer g., treuzvourzher g.

Umladung b. (-,-en) : [treuzdouden] torr fred g., treuzkaeadur g., treuzkaeañ g., deleuñviñ g., deleuñvadur g. ; [merdeadur.] treuzlestradur g., treuzlestrañ g., treuzvourzhañ g. ; [kirri] treuzkarradur g., treuzkarrañ g., bec'hiata g. ; [trenioù] treuztreniadur g., treuztreniañ g.

Umlage b. (-,-n) : 1. ingailh g. ; *Kostenumlage*, ingaladur ar mizoù (ar frejoù) g., lodennerezh ar frejoù g. ; 2. [Bro-Aostria] tailhoù ls.

umlagern V.k.e. stag (hat umlagert) : 1. lakaat seziz war, sezizañ, gronnañ, sichañ ; 2. *jemanden umlagern*, a) enkelc'hiañ u.b., gronnañ u.b., kelc'hiañ u.b., tolpañ en-dro d'u.b., bodañ en-dro d'u.b., gronnañ en-dro d'u.b., kuilhañ en-dro d'u.b. ; b) fourgasiñ u.b., arloupiñ war u.b., atahinañ u.b., hegaziñ u.b. hep paouez, bezañ war korf u.b., bezañ war buhez u.b., poursu u.b. hep diskrog.

Umlagerung b. (-,-en) : seziz b., gronn g., gronnadur g., sich g.

Umland n. (-s) : biojou ls., trowardroioù ls., ardremez g., diardro b.

Umlauf g. (-s,-läufe) : 1. troerezh g., troadenn b., tro b., kelc'h'tro b., kelc'h'troad b., keflusk war gelc'h g. ; 2. kelc'h'lizher g. ; 3. amred g., amrederezh g., red g., mon g. ; *der Umlauf der Ideen*, amred ar mennozhioù g. ; *das im Umlauf befindliche Geld*, ar moneiz amred g. ; *diese Münze ist nicht mehr im Umlauf*, ar pezh-moneiz-se n'en deus ket a von ken ; *Münzen aus dem Umlauf ziehen*, *Münzen außer Umlauf setzen*, lemel pezhioù moneiz eus an amred ; *in Umlauf bringen*, *in Umlauf setzen*, degas war ar marc'had, lakaat e gwerzh, lakaat da vezañ implijet, lakaat da redek, lakaat en amred, enamredañ, monañ, nevidañ, reiñ mon da, paseal, gwentañ en avel ; *Falschgeld in Umlauf setzen*, lakaat falsvoneiz en amred, lakaat falsvoneiz da redek, paseal falsvoneiz, diboullañ falsvoneiz ; *ein Gerücht in Umlauf bringen*, skignañ ur brud, lakaat ur brud da redek, gwentañ ur vrud en avel, lakaat gedon da redek, leuskel gedon da redek, sevel ur voltenn, skignañ ur vrozenn, brozennat, dozviñ un istor e-touez an dud, sevel ur vrud, brudañ kaozioù ; *sie haben diese Gerüchte in Umlauf gebracht*, int-i eo o deus savet ar brudoù-se, int-i eo a gas seurt brudoù ; *Millionen Schusswaffen sind im Umlauf*, milionoù ha milionoù a armoù-tan a zo e-touez an dud ; 4. [mezeg.] beskoul b., laerez b., troell b., ivinad g., bizad g., P. kac'hadenn-yar b. ; 5. [stered.] kelc'h'treiñ g., c'hweladur g. ; *synodischer Umlauf*, c'hweladur sinodek g. ; *siderischer Umlauf*, c'hweladur siderek g.

Umlaufbahn b. (-,-en) : [stered.] amestez g. ; *Umlaufbahn eines Planeten*, amestez ur blanedenn g. ; *sich auf einer Umlaufbahn bewegen*, amestezañ ; *in eine Umlaufbahn bringen*, amestezañ, amgerc'hellaat ; *einen Satelliten in eine Umlaufbahn abschießen*, *einen Satelliten auf seine*

Umlaufbahn bringen, amestezañ ul loarell, amgerc'hellaat ul loarell ; *in eine Umlaufbahn abschießbar*, amestezadus, amgerc'helladus ; *das Abschießen in die Umlaufbahn, die Beförderung in eine Umlaufbahn, die Positionierung in einer Umlaufbahn*, an amgerc'helladur g., an amestezañ g. ; *einen Satelliten von seiner Umlaufbahn abbringen*, diamestezañ ul loarell, diamgerc'hellaat ul loarell ; *von seiner Umlaufbahn abzubringen sein*, bezañ diamgerc'helladus, bezañ diamestezadus ; *von seiner Umlaufbahn abkommen*, diskregiñ diouzh e amestez, diamestezañ ; *Abbringung von seiner Umlaufbahn, Abkommen von seiner Umlaufbahn*, diamestezadur g., diamestezañ g. ; *geostationäre Umlaufbahn*, amestez geoarsavel g., amestez douargestel g. ; *rechtläufige Umlaufbahn, prograde Umlaufbahn*, amestez kendu g. ; *rückläufige Umlaufbahn, retrograde Umlaufbahn*, amestez gindu g.

Umlaufelektron n. (-s,-en) : elektron amredat str., elektron war amred str.

umlaufen¹ V.gw. rannadus (läuft um / lief um / ist umgelaufen) : 1. redek, ren ; *ein Gerücht läuft um*, bez ez eus ur gaoz o ren, ur brud a red a di da di, ur gaoz a zo dindan teod an dud ; *dieses Gerücht läuft um*, ar voltenn-se a vez klevet kaoz outi un tammig e pep lec'h, brud 'zo a bep tu eus ar voltenn-se, chaok ha stran a zo diwar-benn ar voltenn-se ; 2. bezañ en amred ; 3. tremen ; *umgelaufene Periode*, amzer dremenet b., amzer aet da get b. ; 4. [avel] bezañ cheñch-dicheñch, bezañ hedro ; *der Wind läuft ständig um*, cheñch-dicheñch eo an avel, hedro eo an avel, an avel ne ra nemet treiñ, furluok eo an avel ; *umlaufende Winde*, avel cheñch-dicheñch g., avel hedro g., avel furluok g.

V.k.e. rannadus (läuft um / lief um / hat umgelaufen) : *jemanden umlaufen*, c'hweniañ u.b., linkañ u.b., pilat u.b., kas u.b. da bilat, tourtañ u.b., astenn e groc'henn d'u.b. war an douar, diskar u.b. war chouk e gil, diskar u.b. a-c'hwen e groc'henn, eilpenañ u.b., penndarevriñ u.b., bountañ u.b. penn evit penn (Gregor), teurel u.b. d'an douar, tumpañ u.b., rodellañ u.b., diskar u.b. d'an douar.

umlaufen² V.k.e. stag (umläuft / umliet / hat umlaufen) : *etwas umlaufen*, c'hoari an dro d'udb en ur redek, ober an dro d'udb en ur redek ; *der Mond umläuft die Erde in 28 Tagen*, ober a ra al Loar kelc'h troioù en-dro d'an Douar, pep loariad a bad 28 devezh ; *umlaufender absteherender Rand*, erien g.

Umlaufgeschwindigkeit b. (-) : 1. [arc'hant.] tizh amred g. ; 2. [tekn.] tizh treiñ g. ; 3. [stered.] tizh amgerc'hellaat g.

Umlaufkapital n. (-s,-ien) : 1. kef roul-moneiz g., arc'hant c'hwel g. ; 2. kevala red g.

Umlaufkühlung b. (-,-en) : amredad distanañ g.

Umlaufmittel n. (-s,-) : arc'hant c'hwel g., kef roul-moneiz g.

Umlaufmotor g. (-s,-en) : [tekn.] keflusker tro g.

Umlauftrad n. (-s,-räder) : [tekn.] rod amheuliat b.

Umlaufträgergetriebe n. (-s,-) : [tekn.] rodaoueg planedennel b.

Umlaufrichtung b. (-,-en) / **Umlaufsinn** g. (-s,-e) : [mat.] *positiver Umlaufsinn*, tu muiel g. ; *negativer Umlaufsinn*, tu leil g.

Umlaufvermögen n. (-s,-) : 1. arc'hant c'hwel g., kef roul-moneiz g., fred leñvel g., fred laosk g. ; 2. kevala red g.

Umlaufwährung b. (-,-en) : moneiz amred g.

Umlaufzahl b. (-,-en) : [tekn.] niver a droioù dre vunutenn g., niver an troioù-munut g.

Umlaufzeit b. (-,-en) : [stered.] kelc'h trovezh b. ; *Umlaufzeit des Mondes*, loariad b., loar b.

Umlaut g. (-s,-e) : [yezh.] kemmadur-son ur vogalenn g., umlaut g.

umlauten V.k.e. rannadus (hat umgelaute) : [yezh.] kemmañ [son ur vogalenn].

Umlautplural g. (-s,-e) : [yezh.] furm lies diabarzh b., liester diabarzh g.

Umlautpunkte ls. : [yezh.] daouboent g.

Umlautverzeichnis n. (-ses,-se) : [yezh.] taolenn ar c'hemmadurioù b.

umlegbar ag. : ... a c'haller troñsañ, hag a c'haller plegañ, ... a c'haller diskenn.

Umlegekragen g. (-s,-) : rambraz g., gouzougenn pleg-dibleg b., kolier pleg g., gouzougenn bleg b.

umlegen V.k.e. rannadus (hat umgelegt) : 1. pakañ gant, gronnañ gant ; *dem Baby eine frische Windel umlegen*, cheñch e lien d'an hini bihan, mailhurenniñ (mailhuriñ) ar poupig a-nevez, pakañ ar poupig a-nevez, bouchenniñ ur babig a-nevez, gwiskañ mailhuroù fresk d'ur babig, gwiskañ mailhurennoù fresk d'ur babig, lienañ ur babig a-nevez, lakaat e lien d'ur babig, difankañ ur babig, digaoç'hañ ur babig, freskañ ur babig.

2. *jemanden umlegen*, lazhañ u.b. mik, lazhañ moust u.b., muntrañ u.b., drouklazhañ u.b., ober e stal d'u.b., tortañ u.b., ridañ e doull d'u.b., ober e varv d'u.b., reiñ e gont d'u.b., ober e lod d'u.b., ober e afer d'u.b., ober e jeu d'u.b., diskar u.b., pakañ u.b.

3. *ein Mädchen umlegen*, reiñ lamm dous d'ur plac'h, plomañ ur verc'h, troc'holiañ ur plac'h, tumpañ ur plac'h, gwintañ ur plac'h, ruilhal ur plac'h.

4. *dasparzhañ*, ingalañ, rannañ, lodennañ, kevrannañ ; *die Steuern umlegen*, ingalañ an tailhoù, lodennañ an tailhoù, ingailhiñ an tailhoù.

5. *einen Kragen umlegen*, troñsañ (diskenn, plegañ) ur c'houzougenn.

6. cheñch ; *einen Termin umlegen*, a) dibab un deiziad all evit un emgav ; b) [peurliesañ] dilerc'hiañ un emgav, warlerc'hiañ un emgav, daleañ un emgav, daveiñ un emgav, deport un emgav, diferañ un emgav, ampellañ un emgav, diwezhatat un emgav, deren un emgav, goursezañ un emgav, kas un emgav da belloc'h, kas un emgav da ziwezhatoc'h.

7. [merdead.] a) *das Schiff umlegen*, cheñch hent d'ar vag, treiñ bourzh, dont a-benn ; b) *ein Schiff an Land umlegen*, lakaat ur vag war he c'hostez, moñselliñ ur vag.

8. embreger, embregata, luskañ ; *einen Schalter umlegen*, cheñch tu d'un afell, luskañ un afell.

9. diskar, lemel, diskenn, tennañ, kas d'an traoñ ; *die Masten umlegen*, diwarniañ ur vag.

10. [labour-douar, edoù] *der Regen hat das Getreide umgelegt*, stoket (fleet, flac'h, flaket, lakaet a-blaen, lakaet a-blad, pladet, flastret) eo bet an edoù gant ar glav, gant ar glav eo bet lakaet an edoù a-stok war an douar, ar glav en deus skoet an edoù en o gourvez.

11. [Bro-Aostria, labour-douar] *Grundstücke umlegen*, adlodennañ douaroù.

V.em. rannadus : **sich umlegen** (hat sich (dat.) etwas umgelegt) : *sich etwas umlegen*, pakañ e gorf gant udb, lakaat udb en-dro d'e gorf.

Umlegung b. (-,-en) : 1. adaozadur g., kemmadur g., adver g., azver g., adveradur g., azveradur g. ; 2. ingailh g. ; 3. [Bro-Aostria, labour-douar] *Umlegung von Grundstücken*, adlodennañ (adlodennadur) an douaroù g.

umleiten V.k.e. rannadus (hat umgeleitet) : diheñchañ, dizreiñ, distreiñ, cheñch tu da, diroudennañ, diroudañ ; *der Flug 307 wird nach Schönefeld umgeleitet*, diheñchet e vez an nij 307 da-gaout (war-gaout) Schönefeld ; *der Verkehr wurde umgeleitet*, cheñchet ez eus bet hent d'an otoioù, diheñchet e

voe an tremenerezh, diroudet e voe ar c'hiri ; *einen Fluss umleiten*, diheñchañ ur stêr, distreiñ red ur stêr, treiñ red ur stêr war un tu all, distreiñ ur stêr, treiñ ur stêr diwar he red, distreiñ ur stêr diwar he naoz ; *den Wind umleiten*, gougammañ an avel ; *Lichtwellen umleiten*, gwariañ gwagennoù luc'h.

Umleitung b. (-, -en) : 1. diheñchadur g., distro b., distroadur g., diroudañ g., gougammañ g. ; 2. dizroenn b., hent dizroet g., hent distroet g., hent-distro g., hent-tro g., tro b., distro b./g., kammdro b.

umlenken V.gw. rannadus (hat umgelenkt) : 1. treiñ, skeiñ a-gleiz pe a-zehou ; 2. [dre skeud.] kemm soñj, treiñ meno, treiñ kordenn, treiñ banniel, treiñ e bastell, treiñ penn d'e vazh, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, dibennadiñ, cheñch santimant, cheñch mennozh. V.k.e. rannadus (hat umgelenkt) : lakaat da dreiñ, lakaat da cheñch hent.

Umlenkrolle b. (-, -n) : [tekn.] pole askas g.

umlernen V.gw. rannadus (hat umgelernt) : 1. adober e vennozh, cheñch soñj, dibennadiñ, cheñch santimant, cheñch mennozh, kemm soñj, treiñ meno, treiñ kordenn, treiñ banniel, treiñ e bastell, treiñ penn d'e vazh, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, dilezel ur mennozh ; 2. deskiñ ur vicher nevez.

umliedend ag. : 1. tro-dro, diwar-dro, a-ziwar-dro, tro-war-dro, a-dro-war-dro, a-dro-ha-tro, a-ziwar an dro, ag an àrdro ; *umliegende Gegend*, biojoù ls., trowardroioù ls., ardremez g., diardro b., keñverioù ls. ; *die umliegenden Dörfer*, ar parrezioù tro-dro ls., ar parrezioù diwar-dro ls., ar parrezioù a-ziwar-dro ls., ar parrezioù tro-war-dro ls. ; *als einziger Absatzmarkt für sie gesamte Erdbeerproduktion der umliegenden Dörfer wäre die Stadt Brest zu klein*, re vihan e vefe Kêr-Vrest evel marc'had evit diboullañ sivi ar c'hêriadennoù tro-dro ; 2. [korf.] kefin ; *das umliegende Gewebe*, ar gwiadoù kefin ls.

umlodern V.k.e. stag (hat umlodert) : kilhañ (kelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, enkelc'hiañ) gant flammoù.

Umluft b. (-) : 1. gwrez-tro b., gwrez adtapet b. ; 2. [kirri-tan] aer atoret g.

Umluftherd g. (-s, -e) : forn gwrez-tro b.

ummähen V.k.e. rannadus (hat umgemäht) : falc'hat, troc'hañ, spazhañ ; *das Gras ummähen*, troc'hañ ar geot, falc'hat ar geot, spazhañ geot.

ummanteln V.k.e. stag (hat ummantelt) : gronnañ, pakañ, dastum, gwiskañ, gouinañ.

Ummantelung b. (-, -en) : 1. gouin g., feur b., gronnadur g., gronn g., golo g., goloenn b., gwiskad g. ; 2. gronnañ g., goloadur g. ; 3. [tekn.] hobregon g.

ummauern V.k.e. stag (hat ummauert) : murañ, mogeriañ, gronnañ gant mogerioù ; *eine Stadt ummauern*, muriañ ur gêr, mogeriañ ur gêr.

umme Adv. : P. *er hat es für umme gekriegt*, deuet eo a-benn da gaout an dra-se hep reiñ ur siseurt (hep fontañ blank ebet, hep dispign un disterañ gwenneg toull), bet en deus an dra-se evit un hollvad, bet en deus an dra-se kuit a arc'hant, deuet eo a-benn da gaout an dra-se evit netra.

ummelden V.k.e. rannadus (hat angemeldet) : *jemanden ummelden*, disklêriañ chomlec'h nevez u.b. d'an archerdi.

V.em. : **sich ummelden** (hat sich (ak.) angemeldet) : disklêriañ e chomlec'h nevez d'an archerdi.

Ummeldung b. (-, -en) : disklêriadur ur chomlec'h nevez d'an archerdi g.

ummünzen V.k.e. rannadus (hat umgemünzt) : [moneiz] azteuziñ.

umnachten V.k.e. stag (hat umnachtet) : 1. latarennañ, goleiñ a deñvalijenn ; 2. [dre skeud.] *umnachtet*, trevariet, dalc'het

gant droug-sant-Koulm (gant droug-sant-Briag), sot, diskiant, klañv e spered, kollet e oremuz gantañ, diank e spered, dalc'het gant an deñvalijenn spered (Gregor), berlobiet e benn, foll.

Umnachtung b. (-, -en) : kleñved-spered g., droug-sant-Koulm g., droug-sant-Briag g., droug-sant-Matilin g., follentez b., follezh b., diskiantiz b. ; *geistige Umnachtung*, koabrennegezh b., teñvalijenn spered (Gregor) b., latar an ambren g., berlobi g. ; *Anfall geistiger Umnachtung*, barrad envedi g., barr follentez g., folladenn b.

umnähen V.k.e. stag (hat umnäht) : bordañ, erienañ, gouremiñ, erioniñ.

umnebeln V.k.e. stag (hat umnebelt) : 1. latarennañ, brumennañ, morennañ, mogidellañ ; 2. [dre skeud.] *umnebelter Geist*, spered trevariet gant latar an ambren g., spered dalc'het gant droug-sant-Koulm (gant droug-sant-Briag) g.

umnennen V.k.e. rannadus (nannte um / hat umgenannt) : 1. cheñch anv da, reiñ un anv nevez da, adenvel, divadeziñ ; 2. [stlenn.] adenvel.

Umnennung b. (-, -en) : cheñchamant anv g., adanvadur g.

Umorganisation b. (-, -en) : adreizhadur g., azreizhadur g., adreizhañ g., azreizhañ g., adurzhiadur g., adurzhiañ g., adrenkadur g., adrenkañ g., adframmadur g., adframmañ g.

umorganisieren V.k.e. rannadus (organisierte um / hat umorganisiert) : adreizhañ, azreizhañ, adurzhiañ, adrenkañ, adframmañ.

Umorientierung b. (-, -en) : dastroadur g., dastreiñ g., adheñchañ g., adheñcherezh g.

umpacken V.k.e. rannadus (hat umgepackt) : 1. adpakañ, adpakediñ ; 2. cheñch pakadur.

umpflanzen¹ V.k.e. stag (hat umpflanzt) : *mit einer Hecke umpflanzen*, kaeañ, kaelat, garzhañ, kelc'hiañ gant ur c'harzh ; *seinen Garten mit einer Hecke umpflanzen*, klozañ e liorzhañ gant ur c'harzh, kaeañ e liorzhañ, garzhañ e liorzhañ.

umpflanzen² V.k.e. rannadus (hat umpflanzt) : treuzplantañ, cheñch pod da.

Umpflanzung b. (-, -en) : treuzplantadenn b., treuzplantadur g., treuzplantadeg b., treuzplantañ g.

umpflastern V.k.e. rannadus (hat umgepflastert) : cheñch pavezioù udb, adpavezañ.

Umpflastern n. (-s) / **Umpflasterung** b. (-, -en) / [Bro-Suis] **Umpflästerung** b. (-, -en) : adpavezadur g., adpavezañ g.

umpflügen V.gw. rannadus (hat umgepflügt) : arat, treiñ douar, distreiñ douar, enandiñ, endonañ, digeriñ douar, difraostañ douar, regiñ douar, terriñ douar, fregañ an douar, treiñ an douar ; *tief umpflügen*, plomañ, arat don, difontañ ur park.

V.k.e. rannadus (hat umgepflügt) : *Klee umpflügen*, treiñ war ar melchon, treiñ melchon glas.

Umpflügen n. (-s) : endonadur g., endonañ g. ; *Bauer beim Umpflügen*, endoner g.

umpfropfen V.k.e. rannadus (hat umgepfropft) : [louza.] imboudañ, lagadiñ.

umpolen V.gw./V.k.e. rannadus (hat umpolt) : eilpennañ ar bleinoù, tuginañ ar vleinegezh.

umprägen V.k.e. rannadus (hat umgeprägt) : [moneiz] azteuziñ.

umpusten V.k.e. rannadus (hat umpustet) : 1. c'hweniañ en ur c'hwezhañ warnañ, diskar en ur c'hwezhañ warnañ ; 2. [dre skeud.] P. *er ist zum Umpusten*, hennezh a zo erru ront e seuliou, mezv eo evel ur maltouter, kras eo, kras-mat eo, mezv eo evel ur soner kloc'h, mezv eo evel un toton, mezv eo evel ur soubenn, du eo, re garg eo e garg.

umquartieren V.k.e. rannadus (quartierte um / hat umquartiert) : kas d'ul lojeiz all.

umrahmen¹ V.k.e. rannadus (hat umgerahmt) : cheñch framm da.

umrahmen² V.k.e. stag (hat umrahmt) : frammañ, sterniañ, sternata, enframmañ, bevenniñ, riblañ, riblennañ, bordañ, erienañ, lezenañ.

umranden / umrändeln / umrändern V.k.e. stag (hat umrandet / hat umrändelt / hat umrändert) : riblañ, riblennañ, bordañ, kelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, gourizañ, bevenniñ, bonnañ, erienañ, bardellañ.

umrandet / umrändelt / umrändert ag. : rizennek, bevennet, erienet.

Umrandung b. (-, -en) : 1. riblañ g., riblennañ g., bordañ g., kelc'hiañ g., gronnañ g., gourizañ g., bevenniñ g., bonnañ g., erienañ g., bardellañ g. ; 2. tro g., diadro g., riblenn b., riblennad b., bevennad b., rizenad b., kantenn b., erien g., lezenn b.

umrangieren V.k.e. rannadus (rangierte um / hat umrangiert) : *einen Zug umrangieren*, lakaat un tren war ul linenn-houarn all, cheñch linenn hent-houarn d'un tren.

umranken V.k.e. stag (hat umrankt) : [louza.] punañ en-dro da, kammigellañ en-dro da, kuilhañ en-dro da, en em rollañ en-dro da, en em weañ en-dro da, troidellañ en-dro da ; *der Efeu umrankt den Baum*, an iliaev en em we en-dro d'ar wezenn, korvigellañ (punañ, kamigellañ, kuilhañ, en em rollañ) a ra an iliaev en-dro d'ar wezenn.

umräumen V.k.e. rannadus (hat umgeräumt) : 1. cheñch [*an arenkadur en ur pezh*] ; 2. cheñch plas da, kas d'ul lec'h all.

V.gw. rannadus (hat umgeräumt) : 1. cheñch an arenkadur en ur pezh ; 2. cheñch plas d'an arrebeuri ; 3. kas an arrebeuri d'ul lec'h all.

umrechnen V.k.e. rannadus (hat umgerechnet) : treiñ, eskemm, amdreñ, eiltalañ.

Umrechnung b. (-, -en) : 1. troadur g., amdroadur g., eskemmadur g. ; *Umrechnung in eine andere Währung*, eiltaladur g. ; 2. [mat.] direadur g.

Umrechnungsfaktor g. (-s, -en) : gwezhiader eiltalañ g., parenn eiltalañ b., periad eiltalañ g.

Umrechnungskurs g. (-es, -e) / **Umrechnungsverhältnis** n. (-ses, -se) : feur eskemm g.

umreifen V.k.e. stag (hat umreift) : kerliñ, kelc'hiañ ; *neu umreifen*, adkerliñ, adkelc'hiañ.

Umreifung b. (-, -en) : [tekn.] kerliñ g., kelc'hiadur g., kelc'hiañ g. ; *Neuumreifung*, adkerliñ g., adkelc'hiadur g., adkelc'hiañ g.

umreißen¹ V.k.e. stag (umriss / hat umrissen) : damdresañ, brastresañ, reiñ un alberz eus, reiñ un distrap bennak eus, linennañ, trolinennañ ; [lenn.] *den Rahmen umreißen*, plantañ al loadur.

umreißen² V.k.e. rannadus (riss um / hat umgerissen) : pilat, diskar, distroadañ, foeltrañ, teuler d'an traoñ, diskar a-blad, kas d'an traoñ ; *beim Überqueren des Flusses wurde ich von der Stärke der Flut umgerissen*, o treuziñ ar stêr e oan bet diskaret gant red an dour ; *die vom Orkan umgerissenen Bäume*, ar gwez diskaret gant ar gorventenn str.

umreiten¹ V.k.e. stag (umritt / hat umritten) : ober an dro da ... war-varc'h.

umreiten² V.k.e. rannadus (ritt um / hat umgeritten) : pilat gant e varc'h, ruilhal gant e varc'h, diskar gant e varc'h, distroadañ gant e varc'h, foeltrañ gant e varc'h.

umrennen¹ V.k.e. rannadus (rannte um / hat umgerannt) : *jemanden umrennen*, pilat u.b., ruilhal u.b., kas u.b. da bilat, kas u.b. da rudellat, linkañ u.b., tourtañ u.b., astenn e groc'h en d'u.b. war an douar, diskar u.b. war chouk e gil, diskar u.b. a-

c'hwen e groc'h en, eilpennañ u.b., penndarevriñ u.b., bountañ u.b. penn evit penn (Gregor), teurel u.b. d'an douar, tumpañ u.b., rodellañ u.b., diskar u.b. d'an douar.

umrennen² V.k.e. stag (umrannte / hat umrannt) : *etwas umrennen*, c'hoari an dro d'udb d'ar red, ober an dro d'udb d'ar red.

Umrichter g. (-s, -) : [tredan.] amdroer tredan g. [*liester amdroerioù tredan*].

Umrichteranlage b. (-, -n) : [tredan.] amdroer g. g. [*liester amdroerioù*].

umringen V.k.e. stag (hat umringt) : kilhañ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, bezañ en e dro, lakaat ar c'helc'h war ; *umringt von*, gronnet gant, udb tro-dro d'an-unan, udb en e dro ; *sie war von Reportern umringt*, en em stardañ (en em vac'hañ, en em gouc'hañ, en em vountañ, en em boulzañ, gronnañ, tolpañ, kuilhañ, bodañ) a rae ar gelaouaerien en-dro dezhi, ar gelaouaerien en em waske an eil egile en-dro dezhi, ur mac'h a gelaouennerien a oa en-dro dezhi.

Umriß g. (-es, -e) : 1. damdresadenn b., brastres g., braslun g., brasluniadur g., brasskeudenn g., raktres g., raktresadenn b., raklun g., ardresadur g., rakskeudenn b., rakskeudennadur g., damskeud g. ; *in groben Umriß*, dre vras ; 2. trolinenn b., linenn-dro b., ledskeud g., linennadur g., tresadur g., tres g., tro b. ; *durch die Dunkelheit erkennen wir die verschwommenen Umrisse eines Hauses*, en deñvalded e tiforc'homp tres lizennet un ti - diforc'hañ a reomp tres un ti, lizennet dindan teñvalijenn an noz.

Umritt g. (-s, -e) : marc'hekadeg b., tro war-varc'h b.

umrühren V.k.e. rannadus (hat umgerührt) : meskañ, diveskañ, kemmeskañ, fourgasiñ, treiñ, distrempañ ; *rühr deinen Kaffee um*, mesk da gafe ; *den Salat umrühren*, meskañ ar saladenn ; *Wasser umrühren*, ribouilhat dour, fourgasiñ an dour, meskañ dour ; *Eier umrühren*, basañ (trapañ, trapat, mezañ) vioù ; *die Wäsche umrühren*, sribouilhañ ar c'houez.

umrunden V.k.e. stag (hat umrundet) : c'hoari an dro da, ober an dro da ; *den See zu Fuß umrunden*, klask an dro d'al lenn, ober an dro d'al lenn, ober tro al lenn, treiñ en-dro d'al lenn, c'hoari tro al lenn.

Umroundung b. (-, -en) : [relij.] troveni b.

umrüsten V.gw. rannadus (hat umgerüstet) : adterkañ, adaveiñ, addarbariñ.

V.k.e. rannadus (hat umgerüstet) : terkañ gant armoù nevez, aveiñ gant armoù nevez, terkañ gant un aveadur nevez.

umrütteln V.k.e. rannadus (hat umgerüttelt) : hejañ, strofisañ, strilhañ.

ums berradur evit um das.

umsacken V.k.e. rannadus (hat umgesackt) : *eine Ware umsacken*, cheñch sac'h d'ar varc'hadourezh, lakaat marc'hadourezh e seier nevez.

umsatteln¹ V.k.e. rannadus (hat umgesattelt) : *ein Pferd umsatteln*, cheñch dibr d'ur marc'h.

umsatteln² V.gw. rannadus (hat umgesattelt) : 1. a) cheñch dibr ; b) cheñch marc'h, treiñ marc'h ; 2. [dre skeud.] cheñch micher, deskiñ ur vicher nevez, en em stummañ war ur vicher nevez, dilezel e vicher gozh, mont war ur vicher all ; 3. [dre skeud.] adober e vennozh, cheñch soñj, cheñch mennozh, dibennadiñ, kemm soñj, treiñ meno, treiñ kordenn, treiñ banniel, treiñ e bastell, treiñ penn d'e vazh, cheñch penn d'e vazh, cheñch santimant, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, dilezel ur mennozh.

Umsattelung b. (-,-en) : 1. cheñchamant dibr g. ; 2. [dre skeud.] cheñchamant micher g. ; 3. [dre skeud.] cheñchamant mennozh g.

Umsatz g. (-es,-sätze) : 1. kengreadur g. ; *den Umsatz heben*, kreskiñ e gengreadur ; *der Umsatz seines Geschäfts erlaubt es ihm, seine zehn Kinder zu ernähren*, stal a-walc'h eo e genwerzh evit magañ e zek krouadur, stal a-walc'h eo e genwerzh evit mezhur e zek krouadur, stal a-walc'h eo e genwerzh evit pourvezañ o mezhur pemdeziek d'e zek krouadur, a-walc'h a vara evit e zek bugel a zo ouzh e zaouarn gant e genwerzh ; 2. treuzgreadoù ls., eskemmoù ls. ; 3. gwerzh b.

Umsatzbesteuerung b. (-,-en) : telladur war ar c'hengreadur g.

Umsatzbeteiligung b. (-,-en) : perzhiadur er c'hengreadur g.

Umsatzbetrag g. (-s,-beträge) : sifr ar c'hengreadur, kengreadur g.

Umsatzerlös g. (-es,-e) : gounidegezh degaset gant an treuzgreadoù b., sifr ar c'hengreadur g., kengreadur g.

Umsatzgeschwindigkeit b. (-) : 1. [kimiezh] buanez an treluskañ g. ; 2. [kenwerzh.] tizh gwerzhañ g.

Umsatzsteuer b. (-,-n) : taos war sifr ar c'hengreadur g.

Umsatzsteueridentifikationsnummer b. (-,-n) : niverenn-anaout an taos war sifr ar c'hengreadur b.

Umsatzvariable ag.k. b. pe b. (-,-n) : [kimiezh] feur araokadur g.

umsäumen V.k.e. stag (hat umsäumt) : bevenniñ, riblañ, riblennañ, bordañ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, gourizañ, erioniñ, erienañ, lezennañ ; *mit Borten umsäumen*, pasamantiñ.

umsäumen ag. : rizennek, bevennet, erienet ; *von Schiff umsäumter See*, lenn bevennet gant raoskl b.

Umsäumung b. (-,-en) : erion g., erionenn b., bevonn b., gourem g.

Umsäuseln n. (-s) : *das Umsäuseln des Windes*, flouradennoù an avel ls., flourad an avel g.

umschaltbar ag. : tuginadus.

Umschaltbarkeit b. (-) : tuginadusted b.

umschalten V.gw. rannadus (hat umgeschaltet) : 1. [kirri-tan] cheñch tizh.

2. [skingomz] *auf einen anderen Sender umschalten*, cheñch skingaser ; *wir schalten um nach Berlin*, en em skourrañ ouzh Berlin a reomp bremañ ; [skinwel] *auf ein anderes Programm umschalten*, cheñch chadenn, cheñch ristenn skinwel ; [dre fent] *in den Denkmodus umschalten*, P. trikamardiñ e voulienn.

3. [stlenn.] diuzañ (diuz) un arc'hwel all ; *auf Großschreibung umschalten*, luskañ ar pennlizherennoù.

4. [gouleier trilih] cheñch, dont, dont da vezañ.

5. en em ober ouzh.

6. bezañ dievezh, mont e spered da stoupa, bezañ azezet war e spered, lezel kabestr gant e spered, balafenniñ.

V.k.e. rannadus (hat umgeschaltet) : 1. [skingomz] *das Radio umschalten*, cheñch skingaser ; [skinwel] *das Fernsehen umschalten*, cheñch chadenn, cheñch ristenn ; 2. [stlenn.] *etwas auf etwas (ak.) umschalten*, lakaat udb war un arc'hwel bennak all, cheñch arc'hwel.

Umschalter g. (-s,-) : [tredan.] spanaer g. [liester spanaerioù], trec'haoler g. [liester trec'haolerioù].

Umschalthebel g. (-s,-) : 1. [kirri-tan] loc'h an tizhoù g., diuzer tizh g. [liester diuzerioù tizh] loc'h lankañ g.

Umschalttaste b. (-,-n) : stokell „pennlizherenn“ b.

Umschalter g. (-s,-) : [tredan.] ginader g. [liester ginaderioù].

Umschaltung b. (-,-en) : 1. [tredan.] trec'haolerezh g., trec'haoliñ g. ; *eine Umschaltung*, un trec'haolad g., un

drec'haoladenn b. ; 2. [kirri-tan] cheñchamant tizh g. ; 3. [skingomz] cheñchamant skingaser g. ; 4. [skinwel] cheñchamant chadenn g., cheñchamant ristenn g.

Umschaltzeit b. (-,-en) : [stlenn.] amzer trec'haoliñ g., tizh trec'haoliñ g.

umschanzen V.k.e. stag (hat umschant) : sevel kaeoù-difenn tro-dro da.

umschatten V.k.e. stag (hat umschattet) : teñvalaat.

Umschau b. (-) : 1. [lu] gwel g., gweladeg b., moustr g., gweloù ls. ; 2. *Umschau halten*, ober ur gwel tro-dro d'an-unan, ober ur sell en-dro d'an-unan, sellet en-dro d'an-unan, sellet war-dro, ober ur sell-tro, sellet tro-dro, teurel ur sell a-dro ; 3. *nach jemandem Umschau halten*, klask u.b.

umschauen V.em. rannadus : **sich umschauen** (hat sich (ak.) umgeschaut) : ober ur gwel tro-dro d'an-unan, ober ur sell en-dro d'an-unan, sellet en-dro d'an-unan, sellet war-dro, ober ur sell-tro, sellet tro-dro, teurel ur sell a-dro ; *er ging hinaus, um sich nach den Windverhältnissen umzuschauen*, mont a reas er-maez evit gouzout doare an avel ; *sich nach jemandem umschauen*, a) treiñ e benn evit sellet ouzh u.b. ; b) klask u.b. ; *sich nach Arbeit umschauen*, klask labour.

umschaukeln V.k.e. rannadus (hat umgeschauelt) : treiñ gant ur bal.

umschichten V.k.e. rannadus (hat umgeschichtet) : 1. berniañ a-nevez, kalzennañ a-nevez, gweleadañ a-nevez, gweleadiñ a-nevez, klenkañ a-nevez ; 2. adreizhañ, adurzhiañ, adrenkañ.

V.em. rannadus (hat sich (ak.) umgeschichtet) : bezañ war gemm, treiñ ; *die Bevölkerung schichtet sich um*, war gemm emañ haenadur ar boblañs.

umschichtig ag. : pebeilat.

Adv. : pep hini d'e dro, pep hini en e dro, diouzh tro, bep eil tro, bep eil taol, bep un eil, a-bep-eil, tro-ha-tro, bep eil gwech.

umschießen V.gw. rannadus (schoss um / ist umgeschossen) : *der Wind schießt um*, treiñ a ra an avel a-daol-trumm, cheñch tu a-drumm a ra an avel, cheñch a ra an avel a-benn-krak, an avel a cheñch roud a-drumm, disgweañ a ra an avel a-drumm.

V.k.e. rannadus (schoss um / hat umgeschossen) : 1. diskar gant un tenn fuzuilh, lazhañ gant un tenn ; 2. [moull.] *einen Bogen umschießen*, adkenlakaat ur follenn.

umschiffen¹ V.k.e. stag (hat umschiff) : [merdead.] c'hoari an dro da, ober an dro da, mont hebiou da, tremen a-vaez da ; *ein Kap umschiffen*, tremen a-vaez d'ur c'hab, tremen a-vaez d'ur beg-douar, c'hoari an dro d'ur c'hab, c'hoari an dro d'ur beg-douar.

umschiffen² V.k.e. rannadus (hat umgeschiff) : [merdead.] treuzlestrañ, treuzvourzhañ, treuzlatiñ diouzh un eil lestr d'egile, bec'hiata diouzh un eil lestr d'egile.

Umschiffen¹ n. (-s) : [merdead.] treuzlestradur g., treuzvourzhañ g., bec'hiata g.

Umschiffen² n. (-s) : [merdead.] 1. tremenidigezh [hebiou d'udb en ur c'hoari an dro dezhañ] b. ; 2. merdeadenn b., merdeerezh g., troverdeadenn b., imram g.

Umschiffung¹ b. (-,-en) : [merdead.] treuzlestradur g., treuzvourzhañ g.

Umschiffung² b. (-,-en) : [merdead.] 1. tremenidigezh [hebiou d'udb en ur c'hoari an dro dezhañ] b. ; 2. merdeadenn b., merdeerezh g., troverdeadenn b., imram g.

Umschlag g. (-s,-schläge) : 1. golo-lizher g.

2. [mezeg.] lienenn b., lien g., telt g. ; *Senfumschlag*, *Breiums Schlag*, tarchelad g., palastr g., [dre fent] kataflam g.

3. [dilhad] gourem g., kriz g., pleg g., plegadenn b., gwead g., gweadenn b., troñs g.

4. eilpennadur g., troc'h krenn g., reveulzi b., reverzhi b., kemm trumm g., kaouad avel-gorbell b./g., barrad avel-gorbell g.

5. [treuzdougen] torr fred g., treuzkaeadur g., treuzkaeañ g. ; [bigi] *Umschlag von Schiff zu Schiff*, treuzkasadur ar fred eus ur vag d'eben g., treuzlestradur g., treuzlestrañ g., treuzvourzhañ g. ; [kirri] treuzkarradur g., treuzkarrañ g., bec'hiata g. ; [trenioù] treuztreniadur g., treuztreniañ g.

6. [levr] jakedenn b. ; [kaier] golo kaier g.

7. *Warenumschlag*, deleuñviadur g., deleuñviñ g., stalveradur g.

Umschlagdepot n. (-s,-s) : [merdead.] sanailh evit ar varc'hadourezh treborzh b.

Umschlageisen n. (-s,-) : houarn riñvañ g.

Umschlagekragen g. (-s,-) : rambras g.

umschlagen¹ V.gw. rannadus [verb-skoazell **sein** : schlägt um / schlug um / ist umgeschlagen] : 1. mont a-bennbouzell, milinañ, c'hweniañ, tumpañ, troc'holiañ, kouezhañ a-c'hwen, eilpenniñ ; *das Boot schlägt um*, mont a ra ar vag war he genoù, troc'holiañ a ra ar vag, eilpenniñ a ra ar vag, eilpenniñ a ra ar vag ; *leicht umschlagendes Boot*, bag lespos b., bag c'hadal b., silwinkenn b., kokedig g., krogenn ourmel b.

2. [dre astenn.] treiñ trumm ; *der Wind schlägt um*, treiñ a ra an avel a-daol-trumm, cheñch tu a-drumm a ra an avel, cheñch a ra an avel a-benn-krak, an avel a cheñch roud a-drumm, disgweañ a ra an avel a-drumm ; *der Wind will nicht umschlagen*, an avel ne dec'h ket eus e roud, an avel ne dec'hfe ket diouzh an toull-mañ.

3. cheñch trumm, cheñch penn-da-benn ; *die Witterung schlägt um*, emañ an amzer o cheñch, emañ an amzer o treiñ ; *der Erfolg schlug in eine Niederlage um*, e sell e oant bet d'ober mil ha kazh o doa graet, mont a reas o c'han da c'hwiban, e-sell e oant bet da gas o zaol da vat met an eneb (ar gin, ar rekin) eo a c'hoarvezas, ne oa ket bet ken brav an diskan ha ma oa bet ar c'han, an toull hebiou a oa frank, buan e troas al levezon da joa vil.

4. [kegin.] treiñ, trenkañ, tarzhañ, pifañ ; *die Milch ist in der Nacht umgeschlagen*, treiñ (trenkañ, tarzhañ, pifañ) en deus graet al laezh e-pad an noz.

V.k.e. rannadus [verb-skoazell **haben** : schlägt um / schlug um / hat umgeschlagen] : 1. diskar, pilat ; *Bäume umschlagen*, diskar (pilat) gwez, lakaat ar vouc'hal dindan gwez.

2. treiñ, distreiñ ; *eine Seite umschlagen*, treiñ ur bajenn.

3. azteuziñ ; *Münzen umschlagen*, azteuziñ pezhioù moneiz (Gregor).

4. lakaat tro-dro ; *ein Tuch umschlagen*, lakaat ur mouchouer bras (ur mouchouer-penn, ur skerb) en e gerc'henn.

5. troñsañ, plegañ, diskenn ; *den Kragen umschlagen*, troñsañ (plegañ, diskenn) e c'houzougenn.

6. riñvañ, pladañ ; *einen Nagel umschlagen*, riñvañ (pladañ) un tach.

7. deleuñviñ, stalverañ, bec'hiata, treuzvourzhañ, treuzlestrañ, treuzkarrañ, treuztreniañ, treuzkaeañ ; *Waren umschlagen*, deleuñviñ marc'hadourezh, bec'hiata marc'hadourezh, treuzvourzhañ marc'hadourezh, treuzlestrañ marc'hadourezh, treuzkarrañ marc'hadourezh, treuztreniañ marc'hadourezh, treuzkaeañ marc'hadourezh ; *Waren mittels Paletten umschlagen*, paletenniñ marc'hadourezh ; *Güter in einem Seehafen zum Weitertransport umschlagen lassen*, treizhidañ marc'hadourezh dre ur porzh.

umschlagen² V.k.e. stag : (umschlägt / umschlug / hat umgeschlagen) : pakañ, pakata, goleiñ, gronnañ, dastum.

Umschlagen n. (-s) : 1. plegerezh g. ; 2. *Umschlagen des Glücks*, eilpennadur (torridigezh b.) an eurvad g., troc'h krenn

an eürusted g., droukverzh g. ; 3. *Umschlagen des Windes*, trummgemm g., troad b. [liester troadoù] ; 4. [bigi, kirri.] troc'holiañ g. ; 5. [treuzdougen] torr fred g., treuzkaeadur g., treuzkaeañ g., deleuñviñ g., deleuñviadur g. ; [merdeadur.] treuzlestradur g., treuzlestrañ g., treuzvourzhañ g. ; [kirri] treuzkarradur g., treuzkarrañ g., bec'hiata g. ; [trenioù] treuztreniadur g., treuztreniañ g.

Umschlagetuch n. (-s,-tücher) : chal g., skerb g./b., seizenn-c'houzoug b., mouchouer-gouzoug g., frileuzenn b.

Umschlaggerät n. (-s,-e) : ijin deleuñviñ g.

Umschlaghafen g. (-s,-häfen) : porzh treuzvourzhañ g.

Umschlagmanschette b. (-,-n) : berrvañch troñset g.

Umschlagmaschine b. (-,-n) : plegerezh b. [liester plegereziou].

Umschlagpapier n. (-s,-e) : paper pakata g.

Umschlagseite b. (-,-n) : golo g. ; *auf der hinteren Umschlagseite des Buchs*, war ar golo pevar.

Umschlagtuch n. (-s,-tücher) : chal g., skerb g./b., seizenn-c'houzoug b., mouchouer-gouzoug g., frileuzenn b.

Umschlagwinkel g. (-s,-) : korn plegañ g.

umschleichen¹ V.gw. rannadus [verb-skoazell **sein** : schlich um / ist umgeschlichen] : kantren, baleantañ, torimellat, kantreal, troiata, kildroenniñ, korntroiañ, troidellañ, c'hwileta, rodal, rodellañ.

umschleichen² V.k.e. stag (umschlich / hat umschlichen) : 1. troiata (kildroenniñ, troidellañ, punañ, rodal, rodellañ) en-dro da, c'hwileta en-dro da, kantren en-dro da, treiñ ha distreiñ en-dro da ; 2. [dre astenn.] spiañ, gedal.

umschleiern V.k.e. stag (hat umschleiert) : mouchañ, goleiñ gant ur ouel, goueliañ.

umschließen V.k.e. stag (umschloss / hat umgeschlossen) : 1. kilhañ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, enkelc'hiañ, enklozañ, bezañ en e dro, enezennañ ; [lu] *das Umschließen*, ar gronnadur g. ; *eine Mauer umschließt den Garten*, ur voger a gloz war al liorz, ur vur a gloz al liorz ; 2. enderc'hel, enklozañ, konten, kompren, bezañ en dra-mañ-tra ; 3. pegañ ouzh, kregiñ peg e, briata, brech'hata, brech'hataat, brech'hataezh, strizhañ, stardañ, moustrañ, enserriñ.

Umschließen n. (-s) : gronnadur g., gronnañ g.

Umschließung b. (-,-en) : 1. gronnadur g., gronnañ g. ; 2. moger-dro b., mogeriad b., gourizad b.

Umschließungsnetz n. (-es,-e) : [pesketaerezh] roued tro b., roued-tenn b., seulenn b., sen b.

umschlingen¹ V.k.e. stag (umschlang / hat umschlungen) : 1. pegañ ouzh, kregiñ peg e, briata, brech'hata, brech'hataat, brech'hataezh, strizhañ, stardañ, moustrañ, kregiñ a-vriad e, kregiñ a-dro-vriad e ; 2. [louza.] punañ en-dro da, kammigellañ en-dro da, kuilhañ en-dro da, en em rollañ en-dro da, troidellañ en-dro da, en em weañ en-dro da ; *der Efeu umschlingt den Baum*, an iliaev en em we en-dro d'ar wezenn, korvigellañ (punañ, kamigellañ, kuilhañ, en em rollañ) a ra an iliaev en-dro d'ar wezenn ; 3. [mor] kejañ ; *das Meer hat die Klippen umschlungen*, kej eo ar c'herreg, kejet eo ar c'herreg gant ar mor ; 4. pakañ, pakata, gronnañ, dastum, rollañ, rodellañ, rollañ, rolliñ, punañ, enboullaat, enboullañ, gwildronañ, kordigellañ ; *etwas mit etwas umschlingen*, lakaat udb en dro d'udb all.

umschlingen² V.k.e. rannadus (schlang um / hat umgeschlungen) : kortigellat, korvigellañ, gwildronañ, kordigellañ, gweañ.

Umschlingung b. (-,-en) : gweadur g.

umschlungen ag. : *zärtlich umschlungen*, briad-ha-briad (briad-ouzh-briad, krog-ha-krog, krog-ouzh-krog, pok-ha-pok) evel daou amourouz ; *sich umschlungen halten*, bezañ briad-ha-briad (briad-ouzh-briad, krog-ha-krog, krog-ouzh-krog,

pok-ha-pok) evel daou amourouz ; *eng umschlungen tanzen*, dañsal pok-ha-pok, dañsal kof-ha-kof ; *eng umschlungen durch die Straßen schlendern*, kudenniñ, ober al liñs ; *meerumschlungen*, gant ar mor en e dro, kej, kelc'hiet gant ar mor.

umschmeicheln V.k.e. stag (hat umschmeichelt) : *jemanden umschmeicheln*, gouzout brav ober pleg-kein dirak u.b., plegañ e livenn-gein dirak u.b., ober kudoù d'u.b., klask en em dremen ouzh u.b., klask en em dremen diouzh u.b., klask dont mat gant u.b., en em lipat ouzh u.b., abostoliñ d'u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b., ober pecheroù d'u.b., sirañ e votoù d'u.b., lipat e votoù d'u.b., ober moumounerezh d'u.b., ober fistoul d'u.b., ober fistoulig d'u.b., ober e fistoulig d'u.b., kañjoliñ u.b., frotañ e askell d'u.b., frotañ skant d'u.b. en e gein, tostennat ouzh u.b., tostenniñ ouzh u.b., flanañ ouzh u.b., meveliat, displetaat (fistoulat e lost) dirak u.b., plegañ d'u.b. da vezañ gwelien, kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b., mont da c'houzer dindan treid u.b., bezañ gouzer dindan treid u.b., gouzout brav ober ar c'hi gaol dirak u.b., ober e gi gaol, ober evel ar chas, stlejañ dirak u.b., skrampañ (bezañ gwevn) dirak u.b. (Gregor), diskenn e vragoù, ober ar manegoù dirak u.b., gwiskañ e vanegoù war an tu gin evit komz ouzh u.b., gouzout brav ober chiboudig dirak u.b., lipat e revr d'u.b., lubaniñ u.b., jestrat u.b., likaouiñ ouzh u.b., likaouiñ u.b., trutat u.b., ardaouiñ ouzh u.b., ober e glufan, ober e gash gleb.

umschmeißen V.k.e. rannadus (schmiss um / hat umgeschmissen) : 1. findaoniñ d'an douar, torimellat, kas da rudellat ; *jemanden umschmeißen*, astenn e groc'henn d'u.b. war an douar, diskar u.b. war chouk e gil, diskar u.b. a-c'hwen e groc'henn, kas u.b. da rudellat ; *Kegel umschmeißen*, diskar (foeltrañ, skubañ, kouezhañ) kilhoù ; *acht Kegel umschmeißen*, kouezhañ eizh kilh, diskar eizh kilh, skubañ eizh kilh, foeltrañ eizh kilh.

2. [dre skeud.] *einen Plan umschmeißen*, difoeltrañ (dic'hastañ, eilpennañ, daoubennañ, freuzañ, findaoniñ) ur raktres ; *das schmeißt einen um !* gouest eo da bilat ac'hanoc'h ! spontus eo !

umschmelzen V.k.e. rannadus (schmilzt um / schmelzt um // schmolz um / schmelzte um // hat umgeschmolzen / hat umgeschmelzt) : azteuziñ, adteuziñ.

Umschmelzung b. (-, -en) : azteuz g., adteuz g.

umschnallen V.k.e. rannadus (hat umgeschnallt) : gourizañ ; *den Degen umschnallen*, gourizañ e gleze, lakaat e gleze ouzh e groazell, lakaat e gleze ouzh e gostez, gwiskañ e gleze.

umschreiben¹ V.k.e. rannadus (schrieb um / hat umgeschrieben) : 1. adskrivañ, cheñch, treuzskrivañ ; *phonetisch umschreiben*, treuzskrivañ ent-soniadel, treiñ (treuzskrivañ, doublañ) er skritur soniadel ; 2. *auf jemanden umschreiben*, lakaat war anv unan all ; *den Pachtbrief auf seinen Namen umschreiben lassen*, lakaat ober lizher nevez eus ar feurm en e anv, lakaat ober lizher nevez eus ar feurm en e gont e-unan ; *den Pachtbrief auf einen anderen Namen umschreiben*, cheñch anv d'ar feurmer, cheñch anv war al lizher-feurm.

umschreiben² V.k.e. stag (umschrieb / hat umgeschrieben) : 1. lavaret udb diwar hanterc'her, ezteurel e soñj diwar hanter (gant komzoù tro), displegañ en un doare troidellek (en un doare luziet), kevelc'heriañ ; 2. bevenniñ, termeniñ, troskrivañ ; *diese Rechte sind genau umschrieben*, troskrivet pizh (bevennet pizh ha sklaer, termenet mat) eo ar gwirioù-se ; 3. [mat.] amgaeañ ouzh ; *ein Dreieck mit einem Kreis umschreiben*, amgaeañ ur c'helc'h ouzh un tric'horn ; *jedes Dreieck lässt sich mit einem Kreis umschreiben*, amgaeadus eo an holl dric'hornioù ouzh ur c'helc'h.

umschreibend ag. : [yezh.] kevelc'heriadek ; *umschreibend ausgedrückt werden*, bezañ troet gant un droadell.

Umschreibung b. (-, -en) : 1. troskrivadur g., troadell b., frazenn dro b., komz tro b., lavarenn dro b., kevelc'heriad g. ; 2. diskrivadur g., taolennadur g. ; 3. [gwir] cheñchamant aotrebleinañ [evit an *estrajournen*] g. ; 4. treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b. ; 5. [mat.] amgaeadur g.

Umschreitung b. (-, -en) : [relij.] troveni b.

Umschrift b. (-, -en) : 1. treuzskrivadur g., doubladur g. ; *Umschrift eines Textes in Lautschrift*, troidigezh (treuzskrivadur g., doubladur g.) ur pennad-skrid er skritur soniadel ; 2. [pezhioù moneiz] enskrivadur g.

umschulden V.k.e. rannadus (hat umgeschuldet) : [arc'hant.] adpazennañ, astenn, amdreñ, addaskoulzañ ; *Kredite umschulden*, addaskoulzañ dastaladur ur c'hred, adaozañ an dizleadur, adaozañ dastaladur ur c'hred.

Umschuldung b. (-, -en) : [arc'hant.] amdroadur un dle g., addaskoulzañ an dizleadur g., addaskoulzañ dastaladur un dle g., skañvadur un dle g., adaozadur an dizleadur g., adaoz an dizleadur g., adaozadur dastaladur ur c'hred g., adaoz dastaladur ur c'hred g.

umschulen V.k.e. rannadus (hat umgeschult) : 1. kas d'ur skol all ; 2. stummañ war ur vicher all, stummañ ouzh ur vicher nevez, dastreiñ, adheñchañ, kevraokaat, adperzhekaat.

Umschulung b. (-, -en) : 1. cheñchamant skol g. ; 2. stummadur war ur vicher nevez g., dastroadur micher g., dastreiñ g., adheñcherezh micherel g., kevraokadur g., kevraokaat g., adperzhekadur g.

Umschulungsmaßnahme b. (-, -n) : prantad dastreiñ g., staj dastreiñ g., prantad kevraokaat, staj kevraokaat g., stummadur adperzhekaat g. ; *an einer Umschulungsmaßnahme in Informatik teilnehmen*, kemer perzh en ur staj dastreiñ ouzh ar stlenneg.

umschütten V.k.e. rannadus (hat umgeschüttet) : 1. skuilhañ, fotañ, fennañ, fuilhañ, stlabezañ ; 2. treuzlestrañ, eilpodañ.

umschwärmen V.k.e. stag (hat umschwärmt) : *jemanden umschwärmen*, bezañ tik (sot, angoulet, gwrac'h, lorc'het, touellet, pennadet) gant u.b., kaout joa ouzh u.b., kehelañ (azeuliñ) u.b.

Umschweife ls. : troadelloù ls., troidelloù ls., frazennoù tro ls., komzoù tro ls., lavarennoù tro b., displegoù ls., kildroioù ls., kildroennoù ls., kildroadoù ls., kildroiadoù ls., kammdroiennoù ls., kammdroioù, luz g., troidellegezh b., troidellerezh g., korvigellerezh g., troioù ha distroioù ls. ; *ohne Umschweife*, rube-rubene, eeun-hag-eeun, diwidre, diwe, didro, disgwe, distag, didroidell, didortilh, diguzh, eeun ha didroell, berr ha krenn, berr ha groñs, ken diflatr ha tra, hep biez, displeg, distlabez, ken aes ha tra, ken aes all, aes-kenañ, aezet-kaer, hep reiñ bec'h, koulz all, ken bravik ha tra, brav-bras, en un doare dichipot, dichipot, en un doare didaskagn, diardoù, digamambre, diorbid, digompliment, divaniel, netra dreist, distenn, hep geizoù, hep ober ardoù, kuit a chistroù, ront a galon, war-eeun, war-eeun-tenn, diflastr, diouzhtu, krak-ha-berr, krenn-ha-kras, krenn-ha-krak, krak-ha-krenn, hep tamm kildroenn ebet ; *jemandem ohne Umschweife antworten*, respont kras, naet ha distag d'u.b. - respont didortilh d'u.b. - respont ken diflatr ha tra d'u.b. - respont groñs d'u.b. - respont krak d'u.b. - respont d'u.b. hep tamm kildroenn ebet ; *etwas ohne Umschweife sagen*, lavaret udb kras, naet ha distag - mont berr - mont didro d'udb - mont didroidell d'udb - mont war-eeun d'udb - mont d'udb hep tamm kildroenn ebet - lavaret udb hep reiñ tro d'e gomzoù (hep reiñ tro d'e lavar, hep biez) - lavaret udb ken diflatr ha tra - bezañ diflatr en e gomzoù - na

gaout damant evit lavaret udb - mont dezhi eeun-hag-eeun - lavaret an traoù rube-rubene - kaout ur gomz krak - bezañ dichek en e gomzoù - lavaret udb hep kaout nemeur a zamant - lavaret udb hep divarc'hañ - na ober a c'henoù bihan evit lavaret udb - lavaret udb hep chaokat e c'henoù (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù) - na vezañ sac'h an diaoul - na vezañ sac'h d'an diaoul - lavaret udb didroidell (eeun ha didroell, dispieg, distlabez, distag, diwidre, didortilh, diguzh, diflatri) - bezañ distlabez da lavaret udb - na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret udb d'u.b. - na vezañ daletoc'h evit lavaret udb d'u.b. - lavaret hardizh udb - komz her - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret anezho distag - lavaret groñs e vennozh - lavaret krak e soñj - lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krak-ha-krenn, krenn-ha-krak) - lavaret krenn e soñj - lavaret e soñj gant herder - lavaret udb berr-ha-krenn / lavaret udb berr-ha-groñs (Gregor).

umschwenken V.gw. rannadus [verb-skoazell sein pe haben : ist umgeschwenkt / hat umgeschwenkt] : 1. treiñ, skeiñ d'un tu all, virañ ; 2. [dre skeud.] cheñch penn d'e vazh, treiñ tu evit tu, treiñ e bastell, treiñ penn d'e vazh, cheñch soñj, cheñch mennozh, dibennadiñ, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, cheñch santimant, treiñ meno, treiñ banniel, treiñ kordenn ; *auf eine bestimmte Linie umschwenken*, mont da heul ul linenn nevez bennak.

Umschwung g. (-s, -schwünge) : 1. eilpenn g., eilpennadur g., eilpennañ g., eilpennadenn b., eilpennadeg b., cheñch tu g., ar cheñch tu d'ar vazh g., eiltroadur g., troc'h krenn g., trummgemm g., reveulzi b., kaouad avel-gorbell b./g., barrad avel-gorbell g., troad g. [*liester troadoù*] ; *Umschwung der öffentlichen Meinung*, eilpenn kedveno g., eiltroadur kedveno g., eilpennadur mennozh an dud g., eilpennadur soñj an holl g., cheñchamant krenn a vennozh gant an dud g. ; 2. [Bro-Suis] takad g., tachenn b., tachennad b., tachad g., leur b., pezhad douar g. ; 3. [sport] korigelladenn b.

umsegeln V.k.e. stag (hat umsegelt) : [merdead., bigi dre lien] ober an dro da ... gant ur vag dre lien, mont hebiou da ... gant ur vag dre lien, c'hoari an dro da ... gant ur vag dre lien, tremen a-vaez da ... gant ur vag dre lien ; *ein Kap umsegeln*, tremen a-vaez d'ur c'hab, tremen a-vaez d'ur beg-douar, tremen hebiou d'ur beg-douar, c'hoari an dro d'ur c'hab, c'hoari an dro d'ur beg-douar ; *die Erde umsegeln*, ober tro ar bed gant ur vag dre lien.

Umsegelung b. (-, -en) : [merdead.] 1. tremenidigezh [hebiou d'udb en ur c'hoari an dro dezhañ] gant ur vag dre lien b., tremenidigezha-vaez d'udb gant ur vag dre lien ; 2. *Weltumsegelung*, a) tro ar bed gant ur vag dre lien b., troverdeadenn b., imram g. ; b) [sport] redadeg-vor tro-dro d'ar bed b.

umsehen V.em. rannadus : **sich umsehen** (sieht sich um / sah sich um / hat sich (ak.) umgesehen) : 1. sellet en-dro d'an-unan, sellet war-dro, sellet tro-dro, ober ur sell-tro, teurel ur sell a-dro.

2. *sich nach jemandem umsehen*, a) treiñ e benn da sellet ouzh u.b., treiñ (en em dreiñ) ouzh (war-du, etrezek, etramek) u.b., treiñ da sellet ouzh u.b., distreiñ da sellet ouzh u.b. ; b) klask u.b. ; *sich nach Arbeit umsehen*, klask fred, klask labour, klask e vara, freta, klask peadra da beuriñ, P. klask sav ; *sich nach Branntwein umsehen*, gwinardanta.

3. ober ur sell.

4. [troioù-lavar] *ehe man sich umgesehen hat*, etre ur sell hag ur gwel, en ur serr-lagad, ken buan, ken buan hag an avel, diouzhtu-kaer, diouzhtu-dak, kerkent (kenkent) hag ar ger, kerkent (kenkent) ha lavaret, ken prim hag an avel, evel un

tenn, evel ur bleiz, en un dro zorn, ken buan ha lavaret chou d'ar yar, hep kaout amzer d'en em glask ; *sich in der Welt umgesehen haben*, bezañ baleet bro, bezañ baleet broioù, bezañ foetet (redet) bro, bezañ roulet ar bed, bezañ ruilhet dre an hentoù ; P. *er kann sich lange umsehen*, gortoz a c'hall ober met n'en do nemet blev da gaout, fiez glas !

Umsehen n. (-s) : *im Umsehen*, ken buan, ken aes ha tra, ken aes all, a-aes-vat, aes-ral, aes-kenañ, aezet-kaer, hep reiñ bec'h, evel un dudi, koulz all, ken bravik ha tra, brav-bras, en un dro zorn, kerkent (kenkent) hag ar ger, kerkent (kenkent) ha lavaret, en un taol-kont, en un toulpaz, en ur par berr, en un taol berr, prim ha brav, war ar prim, war an tizh, diwar sav, en ur serr-lagad, diouzhtu-kaer, diouzhtu-dak, ken buan (ken prim) hag an avel, etre ur sell hag ur gwel, en un hunvre, trumm-ha-trumm, prim-ha-prim, hep kaout amzer d'en em glask, [dispredet] en ur gaouad ; *die Angelegenheit wurde im Umsehen erledigt*, ne voe ket pell an abadenn, pront e voe renket an afer, ne voe ket hir an abadenn, ne reas nemet ur moull, ne voe ket pell an afer.

umseitig ag. : war ar reizhenn, war an enebenn, war an tu-gin, war an tu all.

umsetzbar ag. : 1. amdroadus ; 2. dedalvezadus ; *nicht umsetzbar*, dizedalvezadus ; 3. [arc'hañ] nevidadus, gwerzhadus ; *in bares Geld umsetzbar*, arc'hantadus, liñveladus, ... a c'heller arc'hantiñ, ... a c'heller liñvelañ, eiltaladus, ... a c'hall bezañ arc'hantet, ... a c'hall bezañ eskemmet ouzh moneiz-red, moneizadus, ... a c'heller moneizañ.

umsetzen V.k.e. rannadus (hat umgesetzt) : 1. diblas, diblasañ, diloc'hañ, loc'hañ, dilec'hiañ, treuzlec'hiañ, treuzlakaat, diflach, treuzplantañ ; *einen Zug umsetzen*, nadozenañ un tren ; 2. dedalvoud ; *etwas in die Praxis umsetzen*, *etwas in die Tat umsetzen*, lakaat udb en arver, lakaat udb da dalvezout, lakaat udb da dremen er pleustr, lakaat udb er pleustr, seveniñ udb, treiñ ar c'homzoù en oberoù, dont eus ar c'homzoù d'an oberoù, kas udb da wir, kas udb da vat, kas udb da benn, gwerc'helaat udb, mont d'an ober, mont d'an oberoù, dedalvoud udb ; *seine Drohungen in die Tat umsetzen*, seveniñ e c'hourdrouzoù ; *wenn der Plan in die Tat umgesetzt wird*, pa vo deuet ar c'hazh d'ar razh ; 3. [kenw.] gwerzhañ, arc'hantiñ, liñvelañ, nevidañ ; *Waren umsetzen*, kavout fred (sav, digor, dor zigor, diskarg) d'e varc'hadourezh, kavout toull da werzhañ e varc'hadourezh, kavout tro da werzhañ e varc'hadourezh, diboullañ e varc'hadourezh ; *etwas in Geld umsetzen*, arc'hantañ udb, ober arc'hant eus udb, liñvelañ udb, moneizañ udb ; *Immobilien und Wertsachen in Bargeld umsetzen*, liñvelañ madoù ; 4. treiñ, treuzskriñ ; *das Gedichtete prosaisch umsetzen*, divarzhoniañ udb ; [stlenn.] *in Maschinensprache umsetzen*, treuzodiñ en areg ijinenn ; 5. [sport] skoaziañ ; *eine 200 kg schwere Langhantel auf die Schultern umsetzen*, skoaziañ ur varrennad 200 kg.

Umsetzen n. (-s) : 1. [sport, sevel halterioù] skoaziañ g. ; *das Umsetzen und Stoßen*, ar skoaziañ-gwintañ g. ; 2. [labourdouar] *das Umsetzen von Kompost*, an distreiñ rotel g., an distreiñ pourtel g.

Umsetzer g. (-s, -) : [tredan., fizik] amdroer g. [*liester amdroerioù*].

Umsetzung b. (-, -en) : 1. [tekn., skiant.] dedalvezad g., dedalvezadur g. ; *bionische Umsetzung*, dedalvezad bionek g., dedalvezadur bionek g. ; *praktische Umsetzung*, dedalvezadur pleustrel g. ; 2. [stlenn.] degempenn g., treuzlakadur g. ; *Softwareumsetzung*, degempenn ur meziat g., treuzlakadur ur meziat g.

Umsetzungstabelle b. (-, -n) : 1. [stlenn.] taolenn genglotañ b. ; 2. steuñv enraokaat g.

Umsichgreifen n. (-s) : skignerezh g., lederezh g., emledidigezh b., astennadur g., emled g., treled g.

Umsicht b. (-) : evezhiegezh b., pervezhded b., aket g., evezh bras g., pellwel g., poellegezh b., spiswel g., spiswelled b., avizded b., avister g., avisted b., aviz g., kompezded spered b., furnez b. ; *mit Umsicht*, gant aviz ha poell, gant poell ha furnez.

umsichtig ag. : etre mont ha dont, disfizius, evezhieq, dizall, dibikouzh, pellweler, spiswel g., poellus, poellek, avizet, ... a sell didouell ouzh an traoù, a boell, a benn, a skiant.

Adv. : gant poell ha skiant, gant poell ha furnez, gant preder, evezhieq ; *umsichtig handeln*, mont dezhi gant poell ha furnez, mont dezhi gant poell ha skiant, mont dezhi gant poellegezh, mont dezhi gant preder, mont dezhi gant evezh bras, mont dezhi gant mil evezh.

Umsichtigkeit b. (-) : evezhiegezh b., pervezhded b., aket g., evezh bras g., pellwel g., spiswel g., spiswelled b., avizded b., avister g., avisted b., aviz g.

umsiedeln V.k.e. rannadus (hat umgesiedelt) : treuztiriañ, treuzvroañ, treuzlec'hiañ, dislec'hiañ.

V.gw. rannadus (ist umgesiedelt) : diannezañ, treuzannezañ, mont d'ul lec'h all d'ober e annez, mont d'ul lec'h all da chom ; *in ein anderes Stadtviertel umsiedeln*, digarteriañ.

Umsiedelung b. (-,-en) : *sellit ouzh Umsiedlung*.

Umsiedler g. (-s,-) : den dislec'hiet g., den treuztiriet g., divroad g., treuzvroed g. [*liester treuzvroidi*].

Umsiedlerin b. (-,-nen) : plac'h dislec'hiet b., plac'h treuztiriet b., divroadez b.

Umsiedlung b. (-,-en) : treuzannezadur g., treuzannezañ g., treuztiriañ g., treuzvroadur g.

umsinken V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein*] : sank um / ist umgesunken] : kouezhañ, fatañ.

umso stag. : a se, seul ; *umso mehr*, kent-se, ken meur rak-se, kentoc'h reiz, kent-a-se, seul gent a-se, abeg muioc'h, muioc'h c'hoazh, muioc'h a se, gwashoc'h c'hoazh, gwashoc'h a se ; *er mag Obst umso mehr, wenn dieses richtig reif ist*, seul vui e plij ar frouezh dezhañ ma vezont dave-mat ; *umso mehr als*, seul vui ma ..., seul vuioch ma ..., ken meur rak-se pa ..., seul gent a-se ma ... ; *er geht oft ins Kino, umso mehr als er keinen Fernseher hat*, alies e ya d'ar sine, seul vui ma n'en deus ket a skinweler ; *der Film war interessant, umso mehr als er das Leben der Bauern im Mittelalter ganz präzise schilderte*, dedennus e oa ar film-se, seul vui ma tiskoueze pizh penaos e veve ar gouerien er grennamzer ; *diese Diskussion interessierte uns, umso mehr als sie die Zukunft unseres Betriebes beeinflussen konnte*, dedennet e oamp gant ar vreuradeg-se, seul vui ma c'halle levezonañ dazont hon embregerezh tu pe du ; *das Treffen war erfolgreich, umso mehr als viele Teilnehmer neue Ideen vorgebracht hatten*, seul spletusoc'h e voe an emgav ma voe kinniget mennozhioù nevez gant ur bern perzhidi ; *er lief umso schneller, als er sich dem Ziel näherte*, seul vuanoc'h e kerzhe ma tostae ouzh e bal ; *umso weniger*, kent-se, kentoc'h reiz, abeg muioc'h, kent-a-se, seul gent a-se, gwashoc'h c'hoazh, gwashoc'h a se, ginheñvel, nebeutoc'h c'hoazh, nebeutoc'h a se ; *umso weniger als*, seul nebeutoc'h ma ... ; *umso leichter als*, seul aesoc'h a se ma ... ; *es ist umso teurer*, keroc'h a se eo, hag en abeg da gement-se ez eo keroc'h c'hoazh, kent-se ez eo keroc'h c'hoazh ; *umso dämlicher bist du*, brasoc'h genaoueg n'out ken, n'out nemet genaouekoc'h a se ; *umso dringender ist es*, ned eo nemet malloch a se ; *umso leichter wird es*, ne vo nemet aesoc'h a se ; *umso schneller wirst du wieder gesund*, gwellaat a raio dit kent a se, gwellaat a raio dit kentoc'h a se ; *er ist mir umso lieber*, muioc'h a se e karan anezhañ, hag en abeg d'an dra-se e karan anezhañ muioc'h

c'hoazh ; *je mehr ... umso mehr*, seul vui ... seul vui ..., seul vuioch ... seul vuioch ... ; *je mehr er hat, umso mehr mehr will er*, seul vui, seul c'hoazh - seul vui a ve gantañ, seul vui a ve c'hoant gantañ da zastum leve hag arc'hant - seul vui en deus seul vui e fell dezhañ kaout - seul vuioch en deus seul vuioch e fell dezhañ kaout - n'en deus ket hanter morse - kalon an den-se a zo c'hoantus - hag-eñ pegement a draoù en deus dija e vez atav o klemm ; *je weniger er arbeitet, umso weniger will er arbeiten*, seul nebeutoc'h a labour a ra, seul nebeutoc'h en devez c'hoant ober - nebeutoc'h a-se e labour, nebeutoc'h a-se en devez c'hoant labourat - seul nebeutoc'h, seul welloc'h ; *je früher, umso besser (umso lieber)*, seul gent, seul well - seul gentoc'h, seul welloc'h - ar prestañ ar gwellañ - prestañ gwellañ - an abretañ ar gwellañ - an abretañ 'vo ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellat - na zale ket d'ober da dra - ar c'hentañ n'eo ken ar gwellañ ; *je mehr er trinkt, umso durstiger wird er*, dre ma ev e teu itik, pep ma ev e teu itik ; *umso besser*, gwella a se ! n'eo ket nemet gwelloc'h a se ! n'eo nemet gwelloc'h a se ! gwelloc'h a se n'eo ken ! gwella a se n'eo ken ! hennezh ar gwellañ din ! gwella ar-se ! bevez eo ! n'eo ket domaj ! ; *umso besser für ihn*, hennezh ar gwellañ dezhañ, gwella a se dezhañ, gwella a-se evitañ, brav eo dezhañ ; *umso schlimmer*, gwazh a se dezhañ, hennezh ar gwashañ dezhañ, gwazh ar-se ; *umso schlimmer ist es*, siwazh a se n'eo ken.

umsonst Adv. : 1. digoust, difrejoù, dibaemant, dizispign, diviz, evit mann, evit netra, kuit, kuit a arc'hant, hep reiñ ur siseurt, hep fontañ blank ebet, hep mizoù, diviz ha digoust, hep dispign un disterañ gwenneq toull, evit un hollvad, a-vat, evit ur bennozh Doue ; P. *er hat es für umsonst gekriegt*, deuet eo a-benn da gaout an dra-se hep reiñ ur siseurt (hep diyalc'hañ, hep fontañ blank ebet, hep dispign un disterañ gwenneq toull), bet en deus an dra-se evit un hollvad, bet en deus an dra-se kuit a arc'hant, deuet eo a-benn da gaout an dra-se evit netra ; *die Zeitung bekomme ich umsonst*, kaset e vez din ar gelaouenn a-vat ; 2. hep gounit netra, hep bezañ paeet, evit netra, hep goulenn gwenneq ebet, dibae, dic'hopr, dizispign, evit ur bennozh Doue, evit bennozh Doue, evit mann, a-vat ; *ich arbeite nicht umsonst*, ne labouran ket evit netra ; 3. en aner, evit netra, evit ket ha netra, diwar goll, ez ven, hep dont a-benn, hep tro vat ebet ; *sich umsonst anstrengen*, *sich umsonst bemühen*, displegañ un nerzh dic'halloud, strivañ en aner, bezañ ven e holl strivoù, goro an tarv, skeiñ piz gant Kastell an Tarv, skeiñ e benn e-barzh ur c'hleuz, ribotat dour, redek ar c'had, ober labour wenn ; *wir haben umsonst gearbeitet*, hol labour a zo bet null, graet hon eus labour ven, aet eo hol labour da labour wenn, labourer hon eus evit ket ha netra, kollet hon eus hor poan hag hon amzer oc'h ober al labour-se ; *ganz umsonst*, evit ket ha netra, ez ven, en aner, evit ur bennozh Doue, diwar goll, diwar e goll, hep vad ebet ; *wir warten völlig umsonst auf sie*, ouzh o gortoz emañ met ne erruont kammed, ouzh o gortoz emañ met ne erruont tamm ; *sich umsonst Sorgen machen*, bezañ nec'hañset gant ket, kemer merfeti, trikamardiñ e voutienn evit ket ha netra, ober biloù evit netra ; 4. diabeg, hep abeg, hep abeg ebet, hep sol, disol ; *nicht umsonst hat er ...*, n'eo ket diabeg ma ..., n'eo ket diratozh ma ...

umsorgen V.k.e. stag (hat umsorgt) : *jemanden umsorgen*, kaout prederi ouzh u.b., diskouez chastre gant u.b., ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., kempenn brav u.b., ober flourig d'u.b., ober chalantiz d'u.b., lakaat u.b. da goñfortiñ, cherisañ u.b., lakaat e amzer hag e boan e ser u.b., bezañ a-evezh war u.b., ober tost war-dro u.b., damantiñ d'u.b., damantiñ u.b., kaout damant d'u.b., plediñ gant (ouzh) u.b., pleal gant u.b., intent

ouzh u.b., soursial ouzh u.b., kemer preder gant u.b., kemer charre gant u.b., prederiañ u.b., ober evezh d'u.b., mousmounañ u.b., kaezhañ u.b., kaezhigañ u.b., dodoennañ u.b., glochat d'u.b., ober gloch d'u.b., loloñ u.b., menoniñ u.b. ; *sie umsorgten mit Hingabe die verzweifelte Witwe*, aketus e oant bet ouzh glac'har hag enkrez an intañvez.

umspannen¹ V.k.e. rannadus (hat umgespannt) : 1. cheñch kezeg ; 2. [tredan.] treuzfurmiñ, treiñ an tredanvarr [*isvarrañ pe usvarrañ*].

umspannen² V.k.e. stag (hat umspannt) : 1. kilhañ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, bezañ en e dro ; *Taille zum Umspannen*, dargreiz mistr g. ; 2. [dre skeud.] en em astenn war ; *sein Geist umspannte viele Gebiete*, ur mailh e oa war meur a dachenn.

Umspanner g. (-s,-) / **Umspannwerk** n. (-s,-e) : [tredan.] treuzfurmer g.

umspielen V.k.e. stag (hat umspielt) : parañ war, plavañ war ; *ein Lächeln umspielte ihre Lippen*, ur mousc'hoarzh a bare war he diweuz, ur mousc'hoarzh a skede war he dremm.

umspringen¹ V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein*] : sprang um / ist umgesprungen] : 1. treiñ ; *der Wind ist nach Norden umgesprungen*, treiñ en deus graet an avel war-zu an norzh ; *der Wind will nicht umspringen*, an avel ne dec'h ket eus e roud, an avel ne dec'hfe ket diouzh an toull-mañ ; *der Wind springt ständig um*, cheñch-dicheñch eo an avel, hedro eo an avel, an avel ne ra nemet treiñ, furluok eo an avel ; *umspringende Winde*, avel cheñch-dicheñch g., avel hedro g., avel furluok g.

2. cheñch, dont trumm da vezañ ; *die Ampel ist auf Rot umgesprungen*, deuet eo ruz ar gouloù.

3. [dre skeud.] mont d'u.b., mont ouzh u.b. ; *mit jemandem rücksichtslos umspringen*, mont dre vil (dichek) d'u.b., bezañ difoutre ouzh u.b., dismegañsiñ u.b., mont a-stroñs d'u.b., mont rep ouzh u.b., mont feuls ouzh u.b., ober dismegañs war u.b., gwaskañ u.b., na zoujañ u.b. / na ober forzh eus u.b. / ober goap eus u.b. (Gregor).

V.k.e. rannadus [*verb-skoazell haben*] : sprang um / hat umgesprungen] : troc'holiañ en ur lammat.

umspringen² V.k.e. stag (umsprang / hat umsprungen) : lammat tro-dro da.

Umspringen n. (-s) : [avel] *Umspringen des Windes*, trummgemm g., troad b. [*fiester troadoù*].

umspritzen V.k.e. (hat umspritzt) : [tekn.] warvoullañ.

Umspritzform b. (-,-en) : [tekn.] warvoull g.

Umspritzung b. (-,-en) : [tekn.] warvoulladur g.

Umsprung g. (-s,-springe) : [ski] lamm war ahel g., lamm paoellek g.

umspulen V.k.e. rannadus (hat umgespult) : punañ, lakaat ur film war ur veni all.

umspülen V.k.e. stag (hat umspült) : kilhañ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, gronnañ, riblennañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, bezañ en e dro ; *kleine Wellen umspülen träge den Fuß des Dammes*, gwagennoùigoù a darlip traoñ ar chaoser, gwagennoùigoù a lip traoñ ar chaoser, emañ gwagennoùigoù o peliat traoñ ar chaoser ; *die Bretagne wird vom Atlantischen Ozean und dem Ärmelkanal umspült*, riblennet eo Breizh gant ar Meurvor Atlantel ha Mor Breizh.

Umstand g. (-s,-stände) : 1. fed g., darvoud g., taol g., degouezh g., degouezhad g., amveziad g., pleg g., plegenn b., tro b., troad b., trovezh b. ; *die Umstände eines Unfalls*, amveziadoù ur gwallzarvoud ls. ; *normale Umstände*, plegenn reol b. ; *unter diesen Umständen*, mard emañ kont er c'hiz-se, p'emañ kont evel-se, an traoù o vezañ evel m'emaint, er c'heñver-se, er feur-se, ouzh ar feur-se, diouzh ar feur-se, e-barzh ar gont-se, d'ar feur-se ; *die Umstände sind ihm nicht*

günstig, n'emañ ket an traoù a-du gantañ ; *unter keinen Umständen*, war nep digarez, war digarez ebet, e mod ebet, e nep keñver, e keñver ebet, war nep feur, e nep doare, e nep mann, nag evit unan nag evit daou, n'eus forzh peseurt abeg a vefe, a du ebet, morse, e nep hent, e nep tro / war nep tro / e nep feson (Gregor) ; *unter allen Umständen*, e pep degouezh, bepred, e pep amzer, n'eus forzh petra a vefe o c'hoarvezout ganeomp, forzh petailh, e kement 'zo, e pep keñver ; *unter Umständen*, marteze, marse, emichañs, moarvat, diouzh an dro, diouzh ma vo tro, diouzh ma vo, diouzh ma ve, diouzh ma vo kont, diouzh ma tegouezho, hervez ma tegouezho, hervez ma tegouezho ar bed, diouzh an darvoudoù, hervez ma troio ar stal, mar bez afer, hervez stad an traoù ; *so etwas kann unter Umständen beobachtet werden*, an dra-se a c'haller da welet ; *je nach den Umständen*, diouzh an degouezhioù, diouzh ma vez, diouzh ma vo, diouzh ma vo an dro, diouzh an dro, diouzh ma vo tro, diouzh e gont, diouzh ma vo kont, diouzh m'emañ kont, se 'zo hervez, diouzh (hervez) an degouezh, hervez an darvoudoù, diouzh an darvoudoù, hervez (diouzh) ma tegouezho, hervez pezh a c'hoarvezo, diouzh stad an traoù, diouzh ma tegouezh ; *sich den Umständen anpassen*, ober diouzh ma tro an traoù, ober diouzh an amzer, en em ober diouzh an amzer, ober diouzh stad an traoù, ober diouzh ma vez, en em ober diouzh an degouezhioù, ober diouzh an darvoudoù, tremen diouzh an darvoudoù, ober diouzh ma tegouezh, ober diouzh m'emañ kont ; *wir werden uns den Umständen anpassen*, ober a raimp diouzh ma troio an traoù, graet e vo diouzh ma vo, graet e vo diouzh ma vo an dro, graet e vo diouzh ma tegouezho, graet e vo hervez ma tegouezho, graet e vo diouzh an degouezhioù, graet e vo diouzh an darvoudoù ; *die näheren Umstände*, ar rag hag ar perag, ar perag hag ar penaoz, ar penaoz hag ar perag, ar perag hag ar penent, ar peragoù ls. ; *die näheren Umstände beachten*, sellet a-dost ouzh pep tra, studiañ pizh ha kempenn pep tra dre ar munud, studiañ kenañ pep tra dre ar munud, mont don e studi udb, nizañ udb gant ar brasañ evezh ; *bevor ich die näheren Umstände nicht kenne, treffe ich keine Entscheidung*, ne gemerin diviz ebet kent ma anavezin holl beragoù an afer, ne gemerin diviz ebet kent ma anavezin ar perag hag ar penaoz eus an afer, ne gemerin diviz ebet hep betek-gouzout, ne gemerin diviz ebet keit ha ma ne vo ket holl an elfennoù ganin ; *unvorausehbare Umstände*, traoù na c'haller ket soñjal enno ls. ; *eine Verkettung von Umständen*, un heuliad degouezhioù g. ; *Kombination gewisser Umstände*, *Zusammentreffen von Umständen*, *Verbindung von Umständen*, kendegouezh g., kendarvoudoù ls., kendegouezhad g. ; *ein Zusammentreffen von Umständen ist schuld daran*, an degouezhioù (ar c'hendarvoudoù, ur c'hendegouezhad) eo o deus lakaet an traoù d'en em gavout ken fall-se ; *außergewöhnliche Umstände*, degouezhioù dreistordinal ls., degouezhioù nemedel ls. ; *schwierige Umstände*, degouezhioù diaes ls. ; *die Gunst der Umstände nutzen*, ober e vad eus ur c'hendegouezh lañsus g. ; *unter dem Umstand, dass*, pa'z eo gwir e, peogwir, diwar-benn ma, dre an arbenn ma, en arbenn ma, abalamour ma, rak ma, pa, o vezañ ma, en askont ma, en abeg ma, dre berzh ma, dre abeg ma, dre an abeg ma, dre ma, e-skeud ma, e-skeud e, betek ma, betek pa, a gement ha ma, war-zigarez ma, war-zigarez ma ne, war-zigarez e, war-zigarez ne, a gement ha ma. 2. [gwir] *mildernde Umstände*, amveziadoù skañvaus ls., digarezioù ls., diskargoù ls., darvoudennoù skañvaus ls. ; *mildernde Umstände geltend machen*, goulenn ma vefe dalc'het kont eus digarezioù 'zo ; *mildernde Umstände zubilligen*, degemer digarezioù a ziskarg (darvoudennoù

skañvaus) en e vrnadenn, degemer amveziadoù skañvaus ; *erschwerender Umstand*, amveziad grevusaus g., amveziad gwashaus g., degouezh grevusaus g.

3. stad b., doare g. ; *in guten Umständen*, en e aez, mat ar jeu (ar bed, an traoù) gantañ, reut e jeu, mat ar jeu gant an-unan, mat e jeu, brav-kenañ e stad, ebat e zoare, mat e gerz, barrek ; *in anderen (gesegneten) Umständen sein*, bezañ keloù ganti, bezañ keloù mat (keloù nevez, keloù bugel, an dud da greskiñ) ganti, bezañ anv ganti, bezañ ar soubenn o virviñ, bezañ war he chaosonoù, bezañ prenet un davanjer nevez, bezañ prenet ur vrennidenn nevez, bezañ ur bugel en he c'herc'henn, bezañ bugel ganti, bezañ war he fedennoù, bezañ un taol-gwenan da vezañ.

4. [dre skeud.] charterezh g., trabas g., kamambre g., kamambreoù ls., arikamañchoù ls., esprejoù ls., chiboudoù ls., chiriboujoù ls., chistroù, glabous g., istrogoù ls., jabl g., mignerezh g., minoù ls., orbidoù ls., kludajoù ls., andelloù ls., sioupleoù ls., kontenañsoù ls., orimantoù ls., tailhoù ls., arvezioù ls., similioù ls., yezhoù ls., reuz g., chastreoù ls., digoroù ls., modoù ls., ardoù ls. ; *Umstände machen*, figuzañ, pigosat, miniñ, orbidiñ, ober ardoù (kamambre, lentigoù, orbidoù, jestroù, gizioù, chiboudoù, chiriboujoù, kludajoù, pismigoù, andelloù, istrogoù, digoroù, mignerezh, orimantoù, sioupleoù, kontenañsoù, tailhoù, yezhoù, similioù, arvezioù, chistroù), bezañ ardoù gant an-unan, ober e fagodenn, ober minoù, ober arvezioù, ober gaol, chom da orbidiñ, ober ismodoù, bezañ lent da stagañ ganti, bezañ ur reuz en an-unan, ober apotiker, ober diaez d'u.b., diaezañ u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ darbar d'u.b., ardaouiñ, akotriñ, arveziñ, glabousañ, glabousat, jabliñ ; *ohne Umstände, ohne weitere Umstände, ohne große Umstände zu machen*, ken aes ha tra, ken aes all, a-aes-vat, aes-ral, aes-kenañ, aezet-kaer, hep reiñ bec'h, koulz all, ken bravik ha tra, brav-bras, en un doare dichipot, en un doare didaskagn, brav-mat, diardoù, digamambre, digompliment, divaniel, netra dreist, diorbid, distenn, hep geizoù, hep ober ardoù, kuit a chistroù, didroidell, dispieg, ront a galon ; *das macht zu viel Umstände*, re a drabas a zo gant an dra-se, re a chastreoù a zo gant an dra-se.

umständehalber Adv. : an traoù o vezañ evel m'emaint, er feur-se, ouzh ar feur-se, d'ar feur-se, diouzh ar feur-se, e-barzh ar gont-se.

umständlich ag. : **1.** troidellus, orbidus, orbidek, klok betek re, hegomz ; *umständlicher Bericht*, rentañ-kont troidellus g., rentañ-kont dre ar munud betek re g., danevell bervezh b., danevell bizh b. ; *umständliche Untersuchung*, enklask pizh g., enklask pervezh g., enklask dre ar munud g., enselladenn dre ar munud b., enselladenn bizh b. ; **2.** luziet, rouestlet ; *der Verzehr von Krabben ist umständlich*, ar c'hranked a zo traoù pikous da zebriñ.

Adv. : **1.** dre ar munud, diouzh ar munud, pizh-kenañ, dre gen lies a vunudoù a zo holl, dre gen lies munud a zo holl, dre gement munud a zo holl, pizh dre ar munud, pizh diouzh ar munud, pizh-kempenn, gant kement kraf a zo, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir, just-ha-just ; **2.** en un doare luziet, en un doare rouestlet ; *er geht umständlich vor*, klask a ra tro da ziverrañ, ober a ra ul luz evit kas e labour da benn, un doare luziet en deus da gas e labour da benn.

Umständlichkeit b. (-) : **1.** luziadeg b., luziatez b., flap g., flaperezh g., hegomzded b. ; **2.** digoroù ls., digorded b., orbidoù ls., chiriboujoù ls., kludajoù ls., charterezh g., ismodoù ls., ardoù ls., modoù ls.

Umstandsbestimmung b. (-,-en) / **Umstandsergänzung** b. (-,-en) : [yehz.] adverb g., renadenn-dra amveziadel, klokaenn b. ; *modale Umstandsergänzung*, renadenn doareañ b. ;

Umstandsbestimmung des Orts, renadenn a verk al lec'h b. ; *Umstandsbestimmung der Zeit*, renadenn a verk an amzer b. ; *Umstandsbestimmung der Begleitung*, klokaenn ambroug b.

Umstandsgürtel g. (-s-) : [mezeg.] gouriz brazezed g.

umstandshalber Adv. : an traoù o vezañ evel m'emaint, er feur-se, ouzh ar feur-se, d'ar feur-se, diouzh ar feur-se, e-barzh ar gont-se.

Umstandskleid n. (-s,-er) : sae vrazezded b., sae dougerez b., lostenn gant tro evit ur plac'h dougerez b.

Umstandskleidung b. (-,-en) : dilhad brazezed g./ls., dilhad dougerez g./ls.

Umstandskrämmer g. (-s,-) : ripompi tagnous g., pismiger g., bagajer g., chaoker-laou g., flemmer g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaleg g. [*liester kagaleien*], kaoc'her g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., beg m'en argarzh g., bourouell g., bourbouter g., rec'her g., ingennour g., droukklemmer g., arveller g., nagenner g., nagen b. [*liester nagennd*], rekiner g., chikaner g., noazour g., pikailher g., chaker g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., chipoter g., chaoker g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., brammsac'h g., amerdour g.

Umstandskrämmerin b. (-,-nen) : pismigerez b., bagajerez b., chaokerez-laou b., flemmerez b., droukklemmerez b., kac'herez wasket b., kac'herez diaes b., kagalerez b., chaokerez b., mamm an ardoù fall b., strapad plac'h g., torrerez-penn b., dismantrerez-spered b., beg m'en argarzh g., tourmant a blac'h g., rachouzell b., tagnouzell b., revr war wigour g., ingennourez b., arveller b., nagenner b., chikanerez b., noazourez b., pikailher b., abegerez b., teod abegus g., arzaeler b., chipoterez b., kagalerez b., chaokerez b., torrerez-revr b.

umstandslos ag./Adv. : en un doare dichipot, en un doare didaskagn, diardoù, digamambre, digompliment, diorbid, divaniel, distenn, hep geizoù, hep ober ardoù, kuit a chistroù, didroidell ; *umstandslos werden*, diandellat, diardaouiñ.

Umstandssatz g. (-es,-sätze) : [yehz.] lavarenn doareañ b., lavarenn amveziadel.

Umstandswort n. (-s,-wörter) : [yehz.] **1.** adverb g., rakverb g. ; **2.** renadenn dieeun b., renadenn doareañ b., renadenn amveziadel b.

umstauen V.k.e. rannadus (hat umgestaut) : diglenkañ ; *Umstauen bedeutet Zeitverlust*, klenkañ ha diglenkañ evit adklenkañ war-lerc'h a zo koll amzer.

umstechen V.gw. rannadus (sticht um / stach um / hat umgestochen) : treiñ douar, palat ; *tief umstechen*, plomañ an douar, difontañ, freuzañ, palat don, endonañ, palarat ; *senkrecht umstechen*, plomañ ; *schräg umstechen*, palat a-skarv, palat a-skizh, skizhañ.

umstecken¹ V.k.e. rannadus (hat umgesteckt) : treuzplantañ, plantañ en ul lec'h all, sankañ en ul lec'h all, sikañ en ul lec'h all, [tekn.] lugañ en un doare all.

umstecken² V.k.e. stag (hat umsteckt) : peullinennan, lakaat peulioù-linennañ en-dro da.

umstehen V.k.e. stag (umstand / hat umstanden) : kilhañ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, bezañ en e dro.

umstehend ag. : **1.** *die Umstehenden*, an arvesterien ls., ar glapezeien ls. ; **2.** *umstehend*, war an tu gin eus ar follenn, war ar bajenn all, war an enebenn.

Umsteigebahnhof g. (-s,-höfe) : kemmarsav g., arsav treuztreniañ g.

Umsteigehaltestelle b. (-,-n) : kemmarsav g., arsav treuzkarrañ g.

Umsteigekarte b. (-, -n) : tiked treuztreniañ g., bilhed cheñch tren g., tiked treuzkarañ g., bilhed cheñch linenn g., bilhed treuzlestrañ g., bilhed cheñch karr-nij g., bilhed kenere g.

umsteigen V.gw. rannadus (stieg um / ist umgestiegen) : [treuzdougen] treuztreniañ, treuzlestrañ, treuzkarañ, cheñch tren, cheñch karr-nij, cheñch bus, cheñch lestr h.a.

Umsteiger g. (-s, -) : beajour a cheñch tren g., beajour a cheñch karr-boutin g., beajour a cheñch lestr g., beajour a cheñch karr-nij g.

Umsteigerin b. (-, -nen) : beajouez a cheñch tren b., beajouez a cheñch karr-boutin b., beajouez a cheñch lestr b., beajouez a cheñch karr-nij b.

Umsteigestation b. (-, -en) : kemmarsav g.

Umstellbahnhof g. (-s, -bahnhöfe) : porzh arenkiñ g.

umstellen¹ V.k.e. rannadus (hat umgestellt) : **1.** cheñch, dilec'hiañ, treuzlec'hiañ, treuzlakaat, bale, kevamsaviñ, P. diblasañ, cheñch plas da, treiñ plas da ; *Möbel umstellen*, cheñch plas da bezhioù arreburi, diloc'hañ (loc'hañ, diplas, diplasañ, diflach, bale) pezhioù arreburi, dilec'hiañ pezhioù arreburi ; *einen Betrieb auf eine neue Produktion umstellen*, nevezñ produadur ur stal-labour, lakaat ul labouradeg da genderc'hiñ traoù nevez ; [stlenn.] *einen Betrieb auf EDV umstellen*, *einen Betrieb auf Computer umstellen*, stlennakaat un embregerezh, lakaat ar stlennerezh en un embregerezh ; *auf Kernenergie umstellen*, *auf Kernkraft umstellen*, derc'hanekaat ; *die Uhr auf Sommerzeit umstellen*, reizhañ e eurier diouzh an eur hañv ; **2.** lakaat war e c'henoù, treiñ tu evit tu, treiñ war e c'henoù, lakaat war e benn, lakaat pep eil penn, eilpennañ, garenebiñ, tintañ, troc'holiañ, lakaat war an tu gin, tuginañ.

V.k.e. rannadus : **sich umstellen** (hat sich (ak.) umgestellt) : **a)** P. azasaat, ober diouzh m'emañ kont (diouzh ma vo kont), ober e gorniad diouzh e vutun, ober e lenn diouzh e drezenn, ober tan diouzh ma vez keuneud, lakaat e ouel diouzh e avel, malañ diouzh an dour, ober e samm diouzh e dorchenn ; **b)** en em ziwiskañ eus an den kozh a zo en an-unan, cheñch penn d'e vazh, treiñ (trokañ) penn d'ar vazh, cheñch bazh en (war an, d'e, d'an) daboulin, cheñch buhez / kuitaat e vuhez kozh (Gregor).

umstellen² V.k.e. stag (hat umstellt) : kilhañ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, bezañ [traoù, tud h.a.] en e dro, tolpañ en-dro da, bodañ en-dro da, gronnañ en-dro da, kuilhañ en-dro da ; *die Polizei hat das Haus umstellt*, kelc'hiet eo an ti gant ar polis.

Umstellung b. (-, -en) : **1.** treuzlec'hiadur g., treuzlakadur g., dilec'hidigezh b., dilec'hiezh g., dilec'hiadur g., kevamsavadur g. ; **2.** cheñchamant g., azasaat g., adaoz g., adaozadur g. ; *Umstellung auf Computer*, *Umstellung auf EDV*, stlennakaat g. ; *Umstellung auf Kernkraft*, *Umstellung auf Kernenergie*, derc'hanekadur g., derc'hanekaat g. ; *Umstellung des Verfahrens*, adaoz an argerzhadur g. ; **3.** *berufliche Umstellung*, asstaeladur g., asstaelañ g. ; **4.** [dre skeud.] P. cheñchamant mennozh g., cheñch tu g. ; **5.** *Währungsumstellung*, eitaladur ur moneiz g. ; **6.** eilpenn g., eilpennañ g., tuginañ g.

Umstellungsfähigkeit b. (-) : azasadusted b.

umsteuern V.k.e. rannadus (hat umgesteuert) : **1.** [tekn.] cheñch tu d'ar red tredan, tuginañ ar red tredan, tuginañ ar mont en-dro, P. cheñch penn d'ar vazh ; **2.** [merdead.] treiñ bourzh, cheñch bourzh.

Umsteuerung b. (-, -en) : cheñchamant tu d'ar mont en-dro g., tuginadur ar mont en-dro g.

umstimmen V.k.e. rannadus (hat umgestimmt) : **1.** [sonerezh] toniañ en un doare all, cheñch ton, songeidañ en un doare all ;

2. [dre skeud.] *jemanden umstimmen*, dibennadiñ u.b., lakaat u.b. da dreiñ kordenn, lakaat u.b. da zistreiñ diwar e vennozh, lakaat u.b. da cheñch mennozh, lakaat u.b. da zistreiñ diwar e veno, lakaat u.b. d'ober daou c'her eus unan.

umstoßen V.k.e. rannadus (stößt um / stieß um / hat umgestoßen) : **1.** skuilhañ, eilpennañ, daoubennañ, lakaat pep eil penn, treiñ tu evit tu, treiñ war e c'henoù, pennboelliñ, garenebiñ, tintañ, penndarevriñ, findaoniñ d'an douar, ruilhal ; *einen Eimer umstoßen*, skuilhañ ur c'helornad, lakaat ur c'helorn war e c'henoù, lakaat ur sailh war e benn, eilpennañ (pennboelliñ, tintañ, ruilhal) ur sailh, lakaat ur sailh pep eil penn, troc'holiañ ur c'helorn ; *den Tisch umstoßen*, gwintañ an daol, tintañ an daol, diskar an daol, eilpennañ an daol, torimellat an daol ; **2.** diempañ ; *alles umstoßen*, didanfoeltrañ kement tra 'zo, lakaat pep tra penn evit penn (tu evit tu) (Gregor), lakaat an traoù pep eil penn, pepeilpennañ pep tra, garenebiñ pep tra, daoubennañ pep tra, penndarevriñ pep tra, lakaat pep tra sac'h-àr-vac'h ; **3.** [dre skeud.] gourzhtreiñ, terriñ, freuzañ, nullañ ; *einen Kauf umstoßen*, freuzañ ur marc'had, foeltrañ ur marc'had, terriñ gourc'hemennou ur marc'had, ober freuztaol, terriñ e varc'had (Gregor) ; *sein Testament umstoßen*, nullañ (terriñ, diwiriekaat) e destamant ; *ein Urteil umstoßen*, terriñ ur varnedigezh, terriñ ur varnadenn ; **4.** [dre skeud.] *den Bock umstoßen*, cheñch penn d'ar vazh, treiñ penn d'ar vazh, trokañ penn d'ar vazh, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin.

umstoßend ag. : groñs, krak-ha-krenn, krenn-ha-kras.

umstößlich ag. : ... a c'haller terriñ, ... a c'haller nullañ, torradus.

Umstoßung b. (-, -en) : torridigezh b., diwiriekadur g., freuz g.

umstreiten V.k.e. stag (umstritt / hat umstritten) : *etwas umstreiten*, breutaat a-zivout udb, daelañ a-zivout udb, tabutal diwar-benn udb.

umstricken V.k.e. stag (hat umstrickt) : P. *man hat ihn ganz schön umstrickt*, nezet brav e oa bet, tapet brav (tapet lous, tapet genaouek, paket sellet, toazet brav) e oa bet, riñset e oa bet e dreid dezhañ, bratellet (stranet, straniget, devet, gludet, bouc'het, flemmet, gennet, louzet, punet, tizhet) e oa bet prop ha brav, kabestret e oa bet ha brav, louzet e oa bet brav ha kempenn, kaotet ha peget e oa bet prop ha brav.

umstritten ag. : war arguz, ... a zisparti, nagenet, breutaet, dael diwar e benn, dael diwarnañ, rendaelet, tabut diwar e benn, arguzek, breutaus ; *umstritten sein*, bezañ tabut diwar e benn ; *umstrittene Frage*, arguz g., poent (kraf) breutaet g., poent (kraf) tabut diwar e benn g., breud g., striv g.

umstrukturieren V.k.e. rannadus (strukturierte um / hat umstrukturiert) : adreizhañ, adurzhiañ, adrenkañ, adframmañ, azframmañ, adaozañ, adtrevnañ, astrevnañ ; *die Industrie umstrukturieren*, astrevnañ ar greanterezh ; *einen Industriesektor umstrukturieren*, adframmañ ur gennad greantel.

Umstrukturierung b. (-, -en) : adreizhadur g., adurzhadur g., adframmadur g., azframmadur g., adframmañ g., adaozañ g., adaoz b., adaozadur g., adtrevnadur g., astrevnadur g., adtrevnañ g., astrevnañ g. ; *industrielle Umstrukturierung*, astrevnadur greantel g. ; *wirtschaftliche Umstrukturierung*, adframmadur armerzhel g.

umstülpen V.k.e. rannadus (hat umgestülpt) : troñsañ.

Umsturz g. (-es, -stürze) : revelzi b., dispac'h g., taol-dispac'h g., taol-revelzi g., eilpennadeg b., eilpennadur g., eilpenn g., trummegem g., kaouad avel-gorbell b./g., barrad avel-gorbell g., troad g. [*liester troadoù*].

Umsturbewegung b. (-, -en) : luskad dispac'hel g., luskad gourzhtroüs g., luskad gourzhtreiñ g.

umstürzen V.k.e. rannadus (hat umgestürzt) : **1.** lakaat war e c'henoù, lakaat war e benn, lakaat pep eil penn, eilpennañ, treiñ tu evit tu, treiñ war e c'henoù, garenebiñ, tintañ, troc'holiañ, findaoniñ d'an douar ; *der Sturm hat den Baum umgestürzt*, gant ar gorventenn eo bet frapet ar wezenn ermaez eus an douar ; **2.** [polit.] gourzhtreiñ, reveulziañ, dispac'hañ, dizalbadiañ, kas d'an traoñ, teuler d'an traoñ, diskar, diskar a-blad, eilpennañ, lakaat pep eil penn, diempañ, cheñch penn d'ar vazh, treiñ penn d'ar vazh, trokañ penn d'ar vazh, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin, distroadañ ; *die Regierung umstürzen*, distroadañ ar gouarnamant, lakaat sav dindan ar gouarnamant.

V.gw. rannadus (ist umgestürzt) : **1.** linkañ (kouezhañ) war lein e gein (war livenn e gein, war greiz e gein, a-dreuz-kil, a-c'hwen e gein, en e c'hwen, a-c'hwen e gorf, a-c'hwen), kouezhañ a-c'hwen e groc'henn, kouezhañ en e c'hwenegrann, kouezhañ war e c'hwenegrann, kouezhañ war e gilpenn, P. mont e gantolor en aer ; **2.** rampañ, ruzañ, foerañ, dont d'an traoñ, kouezhañ d'an traoñ, kouezhañ en e boull, kouezhañ en e buch, kouezhañ en e boull, kouezhañ en e vern, kouezhañ rez, disac'hañ, flodac'hiñ, fontañ, frigasañ, flodiñ, pilat ; **3.** [kirri] mont a-bennbouzell, milinañ, c'hweniañ, troc'holiañ.

Umsturzgedanken ls. : mennozhioù dispac'hel ls., mennozhioù gourzhtroüs ls.

Umstürzler g. (-s, -) : dispac'her g., kavailher g., reveulzier g., kabaduilhaer g.

umstürzlerisch ag. : gourzhtroüs, dispac'hel, dispac'hus, kabalus, kavailhus, desfaiñh, emsavet, disent ouzh ar pennadurezhioù ; *umstürzlerische Gruppe*, kavailh g., kavailhad g.

Umsturzversuch g. (-s, -e) : arnod kas da benn un taol-reveulzi g., argeziad kas da benn un taol-reveulzi g., argeziad kas da benn ur freuz-Stad g., argeziad kas da benn un taol-Stad g., argeziad kas da benn un taol-strap g.

umtaufen V.k.e. rannadus (hat umgetauft) : kemmañ anv udb/u.b., divadeziñ, adenvel.

Umtausch g. (-es, -e) : **1.** eskemm g., eskemm pezh ouzh pezh g., eskemmad g., eskemmadenn b., eskemmerezh g., eskemmidgezh b., trok g., trokerezh g. ; *Umtausch zum Nennwert*, eskemm a-bar g. ; **2.** [arc'hant.] eskemm g.

Umtauschangebot n. (-s, -e) : [armerzh.] *öffentliches Umtauschangebot*, kinnig eskemm foran g.

umtauschbar ag. : [arc'hant.] eiltaladus.

Umtauschbarkeit b. (-) : [arc'hant.] eiltaladusted b.

umtauschen V.k.e. rannadus (hat umgetauscht) : *etwas gegen etwas umtauschen*, trokañ udb ouzh udb all, eskemmañ udb ouzh udb all, eskemmañ udb evit udb all, kemmañ udb ouzh udb all ; *seine Francs umtauschen*, eitalañ e lurioù ; *Euros in Dollars umtauschen*, eskemmañ euroioù ouzh dollarioù ; *einen Schein gegen Kleingeld umtauschen*, dispenn ur bilhed, freuzañ ur bilhed, ober arc'hant bihan diwar ur bilhed, ober skirioù gant ur bilhed, froc'hañ ur bilhed, frec'hiñ ur bilhed, fourtañ ur bilhed, moneizañ ur bilhed.

umteilen V.k.e. (hat umgeteilt) : [Bro-Suis] addasparzhan, adingalañ.

Umteilung b. (-, -en) : [Bro-Suis] dasparzhadur nevez g., dasparzh nevez g., dasparzhidigezh nevez b., ingaladur nevez g., addasparzhadur g., addasparzh g., addasparzhidigezh b., adingaladur g., lodennerezh nevez g.

umtopfen V.k.e. rannadus (hat umgetopft) : treuzpodañ, dibodañ, adpodañ.

Umtopfen n. (-s) : treuzpodañ g., treuzpodadur g., dibodadur g., dibodañ g., adpodadur g., adpodañ g.

Umtrieb g. (-s, -e) : **1.** itrik g., irienn b., iriennad b. ; **2.** [louza.] kor beved ur blantenn g., kelc'hiad buhez ur blantenn g. ; **3.** [Bro-Suis] soursi g., preder g., prederi b., nec'hamant g., nec'h g., trubuilh g., strafuilh g., trabas g., tregas g., charterezh g., chastre g.

Umtriebe ls. : itrikoù ls., iriennoù ls., iriennadoù ls., korvigelloù ls., kavailhoù lies, trikamaradoù ls., ardoù lies, troidelloù ls., troioù-pleg ls., ruilhoù ls., troioù ls., ribouloù ls., roudoù ls. ; *konspirative Umtriebe*, troioù irienniñ ls. ; *seine Umtriebe kenne ich alle*, gouzout a ran e holl ribouloù, gouzout a ouzon e holl droioù, gouzout a ran e holl roudoù.

umtrieb ag. : embregus, divorfil, dever ennañ, prez ennañ, hej ha prez ennañ, charre ennañ, mesk ennañ, birvilh ennañ.

Umtrunk g. (-s) : trinkadenn b. ; *Umtrunk halten*, evañ asambles, yec'hediñ, lavaret yec'hedoù, sevel yec'hedoù ; *für einen kleinen Umtrunk wird es schon reichen*, danvez un drinkadenn 'zo, peadra a zo da bakañ ur banne.

umtun V.k.e. rannadus (tat um / hat umgetan) : lakaat war e zivskoaz ; *einen Mantel umtun*, pakañ e zivskoaz gant ur vantell, mantellañ e zivskoaz, lakaat ur vantell war e zivskoaz, lakaat ur vantell dreist an-unan.

V.em. rannadus : **sich umtun** (tat sich um / hat sich (ak.) umgetan) : klask ; *er tut sich nach einer neuen Stellung um*, emañ o klask ur post-labour nevez.

U-Musik b. (-) : [berradur evit *Unterhaltungsmusik*] sonerezh skañv g., sonerezh diduells g., sonerezh dihuedus g., sonerezh pobl g. [*enebet ouzh E-Musik, sonerezh arzel*].

Umverlegung b. (-, -en) : *die Umverlegung von Truppen*, an addisplegañ rejimantoù g., an addispakañ rejimantoù g.

Umverpackung b. (-, -en) : dreistpakadur g.

umverteilen V.k.e. rannadus (verteilt um / hat umverteilt) : lodennañ en-dro, ingalañ a-nevez, dasparzhañ en-dro, addasparzhañ, adingalañ.

Umverteilung b. (-, -en) : dasparzhadur nevez g., dasparzh nevez g., dasparzhidigezh nevez b., ingaladur nevez g., addasparzhadur g., addasparzh g., addasparzhidigezh b., adingaladur g., lodennerezh nevez g.

umwachsen V.k.e. stag (umwächst / umwuchs / hat umwachsen) : kreskiñ tro-dro da ; *mit Weiden umwachsene Weide*, prad gant haleg o kreskiñ en-dro dezhañ g.

umwallen V.k.e. stag (hat umwallt) : **1.** gronnañ ; *von Nebel umwallt*, gronnet en ur vantellad latar ; **2.** sevel mogerioù-difenn tro-dro da, mogeriañ.

Umwallung b. (-, -en) : moger-dro b., mogerioù-difenn ls., mogerioù-kreñv ls., ramparzhioù ls., mogeriad b., gourizad g.

umwälzen V.k.e. rannadus (hat umgewälzt) : **1.** ruilhal pennboelliñ, penndarevriñ, penndelochennat, penndogiñ, penndrabiñ, penndraouigelliñ, penndraouilh, gwintañ, tumpañ ; *Steine umwälzen*, pennboelliñ mein, treiñ mein ; **2.** neveziañ ; *Luft umwälzen*, neveziañ an aer en amred serr ; **3.** [dre skeud.] reveulziañ, dispac'hañ, eilpennañ, daoubennañ, lakaat pep eil penn, pebeilpennañ, garenebiñ, penndarevriñ, dizalbadiañ, lakaat sac'h-àr-sac'h, cheñch penn d'ar vazh, treiñ penn d'ar vazh, trokañ penn d'ar vazh, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin.

umwälzend ag. : [dre skeud.] disheñvel-krenn diouzh kent, reveulzius.

Umwälzpumpe b. (-, -n) : [tekn.] riboul neveziañ en amred serr g., pomp neveziañ en amred serr g., amreder g. [*liester amrederioù*].

Umwälzung b. (-,-en) : 1. nevezidigezh an aer pe an dour en amred serr b. ; 2. [dre skeud.] reveulzi b., dispac'h g., kaouad avel-gorbell b./g., barrad avel-gorbell g., eilpenn g., eilpennadur g., eilpennadeg b., trummgemm g., fuilh g., troc'h g., kemm bras g., strofsadenn gefredel b. ; *Umwälzungen stehen vor der Tür*, hep dale e vo cheñchamantoù bras da gaout ; *der Klerus erlebte große Umwälzungen*, un dispac'h bras a oa bet war ar veleien.

Umwälzwerk n. (-s,-e) : [tekn.] kreizenn dourredan pompañ-troellrodañ b.

umwandelbar ag. : 1. amgemmus, ... a c'haller cheñch, ... a c'haller kemmañ, ... a c'haller treuzfurmiñ, treuzfurmadus, treuzkemmadus ; 2. [arc'hant.] troadus, eskemmadus, eskemmus, eitaladus.

Umwandelbarkeit b. (-) : amgemmused b., treuzfurmadused b., treuzkemmadused b.

umwandeln V.k.e. rannadus (hat umgewandelt) : 1. cheñch, neuzneveziñ, treuzfurmiñ, kemmañ, daskemmañ, tregemmañ, treuzkemmañ, amgemmañ, metamorfekaad, treiñ, distresañ, ; *den Sinn einer Aussage umwandeln*, distresañ komzoù u.b., findaoniñ komzoù u.b., distreiñ komzoù u.b. diouzh o ster ; *in Departements umwandeln*, departamantelaat ; [gwir] amgemmañ, neveziñ ; *eine Strafe umwandeln*, amgemmañ ur c'hastiz, amgemmañ ur gosc, fuajiñ, skañvaat ur c'hastiz, digreskiñ ur c'hastiz ; *einen Vertrag umwandeln*, adsinañ ur gevrat, neveziñ ur gevrat ; *eine Ackerfläche in Grünland umwandeln*, lakaat douar-gounit dindan beuriñ, lakaat douar-gounit edan beurle ; 2. [stlenn.] amdreiñ ; 3. [kimiezh] *durch Pyrolyse umwandeln*, gwreznanañ.

V.em. rannadus : **sich umwandeln** (hat sich (ak.) umgewandelt) : cheñch, treiñ e ; *der Regen hat sich in Nebel umgewandelt*, aet eo ar glav e brumenn ; *sich in sein Gegenteil umwandeln*, cheñch penn evit penn (tu evit tu), mont war an tu gin (an tu enep), en em lakaat bep eil penn, treiñ en e eneb (en e gontrol) ; *sich in Kohle umwandeln*, glaouekaad.

umwandelnd ag. : treuzkemmus.

Umwanderung b. (-,-en) : [relij.] troveni b.

Umwandler g. (-s,-) : [tekn.] treuzfurmer g. [*liester treuzfurmerioù*].

Umwandlung b. (-,-en) : 1. kemm g., neuznevezadur g., cheñchamant g., treuzfurmadur g., treuzfurmadurezh b., treuzfurmidigezh b., daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g., tregemmadur g., treuzkemm g., treuzkemmadur g., treuzkemmadenn b., metamorfekadur g., metamorfekaad g. ; *in Umwandlung begriffen*, o cheñch, o tont cheñch warnañ, o tont cheñchamant ennañ ; *Umwandlung in Departements*, departamanteladur g., departamantelaat g. ; 2. [arc'hant] *Umwandlung von Reserven*, postadur miradoù arc'hant g. ; *Umwandlung einer Schuld*, amdroadur un dle g. ; 3. [kimiezh] treuzkemmañ g., treuzkemm g., treuzkemmadur g., treuzkemmadenn b. ; *tautomere Umwandlung*, treuzkemmadur taotomer g., treuzkemmadenn daotomer b. ; 4. [gwir] amgemmadur g. ; *Umwandlung der Strafe*, *Strafumwandlung*, amgemmadur ar c'hastiz g., amgemmadur ar gosc g.

Umwandlungsprozess g. (-es,-e) : argerzh an treuzfurmadur g., treuzfurmadur g., treuzfurmadurezh b., treuzfurmidigezh b., treuzkemmañ g., treuzkemm g., treuzkemmadur g.

umwechselbar ag. : troadus, eskemmadus, eskemmus.

Umwechselbarkeit b. (-) : troadusted b., troaduster g., eskemmused b., eskemmuster g.

umwechseln V.k.e. rannadus (hat umgewechselt) : 1. eskemmañ ; *eine Banknote gegen Gold umwechseln*, eskemmañ ur bilhed-bank ouzh aour ; *Euros in Dollars*

umwechseln, eskemmañ euroioù ouzh dollarioù ; *einen Schein gegen Kleingeld umwechseln*, dispenn ur bilhed, freuzañ ur bilhed, ober arc'hant bihan diwar ur bilhed, ober skirioù gant ur bilhed, froc'hañ ur bilhed, frec'hiñ ur bilhed, fourtañ ur bilhed, moneizañ ur bilhed ; 2. treiñ ; *die Felder umwechseln*, treiñ an eostoù, lakaat an eostoù da dreiñ.

V.gw. rannadus (haben umgewechselt) : pebeilañ

Umwechsellung b. (-,-en) : 1. pebeil g., pebeilad g., pebeiladur g., pebeilañ g. ; 2. eskemm g., eskemmadenn b., eskemmerezh g.

Umwechsellungskurs g. (-es,-e) : feur eskemm g.

Umweg g. (-s,-e) : 1. hent-distro g., hent-tro g., tro b., distro b./g., kammdro b., hent kammdroius g., kammigell b., troidell b., kildroenn b. ; *einen Umweg machen*, ober un distro, ober ur gammdro, korntroiañ, ober tro, ober ur gildroenn, klask tro d'e hent, reiñ tro d'e hent, ober tro an impot ; *viele Umwege machen*, treiñ ha distreiñ ; *einen Umweg von fünf Kilometern machen*, dont da glask pemp kilometr tro ; *neben der Kirche lohnt auch das Rathaus den Umweg*, estreget an iliz 'zo da welet, an ti-kêr a dalv ar boan (a dalv ur sell) ivez - estreget an iliz 'zo da welet, an ti-kêr a zo danvez ur sell ennañ ivez - e-skeud an iliz e talvez an ti-kêr ur sell ivez ; *für diese Kirche lohnt sich der Umweg*, an iliz-se a dalv ar boan (a dalv ur sell) - an iliz-se a zo danvez ur sell enni - an iliz-se a talvez ur sell ; 2. [dre skeud.] troidell b., troenn b., troidellegezh b., troidellerezh g., korvigell b., ardivinkoù ls., korvigellerezh g., kammdro b., dispieg g., kildro b., kildroenn b., kildroad b., kildroad b., kilbleg g., kammigell b., tun g., luz g. ; *auf Umwegen*, dre droioù-pleg, en ur dreuzellañ, en ur droidellañ, gant doareoù dieeun, gant troidelloù, gant finesa, dre finesa, a-dreuz, en un doare troidellus, gant kildroioù, dre gammdroioù, a-dro, en ur ober tro ; *er hat ihn auf Umwegen angegriffen*, aet eo bet dezhañ a-dro ; *ohne Umwege*, war-eeun, digamambre, divaniel, diorbid, digompliment, netra dreist, hep tamm kildroenn ebet.

Umweghandlung b. (-,-en) : [bred.] monead ar c'horn-tro g.

umwehen¹ V.k.e. stag (hat umweht) : c'hwezhañ tro-dro da.

umwehen² V.k.e. rannadus (hat umgeweht) : c'hweniañ en ur c'hwezhañ warnañ, diskar en ur c'hwezhañ warnañ.

Umwelt b. (-) : 1. endro g., endroadur g., umwelt g., amved g., amvevad g., trevva g. ; *eine der Kultur (dat.) förderliche Umwelt*, un endro lañsus d'ar sevenadur g. ; 2. metoù g. [*liester meteier*], amva g., diardro b., ardremez g., endro g. ; *die Verschmutzung der Umwelt bekämpfen*, difenn an endro, gwareziñ an endro, kaeañ ouzh saotradur an endro ; *Anpassung an die Umwelt*, azasadur d'ar metoù g. ; *die natürliche Umwelt*, ar metoù naturel g. ; *der Umwelt einen gewaltigen Dienst erweisen*, rentañ ur servij dreist d'an endro, rentañ ur servij dispar d'an endro, rentañ ur vad dreist d'an endro, rentañ ur ur vad dispar d'an endro.

Umwelt- : ... trevvael, ... ekologe, ... ekologel, ... diwar-benn an trevva, ... diwar-benn an endro.

Umweltalarm g. (-s,-e) : galv diwall ouzh ur gwallreuz trevoniel g., galv diwall ouzh ur gwallreuz ekologel g.

Umweltallergie b. (-,-n) : [mezeg.] allergiezh ouzh saotradur an endro b.

Umweltauswirkung b. (-,-en) : skog war an endro g., skog trevvael g.

Umweltauto n. (-s,-s) : karr-tan doujus ouzh an endro g.

Umweltampel b.(-,-n) : [goueleier trilih] gouloù ruz ma laz ar blenier e geflusker dirazañ g.

Umweltbeauftragte(r) ag.k. g./b. : kefridiad karget eus an endro g., kefridiadez karget eus an endro b.

umweltbedingt ag. : levezonet gant an endro (an amva).

Umweltbedingungen ls. : doare an endro g. ; *ungünstige Umweltbedingungen*, redi naturel g. ; [bev.] *extreme Umweltbedingungen*, metoù eizhañ g.

Umweltbelastung b. (-,-en) : noazadur trevoniel g., noazadur ekologel g., saotradur an endro g.

umweltbewusst ag. : emouez ouzh kudennoù an endro.

Umweltbewusstsein n. (-s) : emouezded ouzh kudennoù an endro b.

Umweltdelikt n. (-s,-e) : felladenn drevvael b., felladenn a-enep an endro b.

Umweltengel g. (-s,-) : ekolabel g., label ekologel g. [*aroueziet gant un ael* : Engel].

Umweltentgiftung b. (-,-en) : disaotradur g., disaotrañ g.

Umweltentgiftungsmittel n. (-s,-) : disaotrer g. [*liester disaotrerioù*].

Umweltentseuchung b. (-,-en) : disaotradur g., disaotrañ g.

Umweltentseuchungsmittel n. (-s,-) : disaotrer g. [*liester disaotrerioù*].

Umwelterziehung b. (-) : stignad kelaouiñ-kizidikaat ouzh gwarez an endro dre an deskadurezh g.

Umweltforscher g. (-s,-) : ekologiezhour g., trevoniezhour g.

umweltfreundlich ag. : doujus ouzh an endro, bevzispennadus, ansaotrus, mat evit an endro, ekologel, disaotr ; *umweltfreundliches Papier*, paper atoret g., paper adaozet g. ; *umweltfreundliches Auto*, karr disaotr g.

Umweltgift n. (-s,-e) : danvez noazus evit an endro g., danvez ekopistrius g., danvez dañjerus evit an endro g.

Umwelthormone ls. : [mezeg.] strafuilheroù enborc'hadel ls.

Umweltingenieur g. (-s,-e) : ijinour ekologiezhour g., ijinour trevoniezhour g.

Umweltkatastrophe b. (-,-n) : dirfeud trevoniel g., gwallreuz trevoniel g., dirfeud ekologel g., gwallreuz ekologel g.

Umweltkrankheit b. (-,-en) : [mezeg.] kleñved degaset gant saotradur an endro g.

Umweltkriminalität b. (-) : torfedoù ouzh an endro ls., torfedoù trevvael ls.

Umweltminister g. (-s,-) : ministr an endro g., maodiern an endro g.

Umweltministerium n. (-s,-ministerien) : ministrerezh an endro g.

Umweltnorm b. (-,-en) : reolad trevvael b., reolad enepsaotradur b.

Umweltorganisation b. (-,-en) : aozadur gwareziñ an endro g.

Umweltpapier n. (-s,-e) : paper atoret g., paper adaozet g.

Umweltpolitik b. (-) : politikerezh war-dachenn an endro g.

Umweltsanierung b. (-,-en) : disaotradur an endro g., disaotrañ g.

Umweltschäden ls. : gwalloù trevoniel ls., gwalloù ekologel ls., noazadurioù trevoniel ls., noazadurioù ekologel ls.

umweltschädlich ag. : saotrus, noazus d'an endro.

Umweltschädlichkeit b. (-) : skog war an endro g. ; *die Umweltschädlichkeit vermindern*, bihanaat ar skog war an endro.

umweltschonend ag. : doujus ouzh an endro, bevzispennadus, ansaotrus, mat evit an endro, ekologel.

Umweltschutz g. (-es) : gwarez an endro g., gwarezerezh an endro g., diwallerezh an endro g.

umweltschützend ag. : enepsaotradur.

Umweltschützer g. (-s,-) : gwarezer an endro g., diwaller an endro g., mignon an endro g., endroader g., ekologour g.

Umweltschützerin b. (-,-nen) : gwarezerez an endro b., diwallerez an endro b., mignonez an endro b., endroaderez b., ekologourez b.

Umweltschutzmaßnahme b. (-,-n) : diarbenn diwall an endro g., diarbenn gwareziñ an endro g., darbar da wareziñ an endro g., darbar diwall an endro g., diarbenn enepsaotradur g.

Umweltschutzorganisation b. (-,-en) : kevredad gwareziñ an endro g.

Umweltschutzorganisationen ls. : emsav ekologel g.

Umweltschutzpapier n. (-s) : paper adaozet g., paper atoret g.

Umweltsünder g. (-s,-) : saotrer g.

Umweltsünderin b. (-,-nen) : saotrez b.

umweltverschmutzend ag. : saotrus.

Umweltverschmutzer g. (-s,-) : saotrer g.

Umweltverschmutzerin b. (-,-nen) : saotrez b.

Umweltverschmutzung b. (-) : saotradur an endro g., saotridigezh an endro b. ; *Spitzenwert im Bereich Umweltverschmutzung*, barr saotradur g.

umweltverträglich ag. : ansaotrus, mat evit an endro, ekologel, doujus ouzh an endro.

Umweltverträglichkeitsstudie b.(-,-n) : studiaden skogañ b., studi skog war an endro g.

Umweltzeichen n. (-s,-) : ekolabel g., label ekologel g.

umweltzerstörend ag. : dismantrus evit an endro, gwastus evit an endro, drastus evit an endro.

Umweltzerstörer g. (-s,-) : dismantrer an endro g., gwaster an endro g., gwastaour an endro g., gwastaer an endro g., draster an endro g., distrujer an endro g., dispenner an endro g.

umwenden V.k.e. rannadus (wendete um / wandte um // hat umgewendet / hat umgewandt) : treiñ tu evit tu, treiñ war an tu enep, treiñ war an tu all, garenebiñ, treiñ tu da, treiñ evit tu, distreiñ, eilpennañ, lakaat pep eil penn, cheñch tu da ; *Heu umwenden*, fichañ foenn, teuler foenn, treiñ foenn, fuilhañ foenn, teuler foenn er vann evit cheñch tu dezho, ober ur mesk d'ar foenn ; *die Seiten eines Buches umwenden*, treiñ pajennoù ul levr ; *bitte umzuwenden*, lennit pezh 'zo war an tu enep mar plij ; *eine Crêpe umwenden*, treiñ ur grampouezhenn ; *eine Crêpe durch Werfen umwenden*, tripal ur grampouezhenn er baelon ; [tr-I] *wie man eine Hand umwendet*, en un dro zorn, en un taol dorn, en un taol krenn, en un dro-zorn, ken buan, ken aes ha tra, ken aes all, a-aes-vat, aes-ral, aes-kenañ, aezet-kaer, hep reiñ bec'h, evel un dudi, koulz all, ken bravik ha tra, brav-bras, kerkent (kenkent) hag ar ger, kerkent (kenkent) ha lavaret, en un taol-kont, en un toulpaz, en ur par berr, en un taol berr, amzer sutal, a-raok kaout amzer da lavaret ba, prim ha brav, war ar prim, war an tizh, trumm-ha-trumm, prim-ha-prim, en un hunvre, diwar sav, en ur serr-lagad, diouzhtu-kaer, diouzhtu-dak, ken buan (ken prim) hag an avel, etre ur sell hag ur gwel, hep kaout amzer d'en em glask, [dispredet] en ur gaouad.

V.gw. rannadus (wendete um / wandte um // hat umgewendet / hat umgewandt) : ober un hanterdro, treiñ en-dro diwar an hent, mont en-dro diwar an hent, dont en-dro diwar an hent, distreiñ diwar hanter hent, distreiñ, dont en-dro, mont en-dro, dont war e giz.

V.em. rannadus : **sich umwenden** (wendete sich um / wandte sich um // hat sich umgewendet / hat sich umgewandt) : disgweañ war an tu all, en em dreiñ war an tu all, cheñch tu, cheñch kostez ; *sich (ak.) nach jemandem umwenden*, treiñ e benn da sellet ouzh u.b., treiñ (en em dreiñ) ouzh (war-du, etrezek, etramek) u.b., distreiñ da sellet ouzh u.b., treiñ da sellet ouzh u.b., distreiñ war e giz da sellet ouzh u.b.

umwerben V.k.e. stag (umwirbt / umwarb / hat umworben) : **1.** *ein Mädchen umwerben*, ober (tailhiñ) al lez d'ur plac'h yaouank, kañjoliñ ur plac'h, kenderc'hel al lez, P. klask teurel e diner e botez ur plac'h bennak ; **2.** *jemanden umwerben*,

lakaat e studi evit gounit u.b., c'hoari (poursuiñ, pouezañ) war u.b., kavailhañ evit kaout grasoù mat u.b., frotañ skant d'u.b. en e gein, frotañ e askell d'u.b., klask bezañ deuet mat d'u.b., klask bezañ erru mat gant u.b., klask bezañ douget gant u.b., lubaniñ u.b., likaouiñ ouzh u.b., likaouiñ u.b., ardaouiñ ouzh u.b., klask en em dremen ouzh u.b., klask en em dremen diouzh u.b., klask dont mat gant u.b., P. en em lipat ouzh u.b.

umwerfen V.k.e. rannadus (wirft um / warf um / hat umgeworfen) : 1. lakaat war e zivskoaz ; *einen Mantel umwerfen*, pakañ e zivskoaz gant ur vantell, mantellañ e zivskoaz, lakaat ur vantell war e zivskoaz, lakaat ur vantell dreist an-unan, en em c'holeiñ gant ur vantell.

2. diskar, distroadañ, skubañ, pilat, ruilhat, penndrabiñ, penndraouigelliñ, penndraouilhat, pennboelliñ, penndarevriñ, penndelochennat, penndogiñ, kas da rudellat, tintañ, diemprañ, lakaat war e c'henoù, lakaat war e benn, treiñ tu evit tu, treiñ war e c'henoù, eilpenñañ, garenebiñ, troc'holiañ, lakaat tu evit tu, lakaat war an tu enep, lakaat war an tu gin, lakaat pep eil penn, tuginañ, distreiñ, findaoniñ d'an douar, tumpañ, gwintañ, gwintellañ ; *ein Glas umwerfen*, tintañ ur werenn ; *Kegel umwerfen*, diskar (foeltrañ, skubañ, kouezhañ) kilhoù ; *acht Kegel umwerfen*, kouezhañ eizh kilh, diskar eizh kilh, skubañ eizh kilh, foeltrañ eizh kilh ; *der Sturm hat den Baum umgeworfen*, gant ar gorventenn eo bet frapet ar wezenn er-maez eus an douar ; *diese Nachricht hat uns umgeworfen*, gwallskoet (mantret) e oamp bet gant ar c'heloù-se, pebezh bazhad hor boa bet gant ar c'heloù-se, diskaret e voemp gant ar c'heloù-se, distroadet oamp bet penn-kil-ha-troad gant ar c'heloù-se, distroadet glez oamp bet gant ar c'heloù-se, ha pa vefe kouezhet an neñv warnomp ne vefe ket bet gwashoc'h, trevariet e oa bet hor penn gant ar c'heloù-se, mantret tout e oamp bet gant ar c'heloù-se, trelatet e oamp bet gant ar c'heloù-se, treboulet e oamp bet gant ar c'heloù-se, baduellet e voemp gant ar c'heloù-se, trechalet e oamp bet gant ar c'heloù-se, strabouilhet e oamp bet gant ar c'heloù-se, trefuet e oamp bet gant ar c'heloù-se, dall e oamp aet gant ar c'heloù-se, trejbouliñ hor boa graet gant ar c'heloù-se, skoelf (skoelfet, trelatet, alvaonet holl, trefuet holl) e oamp bet gant ar c'heloù-se, ar c'heloù-se en doa graet deomp stonkañ gant ar sabatur, sebezennet tout e oan bet gant ar c'heloù-se.

3. [dre skeud.] eilpenñañ, daoubennañ ; *einen Plan umwerfen*, difoeltrañ (dic'hastañ, eilpenñañ, freuzañ, findaoniñ, tanfoeltrañ) ur raktres.

umwerfend ag. : da sabatuiñ, da sabaturiñ, boemus, entanus, trelatus, atizus, estlamm, estlammus, mezevellus, mezvus, bamus, marzhus, dispar ; *das ist ja umwerfend !* peadra a zo da bilat un den ! peadra a zo da vamañ ! peadra a zo da vout balpet ! gouest eo da bilat ac'hanoc'h ! spontus eo ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! chom a ran war va c'hement all, chom a ran skodeget o klevet kement-se, sabatu et mik on o klevet an dra-se, chom a ran abafet lip, stabanet on, tapet lopes on, badaouet on o welet an dra-se, chom a ra balc'h va genoù o welet kement-se, kement-se a daol ac'hanon en alvaon, ha pa gouezhe an neñv warnon ne vefe ket gwashoc'h ; *schau mal das große Schiff da, einfach umwerfend !* ha gwelet ac'h eus ar vag vras aze, ur bam ! ; *das ist nicht gerade umwerfend, das ist nichts Umwerfendes*, ne c'hwit ket, n'eus ket peadra da chom bamet dirak an dra-se, n'eo ket kur, n'eo ket dreist, n'eo ket dispar.

umwerten V.k.e. rannadus (hat umgewertet) : treuztalvoudekaat, prizañ a-nevez, priziañ a-nevez.

Umwertung b. (-,-en) : *die Umwertung aller Werte (Nietzsche)*, treuztalvoudekadur an holl dalvoudoù, tuginadur an holl dalvoudoù g., eilpennadur an holl dalvoudoù g.

umwickeln V.k.e. rannadus ha stag (hat umwickelt / hat umgewickelt) : korvigellañ, pakañ, farlokañ, gronnañ, dastum, roltañ, rolliñ, gweañ, gwedennañ, gwildronañ, kordigellañ, steuñviñ, ober troioù gant, moullañ, gwiskañ, klozañ ; *eine Mumie mit Binden umwickeln*, lurellañ ur valzamegenn ; *das Silberstück war mit einem Tuch umwickelt*, ar pezh arc'hant a oa gronnet en ul lien, ar pezh arc'hant a oa paket en ul lien, moulet e oa ul lien en-dro d'ar pezh arc'hant ; *seine Hand war mit einem Verband umwickelt*, paket e oa e zorn gantañ, e zorn a oa lienet ; [labour-douar] *Bäume mit Stroh umwickeln*, plouzañ gwez, koloañ gwez.

Umwicklung b. (-,-en) : golo g., goloenn b., goloadur g., gronnadur g., gronn g., gronnañ g., gwedennezh g.

umwidmen V.k.e. rannadus (hat umgewidmet) : treuzfurmiñ, dastreiñ, treiñ ; *Agrarland in Bauland umwidmen*, ober eus un dachenn labour-douar un takad sevel-tiez.

umwiden¹ V.k.e. rannadus (wand um / hat umgewunden) : pakañ, pakata, farlokañ, gronnañ, dastum, rollañ, rodellañ, roltañ, rolliñ, punañ, enboullaat, enboullañ, gwildronañ, kordigellañ ; *etwas mit etwas umwiden*, lakaat udb en dro d'udb all.

umwiden² V.k.e. stag (umwand / hat umwunden) : garlantezañ.

umwittern V.k.e. stag (hat umwittert) : kilhañ, kalc'hiañ, enkelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, bezañ en e dro ; *von Gefahren umwittert*, en ur blegenn gwall arvarus, e-kreiz ar brasañ dañjerioù, kant dañjer ha kant all war e hent, skeudik an taol gantañ.

umwohnend ag. : amezek, a-gichen, diwar-dro.

Umwohner ls. : amezeien ls.

umwölken V.k.e. stag (hat umwölkt) : koumoulañ, koabrennañ.

V.em. stag : **sich umwölken** (hat sich (ak.) umwölkt) : 1. koabrenniñ, moriñ, drusaat, koumoulañ, kargañ ; *der Himmel umwölkt sich*, koabrenniñ (moriñ, drusaat, koumoulañ, kargañ) a ra an amzer, koumoulek e teu an amzer da vezañ, koumoul a zo o tont en (war an) oabl, emañ an amzer o stankañ ; *der Himmel hat sich umwölkt*, drusaet he deus an amzer, gwall zu (gwall goumoulek, morennek, kudennek) eo deuet an oabl da vezañ, gwall drubuilhet eo deuet an amzer da vezañ, koc'henn a zo war an heol, ur fallaenn a zo war an heol, koc'hennañ a ra an amzer, mouchet eo an heol ; 2. *seine Stirn umwölkt sich*, duaat a ra e selloù, teñvalaat a ra e benn, krue e teu e benn da vezañ, dont a ra koumoul war e dal, dont a ra ur goumoulenn war e dal, dont a ra ur goumoulenn da deñvalaat e dal, dont a ra moan e benn, dont a ra hir e vailh, dont a ra hir e fri.

umwühlen V.k.e. rannadus (hat umgewühlt) : c'hwiliañ, turlutañ e, farbotañ e, farbotañ (udb), dispac'hañ, firbouchañ e, furchal e, furchata e, ober ar furch e, ober furch e, ober furch ha klask e, turmuch e, c'hwiliañ e, brellañ e, furgutañ e, fojal, fojañ, fojiñ, tourc'hellat, skrabellat, gozellat, turiañ, pigosat ; *den Boden umwühlen*, turiañ an douar, finouc'hellañ, gozellat, pigosat an douar ; *die Wildschweine sind dabei, den Boden umzuwühlen*, emañ ar moc'h-gouez o turiañ douar, emañ ar moc'h-gouez o fojal (o hoc'hellat, o finouc'hellañ).

umzäunen V.k.e. stag (hat umzäunt) : kaeañ, klozañ, kaelat, kaeliañ, kleuziañ ; *umzäunt*, klotz, kaelat ; *umzäunte Weide*, klotz g., klotiad g. ; *von einer Hecke umzäunt*, garzh et ; *eine Hecke umzäunte den Garten*, ur c'harzh a gloze war al liorzh, ur c'harzh a gloze al liorzh.

Umzäunung b. (-,-en) : sklotur g., kael b., garzh b., kleuz g., kae g., kaead g.

umziehen¹ V.em. stag : **sich umziehen** (umzog sich / hat sich (ak.) umzogen) : *der Himmel umzieht (bezieht) sich*, drusaat

(moriñ) a ra an amzer, gwall zu (koumoulek, morenn) e teu an oabl da vezañ, trubuilhet e teu an amzer da vezañ, moriñ a ra an amzer.

umziehen² V.gw. rannadus (zog um / ist umgezogen) : dilojañ, dianneziñ, ober cheñch-ti, treiñ annez, treiñ ti, digëriañ, digëriñ, ober e ziloj ; *nach Berlin umziehen*, mont da Verlin da chom, *in ein anderes Stadtviertel umziehen*, *in einen anderen Stadtteil umziehen*, digarteriañ ; *als seine Eltern starben, zog er in die Stadt um*, war marv e dud ez eas e kêr da chom ; *in den ersten Stock umziehen*, mont d'ar c'hentañ estaj da chom ; *in eine andere Wohnung umziehen*, cheñch rann, dilojañ, mont d'ur rann, all d'ober e annez, ober cheñch-ti, treiñ rann, treiñ annez, dont en ur rann nevez da annez.

V.k.e. rannadus (zog um / hat umgezogen) : cheñch dilhad da, cheñch e zilh da ; *ein Kind umziehen*, cheñch dilhad d'ur bugel, cheñch e zilh d'ur bugel.

V.em. rannadus : **sich umziehen** (zog sich um / hat sich (ak.) umgezogen) : cheñch dilhad, cheñch e zilh, treiñ dilhad ; *ich muss mich umziehen*, ret eo din cheñch va dilhad, ret eo din treiñ dilhad.

Umziehleute ls. : dilojerien ls., diannezerien ls.

umzingeln V.k.e. stag (hat umzingelt) : kilhañ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, kaeliañ, bezañ tu-ha-tu da, bezañ en e dro, lakaat seziz war, sezizañ, sichañ, sterniañ en-dro da, lakaat ar c'helc'h war ; *die Sadt ist umzingelt*, gronnet eo kêr ; *umzingelndes Meer*, mor trobarzhel g.

Umzingelung b. (-,-en) : enkelc'hiadur g., kelc'hiadur g., seziz b., gronn g., gronnadur g., sich g., kaeliadur g.

Umzug g. (-s,-züge) : 1. dilojadenn b., dilojadeg b., diloj g., dilojerezh g., diannezadur g., diannezadenn b., diannezadeg b. ; *der Termin für den Umzug war fällig und sie hatten noch keine neue Unterkunft gefunden*, an termen a oa degouezhet dezho da zilojañ hep n'o doa kavet lec'h ebet evit repuiñ ; 2. dibunadeg b., dibunadur g., dibunerezh g., ambrougadeg b., ambroug g., heul g., heuliad g., kerzhadeg b., tremenadeg b. ; *feierlicher Umzug*, lidambroug g., lidkerzh g., lidkerzhadeg b., prosesion g.

Umzugsfirma b. (-,-firmen) : embregerezh diannezañ g.

Umzugskosten ls. : mizoù dilojañ ls.

Umzugsunternehmen n. (-s,-) : embregerezh diannezañ g.

Umzugsteilnehmer g. (-s,-) : ambrouger g., amheulier g.

UN b. (-) : [berradur evit **United Nations**] *die UN*, ABU g. [Aozadur ar Broadoù Unanet], ar Broadoù Unanet ls.

UN- : ... ABU, ... ar Broadoù Unanet.

un- : rakger hag a verk ar c'hontrol, an diouer pe an ezvezañs : hep, kuit a, di-, dis-, diz-, an-, am-.

unabänderlich ag. : 1. digemmus, digemm, divrall, didorrus, hep eskemm, digemmadus, andaralladus, ... na c'heller ket darallañ. ; *sich ins Unabänderliche fügen*, plegañ d'ar red, en em ober diouzh an amzer, en em ober diouzh e blanedenn, gouzañv e blanedenn, plegañ d'e blanedenn, asantiñ d'e blanedenn, heuliañ e donkadur, soublañ d'e donkadur, doujañ d'e donkadur, dougen e blanedenn, dougen e groaz, habaskteriñ ouzh e blanedenn ; 2. [gwir] hep engalv, didorradus.

Unabänderlichkeit b. (-) : 1. digemmaduster g., digemmadusted b., digemmusted b., digemmuster g., digemm g., divralldest b., divrallder g., andaralladusted b. ; 2. [gwir] didorradusted b.

unabbüßlich ag. : dibardon.

unabdingbar ag. : groñs, dilamadus ; *dieser Punkt ist für uns unabdingbar*, nac'h a reomp groñs pep treuzvarc'had war ar poent-se.

unabhängig ag. : 1. dizalc'h, dieub, distag, dishual, disuj, frank, emskor, digabestr, dilas, dieil ; *unabhängiges Denken*, dizalc'hted spered b. ; *von etwas / von jemandem unabhängig sein*, bezañ dizalc'h diouzh udb / diouzh u.b. ; [film] *unabhängiger Produzent*, produer dizalc'h g. ; 2. [mat.] dizalc'h ; *affin unabhängig*, dizalc'h ent-keouenn ; *linear unabhängig* Vektor, sturiadell dizalc'h b.

Adv. : ent-dizalc'h.

araog. : *unabhängig von* ..., hep sellet ouzh ..., hep ober stad eus ..., hep derc'hel stad eus ..., hep derc'hel kont eus ...

Unabhängigkeit b. (-) : 1. dizalc'h g., dizalc'hiezh b., dizalc'hted b., dizalc'hter g., dishualdest b., dishualder g., frankiz b. ; *wirtschaftliche Unabhängigkeit*, emvastañ g., emvasterezh g., dizalc'hted armerzhel b. ; *finanzielle Unabhängigkeit*, emrended kelligel b. ; *geistige Unabhängigkeit*, dizalc'hted spered b. ; 2. [polit.] dizalc'hiezh b. ; *nationale Unabhängigkeit*, dizalc'hiezh vroadel b. ; *die Unabhängigkeit der Bretagne*, dizalc'hiezh Breizh b.

Unabhängigkeitsbefürworter g. (-s,-) : dizalc'hour g.

Unabhängigkeitsbewegung b. (-,-en) : [polit.] emsav dizalc'hour g.

Unabhängigkeitserklärung b. (-,-en) : [polit.] disklêriadur an dizalc'hiezh g.

Unabhängigkeitskrieg g. (-s,-) : brezel a zizalc'hidigezh g., brezel dieubiñ g.

unabkömmlich ag. : divak, divagidik, dalc'het e lec'h all ; [Ju] *jemanden unabkömmlich stellen*, aotren u.b. d'ober e goñje diwezhatoc'h, aotren ma taleo u.b. e amzer soudard, goursezañ e amzer soudard d'u.b.

unablässig ag./Adv. : hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, diehan, dizehan, diastal, dispan, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, didav, harz-diharz, taol-ha-taol, bep frap, hep ec'hoaz, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep arsav, diouzh ur sach, hep digeinañ, hep remzi, da bep mare ; *die Auswüchse der Natur werden durch die unablässige Arbeit des Menschen ausgeglichen*, garvder an natur a vez kempouezet gant labour diehan an den.

unablöslich ag. : [arc'hant.] ... na c'haller ket ardalañ, andastaladus ; *unablösliche Anleihe*, amprest startaet g.

unabnehmbar ag. : anhelam, ... na c'heller ket lemel, dilamadus.

unabnehmbarkeit b. (-) : anhelamdest b., dilamadusted b.

unabonniert ag. : digoumanant.

unabsehbar ag. : 1. ... na c'haller ket bezañ rakwelet, anrakweladus ; 2. bras-divent.

unabsetzbar ag. : didorradus, ... na c'heller ket terriñ, ... na c'heller ket digargañ, ... na c'heller ket dizorniañ ; *unabsetzbarer Besitzer*, perc'henn digemmus g.

Unabsetzbarkeit b. (-) : didorradusted b.

unabsichtlich ag. : andiarvenn, dre zisoñj, hep soñj dezhañ, a-enep e c'hrad, diratozh, diyoul, hep youl, dirat, hep gouzout d'an-unan, hep rat dezhañ, hep soñjal, dre zievezh.

unabtretbar ag. : andilezadus.

Unabtretbarkeit b. (-) : andilezadusted b.

unabweisbar ag. / **unabweislich** ag. : ... na c'heller ket nac'h, groñs.

unabwendbar ag. : didec'hus, dibellaus, tonket, ... a zle c'hoarvezout, lakaet da erruout, diflach, distourmus, didrec'hus, merket, dibedennus, diremed, anhepkoradus, ... n'eur ket evit diarbenn, ... na c'heller ket hepkoriñ ; *unabwendbares Schicksal*, planedenn merket b., planedenn tonket b., planedenn donket b., planedenn diflach b., planedenn diremed b., planedenn dibedennus b. (Gregor) ;

der Tod ist unabwendbar, ouzh ar marv n'eus ket a remed - mervel 'zo ret hag ouzh ar red n'eus ket a remed, nemet kouezhañ e-kreiz redek - tonket eo da bep hini mervel - lakaet eo da bep hini mervel - louzoù 'zo ouzh pep droug, nemet ar marv a ve - diremed eo ar marv - rankout mervel a zo ul lezenn na c'haller ket terriñ ode warni evit mont hebiou.

Unabwendbarkeit b. (-) : didec'husted b.

unachtsam ag. : dievezh, diaked, dibled, dibarfet, digas, euver, gwaliek, amlez, lezober, lureek, disoñj, laosk ; *unachtsamer Mensch*, amlez g. [*liester amlezed*], gwalleg g. [*liester gwalleged*].

Adv. : hep lakaat evezh, hep evezh, ent-dievezh.

Unachtsamkeit b. (-) : dievezhded b., dievezh g., dievezhiegezh b., dibled g., dibarfeted b., disoñjerezh g., amlez g., diankadenn b., diaked g., mank a eveshaat g., lezober g., laoskentez b., laoskoni b., taol-laoskentez g., taol gwallegezh g. ; *aus Unachtsamkeit*, dre zievezhded, dre zievezh, a-zievezh, dre zievezhiegezh, dre amlez, dre zisoñj / hep soñj (Gregor), defot teurel evezh, defot lakaat evezh, dre un taol dievezhded, hep teurel evezh, hep soñjal, mank a eveshaat ; *ich habe es aus Unachtsamkeit getan*, disoñj em boa graet an dra-se, ne oa ket em mennozh ober an dra-se ; *ein Moment der Unaufmerksamkeit*, ur prantad skañvadurezh (dievezhiegezh, laoskentez) g., un dievezhiadenn b., un taol dievezhded g., un diankadenn b., un taol gwallegezh g.

unadelig ag. : partabl, dinobl, bilen.

unähnlich ag. : disheñvel, disheñval, dispar.

Unähnlichkeit b. (-) : disheñvelded b., disheñvelder g., disparelezh b.

unanfechtbar ag. : antagadus, diargadus, ... na c'heller ket tagañ, ... na c'heller ket argadiñ, diarvar, diarvarus ; *er hat unanfechtbare Argumente angeführt*, kinniget en doa arguzennoù difazi (reizh, disi, diziabennus, diflach), kinniget en doa arguzennoù na c'haller ket toullañ dindano.

unangebaut ag. : [labour-douar] *unangebauter Boden*, *unangebautes Land*, *unangebautes Gelände*, douar dilabour g., douar vak g., park aet e gouez g., douar kondon g., park fraost (dindan gozh, war gozh, dilabour, distuz) g., douaroù o sellet ouzh an heol ls., douaroù distu (yen, geot, paouez, gouez) ls., havreg g./b., tirienn b., park tirienn g., fraostell b., fraostenn b., fraost g., fraostaj g., fraosteg b., douar fraost g., douar gwainet g., kozhenn b., douar distu g., arc'hmel g., breinar g., breinareg b., douar-skidi g., douar-skod g., douaroù dic'hounid ls.

unangebracht ag. : divat, amzere, amzereat, dizereat, dizoare, digoulz, dibred, dibropoz, distres, dijaoj, forzh petra, n'eus forzh petra ; *unangebrachte Äußerungen*, komzoù dizereat ls., komzoù dizoare ls., komzoù amzere ls., gerioù dizampart ls. ; *Ihre Antwort ist völlig unangebracht !* c'hwil 'zo dibropoz ! ; *unangebrachtes Lachen*, c'hoarzhedezh dijaoj g. ; *unangebracht lachen*, c'hoarzhin dijaoj.

Unangebrachttheit b. (-) : amzereadegezh b., dizereadegezh b.

unangefochten ag. : dreist dael, diarvar, direndael.

Adv. : hep arvar, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, en un doare sur, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, dreist mar, diarvarus, direndaelus.

unangemeldet ag. : dic'hortoz, dic'hortozet, a-zelazh, a-zelazh-kaer, a-zelac'h, evel ul laer, hep kas keloù ; *unangemeldet eintreffen*, erruout hep kas keloù.

unangemessen ag. : dizereat, amzereat, amzere, dijaoj, distres, ... na zegouezh ket, direizh, biziez, dibropoz, ankevazas, diazas.

Unangemessenheit b. (-) : ankevazasted b., diazasted b., diazaster g.

unangenehm ag. : displejus, diblijus, amblijus, dihet, dihetus, divourrus, dic'hrad, dic'hras, hek, hegaz, hegazus, hegus, kazu, kasaus, iskriv, anoazus, direnk, goular, diaes, chastreüs, chaneüs, trubuilhus, fachus, chifus, ivin, disasun ; *unangenehme Person*, den hek (hegaz, hegazus, hegus, kazu, dic'hrad, kasaus, displejus, dishegar, kintus, kivioul) g. ; *es ist unangenehm, bei strömendem Regen zu wandern*, divourrus (displejus, dihetus, anoazus, hegaz, goular) eo bale dindan ar glav puilh, n'eo ket brav bale dindan ar glav puilh, n'eo ket ebat bale dindan ar glav puilh, n'eo ket plijus chom da vale pa foet ar glav ; *eine vorübergehende, unangenehme Phase*, ur gwall gasadenn b. ; *mir ist etwas Unangenehmes zugestoßen*, ur gwall abadenn a zo c'hoarvezet ganin ; *es gibt nichts Unangenehmeres als so eine Kälte*, n'eus ket diaesoc'h eget kaout riv e-giz-se, displejusañ a gavan eo kaout riv e-giz-se ; *es wäre mir sehr unangenehm, wenn es verloren ginge*, desped a rafe din ma vefe kollet, kavout a rafenn dipitus ma vefe kollet, kavout a rafenn goular ma vefe kollet ; *das wäre mir nicht unangenehm*, kement-se ne rafe ket displejadur din, ne vefe ket divalav, ne vefe ket drouk ganin ; *jetzt kommt der unangenehme Teil (die Rechnung)*, ha setu bremañ ar grazadenn.

unangepasst ag. : diazas.

Unangepassheit b. (-) : diazasted b., diazaster g.

unangespannt ag. : 1. laosk, distenn, distegn, distign, distignet, diantell, divant ; 2. [kezeg] distern.

unangestastet ag. : 1. anterin, divoulc'h, dibistig, diampech, didorr, dizrast, dizroug, kuit a zroug, kuit a bep droug, dinoaz, disi, didech, hep si, hep nep si, hep ket a si, difreuz, vel-vel, evel-evel, a-bezh, difank, distlabez, kempenn, klok ha kempenn, disgwall ; 2. ... n'eo ket bet stoket outañ, ... n'eo ket bet touchet.

unangreifbar ag. : antagadus, diargadus, ... na c'heller ket tagañ, ... na c'heller ket argadiñ, diarvar, diarvarus, direndaelus, dreist dael ; *er hat unangreifbare Argumente angeführt*, kinniget en doa arguzennoù difazi (reizh, disi, diziabennus, diflach), kinniget en doa arguzennoù na c'haller ket toullañ dindano.

Adv. : hep arvar, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, en un doare sur, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, dreist mar.

unannehmbar ag. : dizegemeradus, dic'houzañvadus, argarzhus, diasantadus, diaotreadus, ... n'eur ket evit aotren, ... na c'heller ket aotren, ... na c'heller ket asantiñ dezhañ, ... na c'heller ket degemer.

Unannehmlichkeit b. (-, -en) : kontroliezh g., diaezamant g., displejadur g., kerseenn b., trabas g., tregas g., trevell g., charterezh g., chastre g., jabl g., bulari g., trechal g., enebiezh b., fach g., fleuskeur g., maritell b., rouestl g., trubuilh g., chigarderezh g., diaested b., diaester g., disasunder g. ; *die Unannehmlichkeiten des Lebens*, trabas ha diaesterioù munut ar vuhez, nec'hamantoù ar vuhez ls. ; *Unannehmlichkeiten einer Reise*, poanioù (diaezamantoù, strafuilhoù, chastreoù) ur veaj ls. ; *einer Unannehmlichkeit aus dem Weg gehen*, paraat ouzh un disemsav ; *sich Unannehmlichkeiten aussetzen*, en em lakaat dindan vec'h, en em fourañ e kudennoù, sachañ bec'h war e gein, sachañ ar c'harr war e gein, kas ar c'harr war e gein, sachañ ar c'hravazh war e gein, sachañ tan war e gein, sachañ ar moc'h war e dreid, en em ziharpañ, ober e ziaezamant, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da bakañ bec'h,

bezañ o tanzen trubuilhoù a-benn an amzer da zont, bezañ o hadañ danvez keuz, bezañ o hadañ greun keuz, bezañ o hadañ kerse, bezañ o hadañ keuz, bezañ o prenañ kerse, tennañ reuz war an-unan, bezañ o tanzen trubuilh, bezañ o tanzen trubuilhoù ; *deswegen werdet ihr noch Unannehmlichkeiten bekommen*, trabas ho po war gement-se, gwall afer ho po da gaout abalamour d'an dra-se, afer fall a bakot abalamour d'an dra-se, kement-se a raio heg deoc'h ; *jemandem Unannehmlichkeiten bereiten*, lakaat poultr e soubenn u.b., reiñ neud da zirouestlañ d'u.b., reiñ koad-tro d'u.b., reiñ dibun d'u.b., reiñ darbar (koad a-benn, safar) d'u.b., danzen darbar d'u.b., reiñ plouz da chaokat d'u.b., reiñ raou d'u.b., lakaat rav d'u.b., lakaat bec'h war u.b., darbariñ u.b., degas reuz (nec'hamant, trubuilh, kudennoù, trabas, trechal) d'u.b., kagalat u.b., daoubenniñ u.b., jabliñ u.b., bezañ ur reuz en an-unan (gant an-unan), c'hoari e doull-freuz, bezañ trabasus, bezañ chastre gant an-unan, ober minoñ, miniñ, ober diaez d'u.b., ober enk d'u.b., reiñ kerse d'u.b., reiñ fred d'u.b., ober fred d'u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., teuler bec'h gant u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b.

unansehnlich ag. : dister, divalav, divalavik, disterik, izel, a get, netra, a netra ; *unansehnliche Kleider*, dilhad mod netra ls. ; *er sieht unansehnlich aus*, n'eo ket stummet kaer da welet, n'en deus stumm ebet, stuziet fall eo, ur paourkaezh den eo da welet, un den a netra (un hanter den) eo war a seblant, n'eus ken nemet liv dister warnañ, ar stumm a zo warnañ da vezañ ur paourkaezh tra dreut, liv an dienez a zo warnañ, feson an dienez a zo warnañ, pleg fall en deus, c'hwezh an dienez a zo gantañ, dougen a ra un aer baour a-walc'h.

Unansehnlichkeit b. (-) : izelder g., distervez b., disterded b., disterder g., bihanez b.

unanständig ag. : hudur, dizereat, amzereat, didailh, dijaoj, dizere, amzere, lous, gadal, lovr, dizoare, vil, disneuz, distres, divalav, divergont, dizonest, boufon, difeson, a vuhez fall, debordet, divodest ; *unanständige Lieder*, kanaouennoù divalav ls., kanaouennoù distrantell ls., kanaouennoù pebret lik ls. ; *unanständiger Mensch*, den hudur g., den disneuz g., den a vuhez fall g., den debordet g. ; *unanständige Worte*, braskomzoù ls., gerioù vil ls., gerioù dibrenn ls., gerioù gros ls., temzioù divalav ls., komzoù diwisk (lous, hudur, druz, dizereat, amzereat, amzere, gros, divalav, divezh, dizolo, dibrenn) ls., kaozioù kras ls., gerioù lous ls., gwall c'herioù ls., skoldadoù ls., komzoù dizoare ls., komzoù vil ls., komzoù noazh ls., komzoù distrantell ls., komzoù distres ls., viltañsoù ls., traoù gros ls., komzoù rust (dibalamour, kleuk, difeson) ls. ; *unanständige Kleidung*, dilhad difournis ls., dilhad divodest ls. ; *unanständige Bemerkung*, skoldad g. ; *jemanden mit unanständigen Bemerkungen überschütten*, reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., ober ar seizh seurt gant u.b., ober a bep seurt anvioù gant u.b., fouilhezañ u.b. a salmennoù, troc'hañ hujaotoù gant u.b., bleiziñ u.b., krial war-lerc'h u.b., tagañ u.b., kunujañ u.b., diskargañ ur regennad ledouedoù (ur regennad komzoù vil, ur regennad komzoù hudur, ur regennad komzoù distrantell, ur regennad komzoù distres, mallozhennoù, un aridennad jarneoù, ur steud kunujennoù, ur riblennad ledouedoù, ur riblennad viltañsoù, ur riblennad sakreoù, ul las kunujennoù) war u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., pouilhañ u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., dornañ a-enep u.b., skeiñ kunujennoù gant u.b., skeiñ gwalennadoù gant u.b., skeiñ gwalennadoù war u.b., ober kant ha kant dismegañs d'u.b. (Gregor) ; *sich unanständig ausdrücken*, kaozeal gast, kaozeal vil, bezañ lous e c'henoù, lardañ e gomzoù gant gerioù hudur, bezañ lourt e barlant, bezañ un teod lous a zen eus an-unan, bezañ ur genoù lous a zen eus an-unan, bezañ

ur beg vil a zen eus an-unan, bezañ re libr en e gomzoù, bezañ libr ha lous en e gomzoù, bezañ boull e grouer, lavaret komzoù divalav, lavaret tourc'haj ; [rev] *jemandem einen unanständigen Vorschlag machen*, ober kinnigoù dizoare d'u.b. **Unanständigkeit** b. (-, -en) : dizereadegezh b., amzereadegezh b., hudumiezh b., likauerezh g., divalavamant g., divergontiz b., dizonestiz b., koll-mezh g., divodesti b., divodestiz b., viloni b.

unantastbar ag. : 1. digemmus, divrallus, didorrus, diargadus, dreist dael, direndaelus, dreist krog, antagadus, disgwall ; *unantastbar machen*, disgwallañ ; 2. sakr, nevet, tabou, [gwir] amdiamzeradus ; *die unantastbaren Rechte des bretonischen Volkes*, gwirioù sakr pobl Breizh ls. ; *ein Gebiet für unantastbar erklären*, nevediñ un takad ; *etwas für heilig und unantastbar erklären*, santualaat udb.

Unantastbarkeit b. (-) : digemmusted b., divrallusted b., didorusted b., disgwallded b., antagadusted b., direndaelusted b., [gwir] amdiamzeradusted b. ; *Unantastbarkeit der Wohnung*, *Unantastbarkeit der Wohnstätte*, disgwallded an annez b.

unanwendbar ag. : dizimplijadus, diarveradus, dizedalvezadus, ... na c'hall ket bezañ lakaet da dalvezout.

Unanwendbarkeit b. (-) : dizedalvezadusted b.

unappetitlich ag. : doñjerus, digar, hakr, rukunus, fastus, heugus, regredus ; *das sieht unappetitlich aus*, rukunus a-walc'h eo da welet.

unär ag. : [mat.] unadek ; *unäre Verknüpfung*, niñvadur unadek g.

Unart b. (-, -en) : gwalldech g., pleg fall g., droukpleg g., kammbleg g., fallbleg g., gwallbleg g., droukkustum g., kammvoaz g./b., tech fall g., si fall g., dizereadegezh b., amzereadegezh b., perzh-fall g., boaz fall g./b., giz fall b., atapi divalav g., namm g. ; *sich seine Unarten abgewöhnen*, terriñ e dechoù fall, trec'hiñ e dechoù fall ; *jemandem seine Unarten abgewöhnen*, didechiñ u.b., eeunañ ar plegoù fall a zo en u.b., P. diouennañ an techoù fall en u.b.

unartig ag. : amzereat, amzere, dizereat, dizoare, diseven ; *unartige Äußerungen*, komzoù dizereat ls., komzoù dizoare ls., komzoù diseven ls. ; *unartiges Kind*, gwall vogel g., bugel disent g., bugel disentus g., bugel disuj g. ; [diwar-benn ur bugel] *ein unartiger Junge*, *ein unartiges Mädchen*, ur fallou bihan g.

Unartigkeit b. (-, -en) : sellit ouzh **Unart**.

unartikuliert ag. : disklaer, displann, kudennek, [yezh.] hanterdaget.

unassimilierbar ag. : [tud] dienteuzadus ; *Heinrich Rothmund, der Chef der eidgenössischen Fremdenpolizei, erklärte 1926 die Juden aus Osteuropa für "im Allgemeinen unassimilierbar"*, Heinrich Rothmund, penn bras rann ar polis suis e karg eus aferioù an divroidi a embannas e 1926 e vije ar Yuzevien o tont eus Europa ar reter "dienteuzadus evit al lodenn vrasañ anezho".

unästhetisch ag. : digened.

unatembbar ag. : dialanadus, dianaladus.

unattraktiv ag. : divalav, vil ; *ein unattraktives Gesicht*, ur penn divalav g., ur penn vil g.

unaufdringlich ag. : emzalc'hus, evezhieq, doujus, distorlok, diheverz, didrouz.

Unaufdringlichkeit b. (-) : evezhiegezh b., doujañs b., emzalc'husted b.

unauffällig ag. : dister, dilorc'h, diheverk, didrouz, diskandal, distorlok, sioul-ha-sioul, disked, dilufr, diflamm, nepliv, divalavik, disterik, dihwel ; *er ist klein und unauffällig*, bihan a vent eo ha n'eus ken nemet liv dister warnañ ; *ein kleines unauffälliges Männchen*, ur petrefe denik distorlok g. ; *unauffällige Farbe*, liv diflamm g. ; *in einer unauffälligen Farbe*, nepliv.

Adv. : hep reiñ netra da soñjal da zen ebet, hep ober brud, didrouz ; *sich unauffällig verhalten*, chom en e doull, mirout a

sachañ evezh an dud war an-unan, mont munut ; *er machte ihr unauffällig den Hof*, ober a rae tammigoù lez dezhi ; *er zog sich unauffällig zurück*, en em laerezh a reas hep ober brud, mont a reas kuit evel ul laer, en em ripañ a reas sioul-sibouron, en em ripañ kuit a reas, en em riklañ a reas, en em riklañ kuit a reas, en em ziskrapañ a reas, kuitaat a reas didrouz ; *er sieht völlig unauffällig aus*, n'eus ken nemet liv dister warnañ ; *jemanden unauffällig überwachen*, eveshaat war u.b. hep en em ziskouez dezhañ ; *jemanden unauffällig beobachten*, sellet diseblant ouzh u.b.

unauffindbar ag. : digavadus, diant, kollet da vat, kollet kuit, ... n'eus ket moaien d'e gavout ken, ... na c'heller ket kavout, andinoadus ; *sie sind unauffindbar*, n'eus ket a gav dezho.

unaufgefordert ag. : hep bezañ bet pedet, a-emdarzh, diouzh e benn e-unan, eus e benn e-unan, drezañ e-unan, dre e benn e-unan, anezhañ e-unan, dioutañ e-unan.

unaufgeklärt ag. : 1. chomet dizispleg, dizispleget ; *unaufgeklärter Mord*, muntr n'eo bet kavet na penn na lost dezhañ g., muntr n'eo bet kavet nag ar rak nag ar perak outañ (nag ar penn nag ar penaos outañ) g., muntr n'eo ket bet dirouestlet g., muntr n'eo ket bet diluziet g., muntr n'eo ket bet sklaeraet ; 2. diouiziekl war tachenn an darempredoù rev.

unaufgeräumt ag. : digempenn, diskempenn, difurlu, diskrelu, strujet fall, distruj, a-stlabez, a-drak, a-bempoù, a-borc'hell, a-benn-porc'hell, en dizurzh, a-strum, a-stribouilh-strabouilh, en diroll, a-dreuz-fuilh.

unaufhaltbar ag. : anharzadus, dienebadus.

unaufhaltsam ag. : 1. anharzadus, dienebadus, didec'hus ; 2. dibaouez, diehan, diarsav, diastal, dispan, didav.

Adv. : dalc'hmat atav, hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, diehan, diarsav, diastal, dispan, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniñ, didav, bep frap, harz-diharz, taol-ha-taol, da bep mare, hep distag nag ehan, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep arsav, diouzh ur sach, hep digeinañ, hep remzi, hep ec'hoaz ; *unaufhaltsam verfolgt*, kas war e lerc'h hep diskrog, skrap warnañ hep distenn ; *unaufhaltsam dreht sich das Rad der Zeit*, *unaufhaltsam tickt die Uhr*, treiñ a ra ar rod, ar rod a dro, a-van-da-van ez a merenn da goan, tamm-ha-tamm ez a ar verc'h da vamm, a-nebeut-da-nebeut ez a da ludu ar bern keuneud, goustadik-goustadik e tro rod an istor, ruilhal a ra an istor kempennik e voul ; *sich unaufhaltsam ausbreitend*, morgazhek.

unaufhebbar ag. : anfreuzadus.

unaufhörlich ag. : dibaouez, diehan, dizehan, diastal, dispan, diarsav, holbad ; [relij.] *der unaufhörliche Bestand der Kirche*, difellusted an Iliz b.

Adv. : dalc'hmat atav, hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, diehan, dizehan, diastal, diarsav, dispan, hep spanaenn, hep disterniñ, hep distenn, didav, bep frap, harz-diharz, taol-ha-taol, da bep mare, hep distag nag ehan, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep arsav, diouzh ur sach, hep digeinañ, hep remzi, hep ec'hoaz.

Unaufhörlichkeit b. (-) : difellusted b. ; [relij.] *die Unaufhörlichkeit der Kirche*, difellusted an Iliz b.

unauf lösbar ag. / **unauf löslich** ag. : 1. [kimiezh] andileizh, andileizhadus ; 2. [gwir] diloezadus, anloeazadus ; 3. [dre skeud.] andigevredadus, anfreuzadus ; *unauf lösliche Freundschaft*, mignoniezh na c'hall ket bezañ dispennet b., mignoniezh divrall b., mignoniezh didorradus b.

Unauf lösbarkeit b. (-) / **Unauf löslichkeit** b. (-) : 1. [kimiezh] andileizhded b., andileizhadusted b. ; 2. [gwir] diloezadusted b., anloeazadusted b. ; 3. [dre skeud.] andigevredadusted b.,

anfreuzadusted b. ; *Unauf lösbarkeit der Ehe*, *Unauf löslichkeit der Ehe*, anfreuzadusted an dimeziñ b.

unaufmerksam ag. : diaked, dievezh, dibourvez, dibled, diant, dibarfet, penn-avel, penn-bantek, disoñj, distrantell, strantal ; *unaufmerksam werden*, dibarfediñ.

Adv. : diaked, dievezh, dibled.

Unaufmerksamkeit b. (-) : dievezhded b., dievezh g., dievezhiegezh b., diantkadenn b., diaked g., dibled g., dibarfeted b., disoñjerezh g., mank a eveshaat g. ; *aus Unaufmerksamkeit*, dre zievezhded, dre zievezh, dre zievezhiegezh, dre zisoñj / hep soñj (Gregor), defot teuler evezh, dre un taol dievezhded, hep teurel evezh, hep soñjal, mank a eveshaat ; *ich habe es aus Unaufmerksamkeit getan*, disoñj em boa graet an dra-se, ne oa ket em mennozh ober an dra-se ; *ein Moment der Unaufmerksamkeit*, ur prantad skañvadurezh (dievezhiegezh, laoskentez) g., un dievezhiadenn b., un taol dievezhded g., un diantkadenn b.

unaufrichtig ag. : diwirion, diwir, dieeun, gwidreüs, gwidilus, gwidal, beskellek, disleal, trubard, biziez, dizonest, doubl.

Unaufichtigkeit b. (-) : dieeund b., dieeunder g., diwirionded b., diwirionder g., dislealder g., dislealded b., dizonestiz b., ijin fall g.

unaufschiebar ag. : difraeüs, d'ober dizale, d'ober diwar blaen ha barr, mallus ken ez eo, mallus en ober, mallus e gas da benn, preset.

Unaufschiebarkeit b. (-) : mallusted b.

unaufspürbar ag. : andinoadus, digavadus.

unausbleich ag. : didec'hus, dibellaus, diflach, distourmus, didrec'hus, tonket, merket, dibedennus, diremed, anhepkoradus, ... na c'heller ket hekoriñ, ... a zle c'hoarvezout, ... na c'heller ket terriñ ode warnañ evit mont hebioù, difazius, anfazius, divank.

unausdehnbar ag. : diastennus, diastennadus, diwevn, diorjalus, dic'hoveliüs, divezell, dizeledus.

unausdenkbar ag. : dreistfaltazi, diempentus, ... na c'heller ket ijinañ, ... na c'heller ket empenañ.

unausdrückbar ag. : dilavarus, dreistlavar, dilavar, dilavaradus, dizezrevellus, aneztaoladus, anezgeriadus, anlavaradus.

unausführbar ag. : ansevenadus, disevenadus, dic'hallus, dibosupl, anerounezadus, dic'hraus.

unausgebildet ag. : hep stummadur, distudi, dizesk, dizesket, amzesk, diskol, diintent (Gregor), divarrek war, dianaoudek eus.

unausgefüllt ag. : dileun, goullo, diskrid, gwenn ; *unausgefüllte Quittung*, kuitañ dileun (c'houllo, diverk, diskrid) b. ; *unausgefüllter Stimmzettel*, bilhed gwenn g., mouezh wenn b.

Unausgefülltheit b. (-) : enoe g., hirnezh b., goullo g.

unausgeglichen ag. : digempouez, distabil, distrantell, furluok, kemm-digemm, hedro, breskik, bresk, bouljant, bouljus, tro-didro, tro-distro, variant, valigant, kildro, berrboellik, dizalc'h ; *der Kampf ist unausgeglichen*, n'eo ket kompez ar stourmad, n'eo ket kempouez ar c'hrogad, digempouez eo an emgann.

Unausgeglichenheit b. (-) : digempouez g., distabiled b.

unausgegoren ag. : dibarfet, diechu, war ar stern c'hoazh ; *das Ganze ist noch unausgegoren*, n'eo ket go an toaz c'hoazh.

unausgeschlafen ag. : n'eo ket digousket mat c'hoazh, kouskedik, morgousket, bec'hiet c'hoazh e zaoulagad gant ar c'hoant kousket, pikous e zaoulagad c'hoazh.

unausgesetzt ag./Adv. : hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, diehan, dizehan, diarsav, diastal, dispan, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniñ, didav, bep frap, harz-diharz, taol-ha-taol, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep arsav, diouzh ur sach, hep

digeinañ, da bep mare, hep distag nag ehan, hep remzi, hep ec'hoaz.

unausgesprochen ag. : tavet, angeriet ; *die Wahrheit bleibt manchmal besser unausgesprochen*, ar wirionez ne dalv netra pa ra gaou ouzh an nesañ, pep gwirionez n'eo ket mat na da lavaret na da glevet.

unausgewogen ag. : digempouez, furluok, kemm-digemm, hedro, breskik, bresk, bouljant, bouljus, tro-didro, tro-distro, variant, valigant, kildro, berrboellik, dizalc'h.

Unausgewogenheit b. (-) : digempouez g.

unauslöschbar ag. / **unauslöschlich** ag. : 1. andiverkadus, ... na c'heller ket diverkañ, ... na c'heller ket lemel ; *unauslöschbare Tinte*, liv-skrivañ andiverkadus g., liv-skrivañ na c'heller ket diverkañ g. ; 2. divougus, ... n'eus ket a lazh dezhañ, ... na c'heller ket mougañ, ... na c'heller ket lazhañ.

Unauslöschbarkeit b. (-) / **unauslöschlichkeit** b. (-) : andiverkadusted b.

unauslöslich ag. : andiverkadus, ... na c'heller ket diverkañ ; *unauslöslicher Hass*, kasoni hep distro b., kasoni divlas b., kasoni verv b., kasoni an ifern b., kasoni da varv b., kaz ar marv g., kasoni diremed b., kasoni bras-meurbet b., droug bras-meurbet g., kasoni du b.

unausmessbar ag. : digenvuzul, divuzul.

unausrottbar ag. : gwriennet-start, diziwriennadus, ... na c'heller ket diwriennañ, ... n'eus ket a grev dezho.

unaussprechbar ag. : aneztaoladus, anezgeriadus, anlavaradus, ... n'eus ket a zistag dezhañ ; *unaussprechbarer Satz*, frazenn na c'hall ket bezañ distaget b., frazenn n'eus ket a zistag dezhi b.

Unaussprechbarkeit b. (-) : anlavaradusted b., dilavaradusted b., aneztaoladusted b., anezgeriadusted b.

unaussprechlich ag. : 1. dreistfaltazi, dizezrevellus, diempentus, dreistlavar, dilavaradus, anlavaradus, ... na c'haller ket eztaoliñ, ... na c'haller ket geriañ, ... na c'haller ket lavaret ; 2. *sellit ouzh unaussprechbar*.

unausstehlich ag. : dic'houzañvadus, ... na c'heller ket gouzañv, skrijus, erezus, kasaus, argarzhus, revech ; *vom Charakter her war er der unausstehlichste Mann, den es überhaupt gibt*, hennezh a oa un imor den eus ar gwashañ a vije bet gallet da gavout, hennezh a oa ken dispiljus ha tra ; *dieses Gesprächsthema fand sie unausstehlich*, se oa ur gaoz heskin dezhi.

unaustauschbar ag. : [gwir] antreuzreadus.

unaustilgbar ag. : gwriennet-start, diziwriennadus, ... na c'heller ket diwriennañ, ... n'eus ket a grev dezho.

unausweichlich ag. : didec'hus, dibellaus, diflach, distourmus, didrec'hus, tonket, merket, dibedennus, diremed, anheporadus, ... na c'heller ket hepkoriñ, ... a zle c'hoarvezout ; *unausweichliches Schicksal*, planedenn merket b. planedenn tonket b., planedenn donket b., planedenn diflach b., planedenn diremed b., planedenn dibedennus b. (Gregor).

Unausweichlichkeit b. (-) : didec'husted b.

Unband g. (-s, -e/-bände) : lampon g., ravailhon g., kantolor g., higolenn b., freilhenn b.

unbändig ag. : 1. turmudus, disuj, disent, disentus, amsent, amjestr, direol, diaes ober outañ ; *unbändiges Kind*, bugel disuj g., bugel diaes ober gantañ g., bugel diaes ober outañ g., bugel douget d'e benn, bugel direol g., bugel amsent g., pezh diaes a vugel g. ; 2. diroll, diharzus, didrec'hus, difaezhus, didrec'h, anharzadus, anvoustradus, ... n'eus ket a harz dezhañ, ... na c'heller ket moustrañ, ... na c'heller ket harzañ ; *unbändige Begeisterung*, trelat g. ; *aus unbändiger Begeisterung*,

diwar e drelat ; *unbändiger Wille*, youl start (disaouzan, dibleg, divrall, rankles, didrec'h, didrec'hus) b., bolontez didrec'h b., mennerezh kreñv-meurbet g. ; *unbändiger Hass*, kasoni divlas b., kasoni verv b., kasoni an ifern b., kasoni da varv b., kaz ar marv g., kasoni diremed b., kasoni hep distro b., kasoni bras-meurbet b., droug bras-meurbet g., kasoni du b. ; *unbändiges Lachen*, c'hoarzh diremed g., pezhioù c'hoarzhadennoù ls., kofadoù c'hoarzhin ls., korfadoù c'hoarzhin ls., c'hoarzh diroll g., kristilh g., abadenn c'hoarzhin b., pochad c'hoarzh g., pochadoù c'hoarzh ls. ; *unbändig lachen*, c'hoarzhin ken na strak (leizh e gof, ken na foeltr), dic'hargadennañ, foeltrañ da c'hoarzhin, ober pezhioù c'hoarzhadennoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan, kristilhañ ; *unbändige Lust*, c'hoant didrec'hus g., debron-krug g., gourvenn g. ; *eine unbändige Lust verspüren, etwas zu tun*, direvrañ gant ar c'hoant d'ober udb, bezañ an debron-krug gant an-unan ober udb, birviñ d'ober udb, bezañ gant ar prez d'ober udb, bezañ poazh gant ar c'hoant d'ober udb, birviñ e galon gant ar c'hoant d'ober udb, dont da zisechañ gant ar c'hoant d'ober udb ; *er verspürt eine unbändige Lust, etwas zu sagen*, poan en deus delc'her war e deod, poan en deus derc'hel war e latenn, debron-krug en deus en e deod, debron-krug en deus en e latenn, gourvenn en deus da lavaret udb.

Unbändigkeit b. (-) : 1. disentidigezh b., amsentigezh b., disujidigezh b., dizoñvusted b. ; 2. anharzadusted b., anvoustradusted b., diharzusted b., didrec'husted b.

unbar ag. : [arc'hant.] ... skritur ; *unbares Zahlungsmittel*, moneiz skritur g.

unbarmherzig ag. : didruez, dibardon, dibedenn, dibedennus, dizamant, didrugar, didrugarez, digoant, antrugar, digernezh, start, dibleg, tenn, diguñvadus, ... na c'haller ket kuñvaat, ... na c'haller ket habaskaat, kriz evel ur bleiz, ferv, garv, yud, digalon, kalet a galon, kriz e galon, skornet e galon, kaledet e galon, spelc'het e galon, disec'het-pizh e galon, krin e galon, krinet e galon, didruezus, didrugarezus, digar, dihegar, digarantez, diguñv, gardis, gour, dibalamour, kruel ; *der unbarmherzige Tod*, ar marv yen g., ar marv diremed g., ar marv kriz ha dinatur g., ar marv kruel g., ar marv leal kalet g. ; *jemanden unbarmherzig behandeln*, bezañ didruez ouzh u.b.

Unbarmherzigkeit b. (-) : didruez g./b., krizder g., krizded b., krizderi b., fervder g. fervder b., feroni b., garventez b., kaleter a galon g. (Gregor), diguñvadusted b., diguñvnez b., gardisted b., gardister g.

unbärtig ag. : divarv, blouc'h.

unbeabsichtigt ag./Adv. : andiarvenn, diratozh, diyoul, hep youl, dirat, dirat-kaer, hep gouzout d'an-unan, hep soñjal, hep rat dezhañ, dre zisoñj, hep soñj dezhañ, a-enep e c'hrad ; *unbeabsichtigte Folge*, gwered andiarvenn g., kammwered andiarvenn g., heuliad andiarvenn g., droukheuliad andiarvenn g. ; *ich habe es unbeabsichtigt getan*, disoñj em boa graet an dra-se, ne oa ket em mennozh ober an dra-se, ne'm boa ket an disterañ rat d'ober an dra-se.

unbeachtet ag. : 1. dilezet, disoñjet, diverz, diverzet ; *etwas unbeachtet lassen*, na ober van eus udb, na deuler evezh (pled) ouzh (da) udb, na lakaat evezh d'udb, na ober fed d'udb, na ober a fed d'udb, na reiñ fed d'udb, na reiñ a fed d'udb, na deuler meiz war (ouzh, da) udb., lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr ; 2. anviret ; *unbeachtete Regel*, reolenn anviret b.

unbeanstandet ag. : direndael, hep arguz, hep dislavar.

unbeantwortet ag. : direspont ; *mein Brief blieb unbeantwortet*, direspont e oa chomet va lizher ; *unbeantwortet lassen*, lezel hep bout respontet.

unbearbeitet ag. : 1. chomet diaoz ; 2. [labour-douar] *unbearbeiteter Boden, unbearbeitetes Land, unbearbeitetes*

Gelände, douar dilabour g., douar vak g., douar diskuizh g., douar gwaremm g., douar kriz g., park aet e gouez g., park fraost (dindan gozh, war gozh, dilabour, distuz, brein) g., douar kondon g., douaroù o sellet ouzh an heol ls., douaroù distu (yen, geot, paouez, gouez) ls., havreg g./b., tirienn b., park tirienn g., fraostell b., fraostenn b., fraost g., fraostaj g., fraosteg b., douar fraost g., douar gwainet g., kozhenn b., douar distu g., arc'hmel g., breinar g., breinareg b., douar-skidi g., douar-skod g., douaroù dic'hounid ls., trion g., trionenn b., seurenn b., diroll g.

unbebaubar ag. : anadeiladus, na c'heller ket sevel tiez warnañ ; *unbebaubares Gelände*, tachenn anadeiladus b.

unbebaut ag. : 1. [labour-douar] *unbebauter Boden*, *unbebautes Land*, *unbebautes Gelände*, douar dilabour g., douar vak g., douar diskuizh g., douar gwaremm g., douar kriz g., park aet e gouez g., park fraost (dindan gozh, war gozh, dilabour, distuz) g., douar kondon g., douaroù o sellet ouzh an heol ls., douaroù distu (yen, geot, paouez, gouez) ls., havreg g./b., tirienn b., park tirienn g., fraostell b., fraostenn b., fraost g., fraostaj g., fraosteg b., douar fraost g., douar gwainet g., kozhenn b., douar distu g., arc'hmel g., breinar g., breinareg b., douar-skidi g., douar-skod g., douaroù dic'hounid ls., trion g., trionenn b., tachenn vak b., douar fu g., seurenn b., seurenn b., diroll g. ; *unbebaut lassen*, lezel da vreinañ, lezel da gozhañ, lezel da yenañ, lezel da hañviñ ; 2. [tisav.] *unbebauter Boden*, *unbebautes Gelände*, tachenn hep ti warni b., tachenn diac'hub b.

Unbedacht g. (-s) : digasted b., dievezh g., gwallegezh b., laoskentez b., laoskoni b., taol-laoskentez g.

unbedacht ag. : 1. dievezh, diaked, digas, dibled, lezirek, disaour, lizidant, lezober, gwallek, dibreder gant e labour, avelet, avelok, flav, glep, brell, penn-avel, penn-bantek, pennfoll, skañvbenn, skañvbennek, distrantell, strantal, laosk ; 2. didrabas, dichastre, dibreder, disoñj en e labour, disoursi, disoursius, dinec'h, diboan, intourt, diaviz ; *unbedachte Worte*, komzoù dievezh (Gregor) ls., komzoù lavaret diwar beg an teod ls., komzoù diboell ls., komzoù diaviz ls., komzoù ur beg abred ls., komzoù ur beg a-raok ls., komzoù dibropoz ls. ; *ein unbedachtes Wort entfähr ihm*, ur ger a-dreuz a riki diwar e deod (a ziflip digantañ, a zifluk eus e c'henoù), lavaret a ra ur ger a-dreuz, lavaret a ra un dra bennak diwar beg e deod, ur ger diaviz a achap digantañ hep soñjal.

Adv. : *unbedacht handeln*, mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, mont a-raok e benn, mont dezhi bourlik-ha-bourlok, lakaat e gein en e c'houlou, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graofa, sailhañ war udb evel war grampouezh lardet, bezañ pront evel ul Leonad, ober udb a-vaez a boell.

unbedachtsam ag. : dievezh, diboell, diaviz ; *unbedachtsame Worte*, komzoù dievezh (Gregor) ls., komzoù lavaret diwar beg an teod ls., komzoù diboell ls., komzoù diaviz ls., komzoù ur beg abred ls., komzoù ur beg a-raok ls., komzoù dibropoz ls.

unbedarft ag. : eeunek, eeunik, eeun, lallaik, didro-kaer, nay, plaenik, hegredik, kredus, nouch, magn, loñsek, nigoudouilh, glep, silhek, tanav e lér.

Adv. : eeunek, eeunik, eeun.

Unbedarftheit b. (-) : berrentez a spered b., eeunded b., eeunder g., eeunegezh b., regredoni b., noucherezh g.

unbedeckt ag. : 1. dizolo, dic'holo, diguzh, distouv warnañ ; *mit unbedecktem Hals*, dizolo e gerc'henn, dislontret e gerc'henn ; *mit unbedeckten Schultern*, dizolo he divskoaz ; *Frau mit unbedecktem Haar*, maouez en he blev b., [Breizh gwechall, Iran hiziv] maouez divezh a-walc'h evit en em ziskouez en he blev b. ; *seine unbedeckten Genitalien zur Schau stellen*, dispakañ e stal ; *mit zur Schau gestellten*

unbedeckten Genitalien, dispak e stal gantañ ; 2. [arc'hant.] dic'houdor.

unbedenklich ag. : 1. dizrouk, dinoaz, dizañjer, diriskl, diarvar, asur ; 2. dereat, dinec'h, distrafuilh.

Adv. : 1. hep termal, hardizh, her, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, hep argilañ, a-benn-kaer, hep souzañ, hep ober div dro war e seulioù kent mont dezhi, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, hep bezañ daletoc'h evit ober an dra-se, hep ober seizh soñj, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, brav-mat ; 2. dinec'h, distrafuilh, didrabas, dibrez.

Unbedenklichkeit b. (-) : 1. dizañjerusted b., dinoazusted b., dinoasted b., dinoazded b., dizroug g., diarvarusted b. ; 2. dereadelezh b., surentez b., diogel g.

unbedeutend ag. : dibouez, bihan, dister, didalvoud, divalavik, diliv, netra, a netra ; *unbedeutende Leute*, tud dister ls., tud a netra ls. ; *das ist doch völlig unbedeutend*, ne denn ket da vraz, dibouez eo, bihan dra eo, se ne ra mann ebet, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, dister dra n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, kalz ne vern, heñvel eo, paot ne vern, n'eus pouez ebet gant an dra-se, na rit ket mell forzh ganti, n'eus tamm forzh ebet, n'int nemet munudoù, n'int nemet traoù dister, n'int nemet traoù a get, n'int nemet traoù netra, n'eo ket gwall bouezus, ne zoug ket pouez bras, n'eus ket un holl vad anezhi, ne gont ket kalz, n'eo ket ur gwall afer, un afer dister an hini eo, n'eo ket kalz tra, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra, n'eo ket pikol, avel traken.

Unbedeutendheit b. (-) : dibouez g., dibouezder g., dibouezded b., disterder g., disterded b.

unbedingt ag. : diamleg, diamlegadel, diziviz, leun, groñs, klok ; *ein unbedingtes ethisches Gesetz*, un deald groñs g. ; *unbedingter Gehorsam*, sentidigezh divrall e pep degouezh b., sentidigezh e pep keñver b., sujidigezh e pep degouezh b., sentidigezh hep klemm na gwigour b. ; [stlenn.] *unbedingter Sprung*, *unbedingte Verzweigung*, *unbedingter Programmstopp*, lamm diamlegad g.

Adv. : groñs - a-grenn - hep mar - ret-mat - ret-holl - ret-a-grenn - tu priz, tu miz - seul priz, seul miz - kousto pe gousto - koustet a gousto - koust pe goust - koust pe ne goust - koustet pe gousto / koustet pe goustet (Gregor) - daoust-pe-zaoust - hep mank ebet - dre ret - krenn ; *er wollte unbedingt nicht*, ne falveze ket dezhañ a-grenn ; *man muss es unbedingt tun*, ur pezh ret eo ober an dra-se, dober bras hon eus a ober an dra-se, ret-mat (ret-holl, hollret) eo ober an dra-se ; *unbedingt notwendig*, ret-holl, ret-mat, ret-a-grenn, ret-ha-ret, hollret, rekis, dav-mat, diziouerus ; *das unbedingt Notwendige* ar pep retañ g., ar retañ holl g. ; *sofern unbedingt erforderlich*, nemet ret-holl e ve, nemet ur red ar brasañ a vefe ; *es ist unbedingt notwendig, etwas zu tun*, ret-holl (ret-mat, ret-a-grenn, ret-ha-ret, hollret, rekis, dav-mat) eo ober udb ; *zum Leben braucht man unbedingt Luft*, an aer a zo diziouerus d'ar vuhez, penn kentañ ar vuhez eo an aer ; *ich muss unbedingt hin*, dav-mat eo din mont di, ret-mat eo din mont di, dober bras am eus a vont di ; *muss das unbedingt sein ?* ha dleet eo ober an dra-se ? ; *er weiß doch, dass wir dieses Werkzeug unbedingt brauchen*, gouzout mat a ra n'omp ket evit dioueriñ ar benveg-se ; *sag ihr, sie soll unbedingt kommen*, lavar dezhi dont hep mank ebet ; *unsere Sprache muss unbedingt in allen Bereichen ständig angewandt werden*, ezhomm a zo da verat hor yezh dalc'hmat war bep tachenn ; *wir müssen ihm unbedingt einen Besuch abstatten*, arabat chom hep mont d'e welet.

Unbedingte(s) ag.k. n. : [preder.] tralen g., tralenad g., diamleg g.

Unbedingtheit b. (-) : [preder.] tralended b.

unbeedigt ag. : didou.

unbeindruckt ag. : diseblant, digaz, digas, difrom, distrafulh, disaouzan, diflach, dichal, dichastre.

unbeeinflussbar ag. : ... na c'haller ket levezonañ, dilevezonadus.

unbeeinflusst ag. : dirakvarn, dispartl, hep doug na dizoug, dizalc'h ha neptu, diuntu, diuntuek.

unbeendet ag. / **unbeendigt** ag. : diechu, ... n'eo ket bet graet betek penn, chomet a-blad, chomet a-ispilh, chomet e-skourr, chomet a-sac'h, chomet e boulc'h, chomet er vann, chomet ouzh torgenn, chomet a-istribilh, chomet e-pign, chomet a-ispilh, chomet e krog, chomet darn, chomet e darn, lezet da ober, lezet da restañ ; *unbeendet bleiben, unbeendigt bleiben*, bezañ chomet da restañ, bezañ chomet o restañ, bezañ chomet e boulc'h, bezañ chomet er vann, bezañ chomet a-blad, bezañ chomet a-sac'h, chom ouzh torgenn, chom darn, chom e darn, chom e-pign, chom a-istribilh, chom a-ispilh, chom e-skourr, chom diechu, chom da ober ; *etwas unbeendet lassen*, darniñ udb, dilostañ udb, chom e-pign gant udb, lezel udb hep bout kaset da benn, lezel udb e darn, lezel udb da restañ.

unbeerbt ag. : dishêr.

unbeerdigt ag. : chomet hep bez, ... n'eo ket bet douaret, ... n'eo ket bet sebeliet.

unbefahrbar ag. : **1.** dihetadus, ... na c'heller ket hentiñ gant ur c'harr-tan, ... na c'heller ket pleustriñ, ... na c'heller ket mont gantañ, ... na c'heller ket mont drezañ, ... na c'heller ket daremprediñ gant ur c'harr-tan ; **2.** divageadus, ... na c'heller ket hentiñ gant ur vag, ... na c'heller ket pleustriñ gant ur vag, ... na c'heller ket daremprediñ gant ur vag.

unbefangen ag. : **1.** dirakvarn, dispartl, neptu, didu, diduek, diuntu, diuntuek, hep doug na dizoug ; *unbefangen sein*, bezañ didu, bezañ diuntu, bezañ dizalc'h ha neptu ; **2.** diheud, ken aes ha tra, ken aes all, a-aes-vat, aes-ral, aes-kenañ, aezet-kaer, koulz all, ken bravik ha tra, brav-bras, en un doare dichipot, diardoù, distenn, didroidell, diroufenn, dispieg, disgwe, virjin, didres, digamambre, digompliment, divaniel, netra dreist, ront a galon, dilu, frank ha ront, frank ha libr, libr, raktal ; *unbefangen sein, a)* na vezañ na si na gwri en an-unan, na vezañ diwar an-unan na rag na perag, na vezañ a we en an-unan, bezañ diwidre, na vezañ neudenn gamm ebet en an-unan, bezañ divalis, na vezañ tamm malis en an-unan, bezañ ront a galon, bezañ frank a galon, bezañ frank ha ront, bezañ un den frank ha libr, bezañ didro, bezañ eeun en e baperioù, bezañ eeun e pep giz, bezañ eeun e pep feur, bezañ onest evel ur pirc'hirindour, na vezañ koad tro en an-unan, bezañ eeun ha leal, kaout mennozhioù reizh ha sklaer, bezañ eeun a galon, bezañ dilu, bale gant un neudenn eeun, bezañ diheud, bezañ ur paotr diouzhtu eus an-unan, bezañ ur paotr raktal eus an-unan, na vezañ a veskelloù gant an-unan, mont gant an eeun, mont eeun ganti ; **b)** bezañ hardizh ouzh an dud, bezañ dilent.

Unbefangenheit b. (-) : **1.** neptuegezh b., diduegezh b., diuntuegezh b., diuntu g. ; **2.** frankiz a galon b., eeundet a spered b., simpldet a galon b., didroellerezh g., spered didoubl b. (Gregor).

unbefestigt ag. : **1.** divoger ; *unbefestigte Stadt*, kêr divoger b. ; **2.** [hentoù] ... n'eo ket startaet, ... n'eo ket teret, ... n'eo ket terduet, ... n'eo ket koultronet, gwak, blot.

unbefiedert ag. : dibluñv.

unbefleckt ag. : **1.** dilastez, distlabez, naet, didarch, disaotr, glan, difank, digailhar, digatar, digousi, dinamm ; **2.** disi, dianaf, didech, dinamm, digatar, hep si, hep nep si, hep ket a si, peurvat, diantech, dinoaz ; [relij.] dinamm a bec'hed, disaotr,

digailhar, peurc'hann, naet a bec'hed, libr a bec'hed ; *unbefleckte Empfängerin*, Krouidigezh dinamm b., engehentadurezh dinamm ar Werc'hez Sakr b. (Gregor) ; *die unbefleckte Jungfrau Maria*, ar Werc'hez dinamm krouet b., ar Werc'hez krouet dinamm b., ar Werc'hez digatar b., ar Werc'hez disaotr b., ar Werc'hez Vari bet krouet libr a bec'hed b., ar Werc'hez Vari diskuilh diouzh pep pec'hed b. ; *das heilige unbefleckte Lamm*, an oan dinamm g.

Unbeflecktheit b. (-) : glander g., glanded b.

unbefriedigend ag. : dihetus, divastus, siek, nammek, diglok, dibarfet, faotus, re skort, re verr, re zister, n'eo ket a-walc'h, na spir ket, na skoulm ket, na dap ket, na splot ket, teusk, skars.

unbefriedigt ag. : dispiljet, amlaouen, chomet war e c'hoant, diskontant, dislaouen, droukkontant, drouklaouen, fallgontant, doaniet, laouen evel kezeg digerc'h, ken laouen ha kezeg digerc'h, chomet war e c'hoant, chomet tarluch, n'en deus ket bet e walc'h, diwalc'h ; *er ist unbefriedigt*, n'emañ ket e gont gantañ, chomet eo war e c'hoant, chomet eo tarluch, e-kreiz ar c'herse emañ.

Unbefriedigtheit b. (-) : doan b., dispiljadur b., dic'hrad g., anvoz g.

unbefristet ag. : didermen, trebad, trebadek, ... pad, padel, da badout, da venel ; *unbefristeter Arbeitsvertrag*, kevrat didermen he fad b. ; *unbefristeter Streik*, harz-labour azreadus g., ec'hwel azreadus g.

unbefruchtet ag. : ... n'eo ket bet speriet, ... n'eo ket bet hiliat, ... n'eo ket bet frouezhusaet ; *unbefruchtetes Ei*, vi sklaer g., vi troet g.

unbefugt ag. : **1.** diaotreet ; *unbefugter Waffenbesitz*, dalc'hidigezh (miridigezh) armoù a-enep al lezenn b. (Gregor) ; *Privatgewässer, Angeln für Unbefugte verboten*, pesketa miret g. ; *Unbefugten ist der Zutritt verboten*, difennet ouzh an dud diavaez d'ar servij, difennet-groñs eo mont tre estreget evit an implijidi, difenn groñs a zo mont tre estreget evit an implijidi, difenn groñs a zo da vont tre estreget evit an implijidi, ouzh an diavaezourien eo difennet strizh mont tre, berzet eo ouzh an diavaezourien mont tre, berzet ouzh an dud diavaez, arabat da gement den diavaez d'ar servij mont tre, arabat da gement den n'eo ket eus ar servij mont tre, mont tre difennet da gement den n'eo ket eus ar servij.

2. [dre astenn.] ... n'en deus ket an emell [eus udb], ankembeli.

Unbefugtheit b. (-) : [gwir] ankembeli b.

unbegabt ag. : diampart, ... n'eo ket donezonet mat, dibourvez diouzh donezonoù, dibourvez diouzh mailhoni, donezonet fall, dornet fall, divalav war udb, moan.

unbegehrt ag. : disprizet, dihewerzh.

unbegreiflich ag. : diveizus, dreist meiz, digenveizus, digomprenus, digomprenabl, diintent, digredus, ... n'eus ket a gompren dezhañ ; *das ist unbegreiflich*, un dra digomprenabl an hini eo ! se 'zo dreist spered an den ! n'on ket evit krediñ an dra-se ! an dra-se a zo en tu all da spered mab-den ! an dra-se a zo dreist poell mab-den ! ; *das ist mir unbegreiflich*, kement-se a zo dreist va maner (va skiant, va foell, va c'hompren, va meiz, va intentamant), setu aze avat hag a zo dreist va skiant, n'on ket evit kompren an dra-se, n'on ket barrek ouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a zo trec'h din.

unbegreiflicherweise Adv. : evit abegoù digomprenus, en un doare digomprenus.

unbegrenzt ag. : divevenn, diharz, diharzoù, divonn, anvevenn, divent, didermen, didermenus, harz ebet dezhañ, dreistmuzul, diroll, bras-divent, ec'hon ; *das Land der unbegrenzten Möglichkeiten*, ar vro e-lec'h ma vez posupl pep

tra b., ar vro na anavez na ment na bevenn b., ar vro na anavez na kemm na ment b. [*lezanv ar Stadoù Unanef*].

Unbegrenztheit b. (-) : anvennegezh b., anharzegezh b.

unbegründet ag. : diabeteg, digantreizh, digantabeg, treuzenep, hep reizh nag abeg, disol, hep sol, diziazez, amgadarn, soliet war netra, toull, falsijinet, diratozh ; *unbegründetes Argument*, arguzenn disol b., arguzenn doull b., arguzenn dreuzenep b. ; *unbegründete Anschuldigung*, falstamall g., klemm hep abeg g., karez toull b. ; *sein schlechter Ruf ist nicht unbegründet*, n'eo ket hep gwir en deus gwallvrud, n'eo ket hep abeg en deus gwallvrud.

Unbegründetheit b. (-) : disolded b., distervez b., didalvoudegezh b., amgadarnned b., digantabeg g., digantreizhded b. ; *die Unbegründetheit solcher Behauptungen*, distervez (didalvoudegezh) komzoù seurt-se b., amgadarnned komzoù a seurt-se b.

unbegütert ag. : divadoù, dizanvez.

unbehaart ag. : blouch, moal, divlev, disvlev.

Unbehagen n. (-s) : diaezamant g., trechal g., preder g., diaez g., diaezad g. ; *Unbehagen bereitend*, direnk, strafuilhus, rouestlus, sparlus, trubuilhus, strobilus.

unbehaglich ag. : 1. diaezet, lakaet diaez, abaf, nec'het, trechalet, diaes evel en ur roched reun ; *sich unbehaglich fühlen*, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ diaes evel en ur roched reun ; 2. diaes, disasun, disaour, dihetus, divourrus, digevannezus.

Unbehaglichkeit b. (-) : diaezamant g., trechal g., disasunder g.

unbehandelt ag. : 1. *unbehandeltes Holz*, prenn n'eo ket bet louzaouet g. ; 2. *eine Wunde unbehandelt lassen*, lezel ur gouli hep e brederiañ ; 3. *ein Thema unbehandelt lassen*, chom hep plediñ gant un destenn bennak (ur c'hraf bennak), chom hep displegañ ur c'hraf bennak.

unbeharrlich ag. : [dispredet] digendalc'h..

Unbeharrlichkeit b. (-) : [dispredet] digendalc'h g.

unbehauen ag. : [koad, prenn, mein] diaoz, fraost, diven.

unbehaust ag. : diloj, hep ti nag aoz, hep ti na loj, hep bod nag aoz, hep mont ebet, didi.

unbehehligt ag. : ... na vez ket tregaset, ... na vez ket hegaset, ... a vez lezet e peoc'h, disafar, didrabas, diboan, distrauilh, diampech, dinamm a bep mac'hagn, hep gaou na tro fall ebet, hep namm na kignadenn, dizarvoud, dibistig, disi, dizroug, kuit a zroug, kuit a bep droug, dinoaz, hep an disterañ trabas, kempenn.

Adv. : distok, distrob, diere, hep gaou na tro fall ebet, hep namm na kignadenn, hep droug, hep skoilh, diskoilh, hep nep arbenn, a-blaen-kaer, dizroug, kuit a zroug, kuit a bep droug, dinoaz, hep an disterañ trabas.

unbeherrscht ag. : brizh, tomm e benn, diouzhtu, buanek, diribin, kleiz, direzon, rust an troc'h gantañ, uhel an dour en e eien, uhel an eien ennañ, froudennek, tost e dog d'e benn, prim da daeriñ, intampus, kruk, brouezek, brouezus, imorus, feuls, nervus, taer evel an tan, taer da vont droug ennañ, taer da vrouezañ, fourradus, bouilhus, tik.

Unbeherrschtheit b. (-) : buanegezh b., brouezegezh b.

unbehillich ag. : lopes, loaiek, dizampart, diampart, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, glaouch, mat da vont da gaoc'ha gant ur gordenn, lochore, pounner e vodoù ober, heut, abaf, loerek, amparfal, amparfalek, gour, lent, bavek, besaotr, patellek, heut, buch, patav, patavek, palav, patok, teuc'hek, pestuek, divalav, landrammus, treuzek, mastornek, pastornek, kropet, divreilh ebet dezhañ, digaoet ebet dezhañ, teuk, distu, didu, disneuz d'ober udb, dornet fall.

Unbehilflichkeit b. (-) : diampartiz b., dizampartiz b., lentedigezh b.

unbehindert ag. : dishual, digabestr, dinask, distrob, distrobell, diheud, dilas, dirouestl, diere, e diere, hep skoilh, diskoilh, distok, hep gaou na tro fall ebet, dizroug, kuit a zroug, kuit a bep droug, dinoaz, hep droug, dibistig, dinamm a bep mac'hagn, diampech, diharz, dizarvoud, kempenn ; *unbehinderte Sicht*, gwel peurvat g.

Adv. : distok, distrob, diere, hep gaou na tro fall ebet, hep skoilh, diskoilh, hep nep arbenn, a-blaen-kaer, hep droug, dizroug, kuit a zroug, kuit a bep droug, dinoaz, hep an disterañ trabas, kempenn, .

unbeholfen ag. : lopes, loaiek, dizampart, diampart, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, glaouch, mat da vont da gaoc'ha gant ur gordenn, lochore, pounner e vodoù ober, heut, abaf, loerek, amparfal, amparfalek, gour, lent, bavek, besaotr, patellek, heut, buch, patav, patavek, palav, patok, teuc'hek, pestuek, divalav, landrammus, treuzek, mastornek, pastornek, kropet, divreilh ebet dezhañ, digaoet ebet dezhañ, teuk, distu, didu, disneuz d'ober udb, dornet fal ; [bugel] *sich unbeholfen ausdrücken*, bezañ stardellennet, ober ur genoù kropet, bezañ teuk da gaozeal ; *völlig unbeholfen dastehen*, bezañ nec'het evel ur c'hi war ur c'hravazh, bezañ nec'het evel an diaoul war ur c'hravazh, bezañ tapet lopes ; *sie ist immer noch so unbeholfen*, honnezh n'eus divreilh ebet dezhi c'hoazh, honnezh n'eus digaoet ebet dezhi c'hoazh ; *sie ist nicht mehr so unbeholfen*, digaoet a zo o tont dezhi, divreilh a zo o tont dezhi.

Unbeholfenheit b. (-) : diampartiz b., dizampartiz b., lentedigezh b. ; *jemanden von seiner Unbeholfenheit befreien*, diluiñ u.b., digropañ u.b.

unbehutsam ag. : dievezh, diaked, digas.

unbeirrbar ag. : postek, serzh, divrall, digeflusk, sonn, start, didrabas, distrauilh, kadarn, asur, parfet, start en e vennozhioù ; *unbeirrbar bleiben*, delc'her start (mat, yud, gwevn, tomm), pegañ outi, derc'hel mort.

Adv. : hep fellel, hep fellel ket, hep mankout, gant dalc'hegezh.

unbeirrt Adv. : 1. war-eeun, didro ; *so kommen Sie unbeirrt zu Ihrem Ziel*, an hent-mañ a gaso ac'hanoc'h difazi (divank, a-daol-sur) betek ho pal.

2. divrall, didrabas, distrauilh, parfet, start en e vennozhioù, hep fellel, hep fellel ket, hep mankout, gant dalc'hegezh ; *unbeirrt auf das Ziel zugehen*, kerzhet dizaon war-du ar pal, kenderc'hel gant e erv ; *unbeirrt seinen Weg weiter gehen*, delc'her gant e hent, mont plarik gant e hent, mont dizouj-kaer gant e hent, mont war e bouezig (war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigou, war e oar, war e oarig, war e blaen, war e vadober, war e boz), mont bravik ganti ken distrauilh ha tra, kemer ar bed evel ma teu, kemer an traoù evel ma teuont, kemer an traoù evel m'emaint, derc'hel d'ober e damm treuz ken distrauilh ha tra, ruihal e voul war e oarig (war e zres, war e zresig, war e bouezig, war e sklavig), derc'hel da vont en-dro, derc'hel da rodal, derc'hel da vont war e blaen, derc'hel d'ober e dammig reuz, mont war-raok gant an erv, chom war e erv, mont war-eeun d'an-unan.

unbekannt ag. : 1. dianav, dizanav, dianavez, dizanavez, dianat, dizanat, divrud, divrud-kaer, dianavezet, dianaoudek ; *völlig unbekannt*, dianav-rik, dianav-krenn ; *dieser Mann ist mir völlig unbekannt*, an den-se a zo dianavez evidon, an den-se a zo dianav evidon, an den-se a zo dianav din, an den-se a zo dianaoudek din, n'anavezan tamm an den-se, an den-se a zo dianav-rik din, an den-se a zo un diavaezour evidon, n'ouzon anv ebet eus an den-se, n'ouzon nag anv nag oad d'an den-se, n'ouzon mann eus doare an den-se, n'ouzon ket piv eo,

n'anavezan ket anezhañ, an den-se n'eo na karr na karrigell din, n'em eus anaoudegezh ebet ouzh an den-se, n'em eus anaoudegezh ebet en den-se, P. n'ouzon ket piv eo an dra-mañ, n'ouzon ket piv eo ar penn pikous-se, n'ouzon ket piv eo ar pipi-se, n'ouzon ket piv eo ar peanv-se, n'ouzon ket piv eo ar mal-bran-se ; *eine unbekannte Tierart ist entdeckt worden*, kavet ez eus bet ur spesad loened nevez ; *es ist Ihnen nicht unbekannt, dass ...*, n'emaoc'h ket hep gouzout e ..., n'emañ ket da c'houzout deoc'h e ... ; *ich bin in dieser Stadt unbekannt*, **a)** n'on ket anavezet er gêr-mañ (dianav on er gêr-mañ) ; **b)** n'anavezan ket ar gêr-mañ (dianav eo ar gêr-mañ evidon), n'em eus anaoudegezh ebet er gêr-mañ, n'em eus anaoudegezh ebet e-barzh ar gêr-mañ ; *Grabmal des unbekannten Soldaten aus dem ersten Weltkrieg*, bez ar soudard dianav lazhet e-kerzh ar brezel-bed kentañ g. ; *unbekanntes Flugobjekt*, nijell dianavez b., nijell dianav b., nidi b. ; [gwir] *Anzeige gegen "Unbekannt"*, klemm a-enep un den dianavez g.

2. [mat.] *unbekannte Größe*, dianavenn b.

Unbekannte ag.k. b. : [mat.] dianavenn b. ; *Gleichung mit einer Unbekannten*, atalad un dianavenn g.

Unbekannte(r) ag.k. g./b. : den dianavez g., den dianav g., dianav g. [*liester* tud dianav], den estren g., estren g. [*liester* estrenien].

Unbekannte(s) ag.k. n. : *das Unbekannte*, an dianav g.

unbekannterweise Adv. : ent-dianav, hep ma ouzer, en dic'houzout d'an holl, hep gouzout dare da zen, hep gouzout da zen, hep gouzout da nikun, hep rat den ebet, e kuzulig, e kuzul, kuzh-ha-muz, kuzhmuz, choucha-moucha, hep bezañ anavezet / dianav (Gregor).

unbekehrbar ag. : direizhus, digelennus, diwellaus, ... na c'heller ket gwellaat, ... n'eus ket a wellaat dezhañ, kilpennek, aheurtet, arloupet, brein, touet, daonet, pomet, kinviet, echu, peurechu, eus ar penn, diouzh ar penn, kousket-mik en e dech fall.

unbekleidet ag. : diwisk, diwisket, dibourc'h, dizilhad, noazh, dizolo, dibrenn.

unbekömmlich ag. : **1.** teuc'h, sammus, bec'huis, pounner, diaes da ziskenn, ... a chom war ar galon, stambouc'hus, stomogus, diaes da boazhañ er c'hof, diaes da boull ar galon, kriz da boull ar galon, kalet da boull ar galon, diaes da wiriñ ; **2.** amzereat, amzere, dizereat, dijaol.

unbekümmert ag. : **1.** disorb, digas, dibled, didrabas, dichastre, dibreder, divorc'hed, disoursi, disoursius, dinec'h, dinec'hañs, ken dinec'h ha tra, dichal, hep ober seizh soñj, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, dienkreiz, dic'hac'har, hep lure, disamm diouzh pep anken, diant a bep anken, libr ha disamm a bep anken, diant diouzh pep anken, distrob diouzh pep anken, dijabl diouzh pep anken, frank a anken, kuit diouzh pep anken, kuit a bep droug, dijabl-kaer, dieub eus pep anken, dieub diouzh pep anken, dianken, diskarg eus pep trubuilh, dilu, diliamm, disafar, didrubuilh, distrauilh, skañv e spered, aes e spered, dibrez e spered, digoumoul e galon, divec'h e galon, dizamant, barrek, dizoan, diboan, dirouestl, kuit a zroug, kuit a bep droug, war e blaen ; *unbekümmert in die Zukunft sehen*, bezañ dichal ouzh arc'hoazh ; *unbekümmert sein*, bezañ aes e spered, bezañ dibrez e spered, bezañ skañv e spered ; *seien Sie unbekümmert !* n'hoc'h eus ket ehom da gaout nec'h ! bezit dichastre ! bezit dinec'h war gement-se ! bezit dichal ! bez e c'hallit kousket dibreder ! bezit divorc'hed ! bezit dizaon ! bezit distrauilh ! arabat ho pefe nec'h ! lezit da gas ! n'it ket da gaout nec'hamant ! n'ho pezit aon ebet war gement-se ! n'hoc'h eus ket morc'hed da gaout ! arabat ho pefe aon ! bezit dibreder ! paouezit en hoc'h aez ! ; **2.** diardoù,

distenn, didroidell, diroufenn, dispieg, disgwe, didres, digamambre, diorbid, divaniel, ... n'eus ket a gamambre gantañ, dichafoul, digompliment, dibalamour, ront a galon, dilu, frank ha ront, frank ha libr, libr, diheud, netra dreist, distrob, hardizh ouzh an dud, dilent, raktal, en un doare dichipot ; *unbekümmert werden*, diandellat, diardaouiñ ; *unbekümmerte Art*, dibalamour g.

Unbekümmtheit b. (-) : **1.** dibrederi b., dibrederezh g., dibled g., digasted b., lizidanted b. ; **2.** didrubuilh g., disoursi g., dienkreiz g., dianken g., aested b., aezoni b., aez g., frankiz b. ; **3.** dibalamour g.

unbeladen ag. : **1.** digarg, goullou, ent-goullou, e-goullou, er-c'houllou, disamm, divec'h ; **2.** [merdeadur.] lastret.

unbelastet ag. : **1.** didrabas, dichastre, dibreder, disoursi, dinec'h, dinec'hañs, divec'h, diboan, dichal, distrauilh ; *unbelastet von Gewissensbissen*, dichastre diouzh ar boan goustiañs, distrauilh e goustiañs ; **2.** [gwir] *unbelastetes Grundstück*, douar dizle g., tachenn douar dizle b., tachenn douar disamm a bep dle b.

unbelästigt ag. : ... na vez ket tregaset, ... na vez ket hegaset, ... a vez lezet e peoc'h, didrabas, distrauilh, distourm, didrouz, dichastre, disafar.

unbelaubt ag. : **1.** [louza.] dizeil, diwisk, noazh, dibourc'h ; **2.** [ardamezouriezh] dizeil.

unbelebt ag. : divuhez, anvev.

unbelehrbar ag. : direizhus, digenteliadus, diwellaus, ... na c'heller ket gwellaat, ... n'eus ket a wellaat dezhañ, kilpennek, aheurtet, ... na ra ken ar pezh a gar.

Unbelehrbarkeit b. (-) : divarreegezh da wellaat b., direizhusted b., diwellausted b., digenteliadusted b.

unbelesen ag. : dizesk, dizesket.

unbeleuchtet ag. : dic'houlou krenn.

unbelichtet ag. : [film] dilouc'h.

unbeliebt ag. : ... na garer ket, amvrudet, brudet fall, disprizet, faeet, ampoblek ; *er machte sich bei allen unbeliebt*, an holl a gemeras heg outañ.

Unbeliebtheit b. (-) : brud fall b., ampoblegezh b., digarantez b., yenijenn b.

unbelohnt ag. : dic'hopr.

unbemannt ag. : **1.** levier ebet ennañ, diloman ; *unbemannte Rakete*, fuzeenn blenier ebet enni b., egorlestr skipailh ebet ennañ g., egorvulzun levier ebet enni b. ; *unbemanntes Luftfahrzeug*, dron g., aerlestr diloman g. ; **2.** P. *sie ist noch unbemannt*, digrap eo c'hoazh, diberc'henn eo c'hoazh.

unbemerkt ag. : diverz, diverzus, diheverz, dianat, dikanat.

unbemerkt Adv. : diverz, diverzet, hep ma ouzer, hep gouzout d'ar re all, en dic'houzout d'an holl, hep gouzout dare da zen, hep rat den, hep rat den ebet, e skoach, e koach, dre goach, dre laer, a-laer, dre laerezh, dre guzh, a-guzh, a-guzh-kaer, a-zindan-kuzh, dindan guzh, e kuzh, dre fil, dre skrap, diwar skrab, a-skrab, a-gildom, dre zan dom, dre zindan, hep gouzout da zen, hep gouzout da nikun, e kuzul, e kuzulig, a-sil, a-silik, a-sil-kaer, hep reiñ anaoudegezh, en amc'houlou (Gregor), kuzh-ha-muz, kuzhmuz, a-dakot, a-davik, dre souch ha sioul, war e souch, P. sioul-ha-sioul, choucha-moucha ; *er zog sich unbemerkt zurück*, kuitaat a reas didrouz, mont a reas kuit evel ul laer, en em laerezh a reas hep ober brud ; *er war unbemerkt in das Haus eingetreten*, deuet e oa en ti hep na'm befe klevet ; *jemanden unbemerkt überwachen*, eveshaat war u.b. hep en em ziskouez dezhañ ; *das blieb unbemerkt*, ne voe graet na mik na man ouzh an dra-se, ne voe ket taolet pled ouzh an dra-se, ne voe ket taolet evezh ouzh an dra-se, ne voe ket taolet kont ouzh an dra-se, ne voe ket taolet fed ouzh an dra-se.

unbemittelt ag. : diarc'hant, dikanvez, dileve, roustet, kras.

unbenannt ag. : 1. dizanav, dianav, hep anav ; 2. [mat.] goubar.

unbenetzbar ag. : angleb.

unbenommen ag. : aotreet, posubl ; *es bleibt Ihnen unbenommen, es zu tun*, deoc'h d'ober pezh a garit, frankiz a-walc'h hoc'h eus d'en ober ma karit, en ho kerz emañ en ober, c'hwi a raio ho santimant, diampech a-walc'h oc'h evit en ober m'ho pefe c'hoant (Gregor), n'eo ket ken ret ha mervel.

unbenutzbar ag. : dizimplijadus, diarveradus, didalvez, ... na c'heller ket implijout, ... na c'heller ket arverañ.

unbenutzt ag. : dizimplij, diarver, diimplij, diberc'henn, dibrez, didalvez, dilabour, digorvo, hep implij ; *unbenutztes Vermögen*, madoù sec'h ls., arc'hant laosk g., arc'hant louedet g., madoù dic'hounid ls., kevala marv g. ; *unbenutzt lassen*, lezel hep bout implijet, lezel da louediñ, leuskel da verglañ ; *unbenutztes Gelände*, douar dilabour g., douar vak g., douar diskuizh g., douar gwaremm g., douar kriz g., park aet e gouez g., park fraost (dindan gozh, war gozh, dilabour, distuz) g., douar kondon g., douaroù o sellet ouzh an heol ls., douaroù distu (yen, geot, paouez, gouez) ls., havreg g./b., tirienn b., park tirienn g., fraostell b., fraostenn b., fraost g., fraostaj g., fraosteg b., douar fraost g., douar gwainet g., kozhenn b., douar distu g., arc'hmel g., breinar g., breinareg b., douar-skidi g., douar-skod g., douaroù dic'hounid ls., trion g., trionenn b., tachenn vak b., douar fu g., seurenn b., diroll g. ; *unbenutzt bleiben*, chom dizimplij, chom diarver, chom da louediñ, chom da verglañ, chom hep implij, chom digorvo.

unbeobachtbar ag. : anarselladus.

unbeobachtet ag. : 1. diverz, diverzet, dre laer, dre guzh, hep gouzout d'ar re all, hep ma ouzer, en dic'houzout d'an holl, hep gouzout dare da zen, hep gouzout da zen, hep gouzout da nikun, hep rat den ebet, e kuzh, e kuzulig, e kuzul, kuzh-hamuz, kuzhmuz, choucha-moucha, a-zindan-kuzh, a-skrab, diwar skrab, dre skrab, a-sil, a-silik, a-sil-kaer ; 2. ... na vez ket sellet outañ, ... na vez ket dalc'het kont outañ, ... na vez ket graet fed dezhañ, ... na vez ket taolet evezh (pled) outañ, ... na vez ket taolet pled gantañ (warnañ, dezhañ) ; 3. ... n'emañ ket dindan wardoniezh, ... na vez ket diwallet ; 4. anarsellet ; *unbeobachtete Sterne*, stered anarsellet str.

unbequem ag. : 1. diskoñfort, digoñfort, diskoñfortus, disasun, disaour ; *harter, unbequemer, steifer Stoff*, danvez dic'hras g., danvez boc'hus g. ; *hart, unbequem und steif wie ein neues Hemd*, boc'hus evel ur roched nevez, dic'hras evel ur roched nevez ; 2. diaezus, hegazus, hegaz, hegus, kazus, kasaus, heskinus, arabadus, strobellus, chastreüs, direnkus, direnk, strafuilhus, rouestlus, sparlus, trubuilhus, strobustus.

Unbequemlichkeit b. (-) : 1. diskoñfort g., disasunder g. ; 2. hegasted b., kazusted b., diaezusted b., strobellusted b., chastreüsted b.

unberechenbar ag. : 1. anrakweladus, dirakweladus, chañs-dichañs, dihebouez ; 2. hedro, breskik, bresk, bouljant, tro-didro, stultennus, froudennus, gwenno, ur wiblenn anezhañ, loariadenn a spered, loariadenn, loariak, loarius, loariadek ; *er ist unberechenbar*, loariañ (loariadiñ) a ra, imorioù en devez, loariak (loariadenn a spered, loariadenn, loariadek, loarius) eo, a-wechoù en devez reuziadoù, mont a ra a-wechoù a-raok e benn, a-wechoù e laosk e froudennou d'e leviañ, stultennou en devez a-wechoù leizh e benn, froudennañ a ra a-wechoù, diouzh al loar e ra a-wechoù, pennadiñ a ra a-wechoù, mont a ra a-wechoù gant ar c'hatar.

Unberechenbarkeit b. (-) : 1. anrakweladusted b., dihebouezded b. ; 2. imor bennadus b., hedro g., perzh bezañ stultennus g., perzh bezañ froudennus g., perzh bezañ loariak g., perzh bezañ loarius g., perzh bezañ loariadek g.

unberechtigt ag. : digantreizh, diabeg, direizh, diratozh, treuzenep, disol, toull, diziazez, amgadarn, soliet war netra, falsijinet, diaotreet, ankembeli.

Adv. : hep aotre, hep gwir, hep ket a wir, hep abegoù reizh, a-enep gwir, ent-direizh, e gaou, diwar c'haou, dre c'haou, disol, hep sol, diziazez, hep gwir abeg, hep gwir nag abeg, hep abeg na reizh ; *berechtigt oder unberechtigt*, e gwir pe e gaou.

unberechtigterweise Adv. : hep aotre, hep gwir, hep ket a wir, hep abegoù reizh, a-enep gwir, ent-direizh, e gaou, diwar c'haou, dre c'haou, disol, hep gwir abeg, disol, hep sol, hep gwir nag abeg, hep abeg na reizh.

unberitten ag. : war-droad, war e droad, divarc'het.

unberstbar ag. : [louza.] andihilius.

Unberstbarkeit (-) : [louza.] andihil g.

unberücksichtigt ag. : ... a vez lakaet er-maez, ... na vez ket dalc'het kont outañ, ... na vez ket taolet kont outañ, ... na vez ket roet pouez (roet fed) dezhañ, ... na vez ket graet fed dezhañ, ... na vez ket taolet evezh (pled) outañ, ... na vez ket taolet pled gantañ (warnañ, dezhañ), ... a vez lezet a-gostez, ... a vez lezet war e revr.

unberufen ag./Adv. : 1. diaotreet, ankembeli ; 2. divarrek, dic'houest ; 3. ... n'eo ket bet pedet da zont, ... na oa ket bet galvet da zont, ... hep na vije bet galvet gant den, ... eus e benn e-unan ; 3. *unberufen* ! gant ma vo ar voul ganeomp ! ra zeuio pep tra da vat ganeomp !

unberühmt ag. : diglod, divrud, divrud-kaer, dic'hloar.

unberührbar ag. : 1. ... na c'haller ket touch, ... na c'haller ket stekiñ outañ, dreist krog, dreistdiraez, dreist diraez, ... na c'heller ket diraez, ... na c'haller ket tizhout, ... na c'haller ket diraez ; 2. [dre skeud.] distrafiuilh, difrom, disaouzan, diflach, dibled, dibuk.

Unberührbare(r) ag.k. g./b. : [India] dic'hlaneg g. [*liester* dic'hlaneien].

unberührt ag. : 1. anterin, glan, divoulc'h, didorr, difreuz, dibistig, gwerc'h, diaoz, vel-vel, evel-evel, a-bezh, difank, distlabez ; *unberührtes Ökosystem*, ekoreizhiad chomet gwenn b. ; 2. [dre skeud.] *etwas unberührt lassen*, chom hep menegiñ udb, ober an tav (tevel) war udb, na doullañ da zen eus udb, lakaat udb en ankounac'h, sigotañ udb ; 3. difrom, distrafiuilh, diflach, dibled, divorc'hed, disaouzan, dibuk, ... na ra na mann na mordo, yen ; *unberührt bleiben*, chom difrom, menel difrom, chom distrafiuilh, chom disaouzan, chom diflach, na ober van ebet, tremen hep ober forzh, na ober seblant ebet, na ober esmae ebet, chom digas (digaz) ouzh udb, chom yen ; 4. [rev] gwerc'h, glan, divoulc'h, diaoz, gwerc'hezel, diorged, dic'hadal, disaotr ; *unberührter Jüngling*, gwerc'h g., paotr gwerc'h g.

Unberührtheit b. (-) : 1. glanded b., anterinded b., anterinder g. ; *die wilde Unberührtheit der Landschaften, durch die sie führen*, gouezeri al lec'hioù a dremenent drezo b. ; 2. gwerc'hded b., diorged g., dic'hadalezh b., glanded b.

unbeschadet araog. (gen.) : hep gaou ebet ; *unbeschadet meiner Rechte*, hep na kollfen gwir ebet dre an dra-se.

unbeschädigt ag. : didorr, dizrast, difreuz, en ur stad vat, anterin, dic'haou, divoulc'h, distlabez, en e bezh, a-bezh, dibistig, hep gaou na tro fall ebet, kuit a zroug, hep kignadenn ebet, dinoaz, sasun, didoull.

unbeschäftigt ag. : vak warnañ, vak a garg, dibrez, arouarek, arwarek, dilabour, dibreder, digoll, dizever, dijabl, ... n'en deus taol ebet d'ober, distriv.

unbescheiden ag. : divodest, divoder, hep moder, dibrenn, diuvel, dieleveziek, friant, emvennus ; *unbescheidene Frage*, goulenn dichek g., goulenn dizoare g. ; *unbescheidene Forderungen*, rekedoù divoder ls.

Unbescheidenheit b. (-) : divodestiz b., dibrennder g., diemzalc'h g., emvennusted b.

unbeschiffbar ag. : divageadus.

unbeschlagen ag. : dishouarn ; *unbeschlagenes Pferd*, marc'h dishouarn g. ; *unbeschlagener Karren*, karr-moullou g., karr-prenn g. ; *unbeschlagenes hölzernes Wagenrad*, moull-karr g.

unbeschmutzbar ag. : anlouzadus, ... na c'heller ket louzañ, P. distrouilh.

unbeschmutzt ag. : disaotr, digailhar, difank, digatar, distrouilh, dilastez, distlabez.

unbeschnitten ag. : 1. [relij.] ... n'eo ket trodroc'h, ... n'eo ket amdroc'h, diamdroc'h ; 2. [levrioù] anterin, [moneiz] ... n'eo ket bet krennet (krignet).

unbescholten ag. : direbec'h, diabegadus, didamall, diskandal, divlam, na si na gwri ennañ, na rag na perag diwarnañ, eeun a bep hent, leal e pep hent, onest, neudenn gamm ebet ennañ, ... n'eus ket a we ennañ, ennañ abeg ebet da damall, un den diabeg anezhañ, dibunis, digastiz, didamall a zroug, glav a zroug, reizh, anterin, prop.

Unbescholtenheit b. (-) : dereadegezh b., dereadelezh b., reizhded b., reizhder g., diabegadusted b.

Unbescholtenheitszeugnis n. (-ses, -se) : testeni dereadegezh g.

unbeschränkt ag. : hep klouedoù, digloued ; *unbeschränkter Bahnübergang*, treuzenn hent-houarn hep klouedoù b., treuzenn hent-houarn digloued b.

unbeschränkt ag. : 1. anvevenn, divevenn, diharz, divent, divonn, didermen, harz ebet dezhañ ; *mit unbeschränkter Haftung*, anvevenn e atebegzh ; *unbeschränkt haftender Gesellschafter*, gougemenniad g. [*liester gougemenniaded*] ; 2. [gwir] kevandiuzeke.

Unbeschränktheit b. (-) : anvevennegezh b., perzh bezañ anvevenn, perzh bezañ diharz g., perzh bezañ divent g., perzh bezañ didermen g.

unbeschreiblich ag. : dizeskrivadus, ... na c'heller ket deskrivañ, didaolennus, ... na c'heller ket taolenniñ, ... na c'heller ket eztaoliñ, ... na c'haller ket geriañ, ... na c'haller ket doareañ, ... na c'heller ket lavaret, anezgeriadus, aneztaoladus, anlavaradus, dilavaradus, dreistlavar, ... n'eus anv ebet dezhañ.

Unbeschreiblichkeit b. (-) : dizeskrivadusted, didaolennusted b., anlavaradusted b., dilavaradusted b.

unbeschrieben ag. : diskrid, diskriv ; *unbeschriebenes Blatt*, pajenn diskrid b., pajenn diskriv b., pajenn c'houllo b., pajenn wenn b. ; [dre skeud.] *er ist ein unbeschriebenes Blatt*, divrud eo c'hoazh, n'en deus ket diskouezet c'hoazh peseurt danvez a zo ennañ ; *er ist kein unbeschriebenes Blatt*, n'eo ket bet ganet d'ar Sadorn da noz (da Sadorn goude koan diwezhat), n'eo ket eus an torad diwezhañ, n'eo ket bet ganet abaoe dec'h, n'eo ket bet ganet dec'h, n'eo ket ganet gant labousig dec'h, n'eo ket dec'h ez eo bet ganet, n'emañ ket war e dro gentañ, n'emañ ket oc'h uzañ e vragoù kentañ.

unbeschriftet ag. : diskrid.

unbeschuhet ag. : divot, divotoù, kuit a votoù, diarc'hen, gant netra en e zreid ; *unbeschuhet herumlaufen*, kerzhed divot (divotoù, diarc'hen) ; [relij.] *unbeschuhete Karmeliten*, karmezidi diloeroù ls.

unbeschwert ag. : didrabas, dichastre, dibreder, divorc'hed, disoursi, dinec'h, diboan, dichal, disorb, distrafiilh, skañv e spered, aes e spered, dibrez e spered, hardizh ouzh an dud, dilent, her ; *unbeschwertes Gewissen*, koustiañs vat (distrafiilh, kuit a bep droug) b.

Unbeschwertheit b. (-) : aester g., aested b., aezamant g., didrubuilh g., dienkreiz g., dianken g., aezoni b., aez g., frankiz b.

unbeseelt ag. : diene.

unbesehen ag. : ... n'eo ket bet sellet outañ, 'vel-vel, evel-evel, evel m'emañ.

unbesetzt ag. : diac'hub, dieub, diberc'henn, vak, dibourvez, goullou, libr ; *unbesetzte Stelle*, post-labour diac'hub g., post-labour vak g. ; *solange dieses Amt unbesetzt war*, keit ha ma oa goullou ar garg ; *unbesetzt sein*, vakiñ ; [istor] *unbesetzte Zone Frankreichs*, tachad diac'hub Bro-C'hall g., tachad dieub Bro-C'hall g., lodenn dizalc'h Bro-C'hall b.

Unbesetztsein n. (-s) : vaktet b., vakter g.

unbesiegbar ag. : didrec'hus, difaezhus, ... na c'heller ket trec'hiñ, ... n'eus ket tu da zont a-benn anezhañ ; *er war unbesiegbar*, ne oa den evitañ.

Unbesiegbareit b. (-) : didrec'husted b., didrec'huster g., difaezhusted b., difaezhuster g.

unbesieglich ag. : didrec'hus, difaezhus, didrec'h, na c'heller ket trec'hiñ, n'eus ket tu da zont a-benn anezhañ.

Unbesieglichkeit b. (-) : didrec'husted b., didrec'huster g., difaezhusted b., difaezhuster g.

unbesiegt ag. : didrec'h, difaezh ; *die deutschen Armeen wären 1918 im Felde unbesiegt geblieben*, a-hervez ne vije ket bet trec'het an armeoù alaman war an dachenn-vrezel e 1918.

unbesoldet ag. : dic'hopr ; *unbesoldetes Amt*, karg a enor b.

unbesonnen ag. : berrboell, berr a skiant, diaviz, intourt, diskiant, diboell, dievezh, diaviz, skañvbenn, skañvbennek, avelet, avelok, flav, glep, penn-avel, penn-bantek, pennfoll, strantal, distrantell, arsot, brell ; *unbesonnener Mensch*, penn brell g., brell g. [*liester brelleien*], skañvbenn g. [*liester skañvbennoù*], skañvbennek g. [*liester skañvbenneien*], skañvelard g., darsod g., arsod g., penn avel g., penn avelet g., penn divouedet g., penn skañv g. ; *unbesonnener Streich*, bourd fall g., lourdoni b., noualantez b. ; *unbesonnen handeln*, mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, mont a-raok e benn, mont dezhi bourlik-ha-bourlok, lakaat e gein en e c'houlloù, en em lakaat dindan vec'h, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña, sailhañ war udb evel war grampouezh lardet, bezañ pront evel ul Leonad, ober udb a-vaez a boell ; *unbesonnen werden*, skañvbenniñ, arsodiñ.

Unbesonnenheit b. (-, -en) : berrboellegezh b., berrboelleded b., diavizded b., skañvelezh b., skañvadurezh b., skañvbennegezh b., skañvbennidigezh b., brellentez b. ; *jetzt werde ich für meine Unbesonnenheit bestraft*, setu-me puniset eus va diboelloù.

unbesorgt ag. : 1. disorb, digas, didrabas, dichastre, dibreder, disoursi, dinec'h, dinec'hañs, ken dinec'h ha tra, dichal, dic'hac'har, distrafiilh, skañv e spered, aes e spered, dibrez e spered, didrubuilh, dienkreiz, skañv e spered, hep lure, hep ober seizh soñj, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, divorc'hed, digoumoul e galon, disamm diouzh pep anken, libr ha disamm a bep anken, diak a bep anken, diak diouzh pep anken, distrob diouzh pep anken, dijabl diouzh pep anken, dijabl-kaer, dieub eus pep anken, dieub diouzh pep anken, frank a anken, kuit diouzh pep anken, dianken, diskarg eus pep trubuilh, dilu, diliamm, disafar, dizamant, dizoan, diboan, dirouestl, dizaon, kuit a zroug, kuit a bep droug, seder ; *unbesorgt sein*, bezañ aes e spered, bezañ dibrez e spered, bezañ skañv e spered ; *nicht ganz unbesorgt um jemanden sein*, bezañ trubuilhet (trechalet, trefuet) tamm pe damm a-zivout u.b., bezañ lakaet diaes tamm pe damm en abeg d'u.b., na vezañ trankil e spered abalamour d'u.b. ; *seien Sie unbesorgt* ! 'rit ket bil ! 'rit ket bilo ! n'hoc'h eus ket ehomm da

gaout nec'h ! n'eus ket ehomm da nec'hiñ ! bezit distrafulh ! arabat ho pefe nec'h ! bezit dinec'h war gement-se ! bezit dichal ! bez e c'hallit kousket dibreder ! lezit da gas ! n'it ket da gaout nec'hamant ! nebaon ! bezit dizaon ! n'hoc'h eus ket morc'hed da gaout ! arabat ho pefe aon ! n'ho pezit aon ebet war gement-se ! bezit hep aon ! bezit dibreder ! paouezit en hoc'h aez ! ; *geh unbesorgt hin*, kae di nebaon.

2. ... n'eo ket bet graet, chomet a-blad, chomet a-ispilh, chomet e-skourr, chomet a-sac'h, chomet e boulc'h, chomet er vann, chomet ouzh torgenn, chomet a-istribilh, chomet e-pign, chomet a-ispilh, chomet e krog, chomet darn, chomet e darn, lezet da ober, lezet da restañ ; *etwas unbesorgt lassen*, na ober war-dro un afer bennak, chom e-pign gant udb, lezel udb hep bout kaset da benn, lezel udb e darn, lezel udb da restañ, lezel udb da ober.

unbespannt ag. : **1.** laosk, distenn, distegn, distign, distignet, diantell, divant ; **2.** [kezeg] distern.

Unbestand g. (-s) : [barzh.] hedro g., skañvbennegezh b., berrboell g., berrboellded b., valigañs b.

unbeständig ag. : furluok, kemm-digemm, hedro, tro-didro, tro-distro, variant, bouljant, valigant, kildro, berrboell, berrboellik, dizalc'h, dibad, dibadus, digendalc'h, moliac'h, bresk, cheñch-dicheñch, keflusk-digeflusk, cheñchus ; *unbeständiges Wetter*, amzer cheñch-dicheñch b., amzer ramp (furluok, hedro, kemm-digemm, diasur, diantell, variant, amjestr, ankivil) b., amzer chañsus b., amzer c'hadal b., amzer bikous b., amzer varellet b. ; *unbeständiger Charakter*, spered hedro (tro-distro, berrboell, berrboellik, variant, bresk, breskik) a zen g. / skañvelard g. (Gregor), bardell b., spered valigant (kildro, furluok, dizalc'h, gwidal) a zen g., den lavar-dislavar g., den lavar-ha-dislavar g., spered pennadus a zen g.

Unbeständigkeit b. (-) : **1.** dibad g., dibadusted b., dibaduster g., digendalc'h g. ; **2.** berrboellded b., berrboell g., skañvbennegezh b., berrboellegezh b., kildroerezh g., valigañs b., valigerezh g., skañvadurezh b., skañventez b., skañvijenn b., breskadurezh b., breskter g.

unbestätigt ag. : ... n'eo ket bet kadarnaet (aprouet, gwiriektaet).

unbestechbar ag. / **unbestechlich** ag. : dibrenus, divreinus, peurleal, peureeun, peuronest, anterin, ... na c'heller ket gounit dre arc'hant, mil onest ; *er ist unbestechlich*, ne vo prenet morse gant den, hennezh a zo un den na c'heller ket gounit dre arc'hant.

Unbestechlichkeit b. (-) : peureeundet b., peurlealded b., peuronestiz b., dibrenusted b., divreinusted b.

unbesteigbar ag. : diziraezus, ... na c'heller ket pignat betek e benn.

unbestellbar ag. : **1.** ... na c'heller ket arat ; **2.** ... na c'hall ket bezañ roet d'e zegemerer ; *unbestellbar zurückgelegter Brief*, lizher digavadus e zegemerer g.

unbestellt ag. : **1.** dic'hounid, manet ; *unbestellte Äcker (Felder)*, parkeier aet e gouez ls., parkeier fraost (dindan gozh, dilabour) ls., douar kondon g., douaroù o sellet ouzh an heol ls., douaroù distu (yen, geot, gouez) ls., kozhennoù ls., tiriennnoù ls., douaroù vak (dic'hounid) (Gregor) ls., parkeier lezet hep bout aret ls. ; **2.** [kenw.] ... n'eo ket bet urzhiet, hep urzhiad, manet ; **3.** [lizher] ... n'eo ket bet roet d'e zegemerer gant ar post.

unbesteuert ag. : kuit a dailhoù, didell.

unbestiegen ag. : ... n'eur ket deuet a-benn anezhañ ; *unbestiegener Berg*, menez n'eur ket deuet a-benn da bignat betek e benn uhelañ g.

unbestimmbar ag. : andespizadus, ansaveladus, ... na c'heller ket despizañ, ... na c'heller ket termeniñ, ... na c'heller ket envel.

unbestimmt ag. : **1.** amstrizh, amresis, amspis, dispis, displann, diresis, amsklaer, dizidermen, diziviz, andesavelet, andespizet ; *auf unbestimmte Zeit*, betek un deiziad ha ne oar den pegoulz e vo, betek ur peur bennak, betek un deiziad andesavelet ; *eine unbestimmte Zeit*, ur beamzer b. ; *unbestimmte Farbe*, liv amspis g. ; [yehz.] amstrizh, amresis, ... amresisaat, damziskouez ; *unbestimmter Artikel*, ger-mell amstrizh g., ger-mell amresis ; *auf Bretonisch wird der Buchstabe K jedes Mal verändert, wenn er nach einem bestimmten oder unbestimmten Artikel steht*, bepred e kemm al lizherenn K e brezhoneg goude ur ger-mell resis pe amresis ; *unbestimmtes Fürwort*, raganav-damziskouez g., raganv amstrizh g., raganv amspis g., raganv amresis g., raganv amresisaat g. ; *unbestimmt werden*, diresisaat, dispisaat.

2. displann, dispis, diresis, kudennek, damsklaer, amsklaer, amsteriek, amjestr, amzivin ; *unbestimmte Worte*, komzoù displann (dispis, diresis, kudennek, damsklaer) ls.

3. [mat.] **a)** ansavelet ; *unbestimmtes Integral*, sammegenn ansavelet b. ; **b)** amspis ; *unbestimmte Unendlichkeit*, anvevenn amspis g.

4. [preder.] ankevonn, ansavelet ; *das Unbestimmte*, an ankevonn g. ; *die unbestimmte Materie*, an danvez ansavelet g.

Unbestimmtheit b. (-) : **1.** amresisted b., diresisted b., dispisted b. ; **2.** [mat., fizik] ansaveladur g., andesaveladur g.

Unbestimmtheitsrelation b. (-) : [fizik] daveadur andiended g. ; *die heisenbergsche Unbestimmtheitsrelation*, pennaenn an amzivarder b., pennaenn an andiended b., pennaenn an dizevoudadur b.

unbestochen ag. : peurleal, peureeun, peuronest, mil onest, ... n'eo ket prenet, ... n'eo ket bet prenet, ... n'eo ket gwerzhet, ... n'eo ket bet gwerzhet.

Unbestochenheit b. (-) : peureeundet b., peurlealded b., peuronestiz b., dibrenusted b., divreinusted b.

unbestraft ag. : ... n'eo ket bet kastizet, dibunis, digastiz, dianav war roll al lez-varn, lezet hep bout kastizet ; *das kann nicht unbestraft bleiben*, n'eus ket tu da serriñ an daoulagad war gement-se, ne c'hallomp ket lezel kement-se digastiz, ne vo ket lezet kement-se dibunis ha digoust (Gregor) ; *jemanden unbestraft lassen*, lezel u.b. hep e gastizañ, chom hep kastizañ u.b.

unbestreitbar ag. : diarvar, diarvarus, diargadus, dreist dael, direndaelus, direndael, devoudel, soliadell, soliadek, asur, andizarbennadus, ... na c'heller ket dizarbenn, divarteze, tremen diarvar, splann ha diarvar, tabut ebet diwar e benn, tabut ebet warnañ ; *unbestreitbare Tatsachen*, fedoù na c'haller ket nac'h ls., fedoù anat ls. ; *er hat unbestreitbare Argumente angeführt*, kinniget en doa arguzennoù difazi (reizh, disi, direndaelus, dizarbennus, andizarbennadus, diflach), kinniget en doa arguzennoù na c'haller ket toullañ dindano.

Adv. : hep arvar, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, en un doare sur, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, dreist mar.

Unbestreitbarkeit b. (-) : diarvarusted b., direndaelusted b.

unbestrichen ag. : [lu] *unbestrichenes Gelände*, tachenn na vez ket tizhet gant an tennoù b., tachenn en aior a'n tennoù b.

unbestritten ag. : diarvar, diarvarus, diargadus, direndaelus, direndael, dreist dael, didabut, tabut ebet diwar e benn, tabut ebet warnañ ; *das ist unbestritten*, un dra diarvar eo kement-se,

n'eus mar (n'eus douetañs) ebet, n'eus na mar na marteze, den ne lavar ar c'hontrol, ken gwir ha tra eo.

Adv. : hep arvar, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, en un doare sur, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, dreist mar.

unbetamt ag. : [Bro-Aostria] diakuit, dornet fall, distu, didu, treuzek, amparfal, loaiek, dizampart, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, glaouch, mat da vont da gaoc'ha gant ur gordenn, pounner e vodoù ober, heut, loerek, divalav, disneuz d'ober udb.

Adv. : dizampart.

unbeteiligt ag. : 1. diseblant, digas, digaz, dichal, amlave, diforzh, dic'hoantek, divuhez, dilañs, divegon, difrom, distrafiuilh, diflach, disaouzan, mingl, klouar, mut evel ul lakez pikez, evel un tamm koad ; 2. dilaziek, diberzh, digenlod ; *bei einer Sache unbeteiligt sein*, na gaout netra da welet gant un afer bennak, na gaout lod ebet (na vezañ kenlodek, na gaout perzh ebet) en un afer bennak.

Adv. : diseblant, digas ; *etwas in aller Ruhe, kühl und unbeteiligt erzählen*, kontañ udb war un ton diseblant.

Unbeteiligte(r) ag.k. g./b. : den n'eo ket kenlodek g., den diberzh g., dilazieg g.

unbetont ag. : [yezh.] didon, dibouezmouezh ; *betonte und unbetonte Formen*, furmoù toniet ha furmoù didon ls.

unbeträchtlich ag. : dister, disterik, dibouez, bihanik.

unbetretbar ag. : diziraezus, ... na c'heller ket mont e-barzh.

unbetreten ag. : divoustr, divac'h, ... n'eo ket bet kerzhed warnañ, ... n'eo ket bet toullet ; *unbetreter Weg*, hent dizigor g., hent gwerch g.

unbetrogen ag. : [rannyezh.] didouell.

unbeugbar ag. : [yezh.] anamstouadus, andisplegadus, anargenadus, didroüs, digemm.

unbeugsam ag. : dibleg, diblegus, start, diaes, tenn, reut da blegañ, aheurtet, didrec'hus, digeflusk, difaezhus, didrec'h, gour, diaes ober outañ, divrall ; *unbeugsamer Wille*, youl start (disaouzan, dibleg, divrall, rankles, didrec'h, didrec'hus) b., bolontez didrec'h b., mennerezh kreñv-meurbet g. ; *er ist unbeugsam*, un den start eo, dibleg eo, aheurtet eo, un den krenn-ha-krak a zo anezhañ, un den krak-ha-krenn a zo anezhañ, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, hennezh a zo un den diaes ober outañ, n'eus pleg ebet ennañ ; *unbeugsam bleiben*, chom dibleg.

Unbeugsamkeit b. (-) : diblegusted, pennegezh b., aheurtreth g., aheurtiz b., aheurtegezh b., kilpennad g., pennad g.

unbewacht ag. : 1. ... na vez ket diwallet, ... na vez ket evezhiet ; *unbewachter Bahnübergang*, treuzenn hent-houarn hep ti-gward b. ; 2. [dre skeud.] *unbewachter Augenblick*, prantad skañvadurezh (dievezhiegezh, laoskentez) g., dievezhiadenn b., taol dievezhded g.

unbewaffnet ag. : 1. dizarm, diarm, dizarmet, arm ebet gantañ, hep armoù, dizifenn ; 2. [dre skeud.] *mit unbewaffnetem Auge*, gant an daoulagad noazh a zo e penn an-unan ; 3. [ardamezouriezh] *unbewaffneter Löwe*, leon digraban g., leon kudennek g. ; *unbewaffneter Adler*, erez digraban b.

unbewaldet ag. : digoad.

unbewältigt ag. : ... n'eo ket bet diskoulmet, ... n'eo ket bet diluziet, ... n'eo ket bet dirouestlet ; *die unbewältigte Vergangenheit*, diaesterioù evit sammañ istor e bobl ls., diaesterioù evit sammañ an tremened ls.

unbewandert ag. : diakourset, diakuit, dichemed, hep skiant-prenet.

unbewegbar ag. / **unbeweglich** ag. : 1. difiñv, diflach, dilusk, difich, dilavig, diloc'h, divane, divoulj, divrall, lakaet a-varv, digeflusk, diluskell, dired, unlec'h, marv en e blas, mot, motet ; *unbeweglich machen*, diloc'hekaat, sonnañ, kalediñ, stardañ, sezizañ, stagañ, klaviañ, delc'her difiñv (dilusk), mestroniañ, lakaat difiñv, lakaat a-varv, lakaat da vezañ dioberiant ; *unbeweglicher Stern*, steredenn parfet b. ; *unbeweglicher Punkt*, poent difiñv (dilusk, fest) g. ; 2. [gwir] *unbewegliche Habe*, *unbewegliche Güter*, madoù diloc'h ls., madoù-font ls., madoù-batis ls., fontoù ls., leve-font g., douaroù-font (Gregor) ls., font g. ; *unbewegliches Pfand*, gouestl diloc'h g., gouestl gladel g., douar roet e gouestl g. (Gregor), arouestl g. ; *bewegliche und unbewegliche Habe*, madoù heloc'h ha diloc'h ls., leveoù ha dileveoù ls. ; 3. [bev.] *unbewegliche Zelle*, kellig diloc'h b. ; 4. [dre skeud.] divrall, dibleg, digeflusk, difrom, digas, digaz, diseblant, diflach, distrafiuilh, disaouzan, divanier.

Unbeweglichkeit b. (-) : 1. difiñved b., difiñv g., digeflusk g., diflusk g., diflach g., fested b. ; 2. [dre skeud.] diblegusted b.

unbewegt ag. : 1. difrom, distrafiuilh, disaouzan, diflach, divanier, dibuk, digas, digaz, diseblant ; *er blieb bei diesen Worten völlig unbewegt*, chom a reas difrom (distrafiuilh, disaouzan, diflach, digas, digaz) o klevet ar c'homzoù-se, klevet a reas ar c'heloù hep ober na mik na man, ne reas seblant ebet o klevet ar c'homzoù-se, ne reas esmae ebet o klevet ar c'homzoù-se, ne reas van ebet o klevet ar c'homzoù-se, selaou a reas ar c'homzoù-se hep dibarfediñ ; *er nahm es völlig unbewegt zur Kenntnis*, n'en doa ket graet ur van o klevet ar c'heloù-se ; *unbewegt bleiben*, tremen hep ober forzh, na ober van ebet, na ober seblant ebet, na ober esmae ebet, chom digas, chom digaz, chom dibuk ; 2. *unbewegte See*, mor sioul (plaen, dous, kalm, kalm-gwenn, lor, dihou, habask) g.

Unbewegtheit b. (-) : distrafiulhded b., diseblanted b., digasted b., distrafiuilh g., difrom g., divanieramant g.

unbewehrt ag. : 1. dizarm, dizifenn ; 2. [tekn.] *unbewehrtes Kabel*, fun hep gwiskad gwarez b., fun diwisk b., fun noazh b. ; 3. [ardamezouriezh] *unbewehrter Löwe*, leon digraban g., leon kudennek g. ; *unbewehrter Adler*, erez digraban b.

unbeweibt ag. : dizimez.

unbeweint ag. : ... na vez ket gouelet dezhañ, ... na vez ket gouelet kañv dezhañ, ... na vez ket leñvet (kañvaouet) dezhañ.

unbeweisbar ag. : 1. dibrouadus, ... na c'heller ket prouiñ, dianatadus, ... na c'heller ket diskouez anat ; 2. [mat., preder.] andienadus .

unbewertet ag. : ... n'eo ket bet priziet, ... n'eo ket bet prizet.

unbewiesen ag. : ... n'eo ket bet prouet, ... n'eo ket bet anataet, ... n'eo ket bet diskouezet anat, ... n'eo ket bet lakaet anat.

unbewohnbar ag. : diannezadus, digevannezadus.

unbewohnt ag. : diannez, digevannez, didud, dibobl, digenvez, dizarempred, dichañs-bras, diloj, digavandenn, gwaremm, gouez ; *unbewohntes Gebiet*, tachenn didud b., tachenn digevannez b., tachenn ouez b. ; *unbewohnte Insel*, enezenn didud b. ; *unbewohntes Haus*, ti goullou g., ti diac'hub g., ti diannez g., ti diloj g., ti vak g.

unbewölkt ag. : digoumoul, digoc'henn, digoabr, hep an disterañ tamm koumoul, hep un drailhenn c'hoabr ennañ, c'hoao, digailhar, digatar, dispak, hinon, diroufenn, dizolo, dispak, fraezh, glas hepken, glas holl, skarz ; *unbewölkter Himmel*, oabl digoc'henn g., oabl digoabr g., amzer dispak b., amzer fraezh b., oabl hep un drailhenn c'hoabr ennañ g., oabl glas hep an disterañ kalzennig g.

unbewusst ag. : 1. diemskiant, diemskiantek, dic'houzvez, diveiz ; *der Gefahr unbewusst sein*, bezañ ur paotr (un den) a foeltr forzh, na welet an dañjer, bezañ dibreder, bezañ ur penn

bervek eus an-unan, bezañ diemskiant (dic'houzvez) eus an dañjer, bezañ ur paotr diouzh an druilh ; [bred.] diemouez, diemouizie, anemouez ; *das Unbewusste*, an diemskiant b., an diemouez g., an diemouezelezh b. ; *das ethnische Unbewußte*, an diemouez kenelel g., an diemskiant kenelel b. ; *unbewusste Gefühle*, santadoù anemouez ls.

2. dianav ; *das war mir unbewusst*, ne ouien dare, da c'houzout e oa ganin, dianav e oa din.;

Adv. : hep gouzout dezhañ, hep rat dezhañ ; *mir unbewusst*, anez gouzout dare din, hep gouzout din, hep rat din ; *ich habe es unbewusst getan*, disofñ em boa graet an dra-se, ne oa ket em mennozh ober an dra-se ; *bewusst oder unbewusst*, gant gouziegezh pe get.

Unbewusste(s) ag.k. n. : [bred.] diemskiant b., diemouez g., diemouezelezh b. ; *das Bewusste, das Unbewusste und das Unterbewusste*, an emouez, an diemouez hag an isemouez ; *das Unbewusste bei Freud*, an diemouez freudek g. ; *die Theorie des Unbewussten nach Sigmund Freud*, arlakadenn an diemouez hervez Sigmund Freud b. ; *das kollektive Unbewusste*, an diemskiant strollennel b., an diemouez stroll g. ; *das ethnische Unbewußte*, an diemouez kenelel g., an diemskiant kenelel b. ; *das familiäre Unbewußte*, an diemouez-familh g., an diemskiant-familh b.

unbezahlb ag. : **1.** dibaeüs, antaladus, ... na c'heller ket paeañ ; **2.** dispar, dreist, un estlamm gwelet ; **3.** ... na c'heller ket prizañ ; **4.** ker-ruz, dreist da ger, ker dreist, ... na c'haller ket paeañ gant ar c'her m'emañ, ker-daonet, ker-spontus, uhel-spontus, direzon, er-maez a briz, dibriz, en dirañson.

unbezahlt ag. : **1.** dibae, dic'hopr ; [istor] *Verpflichtung zu unbezahlten Arbeiten an den öffentlichen Straßen*, devezhioù aner ls., devezhioù hent-bras ls. ; **2.** ... n'eo ket bet paeet, ... a van da baeañ, antal, da baeañ, chomet da baeañ, manet da baeañ ; *unbezahlte Rechnungen*, fakturennoù antal ls.

unbezähmbar ag. : **1.** dizonvus, ... na c'heller ket bezañ doñvaet ; [dre astenn.] anvoustradus, anharzadus, ... na c'heller ket moustrañ, ... n'eus ket a harz dezhañ.

unbezeugt ag. : ... n'eo ket bet testeniet, ... n'eo ket bet testeniekat.

unbezweifelbar ag. / **unbezweifelt** ag. : divarteze, diavarus.

unbezwingbar ag. : **1.** didrec'hus, difaezhus, ... n'eus ket tu da zont a-benn anezhañ, ... na c'heller ket trec'hiñ, ... na c'heller ket mont en tu all dezhañ, ... na c'heller ket mont dreist dezhañ, ... na c'heller ket tremen dreistañ ; *unbezwingbare Schwierigkeiten*, skoilhoù na c'haller ket mont dreisto, diaezamantoù na c'haller ket trec'hiñ dezho (warno) (Gregor) ; *dieser Berg ist unbezwingbar*, ne c'heller ket pignat betek penn ar menez-se ; **2.** diarsailhus, digemeradus ; **3.** diharzus, anvoustradus, anharzadus, ... na c'heller ket moustrañ, ... na c'heller ket harzañ, ... n'eus harz ebet dezhañ.

Unbezwingbarkeit b. (-) : didrec'husted b., didrec'huster g., difaezhusted b., difaezhuster g.

unbezwänglich ag. : **1.** didrec'hus, difaezhus, ... n'eus ket tu da zont a-benn anezhañ, ... na c'heller ket trec'hiñ, ... na c'heller ket mont en tu all dezhañ, ... na c'heller ket mont dreist dezhañ, ... na c'heller ket tremen dreistañ ; *unbezwängliches Hindernis*, skoilh na c'haller ket mont dreistañ g., skoilh na c'haller ket trec'hiñ dezhañ (warnañ) g., skoilh didrec'hus g. ; **2.** diarsailhus, digemeradus ; **3.** anvoustradus, anharzadus, ... na c'heller ket moustrañ, ... na c'heller ket harzañ, ... n'eus harz ebet dezhañ.

unbezwungen ag. : didrec'h, difaezh, ... n'eur ket deuet a-benn anezhañ ; *unbezwungener Berg*, menez n'eur ket deuet a-benn da bignat betek e benn uhelañ g.

unbiegsam ag. : diblegus.

Unbiegsamkeit b. (-) : diblegusted b.

Unbilde b. (-, -n) : dislealded b., dislealder g., direizhder g., direizhded b., digevionded b., falloni b., fallagriezh b., viloni b., noaz g., gaou g., gaouadenn b.

Unbilden ls. : dargouezhioù ls., dargouezhennoù ls. ; *Unbilden der Witterung*, direizhamant an amzer g. (Gregor), amzer fall b., gwallamzer b., rustamzer b., follentez amzer b., avel ha glav ken a fust ls., kriz g. ; *den Unbilden der Witterung ausgesetzt sein*, bezañ dalc'hmat dindan an amzer, bezañ dindan ar seizh amzer, bezañ dalc'hmat dindan ar seizh amzer, bezañ skoet gant ar seizh avel, bezañ etre ar pevar avel, bezañ dispak d'an avelioù, bezañ e-kreiz ar gas, bezañ lezet dindan alan an amzer, bezañ lezet war an dispalu, bezañ digledour, bezañ diglet, bezañ digletus-kenañ ; *die Unbilden des Wetters machten ihm nichts aus*, ne'm em chale ket gant loustoni an amzer.

unbildsam ag. : **1.** diwevn ; **2.** disent, disuj, amjestr, dihezesk.

Unbildung b. (-) : diouer a zeskadurezh g.

Unbill b. (-, Unbilden) : dislealded b., dislealder g., direizhder g., direizhded b., falloni b., fallagriezh b., viloni b. ; *Unbill erleiden*, gouzañv falloni (viloni), rankout gouzañv fallagriezhioù graet en e andred, gouzañv meur a zislealded, rankout gouzañv meur a zislealded graet en e andred.

unbillig ag. : digevion, disleal, direizh, enepreizh, dizeeun, biziez ; *Unbilliges erleiden*, gouzañv falloni (viloni), rankout gouzañv fallagriezhioù graet en e andred, gouzañv meur a zislealded, rankout gouzañv meur a zislealded graet en e andred ; *unbillige Forderung*, reked direizh (hep abeg na reizh, hep gwir nag abeg) b.

Unbilligkeit b. (-) : enepreizh g., dislealded b., dislealder g., direizhder g., direizhded b., falloni b., fallagriezh b., viloni b., dizeeund b., dizeeunder g., digevionded b.

unblutig ag. : hep gwad skuilhet ; *unblutig errungener Sieg*, trec'h hep gwad skuilhet g., trec'h hep bezañ skuilhet gwad den g.

unböse ag. : dizrouk, divalis.

unbotmäßig ag. : digenurzh, disuj, disent, amsent, amjestr, treuz.

Unbotmäßigkeit b. (-) : disujdigezh b., disentidigezh b., amsentidigezh b.

unbrauchbar ag. : diarveradus, diimplijadus, dizimplijadus, didalvez, didalvoud, e-maez arver, ... na c'heller ket implijout, ... na c'heller ket arverañ ; *unbrauchbar machen*, nammañ, distresañ, dizimplijadusaat, lakaat da vezañ dizimplijadus, diarveradusaat, lakaat da vezañ diarveradus, disleberañ, mekaat, gwastañ, difoeltrañ, foetrañ, euverañ, gwallegañ, mazaouiñ.

Unbrauchbarkeit b. (-) : diarveradusted b., dizimplijadusted b., didalvoudegezh b., didalvoud g.

unbrennbar ag. : diloskus, diloskadus, dizevus, dientanus ; *unbrennbar machen*, disflammusaat, tangaëusaat.

Unbrennbarkeit b. (-) : diloskadusted b., dientanusted b.

unbürokratisch ag. : hep abuzetez voas ar vurevveliezh, hep abuzetez voas ar velestradurezh, hep lugudajoù boas ar velestradurezh, hep lugudajoù boas ar vurevveliezh.

unbußfertig ag. : [relij.] dibened, digeuzidik, ... a chom en e bec'hed, troet e gein ouzh ar binijenn ; *unbußfertig sterben*, mervel en e bec'hed.

Unbußfertigkeit b. (-) : [relij.] dibened b.

Unchrist g. (-en, -en) : den divadez g., den difeiz g., den digredenn g.

unchristlich ag. : digristen, amgristen, difeiz, digredenn.

Uncoating n. (-) : [bev.] [Freisetzen der Genom-Nukleinsäure aus Capsid und Virushülle nach Infektion einer Zelle]

dikapsidañ g. ; *einem Uncoating-Prozess unterworfen werden*, dikapsidañ.

Uncus g. (-, Unci) : [korf.] krog g.

und stag. kenurzh. : **1.** ha, hag ; *du und ich*, me ha te ; *er machte das Fenster auf und rief seinen Sohn, der draußen stand*, digeriñ a reas ar prenestr hag e c'halvas e vab a oa er-maez ; *er war in der Kneipe und nicht etwa bei der Arbeit*, en ostaleri e oa ha pas war-dro e labour ; **2.** na ; *ich bin bereit, und du?* me a zo prest, na te ? ; *ich bin fertig, und wie steht's mit euch ?* me a zo prest, na c'hwï ? ; *sie haben ihre Schulden nicht bezahlt und werden es nie tun*, n'o deus ket paet ho dle na birviken ne raint ; *ich habe euch gesagt, dass ich heute nicht arbeiten will und ich werde es auch nicht tun*, lavaret em eus deoc'h ne labourin ket hiziv, na ne rin ; *sie sprechen nicht und lachen auch nicht*, ne gomzont na ne c'hoarzhont ; *keine Familie und keine Freunde haben*, chom e-unan evel ul lakez pikez, bezañ e-unan evel ur c'hi, bezañ e-unan evel ur pennki, chom etre treid ar bed, bezañ e-unan-penn, bezañ e-unan-kaer, na gaout na kerent na mignoned, chom hep kar na par (hep kar na karrigell), chom hep tamm kerent na tamm skoazell, bezañ evel ur wezenn divarret ; **3.** und so weiter, und so fort, h.a., hag all, hag e-se, ha kement tra 'zo c'hoazh, ha kement tra 'zo holl, ha kement a zo, ha kement a vez, ha me oar me, ha n'ouzon dare, hag ar rest, ha n'ouzon pet all, ha pet tra-holl, ha traoù evel-se, hep komz eus mil dra all ; **4.** [mat.] mui, ha ; *zwei und zwei ist vier, zwei und zwei ist gleich vier, zwei und zwei gleich vier, zwei und zwei ergibt vier*, daou ha daou a zo pevar, daou mui daou a zo par da bevar, daou mui daou a ra pevar ; **5.** zu zwei und zwei gehen, mont daou-ha-daou ; **6.** und ? und nun ? ha neuze ? ha petra vo graet bremañ ? petra ober bremañ ? ha pelloc'h ? ; **7.** und wie ! ur spont ! un diframm ! un hiris ! na pegeit ! na petra 'ta ! sur 'vat, ha n'eo ket an neuz a ran ! moarvat sur ! ya evelkent 'vat ! ; *er hat geschrien und wie !* youc'het en doa na pegeit ! youc'het en doa, ur spont ! youc'het en doa, un hiris ! youc'het en doa, un diframm ! ; **8.** gehen Sie und sagen Sie ihm ..., kit da lavaret dezhañ e ... ; *seien Sie so gut und sagen Sie ihm ...*, bezit ar vadelezh da lavaret dezhañ e ... ; *komm und hilf mir das Gepäck tragen*, deus da'm sikour da zougen ar pakadoù ; *seien Sie so lieb und helfen mir !* bezit ar vadelezh da'm sikour ! ; *ich war so dumm und habe es gekauft*, diot a-walc'h on bet evit prenañ an dra-se ; **9.** er braucht nur aufzutreten und der Saal applaudiert, trawalc'h e vez dezhañ mont war al leurenn evit ma krogfe an dud er sal da strakal o daouarn, n'en devez nemet mont war al leurenn d'ober evit ma strakfe an dud er sal o daouarn, an disterañ ma ya war al leurenn e krog an dud da strakal o daouarn ; **10.** er sagte dies, und lachte dabei, hag hennezh da c'hoarzhin en ur (e-ser) lavaret kement-se ; *Bretonisch lernen und zugleich Deutsch dabei*, deskiñ alamaneg e-skeud deskiñ brezhoneg, deskiñ brezhoneg hag alamaneg war un dro, deskiñ brezhoneg en ur geñver gant an alamaneg ; **11.** der Himmel wird schwärzer und schwärzer, duoc'h-duañ e teu an oabl da vezañ ; *mehr und mehr*, muioc'h-mui, mui-ouzh-mui, mui-ha-mui ; **12.** P. na und ? ha neuze ? ha goude ? petra a rafe an dra-se ? petra a ra se din ? petra eo an dra-se din ? ha forzh a ran gant an dra-se ? petra vern ? pe forzh zo ? na pa vefe ? na bezañ ! hag evit-se ! nag evit-se ! hag an dra-se ! ? ; **13.** und wenn die Welt voll Teufel wäre (Luther), mat ha ma vefe diaouled e-leizh war an tamm douar-mañ, ha pa vefe diaouled e-leizh war an tamm douar-mañ, na pa vefe diaouled e-leizh war an tamm douar-mañ ; *und sei die Arbeit auch schwer, sie muss geschafft werden*, goude ha ma 'z eo gwall ziaes al labour-se d'ober e ranker kas anezhañ da benn - n'eus forzh pe c'hoari eo, c'hwï

a raio al labour-se ; *keiner ist gekommen, und wir haben doch heute Sonntag*, n'eus deuet den ebet, hag ar Sul anezhi ; **14.** ha bezañ, hag eñ ; *sie wird sterben und helfen kann ich ihr nicht*, lakaet eo da vervel hag-eñ ne c'hallan ober netra eviti ; *hier verderben die Lebensmittel, und anderswo verhungern Leute*, boued a zo amañ o vreinañ, ha bezañ tud e broioù all o vervel gant an aon - boued a zo amañ o chom da goll, ha bezañ tud o vougañ gant an aon e broioù all - boued a zo amañ o vreinañ, pa soñjer e vez tud e broioù all o vervel gant an aon - boued a zo amañ o chom da goll, ha gwelet tud o vougañ gant an aon e broioù all.

Undank g. (-s) : dianaoudegezh b., dianaoudegezh-vat b., dizanaoudegezh b., dizanaoudegezh-vat b. ; *Undank ernten*, na vezañ diskouezet anaoudegezh-vat ebet d'an-unan evit ar vad graet, dastum dispriiz evit ar vad graet, na zastum tamm anaoudegezh-vat ebet, kaout ar vazh yod da lipat ; [kr-l] *Undank ist der Welt Lohn*, vad graet, buan ankounac'haet - ur vad peurc'hraet, prest ankounac'haet - ar vad graet a vez buan ankounac'haet - echu ar pardon, ankouaet ar sant ! - kenavo d'ar sant pa vez graet ar mirakl ! - truez 'zo marv, karantez 'zo interes - n'eus ket a garantez na mann ebet etre an dud - gra da oan hag e vi touzet - mar grit ho tañvad e viot touzet - mar plegez da vezañ gwelien e vi lonket gant ar moc'h - lez kaoc'hig da zont hag arc'hoazh en do c'hoant foerig da zont - ma kar an den e vo mac'het gant kement den fall 'zo tout - ma kar an den e vo mac'het gant kement loen fall 'zo ha n'en do mann da lavaret - mar lezfe un den an dud da varc'hegezh anezhañ, ne vefe fin ebet - emañ an traoù diouzh krap, an neb a dap a dap, an neb na dap ket a skrap - erru eo an holl dud fall pe falloc'h - dre forzh bezañ re vat e teuer da vezañ sot.

undankbar ag. : 1. dianaoudek, dizanaoudek, hep grad, digar, digalon ; *undankbar gegen jemanden sein, undankbar gegenüber jemandem sein*, dianavezout u.b., dizanavezout u.b., dianaout ar vad bet graet d'an-unan gant u.b., bezañ dianaoudek (dizanaoudek) ouzh (e-keñver) u.b., na zougen grad ebet d'u.b., na c'houzout grad vat ebet d'u.b., na ziskouez anaoudegezh ebet d'u.b., ankounac'haat ar vad bet graet d'an-unan, bezañ ankounac'haus e galon, na gaout anaoudegezh-vat ebet ouzh u.b. ; **2.** [dre astenn.] kasaus, chastreüs, kargus, dispiljus, garv, dic'hras ; *eine undankbare Aufgabe*, ur gefridi dispiljus da gas da benn, ur gefridi diaes da seveniñ, ur gefridi gasaus b., ul labour dic'hras g., un tamm ampoezon labour g.

Undankbarkeit b. (-) : dianaoudegezh b., dianaoudegezh-vat b., dizanaoudegezh b., dizanaoudegezh-vat b.

undatiert ag. : hep deiziad.

undefinierbar ag. : andespizadus, ansaveladus, ... na c'heller ket despizañ, ... na c'heller ket termeniñ, ... na c'heller ket envel.

undehnbar ag. : anastenn, anastennadus.

Undehnbarkeit b. (-) : anastennadusted b.

undeklinierbar ag. : [yezh.] anamstouadus, anargenadus, andisplegadus., didroüs, digemm.

undemokratisch ag. : enepdemokratek, enepgwerinek.

undenkbar ag. : divennozhiadus, dreist reiz, anvezadus, digredus, diveizus, dreistfaltazi, ... na c'heller ket ijinañ, ... na c'heller ket empeniñ.

undenklich ag. : dreist eñvor ; *seit undenklichen Zeiten*, a bep memor den / a bep amzer (Gregor), a-hed-ar-wech, a-holl-viskoazh, a-vepred, a-viskoazh, dalc'hmat, abaoe ez eus koun, aba 'z eus koun, a bep mare, P. abaoe amzer an ebetel.

Undercoveragent g. (-en,-en) : spier emsilet g., spier kuzh g.

Undercoveragentin b. (-,-nen) : spierez emsilet b., spierez kuzh b.

Underdog g. (-s,-s) : ravaled g. [*liester ravalidi*], den dibourvez g., kaezh g., reuzeudig g., paour g., trueg g. [*liester trueged*], tavanteg g. [*liester tavanteien*], ezhommeg g. [*liester ezhommeien*], kork g. [*liester korked*], korker g., truant g.

Understatement n. (-s,-s) : [yezh.] dic'harvad g., flourdrou b., tro-zic'harvaat b., tro-c'hwekaat b.

undetektierbar ag. : andinoadus.

undeutlich ag. : mouk, dispis, displann, damsklaer, disklaer, difraezh, diheverz, dihowel ; *undeutliche Schrift*, skritur diaes da lenn g./b., skritur dihelenn g./b. ; *undeutliches Bild*, skeudenn dispis (displann) b. ; *undeutliche Stimme*, mouezh diaes da gompren b. ; *die Inschrift wird undeutlich*, diverkañ a ra an enskrivadur.

Adv. : displann, dispis, dianat, mouk ; *undeutlich sprechen*, chaokaat e c'herioù, bezañ gagouilh da gaozeal, gagouilh, komz gant yod en e c'henoù, saoznegañ ; *sich nur undeutlich an etwas erinnern*, na gaout nemet ur marsoñj eus udb., na gaout mui a soñj kaer eus udb ; *undeutlich sehen*, bezañ mesket e zaoulagad ; *etwas undeutlich sehen*, damwelet udb, gouwelet udb, hanterwelet udb, dremmwelet udb, anadiñ udb, gwelet mouk udb, gwelet dispis udb, gwelet displann udb, gwelet brumennek udb, spurmantañ udb, damverzout udb ; *ich sehe ihn nur undeutlich*, mouk e welan anezhañ ; *durch die Dunkelheit können wir undeutlich die Umrisse eines Hauses erkennen*, en deñvalded e tiforc'homp tres lizennet un ti - diforc'hañ a reomp tres un ti, lizennet dindan teñvalijenn an noz ; *ich höre nur undeutlich, was er sagt*, n'eo ket sklaer pezh a glevan gantañ, ne glevan ket dres pezh a lavar ; *undeutlich gehört*, damglevet.

Undeulichkeit b. (-) : displanner g., displannet b.

undeutsch ag. : pell diouzh doare an Alamaned, [yezh] dialamanek, direizh e-keñver reolennoù boas an alamaneg ; *undeutsche Wendung*, alamaneg trefoedet (diforc'h) g., trefoedadur an alamaneg g., trefoedaj g., alemaneg palefarzh g., alemaneg trefoet g.

undiatonisch ag. : [sonerezh] andiatonek ; *undiatonische Stufe*, pellzerez g.

undicht ag. : ... a zever, ... a goll, toull, hedreuz ; *undichte Stelle in einem Behälter*, toull g., toull berous g. ; *dieser Tank ist undicht*, *dieser Tank hat eine undichte Stelle*, devarañ a ra ar veol-se, koll a ra ar veol-se, toull eo ar veol-se, berañ a ra ar veol-se ; *diese Kleidungsstücke sind undicht*, an dilhad-se a dreuz ; *meine Schuhe sind undicht*, va botoù a denn dour, va botoù a garg dour.

undienlich ag. : aner, didalvoud, didalvez, ven, dreistezhomm, diezhomm, ... n'eus ket ezhomm anezhañ, toull, goull, null, diarveradus, diimplijadus, dizimplijadus, didalvez, didalvoud, ... na c'heller ket implijout, ... na c'heller ket arverañ, dizereat, amzereat, amzere, digoulz, dibred, divare.

undifferenziert ag. : 1. andiforc'hek ; 2. diredis, dispis, disoutil.

Adv. : ent-dispis, hep soutiled.

Undifferenziertheit b. (-) : andiforc'hegezh b.

Undine b. : 1. b. (-) Ondina b. ; 2. b. (-,n) niksen b. [*liester niksed*], naiadenn b. [*liester naiaded*], dourverc'h b. [*liester dourverc'hed*], korrandonez b. [*liester korrandonezed*].

Unding n. (-s,-e) : diboellerezh g., diskianterezh g., brizherezh g.

undiplomatisch ag. : digomplimant, hep damant, dizamant.

undiskutabel ag. : dizegemeradus, ... na c'heller ket degemer, ... n'eur ket evit degemer.

undiszipliniert ag. : digenurzh, disuj, amsent, disant ouzh ar c'henurzh, didailh, dibarfed, fourgat, disolit ; *ein undiszipliniertes Leben führen*, bevañ en diroll, ren ur vuhez diroll, ren ur vuhez disolit ; *undisziplinierte Kinder*, bugale fourgat ls., bugale disolit ls., bugale didailh lies ; *undiszipliniert sein*, amsentiñ.

Undiszipliniertheit b. (-) : amsentidigezh b., dibarfed b.

Und-Rechnen n. (-) : [mat.] sammadur g.

Undulation b. (-,-en) : gwagennad b., gwagennadur g.

undulatorisch ag. : gwagennek, gwagennel ; *undulatorische Bewegung*, fiñv gwagennek g., gwagennad b. ; *undulatorische Ausbreitung*, treled gwagennel g.

unduldsam ag. : strizh a spered, dizouj, dihabask, dihegar, andamantek, dic'houzañv, dibleg.

Unduldsamkeit b. (-) : strizhder a spered g., dizoujañs b., dihabaskter g., dihegarater g., dic'houzañv g., dibleg g.

undulieren v.gw (hat unduliert) : houlennañ, gwagennañ.

undurchbohrbar ag. : antrebarzhadus.

undurchdringlich ag. : 1. antreuz, didreuz, didreuzadus, diebarzhadus, dizintradus, antrebarzhadus ; 2. [koadeier, meneziou h.a.] diergerzhadus, dihentadus ; *undurchdringlicher Wald*, koadeg diergerzhadus b. ; 3. serr, dizivinus, diveizadus, dianaoudadus, ... a zalc'h kuzh e soñjoù, ... na zispak ket e soñjoù, ... n'eus ket tu da ouzout pezh a soñj, ... na ra neuz ebet, goloet ; *undurchdringliches Gesicht*, dremm a zalc'h kuzh ar soñjoù, dremm na zispak ket ar soñjoù b., dremm serret b., P. fas koad g.

Undurchdringlichkeit b. (-) : 1. [koadeier, meneziou h.a.] diergerzhaduster g., diergerzhadusted b. ; 2. diveizadusted b., diveizaduster g., dianaoudaduster g., dianaoudadusted b. ; 3. [fizik] antrebarzhadusted b., dizintradusted b. ; *Undurchdringlichkeit der Materie*, antrebarzhadusted an danvez b.

undurchführbar ag. : ansevenadus, ... na c'heller ket seveniñ, dizedalvezadus, anerounezadus, ... na c'heller ket kas da benn, dic'hraus, dic'hreüs ; *undurchführbarer Plan*, raktres na c'hall ket bezañ lakaet da dremen er pleustr g., raktres na c'hall ket bezañ lakaet er pleustr g., raktres na c'heller ket seveniñ (kas da vat, kas da benn, kas da bennvat, lakaat klok, pengenniñ) g.

Undurchführbarkeit b. (-) : ansevenadusted b., anerounezadusted b., dic'hrausted b., dic'hreüsted b., dic'hreüster g., dizedalvezadusted b.

undurchquerbar ag. : ... n'eus ket a dreuz dezhañ.

undurchlässig ag. : antreuz, didreuzus, didreuzadus, diebarzhadus, dizintradus ; *wasserundurchlässig*, didreuzus d'an dour, antreuz d'an dour, dourantreuz, hestank ouzh an dour, ... na c'hall ket bezañ treuzet gant an dour.

Undurchlässigkeit b. (-) : didreuzusted b., didreuzuster g., antreuzded b. ; *hermetische Undurchlässigkeit*, peurglozed b.

undurchschaubar ag. : disklaer, kudennek, rouestlet, fuilhet, luziet, amc'houlou, amsklaer, displann, ... a zalc'h kuzh e soñjoù, ... na zispak ket e soñjoù, ... n'eus ket tu da ouzout pezh a soñj, ... na ra neuz ebet, goloet.

Undurchschaubarkeit b. (-) : displanner g., displannet b., amsklaered b.

undurchsichtig ag. : 1. didreuzwelus, divoull, tev, demer ; *undurchsichtiges Glas*, gwer divoull str., gwer didreuzwelus, gwer tev str. ; *ein Fenster undurchsichtig machen*, divoullaat ur prenestr ; 2. [dre skeud.] disklaer, kudennek, rouestlet, fuilhet, luziet, amc'houlou, amsklaer, displann ; *undurchsichtige Person*, den goloet g., den hurennek g., den a zo toull e billig tu pe du g., den a ranker kaout disfiz outañ g., den n'eus ket tu da vezañ sur anezhañ g. ; *das kommt mir ziemlich undurchsichtig vor*, n'eus ket doare vat gant kement-se, feson fall a zo gant an afer, amsklaer eo an afer, n'emañ ket kement-se diouzh ar reizh, c'hwezh ar rost zo gant an afer, c'hwezh ar suilhet zo gant an afer, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, vi pe labous a zo gant ar yar, pig pe vran a

zo, ned a ket klok, ned a ket diroufenn an traoù, un ibil bennak a zo a-dreuz ; *völlig undurchsichtige Lage*, rouestladell b., rouestladenn b., stad an traoù rouestlet a-walc'h b., meskaj g., meskailhez g/b, kudenn rouestlet (diaes da ziluziañ) b., brellad g. ; *die Sache wird immer undurchsichtiger*, luzietoc'h e teu an afer da vezañ, luziañ a ra an afer, rouestlañ a ra ar gudenn.

Undurchsichtigkeit b. (-) : 1. didreuzweluster g., divoullled b., divoullder b., demerez g. ; 2. [dre skeud.] perzh bezañ luziet g., perzh bezañ diaes da gompren g., displanner g., displannet b., amsklaer b.

undurchwatbar ag. : diroudousus.

uneben ag. : 1. amblaen, diblaen, displaen, digempenn, digompez, dizingal, kabosek, skoasellek, skosellek, rust, garv, distrantell, tostalek, turumellek, balirek, diaes, torosennek ; *unebenes Gelände*, tachenn amblaen b., tachenn digompez b., tachenn dizingal b., tachenn skoasellek b., lec'h diblaen g., tachenn dostalek b. ; *durch unebenes Gelände wandern*, mont dre boull ha dre skosell ; *unebene Fahrbahn*, troc'had hent sav-disav g., troc'had hent ribin-diribin g., P. kein gwiz g., keinou gwiz ls. ; 2. [dre skeud.] *nicht uneben*, koantik a-walc'h ; *das ist gar nicht so uneben*, met n'eo ket fall tamm ebet - mat eo, na petra 'ta ! ; *nicht unebenes Wort*, ger hag a zegouezh madik a-walc'h g.

unebenbürtig ag. : dibar, a lec'hioù izeloc'h, a lignez izeloc'h, izeloc'h e lignez.

Unebenheit b. (-en) : 1. skoasell b., torosell b., balir g. ; *Unebenheiten einer Straße*, chakonioù un hent ls. ; *Unebenheit des Geländes*, torosenn b. ; 2. amblaended, diblaended b., digompezed b. ; 3. [dre skeud.] si g., mank g. ; *Unebenheiten im Stile*, mankoù e-keñver ar stil ls., fazioù e-keñver ar stil ls., dizampartiz a-fet stil b., diampartiz a-fet stil b., tro-blenn diampart a-walc'h b.

unebenmäßig ag. : digemparzh, digemparzhik.

unecht ag. : 1. fals, faos, diwir, diwirion, andiles, dambrez, derc'haozel, krak-, brizh- ; *unechte Steine*, drevez g., mein faos ls. ; *unechter Klunker*, traoù a get ls., traoù chop ls. ; *ein unechter Bart*, ur barv faos g. ; *unechte Genüsse*, falsplijadurezhioù ls. ; *ihre Reue war unecht*, ne oa ket gwirion ar c'heuz he doa ; *unechte Urkunde*, falsteul g. ; 2. [mat.] *unechter Bruch*, niver rannel g.

Unechtheit b. (-) : diwirionder g., diwirionded b., diwiriegezh b., falsentez b., faosoni b., faosted b., faoster g., andilested b., derc'haozelezh b.

unedel ag. : 1. dinobl ; 2. boutin ; *unedles Metall*, metal boutin g.

unequalitär ag. : digevarzh, digevarzhel, digevarzhik ; *unequalitäre Gesellschaft*, kevredigezh digevarzhel b. ; *unequalitäres Wahlrecht*, mouezhiañ amgevatalek g.

unehelich ag. : er-maez eus an dimeziñ, anpriedel ; *uneheliche Abstammung*, maberezh anpriedel g. ; *uneheliches Kind*, bugel anpriedel g., bugel avoultr g., avoultr g. [liester avoultrred], bastard g. [liester besterd, bastardred], bastardez b., bugel ar garantez g., frouezhenn ar pec'hed b., P. bugel beuzet e dad e stank ar vilin avel g., labous garzh g., bugel tapet diwar ur marc'h-red g., bugel tapet diwar red g., bugel tapet diwar nij g., bugel diwar an avantur g., bugel tapet diwar an avantur g., bugel an degouezh g., bugel sant Jozef g., tapadenn b., distaladenn b., laeradenn b., mab-egile g., bugel bet badezet e-tro-kein an iliz g. ; *unehelicher Sohn*, mab avoultr b., avoultr g. ; *uneheliche Tochter*, merc'h avoultr b., avoultrez b.

Unehelichkeit b. (-) : [gwir] maberezh anpriedel g.

unehig ag. : [louza.] kriptogamek.

unehrbar ag. : dizonest, dizereat, amzereat, amzere, dizoare, divalav, boufon.

Unehre b. (-) : dizenor g. ; *jemandem zur Unehre gereichen*, dizenoriñ u.b., bezañ un dizenor evit u.b., bezañ dizenorus evit u.b.

unehrenhaft ag. : dizenorus, mezhus, ifamus, dizonest.

unehrerbietig ag. : dizouj, diresped, dismegañsus, dipitus, direvil.

unehrlich ag. : dizonest, ameeun, biziez ; *unehrliche kecke Frau*, fleütenn b. ; *sich etwas auf unehrliche Weise aneignen*, gounit udb dre falloni, kaout udb dre fallentez ; *unehrlich erworbenes Gut*, danvez deuet dre an hent fall g., danvez deuet dre wall hent g., madoù deuet dre an hent fall ls., madoù deuet dre wall hent ls., madoù gwall berc'hennet ls., madoù danzeet-fall ls. ; *unehrliche Geschäfte treiben*, trafikajiñ, riboullhat, troidellat, trokellat, bevañ diwar-bouez e ivinoù.

Unehrlichkeit b. (-) : dizonestiz b., dizonested b., falsentez b., falster g., falsted b., faosoni b., faosted b., faoster g.

uneigennützig ag. : diemzamant, diemunane, dilaziek, ... na glask gounid ebet, diarboell, hentezkourour, dilor'h, tudkarour, arallgar, emginnig, profus ; [armerzh.] *uneigennützige Verwaltung*, mererezh dilaziek g.

Uneigennützigkeit b. (-) : diemunanegezh b., diarboell g., hentezkourouriezh b., tudkarouriezh b., dilaziegezh b., diemzamant g.

uneigentlich ag. : ankewer, skeudennet ; *im uneigentlichen Sinn*, dre skeudenn-lavar. ; [mat.] *uneigentliche Bewegung*, gourzhilec'hiañ g. ; *uneigentliches Integral*, sammegenn ankewer b., sammegenn hollekaet b.

uneinbringlich ag. : [kenwerzh] ankefiadus, ... na c'heller ket kaout, ... na c'heller ket enkefiñ, anaspiaouadus, ... na c'heller ket aspiaouañ ; *uneinbringliche Forderungen*, dleoù na c'heller ket enkefiñ ls., dleoù ankefiadus ls., arc'hant dleet na c'heller ket adkavout g.

Uneinbringlichkeit b. (-) : [arc'hant.] dic'houlennadusted b., ankefiadusted b., anaspiaouadusted b.

uneindeutig ag. : forc'hellek, amsteriek, kudennek, displann, amsklaer.

uneingebunden ag. : [moull.] krafet, ... n'eo ket keinet.

uneingedenk ag. (gen.) : disoñj, divemor, digoun, ankounac'haus, ankouaus, ankouazhus.

uneingelöst ag. : *uneingelöster Scheck*, a) chekenn chomet hep bezañ enkefiñ b. ; b) chekenn chomet hep bezañ paeet b.

uneingenommen ag. : dirakvarn, dispartl, neptu, didu, diduek, diuntu, diuntuek, kuit a bep mennozh eus tu pe du, hep doug na dizoug, reizh.

uneingeschränkt ag. : diharz, divevenn, divonn, anvevenn, divent, didermen, harz ebet dezhañ, dreistmuzul, diroll, bras-divent, distank, ec'hon, frank, ledan, liorus, diere, distrob, leun, grofis, klok ; *uneingeschränkte Herrschaft*, holveliegezh b., beli diharz b., diharzveli b., galloud divevenn g. ; *eine Ehe darf nur bei freier und uneingeschränkter Willenseinigung der künftigen Ehegatten geschlossen werden*, ne c'hell bezañ dimeziñ ebet hep asant gwir ha dieub an danvez priedoù.

uneingestanden ag. : dianzavet, chomet hep bezañ diskuliet.

uneingeweiht ag. : ... na oar ket, dianaoudek, diouizie, dic'houzvez, ... n'eo ket enlaezet.

uneinhaltbar ag. : anvradus, ... na c'heller ket mirout.

uneinheitlich ag. : dizunan, dizunvan, diseurt.

uneinig ag. : dizunvan, dizunan, diemglev ; *mit jemandem uneinig werden*, sevel glazentez (broc'h, treuffez, hennon, diaesterioù) etre an-unan hag unan all ; *mit sich selbst uneinig sein*, kaout e lavar hag e zislavar, lavaret hag en em zislavaret,

en em droc'hañ en e gomzoù (Gregor), termal, tarlaskat, chom etre 'n daou, chom etre daou soñj hep gouzout petra ober, chom en entremar, bezañ etre an dour hag ar c'hler, chom etre daou, na ober na tre na lanv.

Uneinigkeit b. (-) : dizunaniezh b., dizunvaniezh b., diszunvan g., dispeoc'h g., hennon g., disparti g., kerteri b., diemglev g., dizemglev g., brouilhes g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., disrann g., disranniezh b., dizunanded b., dizunander g., dizunvanded b., dizunvander g., fuilhadeg b., gwall intent g., teñvalaenn b., diaesterioù ls.

uneinnehmbar ag. : digemeradus, didrec'hus, diarsailhus, diargadus ; *uneinnehmbare Stadt*, kêr digemeradus b.

Uneinnehmbarkeit b. (-) : digemeradusted b.

uneins ag. : dizunan, dizunvan, diemglev ; *sie sind uneins*, diemglev (disrann, hennon) a zo etrezo, diemglev (dizunvan) int, dizunvaniezh a zo etrezo, rannet int gant an dizunvaniezh, n'int ket unanet, n'int ket unvan an eil gant egile, savet ez eus etrezo, rouzet eo ar bloneg ; *mit sich selbst uneins sein*, kaout e lavar hag e zislavar, lavaret hag en em zislavaret, en em droc'hañ en e gomzoù (Gregor), chom da dermal, chom etre 'n daou, chom etre daou soñj hep gouzout petra ober, chom en entremar, bezañ etre daou soñj (daou c'hoant), bezañ etre an dour hag ar c'hler, na ober na tre na lanv.

uneinsichtig ag. : aheurtet, kaledet en e fazioù, dall, ... na ra ken ar pezh a gar.

uneintragbar ag. : ankefiadus, ... na c'heller ket kaout, ... na c'heller ket enkefiañ ; *uneintragbare Forderung*, dle na c'heller ket enkefiañ g., dle ankefiadus g., arc'hant dleet na c'heller ket adkavout g.

uneinträglich ag. : difonn, diarc'hantus, displed, displet, displetus, diemsav, dic'hounid, dilañs.

uneintreibbar ag. : 1. ankefiadus, ... na c'heller ket kaout, ... na c'heller ket enkefiañ ; *uneintreibbare Forderung*, dle na c'heller ket enkefiañ g., dle ankefiadus g., arc'hant dleet na c'heller ket adkavout g. ; 2. [gwir] dilamadus, dihelam.

Uneintreibbarkeit b. (-,-en) : 1. ankefiadusted b. ; 2. [gwir] dilamaduster g., dilamadusted b.

unelastisch ag. : 1. distirennec ; 2. [fizik] andastennek ; *unelastischer Stoß*, tos andastennek g. ; *ideal unelastischer Stoß*, *vollkommen unelastischer Stoß*, tos gwak g. ; 3. [armerzh] digestouek ; *unelastische Nachfrage*, goulenn digestouek g.

Unelastizität b. (-) : 1. [fizik] andastennegezh b. ; 2. [armerzh] digestouegezh b. ; *mangelnde Produktionselastizität*, digestouegezh ar c'henderc'h b.

unelegant ag. : digran, ... n'en deus na stumm na neuz.

Uneleganz b. (-) : digran g.

unempänglich ag. : serret e spered ; *für Musik unempänglich*, dic'houest da dañva ar sonerezh, serret e skouarn hag e spered d'ar sonerezh, serr ouzh ar sonerezh.

unempfindbar ag. : diverz, diverzus, diheverz.

unempfindlich ag. : 1. disant, disantidik, digizidik, diseblant, digas, digaz, difrom, diflach, divanier, distrafuilh, disaouzan, dichal ; *für Hass unempfindlich*, difrom (disaouzan) e-keñver ar gasoni, digizidik ouzh ar gasoni ; *unempfindlich gegen Schmerzen*, digizidik, kalet ouzh ar boan, start ouzh ar boan, ur galedenn a zen anezhañ ; *unempfindlich werden*, digizidikaat ; *er ist für Kälte unempfindlich*, ne ra van ebet ouzh ar yenien ; 2. [mezeg.] disant, digizidik, diwiridik ; *unempfindlich machen*, digizidikaat, dieraenziñ ; *unempfindlich machendes Mittel*, louzoù-diboaniañ g., danvez digizidikaat g., dieraazer g.

Unempfindlichkeit b. (-) : 1. disantidigezh b., digizidigezh b., diseblanted b., digasted b., divanieramant g., kaleter g. ; 2. [mezeg.] digizidigezh b., diwiridigezh b., diboan b., dizoan g./b.

unempfindsam ag. : amfromidik, difrom, diflach, digizidik.

unendlich ag. : 1. anvevenn, divuzul, dreistmoder, dreistmuzul, dreistkont, dreistpenn, hep kemm na ment, hep kemm na bevenn, hep moull ebet, dreist pep muzul, dreist-kemm, dreist-kont, dreist-goñvor, divoder, hep moder, diharz, divent, didermen, didermenues, harz ebet dezhañ, diroll, bras-divent, bras-ec'hon, ec'hon, egorant, niver ebet dezhañ, dibenndermen, difin, hep fin, diziwezh ; *das Unendliche*, an anfin g., an anvevenn g. ; *seine unendliche Weisheit*, e furnezh hep termen b. ; *die unendliche Macht Gottes*, galloud hep somm an Aotrou Doue g. ; *die unendliche Güte Gottes*, hollvadelezh an Aotrou Doue b., peurvadelezh Doue b. ; [preder. Aristoteles] *das aktual Unendliche*, an anvevenn gweredel g., an anvevenn e gwered g. ; *das potenziell (potentiell) Unendliche*, an anvevenn galloudel g. ; 2. [mat.] anvevenn, anvevennek ; *unendliche Menge*, teskad anvevenn g., anvevennad g. ; *unendlicher Graph*, graf anvevenn g. ; *unendlicher Grenzwert*, *unendlicher Limes*, harz anvevenn g. Adv. : 1. *unendlich oft*, dibenndermen ; *unendlich klein*, bihanik tout, bihan-bihan, munudik tout, bitous, bihan-netra, boc'hedek, boc'hedel, [mat.] trahihan ; *unendlich besser*, kalz gwelloc'h - e-leizh gwelloc'h - pell gwelloc'h - gwelloc'h un troc'h - ur barr gwell - ur barr gwelloc'h - ur barr en tu all da - un toullad gwell - un tamm mat gwelloc'h - gwelloc'h, ur flipad - war an ampl gwelloc'h - un hanter gwelloc'h - ur bern gwelloc'h - kant gwech gwelloc'h - paot gwell ; *ich hatte es unendlich bedauert*, kerse ruz a oa kouezhet ganin war-lerc'h ; *ich bedauere unendlich, dass ...*, keuz ruz am eus da ..., mil geuz am eus da ..., mantret on o welet e ..., dipitet-bras on abalamour ma ..., despet bras am eus pa ... ; *ich bin Ihnen unendlich dankbar*, anaoudek-bras on en ho keñver a gement hoc'h eus graet evidon, biken ne faezhin oc'h embann va anaoudegezh-vat en ho keñver, anaoudek-bras e chomin en ho keñver a-virviken, ur maen gwenn a zlean deoc'h, me a vefe kontant e vefec'h em die ivez un dro bennak, kant trugarez a zlean deoc'h ; *wir hatten unendlich viel Zeit*, amzer pezh a garemp hor boa ; *es gibt unendlich viele Sterne*, diniver eo ar stered ; *das Mittagessen hat unendlich lange gedauert*, lein 'zo bet lostek ; *unendlich lange warten müssen*, gortoz hep penn na difin, gortoz un hirnezh, hirnezhin, chom ur viken da c'hortoz, chom ur biken da c'hortoz, chom da c'hortoz ken na vo lidet gouel sant Bikenig, chom da c'hortoz betek trompilh ar Varn, ober kof-gar, chom da c'hortoz evel ur penn-peul, ober strapenn, chom da zisec'hañ diwar e dreid, gedal mil bell, morc'headal, reuziñ, morfontiñ, chom war vranc, dibasiantin o c'hortoz, dibasiantin dre hir c'hortoz, en em chalañ o teport, chaokat e ivinoù o teport, chom da lonkañ avel, chom da bilpazañ, gortoz ur viken, gortoz ur biken ; *unendlich lange brauchen, um eine Arbeit zu Ende zu führen*, chom un hirnezh oc'h ober udb, bezañ ur viken oc'h ober udb, bezañ ur biken oc'h ober udb, bezañ hed ur viken oc'h ober udb, bezañ hed ur biken oc'h ober udb, chom an traoù war stlej gant an-unan, chom al labour a-revr (en arrelaj, a-sac'h) gant an-unan, bezañ keit-ha-keit all oc'h ober e labour, lakaat c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh 'zo d'ober ; 2. [mat.] *unendlich oft differenzierbare Funktion*, kevreizhenn diarroddadus dibenndermen b. ; *unendlich klein*, trahihan ; *unendlich klein*, trabras ; *das unendlich Kleine*, an trahihan g. ; *das unendlich Große*, an trabras g. ; 3. [optik] *Entfernungseinstellung auf unendlich*, *Scharfstellung auf unendlich*, *Fokussierung auf unendlich*, stiañ ouzh an trafell g.

Unendliche(s) ag.k. n. : *das Unendliche*, a) an didermen g., an anvevenn g. ; b) [mat.] an anvevenn g. ; [mat., preder. Aristoteles] *das aktual Unendliche*, an anvevenn gweredel g.,

an anvevenn e gwered g. ; *das potenziell (potentiell) Unendliche*, an anvevenn galloudel g. ; *das absolut Unendliche*, an anvevenn tralen g. ; *das relativ Unendliche*, an anvevenn daveel g.

Unendlichkeit b. (-) : 1. diventelezh b., didermenelezh b., divent g./b., egoranted b., diharz g., divuzul g., meurdez b. ; 2. [skiantoù, preder.] anvevenn g. ; *relative Unendlichkeit*, anvevenn daveel g. ; *absolute Unendlichkeit*, anvevenn tralen g. ; [mat., preder. Aristoteles] *die aktuelle Unendlichkeit*, an anvevenn gwered g., an anvevenn e gwered g. ; *die potenzielle (potentielle) Unendlichkeit*, an anvevenn galloudel g. ; *die negative Unendlichkeit*, an anvevenn nac'hat g. ; *die positive Unendlichkeit*, an anvevenn yaat g. ; *unbestimmte Unendlichkeit*, anvevenn amspis g. ; 3. anvennegezh b. ; [preder.] anharzegezh b.

Unendlichkeitszeichen n. (-s,-) : ∞, arouezenn anvevenn b. ; -∞, leianvevenn ; +∞, muianvevenn.

unentbehrlich ag. : ret-mat, ret-holl, ret a-grenn, diziouerus, rekis, hollret, diamsavadus ; *genauso unentbehrlich, ebenso unentbehrlich*, ken ret all.

Unentbehrlichkeit b. (-) : diziouerusted b., redi groñs g., diamsavadusted b.

unentdeckbar ag. : andinoadus.

unentflammbar ag. : dientanus, dilosk, disflammusaet, tangaëusaet ; *unentflammbar machen*, disflammusaet, tangaëusaet.

unentgeltlich ag. : 1. digoust, evit mann, evit netra, kuit, kuit a arc'hant, hep reiñ ur siseurt, hep fontañ blank ebet, hep mizoù, diviz, digoust ha diviz, a-vat, evit ur bennozh Doue ; *die Bildung soll unentgeltlich sein*, digoust e tle bezañ an deskadurezh, evit mann e tle bezañ roet ar skol, evit mann e tle bezañ roet an deskadurezh ; 2. hep gounit netra, hep bezañ paeet, evit ket, evit netra, evit ket ha netra, evit mann, dibae, dic'hopr, evit ur bennozh Doue, hep goulenn gwenneg ebet.

Unentgeltlichkeit b. (-) : digousted b.

unenthaltlich ag. : diroll, lontek.

Unenthaltlichkeit b. (-) : diroll g., lontegezh b.

unentrinnbar ag. : didec'hus, dibellaus, diflach, distourmus, didrec'hus, anheporadus, ... na c'heller ket hekoriñ, ... a zle c'hoarvezout, ret, tonket, merket, dibedennus, diremed ; *unentrinnbares Schicksal*, planedenn merket b. planedenn tonket b., planedenn donket b., planedenn diflach b., planedenn diremed b., planedenn dibedennus b. (Gregor) ; *der Tod ist unentrinnbar*, ouzh ar marv n'eus ket a remed - mervel 'zo ret hag ouzh ar red n'eus ket a remed, nemet kouezhañ e-kreiz redek - tonket eo da bep hini mervel - lakaet eo da bep hini mervel - louzoù 'zo ouzh pep droug, nemet ar marv a ve - diremed eo ar marv - rankout mervel a zo ul lezenn na c'heller ket terriñ ode warni evit mont hebiou.

unentscheidbar ag. : anskaradus ; *unentscheidbare Aussage*, erganad anskaradus g.

Unentscheidbarkeit b. (-) : anskaradusted b.

unentschieden ag. : 1. arvarus, en arvar, war vete-goût, etre ober ha paouez, etre mont ha dont, en etremar, a-skourr, war vordo, horell, silwink, diziviz ; *dieser Punkt ist noch unentschieden*, ar gegeliad-se a chom da nezañ ; 2. [sport] rampoùs ; *unentschieden stehen*, bezañ rampo, bezañ koll-gounit, bezañ a-rampo ; *unentschieden spielen*, bezañ rampo, bezañ koll-gounit, bezañ aet war ar rampo, bezañ a-rampo, na vezañ na koll na gounit ; *das Spiel ist unentschieden*, koll-gounit eo chomet ar match, razherezh a zo, ur c'hement eo gant an daou skipailh, par-ouzh-par emañ an daou skipailh, ret e vo ober ur c'hoari all evit gouzout gant piv e yelo an trec'h, rampo int, war ar rampo emaint, aet int war ar rampo, emaint

par-ouzh-par, emaint razh-ha-razh, a-rampo emaint, rac'h emañ an daou skipailh, rac'h-ha-rac'h emaint ; *unentschiedenes Spiel*, krogad rampo g., rampo g., match koll-gounit g. ; *drei zu drei unentschieden*, tri a bep tu, war ar rampo gant tri a bep tu ; 3. koll-gounit, en etremar ; *der Krieg war unentschieden*, koll-gounit e chomas ar brezel, en etremar e chomas ar brezel ; 4. *das Gericht ließ den Streit zwischen beiden Parteien unentschieden*, el lez-varn e oant bet lakaet kein-ouzh-kein o-daou.

Unentschieden n. (-s,-) : [sport] krogad rampo g., rampo g., match koll-gounit g.

Unentschiedenheit b. (-) : amzivin g., mar g., arvar g., etremar g.

unentschlossen ag. : divenn, etre-daou, war vordo, amgred, amzivin, etre daou c'hoant, etre daou soñj, arvarek, arvarus, horell, silwink, amziviz, dizibab, mondivis, moliber, mont-dont, diziviz, e salaviz ; *er ist noch unentschlossen*, emañ etre 'n daou (emañ en etremar, termal a ra) c'hoazh, emañ o tarlaskat, etre div galon (etre mont ha dont, etre ober ha paouez, etre daou soñj, etre daou vennozh, etre daou benn e vennozh, etre daou c'hoant, etre daou) emañ c'hoazh, etredaouiñ a ra c'hoazh, e mondiviz emañ c'hoazh, daousoñjal a ra, war vordo emañ c'hoazh, chom (menel) a ra war vordo, ne oar ket re vat petra ober, etre daou bleg emañ, ne oar ket c'hoazh pet bronn gleiz en deus, ne oar ket war beseurt tu treiñ ar rod, ne oar ket c'hoazh war be du treiñ, ne ra na tre na lanv, emañ etre an dour hag ar c'hler, ne ra neuz ebet, ned a war du ebet, n'en deus na da vont na da zont, n'eus na da vont na da zont ennañ, chom a ra en amzivin, chom a ra e bili-bann, en arvar emañ war ar pezh a zle ober, chom a ra war an etremar, chom a ra en etremar o klask gouzout pe du treiñ, etre daou emañ, chom a ra da arvariñ, war vete-gouzout emañ, en daoust emañ ; *er ist ständig unentschlossen*, n'eus na da vont na da zont ennañ, morse ne oar war be du treiñ, bepred e vez dic'houest d'en em zivizout.

Unentschlossene(r) ag.k. : torter g., torterez b., tastorn g., tastornerez b., termer g., termerez b., dandoner g., dandonerez b., amzerier g., amzerierez b., argreder g., argrederez b., hejer g., hejerez b., den mont-dont g., paotr dizibab g., plac'h dizibab b.

Unentschlossenheit b. (-) : diziviz g., amzivin g., salaviz b., tarc'hwezherezh g., termerezh g., argred g., argrederez g., termadenn b., lure g., etremar g., mordo g., lugud g., diegi b., diaezamant g., espredoù ls., arvar g., pleg da chom dalc'hmat war vordo g., mar g.

unentschuldigbar ag. : dibardon, dizigarezus ; *sein Verhalten ist unentschuldigbar*, n'eus digarez ebet evit un emzalc'h a seurt-se, n'eus digarez ebet d'un emzalc'h a seurt-se, seurt emzalc'h n'eo ket da vezañ gouzañvet.

unentschuldig ag. : dizigarez, chomet dizigarez.

unentwegt ag. : divrall, start, ferv, sonn, kendalc'hus, tagus, dalc'hus, padus, pennek, hirboanius, didro, parfet, start en e vennozhioù ; *nach langer unentwegter Suche fand sie das gewünschte Buch*, dre fin klask (dre foul klask, dre forzh klask, dre sour klask, dre hed klask, dre hir klask, dre walc'h klask, dre zalc'h klask, a-sour klask, war-bouez klask, a-bouez klask) e kavas al levr he doa c'hoant kaout ; *durch seine unentwegte Arbeit*, dre hed poaniañ, dre forzh strivañ, dre fin strivañ, dre foul strivañ, dre zalc'h poaniañ, dre walc'h poaniañ, dre ser poaniañ, war-bouez strivañ, war-bouez kemer poan, a-bouez poaniañ, dre e aket, a-sour labourat, dre hir boaniañ ; *durch unentwegtes Üben*, a-bouez pleustriñ, dre hed pleustriñ, dre forzh pleustriñ, dre foul pleustriñ, dre zalc'h pleustriñ, dre walc'h pleustriñ, dre fin pleustriñ, dre ser

pleustriñ, war-bouez pleustriñ, gant kendelc'her da bleustriñ, dre hir bleustriñ.

Adv. : mort, start, yud, dibaouez, dizehan, bep frap, a-drebad, parfet, hep fellel, hep fellel ket, hep mankout, gant dalc'hegezh ; *unentwegt auf etwas bestehen*, derc'hel mort (start, yud, mat, gwevn, tomm) d'udb, pegañ ouzh udb, na ziskregiñ diouzh udb., delc'her mat d'e askorn, na devel da c'houlenn udb ; *sich unentwegt bemühen*, labourat gant dalc'h, derc'hel mort da labourat, labourat kalonek, lakaat e holl boan hag e holl aket d'ober udb.

Unentwegte(r) ag.k. g./b. : spered arloup a zen g., den parfet g., den start en e vennozhioù g., pennpellaour g.

unentwickelt ag. : 1. ... n'eo ket diorroet c'hoazh ; 2. [dre skeud.] diglok, dibarfet, diechu, faotus ; 3. [poltred] *unentwickeltes Bild*, skeudenn enkel b.

Unentwickeltheit b. (-) : [bredoniezh] diazveted g.

unentwirrbar ag. : fuilh-difuilh, tremen rouestlet, tremen luziet, dizirouestlus.

unentzifferbar ag. : dilennus, dilennadus.

unentzündbar ag. : dientanus, dilosk, disflammusaet, tangaëusaet.

unerachtet araog. (gen.) : daoust da, en desped da.

unerbeten ag. : ... na oa ket bet pedet da zont, ... hep na vije bet pedet gant den, arabadus, fall gouchet.

unerbittlich ag. : didruez, dibardon, dibedenn, dibedennus, dizamant, didrugar, didrugarez, digoant, antrugar, digernez, kruek, start, dibleg, diblegus, hep pardon, pleg ebet ennañ, tu ebet warnañ, diguñvadus, ... na c'haller ket kuñvaat, ... na c'haller ket habaskaat, digeflusk, tenn, kriz evel ur bleiz, garv, yud, digalon, gardis, kalet a galon, kriz e galon, skornet e galon, kaledet e galon, spelc'het e galon, disec'het-pizh e galon, krin e galon, krinet e galon, didruezus, didrugarezus, digar, dihegar, digarantez, diguñv, serzh, gourt, arloup, dibalamour, diaes ober outañ, rust, diramailh, diskorpul ; *unerbittliches Schicksal*, planedenn merket b., planedenn tonket b., planedenn donket b., planedenn diremed b., planedenn diflach b., planedenn dibedennus b. (Gregor), krizded an tonkadur b., tonkadur kruek g.

Adv. : diblegus, didrugar, didruez, dizamant, hep pardon, dibardon, rust.

Unerbittlichkeit b. (-) : dibleguster g., diblegusted b., diguñvadusted b., strizhder g., garvantez b., garvded b., garvder g., krizder g., krizded b., kruekder g., kruekded b., gardisted b., gardister g., diguñvnez b., kaleter g., kaleted b., starter g., started b., kruekder g., kruekded b.

unerfahren ag. : diakuit, diarrouet, dizampart, dichemed, hep tamm skiant-prenañ ebet, hep tamm skiant-prenet ebet, hep tamm skiant-pren ebet, hep tamm skiant-desket ebet, hep tamm chem ebet, hep tamm chemet ebet ; *in der Liebe noch völlig unerfahren*, gwerc'h, glan, divoulc'h, distlabez, diaoz ; *in der Liebe noch völlig unerfahrener Junge*, paotr gwerc'h g. ; *ich bin in der Liebe doch nicht völlig unerfahren*, n'emaon ket gant va c'hentañ dimeziñ ; *er ist in der Liebe noch völlig unerfahren*, emañ atav e hini glas gantañ.

Unerfahrene(r) ag.k. g./b. : deraouad g., deraouadez b., deraouer g., deraouerez b.

Unerfahrenheit b. (-) : diakuited b., dichemed g.

unerfindlich ag. : digomprenus, diveizus, diintent, ... na c'heller ket displegañ, amrinek, kudennek ; *aus unerfindlichen Gründen*, evit abegoù diaes da gompren, evit abegoù amsklaer ; *es ist mir unerfindlich, warum* ..., ne gomprenan tamm ebet perak ...

unerforschbar ag. : 1. diergerzhadus, didreuzus, diebarzhus, ... na c'haller ket ergerzhout ; 2. ... na c'haller ket imbours'hiñ.

unerforschlich ag. : ananavezadus, diveizadus, diebarzhus, didreuz, didreuzus, dianavezus, ... na c'haller ket kavout penn dezhañ, ... na c'haller ket imbours'hiñ.

Unerforschlichkeit b. (-) : ananavezadusted b., dianaoudaduster g., dianaoudadusted b.

unerforscht ag. : 1. difurch, diergerzh ; *unerforschtes Land*, fraost g. ; *unerforscht lassen*, lezel hep bout furchet ; 2. dizimbours'h, difurch.

unerfreulich ag. : dispiljus, amblijus, dilaouen, divourrus, fachus, chifus, ivin, dic'hoantaus, iskriv, goular ; *unerfreulicher Anblick*, tra dispiljus da welet g. ; *ich habe nur Unerfreuliches zu berichten*, keleier fall n'eus ken ganin, ur gwall zisaouzan am eus ; *eine unerfreuliche Nachricht*, ur gwall geloù g., ur gwall zisaouzan g./b.

unerfüllbar ag. : ansevenadus, ... na c'heller ket seveniñ ; *unerfüllbare Wünsche*, c'hoantoù na c'hellont ket bezañ sevenet ls., sorc'hennoù ls.

unerfüllt ag. : ... n'eo ket bet sevenet, ... n'eo ket bet kaset da wir, ... n'eo ket bet klevet, diselaou, diwalc'h, ... n'eo ket bet graet, chomet a-blad, chomet a-ispilh, chomet e-skourr, chomet a-sac'h, chomet ouzh torgenn, chomet a-istibilh, chomet e-pign, chomet e krog, chomet darn, chomet e darn, chomet er vann.

unergiebig ag. : 1. treut, difonn, displed, displet, displetus, diemsav, difrouezh, difrouezhus, didalvez, dilañs, diampled, dizampled, gour ; *diese Böden sind unergiebig*, ne zeu tamm frouezh war an douaroù-se, sec'h (spagn, tagn, krin, treut, distruj, dizampled, krin, paour, difrouezh, difrouezhus, dibrodu) eo an douaroù-se, an douaroù-se ne zougont netra da dalvezout, douaroù da blantañ chas a zo eus an douaroù-se ; *unergiebiges Quelle*, mammenn bihan an dour enni b., mammenn berr an dour enni b., andon difonn an dour enni b. ; *ein unergiebiges Jahr*, ur bloavezh gour g. ; 2. dispiljus, diaes.

Unergiebigkeit b. (-) : displetusted b., difrouezhusted b.

unergründbar ag. / **unergründlich** ag. : 1. disontadus, ... na c'heller ket sonañ, disont, distrad, dic'hourhedus, islonk ; 2. digomprenus, diveizus, diintent, ananavezadus, andisplegadus, dizisklêrius, dizisplegus, amrinek, kudennek, diebarzhus, didreuz, didreuzus, dianavezus, kevrinus, misterius, rinek, moliac'hus, goloet ; *unergründliches Geheimnis*, mister g., sekred didreuzus g., afer n'eus ket tu da zirouestañ anezhi b., afer n'eus ket tu da gavout penn dezhi b. ; *unergründliches Lächeln*, minc'hoarzh goloet g. ; [relij.] *die Wege des Herrn sind unergründlich*, n'eus den evit anaout hentoù Doue.

Unergründlichkeit b. (-) : 1. disontadusted b., disontaduster g., dic'hourheduster g., dic'hourhedusted b. ; 2. diveizadusted b., diveizaduster g., ananaoudadusted b., ananavezadusted b., dianaoudaduster g., dianaoudadusted b.

unerheblich ag. : dibouez, bihan, dister, didalvoud, divalavik ; *das ist unerheblich*, ne denn ket da vraz, dibouez eo, bihan dra eo, n'eo ket kalz tra, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra, n'eo ket pikol, se ne ra mann ebet, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, dister dra n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, kalz ne vern, heñvel eo, paot ne vern, n'eus pouez ebet gant an dra-se, na rit ket mell forzh ganti, n'eus tamm forzh ebet, n'int nemet munodoù, n'int nemet traoù dister, n'int nemet traoù a get, n'int nemet traoù netra, n'eo ket gwall bouezus, ne zoug ket pouez bras, n'eus ket un holl vad anezhi, ne gont ket kalz, n'eo ket ur gwall afer, un afer dister

an hini eo, avel traken ; *das ist nicht unerheblich*, pouezus a-walc'h eo memes tra, n'eo ket belbiajou eo.

Unerheblichkeit b. (-) : distervez b., bihanez b., dibouez g.

unerhört ag. : 1. dichek, spontus, feukus, dishevelep, mantrus, saouzanus ; *unerhörte Preise*, prizioù spontus (ker-daonet, ker-ruz, dreist da ger, ker dreist, ker-du, uhel-spontus, uhel-mantrus, divezh, ker-divalav, ruz, an hanter re ger, ken ker ha re ar pebr da veurlarjez, direzon) ; *das sind unerhörte Preise*, spontañ a ran rak ar prizioù-se, an hanter re ger eo, er-maez a briz emañ, dibriz eo, dreist da ger emañ ar prizioù-se, un dirañson e koust an traoù-se ; *eine unerhörte Geschichte*, un istor digredus g. ; *das ist ja unerhört !* biskoazh kement all ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! **a)** un euzh eo ! ur vezh eo ober ur seurt tra ! ur mantr eo gwelet seurt traoù ! gwashat ! euzhusat ! kement-se ! betek keit-se ! keit-se ! betek keit all ! keit all ! ; **b)** ur marzh eo ! biskoazh oueskoc'h ! kur gaer ! ur gur gaer ! nag ul lanfas tra ! ; *er hat in seinem Leben schon einiges Unerhörte gesehen*, gwelet en deus bet meur a varr-avel - a bep seurt soubenn en deus bet en e vuhez, ha c'hwerv ha trenk ! - kavet en deus bet trenk ha c'hwerv - gwelet en deus bet traoù briket ha traoù marellet - kejet en deus bet gant an trenk hag ar c'hwerv - gwelet en deus bet a bep sort, re gamm ha re dort - ruilhet-diruilhet eo bet gant ar vuhez evel piz er pod (evel piz dre ar pod) - a bep seurt buhezioù en deus bet - hennezh en deus bet e lod er bed-mañ - ranket en deus lonkañ anezhi - bec'h a-walc'h en deus bet ; 2. ... n'eo ket bet sevenet, ... n'eo ket bet kaset da wir, ... n'eo ket bet klevet, diselaou, diwalc'h.

unerkannt ag. : dianav, ez dianav ; *er wollte unerkannt bleiben*, hemañ ne falveze ket dezhañ e vije bet anavezet gant den.

Unerkanntheit b. (-) : *die Unerkanntheit wahren*, chom dianavez, chom hep bezañ anavezet.

unerkenbar ag. : dianaoudadus, dianavezadus, dianavez, disleberet, disneuz, dishevelebet.

Unerkennbare(s) ag.k. n. : [preder.] dianaoudad g.

Unerkennbarkeitslehre b. (-) : [preder.] aknostegezh b., ananaveouriezh b.

unerkenntlich ag. : dianaoudek, dizanaoudek, hep grad, digar, digalon.

Unerkennlichkeit b. (-) : dianaoudegezh-vat b., dianaoudegezh b., dizanaoudegezh b., dizanaoudegezh-vat b.

unerklärbar ag. / **unerklärlich** ag. : 1. diveizus, diintent, andisplegadus, ... na c'heller ket displegañ ; 2. [santadenn] espar ; *unerklärliches Angstgefühl*, santad espar a on g.

unerklärt ag. : dizispleg, andispleget, displann, dispis, disklaer ; *unerklärt lassen*, lezel hep bout displeget.

unerlässlich ag. : ret-mat, ret-holl, ret a-grenn, hollret, diziouerus, rekis ; *unerlässliche Bedingung*, diviz na vo graet netra heptañ g., diferadenn ret-holl he seveniñ b., pezh ret d'ober g., redi g., endalc'h g., amplegad ret g., amveziad ret g., diferadenn ret a-grenn b., deferadenn c'hroñs b., diviz ret-holl e seveniñ g., diviz diziouerus g., rekizenn b.

unerlaubt ag. : direol, berzet, difennet hervez al lezenn ; *unerlaubter Waffenbesitz*, dalc'hidigezh (miridigezh) armoù a-enep al lezenn b. (Gregor) ; *unerlaubtes Zelten*, *unerlaubtes Campen*, kampiñ difennet g. ; [gwir] *unerlaubtes Entfernen vom Unfallort*, felladenn tec'hout b., felladenn dre dec'hout diouzh lec'h ar gwallzarvoud b., tec'hadenn diouzh lec'h ar gwallzarvoud b., tec'h diouzh lec'h ar gwallzarvoud g., tec'hout diouzh lec'h ar gwallzarvoud g.

Adv. : hep goulenn an asant, hep goulenn an aotre, hep goulenn na diskenn ; *sie sind einfach unerlaubt durch meine Ländereien gezogen*, tremenet int war va douaroù hep o

devout goulennet aotre diganin, tremenet int war va douaroù hep goulenn na diskenn.

unerledigt ag. : diechu, ... n'eo ket bet graet, chomet a-blad, chomet a-ispilh, chomet e-skourr, chomet a-sac'h, chomet ouzh torgenn, chomet a-istribilh, chomet a-zistribilh, chomet e-pign, chomet e krog, chomet darn, chomet e darn, chomet er vann, chomet a-stlej, chomet e-perch ; *unerledigte Rechnung*, fakturrenn chomet hep bezañ paeet (chomet e-skourr) b. ; *unerledigt bleiben*, bezañ chomet da restañ, bezañ chomet o restañ, bezañ chomet a-blad, bezañ chomet a-sac'h, menel da ober, chom ouzh torgenn, chom e-pign, chom a-istribilh, chom a-ispilh, chom e-skourr, chom darn, chom e darn, chom er vann, chom da restañ ; *unerledigt liegen lassen*, lezel d'ober, lezel diechu, lezel hep bout graet, lezel da restañ, lezel a-blad, lezel a-sac'h, lezel ouzh torgenn, lezel e-pign, lezel a-istribilh, lezel a-ispilh, lezel e-skourr, lezel e darn, darniñ, dilostañ, chom e-pign gant.

unermesslich ag. : divuzul, dreistmoder, dreistmuzul, dreistpenn, hep kemm na ment, hep ment na bevonn, hep moull ebet, dreist pep muzul, dreist-kemm, dreist-kont, dreist-goñvor, divoder, hep muzul, hep moder, diharz, divent, dijaoj, didermen, harz ebet dezhañ, diroll, bras-divent, ec'hon, egorant ; *unermesslich sein*, na gaout na kemm na ment, na gaout na ment na bevonn ; *ein Mann von unermesslicher Güte*, un den bras-divent e vadelezh g., un den dreistmuzul e vadelezh g., un den mat-ral g. ; *seine Güte ist unermesslich*, mantrus eo ar vad a ra en-dro dezhañ, ur vad dijaoj a ra en-dro dezhañ, bras-divent eo e vadelezh, dreistmuzul eo e vadelezh, n'eus muzul ebet d'e vadelezh ; *die unermessliche Güte Gottes*, hollvadelezh Doue b., peurvadelezh Doue b. ; *er hat ihm einen unermesslich großen Schaden zugefügt*, graet en deus bet un droug spontus outañ (dezhañ) ; *Liebe ist unermesslich*, ar garantez n'he deus na ment na bevonn, ar garantez n'he deus na kemm na ment, n'eus muzul ebet d'ar garantez ; *sein Reichtum ist unermesslich*, den ne oar ar pegement eus e zanzez.

Adv. : divent, egorant, dreistpenn, hep kemm na ment, hep ment na bevonn, hep moull ebet, dreist pep muzul, dreist-kemm, dreist-kont, dreist-goñvor, divoder, hep muzul, hep moder ; *unermesslich groß*, egorant ; *unermesslich weit*, bras-divent, bras-divuzul, egorant ; *unermesslich tief*, disont, disol, distrad, dic'hourhedus, dizeun, diziazez, islonk, ... na c'heller ket kavout e foñs, ... na c'heller ket kaout e foñs ; *unermesslich reich*, hollbinvidik, pinvidik-mor, pinvidik evel ar mor, pinvidik-pounner, pinvidik-lous, pinvidik-peurfonn, pinvidik-parfont, pinvidik-brein, brein gant an arc'hant, pinvidik-bras, pinvidik-dreist, ur madoù bras dezhañ, pitaod, P. mellek, rup, richaod ; *er ist unermesslich reich*, den ne oar ar pegement eus e zanzez.

Unermesslichkeit b. (-) : didermen g., diventelezh b., divent g./b., diharz g., egoranted b., divuzul g., meurdez b.

unermüdet ag./Adv. : 1. hep skuizhañ ; 2. ... n'eo ket skuizh.

unermüdig ag. : difaezhus, dizivius, didorr, diskuizh, diskuizhadus, kalet ouzh ar skuizhder, start ouzh ar skuizhder, kalet ouzh ar boan, ki ouzh ar boan ; *er ist unermüdig*, ne zeu morse da skuizhañ, hennezh a zo ur paotr diskuizh, diskuizhadus eo, ne zeu morse da ziviañ, hennezh n'en deus repoz ebet ; *nach langer unermüdlicher Suche fand sie das gewünschte Buch*, dre fin klask (dre foul klask, dre forzh klask, dre sour klask, dre hed klask, dre hir klask, dre walc'h klask, dre dalc'h klask, a-sour klask, war-bouez klask, a-bouez klask) e kavas al levr he doa c'hoant kaout ; *durch seine unermüdliche Arbeit*, dre hed poaniañ, dre forzh strivañ, dre fin strivañ, dre foul strivañ, dre zalc'h poaniañ, dre walc'h poaniañ, dre ser poaniañ, war-bouez strivañ, war-bouez

kemer poan, a-bouez poaniañ, dre e aket, a-sour labourat, dre hir boaniañ ; *durch unermüdliches Üben*, a-bouez pleustriñ, dre hed pleustriñ, dre forzh pleustriñ, dre foul pleustriñ, dre zalc'h pleustriñ, dre walc'h pleustriñ, dre fin pleustriñ, dre ser pleustriñ, war-bouez pleustriñ, gant kendelc'her da bleustriñ, dre hir bleustriñ.

Adv. : **1.** hep faezhañ, hep skuizhañ ; **2.** [dre astenn.] hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, harz-diharz, diehan, diastal, dispan, hep spanaenn, hep disterniañ, hep distenn, bep frap, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep arsav, diouzh ur sach, hep ren tenn-anal ebet, hep remzi, hep digeinañ ; *etwas unermüdlich bekämpfen*, gouren harz-diharz ouzh udb.

Unermüdigkeit b. (-) : difaezhusted b., diziviusted b., diskuizhadusted b.

unernst ag. : dibarfet.

Unernsthaftigkeit b. (-) : dibarfeted b.

unerörtet ag. : ... n'eo ket bet tabudet diwar e benn ; *eine Frage unerörtet lassen*, leuskel ur c'hraf a-gostez, chom hep menegiñ (hep tabulat diwar-benn, hep dibunañ) ur c'hraf bennak, lezel ur c'hraf hep bout displeget.

unerprobt ag. : dizamprou.

unerquicklich ag. : dispiljus, amblijus, chifus, doanuis, dihetus, divourrus, iskriv, goular, fachus, chalus, ivin.

unerreichbar ag. : didizhadus, diziraezus, didizhus, er-maez a daol, er-maez a ziraez, dreist diraez, dreistdiraez, dizarempredus, ... na c'heller ket tizhout, ... na c'heller ket diraez ; *für ihn unerreichbar*, er-maez eus e ziraez, dreistdiraez dezhañ ; *sie sind unerreichbar*, n'eus ket a dailh d'o zizhout ; *wahre Perfektion bleibt unerreichbar*, ned eo ket ar peurvad tra hor bed-ni.

Unerreichbarkeit b. (-) : dreistdiraez g.

unerreicht ag. : dieil, dibar, hep e hañval, hep hañval, hep e bar, dreist-par, ... n'eus ket par dezhañ, eus ar seurt na barti ket, hep e goulz.

unersättlich ag. : **1.** glout, lontek, lonkek, lontrek, lamprek, dislangour, marlonk, loufres, rankles, rankoudus, ... na c'heller ket gwalc'hañ, brifaot, gourmaonek, gargadennek, gourlañchennek, gourhampl, gourmant, goulia, ingoulek, mac'hom, marnaonek, marnaonek, morser, naonek, sklouf, sklouf evel ur bleiz, argarzh, regarzh, arloup, dirankon, don e gof, diwalc'h, diwalc'hus, inglaou, rikourek, rikus, tavantek, distambouc'h, distambouc'h war an debriñ, distambouc'h e galon ; *er ist unersättlich*, rankles eo, ramgloud eo, emañ atav o ramgloudiñ, atav emañ e goust, n'en deus morse e walc'h, hennezh a zo don e sac'h, hennezh a zo ur bouzelloù-gom, bepred e vez digor e galon, un den mac'hom eo war e voued, debriñ a ra evel ul loen (ur ranklez, ur marlonk), debriñ a ra evel ur roñfi, ur c'hof stamm a zo dezhañ, kleuz eo betek bleñchoù e dreid, kleuz eo betek begoù e dreid, hir ha lemm eo e zent, ur gourlañchennek (ur gargadennek bras, ur c'hourlañchennek vras) a zo anezhañ, debriñ a ra rankles, bez eo ken marlonk hag ur bleiz, hennezh a zo lontek, gouest eo da zebriñ un dumporellad traoù, un toull goz a zo anezhañ ; **2.** didorrus, diwalc'hus, ... n'eus ket a walc'hañ dezhañ, ... n'eus ket a derriñ dezhañ ; *unersättlicher Hunger*, naon didorrus g., naon n'eus ket a derriñ dezhañ g., naon n'eus ket a walc'hañ dezhañ g. ; **3.** [dre skeud] *unersättlicher Wissensdurst*, c'hoant deskiñ dirankon g.

Unersättlichkeit b. (-) : diwalc'husted b.

unerschaffen ag. : ankrouet.

unerschlossen ag. : ... n'eo ket terket c'hoazh, ... n'eo ket hentaouet c'hoazh.

unerschöpflich ag. : **1.** dizivius, dihesk, diheskus ; *beinahe unerschöpflich*, damziheskus ; *unerschöpfliche Quelle*, andon dihesk b., mammenn dihesk b. ; *er verfügt über ein unerschöpfliches Repertoire an Witzen*, ur gwiskad brav a dezennoù a zo renket gantañ en e gelorn ; **2.** [dre skeud] hir e veg, hir e deod, distagellet mat e deod, dic'hud e lañchenn, glabous, teodek, teodet mat, teodet kaer, lañchennet mat, latennet mat, latennet kaer, begek, beginot, ragacher, flav, prenn ebet d'e latenn.

unerschrocken ag. : dispont, disaouzan, dizaon, dispouren, dizouj, hardizh, baot, dilent, dichipot, kadarn, kalonek, glev, taer, serzh, her.

Adv. : gant herder, gant hardizhegezh, her, hardizh, glev ; *unerschrocken vergossen inmitten des Krieges unsere guten Väter für die Bretagne ihr Blut*, dispont kreiz ar brezel, hon tadoù ken mat, a skuilhas evit Breizh o gwad.

Unerschrockenheit b. (-) : hardizhegezh b., disaouzan b., herder g., herded b., berv g., dizoujañs b.

unerschütterlich ag. : divrall, divrallus, digeflusk, start, dihorellus, dihorjellus, kadarn, asur, parfet, start en e vennozhioù, didorrus, didrec'hus, difaezhus, didrec'h, start war e elloù ; *unerschütterlicher Wille*, youl start (disaouzan, dibleg, divrall, rankles, didrec'h, didrec'hus) b., bolontez didrec'h b., mennerezh kreñv-meurbet g. ; *fester unerschütterlicher Glaube*, feiz start b., feiz divrall b., feiz don b., feiz nerzh ha startijenn enni b., kredenn sonn b. ; *unerschütterliche Treue*, lealded e pep keñver (e pep degouezh) b., fealded divrall b. ; *ein unerschütterliches Vertrauen*, ur fiziañs divrall b.

Adv. : hep fellel, hep fellel ket, hep mankout, gant dalc'hegezh, gant kadamded.

Unerschütterlichkeit b. (-) : divrallder g., divrallded b., kadamder g., kadamded b., parfeted b., nerzh ha startijenn.

unerschüttert ag. : diziskogell, divrall.

unerschwinglich ag. : ker-daonet, ker-ruz, ker-spontus, uhel-spontus, direzon, er-maez a briz, dibriz, dreist da ger, ker dreist, en dirañson ; *unerschwinglicher Preis*, priz ker-daonet (ker-spontus, ker dreist, uhel-spontus, direzon), priz na c'haller ket paeañ gant ar c'her m'emañ, priz dreist da ger g.

unersetzbar ag. / **unersetzlich** ag. : **1.** dierlec'huis, diamsavadus ; **2.** dizigoll, dirapar, diremed.

unersprißlich ag. : **1.** treut, difonn, didalvoud, dilañs, displed, displet, displetus, diemsav, difrouezh, difrouezhus ; **2.** dispiljus, chalus, chifus, ivin, fachus.

unersteigbar ag. / **unersteiglich** ag. : diziraezus, ... na c'heller ket pignat betek e veg.

unerträglich ag. : **1.** dic'houzañvadus, kasaus, hegaz, revec'h, ... na c'heller ket gouzañv ; *das Wetter ist unerträglich heiß*, lazhet eo an dud gant an tommder, gor forn a zo en amzer, mac'h eo an amzer ken ez on faezh, tomm-gor eo an amzer, tomm-grizias eo an amzer, poazhañ a ra an amzer, ur bulluc'h a zo en amzer, ur boazhidigezh a zo hiziv evit lavaret ar wirionez, krazañ a ra, n'eus ket tu da badout gant ar wrez ; *ein unerträgliches Lärm*, un trouz dic'houzañvadus g., un trouz bouzarus g., un trouz a'n diaoul g., un trouz a'n ifern g., un trouz ifern g., un trouz gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed g., un todion a'n diaoul, un todilhon g., ur sabat g., ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar sabat, ur fourgas spontus g., ur c'harnaj g., un trouz da vouzarañ ur pothouarn g., ur you hag un hemolc'h spontus, un trouz a'r mil diaoul g., ur c'hri hag un trouz da vouzarañ ar vro, ur safar gouest da vouzarañ un engroeziad tud g. ; *mir ist es völlig unerträglich, zusehen zu müssen, wie diese Menschen langsam verhungern*, ne badan ket mui o welet an dud-se o vervel tamm-ha-tamm gant an naon ; **2.** [den] diaes-bras kaout

afer outañ ; *er ist unerträglich*, n'eus ket tu da badout outañ, n'eus ket va bev gantañ, n'eus ket va buhez gantañ ; *dieses Kind ist unerträglich*, un ifern a vugel eo, ar bugel-se a zo ur groaz pounner, ar bugel-se a zo ur gwir bistr, ur pezh hek a zo eus ar bugel-se, ar bugel-se a zo ur poezon, ar bugel-se a zo diaes-meurbet da gunduiñ, diaes-meurbet eo ober diouzh ar bugel-se, diaes spontus eo tremen diouzh ar bugel-se, un uz eo ober war-dro ar bugel-se, ar bugel-se a zo un debr-spered, n'eus ket va bev gant ar bugel-se, un ifernite eo va buhez gant ar bugel-se, ar bugel-se a zo ur reuz ennañ, n'eus ket bihan labour gant ar bugel-se, ur binijenn eo ober war-dro ar bugel-se, un binijenn eo bevañ gant ar bugel-se, ur brav n'eo ket ober war-dro ar bugel-se.

unerwachsen ag. : 1. ... n'eo ket deuet en e oad gour c'hoazh, ... n'eo ket deuet d'e oad gour c'hoazh, ... n'eo ket deuet d'e vent c'hoazh ; 2. [dre astenn.] yaouank.

unerwähnt ag. : chomet hep bezañ meneget ; *unerwähnt lassen*, chom hep menegiñ, tremen hep menegiñ, tevel war, lakaat en ankounac'h, ober an tav war, na doullañ da zen eus udb, leuskel a-gostez, na ober meneg ebet eus, sigotañ, lezel hep bout meneget ; *dies soll nicht unerwähnt bleiben*, ne c'heller ket tremen hep menegiñ an dra-se.

unerwartet ag./Adv. : dic'hortoz, dic'hortozet, trumm, a-zelac'h, a-zelazh, a-zelazh-kaer, a-benn-krak, a-greiz-holl, a-greiz-tout, a-greiz-pep-ober, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, a-benn-kaer, a-greiz-taol, a-greiz-tenn, a-greiz-pep-kreiz, prim, war an trumm, diseblant, hep ma vije bet soñjet, disoñj, krenn, krak, pik ; *das kam ganz unerwartet*, dic'hortoz-kaer e oa c'hoarvezet kement-se, disoñj e oa c'hoarvezet kement-se, degouezhet e oa kement-se dic'hortoz-kaer, deuet e oa an dra-se a-dreuz hent pa soñjomp an nebeutañ ; *unerwarteter Tod*, marv prim g., marv trumm ha dic'hortoz g., marv buan g. ; *sein Tod kam unerwartet*, sammet e voe gant ur marv trumm ha dic'hortoz, mervel a reas trumm ha dic'hortoz ; *auf unerwarteten Widerstand stoßen*, en em gavout dirak un eneberezh dic'hortoz, klotañ war un eneberezh dic'hortoz ; *unerwartete Freude*, marzh g., souezh war an tu mat b., marvailh g. ; *unerwartet hoch, unerwartet gut*, dreist pep fiziañs, dreist pep spi.

unerweisbar ag. : ... na c'heller ket prouiñ, dibrouadus.

unerwidert ag. : direspont ; *unerwidert Brief*, lizher chomet hep respont, lizher manet direspont g., lizher n'eo ket bet diskrevet dezhañ ; *unerwiderte Leidenschaft*, karantez diroll a chom direspont b. ; *mein Besuch blieb unerwidert*, gortozet em boa en aner e teufe d'e dro da welet ac'hanon (da'm gwelet).

unerwiesen ag. : ... n'eo ket bet prouet.

unerwogen ag. : ... n'eo ket bet tabutet diwar e benn.

unerwünscht ag. : dic'hoantaet, arabadus, chifus, hegazus, hegaz, hegus, atahinus, deuet fall, fall gouchet, o tont a-dreuz, oc'h en em gavout a-dreuz ; *unerwünschte Wirkung*, kammwered g. ; *unerwünschte Arzneimittelwirkung*, kammwered ul louzoù g. ; *unerwünschter Besuch*, gweladenner a zo mui a joa diouzh e seolioù evit diouzh e vegoù treid g., gweladenner fall gouchet g., gweladenner chifus (arabadus, hegazus, hegaz, hegus) g., gweladenner a gemerer dispiljadur o welet anezhañ (ouzh e welet) g., mall-e-gas g., mall-e-goll g.

unerzählbar ag. : dizanevellus, ... na c'heller ket kontañ.

unerziehbar ag. : andesavadus, ... na c'heller ket desevel, ... na c'heller ket sevel, ... na c'heller ket diorren, ... na c'heller ket deskiñ.

unerzogen ag. : stummet-fall, desavet fall, savet fall, savet dibalamour, galjor, dic'hras, diseven, direzon.

Unerzogenheit b. (-) : disevended b., lourdiz b., lourdoni b., dic'hrasted b., dic'hraster g., tuzumder g., tuzumded b.

UNESCO b. (-) : [berradur evit **United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization**] aozadur ar broadoù unanet evit an deskadurezh, ar skiantoù hag ar sevenadur g. ; *die UNESCO*, UNESCO g.

unfähig ag. : 1. dic'houest, divarrek, dic'halloud, fall, moan, ajat, diemsav, distu ; *unfähig zu zahlen*, dic'halloud da baeañ (Gregor), dic'houest da baeañ, diarc'hant, kras, roustet ; *als Köchin bin ich völlig unfähig*, me a zo ur plac'h divalav war ar gegin, hag a zo - me a zo ur plac'h dic'houzvez war ar gegin, hag a zo - me a zo ur plac'h disneuz da geginañ - me n'on seurt Doue da geginañ - fall on da geginañ - n'on gour evit ar c'heginañ ; *ein unfähiger Arbeiter*, un truek a vicherour g. ; *ich bin zu diesem Beruf völlig unfähig*, n'on ket evit c'hoari ar vicher-se, divarrek on da c'hoari ar vicher-se, diemsav on war al labour-se, divarrek on war ar vicher-se ; *unfähiger Mensch*, divarreg g. [liester divarreien], foerouz g., tamm foerouz g., didalvez g., pezh didalvez g., paourkaezh den g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-bara g., kac'h-moudenn g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., den didalvez g., den nul g. ; *unfähig werden*, dic'houestaat, divarrekaat ; *unfähig machen*, dic'houestaat, divarrekaat ; *einen Mann durch Besprechung zum Beischlaf unfähig machen*, skoulmañ an akuilhetenn ; 2. [gwir] *rechtsunfähig*, angougonek.

Unfähigkeit b. (-) : 1. divarregezh b., dic'halloud g., dic'houested b., dic'houester g., distu g. ; *Zahlungsunfähigkeit*, dic'hallusted da baeañ e zleoù b., dic'halluster da baeañ e zleoù g., dic'houested-paeañ b., dic'halloud da baeañ g., amdalusted b. ; 2. [gwir] *Rechtsunfähigkeit*, angougon g.

unfahrbar ag. : dihentadus, ... na c'heller ket hentiñ gant ur c'harr-tan, ... na c'heller ket mont gantañ, ... na c'heller ket mont drezañ, ... na c'heller ket daremprediñ gant ur c'harr-tan.

unfair ag./Adv. : disleal, fell, direizh e c'hoari.

Unfall g. (-s, Unfälle) : gwallzarvoud g., drouklamm g., gwall-lamm g., gwalldro b., taol-reuz g., mestaol g., gwalldaol g. ; *tödlicher Unfall*, gwallzarvoud gant tud lazhet (gant koll buhez) g. ; *infolge dieses Unfalls*, diwar ar gwallzarvoud-se ; *an den Folgen eines Unfalls sterben*, mervel da-heul (goude, diwar) ur gwallzarvoud ; *einen Unfall bauen*, tapout ur pegad, tapout ur c'hrogad gant e garr, ermuout ur gwallzarvoud gant an-unan, kaout ur gwallzarvoud, kaout ur gwalldaol, koagañ e garr ; *er hat einen Unfall erlitten*, *er hat einen Unfall gehabt*, gwallenn eus eus gantañ ; *bei einem Unfall beschädigen*, koagañ ; *ich muss noch an den Folgen meines Unfalls leiden*, ar gwallzarvoud am boa bet n'eo ket dispeg diouzhin c'hoazh ; *er wurde beim Unfall nicht verletzt*, *er hat den Unfall unverseht überlebt*, en em tennet eo dic'hloaz eus ar gwallzarvoud, en em tennet eo dizroug eus ar gwallzarvoud ; *einem Unfall zum Opfer fallen*, bezañ drouktizhet gant ur gwallzarvoud, bezañ droukreuziad ur gwallzarvoud, kaout ur gwalldaol ; *um Haaresbreite wäre es zu einem Unfall gekommen*, ne oa bet nemet treuz un neudenn ne oa c'hoarvezet gwall, ne oa bet nemet treuz ul linenn all ne oa c'hoarvezet gwall ; *sollte ein Unfall geschehen*, mar c'hoarvez gwall ; *bei Unfall*, *bei Unfällen*, *bei einem Unfall*, mar c'hoarvez gwall, pa c'hoarvez ur mestaol gant unan bennak, pa c'hoarvez ur mestaol bennak ; *beim Unfall ist ihm ein Daumen abgerissen worden*, diveudet eo bet gant e wallzarvoud ; *bei dem Unfall durchstieß ihr Kopf die Windschutzscheibe*, er gwallzarvoud e oa aet he fenn da frezañ gwerenn-dal ar c'harr-tan ; *beim Unfall sind zwei Menschen ums Leben gekommen*, daou zen a zo bet lazhet er gwallzarvoud ; *bei dem Unfall ist kein Mensch zu Schaden gekommen*, n'eus

bet tizhet den gant ar gwallzarvoud, n'eus bet gloazet den er gwallzarvoud.

Unfallaufnahme b. (-,-n) : skrid-gwiriañ diwar-benn ur gwallzarvoud g., stadad gwallzarvoud g. ; *gütliche Unfallaufnahme*, stadad dre gaer g., stadad a-gengrad g., stadad kengradus g.

unfallbedingt ag. : stag ouzh ur gwallzarvoud, liammet gant ur gwallzarvoud, dre wall, darvoudek, dre wallzarvoud, dre zarvoud ; *unfallbedingter Tod*, marv dre wallzarvoud g., marv dre zarvoud g., marv dre wall g., marv darvoudek g.

Unfallfahrer g. (-s,-) : bleiner kiriek d'ar gwallzarvoud g.

Unfallfahrerin b. (-,-nen) : bleinerez kiriek d'ar gwallzarvoud b.

Unfallflucht b. (-) : [gwir] felladenn tec'hout b., P. felladenn dre dec'hout diouzh lec'h ar gwallzarvoud b., tec'hadenn diouzh lec'h ar gwallzarvoud b., tec'h diouzh lec'h ar gwallzarvoud g., tec'hout diouzh lec'h ar gwallzarvoud g.

Unfallfolgen ls. : dilerc'hioù ur gwallzarvoud ls.

Unfallforscher g. (-s,-) : gwallzarvoudour g.

Unfallforschung b. (-) : gwallzarvoudouriezh b.

unfallfrei ag. : hep gwallzarvoud, tapet pegad ebet gantañ, tapet krogad ebet gantañ, erruet gwallzarvoud ebet gantañ, bet gwallzarvoud ebet gantañ.

Unfallhäufungsstelle b. (-,-n) : [hentoù] lec'h gwallzarvoudus g., P. pik du g.

Unfallhelfer g. (-s,-) : [mezeg.] deborzher g., sikourer g.

Unfallhilfe b. (-) : [mezeg.] deborzherezh g., sikourerezh g.

Unfallhilfsstelle b. (-,-n) : [mezeg.] kreizenn-sikour b.

Unfallkrankenhaus n. (-es,-kranken Häuser) : [mezeg.] ospital daraezouriezh g., klinikenn o plediñ gant gourezhommoù b.

Unfallopfer n. (-s,-) : reuzied ur gwallzarvoud g., droukreuziad ur gwallzarvoud g., gwallzarvoudad g., gouzañvad ur gwallzarvoud g., darvouded g. [*liester* darvoudid] ; *den Unfallopfer* erste Hilfe leisten, reiñ an deborzhoù kentañ da reuzidi ur gwallzarvoud.

Unfallort g. (-s,-e) : lec'h ar gwallzarvoud g. ; [gwir] *uneraubtes Entfernen vom Unfallort*, felladenn tec'hout b., felladenn dre dec'hout diouzh lec'h ar gwallzarvoud b., tec'hadenn diouzh lec'h ar gwallzarvoud b., tec'h diouzh lec'h ar gwallzarvoud g., tec'hout diouzh lec'h ar gwallzarvoud g.

Unfallprävention b. (-) : an dizarbenn gwallzarvoudoù g.

Unfallprotokoll n. (-s,-e) : skrid-gwiriañ diwar-benn ur gwallzarvoud g., stadadur gwallzarvoud g. ; *ein Unfallprotokoll aufnehmen (aufstellen)*, sevel ur skrid-gwiriañ diwar-benn ur gwallzarvoud, stadañ ur gwallzarvoud.

Unfallrate b. (-) : darvoudegezh b.

Unfallrisiko n. (-s,-risiken) : riskl gwallzarvoud g. ; *erhöhtes Unfallrisiko*, gourriskl g.

Unfallschutz g. (-es) : gwarez diouzh ar gwallzarvoudoù g.

Unfallschwerpunkt g. (-s,-e) : [hentoù] lec'h gwallzarvoudus g., P. pik du g.

unfallsicher ag. : diriskl e-keñver gwallzarvoudoù.

Unfallstation b. (-,-en) : [mezeg.] servij an trummadoù g., rann an trummadoù b., rann an trummadoù hag an advevañ b.

Unfallstelle b. (-,-n) : lec'h ar gwallzarvoud g.

Unfalltod g. (-s,-e) : marv dre wallzarvoud g., marv dre zarvoud g., marv darvoudek g.

Unfalltote(r) ag.k. g./b. : den lazhet en ur gwallzarvoud g.

Unfallursachenforscher g. (-s,-) : gwallzarvoudour g.

Unfallursachenforschung b. (-) : gwallzarvoudouriezh b.

Unfallverhütung b. (-) : dizarbenn ar gwallzarvoudoù g., dizarbenn ar riskloù g.

Unfallverletzte(r) ag.k. g./b. : gloaziad g., gloaziadez b., reuzied ur gwallzarvoud g., reuziedez ur gwallzarvoud b.,

droukreuziad g., droukreuziadez b., gwallzarvoudad g., gwallzarvoudadez b., gouzañvad ur gwallzarvoud g., gouzañvadez ur gwallzarvoud g., darvouded g. [*liester* darvoudid], darvoudedez b.

Unfallversicherung b. (-,-en) : kretadur war (ouzh) ar gwallzarvoudoù g. ; *gewerbliche Unfallversicherung*, kretadur war ar gwallzarvoudoù labour g.

Unfallwagen g. (-s,-) : **1.** karr koaget g. ; *völlig zerstörter Unfallwagen*, karr drailhet g. ; **2.** karr sikour d'an darvoudid g., ambulañs b., klañvgarr g.

Unfallzeuge g. (-n,-n) : test eus ur gwallzarvoud g.

Unfallzeugin b. (-,-nen) : test eus ur gwallzarvoud g.

unfassbar ag. : **1.** anvezadus, dreist reiz, diveizus, digomprenapl, digomprenus, diintent, ... n'eus ket a gompren dezhañ, gregachek ; **2.** digredus, dreistfaltazi, ... na c'heller ket ijinañ, ... na c'heller ket empeniñ ; *das ist unfassbar !* un dra digomprenapl an hini eo ! se 'zo dreist spered an den !

unfehlbar ag. : ... na c'hell faziañ na hon lakaat da faziañ, difazius, difazi, anfazius, ... na zeu morse da faziañ, ... na fazi ger, ... na fazi tamm ; *ein unfehlbares Mittel*, un doare difazi g. ; *kein Mensch ist unfehlbar*, n'eus den na zeu da faziañ - n'eus den na fazi alies - n'eus den na tra hep e si, hag alies en deus daou pe dri - pep hini en deus e si, an hini n'en deus ket daou en deus tri - hor mad hag hor fall hon eus holl - n'eus den disi ebet - an hini na vo ket kavet abeg ennañ n'eo ket bet ganet c'hoazh hag e vamm a zo marv - an hini n'eo ket bailh en e benn a zo bailh en e revr - ar c'haerañ charretour a ziskar e garr - evit c'hoazh n'eo ket ganet neb a zo gant an holl karet - n'emañ ket war an douar an hini a blij d'an holl - ar marc'h kreñvañ a rank pukañ - ar marc'h gwellañ a rank pukañ - kaer o deus an dud kaout un digoradur a'r brasañ, atav e vint war riskl da faziañ ; *er hält sich wohl für unfehlbar*, kavout a ra dezhañ ez eo difazius evel pa vije pevare person an Dreinded ; [mezeg.] *ein unfehlbares Mittel gegen eine Krankheit*, ul louzoù dispar ouzh ur c'hleñved bennak g.

Adv. : difazi, ken sur ha tra, divank, a-daol-sur ; *so kommen Sie unfehlbar zu Ihrem Ziel*, an hent-mañ a gaso ac'hanoc'h difazi (divank, a-daol-sur) betek ar pal.

Unfehlbarkeit b. (-) : difaziegezh b., difaziusted b., difaziuster g., difazi g. ; *Dogma der Unfehlbarkeit des Papstes*, kelennadurezh diwar-benn difaziusted ar pab b.

unfein ag. : dizoare, difeson, disneuz, dizereat, dic'hras, diflour, divistr, divanier, lourt, pout, bouc'h, bilen, vil, divalav.

Unfeinheit b. (-) : dizamant g., divanieramant g., lourdis b., lourdoni b., bouc'hded b.

unfern araog. : *unfern + gen., unfern von*, nepell diouzh, nes da, kostez, damdost da, damnes da, en amen da, en amen ouzh.

Adv. : damdost, nepell, e-kichenig, en amen.

unfertig ag. : **1.** diglok, dibarfet, diechu, faotus, chomet e darn, chomet darn ; *unfertig sein*, na gaout na penn na beniad, bezañ manet e-kroug (Gregor), bezañ manet e-ispihl, bezañ chomet (manet) war vordo, bezañ manet e darn, bezañ manet e-skourr, bezañ manet a-stlej, bezañ chomet e darn, bezañ chomet darn, bezañ chomet e krog, bezañ c'hoazh ouzh an drez, chom ouzh torgenn, bezañ chomet e-pign, bezañ chomet war vann, bezañ chomet er vann, bezañ chomet a-sac'h, bezañ chomet e boulc'h, chom da restañ, chom o restañ, bezañ chomet a-istribilh ; *unfertiger Kirchturm*, tour besk g. ; **2.** *unfertiger Charakter*, den n'eo ket go e doaz g., den n'eo ket diazez (n'eo ket parfet) e spered c'hoazh g., den n'eus ket deuet skiant-vat (poell) dezhañ c'hoazh g., spered dibarfet a zen g., penn skañv g. ; *unfertiges Benehmen*, dibarfeted b., skañvadurezh b., skañvelezh b., diziazezed an emzalc'h b., diazveted b.

Unfertigkeit b. (-) : digloker g., dibarfeted b., diziazeded b., diazveted b., diechu g.

unfest ag. : brall-divrall, brallus, horellus, horjellus, charigell, gadal, distabil, distrantell, laosk, silwink, a-silwink, amgadarn, dizalc'h, lusk-dilusk, luskellus, war al lusk.

unfeststellbar ag. : anstadadus.

unfiltrierbar ag. : disiladus.

Unflat g. (-s) : fank g., kailhar g., loustoni b., loustaj g., lousteri b., stronk g., taras g., mardoze g., lastez str., lapas g., lorgnez str., viltanisoù ls.

unflätig ag. : hudur, vil, ordous, lik, lor, distrantell, distres, re libr, brein, lourt, orgedus, gadal, kras, pebret lik, lous ; *unflätige Bemerkung*, skolpad g., evezhiadenn lik b., braskomz b., komz lous b. ; *jemanden mit unflätigen Bemerkungen überschütten*, reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., ober ar seizh seurt gant u.b., ober a bep seurt anvioù gant u.b., fouilhañ u.b. a salmennoù, troc'hañ hujaoù gant u.b., bleiziñ u.b., krial war-lerc'h u.b., tagañ u.b., kunujañ u.b., diskargañ ur regennad ledouedoù (ur regennad komzoù vil, ur regennad komzoù ordous, ur regennad komzoù hudur, ur regennad komzoù libr ha lous, ur regennad komzoù distrantell, ur regennad komzoù distres, ur regennad mallozhennoù, traoù dizabolu, un aridennad jarneoù, ur steud kunujennoù, ur riblennad viltanisoù, ur riblennad ledouedoù, ur riblennad sakreoù, ul las kunujennoù) war u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., pouilhañ u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., dornañ a-enep u.b., skeiñ kunujennoù gant u.b., skeiñ gwalennadoù gant u.b., skeiñ gwalennadoù war u.b., ober kant ha kant dismegañ d'u.b. (Gregor) ; *unflätiges Lied*, son brein b., son lous b., son hudur b., son ordous g. ; *wo hast du denn diese unflätigen Lieder her ?* e peseurt poull-hanvouez out bet o pesketa sonioù ken hudur ?

Unflätigkeit b. (-, -en) : 1. ordousted b., hudurniezh, likauerezh g., likentez b., librente b., traoù dizabolu ls. ; 2. moc'haj g., gasterezh g., taol gast g., tro lous b., taol moc'herezh g., moc'herezh g., c'hwibez penn-da-benn str. ; 3. *Unflätigkeiten*, komzoù vil ls., komzoù ordous ls., komzoù hudur ls., komzoù libr ha lous ls., komzoù distrantell ls., komzoù distres ls., komzoù divalav ls., tourc'haj g. ; *sich in Unflätigkeiten ergehen*, dislonkañ komzoù hudur, lavaret tourc'haj, dic'henaouiñ loustonioù, dic'henaouiñ komzoù hudur, dic'henaouiñ tourc'haj.

Unfleiß g. (-es) : diaked g., diouer a aket, diegi b., leziregezh b., lentegezh b., labaskennegezh b., yeuj g.

unfleißig ag. : diaked, lezirek, disaour, dibreder, diegus, diboan, lent, mors, yeuek.

unflektierbar ag. : [yezh.] anamstouadus, anargenadus, andisplegadus, didroadus.

unfolgsam ag. : disent, disentus, amsent, disuj, amjestr, aheurtet, techet da frinkal, direizh, ristu.

unförmig ag. / **unförmlich** ag. : diaoz, distumm, difurm, disneuz, disleber, distres, didres, diforch, didailh, mortal, stummet fall, neuziet fall, anfurmel, difeson, dizoare, digourtes, aet da fall, inkruzun, diskolp, divalav, diforch, hep gras na feson, euzhus, stumm ur c'hrank-saoz dezhañ, disleber, korfet fall, digompez, gwallc'hraet, urupailh ; *unförmige Masse*, tolzennad distumm b. ; *unförmig sein*, na gaout na furm nag aoz, na gaout na stumm na paramant.

Unförmigkeit b. (-) : disneuz b., disleberded b., disneuziadur g., distresadur g., distresadenn b., distres g., gwallfurmadur g., diforchted b.

unförmlich ag./Adv. : 1. hep feson / hep fesonioù / hep ken feson / hep pompad / hep pompad ebet (Gregor), hep kamambre, digamambre, digompliment, divaniel, netra dreist,

koulz all, ken aes ha tra, ken aes all, ken bravik ha tra, brav-bras, hep digoroù bras, diardoù, hep ober geizoù, hep jestroù, kuit a chistroù, hep ober ardoù ; *unförmlich werden*, diandellat, diardaouiñ ; 2. diaoz, distumm, difurm, disneuz, disleber, distres, didres, diforch, didailh, mortal, stummet fall, neuziet fall, anfurmel, difeson, dizoare, digourtes, aet da fall, inkruzun, diskolp, divalav, diforch, hep gras na feson, euzhus, stumm ur c'hrank-saoz dezhañ, disleber, korfet fall, digompez, gwallc'hraet, urupailh ; *unförmige Masse*, tolzennad distumm b.

Unförmlichkeit b. (-, -en) : 1. diouer a gourtezi g. ; 2. doare digompliment g., doare digamambre g., doare divaniel g., doare diardoù g. ; 3. [gwir] *Unförmlichkeiten*, si furm g.

unfrankiert ag. : [post] anfrankizet, ... n'eo ket bet timbret, anfranko.

unfrei ag. : 1. sujet, e dalc'h, ... n'eo ket dieub, ... n'eo ket dizalc'h, nasket ; 2. [istor] serv ; 3. [post] anfrankizet, ... n'eo ket bet timbret, gant mizoù kas, anfranko ; 4. *er wirkt unfrei*, un dremm doaniet ha ginet a zo gantañ ; *sie benimmt sich unfrei*, feson bezañ lakaet diaes a zo ganti.

Unfreie(r) ag.k. g./b. : [istor] serv g. [*liester served*], servez b., gwaz damen g. [*liester* gwazed damen, gwizion damen], damen g., damsklav g. [*liester* damsklaved], damsklavez b.

Unfreiheit b. (-) : sujidigezh b., nask g., dalc'hidigezh b.

unfreiwillig ag. : 1. andiarvenn, diratozh ; 2. diyoul, dirat, hep youl, amyouleu ; *unfreiwillige Eheschließung*, dimeziñ hep asant gwir ha dieub an danvez priedoù g., dimeziñ a-enep da santimant an danvez priedoù g. ; *die Eltern beider Familien sind an dieser unfreiwilligen Eheschließung schuld*, pennkaoz eo tud an daou diegezh d'o bugale da vezañ dimezet a-enep o santimant.

Adv. : 1. gant diegi, gant lure, gant kerteri, gant regred, gant glac'har, en desped dezhañ, daoust dezhañ, en daoust dezhañ, a-enep dezhañ, en eneb dezhañ, a-enep e youl, enep e youl, a-enep e c'hoant, en ur c'hinañ, a-gasoni, a-reakin, a-enep e c'hrad, a-enep e santimant, dre heg, dre ret, ouzh ret, diwar ret, diouzh ur red, dre redi, dre rankout, forset mat, a-enep ar galon, a-enep e galon, en desped d'e varv ; 2. diratozh, hep gouzout d'an-unan, hep soñjal, dre zisoñj, hep soñj dezhañ, hep rat dezhañ.

unfreundlich ag. : 1. dihegarat, dihegar, digar, hek, hegaz, hegazus, hegu, jenepus, dispiljus, dihetus ; *sehr unfreundlich*, ken hegarat hag ur bod linad ; *unfreundliche Person*, den hek (hegaz, hegazus, hegu, dispiljus, kintus, rekin, diskombert) g. ; *unfreundliche Worte*, komzoù digar ls. ; *er hat ein unfreundliches Gesicht*, dremmet rust eo ; 2. dihabask, galen ; *unfreundliches Wetter*, amzer dihabask b., amzer griz b., amzer disple b. ; *unfreundliche Umgebung*, *unfreundliches Umfeld*, *unfreundliches Milieu*, metoù galen g.

Adv. : a-razailh, gant fioun, kinte ennañ, en un doare teusk, en un doare teuc'h, en un doare reut, en un doare sec'h ha treut, brusk ; *sich jemandem gegenüber unfreundlich verhalten*, ober divalav d'u.b. ; *jemandem unfreundlich begegnen*, ober fas koad (ober penn kozh, ober fas trenk) d'u.b., ober penn kozh ouzh u.b., ober e benn kozh, droukzegemer u.b., bezañ diseblant ouzh u.b., bezañ yen ouzh u.b., bezañ hegarat ouzh u.b. evel bodoù linad, bezañ fae d'an-unan kaozeal gant u.b., ober un degemer lent d'u.b. / degemer lent u.b. (Gregor), ober un degemer yen (teuc'h, klouar, dic'houst, treut) d'u.b., degemer yen (reut) u.b., degemer u.b. gant yenien, ober un degemer fall d'u.b., degemer u.b. evel ur c'hi en un iliz, degemer u.b. evel ur c'hi en ul laz-dornañ, gwall zegemer u.b. ; *er ist mir unfreundlich begegnet*, *er hat mich unfreundlich empfangen*, yen e oa bet an degemer graet din gantañ, treut e oa bet an degemer graet

din gantañ, gwall zegemeret e oan bet gantañ, hegarat e oa bet evel bodoù linad, degemeret en doa ac'hanon gant yenien, diskouezet en doa sec'hor din, kavet em boa fas koad, graet en doa penn kozh ouzhin, fae a oa dezhañ kaozeal ganin, degemeret e oan bet gantañ e-giz ur c'hi divestr, n'en doa graet joausted ebet o welet ac'hanon.

Unfreundlichkeit b. (-) : 1. dihegarated b., diguñvder g., rustoni b. ; 2. dihabaskter g., krizder g.

unfreundschaftlich ag. : dihegar, dihetus, displijus, diseven.

Unfriede g. (-ns) / **Unfrieden** g. (-s) : dispeoc'h g., diemglev g., dizunvan g., dizunvaniezh b., gwall intent g., trouz g., hennon g., direizh g./b., direizhamant g., reuz g., disrann g., droukrañs b. ; *Unfrieden säen*, hadañ an dizunvan, lakaat droug etre an dud, lakaat drougiezh etre an dud, lakaat droukrañs etre an dud, lakaat droug da sevel etre an dud, lakaat ar gerteri etre an dud, lakaat gwall intent etre an dud, fichañ trouz ha kasoni e-touez an dud, lakaat diemglev da sevel etre an dud, lakaat malis etre an dud, lakaat disrann etre an dud, c'hwezhañ (lakaat) dizunvaniezh, hadañ drailh e-touez an dud, plantañ reuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz, c'hoari e gi, c'hwezhañ trubuilh, c'hwezhañ an tan etre an dud, c'hwezhañ trouz etre an dud, c'hwezhañ an debr etre an dud, lakaat an disparti, ampoezoniñ ar vro ; [kr-l] *Friede ernährt, Unfriede verzehrt*, gwelloc'h eo peoc'h ha dour stivell eget meurlarjez ha brezel (eget meurlajez gant brezel) - digant ur mignon gwelloc'h dour eget gwin digant un enebour - netra ne zeu gant bazhadoù nemet laezh ribod - ober strakal e skourjezig ne zastum ket kezeg spontik - diouzh ma ri e kavi - hervez ma ri e vo graet dit - unaniezh a zo nerzh, dizunaniezh a zegas gwalloù - un neudenn a dorr krenn, kant a ra ur gordenn - un neudenn ne grougo den, met kant a ra kordenn - daou louarn kamm a ra bec'h da unan eeun - pep hini e dro hag ar vilin a dro - pasianted hag hiramzer a dalv dek gwech nerzh ha koler.

UN-Friedenstruppe b. (-, -n) : [aoadur ar broadoù unanet] nerzh a beoc'h etrebroadel g., P. tokarnoù glas ls.

unfromm ag. : dizeol, dizoueüs, dizevot.

Unfrömmigkeit b. (-) : dizeoliezh b., dizoueüsted b., dizoueüster g. ; *unsere Unfrömmigkeit wird unsere Verdammnis sein*, ar bihan bediñ hor c'hollo.

unfruchtbar ag. : 1. [plac'h] brech'hagn, gaonac'h, difrouezh, dibrodu ; *unfruchtbar machen*, brech'hagnaat, gaonac'haat ; *unfruchtbar werden*, brech'hagnaat ; *unfruchtbare Frau*, gaonac'h b. [liester gaonac'hoù], gaonac'henn b. [liester gaonac'henned], sec'henn b. [liester sec'henned], P. gaol sec'h b. ; *unfruchtbare Ehen*, dimeziou difrouezh ls., dimeziou gaonac'h ls. ; *ihre Ehe blieb unfruchtbar*, difrouezh e chomas o dimeziñ, chomet e oant divugel, P. n'o doa bet na bugel na ursel (ursel = orsel) ; 2. [loen.] gaonac'h ; *unfruchtbare Weibchen*, gaonac'henn b. [liester gaonac'hennou] ; 3. [buoc'h] hañvesk ; *unfruchtbare Kuh*, hañveskenn b. [liester hañveskenned], gaonac'henn b. [liester gaonac'hennou, gaonac'henned], P. buoc'h aet da darv b. ; 4. [plant, douar] difrouezh, difrouezhus, treut, distruj, anstruj, anstrujus ; *diese Böden sind unfruchtbar*, ne zeu tamm frouezh war an douaroù-se, sec'h (spagn, tagn, krin, treut, distruj, dizampled, krin, paour, difrouezh, difrouezhus, dibrodu) eo an douaroù-se, an douaroù-se ne zougont netra da dalvezout, douaroù da blantañ chas a zo eus an douaroù-se ; *unfruchtbar machen*, difrouezhañ, distrujusaat, difrouezhusaat, dizrusañ ; *unfruchtbar werden*, distrujusaat, difrouezhusaat, difrouezhiñ ; *unfruchtbare Gelände*, douar-tagn g., douar dizampled g., douar da blantañ chas g. ; *unfruchtbare Stelle auf Acker und Wiese*, rouezenn b. ; 5. [dre skeud.] aner, difrouezh, difrouezhus, didalvez, displed, displet, displetus, diemsav, dic'hounid.

Unfruchtbarkeit b. (-) : 1. [plac'h] gaonac'hded b., brech'hagnder g. ; 2. [plant, douar] difrouezhder g., difrouezhusted b., anstrujusted b. ; 3. [loen., plac'h] gaonac'hded b., difrouezhidigezh, difrouezhusted b. ; 4. [dre skeud.] difrouezhidigezh b., displetusted b.

Unfruchtbarmachung b. (-) : difrouezhadur g., disperiadur g., brech'hagnadur g., disgouennañ g., difrouezhañ g. ; *eugenische Unfruchtbarmachung*, an disgouennañ heouennel g.

Unfug g. (-s) : reuz g., trikonou ls., morjinerezh g., garzaj g., garzennaj g., lerbaj g., hailhonerezh g. ; *Unfug treiben*, ober trikon, ober trikonou, ober morjinerezh, ober taolioù lakepoderezh, ober hailhonerezh, hailhonat, ober garzajoù, ober e leue, lakaat reuz, plantañ reuz, c'hoari e gi, ober a bep seurt sotonioù, ober e zen gars, ober un tamm dirollañ, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, jirfollañ, ober e jostram, ober e istrogell, ober e Yann, ober e Juluan, diotat, diotat, ober e baotr fistoulk, c'hoari e baotr, c'hoari e loa, c'hoari al loa, ober e ziaoul ; *so ein Unfug !* n'eus forzh petra ! forzh petra !

unfügsam ag. : disent, disentus, amsent, disuj, amjestr, techet da frinkal, direizh, rist.

unföhlbar ag. : ... n'eur ket evit e deuta, diverz, diverzus, diheverz.

unfundiert ag. : 1. [arc'hant.] laosk ; *unfundierte Schuld*, dle laosk g. ; 2. disol, toull, treuzenep, arrizhus ; *unfundierte Argumentation*, arguzennoù disol ls., arguzennoù doull ls., arguzennoù dreuzenep ls.

Unfundiertheit b. (-) : arrizhusted b.

ungangbar ag. : 1. diergerzhus, dizarempredus, ... na c'haller ket daremprediñ, ... na c'haller ket hentiñ, ... na c'haller ket mont gantañ, ... na c'haller ket mont drezañ ; *ungangbarer Weg*, hent na c'haller ket daremprediñ g., hent dizarempredus g., hent-bleiz g., hent n'en defe ket ur bleiz an hardizhegezh da baseal drezañ g., hent n'o defe ket ar bleizi an hardizhegezh da vont da stlabezañ o zreid drezañ g. ; 2. digenvez, dizarempred, digevannez, dibleustr, distro, gouez ; 3. digunvez, digustum, divoas, divoutin ; 4. ... na vez ket gwerzhet ken ; 5. [moneiz] divoniet, ... n'en devez ket mon ken, tennet eus amred an arc'hant.

ungar ag. : boullboazh, hanter boazh, etre kriz ha poazh.

Ungar g. (-n, -n) : Hungarad [liester Hungariz] g.

Ungarin b. (-, -nen) : Hungaradez b.

ungarisch ag. : 1. hungarat, ... Hungaria ; *ungarisches Wasser*, dour roumarin g. ; 2. [yezh.] hungarek.

Ungarisch n. : [yezh.] hungareg g.

Ungarland n. (-s) : *das Ungarland*, Hungaria b., Bro-Hungaria b.

Ungarn n. : Hungaria b., Bro-Hungaria b.

ungastlich ag. : 1. digevannezus, diherberchius ; 2. a wall zegemer, dizigemerus.

ungeachtet ag. : disprizet, lezet a-gostez, lezet war e revr. araog. (gen.) : 1. daoust da, en desped da ; *dessen ungeachtet*, daoust da se, en desped d'an dra-se, petra bennak e vefe eus an dra-se ; 2. *ungeachtet der Person*, hep sellet ouzh nikun, hep sellet ouzh ar renk, hep ober stad eus ar renk, hep derc'hel stad eus ar renk, hep derc'hel stad a'r renk, hep derc'hel kont eus ar renk, hep derc'hel kont a'r renk, hep kemm evit den, ne oa kaz piv a vije, n'eus kaz piv a vefe.

ungeahndet ag./Adv. : n'eo ket bet kastizet, dibunis, digastiz ; *das kann nicht ungeahndet bleiben*, n'eus ket tu da serriñ an daoulagad war gement-se, ne c'hallomp ket lezel kement-se digastiz, ne vo ket lezet kement-se dibunis ha digoust (Gregor).

ungeahnt ag. : dic'hortoz, dic'hortozet ; *ungeahnte Möglichkeiten*, barregzhioù dianav (kuzh) ls. ; *ungeahnter Erfolg*, berzh dic'hortoz-kaer g., tro-vat dic'hortoz-kaer b. ;

dieser Fischzug in ungeahnter Fülle hatte ihn stark beeindruckt, hevelep pesketadenn he devoa skoet from ennañ.
ungebahnt ag. : dizigor, dizarempredus, ... na c'haller ket daremprediñ, ... na c'haller ket hentiñ, ... na c'haller ket mont gantañ, ... na c'haller ket mont drezañ.

ungebändig ag. : dizoñv, digabestr.

ungebändig ag. : amjestr, treuz, pennek, kilpennek, aheurtet, beuz, tev e voned, direol ; *sich ungebändig stellen*, rebekat ouzh ar c'hentroù / mouzhañ / ourzal / hutinañ (Gregor), divanegañ e ivinoù, mont e-barzh blev kriz, mont droug en e goukoug (en e gentoù), sevel war e gentoù, sevel war e elloù, sevel war e dach, mont e berv gant ar gounnar, diskargañ e imor, skeiñ tan ha moged, teurel tan ha moged, diskargañ (dileuskel) e gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, sevel droug en an-unan, kounnariñ, arfleuiñ, pennfolliñ, tanañ, en em danañ, rebekat, sevel e gribell, sevel e gribenn, rual el limonoù, rebarbiñ ouzh ar c'hentroù, ourzal, taaraat, buanekaat, buanegezh, feulzañ, brouezañ, imoriñ, diskouez imor, kilpenniñ, ober (c'hoari) e benn fall, digareziñ ober udb.

ungebeten ag./Adv. : ... na oa ket bet pedet da zont, hep na vije bet pedet gant den ; *ungebetener Gast*, garchenn g., jablour g., bourouell g., hegazer g., chigarder g., trabaser g., tregaser g., neb 'zo antreet a-enep gwir g. (Gregor), neb na oa ket bet pedet da zont g., neb a zo degouezhet hep na vije bet pedet gant den g.

ungebeugt ag. : 1. dizoñv, digabestr ; 2. [yezh.] didro, ... n'eo ket bet amstouet, dizispleg.

ungebildet ag. : dizesk, dizesket, amlennek, distudi, distuz, diskol, amzesk, desk ebet dezhañ ; *sie sollen nicht ungebildet bleiben*, ne vint ket laosket dizesk ; *er ist ziemlich ungebildet*, ne oar ket kalz tra, ne oar ket kalz a dra, n'eo ket gwall zesket, tanav eo e zeskamant.

ungebleicht ag. : kriz ; *ungebleichte Leinwand*, *ungebleichtes Leinen*, lien kriz g.

ungebogen ag. : digamm, eeun, plaen, hep kamm.

ungeboren ag. : *noch ungeboren*, krouellek, ... n'eo ket peurfurmet (Gregor) ; *ungeborenes Leben*, krouell b., krouadurig e kof e vamm g. (Gregor).

ungebräulich ag. : digunvez, digustum, divoas, diarver, divoutin, iskis, espar, ral ; *ungebräuchliche Ausdrücke*, troioù-lavar aet diouzh ar c'hiz (na implijer ket mui, kozhik a-walc'h, diamzeret, dispredet, dic'hiz, diarver, divoas).

Ungebräuchlichkeit b. (-) : dic'hiz b, divoaz g.

ungebraucht ag. : nevez, ... n'eo ket bet implijet ; *ungebraucht lassen*, lezel hep bout implijet, lezel dizimplij, lezel diarver.

ungebrochen ag. : didorr, dizrast, en ur stad vat, anterin, dic'haou, divoulc'h, en e bezh, difreuz ; *mit ungebrochener Energie*, ken fourradus ha diagent, kement a lañs (a startijenn, a vegon, a vendro) gantañ ha diagent.

Ungebühr b. (-) : drougimplij g., gwallimplij g., dislealded b., dislealder g., direizhder g., direizhded b., falloni b., amzereadegezh b., dizereadegezh b., dizeeunded b., dizeeunder g., enepreizh g. ; *zur Ungebühr*, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, ent direizh, e gaou, a-enep gwir, hep gwir nag abeg, hep abeg na reizh, hep ket a wir, hep gwir abeg.

ungebührend ag. / **ungebührlich** ag. : dizereat, amzereat, amzere, dizoare, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, dreistreizh, distres.

Adv. : e gaou, enep reol, dre fazi, dibropoz.

ungebunden ag. : 1. [dre skeud.] diwidre, diwe, didro, didroidell, diroufenn, displeg, disgwe, didres, distlabez, ken

aes ha tra, ken aes all, koulz all, ken bravik ha tra, brav-bras, en un doare dichipot, diardoù, diorbid, ... n'eus ket a gamambre gantañ, digamambre, divaniel, digompliment, netra dreist, distenn, hep geizoù, hep ober ardoù, kuit a chistroù, ront a galon, hardizh, her, frank ha libr, libr, frank ha ront, raktal ; *ungebunden werden*, diandellat, diardaouiñ ; *ungebundener Ton*, doare frank da gomz g., komzoù hep pompad ls. ; 2. *in ungebundener Rede*, gant komzoù-plaen, er yezh-plaen ; 3. *ungebundenes Leben*, buhez diroll ha didailh b., diemzalc'h g. ; 4. [kenwerzh] *ungebundene Preise*, prizioù frank ls., prizioù diere ls. ; 5. diliamm, diere, distag, diampech, diskoulm ; *ungebundener Schal*, skerb diskoulm g. ; *ungebundenes Buch*, levr n'eo ket bet keinet g. ; 6. dizimez, dinask ; 7. [sonerezh] *einen Akkord ungebunden [non legato] spielen*, perlezennañ ur frapad notennoù ; 8. [kegin.] difetis, tanav, flour, gloev ; *ungebundene Soße*, chaous tanav g., chaous gloev g. ; *ungebundene Suppe*, soubenn difetis g.

Ungebundenheit b. (-) : frankiz b., diroll g., direol g., dirollerezh g., dirollamant g., lezober g.

ungedämpft ag. : 1. [trouz] ... na vez ket mouget ; 2. [stokadenn] ... na vez ket distroñset ; 3. [sklêrijenn] digoc'henn, ... n'eo ket mouchet ; *ungedämpftes Licht*, sklêrijenn digoc'henn b.

ungedeckt ag. : 1. *ungedeckter Tisch*, taol n'eo ket bet staliet (n'eo ket bet dreset) b. ; 2. [arc'hant] dic'houdor, dibourvez ; *ungedeckter Scheck*, chekenn dibourvez b., chekenn dic'houdor b. ; *ungedekte Ausgaben*, dispignoù dreist d'an arc'hant a zo war ar gont-vank ls., trazennad g. ; *ungedeckter Vorschuss*, astenn dic'houdor g. ; *ungedecktes Währungssystem*, reizhiad voneizel anvetalek b. ; 3. [lu] [ag.] dic'houdor, diguzh ; [Adv.] war an dizolo, war an dispak, war ar frank, war an dispalu ; *völlig ungedeckt*, war an dizolo mik ; 4. [sport] na vez ket dalc'het kloz dezhañ.

ungedeihlich ag. : treut, difrouezhus, difonn, diarc'hantus, displeg, displeg, displegus, diemsav, dic'hounid, dilañs.

ungedient ag. : *ungedienter Jahrgang*, rummad oad na oa ket bet galvet d'an arme g.

ungedruckt ag. : diembann ; *ungedruckt lassen*, lezel hep bout embannet.

Ungeduld b. (-) : dibasianted b., dihabasketed b., dihabasketer g., dic'hortoz g., hiraehz b., jourdoul g. ; *vor Ungeduld brennen*, *vor Ungeduld vergehen*, *vor Ungeduld umkommen*, *seine Ungeduld kaum noch zügeln können*, *seine Ungeduld kaum noch im Zaum halten können*, bezañ poaz e revr, doaniañ o c'hortoz, birviñ e wad (e galon) gant an dibasianted, bezañ devet gant an dibasianted, breskenn, na vezañ mui evit padout, na c'hallout mui diout, mont e wad e dour, na vezañ evit herzel, na badout mui, en em chalañ o teport, bezañ darev gant an dibasianted, bezañ dallet gant an dibasianted, bezañ lazhet gant an dibasianted, bezañ eok gant an dibasianted, disec'hañ diwar e dreid gant an dibasianted, birviñ war e dreid gant an dibasianted, breoziñ, morfontiñ, chaokat e vrid, chakañ e vrid, chakañ kelien, moustrañ war e zibasianted, gwaskañ war e zibasianted, chom da reuziñ, tridal, chaokat e ivinoù, ged al dibasiant, na gaout ken mall ; *vor Ungeduld von einem Fuß auf den anderen treten*, *vor Ungeduld stampfen*, pilpazañ, chom da bilpazañ, tripal gant an dibasianted, birviñ war e dreid, dibasiantiñ o c'hortoz, dibasiantiñ dre hir c'hortoz, ged al dibasiant, tankeal, draskal / draskañ / birviñ e wad en e greiz (en e wazied) (Gregor), en em chalañ o teport / enoeiñ o c'hortoz (Gregor), ober kof-gar, chom da c'hortoz evel ur penn-peul, ober strapenn, chom da zisec'hañ diwar e dreid, ged al mil bell, chom war vrak, chaokat e ivinoù o teport, chom da lonkañ avel, gortoz hep penn na difin, gortoz un hirnezh, hirnezhini,

chom ur viken da c'hortoz, chom da c'hortoz ken na vo lidet gouel sant Bikenig, chom da c'hortoz betek trompilh ar Varn ; *mit großer Ungeduld erwartet werden*, bezañ gortozet bras ; *Sie werden mit großer Ungeduld erwartet*, hiraehz a zo deoc'h, despailh bras (mall bras) 'zo gant an dud gwelet ac'hanoc'h, mall-mall 'zo gant an dud gwelet ac'hanoc'h, emañ an dud gant ar prez d'ho kwelet, ne bad ket an dud gant ar mall d'ho kwelet, poazh eo an dud gant ar c'hoant da welet ac'hanoc'h, tridal a ra an dud gant ar mall d'ho kwelet, disec'hañ a ra an dud diwar o zreid gant ar mall d'ho kwelet, ar brasañ mall a zo gant an dud d'ho kwelet, gortoz a ra an dud gant hiraehz ho tonedigezh, gortoz a ra an dud gant jourdoul bras ho tonedigezh, diskouez a ra an dud hiraehz bras d'ho kwelet, hiraehz bras o deus an dud d'ho kwelet, an dud a zo en hiraehz deoc'h, an dud a zo hiraehzet deoc'h, kavout a ra an dud hirnezh ouzh ho kedal, hirvoudiñ a ra an dud d'ho kwelet, n'ho deus an dud ken mall nemet ho kwelet.

ungeduldig ag. : dihabask, dibasiant, brevalet, chilpus, chalus, hiraehzek, hiraehzus, dic'houzañvus, gortoz ebet ennañ ; *ungeduldig sein*, bezañ chalus, bezañ chilpus, bezañ dihabask, na gaout a batianted, bezañ brevalet, kaout hiraehz, na vezañ gortoz ebet en an-unan ; *ungeduldig werden*, breoziñ, koll ar c'hreñv war an-unan (*e greñv warnañ e-unan, he c'hreñv warni hec'h-unan h.a.*), dibasiantiñ o c'hedal, dibasiantiñ dre hir c'hortoz, bezañ enoeet o c'hedal, dihabaskteriñ, mont e wad e dour, breskenn, koll pasianted, kavout hir e amzer, na badout mui, na vezañ mui evit herzel, chalañ, komañs da c'harvaat, en em chalañ o teport, chaokat e ivinoù o teport, bezañ en dihabaskter, koll e habaskter, koll e bothouarn bihan ; *jemanden ungeduldig machen*, lakaat u.b. da chalañ, lakaat u.b. da goll pasianted, hegaziñ (chigardiñ, hegañ) u.b., ereziñ u.b., atahinañ u.b., ober an heg gant (ouzh) u.b. ; *ungeduliges Stampfen eines Pferdes*, pavataerezh g., pilpaz g.

Adv. : dibasiant, gant hiraehz ; *ungeduldig erwarten*, gortoz gant dibasianted, gedal dibasiant, kavout hirnezh o c'hedal, gedal gant hast, gortoz gant hiraehz, gedal gant hiraehz, kaout hiraehz da welet [u.b. / udb], kaout hiraehz [d'u.b. / d'udb], bezañ hiraehzet [d'udb], hirvoudiñ da welet [u.b. / udb], gortoz [udb] gant jourdoul ; *Sie werden ungeduldig erwartet*, hiraehz a zo deoc'h, despailh bras (mall bras) 'zo gant an dud gwelet ac'hanoc'h, mall-mall 'zo gant an dud gwelet ac'hanoc'h, emañ an dud gant ar prez d'ho kwelet, ne bad ket an dud gant ar mall d'ho kwelet, poazh eo an dud gant ar c'hoant da welet ac'hanoc'h, tridal a ra an dud gant ar mall d'ho kwelet, disec'hañ a ra an dud diwar o zreid gant ar mall d'ho kwelet, ar brasañ mall a zo gant an dud d'ho kwelet, gortoz a ra an dud gant hiraehz ho tonedigezh, gortoz a ra an dud gant jourdoul bras ho tonedigezh, diskouez a ra an dud hiraehz bras d'ho kwelet, hiraehz bras o deus an dud d'ho kwelet, an dud a zo en hiraehz deoc'h, an dud a zo hiraehzet deoc'h, kavout a ra an dud hirnezh ouzh ho kedal, hirnezh eo an dud ouzh ho kedal, hirvoudiñ a ra an dud d'ho kwelet, n'ho deus an dud ken mall nemet ho kwelet ; *das Pferd tänzelt ungeduldig*, karnata (pavata, fringal, bragal, pilpazañ, tripal) a ra ar marc'h.

ungedüngt ag. : didremp, distremp, didemz, disasun, skuizh ; *ungedüngt lassen*, lezel hep bout trempet ; *die Hälfte des Ackers düngen und die andere Hälfte ungedüngt lassen*, teuler ludu war un hanter eus ar park ha lezel an hanter all hep.

ungeeignet ag. : amzere ouzh, diazas, divarrek, fall, moan, divalav, dijaoj, ... na zegouezh ket ; *jemanden für ungeeignet erklären*, kavout abeg e barregezh u.b., kavout si e barregezh u.b., kavout u.b. dic'houest d'ober udb, kavout u.b. divarrek d'ober udb ; *ungeeigneter Zeitpunkt*, dibred g., digoulz g. ; *im*

ungeeigneten Augenblick, en digoulz, d'ur c'houlz dibred, e poent fall, e gwall amzer, digoulzik, paour, dibropoz ; *ich bin für diesen Beruf völlig ungeeignet*, n'on ket evit c'hoari ar vicher-se, ne dresan ket d'ober ar vicher-se, n'on ket treset d'ar vicher-se, n'em eus ket an tremp diouzh se, disneuz on da c'hoari ar vicher-se, fall on da c'hoari ar vicher-se ; *für den menschlichen Verzehr ungeeignet*, divevezus, divevezadus, divat da veveziñ ; *Tang ist als Düngemittel für Weizenerde ungeeignet*, ar bezhin (an tremp-bezhin g., an tremp-mor g., an teil-mor, an teil-aod) n'eo ket mat da winizh.

Ungeeignetheit b. (-) : amzereadelezh b.

ungefähr ag. : peuztost, peuznes, tostik, arnesadek, diwar-dro, brasjedet, amresis, amspis, amstrizh ; *ungefähre Zahl*, sifr diwar-dro g.

Adv. : 1. war-dost da, tost da, tost-da-vat, tostik da, e-tro, damdost da, kazi, a-rez da, lod a, tamm-pe-damm, hogos, bordik, war vordik, war-vord, peuzvat, sa, hogozik, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, war nemeur a dra, war vetek nebeut, war-hed nebeut, a-hed bihan dra, war 'n hed un dra bennak, kichenik, prestik, war un nebeud, war-vete nebeut, war-dro, ar-dro, pe-seik, pe-dost, pe-dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe un dra bennak e-giz-se, pe un dra bennak evel-se, pe un dra bennak e-mod-se, pe kalz ne fell, ur ... bennak, tro, war-hed-nebeut, war-hed nebeut a dra, war-hed-tost, e-ser, an eil dre egile, an eil dre eben, an eil da gas egile, an eil da gas eben, mui pe vihanoc'h, mui pe vui, muioc'h pe vui, mui pe nebeutoc'h, muioc'h pe nebeutoc'h, tamm-pe-damm, kalz pe nebeut, well-wazh, dre vras ; *ungefähr die Hälfte*, war-vord an hanter ; *ungefähr so*, damdost evel-henn ; *ungefähr fünfzehn Menschen*, ur pemzek bennak a dud ; *ungefähr tausend Mann*, ur mil den bennak, mil den bennak, ur mil bennak a dud, mil bennak a dud, war-dro mil den, mil den pe-seik, e-tro mil soudard, bordik mil den, kichenik mil den, prestik mil den, war vordik mil den, sa mil den, mil den tost-da-vat, mil den pe war-dro (pe evel-se, pe kalz ne fell, pe dost, pe dostik, well-wazh) ; *ungefähr vierzig Menschen*, un daou-ugent bennak a dud g., un daouugentad a dud g., ur pergontad a dud g. ; *das ist ungefähr vier Wochen her*, war-dro (e-tro) peder sizhun 'zo, ur beder sizhun bennak 'zo, peder sizhun bennak 'zo, peder sizhun 'zo tost-da-vat, lod a beder sizhun 'zo, bremañ ez eus e-ser ur beder sizhun ; *es ist ungefähr zwei Uhr*, div eur bennak eo bremañ, war-dro div eur eo ; *er war ungefähr sieben oder acht Jahre alt*, hennezh a oa sa seizh pe eizh vloaz ; *er war ungefähr dreizehn*, bez' en doa war vordik trizek vloaz ; *er ist ungefähr so groß wie Sie*, en damvent ganeoc'h emañ ; *sie sind ungefähr gleich groß*, en damvent an eil gant egile emaint ; *er ist ungefähr so alt wie er*, damoad eo gantañ, en oadoù gantañ emañ ; *sie waren ungefähr gleicher Meinung*, damali e oant an eil gant egile ; *sie kamen ungefähr zur gleichen Zeit*, erruout a rejont damdost war un dro ; *ungefähr so*, damdost evel-henn ; *er sagte ungefähr das Gleiche*, lavarout a rae damheñvel ; *ungefähr wissen*, gouzout dre vras, gouzout tamm-pe-damm, gouzout mui pe vui ; *ich weiß ungefähr, wie man es tut*, gouzout a ran tamm-pe-damm penaos ober, gouzout a ran dre vras penaos ober, gouzout a ran mui pe vui penaos ober ; *ungefähr rechnen*, braskontañ, brasjediñ ; *etwas ungefähr rechnen*, skeiñ damdost ; *er war ungefähr zwei Meilen gelaufen*, graet en doa un doare div lev ; *bis dorthin sind es ungefähr zehn Kilometer*, war-vete dek kilometrad ac'hann emañ ; *die Menge entspricht ungefähr einem halben Fass*, mentez un hanter varrikennad a zo gant an an dra-se ; 2. dic'hortoz, dic'hed ; *er kam so von ungefähr*, degouezhet e oa dre zegouezh (dre an avantur), degouezhout

a reas a-zelazh (a-zelazh-kaer), degouezhet e oa dre amañ dic'hortoz-kaer, degouezhet e oa bet du-hont dre zarvoud, degouezhet e oa a-greiz-peb-kreiz, erruet e oa evel un tarz kurun, degouezhout a reas evel ul laer, difukañ a reas evel ul laer, kouezhet e oa diwar al loar da vare kreisteiz.

ungefährdet ag. : klet, e surentez, er-maez a zañjer, a du vat, en diogel, e savete, er goudor, er gwarez, en aior, en andor, er gwasked, diarvar.

ungefährlich ag. : 1. dizañjer, dizrouk, dinoaz, diriskl, diarvar, diarvarus ; 2. [mezeg.] dizrouk, dister, kuñv.

Ungefährlichkeit b. (-) : dizañjerusted b., dinoazusted b., dinoasted b., dinoazded b., dizroug g., diarvarusted b.

ungefällig ag. : dihegar, dispiljus, diblijus, amblijus, dihetus, divourrus, hek, hegaz, hegazus, hegus, kazus, kasaus, diseven, iskriv.

Ungefälligkeit b. (-) : disevended b., disevender g., disevenidigezh b.

ungefälscht ag. : ... n'eo ket bet falset.

ungefärbt ag. : 1. kriz, ... n'eo ket bet livet, ... liv naturel, ... liv orin ; 2. [dre skeud.] didro, didroidell, diroufenn, dispieg, disgwe, didres, distag, diwisk, onest, gwirion, reizh, leal, eeun, frank, raktal, diouzhtu, virjin, hep fentañ, hep fent, hep nep fent, hep fentañs.

ungeflügelt ag. : [loen.] diaskell, dieskell.

ungefragt ag. : 1. ... hep na vije bet goulennet digant an-unan ; 2. ... hep bezañ goulennet an aotre, ... hep goulenn na diskenn.

ungefüge ag. : ... na glot ket brav, aozet fall, benet fall.

ungefügig ag. : disent, amsent, disuj, amjestr, direizh, ristu.

ungegerbt ag. : digivij, glas, kriz.

ungegliedert ag. : 1. divell, ankenvell ; 2. diframm.

ungehalten ag. : 1. ... n'eo ket bet dalc'het, goullo, toull ; *ungehaltenes Versprechen*, promesa c'houlo b., promesa doull b., promesa n'eo ket bet dalc'het b., promesa gaer ha paemantoù laosk.

2. dipitet, feuket, chifet, rekin, rekinus, dispiljet, drouklaouen, amlaouen ; *über etwas (ak.) ungehalten werden*, koll ar c'hreñv war an-unan (*e greñv warnañ e-unan, he c'hreñv warni hec'h-unan h.a.*) en abeg d'udb, en em gemer en abeg d'udb, mont e wad en dour (sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, mont e fulor, koll e bothouarn bihan, taeriñ, mont e-barzh blev kriz) abalamour d'udb, rekinat, bezañ drouklaouen gant udb, bezañ dispiljet gant udb.

ungehauen ag. : diven.

ungeheiß Adv. : diouzh e benn e-unan, diouzh e c'hoant e-unan, eus e benn e-unan, dre e benn e-unan, anezhañ e-unan, drezañ e-unan, en e anv e-unan (Gregor), ... hep ma vefe bet roet urzh dezhañ d'en ober.

ungeheizt ag. : ... na vez ket tommet ; *wir können das Haus nicht ungeheizt lassen*, ne c'hallomp ket lezel an ti hep bout tommet.

ungehemmt ag. : 1. dishual, digabestr, distrob, distrobell, dinask, hep skoilh, diskoilh, hep nep arbenn, a-blaen-kaer, diampech, hep gaou na tro fall ebet, kuit a zroug, hep droug, diheud, dilas, dizarvoud, libr ; 2. hardizh ouzh an dud, dilent.

Adv. : distok, distrob, diere, hep gaou na tro fall ebet, kuit a zroug, hep droug, hep skoilh, diskoilh, hep nep arbenn, a-blaen-kaer, hep an disterañ trabas ; *sich ungehemmt ausbreitend*, morgazhek.

ungeheuer ag. : 1. euzhus, euzhik, spontus, saouzanus ; 2. divent, bras-bras, dijaoj, pikol, egorant ; *ein ungeheurer Schlag*, ur makez taol g.

Adv. : dijaoj, egorant, divent, abominapl, spontus, evel n'onn doare petra, dreistkont, dreistkemm, dispar, dreist, eston, gwall, kenañ-kenañ, mantrus, euzhus, daonet, pitoaiapl, kruek, barbar ; *dieses Kind ist ungeheuer vernünftig*, ar bugel-se en deus ur preder sebezus evit e oad, ar bugel-se en deus skiant ar pezh n'ec'h eus ket gwelet biskoazh, ar bugel-se n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ar bugel-se ne guzh ket al loar en e c'henoù ; *ungeheuer groß*, bras-bras, bras-meurbet, bras kenañ-kenañ, bras-dijaoj, bras-eston, bras-spontus, bras-euzhus, bras-mantrus, bras-pitoaiapl, bras-abominapl.

Ungeheuer n. (-s,-) : 1. euzhvil g. [*liester euzhviled*], loen-euzh g., aerouant g. [*liester erevent*], euzhadenn b. [*liester euzhadenned, euzhadennoù*], amboubal g. [*liester amboubaled*], sarpant g. [*liester sarpanted*] ; *mythisches Ungeheuer*, euzhvil mojennel g. ; *das Ungeheuer von Loch Ness*, euzhvil Loch Nis g. ; 2. [dre skeud., den] [*liester euzhtud*], iskizadenn b. [*liester iskizadennoù, iskizadennd*], urupailh g. [*liester urupailhed*].

ungeheuerlich ag. : 1. euzhus, spontus ; 2. divent, bras-bras, pikol.

Ungeheuerlichkeit b. (-,-en) : euzhadenn b., euzhuster g., euzhusted b., pikolded b. ; *Ungeheuerlichkeiten erzählen*, lavaret traoù euzhus.

ungehindert ag. : diheud, dilas, diampech, diharz, dishual, digabestr, dinask, distrob, distrobell, dirouestl, hep skoilh, diskoilh, hep nep arbenn, a-blaen-kaer, hep gaou na tro fall ebet, hep droug, kuit a zroug, kuit a bep droug, dizarvoud, libr ; *ungehinderten Zutritt zu etwas haben*, kaout pep frankiz da vont e-barzh (da sellet ouzh) udb.

Adv. : distok, distrob, diere, hep gaou na tro fall ebet, kuit a zroug, hep droug, hep skoilh, diskoilh, diharz, hep nep arbenn, a-blaen-kaer, hep an disterañ trabas, libr.

ungehobelt ag. : 1. ... n'eo ket bet rabotet, garv, rust ; 2. [dre skeud.] difeson, dizoare, rust, disneuz, dic'hras, diseven, direzon, gros, kleuk, pagan, gouez, dopes e neuz, garv, patavek, patav ; *ein ungehobelter Klotz*, ur patavek g. [*liester pataveien*], ur penn chatal g., ur pagan g., ur palod g., ur gros azen g., un den disneuz g., un den diseven g., un den dizoare g., un den rust g., un den difeson g., un urupailh g., un diaoul direzon g., ul leue hanter dizonet g. ; *ungehobelter Kerl*, palod g. [*liester paloded*], mordok g. [*liester mordoked*], malord g. [*liester malorded*], patavek g. [*liester pataveien*], glaouch g. [*liester glaouches*], beg vil g., beg lor g., bongorz g., paotr hek e c'henoù g., gwidal g., diaoul direzon g., amparfal g., lopez g., den direspel g., loen gars g., loen g., pemoc'h badezet g., galjor g. [*liester galjored*], pabor g.

Ungehobeltheit b. (-) : disevended b., rustoni b., lourdiz b., lourdoni b., dic'hrasted b., dic'hraster g., tuzumder g., tuzumded b., difesonded b.

ungehörig ag. : 1. dizereat, amzere, amzereat, dijaoj, dizoare, divalav, distres ; *ungehörige Äußerungen*, komzoù dizereat ls., komzoù dizoare ls., komzoù divalav ls., komzoù distres ls., komzoù dijaoj ls. ; *er findet es ungehörig, wenn er unterbrochen wird*, ne gav ket a-zoare e ve troc'het e gomz, ober a ra heg dezhañ pa vez troc'het e gomz dezhañ ; 2. *zu einer ungehörigen Stunde*, da un eur n'ez eo ket dleet (Gregor), en digoulz, da un eur dibred, e gwall amzer ; 3. divergont, dichek, dibropoz.

Ungehörigkeit b. (-) : amzereadegezh b., dizereadegezh b.

ungehorsam ag. : disent, disentus, disuj, direol, amjestr, amsent, fall, [loen] dizouj, douget d'e benn, direizh, ristu ; *ungehorsam sein*, amsentiñ.

Ungehorsam g. (-s) : disenterezh g., disentidigezh b., amsentidigezh b., disujidigezh b. ; *der zivile Ungehorsam*, an

disenterezh keodedel g., an disentidigezh keodedel b. ; *Aktionen zivilen Ungehorsams*, stourm-disentidigezh g., stourm-disenterezh g. ; *ihr werdet schon zu spüren bekommen*, was *Ungehorsam bedeutet* ! m'ho tesko da zisentiñ !

ungehört ag. : diselaou, ... a chom hep bezañ selaouet, ... a chom hep bezañ klevet.

Ungeist g. (-es) : spes g. [*liester* spesoù], tasmantg. [*liester* tasmantoù], droukspered g. [*liester* drouksperedoù].

ungeistlich ag. : laik, lik, disakr.

ungekämmt ag. : dispak he blev, fuilhet e vlev ; *ihr blondes Haar fiel ihr ungekämmt über die Schultern*, he blev melen a ziruilhe eus he fenn war he divskoaz, he blev melen a ziskenne a-fuilh war he divskoaz.

ungeklärt ag. : displann, dispis, disklaer ; *ungeklärte Lage*, stad displann (dispis) an traoù b. ; *diese Frage bleibt ungeklärt*, n'eus ket bet kavet penn diouzh lost d'ar bellenn (poell d'ar gudenn), n'eo ket bet dibunet (diluziet, dirouestlet, diskoulmet) ar gudenn, chomet eo ar gudenn en entremar, n'eur ket deuet a-benn eus ar gudenn, ar gegeliad-se a chom da nezañ, ar gudenn-se a chom da ziskoulmañ, an afer a chom a-zistribilh. **ungekocht** ag./ Adv : diboazh, kriz ; *etwas ungekocht essen*, debriñ udb ent kriz ; *ungekocht schmecken die Austern*, an istr a zo mat kriz.

ungekrempelt ag. : distroñs.

ungekündigt ag. : [kevrat labour] ... n'eo ket bet torret, ... n'eo ket bet freuzet.

ungekünstelt ag. : diardoù, digamambre, divaniel, didro, didroidell, diroufenn, dispieg, disgwe, didres, diorbid, distern, distag, onest, gwirion, reizh, leal, eeun, frank, raktal, diouzhutu, n'eus ket a gamambre gantañ, hardizh ouzh an dud ; *ungekünstelt werden*, diandellat, diardaouiñ.

Ungekünsteltheit b. (-) : doare digompliment g., doare digamambre g., doare divaniel g., doare diardoù g., eeunded b., frankiz b., lealded b.

ungekürzt ag. : klok, kaougant, kevan, anterin, didroc'h, en e bezh, en e bezh pikol, en e bezh kaer ; *ungekürzte Ausgabe*, embannadur klok g. ; *ungekürzte Fassung eines Films*, doare kevan ur film g. ; *ungekürzter Sitzungsbericht*, lavarad g. ; *ungekürzt geschrieben*, skrivet penn-da-benn.

ungeladen ag. : 1. ... n'eo ket bet pedet da zont ; 2. [fuzuilh, batiri, h.a.] ... n'eo ketarget.

ungeläutert ag. : diaoz, ... n'eo ket bet puraet.

Ungeld n. (-es) : *das kostet ein Ungeld*, ker-ruz (ker daonet, ker-du, ker dreist, ker-divalav, ruz) eo, dreist da ger emañ an dra-se, an dra-se a goust pikez, koustañ a ra un dirañson, un tousegad brav a arc'hant e koust an dra-se, ur pochad mat a arc'hant a zafe gant an dra-se, an tan a zo war an dra-se, ker eo evel pebr da veurlarjez, kement-se a goust ur varlennad arc'hant, kement-se a goust ur sammad gouest, kement-se a goust ur sammad bravik a-walc'h, an hanter re ger eo, er-maez a briz emañ, dibriz eo, dreist da ger e vez gwerzhet an dra-se.

ungeleckt ag. : *ungeleckter Bär*, den a wall zegemer / den diaes tostaat outañ g. (Gregor), den tavedek g., tagnouz g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousg g., chaoker e revr g., grignouz g., gouerouz g., grumuzer g., razailher g., heureuchin g., raskler-melchon g., revr war wigour g., den goeñvet g., leue hanter dizonet g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g.

ungelegen ag./Adv : digoulz, digoulzet, dibred, divare, dibropoz, hegaz, hegazus, hegus, er-maez a goulz, er-maez a bred, kent an amzer, e gwall amzer, e poent fall ; *das kommt mir ganz ungelegen*, n'eo ket da ganin (ne zere ket din, ne ra ket va jeu, ne ra ket va zraoù, ne ra ket va zreuz), tamm ebet - ne zegouezh ket mat din, tamm ebet - ne zere ket ouzhin,

neudenn ebet ; *völlig ungelegen kommen*, erruout a-greiz-peb-kreiz, kouezhañ diwar al loar da vare kreisteiz, kouezhañ paour, dont en digoulz, dont divare, dont d'ur c'houlz dibred, dont e gwall amzer, dont e poent fall, erruout digoulzik ; *ungelegener Zeitpunkt*, dibred g., digoulz g.

Ungelegenheit b. (-, -en) : diaezamant g., diaester g., darbar g. ; *jemandem Ungelegenheiten machen*, ober diaez d'u.b., ober enk d'u.b., ober bec'h d'u.b., diaezañ u.b., lakaat poultr e soubenn u.b., reiñ neud da zirouestlañ d'u.b., reiñ koad-tro d'u.b., reiñ dibun d'u.b., reiñ darbar (bec'h, koad a-benn, safar) d'u.b., lakaat bec'h war u.b., danzen darbar d'u.b., reiñ plouz da chaokat d'u.b., reiñ raou d'u.b., darbariñ u.b., degas reuz (nec'hamant, trubuilh, kudennoù, trabas, trechal) d'u.b., kagalat u.b., daoubenniñ u.b., jabliñ u.b., bezañ ur reuz en an-unan (gant an-unan), c'hoari e doull-freuz, bezañ trabasus, bezañ chastre gant an-unan, reiñ fred d'u.b., ober fred d'u.b., teuler bec'h gant u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b. ; *jemand, der anderen ständig Ungelegenheiten macht*, kagaleg g. [*liester* kagaleien].

ungelegt ag. : [tro-lavar] *kümmere dich nicht um ungelegte Eier* [Martin Luther], arabat gwerzhañ ar vior e revr ar yer, arabat gwerzhañ ar vi e revr ar yar, dibaot ar yar na goll e vi o kanañ re goude dozviñ, na ganit ket ken abred diouzh ar beure betek-gouzout e c'hwibanfec'h emberr, ret eo gortoz an noz evit lavarout eo bet kaer an deiz, a-raok kanañ ar gousperoù e ranker anaout an oferenn-bred, pa c'hoarzh an den re e ouel goude se, arabat ober ar youc'hadeg a-raok ar varradeg, an neb a gan diouzh ar beure a ouel lies d'abardaez, an toull hebou a zo frank.

ungelehrig ag. : pout da zeskiñ, kleiz da zeskiñ, ... na vez ket a zesk dezhañ.

ungelehrt ag. : hep stummadur, distudi, dizesk, dizesket, diskol, dianaoudek.

ungelenk ag. / **ungelenkig** ag. : loaiek, distu, didu, dizampart, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, treuzek, heut, patav, patavek, glaouch, mat da vont da gaoc'ha gant ur gordenn, pounner e vodoù ober, divalav, abaf, loerek, patellek, pestuek, disneuz d'ober udb, reut, gour, bav, bavet, kropet, nodet, seizet, morzet, soret, tezeok, dibleg, diwevn, sonnet, sonn, sonn evel ur peul, reut evel ur peul, diaes ober gantañ, diaes ober outañ.

Ungelenkigkeit b. (-) : dizampartiz b., diampartiz b.

ungelernt ag. : hep stummadur, distudi, dizesk, dizesket, diskol, dianaoudek ; *ungelernter Arbeiter*, micherour hep stummadur war e vicher g., darbarer g. ; *man kann einen ausgebildeten Facharbeiter nicht mit einem ungelernten Hilfsarbeiter gleichstellen*, n'eus ket tu da lakaat heñvel ur gwir vicherour ouzh un darbarer, un darbarer hag ur mañsoner n'int ket ur c'hement, an darbarer n'eo ket mañsoner, ret-mat eo lakaat kemm etre ur mañsoner hag un darbarer.

ungelesen ag. : ... n'eo ket bet lennet ; *Bücher ungelesen lassen*, lezel levrioù hep bout lennet.

ungeliebt ag. : ... na garer ket, amvrudet, brudet fall, ampoblek.

ungelöchert ag. : didoull.

ungelogen Adv. : *ungelogen* ! kuit a c'haou, hep komz ger gaou, hep komz gaou, hep ger gaou, laouen e vefen da gouezhañ e puñs an ifern ma n'eo ket gwir, me a zo kontant da gouezhañ e puñs an ifern ma n'eo ket gwir ! me a zo kontant da vezañ daonet ma n'eo ket gwir ! pe e vin dall ! daonet e vin ma n'eo ket gwir ! me a vo daonet ma n'eo ket gwir ! va gouzoug war ar pilos (va gouzoug war ar pilgos, kroug m'am dougo) ma ne lavaran ket ar wirionez ! me a vo krouget 'ta ma n'eo ket gwir ! ra vin dall (d'an diaoul da'm lonkañ) ma ne

lavarán ket ar wirionez ! gwir eo kement-se pe me vezo manac'h !

ungelöscht ag. : *ungelöschter Kalk*, raz-bev g., raz-kriz g.

ungelöst ag. : chomet diziskoulm ; *das Problem bleibt ungelöst*, n'eus ket bet kavet penn diouzh lost d'ar bellenn, n'eus ket bet kavet poell d'ar gudenn, n'eo ket bet dibunet (diluziet, dirouestlet) ar gudenn, chomet eo ar gudenn en entremar, n'eur ket deuet a-benn eus ar gudenn, ar gegeliad-se a chom da nezañ.

Ungemach n. (-s) : diaezamant g., diaester g.

ungemächlich ag. : diaes.

ungemahlen ag. : [kegin.] ... n'eo ket bet malet, ... greun.

ungemäß ag. (dat.) : kontrol da, a-enep da.

Ungemäßheit b. (-) : disklotadur g.

ungemauert ag. : divañson.

ungemein ag. : digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, ral, marvailhus.

Adv. : -meurbet, -kenañ, spontus, gwall ; *das ist ungemein interessant*, dedennus-kenañ eo kement-se ; *ungemein besser*, kalz gwelloc'h, ar barr gwell, un toullad gwell, un tamm mat gwelloc'h ; *dieses Kind ist ungemein vernünftig*, ar bugel-se en deus ur preder sebezus evit e oad, ar bugel-se en deus skiant ar pezh n'ec'h eus ket gwelet biskoazh, ar bugel-se n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ar bugel-se ne guzh ket al loar en e c'henoù ; *das ist ungemein schwierig*, micher a-walc'h eo ober an dra-se, honnezh a zo micher a-walc'h, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, n'eo ket ur brav ober al labour-se, n'eo ket un ebat kas al labour-se da benn, n'eo ket tra aes kas al labour-se da benn, start eo al lasenn, mil boan a vez oc'h ober an dra-se, n'eo ket ur soubenn eo, ur gwall grogad eo ober an dra-se, an dra-se a zo diaes-ral da ober, koustañ a ra d'ar c'horf ober al labour-se, ur gwall reuz eo ober an dra-se, un abadenn eo ober an dra-se, gwall abadenn a zo da gaout gant an dra-se, ober an dra-se n'eo ket ul lein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat eo ober an dra-se, kavout a ra an den da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a ra an den da gochañ ouzh al labour-se, kavout a ra an den da gochañ gant al labour-se, krog en devez an den d'ober an dra-se, krog a-walc'h en devez an den d'ober an dra-se, gwall grog en devez an den d'ober an dra-se, kavout a ra an den krog d'ober an dra-se, kavout a ra an den krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a ra an den gwall grog d'ober an dra-se, kerse e vez gant ar c'hostoù embreger al labour-se, kant poan ha kant all en devez an den o kas al labour-se da benn, mil pinijenn en devez an den o kas al labour-se da benn, peadra da vrammsac'hat a vez o kas al labour-se da benn, d'ober en devez an den evit kas al labour-se da benn, ober an dra-se n'eo ket ur c'hoari, n'eo ket ur pardon ober an dra-se, un debrspered eo an dra-se, ur c'holl-skiant eo an tamm labour-mañ, ur gwir bistri eo an dra-se, un uz tud eo an dra-se, ul lazhtud eo an dra-se, ul lazhe eo ober an dra-se, ul lazherezh eo an dra-se, ul labour ki eo an dra-se, c'hwezadennoù a vez tapet evit dont a-benn eus an dra-se, ken start eo ha direunañ lost an diaoul.

ungemessen ag. : divevenn, diharz, divent, didermen, harz ebet dezhañ, dreistmuzul, bras-divent, ec'hon.

Adv. : betek re, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, dreistkemm.

ungemischt ag. : digemmesk, divesk, digej, pur, glan, rik ; *ungemischter Wein*, gwin noazh g., gwin divadez g., gwin kriz g., gwin rik-ha-rik g.

ungemütlich ag. : diaes, digoñfort, diskoñfort, diskoñfortus, disasun, disaour, dispiljus, dihetus, divourrus, hek, hegaz, hegazus, hegus, kausus ; *ungemütliche Wohnung*, ti

disaour b., ti disasun b. ; *ungemütlicher Mensch*, den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., den a wall zegemer g. / den diaes tostaat outañ (Gregor) ; *ungemütliche Lage*, gwall blegenn b., plegenn gwall ziaes b.

Ungemütlichkeit b. (-) : diskoñfort g., diaezamant g., diaez g., disasunder g.

ungenannt ag. : ... n'eo ket bet lavaret e anv, dianav.

ungenau ag. : andik, amresis, diresis, dispis, displann ; *ungenau werden*, diresisaat, dispisaat, displannaat, dont da vezañ diresis ; *ungenau Zahlen*, sifroù diwar-dro ls.

Ungenauigkeit b. (-, -en) : andiktet b., diresister g., diresisted b., dispisted b., amresisted b., displannnder g., displannnded b., diouer a riktet g.

ungeneigt ag. : ... n'eo ket douget da ; *jemandem nicht ungeneigt sein*, bezañ douget d'u.b., dougen karantez d'u.b. / kaout volonteiz-vat evit u.b. (Gregor) ; *ich bin nicht ungeneigt zu glauben, dass ...*, douget a-walc'h e vefen da grediñ e ..., krediñ a rafan a-walc'h e ...

UN-Generalsekretär g. (-s, -e) : *der UN-Generalsekretär*, sekretour meur Aozadur ar Broadoù Unanet g., sekretour meur ABU g.

ungeniert ag. : dibalamour, divezh, dijen, difoutre, difoutre ouzh ar re all, diflatr, her, balc'h, re zieub e zoareoù, re libr e zoareoù, hardizh ouzh an dud, dilent, hep mezh ebet, divezh-kaer ; *ungenierte Art*, dibalamour g., dijen g., difoutre g.

Adv. : dibalamour, dijen, ken dijen ha tra, difoutre, ken difoutre ha tra.

Ungeniertheit b. (-) : doare dibalamour g., divezhoni b., doareoù re zieub ls., doareoù re libr ls., dibalamour g., dijen g., difoutre g.

ungenießbar ag. : 1. ... na c'heller ket evañ, ... n'eo ket mat da evañ, dievus, ... na c'heller ket debriñ, ... n'eo ket mat da zebriñ, divevezadus, divat da veveziñ ; *ungenießbar machen*, disleberiñ ; *dieser Apfelwein ist ungenießbar*, ar sistr-se n'eo ket mat da evañ, re fall eo ar sistr-se da evañ, n'eur ket evit evañ ar sistr-se, ar sistr-se n'eus ket a evañ dezhañ ; *ungenießbares Fleisch*, kig-kon g. ; *dieses Fleisch ist ungenießbar*, ar c'hig-se n'eo ket mat da zebriñ, re fall eo ar c'hig-se da zebriñ, n'eur ket evit debriñ ar c'hig-se, ar c'hig-se n'eus ket a zebriñ dezhañ ; *die Muscheln, die beim Abwaschen, auf dem Wasser schwimmen, sind ungenießbar*, ar meskl a sav war-benn an dour pa vezont gwalc'het, n'int ket mat ; 2. [dre astenn.] divlaz, disaour, goular, disasun, peñver, dic'houst, digar.

ungenötigt ag. : a-youl, a-youl gaer, a-youl vat, ac'hanon va-unan (anezhañ e-unan h.a.), a galon vat, a-youl-frank, gant va grad vat (gant e c'hrad vat h.a.), a-berzh-vat.

Ungenügen n. (-s) : skorted b., skorter g., berrentez b.

ungenügend ag. : re skort, re verr, re zister, ... n'eo ket a-walc'h, ... na spir ket, ... na skoulm ket, ... na dap ket, ... na splot ket, teusk, divastus, diemsav, difournis, skars, skrag, ken just ha fri ar c'hazh ; *ungenügend informiert sein*, na vezañ titouret mat, bezañ kelaouet fallik a-walc'h, na gaout nemet titouroù teusk, bezañ iskelaouet ; *ungenügende Vorbereitung*, dibrientadur g.

ungenügsam ag. : rankles, dirankon, don e gof, distambouc'h, distambouc'h war an debriñ, distambouc'h e galon, diwalc'h, diwalc'hus.

Ungenügsamkeit b. (-) : diwalc'husted b.

ungenutzt ag. / **ungenützt** ag. : ... a zo chomet hep bezañ implijet, dizimplij, diarver, diimplij, didalvez, ... a chom hep implij ; *die Zeit ungenützt verstreichen lassen*, abuziñ (koll) e amzer, debriñ e amzer, laerezh e amzer, chom da lugudiñ (da lantouzat, da gontañ pet bran a ya hebiou, da c'henaouiñ, da

c'henaouegñ, da vuzhugenniñ, da lardañ diegi, da valafennañ), kousket diwar sav, en em deurel dezhi, filañ gant an diegi, chom da lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, chom da logota, chom da c'horinñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, c'hwileta, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù, turlutañ, na ober nemet treiñ mein da sec'hañ, na c'houzout nemet strakal brulu.

ungeöffnet ag. : dizigor ; *Briefe ungeöffnet lassen*, lezel lizhiri hep bout digoret.

ungeordnet ag. : digempenn, foutouilhek, distruj, diskramailh, difarle, disparbuih, dibalamour, chelgenn dezhañ, strujet fall, distern, didres, en dizurzh, a-strum, a-dreuz-fuilh, a-bempoù, a-drak, a-stlabez ; *ungeordnet sein*, sklainañ ; *die Feinde ergriffen ungeordnet die Flucht*, an enebourien a dec'has a-stlabez.

ungepflegt ag. : 1. digempenn, diskempenn, foutouilhek, distruj, diskramailh, difurlu, difarle, disparbuih, dibalamour, chelgenn dezhañ, diskrelu, dizurzh, didres, distumm ; *ungepflegter Bart*, barv difezh g./str., barv fraost g./str., barv diskempenn g./str. ; *ein ungepflegtes Haus*, un ti dalc'het fall, un ti digempenn g., un ti diskempenn g., un ti diskrelu g., un ti lezet diskempenn g., un ti foutouilhek g., un ti distruj g. ; *ungepflegte Kleidung*, dilhad dibalamour g./ls. ; *ungepflegt gekleidet*, gwisket dibalamour ; 2. diseven, digourtez, digompliment, dizoare, gros.

Ungepflegtheit b. (-) : digempenn g., digempennadurezh b., distalac'h g., kleubeurenn b., dizurzh g.

ungepflügt ag. : n'eo ket bet aret, fraost, dindan gozh, war gozh, dilabour, distu, distuz, yen, geot, paouez, vak, dic'hounid, brein, gouez ; *einen Acker ungepflügt lassen*, lezel ur park hep bout aret.

ungeprofft ag. : [louza.] put, koudask, trenk ; *ungeproffter Baum*, koudaskenn b. [*liester* koudaskenned], avoultrenn b. [*liester* avoultrenned], trenkezenn b. [*liester* trenkezenned], gwezenn drenk b., putenn b. [*liester* putenned] ; *ungeproffter Obstbaum*, gwezenn goudask b., gwezenn but b., putenn b. [*liester* putennoù], koudaskenn b., avoultrenn b., trenkezenn b., gwezenn drenk b. ; *auf ungeproffte Bäume spezialisierte Pflanzschule*, *auf noch ungeproffte Bäume spezialisierte Pflanzschule*, trenkezenneg b. ; *ungeproffter Waldapfelbaum*, gwez-avalou put str., gwezenn-avalou put b.

ungepresst ag. : divoustr, distart ; *ungepresstes Stroh*, kolo distart str.

ungeprüft ag. : ... n'eo ket bet ensellet, ... n'eo ket bet gwiriet, ... evel m'emañ.

ungerächt ag. : dibunis, digastiz ; *das soll nicht ungerächt bleiben*, ne vo ket lezet kement-se dibunis ha digoust (Gregor), ne vo ket lezet kement-se digastiz, ret eo en em veñjiñ eus an dra-se, ret eo tennañ veñjañs eus an dra-se (Gregor), ret eo tennañ dial eus an dra-se, ret eo kaout dial eus an dra-se.

ungerade ag. : 1. dieeun, kromm, disonn ; 2. ampar, dispar ; *an den ungeraden Stunden*, war an dis ; *mit einer Folge von ungeraden Zahlen*, dre an dis ; 3. [mat] ampar ; *eine ungerade Zahl*, un niver ampar g. ; *ungerade Parität*, amparded b. ; 4. [c'hoari] *Gerade und Ungerade*, c'hoari par pe zispar g., c'hoari dis pe bar g.

ungerahmt ag. : distern.

ungeraten ag. : 1. c'hwitet, aet da fall ; 2. breinet, diroll, didailh, dirollet, direol, direizhet, fall.

ungerechnet ag. : er-maez eus ar gont, er-maez.

ungerecht ag. : enepreizh, displeal, amjust, direizh, direizhek, dizeeun, diwir, diwirion, enep pep gwir, a-enep pep gwir, enep reizhder hag onestiz ; *höchst ungerecht*, digevion ; *das ist*

ungerecht, n'eo ket just, n'eo ket reizh ; *ungerechtes Urteil*, barnedigezh displeal b., barnedigezh diwirion b., barnedigezh digevion b. ; *ungerechter Friedensabschluss*, peoc'h displeal g. Adv. : direizh.

ungerechterweise Adv. : e gaou, enep reizh, enep reizhder hag onestiz.

ungerechtfertigt ag. : diabeg, direizh, digantreizh, digantabeg, disol ; *ungerechtfertigte Bevorzugung*, *ungerechtfertigte Vergünstigung*, dreistgwir g. ; *wegen mehrfacher ungerechtfertigter Abwesenheiten*, evit bezañ bet ezvezant alies ha diabeg, evit bezañ bet ezvezant meur a wech ha diabeg.

Ungerechtigkeit b. (-) : enepreizh g., displealded b., displealder g., direizh g./b., direizhder g., direizhded b., falloni b., dizeeunded b., dizeeunder g., digevionded b. ; *ihm war eine Ungerechtigkeit widerfahren*, un displealded a oa bet graet dezhañ (a oa bet graet en e andred) (Gregor), gaou a oa bet graet outañ, divalav a oa bet graet dezhañ, ne oa ket bet kompez ar skudell en e andred, ifamet e oa bet ; *eine zum Himmel schreiende Ungerechtigkeit*, un displealded skrijus b., un direizhder skrijus g., un direizhded skrijus b., un displealder skrijus g., ur falloni skrijus b., un direizhded euzhus ken na gomz b.

ungeregelt ag. : ... n'eo ket bet reoliet, direol, direoliek, direoliet ; *er führt ein ungeregeltes Leben*, en em roet eo d'an direizh, en em reiñ a ra d'an holl zizurzhioù, ren a ra ur vuhez direol, ren a ra ur vuhez direizh, kas a ra ur vuhez direol, kas a ra ur vuhez direizh, c'hoari a ra buhez fall, lezel a ra kabestr gant e dechoù fall, en em reiñ a ra d'an ebatoù dizurzh, ren a ra ul lor vuhez, ren a ra ur vuhez lor, mont a ra da heul an ebatoù, redek a ra an ebatoù, rulañ a ra an ebat, rulat a ra an ebatoù, rulat a ra an ebat, redek a ra war-lerc'h an ebatoù, tremen a ra e vuhez en direizh ar vrasañ, punañ a ra ur fall vuhez, ober a ra e bezh fall, bevañ a ra en e roll, egaret eo gant ar blijadurezh fall, ren a ra (kas a ra) ur vuhez diroll (diroll ha didailh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, digempenn, distres, distrantell, disuj), atav e vez o kas warni, emañ atav o riboulat noz, hennezh a vez atav e godin, emañ atav o furikat, ur riboder a zo anezhañ, ur rouler a zo anezhañ, ur bambocher a zo anezhañ, ur panteer a zo anezhañ, emañ atav o serc'haouiñ (o serc'hiñ, o pitaouat, oc'h orgediñ, o pailhardiñ, o reiñennat, o riblañ, o riotal, o ribodal, o tourc'heta, o rulañ, o vreskenn, o c'hoari las, o vambochal), ober a ra follentezioù, c'hoari a ra anezhi, fringal a ra ; [arc'hant] *ungeregelter Freiverkehr*, nevid anfeuriat g., nevid e-maez yalc'h g.

ungereimt ag. : 1. diglotenn ; *ungereimte Verse*, gwerzennoù diglotenn ls.

2. [dre astenn.] hep penn na lost, direizhpoell, digempoell, digompez, diblaen, digenstroll, digenstag, digendalc'h, laosk, a-dreuz hag a-hed, dilokez, distag, dizunvan, besk, direzon, diskiant, sot-mat, dibenn ; *ungereimtes Zeug*, prepoz-dibrepoz g., komzoù hep penn na lost ls., komzoù besk ls., sorc'hennou ls. ; *ungereimtes Zeug reden*, komz sot, lavaret diotajoù, lavaret dioterezh, diotal, glabousañ a bep seurt diotajoù, glabousañ a bep seurt kaotigelloù, batouilh evel piged born, direzoniñ, dinotenniñ, belbiañ, na vezañ nemet traoù displet er gaoz gant an-unan, kontañ flugez (flugezennoù, krakoù, bidennoù, bitrakoù, koñchoù born, koñchennoù born, sorc'hennou, kaozioù, diboellajoù, drocherezh, lerbaj), kontañ plataj, kontañ kantikoù, kontañ pifoù, bezañ kaozioù treuflez gant an-unan, tennañ koñchoù born (koñchoù gwrac'hed, koñchoù gwrac'h kozh, kontoù pikous, diboellajoù) eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, tennañ siklezoù, dornañ kaozioù, dibunañ kaozioù, mont gant kaozioù iskis, mont gant komzoù brizh, jaodreañ, gallegañ,

gallegat, distagañ sotonioù, louadiñ, berlobiañ, rambreal, tariellañ, drailhañ paribolennoù, paribolennat.

Ungereimtheit b. (-, -en) : lerbaj g., digempoell g., dibennaj g., digendalc'h g. ; *sein Bericht strotzte von Ungereimtheiten*, e rentañ-kont a oa leun a lerbajoù, ne oa na penn na lost d'e rentañ-kont, ne oa na penn na revr d'e rentañ-kont, e rentañ-kont n'en doa na penn na lost, e rentañ-kont n'en doa na penn na troad, e rentañ-kont a oa pell diouzh gwel ar skiant-vat, ne oa na dalc'h na poell gant e rentañ-kont.

ungerichtet ag. : [tekn.] holldurc'hadurel, neproudek ; *ungerichtetes Mikrofon*, mikro neproudek g., mikro holldurc'hadurel g.

ungerinnbar ag. : ... na c'hell ket kaouediñ, digaoledus.

ungern Adv. : a-enep d'e santimant, gant diegi (lure, kerteri, regred), gant glac'har, en desped dezhañ, daoust dezhañ, en daoust dezhañ, a-enep dezhañ, en enep dezhañ, en desped d'e varv, en ur c'hinañ, a-vras-kalon, a-geuz-kalon, gant keuz, etre c'hwec'h ha c'hwerv, digalon, a-gasoni, a-rekin, a-enep ar galon, a-enep e youl, enep e youl, a-enep e c'hoant, a-enep e galon, a-enep e c'hrad, gant displijadur ; *ich gehe ungern in die Stadt*, ne vourran ket mont e kêr, ne vour ket din mont e kêr, ne blij ket din mont e kêr ; *gern oder ungern*, plijet pe get, dre redi pe dre nep redi, dre gaer pe dre heg, dre dous ha dre heg, etre c'hwec'h ha c'hwerv, dre gaer pe dre griz, dre het pe dre heg, dre gaer pe dre vil, dre vrav pe dre vil, dre vrav pe dre hav, bezet drouk bezet mat ganeoc'h, pe zrouk pe vat e vo ganeoc'h, drouk ha mat (e vo) ganeoc'h, droug pe vad ganeoc'h, bezet drouk ha mat ganeoc'h, pe c'hwia a vezo mat ar stal ganeoc'h pe ne vezo ket, pe vad pe fall e vo ganeoc'h, droug ha fach ganeoc'h, mat ha drouk, pe zrouk e vo ganeoc'h pe ne vo, salokras, geo da ! pe vec'h kontant pe ne vec'h ket ! pe zrouk pe vat e vo gantañ, ha pa vefe displijet ; *gern oder ungern wird er hingehen müssen*, pe zrouk pe vat e vo gantañ, rankout a raio mont di ; *das tue ich ungern*, drouk eo ganin ober an dra-se, garv eo ganin ober an dra-se, e chal emañ d'ober an dra-se, chalet on d'ober an dra-se, karnañ a ran d'ober an dra-se, klouaraat a ran d'ober an dra-se, diegusaat a ran d'ober an dra-se, heugiañ a ran o rankout ober an dra-se, en em derriñ a ran d'ober an dra-se, n'em eus ket lañs d'ober an dra-se, n'on ket lamprek evit ober an dra-se, ober a ran an dra-se en desped din, diegi (kerteri, lure) am eus oc'h ober (da ober) an dra-se, prederi am eus oc'h ober an dra-se, a-gasoni e ran kement-se, gant displijadur e ran an dra-se, fae eo ganin ober an dra-se ; *ich tue es nicht ungern*, ne zisplij ket din ober an dra-se, n'eo ket drouk ganin ober an dra-se, ne zigarañ ket ober an dra-se, ne zivourran ket o oc'h ober an dra-se ; *wie ungern tat er diese Arbeit !* pegement e tisplije al labour-se dezhañ ! ; *sie ging nur sehr ungern hin*, n'he dije ket torret he rañjenn da vont di, lure he doa o vont di, lure he doa da vont di, ne oa ket lamprek evit mont di, karnañ a rae da vont di, en em derriñ a rae da vont di, drouk e oa ganti mont di, garv e oa ganti mont di, n'he doa ket lañs da vont di, ne oa ket gwall droet da vont di, aet e oa di evel ur c'hi o vont d'ar groug, digareziñ a rae mont di ; *er ging nur ungern ins Bett*, karnañ a rae da vont d'e wele, ne oa ket lamprek evit mont d'e wele, drouk e oa gantañ mont d'e wele, garv e oa gantañ mont d'e wele, n'en doa ket lañs da vont d'e wele, digareziñ a rae mont d'e wele, digareziñ a oa gantañ evit chom hep mont d'e wele, ne oa nemet digareziñ gantañ evit chom hep mont d'e wele, klask a rae digareziñ evit chom hep mont d'e wele ; *ich sage euch das nur äußerst ungern*, diegi vras am eus o lavaret an dra-se deoc'h, meurbet a ziegi a zo ennon o lavaret an dra-se deoc'h ; *ich lasse mich ungern in meiner Bewegungsfreiheit einschränken*, ne blij ket din bezañ luziet (bezañ strobet, bezañ nasket berr), me a blij din

kaout hed va gar, ne fell ket din bezañ dalc'het e nep tra, ne blij ket din pa ne c'hallan ket fiñval em roll, ne blij ket din pa ne vezan ket libr.

ungerufen ag. : 1. ... na oa ket bet galvet da zont, ... hep na vije bet galvet gant den ; 2. [dre skeud.] ranell.

ungerügt ag. : dibunis, digastiz ; *das kann nicht ungerügt bleiben*, n'eus ket tu da serriñ an daoulagad war gement-se, ne c'hallomp ket lezel kement-se digastiz, ne vo ket lezet kement-se dibunis ha digoust (Gregor).

ungerührt ag. : 1. anterin, divoulc'h ; 2. difrom, distrafuilh, diflach, dibled, divorc'hed, disaouzan, dibuk, ... na ra na mann na mordo, yen ; *ungerührt bleiben*, chom difrom, menel difrom, chom distrafuilh, chom disaouzan, chom diflach, na ober van ebet, na ober ur van, tremen hep ober forzh, na ober seblant ebet, na ober esmae ebet, chom digas (digaz) ouzh udb, chom yen, chom hep ober na mik na man.

ungerundet ag. : [yezh.] plaen ; *ungerundeter Vokal*, vogalenn diront b., vogalenn blaen b., vogalenn stign b. ; *ungerundeter geschlossener Vorderzungenvokal*, vogalenn serr a-raok plaen b. ; *ungerundeter halboffener Vorderzungenvokal*, vogalenn digor-etre a-raok plaen b. ; *ungerundeter offener Hinterzungenvokal*, vogalenn digor a-dreñv plaen b.

ungesagt ag. : ... n'eo ket bet lavaret ; *das darf nicht ungesagt bleiben*, ret eo brudañ an dra-se, ret eo reiñ avel d'an dra-se ; *nichts ungesagt lassen*, lavaret pep tra, dispakañ pep tra.

ungesalzen ag. : 1. disall, disholen, kuit a holen, dous ; *ungesalzene Butter*, amanenn disall (dous, gwerc'h) g. ; *ungesalzenes Fleisch*, kig dous g. ; 2. [dre astenn.] divlaz, disaour, goular, disasun, peñver, dic'houst, digar.

ungesattelt ag. : dizibr ; *ungesattelt reiten*, marc'hegezh dizibr, mont dizibr war varc'h.

ungesättigt ag. : 1. ... n'en deus ket bet e walc'h, diwalc'h, diwalc'het ; 2. [kimiezh, bev.] amvec'h ; *ungesättigte Lösung*, dileizhenn amvec'h b. ; *ungesättigte Verbindung*, kediad amvec'h g. ; *ungesättigte Fettsäuren*, trenkennoù druz amvec'h ls. ; *mehrfach ungesättigt*, liesamvec'h.

Ungesättigtheit b. (-) : [kimiezh] amvec'hiaour g.

ungesäuert ag. : hep goell, dic'hoell, kan, panenn ; *ungesäuertes Brot*, bara kan g., bara panenn g., bara hep goell g., bara dic'hoell g. (Gregor).

ungesäumt ag. : hep gourem.

ungeschält ag. : anpeliet, andiblusket, anrasket ; [kegin.] *ungeschälte Knoblauchzehen*, kignen plusk hag all g. ; *Kartoffeln ungeschält kochen*, poazhañ avaloù-douar plusk hag all, poazhañ patatez kroc'hen-digroc'hen, poazhañ patatez pluskoù ha tout, poazhañ avaloù-douar en o c'hroc'hen, poazhañ patatez plusk ha rusk, poazhañ patatez en o flusk.

ungeschehen ag. : ... n'eo ket c'hoarvezet ; *ich würde viel dafür geben, das Ganze ungeschehen zu machen*, prenañ a rafan ker va c'heuz ; *das ist nicht mehr ungeschehen zu machen*, *Geschehenes lässt sich nicht ungeschehen machen*, re ziweczhat skeiñ war ar vorzhed pa vez laosket ar bramm da redek - pa vez aet an amann e gouzoug ar c'hi e vezer war-lerc'h - keuz a-raok ne vez ket, keuz war-lerc'h ne dalv ket - keuz war-lerc'h ne dalv netra, teurel evezh eo ar gwellañ - keuz re ziweczhat ne servij da netra - kerse ne vez nemet goude - keuz a zo diwezhat bepred - keuz re ziweczhat ne dalv da netra - ar c'heuz zo war-lerc'h - pa vez aet (pa vez troc'hliet) ar c'harr en douflez e weler an hent mat - an amzer bet ne zeu mui en-dro - ar pezh 'zo bet 'zo bet / ar pezh 'zo graet 'zo graet (Gregor).

ungescheut ag. : dizaon, dizaonik, her, balc'h, hardizh ; *sprechen Sie ungescheut !* komzit dinec'h !

Ungeschick n. (-s) : diampartiz b., dizampartiz b., inglodaj g., inglodoù ls. ; *ein Vorhaben aus Inkompetenz oder Ungeschick zum Scheitern bringen*, kaotañ ar stal.

ungeschicklich ag. : diakuit, loaiek, dornet-fall, distu, didu, diampart, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, treuzek, glaouch, mat da vont da gaoc'ha gant ur gordenn, pounner e vodoù ober, divalav, heut, abaf, loerek, bavek, besaotr, bleup, gars, palafek, patellek.

Adv. : dizampart.

Ungeschicklichkeit b. (-) : diampartiz b., dizampartiz b. ; *ein Vorhaben aus Inkompetenz oder Ungeschicklichkeit zum Scheitern bringen*, kaotañ ar stal.

ungeschickt ag. : diakuit, dornet fall, distu, didu, loaiek, diampart, dizampart, meudek, mañchek, baltek, moñs, kleiz, kleizek, patav, patavek, glaouch, mat da vont da gaoc'ha gant ur gordenn, pounner e vodoù ober, divalav, heut, loerek, bavek, bav, besaotr, bleup, buch, palafek, patellek, pestuek, teuk, amparfal, lopes, gourt, disneuz d'ober udb, treuzek, mastornek, pastornek, kropet, divreilh ebet dezhañ, digaot ebet dezhañ ; *eine ungeschickte Hand haben*, kaout ur gwall zorn, bezañ dornet fall, bezañ loaiek (dizampart, meudek, mañchek, moñs, baltek, distu, didu, kleiz, kleizek, treuzek, glaouch, mat da vont da gaoc'ha gant ur gordenn, heut, loerek, teuk, amparfal, lopes, hualet), na gaout neuz ebet da labourat, bezañ distu da labourat, bezañ kleiz da labourat, bezañ gourt e vizied ; *ungeschickt mit seinen Händen sein*, bezañ dornet fall (loaiek, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, glaouch, heut, baltek, loerek), bezañ daouarn drouk d'an-unan, bezañ daouarn yod d'an-unan, kaout daouarn yod, bezañ mat da vont da gaoc'ha gant ur gordenn ; *ungeschickter Arbeiter*, micherour dizampart war e labour g., micherour kleiz da labourat g., micherour distu da labourat g. ; *ungeschickte Frau*, kleizell b. ; *er war ein ungeschickter Geschäftsmann*, distu e oa d'ober aferioù, amparfal e oa war an aferioù, dizampart e oa d'ober aferioù, kleiz e oa d'ober aferioù ; *er ist nicht ungeschickt*, n'eo ket moñs, n'eo ket mogn, n'eo ket mogn e zivrec'h, n'eo ket mañchek, n'eo ket ur paotr hualet.

Adv. : dizampart ; *er stellt sich ungeschickt an*, en em gemer a ra fall ganti, diskouez a ra bezañ dizampart, n'en deus ket an ardremez mat, ne oar ardremez ebet, ne oar ket ar mod d'ober an dra-se, n'en deus ket an tu diouzh an dra-se, ne oar ket diouzh an dra-se, kregiñ a ra a-dreuz ganti, kregiñ a ra e-barzh dre an tu fall, distu eo da labourat, kleiz eo da labourat, ne oar ket an dibun eus e labour, n'en deus neuz ebet da labourat, meudek eo, kregiñ a ra e-barzh dre ar penn fall ; *eine ungeschickt verrichtete Arbeit*, ul labour dizampart g. ; *sie ist ungeschickt aufgekommen und hat sich verletzt*, kouezhet fall e oa goude lammat ha gloazet e voe.

Ungeschicktheit b. (-) : diampartiz b., dizampartiz b. ; *jemanden von seiner Ungeschicktheit befreien*, diluiñ u.b., digopañ u.b.

ungeschlacht ag. : 1. piltosek, krapok, tagos, tagosek, krenn, krenndev, goñs, koujorn, rust, botezek, pavek ; 2. [dre skeud] difeson, dizoare, dic'hras, rust, lourt, diseven, disneuz, gros, tuzum, divalav, direzon, garv, gouez, kleuk, dopes e neuz, patavek, patav ; *ein ungeschlachter Kerl*, ur penn chatal g., ur pagan g., ur palod g., ur glaouch g. [liester glaouchet], ur gros azen g., ur pataveg g. [liester pataveien], un den disneuz g., un den diseven g., un den dizoare g., un den rust g., un den difeson g., un diaoul direzon g., ul leue hanter dizonet g.

Ungeschlachtheit b. (-) : rustoni b., lourdiz b., lourdoni b., dic'hrasted b., dic'hraster g., tuzumder g., tuzumded b., difesonded b.

ungeschlagen ag. : didrec'h, difaezh.

ungeschlechtlich ag. : anrevel ; *die ungeschlechtliche Vermehrung, die ungeschlechtliche Fortpflanzung*, ar gouennañ anrevel g.

ungeschliffen ag. : 1. ... n'eo ket bet lemmet, dall, togn, bouc'h, ratous ; 2. [diamant] ... n'eo ket bet levnaet, ... n'eo ket bet kizellet, diaoz, diven ; 3. [dre skeud] difeson, dizoare, dic'hras, rust, diseven, disneuz, gros, kleuk, direzon, garv, gouez, divalav.

Ungeschliffenheit b. (-) : rustoni b., garvder g., disevender g., lourdiz b., lourdoni b., dic'hrasted b., dic'hraster g., tuzumder g., tuzumded b., difesonded b.

ungeschlossen ag. : dialc'hwezh, dibrenn, digor, diskloz.

ungeschmälert ag. : hep strizhadur, hep krennadur, klok, anterin, en e bezh, en e bezh pikol, en e bezh kaer.

ungeschmeidig ag. : diwevn.

ungeschminkt ag./Adv. : 1. hep fard ; 2. [dre skeud] diginkl, diflatr, didortilh, diguzh, eeun ha didroell, berr ha krenn, berr ha groñs, diwisk, didroidell ; *die ungeschminkte Wahrheit*, ar wirionez plaen ha netra ken b., ar wirionez diwisk b., ar wirionez penn-da-benn b., ar wirionez eeun-hag-eeun ha penn-da-benn b., ar wirionez diginkl b., ar wirionez diflatr b., ar wirionez digatar b., ar gwir wirionez b., ar wirionez rik b. ; *er sagte es ihm ungeschminkt*, el lavaret en doa dezhañ hep klask tro en e gaoz, el lavaret en doa dezhañ gant komzoù kriz, el lavaret en doa dezhañ ken diflatr ha tra, el lavaret en doa dezhañ hep klask kornioù-tro en e gaoz, el lavaret en doa dezhañ diwisk, el lavaret en doa dezhañ didortilh, el lavaret en doa dezhañ didroidell, lavaret en doa hardizh e soñj dezhañ.

ungeschmückt ag. : diginkl.

ungeschoren ag. : 1. ... n'eo ket bet touzet, didouz ; 2. [dre skeud] dibistig, diampech, dizroug, kuit a zroug, kuit a bep droug, dinoaz, dinamm a bep mac'hagn, kempenn ; *jemanden ungeschoren lassen*, na ober an disterañ droug d'u.b., leuskel e groc'hen dibistig gant u.b., lezel u.b. dizroug, lezel u.b. dinoaz ; *ungeschoren davonkommen*, en em dennañ gant muioch a aon eget a c'hloaz, tremen gant an aon, tremen gant ar spont, sachañ foñs ar bragoù gant an-unan (*foñs e vragoù gantañ, foñs o bragoù ganto h.a.*), chom ar c'hroc'hen dibistig gant an-unan (*e groc'hen dibistig gantañ, he c'hroc'hen dibistig ganti h.a.*), sachañ e lér dibistig eus an afer, en em dennañ kempenn eus ar c'hoari (eus an abadenn), en em dennañ a boan hep gaou na tro fall ebet, en em dennañ dic'hloaz eus ar c'hoari (eus an abadenn), en em dennañ dibistig eus ar c'hoari (eus an abadenn), en em dennañ dizroug, en em dennañ a boan hep an disterañ droug, en em dennañ a boan hep namm na kignadenn, tennañ e spilhenn hep an disterañ droug, na zegouezhout droug ebet gant an-unan, na c'hoarvezout droug ebet gant an-unan, na erruout droug ebet gant an-unan, tennañ dibistig e lost eus ar vrae, bezañ chomet yac'h ha dibistig, bezañ chomet yac'h ha salv, diflipañ, tennañ e frap ; *du wirst nicht ungeschoren davonkommen*, da doaz a zo e go, ne vi ket lezet dizroug, da lér a zamanto, damanti a ri, afer fall a baki ! gwall afer ac'h eus da gaout !

ungeschrieben ag. : diskriv ; *ungeschriebenes Gesetz*, lezenn diskriv b. ; *ungeschriebenes Recht*, gwir ar c'hustum g., gwir kustumel g.

ungeschult ag. : anstummet.

ungeschützt ag. : diglet, dizifenn, dic'houdor, diwarez ; *vor Ansteckung ungeschützt*, en arvar da vezañ kontammet, en ardizh ar c'hontammadur ; [lu] dic'houdor, diguzh.

Adv. : diglet, dizifenn, dic'houdor, diwarez ; [lu] war an dizolo, war an dispak, war ar frank, war an dispalu ; *völlig ungeschützt*, war an dizolo mik.

ungeschwächt ag. : n'eo ket gwanaet ; *mit ungeschwächten Kräften*, ken fourradus ha diagent, kement a lañs (a startijenn, a vagon, a vendro) gantañ ha diagent.

ungeschworen ag./Adv. : hep le ; *ich glaube es Ihnen ungeschworen*, krediñ a ran ac'hanoc'h war ho ker.

ungesehen ag./Adv. : 1. hep bezañ gwelet ; *ungesehen bleiben*, chom hep bezañ gwelet, tremen hep bezañ gwelet ; 2. hep sellet ; *die Ware ungeschworen kaufen*, prenañ ar varc'hadourezh hep gwelet anezho, prenañ udb dindan ar sac'h.

ungesellig ag. : 1. yen ouzh an dud, ourz, gouez ; *er ist ungesellig*, ne c'houzañv den war e dro, ren a ra ur vuhez digevannez, klask a ra atav an distro, hennezh a zo ourz ; *ungesellig leben*, oursañ ; 2. amgevredigezhel, digevredus, diskevredat ; [Kant] *ungesellige Geselligkeit*, kevreduster digevredus g.

Ungeselligkeit b. (-) : diskevredadezh b., digevreduster g.

ungesetzlich ag. : dilezenn, eneplezenn, dirgel.

Adv. : e-maez lezenn, er-maez lezenn, a-enep al lezenn, enep al lezenn, enep d'al lezenn.

Ungesetzlichkeit b. (-) : dilezennelezh b., eneplezennlezh b.

ungesichert ag. : 1. ansuraet ; 2. [arm] prest da dennañ.

ungesittet ag. : pounner e votoù, dibalamour, amzereat, amzere, difeson, dizoare, galjor, direzon, disneuz, rust, diseven, gros, dizereat, kleuk, divalav.

ungespannt ag. : distegn ; [arm-tan] *Hahn in ungespannter Position*, ki distegn g.

ungesperrt ag. : distank, dibrenn, digor.

ungestalt ag. : disneuz, distumm, disleber, diforch, diaoz, hep furm nag aoz.

Ungestalt b. (-) / **Ungestalttheit** b. (-) : disneuz b., disleberded b., disneuziadur g., diforchted b.

ungestampft ag. : divoustr, distart.

ungestempelt ag. : hep siell, hep stampadur ; *ungestempeltes Papier*, follenn baper hep talbenn na siell, follenn wenn b.

ungestielt ag. : hep garenn, [louza.] digorzenn.

ungestillt ag. : ... n'en deus ket bet e walch'h, diwalch'h, diwalc'het.

ungestört ag. : ... na vez ket tregaset, ... na vez ket hegaset, ... a vez lezet e peoc'h, didrabas, distrafiilh, e peoc'h.

ungestraft ag. : ... n'eo ket bet kastizet, dibunis, digastiz, lezet hep bout kastizet ; *ungestraft bleiben*, chom digastiz, chom dibunis ; *das kann nicht ungestraft bleiben*, n'eus ket tu da serriñ an daoulagad war gement-se, ne c'hallomp ket lezel kement-se digastiz, ne vo ket lezet kement-se dibunis ha digoust (Gregor) ; *jemanden ungestraft lassen*, lezel u.b. digastiz.

Adv. : digastiz ; *ganz ungestraft*, digastiz-kaer.

Ungestraftheit b. (-) : digastiz g.

ungestreift ag. : diroudenn.

ungestüm ag. : herrus, herrek, her ha taer, bouilh, diroll, entanet, buanek, kleiz, kruk, brouezek, brouezus, imorus, bouilhus, berv, bervidant, tik, feuls, diribin, taer, taerus, nervus, prim, pront, buan da vont droug ennañ, tomm e benn dezhañ, ur penn tomm anezhañ, brizh, uhel an dour en e eien, uhel an eien ennañ, froudennnek, tost e dog d'e benn, prim da fuloriñ, ur paotr diouzhtu anezhañ, fourradus, taer evel an tan, taer da vont droug ennañ, taer da vrouezañ, rust an troc'h gantañ, ur spered intampius a zen anezhañ, un den bouilhus anezhañ.

Adv. : her ha taer, a-daol-dall, a-boulz-korf, a-boulz e gorf, leun a verv, leun a dan.

Ungestüm n. (-s) : taerijenn b., herrder g., herrded b., herruster g., herrusted b., taerder g., taerded b., bouilher g.,

bouilhded b., balc'hder g., balc'hded b., bervidanted b., birvidigezh b., berv g. ; *voller Ungestüm, mit Ungestüm*, her ha taer, a-daol-dall, a-boulz-korf, a-boulz e gorf, leun a verv, leun a dan ; *mit Ungestüm fordern*, goulenn hag azgoulenn a-bouez-penn (a-bouez e benn, a-boulz-penn, a-boulz e benn, gant kalz a boan hag a striv, gant aket) (Gregor), goulenn kreñv hag uhel, goulenn her ha taer, goulenn herrek, na devel da c'houlenn, diarc'hañ a-gri-forzh ; *voller Ungestüm sprechen*, komz gouez, komz gant ur vouezh taer, komz gant taerijenn ; *jemandes Ungestüm bremsen*, distanañ d'u.b.

ungestützt ag. : diharp.

ungesucht ag. : 1. ... n'eo ket bet klasket ; 2. [dre skeud.] diwidre, diwe, didro, didroidell, diroufenn, dispieg, disgwe, didres, distlabez, ken aes ha tra, ken aes all, koulz all, ken bravik ha tra, brav-bras, en un doare dichipot, diardoù, digamambre, divaniel, diorbid, digompliment, distenn, hep geizoù, hep ober ardoù, kuit a chistroù, ront a galon, ... n'eus ket a gamambre gantañ, hardizh, frank ha ront, netra dreist, ur paotr diouzhtu anezhañ, ur paotr raktal anezhañ.

ungesüht ag. : ... n'eo ket bet kastizet, chomet dibunis, chomet digastiz.

ungesund ag. : 1. klañvus, klañvidik, klañv-diglañv ; 2. diyac'h, diyec'hed ; *ungesundes Aussehen*, liv an diyac'h g., liv peñver g. ; 3. fall d'ar yec'hed, klañvus, kleñvedus, diyec'hed, diyec'hedus, diyac'h, diyac'hus, enepyec'hed, [lec'h] disasun ; *allzu viel ist ungesund*, netra re morse n'en deus padet pell, ken gwazh re ha re nebeut, re a vann a dalv mann, gwelloc'h eo boued da venel evit kof da freuzañ, an hini a erbed e sec'hed a erbed e yec'hed, an hini a ziwall sec'hed a ziwall yec'hed, an hini a gousk war e sec'hed en devez muioc'h a yec'hed, nemet sec'hed pe naon 'vije na zebr tamm ha na ev banne, gwelloc'h un tamm bemdez eget re da veurlarjez, neb a zo re vignon d'e gof a zo enebour da vab e dad, ur c'horf re vaget a ya d'e hanter amzer d'ar vered, ar saout a zebr lann a vez druz o amann ; *ungesunde Wohnung*, rannidi fall d'ar yec'hed b., rannidi disasun b., rannidi diyac'hus b., rannidi glañvus b., ti klañvus g. ; *dieses Wetter ist ungesund*, n'eo ket yac'hus an amzer-se, diyac'h (klañvus) eo an amzer-se ; 3. [dre skeud.] kleñvedek, dinatur, fall, diyac'h.

ungesüßt ag. : ansukret.

ungetan ag. : ... n'eo ket bet graet, lezet d'ober ; *nichts ungetan lassen, um ...*, ober kement ha ma c'haller (ober e seizh gwellañ) evit ..., ober e walch'h evit ..., klask e walch'h [ober udb], en em aketiñ e pep doare evit ...

ungetauft ag. : disvadez, divadez.

ungeteilt ag. : 1. dirann, anterin, en e bezh, a-bezh, en e bezh pikol, en e bezh-kaer, klok, didroc'h ; [gwir] *eine in ungeteilter Rechtsgemeinschaft stehende Sache versteigern*, gourmec'hiñ war udb ; 2. [dre skeud.] penn-da-benn, a-boulz-korf, a-daol-dall ; *die Jugend wirft sich mit ungeteilter Kraft ans Leben*, ar yaouankizoù a c'hoarzh ouzh ar vuhez.

Ungeteiltheit b. (-) : anterinded b., dirann b., dirannned b., unaniezh b.

Ungetier n. (-s,-e) : 1. euzhvil g. [*liester euzhviled*], loen-euzh g., aerouant g. [*liester erevent*], euzhadenn b. [*liester euzhadenned, euzhadennou*], amboubal g. [*liester amboubaled*], sarpan g. [*liester sarpaned*] ; 2. [dre skeud., den] [*liester euzhtud*], iskizadenn b. [*liester iskizadennoù, iskizadennd*], urupailh g. [*liester urupailhed*].

ungetreu ag. : difeal, disleal, fell, amleal, difidel, gwidal.

ungetrüb ag. : digemmesk, sklaer, distrafiilh, boull, rouez, seder ; *ungetrübter Himmel*, oabl digoumoul g., amzer dispak b. ; *das Wetter ist ungetrüb*, amzer yac'h a zo, P. alum eo an

amzer ; *ungetrübte Freude*, levez digatar b. ; *ungetrübtes Glück*, eürusted digoumoul b.

Ungetrübtheit b. : habaskted b., habaskter g., kalm g., kalmijenn b., parfeted b.

Ungetüm n. (-s,-e) : 1. euzhvil g. [*liester euzhviled*], loen-euzh g., aerouant g. [*liester erevent*], euzhadenn b. [*liester euzhadenned*, euzhadennou], amboubal g. [*liester amboubaled*], sarpart g. [*liester sarparted*] ; 2. [dre skeud., den] [*liester euzhtud*], iskizadenn b. [*liester iskizadennoù*, iskizadenned], urupailh g. [*liester urupailhed*].

ungetüm ag. / **ungetümlich** ag. : euzhus, euzhik, spontus.

ungeübt ag. : dic'hourdon, diakuit, dornet fall, distu, didu, loaiek, dizampart, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, treuzek, glaouch, mat da vont da gaoc'ha gant ur gordenn, pounner e vodoù ober, divalav, heut, loerek, disneuz d'ober udb.

Adv. : dizampart.

Ungeübtheit b. (-) : dizampartiz b., diampartiz b., diakuitet b.

ungewalkt ag. : digomm ; *ungewalktes Gewebe*, mezher digomm g.

ungewandt ag. : diakuit, dornet fall, distu, didu, loaiek, dizampart, meudek, mañchek, moñs, kleiz, kleizek, patav, patavek, glaouch, mat da vont da gaoc'ha gant ur gordenn, pounner e vodoù ober, divalav, heut, loerek, bavek, bav, besaotr, bleup, palafek, patellek, pestuek, teuk, amparfal, lopes, gour, disneuz d'ober udb, treuzek, mastomek, pastomek, kropet, divreilh ebet dezhañ, digaot ebet dezhañ.

ungewaschen ag. : 1. ... n'eo ket bet gwalc'het, lous ; *etwas ungewaschen lassen*, lezel udb hep bout gwalc'het ; 2. [gwiad] *ungewaschene Wolle*, gloan druz g., kreñ g. ; 3. [dre skeud.] *ungewaschene Zunge*, teod lous karget a c'hevier hag a fallagriezh g., teod da dennañ an diaoul eus an ifern g., teod kiger g., teod naer g., teod binimus g., teod gouest da ijinañ ar vosenn g., piler-beg g., teod fall a zen prest atav da ziswriat gwellañ pezh-dilhad nevez e amezeg g., gwir bistri g., pezh hek g., poezon g.

ungeweiht ag. : ... n'eo ket bet kensakret, ... n'eo ket bet benniget ; *ungeweihtes Areal eines Friedhofs*, bered du b.

ungewiss ag. : arvarus, diasur, douetus, war var, war vordo, bresk, ankivil, diziviz, en entremar ; *es ist noch (es bleibt noch) ungewiss, ob er kommt*, n'eo ket diarvar evit c'hoazh e teuo, n'eo ket sur c'hoazh e teuo, da c'houzout eo ha dont a ray, war c'houzout eo ha dont a ray, dindan zivin (war var, war vordo) emañ c'hoazh evit gouzout ha dont a ray pe get, war var emañ c'hoazh ha dont a raio pe get, en amzivin emaomp c'hoazh da c'houzout ha dont a ray pe get, n'ouzer ket c'hoazh pe e teuo pe ne zeuio ket, n'eo ket lavaret e teuo ; *der Ausgang des Krieges bleibt ungewiss, der Ausgang des Krieges ist noch ungewiss*, koll-gounit e chom ar brezel ; *alles ist wieder ungewiss geworden*, emaomp adarre evel a-raok, diasur eo pep tra evel a-raok.

Ungewisse(s) ag.k. n. : amzivin g., mar g., marteze g., entremar g., arvar g. ; *über etwas (ak.) im Ungewissen bleiben*, chom (menel) war varteze (dindan zivin, war var, en arvar, war vordo, en amzivin) a-zivout udb ; *über etwas (ak.) im Ungewissen sein*, bezañ en arvar ag udb, bezañ en arvar a-zivout udb, bezañ war an arvar, bezañ war var, bezañ etre daou ; *das Ungewisse*, an amzivin g., an arvar g., an diasur g. ; *jemanden im Ungewissen lassen*, lezel u.b. en arvar, delc'her u.b. e bec'h, lezel u.b. war ur marteze ; *das Gewisse gegen das Ungewisse eintauschen*, leuskel e breizh evit ar skeud, teurel e votoù da gostez a-raok kaout ur re nevez, bezañ ar voul o ruilhal a-du gant an-unan ha kavout gwelloc'h chom da rambreal e-lec'h mont war he lerc'h.

Ungewissheit b. (-) : mar g., marteze g., entremar g., arvar g., amzivin g., douetañs b., douet g., diasurded b.

Ungewitter n. (-s,-) : arnev g., barr-amzer g., gwallamzer b., taol-arnev g., korventenn b., rustamzer b., gast a amzer b., gastamzer b., amzer da gac'hat tachoù b., strapad amzer fall g., taolad amzer fall g., taol amzer g., brazamzer b., follentez amzer b., avel ha glav ken a fust ls., amzer bounner b., amzer rust b., amzer ruz b.

Ungewohnheit b. (-) : divoaz g.

ungewöhnlich ag. : digunvez, digustum, dic'hortoz, divoas, divoutin, diordinal, iskis, espar, dic'hiz, ral, marvailhus, diarver, disheñvel diouzh ar pezh omp boas da welet, n'eus ket nemeur eveltañ, evel ma ne weler ket nemeur.

Adv. : dreistnatur, eston, dreist ; *dieses Kind ist ungewöhnlich vernünftig*, ar bugel-se en deus ur preder sebezus evit e oad, ar bugel-se en deus skiant ar pezh n'ec'h eus ket gwelet biskoazh, ar bugel-se n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ar bugel-se ne guzh ket al loar en e c'henoù.

Ungewöhnlichkeit b. (-) : perzh bezañ digunvez (digustum, divoas, divoutin, iskis, espar, ral) g., iskisted b., iskister g., esparded b., esparder g.

ungewohnt ag. : digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, ral, diarver.

ungewollt ag. : andiarvenn, diratozh, diyoul, dirat, hep youl.

Adv. : diratozh, hep gouzout d'an-unan, hep soñjal, dre zisoñj, hep soñj dezhañ, hep rat dezhañ.

ungewürzt ag. : didemz.

ungezählt ag. : diniver ; *eine ungezählte Menschenmenge*, ur mor diniver a dud g., un hedad tud g., ur bobl a dud b.

ungezähmt ag. : dizoñv, digabestr.

Ungeziefer n. (-s) : magnez g., astuz g., amprevaned ls., kontron str., lastez str., viltañs g., loustoni b., loened ls., lorgnez str. ; *Flöhe, Läuse, Ratten und anderes Ungeziefer*, c'hwen, laou, razhed hag amprevaned a seurt-se - c'hwen, laou, razhed ha loustoni a seurt-se ; *bei diesem feuchtwarmen Wetter wird bald das Ungeziefer wimmeln*, gant an amzer bouer-se e puilho ar preñved (al loened, an astuz) a-benn nebeut, astuzus eo an amzer bouer-se, lastezus eo an amzer bouer-se ; *vom Ungeziefer wimmelnd*, astuzus, neret a astuz, buget a laou ; *vom Ungeziefer befallen werden*, astuziñ ; *frei von Ungeziefer*, dilastez, diastuz ; *von Ungeziefer befreien*, dilastezañ, diastuziñ, diamprevanañ ; *von Ungeziefer zerfressen*, debret gant an astuz, debret gant ar c'hontron, krignet gant ar c'hontron ; *vom Ungeziefer zerfressen werden*, mont gant gant an astuz, bezañ krignet gant an astuz, bezañ o krignat gant an astuz, bezañ debret gant an astuz, bezañ o tebriñ gant an astuz ; *hier schmachte ich und werde von widerlichem Ungeziefer zerfressen*, me 'zo amañ o tebriñ gant ar c'hontron, me 'zo amañ o krignat gant ar c'hontron.

ungeziemend ag. : amzere, amzereat, dizereat, dizoare, dibropoz.

ungeziert ag. : 1. diginkl ; 2. diwidre, diwe, didro, didroidell, diroufenn, dispieg, disgwe, didres, distlabez, ken aes ha tra, ken aes all, koulz all, ken bravik ha tra, brav-bras, en un doare dichipot, didaskagn, diardoù, digamambre, diorbid, digompliment, divaniel, distenn, hep geizoù, hep ober ardoù, kuit a chistroù, ront a galon, ... n'eus ket a gamambre gantañ, hardizh, frank ha ront, frank ha libr, libr, diflatr, netra dreist, ur paotr diouzhtu anezhañ, ur paotr raktal anezhañ ; *ungeziert werden*, diandellat, diardaouiñ.

ungezogen ag. : diseven, dizereat, dic'hras, dizoare, divergont, dichek, digoll, dibropoz, divalav, direzon, gros e grouer, savet fall.

Adv. : divalav.

Ungezogenheit b. (-,-en) : disevended b., disevender g., disevenidigezh b., dizereadegezh b., divergontiz b., lourdiz b., lourdoni b., dic'hraisted b., dic'hraister g., tuzumder g., tuzumded b., gwallgundu b., lamponerezh g., chalvanterezh g. **Ungezogenheiten** ls. : dichekadennoù ls., doareoù divergont ls., doareoù dichek ls. ; in *Ungezogenheiten wetteifern*, c'hoari gwazh pe wazh.

ungezügelt ag. : 1. [kezeg] divridet ; 2. [dre skeud.] digabestr, diroll, didailh, dirollet, diharz, direol ; *er führt ein ungezügelt Leben*, en em roet eo d'an direizh, en em reiñ a ra d'an holl zizurzhioù, ren a ra ur vuhez direol, ren a ra ur vuhez direizh, kas a ra ur vuhez direol, kas a ra ur vuhez direizh, c'hoari a ra buhez fall, lezel a ra kabestr gant e dechoù fall, en em reiñ a ra d'an ebatoù dizurzh, mont a ra da heul an ebatoù, redek a ra war-lerc'h an ebatoù, redek a ra an ebatoù, rouliñ a ra an ebat, tremen a ra e vuhez en direizh ar vrasañ, ober a ra e bezh fall, bevañ a ra en e roll, egaret eo gant ar blijadurezh fall, ren a ra (kas a ra) ur vuhez diroll (diroll ha didailh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, digempenn, distres, distrantell, disuj), punañ a ra ur fall vuhez, atav e vez o kas warnezi, hennezh a vez atav e godin, emañ atav o riboulat noz, emañ atav o furikat, ur riboder a zo anezhañ, ur rouler a zo anezhañ, ur bambocher a zo anezhañ, ur panteer a zo anezhañ, emañ atav o serc'haouiñ (o serc'hiñ, oc'h orgediñ, o pitaouat, o pailhardiñ, o reilhennat, o riblañ, o riotal, o ribodal, o tourc'heta, o roulañ, o vreskenn, o c'hoari las, o vambochal), ober a ra follentezioù, c'hoari a ra anezhi, fringal a ra.

ungezwungen ag. : 1. hep nep redi, hep bezañ dalc'het da ober kement-se ; 2. ken aes ha tra, ken aes all, a-aes-vat, aesar, koulz all, ken bravik ha tra, brav-bras, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, evel dour dre ur sil, plaen ha brav, war blaen, war e blaen ; 3. diardoù, distenn, didroidell, diroufenn, dispieg, disgwe, didres, digamambre, diorbid, divaniel, ... n'eus ket a gamambre gantañ, dichafoul, digompliment, dibalamour, ront a galon, dilu, frank ha ront, frank ha libr, libr, diheud, netra dreist, distrob, hardizh ouzh an dud, dilent, en un doare dichipot ; *ungezwungene Art*, aested b., aezoni b., frankiz b., dibalamour g. ; *ein ungezwungener Gang*, ur stumm (un doare) kerzhed distenn g., ur bale distrob g. ; *ungezwungene Schreibweise*, doare-skrivañ distenn g., doare ampart ha gourdon da skrivañ brav g. ; *ungezwungenes Lachen*, c'hoarzh digor g. ; *ein ungezwungenes Gespräch führen*, kontañ pemp pe nav, kontañ pemp ha nav, kontañ pemp ha pevar, komz a-dreuz hag a-hed, komz a-dreuz hag a-dal, komz a-dreuz hag a-benn, fistilhañ, raskañ, langajal, drailhañ langaj, glaourenniñ, bezañ komzoù patatez ganto, kontañ plataj, bezañ komzoù plat ganto, kontañ kaozioù, kontañ pifoù, komz gogez, begeliat, barbotiñ ; *ungezwungen reden*, dont brav ar c'homzoù gant an-unan, komz war e blaen ; *ungezwungen werden*, diandellat, diardaouiñ.

Ungezwungenheit b. (-) : aested b., aezoni b., frankiz b., dibalamour g.

ungiftig ag. : divinim, dibistri.

Unglaube g. (-ns) / **Unglauben** g. (-s) : 1. diskred g., diskredoni b., amgredenn b., amgredoni b., amgred g. ; *zwischen Glauben und Unglauben schwanken*, bezañ kred-diskred ; 2. [relij.] digredenn g., amgredenn b., digredoni b., amgredoni b.

unglaublich ag. : disfizius, douetus, arvarus, arvarek, diwirheñvel ; *unglaublicher Zeuge*, test toull e billig tu pe du g., test disfizius (douetus, arvarek) g.

ungläubig ag. : 1. diskredik, diskredus ; *ungläubig lächeln*, mousc'hoarzhin en un doare diskredik ; 2. [relij.] difeiz, dizoue, digredenn, digredennek, difidel, disvadez, divadez, amgredik,

amgred, amgredenn ; *die Ungläubigen*, an dud digredenn ls., ar re zifidel ls., ar re zifeiz ls., bugale teñvalijenn ar gaoù ls., mibien an deñvalijenn ls., an digredenneien ls., ar re zivadez ls., an dud dizoue ls., ar baganed ls., ar Bed g., Yann Digredenn g. ; *er ist ein ungläubiger Thomas*, evel sant Tomaz ne gred ken na wel (Gregor) - hemañ 'zo evel Sant Tomaz, diwezhañ den a gredas - hemañ a zo evel sant Tomaz : mankout a ra dezhañ gwelet a-raok krediñ.

Ungläubigkeit b. (-) : difeizded b., diskred g., diskredoni b., amgredenn b., amgredoni b., amgred g.

unglaublich ag. : digredus, dreistkred, dreistfaltazi, ... na c'heller ket ijinañ, ... na c'heller ket empeniñ ; *unglaublich ! a)* un dra digompren an hini eo ! se 'zo dreist spered an den ! ; *b)* biskoazh oueskoc'h ! biskoazh kement all ! ur marzh eo ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! ; *unglaubliche Geschichten*, koñchoù gwrac'h kozh ls., koñchoù born ls., koñchennoù born ls. ; *schau mal das große Schiff da, einfach ungläublich !* ha gwelet ac'h eus ar vag vras aze, ur bam ! ; *es ist ungläublich, aber dennoch wahr*, digredus eo, met gwir eo memes tra ; *es ist ungläublich, wie sehr sie sich lieben*, mantrus eo pegement en em garont ; *er hat einen ungläublichen Riecher für alte Schriften*, hennezh a zo un diskoacher skridoù kozh.

Adv. : abominapl, spontus, evel n'onn doare petra, dreistkont, dreistkemm, dispar, dreist, eston, gwall, kenañ-kenañ, mantrus, daonet, pitoaiapl, kruel, barbar ; *unglaublich groß*, bras-bras, bras-meurbet, bras kenañ-kenañ, bras-divent, bras-dijaoj, bras-eston, bras-spontus, bras-iskis, bras-dreist, bras-euzhus, bras-mantrus, bras evel n'onn doare petra, gwall vras, bras-pitoaiapl, dirveur, pezh foeltrenn, mell, pikolenn, pikol, mellad, pezhriad, pezh mell, pikoloù, pikolennoù, pezhioù, moñs, moñsoù ; *unglaublich hübsch*, dreist da goant, koant da lazhañ, kaer-distailh, kaer-meurbet, kaer-eston, koant-hardizh, koant-ifam, koant-barbar, brav-hardizh, brav-ifam, brav-kruel, hoalus dreist, kenedus-espar, kaer evel un delwenn, kaer evel an deiz, koant evel an deiz, kaer evel an heol, kaer evel ur ganevedenn, kaer evel al loar, koant evel al loar, koant evel an heol, koant evel ur rozenn, kaer evel ur rozenn, kaer evel an dour, kaer evel ar baradoz, kaer-dispar, koant evel ur boked, koant evel un ael Doue.

Unglaublichkeit b. (-) : digredusted b.

unglaublich ag. : arvarus, douetus, a ranker kaout disfiz outañ, n'eus ket da fiziout warnañ, na c'heller ket krediñ, digredus, ankredadus, ankrieriek ; *er ist unglaublich*, n'eus ger ebet da grediñ dezhañ ; *unglaubliche Nachricht*, keloù n'eus ket da fiziout warnañ g., keloù hag a ranker kaout disfiz outañ g. ; *einen Zeugen als unglaublich zurückweisen*, nac'hañ (nakat, dianzavout) un test, dianzavout talvoudegezh un testeni, dianzavout onestiz (eounded) un test ; *unglaublich machen*, digrieriekaat.

Unglaublichkeit b. (-) : digredusted b., ankredaduster g., ankredadusted b., ankrieriegezh b.

ungleich ag. : 1. dizingal, digevatal ; *ungleiche Teile*, lodennoù digevatal ls., lodennoù dizingal ls. ; *ungleiche Löhne*, goprou amgement ls. ; *sozial ungleich*, digevarzh, digevarzhel, digevarzhel ; *ungleicher Kampf*, emgann digempouez g. ; 2. disheñvel, dishañval, dizunvan, dispar ; *Personen ungleicher Überzeugung*, tud disheñvel o mennozhioù (o c'hredennoù) ; 3. dijaoj ; *ein ungleiches Paar*, ur c'houblad dijaoj g., ur vaouez hag he fried n'int ket graet an eil diouzh egile, ur vaouez hag ur gwaz na 'z eont ket an eil diouzh egile ; 4. digenseurt, digenglot, disparet ; 5. [mat., fizik] dibar.

Adv. : 1. dizingal, digevatal ; 2. *ungleich größer*, kalz brasoc'h, ur barr brasoc'h, un toullad brasoc'h, un tamm mat brasoc'h,

an hanter brasoc'h ; *die Menschen sind ungleich begabt und befähigt*, gwelloc'h danvez a vez en eil eget en egile.

ungleichartig ag. : disheñvel, dishañval, dizunvan, arallek, dizungenezh, liesgenezh.

Ungleichartigkeit b. (-) : liesdoare g., liested b., dizunvanded b., disheñvelder b., disheñvelder g., arallegezh b., liesgenezhded b., dizungenezhded b.

ungleichförmig ag. : disheñvel, dishañval, dizingal, direolek, digemparzh.

Ungleichförmigkeit b. (-) : dizunvanded b., disheñvelder b., disheñvelder g., digemparzhder g.

Ungleichgewicht n. (-s) : digempouez g. ; *ein Ungleichgewicht herbeiführend, ein Ungleichgewicht schaffend*, digempouezus ; *ein Ungleichgewicht in etwas (dat.) herbeiführen, ein Ungleichgewicht in etwas (dat.) schaffen*, digempouezañ udb.

Ungleichheit b. (-) : **1.** dizingalded b., dizingalder g., digevatalder g., digevatalded b. ; *soziale Ungleichheit*, digevatalder kevredigezhel g. ; *von großen sozialen Ungleichheiten geprägte Gesellschaft*, kevredigezh digevarzhel b. ; **2.** disheñvelder g., disheñvelder b., disparelezh b., diglotadur g. ; *die Ungleichheit der Löhne zwischen Mann und Frau*, an disparelezh etre goprou ar baotred ha goprou ar merc'hed b. ; **3.** *Ungleichheit des Bodens*, torosennoù an dachenn ls., digompezder an dachenn g., digompezded an dachenn b., diblaended b., diblaender g., amblaended b. ; **4.** [mat.] dibarder g.

ungleichmäßig ag. : **1.** digevatal, digempouez, disklot, diskeñver, digompez ; *ungleichmäßig angehäuft*, berniet digompez ; **2.** dizingal, diblaen, amblaen ; *das Rad rotiert ungleichmäßig*, gwe a zo aet er rod, gwar a zo aet er rod, gwariet (gwar, gwaret) eo ar rod.

Ungleichmäßigkeit b. (-) : **1.** digempouez g., digevatal g., disklot g., diskeñver g., digompezded b. ; **2.** dizingalded b., amblaended, diblaended b.

ungleichschenkelig ag. / **ungleichseitig** ag. : [mat.] digevatal e gostezioù, diforzh ; *ungleichschenkliges Dreieck*, *ungleichseitiges Dreieck*, tric'horn digevatal e gostezioù g., tric'horn diforzh g., tric'horn kamm g.

ungleichsilbig ag. : [yezh.] amparsilabennek.

ungleichstoffig ag. : anungenezh, dizungenezh.

Ungleichung b. (-, -en) : [mat.] diatalad g., dibarder g. ; *strenge Ungleichung*, *echte Ungleichung*, *strikte Ungleichung*, dibarder strizh g. ; *nicht strikte Ungleichung*, dibarder ledan g.

Unglimpf g. (-s) : dismegañs b.

unglimpflich ag. : dismegañsus, dipitus, dizamantus.

Adv. : gant dismegañs.

Unglück n. (-s, -e) : gwalleur g./b., dizeur g./b., drougeur b., droukchañs b., gwallchañs b., droukverzh g., gwall g., gwallverzh g., drouklamm g., gwalldaol g., gwallzarvoud g., gwallgezh b., bazhad b., gwallreuz g., reuz g., prendenn g., gourmest g., droukfortun b., feud g., gwallfortun b., planedenn b., gwallblanedenn b., dihet g., malapa g., maleur g., taol-reuz g., reuzeudigezh b., boch g./b., gwalldro b., gwall abadenn b., amprou g., amprouadur g., glac'har bras g., tristidigezh b., droug g., gwall zroug g., mougenn b., boch g./b. ; *Unglück haben*, ober fall chañs, kaout diaesterioù bras, kaout dicañs (droukchañs), kaout e damm planedenn, erruout gwalldaolioù gant an-unan ; *es ist ein großes Unglück geschehen*, ur gwall zroug a zo en em gavet, fortun 'zo deuet, ur gwalleur bras a zo degouezhet, ur reuz bras 'zo c'hoarvezet ; *das Unglück ist bereits geschehen*, graet eo an droug ; *jemandes Unglück teilen*, kemer ranngalon gant u.b., kemer perzh (kemer lod) e glac'har (e poan) u.b., kendrueziñ ouzh u.b., kaout truez ouzh

u.b. gant ar poanioù en devez, daouhanteriñ poan u.b. ; *ein Unglück ist ihm zugestoßen*, kouezhet ar boch warnañ, erru ez eus gwall gantañ, kouezhet ez eus ur gwalleur warnañ, kouezhet ez eus ur gwalleur gantañ, ur gwalleur a zo degouezhet gantañ, plavet ez eus ur gwalleur warnañ, gwalleru ez eus gantañ, en em gavet ez eus ur walldro gantañ, kouezhet ez eus ur walldro gantañ, fortun a zo erruet gantañ, c'hoarvezet ez eus ur walldro spontus gantañ ; *schweres Unglück trifft ihn*, ur gwalleur bras 'zo kouezhet (degouezhet) warnañ, gwall boaniet eo, gwalleru ez eus gantañ, erru ez eus gwall gantañ, en em gavet ez eus ur walldro gantañ, kouezhet ez eus ur walldro gantañ, c'hoarvezet ez eus ur walldro spontus gantañ, hennezh a zo bounezhet a zisplijadurioù, hennezh en deus e damm planedenn, a bep seurt soubenn c'hwerv ha trenk en devez, kouezhet eo en drouklamm, e lod en deus, kouezhet eo e gwall stad, hennezh a vez ruilhet-diruilhet gant ar vuhez evel piz er pod (evel piz dre ar pod), ifamet eo bet, gwall enkrezet eo gant ar poanioù, kouezhet eo e-barzh ar maleur, hennezh en deus e lod er bed-mañ ; *schweres Unglück brach über das Land herein*, ur vougenn a gouezhas (a blavas) war ar vro, nag a valeurioù a sailhas war ar vro ; *zu seinem Unglück*, maleürusamant evitañ, àr e valeur, àr e wall, evit e walleur, dre zichañs, dre valeur, dre zrougeur, siwazh, dre un taol dicañs ; *zu seinem Unglück und zu meinem*, evit e walleur ha va hini ; *wenn ich zu meinem Unglück dort geboren wäre*, mar bije dicañset din bezañ ganet eno, mar bijen bet ganet eno àr ma maleur (àr ma gwall, evit va gwalleur) ; *zu unserem Unglück ging dann das Licht aus*, neuze e tichañsas d'ar gouloù migañ ; *er hatte es zu seinem Unglück getan*, maleur e oa bet dezhañ bezañ graet an dra-se, maleürus e oa bet evitañ bezañ graet an dra-se, maleürusamant evitañ en doa graet an dra-se, gaou outañ e-unan a reas oc'h ober an dra-se, fall a reas ober an dra-se, ar maleur en doa bet d'ober an dra-se ; *zu seinem Unglück hatte er sich beim Sturz die Schulter verrenkt*, ar maleur en doa bet da gouezhañ war e skoaz hag a voe divarc'het gant al lamm, maleürusamant evitañ (àr e valeur, àr e wall, evit e walleur, dre zichañs) e oa kouezhet war e skoaz hag a voe divarc'het gant al lamm ; *um das Unglück voll zu machen*, evit ma vefe ar glac'har en e varr, evit ma vefe ar gwall en e varr, gwashañ pezh 'zo ; *jemandem ins Unglück stürzen*, teurel ar bec'h war u.b., stlepel u.b. e-barzh ar walleur, gwalennañ u.b., lakaat u.b. gwalleürus ; *jemandem Unglück bringen*, bountañ (teurel) an drougavel war u.b., ober gwa d'u.b., reiñ an drougavel d'u.b., degas dicañs (droukchañs) d'u.b., na dalvezout nemet dicañs d'u.b. ; *Unglück bringend*, droukchañsus, ... a zegas reuz, reuzus, gwall, drastus, prendennus, gwalldonkus, gwallblanedennus, gourmestus ; *sein eigenes Unglück herbeiführen*, ober e valapa ; *er ist vom Unglück verfolgt*, n'erru nemet gwall war wall gantañ, an drougavel (ar gwallavel) a zo warnañ, poursuet e vez gant ar gwalleur, an dicañs a zo ouzh e boursu, dindan gwalenn ar reuz emañ, ar blanedenn a zo warnañ, deuet eo er bed gant ur blanedenn c'harv, ganet eo dindan ur wall blanedenn, ur paourkaezh siwazh a zo anezhañ, ur villigadenn a zo anezhañ, emañ an dizeur ouzh e seulioù, drougeur a zo ouzh e heul, droukverzh a zo ouzh e heul, ar fortun a zo o tec'hel en e raok, gant an dicañs emañ, barr a zo gantañ / n'eus tra ebet ouzh e strobañ nemet ar viltañs / an traoù fall a zo gantañ (Gregor) ; *dieses Unglück hat ihn gestählt*, nerzh en deus galeket en e walleur, ar glac'har bras-se en deus graet e galedenn en e ene, ar reuz-se en deus lakaet e galon da galetaat evel an houarn, kreñvoc'h a se eo en em dennet ; *dieses Unglück beschleunigte seinen Tod*, ar gwalleur-se a hastas e varv ; *das Unglück vertreiben*, terriñ ar

blanedenn ; *jemandem aus dem Unglück helfen*, diwallchañsiñ u.b. ; *das Unglück schreitet schnell* (Fr. Schiller), *schnell ist ein Unglück passiert*, an droug a zeu buan, an droug a c'hoarvez fonnus, buan e c'hoarvez an droug, d'an daoulamm e teu an droug ; *zu allem Unglück*, hag ouzhpenn se, ha war ar marc'had, war ar priz, war ar bern, war an holl, war ar barr, ha gwashañ pezh 'zo, evit ma vefe ar gwall en e varr ; *großes (furchtbares) Unglück*, gwall reuz g., taol-freuz g., reuzeudigezh b. / reuz bras g. / dizeur bras g. (Gregor) ; *ein Unglück kommt selten allein, ein Unglück zieht ein anderes nach sich*, an eil gwalenn a sach eben, ur walenn a doull d'unan arall, pa erru ur c'holl en ti ez erru daou pe dri, un droug a denn egile ; *kein Unglück ist so groß, es hat nicht ein Glück im Schoß*, n'eus droug ebet a gement na servij d'ur vad bennak, n'eus droug ebet ha na denn da vad, diwar boan e teu un dra vat bennak, pa vez ar boan en he gwashañ e vez tost ar gor da ziskargañ ; *welch ein Unglück ! was für ein Unglück !* pebezhañ glac'har ! pezh ur glac'har ! gwashat taol ! ; P. *es ist bloß ein Malheur und kein Unglück*, hañ, feiz 'vat, n'eus ket marv mil den ! ne'n em drubuilhit ket evit ken nebeut a dra, n'emañ ket ar mor o tont war an douar ! n'eo ket marv mil den ! ne denn ket da wall dra ! n'eus ket a ziaez ! n'eus ket a forzh ! n'eo ket tener ! n'eo ket strikt ! n'eo ket drouk ! n'eus forzh a se ! ne ra tra ! nag evit se ! se ne ra mann ebet ! netra n'eo ! n'eo ket gwall dra ! n'eo ket ur gwall dra (ur gwall afer) ! n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! n'eo ket kalz a dra ! kement-se ne vern ket re ! gwelloc'h eo eget an eost da vankout ! an dra-se ne ra ket ! ne rit ket kalz a forzh ! ne rit ket paot a forzh ! forzh ebet ! ne rit forzh ebet ! ne rit ket a forzh ! ne rit ket forzh ! ne rit forzh a netra ! ; *Eisenbahnunglück*, gwallzarvoud degouezhet gant un tren g., gwallzarvoud hent-houarn g., gwallreuz hent-houarn g. ; *Flugzeugunglück*, peñse karr-nij g., gwallreuz aerverdeiñ g., flastradur karr-nij g., krach g.

Unglück bringend ag. : droukchañsus, ... a zegas reuz, reuzus, gwall, drastus, prendennus, gwalldonkus, gwallblanedennus, gourmestus ; *Unglück bringender Mensch*, ampech g., drougavizer g., gwallavelour g., gwallaveler g. ; *Unglück bringendes Tier*, ampech g. ; *Unglück bringender Gegenstand*, ampech g.

unglücklich ag. : 1. rezeudik, gwalleürus, maleürus, dizeur, dizeürus, kaezh, paourkaezh, gwall, gwallchañsus, dicheañsus, dicheañs ; P. *kreuzunglücklich*, gwalleürus evel ur wennili, rezeudik-meurbet e stad, rezeudik evel ar mein, reuzidik evel ur c'hi, reuzidik evel ur pesk war an traezh, maleürus evel ar mein, brevet a reuzeudigezh, brevet gant ar glac'har, malet e galon gant ar gloaz, o valañ enkreiz ha kañv, sart evel gouel an Anaon, trist evel pa vefed e kañv, trist evel ar marv, truek ; *unglücklicher Zwischenfall*, skoilh war an hent g., taol-dicheañs g., droukverzh g., degouezh chalus g., degouezh chifus g., darvoud gwallchañsus g., taol divalav g., strobelloù ls., gwalldro b. ; *durch einen unglücklichen Zufall*, dre valeur, dre zichañs, dre zrougeur, siwazh, dre un taol dicheañs ; *eine unglückliche Hand haben*, kaout ur gwall zorn, bezañ dicheañsus e zorn, na gaout un dorn a chañs, bezañ dicheañsus, bezañ gwallchañsus, bezañ dicheañs ; *ich hatte immer eine unglückliche Hand und habe sie immer noch*, ar fortun he deus bepred tec'het em raok, chañs fall am eus bet bepred hag am eus c'hoazh, gwallchañset on bet bepred hag ez on c'hoazh ; *er ist unglücklich gestürzt*, paket en deus ur gwall lamm ; *unglückliche Zeiten*, amzerioù dizeürus ls., amzerioù a reuzeudigezh ls., amzerioù dizeürus ls. ; 2. drouklaouen, droukontant, amlaouen, dilaouen, fallgontant, gwallgontant, doaniet, dispiljet, e-kreiz ar c'herse, laouen evel kezeg digerc'h,

ken laouen ha kezeg digerc'h, chomet war e c'hoant, chomet tarluch.

Unglückliche(r) ag.k. g./b. : rezeudig g. [*liester rezeudien*], rezeudigenn b., maleüruz [*liester maleüruzien*] g., maleüruzez b., paourkaezh g., paourez kaezh b., trueg g. [*liester trueged*] ; *die Unglücklichen*, ar rezeudien ls., ar beorien gaezh ls., ar geizh ls., ar valeüruzien ls. ; *den Unglücklichen spielen*, ober an trueg.

unglücklicherweise Adv. : dre valeur, siwazh, dre zichañs, dre wallverzh, dre zroukverzh, maleürusamant evitañ, àr e valeur, àr e wall, evit e walleur, dre zrougeur ; *unglücklicherweise wurde er krank*, dicheañsañ a reas dezhañ chom klañv, dicheañsañ a reas dezhañ skeiñ klañv, maleürusamant evitañ e skoas klañv, àr e valeur e skoas klañv, àr e wall e skoas klañv, evit e walleur e skoas klañv ; *unglücklicherweise ging uns dann das Licht aus*, neuze e tichañsas d'ar gouloù migañ ; *er hatte es unglücklicherweise getan*, maleur e oa bet dezhañ bezañ graet an dra-se, maleürusamant evitañ en doa graet an dra-se, ar maleur en doa bet d'ober an dra-se.

Unglücksbote g. (-n,-n) : degaser gwall geloù g., kaner fall g., hoper-noz g., ampech g., labous treut g., drougavizer g., gwallavelour g., gwallaveler g.

Unglücksbotschaft b. (-,-en) : keloù spontus g., gwall geloù g., gwall zisaouzan b., disaouzan boanibus b.

unglückselig ag. : rezeudik, gwalleürus, maleürus, dizeürus, kaezh, paourkaezh, gwall, gwallus ; *ein unglückseliges Ereignis*, un taol divalav g., ur gwalldaol g., ur gwalleur g., ur gwalldro b. ; *ein unglückseliges Jahr*, ur gwall vloavezh g. ; *unglückselige Zeiten*, amzerioù maleürus ls., amzerioù a reuzeudigezh ls., amzerioù dizeürus ls.

Unglückselige(r) ag.k. g./b. : rezeudig g. [*liester rezeudien*], rezeudigenn b., maleüruz [*liester maleüruzien*] g., maleüruzez b., paourkaezh g., paourez kaezh b. ; *die Unglückseligen*, ar rezeudien ls., ar beorien gaezh ls., ar geizh ls., ar valeüruzien ls.

Unglückseligkeit b. (-,-en) : dizeur b., reuzeudigezh b.

Unglücksfall g. (-s,-fälle) : droukverzh g., gwallreuz g., reuz g., gwalldaol g., taol divalav g., dihet g., drouklamm g., gwallzarvoud g., gwallgezh b., bazhad b., prendenn g., gourmest g., droukfortun b., feud g., gwallfortun b., maleur g., taol-reuz g., gwalldro b., glac'har bras g. ; *im Unglücksfall*, e ken kaz ma c'hoarvezfe ur gwallzarvoud bennak, ma'z hon eus gwall aoz, mar erru gwall ganeomp.

Unglücksgefährte g. (-n,-n) / **Unglücksgenosse** g. (-n,-n) : kenreuziad g., keneil en dienez g., mignon a reuzeudigezh g., keneil a reuzeudigezh g., kile a reuzeudigezh g., kompagnun mizer g.

Unglückskind n. (-s,-er) : bugel bet ganet dindan ur blanedenn fall g., bugel bet ganet dindan ur gwall blanedenn g., bugel dicheañsus g., paourkaezh siwazh g., maleüruz bihan g., milligadenn b., bugel deuet er bed gant ur blanedenn c'harv g.

Unglücksprophet g. (-en,-en) : kaner fall g., hoper-noz g., ampech g., labous treut g.

Unglücksrabe g. (-n,-n) : paourkaezh siwazh g., dorn dicheañsus a zen g., milligadenn b. ; *ein Unglücksrabe sein*, kaout chañs fall, bezañ gwallchañset ; *ich war immer ein Unglücksrabe und bleibe es immer noch*, ar fortun he deus bepred tec'het em raok hag a raio c'hoazh, ganet on bet dindan ur gwall blanedenn.

Unglücksserie b. (-,-n) : reuziad gwalleurioù g., gwalleurioù lerc'h-ouzh-lerc'h ls., gwalleurioù bern-war-vern ls., stobad

reuzioù g., dibunadenn walleurioù b., heuliad gwallzarvoudoù g., chadennad taolioù-dichañs b., gwiadenn reuzioù b.

Unglücksstifter g. (-s,-) : ampech g., kaner fall g., hoper-noz g., labous treut g.

Unglückssträhne b. (-,-n) : reuziad gwalleurioù g., strobard reuzioù g., dibunadenn walleurioù b., gwalleurioù lerc'h-ouzh-lerc'h ls., gwalleurioù bern-war-vern ls., heuliad gwallzarvoudoù g., chadennad taolioù-dichañs b., gwiadenn reuzioù b. ; *eine Unglückssträhne haben*, bezañ en un dro fall.

Unglückstag g. (-s,-e) : gwall zeiz g., gwall zevezh g., devezh dicañsus g., devezh milliget g.

Unglücksvogel g. (-s,-vögel) : 1. kaner fall g., hoper-noz g., ampech g., labous treut g. ; 2. [dre astenn.] paourkaezh siwazh g., dorn dicañsus a zen g., milligadenn b. ; *ich war immer ein Unglücksvogel und bleibe es immer noch*, ar fortun he deus bepred tec'het em raok hag a raio c'hoazh, ganet on bet dindan ur gwall blanedenn.

Unglückszahl b. (-,-en) : niver dicañsus g.

Ungnade b. (-) : droukrañs g., drouklamm g., droukc'hras b., gwallc'hras b., malgras b. ; *jemandem auf Gnade und Ungnade ausgeliefert sein*, bezañ etre daouarn u.b. hag en e drugarez, bezañ e krog daouarn krabanek u.b. ; *bei jemandem in Ungnade fallen*, koll istim u.b., kouezhañ droukrañs u.b. war an-unan ; *bei jemandem in Ungnade sein*, bezañ e gwallc'hras u.b., bezañ e droukc'hras u.b., bout e malgras u.b. ; *in Ungnade gefallen*, dic'hrasiet.

ungnädig ag. : dihabask, troet fall, troet fall ar bramm en e gof, ur bramm a-dreuz gantañ en e gof, a-dro-fall, tuet fall ouzh u.b., imoret, fumet.

Adv. : gant imor, a-dro-fall.

ungrammatisch ag. : [yezh.] ezyezhadurel, ezgramadegel.

ungreifbar ag. : ankrapadus, dizalc'hus, ramp, rampus, ... na c'heller ket kregiñ ennañ, ... na c'heller ket krapañ ennañ, ... na c'heller ket pegañ ennañ.

unguligrad ag. : [loen.] karmerzher.

ungültig ag. : diwiriek, didalvoud, eztavoud, ezkreriet ; *für ungültig erklären*, freuzañ, nullañ, terriñ, foeltrañ, lemel eus an amred, lakaat diwiriek, diwiriekaat, digadarnaat, didalvesaat, dizervaat, didalvoudekaat ; *eine Wahl für ungültig erklären*, terriñ ur vouezhiadeg b., terriñ un dilennadeg b., diwiriekaat un dilennadeg ; *eine Ehe für ungültig erklären*, freuzañ un dimeziñ, dispenn un dimeziñ, terriñ un dimeziñ, dizimeziñ daou bried, dizeurediñ daou bried ; *ein Testament für ungültig erklären*, lakaat un testamant diwiriek, diwiriekaat un testamant ; *ungültig machen*, freuzañ, nullañ, terriñ, foeltrañ, diwiriekaat, eztavoudañ ; *diese Fahrscheine sind ungültig*, diamzeret eo an tikiji-se, an tikiji-se n'int ket mat ken, an tikiji-se n'int ket mui talvoudek, an tikiji-se ne dalvezont netra ken ; *ungültig werden*, ezkreriañ.

Ungültigkeit b. (-) : didalvoudegezh b., didalvoud g., diwiriegezh b.

Ungültigkeitserklärung b. (-,-en) : freuzidigezh b., freuz g., dispenn g., dispennerezh g., torr g., terridigezh b., diwiriekadur g., diwiriekaat g., didalvoudekadur g.

Ungunst b. (-) : droukrañs g., drouklamm g., droukc'hras b., gwallc'hras b., malgras b. ; *in Ungunst geraten*, koll istim an dud, koll istim u.b., kouezhañ droukrañs an dud war an-unan, koll e vrud, bezañ dic'hrasiet ; *zu jemandes Ungunsten*, war wall u.b., war goll u.b., diwar-goust u.b., e mizoù u.b., e gaou u.b. ; *Saldo zu Ihren Ungunsten*, mentelad en ho koll b. ; *zu Ungunsten vieler Antragsteller*, war wall kalz a vennerien, war goll kalz a vennerien, diwar-goust kalz a vennerien, e mizoù kalz a vennerien, e gaou kalz a vennerien ; *die Ungunst der*

Stunde, un eur dijaoj b. ; *die Ungunst des Augenblicks*, ur mare dijaoj g. ; *die Ungunst des Wetters*, un amzer dilañsus b.

ungünstig ag. : enep, kontrol, diemsav, displed, displet, displetus, dilañsus, diampled, dizampled, dijaoj ; *ungünstige Konjunktur*, avel gontrol g., avel enep g., avel a-benn g., plegenn dilañsus b. ; *er befindet sich in einer ungünstigen Lage*, n'emañ ket an traoù a-du gantañ ; *ein ungünstiges Zusammentreffen von Umständen ist schuld daran*, an degouezhioù (ar c'hendarvoudoù) eo o deus lakaet an traoù d'en em gavout ken fall-se ; *zu einem ungünstigen Preis kaufen*, soulbrenañ, prenañ kig digant ar bleiz ; *die Windverhältnisse waren ungünstig, der Wind stand ungünstig*, c'hwezhañ a rae an avel a-waldu, avel enep a oa, avel gontrol a oa, avel a-benn a oa ; *ungünstige Beleuchtung*, treuzc'houlou g. ; *sich ungünstig entwickeln*, stummañ da vont war washaat.

ungustiös ag. : [Bro-Aostria] doñjerus, hakr, rukunus, fastus, heugus, regredus.

ungut ag. : 1. fall, divat, goular ; 2. *nichts für ungut !* respet d'an neb am c'hlev ! / respet deoc'h ! (Gregor), salv respet ar re va c'hlev ! gant respet deoc'h ! arabat kemer an dra-se a berzh fall, hep klask feukañ ac'hanoc'h, hep klask dismegañsiñ ac'hanoc'h, salokras, kuit a zroug ! ; 3. *ich habe so ein ungutes Gefühl*, n'eo ket trankeil (sammet eo, strafuilhet eo, tregaset eo) va spered, diaes on lakaet, nec'het on, diaes eo va fenn, trubuilhet on, mesket eo va spered, trechalet on, trefuet on, drouksantout a ran udb a zo da zont deomp, gwelet (drouksantout) a ran gwall drubuilhoù o tont deomp, un drouksant a bouez war va c'halon, brizhaon am eus tamm pe damm, e chal emañ, kemer a ran safar, santout a ran c'hwen em loeroù, klevet a ran c'hwen em loeroù, sevel a ra c'hwen em loeroù, c'hwen a zo em loeroù.

ungütig ag. : dihegar, dihetus, displijus, diseven.

unhaltbar ag. : 1. ... na c'heller ket difenn, ... na c'heller ket souten, andifennadus, dizifennadus ; 2. [sport] ... n'eur ket evit diarbenn ; 3. dic'houzañvadus, ... na c'heller ket gouzañv, ... n'eus ket tu da badout gantañ.

Unhaltbarkeit b. (-) : andifennadusted b., dizifennadusted b.

unhandlich ag. : landrammus, diaes ober gantañ, diaes da embreger, diaes da vaneañ, bouc'hus, gourt, tuzumek.

unheikel ag. : *beim Essen unheikel*, dibismig, brizh e sac'h, diratous, jastren, ken broust ha tra, dirankon, ... a zebr diratous.

unharmonisch ag. : 1. diheson, dihesonek, dihesonus, digendon, digenson, digensonel, digensonus ; 2. [sonerezh] anklotadel, anklotadek ; 3. digenliv, digenglot, digenglotus, disklotus, diheueuz, disneuz ; 4. dizunvan, disklotus.

Unheil n. (-s) : gwallreuz g., reuz g., gwalenn b., gwalennad b., gwalleur g./b., dizeur g./b., droukchañs b., prendenn g., gwall g., malapa g., maleur g., reuziad g., rivin g., gwalldaol g., gwallegezh b., kontamm g., mougenn b., gourmest g. ; *schweres Unheil brach über ihn herein*, ur gwalleur bras a gouezhas (a zegouezhas) warnañ, c'hoarvezout a reas ur walldro spontus gantañ, kouezhañ a reas en drouklamm ; *schweres Unheil brach über das Land herein*, ur vougenn a gouezhas (a blavas) war ar vro, ur vougenn a reuzias ar vro, reuzioù fall a zelammas war ar vro ; *Unheil anrichten (stiften)*, degas reuz (trubuilh, trabas, tregas, trechal, trefu, trevell), lakaat reuz (trubuilh), dont freuz ha reuz d'e heul, plantañ reuz, c'hoari e gi, bezañ ur reuz en an-unan, c'hwezhañ trubuilh bras, fennañ trubuilh bras, lakaat an dismantr ; *jemandem ein schlimmes Unheil wünschen*, karet droug d'u.b., pediñ droug d'u.b. ; *der Krieg bringt großes Unheil und Trauer über das Land*, ar brezel a fenn kañvoù er vro, ar brezel a zo ur grueded vras, ar brezel a skign ar marv, ar brezel a vesk pep levez

er vro ; *das Unheil ist bereits geschehen*, graet eo an droug ; *das Unheil ist vorbei*, echu eo hon dizeur ; *Unheil bringend*, a zegas reuz, reuzus, gwall, drastus, prendennus, gwalldonkus, gwallblanedennus, gwallus, drougavizus.

unheilbar ag. : dibareüs, dibareadus, dibare, dilouzoù, diremed ; *diese Krankheit ist unheilbar*, n'eus ket a bare d'ar c'hleñved-se, dibare eo ar c'hleñved-se, ouzh ar c'hleñved-se n'eus ket a remed, diremed eo ar c'hleñved-se ; *der unheilbar Kranke, der unheilbar kranke Patient*, an dibare g. [*liester an dud dibare, ar re zibare*], ar c'hlañvour dibare g. [*liester ar glañvourien dibare*] ; *die unheilbar Kranke, die unheilbar kranke Patientin*, ar glañvourez dibare b. ; *er ist unheilbar krank*, n'eus ket a bare evitañ, klañv diremed eo, n'en deus parañs ebet da c'hedal, fin 'zo d'ar c'hlañvour, fin 'zo dezhañ.

Unheilbarkeit b. (-) : dibareadusted b., dibareüsted b.

Unheilbeschwörer g. (-s,-) : drougavizer g., gwallavelour g., gwallaveler g.

Unheil bringend ag. : ... a zegas reuz, reuzus, gwall, drastus, prendennus, gwalldonkus, gwallblanedennus, gwallus, drougavizus.

unheilig ag. : difeiz, disakr, disakret, dizoue, dizeol, disantel.

unheilsschwanger ag. : sin fall gantañ (ganti), gwalldonkus, gwallblanedennus, gwallseblantus, feson trubuilhoù bras gantañ.

Unheilstifter g. (-s,-) : planter gwalleur g., hader gwalleur g., drougavizer g., gwallavelour g., gwallaveler g.

unheilvoll ag. : gwall, gwallus, drastus, prendennus, gourmestus, gwalldonkus, gwallblanedennus, gwallziouganus, gwallseblantus, drougavizus ; *ein unheilvolles Jahr*, ur gwall vloavezh g. ; *unheilvolle Zeiten*, amzerioù maleürus ls., amzerioù a reuzeudigezh ls., amzerioù dizeürus ls., amzerioù kriz ha spontus ls.

unheimlich ag. : skrijus, spontus, spouronus, efreizhus, euzhus, euzhik, terrupl, kañvaouus, moliac'h, tasmantheñvel ; *es wurde mir unheimlich*, *es wurde mir unheimlich zumute*, aon a savas ganin, aon a grogas ennon, mont a reas bihan va c'halon, mont a reas moan va revr, mont a reas moan va foñs ; *hier ist es unheimlich*, amañ ne garje den bezañ, diegi am eus d'al lec'h-mañ, al lec'h-mañ a daol spouron em c'halon, spouronus eo al lec'h-mañ ; *unheimliche Entdeckung*, kavaden skrijus b., kavad euzhus g., kavadell spontus b., kavatur spouronus g. ; *unheimliche Stille*, sioulder bec'hüs g., sioulder mac'hüs g. ; *mir ist unheimlich zumute*, *wenn ich nachts spazieren gehen muss*, doujañ bras a ran bale dindan an noz, balc'heg am bez bale dindan an noz ; *ein unheimlicher Fürst*, un tanfoeltr aotrou g.

Adv. : abominapl, spontus, euzhus, evel n'onn doare petra, dreistkont, dreistkemm, dispar, dreist, eston, gwall, kenañ-kenañ, mantrus, daonet, pitoaiapl, kruel, barbar ; *er hat in Mathe unheimlich was drauf*, hennezh a zo doazh war ar jedoniezh, dreist eo war tachenn ar jedoniezh, hennezh a zo don war ar jedoniezh, barrek-kenañ eo war ar jedoniezh, akuitmat eo war ar jedoniezh, hennezh a zo kreñv war (a oar mat diouzh, a zo kalet war) ar jedoniezh, hennezh a oar anezhi war tachenn ar jedoniezh, hennezh a zo ur mailh war tachenn ar jedoniezh, hennezh a zo ki war tachenn ar jedoniezh, hennezh a zo un tad den (ur mestr) war tachenn ar jedoniezh, anaoudek-tre eo eus (war, war-dro) ar jedoniezh, gouizieki eo war ar jedoniezh, hennezh a zo ifam war ar jedoniezh, un den mat-krak eo war tachenn ar jedoniezh ; *unheimlich viel Gutes bewirken*, ober ur vad dijao ; *er frisst unheimlich viel*, debriñ a ra abominapl ; *jetzt verdient man unheimlich gut*, bremañ e vez gounid mat all ; *es ist unheimlich kalt*, gwall yen eo an amzer ! yen eo, ur spont ! yen eo, un hiris ! yen eo, un diframm ! ;

unheimlich gut, mat-eston, mat un euzh ; *unheimlich groß*, bras-bras, bras-meurbet, bras kenañ-kenañ, bras-divent, bras-dijao, bras-eston, bras-spontus, bras-iskis, bras-dreist, bras-euzhus, bras-mantrus, bras evel n'onn doare petra, gwall vras, bras-pitoaiapl, dirveur, pezh foeltrenn, mell, pikolenn, pikol, mellad, pezhad, pezh mell, pikoloù, pikolennou, pezhioù, moñs, moñsoù ; *er hat unheimlich lange geschrien !* youc'het en doa na pegeit ! youc'het en doa e-pad pell, ur spont ! youc'het en doa e-pad pell, un hiris ! youc'het en doa e-pad pell, un diframm ! ; *unheimlich viele Leute*, ur spont a dud.

unhöflich ag. : diseven, savet fall, digourtez, digompliment, dizoare, gros, dic'hras, difeson, disneuz, dibrenn, dibalamour, difoutre, amzere, amzereat, dizereat, dijao, dibropoz, direzon, disoñj, euver, rust ; *jemandem unhöflich antworten*, respont u.b., gwallrespont u.b. ; *er findet es unhöflich*, *wenn er unterbrochen wird*, ne gav ket a-zoare e ve troc'het e gomz, ober a ra heg dezhañ pa vez troc'het e gomz dezhañ Adv : gant digourtezi, en un doare diseven.

Unhöflichkeit b. (-) : disevended b., disevender g., disevenidigezh b., dic'hrasted b., dic'hraster g., dizereadegezh b., digourtezi b. ; *eine Unhöflichkeit gutmachen*, dic'haouiñ un dismegañs, dic'haouiñ u.b. eus un dismegañs a zo bet graet dezhañ.

unhold ag. : dihegar, dishegar, dihetus, dispiljus, diseven.

Unhold g. (-s,-e) : 1. polpegan g. [*liester polpeganed*], viltañs g. [*liester viltañsoù*], bugel-noz g. [*liester bugelien-noz*], bugul-noz g. [*liester bugulien-noz*], dañser-noz g. ; 2. [dre skeud.] euzhden g. [*liester euzhtud*], diaoulez a vaouez b., keben b., bleizez b., gwesped str. [*stumm unan gwespedenn b.*], sarpantez b.

unhörbar ag. : 1. anklevadus, ... na c'heller ket klevout, diglevus ; 2. diheglev, ... na vez ket klevet fraezh.

unhygienisch ag. : fall d'ar yec'hed, klañvus, diyec'hed, diyec'hedus, diyac'h, enepyec'hed, [lec'h] disasun.

uni ag. digemm : unliv, unvanliv, plaen ; *uni gefärbter Stoff*, gwiad plaen g./b., gwiad unliv g./b.

Uni- / uni- : un-.

Uni¹ b. (-,-s) : [*berradur evit Universität*] skol-veur b. [*liester skolioù-meur*].

Uni² n. (-s,-s) : gwiad unliv g./b., gwiad unvanliv g./b.

Uniatismus g. (-) : [istor, relij.] uniadegezh b.

UNICEF b. (-) : [*berradur evit United Nations Children's Emergency Fund*] *die UNICEF*, Font ar Broadoù Unanet evit ar Vugale g., UNICEF g.

unidentifiziert ag. : dianavez, dianav ; *unidentifiziertes Flugobjekt*, nijell dianavez b., nijell dianav b., nidi b.

unidiomatisch ag. : ... n'eo ket idiomatek.

unidirektional ag. : 1. unrout, unroutedek ; 2. [stlenn.] unank.

uniert ag. : [relij., istor] uniat.

Unierte(r) ag.k. g./b. : [relij., istor] uniad g. [*liester uniaded*], uniadez b.

unifarben ag. : unliv, unvanliv.

unifizieren V.k.e. (hat unifiziert) : unelaat, peurunvaniñ, unvaniñ, unaniñ, unanaat, kenunvaniñ, heñvelaat.

Unifizierung b. (-,-en) : 1. uneladur g., peurunvanidigezh b., unanadur g., unanidigezh b., unvanidigezh b., unvanadur g. ; 2. [bred.] dazbec'hiañ g.

uniform ag. : unneuz, unandoare, unvandoare, peurunvan, unvan ; *uniform machen*, peurunvaniñ, unvaniñ, kenunvaniñ.

Uniform b. (-,-en) : unvisk g., lifre g., sae-soudard b., luvisk g., gwiskamant g. ; *die Uniform anhaben*, bezañ gwisket e soudard ; *die Wachen stehen stramm in ihren Uniformen*, ar warded a chom reut en o dilhad, ar warded en o lifre a chom reut en o sav, ar warded en o lifre a chom sonn en o sav.

uniformieren V.k.e. (hat uniformiert) : 1. *jemanden uniformieren*, lakaat ul lifre d'u.b. ; *uniformiert*, gant e sae-soudard, gant e lifre ; 2. [dre skeud.] peurunvaniñ, unvaniñ, unvanaat, kenunvaniñ.

Uniformierte(r) ag.k. g./b. : den gant e sae-soudard g., den gant e lifre g.

Uniformierung b. (-, -en) : unvanadur g., unvanidigezh b., peurunvanadur g., peurunvanidigezh b.

Uniformität b. (-, -en) : unvanded b., unvanelezh b., unvander g., peurunvanded b., peurunvander b.

Uniformrock g. (-s, -röcke) : [lu] lifre g., sae-soudard b., gwiskamant soudard g., toneg b.

Unikameralismus g. (-) : [polit.] reizhiad politikel unkambrek b., unkambregezh b.

unikarpellat ag. : [louza.] unlogek.

Unikat n. (-s, -e) : pezh dibar g.

Uni-Klinik b. (-, -en) : [mezeg.] pennospital skol-veur g., ospital skolveurel g.

Unikum n. (-s, Unika/-s) : 1. den dieil (dibar, hep e bar, hep e hañval, hep hañval, dreist-par) g., den eus ar seurt ne barti ket g., esperadenn a zen b., den dioutañ e-unan, maout pemp pav g. ; 2. [den] ibil g., labous g., c'hwil g., evn g., pichon g., brav a bichon g., labous iskis a zen g., labous a jav g., istrogell g., marc'h-lu g., tamm paotr iskis g., oristal g., oristal a zen g., orin g., orin den g., orin a zen g., pitaouenneg g., abostol g., boufon g., ebeul g., fouin g., pipi g., gwall bipi g., mailhard g., paotr ral g., papigo g., istañsour g., kalkenn b./g., diaoul a zen g., aotrou g., den dioutañ e-unan g., den dezhañ e-unan g. ; 3. [traezenn] istrogell b., ardigell g./b., tra souezhus g., tra iskis g., istrogell tra g., estrañjeri b., esparadenn b.

unilateral ag. : [skiant., tekn.] untu, untuek.

unilinear ag. : unlignezel.

unimodal ag. : unvodel.

unimolekular ag. : [kimiezh] unvolekul, unvolekulel.

uninformiert ag. : ... n'eo ket bet titouret ; *den Uninformierten markieren*, reiñ da grediñ eur chomet hep bezañ titouret, ober e leue.

uninteressant ag. : sklat, didalvoud, didalvez, ranezennek, null, borodus, arabadus, dizudi, flak.

uninteressiert ag. : diseblant, dizedenn, digas, digaz, difrom, diflach, distrañuilh, disaouzan, dichal, mingl, distag, dic'hoantek, dic'hred, hep ober na mik na man.

Uninteressiertheit b. (-) : diforzh g., digaster g., digasted b., diseblanted b., dilañs g., dic'hoantegezh b.

Unio mystica b. (-) : [relij.] hierogamiezh g., herios gamos g.

Union b. (-, -en) : unanadur g., unaniezh b., unvaniezh b., uniad g., emglev g. ; *Europäische Union*, Unaniezh Europa b. ; [istor] *Union der Sozialistischen Sowjetrepubliken (UdSSR)*, Unaniezh ar Republikoù Sokialour Soviedel b. (URSS), P. Unvaniezh Soviedel b., Unaniezh Soviedel b. ; *Südafrikanische Union*, Unaniezh Suafrikan b. ; *Union Française / Französische Union (1946)*, Unaniezh C'hall b. ; *die Staaten schlossen sich zu einer Union zusammen*, ar Stadoù en em lakeas a-gevret d'ober ur c'hengevread, ar Stadoù a genstrollas an eil ouzh eben da sevel ur c'hengevread.

Unionismus g. (-) : unanouriezh b.

Unionist g. (-en, -en) : unanour g.

unionistisch ag. : unanour.

unipar ag. : 1. [mezeg.] unganerez ; 2. [bev., loen.] unklodat.

Unipara b. (-, Uniparen) : 1. [mezeg.] unganerez b. ; 2. [bev., loen.] unklodadez b.

Uniparität b. (-) : 1. [mezeg.] unganeriezh b., ungenel g. ; 2. [bev., loen.] unklodadezh b., unklodañ g.

uniplanar ag. : unplaenek.

unipolar ag. : unvlein.

unipotent ag. : [bev., mezeg.] unac'hus ; *unipotente Zelle*, kellig unac'hus b.

Unipotenz b. (-) : [bev.] unac'husted b.

unirdisch ag. : dizouarel.

Unisono n. (-s, -s/Unisoni) : unson g., unvouezh b.

unisono Adv. : a-unvouezh, en ur vouezh, a-unvan, a-gor.

unitär ag. : [mat.] unanek ; *unitäre Matrix*, oged unanek g. ; *unitärer Ring*, gwalenn unanek b.

Unitarier g. (-s, -) : 1. [relij.] unelour g., undedour g. ; 2. [polit.] unelour g.

unitarisch ag. : 1. [relij.] unelour, undedour ; 2. [polit.] unelour ; 3. [lenn.] *unitarische Betrachtungsweise der Homerischen Frage*, homerouriezh b.

Unitarismus g. (-) : 1. [relij.] unelouriezh b., undedouriezh b., protestantiezh unelour b. ; 2. [polit.] unelouriezh b. ; 3. [lenn.] *Unitarismus in der Homerischen Frage*, homerouriezh b.

Unitarist g. (-en, -en) : unelour g.

unitaristisch ag. : unelour.

Unität b. (-, -en) : [preder.] unelezh b., unded b.

univalent ag. : [kimiezh] unamsavus.

universal ag. / **universell** ag. : 1. hollveziadel, hollveziadek, hollek ; *das Prinzip universaler Intelligibilität*, pennaenn an hollvezadusted b. ; *universell und singulär zugleich*, war un dro hollveziadel hag unveziadel ; 2. hollvedel, hollvedek, bedel, ... an hollved.

universal- : 1. hollvedel, hollvedek, ... an hollved ; 2. [tekn.] hollimplij, hollarver ; 3. holl-

Universalempfänger g. (-s, -) : [mezeg., gwad] hollroadour g.

Universalerbe g. (-n, -n) : [gwir] laesadour hollek g., laesadour war an holl vadoù g., hêr hollek g.

Universalgenie : 1. dreistijin a zen g., gouiziegezh meur g., spered dreist-dispar a zen g., ijin dreist-dispar a zen g., den a zrestijin g., den dreistbarrek g., den dreist g., den ijinus-dreist g., mailh g., c'hwil g., dañvad g., houad g., maout a zen g., hinkin g., ki g., kole g., tad den g., mestr d'ober g., mestr meur g., tarin g., tarinez b. ; 2. [gwashaus] alvokad brezhonek g. - den en deus respont da bep tra g. - par dube g. - brizhouzieg g. [*liester* brizhouziegien] - paotr a oar pet lost en deus ar yar g. - den a zo muioc'h a gahal eget a c'hloan gantañ g. - den a ra muioc'h a voged eget a dan g. - den taer en e gomzoù ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti g. - den re vras e benn evit deskiñ tra g. - den teodet hir ha dornet berr g. - den a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer g. - den a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz) - penn boutouz : bras ar genoù, bihan al lost g. - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan g. - futuer g. - poufer g. - poc'hon g. [*liester* poc'honed] - brogoier g. - brogoler g. - pompader g. - brabañser g. - pezh glorius g. - bugader g. - boufon g. - pabor g. - fougeer g. - brammer g. - braller g. - braller e gloc'h g. - mailhard g. - breser g. - breser kaoc'h g. - kagaler g. - Yann beg-araok g. - fri-furch g. - fri savet g. - sav-e-fri g. [*liester* saverien-o-fri] - feker g. - spered kurius a zen g. - fourdouilh g. - lavarar g. - prezeger daonet g. - Yannig ar mil micher g.

Universalgravitation b. (-) : [fizik] hollgerc'hellerezh g.

Universalien ls. : [preder.] hollegadoù ls., hollerdaladoù ls.

Universalienfrage b. (-) / **Universalienproblem** n. (-s) : [preder.] rendael an hollerdaladoù b., tabut an hollerdaladoù g., rendael an hollegadoù b., tabut an hollegadoù g.

Universalien-Realismus g. (-) : [preder.] beziadelouriezh an hollerdaladoù b., beziadelouriezh an hollegadoù b.

Universalienstreit g. (-s) : [preder.] rendael an hollerdaladoù b., tabut an hollerdaladoù g., rendael an hollegadoù b., tabut an hollegadoù g.

Universalisierung b. (-, -en) : 1. hollvedelaat g., hollvedekaot g. ; 2. hollveziadelaat g., hollveziadekaot g.

Universalismus g. (-s) : 1. [relij.] hollvedelouriezh b. ; 2. [preder.] hollveziadelouriezh b. ; 3. hollvedelezh b., hollvedegezh b. ; [Bro-C'hall] *der republikanische Universalismus*, an hollvedelezh republikan b., diazez kealiadek ar republik kentfaskour napoleonour ar brefeted g.

Universalist g. (-en, -en) : 1. [relij.] hollvedelour g. ; 2. [preder.] hollveziadelour g.

universalistisch ag. : 1. [relij.] hollvedelour ; 2. [preder.] hollveziadelour.

Universalität b. (-) : hollveziadelezh b., hollveziadegezh b. ; *Universalität der Menschenrechte*, hollveziadelezh gwiriou Mab-den b.

Universallexikon n. (-s, -lexika) : geriadur-kelc'h g.

Universalmaschine b. (-, -n) : ijinenn liesimplij b., ijinenn liesarver b.

Universalmittel n. (-s, -) : peurlouzoù g., louzoù mat evit kement seurt kleñved a zo tout g., louzoù hollbare g., louzoù meur g.

Universalprinzip n. (-s) : [gwir] pennaenn hollveziadel b.

Universalquantifikator g. (-s, -en) / **Universalquantor** g. (-s, -en) : [preder.] kementader hollerdalat g., hollerdalader g.

Universalschraubenschlüssel g. (-s, -) : alc'hwez hollimplij g., alc'hwez hollarver g.

Universalsprache b. (-) : 1. yezh hollvedel b. ; 2. [preder.] arouezadur hollvedek g.

Universalvermächtnisnehmer g. (-s, -) : [gwir] laesadour hollek g., laesadour war an holl vadoù g.

Universalzeit b. (-) : [stered.] amzer hollvedel g.

universell ag. : 1. hollveziadel, hollveziadek, hollek ; *die universellen Prinzipien, die universellen Grundsätze*, ar pennaennoù hollveziadel ls. ; *universell und singular zugleich*, war un dro hollveziadel hag unveziadel ; [fizik] *universelle Gravitation*, hollgerc'hellerezh g. ; 2. hollvedel, hollvedek, bedel, ... an hollved ; 3. hollarver ; *universelle Maschine*, ijinenn hollarver b.

universitär ag. : skolveurel, ... skol-veur.

Universität b. (-, -en) : skol-veur b. [*liester* skolioù-meur] ; *auf der Universität*, er skol-veur ; *er kommt frisch von der Universität*, hennezh a zo nevez-deuet er-maez eus ar skol-veur, P. hennezh a zo nevez-difluket eus ar skol-veur.

Universitäts- : ... skol-veur, skolveuriek, skolveurel.

Universitätsabschluss g. (-es, -abschlüsse) : diplom skol-veur g., titl skolveurel g.

Universitätsabsolvent g. (-en, -en) diplomad g. ; *eine frischgebackene Universitätsabsolventin*, un diplomadez nevez-deuet er-maez eus ar Skol-Veur b., P. un diplomadez nevez-difluket eus ar Skol-Veur b.

Universitätsbibliothek b. (-, -en) : levraoueg skol-veur b.

Universitätsgelände n. (-s, -) : kampus g., tachenn skol-veur b.

Universitätsklinik b. (-, -en) / **Universitätsklinikum** n. (-s, -klinika/-kliniken) / **Universitätskrankenhaus** n. (-es, -krankenhäuser) : pennospital skol-veur g., ospital skolveurel g.

Universitätslaufbahn b. (-, -en) : remzad skolveurel g.

Universitätslehrer g. (-s, -) / **Universitätsprofessor** g. (-s, -en) : kelenner skol-veur g., skolveuriad g. [*liester* skolveuriaded, skolveuridi].

Universitätsprofessorin b. (-, -nen) : kelenneres skol-veur b., skolveuriadez b.

Universitätsspital n. (-s, -spitäler) : [Bro-Suis] pennospital skol-veur g., ospital skolveurel g.

Universitätsstadt b. (-, -städte) : kêr skolveurel b.

Universitätsstudium n. (-s, -studien) : studioù skolveurel ls.

Universitätsunterricht g. (-s) / **Universitätswesen** n. (-s) : deskadurezh uhel b., deskadurezh skolveurel b.

Universum n. (-s, -Universen) : 1. hollved g., kosmoz g., an traoù krouet ls. ; 2. [fizik] alvez g. ; 3. [stered.] alvez g. ; *Expansion des Universums*, ec'honidigezh an alvez b. ; 4. [mat.] teskad dave g. ; 5. bed g. ; *das filmische Universum, das fiktive Universum*, bed ar filmoù g. ; *das DC-Universum*, bed ar filmoù eus an ti-embann amerikan DC Comics g. ; *das Paralleluniversum*, ar bed kenstur g.

univok ag. : [preder.] unkemeradek.

Unizität b. (-) : unelezh b. ; *Unizität und Plurizität*, unelezh ha lieselezh.

unkameradschaftlich ag. : digar, disleal, fell.

unkaputtbar ag. : [yezh ar bruderezh] dizistrujus, ... na c'heller ket distruj, ... na c'heller ket breviñ, ... na c'heller ket terriñ, ... na c'heller ket dispenn, ... na c'heller ket dismantrañ, didorrus.

unkastriert ag. : kellek, kalloc'h, anterin, didroc'h.

unkatholisch ag. : digatolik.

Unke b. (-, -n) : 1. [loen.] touseg kof ruz g. [*liester* tousegi kof ruz / touseged kof ruz] ; 2. [dre skeud.] P. hollwashaer g., drougweler g., gwazhweler g., hurenneg g. [*liester* hurrenneien], leñver g., kaner fall g., hoper-noz g., ampech g., labous treut g.

unkeltisch ag. : amgelt, digeltiek.

unken V.gw. (hat geunkt) : diouganañ gwalleurioù, c'hoari e ganer fall, c'hoari e hoper-noz, c'hoari e ampech, loaradañ.

unkenntlich ag. : 1. dianavezadus, dishevelebet ; *sein Gesicht unkenntlich machen*, darguzhat e zremm ; *die Gesichter auf einem Bild unkenntlich machen*, dispisaat dremmoù an dud war ul luc'hskeudenn ; 2. dilennus, dilennadus.

Unkenntlichkeit b. (-) : dianavezadusted b, dianavezaduster g. ; *bis zur Unkenntlichkeit*, betek bezañ dianavezadus, betek bezañ dishevelebet.

Unkenntlichmachung b. (-) : *die Unkenntlichmachung eines Bildteils*, an dispisaat g.

Unkenntnis b. (-) : dianaoudegezh b., dizanaoudegezh b., dic'houzvez g., diouiziegezh b., diveiz g. ; *aus Unkenntnis*, dre zianaoudegezh, dre ziouziegezh, hep gouzout dezhañ ; *er hat es nicht aus Unkenntnis getan*, n'eo ket dre ma ne ouie ket en doa graet an dra-se, n'eo ket dre zianaoudegezh en doa graet kement-se ; *Unkenntnis schützt vor Strafe nicht*, bezañ dianaoudek eus al lezenn ne c'hall ket bezañ abeg a-walc'h evit chom digastiz.

Unkenruf g. (-s, -e) : diogan gwalleurioù g.

unkenterbar ag. : [merdead.] didroc'hliadus, ... na c'hall ket troc'holiañ.

unkeusch ag. : hep mezh na keuz, dizereat, amzereat, amzere, hudur, gadal, gadalus, lous, divezh ken ez eo, hakr, laosk, goann, orgedus.

Unkeuschheit b. (-) : gadalerezh g., hudurniezh b., hudurnez b., likaouerezh g., gadaliezhou ls., loudouriezh b., louterioù ls., hakrder g., hakrder b., orgediz b., pec'hed lous g., pec'hed hudur g., pec'hed vil g., pec'hed mezhus g., pec'hed a loustoni g.

unkindlich ag. : kontrol da emzalc'h ar vugale ; *unkindliches Verhalten*, emzalc'h kontrol da emzalc'h boutin ar vugale g.

unklapperig ag. : distorlok.

unklar ag. : 1. mouk, dispis, amspis, displann, damsklaer, amsklaer, amc'houlou, disklaer, difraezh, diheverz, dihowel, lizennet, dianat ; *ich sehe ihn nur unklar*, dispis e welan anezhañ, mouk e welan anezhañ, brumennek e welan anezhañ ; *ich höre nur unklar, was er sagt*, n'eo ket sklaer pezh a glevan gantañ, ne glevan ket dres pezh a lavar ; *durch die Dunkelheit können wir unklar die Umrisse eines Hauses erkennen*, en deñvalded e tiforc'homp tres lizennet un ti - diforc'hañ a reomp tres un ti, lizennet dindan teñvalijenn an noz ; *unklar werden*, dispisaat, displannaat ; 2. *das Wetter ist unklar*, latarek (brumennek, kudennek, morennnek) eo an amzer, later a zo ganti ; 3. [dre skeud.] *unklare Angelegenheit*, afer amskaer b., afer rouestlet b., afer fuilhet b., afer gwall luziet b., afer gwall gemmesket b., rouestladell b., rouestladenn b., brellad g. ; 4. dianat, diaes da intent, teñval, digomprenadus, digompren, dianav, displann, kudennek, dispis, diasur, koumoulek, lusennek e ster ; *unklare Bedeutung*, ster diasur g. ; *unklarer Text*, pennad-skrid diintent / pennad-skrid diaes da intent (Gregor), pennad-skrid koumoulek g., pennad-skrid digompren g., pennad-skrid diaes da gompren g., pennad-skrid lusennek e ster g., pennad-skrid displann (dispis, kudennek, forc'hellek, amsklaer) g. ; 5. *über etwas (ak.) im Unklaren bleiben*, chom (menel) war varteze (dindan zivin, war var, en arvar, war vordo, en amzivin) a-zivout udb, chom en arvar war udb, bezañ war an arvar ; *über etwas (ak.) im Unklaren sein*, bezañ en arvar a udb, bezañ en arvar a-zivout udb, bezañ en arvar war udb ; *der Ausgang des Krieges bleibt unklar*, koll-gounit e chom ar brezel ; 6. *etwas im Unklaren lassen*, na zisplegañ fraezh e soñj diwar-benn udb, na lavarout e soñj a-zivout udb en un doare sklaer ; *jemanden im Unklaren lassen*, lezel u.b. en arvar, delc'her u.b. e bec'h, lezel u.b. war ur marteze ; 7. *ob ich komme, ist noch unklar*, n'eo ket sur (n'eo ket lavaret) e teuin.

Unklarheit b. (-, -en) : 1. diouer a sklaerder g., teñval g., teñvalder g., teñvalded b., teñvalijenn b., kemmesk g., luzierezh g., forc'hellegezh b., dispisted b., koumoulegezh b. ; 2. diresisted b., dispisted b. ; *über Heines Geburtsdatum herrscht Unklarheit*, ne ouzomp netra distag eus deiziad ganedigezh Heine ; 3. [skrid, komzoù] displanner g., displannad b.

unklassifizierbar ag. : ... na c'heller ket rummañ, anrummadus, direnkadus.

unkleidsam ag. : dijaoj, ... na zere ket, ... na glot ket brav, ... na zegouezh ket brav, ... na ya ket brav, ... na zegouezh ket mat, ... na jaoj ket, ... na ya ket d'u.b., divalav, amzereat, amzere.

unklug ag. : diaviz, diskiant, berr a skiant, diboell, dievezh, direzon, dispered, disperedek, difur ; *das war unklug von dir*, ne oa ket gwall fin ober seurt traoù.

Unklugheit b. (-) : 1. disperedegezh b., diskiantegezh b., diboellegezh b., berrentez spered b. ; 2. diavizded b., diampartiz b., dizampartiz b., dievezh g., dievezhder g., dievezhded b., skañvbennegezh b., skañvadurezh b.

unknarrend ag. : diwigour.

unkollegial ag. : digar, disleal, fell.

unkommunizierbar ag. : 1. ankemennadus, ... na c'heller ket kemenn ; 2. ankehentadus.

Unkommunizierbarkeit b. (-) : 1. ankemennadusted b. ; 2. ankehentadusted b.

unkompliziert ag. : aes, dilu, digudenn, karantezus d'ober gantañ, rez ; *unkomplizierte Leute*, tud n'eus ket a gamambre ganto ls. ; *unkomplizierte Arbeit*, labour rez g.

unkonjugierbar ag. : [yezh.] anargenadus, andisplegadus.

unkontrollierbar ag. : 1. divestroniadus, ... n'eur ket evit e vestroniañ ; 2. diwiriüs, diwiriekaus, ... n'eur ket evit e wiriañ.

unkontrolliert ag. : 1. ... na vez ket gwiriet, ... n'eo ket bet gwiriet ; 2. ... n'eo ket bet reoliet, ... na vez ket reoliet, ... na vez ket mestroniet.

unkonventionell ag. : 1. digustum, divoas, iskis ; *unkonventionell handeln*, ober [udb] enep ar c'hiz, mont a-enep ar c'hiz ; 2. en un doare dichipot, diardoù, distenn, didroidell, diroufenn, dispieg, disgwe, didres, digamambre, diorbid, ... n'eus ket a gamambre gantañ, dichafoul, digompliment, divaniel ; *unkonventionell werden*, diandellat, diardaoiñ ; *hier geht es unkonventionell zu*, amañ n'eus ket a gamambre, amañ ne vez ket graet a gamambre.

unkonvertibel ag. : [moneiz] aneiltaladus.

unkonvertierbar ag. : [moneiz] aneiltaladus.

unkonzentriert ag. : [tud] dievezhiek, dispipet e spered gantañ ; *unkonzentriert werden*, disipañ e spered, leuskel e spered da zivarchiñ, en em zibarfedañ.

unkoordiniert ag. : digenurzh ; *unkoordinierte Bewegungen*, fiñvadennoù digenurzh ls.

unkörperlich ag. : digorf, dizanvezel, ankorfel, speredel.

Unkörperlichkeit b. (-) : digorfelezh b., speredelezh b., dizanvezelezh b., ankorflezh b.

unkorrekt ag. : 1. direizh, fazius ; *grammatisch unkorrekte Sprache*, yezh trefot b. ; *unkorrektter Gebrauch eines Wortes*, drougimplij ur ger g. ; *ein Wort unkorrekt gebrauchen*, drougimplijout ur ger ; 2. dizereat, amzereat, amzere, diajoj, divalav.

Unkorrektheit b. (-) : 1. direizhded b. ; *Unkorrektheit der Sprache*, trefotaj g. ; 2. amzereadegezh b., dizereadegezh b.

Unkosten ls. : mizoù ls., frejoù ls. ; . *die Unkosten tragen (bestreiten)*, für die Unkosten aufkommen, derc'hel ar mizoù en tu diouzh an-unan, ober udb en e vizoù, paeañ ar mizoù, paeañ ar frejoù, lakaat ar mizoù war e gont, herzel ouzh ar mizoù, bezañ ar mizoù en e garg ; . *allgemeine Unkosten*, mizoù hollek ls. ; . *sich an den Unkosten beteiligen, die Unkosten mittragen*, kemer perzh er mizoù, perzhiañ er mizoù ; . *die Unkosten werden von den zwei Partnern je zur Hälfte getragen*, ar mizoù a vez daouhanter etre an daou genlodeg, lakaat a ra an daou genlodeg ar mizoù war zaouhanter, daouhanter eo an daou genlodeg evit ar mizoù, rannet e vez ar mizoù en un doare kevatal etre an daou genlodeg ; . *nach Abzug der Unkosten, abzüglich der Unkosten*, goude diskontañ ar mizoù, goude didennadur ar mizoù, ar mizoù lakaet er-maez ; . *nach Abzug aller Unkosten*, goude dilemel an holl frejoù (an holl vizoù), an holl frejoù (an holl vizoù) lakaet er-maez ; . *auf Unkosten anderer*, diwar goust toudoù all, e mizoù (e gaou, war wall) toudoù all ; . *jemandes Unkosten vergüten*, divizañ u.b., divizaouiñ u.b., difrejañ u.b. ; . *er hat seine Unkosten gedeckt*, paeet eo bet diouzh ar c'hout en deus bet, adkavet en deus arc'hant e vizoù, deuet eo e arc'hant en-dro dezhañ, kempouezet en deus an dispignoù gant ar gounidoù, deuet eo a-benn da skoulmañ e zispignoù ; . *wie hoch sind die Unkosten ?* da begement e sav an dispign ? bete pegeit e ya an dispign ? ; . *dabei sind uns hohe Unkosten entstanden*, kemeret hor boa frejoù bras gant an dra-se, debret hor boa an diaoul hag e bevar gant an dra-se, mizoù bras a oa bet, frejoù bras a oa bet gant an dra-se, ur gwall vazhad e oa bet, kement-se a goustas pikez deomp, kement-se a goustas un dirafson deomp, ker-ruz e oa bet, dreist da ger e oa bet, ker dreist e oa bet, ker-du e oa bet, ruz e oa bet, ker e oa bet evel pebr da veurlarjez, kalz a arc'hant e oa koustet d'hor yalc'h, foetet hor boa arc'hant gant an dra-se, un tamm brav a vizoù a oa kouezhet war hor

yalc'h ; . *sich in Unkosten stürzen*, digeriñ dispignoù, kemer dispign, koustamantiñ, en em goustamantiñ, ober difouliañs, ober dispignoù bras, ober dispignoù divoder, ober dispignoù dijaoj, ober dispignoù foll, ober gwallzispignoù, ober droukzispignoù, kemer frejoù bras, dispign un arc'hant bras, ober un dismantr euzhus a arc'hant, foetañ arc'hant, debriñ an diaoul hag e bevar, en em lakaat e koust hag e mizoù (Gregor) ; . *Unkosten verursachen*, bezañ mizus, bezañ dispignus.

Unkostenbeitrag g. (-s,-beiträge) : perzhiadegezh er frejoù b., perzhiadur er mizoù g.

Unkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] louzoù fall str., fall louzoù str., kozh louzoù str., louzoù str., drouklouzoù str., louzeier fall ls., gagn b., lastez str., stonn str., lorgnez str. ; *ein Unkraut als einzelne Pflanze*, un drouklouzaouenn b., ul lastezenn b., ul lorgnezenn b. ; *das Unkraut ausreißen, das Unkraut bekämpfen, das Unkraut ausrupfen, das Unkraut beseitigen*, lazhañ al louzeier fall, tennañ al louzoù fall, dilouzaouañ an douar, dilastezañ an douar, dizouarañ al louzoù fall, dichaoñ al louzoù fall, diframmañ al louzoù fall diouzh an douar, dilouzaouiñ, lazhañ ar c'hagn ; *Unkraut jäten*, c'hwennat al louzoù, digrakañ al louzoù fall, c'hwennat, ober ur reuziad c'hwennat, dilouzaouañ an douar, diframmañ al louzoù fall diouzh an douar, kravellat an douar ; *Unkraut im Garten jäten*, ober un tamm c'hwenn d'ar jardin, c'hwennat ar jardin ; *ein Beet von Unkraut säubern*, c'hwennat un ervenn, dilouzaouañ un ervenn, dilastezañ un ervenn ; *das Unkraut mit dem Grubber eggen*, diaoulat, distripat ; *das Eggen des Unkrauts mit dem Grubber*, an diaoulat g., an distripat g., an disoulerezh g., an disoulañ g., ar rufanañ g. ; *beim Umgraben wird das Unkraut ins untere Erdreich befördert*, pa vez troet an douar ez a ar mouded d'ar foñs ; *das Unkraut breitet sich aus*, ledañ a ra al louzeier fall ; *das Unkraut überwuchert den Garten, der Garten ist von Unkraut durchwuchert*, gounezet eo al liorz gant al louzeier fall, ac'hubet eo al liorz gant al louzeier fall, al louzoù fall a zo trec'h war bep tra el liorz, mouget eo pep tra el liorz gant al louzoù fall, al louzoù fall o deus trec'het war bep tra el liorz, gronnet eo al liorz gant al louzeier fall, konkedet eo al liorz gant al louzeier fall, beuzet eo al liorz gant al louzeier fall, taget eo al liorz gant al louzeier fall, enkompiet eo al liorz gant al louzeier fall, gwriet eo al liorz gant al louzeier fall, gwriet eo al liorz a louzoù fall, aloubet eo al liorz gant al louzeier fall, al louzoù fall a zo leun al liorz ganto, al liorz a zo louzoù fall tout ; *das gejätete Unkraut*, ar c'hwennadur g., ar c'hwennadoù ls. ; *Unkraut beseitigende Ernte*, eost dilastezañ g. ; *Unkraut verdirbt nicht*, nend eus ket a grev d'ar fall louzoù - al lorgnez n'eus ket a vervel warno - kaer 'vez c'hwennat an douar, al louzeier fall a zistroio (a vo trec'h) atav - an traoù fall eo ar re a ouenn atav ar buanañ - netra nemet c'hwennat hag atav c'hwennat ; [dre skeud.] setu ar glandour o tont war-c'horre - ar fall a c'hounez atav - al louzoù fall a drec'h atav.

Unkrautbekämpfung b. (-) : dilouzaouiñ g.

Unkrautbekämpfungsmittel n. (-s,-) : dilouzaouer g. [*liester dilouzaouerioù*].

Unkrautegge b. (-,-n) : disoulerez b., diaoul g., distriper g., freuzerez douar b., rufanerez b.

unkrautfrei ag. : dilastez, dilouzoù.

Unkrautvernichter g. (-s,-) / **Unkrautvernichtungsmittel** n. (-s,-) : dilouzaouer g. [*liester dilouzaouerioù*].

unkrautvertilgend ag. : ... dilouzaouiñ.

Unkrautvertilgungsmittel n. (-s,-) : dilouzaouer g. [*liester dilouzaouerioù*].

unkristallisierbar ag. : [fizik, kimiezh] anstrinkennus.

unkritisch ag. : divarn ; *unkritisch sein*, bezañ berr a skiant ; *er ist vollkommen unkritisch gewesen*, n'en doa diskouezet tamm skiant varn en dro-se, berrboell e oa bet, ur skiant verr a zen e oa bet en dro-se, hennezh a oa bet berr a spered (e spered, e skiant) en taol-se, sempl ha berrwel e oa bet, ur paotr berrwelet da vat e oa bet neuze.

unkultiviert ag. : dizesk, diseven, amzesk, gros.

Unkultiviertheit b. (-) : difesonded b., disevender g.

unkündbar ag. : didorradus, andastaladus ; *unkündbare Rente*, leve hed buhez g. ; *unkündbare Anleihe*, amprestadenn startaet b., amprestadenn diardaladus b., amprestadenn andastaladus b.

unkundig ag. : 1. ... n'eo ket bet titouret, dic'hourvez, diouziek, dizanaoudek, dianaoudek ; 2. amzesk, dizesk war, diintent (Gregor), divarrek war, dianaoudek eus ; *einer Sprache (gen.) unkundig sein*, bezañ divarrek war ur yezh, bezañ diouziek war ur yezh, na c'houzout ur yezh, bezañ dianaoudek eus ur yezh ; *des Lesens und Schreibens unkundig*, diskol, dizesk.

unkürzbar ag. : dizireadus, andireadus ; [mat.] *unkürzbarer Bruch*, rann andireadus b.

unlängst Adv. : n'eus ket pell 'zo, n'eus ket paot, n'eus ket gwall bell, n'eus ket gwall belloù, n'eus ket pell bras, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, n'eo ket kozh an amzer, n'eus ket pell, ne oa ket pell, dabor, ergentaou, ergentaouik, kentaou, nevez 'zo, a-nevez 'zo, nevezik 'zo, ken un nevez 'zo, n'eus ket pell amzer, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, un tamm 'zo, un tachad 'zo, ur pennad 'zo, en deiz all.

unlauter ag. : 1. dic'hlan, dibur, lous, hudur, hakr ; 2. dizonest, amzere, disleal, dileal, fell, dilañvas, dieeun, dizeeun, kamm, diwir, gweüs, gwidilus, biziez, diahelet, dihentet ; *unlauteres Geschäft*, afer skeudik b., afer buzuilh b. ; *unlauterer Wettbewerb*, kevezerezh disleal g., kevezerezh dilañvas g.

Unlauterkeit b. (-) : dislealded b., dislealder g., diwirionded b., dizonestiz b., dieeundet b., dieeunder g.

unlegierbar ag. : [metalou] digendeuzus.

unleidlich ag. : kasaus, fachus, chifus, ivin, revec'h, dic'houzañvadus.

unlenkbar ag. / **unlenksam** ag. : 1. ansturiadus, diaes da gas, diaes da vleinañ ; 2. disent, disuj, amjestr, amsent, direizh, ristu, tu ebet warnañ, pleg ebet ennañ, dibleg.

unlesbar ag. / **unleserlich** ag. : dilennus, dilennadus, dihelenn ; *ein unleserlicher Brief*, ul lizher na c'haller ket lenn g., ul lizher skrivet fall devet g., ul lizher diskliptet fall g. ; *unleserliche Schrift, unlesbare Handschrift*, skritur dilennus g./b., skritur dihelenn g./b.

Unlesbarkeit b. (-) / **Unleserlichkeit** b. (-) : dilennadusted b., dilennusted b.

unleugbar ag. : dinac'hadus, ... na c'heller ket nac'h, tremen anat, splann, gwirion, re wir ; *ein unleugbarer Beweis*, ur brouenn na c'heller ket nac'h b., ur brouenn anat b., ur brouenn na c'heller ket diarbenn b., ur brouenn wirion b.

Unleugbarkeit b. (-) : anadurezh b., dinac'hadusted b.

unlieb ag. : dispiljus, dihetus, divourrus, hek, hegaz, hegazus, hegas, kazus, kasaus ; *das ist ihm gar nicht unlieb*, ne zisplij ket an dra-se dezhañ tamm ebet, n'eo ket drouk gantañ gwelet an dra-se, kement-se ne ra ket dispiljadur dezhañ, ne zigar ket an dra-se.

unliebenswürdig ag. / **unliebsam** ag. : dispiljus, dihetus, divourrus, dic'hrad, hek, hegaz, hegazus, hegas, kazus, kasaus ; *um kein unliebsames Aufsehen zu provozieren*, betegouzout a zroukskouer.

unlimitiert ag. : divevenn, diharz, anvevenn, didermen, divonn, harz ebet dezhañ ; [yalc'h] *unlimitierter Auftrag*, urzh er gwellañ g., urzh er vevenn wellañ, urzh er priz nevidel.

unliniert ag. : [paper] ... n'eo ket reolenet, ... n'eo ket linennet.

unlöblich ag. : ... n'eo ket meuladus, ... n'eo ket dellezek a veuleudi, dister a-walc'h, divalav a-walc'h.

Unlogik b. (-) : digempoelled b., diheboelled b.

unlogisch ag. : diboell, direizhpoell, digempoell, diheboell.

unlösbar ag. : 1. fuilh-difuilh, diziskoulm, ... n'eo ket diskoulmadus, tremen rouestlet, tremen luziet ; *ein unlösbares Problem*, ur gudenn diziskoulm b. ; *dieses Problem ist unlösbar*, n'eus diskoulm ebet d'ar gudenn-se, n'eus lost ebet d'ar gudenn-se, n'eus ket tu da zirouestañ ar gudenn-se ; 2. [tekn.] ... na c'heller ket distagañ, ... n'eo ket distagadus, ... n'eo ket lem-laka, anhelam.

Unlösbarkeit b. (-) : diziskoulmadusted b., dizirouestladusted b.

unlöslich ag. : 1. [tan] divougus, ... n'eus ket a laz dezhañ, ... na c'heller ket lazhañ, ... na c'heller ket mougañ ; 2. [sec'hed] *ein unlösbarer Durst*, ur sec'hed didorru g., ur sec'hed dirañvet g., ur sec'hed itik g., ur sec'hed n'eus ket a derriñ dezhañ g., ur sec'hed n'eus ket a walc'hañ dezhañ g.

unlöslich ag. : 1. diloezadus, anloeazadus ; 2. [kimiezh] andileizhadus, andileizh ; *unlöslich machen*, andileishaat.

Unlöslichkeit b. (-) : 1. diloezadusted b., anloeazadusted b. ; 2. [kimiezh] andileizhadusted b., andileizhd b.

unlukrativ ag. : difonn, diaskorus, diarc'hantus, displed, displet, displetus, diemsav, dic'hounid, diampled, diampletus, dilañs.

Unlust b. (-) : dic'hout g., diegi b., kerteri b., klouarien b., diaezamant g., lure g., prederi b., damant, dic'hred g., dic'hoantegezh b., displijadur b., dihet g., divourrusted b., malañjer g. ; *Unlust zu etwas verspüren*, kaout dic'hout ag udb, kaout diegi d'udb (d'ober udb, oc'h ober udb), kaout damant d'ober udb (oc'h ober udb), bezañ gwiridik d'ober udb, bezañ e chal (kaout kerteri, kaout lure) d'ober udb, kaout prederi oc'h ober udb, bezañ dic'hoant d'ober udb, karnañ d'ober udb, en em derriñ d'ober udb, bezañ drouk gant an-unan ober udb, bezañ garv gant an-unan ober udb, na gaout lañs d'ober udb, na vezañ lampek evit ober udb, bezañ fae gant an-unan ober udb., bezañ goap gant an-unan ober udb, digareziñ ober udb ; *er ging nur mit großer Unlust in die Schule*, n'en dije ket torret e rañjenn da vont d'ar skol - lure en doa o vont d'ar skol - lure en doa da vont d'ar skol - ne oa ket lampek evit mont d'ar skol - karnañ a rae da vont d'ar skol - en em derriñ a rae da vont d'ar skol - drouk e oa gantañ mont d'ar skol - garv e oa gantañ mont d'ar skol - n'en doa ket lañs da vont d'ar skol - ne oa ket gwall droet da vont d'ar skol - aet e oa d'ar skol evel ur c'hi o vont d'ar groug - diskontant e oa da vont d'ar skol - dic'hoant e oa da vont d'ar skol - gwiridik e oa da vont d'ar skol - ne'z eas ket a galon vat d'ar skol, goular an tamm anezhañ - digareziñ a rae mont d'ar skol - damant en doa o vont d'ar skol - damant en doa da vont d'ar skol ; *er ging nur mit großer Unlust ins Bett*, karnañ a rae da vont d'e wele, drouk e oa gantañ mont d'e wele, garv e oa gantañ mont d'e wele, ne oa ket lampek evit mont d'e wele, n'en doa ket lañs da vont d'e wele, digareziñ a rae mont d'e wele, digareziou a oa gantañ evit pas mont d'e wele, ne oa nemet digareziou gantañ evit pas mont d'e wele, klask a rae digareziou evit pas mont d'e wele.

unlustig ag. : dic'hoantek, dic'hoant, dic'hred, goular, malañjerek ; *er tut es nur unlustig*, ober a ra an dra-se gant dic'hout, ober a ra an dra-se a-rekin (a-vras-kalon, a-geuz-

kalon, etre c'hwek ha c'hwerv, digalon, en daoust dezhañ, a-enep dezhañ), ober a ra an dra-se en desped dezhañ, gwiridik eo d'ober an dra-se, ober a ra an dra-se daoust dezhañ, ober a ra an dra-se en enep dezhañ, ober a ra an dra-se a-enep e c'hoant, diegi en deus oc'h ober (d'ober) an dra-se, e diegi e ra an dra-se, d'e ziegi e ra an dra-se, kerteri (lure) en deus d'ober an dra-se, prederi en deus oc'h ober an dra-se, e chal emañ d'ober an dra-se, karnañ a ra d'ober an dra-se, en em derriñ a ra d'ober an dra-se, drouk eo gantañ ober an dra-se, garv eo gantañ ober an dra-se, n'eo ket lampek evit ober an dra-se, n'en deus ket lañs d'ober an dra-se, digareziñ a ra ober an dra-se, fae eo gantañ ober an dra-se ; *er ging unlustig in die Schule*, n'en dije ket torret e rañjenn da vont d'ar skol - lure en doa o vont d'ar skol - lure en doa da vont d'ar skol - ne oa ket lampek evit mont d'ar skol - karnañ a rae da vont d'ar skol - en em derriñ a rae da vont d'ar skol - drouk e oa gantañ mont d'ar skol - garv e oa gantañ mont d'ar skol - n'en doa ket lañs da vont d'ar skol - ne oa ket gwall droet da vont d'ar skol - aet e oa d'ar skol evel ur c'hi o vont d'ar groug - diskontant e oa da vont d'ar skol - dic'hoant e oa da vont d'ar skol - gwiridik e oa da vont d'ar skol - ne'z eas ket a galon vat d'ar skol, goular an tamm anezhañ - digareziñ a rae mont d'ar skol - damant en doa o vont d'ar skol - damant en doa da vont d'ar skol.

unmachbar ag. : dic'hraus, dic'hreüs.

unmanierlich ag. : diseven, digourtez, digompliment, dizoare, gros, disneuz, difeson, galjor.

unmännlich ag. : 1. pezhell, maouezet, gogez, katellik ; *er tut so richtig unmännlich*, lavaret e vefe graet ez eus ur plac'h anezhañ, kemeret e vefe evit ur plac'h, pebez penn pezhell a wreg anezhañ, un tizhog a zo anezhañ, lallig (lallaig) eo, ur paotr maouezet (ur gatell, ur wreg, ur chuchenn, ur Yann an darzhell, ur Yann Gatell, ur c'hateller, ur Yann-Vari Gogez, ur bolez) a zo anezhañ, doare merc'h a zo warnañ, hennezh n'eo na yar na kilhog, hennezh a zo ur c'hast, ur min gwregel en deus, katelliñ a ra ; 2. ... a zo amzere diouzh ur gwaz, ... a zizere ouzh ur gwaz.

unmaskiert ag. : divaskl.

Unmaß n. (-es) : dreistmuzul g., divuzul g. ; *im Unmaß*, hardizh, evel ober glav, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, war an ampl, amplik, stank evel ar raden, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, ken a findaon, forzh pegement, na pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, gwazh-pegen-gwazh, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, dreistmuzul, betek re, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, dizamant, en un doare dreistmoder, dreist, puilh-ha-puilh, puilh, a-builh, a-fonn, a-flav, a-flechenn, a-grugell, a-niver, a-gorfont, diouzh sour, a-yoc'h, stank, paot, paot-mat, a-forzh, a-leizh, diouzh an druilh, a-druihadoù, a-zruilhadoù, a-zruilh, a-zruilhoù, a-largentez, a-vil-vern, helaezh, gant divoder / hep muzul / hep moder / e fonn / gras Doue / e-leizh / fonnus (Gregor), d'armerzh, da zioueriñ, P. d'ober teil, a-dropiti, a-dorimell.

Unmasse b. (-,-n) : bern g., toullad g., bochad g., maread g., pezh stropad g., troc'had g., braz g., leizh g., klotad g., revriad g. ; *eine Unmasse von ...*, ur paotad a ..., ur fonnder a ..., un afin a ..., un diniver bras a ..., ur bern ... g., ... a-vil-vern, ... puilh-ha-puilh, ... a-builh, ... a-fonn, ... fonnus, ... forzh pegement, ... na pegement, ... e-leizh, ... sof-kont, ... a-foziadoù, ... dreistkont, ... a-dropiti, ... d'ober teil, ... d'armerzh, ... da zioueriñ, ... evel ober glav, ... a-forzh, ... dizamant, ... ken-ha-ken, ... ken-ha-kenañ, ... mui-pegen-mui, ... gwazh-pegen-gwazh, ... gras Doue (Gregor), ... a-leizh, ... diouzh an druilh, ... a-druihadoù, ... a-zruilhadoù, ... a-zruilh, ... a-zruilhoù, ... a-largentez, ... kement ha kement ha ma karer, ...

pezh a garer, ... ken a findaon, ... ken na wic'h, ... da rastellat, ... da reketiñ, ... a-flec'henn, ... a-grugell, ... a-niver, ... a-goñfont, ... diouzh sour, ... a-yoc'h, ... a-flav, P. ... a-dorimell.

unmaßgeblich ag. : dibouez, dister ; *nach meiner unmaßgeblichen Meinung*, kement-se diwar va danvez, e kement ha ma c'hallan gouzout hep bezañ ur mailh war an dachenn, din-me da c'houzout hep bezañ ur mailh war an dachenn (hep bezañ arroutet) ; *deine unmaßgebliche Meinung ist hier nicht gefragt*, serr da c'henoù din gant da alioù sot.

unmäßig ag. : dreistmoder, dreistmuzul, dreistpenn, dreistkont, dreist pep muzul, divoder, hep moder, divuzul, diroll, direizh, dijaoj, direizhet, dreistreizh.

Adv. : dreistmuzul, dizamant, betek re, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, divoder, hep moder, dreistmoder ; *etwas unmäßig verwenden, etwas unmäßig anwenden, etwas unmäßig gebrauchen, etwas unmäßig einsetzen*, reober gant udb, embregañ divoder udb ; *unmäßig essen*, rezebriñ, debriñ en tu-hont da leizh e gof, debriñ betek stambouc'hañ, bountañ re a voued en e vouzelloù, ober re gofad, ober regofadoù, kargañ re e deuren, debriñ dreistkont, debriñ en tu all d'ar pezh a zo dleet, debriñ en tu all d'ar red, debriñ betek re, na ouzout na tailh na bailh e-keñver an debriñ, na ouzout na tailh na bailh en debriñ, na ouzout na tailh na bailh en e zebriñ.

Unmäßigkeit b. (-) : dreistmuzul g., divuzul g., divoderezh g., dirollerezh g., diroll g., direizhamant g., disolañs b. ; *Unmäßigkeit im Essen und Trinken*, lontegezh b., skloufoni b., kloukerezh g., gloutoni b., kofata g., korfata g., an debriñ hag an evañ re.

unmelodisch ag. : diheson ; *falsch und unmelodisch singen*, kanañ evel ur votez faout, kanañ gant ur vouezh kastelodenn, kanañ evel ur gastelodenn, kanañ evel ur gastelodenn faout, kanañ evel faout ur votez.

Unmenge b. (-, -n) : bern g., toullad g., bochad g., maread g., pezh stropad g., troc'had g., braz g., leizh g., mor g., lanvad g., taol bras g., tolp bras g., bolead g., bordilh b., bostad b., afin g., klotad g., kreofennad b., kreofenn b., kudennad b., paotad g., revriad g., randonad g., mil-ha-mil, niver g., gastad b., puilhad g., niver diniverus g. (Gregor) ; *eine Unmenge ...*, ur paotad a ..., ur fonnder a ..., un niver divent a ..., un diniver bras a ..., un afin a ..., ul leizh a ... ; *dieses Haus hat Unmengen Geld verschlungen*, an ti-se a zo aet ur bern arc'hant (na pet gwenneg, na pet) en e gerz, an ti-se en deus lonket ur bern arc'hant ; *er trank Unmengen Bier*, bernioù bier a yae gantañ.

Unmensch g. (-en, -en) : kozh loen g., pezh fall a zen g., tra milliget g., toull visoù g., paotr lavis g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen g., lec'hidenn a zen fall g., gwir hailhon g., hailhon echu g., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den korvigellet e galon a fallagriezh g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr a zo kement si fall 'zo tout ennañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., gast b., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., loustoñ g., euzhden g. [*liester* euzhtud], lampon g., hailhevod g., jalod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., renavi g., maraod g., peñsel fall g., labous treut g., labous kailh, labous kleiz g., stronk labous g., gwall labous g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., poezon g., kalkenn g./b., fallakr g., sac'h malis g., viltañs g.

unmenschlich ag. : 1. digar, dihegar, dishegar, euzhus, divat, kriz, dinatur, fallakr, digernezh, dibalamour, fall, kruel ;

grausamen, unmenschlichen und erniedrigenden Strafen unterworfen werden, gouzañv kastizoù kriz ha didruez ; *das ist doch unmenschlich, was Sie da tun*, n'oc'h ket gwall dener pa rit evel-se ! kruelat oc'h c'hwi ! ; 2. dizenel ; 3. dreistdenel, dreist galloud Mab-den, spontus.

Unmenschlichkeit b. (-) : 1. digarantez b., krizder g., euzhuster g., euzhusted b., kruelder g., kruelled b., gouezoni b., gouezder g., gouezded b., añjornerezh g., rustoni b., fervder g. ; 2. euzhadenn b., taol kriz g. ; 3. dizezezh b.

unmerkbar ag. / **unmerklich** ag. : diverz, diverzadus, diheverz, diverzus, diwel, diwelus, dianat, dizanat, a-sil, a-silik, a-sil-kaer, dre sil, a-sil-da-sil, a-van-da-van.

Unmerklichkeit b. (-) : diheverzded b.

unmessbar ag. : ezbuzul, divuzuliadus, diventadus, ... na c'heller ket muzuliañ.

Unmessbarkeit b. (-) : divuzuliadusted b., diventadusted b.

unmethodisch ag. : fourdouilh, brell, firbouch, dizurzh, digempenn, direizh, forzh penaos, n'eus forzh penaos, forzh peseurt mod, en un doare foutouilhek, bourlik-ha-bourlok.

unmischbar ag. : dihevesk, anvesk.

Unmischbarkeit b. (-) : dihevesked b., anvesked b.

unmissverständlich ag./Adv. : fraezh ha sklaer, spis, groñs, asur, diogelus, diforc'hell, peursklaer, unsteriek, anat, fraezh, sklaer, splann, didroidell, diroufenn, dispieg, disgwe, didres, didortilh, didro, diarvar, diarvarus, just-ha-just, real, rez ; *sich unmissverständlich äußern*, komz didro - komz distag - komz naet-ha-distag - komz kras, naet ha distag - komz fraezh - komz diguzh - komz eeun ha didroell - komz berr ha krenn - komz berr ha groñs - lavaret fraezh ha sklaer e soñj - lavaret groñs e vennozh - lavaret krak e soñj - lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krak-ha-krenn, krenn-ha-krak) - lavaret krenn e soñj - dont didroidell gant an-unan - komz didro-kaer - komz didroidell - komz didortilh - komz dispieg - komz distag - bezañ distlabez da lavaret an traoù - lavaret eeun e soñj - lavaret berr-ha-groñs (berr-ha-krenn, diflatr) e soñj (Gregor) ; *jemandem unmissverständlich antworten*, respont groñs d'u.b.

unmittelbar ag. : ankemennadus, ... na c'heller ket kemenn.

Unmittelbarkeit b. (-) : ankemennadusted g.

unmittelbar ag./Adv. : 1. dihanteradek, dihanterat, dihanterour, dihanterouriek ; *unmittelbare Verwaltung*, mererezh dihanterat g. ; *unmittelbare Demokratie*, demokratelezh dihanteradek b. ; [poelloniezh] *unmittelbare Inferenz*, *unmittelbare Schlussfolgerung*, *unmittelbares Schlussfolgern*, treren dihanteradek g. ; *unmittelbarer Zusammenhang zwischen ...*, keñver eeun etre ... ; 2. [mezeg., preder.] kentizhek ; *unmittelbare Auskultation*, selaouennañ kentizhek g. ; *unmittelbare Erkenntnis*, naderezh g., damgeal g., primveizad g., anaoud nadel g., anaoud kentizhek g., anaoud dihanteradek g. ; [Husserl] *unmittelbare Intuition*, nadiñ kentizhek g. ; [Henri Bergson] *Abhandlung über die unmittelbaren Bewusstseinsstatsachen*, pleustrad a-zivout roadennoù kentizhek an emouezañ g. ; *unmittelbare Ursache*, arbenn kentizhek g. ; 3. nes, tost ; *unmittelbares Bevorstehen*, kevogoster g. ; *die unmittelbaren Nachbarn*, an amezeien dost ls., an amezeien nes ls. ; *mein unmittelbarer Nachbar*, va nes amezeg g. ; *in unmittelbarer Nähe*, tre e-kichen, a-hed taol, e-kichenik, nepell, tostik-tost, tostik-tra, war-hed tost(ik), tost-ha-tost, nes-ha-nes, harz-ouzh-harz, harz-e-harz, harz-ha-harz, a-grenn-dost, dindan an dorn, dindan e zorn, dindan taol e zorn, a-hed dorn, war-hed e vrec'h, damdost da, en amen, war-nes-taol da, nes-bras da, rak-tal da, harp e, a-raz da, raz da ; *es liegt in unmittelbarer Nähe*, war-bouez nebeut ac'hanen emañ, damdost ac'hanen emañ, war-hed nebeut ac'halen emañ, a-grenn-dost ac'hanen emañ, tostik-tra

ac'hanen emañ, tostik-tost ac'hanen emañ ; *in unmittelbarer Nähe des Rathauses*, a-grenn-dost d'an ti-kêr, tostik-tra d'an ti-kêr, tostik-tost d'an ti-kêr ; *unmittelbare Umgebung*, ardro g., avaez g. ; *in der unmittelbaren Umgebung*, en ardro].

Adv. : a-benn, a-benn-kaer, diouzhtu, kerkent, kenkent, rageeun, raktal, kentizh ; **a**) [egor] *unmittelbar vor dem Wald*, nebeut a-raok ar c'hoad ; **b**) [amzer] *unmittelbar bevorstehend*, kevogos g., war-nes taol da zegouezhout, tost da zegouezhout, e-tailh da erruout, o kinnig erruout, darev da c'hoarvezout, darev da erruout, war erruout, war ar bord da erruout, prest da erruout ; *es steht unmittelbar bevor*, emañ war-nes taol da zegouezhout, tost eo da zegouezhout, emañ war ar bord da zegouezhout, emañ e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da erruout, prest eo da erruout, emañ o kinnig erruout, darev eo da c'hoarvezout, darev eo da erruout, emañ war erruout ; *unmittelbar bevorstehender Tod*, marv kevogos g. ; *unmittelbar davor*, *unmittelbar vorher*, *unmittelbar zuvor*, sko a-raok, nebeut a-raok, un nebeud a-raok, un nebeud kent, un nebeud amzer a-raok, un nebeut diagent, nebeut diaraok, un netraig a-raok, ur mannig amzer a-raok ; *unmittelbar vor dem Fest*, sko a-raok ar gouel, nebeut a-raok ar gouel, un nebeud dirak ar gouel, un nebeud a-raok ar gouel, un nebeud kent ar gouel, un nebeud amzer a-raok ar gouel, un dister dra a-raok ar gouel, un disterañ tra a-raok ar gouel, un netraig a-raok ar gouel, ur mannig amzer a-raok ar gouel ; *unmittelbar vor der Entbindung stehen*, bezañ e-tro da c'henel ; *unmittelbar danach*, diouzhtu da c'houde, a-benn goude, a-benn àr-lerc'h, trumm goude, trumm da-c'houde, tamm ebet goude, kerkent (kenkent) goude, kerkent war-lerc'h, kerkent all, raktal goude, ken buan, diouzhtu da c'houde, peuzkerkent, peuzkenkent, prest goude, prestik goude, neuze-souden, souden-goude, nebeut goude, un nebeud goude, un nebeud amzer goude, nebeut a amzer war-lerc'h, damdost goude, damc'houde, dambrest, dambrestik goude, damnes goude, akoubik goude, un tachad goude, berramzer war-lerc'h, un herrad bennak àr-lerc'h, ne voe ket pell an dale, dindan un nebeud amzer, tostik goude, dizale goude, ur pennadig goude, a-barzh nemeur goude, a-benn un nebeut goude, nebeut amzer goude, ur predig goude, un netraig goude, ur mannig amzer goude, ur poulzadig goude ; *unmittelbar nach seinem Erscheinen*, kerkent ha ma teuas er-maez, kerkent ha ma teuio er-maez ; *unmittelbar danach fing die Scheune Feuer*, kerkent war-lerc'h e krogas an tan er c'hrañj ; *fast unmittelbar danach*, *nahezu unmittelbar danach*, peuzkerkent ; **4.** [armerzh] *Anlagegut ohne unmittelbare Rentabilität*, angwerzh g. ; **5.** [stlenn.] *unmittelbare Erfassung*, *unmittelbare Eingabe*, euvriñ rageeun g., bizskriv eeun g.

Unmittelbarkeit b. (-) : **1.** dihanterouriezh b., dihanteradegezh b., eeunded b. ; **2.** kentizhegezh b.

unmöbliert ag. : hep arrebeuri, diwarnis.

unmodern ag. : dic'hizet, dic'hiz, dibaseet, mod kozh, kozhik, a-c'hiz kozh, eus ar c'hiz kozh, giz kozh, aet er-maez eus ar c'hiz, er-maez a c'hiz, blaz ar c'hozh gantañ, blaz ar c'hozh warnañ, diamzeret, diamzeriet, aet kozh, digoulzet, dilerc'het, dispredet, divoaziet, er-maez a voaz, ... na dalvez mui, deuet e traoñ ; *unmodern machen*, dic'hizañ ; *unmodern werden*, dic'hizañ, bezañ graet e reuz, mont da get, mont er-maez, mont ar c'hiz eus an dra-mañ-tra da goll, mont er-maez eus ar c'hiz, mont er-maez a c'hiz, bezañ graet e reuz, dont en traoñ.

unmodisch ag. : er-maez a c'hiz, diamzeret, dic'hiz, dic'hizet, a c'hiz kozh, giz kozh.

unmöglich ag. : **1.** dibosupl, dic'hallus, divezus, dic'hraus, dic'hreüs, P. imposupl ; *das ist unmöglich*, ne c'hall ket bezañ - n'eo ket posupl - n'eo ket kredapl - n'eo ket da grediñ - ne

c'heller ket krediñ ur seurt tra - c'hwistim 'ta, va Doue ! ; *das ist durchaus (ganz, schier, rein) unmöglich*, n'eus na doue na diaoul evit ober an dra-se, an dra-se a zo evel pakañ un taol ru gant ur marc'h marv, dibosupl a-grenn eo, dibosupl penn-da-benn eo, dic'hallus-krenn eo, se a zo ken diaes ha spazhañ melc'hwed, se a zo ken diaes ha derc'hel ur bramm war beg un ibil, se a zo ken diaes ha kargañ dour gant ur bouteg, se a zo ken diaes ha skarzhañ ul lenn gant un hanaf toull, se a zo ken diaes ha tennañ amann eus gouzoug ur c'hi, ne c'hall ket bezañ, n'eus ket moaien, n'eus ket a voaien ; *für Gott ist nichts unmöglich*, n'eus netra re da Zoue ; *nichts ist unmöglich*, n'eus james ebet ; **2.** [mat.] anvezus ; *unmögliches Ereignis*, darvoud anvezus g.

Adv. : *das kann ich unmöglich tun*, dic'hallus eo din ober kement-se, ne c'hallan ket ober kement-se, n'oufen ket ober kement-se ; *die Stadt war unmöglich zu verteidigen*, dizifennus e oa kêr ; *der Saal kann unmöglich so viele Leute aufnehmen*, re vihan eo ar sal diouzh an niver 'zo anezho ; *die Kirche kann unmöglich alle eingetroffenen Pilger verkraften*, re vihan eo an iliz diouzh ar bardonerien ; *ein ausgedorrter Baum kann unmöglich viele Äpfel hervorbringen*, en ur wezenn sec'h n'oufe ket bezañ kalz a avaloù ; *das kriegen wir unmöglich von der Stelle*, ken difiñv eo an dra-se ha porzh ar baradoz, n'eus ket moaien da ziblasañ an dra-se ; *ich kann ihr unmöglich mein ganzes Vertrauen entziehen*, n'on ket gouest da zisfiziout anezhi a-grenn, n'oufen ket disfiziout anezhi a-grenn ; *man kann ihn unmöglich übersehen*, an holl a zo forset da welet anezhañ ; *ich kann Sie diese Woche unmöglich empfangen*, ne vin ket evit ho tegemer er sizhun-mañ ; *P. sich unmöglich ausstaffieren*, en em fagodenñ (Gregor), en em houstañ, en em zic'hizañ, en em c'hitañ, en em wiskañ evel ur forc'h, en em bakañ n'eus forzh penaos, en em bakañ forzh penaos, en em bakañ forzh peseurt mod, lakaat dilhad a ya d'an-unan evel gar ur c'hi en ur sach, goueliañ sant Meurlarjez ouzhpenn ur wech ar bloaz, bezañ ur farsite an doare m'eo gwisket an-unan, en em wiskañ evel ur spontailh brini, en em wiskañ n'eus forzh penaos, en em wiskañ forzh penaos, en em wiskañ forzh peseurt mod, bezañ ur meurlarjez eus an-unan, bezañ ur vaskaradenn eus an-unan, bezañ ur jak eus an-unan ; *er ist ganz unmöglich angezogen*, greiet drol eo, houstet iskis eo, iskis eo an taol anezhañ, gwisket distres eo, gwisket dibalamour eo, gwisket eo evel ur forc'h, ur paotr difurlu (diharak, dijaoj, diskrelo, diskramailh) eo, gwisket dotu eo, gwisket dilokez eo, dilhad mod netra a zo gantañ, dilhad dibalamour a zo gantañ, gwisket-droch eo, gwisket eo evel ur spontailh brini, gwisket eo n'eus forzh penaos, gwisket eo forzh penaos, gwisket eo forzh peseurt mod, meurlarjez a zo gantañ, ur meurlarjez a zo anezhañ, ur vaskaradenn a zo anezhañ, ur jak a zo anezhañ, droukwisket eo gant dilhad mod netra ; *jemanden unmöglich ausstaffieren*, droukwiskañ u.b., fagodenñ u.b., gitañ u.b., houstañ u.b. ; *das kriegen wir unmöglich von der Stelle*, ken difiñv eo an dra-se ha porzh ar baradoz ; *sich unmöglich benehmen*, na gaout alamant ebet, na vezañ alamant ebet d'an-unan, bezañ kasaus-kenañ e zoare, bezañ atav ur reuz en an-unan, bezañ atav o trabasat, bezañ Kerdrubuilh (un tregaser) eus an-unan, bezañ ur fri-butun ; *sich unmöglich machen*, ober buhez (gwall vuhez) d'ar re all, ober e ebeul, na reiñ ur peoc'h, ober darbar d'ar re all, reiñ neud da zirouestlañ, reiñ koad-tro d'ar re all, reiñ dibun d'ar re all, reiñ blev gwenn d'ar re all ; *sie macht sich unmöglich*, honnezh a zo un tourmant bevañ ganti, honnezh a ra he gwalc'h a boan deomp, honnezh a zo ur groaz pounner, honnezh a zo ur gwir bistri, ur pezh hek a zo anezhi, honnezh a zo ur poezon, honnezh a zo diaes-meurbet da gunduiñ, diaes-meurbet eo ober diouti, diaes spontus eo tremen diouti,

honnehz a zo un ifernite bevañ ganti, honnehz a zo ur reuz enni, ur binijenn eo bezañ en he c'hichen, un binijenn eo bevañ ganti, un uz eo bevañ ganti, honnehz a zo un debr-spered, honnehz a zo un ifern a blac'h, ne'm eus ket va bev ganti, ne'm eus ket bihan labour ganti, ur brav n'eo ket bevañ gant honnehz.

Unmöglich(e)s ag.k. : tra dic'hallus d'ober g., tra dibosupl g. ; *Unmögliches leisten*, ober e seizh gwellañ (e wir wellañ, e seizh posupl, diouzh e wellañ, gwellañ ma c'haller), ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e c'halloud, lakaat e holl spi, ober e walc'h, klask e walc'h [ober udb], bale war ar mor, en em aketiñ e pep doare, kas da benn traoù dic'hallus d'ober, tapout al loar gant e zent, pegañ al loar, dont a-benn da laerezh al loar, pakañ ar bleiz gant un taol boned, bale war ar mor ; *von jemandem Unmögliches verlangen*, kas u.b. da foar an diaoul da glask sent da brenañ, goulenn per digant an evlec'h, goulenn kastilhez digant an halegenn, goulenn digant u.b. spazhañ melc'hwed ; *man kann von niemandem Unmögliches verlangen*, Doue ne c'hall reiñ nemet e varadoz, bez ez eus moull da gement tra 'zo, eus sac'h ar glaouer ne zeu ket a draoù gwenn.

Unmöglichkeit b. (-) : dic'hallusted b., dic'halluster g., tra dibosupl g. ; *vor der Unmöglichkeit hält nichts stand*, n'eus ket tu da dennañ amann eus gouzoug ur c'hi, lezel a ranker da ober ar pezh n'eus den evit miret ; *das ist doch kein Ding der Unmöglichkeit !* n'eo ket un dra dic'hallus d'ober ! graet e c'hall bezañ ! tu 'zo d'en ober !

Unmoral b. (-) : divuhezegezh b., dizonestiz b., direoliezh b., ambuhezoniezh b., enepdivezegezh b.

unmoralisch ag. : enepdivezek, divuhezegel, ambuhezoniek, direol, dizereat, amzereat, amzere, dizonest, mezhus, divat, lous, hudur, diahelet, lor, direizh, direol ; *unmoralischer Lebenswandel*, *unmoralische Lebensführung*, gwallgundu b., gwallvuhez b., droukvuhez b., buhez direol b., buhez dirollet b., buhez diroll b., buhez direizh b., buhez diboellet b., buhez digempenn b., buhez dizordren b., buhez fall b., buhez diroll ha didailh b., doug divuzul da laouenaat ar galon g., ebatoù dizurzh ls., valigantiz b., doareoù re zieub ls., doareoù re libr ls., lor vuhez b., buhez lor b., diroll g., dirollerezh g., dirollamant g., direizh g./b., bordelerezh g., dizurzh g., gastaouerezh g., gasterezh g., oriadezh b., pailhardiezh b., reilhenn b., riboderezh g., roulerezh g., bambocherezh g., buhez digempenn b., frankizoù boufon ls., plijadurezhioù orgedus ls., riblerezh g., follentezioù ls., follezh b., gadalezh b., gadaliezh b. ; *sein unmoralischer Lebenswandel ist allgemein bekannt*, gouzout a ra an holl ez eo un den divalav, e lor vuhez (e vuhez lor, e vuhez direol) a zo anavezet gant an holl ; *dieses unmoralische Buch gehört ins Feuer*, ra yelo al levr lous-se en tan, ra yelo al levr lor-se en tan, ra yelo al levr hudur-se e poultr hag e ludu, ra vezo graet tan gant al levr hudur-se.

unmotiviert ag. : 1. diabeg, digantabeg, diratozh, hep reizh nag abeg, disol ; *unmotiviertes Verbrechen*, torfed disol g., torfed digantabeg g. ; 2. dilusked ; *unmotivierter Schüler*, skoliad dilusked g.

Unmotiviertheit b. (-) : disolded b., digantabeg g.

unmündig ag. : dindan oad, dindan an oad, dindan e dud, minor ; [gwir, Bro-Aostria] *sexueller Missbrauch von Unmündigen*, filenerezh minor g. ; *Unmündige sexuell missbrauchen*, fileniñ bugale, fileniñ minored.

Unmündigkeit b. (-) : [gwir] minorelezh b., basoad g.

unmusikalisch ag. : dic'houest da dañva ar sonerezh, serret e skouarn hag e spered d'ar sonerezh.

Unmusikalität b. (-) : dic'houested da dañva ar sonerezh b.

Unmut g. (-s) : gwallimor b., rec'h g., malañjer g., displijadur b., moulbennerezh g., mouzherezh g., fioun g., kinte g., razailh g., bolontez fall b., beunegezh b., echeve g., amlaouenidigezh b. ; *der Unmut gegen die Regierung nimmt zu*, war-gresk e ya ar mouzherezh a-enep ar gouarnamant.

unmutig ag. : rec'het, moulbennek, mousklennek, imoret fall, gwallimoret, en imor fall, echeve, en e loariad, aoz fall ennañ, loariet, malañjerek, ginet, treuflez, mouzhet, beunek, amlaouen, troet fall, troet fall ar bramm en e gof, ur bramm a-dreuz gantañ en e gof, war e du fall ; *er ist unmutig*, en e benn fall emañ, emañ e benn e gin, n'eo ket flour gantañ hiziv, troet fall eo, hennezh 'zo troet fall ar bramm en e gof, ur bramm a-dreuz a zo gantañ en e gof, imoret fall eo, gwallimoret eo, en imor fall emañ, loariet eo, en e loariad emañ, bout ez eus kogus ar an heol, war e du fall emañ, aoz fall a zo ennañ, o c'hoefiñ emañ, koefvet eo e boch, kintoù a zo ennañ, n'emañ ket war e du, brizh eo, a dro fall emañ, n'emañ ket e holl voc'higoù er gêr gantañ, n'emañ ket e saout er gêr, n'emañ ket e voc'h er gêr, n'emañ ket e vuoc'h vrizh er gêr, kollet en deus e vuoc'h vihan pik du, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ, n'eo ket brav kaozeal ouzh e visaj hiziv, emañ e roched e gwask e revr, emañ e leue a-dreuz gantañ, aet eo e leue a-dreuz gantañ, emañ e leue a-dreuz en e gof, emañ e leue a-dreuz ennañ, fas rous a zo outañ, aoz fall a zo ennañ, kamm eo e vlevenn, n'eo ket eeun e vouroun, n'eo ket plaen e bastell war e revr, treuflez eo, trenk eo e valadenn, trenket eo e valadenn, deuet eo e laezh da drenkañ, e gwad porc'hell emañ, tev eo e vourrennoù, n'eo ket eeun e vourroù, rekin eo, n'emañ ket en e charreoù, mouzhet eo, emañ o vouzhañ ; *sie ist unmutig*, n'eo ket eeun he mouroù, en he fenn fall emañ, emañ he fenn e gin, n'eo ket flour ganti hiziv.

unnachahmlich ag. : ... n'oufed ket drevezañ.

unnachgiebig ag. : dibleg, diblegus, digeflusk, start, tenn, diaes, reutvred, reutvredek, reut, reut da blegañ, aheurtet, amjestr, gourt, diaes ober outañ, rust, diramailh, pleg ebet ennañ, tu ebet warnañ, sonn en e sav ; *er ist unnachgiebig*, un den start eo, dibleg eo, aheurtet eo, n'eus pleg ebet ennañ, un den krenn-ha-krak a zo anezhañ, un den krak-ha-krenn a zo anezhañ, ne bleg james, ne'z pezh ket rezon gantañ james, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, hennezh a zo un den diaes ober outañ, hennezh a zo ur paotr reut, hennezh a zo rust ha didruez, ur paotr diramailh a zo anezhañ, hennezh a zo sonn en e sav.

Unnachgiebigkeit b. (-) : diblegusted b., dibleg g., dihabaskted b., dihabaskter g., reutvredegezh b.

unnachsichtig ag. : strizh, dizamant, didrugar, didrugarezus, didruez, dibardon, dibleg, kruek, start, digoant, digar, dihegar, dibalamour.

Adv. : dizamant, strizh.

Unnachsichtigkeit b. (-) : strizher g., strizhded b., garvder g., rustoni b., didruez g./b., kruekder g., kruekded b., starter g., started b., diblegusted b., dibleg g.

unnahbar ag. : didostaus, diziraezus, dizarempredus, dreistdiraez, dreist diraez, ... na c'heller ket diraez, rok, dichek, uhel, bras, otus ; *er ist unnahbar*, n'eus ket tu da dostaat outañ, ned eus ket a dostaat dezhañ, un darempred diaes a zen eo.

Unnahbarkeit b. (-) : dreistdiraez g., didostausted b., diziraezusted b., dizarempredusted b., rogentez b., rogoni b., randon g.

unnahrhaft ag. : [boued] blin, blank, difonn.

unnational ag. : divroadel.

Unnatur b. (-) : 1. tra dinatur g., tra fall g. ; 2. ardaouelezh b., faosted b.

unnatürlich ag. : 1. afetet, gaolek, orbidus, fesonius, kontenafsus, faos, ardouüs, ardaouel, amnaturel ; 2. dinatur, direizh, fall ; *unnatürliche Genüsse*, falsplijadurezhioù ls., plijadurezhioù dinatur ls., plijadurezhioù fall ls.

Unnatürlichkeit b. (-) : afeterezh g., perzh bezañ ardaouel g., ardaouelezh b., perzh bezañ faos g., faosted b., perzh bezañ dinatur g., neuizioù ls., kamambre g., ardoù ls., geizoù ls., orbidoù ls.

unnennbar ag. : dilavarus, dilavaradus, anlavaradus, dreistlavar, aneztaoladus, anezgeriadus, ... na c'heller ket envel, ... na c'heller ket eztaoliñ, ... na c'heller ket ezgeriañ, ... na c'heller ket lavaret, ... n'eus anv ebet dezhañ.

unnormal ag. : direizh, amreizh, ezreol.

unnötig ag. : diret, dreistezhomm, diezhomm, didalvoud ; *unnötige Arbeit*, labour aner g., labour wenn g., labour ven g., poan gollet b., strivoù aner ls. ; *sie Kompliziert die Dinge unnötig*, *sie erschwert sich unnötig die Arbeit*, klask a ra tro da ziverrañ, ober a ra ul luz evit kas he labour da benn, emañ o klask tro da ziverrañ, emañ o klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, emañ o klask treiñ an avel diwar-bouez ur sugell, emañ o klask treiñ an avel diwar-bouez ur gordenn, emañ o klask diaesterioù el lec'h ma n'eus ket anezho, emañ o klask luziadennoù, emañ o spazhañ laou, emañ o klask pemp troad d'ar maout ; *unnötig machen*, didalvoudiñ ; *wir verbrauchen unnötig zu viel davon*, ober a reomp diskempenn war an dra-se ; *sich unnötig Sorgen machen*, bezañ nec'hañset gant ket, kemer merfeti, trikamardiñ e voulienn evit ket ha netra, ober biloù evit netra.

unnötigerweise Adv. : diezhomm, gant ket, evit netra, evit ket ha netra, hep redi.

Unnötigkeit b. (-) : diezhomm g., didalvoud g., didalvoudegezh b.

unnütz ag. : aner, didalvoud, didalvez, ven, dreistezhomm, diezhomm, ... n'eus ket ezhomm anezhañ, toull, goull, null ; *sich (dat.) eine unnütze Reise ersparen*, bezañ kuit d'ober ur veaj c'houllo ; *das ist ganz unnütz*, se ne dalvez netra, se ne dalvez da get, se n'eo mat da netra, se ne dalvez ket un hollvad, kement-se ne servij da netra, kement-se ne servij da vann ebet, n'eus netra a vat da dennañ eus kement-se, kement-se n'eo mat da vann, didalvez eo an dra-se, didalvoud eo an dra-se penn-da-benn, kement-se ne zegas netra vat ebet, kement-se ne zegas mann vat ebet, ne c'haller ober na sec'h na glas gant an dra-se, gant an dra-se ne c'haller ober na bleud na brenn, kement-se ne dalvez ket ur bilhenn, kement-se ne dalvez ket, n'eus talvoudegezh ebet gant an dra-se, an traoù-se ne reont splot ebet ; *unnütze Arbeit*, labour aner g., labour diwar goll g., labour wenn g., labour ven g., labour null g., kac'herezh g. ; *unnützes Begehren*, rekedoù graet en aner (ez ven) ls., rekedoù ven ls., rekedoù evit kaout nebeut a dra ls., rekedoù evit kaout ken nebeut all ls., rekedoù evit kaout mibiliajoù ls. ; *er ist nur ein unnützer Esser*, ne c'hounez ket e zour zoken, ur c'holl-e-voued g. (ur c'hac'h-moudenn, ur c'holl-bara, ur c'holl-boued, ur c'holl-e-vara, ul laer-e-vara, ul laer-e-voued, ul laer-e-amzer) a zo anezhañ, hennezh a zo kreñvoc'h war an debriñ eget war al labour, hennezh a zo gwelloc'h da debriñ eget da labourat ; *man wirft mir vor, ein unnützer Esser zu sein*, rebech a reer din ar bara a zeban ; *wir füttern so viele unnütze Esser*, lardezañ a reomp kement a grabanoù didalvez ; *sich unnütz Sorgen machen*, bezañ nec'hañset gant ket, kemer merfeti, trikamardiñ e voulienn evit ket ha netra, ober biloù evit netra.

unnützerweise Adv. : en aner, ez ven, evit netra.

UNO b. (-) : [berradur evit **United Nations Organization**] aozadur ar broadoù unanet g. ; *die UNO*, ABU g.

UNO-Friedenstruppen ls. : [istor] tokarnoù glas ls.

unordentlich ag./Adv. : disparbuih, diskramailh, digempenn, diskempenn, foutouilhek, difarle, distruj, difurlu, dibalamour, chelgenn dezhañ, diskrelu, diharak, dijaoj, dispak, chelgenn, dizordren, dizordrenet, dizordret, dizurzh, flav, fourdouilh, strouilh, didres, distumm, diginkl, direizh, distern ; *er ist unordentlich*, disparbuih eo, n'eo ket klenk war e draoù, n'eo ket kempenn war e draoù, digempenn (diskempenn) eo war e draoù, distruj eo, diskramailh eo, difarle eo, diroll eo, ur paotr fourdouilh eo ; *er ist unordentlich gekleidet*, un den strujet fall eo, hennezh a zo distumm, hennezh a zo ur struj warnañ, chelgenn eo dezhañ, ur strouilh a zo anezhañ, gwisket eo digempenn, gwisket dibalamour eo, gwisket dilokez eo, gwisket dotu eo, gwisket eo evel ur forc'h, dilhad mod netra a zo gantañ, dilhad dibalamour a zo gantañ, diskempenn eo war e zilh, e wiskamantoù a zo diginkl, gwisket eo n'eus forzh penaos, gwisket eo forzh penaos, gwisket eo forzh peseurt mod.

Unordentlichkeit b. (-) : diouer a urzh g., dizurzh g., digempenn g., digempennadurezh b.

Unordnung b. (-) : 1. mesk g., meskadeg b., reuz g., dizurzh g., keusteuenn b., digempenn g., digempennadurezh b., fuilh g., fuilhadeg b., strafuilh g., stlabez g., direizhamant g., disolañs b., lapas g., fourdouilh g., luziatez b., luziadeg b., rouestl g., rouestlad g., rouestladell b., rouestladenn b., teil g., tamm brav a flav-flav hag a vesk g., kemmesk g., peñse g., stalabarn g., kabioteñn b., distalac'h g., kleubeuenn b., kejmoteñn b. ; *bei ihm herrscht Unordnung*, difurlu eo an traoù en e di, diskrelu eo an traoù en e di, diskempenn eo war-dro e zi, lezel a ra e ti diskempenn, n'eo ket klenk war e draoù, a-bempoù e vez an traoù gantañ en e di, n'eo ket kempenn war e draoù, digempenn eo war e draoù, diskempenn eo war e draoù, diabarzh e di a zo strujet fall, n'eus tamm urzh ebet en e di, distruj eo diabarzh e di, a-stlabez (strewet a-drak, a-bempoù, a-borc'hell, a-benn-porc'hell, en dizurzh, a-strum, a-stribouilh-strabouilh) e vez an traoù en e di, e di a zo arigrap, a-dreuz-fuilh emañ an traoù en e di, digabestr eo an traoù en e di, emañ o chom e Kerdrabas, emañ o chom e Kerflav, pebezh keusteuenn en e di ! pebezh kabioteñn gantañ ! en diroll e vez pep tra en e di, dirollet eo pep tra en e di ; *bei ihm herrscht Unordnung und alles starrt vor Schmutz*, pep tra 'zo a-borc'hell en e di, pep tra 'zo a-benn-porc'hell en e di, a-borc'hell emañ an traoù en e di, a-benn-porc'hell emañ an traoù en e di ; *alles in Unordnung bringen*, brellañ an traoù, ober gardenn, gardennañ, gardennañ pep tra, ober ur gabioteñn, dispac'hañ pep tra, daoubenniñ pep tra, ober teil, disparbuihañ pep tra, fourdouilhañ an traoù, lakaat pep tra a-stribouilh-strabouilh, lakaat an dindan war-varr, lakaat an traoù bep eil penn, eilpennañ an ti, direnkañ pep tra, diandellañ an traoù, diskempenn an traoù, lakaat an traoù a-dreuz-fuilh, lakaat freuz, lakaat an traoù a-bempoù, lakaat an traoù a-stlabez, strewañ an traoù a-drak, lakaat pep tra en dizurzh, direnkañ pep tra, direizhañ pep tra, dizurzhiañ pep tra, tanfoestrañ (tanfoeltrañ, didanfoeltrañ, difoeltrañ, foeltrañ) pep tra, lakaat pep tra en diroll, dirollañ pep tra, lakaat pep tra penn evit penn ; *in Unordnung geraten (kommen)*, dont dizurzh (reuz) en dra-mañ-tra, dont da vezañ digempenn (dizurzh), diroudañ (Gregor), direizhañ ; *ihre Kleider waren in Unordnung geraten*, disparbuihet e oa he dilhad war he zro ; [merdead.] *die Segel waren zerrissen und die Takelage in Unordnung*, fardaj ha gouelioù a oa en istribilh ; 2. [polit.] reuz g., freuz g., dizurzh g., dizurzhioù ls., dispac'h g., direizh g./b., direizhamant g., diveli g./b. ; *in der Stadt herrschte eine völlige Unordnung*, ne oa nemet reuz e kêr ; 3. P. reustladenn b., reustl g., rouestl g.,

rouestlad g., rouestladeg b., rouestladenn b., luziadeg b., luziadell b., luziadenn b., luziatez b., luz g. ; **4.** [fizik] *molekulare Unordnung*, reustl molekulen g.

unorganisch ag. : divuhez, anvevel.

unorganisiert ag. : **1.** diframm, anaozet, distern, fourdouilh, direizh, diroll, forzh penaos, n'eus forzh penaos, forzh peseurt mod, en un doare foutouilhek, bourlik-ha-bourlok ; **2.** *gewerkschaftlich unorganisierter Arbeiter*, micherour n'eo ezel eus sindikad ebet g., micherour n'eo ezel eus c'hweluniad ebet g.

unorthodox ag. : kontrol d'an ortodoksiezh, kontrol d'ar reizhkelenneriezh, kontrol d'ar reizhkredenn.

unpaar ag. : **1.** ampar, dispar, a bep foar, parez ebet dezhañ, dibarezet ; **2.** [niveroù] ampar.

unpaargerippt ag. : [louza.] amparritennek.

unpaargefiedert ag. : [louza.] amparstuchiek.

Unpaarhufer g. (-s,-) : [loen.] amparvizeg g. [*liester* amparvizeien], loen amparvizek g.

unpaarig ag. : **1.** ampar, dispar, dibar, a bep foar, parez ebet dezhañ, dibarezet ; [loen.] *unpaarige Flossen*, angelloù ampar ls. ; **2.** [niveroù] gant niveroù ampar.

Unpaarigkeit b. (-) : amparded b.

unpaarsilbig ag. : [yezh.] amparsilabennek.

Unpaarzeher g. (-s,-) : [loen.] amparvizeg g. [*liester* amparvizeien], loen amparvizek g.

unpädagogisch ag. : ... a ya a-enep reolennoù ar gelenouriezh.

unparteilich ag. / **unparteiisch** ag. : neptu, didu, diduek, diuntu, diuntuek, hep doug na dizoug, dilaziek, reizh.

Unparteiische(r) ag.k. g./b. : **1.** den neptu (didu, diduek, diuntu, diuntuek, hep doug na dizoug) g. ; **2.** [sport] *der Unparteiische*, an tredeog g.

Unparteilichkeit b. (-) : diduegezh b., diuntuegezh b., diuntu g., dizoug g., neptuegezh b., dilaziegezh b.

unpass Adv. : [dispredet] en digoulz, digoulzik, d'ur c'houlz dibred, divare, dibropoz, er-maez a goulz, er-maez a bred, kent an amzer, e gwall amzer, e poent fall ; *unpass kommen*, kouezhañ paour, dont en digoulz, dont divare, dont d'ur c'houlz dibred, dont e gwall amzer, dont e poent fall, erruout digoulzik ; *das kommt mir unpass*, n'eo ket da ganin, ne zere ket din, ne ra ket va jeu, ne ra ket va zraoù, ne ra ket va zreuz, ne zegouezh ket mat din, ne zere ket ouzhin.

unpassend ag. : **1.** dijaaj, ... na zere ket, ... a zijaoj, amzere, dibarezet, forzh petra, n'eus forzh petra ; *unpassend angezogene Frau*, maouez dijaaj b., maouez gwisket n'eus forzh penaos b., maouez gwisket forzh penaos b., loukezenn b., stramm g. ; **2.** amzereat, dizereat, amzere, dizoare, distres ; *unpassende Worte*, gerioù dizampart ls. ; **3.** dibred, divare, digoulz, en digoulz, d'ur c'houlz dibred, e gwall amzer, e poent fall, digoulzik, dibropoz, er-maez a goulz, er-maez a bred ; *unpassender Zeitpunkt*, dibred g., digoulz g. ; *zu unpassender Stunde kommen*, dont en digoulz ; *das kommt jetzt unpassend*, degouezhout fall a ra, en em gavout a ra fall, kouezhañ paour a ra.

unpassierbar ag. : diergerzhus, dizarempredus, didreuz, didreuzus, didreuzadus, didreizhus, ... n'eus ket a dreuz dezhañ.

unpässiglich ag. : diaes, kinglañv, damglañv, gouglañv, peuzklañv, dihet, klañv-diglañv, klañv-diaes, kozh-fall, kozh klañv, brizh klañv, morglañv, gweget, un tammig klañv, fall e gorf, distreset e gorf, dic'hraet, barbouellet ; *ich fühle mich unpässiglich*, diaes eo din, diaes on, klañv-diaes emañ, kozh-fall emañ, gweget on, kinglañv (damglañv, peuzklañv, barbouellet) on, ne ya ket mat ganin, n'emaon ket war va zu, klañv-diglañv

on, dihet on, kozh klañv on, n'emaon ket mat em c'hroc'henn, korf fall am eus, n'emaon ket mat, gant ar ginglañv emañ ; *sie fühlt sich unpässiglich*, morennoù he deus ; *wenn sie sich unpässiglich fühlte*, pa ne veze ket a-walc'h war he zu ; *ich esse keine Krabben* : *ich fühle mich unpässiglich danach*, me ne zebren ket a granked : sammet e vezan war o lerc'h (diaes e vezan goude, diaezet e vezan goude, barbouellet e vezañ goude, ne vezan ket mat goude, dont a reont da neuñviñ war va c'halon goude, va lakaat a reont dihet, va lakaat a reont diaes, en em gavout a ran klañv-diaes goude).

Unpässlichkeit b. (-) : damgleñved g., fallaenn b., diaezamant g., diaez g., diaezad g., morglañvadenn b., morgleñved g., brizhkleñved g., kinglañv b., morennoù ls.

unpatriotisch ag. : enepbrogar.

unperiodisch ag. : amvareadek.

unpersönlich ag. : **1.** dibersonel ; *unpersönlicher Brief*, lizher dibersonel g. ; *unpersönlich werden*, dibersonelaat ; **2.** yen, digas, digaz, diseblant ; **3.** [yezh.] dibersonel, dic'hour ; *unpersönliches Verb*, verb dibersonel g., verb dic'hour g.

Unpersönlichkeit b. (-) : dibersonelezh b.

unpfändbar ag. : **1.** [gwir] ansezizadus, ... na c'heller ket sezizañ, diseziz, dizalc'hus ; **2.** ... na c'hall ket bezañ roet da ouestl, ... na c'hall ket bezañ roet e gouestl.

Unpfändbarkeit b. (-) : [gwir] ansezizadusted b.

unpolar ag. : [kimiezh] anvleinel ; *unpolares Ende*, penn anvleinel g.

unpoliert ag. : **1.** dilufr, dilevn, rust, ruskek, garv ; **2.** [dre skeud.] difeson, dizoare, rust, diseven, disneuz, gros.

unpolitisch ag. : ... n'eo ket troet gant ar politikerezh, na ruz na gwenn, dibolitikel.

unpopulär ag. : brud fall dezhañ, brudet fall, displejus d'an holl, amvrudet, ampoblek.

Unpopularität b. (-) : ampoblegezh b.

unpraktisch ag. : **1.** diakuit, dornet fall, distu, didu, loaiek, dizampart, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, glaouch, mat da vont da gaoc'ha gant ur gordenn, pounner e vodoù ober, heut, loerek, divalav, disneuz d'ober udb, treuzek ; *er ist völlig unpraktisch*, n'eus divreilh ebet dezhañ, n'eus digaot ebet dezhañ ; **2.** diaes ober gantañ, bouc'hus, teuk, anhedenn, anhebleustr.

unpräzisions ag. : dilorc'h.

unpräzise ag. / **unpräzise** ag. : diresis, dispis, displann, amresis, amspis ; *unpräzise werden*, diresisaat, dispisaat, displannaat ; *unpräzise Zahlen*, sifroù diwar-dro ls.

unproblematisch ag. : digudenn, dilu, karantezus d'ober.

unproduktiv ag. : difrouezhus, difonn, dilañs, digorvo, digenderc'h, laosk, marv ; *unproduktive Geldanlage*, postadur andedaol g., postadur laosk g., postadur marv g. ; *unproduktives Geld*, arc'hant sec'h g., arc'hant louedet g., arc'hant laosk g., kevala andedaol g. ; *Geld unproduktiv lassen*, lezel arc'hant da louediñ, leuskel arc'hant da verglañ ; [arc'hant] *unproduktiv bleiben*, chom da louediñ, chom da verglañ, chom digorvo.

unproportioniert ag. : digevatal, digempouez.

unpünktlich ag. : diwezhat, dale gantañ, gant dale, andik.

Unpünktlichkeit b. (-) : dale g., dilerc'h g., andikdet b.

unqualifizierbar ag. : [emzalc'h] dizoare, ... na c'heller ket doareañ gant ar fall ez eo.

unqualifiziert ag. : **1.** *ich bin dafür unqualifiziert*, kement-se n'emañ ket em c'harg, n'em eus ket an emell war an dra-se, an dra-se n'eo ket diouzh va micher, n'emañ ket an dra-se em emell (em dalc'h), n'em eus netra da welet eno, an dra-se n'eo ket eus va gwir, an dra-se n'eo ket eus va micher, n'em eus beli ebet war gement-se ; **2.** arvarus, diasur, disur.

unquietschig ag. : diwigour.

unrasiert ag. : ur barv garv gantañ, ur barv rust gantañ.

Unrast b. (-) : 1. birvilh g., difretezh g., berv g., monedone g., mesk g., meskadeg b., an hej hag ar prez, lavig g., ar c'has-digas g., fourgas g., kabal b., fifil g., al loc'h hag ar morloc'h g., firbouch g., dever g., charre g., bec'h g. ; 2. nec'h g., enkreiz g., chal g., trubuilh g./b., strafuilh g., maritell b., trabas g., tregas g., trevell g., bec'h g.

Unrat g. (-s) : 1. fank g., kailhar g., kramenn b., loustoni b., loustaj g., dic'haolaj g., lousteri b., loudouriezh b., lousnez b., stronk g., stroan g., strod g., strodenn b., taras g., karasenn b., mardoiz g., mailhemouzenn b., lastez str., karzh str., karzhioù ls., karzhadenn b., karzhien g., lapas g., lorgnez str., goannaj g., kaoc'haj g., moc'haj g., hoc'haj g., strogellaj g., hudurez b., hudurnaj g., hudurnez b., kaoc'h g., viltañs g., stlabez g., strouilh g., brenn str., fagn str. ; *ein Stück Unrat*, ul lastezenn b., ul lorgnezenn b. ; *den Unrat beseitigen*, dilastezañ, difagnañ ; 2. P. *Unrat wittern*, santout ez eo toull ar billig tu pe du, santout emañ e doaz e go, santout peseurt c'hoari zo en hent.

unrationell ag. : anpoellel, anpoellek, enepoell, direzon, diheboell.

unrätlig ag. / **unratsam** ag. : divat, diaviz, amzereat, amzere, dizereat.

Unratsamkeit b. (-) : diavizded b.

unrealistisch ag. : diveziadek.

unrecht ag. : 1. fall ; *den unrecchten Schlüssel nehmen*, kemer an alc'hwez fall ; *in unrechte Hände fallen*, kouezhañ etre daouarn fall, kouezhañ en un toull fall ; *etwas ist ihm in die unrechte Kehle gekommen*, aet ez eus un tamm boued en e doull kontrol (en e doull enep), aet ez eus udb en e doull gaou ; *das hast du am unrecchten Ort angebracht*, ne oa ket al lec'h reizh evit lavaret seurt traoù, staget ez poa da varc'h ouzh ur ruilhenn fall ; *an den Unrecchten kommen (geraten)*, c'hwitañ war an den mat, c'hwitañ war an den a glasker gwelet, na gavout an den a vefe diouzh an-unan (an den reizh, an hini a glasker), degouezhout gant an hini n'eo ket dleet.

2. dibred, divare, digoulz, en digoulz, d'ur c'houlz dibred, e gwall amzer, e poent fall, digoulzik, er-maez a goulz, er-maez a bred, kent an amzer, e gwall amzer ; *zur unrecchten Stunde*, da un eur n'ez eo ket dleet (Gregor), en digoulz, e gwall amzer, e poent fall ; *komme ich unrecht ?* ha direnkañ a ran ac'hanoc'h ? ; *Sie kommen unrecht*, degouezhout fall a rit, digoulzik e tegouezhit, kouezhañ paour a rit, dont a rit e poent fall.

3. direizh, disleal, enepreizh, diwir, diwirion, dizeeun, dreistreizh ; *unrecht haben*, bezañ en e c'haou (er gaou, ar gaou gant an-unan), faziñ ; *da hast du unrecht (daran) getan*, pec'hed (fallentez) e oa ober kement-se, vil eo ar pezh ac'h peus graet, te ac'h peus bet pec'hed marvel oc'h ober an dra-se, gwallc'hraet ac'h peus bet oc'h ober an dra-se ; *jemandem unrecht geben*, lakaat u.b. e gaou, teurel ar gaou war u.b., teurel gaou war u.b. ; *jemandem unrecht tun*, ober gaou ouzh u.b., gaouiñ u.b., gaouiañ u.b., gaouiñ ouzh u.b., ober an anoaz d'u.b., ober divalav d'u.b., ober droug d'u.b., pec'hiñ e-keñver u.b., ifamañ u.b. ; *das ist unrecht*, ur vezh eo ober kement-se, pec'hed eo kement-se, fall eo ober an dra-se ; *unrecht Gut gedeihet nicht*, madoù gwall berc'hennet biskoazh n'o deus prosperet, bleud an diaoul a ya da vrenn hag ar brenn da netra, arc'hant danzeet-fall a ya da fall, ar madoù a zeu dre an hent fall 'zo diaes-meurbet da ziwall, an traoù ne zeuont ket a berzh vat ne reont ket tro vat, dibaot ur sac'h na rank freuzañ pa vez bet Paul Gornek ouzh e gargañ, ar pezh a zeu diwar goust an diaoul a ya d'e houarnañ, an arc'hant a zeu a-berzh

an diaoul a zistro buan da houarnañ Paol, an arc'hant deuet a berzh fall ne zeuont ket da bennvat, an arc'hant dastumet gant ar rastell a yelo kuit gant an avel, madoù deuet pront buan e tishiliont ; *das Rechte und das Unrechte*, ar reizh hag an direizh.

Unrecht n. (-s) : gaou g., gwall g., dizeeunder g., noaz g. ; *Unrecht leiden*, bezañ graet gaou ouzh an-unan ; *Unrecht haben*, bezañ en e c'haou (er gaou, ar gaou gant an-unan), faziñ ; *im Unrecht sein*, bezañ en e c'haou, bezañ en e wall, faziñ ; *mit Unrecht, zu Unrecht*, e gaou, diwar c'haou, dre c'haou, hep gwir abeg, hep gwir nag abeg, hep abeg na reizh, a-enep gwir, hep ket a wir, ent direizh ; *jemanden zu Unrecht beschuldigen*, kareziñ u.b. e gaou, falstamall u.b., tamall u.b. e faos, tamall u.b. e gaou ; *er wurde zu Unrecht getadelt*, karezet e voe e gaou ; *jemandem Unrecht geben, jemanden ins Unrecht setzen*, lakaat u.b. e gaou, teurel ar gaou war u.b., teurel gaou war u.b., lakaat ar gaou ouzh u.b. ; *nicht mit Unrecht, nicht zu Unrecht*, gant abeg, gant gwir abeg, n'eo ket hep abeg e ..., n'eo ket dre c'haou e ... ; *mit Recht oder Unrecht, zu Recht oder zu Unrecht*, e gwir pe e gaou ; *egal, ob er Recht oder Unrecht hat*, e ve ar gwir gantañ pe get, petra 'vern ?! ; *es geschieht mir Unrecht*, gaou a vez graet ouzhin, ifamet on ; *Unrecht tun*, ober ar fall, ober an droug, ober droug ; *jemandem Unrecht tun, jemandem ein Unrecht antun, jemandem ein Unrecht zufügen*, ober gaou ouzh u.b., gaouiñ u.b., gaouiañ u.b., gaouiñ ouzh u.b., dougen gwall d'u.b., ober an anoaz d'u.b., ober noaz ouzh u.b., ober droug d'u.b., ifamañ u.b., blesañ u.b., drougober e-keñver u.b., ober divalav d'u.b. ; *da hast du Unrecht (daran) getan*, pec'hed (fallentez) e oa ober kement-se, vil eo ar pezh ac'h peus graet, te ac'h peus bet pec'hed marvel oc'h ober an dra-se ; *schreiendes Unrecht*, dislealded (direizhder g., direizhded b., dislealder g.) skrijus b., direizhded euzhus ken na gomz b., digevionded b. ; *besser Unrecht leiden als Unrecht tun*, tudoù keizh, pa voc'h marv c'hwi vo reizh - an hini a ra vad e-lec'h droug d'ar baradoz en em zoug - tud fall, abred pe ziwezhat ho po greun diwar hoc'h had - an neudenn eeun eo ar wellañ - gwell eo reiñ eget aloubiñ - an hini a vale eeun a gav atav ledan e straed - goude an droug eo mat kaout keuz, gwell eo bale eeun eget mont a-dreuz - mont a-dreuz, droug ez eus. Mont a-hed, droug ebet.

unrechtlich ag. : 1. direizh, disleal, enepreizh, enep pep gwir, a-enep pep gwir, diwir, diwirion ; 2. er-maez lezenn, enep al lezenn, eneplezenn, dilañvas, direizhwir, direizhwiriek ; 3. dizonest.

Unrechtlichkeit b. (-) : direizhded b., eneplezennelezh b., dizonestiz b., dizeeunder b., dizeeunder g., direizhwirlegezh b., direizhwir g., dizonestiz b.

unrechtmäßig ag. : 1. direizh, disleal, dileal, enepreizh, dilañvas, anlañvas, enep pep gwir, a-enep pep gwir, diwir, diwirion, direizhwir, direizhwiriek ; 2. er-maez lezenn, enep al lezenn, eneplezenn ; *unrechtmäßige Eintreibung von Geldern*, targemed g. ; *von jemandem unrechtmäßig Geld einfordern*, targemediñ u.b. ; *sich unrechtmäßig bereichern*, dont da vezañ pinvidik dre gammdroioù, dont pinvidik dre falloni, dont pinvidik dre fallentez.

Unrechtmäßigkeit b. (-) : direizhwirlegezh b., direizhwir g., direizhded b., amreizhded b.

Unrechtsbewusstsein n. (-s) : skiant an droug hag ar mad b., skiant divezel b., divezegezh b.

Unrechtsregime n. (-s,/-s) : renad dilezenn g., renad enepbonreizhel g.

unredlich ag. : dizonest, disleal, dieeun, dizeeun, diwir, diwirion, biziez, diahelet, dihentet ; *sich etwas auf unredliche*

Weise aneignen, etwas unredlich erwerben, gounit udb dre falloni, kaout udb dre fallentez.

Unredlichkeit b. (-) : dizonested b., direizhded b., dizonestiz b., dieeunded b., dieeunder g., dislealded b., dislealder g., falsentez b.

unreell ag. : 1. dizonest, disleal, dieeun, diwir, diwirion, dizeeun ; 2. dizereat, amzere, amzereat ; 3. angwerch'el, ... n'eus ket anezhañ.

unregelmäßig ag. : 1. dizingal, direizh, direoliek, amreizh, digenreol, amreol, digompez, diblaen, mareadus, amvareadek ; *in unregelmäßigen Abständen*, a) [amzer] taol-ha-taol, taol-ha-tailh, mare-mare, mare-ha-mare, bep a vare, a-dachadoù, a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, a-bennadoù, a-abadennoù, bep eil penn, a-daoladoù, a-daolioù, a-lajadoù, a-vareadoù, a-vomandoù, a vare da vare, bep eil mare, a-goulzadoù, a-rabinadoù, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, a brantadoù, dre gasadennoù, a-roadoù (Gregor) ; b) [egor] bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-bell-da-bell, a-rabinadoù ; 2. [yezhadur] direizh ; *unregelmäßiges Verb*, verb kemmus e bennrann g., verb direizh g. ; *unregelmäßige Pluralform*, liester direizh g. ; 3. [sonerezh] *unregelmäßige Synkope*, sinkopenn amreol b. ; 4. [mat.] *unregelmäßiges Polygon*, *unregelmäßiges Vieleck*, liestueg amreoliek g.

Adv. : diblaen, dizingal, digompez, a-stroñs, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, a-bennadoù, a-abadennoù, bep eil penn, a-daoladoù, a-vareadoù, a-vomandoù, a-lajadoù, a vare da vare ; *die Post wird uns unregelmäßig zugeteilt*, diblaen e tegouezh al lizheroù ganeomp ; *er wäscht sich (ak.) unregelmäßig*, ne ra nemet ur gwalc'hiñ d'e gorf bep an amzer ; *unregelmäßig arbeiten*, pismigellat, labourat dizingal ; [yezhadur] *unregelmäßig flektiert*, dizunplegadek.

Unregelmäßigkeit b. (-) : 1. direizhder g., direizhamant g., amreizhded b., direizhenn b., amreolded b., direolerezh g., direoliegzh b., digenreolded b., digenreolder g., disolañs b., dizingalded b., dizingalder g. ; 2. *Unregelmäßigkeiten*, amreolderioù ls.

unregierbar ag. : angouamadus, direnadus, direnus, disturiadus, disturius.

unreif ag. : 1. [louza.] diazv, diañv, diveür, glas, dizarev, war zareviñ, amzarev, araskl ; *unreife Früchte*, frouezh krotous str., krotouzed ls. ; *unreife Früchte sammeln*, krotousa ; *unreife Nüsse*, kraoñ glas str. ; *Saft von unreifen Trauben*, egras g. ; 2. [goulenn, diviz] re abred, diazv ; 3. [tud, mezeg., bredoniezh] ankaezourek, digaezour, diveür, diazv, ... n'eo ket diazez e spered c'hoazh, ... n'eo ket deuet en e oad gour c'hoazh, ... n'eo ket deuet d'e oad gour c'hoazh, ... n'eo ket deuet d'ober ur gwaz c'hoazh, ... n'eo ket go an toaz gantañ c'hoazh, re yaouank.

Adv. : *Bananen werden unreif geerntet*, kutuilhet e vez ar bananez a-raok ma vezont azv.

Unreife b. (-) : 1. diazveter g., diazveted b., diazvder g., dizarevder g., glasted b., glaster g., diañvder g., diañvded b. ; 2. [mezeg., bredoniezh] ankaezouregzh b., digaezouregzh b. ; *emotionale Unreife*, *emotionelle Unreife*, diazveted kantaezel b.

unrein ag. : 1. dic'hlan, dibur, kemmesket, lous, loudour, loudourek, louan, hudur, goann, hokr ; [kezeg] *unreiner Trab*, trakanard g. ; 2. [relij.] dic'hlan, lous, hudur, vil ; *unreine Gedanken*, soñjoù lous ls. ; *der unreine Geist*, ar spered hudur g., an droukspered g., ar gwallspereid g.

Unreine(s) ag.k. n. : brouilhed g. ; *ins Unreine schreiben*, ober ur brouilhed.

Unreinheit b. (-) : 1. diburder g., diburded b., dic'hlanded b., loudouriegzh b., hudurniegzh b., likaouerezh g., hokrder g., hokrded b. ; 2. [relij.] dic'hlanded b.

unreinlich ag. : lous, loudour, loudourek, louan, P. heugus.

Unreinlichkeit b. (-) : loustoni b., loudouriegzh b.

unreizbar ag. : anvroudadus.

Unreizbarkeit b. (-) : anvroudadusted b.

unrentabel ag. : difonn, diaskorus, diarc'hantus, displed, displet, displetus, diemsav, dic'hounid, diampled, diampletus, dizampled, didalvez, difrouezh, dilañs, amaskorus, amhelvus.

Unrentabilität b. (-) : diampletusted b., diaskorusted b., displetusted b., displetuster g., amaskorusted b., amhelvusted.

unrettbar ag. : diremed, ... na c'haller ket saveteiñ.

Adv. : *unrettbar verloren*, kollet da vat, klañv da vervel, klañv diremed, barnet da vervel, ... n'eus mann d'ober evitañ.

unrichtig ag. : gaou, faos, diwir, diwirion, fazius, faziek, direizh, amwir, andik.

Unrichtigkeit b. (-) : faosoni b., diwirded b., direizhded b., falsentez b., andikted b., amwirded b., faziegezh b.

unritterlich ag. : digourtes, diseven.

unrostbar ag. : disvergl, divergl, anoksidadus.

Unrostbarkeit b. (-) : anoksidadusted b.

Unruh b. (-, -en) : [horolaj] achaperez b. ; *die Unruh eines Uhrwerks in ihrem Gang stören*, direizhañ achaperez un horolaj.

Unruhe b. (-, -n) : 1. birvilh g., difretezezh g., difretadeg b., berv g., monedone g., mesk g., meskadeg b., hej g., an hej hag ar prez, lavig g., ar c'has-digas g., kabal b., fourgas g., filif g., al loc'h hag ar morloc'h g., firbouch g., dever g., charre g., keflusk g., remu g., bec'h g.

2. freuz g., reuz g., trouz g., troublien b., turmud g., tabut g., taol-freuz g., stlabez g., trubuilh g., dispac'h g., arvelloù ls., bec'h g., direizh g./b., direizhamant g., dizurzhioù ls., kabal b., keflusk g., meskailhez g./b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., keusteuenn b., fourgas g., troublien b., rouestl g., rouestl ha trubuilh, eilpenn g., eilpenn ha trubuilh, kemmesk ha rouestl ; *das Faschingstreiben veranlasste große Unruhen*, Meurlarjez a rae tro da galz dizurzhioù ; *im Saal herrschte Unruhe*, berv a oa (an tan a oa) en dud er sal, war rustaat e yae an traoù er sal, tommañ a rae an traoù er sal, pebr a oa gant ar soubenn, er sal e oa krog an dud da virvilhañ (da vreskenn), edo an traoù er sal o kinnig tarzhañ, birviñ a rae ar saliad tud ; *soziale Unruhen*, difretezezh sokial g., sachoù sokial ls., reuzioù sokial ls., reuz ha trouz (freuz ha reuz, ur freuz hag un dispac'h, keflusk, troublien, trubuilh, rouestl, barradoù reuz) war an dachenn sokial, dizurzhioù ls. ; *es kam zu Unruhen*, keflusk a savas, un tamm freuz a savas, reuz a savas ; *die Unruhe im Volk war groß*, sevel a rae ur pezh pigell, ar bobl a oa o virviñ, bras e oa an turmud a save e-kreiz an dud ; *gärende Unruhe*, turmud g. ; *Unruhe stiften*, teuler troublien, fennañ troublien, degas tañb (trouz, glazentez, rouestl), plantañ reuz, fichañ reuz, fichañ trouz, c'hwezhañ trouz, c'hoari e gi, lakaat disrann etre an dud, c'hwezhañ war an tan, fourgasiñ, c'hwezhañ trubuilh er vro, lakaat trubuilh ; *versucht nicht, bei uns Unruhe und Verwirrung zu stiften*, na zeuit ket da deurel troublien en hon touez, na zeuit ket da deurel rouestl ha trubuilh en hon touez, na zeuit ket da deurel eilpenn ha trubuilh en hon touez ; *nach dem Tod des Königs kam es zu Unruhen im Lande*, ar vro a voe ur pennad en droublien goude marv ar roue ; *der Rundfunk berichtet von großen Unruhen in den Vereinigten Staaten*, keloù reuz er Stadoù-Unanet a zo gant ar skingomz ; *Unruhen vorbeugen*, diarbenn dizurzhioù.

3. nec'h g., nec'hañs g., bec'h g., enkrez g., enkrezenn b., chal g., trubuilh g./b., strafuilh g., turlut g., chif g., esgoar g., harell

g., malañjer g., treboul g., troublien b., troubl g., trefu g., tregas g., trabas g., trevell g., turmud g., preder g. ; *es gibt keinen Anlass zur Unruhe*, n'eus ket ezhomm da nec'hiñ ; *in Unruhe sein, in Unruhe geraten*, bezañ lakaet diaes, kaout diaez, kemer diaez, kaout gwask, kaout nec'hamant, kemer nec'hamant, bezañ enkrezet (nec'het, nec'hek), bezañ war enkreze, bezañ un enkreze war e spered, bezañ koumoul war e spered, sevel enkreze en an-unan, sevel enkreze gant an-unan, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur pouez war e spered, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ feson ar boan-spered war an-unan, en em chalañ, en em zaoubenniñ, daoubenniñ, en em reveulziañ, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, tapout kalonad, enkreziñ, en em enkreziñ, mont e benn e gin, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezamant, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, bezañ diaes e benn, bezañ diaes e spered, bezañ lakaet diaes e benn, bezañ lakaet diaes e spered, en em chaokat, chalañ, en em ambreniñ, en em zoaniañ, en em chagrinañ, en em zebriñ, debriñ e spered, en em zrailhañ, en em drebouliñ, en em drechalañ, trefuiñ, turlutañ, turmudañ, chifañ, bezañ sammet e spered, bezañ diaes e benn, na vezañ trankil, bezañ karget e vazh a spenn ; *in Unruhe versetzen*, rentañ trubuilhet, reiñ tregas da, degas trubuilh (fleuskeur) da, reiñ safar da, lakaat trubuilh e, lakaat sevel enkreze gant u.b., reiñ (degas) poan spered da, degas doan e, doaniañ, trefuiñ, chifañ, lakaat da gaout nec'hamant, lakaat diaes, malañjeriñ, divarc'hañ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, ober diaez da, ober enk da, chalañ, ober chal da, trubuilhañ, daoubenniñ, strafuilhañ, lakaat mesk [e spered u.b.], lakaat nec'hamant [e spered u.b.], trechalañ, enkreziñ, tregasiñ, eogiñ, fourgasiñ, trevelliñ.

Unruhegeist g. (-es,-er) : ficher g., mesker g., breser g., trapikell b., tamm fistoul g., fistouler g., firboucher g., breskenner g., tarlasker g., fiñvetaer g., fiñver g., trubuilhenn b. [*liester* trubuilhenned], revr bervet g., flikenn b. [*liester* flikenned], fourgaser g., ribouler g.

Unruhestifter g. (-s,-) : kef-tan g., penn-tan g., hader draill g., atizer g., atahiner g., hegazer g., chigarder g., kabaduilher g., heskiner g., tager g., kabaler g., iriennet g., toull reuz g., mesker g., dispac'her g., dismantr-spered g., fich-trubuilh g., trubuilher g., strafuilher g., paotr an draill g., c'hwezher-tan g., fri-butun g., toul-freuz g., ficher freuz g., ficher trubuilh g., planter reuz g., planter freuz ha reuz g., ficher freuz ha reuz g., ficher trouz g., fourgaser g., dizurzher g., kagaleg g. [*liester* kagaleien] ; *er ist ein echter Unruhestifter*, n'eo mat nemet da blantañ freuz ha reuz, hennezh a lakafe ar mein d'en em zebriñ, pebezha kagaleg !

unruhig ag. : 1. rust, diroll ; *das Meer ist unruhig*, gwall vor a zo, treboullet eo ar mor, rust eo ar mor, diroll eo ar mor ; *das Meer wird unruhig*, diaezañ a ra ar mor, rustoc'h e teu ar mor da vezañ, dirollañ a ra ar mor, mont a ra droug er mor, foll e teu ar mor da vezañ, fourrañ a ra ar mor, rustaat a ra ar mor, mont a ra ar mor war rustaat.

2. fich-fich, boullant, boullus, fourgasus, fifulus, lusk-dilusk, fiñv-difiñv, fiñv-fiñv, loc'h-loc'h, fiñvus, hedro, tro-didro, abil ; *scharfe, unruhige, funkelnde Augen*, daoulagad lemm hag hedro ls. ; *unruhig schlafen*, treiñ ha distreiñ en e wele e-pad an noz, kaout ur gwall nozvezh, merat en e wele ; *die Kinder werden unruhig*, meskañ a ra ar vugale ; *unruhiges Kind*, diaoul a vugel g., hinkin a vugel, bugel hag a zo evel war orjal g., bugel charre gantañ atav g., tamm fistoul g., paotr fistoulik g., fistouler g., firboucher g., Kerdubuilh g., laviger g., fiñver g., bugel abil g., bugel n'eo ket evit e izili g., marc'h an abil g., breser g., breskenner g., trapikell b., mesker g., krouadur imboudet diwar an diaoul g., bugel ur revr bervet dezhañ g., bugel holen kras en e revr g., bugel poazh a revr g., bugel na

bad neblec'h g., bugel na bad e revr e nep lec'h g., bugel na bad e revr neblec'h g., bugel gwidal a vez atav o redek war-lerc'h e fri g., bugel na ra nemet lavigat g., bugel a vez lavig ennañ hep paouez g., bugel mesk ennañ g., bugel fich-fich g., bugel atav war voulj g., bugel atav war lusk g., bugel boullant g., bugel boullus g., bugel riboul-diriboul g., bugel brezik-brezek g., bugel gwad bev ennañ g., bugel na ra nemet kasdegas g., bugel atav mont-dont g., bugel atav loc'h-loc'h g., bugel atav lec'h-lec'h g., bugel a vez atav fiñv-fiñv g., fich-e-doull g., reder-e-doull g.

3. nec'het, nec'hañset, enkrezet, war enkreze, un enkreze war e spered, koumoul war e spered, ur galonad en e greiz, ur bec'h pounner war e spered, diaes e galon, strafuilhet, tregaset, chifet, trubuilhet, mesket e spered, rouestlet, trechalet, trefuet, chalet, e chal, prederiet, diaes e spered, malañjer, glac'harus, glac'haret, karget e vazh a spenn ; *ich fange an, unruhig zu werden*, erru ez eus bec'h warnon, deuet ez eus bec'h warnon, kouezhet ez eus bec'h warnon, savet ez eus bec'h warnon, tamm-ha-tamm e teuan da gaout nec'hamant, en dihabaskter emeon, n'eo ket trankil (sammet eo, strafuilhet eo, tregaset eo) va spered, diaes on lakaet, nec'het on, diaes eo va fenn, trubuilhet on, mesket eo va spered, trechalet on, trefuet on, kemer a ran safar, drouksantout a ran udb a zo da zont deomp, brizhaon am eus tamm pe damm, e chal emeon, santout a ran c'hwen em loeroù, klevet a ran c'hwen em loeroù, sevel a ra c'hwen em loeroù, c'hwen a zo em loeroù.

unrühmlich ag. : dizellidus, diglod, dizellezus, dic'hloar, divrud, ... n'eo ket gwall vrudus, ... n'eo ket gwall glodus, ... n'eo ket gwall c'hlorius.

unrund ag. : ... n'eo ket gwall ront, ... n'eo ket gwall grenn.

Adv. : [tekn.] *der Motor läuft unrund*, ar c'heflusker ne ya ket gwall vat en-dro, mont a ra ar c'heflusker a-stroñs (a-stroñsadoù, a-douradoù, a-stokadoù, a-frapadoù) en-dro, mont a ra ar c'heflusker bramm-bramm en-dro, c'hwitañ a ra ar c'heflusker, diblaen e tro ar c'heflusker, digompez e tro ar c'heflusker.

uns raganv-gour, ak. ha dat. evit **wir** : hon, hor, hol, ac'hanomp, ni, deomp, h.a. ; *diese anhaltend schwachen Geburtenraten werden uns zugrunde richten*, ar bihan genel hor c'hollo, ar bihan genel a gollo ac'hanomp ; *er hat uns gesehen*, hor gwelet en deus, gwelet en deus ac'hanomp ; *das gehört uns*, deomp eo an drase ; *er gehört zu uns*, ganeomp emañ hennezh, unan ac'hanomp eo ; *bei uns zu Hause*, er gêr, en hon ti, du-mañ ; *einer von uns*, unan ac'hanomp ; *ein Freund von uns*, ur mignon dimp-ni (deomp-ni), unan eus hor mignoned ; *grüßen Sie ihn von uns*, kasit (grit) hor gourc'hemennoù dezhañ ; *sie haben uns geholfen*, int o deus bet hor skoazellet, skoazellet o deus bet ac'hanomp ; *wartet auf uns* ! gortozit ni ! gortozit ac'hanomp ! ; *sie haben sich über uns lustig gemacht*, c'hoarzhet o deus bet diwar hor c'hout ; *sie saßen neben uns*, azezet e oant en hor c'hichen ; *nicht weit von uns*, nepell diouzhomp ; *ohne uns*, hepdomp.

unsachgemäß ag./Adv. : ankantrat, anperzhak, diazas, direizh, dijaoj, na zegouezh ket, amzere, amzereat, dizereat ; *unsachgemäßer Gebrauch*, kammavet g., gwallimplij g., drougimplij g., drouguzañs g., kammober g., treuzimplij g. ; *unsachgemäße Verpackung*, pakadur dijaoj g. ; *unsachgemäße Ausführung*, kammaoz g., si fardañ g., si obereriezh g. ; *etwas unsachgemäß ausführen*, *etwas unsachgemäß behandeln*, ober brizhlabour, labourat evel ma kac'h ar saout en noz, labourat a vil vallozh kaer, labourat war an tu ma tiskrab ar yar, ober un tamm brizh labourat, na gaout an tu d'ober udb, na c'houzout an tu evit ober udb, tapout skrilhed gant bazh ar yod, skarzhañ al lenn gant un hanaf toull,

bezañ distu d'ober udb, na gaout neuz ebet da labourat, bezañ kleiz da labourat, brellañ, ober labour beleg, plamoustiñ, ober labour denjentiñ, ober labour intañvez, labourat dibalamour, labourat evel mevel ar person, ober an traoù a-bempoù, labourat forzh penaos, labourat n'eus forzh penaos, treiñ ar viell, treiñ ar bis, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar c'hi dre e lost ; *den Nagel aus einem durch unsachgemäßes Beschlagen verletzten Huf herausziehen*, dienklaouiñ botez ur marc'h.

unsachlich ag. : 1. ... na gemer ket harp war ar fedoù, ... na glot ket gant ar beziadoù, diwirion, diveiziadek, dangorek ; *unsachliche Bemerkung*, diogeladenn disol b. ; 2. [dre astenn.] untuek, untu, gwelch.

Unsachlichkeit b. (-) : 1. dangoregezh b., diwirionded b. ; 2. [dre astenn.] untuegezh b. ; 3. diogeladenn disol b.

unsacht ag. : rust, garv, gouez.

unsagbar ag. : dilavarus, dilavaradoe, dilavaradus, anlavaradus, dreistlavar, aneztaoladus, anezgeriadus, ... na c'heller ket eztaoliñ, ... na c'heller ket ezgeriañ, ... na c'heller ket lavaret.

Unsagbarkeit b. (-,-en) : 1. anlavaradusted b., dilavaradusted b., aneztaoladusted b. ; 2. *Unsagbarkeiten*, dilavaradoù ls.

unsäglich ag. : 1. dilavarus, dilavaradoe, dilavaradus, anlavaradus, dreistlavar, aneztaoladus, anezgeriadus, ... na c'heller ket eztaoliñ, ... na c'heller ket ezgeriañ, ... na c'heller ket lavaret ; 2. abominapl, ur spont, un diframm, un hiris, na pegeit, dreist pep tra ; *es missfiel ihm unsäglich, es tun zu müssen*, kenañ e tisplijas dezhañ rankout ober an dra-se, kenañ e oa dispiljet dezhañ rankout ober an dra-se.

Unsäglichkeit b. (-,-en) : 1. anlavaradusted b., dilavaradusted b., aneztaoladusted b. ; 2. *Unsäglichkeiten*, dilavaradoù ls.

unsanft ag. : rust, garv, gouez, diguñv, gourt ; *dieser Lehrer ging besonders unsanft mit den Schülern um*, ar c'helenner-se a oa gouez ouzh ar vugale, ar c'helenner-se a oa gourt ouzh ar vugale, ar c'helenner-se a oa boufon ouzh ar vugale, ar c'helenner-se a oa kalet e zorn pa skoe war ar vugale.

unsauber ag. : 1. dic'hlan, lous, loudour, loudourek, tampous, tampouzek, louan, lastezek, kailharek, moustrouilh, flav, hudur, hakr, kramennek, lor, lovr ; *unsauberes Haus*, ti lous g. ; 2. [dre skeud.] vil, dizonest, disleal, boufon, dizereat, amzere, amzereat, dizoare, lous, hudur ; *unsaubere Geschäfte treiben*, trafikajiñ, ribouilh, troidellat, trokellat, bevañ diwar-bouez e ivinoù.

Unsauberkeit b. (-,-en) : 1. [perzh] louser g., loused b., lousnezh b., loudouriezh b., digempennadurezh b., tampouzoni b., hudurnaj g., hudurniaj g., hudurniezh b., hudurnezh b., hakrder g., hakrder b. ; 2. [pezh a zo lous] lousleri b., loustaj g., loustoni b.

unschädlich ag. : 1. dizrouk, dinoaz, dizañjer ; 2. *jemanden unschädlich machen*, lakaat diwezh da zrougberoù u.b., reiñ lamm d'u.b., dinoazañ u.b., lakaat diwezh da walloberoù u.b., lakaat u.b. e-maez ar jeu, mirout ouzh u.b. a noazout, dizorniañ u.b. ; *die Führer des Aufstandes unschädlich machen*, dibennañ an emsavadeg ; 3. [lu] *Sprengkörper unschädlich machen*, lemel an emors digant danveziou-tarzh, diemorsañ danveziou-tarzh.

Unschädlichkeit b. (-) : dizroug g., dizañjerusted b., dinoazusted b., dinoasted b., dinoazded b., diarvarusted b.

unscharf ag. : 1. mouk, dispis, displann, mesket, brumennek, lizennet ; *unscharfes Sehen*, gweladenn morennek g. ; *alles unscharf sehen*, bezañ ul lusenn war e zaoulagad, bezañ mesket e zaoulagad, bezañ mezevellet e zaoulagad, bezañ burlutek, trolerniñ, bezañ lizennet e zaoulagad, bezañ strafuilhet e zaoulagad, bezañ koc'hennet e zaoulagad, gwelet

mouk, gwelet brumennek ; *ein Foto ganz oder teilweise unscharf machen*, dispisaat ul luc'hskeudenn ; 2. [mat.] *unscharfe Menge*, teskad fuilh g. ; 3. [optik] *unscharf machen*, distiañ.

Unschärfe b. (-) : 1. displannned b., displannner g., dispisted b., dispis g., displann g. ; 2. [optik] *in Unschärfe ziehen*, distiañ.

Unschärfelogik b. (-) : [fizik] kemezañ fuilh g.

Unschärfeprinzip n. (-s) : [fizik] *das heisenbergsche Unschärfeprinzip*, pennaenn an andiended b., pennaenn an amzivarder b., pennaenn an dizevoudadur b.

Unschärferelation b. (-) : [fizik] daveadur andiended b. ; *die heisenbergsche Unschärferelation*, pennaenn an andiended b., pennaenn an amzivarder b., pennaenn an dizevoudadur b. ; *Unschärferelationen*, daveadurioù andiended ls.

unschätzbar ag. : dibriz, dreistpriz ; *von unschätzbarem Wert*, dibriz, en tu all da bep priz, un dalvoudegezh dibriz dezhañ ; *dieses Schwert ist von unschätzbarem Wert*, talvoudegezh dibriz en deus ar c'hleze-se ; *er hat uns einen unschätzbaren Dienst erwiesen*, dreist e oa e sikour, milrekouret e oamp bet gantañ, ur skor bras e oa bet deomp, un harp a bouez e oa bet deomp, un tamm mat a skoaz e oa bet deomp, ur rikour e oa bet deomp, ur skor (un harp) a-zoare e oa bet evidomp, talvezet en deus bet kalz deomp.

Unschätzbarkeit b. (-) : perzh bezañ dibriz g., diprizadusted b.

unscheinbar ag. : dister, disterik, disked, dilufr, divalav, divalavik, diliv, divrud-kaer, dihowel, flak ; *er ist klein und unscheinbar*, bihan a vent eo ha n'eus ken nemet liv dister warnañ.

Unscheinbarkeit b. (-) : disterded b., distervez b., bihanezh b.

unschicklich ag. : hudur, dizereat, amzereat, amzere, lous, gadal, lovr, dizoare, vil, dizonest, dijaol, divalav, distres ; *unschickliche Kleidung*, dilhad difournis ls., dilhad divodest ls.

Unschicklichkeit b. (-) : dizereadegezh b., amzereadegezh b., hudurniezh b., dizonestiz b.

unschiffbar ag. : [stêr] divageadus, [mor] diverdeadus.

unschlagbar ag. : 1. didrec'hus, difaezhus, ... n'eus ket tu da zont a-benn anezhañ ; *er war unschlagbar*, ne oa den evitañ ; 2. [gouiziegezh] ... na c'heller ket yota ; *was Mercedes-Benz betrifft, ist er unschlagbar*, ne c'heller ket yota anezhañ a-zivout Mercedes-Benz.

Unschlagbarkeit b. (-) : didrec'husted b., didrec'huster g., difaezhusted b., difaezhuster g.

Unschlitt n. (-s) : soav g. ; *mit Unschlitt einschmieren*, soavañ, induañ gant soav ; *mit Unschlitt eingeschmiert*, soavek ; *Stück Unschlitt*, soavenn b. ; *Mischung aus Teer und Unschlitt zum Kalfatern der Schiffe*, kourrez g.

unschlittartig ag. : soavek, e doare ar soav, a-zoare gant ar soav, a-seurt gant ar soav.

Unschlittkerze b. (-,-n) : gouloù-soav g.

Unschlittrückstände ls. : koc'hien soav str.

unschlüssig ag. : 1. diziviz, amziviz, dizibab, mondivis, moliber, mont-dont, hedro, boullant, tro-distro, tro-didro, horell, silwink, war vordo, amgred, amzivin, en amzivin, etre daou soñj, etre daou vennozh, etre daou benn e vennozh, etre daou c'hoant, etre 'n daou, etre-daou, en entremar, war var, etre div galon, etre mont ha dont, etre ober ha paouez, etre an dour hag ar c'hler, amgred, en arvar, e salaviz, arvarek, arvarus ; *er ist noch unschlüssig*, emañ o tarlaskat, emañ etre daou c'hoazh, emañ etre 'n daou (emañ en entremar, termal a ra) c'hoazh, chom a ra war var, etre div galon (etre mont ha dont, etre ober ha paouez) emañ c'hoazh, ne oar ket c'hoazh re vat petra ober, etre daou bleg emañ, ne oar ket c'hoazh pet bronn gleiz en deus, ne oar ket c'hoazh war be du treiñ, ne oar ket

c'hoazh a be du treiñ, ne ra na tre na lanv, ne ra neuz ebet, emañ etre an dour hag ar c'hler, ne ya war du ebet, n'en deus na da vont na da zont, n'eus na da vont na da zont ennañ, etredaouiñ a ra, chom a ra da arvariñ, chom a ra en amzivin, o termal emañ, en amzivin emañ diwar-benn petra d'ober, en arvar emañ c'hoazh war ar pezh a zle ober, arvariñ a ra c'hoazh etre ober ha chom hep ober, o chipotal emañ c'hoazh, chom a ra war an entremar, chom a ra en entremar o klask gouzout pe du treiñ, war vordo emañ, chom (menel) a ra war vordo, chom a ra etre ober ha paouez, chom a ra e bili-bann, e salaviz emañ ; *er ist ständig unschlüssig*, n'eus na da vont na da zont ennañ, morse ne oar war be du treiñ, bepred e vez dic'houest d'en em zivizout, ur pleg en deus da chom dalc'hmat war vordo, hennezh a zo ur paotr mont-dont, hennezh a zo ur paotr dizibab ; **2.** anskarus, ankrennus ; *die Argumentation ist in sich unschlüssig*, anskarus eo ar arguzeg-se ; **3.** [gwir] diziazez, disol, digantreizh, toull, treuzenep, arizhus ; *die Klage ist unschlüssig und entbehrt jeglicher Grundlage*, digantreizh ha disol eo ar c'hlemm.

Unschlüssigkeit b. (-) : **1.** diziviz g., amzivin g., salaviz b., tarc'hwezherzh g., termerezh g., argred g., argrederezh g., termadenn b., entremar g., mordo g., arvar g., pleg da chom dalc'hmat war vordo g. ; **2.** anskarusted b., ankrennusted g., disolded b., didalvoudegezh b., amgadarnded b., digantabeg g., digantreizhded b.

unschmackhaft ag. : divlaz, disaour, goular, disasun, peñver, dic'houst, digar ; *unschmackhaft machen*, divlazañ, goulariñ, disaouriñ.

Unschmackhaftigkeit b. (-) : divlazder g., goularded b.

unschmelzbar ag. : [kimiezh] dideuzus, dideuz, tanspirus.

Unschmelzbarkeit b. (-) : [kimiezh] dideuzusted b.

unschmerzhaft ag. : dizrouk, diboan, diboanius, digañvoù.

unschön ag. : **1.** divalav, digoant, digened, digenedek, digenedus, divrav, hek, dic'hailh, didres, diforch, disleber, disneuz, vil ; **2.** displijus, dizoare, goular ; *unschöne Worte*, komzoù displijus ls. ; **3.** kriz, digar, dihegar.

Unschuld b. (-) : **1.** [gwir] digablusted b., digabluster g. ; *Präsumtion der Unschuld*, ersol a zigablusted g. ; *seine Unschuld beweisen*, lemel pep tamall a-enep d'an-unan, en em zidamall, en em wennañ, en em ziskargañ, diskouez anat ez eur didamall ; *jemandes Unschuld beweisen*, lakaat anat ez eo digablus u.b., prouiñ ez eo digablus u.b., didamall u.b., digabluzañ u.b., digablusaat u.b., divlamañ u.b., gwennañ u.b. ; *ich konnte meine Unschuld beweisen*, gallet em boa lakaat ar bec'h da vont pell diouzhin, gallet em boa prouiñ n'em boa graet netra, gallet em boa en em zidamall ; *seine Hände in Unschuld waschen*, gwalc'hiñ e zaouarn eus un torfed da zont, ober e Boñs Pilat, dianzavout an disterañ kiriegezh er pezh a c'hoarvezo, fellout d'an-unan chom er-maez eus an taol, lavaret bezañ didamall diouzh ar pezh a c'hoarvezo ; **2.** dinammded b., dinammder g., diantegezh b., inosanted b., glanded b. ; *ich wasche meine Hände in Unschuld*, gwalc'hiñ a ran va daouarn eus an dra-se, ar pezh a c'hoarvezo ne c'hoarvezo ket em c'hiriegezh (em gwallegezh), dianzavout a ran an disterañ kiriegezh er pezh a c'hoarvezo, didamall on diouzh pezh a c'hoarvezo ; **3.** fleuren b., flouren b., flourdilzenn b., gwerc'hded b., kurunenn b., kouch g., hini glas g. ; *sie hat ihre Unschuld verloren*, diflouret eo bet, boulc'h eo, falc'het eo bet he flourenn dezhi, kollet he deus he fleuren, kollet he deus he gwerc'hded, kollet he deus he c'houch, krazet he deus he gwerc'hded, prestet he deus he gwerc'hded, kollet he deus he c'hurunenn, kollet he deus he ourmelenn, kollet he deus he fich glas, didalet eo bet, gwelet he deus ar bleiz, flemmet eo bet, labouret eo bet he jardin ; *er hat seine*

Unschuld verloren, kollet en deus e hini glas, kollet en deus e bich glas, kollet en deus e werc'hded, krazet en deus e werc'hded, prestet en deus e werc'hded ; **4.** [goapaus] *eine Unschuld vom Lande*, un inosanted eus diwar ar maez b., ur plac'h yaouank eus Kerwazi b., buoc'hig an Aotrou Doue b., ur gaezhez b., ur gaezhez-Doue b., danvez gwreg Yann banezenn g. ; **5.** *in aller Unschuld*, hep soñjal e droug, hep malis, hep mennout drougover, hep mennout droug.

unschuldig ag. : **1.** dinamm, didamall, didamall a zroug, didamallus, divlam, digablus, diantech, dibec'h, dinoaz, inosant, diskarg ; *er ist völlig unschuldig*, n'en deus graet mann drouk ebet, kablus a netra eo, kablus war netra eo ; *jemanden für unschuldig erklären*, diskargañ (didamall, disammañ, digabluzañ, gwennañ, dizuañ) u.b. ; *ein Richter, der einen Verbrecher für unschuldig erklärt, spricht sich selbst sein Urteil*, barnar a zidamall torfed a zo e-unan en em varnet ; *es gibt eine Darstellung, wonach sie unschuldig ist*, ur skrid-danevell a zo hag hervez ar skrid-se e vefe ar plac'h-se didamall (digablus) ; *jeder, der wegen einer strafbaren Handlung beschuldigt wird, hat das Recht, als unschuldig zu gelten, solange seine Schuld nicht gemäß dem Gesetz nachgewiesen ist*, digablus betegouzout eo kement den a zo tamallet dezhañ ur felladenn ken na vo prouet eo kablus hervez al lezenn ; **2.** dinoaz, direbech, divlam, dizrouk, divalis ; *eine unschuldige Hand*, un dorn dinoaz g., un dorn direbech g. ; *er sieht ganz unschuldig aus*, liv divalis a zo warnañ, diouzh e welet n'eus tamm malis ennañ, ar stumm a zo warnañ da vezañ ken dinoaz hag un oan.

Adv. : hep soñjal e droug, hep malis, hep mennout drougover, hep mennout droug.

Unschuldige(r) ag.k. g./b. : **1.** [gwir] den digablus g., den didamall g. ; *besser, man riskiert, einen Schuldigen zu retten, als einen Unschuldigen zu verurteilen*, gwell eo risklañ saveteiñ un den kablus eget kondaoniñ unan digablus ; **2.** [relij.] *ein Unschuldiger*, un inosant g., un dianteg g. [liester an dianteien, an dianteged] ; *die Unschuldigen Kinder von Bethlehem*, an Inosanted ls., an Inosanted Santel ls., ar Sent Inosanted ls., an dianteged wenvidik ls. ; *Tag der Unschuldigen Kinder*, gowel an Inosanted g. ; *als Unschuldiger sterben*, mervel dinamm ; **3.** *den Unschuldigen spielen*, ober e sant kolo, c'hoari e santig kolo, ober an alvaon, c'hoari e sant ruz-e-dreid, ober e bilpouz, c'hoari e baotr tanav, ober e vitaouig, ober e glouarenn, klouarenniñ ; *die Unschuldigen spielen*, ober he c'hlouarenn, ober he fladenn, klouarenniñ, c'hoari he flac'h klouar (he flac'h tanav, he zanavenn, he seurez frank peder botez dindan ar bank, he seurez peder botez, he Gwerc'hez Vari).

Unschuldsbeteuerung b. (-, -en) : diogeladur a zigablusted g., touadenn a zigablusted b.

Unschuldengel g. (-s, -) / **Unschuldslamm** n. (-s, -lämmer) : [dre fent] **1.** klouarenn b., pladenn b., plac'h klouar b., plac'h tanav b., tanavenn b., klufan b., seurez frank peder botez dindan ar bank b., seurez peder botez b., Gwerc'hez Vari b., pilpouzenn b. ; **2.** sant ruz e dreid g., sant kolo g., pilpouz g., kazh born g., kazh gleb g., genoù gleb g., klouarenn b., lubaner g., luban g., klufan g., santig kolo g., mitaouig g., den hag a vez heñvel e vezher ouzh e vevenn g., paotr ar gontell gamm g., kontell daou-du a baotr g., spered kamm-gourgamm a zen g., trubard yud g., yudaz fallagr g., teod tanav a baotr g., unan gwenn diavaez du diabarzh g., paotr klouar g., gogez g., gwasker g.

Unschuldsmiene b. (-, -n) : [dre fent] pilpouzerezh g. ; *eine treuherzige Unschuldsmiene aufsetzen*, **a)** ober e sant kolo, c'hoari e santig kolo, ober an alvaon, c'hoari e sant ruz-e-dreid, ober e bilpouz, c'hoari e baotr tanav, ober e vitaouig, ober e glouarenn, klouarenniñ ; **b)** ober he c'hlouarenn, ober he

fladenn, klouarenniñ, c'hoari he flac'h klouar (he flac'h tanav, he zanaevn, he seurez frank peder botez dindan ar bank, he seurez peder botez, he Gwerchez Vari).

Unschuldssprobe b. (-, -n) : [gwir, istor] barn Doue b.

Unschuldsvermutung b. (-) : [gwir] ersol a zigablusted g.

unschwer ag. : 1. digudenn, dihop, diskuizh, distriv, distrivus, aes, aezet, diboan, diboanius, divec'h, didorr, didenn, dilabourus, dilabour, plaen, brav, dilu, karantezus d'ober ; 2. dibounner, disamm, skañv.

Unsegen g. (-s) : prendenn g., gwalenn b., mallozh g./b., milligadenn b., gwallavel g., gwallchañs b., drouklamm g., droukvallozh b., droukvennozh b., drougavel b., gwallleur g./b., dizeur g./b., drougeur b., droukchañs b., gwalldaol g., gwallzarvoud g., bazhad b., gwallreuz g., reuz g., droukfortun b., feud g., gwallfortun b., dihet g., reuzeudigezh b., maleur g.

unselbständig ag. : diemren, e diazal'h, amzalc'hiat.

Unselbständigkeit b. (-) : diemrenerezh g., diemren g., diazal'h g., amzalc'h g.

unselig ag. : 1. prendennus, gwallblanedennus, gwalldonkus, gwall, kollus, dizeur, dizeürus, dibardon, maleürus, gwallus ; *unselige Zeiten*, amzer a strafuilh bras b., amzerioù diaes ls., amzerioù tenn ls., amzerioù fall ls., prantadoù trubuilh ls., mougenn b., reuziadoù kriz ls. ; 2. reuzeudik, kaezh.

Unselige(r) ag.k. g./b. : reuzeudig g. [*liester* reuzeudien, reuzeudiged], reuzeudigenn b., reuzeudigez b.

Unseligkeit b. (-, -en) : dizeur b., reuzeudigezh b.

unser : 1. hor, hon, hol ; *unser Haus*, hon ti g., hon ti deomp g., an ti du-mañ g. ; *unsere Mutter*, hor mamm b., an hini gozh du-mañ b. ; *unser Vater*, hon tad g., an hini kozh du-mañ g. ; *unser Großvater*, hon tad-kozh g., an hini kozh du-mañ g. ; *unser Sohn*, hor mab g., an hini yaouank du-mañ g., ar mab du-mañ ; *unser Paul*, hor Paol, Paol ac'hann ; *unser Hund*, hor c'hi g., ar c'hi du-mañ g. ; *unsere Nachbarn*, hon amezeien ls. ; *unsere Sprache*, hor yezh b. ; *unser Land*, hor bro b. ; *hier, in unserer Dorf*, du-mañ ; *unsere Bücher*, hol leorioù ls. ; *hier, in unserer Gegend*, dre zu-mañ, du-mañ, en hon touez, dre-mañ, dre amañ, war-dro amañ, amañ ; *in der Stunde unseres Todes*, war hor marv, da eur hor marv ; *in unserer Situation*, er blegenn m'emaomp ; [relij.] *Vater unser im Himmel / Vater unser, der Du bist im Himmel*, Hon Tad a zo en Neñv, [stum dispredet] Hon Tad, pehini a zo en Neñv ; 2. deomp, ac'hanomp, ouzhomp h.a. ; *der ist auch einer von unseren Freunden*, hennezh a zo mignon deomp ivez ; *wir waren unser drei*, tri a oa ac'hanomp ; *ohne unser Wissen*, hep gouzout deomp, hep rat deomp, en dic'houzoud deomp, e kuzh deomp, dre guzh ouzhomp ; *das Haus ist unser*, an ti-se a zo deomp-ni ; 3. hon hini, hor re, hor re-ni ; *es ist nicht euer Haus sondern unseres*, n'eo ket ho ti, hon hini deomp eo - deomp-ni eo an ti-se ha neket deoc'h-c'hwí ; *die Unseren*, hon tud, hor re ; *wir wollen das Unsere behalten*, c'hoant hon eus mirout hor madoù (mirout ar pezh a zo deomp) ; *wir haben das Unsere getan*, graet hon eus bet ar pezh a oa tu d'ober (hor seizh gwellañ, diouzh hor gwellañ-holl, hor seizh posupl, gwellañ ma c'hallemp, hor gwir wellañ), graet hon eus bet hor gwalc'h, graet hon eus hor galloud, lakaet hon eus holl hor spi, klasket hon eus bet hor gwalc'h en em ziluziañ anezhi, graet hon eus bet a-nerzh-kalon kement a oa en hor c'halloud, bet omp bet o vale war ar mor ; 4. raganv-gour : *genitiv evit wir*.

unsereiner rag. / **unsereins** rag. : tud eveldeomp, hor seurt, ar seurt deomp-ni, ar seurt-ni, hor seurt-ni ; *unsereiner kann sich das nicht leisten, unsereins kann sich das nicht leisten*, tud eveldeomp n'o deus ket a-walc'h a aes evit prenañ seurt traoù, n'eo ket ar seurt-ni a c'hall dispign kement-se a arc'hant ; *es steht schlecht um unsereinen, es steht schlecht um unsereins*,

n'eo ket brav ar jeu evit tud eveldeomp-ni, n'eo ket brav ar jeu evit hor seurt-ni ; *unsereinem kann das egal sein*, tud eveldeomp-ni ne reont na forzh na brall eus kement-se, se ne ra mann ebet da dud eveldeomp-ni, tud eveldeomp-ni ne reont ket kaz a gement-se, tud eveldeomp-ni n'emaint ket e chal gant kement-se.

Unserer-lieben-Frauen-Handschuh g. (-s, -e) : [louza.] brulu str., beskenn-an-ltron-Varia b., bisig an diaoul g., boked strak g., [yezh ar vugale] nunu str.

unsererseits Adv. / **unserseits** Adv. : eus hon tu, diouzh hon tu, en tu diouzhomp, evit pezh a sell ouzhomp, diouzh hor c'hostez.

unseresgleichen rag. / **unsresgleichen** rag. : an dud eveldeomp, hor seurt-ni, ar seurt deomp-ni, ar seurt-ni, ar seurt ganeomp, hor par, hor c'henseurt, hor c'henseurted, ar re gendere ganeomp.

unserethalben Adv. / **unserthalben** Adv. : abalamour deomp, evidomp.

unseretwegen Adv. / **unsertwegen** Adv. : abalamour deomp, evidomp, d'hor gwall, en hor faot, en hor gwall, dre an abeg deomp, dre hor faot, dre hor gwall, en hor c'hiriegezh, en hor gwallegezh.

unseretwillen Adv. / **unsertwillen** Adv. : evidomp, dre garantez evidomp, dre garantez ouzhomp, dre garantez en hor c'heñver, en hor c'herz, evit tremen diouzh hor c'hoant, d'hor gwall, en hor faot, en hor gwall, dre hor faot, dre hor gwall, en hor c'hiriegezh, en hor gwallegezh.

Unserige rag. / **Unsrige** rag. : *der (die, das) Unsrige*, hon hini ; *die Unsrigen*, hor re.

unseriös ag. : n'eo ket gwall sirius, dibarfet, faltazius ; *unseriös werden*, dibarfedñ.

unsers rag. : hon hini ; *das ist unsers*, deomp eo.

unsicher ag. : 1. diasur, douetus, arvarus, disur, amzivin, war var ; *meine Meinung darüber ist noch unsicher*, etre daou soñj emañ (n'em eus ket graet va soñj) c'hoazh a-zivout an dra-se, daousoñjal a ran, etre daou benn va mennozh (etre daou vennozh, etre daou c'hoant, en entremar, e mondiz, en daoust) emañ c'hoazh ; *seine Existenz gilt als unsicher*, n'eur ket sur ez eus anezhañ ; *es ist noch unsicher, ob er kommt*, war var emañ c'hoazh ha dont a raio pe get, n'eo ket lavaret c'hoazh e teuo ; *unsichere Forderungen*, goulennoù arc'hant douetus ls., faturennoù arvarus ls., goulennoù arc'hant a ranker kaout disfiz enno (diouto) ls., goulennoù arc'hant a ranker bezañ war var outo ls. ; *unsicherer Blick*, sell a-gorn g. ; *einen unsicheren Gang haben*, hatiñ ; *er geht nur noch sehr unsicher und schwankend*, hatiñ a ra bremañ pa vez o vale ; *unsicher und schwankend gehen wie ein Kleinkind*, mont d'ar c'hapoue ; *er war in seinen Antworten unsicher*, lavar-dislavar e oa gant e respontoù, ne ouie ket kaer petra (penaos) respont. 2. [dre astenn.] argollus, risklus, dañerus, bresk, arvarus, ankivil, amjestr, diasur ; *unsicherer Frieden*, peoc'h diasur g., peoc'h bresk g. ; *unsicheres Gebiet*, takad diasur g., tachenn argollus b., tachenn birilhus b. ; *unsichere Lage*, plegenn arvarus b., gwall blegenn b., stad arvarus b., stad diasur b. ; *in sehr unsicheren Verhältnissen leben*, bevañ en diasur ; *unsicher machen*, andiogelaat, lakaat da vezañ arvarus ; *der unsicherste Weg*, an hent diasurañ g.

Unsicherheit b. (-) : 1. entremar g., amzivin g., arvar g., mordo g.

2. disurentez b., andiogelroez g., arvarouriezh b., pirilh g. ; *die Unsicherheit hat überhand genommen*, nebeutoc'h-nebeutañ a ziogelroez (a surentez) a zo bremañ, gounezet tachenn he deus an arvarouriezh, kresket eo an disurentez, emañ an disurentez o strujañ.

3. arvarusted b., arvaruster g., breskder g., breskded b., breskadurezh b., diasur g., diasurded b.

4. strafuill g., trubuill g./b., strabouilh g. ; *durch seine Worte klang Unsicherheit durch*, e gomzoù a ziskulie e strafuill.

unsichtbar ag. : disgwel, diwel, diwelus, dihowel, diverz, diverzadus, diverzus, ... n'eus ket a wel dezhañ ; *der Mond ist unsichtbar*, n'eus loar ebet, n'eus tamm loar ebet ; *unsichtbare Tinte*, liv simpatek g., liv kuzh g. ; *unsichtbar machen*, diweluzañ ; [armerzh.] *sichtbare und unsichtbare Ausfuhr*, eziporzhadurioù hewel ha disgwel ls. ; [preder., Merleau-Ponty] *das Sichtbare und das Unsichtbare*, an hewel hag an diwel.

Unsichtbarkeit b. (-) : diwelusted b., diweluster g.

unsinkbar ag. : [merdead.] anveuz, diveuzus, dioueledus ; *unsinkbares Schiff*, bag diveuzus b., bag anveuz b., lestr dioueledus g. ; *unsinkbar machen*, anveusaat.

Unsinkbarkeit b. (-) : [merdead.] anveuzded b., anveuzder g.

Unsinkbarmachung b. (-) : anveusaat g.

Unsinn g. (-s) : 1. anster g. ; 2. sotoni b., diotaj g., dibennaj g., lerbaj g., rambre g., diskiantadenn b., follentez b., follezh b., drocherezh g., brizherezh g., morjinerezh g., n'eus forzh petra, forzh petra, komzoù flav ls., koñchoù born ls., koñchennoù born ls., komzoù besk ls., hailhonerezh g., rabadiezh b., kaozioù gwrac'hed kozh ls., koñchoù gwrac'h kozh ls., fidoriennoù ls., flugaj g., kontoù pikous ls., paribolennoù ls., tarielloù ls., storlok g., strak g., siklezonoù ls., kaotigelloù ls., amoedaj g., garzaj g., garzennaj g., boutikl g./b., randonenn b., ranellerezh g., komzoù brizh ls., flugez str., flugezennoù ls., pifoù ls., krakoù ls., konirioù ls. ; *Unsinn treiben*, ober morjinerezh, ober e leue, ober a bep seurt sotonioù, c'hoari e gi, c'hoari e baotr, plantañ reuz ; *das ist Unsinn*, n'eus forzh petra, forzh petra, n'eus penn na lost gant an dra-se, sot-mat eo kement-se, direzon eo kement-se, sotoni tout, flugez eo se ; P. *Unsinn schwatzen*, *Unsinn von sich geben*, *Unsinn vom Stapel lassen*, lavaret traoù diskiant, lavaret diotajoù, lavaret dioterezh, diotal, batouilh evel piged born, glabousañ a bep seurt diotajoù, glabousañ a bep seurt kaotigelloù, kontañ kantikoù, lavaret n'eus forzh petra, lavaret forzh petra, jaodreañ, kontañ flugez, kontañ flugezennoù, kontañ pifoù, kontañ lerbaj, kontañ kantikoù, pentañ lern, tennañ siklezonoù, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, dornañ kaozioù, dibunañ kaozioù, bezañ kaozioù treuflez gant an-unan, bezañ ur chaoker-e-c'henoù (ur chaoker-e-spered) eus an-unan, bezañ ur chaoker kaozioù, kontañ sorc'hennoù lu, lavaret drocherezh, kontañ kaozioù, dibunañ aridennadoù komzoù flav, dibunañ aridennadoù komzoù besk, kontañ konirioù, dinotenniñ ; *red keinen Unsinn !* petra a vank dit gant da sorc'hennoù ? paouez (ehan) a zivegañ konirioù ! paouez (ehan) a gontañ konirioù ! tav dimp gant da siklezonoù ! petra emaout o fritañ deomp aze ? petra emaout o trailhañ deomp aze ? ; *mach keinen Unsinn !* nad a ket d'ober traoù diskiant (sotonioù, diotajoù, morjinerezh), chom fur, nad a ket d'ober da rouz ; *so ein Unsinn !* n'eus forzh petra ! forzh petra ! me 'ra goap ! c'hoari gaer ! un dra gaer ! taol kaer ! pezh kaer ! ar pezh kaer ! ur pezh kaer ! an taol kaer ! ur stal gaer ! sell aze un taol kaer ! evit kelo-se ! te 'lavar ! te 'lavar a-walc'h ! c'hwil 'lavar ! c'hwil 'lavar a-walc'h ! chom da lavaret ! chomit da lavaret ! kur gaer ! ur gur gaer ! n'eo ket kur !

unsinnig ag. : sot-mat, brichin, direzon, diboell, diskiant, brell, dibenn, kontrol d'ar skiant-vat, a-enep d'ar skiant-vat, droch, diaviz, brizh, flav, ubuek.

Unsinnigkeit b. (-) : diskiantegezh b., diskianterezh g., diboellder g., belbi g., diboellegezh b., drocherezh g., brichinerezh g., brizherezh g., diavizded b.

unsinnlich ag. : 1. dizanvezel ; 2. [karantez] glan, ... a spered, ... spered, speredelaet.

Unsitte b. (-, -n) : gwalldech g., pleg fall g., droukpleg g., kammbleg g., fallbleg g., gwallbleg g., droukkustum g., kammvoaz g./b., tech fall g., si fall g., dizereadegezh b., amzereadegezh b., perzh-fall g., boaz fall g./b., giz fall b., atapi divalav g., kammober g., kammarver g.

unsittlich ag. : enepdivezek, divuhezegel, direol, dizereat, amzereat, amzere, dizonest, mezhus, divat, disolit, lik, didailh, direizh, brein, orgedus, lavis ; *unsittliche Berührungen*, flouradoù hakr ls., atouchamantoù hakr ls., atouchamantoù lik ls., atouchamantoù hudur ls., gwall atouchamantoù ls. ; *unsittlicher Lebenswandel*, *unsittliche Lebensführung*, buhez direol b., buhez dirollet b., buhez diroll b., buhez direizh b., buhez diboellet b., buhez digempenn b., buhez dizordren b., buhez fall b., buhez diroll ha didailh b., doug divuzul da laouenaat ar galon g., ebatoù dizurzh ls., valigantiz b., disolited b., libertinaj g., doareoù re zieub ls., doareoù re libr ls., gwallgundu b., gwallvuhez b., droukvuhez b., lor vuhez b., buhez lor b., diroll g., dirollerezh g., dirollamant g., direizh g./b., bordelerezh g., dizurzh g., gastaouerezh g., gasterezh g., oriadezh b., pailhardiezh b., reilhenn b., riboderezh g., roulerezh g., bambocherezh g., buhez digempenn b., frankizoù boufon ls., plijadurezhioù orgedus ls., riblerezh g., follentezioù ls., follezh b., gadalezh b.

Unsittheit b. (-) : enepdivezegezh b., divuhezegezh b., dizonestiz b., direoliezh b., dirollerezh g., dirollamant g., hakrder g., hakrder b., librentez b., likentez b., orged g., orgediz b.

unsoldatisch ag. : ... na zere ket ouzh ur soudard, ... n'eo ket azas ouzh ur soudard.

unsolid ag. : sellit ouzh **unsolide**.

unsolidarisch ag. : digengret.

Unsolidarität b. (-) : digengred g.

unsolide ag. : 1. bresk, amgadarn, dizalc'h, distart ; 2. ... n'eo ket gwall sirius, dibarfet, disolit, furluok, kemm-digemm, hedro, breskik, bresk, boullant, boullus, tro-didro, tro-distro, variant, valigant, kildro, berrboellik, dizalc'h, diahelet, dihentet, re zieub e zoareoù, re libr e zoareoù ; *unsolid werden*, dibarfedñ ; *unsolide Person*, riboter g., kozh straker g., paourkaezh loaver g., gaster kozh g., tourc'h g., bouc'h g., bouc'h-pilhoù g., pitaou(a)er g., pitaouer brein g., louveg g., gadal g., gastaouer g., bordeler g., marc'h-limon g., kailh g., paotr kailh g., revr tomm a baotr g., revr boazh a baotr g., bouc'h kozh / kozh bouc'h g. (Gregor) ; *unsolider Lebenswandel*, doug divuzul da laouenaat ar galon g., valigantiz b., gwallgundu b., gwallvuhez b., droukvuhez b., lor vuhez b., buhez lor b., buhez dirollet b., buhez diroll b., buhez direizh b., buhez direol b., buhez diboellet b., buhez digempenn b., buhez dizordren b., buhez diroll ha didailh b., diroll g., dirollerezh g., dirollamant g., disolited b., libertinaj g., divergontiz b., direizh g./b., bordelerezh g., dizurzh g., gastaouerezh g., gasterezh g., oriadezh b., pailhardiezh b., reilhenn b., riboderezh g., roulerezh g., bambocherezh g., frankizoù boufon ls., doareoù re zieub ls., doareoù re libr ls., riblerezh g., plijadurezhioù orgedus ls., follentezioù ls., follezh b., gadalezh b.

unsorgsam ag. : digas, dibreder, dichal, disoursi, landreant, lizidour, landrennek, lezourek, lizidant, lugut.

unsortiert ag./Adv. : evel m'emaint - mat ha fall, evel m'emaint ; *alles unsortiert kaufen*, prenañ a-drak, prenañ a-dreuz, P. prenañ glas ha sec'h.

unsozial ag. : enepkevredat ; *unsoziale Mieten*, feurmoù enepkevredat ls.

unsperrig ag. : dichastre, heglenk, ... n'eo ket landrammus, ... n'eo ket strobos, ... n'eo ket strobellus, ... n'eo ket strammus, ... n'eo ket chastreüs, ... n'eo ket fardellek, ... n'eo ket lastrus, ... n'eo ket ac'hubus.

unspielbar ag. : anc'hoariadus, ... na c'heller ket c'hoari.

unsportlich ag. : 1. [den] ... n'eo ket troet gant ar sport ; 2. [emzalc'h] disleal, fell, enepc'hoari, enepsport ; *unsportliches Verhalten*, emzalc'h enepsport g., emzalc'h enepc'hoari g., emzalc'h disleal g., emzalc'h fell g.

Unsportlichkeit b. (-) : 1. digasted e-keñver ar sport b. ; 2. emzalc'h enepc'hoari g., emzalc'h disleal g., emzalc'h fell g.

unsre rag. / **unsrige** rag. : hol, hon, hor ; *der (die, das) Unsrige*, *der (die, das) Unsre*, hon hini ; *die Unsrigen*, *die Unsren*, hor re (ls.)

unstabil ag. : brall-divrall, ling-ha-lang, kren-digren, brallus, horellus, horjellus, charigell, gadal, distabil, distrantell, laosk, silwink, a-silwink, war silwink, amgadarn, distart, hej, hej-dihej, loc'h-diloc'h, e bili-bann, dizalc'h, kamm, rangouilh, war al lusk, lusk-dilusk, luskellus, war vrañsell, mezv, krog-diskrog.

unstandesgemäß ag. : *unstandesgemäß leben*, dilignezañ, bezañ trec'h d'e ouenn, trec'hiñ gouenn, terriñ ar ouenn, ... na chom en e renk ; *er hat seinen Adelstitel und seine adeligen Privilegien aufgrund von unstandesgemäßem Verhalten verloren*, kouezhet eo eus e noblañs, kollet en deus e lesanv noblañs, dinoblañ en deus graet.

unständig ag. : dizingal, direizh, direoliek, amreizh, digompez, a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, a-bennadoù, a-abadennoù, bep eil penn, a-daoladoù, a-vareadoù, a-vomandoù, a vare da vare, taol-ha-taol, taol-ha-tailh, mare-mare, mare-ha-mare, bep a vare, a-dachadoù, a-goulzadoù, bep eil mare, a-rabinadoù, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, a-roadoù (Gregor).

unstät ag. : *sellit ouzh unstet*.

unstatthaft ag. : difennet, berzet, diasantus, dizegemeradus.

unsterblich ag. : divarvel, divarvus ; *unsterblich machen*, a) divarvelaat ; b) [dre skeud.] peurvrudañ, lakaat da badout keit hag ar bed / lakaat da vezañ enoret endra bado ar bed (Gregor) ; *sie leben, als wären sie unsterblich und denken nicht an den Tod*, bevañ a reont disoñj eus ar marv, evel pa vijent tud divarvel ; [mojenn] *die Unsterblichen*, ar re n'int ket sujet d'ar marv / ar re a zle bevañ a-virviken (Gregor), ar re zivarvel, an divarveled ; *unsterblich werden*, divarvelaat.

Unsterblichkeit b. (-) : divarvelezh b., divarvusted b. ; *die Unsterblichkeit der Seele postulieren*, raklakaat divarvelezh an ene da wir.

Unstern g. (-s) : planedenn fall b., gwallplanedenn b., gwallavel g., drougavel g., sort g., barr g., mallozh b./g., droukvallozh b./g.

unstet ag. / **unstetig** ag. : 1. furluok, kemm-digemm, hedro, breskik, bresk, bouljant, bouljus, tro-didro, tro-distro, variant, valigant, kildro, berrboellik, dizalc'h, digendalc'h, moliaçhus, pechar, pennadus ; *unsteter Mensch*, spered furluok a zen g., spered hedro a zen g., spered breskik a zen g., den pennadus evel ur bouc'h g., skañvelard g. / den hedro (berrboellig, a dro da bep avel) / skañvbenn g. / skañvbenneg g. / penn skort g. (Gregor) ; 2. kantreer ; *ein unstetes Leben führen*, bevañ baleant, bezañ furluok, bezañ boudedeo, bevañ evel ar Boudedeo (evel paotred ar guruzite, evel an dermajied), bezañ poazh e revr, redek e revr, na c'hallout remziñ neblec'h, na badout e nep lec'h, na badout e revr e nep lec'h, kaout kemenerien en e dreid, ren ur vuhez kantreer, bezañ bepred o tornañ ar pavez, bezañ bepred o tornañ bro, bezañ atav o redek ar c'hwitell, bezañ bepred o foetañ bro ; 3. spanaus, spanel, astalus, spanaennek, taoladek, krog-diskrog,

digendalc'h, ankendalc'hek ; 4. [mat.] *unstetige Funktion*, kevreizhenn digendalc'h b.

unstetig ag. : *sellit ouzh unstet*.

Unstetigkeit b. (-) : 1. berrboelled b., skañvbennegezh b., berrboellegezh b., valigañs b., valigerezh g., hedro g., digendalc'h g., ankendalc'hegezh b. ; [kr-l] *Unstetigkeit führt nicht zu Reichtum*, Yannig a vil vicher a varvas gant an naon - mil micher, mil mizer - Daniel mil micher a varvas gant ar vizer - naontek micher, ugent mizer - dibaot an dud a binvidika o rankout alies dilojañ - bili war ziribin ne zastumont ket a vezhin - n'eo ket gwellaat a ra ar marc'h pa vez ret e varc'hegezh alies - maen-ruilh, maen-ki ne zastumont ket a ginvi ; 2. [mat.] digendalc'h g.

unsteuerbar ag. : [bigi, kirri-nij] ansturiadus.

unstillbar ag. : 1. rankles, dirankon, don e gof, distambouc'h, distambouc'h war an debriñ, distambouc'h e galon, rankoudus, ... na c'heller ket gwalc'hañ, diwalc'h, diwalc'hus, glout, lontek, lontrek, lamprek, dislangour, marlonk, loufres, brifaot, gournaonek, naonek ; 2. didorrus, diwalc'hus, ... n'eus ket a walc'hañ dezhañ, ... n'eus ket a derriñ dezhañ ; *unstillbarer Hunger*, naon didorrus g., naon n'eus ket a derriñ dezhañ g., naon n'eus ket a walc'hañ dezhañ g. ; *unstillbarer Durst*, sec'hed didorrus g., sec'hed dirañvet g., sec'hed itik g., sec'hed n'eus ket a derriñ dezhañ g., sec'hed n'eus ket a walc'hañ dezhañ g. ; 3. *unstillbare Schmerzen*, poanioù na c'heller ket distanañ ls., poanioù na c'heller ket distav ls. ; 4. [dre skeud.] *unstillbarer Wissensdurst*, c'hoant deskiñ dirankon g.

Unstillbarkeit b. (-) : diwalc'husted b.

unstimmig ag. : dizunvan, diemglev ; *eine in sich unstimme Argumentation*, un arguzennadur lavar-dislavar g., ur arguzennadur lavar-ha-dislavar g., arguzennoù disol ls., arguzennoù doull ls., arguzennoù dreuzenep ls., arguzeg anskarus b.

Unstimmigkeit b. (-, -en) : 1. diforc'h soñjoù g., hennon etre an dud g., dizunvaniezh b., dizunvan g., diemglev g., diemglev g., gwall intent g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., diaesterioù ls., diskrog g., distok g., disklotadur g. ; *es gab öfters Unstimmigkeiten unter den Geschwistern*, broc'hadennoù a oa alies etre bugale an ti, diskrap (tabut, breud, dael, jeu, reuz) a oa alies etre bugale an ti, diaesterioù (trouz) a save alies etre bugale an ti ; *es hat nie Unstimmigkeit unter uns geherrscht*, n'eus bet biskoazh ger ebet etrezomp ; *es herrscht Unstimmigkeit zwischen den Eheleuten*, rouzet eo ar bloneg etre ar priedoù, hennon (diemglev) a zo etre ar priedoù, diemglev eo an daou bried, dizunvan eo an daou bried, savet ez eus etre an daou bried ; 2. fazi g. ; *in der Abrechnung gab es einige Unstimmigkeiten*, brouilhes a oa er gont, un dra bennak ne glote ket mat er fakturenn, fazioù a oa gant ar fakturenn, ne oa ket reizh ar gont.

unstofflich ag. : dizanvez, dizanvezel, dizanvezenn.

unstrafbar ag. / **unsträflich** ag. : 1. ... na c'hell ket bezañ kastizet, aotreet gant al lezennoù, didamalladus, diabegadus ; 2. [dispredet] skouerius ; *ein unsträfliches Leben führen*, ren ur vuhez skouerius.

unstreitig ag. / **unstrittig** ag. : diarvar, diarvarus, diargadus, dreist dael, direndaelus, divarteze, tabut ebet diwar e benn, tabut ebet warnañ ; *dieser Punkt ist unstrittig*, n'eus tabut ebet war ar c'hraf-se, n'eus breud ebet war an taol-se.

Adv. : hep arvar, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, en un doare sur, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, dreist mar.

unstudiert ag. : 1. dizesk, diskol ; 2. savet war an taol, savet war an tomm, savet war an tach, savet a-daol-dak, savet war ar prim ; 3. diwidre, diwe, didro, didroidell, diroufenn, dispieg, disgwe, didres, distlabez, ken aes ha tra, ken aes all, koulz all, ken bravik ha tra, brav-bras, en un doare dichipot, diardoù, diorbid, ... n'eus ket a gamambre gantañ, digamambre, digompliment, divaniel, distenn, hep geizoù, hep ober ardoù, kuit a chistroù, ront a galon, frank ha ront, frank ha libr, libr, netra dreist, ur paotr diouzhtu anezhañ, ur paotr raktal anezhañ.

unsühnbar ag. : dibardon ; *unsühnbares Verbrechen*, torfed dibardon g.

Unsumme b. (-,-n) : tousegad brav a arc'hant g., dornad mat a arc'hant g., pochad mat a arc'hant g., pezhad moneiz g., sammad bras a arc'hant g., barlennad arc'hant b., sammad gouest g., sammad bravik a-walc'h g., arc'hantoù bras ls., arc'hant bras g., arc'hant mat g., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g. ; *Unsummen ausgeben*, ober dispignoù dijaoj, ober difouliañs, ober dispignoù foll, foetañ arc'hant, ober un dismantr euzhus a arc'hant, dismantrañ arc'hant bras, ober dispignoù direzon, ober dispignoù divoder, ober gwallzispignoù, ober droukzispignoù, ober kolladennoù ; *Unsummen vergeuden*, foranañ arc'hant kement ha kement all ; *es wird Unsummen kosten, es wird Unsummen verschlingen*, P. gwall ziskregiñ a vezo renket.

Unsyndhaftigkeit b. (-) : [relij.] dibec'husted b.

unsymmetrisch ag. : digemparzh, digemparzhik.

unsympathisch ag. : dispiljus, erezus.

unsystematisch ag. : anreizhadel, anreizhadek, ... n'eo ket reizhiadek.

untadelhaft ag. / **untadelig** ag. / **untadlig** ag. : disi, didech, direbech, didamall, didamallus, diabeg, difestur, dilastez, divlam, diskandal, difazi, diabegadus, diabegus, divank, divis, difazi, digatar, dinamm, yac'h, reizh, glan, digailhar, hep si, hep nep si, hep ket a si, prop, didamall a bep si fall, skouerius ; *ein untadeliges Leben führen*, ren ur vuhez skouerius.

Untat b. (-,-en) : torfed skrijus g., gwalldaol euzhus g., mestaol euzhus g., gwall g., taol kailh g., viloni b. ; *alle Untaten, die ihr begangen habt*, an holl wall euzhus hoc'h eus graet, an holl walloù skrijus hoc'h eus graet.

untätig ag. : distrivant, distriv, dioberiant, dilabour, dibrez, dizever, dizintrudu, vak, vak warnañ, arouarek, arwarek, chourek, dibreder, amoberiat, euver, difoutre, lizidant, P. divazeng ; *untätig sein*, chom vak, chom d'ober netra, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, beuzetat, vakiñ, chom da louediñ ha da verglañ, ober mann, chom da baouez, chom da yariñ ; *was stehst du hier so untätig herum !* na chom ket aze da dortañ ! na chom ket aze evel an iliz e-kreiz ar barrez ! na chom ket aze evel ur maen en ur c'hleuz ! na chom ket amañ da sellet gant da c'henoù evel ur c'hozh palastr (evel un amparfal, evel ul lopez, evel un den lor) ! na chom ket amañ da yeuiñ ! da betra e chomez aze da zigeriñ da c'henoù ? da betra e chomez aze da selaou ar mouilc'hi o foerat ? strilh da c'hwen 'ta ! mat e vefe dit en em zifraeañ ! poent e vefe dit divorfiliñ ! poent e vefe dit didortañ ! na chom ket diflach evel ur santig koad ! na chom ket a-varv evel ur santig koad ! laka un ene er c'horf-se ! enaou ar c'horf-se ! laka striv ennout ! mer da gorf un tammig ! dibrouilh da revr ! dibilh ! dibun ! ; *ständig untätig herumsitzen*, pladorenniñ, en em arouaregiñ, en em arwaregiñ, labaskenniñ, morzañ en didalvoudegezh, chom da baouez, chom da blavañ, chom da yariñ, chom da lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, amzeriñ, daleañ e amzer, koll e boan, glapezenniñ, yeuiñ, stagañ boutonoù, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, lantouzat,

c'hwileta, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, kaout amzer gollet, reiñ bech d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, chom war-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, digalzañ e amzer, foranañ e amzer, dismantrañ e amzer, drouziviañ e amzer, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da vuzhugenniñ (da lugudiñ, da lantouzat, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ), chom da velc'hweta, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, filañ gant an diegi, lezirekaat, diekaat, falaoueta, luduenniñ, chom da sorañ, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar viell, treiñ ar bis, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, na ober nemet treiñ mein da sec'hañ, na c'houzout nemet strakal brulu, bezañ atav vak warnezañ, bezañ un den arouarek, bezañ un den vak, bezañ un den arwarek, c'hoari anezhi, ober anezhi, c'hoarigaerat, ober landigedon, bevañ en e aez, ober he fladorenn, ober e luduenn, ruilhal kempennik e voul, ruilhal koutik-koutik e voulig, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voulig, ober e damm treuz ken distrafulh ha tra, tremen kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal e voul war e oarig (war e zres, war e zresig, war e bouezig, war e sklavig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen), ruilhal plarik e voulig.

Untätigkeit b. (-) : dioberiadegezh b., anoberiadegezh b., dioberiantiz b., distriv g., vakted b., vakter g., dilabour g., didalvoudegezh b., arouaregezh b., arwaregezh b., arouaredigezh b., arwardigezh b., lizidanted b., labaskennegezh b., yeuaj g. ; *zur Untätigkeit verurteilt sein*, na gaout taol ebet d'ober, bezañ lakaet dioberiant, bezañ dilabour.

untauglich ag. : didalvoud, divarrek, fall, moan, divalav, distu, dic'houest, mat da netra, mat da vann, amzere, dijaoj, ... na zegouezh ket, ajat, diemsav ; *für den menschlichen Verzehr untauglich*, divevezus, divevezadus, divat da vezeziñ ; *wehrdienstuntauglich*, divarrek d'ober e amzer soudard.

Untauglichkeit b. (-) : 1. didalvoudegezh b., divarregezh b., distu g., dic'houest b. ; 2. [lu] divarregezh b.

unteilbar ag. : dirannadus, dizarnaouus.

unteilbarkeit b. (-) : dirannadusted b.

unten Adv. : en traoñ, ouzh traoñ, en diaz, en dan, a-izel, a-leur, dianaou, dindan, a-zindan, diadraoñ, a-is ; *ganz unten*, tre en traoñ ; *ganz unten in der Höhle*, e sol ar c'hroc'h ; *ganz unten in meiner Tasche*, e foñs va godell ; *von unten*, eus an traoñ, eus an diaz, dre zindan, a-zindan, dre zan, a zianaou, eus kaout traoñ, dre an traoñ ; *von unten her*, dre zindan, dre zan, dre an traoñ, a-zindan ; *etwas von unten hervorziehen*, dindanaat udb ; *nach unten*, d'an traoñ, d'an diaz, ouzh traoñ, ouzh dianaou, war-draoñ, war-naou, war bouez-traoñ, pouez-traoñ gantañ, lañs-traoñ gantañ, traoñ gantañ ; *nach unten gebogene Hörner*, kerniel war-draoñ ls. ; *nach unten gucken*, sellet a-bouez-traoñ, sellet a-zianaou ; [den, loen] *nach unten rutschen*, en em leuskel d'an traoñ ; *dort unten*, en diaz, en traoñ ; *unten am Tisch sitzen*, bezañ azezet ouzh lost an daol, bezañ azezet e lost an daol ; *von oben nach unten*, a-ziwar-laez, diwar al lein, eus an nec'h (eus ar c'hrec'h) d'an traoñ, eus an uhel d'an izel, diouzh al laez betek an traoñ ; *der Felsblock zerriss von oben nach unten*, a-faout e oa frailhet ar roc'hell ; *von oben bis unten*, a) a laez da draoñ, krec'h-ha-traoñ, krec'h-traoñ, traoñ-ha-krec'h, traoñ-ha-laez, ken war an uhel ken en traoñ, eus an nec'h d'an traoñ, eus an nec'h betek an traoñ, eus penn an nec'h betek an traoñ, eus ar barr d'ar strad, eus tal krec'h betek traoñ ; b) [dre skeud.] penn-da-benn, penn-dre-benn, penn-da-benn an neudenn, a draoñ da laez,

krec'h-ha-traoñ, penn-kil-ha-troad, penn-ha-korf, penn-ha-troad, penn-ha-korf-ha-troad, leizh ar gudenn, eus ar penn d'an treid, eus beg e dreid betek penn, eus beg e dreid betek krec'h, eus penn an traoñ betek krec'h ; *von unten auf*, eus an traoñ d'an nec'h, eus penn an traoñ betek krec'h ; *von unten her*, eus an traoñ, eus an diaz, dre zindan, a-zindan, dre zan, a zianaou, dre an traoñ ; *weiter unten*, donoc'h c'hoazh, izeloc'h c'hoazh, pelloc'h en traoñ, muioc'h en traoñ, traoñoc'h c'hoazh ; [skridoù] *siehe weiter unten*, *siehe unten*, sellit izeloc'h, sellit dindan, sellit un tammig pelloc'h, lennit an notenn amañ izeloc'h, sellit ouzh traoñ ar bajenn, sellit amañ da heul, sellit amañ war-lerc'h, sellit izeloc'h, sellit amañ dindan, sellit amañ a-is ; *unten am Berge*, e traoñ (e-harz) ar menez ; *unten am Rock*, e traoñ ar vroz ; *unten im Tal*, e traoñ ar ganienn, e dianaou ar ganienn ; *unten liegen*, **a**) bezañ en traoñ (en diaz, dindan) ; **b**) na vezañ evit u.b., bezañ an tu koll gant an-unan ; *hier unten auf dieser Erde*, er bed-mañ, en izelved-mañ, war an tamm douar patatez-mañ, dre-mañ, lomañ.

untenan Adv. : en traoñ, en diaz.

untenanderunter Adv. : dindan [udb all], izeloc'h [eget udb all], a-is [udb all].

untendurch Adv. : dre zindan, dre an traoñ, a-zindan.

untenher Adv. : [dispredet] en traoñ.

untenherum Adv. : P. *er mag Frauen, die untenherum etwas füllig sind*, merc'hed gant revrioù kuilhek (gant revrioù kiget mat, gant revrioù tevik) a blij dezhañ.

untenhin Adv. : d'an traoñ, ouzh traoñ, war draoñ, d'an diaz, war-naou, war bouez-traoñ, pouez-traoñ gantañ, lañs-traoñ gantañ, traoñ gantañ.

unter

I. Araogenn (ak. pe dat.)

1. (en egor) :

a) dindan, edan, endan, e-barzh, izeloc'h eget, a-is da

b) e-touez, da-douez, e-mesk, e-meskoù, da-vesk, a-douez, e-metou, a-vetoù, gant, etre, kenetre, e-kreiz, dre-douez, dre-wask, dre-greiz

2. (en amzer) e-pad, e-kerzh, e-doug, e-tro

3. (keñver isurzhiañ) dindan

4. (keñverioù difetis) gant, dre, o vezañ, war, e

II. Anv-gwan

1. izel, izeloc'h, izelañ

2. unterste(r,s)

III. 1. lodenn un adverb kevrennek

2. rakverb rannadus pe stag

I. Araogenn (ak. pe dat.) :

1. (en egor) : **a**) dindan, edan, endan, e-barzh, izeloc'h eget, a-is da, a-is, a-zindan, a-zan ; *unter mir*, *unter mich*, dindanon, a-is din ; *unter dir*, *unter dich*, dindanout, a-is dit ; *unter Wasser stehen*, bezañ beuzet, bezañ leun a zour, bezañ chaget (sac'het) an dour war an dra-mañ-tra / bezañ beuzet gant an dic'hlan / bezañ beuzet gant ul liñvad dour (Gregor) ; *hol den Koffer unter dem Bett hervor*, tenn ar valizenn a-zan (a-zindan) ar gwele ; *unter der Brücke hindurchfahren*, tremen dre zindan ar pont, tremen dre zan ar pont ; *unter der Tür durchschieben*, lakaat da dremen dre zindan an nor, silañ dre zan an nor ; *der Ball ist unter dem Auto durchgerollt*, ruilhet eo bet ar volotenn dre zindan ar c'harr-tan, ruilhet eo bet ar volotenn dre zan ar c'harr-tan ; *unter der Tür durchsehen*, sellet dre zindan an nor, sellet dre zan an nor ; *Licht scheint unter der Tür durch*, gouloù a sil dre zindan an nor ; *unter den Knien*, a-is an daoulin ; *unter der Gürtellinie*, izeloc'h eget an dargreiz ; [hentoù] *Sicht unter 50 Meter*, hed-gwel dindan hanter-kant metr g. ; *die Katze liegt*

unter dem Tisch, astennet eo ar c'hazh a-zindan an daol ; *unter Wasser schwimmen*, neuñviñ e don an dour (dindan gorre an dour) ; *unter der Erde*, dindan douar, dindan zouar ; *die Betttücher und Bettdecken von unter der Matratze herausziehen*, dirollañ ur gwele, digosteziañ ur gwele ; *die, die unter uns wohnen*, ar re dindan, ar re a zo o chom dindan ; [mengleuz] *unter Tage*, e foñs ar vengleuz ; *unter freiem Himmel*, dindan an amzer, dindan alan an amzer, war an dispalu, e kambr ar stered, e asagn ar stered, e asagn al loar, dindan ar billig vras, en amzer, en amzer vras, dindan an amzer vras, e maner Lonk-Avel, dindan bolz an neñv, dindan bolz ar stered ; *unter dem 48. Grad nördlicher Breite*, e 48° ledred hanternoz ; *das Blut spritzte unter den Schlägen*, strinkañ a rae ar gwad dindan an taolioù ; *etwas unter die Füße treten*, bresañ udb., gwaskañ udb., mac'hañ udb., moustrañ udb. ; [dre skeud.] *jemanden unter die Füße treten*, gwaskañ u.b., mac'hañ u.b., mac'homañ u.b. ; *unter demselben Dach wohnen*, bevañ dindan an hevelep toenn ; [dre astenn.] *etwas unter hundert*, kant war-bouez nebeut, kant war un nebeud, kichenik kant, prestik kant, ur c'hant bihan bennak, un tammig nebeutoc'h eget kant ; 15° (*fünfzehn Grad*) *unter Null*, 15° (pemzek derez) dindan mann (dindan O-gwan) ; *unter achtzehn Jahren*, betek (dindan) triwec'h vloaz ; *unter dem Preis verkaufen*, gwerzhañ war goll ; *unter dem Kurs verkaufen*, gwerzhañ war ziskar ; *unter dem Kurs kaufen*, prenañ war ziskar ; *das bekommst du nicht unter zwanzig Euro*, ne gavi ket an dra-se da brenañ dindan ugent euro, ret e vo dit lakaat ugent euro d'an nebeutañ evit prenañ an dra-se, koustañ a raio an dra-se ugent euro dit d'an nebeutañ, ne vo ket gwerzhed dit a-vihanoc'h eget ugent euro, ne vo ket gwerzhed dit rabat ugent euro, ne vo ket gwerzhed dit dindan ugent euro ; [dre skeud.] *das ist unter meiner Würde*, ne c'hallan ket en em izelaat kement-se, mezha vefe din (fae a vefe ganin) ober an dra-se, mezha vefe ganin hen ober ; *das ist unter aller Kritik*, se a zo bezañ un etev memes tra ! ur vezh ruz eo kement-se ! fae ganti ! mezha warni ! ur mezha-e envel eo an dra-se ! se zo an diwezhañ ! dipitus eo kement-se ! ; *eine Arbeit unter den Händen haben*, bezañ ul labour war ar stern (ul labour war ober, ul labour war ar portolof) gant an-unan ; *unter der Hand*, *unter dem Ladentisch*, dre guzh, dre laer, dre zindan, e kuzulig, dre zan dorn, a-gildorn ; *jemandem etwas unter die Nase reiben*, c'hwezhañ e fri d'u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b. ; *alle unter einen Hut bringen*, lakaat emglev etre an holl, unvaniñ speredoù an dud, plaenaat ar c'hemmoù ; *unter vier Augen*, ent prevez, tal-ouzh-tal, dirak pevar lagad, penn-ouzh-penn, beg-ouzh-beg, etre hen-ha-hen, hen-ha-hen, fri-ouzh-fri ; *ich möchte Sie unter vier Augen sprechen*, me a garfe ho kwelet hoc'h-unan, me a garfe komz ouzhoc'h ent prevez, me a garfe komz ouzhoc'h penn-ouzh-penn (e kuzulig) ; *unter dem Deckmantel der Freundschaft*, digarez (war-zigarez, e sigur, war-sin, e-skeud, war-neuz, war-van, e-digarez) bezañ ur mignon ; *unter falschem Namen reisen*, bezañ en un anv faos evit beajiñ ; [gwir] *er steht unter Mordverdacht*, diskred a vuntr a zo warnañ.

b) e-touez, da-douez, e-touesk, da-douesk, a-douez, dre-douez, e-mesk, e-meskoù, da-vesk, e-metou, a-vetoù, gant, etre, kenetre, dre-vesk, a-vesk, dre-greiz, dre-wask, e-kej, kreiz-etre, e-kreiz etre, e-kreiz, war-greiz, a-greiz ; *unter ihnen*, en o zouez, en o metoù, en o mesk, en o melloù, e-mesk ganto ; *wer unter euch ?* pehini ac'hanoc'h ? ; *einige unter uns*, un nebeud tud en hon touez, un nebeud tud en hor metoù, un nebeud tud en hor meskoù, un nebeud tud en hor c'hreiz ; *sich unter das Volk mischen*, mont da-douez an dud, mont da-vesk an engroez, en em silañ e-touez an dud, mont e-mesk an

druilh, mont e melloù an dud ; *unter uns*, etrezomp, etre c'hwil ha me, etre int ha me ; *unter uns gesagt*, kement-mañ etrezomp, etrezomp-ni hon-daou, kement-mañ kenetrezomp, kement-mañ ent prevez, lakait an dra-se dindan ho potoù, lavaret a ran an dra-se etre c'hwil ha me ; *das bleibt unter uns*, ger da zen ! lakait an dra-se dindan ho potoù ! arabat gwerzhañ ar bistolenn ! ha peoc'h en toull-se ! klozit an dra-se e-barzh ho rastelloù ! arabat reiñ avel d'ar c'had ! lakait evezh ne vefe klevet roudoù ho teod diwar-benn kement-se ! tavit krenn war an dra-se ! grik war se ! lavaret a ran an dra-se etrezomp ! n'it ket da enkantiñ an dra-se ! ; *die Besten unter ihnen*, ar pep gwellañ anezho, an dibab anezho, an dispar anezho ; *unter sich*, etrezo, kenetrezo ; *unter Freunden*, etre mignoned ; *wir sind hier unter Bekannten*, anaoudeien a zo ac'hanomp ; *sich unter die Zuschauer mischen*, en em silañ e-touez an arvesterien, mont da-vesk an arvesterien, mont e melloù an arvesterien ; *er war unter ihnen*, ganto e oa, unan anezho e oa, en o zouez e oa ; *als sie unter sich waren*, pa voent en o unan ; *Hölderlin gehört unter die Klassiker*, ur skrivagner klasel a zo eus Hölderlin, Hölderlin a zo da lakaat e-touez ar skrivagnerien glasel, e-mesk ar skrivagnerien glasel emañ Hölderlin ; *schreiben Sie das unter die Unkosten*, lakait an dra-se a-gevret gant ar mizoù all ; *unter den Kelten*, e-touez ar Gelted, gant ar Gelted, e-metou ar Gelted ; [dre skeud.] *unter Schmerzen sterben*, kaout ur marv kriz, gouzañv ur marv estlamm ; *unter anderem (unter anderen Dingen)*, e-mesk (e-touez) traoù all, en o mesk, pa ne vez ken.

2. (en amzer) e-pad, e-kerzh, e-doug, e-tro ; *unter dem heutigen Datum*, hiziv an deiz, en deiz a hiziv ; *unter der Arbeit*, e-pad al labour, e-kerzh al labour ; *unter dem Essen*, e-pad (e-kerzh) ar pred ; *unter Tag*, e-pad Doue an deiz, an deiz-Doue ; *unterwegs (disprede : unter Weges)*, war an hent, en hent, gant e hent, diwar dremen, en ur vont gant an hent, war veaj, e-pad an hent ; *unterdessen*, e-pad an amzer-se, etretant, etre-daou, e-keit-se, keid-all, etre keit-se, er c'heit amzer-se, er c'heit amzer-mañ, e-kerzh neuze, e pleg an dra-se, en-drebad-hont, en-drebad-mañ, en-drebad-se, da vetek, da c'hedal, da c'hortoz.

3. (keñver isurzhiañ) dindan ; *unter jemandem stehen*, bezañ isurzhied u.b., bezañ iskargiad u.b., bezañ dindan u.b. ; *unter jemandem dienen*, bezañ dindan renerezh u.b., bezañ e servij (e gourc'hemenn) u.b. ; *unter Wilhelm II.*, dindan renerezh Gwilherm II, dindan Wilherm II, da vare (dindan ren) Gwilherm II ; [dre astenn.] *unter den Gesetzen stehen*, bezañ sujet (dleout doujañ) d'al lezennoù ; *unter Aufsicht stehen*, bezañ graet diwall (gward) war an-unan, bezañ taolet evezh ouzh an-unan, bezañ e gward, bezañ dindan ward ; *unter dem Schutze von*, dindan gwarez (askell) u.b. ; *unter Einwirkung von Sauerstoff und Feuchtigkeit setzt das Eisen Rost an*, diwar oksidatur e teu mergl war an houarn ; *unter etwas leiden*, gouzañv (kaout pinijenn, bezañ dalc'het, diwaskañ poan) gant udb, reuziñ ur boan bennak, bezañ gwasket gant ur boan bennak.

4. (keñverioù difetis) gant, dre, o vezañ, war, e ; *was verstehst du unter diesem Ausdruck ?* petra ac'h eus c'hoant da reiñ da intent gant an dro-lavar-se ? peseurt ster 'zo da reiñ da'z pomm-lavar ? ; *unter diesen Umständen*, an traoù o vezañ evel m'emañ, m'emañ e-giz-se ; *unter der einen Bedingung, dass ...*, en diviz ma, war an diviz ma, gant ma, war-bouez ma, a-bouez ma ; *unter dem Vorwand*, digarez, war-zigarez, e sigur, war-sin, e-skeud, war-neuz, war-van ; *unter dem Vorbehalt, dass ...*, war-bouez ma, gant ma, a-bouez ma, war an diviz ma, en diviz ma ; *unter größter Mühe konnten wir die Kleine von ihrer Großmutter trennen*, un abadenn e oa bet o tistokañ an

hini vihan diouzh he mamm-gozh ; [gwir] *unter Ausschluss der Öffentlichkeit*, an dorioù serret (Gregor), disforan.

II. Anv-gwan : *sellit ivez ouzh untere(-r,s)*.

1. izel, izeloc'h, izelañ, dianaou, traoñoc'h, traoñ, dindan ; *der untere Teil*, an traoñ g., ar rann izelañ b., an diaz g., an diazez g., ar penn traoñ, ar penn izelañ g., al lodenn izelañ b., an diadtraoñ g., an dindanenn b., an dindan g., al lost g., an ardraoñ g., an dianaou g. ; *der untere Teil des Mantels*, diadtraoñ ar vantell g. ; *das untere Stockwerk*, an estaj dindan g. ; *am unteren Ende der Straße*, e penn izelañ ar ru ; *das untere Ende des Tisches*, lost an daol g. ; *das untere Ende des Hauses*, lost an ti g., traoñ an ti g. ; *die untere Stadt*, goueled-kêr g., diaz kêr g. ; *unteres Marktsegment, unteres Preissegment, untere Preisklasse*, traoñ skalfad g. ; *die unteren Klassen*, renkadoù izelañ ar gevredigezh ls., ar bobl izelañ b. ; *das Untere*, an dindan g. ; *die unteren Zähne*, an dent traoñ ls. ; *die Unteren*, an isurzhidi ls., an iskargidi ls., an dud a lec'h izel ls., an dud izelek ls., ar re zo izeloc'h ls., an dud dister ls., an dud dister o doare ls. ; *die untere Hälfte*, an hanterenn izelañ b. ; *untere Krustentiere*, kresteneger izel ls. ; *untere Wirbeltiere*, mellkeineger izel ls. ; [kartoù] *der Unter*, al lakez g. ; [stered.] *unterer Planet*, planedenn a-is b. ; [korf.] *die freien unteren Extremitäten, die unteren Gliedmaßen*, an izili traoñ ls.

2. *unterste(r,s)* izelañ ; *der unterste Teil*, al lodenn dindan b., an dindan g., al lodenn izelañ b., ar penn izelañ g., ar penn traoñ g., an diadtraoñ g., an traoñ g., an diaz g. ; *auf der untersten Stufe stehen*, bezañ war ar bazenn izelañ ; *die untersten Schichten des Volkes*, ar bobl izelañ b., ar c'houchoù izelañ ls. ; *der unterste Knopf*, an nozelenn draoñ, an nozelenn izelañ ; *der unterste Teil des Sacks*, goueled ar sac'h g., foñs ar sac'h g., traoñ ar sac'h g. ; *zu unterst*, e penn an traoñ, er rann izelañ, er penn izelañ, er penn traoñ ; *das Unterste zuoberst kehren*, lakaat an dindan war-varr, lakaat an traoù bep eil penn, eilpennañ an traoù, eilpennañ an ti, daoubenniñ pep tra, lakaat an traoù war o c'hement all, didanfoeltrañ (difoeltrañ, foeltrañ, tanfoeltrañ, garenebiñ, penndarevriñ, pebeilpennañ) kement tra zo, lakaat an traoù pep eil penn, lakaat an traoù sac'h-à-vac'h, lakaat an traoù tu evit tu (penn evit penn) (Gregor).

III. 1. lodenn un adverb kevrennek ; *hierunter*, a-zindan, amañ a-zindan, dindan, a-is, amañ a-is, amañ dindan ; *hinunter*, izeloc'h, en diaz, en traoñ ; *mitunter*, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, a-frapadoù, frapadoù 'zo, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, amzer da amzer, dre bep taol, taol-ha-taol, taol-ha-tailh, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a-vomandoù, a-dachadoù, a-wechoù.

2. rakverb rannadus pe stag a verk an dindander, un troc'h, an degouezh, ar skor ; *er ging unter*, mont a reas d'ar goueled (d'ar strad, d'ar foñs) ; *er unterbrach mich*, mont a reas war va c'haoz, troc'hañ a reas va c'haoz din ; *er unterstützte sie*, reiñ a reas skoazell dezhi ; *es unterlief mir ein Fehler*, ober a ris ur fazi dre zievezhiegezh, faziet e oan bet dre zievezhiegezh.

Unter- / unter- : is-, dan-, eil-, ad-.

Unterabgeordnete(r) ag.k. g./b. : [polit.] isdileuriad g. [*liester* isdileuriaded].

Unterabordnung b. (-,en) : isdileuriadur g.

Unterabsatz g. (-es,-sätze) : isrannbennad g.

Unterabschnitt g. (-s,-e) : iskevrenn b., iskevrennad b.

Unterabteilung b. (-,en) : isrann b., isrannad b., isrannadur g., azrann b., iskevrenn b., iskevrennad b., istrollad g., isrummad g.

unterarbeiten V.k.e. rannadus (arbeitet unter / arbeitete unter / hat untergearbeitet) : treiñ an douar war, plomañ war ; *er hat*

das Unkraut untergearbeitet, troet en deus bet an douar war al louzeier fall ; *Gründünger unterarbeiten*, treiñ un trevad bennak e glaz, treiñ glazenn, treiñ war c'hlasvez.

Unterarm g. (-s,-e) : [korf.] arvrec'h b. [*liester* divarvrec'h] ; *der Unterarm und der Oberarm*, an arvrec'h hag ar vrec'h ; *jemandem eine Spritze in den Unterarm applizieren*, ober ur bikadenn d'u.b. en e arvrec'h, ober ur pik d'u.b. en e arvrec'h, pikañ arvrec'h u.b. ; [sport] *Schlag mit dem Unterarm*, mañchad g.

Unterarmtasche b. (-,-n) : sac'hig g. [*liester* sac'higoù].

Unterart b. (-,-en) : ispesad g., eilouenn b., isseurtad g. ; [bev.] *Unterarten im Speziationsstadium*, ispesadoù o spesata ls.

Unterarzt g. (-s,-ärzte) : eilmezeg g.

Unterauftrag g. (-s,-aufträge) : [kenwerzh.] eilurzhad g.

Unteraugennerv g. (-s/-en,-en) : [korf.] nervenn is-pod b.

Unterausschuss g. (-es,-ausschüsse) : isbodad g., iskengor g., ispoellgor g.

Unterbau g. (-s,-bauten) : solenn b., sol g., sichenn b., diazez g., isframm g., solframm g., danframm g., dansavadur g., isframmadur g., font g.

unterbauen V.k.e. stag (hat unterbaut) : danframmañ, skorañ, spekañ.

Unterbaum g. (-s,-bäume) : [stlenn.] iswezenn b. [*liester* iswezennoù].

unterbefrachten V.k.e. stag (unterbefrachtete / hat unterbefrachtet) : [treuzdougen] eilfrediñ.

Unterbefrachter g. (-s,-) : [treuzdougen] eilfreter g.

Unterbegriff g. (-s,-e) : 1. termen spesadel g., deskriver g. [*liester* deskriverioù] ; 2. [preder.] termen strishañ g. ; 3. [yezh.] ismeizad b., iserdal g. ; "Vogel" gegenüber "Tier" ist ein *Unterbegriff*, "labous" a zo iserdal da "loen".

unterbelegt ag. : isac'hubet, isfeurmet, isannezet, ... a ya goustadik en-dro, plasoù vak ennañ, dileun ; *unterbelegtes Krankenhaus*, klañvdi gweleoù vak ennañ g.

unterbelichten V.k.e. stag (hat unterbelichtet) : islouc'hañ, iskizañ.

Unterbelichtung b. (-,-en) : iskizañ g.

unterbeschäftigt ag. : isgourc'hwelet.

Unterbeschäftigung b. (-,-en) : isgourc'hwel g.

unterbevölkert ag. : ispoblet.

Unterbevölkerung b. (-) : ispoblatur g.

unterbewerten V.k.e. stag (hat unterbewertet) : isprizout, ispriziañ.

Unterbewertung b. (-,-en) : 1. ispriziadur g., ispriziañ g. ; 2. [yalc'h] ispriziadur ar feur g., isfeuriadur g.

unterbewusst ag. : isemskiant, isemskiantel, isemouez.

Unterbewusste(s) ag.k. n. : [bred.] isemskiant b., isemouez g. ; *das Bewusste, das Unbewusste und das Unterbewusste*, an emouez, an diemouez hag an isemouez.

Unterbewusstsein n. (-s) : isemouez g., isemouezañ g., isemskiant b., isemskiantañ g., goueled ar goustiañs g. ; *es liegt im Unterbewusstsein*, emañ an dra-se en hon isemouez ; *das Unterbewusstsein siegt immer*, atav e vez trec'h an isemouez.

unterbezahlen V.k.e. rannadus / stag (bezahlte unter, unterbezahlte // hat unterbezahlt) : isgoprañ.

unterbezahlt ag. : isgopret, re izel e c'hopr, paeet fall.

Unterbezahlung b. (-,-en) : isgopratur g., isgoprañ g., gopr re izel g.

Unterbibliothekar g. (-s,-e) : eillevraoueger g.

unterbieten V.k.e. stag (unterbot / hat unterboten) : 1. *jemanden unterbieten*, kinnig prizioù izeloc'h eget unan all, skeiñ (teurel) dindan u.b., gwerzhañ gwelloc'h marc'had eget

unan all ; 2. mont dreist ; *er hat den Rekord unterboten*, aet eo dreist ar rekord diwezhañ, diskaret en deus ar rekord diwezhañ, parfoeltret en deus ar gourc'hoù kozh.

Unterbilanz b. (-,-en) : mentel dleek b., mentel divigadek b.

unterbinden¹ V.k.e. rannadus (band unter / hat untergebunden) : stagañ dre zindan.

unterbinden² V.k.e. stag (unterband / hat unterbunden) : 1. [mezeg.] argoulmañ ; 2. lakaat diwezh da, herzel, reiñ harz da, lakaat harz da, diarbenn, mirout ouzh, kaeañ ouzh ; *einen Missbrauch unterbinden*, lakaat diwezh d'ur gwallimplij, kaeañ ouzh ur gwallimplij ; *eine Diskussion unterbinden*, krennañ ar gaoz, sac'hañ ar gaoz, troc'hañ berr, mont dre verr, treiñ d'ar berrañ, krennañ trumm e gaoz ; *den Durchfall unterbinden*, stankañ ar foerell ; 3. stankañ ; *den Verkehr unterbinden*, stankañ an dremeniri, stankañ an hent d'ar c'hirri, herzel (mirout) ouzh ar c'hirri a dremen ; 4. [bev.] heudañ, skoilhañ, herzel.

Unterbindung b. (-,-en) : 1. [mezeg.] argoulm g., argoulmañ g. ; 2. [dre skeud.] harz g., harzadur g., skoilh g., sparl g., diarbenn g., dizarbenn g., diarbennadur g.

unterbleiben V.gw. stag [*verb-skoazell sein* : unterblieb / ist unterblieben] : chom hep c'hoarvezout ; *das soll hinfort unterbleiben*, *das hat künftig zu unterbleiben*, arabat e c'hoarvezfe kement-se c'hoazh, ret eo reiñ harz da seurt traoù ; *das unterbleibt nicht*, c'hoarvezout a raio en-dro, an dra-se 'zo sur - c'hoarvezout a raio en-dro, 'meus aon.

Unterbleiben n. (-s) : 1. paouezidigezh b., paouez g., arsav g. ; 2. anvezout g.

Unterboden g. (-s,-böden) : 1. [douarouriezh] kondon g. ; *der Boden und der Unterboden*, ar gorre-douar hag ar c'hondon ; 2. [tekn., kirri-tan] tu-dindan ar gludell g. ; 2. [labour-douar] *den Unterboden lockern*, *den Unterboden aufbrechen*, arat don, difontañ ur park, plomañ an douar, plomañ, palvoziñ, endonañ un dachenn, kondonañ, kondonarat, kondonarat un dachenn-douar.

Unterbodenschutz g. (-es) : [kirri-tan] gwarez tu-dindan ar gludell ouzh ar mergl g.

unterbrechen V.k.e. stag (unterbrach / hat unterbrochen) : 1. dastroc'hañ, troc'hañ ; *jemanden (in seiner Rede) unterbrechen*, mont war gaoz u.b., troc'hañ e gaoz d'u.b., mont war c'her u.b., krennañ e c'her d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., dastroc'hañ e gaoz d'u.b., dastroc'hañ e gomz d'u.b., troc'hañ e gomz d'u.b. / mont war gomz u.b. (Gregor) ; *es ärgert ihn, wenn er unterbrochen wird*, ne gav ket a-zoare e ve troc'het e gomz, ober a ra heg dezhañ pa vez troc'het e gomz dezhañ ; *Sie unterbrechen mich dauernd*, n'em eus ket rank da gomz ganeoc'h, n'on ket evit lavaret un hanter c'her zoken, n'em eus ket rank da lavaret an disterañ ger, n'em eus ket a renk da lavaret an disterañ ger, ne zeuan ket a-benn da lavaret va zamm, ne vez roet tamm mouezh din ganeoc'h ; *das Gespräch wurde unterbrochen*, dastroc'het e voe an diviz, troc'het e voe ar gaoz, [pellgomz] troc'het e voe al linenn, troc'het e voe ar bellgomzadenn ; *er wurde nicht unterbrochen*, lezet e voe d'ober e gaoz ; *die Stromversorgung unterbrechen*, disporzhiñ, troc'hañ an tredan ; [tresadenn] *unterbrochene Linie*, linenn dastorret b. ; [ardamezouriezh] *unterbrochener Sparren*, kebrenn faoutek b.

2. daleañ ; *die Vorlesung wird unterbrochen*, daleet eo ar gentel, kendalc'het e vo diwezhatoc'h gant ar gentel.

3. stankañ ; *der Verkehr ist unterbrochen*, stanket eo an tremenezh.

4. diskregiñ, ehanañ, astalañ, etrelezel, paouez ; *er hat seine Arbeit unterbrochen*, diskrog eo diouzh e labour, astalet en deus gant e labour, harpet en deus labourat, paouezet eo gant

e labour ; *eine mehrmals unterbrochene und wieder aufgenommene Arbeit*, ul labour graet dre brez ha dre reuz g. ; *eine Sitzung unterbrechen*, astalañ un dalc'h.

5. *terriñ ; auf Grund des Regens wurde das Fußballspiel unterbrochen*, en abeg d'ar glav e voe torret an abadenn mell-droad, ranket o doa terriñ an abadenn mell-droad gant ar glav a rae.

V.em. stag : **sich unterbrechen** (unterbrach sich / hat sich (ak.) unterbrochen) : spanaat.

Unterbrecher g. (-s,-) : 1. [tredan.] afell b., disreder g. [*liester disrederioù*] ; 2. [tekn.] troc'h-red g. ; 2. [den] *Redeunterbrecher*, troc'her komz [*liester troc'herien gomz*], troc'her kaoz g. [*liester troc'herien gaoz*].

Unterbrecherschraube b. (-,-n) / **Unterbrecherkontakt** g. (-s,-e) : [tekn.] troc'h-red g., P. biñsoù platinet ls.

Unterbrechung b. (-,-en) : 1. arsav g., torr g., troc'h g., ehan g., diskrog g., spanaenn b., span g., astal g., distag g., paouez g., harz g., paouezidigezh b., boulc'h g. ; *zeitweilige Unterbrechung*, spanaenn b., span g. ; *mit Unterbrechungen*, dastroc'het, dastorret, digendalc'h, spanaus, astalus, taol-ha-taol, taol-ha-tailh, mare-mare, mare-ha-mare, bep a vare, a-dachadoù, a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, a-bennadoù, a-abadennoù, bep eil penn, a-daoladoù, a-vareadoù, a-vomandoù, a vare da vare, a-goulzadoù, bep eil mare, a-rabinadoù, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, dre gasadennoù, a-brantadoù, a-roadoù (Gregor) ; *Vorratsunterbrechung*, torr boniad g. ; *Unterbrechung der Arbeiten*, astal al labourioù g. ; *mit Unterbrechungen arbeiten*, labourat dre gasadennoù, labourat a-bennadoù, labourat a-frapadoù ; *er arbeitet ohne Unterbrechung*, labourat a ra didroc'h, labourat a ra ent-didroc'h, labourat a ra hep diskrog, labourat a ra hep ren tenn-anal ebet, labourat a ra hep digeinañ, labourat a ra hep didorr, labourat a ra diastal, labourat a ra dispan, n'eus ket a boz dezhañ, a-blaen emañ gant e labour, labourat a ra hep distag nag ehan, ober a ra e labour en ur c'hrogad ; *ohne Unterbrechung*, en ul lamm, hep diskrog, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, hep distag nag ehan, dibaouez, diastal, dispan, harz-diharz, bep frap, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, en un tenn, en un tennad, en ur sachad, diouzh ur sach, en un aridennad, en un andennad, diehan, dizehan, hep diskregiñ, diarsav, didav, taol-ha-taol, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep arsav, diouzh ur sach, en ur c'hrogad, hep digeinañ, hep ren tenn-anal ebet, da bep mare, hep remzi, hep ec'hoaz ; *er hat zehn Stunden ohne Unterbrechung geredet*, prezegenet en doa e-pad dek eurvezh diouzh renk (renk-ha-renk, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, hed-ha-hed, diouzh ur sach, en ur c'hrogad, diouzhtu, diouzhtu-diozhtu, diouzhtu-kaer).

2. rank g. ; *um eine Spielunterbrechung bitten, eine Spielunterbrechung verlangen*, goulenn rank.

unterbreiten V.k.e. stag (hat unterbreitet) : kinnig ; *jemandem eine Bittschrift unterbreiten*, kinnig ur reked d'u.b. ; *er unterbreitete uns ein Angebot*, ober a reas ur c'hinnig deomp ; *jemandem vor dem Bau eines Hauses einen Kostenvoranschlag unterbreiten*, kinnig ur rakpriz d'u.b. evit sevel e di, sevel roll an dispignoù evit sevel un ti, rakprizañ ar c'houst evit sevel un ti, rakjedañ ar c'houst evit sevel un ti, ober ur rakpriz evit sevel un ti ; *ich werde es dem Bürgermeister unterbreiten*, komz a rin eus an afer-se d'ar maer, komz a rin a gement-se d'ar maer.

Unterbreitung b. (-,-en) : kinnig g., kinnigadenn b., kinnigadur g.

Unterbrigadier g. (-s,-s) : isvrigader g.

unterbringen V.k.e. rannadus (brachte unter / hat untergebracht) : 1. herberc'hiañ, lojañ, reiñ bod da, reiñ bodenn da, reiñ flojenn da, reiñ lojeiz da, reiñ loj da, entiañ ; *jemanden bei sich unterbringen*, reiñ flojenn d'u.b., reiñ goudor d'u.b., reiñ repu d'u.b., reiñ degemer d'u.b., reiñ toenn d'u.b., reiñ digor d'u.b., reiñ bod d'u.b., reiñ lojeiz d'u.b., reiñ loj d'u.b., reiñ ti ha loj d'u.b., reiñ herberc'h d'u.b., bodenniñ u.b., annezañ u.b. en e di, herberc'hiañ u.b., lojañ u.b. ; *jemanden anderswo unterbringen*, reiñ ul lojeiz all d'u.b., kavout ul lojeiz all (un annez nevez) evit u.b., adlojañ u.b. ; *Truppen unterbringen*, kantoniñ soudarded, lojañ soudarded, kavout ul lec'h kampiñ evit soudarded, reiñ bod da soudarded, reiñ flojenn da soudarded, reiñ loj da soudarded ; *mehr Leute konnte er nicht unterbringen*, ne c'helle reiñ lojeiz da gen ; *ihre Kinder wurden in zwei unterschiedlichen Familien untergebracht*, dispartiet e voe he bugale etre daou rumm ; *die alte Dame musste bei einer Gastfamilie untergebracht werden*, ret e oa bet d'an itron gozh mont war oaled tud all ; *in Berlin kennt er Leute, die ihn zur Not unterbringen können*, diskenn en deus e Berlin.

2. [dre astenn.] fiziout ; *sein Kind bei einer Tante unterbringen*, fiziout e vugel en (da evezh) ur voereb, lakaat e vugel etre daouarn ur voereb, reiñ an emell eus e vugel d'ur voereb, kargañ ur voereb da gemer an emell eus e vugel.

3. *seine Töchter unterbringen*, fortuniañ e verc'hed.

4. klenkañ, gorren [pennrannoù gorre-, gorro-], serriñ, dastum, renkañ, koujournañ, kouchañ, choukañ, lojañ ; *seine Sachen im Koffer unterbringen*, choukañ e damm stal e-barzh ar valizenn ; *Sachen in einem Schuppen unterbringen*, gorren traoù en ur skiber, dastum traoù en ur skiber, serriñ traoù en ur skiber, klenkañ traoù en ur skiber.

5. [arc'hant] *eine Anleihe unterbringen*, lakaat u.b. da sinañ un amprest, kavout sav d'un amprest.

Unterbringen n. (-s) : 1. herberc'hidigezh b., herberc'herezh g., herberc'hiadur g., lojañ g. ; 2. kavout sav g. ; 3. ospitalañ g. ; 4. [lu] kantoniñ g.

Unterbringung b. (-,-en) : 1. herberc'hidigezh b., herberc'herezh g., herberc'hiadur g., lojañ g. ; *um Unterbringung bitten*, goulenn digor, goulenn dor zigor, goulenn disglav, goulenn goudor, goulenn bod, goulenn lojeiz, goulenn lojañ, goulenn loj, goulenn ti ha loj ; *die Unterbringung auf dem Land*, an herberc'hiañ war ar maez g. ; 2. herberc'h g., loj g. ; 3. ospitalañ g. ; 4. [lu] kantoniñ g.

Unterbruch g. (-s,-brüche) : [Bro-Suis] 1. arsav g., torr g., troc'h g., ehan g., diskrog g., spanaenn b., span g., astal g. ; *mit Unterbrüchen*, dastroc'het, dastorret, digendalc'h, spanaus, astalus, taol-ha-taol, taol-ha-tailh, mare-mare, mare-ha-mare, bep a vare, a-dachadoù, a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, a-bennadoù, a-abadennoù, bep eil penn, a-daoladoù, a-vareadoù, a-vomandoù, a vare da vare, a-goulzadoù, bep eil mare, a-rabinadoù, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, dre gasadennoù, a-brantadoù, a-roadoù (Gregor) ; *Vorratsunterbruch*, torr boniad g. ; *ohne Unterbruch*, en ul lamm, hep diskrog, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, bep frap, diehan, diastal, dispan, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, hep didorr, hep distag ebet, diouzh ur sach, en ur c'hrogad, hep astal ebet, hep arsav, hep digeinañ, hep ren tenn-anal ebet, hep remzi, en un tenn, en un tennad, en un aridennad, en un andennad, harz-diharz, taol-ha-taol, da bep mare, hep ec'hoaz.

2. rank g. ; *um einen Spielunterbruch bitten, einen Spielunterbruch verlangen*, goulenn rank.

unterbuttern V.k.e. rannadus (hat untergebuttert) : P. moustrañ, gwaskañ, noualantiñ, heskinañ, ober gaou da ; *sich nicht unterbuttern lassen*, derc'hel mat (mort, yud, krog, start, gwevn, tomm), pegañ outi ; *sich von jemandem unterbuttern lassen*, lezel u.b. kerzhout war e dreid.

Unterdeck n. (-s,-e) : [merdead.] pont izelañ g. ; *im Unterdeck*, e strad al lestr.

unterdes Adv. / **unterdessen** Adv. : e-pad an amzer-se, etretant, etre-daou, e-keit-se, keid-all, etre keit-se, er c'heut amzer-se, er c'heut amzer-mañ, e grez kement-se, e-kerzh neuze, e pleg an dra-se, en-drebad-hont, en-drebad-mañ, en-drebad-se, da vetek, da c'hortoz, da c'hedal.

Unterdeterminante b. (-,-n) : [mat.] minor g. [*liester* minorioù].

Unterdialekt g. (-s,-e) : [yehz.] isrannyezh b.

Unterdominante b. (-,-n) : [sonerezh] ispennderezh g.

Unterdruck g. (-s) : 1. [fizik] diwask g., iswask g., izamwask g. ; 2. [mezeg.] iswask g., izamwask g.

unterdrückbar ag. : moustradus, harzadus, ... a c'heller moustrañ, ... a c'heller harzañ ; *nicht unterdrückbar*, diharzus, anvoustradus, anharzadus, ... na c'heller ket moustrañ, ... na c'heller ket harzañ, ... n'eus harz ebet dezhañ.

unterdrücken V.k.e. stag (hat unterdrückt) : 1. mac'homañ, mac'hañ, mac'hañ war, gwaskañ, moustrañ, bresañ, bugañ, mougañ, tagañ, bouc'halañ, ober bres, ober e vres, foulañ, ober gwask da ; *das Volk unterdrücken*, gwaskañ ar bobl, mac'hañ an dud, bresañ an dud, bugañ an dud ; *das Volk wurde unterdrückt*, bres a zeuas war ar bobl ; *ein Volk unterdrücken*, mac'homañ (mac'hañ, mac'hañ war, gwaskañ, moustrañ, mougañ, bresañ, bugañ, flastrañ, foulañ, pladañ, maoutañ, naskañ) ur bobl, ober gwask d'ur bobl, pouezañ war ur bobl ; 2. kabestrañ, moustrañ, moustrañ war, derc'hel war, gwaskañ war ; *seinen Kummer unterdrücken*, distav e galonad ; *seine Gefühle unterdrücken*, moustrañ e galon ; *seine Tränen unterdrücken*, moustrañ (derc'hel, gwaskañ) war e zaeroù (war e c'hoant leñvañ), mougañ e zifronkadennoù, mirout a ouelañ, parraat a ouelañ, derc'hel e zaeroù, delc'her war e zifronkadennoù, mac'hañ e c'hoant leñvañ, bresañ e c'hoant leñvañ, kabestrañ e c'hoant leñvañ, plegañ e c'hoant leñvañ, mirout a leñvañ, en em virout da leñvañ, parraat a leñvañ, bezañ trec'h d'e zaeroù ; *sie konnten ihre Tränen nicht unterdrücken*, ne voent ket evit mirout a ouelañ, ne c'hallent mankout da skuilhañ daeroù, forset e oant da skuilhañ daeroù, ne voent ket evit en em virout da skuilhañ daeroù (evit mirout a skuilhañ daeroù, evit moustrañ war o c'hoant leñvañ, evit mirout ouzh o daeroù da redek), ne voent ket evit parraat a skuilhañ daeroù, ne voent ket evit derc'hel war o daeroù, ne voent ket evit delc'her war o difronkadennoù, ne voent ket evit moustrañ (evit gwaskañ) war o daeroù (war o c'hoant leñvañ), ne voent ket evit mougañ o difronkadennoù ; *er versuchte vergeblich, einen Seufzer zu unterdrücken*, ne voe ket evit parraat a hirvoudiñ, ne c'hallas ket parraat a hirvoudin ; *seinen Zorn unterdrücken*, derc'hel war e fulor, derc'hel war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, derc'hel war e zroug, moustrañ war e fulor, gorren e gounnar, gwaskañ war e zroug, padout, gouarn e bemp blank, klask terriñ e zroug, derc'hel war e gounnar, moustrañ war e gounnar (e imor), kabestrañ e imor, gwaskañ war e imor, klask terriñ e zroug ; *seine bösen Triebe unterdrücken*, trec'hiñ e youloù fall, trec'hiñ e wallyouloù, faezhañ e walldechoù ; *unterdrücktes Lachen*, fic'herezh g. ; *unterdrückte Wut*, *unterdrückter Zorn*, imor arrelajet b. ; *er konnte seine Wut nicht länger unterdrücken*, ne oa ket ken evit padout gant e imor, ne oa ket ken evit moustrañ (evit derc'hel, evit gwaskañ) war e zroug, ne oa ket ken evit gouarn e bemp blank, ne oa ket mui evit gorren e gounnar, ne

oa ket mui evit arrelajiñ e gounnar, ne oa ket mui evit e izili ; *sie drückte sich (dat.) ein Taschentuch fest gegen den Mund, um ihr Schluchzen zu unterdrücken*, stardañ a rae he frillen war he beg da vougañ he difronkadennoù ; 3. mougañ, flastrañ, pladañ, plegañ ; *einen Aufstand unterdrücken*, mougañ un emsav, plegañ ur ravolt, mougañ ur ravolt ; *einen Aufstand blutig unterdrücken*, beuziñ un emsavdeg er gwad ; 4. [bred.] arvoustrañ ; *unterdrückter Impuls*, luzad arvoustret g. ; *einen Impuls unterdrücken*, arvoustrañ ul luzad ; *das Unterdrückte kommt irgendwann und irgendwie zum Vorschein*, ar pezh a zo arvoustret (an arvoustred) a vez eztaolet koulz pe goulz hag e stumm pe stumm.

unterdrückend ag. : 1. mac'homus, mac'hus, flastrus, moustrus, gwaskus, ... gwaskañ, mougus, skoilhus, heudus ; 2. [bred.] arvoustrus.

Unterdrücker g. (-s,-) : tirant g., droukvac'homer g., gwasker g., mac'her g., mac'hom g., mac'homer g., gwaner g., destrizher g., mougur g., moustrer g., flastrer tud g.

Unterdrückerin b. (-,-nen) : tirantez b., droukvac'homerez b., gwaskerez b., mac'herez b., mac'homerez b., gwanerez b., destrizherez b., mougerez b., moustrerez b.

Unterdruckkammer b. (-,-n) : [mezeg.] kaelog izamwask g., kambr izamwask b., kambr diamwaskañ b., kaelog diamwaskañ g.

Unterdruckpumpe b. (-,-n) : bangounell dre c'houlo b., pomp dre c'houlo g.

Unterdrücke(r) ag.k. g./b. : den breset g., den gwasket g., den nasket g. ; *die Unterdrückten unterstützen*, sikour ar re wasket ; *sich für die Unterdrückten einsetzen, für die Unterdrückten eintreten, Partei für die Unterdrückten ergreifen*, sevel lamm ar re wasket, sevel krog ar re wasket, difenn krog ar re wasket ; *die Schwachen und die Unterdrückten*, ar re wan hag ar re wasket.

Unterdrücke(s) ag.k. n. : [bred.] arvoustred g., emvoustred g. ; *das Unterdrückte kommt irgendwann und irgendwie zum Vorschein*, ar pezh a zo arvoustret (an arvoustred) a vez eztaolet koulz pe goulz hag e stumm pe stumm ; *Rückkehr des Unterdrückten, Wiederkehr des Unterdrückten*, distro an emvoustred g./b., distro an arvoustred g./b., dinod an emvoustred g., dinod an arvoustred g.

Unterdrückung b. (-) : gwask g., gwaskerezh g., gwaskadur g., moustrerezh g., moustr g., moustrañ g., moustradur g., mac'homerezh g., mac'h g., mac'herezh g., mougadur g., mougidigezh b., mougerezh g., mougadenn b., foulañs b., gwanerezh g., gwallgas g., heskin g., heskinerezh g., nask g. ; *sich aus dem Joch (vom Joch) der kolonialen Unterdrückung befreien*, terriñ yev ar gwaskerezh trevadennel, en em zieubiñ diouzh ar gwask trevadennel ; *die koloniale Unterdrückung der Bretonen*, gwaskerezh trevadennel Bro-C'hall e Breizh g., gwaskerezh trevadennel Breizh dre Vro-C'hall g. ; [preder., Marcuse] *zusätzliche Unterdrückung*, dreistmoustrañ g., dreistmoustradur g., moustradur ouzhpennet g.

unterdurchschnittlich ag. : dindan ar geitadenn, dindan ar geidenn.

untere(r,s) ag. *sellit ivez ouzh unter II.* : izel, a-izel, izeloc'h, izelañ, traoñ, traoñoc'h, dindan, diadraoñ ; *der untere Teil*, an traoñ g., ar rann izelañ b., an diaz g., an diazez g., ar penn traoñ, ar penn izelañ g., an diadraon g., an dindanenn b., an dindan g., an dan g., al lost g., an tu traoñ g. ; *der untere Teil des Mantels*, diadraoñ ar vantell g. ; *die untere Stadt*, goueled-kêr g., diaz kêr g. ; *beim Umgraben wird das Unkraut ins untere Erdreich befördert*, pa vez troet an douar ez a ar mouded d'ar foñs ; *am unteren Ende der Straße*, e penn izelañ ar ru ; *unteres Marktsegment, unteres Preissegment, untere*

Preisklasse, traoñ skalfad g. ; *die unteren Klassen*, renkadoù izelañ ar gevredigezh ls., ar bobl izelañ b. ; *das Untere*, an dindan g. ; *die unteren Zähne*, an dent traoñ ls. ; *die Unteren*, an isurzhidi ls., an iskargidi ls., an dud a lec'h izel ls., an dud izelek ls., ar re zo izeloc'h ls., an dud dister ls., an dud dister o doare ls. ; *untere Krustentiere*, kresteneged izel ls. ; *untere Wirbeltiere*, mellkeineged izel ls. ; [douarouriezh] *unterer Mantel*, mantell izel b.

Untere(r) ag.k. g./b. : isurzhied b., iskargiad g. ; *die Unteren*, an isurzhidi ls., an iskargidi ls., an dud a lec'h izel ls., an dud izelek ls., ar re zo izeloc'h ls., an dud dister ls., an dud dister o doare ls.

Untere(s) ag.k. n. : *das Untere*, an dindan g., an dan g.

Untereck n. (-s,-e) : [ardamezouriezh] konk g. ; *rechtes Untereck*, konk dehoù beg ar skoed g. ; *linkes Untereck*, konk kleiz beg ar skoed g.

untereinander Adv. : 1. kenetrezo ; *sie tauschen untereinander*, trokañ a reont kenetrezo ; *sich untereinander helfen*, reiñ skoazell an eil d'egile ; *sie kennen sich alle untereinander*, an holl 'zo anaoudegezh an eil d'egile ; [dre skeud.] *alles untereinander werfen*, didanfoeltrañ (difoeltrañ, foeltrañ, tanfoeltrañ, tanfoestrañ) kement tra 'zo, daoubenniñ pep tra, eilpennañ pep tra, lakaat an dindan war-varr, lakaat an traoù bep eil penn (tu evit tu, penn evit penn, sac'h-âr-vac'h), eilpennañ an ti, lakaat kement tra 'zo a bempoù, lakaat pep tra tu evit tu (penn evit penn) (Gregor), pebeilpennañ (garenebiñ, penndareviñ) kement tra 'zo ; *sie sprechen Deutsch untereinander*, komz a reont alamaneg etrezo ; *die Kriege der Poleis untereinander*, brezelioù etre ar c'heodedoù gresian ls.

2. an eil dindan egile, an eil dindan eben.

Unterteilung b. (-,-en) : isrann b., isrannad b., isrannadur b., azrann b., azrannad b., iskevrenn b., iskevrennad b.

Untereintrag g. (-s,-einträge) : [geriadur] adpennger g.

unterentwickelt ag. : isdiorreet, isdiorroet ; *die unterentwickelten Länder*, ar broioù isdiorreet ls., ar broioù isdiorroet ls.

Unterentwicklung b. (-) : 1. isdiorroadur g., isdiorreidigezh b. ; *Unterentwicklung der Industrie*, skorted ar greanteladur b. ; 2. [mezeg.] atrofiezh b., skoanadur g., isteñv g.

Untereozän n. (-s) : [douarouriezh] eoken izel g.

Unterkohlrahi g. (-s,-s) : [louza.] rabez str., rabezenn b., irvin-saoz str., kaol-irvin str., brikez str., rutabaga str.

unterernährt ag. : divag, maget fall, fall veget, droukvaget, negezet, isveget, bevet paour, bevet treut.

Unterernährung b. (-) : isvagañ g., isvagadur g., isvezhur g., magadurezh negezel b., droukvagadurezh b., gwallvagadurezh b., gwallvagadur g., droukvagañ g., gwallvagañ g., amvagadur g., bihanboued g., olboued g., negez a voued g., disvoued g., disvezhur g. ; *an Unterernährung eingehen*, mervel gant an disvoued, mizeriñ.

unterexponieren V.k.e. stag (unterexponierte / hat unterexponiert) : iskizañ.

Unterfamilie b. (-,-n) : [bev.] iskerentiad g.

unterfangen V.k.e. stag (unterfängt / unterfing / hat unterfangen) : harpañ, skorañ.

V.em. stag (gen.) : **sich unterfangen** (unterfängt sich / unterfing sich / hat sich (ak.) unterfangen) : 1. *sich einer Sache (gen.) unterfangen*, *sich unterfangen*, *etwas zu tun*, bezañ dichek (divezh, dibalamour, digoll, difoutre) a-walc'h evit krediñ ober udb ; 2. *sich unterfangen*, *etwas zu tun*, krediñ ober udb, fiziout ober udb, en em risklañ, avanturiñ ober udb, en em hardishaat d'ober udb, kemer an hardizhegezh d'ober udb.

Unterfangen n. (-s) : embregerezh g., embregad g., embreg g., embregadeg b., embregadenn b. ; *ein riesiges Unterfangen*, un embregadenn veur b. ; *ein kühnes Unterfangen*, *ein abenteuerliches Unterfangen*, un embregadenn her b., un embregadenn hardizh b., un embregadenn ankivil b., ur vrokadenn b., ur riskladenn b., un avanturadenn b., un devez hardizh g., un devez risklus g., ur mennad her g., ur raktres arvarus g., un direizhvennad g., ur follezhenn b., ur follinag g. ; *es war kein leichtes Unterfangen, ihn zu ergreifen*, *es war kein leichtes Unterfangen, ihn zu fassen*, ne oa ket un ebat tapout krog ennañ, ne oa ket un ebat kregiñ ennañ.

unterfassen V.k.e. rannadus (hat untergefasst) : *einen Kranken unterfassen*, kazeliañ (tapout krog e kazell) ur c'hlañvour, kazeliañ gant ur c'hlañvour, ober kazell d'ur c'hlañvour, reiñ harp d'ur c'hlañvour ; *sie hatten ihn links und rechts untergefasst*, krog e oant e peb a gazell dezhañ, kazeliañ a raent gantañ ; *sich unterfassen*, kazeliañ an eil gant egile, bezañ kazell-ha-kazell, bezañ kazell-ouzh-kazell, bezañ brec'h-ouzh-brec'h, mont kazell-ha-kazell ; *untergefasst*, kazell-ha-kazell, kazell-ouzh-kazell, brec'h-ouzh-brec'h, kazi-kazell.

unterfertigen V.k.e. stag (hat unterfertigt) : tioñviñ, issinañ, goursinañ, lakaat e sin ; *der Unterfertigte*, an hini en deus issinet amañ dindan g., an issiner g.

unterführen V.k.e. stag (hat unterführt) : kas dre zindan.

Unterführung b. (-,-en) : hent danzouar g., hent-kev g., riboul dindan zouar g., riboul g., hent-riboul g., gwaremm b. [*liester* gwaremmeier, gwerimier], tremen dindan zouar g., tunel g.

Unterfunktion b. (-,-en) : skorter g., skorted b., divig g., prinder g. ; [mezeg] *Unterfunktion der Schilddrüse*, hipotiroidiezh b., skoedisvorc'hegezh g.

Unterfutter n. (-s) : [dilhad.] doubleür g., doublenn b.

unterfüttern V.k.e. stag (hat unterfüttert) : [dilhad.] doubleañ.

Untergang g. (-s) : 1. [stered.] diskar g. ; *Sonnenuntergang*, kuzh-heol g. ; *Monduntergang*, kuzh-loar g. ; 2. [merdead.] peñse g., peñseadenn b., islonkadur g. ; *Untergang einer Flotte*, peñseadeg b. ; *der Meeresuntergang der Stadt Ys*, liñvadenn Kêr Iz b. ; 3. [dre skeud.] diskar g., diskaridigezh b., mont da get g., fillidigezh b. ; *der Untergang eines Reiches*, diskar un impalaeriezh g., mont da get un impalaeriezh g. ; *der Untergang einer Familie*, diskar un tiegezh g. ; *seinem Untergang entgegengehen*, mont war fallaat, mont e drouziwezh, mont war ziskar, mont war e ziskar, mont war e gement all, bezañ war e ziskar, mont da fall, mont d'ar bern, mont d'ar baz, bezañ e stal o vont da stalig hag e stalig da netra, kas e stal da stalig, mont e vleud da vrenn, treiñ e stal da stalig, bezañ war ziribin, dizeñañ, tennañ d'e fin (Gregor), tennañ d'ur gwall fin, mont da goll (da beurgoll, d'an argoll, da get, da netra, war netra, war e benn, da vann, da hesk, d'an hesk, da droadañ, da fall, war fallaat), dont a-dreñv, treiñ da fall, mont da neuz, mont da skos, mont e skuilh hag e ber, mont e blouz da ludu, mont ar ribotadenn da fall, koazhañ, ober e goazh, teuskaat, teuskiñ, gwastañ, islonkañ, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskili, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ oc'h ober e dalaroù ; *dem Untergang geweiht sein*, bezañ tonket da vont da get.

Untergangsstimmung b. (-) : malañjer g., maritell b., peurvantridigezh b., peurvantradur g., diwaskadenn vantrus b.

Untergattung b. (-,-en) : isgenad g.

untergeben ag. : suj, sujet, isurzhiet, isrenk, isurzh, sentus.

untergeben(r) ag.k. g./b. : isurzhied b. ; *liester isurzhidi*, isurzhiedez b., eiler g., eilerez b. ; *seine Untergebenen*, e isurzhidi ls., ar re dindanañ ls., ar re a zo dindan e garg ls., ar re a zo en e garg ls. ; *es hat ihn furchtbar geärgert, dass seine Untergebenen ihn zurechtwiesen*, bras e voe gantañ (iskriv e

voe gantañ bezañ kenteliet gant e isurzhidi, kavet en doa bras (kalz, start, diaes) bezañ kenteliet gant e isurzhidi, drouk e voe gantañ e vefe bet kenteliet gant e isurzhidi, kavet en doa drouk e vefe bet kenteliet gant e isurzhidi ; *wenn der Chef nicht da ist, freuen sich die Untergebenen*, pa vez ar c'hazh er-maez eus ar gêr, e ra al logod fest er solier.

Untergebenheit b. (-) : sujidgezh b., isurzhiegezh b., isurzhielezh b.

untergefasst ag. / **untergehakt** ag. : kazel-ha-kazel, kazel-ouzh-kazel, brec'h-ouzh-brec'h, kazi-kazel.

untergehen V.gw. rannadus (ging unter / ist untergegangen) :

1. *die Sonne geht unter*, emañ an heol o vont da guzh, emañ an heol o vont dindan guzh, darev eo an heol da guzhat, emañ an heol o vont da guzhat, mont a ra an heol d'e wele, mont a ra an heol da gousket, emañ an heol o serriñ e lagad, P. erru eo izel ar gantol ; *die untergehende Sonne*, an heol o vont da guzh (o vont da guzhat, o vont da vervel, o vont da gousket, o serriñ e lagad) g., ar c'huzh-heol g., kuzh an deiz g. ; *das Gestirn geht unter*, emañ ar blanedenn en diskar (en he diskar).
2. [merdead.] sankañ, gouelediñ, mont d'ar strad, mont d'ar goueled, mont d'an deun, mont d'ar foñs, mont d'ar sol, mont d'ar sont, ober peñse, peñseañ, soliñ, koñfontiñ, kondoniñ, fontañ, isfontañ, islonkañ, beuziñ, bezañ lonket, plantañ, mont da goll er mor ; *wie ein Stein untergehen*, mont d'ar strad evel un tamm plom mont rag-eeun d'ar foñs, plantañ er mor evel ur maen ; *das Schiff drohte unterzugehen*, ar vag a felle dezhi gouelediñ, ar vag a venne mont d'ar strad ; *das Schiff geht unter*, emañ ar vag o ouelediñ (o vont d'ar strad, o vont d'ar goueled, o vont d'an deun, o vont d'ar sol, o vont d'ar sont, o vont d'ar foñs, oc'h ober peñse, o peñseañ, o plantañ en dour) ; *sein Schiff ist untergegangen*, kollet eo e vag, beuzet eo e vag, aet eo e vag d'ar strad, aet eo e lestr d'ar foñs, lonket eo bet e vag gant ar mor, koñfontet eo bet e vag ; *man hatte das Schiff so überladen, dass es nun drohte unterzugehen*, karget e oa bet ar vag betek m'edo war-nes gouelediñ, karget e oa bet ar vag betek m'edo o kinnig gouelediñ, re vras fard a oa bet lakaet el lestr ken e venne mont d'ar strad ; *im Bermudadreieck sind schon viele Schiffe untergegangen*, peñseüs eo tric'horn Bermuda, islonkus eo tric'horn Bermuda, war dro tric'horn Bermuda ez eus andreduñ dañjerus bras evit ar bigi ; *mit Mann und Maus untergehen*, mont da goll bag hag all - mont da goll lestr hag all - mont da goll korf hag all - en em goll tud ha madoù - bezañ lonket gant ar mor penn ha pilhon - mont da goll tud ha lestr - mont da goll tud hag all - mont da goll korf, madoù hag all ; *sollte Ys wieder auferstehen, wird Paris untergehen*, pa ziveuzo Iz e veuzo Pariz ; P. *geh unter oder schwimm !* harz pe grev !

3. mont e drouziwezh, mont war ziskar, mont war e ziskar, mont war e gement all, mont d'ar bern, mont d'ar baz, dizeriñ, mont da goll (da beurgoll, d'an argoll, da get, da netra, war netra, war e benn, da vann, da hesk, d'an hesk, da droadañ, da fall, da neuz, war fallaat), dont a-dreñv, treiñ da fall, mont da skos, mont e skuilh hag e ber, mont e blouz da ludu, mont e vleud da vrenn, mont ar ribotadenn da fall, koazhañ, ober e goazh, teuskaat, teuskiñ, gwastañ, islonkañ, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ oc'h ober e dalaroù, bezañ war an distro, bezañ war an dichal ; *ein untergehendes Volk*, ur bobl war he diskar b. ; *unser Land geht unter*, emañ ar vro o vougañ, emañ ar vro war he diskar.

4. [dre skeud.] mont da get, mont da hesk, mont d'an hesk, koazhañ, ober e goazh ; *die Worte des Redners gingen im Lärm der Versammlung unter*, mouget e voe komzoù ar prezegenner gant trouz ar saliad (ar blasennad) tud, goloet e

voe kaoz ar prezegenner gant trouz ar saliad (ar blasennad) tud.

Unterhilfe g. (-n,-n) : iseiler g.

untergeordnet ag. : eil-, is-, a eil klas, isrenk, isurzh, isurzhiet, a-eilrenk, eilrenk, dister, disterik a-walc'h, suj ; *untergeordnete Funktionen*, kargoù dister ls., kargoù a-eilrenk ls., kargoù eilrenk ls. ; *ein Hafen von untergeordneter Bedeutung*, un dister a borzh g., ur porzh dister g., ur porzh disterik a-walc'h g., ur porzh eilrenk g. ; *die untergeordneten Klassen*, ar renkadoù suj ls. ; [stlenn.] *untergeordnetes Menü*, islañser g. ; [geriadur] *untergeordneter Eintrag*, adpennger g.

Untergeordnete(r) ag.k. g./b. : isurzhied g. [liester isurzhidi], isurzhiedez b., iskargiad g., iskargiadez b.

Untergeschlecht n. (-s,-er) : iskerentiad g.

untergeschoben ag. : silet, ensilet, roet dre laer ; *untergeschobenes Kind*, bugel bet lakaet e plas unan all g., bugel lec'hiet g. ; *untergeschobener Text*, pennad-skrid bet ensilet e-barzh ar skrid orin g.

Unterschoss n. (-es,-e) : dan g., danzouar g., estaj dindan an douar g.

Untergestell n. (-s,-e) : skor g., sichenn b., diaz g.

Untergewicht n. (-s,-e) : pouez re skañv g., diouer a bouez g., skañvec'h g.

untergewichtig ag. : amskañv, re skañv, re nebeut a bouez gantañ.

untergliedern V.k.e. stag : kenaozañ, frammañ.

untergraben¹ V.k.e. stag (untergräbt / untergrub / hat untergraben) : 1. minañ, sapañ, kevian [dindan udb], disfontañ ; 2. [dre skeud.] toullañ [dindan udb], dispenn, diskar, drastañ, distrujañ, luduañ ; *das Vertrauen in jemanden untergraben*, *jemandes Glaubwürdigkeit untergraben*, digeriekaat u.b. ; *jemandes Ansehen (jemandes Ruf) untergraben*, luduañ brud u.b., dilufrañ brud u.b., stekiñ ouzh brud u.b., divrudañ (gwallvrudañ, fallvrudañ) u.b., ober anv fall ouzh u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dicheckal u.b., binimañ u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., dispenn anv kaer (anv mat) u.b., bihanaat brud vat u.b., duañ brud vat u.b., louzañ brud vat u.b., ruilhañ u.b. er pri, druilhañ u.b. er c'hailhar, lakaat u.b. duoc'h eget ar siminal, kas anv mat u.b. da ludu, dispenn (diskar) brud u.b., toullañ dindan u.b., gwashaat u.b., lemel e anv mat digant u.b., falc'hat e brad d'u.b., ober un diframm e sae u.b., terriñ keuneud war kein u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., ober ur freg e brud vat u.b. ; *er hat seine Gesundheit untergraben*, graet en deus diouzh kleñvel, distreset (findaonet, foeltret, diskaret, drastet, distrujet, gwallgaset, fritet, euvret, rivinet) en deus e yec'hed, lakaet en deus e yec'hed en arvar, en em zifindaoniñ en deus graet, graet en deus gaou ouzh e yec'hed, kollet en deus e yec'hed (Gregar).

untergraben² V.k.e. rannadus (gräbt unter / grub unter / hat untergegraben) : treiñ an douar war, plomañ war ; *er hat das Unkraut untergegraben*, troet en deus an douar war al louzeier fall ; *Gründünger untergraben*, treiñ un trevad bennak e glaz, treiñ glazenn, treiñ war c'hlassez.

Untergrabung b. (-,-en) : 1. minerezh g., minañ g., sapadur g., sapañ g. ; 2. [dre skeud.] gwasterezh g., distreserezh g., labezadur g., diheiliadenn b., sap g., labour sapañ g., sapadur g., distabiladur g.

Untergraph g. (-en,-en) : [mat.] isgraf g.

Untergrenze b. (-,-n) : 1. isvevenn b., bevenn izelañ b., peurvevenn izelañ b., lodenn izelañ b., poent izelañ, gwehin g. ; *Untergrenze der Wolken*, live ar c'houmoul g. ; *jetzt umhüllt die Untergrenze der Wolkendecke den Berggipfel*, bremañ e tiskenn ar c'houmoul izeloc'h eget barr ar menez, ur

vantellad koumoul a zo bremañ o c'holeiñ beg ar menez, ur vantellad koumoul a zo bremañ o vouchañ beg ar menez, morennet eo beg ar menez bremañ gant ur vantellad koumoul ; 2. sol g. ; *Beitragsuntergrenze*, sol ar skodennoù g. ; *Kursuntergrenze*, feur izek g.

Untergrund g. (-s,-gründe) : 1. kondon g., kondoniad g. ; *hier fließt der Bach in den Untergrund*, amañ emañ ar c'holl ; *die Erdoberfläche und der Untergrund*, ar gorre-douar hag ar c'hondon ; [labour-douar] *den Untergrund lockern*, den *Untergrund aufbrechen*, arat don, difontañ ur park, plomañ an douar, plomañ, palvoziñ, endonañ un dachenn, kondonañ, kondonarat, kondonarat un dachenn-douar ; 2. [tisav] diazez g., fondezon b., font g., diaz g., sichenn b., skor g. ; 3. [dre skeud., taolenn, leurenn] goueled g. ; 4. dirgel g. ; *im Untergrund leben*, bevañ er c'huzh, bevañ dindan guzh ; 5. sol g., strad g., goueled g., foñs g., deun g. ; *der Untergrund des Meeres*, sol (strad, goueled, foñs, deun) ar mor g.

Untergrundaktivität b. (-en) : obererezh dirgel g.

Untergrundbahn b. (-,-en) : metro g., [dre fent] tren buzhug g.

Untergrundbewegung b. (-,-en) : [politik.] luskad kuzh g., luskad dirgel g.

Untergrungskämpfer g. (-s,-) : stourmer dirgel g., stourmer kuzh g.

Untergrundliteratur b. (-) : lizheradur amskign g., skridoù amskign ls.

Untergrundlockerer g. (-s,-) : [labour-douar] kondonara g. [*liester* kondonariou], arar-kondon g., plomerez b., tumper g. ; *Zinke eines Untergrundlockers*, kontell-gondon b.

Untergrundpflug g. (-s,-pflüge) : [labour-douar] furcherez b. [*liester* furchereziou].

Untergruppe b. (-,-n) : 1. isrummad g. ; *in mehrere Untergruppen verteilen*, kombodiñ, rannañ e meur a isrummad dispartiet-krenn ; 2. [bev.] *Untergruppe der Omega-3-Fettsäuren*, kerentiad an omegaoù 3 g. ; 3. [mat.] isstroll g.

Unterhäkchen n. (-s,-) : [yezh.] lostig g.

unterhaken V.k.e. rannadus (hat untergehakt) : *einen Kranken unterhaken*, kazeliañ (tapout krog e kazel) ur c'hlañvour, kunduiñ ur c'hlañvour dre ar vrec'h, reiñ harp d'ur c'hlañvour ; *sie hatten ihn links und rechts untergehakt*, krog e oant e peb a gazel dezhañ ; *untergehakt*, kazel-ha-kazel, kazel-ouzh-kazel, brec'h-ouzh-brec'h, kazi-kazel.

V.em. **sich unterhaken** (haben sich (ak.) unterhakt) : kregiñ an eil e kazel egile.

unterhalb araog. (gen.) : dindan, a-is da, en ardraoñ da, en diaz udb, en traoñ udb, ouzh traoñ udb, en dinaou da ; *in der Hierarchie der biologischen Systematik steht die Ordnung unterhalb der Klasse und oberhalb der Familie*, er rummatadur ar bevien emañ an urzhad dindan ar gevrennad hag a-us d'ar c'herentiad.

Unterhalt g. (-s) : 1. trezalc'h g., trezerc'hel g., trezalc'hidigezh b., kendalc'h g., kenderc'hel g., kendalc'hidigezh b., dalc'h e ratre g., kempennadur g., kempenn g., kempennerezh g. ; 2. buhezegezh b., bevañs g., bevadur g., magadur g., leve bevañ g. ; *seinen Unterhalt bestreiten*, en em vevañ an-unan, pourvezañ (bastañ) d'e ezhommoù, gounit e vara (e voued, e damm, e damm kreun, e damm bruzun), gounit e c'hopr, gounit e vuhezegezh, gounit e vuhez, ober e dammig treuz, gounit e zour ; *Unterhalt leisten*, bastañ d'an ezhommoù, pourchas arc'hant, darbariñ arc'hant, pourvezañ da ezhommoù u.b., fonnañ da ezhommoù u.b., paeañ ul leve, kenderc'hel u.b., kenderc'hel arc'hant d'u.b. ; *solange der Sohn studierte, hat der Vater finanziell für seinen Unterhalt gesorgt*, keit ha ma oa e vab gant e studioù en doa an tad kendalc'het anezhañ, keit ha ma oa e vab gant e studioù en doa an tad kendalc'het

dezhañ peadra da vevañ, keit ha ma oa e vab gant e studioù en doa an tad kontradet dezhañ peadra da vevañ ; *für jemandes Unterhalt sorgen, für jemandes Unterhalt aufkommen*, bastañ da ezhommoù u.b., fonnañ da ezhommoù u.b., pourvezañ da ezhommoù u.b. ; *sie versuchte ihn, davon zu überzeugen, ihr Geld zu ihrem Unterhalt zu schicken*, klask a rae penn anezhañ abalamour da gaout ur gweneg bennak digantañ evit bevañ ; *nach der Scheidung musste er seiner Frau Unterhalt zahlen*, goude o disparti e rankas kenderc'hel d'e wreg peadra da vevañ, goude o disparti e rankas kenderc'hel e wreg ; *sie verdient sich ihren Unterhalt auf dem Strich*, gwerzhañ a ra he c'horf (gastaouiñ a ra) evit gounit he bara, [kleuk] bevañ a ra diouzh he zoull.

unterhalten¹ V.k.e. stag (unterhält / unterhielt / hat unterhalten) : 1. *zu jemandem Beziehungen unterhalten*, daremprediñ (hentiñ, pleustriñ) u.b., bezañ e darempred (kaout darempred, kaout darempredoù) gant u.b., kaout stok ouzh u.b., kaout pleustr gant u.b., kaout kavandenn gant u.b., ober kavandenn da (gant, ouzh) u.b. ; *eine außereheliche Beziehung unterhalten*, kaout ur pried kleiz ; 2. *trezerc'hel*, *delc'her* e ratre, *delc'her* e ratre vat, *delc'her* e ratre vrav, *delc'her* e stad vat, *delc'her* a-ratre, *delc'her* a-blom, *delc'her* e plom, *delc'her* en e blom, *kenderc'hel* brav, ober war-dro, pleal gant, plediñ gant (ouzh) u.b. ; *eine Maschine unterhalten*, *trezerc'hel* ur mekanik, *delc'her* ur mekanik e ratre (e ratre vat, e ratre vrav, e stad vat, a-ratre, a-blom, kempenn), kempenn ur mekanik, ober war-dro ur mekanik ; *einen Garten unterhalten*, ober war-dro ul liorz, plediñ gant (ouzh) ul liorz, pleal gant ul liorz, kempenn ul liorz, derc'hel kempenn ul liorz ; *das Feuer unterhalten*, magañ an tan, mirout ouzh an tan a vervel, mirout ouzh an tan a vougañ, boueta an tan, poursuiñ an tan, *delc'her* (mirout) bev an tan ; 3. *jemanden unterhalten*, bastañ da ezhommoù u.b., pourchas arc'hant d'u.b., pourvezañ da ezhommoù u.b., fonnañ da ezhommoù u.b., paeañ ul leve-bevañ d'u.b., kenderc'hel u.b., kenderc'hel d'u.b. peadra da vevañ, bevañ u.b., gounit boued d'u.b., pourvezañ e vezhur pemdeziek d'u.b., magañ u.b. ; *von jemandem unterhalten werden*, bezañ war goust u.b., bezañ war gorf u.b., bezañ war an dorzh ; 4. *diduellañ*, *diduelliñ*, *diduiñ*, *diduañ*, *dihuediñ*, *diverrañ*, *divuzañ*, *dizenoeiñ*, *ambuziñ*.

V.em. stag : **sich unterhalten** (unterhält sich / unterhielt sich / hat sich (ak.) unterhalten) : 1. *emzivizout*, *emzivizañ*, *kendivizout*, *divizout*, *kenbrezeg*, *kaozeal*, *lavaret* kaer, ober e gaoz, ober kaoz, kontañ ar gaoz, ober un tamm kaoz, ober un troc'h kaoz, rannañ komzoù etrezo, ober ur varvailhadenn, ober ur marvailh bennak, ober ur pennad kaoz, ober ur pennad kaozeal ; *sich mit jemandem unterhalten*, ober un tamm kaoz gant u.b., kas ar gaoz gant u.b., derc'hel kaoz gant u.b., ober un troc'h kaoz gant u.b., rannañ kaoz gant u.b., kontañ kaoz gant u.b., kontañ ar gaoz gant u.b., toullañ kaoz gant u.b., ober ur gaozeadenn gant u.b., marvailhat gant u.b., ober ur frapad marvailhat gant u.b., divizout gant u.b. ; *er hat sich lange mit dem unterhalten*, bet eo bet ul laziad o kontañ kaoz gant hennezh ; *sie haben sich lange miteinander unterhalten*, bet int bet ul laziad o kontañ kaoz, ur c'hwistad e oant chomet da gaozeal, ur pennadig brav e oant chomet da gaozeal ; *sich mit jemandem von etwas unterhalten*, kaozeal (divizout, komz, kontañ kaoz, toullañ kaoz, ober e gaoz, ober ar gaoz, marvailhat) gant u.b. diwar-benn udb, komz gant u.b. eus (diwar-benn, a-zivout, diwar-bouez) udb ; *wir unterhalten uns über die Wahlen*, kaoz a zo ganeomp diwar-benn ar votadegoù, gant kaoz ar votadegoù emaoomp ; *sie unterhalten sich über die letzten Vorkommnisse in dem Stadtteil*, komz a

reont a'n nevezdedoù a dremen er c'harter ; *sich über Gott und die Welt unterhalten*, kontañ kaozioù war ar stank, komz diwar-benn tra-pe-dra, kaozeal diwar-benn ket ha netra, kaozeal dilokez, kaozeal jore-dijore, mont eus an eil kaoz d'eben, bezañ an diviz etrezo o roulat eus an eil kaoz d'eben, lammat eus an eil kaoz en eben, na c'houzout na kaozeal na tevel, kontañ pemp pe nav, kontañ pemp ha nav, kontañ pemp ha pevar, komz a-dreuz hag a-hed, komz a-dreuz hag a-dal, komz a-dreuz hag a-benn, bezañ gant e veg abred, bezañ gant e veg a-raok, fistilhañ, raskañ, langajal, drailhañ langaj, ragellat, ragachat, pilat kaozioù, ranezenniñ, glaourenniñ, bezañ kaozioù patatez ganto, komz gogez, begeliat, barbotiñ ; *wir unterhielten uns über Gott und die Welt*, ar marvailhoù a zae en-dro ; *sie haben sich eifrig und lange unterhalten*, kaoz kaer a oa bet ganto, kaoz kaer a oa bet etrezo, meur a gaoz a oa bet ganto, kalz a gaoz a oa bet ganto, ur pezh kaoz a oa bet ganto ; *sie unterhielten sich auf Deutsch*, alamaneg a oa ganto ; **2.** en em zudiañ, en em ziduiñ, en em ziduellañ, en em zihuediñ, kas e amzer gant dudi, diverrañ, diverrañ e amzer ; *sich mit etwas unterhalten*, diverrañ (diduellañ, berraat) e amzer oc'h ober udb, kas e amzer oc'h ober udb, divuzañ gant udb, dihuediñ gant udb, ober udb kement hag abuziñ e amzer, kemer un tamm plijadur gant udb, kemer un tamm plijadur oc'h ober udb, farlotañ oc'h ober udb ; **3.** *er kann sich selbst unterhalten*, gouest eo da c'hounit e vuhezgezh, gouest eo da c'hounit e vara, gouest eo d'en em vevañ, gouest eo da c'hounit e vuhez.

unterhalten² V.k.e. rannadus (hält unter / hielt unter / hat untergehalten) : delc'her dindan.

unterhaltend ag. / **unterhaltsam** ag. : kevannezus, diverrus, diduellaus, diduant, dudius, diverrus, dihuedus, bourrus, plijadurus, plijus, plijadurezhus, dizenoëus, c'hoarius, ebat ; *unterhaltsamer Mensch*, diduer g.

Unterhaltsanspruch g. (-s,-ansprüche) : gwir da vezañ bevet g., gwir da gaout ul leve bevañ g., gwir da gaout ul leve magañ g.

Unterhaltsbeitrag g. (-s,-beiträge) : leve bevañ g., leve magañ g. ; *er musste einen Unterhaltsbeitrag für das Kind zahlen*, rankout a reas kenderc'hel d'ar bugel peadra da vevañ.

unterhaltsberechtig ag. : e bevadur ; *er hat drei unterhaltsberechtigende Kinder*, tri bugel en deus da vevañ, tri bugel en deus da vegañ, P. tri bugel en deus war an dorzh.

Unterhaltsberechtigte(r) ag.k. g./b. : bevadour g., bevadourez b., bugel e bevadur g., P. koustadenn b.

Unterhaltsgeld n. (-s) : leve bevañ g., leve magañ g. ; *er musste Unterhaltsgeld für das Kind zahlen*, rankout a reas kenderc'hel d'ar bugel peadra da vevañ.

Unterhaltsklage b. (-,-n) : [gwir] goulenn leve bevañ dirak al lez-varn g.

Unterhaltskosten ls. : **1.** frejoù trezalc'h ls., mizoù kempenn ls. ; **2.** koust al leve bevañ g., koust al leve magañ g. ; **3.** koust bevadur g.

Unterhaltungspflicht b. (-) : redi bevañ g., redi magañ g., endalc'h da baeañ ul leve bevañ g.

unterhaltungspflichtig ag. : rediet da vevañ, rediet da baeañ ul leve bevañ, endalc'het da baeañ ul leve magañ.

Unterhaltungspflichtige(r) ag.k. g./b. : bevour g., bevourez b., paeer al leve bevañ g., paeerez al leve bevañ b., dleour al leve bevañ g., dleourez al leve bevañ b.

Unterhaltsrente b. (-,-n) : leve bevañ g., leve magañ g. ; *er musste ihr eine Unterhaltsrente zahlen*, rankout a reas kenderc'hel dezhi peadra da vevañ.

Unterhaltsverpflichtungen ls. : kargoù tiegezh ls., kargoù bevadur ls.

Unterhaltszahlung b. (-,-en) : paeadenn al leve bevañ b.

Unterhaltung b. (-,-en) : **1.** troc'h kaoz g., diviz g., divizadeg b., divizadenn b., kendiviz g., emziviz g., emzivizadenn b., kaoz b., kaozeadenn b., pennad-kaoz g., pennad divizout g., kaoze g., kaozeadeg b., kaozeerezh g., kenvreutaerezh g., marvailh g., prolog g. ; *die Unterhaltung drehte sich um das Theater*, an diviz a denne d'ar c'hoariva, tennañ a rae ar c'hendiviz d'ar c'hoariva, anv a oa en diviz eus ar c'hoariva, marvailhat a rae an dud diwar-benn ar c'hoariva, ar gaoz etrezo a oa bet diwar-benn ar c'hoariva ; *eine Unterhaltung beleben*, kas un diviz en-dro, magañ un diviz ; *wir müssen aber jetzt diese Unterhaltung beenden*, poent eo klozañ ar gaoz, poent eo krennañ ar gaoz ; *die Unterhaltung kurzerhand abbrechen*, sac'hañ ar gaoz, troc'hañ berr, mont dre verr, treiñ d'ar berrañ, krennañ trumm e gaoz ; *eine angeregte Unterhaltung*, un diviz entanet g., ur gaoz leun a virvilh b., ur gaoz virvidik b., ur gaoz vras b. ; *eine Unterhaltung dolmetschen*, jubenniñ un emziviz ; *die Unterhaltung zog sich bis spät in die Nacht hin*, kenderc'hel diwezhat a reas ar gaoz ; **2.** diverr-amzer g., dudi g./b., didu g., dihued g., diduell b., diduamant g., diduañs b., diverrañs b., diduadenn b., divuz g., ebat g., plijadur b. ; *das Fernsehen ist ihre einzige Unterhaltung*, n'o deus ken diduell nemet sellet ouzh ar skinwel ; **3.** trezalc'h g., trezerc'hel g., trezalc'hidigezh b., kendalc'h g., kenderc'hel g., kendalc'hidigezh b., dalc'h e ratre g., kempennadur g., kempenn g., kempennerezh g.

Unterhaltungselektronik b. (-) : elektronegezh evit an holl b., elektronegezh evit an dud voutin b., elektronegezh voutin b., elektronegezh en ardamez an holl b., elektronegezh en akomod d'an holl b., elektronegezh hag a zo en aezamant d'an holl b.

Unterhaltungsinformatik b. (-) : stlenneg evit an holl g., stlenneg evit an dud voutin g., stlenneg boutin g., urzhiataerezh evit an dud voutin g., urzhiataerezh boutin g., stlenneg en ardamez an holl g., stlenneg en akomod d'an holl g., stlenneg a zo en aezamant d'an holl g.

Unterhaltungskosten ls. : frejoù trezerc'hel ls., mizoù kempenn ls.

Unterhaltungsmusik b. (-) : sonerezh skañv g., sonerezh diduellaus g., sonerezh dihuedus g., sonerezh pobl g. [*enebet ouzh E-Musik (ernste Musik), sonerezh arzef*] ; *bunte Unterhaltungsmusik*, diseurtaj g., diseurtoù ls., diseurtajoù ls.

Unterhaltungsroman g. (-s,-e) : romant diduellaus g., romant dihuedus g.

Unterhaltungssektor g. (-s) : greanterezh diduañ g., greanterezh an arvestoù g. ; *die Arbeitnehmer im Unterhaltungssektor mit kurzfristigen Engagements*, spanaerien an arvestoù ls.

Unterhaltungsstoff g. (-s,-e) : tenor an diviz g., danvez ar gaoz (an diviz, ar gaozeadenn) g., abeg an diviz g., kaoz b., kraf g., pennkomz g.

unterhandeln (mit, über) V.k.d. stag (hat unterhandelt) : kenvreutaat [gant, diwar-benn], marc'hata [gant u.b. diwar-benn udb], kendivizout [gant u.b. diwar-benn udb], kevraouiñ [gant u.b. diwar-benn udb], emzivizout [gant u.b. diwar-benn udb], kouratañ [gant u.b. diwar-benn udb].

Unterhändler g. (-s,-) : **1.** kourater g. ; **2.** hanterour g., kenvreutaer g., jubenn g., kendivizer g., kevraouer g. ; *als Unterhändler zu jemandem kommen*, dont e kannadur.

Unterhandlung b. (-,-en) : kenvreutaerezh g., emziviz g., kendiviz g., diviz g., divizadeg b., breutadeg b., parlantadeg b., kevraouerezh g., kevraouadenn b., kevraouadeg b. ; *in Unterhandlung treten, sich in Unterhandlungen einlassen, Unterhandlungen einleiten*, boulc'hañ ur c'hendiviz, kregiñ gant an divizoù, stagañ gant ar c'hendiviz, stagañ gant an

emzivizoù, stagañ gant ar c'hendivizoù, boulc'hañ ur c'hevraouerezh, stagañ gant ar c'hevraouiñ, boulc'hañ ar c'hevraouiñ, stagañ gant ar barlantadeg, boulc'hañ ar barlantadeg, mont da varc'hata, kregiñ gant divizoù ar marc'had, lakaat un diviz da vont en-dro, ober e zivizoù.

Unterhaube b. (-, -n) : koefed g., boned-blev g., koef blev g., saltet g., koef bihan g.

Unterhaus n. (-es) : [polit.] Kambr ar C'humunioù b.

Unterhaut b. (-) : [korf.] goudonenn b., hipoderm g.

Unterhauts- : [mezeg.] ... hipodermek.

Unterhemd n. (-s, -en) : krez dindan g., krezenn dindan b., korfenn-stamm b.

unterhöhlen V.k.e. stag (hat unterhöhlt) : **1.** disfontañ, kleuziñ, krouziñ, disoliañ, dispenn, krignat, kavañ ; *der Regen hat den Boden unterhöhlt*, kleuziet eo bet an douar gant ar glav ; **2.** [dre skeud.] minañ, sapañ, kevian [dindan udb], disfontañ, distablaat.

Unterhöhlung b. (-, -en) : [dre skeud.] sap g., labour sapañ g., sapadur g., distabiladur g.

Unterholz n. (-es) : **1.** strouezh str., strouezheg b., tailheris g., brouskoad g. ; **2.** skeud ar c'hoadoù g., dangoad g., [koataouriezh] islivead g. ; **3.** keuneud str. ; *Unterholz sammeln*, serriñ danvez tan, dastum keuneud, bleñchaoua, gwreskaoua, keuneuta.

Unterhose b. (-, -n) : bragez vihan b., bragoù bihan g., bragez-dindan b., bragezig b., advragez b., slip g., kalson g.

unterindustrialisiert ag. : isgreantelaet.

Unterindustrialisierung b. (-, -en) : isgreanteladur g.

Unterinformation b. (-) : iskelaouiñ g.

unterinformiert ag. : iskelaouet.

unterirdisch ag. : **1.** dindandouar, dindandouarek, dindandouarel, isdouarel, danzouar, danzouarel, dindan an douar ; *unterirdischer Bau*, dindandouarenn b., savadur dindan an douar g. ; *unterirdischer Gang*, hent danzouar g., hent-kev g., riboul dindan zouar g., riboul g., hent-riboul g., gwaremm b. [*liester* gwaremmeier, gwerimier], tremen dindan zouar g. ; *unterirdische Festungsanlage*, lec'h-kreñv (kreñvlec'h) dindandouar g., dindandouarenn b. ; *die unterirdischen Schichten prospektieren*, amc'hwillañ ar c'hondon ; **2.** [mojenn.] -ifern, eus an ifernioù ; **3.** [dre skeud.] kuzh, amguzh, amskign, digel.

Unterjacke b. (-, -n) : hivizenn b., kamizolenn b., jiletenn b., krez dindan g., krezenn dindan b., korfenn-stamm b.

unterjochen V.k.e. stag (hat unterjocht) : sujañ, yevañ, bazhyevañ, mac'homañ, mac'hañ, mac'hañ war, gwaskañ, moustrañ, bresañ, hualañ, mestroniañ, chadennañ, kabestrañ, naskañ, rañjennañ, plegañ dindan ar yev, sklavelaat ; *ein Volk unterjochen*, bazhyevañ ur bobl, plegañ ur bobl dindan ar yev, lakaat ur bobl dindan yev, lakaat ar suj war ur bobl, sujañ ur bobl, mac'homañ (mac'hañ, gwaskañ, moustrañ, mougañ, bresañ, flastrañ, foulañ, pladañ, maoutañ, naskañ) ur bobl, ober gwask d'ur bobl, mac'hañ war ur bobl, pouezañ war ur bobl ; *jemanden unterjochen*, lakaat u.b. da sujañ, lakaat u.b. da blegañ da youl an-unan, plegañ u.b. dindan ar yev, lakaat u.b. dindan yev, sujañ u.b., ober e sklav eus u.b., sklavañ u.b., lakaat u.b. da sklav, lakaat u.b. dindan gazel-ge, lakaat ar suj war u.b., lakaat u.b. da bladañ da veli an-unan, bazhyevañ u.b., yevañ u.b., chadennañ u.b., kabestrañ u.b., rañjennañ u.b., naskañ u.b. ; *das Land wurde unterjocht*, ar vro en em welas er wask, kabestret ha chadennet e voe ar vro, nasket e voe ar vro, rañjennet e voe ar vro.

Unterjochung b. (-) : **1.** [ober] sujañ g. ; **2.** [stad] sujidigezh b., bazhyevadur g., gwaskerezh g., moustrerezh g., mac'herezh g., gwaskadur g., bazhyeverezh g., yeverezh g., nask g.

unterjubeln V.k.e. rannadus (hat untergejubelt) : **P. 1.** *jemandem etwas unterjubeln*, bec'hiañ udb war u.b., difoarañ udb d'u.b., riklañ udb d'u.b., bountañ udb gant u.b., bountañ udb war u.b. ; *jemandem schlechte Ware unterjubeln*, gwerzhañ brav poultr d'u.b., fritañ naered e lec'h silioù d'u.b., gwerzhañ piz e-lec'h fav d'u.b., sorc'henniñ u.b. ; **2.** *jemandem etwas unterjubeln*, teurel war u.b., teurel ar bec'h (an digarez) war u.b., teurel ar garez war u.b., kareziñ u.b., lakaat ur mank bennak war gont u.b., teurel un tamall war u.b., kas un tamall ouzh u.b., lakaat u.b. e gaou, teurel ar gaou war u.b., teurel gaou war u.b., en em zisammañ war u.b.

Unterjura g. (-s) : [douarouriezh] juraseg izel g., liaz g.

Unterkategorie b. (-, -n) : isrummad g.

unterkeilen V.k.e. stag (hat unterkeilt) : lakaat sav [dindan udb], skorañ, blodañ, skourjiñ, skoilhañ ; *einen Tisch unterkeilen*, skorañ (blodañ, skourjiñ) un daol, lakaat sav dindan un daol.

unterkellern V.k.e. stag (hat unterkellert) : *ein Haus unterkellern*, kleuzañ (kleuziñ) ur c'hav dindan un ti ; *Hohlraum zur Verlegung von Rohrleitungen bei nicht unterkellerten Häusern*, goulo yec'hedel g.

unterkellert ag. : gant ur c'hav, ur c'hav dezhañ, savet war ur c'hav.

Unterkiefer g. (-s, -) : [korf.] javed traoñ b., javed izelañ b., karvan draoñ b., karvan izelañ b. ; *der Bereich unter dem Unterkiefer*, ar rannbarzh endan-garvan b.

Unterkieferbogen g. (-, -/bögen) : [korf.] gwareg chagellek b.

Unterkiefertaster g. (-s, -) : [loen.] pafalenn ar garvan draoñ b., pafalenn ar chagell b.

Unterkieferzahnbogen g. (-, -/bögen) : [korf.] gwareg chagellek b.

Unterklasse b. (-, -n) : [bev.] iskevrennad b.

Unterkleid n. (-s, -er) : krez g., dilhad-dindan g.

Unterkohlrahi g. (-s, -s) : [louza.] kaol-rabez str., rabez str., rabezenn b., irvin-saoz str., kaol-irvin str., brikez str., rutabaga str. ; *Unterkohlrahis sind die besten Futterwurzeln überhaupt*, ar rabez eo ar fonnusañ brouskon.

unterkommen V.k.d. rannadus [verb-skoazell sein : kam unter / ist untergekommen] : **1.** *bei jemandem unterkommen*, kavout lojeiz en un ti bennak, kavout da lojañ en un ti bennak, kavout bod en un ti bennak, kavout repu en un ti bennak, kavout goudor en un ti bennak, kavout ti ha loj, kaout ti ha loj, en em flojenniñ en un ti bennak, kavout degemer en un ti bennak, kavout dor zigor en un ti bennak, kavout herberc'h en un ti bennak, kavout bodenn en un ti bennak, kavout gwasked, kavout golo, kavout goloadurezh, kavout bara ha golo en un ti bennak, kavout da vuzat e ti u.b., kavout bod hag aoz e ti u.b. ; **2.** [dre skeud.] kavout fred, kavout labour, [dimeziñ] fortunian ; **3.** [rannyezh.] *er ist mir untergekommen*, en em gavet e oan gantañ, e gavet em boa war an hent ; **4.** [rannyezh.] *etwas kommt jemandem unter*, degouezhout a ra udb gant u.b., kouezhañ a ra udb war u.b.

Unterkommen n. (-s) : lojeiz g., goudor g., goudorenn b., repu g., gwasked g., bod g., bodenn b., flojenn b., plas g., muz g., golo g., goloadurezh b., herberc'h g., loj g., ti ha loj.

Unterkonstruktion b. (-, -en) : dansavadur g.

Unterkörper g. (-s, -) : **1.** [korf.] a) kof-bihan g., traoñ ar c'hof g. ; b) lodenn ar c'horf eus an dargreiz betek an treid b. ; **2.** [mat.] iskorf g.

Unterkreide b. (-) : [douarouriezh] Kleizeg izel g., Kretase izel g.

unterkriegen V.k.e. rannadus (hat untergekriegt) : *jemanden unterkriegen*, diarbenn u.b., distroadañ u.b., kas u.b. d'an traoñ, skubañ u.b., riñsañ e dreid d'u.b., sevel e dreid d'u.b., sevel

dindan u.b., kemer an tu kreñv war u.b., kemer an hol war u.b., sevel war varr, tapout an tu war-c'horre war u.b., skubañ dindan botoù u.b., troc'hañ dindan u.b., rouzañ ar bloneg d'u.b., kaout an dizober eus u.b., reiñ lamm d'u.b., astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, astenn u.b. ouzh an dorgenn, astenn u.b. war ar bratell, skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e c'henoù, kemer e greñv war u.b., kemer lañs war u.b., kemer al levezon war u.b., diskar u.b. ; *sich nicht unterkriegen lassen*, gouzañv e boanioù a galon vat, dougen e groaz e-lec'h ruzañ anezhi, dougen e blanedenn ha kiañ outi, bezañ laouen ouzh ar boan, dougen e blanedenn hep fallgaloniñ, chom war-c'horre, chom war-c'horre an dour, chom hep digalonekaat.

unterkritisch ag. : [fizik] daneizik.

unterkühlen V.k.e. stag (hat unterkühlt) : 1. yenañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, yenañ betek re, yenaat betek re ; 2. [mezeg.] lakaat e stad a iswrester ; 3. [fizik] kas d'ur stad a zreistteuzerezh.

V.em. **sich unterkühlen** (hat sich (ak.) unterkühlt) : P. dastum (pakañ, tapout) un taol yen, tapout ur c'horfad riv, tapout ur barr riv, dastum (pakañ, serriñ, tapout) anoued, dastum (tapout) riv, tapout paourentez, dont ur barr anoued en e c'houzoug, tapout arwez.

unterkühlt ag. : 1. yenaet en tu all d'ar pezh a zo dleet, yenaet betek re ; 2. [mezeg.] e stad a iswrester ; *unterkühlter Zustand*, iswrester g. ; 3. [fizik] dreistteuz, e stad a zreistteuzerezh ; 4. [emzalc'h] yen-skorn, teuc'h-meurbet ; *sie haben ein unterkühltes Verhältnis zueinander*, savet ez eus treuflez etrezo, e treuflez emaint, dizunvan a zo savet ganto, traoù kozh a zo etrezo, an diam a zo etrezo, fachiri ruz a zo etrezo, fachiriou a zo etrezo, rannet int gant an dizunvaniezh, savet ez eus dizunvan ganto, fontet eo an traoù etrezo, torret eo ar votez etrezo, echu eo tout etrezo, n'o deus afer ebet mui an eil ouzh egile, aet eo ar moc'h en ed-du etrezo, fall eo an traoù etrezo, droug (fachiri, glazentez, mouzherezh, broc'h, c'hoari, jeu, butun, rouestl) a zo etrezo, savet ez eus broc'h (trouz, bec'h, imor, reuz) etrezo, savet 'zo etrezo, savet ez eus etrezo, savet ez eus droukrañs etrezo, droukrañs a zo etrezo, imoret int an eil enep egile, e droukrañs emaint, emaint e droug an eil ouzh egile, rous int an eil ouzh egile, tarzhet eo ar soubenn etrezo, trenket eo ar soubenn etrezo, trenket eo ar soubenn etrezo, trenket eo an traoù etrezo, broc'het int, onglennet int, fachtet int, fachtet int an eil ouzh egile, mouzhet int an eil ouzh egile, en arvell emaint, deuet int d'en em giañ, deuet int d'en em vroc'hañ, rouzet eo ar bloneg, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, emañ an debr hag an dag etrezo, troet eo d'ar put etrezo.

Unterkuhlung b. (-) : 1. [mezeg.] iswrester g. ; 2. [fizik] dreistteuzerezh g., dreistteuzadur g., dreisteuziñ g.

Unterkunft b. (-, -künfte) : lojeiz g., goudor g., goudorenn b., repu g., gwasked eo ar soubenn etrezo, trenket eo an traoù etrezo, broc'het int, onglennet int, fachtet int, fachtet int an eil ouzh egile, mouzhet int an eil ouzh egile, en arvell emaint, deuet int d'en em giañ, deuet int d'en em vroc'hañ, rouzet eo ar bloneg, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, emañ an debr hag an dag etrezo, troet eo d'ar put etrezo.

na gaout na ti nag aoz, na gaout mont ebet, na gaout na ti na foz, chom hep ti nag aoz, na gaout tamm ti ebet, na gaout tamm lojeiz ebet, mont eus an eil solier d'eben, na gaout kêr ebet, bezañ du-mañ du-hont, bezañ digêr, bezañ diloj, bezañ didi, bezañ diannez, bezañ war kein ar wiz, bezañ war teod an deñved, bezañ eus an eil solier d'eben, bezañ du-mañ du-hont ; *wenn man sich ein Stückchen vom Stadtzentrum entfernt, findet man schon billigere Unterkünfte*, trawalc'h eo pellaat eus kreiz-kêr evit kavout lojeiz gwelloc'h marc'had ; *der Termin für den Umzug war fällig und sie hatten noch keine neue Unterkunft gefunden*, an termen a oa degouezhet dezho da zilojañ hep n'o doa kavet lec'h ebet evit repuiñ ; *jemandem eine neue Unterkunft besorgen*, adlojañ u.b. ; *Unterkunft und Verpflegung*, bod ha boued, bod ha loj, bod hag aoz hag ur gwele evit an noz, pred ha gwele, boued ha lojeiz, bara ha golo, al lojeiz hag ar peuriñ ; *Unterkunft, Verpflegung und Wäsche bei jemandem frei haben*, bezañ lojet, bevet ha fresket digoust e ti u.b., bezañ lojet, maget ha fresket digoust gant u.b. ; *die Ziegen brauchen eine warme Unterkunft*, ar givri a c'houlenn lojañ e kreier tomm.

Unterkunftgeber g. (-s, -) : herberc'hier g.

Unterlage b. (-, -n) : 1. diaz g., diazez g., dan g., font g. ; *Sandunterlage*, diazez traehz g. ; *Schreibunterlage*, danzorn g. ; 2. sichenn b., troad g., solenn b., sol g. ; *Maschinenunterlage*, sichenn ur mekanik b. ; *Säulenunterlage*, sichenn ur golonnenn b., troad (diazez) ur golonnenn g. (Gregor) ; 3. [dre skeud.] testiñ g., diell b., prouenn b., arroudenn b., teuliad g., teul g. ; *Belegunterlage*, paperioù testenikaat ls., testiñioù ls., pezhioù testiñius ls., titloù gwirikaat ls., dielloù rekis ls., dielloù-harpañ ls. ; *statistische Unterlagen*, roadennnoù stadegel ls., stadegoù ls. ; *stützende Unterlagen*, teulioù kadarnaat ls. ; *amtliche Unterlagen*, teulioù amaezhel ls. ; *Unterlagen zusammentragen*, sevel un teuliad ; *Unterlagen beibringen*, degas testiñioù, kinnig titroù, diskouez titouroù, degas dielloù-harpañ ; *Unterlagen zurückbehalten*, *Unterlagen für sich behalten*, mirout teulioù en e gerz ; 4. skourj g., blod g., skor g. ; 5. [louza.] *Veredelungsunterlage*, tad-kef [liester tadoù-kef] g. ; *die Unterlage und das Edelreis*, an tad-kef hag an imboudenn.

unterlagemd ag. : danlec'hiet.

Unterlagsboden g. (-s, -böden) : [Bro-Suis] leur simant b., dar simant b., chap g.

Unterland n. (-s) : goueled ar vro g.

Unterlänge b. (-, -n) : [lizherennoù] post traoñ g. [liester pester traoñ].

Unterlass g. (-es) : [tr-l] *ohne Unterlass*, hep diskrog, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, bep frap, diehan, diastal, dispan, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, harz-diharz, taol-ha-taol, da bep mare, didav, hep didorr, hep distag ebet, diouzh ur sach, hep astal ebet, hep arsav, hep digeinañ, hep remzi, hep ec'hoaz.

unterlassen V.k.e. stag (unterlässt / unterließ / hat unterlassen) : 1. paouez gant, ehanañ gant, ehanañ, diskregiñ diouzh, dilezel, arsaviñ gant, astalañ ; *er sollte es lieber unterlassen*, falloc'h eget paouez a ra ; *er kann es nicht unterlassen, spöttische Bemerkungen zu machen*, n'eo ket evit parraat a ober evezhiadennoù goapaus, ne c'hall ket tremen hep ober evezhiadennoù goapaer, ne c'hall ket mirout a ober goapadennoù, n'eo ket evit tremen hep ober evezhiadennoù goap, n'eo ket evit mirout a ober evezhiadennoù drouk'hoapaus ; 2. chom hep ober udb, tremen hep ober udb, lezel hep ober, lezel da ober, mankout da ober, difenn udb ouzh an-unan, difenn ouzh an-unan ober udb, mirout a ober udb ; *ich werde es nicht unterlassen*, ne

fellin ket (ne c'hwitin ket, ne vankin ket) d'en ober ; *die Sünden, die er zu beichten unterlassen hat*, ar pec'hedoù lezet gantañ da gofes ; [gwir] *unterlassene Hilfeleistung*, anskoazell da dud en arvar b. ; *unterlassene Pflichtleistung*, anskoazell d'un trede en arvar g., digasted e-keñver un trede en arvar b., divanieramant e-keñver un trede en arvar g.

Unterlassung b. (-,-en) : 1. mankadenn b., mank g., defot g., miridigezh b., ankounac'hadenn b., ankouadenn b., disoñjadenn b., ankounac'h g. ; 2. *bei Unterlassung (+ gen.)*, pa vez tennet (lamet) ..., pa ne vez ket roet fed da ..., pa ne vez ket dalc'het kont eus ... ; 3. paouez g., paouezigezh b., arsav g.

Unterlassungssdelikt n. (-s,-e) : [gwir] felladenn dre vankout b.

Unterlassungsfall g. (-s) : [tr-l] *im Unterlassungsfall*, defot d'ober ar pezh a zo bet gourc'hemennet (Gregor).

Unterlassungsklage b. (-,-n) : [gwir] goulenn paouezidigezh ur gaou bennak dirak al lez-varn g.

Unterlassungssünde b. (-,-n) : [relij.] pec'hed defot ober un dra gourc'hemennet g. ; *eine Unterlassungssünde begehen*, pec'hiñ dre vankout.

Unterlast b. (-,-en) : skañvec'h g.

Unterlauf g. (-s,-läufe) : red izelañ ur stêr g., penn izelañ ur stêr g., red izel ur stêr g., ardraoñ g., traoñ g., diaz g.

unterlaufen V.gw. stag [*verb-skoazell sein* : unterläuft / unterlief / ist unterlaufen] : 1. en em silañ e-touez traoù all ; *ihm ist ein Fehler unterlaufen*, graet en doa ur fazi dre zievezhded, faziet eo bet dre zievezhegezh (hep rat dezhañ) ; *mir ist ein Fehler unterlaufen*, faziet on, graet em eus ur fazi, manket on ; *jedem kann mal ein Fehler unterlaufen*, n'eus den difazi - n'eus den na zeu da faziañ - n'eus den na fazi alies - pep den a zo fazius / pep den a c'hall faziañ / pep den a c'hall ober fazi (Gregor) - an holl a c'hall faziañ - ar c'haerañ charretour a ziskar e garr - ar marc'h kreñvañ a rank pukañ - ar marc'h gwellañ a rank pukañ - kaer o deus an dud kaout un digoradur a'r brasañ, atav e vint war riskl da faziañ - techet eo an holl d'ober mankadennoù ; 2. [mezeg.] *blutunterlaufen*, bloñset, bronduet, meüret.

unterlegen¹ V.k.e. stag (hat unterlegt) : 1. lakaat pozioù da glotañ gant ; *einer Melodie einen Text unterlegen*, lakaat pozioù da glotañ gant un ton ; 2. lakaat udb dindan udb all ; *eine Glasplatte mit Filz unterlegen*, lakaat feltr dindan ur bladenn wer b.

unterlegen² V.k.e. rannadus (hat untergelegt) : 1. lakaat dindan, skorañ, blodañ, skourjiñ ; *einem Schrank einen Keil unterlegen*, lakaat sav dindan un armel, lakaat ur blod dindan un armel, blodañ un armel, skourjiñ un armel ; 2. [dre skeud.] reiñ ur ster bennak da ; *er hat dem Text einen anderen Sinn hintergelegt*, roet en deus ur ster nevez d'an destenn, deveizet en deus an destenn en un doare nevez ; *jemandem böse Absichten unterlegen*, diskrediñ war eeunded u.b., sevel mar war onestiz u.b., teurel diskred war youl vat u.b., teurel disfiz war onestiz u.b., teurel douetañs war lealded u.b., magañ (goriñ) disfiziañs e-keñver eeunded u.b., disfiziout diouzh onestiz u.b.

unterlegen³ ag. : diampartoc'h, koll, dilañs gantañ, an tu koll gantañ ; *ich bin dir an Wissen unterlegen*, n'on ket ken gouiziekg hag te, me a zo pell war da lerc'h a-fet gouziegezh ; *er ist ihm weit unterlegen*, n'eo nemet un tañva dezhañ, hennezh n'eo nemet ur skubadenn e-skoaz dezhañ ; *er ist dir unterlegen*, koll eo ganit, n'eo ket evidout ; *sie sind uns unterlegen*, n'int ket a-bouez diouzhimp-ni, ne spletont ket ouzhimp, n'int ket evidomp, n'int lur ebet deomp, ne c'hallont ket c'hwistañ ganeomp ; *sie sind den anderen zahlenmäßig*

unterlegen, koll int a-fet niver, nebeutoc'h int eget ar re all, bihanoc'h eo an niver anezho.

Unterlegen⁴ n. (-s) : [gwiad.] doubladur g., doublañ g.

Unterlegene(r) ag.k. g./b. : kevezet dilañs gantañ g., kevezerezh dilañs ganti b. ; [sport] *er ist der Unterlegene*, ne vez ket lakaet da wellikañ.

Unterlegenheit b. (-) : 1. izelded g. ; *zahlenmäßige Unterlegenheit*, izelded niverek b. ; 2. istalvoudegezh b.

Unterlegklotz g. (-es,-klötze) : skourj g., blod g., skor g., skoilh g.

Unterlegscheibe b. (-,-n) : [tekn.] ruilhenn blat b.

Unterleutnant g. (-s,-s/-e) : [lu, RDA] isletanant g. [*liester* isletananted].

Unterleib g. (-s) : [korf.] kof g., kof-bihan g., traoñ ar c'hof g.

Unterleibchen n. (-s,-) : [dilh.] krez dindan g., krezenn dindan b., korfenn-stamm b.

Unterleibsbinde b. (-,-n) : korfkenn b.

Unterleibstyphus g. (-) : [mezeg.] tifoid g., terzhienn difoid g., terzhienn-domm b., [dre fent] terzhienn difoeltr b.

Unterlieferant g. (-en,-en) : eilkevrat g. ; **a) Aufträge an Unterlieferanten vergeben** / **b) Aufträge als Unterlieferanten ausführen**, eilkevrañ.

unterliegen¹ V.em stag [*verb-skoazell sein* : unterlag / ist unterlegen] [dat.] : 1. bezañ faezhet, bezañ trec'het, bezañ kannet, bezañ an tu koll gant an-unan, bezañ koll, bezañ koll gant an-unan ; *er unterlag ihm*, faezhet (trec'het, kannet) e oa bet gantañ, koll e voe gantañ ; *er unterlag der Versuchung*, kouezhañ a reas en temptadur, sujañ a reas d'an (gant an) temptadur / asantiñ a reas gant an temptadur (Gregor), plegañ a reas dirak an temptadur, lamm en doe digant an droukspered, diskaret e voe gant e zroukyoulou, trec'het e voe gant e c'hoantegezhioù fall, sujañ a reas da varad (da ardoù) an diaoul ; 2. [dre skeud.] *es unterliegt keinem Zweifel*, un dra diarvar eo kement-se, n'eus mar (n'eus douetañs) ebet, n'eus na mar na marteze, war an dra-se n'eus marteze ebet ; 3. bezañ techet da, bezañ sujet da, rankout, dleout ; *dem Wechsel unterliegen*, bezañ sujet d'ar cheñchamantoù, bezañ hedro, bezañ bouljus, bezañ techet (bezañ douget) da cheñch, bezañ kemm-digemm (keflusk-digeflusk, cheñch-dicheñch), bezañ tro-didro ; *alles unterliegt dem Wandel*, an holl draoù a dle cheñch, an holl draoù n'int ket graet evit padout atav ; *der Fall unterlag einer scharfen Untersuchung*, un enklask pizh a voe graet war an afer-se, an afer-se a voe ensellet pizh ; 4. bezañ sujet da, bezañ e dalc'h u.b., bezañ dindan dalc'h u.b., bezañ dindan perzh u.b., bezañ dindan aotrouniezh u.b., bezañ dindan damani u.b., bezañ dindan beli u.b., bezañ dindan renerezh u.b., klevet ouzh u.b./udb ; *dem deutschen Recht unterliegen*, bezañ sujet d'al lezennadur alaman, bezañ e dalc'h ar gwir alaman, bezañ dindan aotrouniezh al lezennadur alaman, klevet ouzh al lezennadur alaman, bezañ dindan beli ar gwir alaman ; *einer Besteuerung unterliegen*, bezañ endalc'het d'an dell, bezañ dindan dell ; *den Bestimmungen des Tarifvertrags unterliegen*, bezañ dindan diferadurioù ar c'hwelgevrat ; 5. [gwir] *der Berufung unterliegen*, gallout bezañ kaset war c'halv dirak ul lez-varn uheloc'h.

unterliegen² V.gw. rannadus [*verb-skoazell haben*] : lag unter / hat unterlegen] : bezañ o skorañ udb, bezañ o vlodañ udb., bezañ dindan udb.

unterliegend ag. : danlec'hiet.

Unterliek n. (-s,-e) : [merdead.] ravalink en traoñ b., ravalink foñs b.

Unterliekspanner g. (-s,-) : [merdead.] marlenk g.

Unterlippe b. (-,-n) : [korf.] muzell draoñ b., muzell dindan b., muzell izelañ b., gweuz dindan b., gweuz traoñ b., gweuz izelañ b., P. lapenn b. ; *Niederzieher der Unterlippe*, kigenn izelaer ar vuzell draoñ b.

unterm : P. *berradur evit unter dem*.

untermalen V.k.e. stag (hat untermalt) : 1. raklivañ, divrazañ ; 2. [dre skeud.] pouezañ war, derc'hel war, gouverkañ, lakaat war wel, toniañ ; 3. kinklañ, kaeraat, fardañ ; *das Essen wurde musikalisch untermalt*, e-pad ar pred e voe kinniget sonerezh skañv da foñs son ; *Filme akustisch untermalen*, stenaocañ filmoù.

Untermalung b. (-,-en) : 1. raklivadur g., foñs g., divraz g., divrazadur g. ; 2. [dre skeud.] foñs son g., drekleur b. ; *akustische Untermalung von Filmen*, stenaocañ filmoù g.

Untermarke b. (-,-n) : [kenwerzh.] eilmerk g.

untermauern V.k.e. stag (hat untermauert) : skorañ, startaat, kadarnaat, nershaat, diazezañ mat, kreñvaat, sintrañ, stardañ ; *seine Macht untermauern*, diazezañ e vestroni, kadarnaat e veli ; *den Frieden untermauern*, startaat ar peoc'h, kadarnaat ar peoc'h, lakaat da vont war gresk ar peoc'h e-touez an dud.

Untermauerung b. (-,-en) : startadur g., kadarnadur g.

untermeerisch ag. : danvor, dindan vor, danvorel, danvorek.

Untermeister g. (-s,-) : eilmestr g. [*liester* eilmistri].

Untermeisterin b. (-,-nen) : eilmestrez b. [*liester* eilmestrezed].

Untermenge b. (-,-n) : 1. [mat.] isteskad g. ; 2. [stlenn.] istrevnad g.

untermengen V.k.e. stag (hat untermengt) : (mit) kemmeskañ gant, toueziañ gant.

Untermensch g. (-en,-en) : 1. [Nietzsche] isden g. [*liester* istud] ; 2. [nazi.] Untermensch g. [*liester* Untermenschen].

untermenschlich ag. : isdenel.

Untermenschlichkeit b. (-) : isdenelezh b.

Untermenü n. (-s,-s) : [stlenn.] islañser g.

Untermiete b. (-,-n) : eilfeurmiñ g., eilfeurmadur g.

Untermieter g. (-s,-) : kambre g., eilfeurmer g. ; *als Untermieter bei einer Gastfamilie wohnen*, kaout bod e ti tud ar vro ; *ein Zimmer als Untermieter mieten*, eilfeurmiñ ur gambr digant u.b., kemer ur gambr en eilfeurm.

Untermieterin b. (-,-nen) : kambrez b., eilfeurmerez b.

unterminieren V.k.e. stag (unterminierte / hat unterminiert) : 1. minañ, sapañ, kevian [dindan udb], disfontañ, disoliañ ; *eine Festung unterminieren*, toullañ ur min dindan ur c'hreñvlec'h, minañ ur c'hreñvlec'h ; 2. [dre skeud.] sapañ, distabilaat, toullañ dindan, dispenn, diskar, drastañ, distrujañ, krignat, dispenn dre-zindan, gwastañ dre-zindan, distresañ dre-zindan, labezañ dre-zindan, diheiliañ dre-zindan.

Unterminierung b. (-,-en) : [dre skeud.] sap g., labour sapañ g., sapadur g., distabiladur g.

untermischen V.k.e. stag (hat untermischt) : (mit) kemmeskañ gant, toueziañ gant.

untern P. *berradur evit unter den*.

unternehmen V.k.e. stag (unternimmt / unternahm / hat unternommen) : 1. ober, embregañ, embreger, mont e penn eus, stagañ gant, kregiñ gant, kregiñ e ; *etwas Großes unternehmen*, stagañ gant ur pezh mell labour, mont e penn eus ur pezh mell labour, embregañ (embreger) traoù dispar, embreger labourioù bras ; *allein kann ich nichts unternehmen*, ac'hanon va-unan ne c'hallan ober netra ; *alles, was er in seinem Leben unternahm, schlug fehl*, e vuhez ne oa bet nemet ur chadenad c'hwitadennoù, kement a reas en e vuhez a c'hwitas, netra ebet en e vuhez ne zeuas dezhañ da vat ; *bei allem, was er unternimmt, hat er Erfolg / es glückt ihm alles, was er unternimmt*, un isu mat en devez da bep tra, un isu mat a gav da bep tra, bewech e tisoc'h da vat, bewech e

ra taol, dont a ra a-benn eus pep taol, pep tra a zeu da vat gantañ, gantañ e teu pep tra da vat, dezhañ e teu pep tra da vat, bastañ a ra mat pep tra evitañ, gantañ e tegouezh pep tra da vat, gantañ e kord pep tra, hemañ en deus dorn d'ober pep tra, un dorn mat en deus, kas a ra pep tra da bennvat ; *wir müssen irgendetwas unternehmen*, ret eo ober seurt pe seurt, ret eo ober seul pe eneb ; *ich persönlich werde überhaupt nichts unternehmen*, evidon-me ne rin ket ur siseurt ; *nichts gegen die Anhäufung des Drecks unternehmen*, lezel al loustoni da sevel ; *zwei Anläufe unternehmen*, en em gemer deuet an taol da vat ; *unser Unternehmen ist gescheitert*, c'hwitañ a reas hor embregadenn, ne oa ket aet hor c'hoant da benn, un distokadenn hor boa bet, c'hwitet hor boa gant hor mennad, ne fonnas ket deomp kas hor pennad da vat, manket e oamp war hon taol, tapet hor boa un distokadenn, graet hor boa tro-wenn, graet hor boa kazeg, graet hor boa kazh, graet hor boa un tenn gwenn, graet hor boa chat gant hon taol, hon taol a reas chat, aet e oa an taol d'ar c'hostez, c'hwitet hor boa war hon taol (war hor c'hrog), ne oamp ket deuet a-benn eus hor c'hrog, c'hwitet hor boa gant hor raktres, en em gavet e oamp berr, chomet e oamp berr, manet e oamp warni, manet e oamp bet da gas hon taol da benn, aet e oa an tenn er c'hleuz ganeomp, aet e oa an traoù er c'harzh, aet e oa ar ribotadenn da fall ; *ein gewagtes Unternehmen*, *ein waghalsiges Unternehmen*, un embregadenn her b., un embregadenn hardizh b., un embregadenn ankivil b., ur vrokadenn b., ur riskladenn b., un avanturadenn b., un devez hardizh g., un devez risklus g., ur mennad her g., ur raktres arvarus g., un direizhvennad g., ur follezhenn b., ur follinaj g. ;

2. [armerzh] embregerezh g. ; *Aufbauorganisation eines Unternehmens*, framm un embregerezh g. ; *die Finanzlage des Unternehmens*, stad an arc'hant gant an embregerezh b. ; *die kleinen und mittleren Unternehmen*, an embregerezhioù bihan hag etre ls. ; *die großen Unternehmen*, *die Großunternehmen*, an embregerezhioù bras ls. ; *multinationales Unternehmen*, *transnationales Unternehmen*, kevredad liesvroadel g., kompagnunezh liesvroadel b., kompagnunezh liesvroad b., embregerezh-bed ramzel g. ; *öffentliches Unternehmen*, embregerezh foran g., embregerezh Stad g. ; *Industrieunternehmen*, embregerezh greantel g. ; *führendes Unternehmen*, *Spitzenunternehmen*, embregerezh blein g. ; *Handelsunternehmen*, embregerezh kenwerzh g., embregerezh a genwerzh g., embregerezh kenwerzhel g., stal-genwerzh b., ti-kenwerzh g. ; *Verkehrsunternehmen*, *Transportunternehmen*, embregerezh treuzdougen g. ; *ein Unternehmen leiten*, *ein Unternehmen führen*, ren un embregerezh, levian un embregerezh, bezañ e penn un embregerezh, kunduiñ un embregerezh, bleinañ un embregerezh, merañ un embregerezh ; *wieder Kapital in ein Unternehmen pumpen*, *ein Unternehmen rekapitalisieren*, askevalañ un embregerezh ; *er lässt noch einmal Gelder in das Unternehmen einfließen*, *er führt dem Unternehmen noch einmal Geldmittel zu*, adensinklañ a ra kevalaoù en embregerezh ; *ein Unternehmen gesundschrumpfen*, *ein*

Unternehmen verschlanken, dilardañ un embregerezh ; *die Existenz- und Wettbewerbsfähigkeit eines Unternehmens wiederherstellen*, difallañ (adsevel, parañ) un embregerezh, adlakaat un embregerezh plom en e sav, adsevel un embregerezh en e blom ; *die Arbeitnehmer am Gewinn des Unternehmens beteiligen*, deuriadekaat ar c'hopridi ouzh buzadoù an embregerezh ; *am Unternehmen beteiligen*, deuriadekaat an embregerezh.

unternehmend ag. : divorfil, leun a intrudu, leun a ispid, luskus, un den a intrudu anezhañ, gant ur spered luskus, kas-war-raok, war-raok, oberiant, embregus.

Unternehmensanteil g. (-s,-e) : [armerzh.] lodenn gevredad b.

Unternehmensberater g. (-s,-) : kuzulier-embregerezh g.

Unternehmensberaterin b. (-,-nen) : kuzulierez-embregerezh b.

Unternehmensbezeichnung b. (-,-en) : anv kevredad g.

Unternehmensführer g. (-s,-) : rener embregerezh g., penn embregerezh g., patrom g.

Unternehmensführung b. (-) : gouarnerezh g., ardeadezh b., ardeñ g.

Unternehmensidentität b. (-) : kemmoed merk g.

Unternehmenskonzentration b. (-,-en) : kengreizañ armerzhel g., tolpadur g. ; *horizontale Unternehmenskonzentration*, kengreizañ armerzhel a-blaen g., tolpadur armerzhel a-zremm g. ; *vertikale Unternehmenskonzentration*, kengreizañ armerzhel a-blom g., tolpadur armerzhel a-zerc'h g.

Unternehmensleiter g. (-s,-) : rener embregerezh g., penn embregerezh g., patrom g.

Unternehmensname n. (-ns,-n) : anv kevredad g.

Unternehmensplünderer g. (-s,-) : [armerzh.] rasteller g., serrer g., riñser g., arloup g., arlouper g., bernier g., skrafer a zen g.

Unternehmenssoftware b. (-,-s) : [stlenn.] prestiant g.

Unternehmensspiel n. (-s,-e) : c'hoari embregañ g., c'hoari ardeñ g.

Unternehmenssteuer b. (-,-n) : taos war an embregerezhioù g., taos micherel g.

Unternehmensstruktur b. (-,-en) : framm un embregerezh g.

Unternehmensübernahme b. (-,-n) : goudeuzadur un embregerezh g.

Unternehmer g. (-s,-) : embreger g., embregour g., oberiataour g., patrom g., korvoer g., penn embregerezh g., rener embregerezh g. ; *die Verantwortung des Unternehmers*, atebegzh an embreger b.

Unternehmer- : embregerezhel, embregus, ... embredañ, ... embreger.

Unternehmergeist g. (-es) : spered embregiñ g., spered embregus g., spered troet war an embreger g., spered troet war an embregiñ g.

Unternehmerin b. (-,-nen) : embregerezh b., embregourez b., oberiataourez b., patromez b.

unternehmerisch ag. : embregerezhel, ... a sell ouzh an embregerezh ; *unternehmerisch denken*, bezañ leun a intrudu, bezañ un den a intrudu anezhañ, kaout intrudu, kaout skiant an aferioù, kaout skiant ar pezh zo mat hag ar pezh zo fall evit an aferioù, bezañ leun a ispid, bezañ luskus, bezañ embregus, kaout ur spered luskus, kaout ur spered embregus, bezañ ur paotr war-raok, bezañ troet war an embreger (war an embregañ).

Unternehmerschaft b. (-) : patromed ls., embregerien ls.

Unternehmertum n. (-s) : 1. embregeriezh b., embregiñ g. ; *freies Unternehmertum*, frankembregerezh g. ; 2. patromed ls., embregerien ls.

Unternehmerverband g. (-s,-verbände) : sindikad ar batromed (an embregerien) g.

Unternehmung b. (-,-en) : embregerezh g., embregadenn b., embreger g., oberiadegezh b., taol g., krog g., arnod g., arnodadenn b., taol-arnod g., taol-esa g., taol-esae g.

Unternehmungsgeist g. (-es) : intrudu g., ispid embregus g. ; *Unternehmungsgeist zeigen*, diskouez kaout intrudu.

Unternehmungslust b. (-) : intrudu g., ispid embregus g., itik da embregañ g., embregusted b.

unternehmungslustig ag. : embregus, divorfil, leun a intrudu, un den a intrudu anezhañ, leun a ispid, luskus, gant ur spered luskus, kas-war-raok, war-raok, troet war an embreger (war an embregañ), greant, oberiant ; *unternehmungslustig sein*, kaout intrudu er graoù, bezañ embregus, bezañ un den a intrudu.

Unteroffizier g. (-s,-e) : [lu] isofiser g., marichal al lojeiz g., marichal a lojeiz g., marichal-lojeiz g., serjant g. ; *die kleinsten Unteroffiziere sind die stolzesten*, an isofiserien eus ar renk izelañ a vez an uhelañ ar c'haoc'h en o zouloù, an isofiserien eus ar renk izelañ a vez an uhelañ an tamm enno.

Unteroffizierin b. (-,-nen) : [lu] isofiserez b.

unterordnen V.k.e. rannadus (hat untergeordnet) : 1. lakaat dindan u.b./udb ; 2. sujañ, isurzhañ, reiñ ul lec'h a eil pouez da, reiñ ul lec'h a-eilrenk da ; *jemandem/etwas seiner Herrschaft unterordnen*, sujañ u.b./udb d'e aotrouniezh ; *jemandem untergeordnet sein*, bezañ sujet d'u.b., bezañ dindan (e dalc'h, dindan dalc'h, dindan renerezh, dindan perzh) u.b. (Gregor), bezañ dindan aotrouniezh (dindan beli, dindan urzhioù, e gourc'henn) u.b., bezañ isurzhiet d'u.b., klevet ouzh u.b. ; 3. [dre skeud.] *untergeordnet*, eil-, is-, eilrenk, a-eilrenk, a eil klas, isurzhiet, dister ; *untergeordnete Funktionen*, kargoù dister ls., postoù a-eilrenk ls., postoù eilrenk ls. ; *ein Hafen von untergeordneter Bedeutung*, un dister a borzh g., ur porzh dister g., ur porzh disterik a-walc'h g., ur porzh eilrenk g.

V.em. rannadus **sich unterordnen** (hat sich (ak.) untergeordnet) : *sich jemandem unterordnen*, sujañ d'u.b., plegañ d'u.b., plegañ ouzh u.b., plegañ da youl u.b., pladañ d'u.b., stouiñ e dal dirak u.b. **unterordnend** ag. : [yezh.] -isurzhañ ; *unterordnende Konjunktion*, stagell isurzhañ b., kewazell b.

Unterordnung b. (-) : 1. sujidgezh b. ; 2. isrann b. ; 3. [bev.] isurzhad g., isurzhiad g. ; 4. isurzhiezh g., isurzhiadur g. ; [preder.] *Unterordnung der Begriffe*, isurzhiadur ar mennozhioù g.

Unterpacht b. (-,-en) : iskoumanant g.

Unterpfand n. (-s,-pfänder) : 1. [arc'hant.] gouestlad goudoriñ g., goudoradur g. ; 2. [dre skeud.] gouestl g., arouestl g., gwarant g.

Unterpfarrer g. (-s,-) : kure g.

unterpflügen V.k.e. rannadus (hat untergepflügt) : treiñ war ; *Klee unterpflügen*, treiñ war ar melchon.

Unterpräfekt g. (-en,-en) : eilprefed g., isprefed g.

Unterpräfektur b. (-,-en) : 1. isprefelezh b. ; 2. isprefeti g. ; *Brest ist Sitz einer Unterpräfektur*, Brest a zo un isprefeti.

Unterpräfektur- : -isprefedel, eus an isprefeti.

Unterprima b. (-) : kentañ klas g.

Unterprimaner g. (-s,-) : lisead eus ar c'hentañ klas g., kentaad g. [liester kentaidi].

unterprivilegiert ag. : ezhommek, tavantek.

Unterprivilegierte(r) ag.k. g./b. : den dibourvez g., kaezh g., reuzeudig g., paour g., trueg g., tavanteg g., ezhommeg g., kork g., korker g., truant g. ; *die Unterprivilegierten*, ar bobl izelañ b., ar re zibourvez ls., ar re baourañ ls., ar rummadoù

kevredadel ezhommek ls., ar rummadoù kevredadel tavantek ls., ar gwiskadoù kevredigezhel ezhommek ls., ar gwiskadoù kevredigezhel tavantek ls., ar geizh ls., an dud keizh ls., ar reuzeudien ls., ar beorien ls., an drueged ls., an davanteien ls., an ezhommeien ls., ar gorked ls., ar gorkerien ls., an druanted ls.

Unterproduktion b. (-) : iskenderc'h g.

Unterprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] isgoulev g.

Unterqualifikation b. (-) : isperzhegezh b.

unterqualifiziert ag. : isperzhzek.

Unterraum g. (-s,-räume) : [mat.] isegor g. ; *linearer Unterraum*, isegor sturiadel g.

Unterrasse b. (-,-n) : isouenn b.

unterreden V.em. stag : **sich unterreden** (hat sich (ak.) unterredet) : emzivizout, emzivizañ, ober un tamm kaoz, ober ur pennad kaoz, ober ur pennad kaozeal, ober ur marvailh bennak, ober ur varvailhadenn, ober un troc'h kaoz ; *sich mit jemandem über etwas unterreden*, kendivizout gant u.b. diwar-benn udb, divizout gant u.b. a-zivout udb, kaozeal (komz, kontañ kaoz, toullañ kaoz, marvailhat) gant u.b. diwar-benn udb, komz gant u.b. eus udb.

Unterredner g. (-s,-) : kendivizer g., divizer g., kengomzer g., kenbrezeger g., kenvreutaer g.

Unterredung b. (-,-en) : 1. troc'h kaoz g., tamm kaoz g., diviz g., divizadeg b., divizadenn b., kendiviz g., emziviz g., emzivizadenn b., kaoz b., kaozeadenn b., pennad-kaoz g., pennad divizout g., kaozeadeg b., kaoze g., kaozeerezh g., kenvreutaerezh g., prolog g. ; 2. emwel g., emweladenn b., etreweladenn b., kuzuliadeg b. ; *geheime Unterredung*, kuzhut b. ; *um eine Unterredung bitten*, goulenn degemer, goulenn un emwel.

Unterreich n. (-s,-e) : [bev.] isriezad b.

Unterrepräsentation b. (-,-en) : isderc'houezadur g.

unterrepräsentiert ag. : isderc'houezet, derc'houezet dindan ar gont genfeuriek, re nebeut a zileuridi evit e gevrenn, re nebeut a zileuridi evit e gostezenn.

Unterrepräsentierung b. (-,-en) : isderc'houezadur g.

Unterricht g. (-s) : kelenn g., kelennadurezh b., kelennerezh g., kelennadur g., kentel b., kentelioù ls., deskadur g., deskadurezh b., desk g., deskerezh g., skoliadur g., [dispredet] skolaj g. ; *jemandem Unterricht geben*, kelenn u.b., kenteliañ u.b., skoliañ u.b., ober skol d'u.b., reiñ deskadurezh d'u.b., deskiñ u.b. ; *jemandem Unterricht in Sprachen (Sprachunterricht) geben*, kelenn (deskiñ) yezhoù d'u.b. ; *der Unterricht in dieser Schule erfolgt in gemischten Klassen*, kemmeskañ a ra ar vugale er skol-se ; *Privatunterricht*, kentelioù skoazell ls. ; *der Fremdsprachenunterricht*, kelennerezh ar yezhoù estren g., kelennadurezh ar yezhoù estren b., ar c'helenn yezhoù estren g. ; *Unterricht in der Primarstufe*, kelennadurezh kentañ-derez b. ; *den Unterricht auf die Bedürfnisse jedes einzelnen Schülers abstimmen*, hiniennaat ar c'helenn, hiniennekaat ar c'helenn, hiniennelaat ar c'helenn ; *der Unterricht wird morgen fortgesetzt*, adkregiñ a raio ar c'hentelioù a-benn arc'hoazh.

unterrichten V.k.e. stag (hat unterrichtet) : 1. kelenn, deskiñ, deskardiñ, reizhañ, deskoniañ, kenteliañ, reiñ kelenn da, ober skol, ober kelenner ; *jemanden unterrichten*, kelenn u.b., kenteliañ u.b., skoliañ u.b., ober skol d'u.b., reiñ deskadurezh d'u.b., reiñ kentel d'u.b., deskiñ u.b., skoliata u.b., abilaat u.b. ; *etwas unterrichten*, kelenn udb, ober skol war udb ; *Musik unterrichten*, kelenn ar sonerezh ; *Sprachen unterrichten*, kelenn yezhoù ; *Jura unterrichten*, kelenn ar Gwir ; *jemanden in etwas (dat.) unterrichten*, kelenn (deskiñ) udb d'u.b., kelenn u.b. war udb, reiñ kelenn d'u.b. war udb, reizhañ u.b. war udb,

ober skol d'u.b. war udb ; *ich wurde von geistlichen Brüdern unterrichtet*, dastumet em eus deskadurezh digant ar frered, bet em eus kentel gant ar frered, er skol on bet gant ar frered ; *Bretonisch unterrichten*, kelenn brezhoneg ; 2. [dre astenn.] degas kemennadurezh d'u.b., kelaouiñ, stlennañ, reiñ da c'houzout, kemenn, degemenn, daveiñ, kenteliañ ; *jemanden von etwas unterrichten*, daveiñ udb d'u.b., degemenn udb d'u.b., kas keloù d'u.b. eus udb, degas kemenn udb d'u.b., kemenn u.b. eus udb, degas keloù d'u.b. eus udb, reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ keal eus udb d'u.b., reiñ ditour d'u.b. eus udb, reiñ udb da c'houzout (da anavezout) d'u.b., kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, ditourañ u.b. diwar-benn udb, titouriñ u.b. diwar-benn udb, kenteliañ u.b. diwar-benn udb, kenteliañ u.b. war udb, reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb ; *jemanden von einem Todesfall unterrichten*, reiñ da c'houzout d'u.b. ez eo marvet u.b. ; *jemanden vorher von etwas unterrichten*, rakkemenn u.b. eus udb ; *jemanden über etwas unterrichten*, reiñ titouroù d'u.b. diwar-benn udb, kenteliañ u.b. war udb, ober ur rentañ-kont d'u.b. a-zivout udb ; *ich war nicht davon unterrichtet*, ne oan ket bet kelaouet, n'em boa bet keloù ebet eus an dra-se, ne oa ket bet kaset keloù din ; *gut unterrichtet sein, wohl unterrichtet sein*, bezañ kelaouet mat ; *wir werden Sie rechtzeitig unterrichten*, roet e vo deoc'h da c'houzout e koulz ; *er ist gut unterrichtet, er ist wohl unterrichtet*, gouzout a ra an doareoù (ar gartenn, an taol, ar ribouloù), n'emañ ket hep gouzout se, n'emañ ket an dra-se da c'houzout gantañ, gouzout a ra an dra-se brav-bras, n'emañ ket en arvar a-zivout kement-se, n'emañ ket en arvar a gement-se, hennezh a zo bet o telc'her ar gouloù, anaoudek eo eus an dra-se, intentet mat eo ; *über die neuen Begebenheiten unterrichten*, distagañ keloù, daveiñ an doareoù, kontañ an doareoù, displegañ ar c'helaier ; *in gut unterrichteten Kreisen*, e-touez an dud kelaouet mat, e touez an dud intentet mat, er meteier titouret (kelaouet, intentet) mat, er meteier a oar mat, hervez an dud a oar ar gartenn, hervez an dud a oar anezhi.

Unterrichten n. : kelenn g., kelennerezh g., kelennadur g., kelennadurezh b.

unterrichtend ag. : kentelius, kelennus.

unterrichtlich ag. : ... kelenn, ... skol.

Unterrichtsanstalt b. (-,-en) : ti-skol g., skol b., kelenndi g.

Unterrichtsbuch n. (-s,-bücher) : levr-skol g.

Unterrichtsfach n. (-s,-fächer) : danvez-skol g., danvez kelenn g., diskiblezh b.

Unterrichtsgegenstand g. (-s,-gegenstände) : danvez kelenn g., danvez kelennet g., kelennadur g.

Unterrichtsminister g. (-s,-) : [Bro-Aostria] ministr an deskadurezh g.

Unterrichtsministerium n. (-s) : [Bro-Aostria] ministrerezh an deskadurezh g.

Unterrichtssprache b. (-,-n) : yezh kelenn b. ; *eine Unterrichtssprache gesetzlich vorschreiben*, lakaat ret ha ret ur yezh kelenn en holl skolioù.

Unterrichtsstoff g. (-s,-e) : danvez kelenn g., danvez kelennet g., kelennadur g.

Unterrichtsstunde b. (-,-n) : kentel b., eurvezh kelenn b.

Unterrichtswesen n. (-s) : deskadurezh b. ; *das staatliche Unterrichtswesen*, an deskadurezh Stad b. ; *das öffentliche Unterrichtswesen*, an deskadurezh foran b. ; *das Privatunterrichtswesen*, an deskadurezh prevez b. ; *das Unterrichtswesen entkonfessionalisieren*, *das Unterrichtswesen bekenntnisneutral gestalten*, laikaat ar skolioù.

Unterrichtung b. (-, -en) : kelaouiñ g., kelaouerezh g., kelaouadur g., kemennadurezh b., stennañ g., stlennerezh g.

Unterring g. (-s, -e) : [tekn.] iswalenn b. [*liester* iswalennoù].

Unterrock g. (-s, -röcke) : lostenn b., lostenn-zindan b., lostenn-dindan b., hiviz-vragoù b., poeñchenn b., brozh a-zindan b., brozh-dan b., brozh-dindan b., brozh-vihan b., goueledenn b. ; *ihr Unterrock schaut unter ihrem Rock hervor*, solier ha galatrez a zo ganti.

untersagen V.k.e. stag (hat untersagt) : difenn, berzañ, diaotren, forc'hiñ, lakaat berz war udb ; *jemandem etwas untersagen*, difenn udb ouzh u.b., berzañ udb ouzh u.b., berzañ ouzh u.b. ober udb, difenn ouzh u.b. a ober udb, difenn ouzh u.b. da ober udb, difenn ouzh u.b. ober udb, ober difenn ouzh u.b. a ober udb, ober difenn ouzh u.b. ober udb, difenn ouzh u.b. na rafe udb ; *jemandem den Alkoholkonsum untersagen*, berzañ an alkool ouzh u.b. ; *die Kirche hatte das Tanzen untersagt*, difennet e oa bet ar c'horolloù dre an Iliz, difennet e oa bet ar c'horolloù gant an Iliz, lakaet e oa bet berz war ar c'horolloù gant an Iliz ; *es war den Kranken untersagt, mit den anderen zu verkehren*, ar re glañv o doa difenn da vont e-touez ar re yac'h ; *und wie oft wurde mir das Baden untersagt, aus Angst, ich könnte ertrinken !* pet gwech ivez ez eus bet difennet ouzhin mont da gouronkañ gant aon da vezañ beuzet ! ; *strikt untersagt, strengstens untersagt*, difennet groñs, difennet krenn ; *Unbefugten ist der Zutritt untersagt*, difennet ouzh an dud diavaez d'ar servij, difennet groñs eo mont tre estreget evit an implijidi, difenn strizh a zo mont tre estreget evit an implijidi, difenn groñs a zo da vont tre estreget evit an implijidi, ouzh an diavaezourien eo difennet strizh mont tre, berzet eo ouzh an diavaezourien mont tre, berzet ouzh an dud diavaez, arabat da gement den diavaez d'ar servij mont tre, arabat da gement den n'eo ket eus ar servij mont tre, mont tre difennet da gement den n'eo ket eus ar servij ; *obwohl seine Mutter es ihm strengstens untersagt hatte*, en daoust da zifenn groñs e vamm, daoust da zifenn groñs e vamm, en desped da zifenn groñs e vamm.

Untersager g. (-s, -) : berzer g.

Untersagung b. (-, -en) : difenn g., berz g., berzidigezh b., forc'h g.

Untersatz g. (-es, -sätze) : 1. diaz g., diazez g., dan g., sichenn b., harp g., skor g., kondre g., sol g., dindanenn b., torchenn b. ; *Untersatz einer Haube*, koefed g., boned-blev g., koef blev g., saltet g., koef bihan g. ; 2. dindaner g. [*liester* dindanerioù], pladennig b., pladig g. ; 3. P. *fahrbarer Untersatz*, strakell b., starigell b., karrigell b., pezh traouilh g., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b. ; 4. [predere., poelloniezh] lavarenn strishañ b. ; [retorik] gouvarr g. ; *der Obersatz und der Untersatz*, ar goubarr hag ar gouvarr ; 5. *Schuhuntersatz*, korniell b. [*liester* korniell] ; *einen Schuh mit einem Untersatz versehen*, korniellañ ur votez.

Unterschale b. (-, -n) : 1. pladennig b., pladig g. ; 2. [kegin., kig] adtorchenn b.

Unterschall g. (-s) : issten g.

Unterschall- : ... dansten, ... isstenel.

Unterschallflug g. (-s, -flüge) : nij dansten g.

Unterschallflugzeug n. (-s, -e) : karr-nij dansten g.

Unterschallgeschwindigkeit b. (-) : tizh dansten g.

unterschätzen V.k.e. stag (hat unterschätzt) : isprizout, ispriziañ, isdewerzhañ, istalvezout, dizanavezout, dianavezout, dianaout ; *jemanden unterschätzen*, isprizout u.b., treuzvarn u.b., kammvarn u.b., droukvarn u.b., droukpriziañ u.b.

Unterschätzung b. (-, -en) : ispriziañ g., isdewerzhañ g., isdewerzhadur g.

unterscheidbar ag. : digemmadus, diforc'hadus, ... a c'heller diforc'hiñ, ... a c'heller digemmañ ; *nicht unterscheidbar*, andigemmadus, ... na oufed ket disheñvelout (dishañvalout, diforc'h, diforc'hiñ, digemmañ), diziforc'hadus.

unterscheiden V.k.e. stag (unterschied / hat unterschieden) : pennaroueziañ, disheñvelout diouzh, disheñveliñ diouzh, dishañvalout diouzh, disheñvelaat diouzh, diforc'h diouzh, diforc'hiñ diouzh, diforc'hekaat diouzh, dispartiañ diouzh, digemmañ diouzh, digemmeskañ diouzh, difarantiñ, dilenn diouzh, lakaat kemm etre, kemmañ diouzh, digejañ diouzh, dianaout diouzh, lakaat diforc'h etre, diforc'hiñ etre, diverzout, deznadiñ, P. ridellat diouzh ; *zwischen dem Schönen, dem Schöneren und dem Schönsten unterscheiden können*, gouzout diforc'hiñ etre ar brav, ar bravoc'h hag ar bravañ, gouzout ar c'hemm etre ar brav, ar bravoc'h hag ar bravañ ; *du kannst nicht das Gute vom Bösen unterscheiden*, n'ouzout ket petra a zo mat diouzh fall, n'ouzout ket pelec'h emañ an droug ha pelec'h emañ ar mad, n'out ket evit dianaout ar mad diouzh an droug, n'anavezout ket ar mad diouzh an droug, n'out ket evit gwentañ an traoù, n'out ket evit lakaat kemm etre ar mad hag an droug, kemmeskañ a rez an droug hag ar mad, n'anavezout ket ar mad diouzh ar fall, n'out ket evit dispartiañ ar mad diouzh an droug, n'out ket evit digejañ (disheñveliñ, diforc'hañ) ar mad diouzh an droug, n'out ket evit kemmañ ar mad diouzh an droug, P. n'out ket evit ridellat ar mad diouzh an droug ; *das Absurde vom Sinnlosen unterscheiden*, digemmañ an emsiv diouzh an anster ; *das Wahre vom Falschen unterscheiden*, dispartiañ (digemmañ, kemmañ, diforc'hañ, digemmeskañ, dilenn, anavezout, ridellat) ar gwir diouzh ar gaou ; *er konnte zum Glück das Wahre vom Falschen unterscheiden*, dre chañs en doa merzet an ton faos a oa en e gomzoù, dre chañs en doa gallet dispartiañ (digemmañ, kemmañ, diforc'hañ, digemmeskañ, dilenn, anavezout, anaout, ridellat) ar gwir diouzh ar gaou, dre chañs en doa gallet lakaat kemm etre ar gwir hag ar gaou ; *Wesentliches von Unwesentlichem unterscheiden*, digemmañ ar pep kentañ diouzh an eilrenk ; *unterschieden wird bei Kunststoffen zwischen drei großen Gruppen*, tri rumm mezelloù a zo ; *einen Jaguar von einem Leopard unterscheiden können*, anavezout ur jagoar diouzh ul loupard diouzh o neuz-korf ; *die Charakterzüge unterscheiden Menschen voneinander*, dre berzh o zezm-spered e vez hiniennaet (hiniennelaet, hiniennekaet) an dud ; *er kann sie mühelos unterscheiden*, n'eo ket poaniet evit o diforc'hiñ ; *sie lassen sich nicht mehr von den anderen unterscheiden*, ne c'heller mui o c'hemmañ diouzh ar re all ; *die Farben voneinander unterscheiden*, anaout al livioù, diverzout al livioù ; *leicht zu unterscheiden sein*, bezañ aes da anaout an eil diouzh egile.

V.em. stag : **sich unterscheiden** (unterschied sich / hat sich (ak.) unterschieden) : *sich unterscheiden von*, disheñvelout diouzh, disheñveliñ diouzh, dishañvalout diouzh, bezañ disheñvel diouzh, difediñ dreist, disheñvelaat diouzh, diforc'hekaat diouzh, diforc'hiñ diouzh, bezañ diforc'h diouzh, bezañ diforc'h etrezo, droukhañval diouzh, bezañ anat diouzh, en em ziforc'hañ diouzh ; *sich von den anderen unterscheiden*, disheñveliñ diouzh ar re all ; *sich auf das Vorteilhafteste von den anderen unterscheiden*, difediñ dreist ar re all ; *er unterscheidet sich von seinem Bruder durch seinen Fleiß*, dre e aket d'al labour ez eo disheñvel diouzh e vreur ; *sie lassen sich nur schwer voneinander unterscheiden*, ken heñvel int o-daou ma'z eo diaes anavezout an eil diouzh egile, ken heñvel int o-daou ma'z eo diaes lakaat kemm etre an eil hag egile, start eo diforc'hiñ an eil diouzh egile, start eo lakaat diforc'h

etrezo, diaes eo kemmañ an eil diouzh egile gant an heñvel ez int, diaes eo lakaat (ober) kemm etre an eil hag egile ; *durch seinen Verstand unterscheidet sich der Mensch vom Tier*, ar skiant eo a ziforc'h al loen eus an den ; *je mehr sie heranwachsen, desto markanter unterschieden sie sich äußerlich voneinander*, dre ma kreskent e teue disheñvel neuz dezho, a-feur ma kreskent e teue disheñvel neuz dezho, a-vuzul ma kreskent e teue disheñvel neuz dezho, goude ar bloavezhioù e oant disheñvelaet kalz ; *sie unterscheiden sich durch ihren Akzent*, komz a reont disheñvel ; *ihre Religion unterscheidet sich kaum von der unseren*, panevet un nebeut traoù, o relijion ne zroukhañval ket diouzh hon hini.

unterscheidend ag. : diforc'hus, digemmus, diforc'hekaer ; [yezh.] *unterscheidende Funktion*, arc'hwel diforc'hiñ g.

Unterscheidung b. (-,-en) : disheñvedigezh b., diforc'hidigezh b., diforc'hadur g., diforc'hekadur g., diforc'hekaat g., diforc'h g., diforc'hañ g., diforc'had g., diforc'hidigezh b., forc'herezh g., kemm g., disparzh g., digemmañ g., digemmadur g., deznaderezh g. ; *die Unterscheidung zwischen dem Guten und dem Bösen*, an diforc'h etre ar mad hag an droug g. ; *eine Unterscheidung einführen*, degas un diforc'h.

Unterscheidungsantigen n. (-s,-e) : [bev.] antigen diforc'hekaat g.

Unterscheidungsgabe b. (-) : skiant diforc'hiñ b.

Unterscheidungsmerkmal n. (-s,-e) : merk anat g., merk diforc'hus g., tres diforc'hus g., diforc'hekaer g. [liester diforc'hekaerioù].

Unterscheidungsvermögen n. (-s) : skiant diforc'hiñ b.

Unterscheidungszeichen n. (-s,-) : merk anat g., merk diforc'hus g., tres diforc'hus g., arouezenn b., diforc'hekaer g. [liester diforc'hekaerioù].

Unterscheidungszoll g. (-s,-zölle) : gwirioù maltouterezh tregemmat ls.

Unterschenkel g. (-s,-) : [korf.] gar [etre ar glin hag an troad] b. ; *unteres Ende des Unterschenkels*, strizh-gar g.

Unterschenkelstrecker g. (-s,-) : [korf.] kigenn bevarfennek b.

Unterschicht b. (-,-en) : 1. danwiskad g., gwisk dindan g., [koataouriezh] islivead g. ; 2. *die Unterschichten der Gesellschaft*, ar bobl izelañ b., ar re baourañ ls., ar rummadoù kevredadel ezhommek ls., ar rummadoù kevredigezhel ezhommek ls., ar gwiskadoù kevredigezhel tavantek ls., ar geizh ls., an dud keizh ls., ar reuzeudien ls., ar beorien ls., an drueged ls., an davanteien ls., an ezhommeien ls., ar gorked ls., ar gorkerien ls., an druanted ls.

unterschieben 1. V.k.e. rannadus (schob unter / hat untergeschoben) : *jemandem etwas unterschieben*, silañ udb dindan u.b., bountañ udb dindan u.b.

2. [dre skeud] V.k.e. rannadus pe stag (unterschob / schob unter // hat unterschoben / hat untergeschoben) : a) reiñ da grediñ, tamall u.b. e gaout gwallvennozhioù ; *man unterschiebt mir unedle Beweggründe*, *man schiebt mir unedle Beweggründe unter*, diskrediñ a reer war peragoù va ober, taolet e vez disfiz war eeunded ar pezh a ran, lakaet e vez an dud da grediñ e vefen dizonest (da grediñ ne vefen ket eeun a bep hent), lakaet e vez an dud da gaout disfiz ennon, c'hwezhet e vez an diskred em c'heñver (em andred) e spered an dud ; b) lakaat [udb e-lec'h udb all], erlec'hiañ [udb ouzh udb all], amsaviñ [udb gant udb all] ; *untergeschobenes Kind*, *unterschiedenes Kind*, bugel bet lakaet e plas unan all g., bugel lec'hiet g. ; c) ensilañ ; *untergeschobener Text*, pennad-skrid bet ensilet e-barzh ar skrid orin g.

Unterschiebung b. (-,-en) : 1. treuzlakadur g., erlakidigezh b., ensiladur g., ensiladenn b., erlec'hiadur g., amsavadur g. ; 2. tra faos roet da grediñ g., tamall gaouiat g., haeradenn c'haouiat b., diogeladenn c'haouiat b.

Unterschied g. (-s,-e) : disheñvelder g., disheñvelded b., disheñvedigezh b., disheñvel g., diforc'h g., disparelezh b., diforc'had g., diforc'helezh b., forc'had g., kemm g., kemmadur g., herr g. ; *worin besteht der Unterschied* ? pe diforc'h a zo ? pe gemm a zo etre an traoù-se ? e pelec'h emañ an diforc'h ? ; *ein feiner Unterschied*, un arliv g., an draig hag a laka kemm g., un diforc'h skañv g., un argemm g. ; *ohne Unterschied*, kuit a ziforc'h, hep ket a ziforc'h, hep diforc'h ; *alle Menschen haben ohne Unterschied Anspruch auf gleichen Schutz durch das Gesetz*, par eo an holl dirak al lezenn ha gwir o deus da vezañ diwallet ganti ; *ohne irgendeinen Unterschied*, *etwa nach Rasse, Hautfarbe, Geschlecht, Sprache, Religion, politischer oder sonstiger Überzeugung, nationaler oder sozialer Herkunft, Vermögen, Geburt oder sonstigem Stand*, hep ket a ziforc'h a ouenn, a liv, a reizh, a yezh, a gredenn, a veno politikel pe a veno all, a orin broadel pe gevredigezhel, a leve, a c'hanedigezh pe a natur all ; *der Lohnunterschied zwischen Mann und Frau*, an disparelezh etre goprou ar baotred ha goprou ar merc'hed b. ; *die Unterschiede im Einkommen nivellieren*, ingalañ an diforc'hoù gopr ; *große soziale Unterschiede aufweisend*, digevarz, digevarzhet ; *Gesellschaft, die große soziale Unterschiede aufweist*, kevredigezh digevarzhet b. ; *im (zum) Unterschied von*, e kemm gant, e kemm diouzh ; *es ist ein großer Unterschied zwischen ihnen*, kalz a gemm (kemm bras, kalz a ziforc'h, diforc'h bras, herr bras) a zo etrezo, ur c'hemm bras a ren etrezo, disheñvel-krenn int an eil diouzh egile, n'int ket da dostaat, kalz a zo da lavaret etrezo, n'eus enheñvel ebet etrezo, bout ez eus kemm a-yoc'h etrezo, pebezh disheñvel etrezo ! ; *zwischen meinem Vater und meiner Mutter bestehen zehn Jahre Altersunterschied*, dek vloaz a zo etre va zad ha va mamm ; *es sind zwei Kilo Unterschied zwischen diesen zwei Säcken*, daou gilo a zo etre an daou sac'had-se ; *der Größenunterschied zwischen beiden macht nicht viel aus*, n'eus ket kalz a vent etre an daou zen-se ; *was Breite und Länge betrifft, weisen die Nasen der Menschen große Unterschiede auf*, frioù an dud a vez kalz a gemm etre o ment ; *den Unterschied verschärfen*, brasaat ar c'hemm ; *bei Menschen keinen Unterschied machen*, lakaat an holl dud keit-ha-keit, lakaat an holl dud war ar memes resed, lakaat an holl a-rez, lakaat an holl dud a-resed, na ober kemm evit den, na gaout kemm evit den, na lakaat kemm ebet etre an dud, ober heñvel ouzh an holl ; *das macht keinen Unterschied*, un heñvel dra eo, ar memes tra eo, ne zegas kemm ebet en afer, ne cheñch netra, ar memes tra e vo a benn ar fin, an eil a denn d'egile, kenkoulz an eil hag egile, kenkoulz an eil evel egile, koulz tra eo, tuig ha talig eo kement-se holl, se 'zo tuig ha talig, tuig 'zo talig, n'eus ket a gemm etre bara-laezh ha laezhbara, er givijeri e vez an ejened buoc'hed, ur maout a zo un dañvad, marv eo ar gwez-avaloù ha disec'hed plant ar sistr, hemañ hag hennezh a zo ur memes tra / par eo hemañ da hennezh / hemañ hag hennezh a zo ingal / ur memes eo / un heñvel eo (Gregor) ; *die Art und Weise, wie man bei der Ernte vorgeht*, *macht den Unterschied*, an eostiñ eo a ra ; [preder.] *Methode des Unterschieds*, hentenn an diforc'h nemetañ b. ; *Methode der gerade noch wahrnehmbaren Unterschiede*, hentenn ar bihanañ diforc'hioù merzus b.

unterschieden ag. : 1. disheñvel, dishañval, diforc'h, diforc'hek, dizunvan ; 2. diseurt, liesseurt, liesdoare, a bep seurt.

unterschiedlich ag. : 1. disheñvel, dishañval, diforc'h ; *zwei Personen unterschiedlichen Geschlechts*, daou zen arallrev ls. ; *von unterschiedlicher Qualität*, gwechoù 'zo mat, fall gwechoù all - a bep seurt perzhed ; *ihre Kinder wurden in zwei unterschiedlichen Familien untergebracht*, dispartiet e voe he bugale etre daou rumm ; *sie wurden unterschiedlich gut aufbewahrt*, miret e oant bet gwell pe welloc'h ; 2. diseurt, liesseurt, liesdoare, a bep seurt, dizunvan ; *dieses Wort bezeichnet unterschiedliche Vogelarten*, an termen-se a arouezer gantañ meur a spesad evned ; *im Bereich der Religion hatten mein Vater und meine Mutter unterschiedliche Auffassungen*, va zad ha va mamm a oa disheñvelidigezh etrezo a-fet relijion ; *auf unterschiedliche Weisen*, e meur a zoare, e lies doare.

Adv. : e meur a zoare, e doareoù disheñvel, e meur a stumm, e stummoù disheñvel, dizunvan.

Unterschiedlichkeit b. (-,en) : 1. disheñvelded b., disheñvelder g., disparelezh b. ; 2. [doare bezañ] diseurtegezh b., [fed] diseurtelezh b.

unterschiedslos Adv. : kuit a ziforc'h, hep ket a ziforc'h, hep diforc'h, an holl keit-ha-keit, an holl a-rez, hep ober kemm evit den, hep kaout kemm evit den ; *Männchen und Weibchen unterschiedslos abknallen*, lazhañ mik loened 'zo hep diforc'h/hiñ etre par ha parez ; *diese Regel gilt unterschiedslos für alle*, talvezout a ra ar reolenn-se evit an holl hep hezek den, talvezout a ra ar reolenn-se evit an holl hep esevañ nikun.

unterschlächting ag. : [milinoù] *Wassermühle mit unterschlächtigem Wasserrad*, milin-dindan b.

unterschlagen¹ V.k.e. stag (unterschlägt / unterschlug / hat unterschlagen) : truflañ, flutrenniñ, tuañ, drouktuañ, distreiñ, skrapañ, tennañ (udb digant u.b.), dilemel, sammañ, divorañ, bogodiñ, bogodennañ, flipañ, silc'hañ, razhañ ; *Geld unterschlagen*, bogodiñ arc'hant, bogodennañ, touzañ ur gelienenn, drouktuañ arc'hant ; *einen Brief unterschlagen*, daspakañ ul lizher, sigotañ ul lizher.

unterschlagen² V.k.e. rannadus (schlägt unter / schlug unter / hat untergeschlagen) : kroaziañ ; *mit untergeschlagenen Armen*, kroaziet e zivrec'h gantañ.

Unterschlagung b. (-,en) : 1. truflerezh g., flutrennerezh g., tuerezh g., tuoni b., tuadur g., tuadenn b., distro g., truterezh g., bogoderezh g., bogod g., drouktuadur g., flipañ g., silc'hañ g., kammaver fiziañs b. ; *Unterschlagung öffentlicher Gelder*, tuerezh (distro, truflerezh, truterezh, bogod, drouktuadur) an arc'hant foran g. (Gregor), droukkemederezh g. ; 2. [lizhiri] daspakadenn b., daspak g., daspakañ g..

Unterschleif g. (-s,-e) : tuerezh g., distro g., truflerezh g., truterezh g., bogod g., bogoderezh g., drouktuadur g., droukkemederezh g., flod g., floderezh g.

Unterschluß g. (-s,-schlüpfe) : bod g., bodenn b., minic'hi g./b., repu g., goudor g., gwasked g., gwarant g., flojenn b., goloadurezh b., golo g., goudorlec'h g., gwaskijenn b., herberc'h g., herberc'hva g., retred g./b., muz g., siklutenn b., goudrenn b., kledourenn b., lec'h-repu g., lec'h repuiñ g., [dispredet] repel g., P. koach g., bertim b. ; *jemandem Unterschluß gewähren*, reiñ golo d'u.b. da guzhat, reiñ kuzh ha golo d'u.b., reiñ gwarant d'u.b., reiñ bara ha golo d'u.b., reiñ goloadurezh d'u.b., reiñ bod d'u.b., reiñ herberc'h d'u.b., reiñ bodenn d'u.b., reiñ lojeiz d'u.b., reiñ loj d'u.b., reiñ gwarez ha skoazell d'u.b., kemer u.b. en (dindan) e warez, reiñ repu (diogel) d'u.b., repuiñ u.b., dougen minic'hi d'u.b., reiñ minic'hi d'u.b., reiñ flojenn d'u.b., reiñ goudor d'u.b., reiñ flosk d'u.b., reiñ degemer d'u.b., reiñ toenn d'u.b., reiñ digor d'u.b., bodenniñ u.b. ; *einem Verbrecher Unterschluß gewähren*, reiñ bodenn d'un torfedour ; *Unterschluß suchen*, klask repu, klask goudor, klask bod, klask bodenn, klask golo ; *Unterschluß*

finden, kavout bod, kavout repu en un ti bennak, kavout repu digant u.b., kavout kuzh, kavout goudor, en em flojenniñ, kavout degemer en un ti bennak, kavout dor zigor en un ti bennak, kavout herberc'h, kavout ti ha loj, kaout ti ha loj, kavout bodenn, kavout gwasked, kavout golo, kavout goloadurezh, kavout bara ha golo, kavout da vuzat e ti u.b., kavout bod hag aoz e ti u.b., kavout ul lec'h-repu, kavout ul lec'h repuiñ.

unterschlüpfen / unterschlupfen V.gw. rannadus [verb-skoazell **sein** : ist untergeschlüpft / ist untergeschlupft] : *bei jemandem unterschlupfen*, mont da glask goudor e ti u.b., mont da glask bod e ti u.b., mont da repuiñ e ti u.b., mont d'en em repuiñ e ti u.b., kavout repu (bod, bodenn, goudor, gwasked, golo, goloadurezh, kuzh ha golo, bara ha golo, degemer, dor zigor) e ti u.b., kavout repu digant u.b., kavout herberc'h e ti u.b., kavout da vuzat e ti u.b., kavout bod hag aoz e ti u.b., kavout repu digant u.b., mont da glask repu digant u.b.

Unterschlüsselbeinmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn endandrebraz b.

Unterschnabel g. (-s,-schnäbel) : [loen.] karvan draoñ ar pigos b., karvan izelañ ar pigos b.

Unterschnitt g. (-s,-e) : [moull.] troc'had lost g.

unterschreiben V.k.e. stag (unterschrieb / hat unterschrieben) : 1. (*sich*) *unterschreiben*, sinañ (lakaat e sinadur, lakaat e sin) e traoñ ar bajenn, sinañ izeloc'h (Gregor), issinañ, tioñviñ, lakaat e argrif, P. lakaat e anv, lakaat e skrabadenn ; *am Rand unterschreiben*, sinañ er marz, enmarzañ ; 2. [dre skeud.] asantiñ da, grataat ; *das kann ich unterschreiben*, tu 'zo din da vezañ asant gant kement-se, gallout a ran asantiñ da gement-se.

Unterschreiber g. (-s,-) : siner g., isskridour g.

unterschreiten V.k.e. stag (unterschritt / hat unterschritten) : bezañ izeloc'h eget ; *den Voranschlag unterschreiten*, koustañ nebeutoc'h eget ar pezh a oa bet rakjedet.

Unterschrift b. (-,en) : 1. sinadur g., sin g., argrif g., P. skrabadenn b. ; *eigenhändige Unterschrift*, a) sinadur graet gant e zorn e-unan g., sinadur emzornskridel g. ; b) [dre astenn.] sinadur un den brudet g. ; *eine Unterschrift bescheinigen (beglaubigen)*, gwiriañ (gwiriekaat, testeniekaat) ur sinadur ; *seine Unterschrift setzen*, sinañ, lakaat e sin, lakaat e sinadur, tioñviñ, lakaat e argrif, P. lakaat e skrabadenn, lakaat e anv ; *von jemandem eine Unterschrift erpressen*, sipañ sinadur u.b. ; *Unterschriften sammeln*, dastum sinadurioù ; *Blankounterschrift*, paper-gwennsinet g., sin gwenn g. ; *hiermit bestätige ich mit meiner Unterschrift, dass ...*, me, issinet, a ziogel gant ar skrid-mañ e ... / me a sin amañ dindan a ziogel gant ar skrid-mañ e ... ; 2. *Unterschrift zu einem Foto*, leadell b. ; *ein Foto mit einer Unterschrift versehen*, leadellañ ul luc'hskeudenn.

Unterschriftenmappe b. (-,-n) : tioñver g. [tioñverioù].

Unterschriftenprobe b. (-,-n) : sinadur dave g.

Unterschriftensammlung b. (-,en) : sinadeg b., ervennadeg b.

unterschriftsberechtigt ag. : hag a c'hall sinañ dre wir.

unterschriftslos ag. : hep sinadur.

Unterschulterblattnuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn endanskoaz b.

unterschwellig ag. : isemouez, isgousommel, danwehin, danwehinek, kufun, kafunet ; *unterschwellige Werbung*, kemennad danwehinek g., daranverezh isgousommel g., bruderezh isgousommel g. ; *unterschwelliger Reiz*, kemennad danwehinek g.

Unterseeboot n. (-s,-e) : [merdead.] lestr-spluj g. [*liester listri-spluj*], lestr-splujer g. [*liester listri-splujer*], splujerez b. [*liester splujereziou*] ; *strategisches Unterseeboot*, splujerez bann fuc'hellou b. ; [*sellit ivez ouzh U-Boot*]

Unterseebootbegleitschiff n. (-s,-e) : [merdead.] fourgadenn b.

unterseeisch ag. : danvor, dindan vor, danvorel, danvorek ; *unterseeisches Flussbett*, mormaoz b. ; *unterseeischer Vulkan*, menez-tan danvor g.

Unterseekabel n. (-s,-) : fun danvor b.

Unterseeplateau n. (-s,-s) : pladenn b., bazenn b.

Unterseite b. (-,-n) : 1. tu-dindan g., dindan g., dan g. ; *Unterseite eines Topfes*, revr ur pod g. ; *Unterseite eines Steins*, gwele-maen g. ; *die Unterseite ist schöner als die Oberseite*, an dindan a zo bravoc'h eget ar gorre ; 2. kil g., enep g.

Untersekretär g. (-s,-e) : issekretour g.

Untersekretariat n. (-s,-e) : 1. [karg] issekretouriezh b. ; 2. [lec'h] issekretourva g.

untersetzen¹ V.k.e. rannadus (hat untergesetzt) : lakaat dindan, lakaat an traoñ ; *seinen Namen untersetzen*, tioñviñ, issinañ, goursinañ, lakaat e sin.

untersetzen² V.k.e. stag (hat untersetzt) : 1. skorañ, harpañ, kreñvaat, startaat ; 2. [tekn.] iskefloc'hañ.

Untersetter g. (-s,-) : dindaner g. [*liester dindaneriou*], pladennig b., pladig g., kondre g. ; *Untersetter aus Stroh*, kondre g.

untersetzt ag. : piltosek, krapok, tagos, tagosek, krenn, krenndev, berrdev, berraod, postek, torgos, bouroun, tourtellek, toupard, tobios, reut, doubl, goñs, koujorn, berrizilik, iziliet berr, dopes ; *untersetzte Frau*, berraodenn b. ; *untersetzter Kerl*, berraod g., toupard g., tagos a baotr g., torgos g., krennden g., paotr tev ha berr g., paotr berrdev g., paotr krenn g., paotr krenndev g., boustouv g., paotr krapok g., paotr doubl g., trapard den g., podad mat a zen g., podig a zen g., toupard den g., kouchad mat a zen g., takad den g., korf dopes a zen g.

Untersetztheit b. (-) : temz-korf piltosek g., temz-korf krapok g., temz-korf tagosek g., temz-korf krenn g., temz-korf postek g., temz-korf torgos g., temz-korf toupard g., temz-korf tagos g., berriziligezh b.

Untersetzung b. (-,-en) : [tekn.] iskefloc'h g., iskefloc'hañ g.

Untersetzungskoeffizient g. (-en,-en) :

Untersetzungsverhältnis n. (-ses,-se) : [tekn.] gwezhiader iskefloc'h g.

untersiegeln V.k.e. stag (hat untersiegelt) : lakaat e siell war, siellañ.

untersinken V.gw. rannadus (sank unter / ist untergesunken) : mont d'ar goueled (d'ar strad, d'an traoñ, da goll er mor, d'ar sol, da goll e puñs ar mor), bezañ lonket gant ar mor, gouelediñ, bezañ islonket.

Untersorte b. (-,-n) : isseurtad g.

Unterspannung b. (-,-en) : [tredan.] isvarr g.

unterspülen V.k.e. stag (hat unterspült) : krignat, kleuzañ, kleuziñ, krouziñ, disfontañ, disoliañ, dispenn, klotañ.

Unterspülung b. (-,-en) : krignerezh g., klotañ g.

Unterstaatssekretär g. (-s,-e) : issekretour-Stad g.

Unterstadt b. (-,-städte) : *die Unterstadt*, goueled-kêr g.

Unterstamm g. (-s,-stämme) : [loen.] isskourrad g. ; *Unterstamm der Wirbeltiere*, isskourrad ar mellkeineged g.

Unterstand g. (-s,-stände) : 1. [lu] goudorenn b., douarenn b., kledourenn b., goudor g., gwasked g., goudorlec'h g., gwaskijenn b., siklud g. ; *ausgebauter Unterstand*, douarenn (goudorenn) veton b., goudor (gwasked) betoñs g. ; 2. [koataouriezh] islivead g.

understandslos ag. : [Bro-Aostria] hep ti nag aoz, hep ti na loj, hep bod nag aoz, hep mont ebet, diannez, didi ; *understandslos sein*, bezañ hep ti nag aoz, na gaout na ti na loj, bezañ hep bod nag aoz, na gaout na ti nag aoz, na gaout mont ebet, na gaout na ti na foz, chom hep ti nag aoz, na gaout tamm ti ebet, na gaout tamm lojeiz ebet, mont eus an eil solier d'eben, na gaout kêr ebet, bezañ du-mañ du-hont, bezañ digêr, bezañ diloj, bezañ didi, bezañ diannez, bezañ war kein ar wiz, bezañ war teod an deñved, bezañ eus an eil solier d'eben, bezañ du-mañ du-hont.

unterste(r,s) ag. : izelañ ; *der unterste Teil*, al lodenn dindan b., an dindan g., al lodenn izelañ b., ar penn izelañ g., ar penn traoñ g., an diadroñ g., an traoñ g., an diaz g. ; *auf der untersten Stufe stehen*, bezañ war ar bazenn izelañ ; *die untersten Schichten des Volkes*, ar bobl izelañ b., ar re baourañ ls., ar rummadoù kevredadel ezhommek ls., ar rummadoù kevredadel tavantek ls., ar gwiskadoù kevredigezhel ezhommek ls., ar gwiskadoù kevredigezhel tavantek ls. ; *der unterste Knopf*, an nozelenn draoñ b., an nozelenn izelañ b. ; *der unterste Teil des Sacks*, goueled ar sac'h g., foñs ar sac'h g., traoñ ar sac'h g., lost ar sac'h g. ; *zu unterst*, e penn an traoñ, er rann izelañ, er penn izelañ, er penn traoñ ; *das Unterste zuoberst kehren*, lakaat an dindan war-varr, lakaat an traoñ bep eil penn, eilpennañ an traoñ, eilpennañ an ti, lakaat an traoñ war o c'hement all, daoubenniñ pep tra, didanfoeltrañ (difoeltrañ, foeltrañ, tanfoeltrañ, tanfoestrañ, pebeilpennañ, garenebiñ, penndareviñ) kement tra 'zo, pismigañ, lakaat an traoñ tu evit tu (penn evit penn) (Gregor).

unterstecken V.k.e. rannadus (steckte unter) : bountañ, choukañ, fourrañ, lakaat dindan.

unterstehen¹ V.k.d. stag (unterstand / hat unterstanden) : 1. bezañ dindan u.b./udb, klevet ouzh udb/u.b. ; *jemandem unterstehen*, bezañ e gourc'hemenn u.b., bezañ dindan urzhioù u.b., bezañ sujet d'u.b., bezañ e dalc'h u.b., bezañ dindan dalc'h u.b., bezañ dindan perzh u.b., bezañ dindan aotrouniezh u.b., bezañ dindan mestroni u.b., bezañ dindan damani u.b., bezañ dindan beli u.b., bezañ dindan renerezh u.b., klevet ouzh u.b., bezañ isurzhiat d'u.b., bezañ e sujite u.b. ; *dieses Territorium untersteht der Hoheit der Sowjetunion*, dindan sujite an Unaniezh Soviedel emañ an tiriad-se, e sujite an Unaniezh Soviedel emañ an tiriad-se, dindan damani an Unaniezh Soviedel emañ an tiriad-se, an tiriad-se a glev ouzh an Unaniezh Soviedel ; *seit 1951 untersteht Tibet der Oberhoheit Chinas*, abaoe 1951 emañ Tibet dindan damani Sina, abaoe 1951 emañ Tibet dindan sujite Sina, abaoe 1951 emañ Tibet e sujite Sina ; *dem deutschen Recht unterstehen*, bezañ sujet d'al lezennadur alaman, bezañ e dalc'h ar gwir alaman, bezañ dindan aotrouniezh al lezennadur alaman, klevet ouzh al lezennadur alaman, bezañ dindan beli ar gwir alaman ; *der Pfarrvikar untersteht dem Pfarrer*, emañ ar c'hure dindan ar person ; *die Leute, denen wir unterstehen*, *die Leute, deren Befehlsgewalt wir unterstehen*, ar re o deus perzh warnomp ; 2. [dre skeud.] *das untersteht keinem Zweifel*, un dra diarvar eo kement-se, n'eus na mar na marteze, n'eus douetañs ebet, n'eus mar ebet.

V.Em. stag : **sich unterstehen** (unterstand sich / hat sich (ak.) unterstanden) : bezañ divezh a-walc'h [evit ober udb], kaout a-walc'h a gribell [evit ober udb], kaout ar gobari d'ober udb, em hardishaat [d'ober udb], kaout hardison (hardizhegezh) [d'ober udb], krediñ hep mezh [ober udb] / kaout an divergentiz [d'ober udb] / kaout un tal divezh a-walc'h [evit ober udb] / kaout un tal ken divezh [evit ober udb] (Gregor) ; *untersteh dich nicht, das zu tun*, arabat dit bezañ diaviz a-walc'h evit ober kement-se, arabat

dit en em avanturiñ d'ober an dra-se ; *er hat sich unterstanden*, *so etwas zu behaupten*, aet e oa betek keit all, kredet en doa lavaret un hevelep komzoù, lavaret en doa an dra-se ken dijen ha tra, lavaret en doa an dra-se ken difoutre ha tra, kredet en doa lavaret un hevelep diotajoù ; *er hat sich unterstanden*, *so etwas zu tun*, aet e oa betek keit all, graet en doa an dra-se ken dijen ha tra, graet en doa an dra-se ken difoutre ha tra, kredet en doa ober un hevelep diotajoù.

unterstehen² V.gw. rannadus (stand unter / hat untergestanden) : mont da c'houderiñ, goudoriñ, mont er gwasked, mont er goudor, P. mont d'en em glenkañ ; *sie hat beim Regen untergestanden*, kavet he doa un disglavenn, kavet he doa un distav, kavet he doa un distavenn, aet e oa da zisglaviñ, aet e oa en disglav, aet e oa da waskediñ, emgledouriñ a reas diouzh ar glav, en em lakaat a reas er gwasked, mont a reas d'ar gwasked, mont a reas da zistav.

Untersteiger g. (-s,-) : [mengleuz.] eilmestr-mengleuzier g. [*liester* eilmistri-vengleuzier].

unterstellen¹ V.k.e. rannadus (hat untergestellt) : lakaat en ul lec'h bennak, lojañ, serriñ, dastum, gorren [*pennrannoù* gorre-, gorro-] ; *Möbel unterstellen*, fiziout arrebeuri da evezh u.b., lakaat arrebeuri en ur mirlec'h ; *er stellte den Wagen unter*, lojet en doa e garr-tan, lakaet en deus bet ar c'harr el lab (Gregor), lakaet en deus bet ar c'harr er c'harrdi, lakaet en deus bet ar c'harr el lab-karr, karrdied en deus bet ar c'harr ; *die Fahrräder unterstellen*, dastum ar marc'hoù-houarn el lab, serriñ ar marc'hoù-houarn el lab, gorren ar marc'hoù-houarn el lab. V.em. rannadus : **sich unterstellen** (hat sich (ak.) untergestellt) : mont da c'houderiñ, goudoriñ, mont er gwasked, mont er goudor, P. mont d'en em glenkañ ; *sich vor dem Regen unterstellen*, klask un disglavenn, klask un distav, klask un distavenn, mont da zisglaviñ, mont en disglav, mont da waskediñ, emgledouriñ diouzh ar glav, en em lakaat er gwasked, mont d'ar gwasked, mont da zistav ; *sich bei Regen unter einem Felsen unterstellen*, mont da zisglaviñ e gwask ur roc'h, kavout disglavenn e gwasked ur roc'h, mont da zisglaviñ e gwask ur garreg ; *wir hatten uns bei dem Gewitter unter einer Brücke untergestellt*, aet e oamp da waskediñ dindan ur pont e-pad an arnev ; *er hat sein Auto bei uns in der Garage untergestellt*, lojet en deus e garr-tan en hol lab, lakaet en deus e oto en hol lab, lakaet en deus e garr-tan en hor c'harrdi, lakaet en deus e garr-tan en hol lab-karr, karrdied en deus e oto en hol lab-karr.

unterstellen² V.k.e. stag (hat unterstellt) : 1. sujañ, isurzhañ ; *der Steuerpflicht unterstellen*, enderc'hel d'an dell ; *jemandem unterstellt sein*, bezañ dindan (e dalc'h, dindan dalc'h, dindan renerezh, dindan perzh) u.b. (Gregor), bezañ dindan aotrouniezh (dindan beli, dindan urzhioù, e gourc'hemenn) u.b., bezañ isurzhiat d'u.b., klevet ouzh u.b. ; *der Pfarrer ist dem Pfarrer unterstellt*, emañ ar c'hure dindan ar person ; *den Gesetzen unterstellt*, e dalc'h al lezennoù, dindan beli al lezennoù, ... a zle doujañ d'al lezennoù, dindan dalc'h al lezennoù, dalc'h et d'al lezennoù, dindan al lezennoù, sujet d'al lezennoù ; 2. [dre skeud.] *jemandem eine Ansicht unterstellen*, tamall u.b. e gaou da gaout gwallvennozhioù ; *man unterstellt mir unedle Beweggründe*, diskrediñ a reer war peragoù va ober, taolet e vez disfiz war eeundet ar pezh a ran, lakaet e vez an dud da grediñ e vefen dizonest (da grediñ ne vefen ket eeun a bep hent, da gaout disfiz ennon), c'hwezhet e vez an diskred em c'heñver (em andred) e spered an dud.

V.em. stag : **sich unterstellen** (hat sich (ak.) unterstellt) : plegañ da, sujañ da ; *sich einer Regierung unterstellen*, sujañ d'ur gouarnamant.

Unterstellraum g. (-s,-räume) : lab g., karrdi g., grañj b., skiber g./b., siklud g.

Unterstellung b. (-,en) : 1. tra faos roet da grediñ g., tamall gaouiad g., haeradenn c'haouiad b., diogeladenn c'haouiad b. ; *üble Unterstellung*, lañchennad b. / teodad fall g. / flemmadenn b. / gwall deodad g. / gwallgomz b. / flemmad g. (Gregor), pakaj g., distaoladenn naer-wiber b., droukprezeg g., droukkeloù g. ; 2. isurzhierezh g., isurzhiadur g., izurzhañ g.

untersteuern V.gw. stag (hat untersteuert) : [tekn., diwar-benn kirri-tan dre erlusk diadrefiñ] istreiñ [*enebet ouzh ustreññ, dreistreiñ übersteuern*], diflipañ, tec'hel diwar an hent, rampañ diwar an hent, riklañ diwar an hent, ruzañ diwar an hent, flojañ.

unterstreichen V.k.e. stag (unterstrich / hat unterstrichen) : *etwas unterstreichen*, a) islinennañ udb ; b) [dre skeud.] pouezañ war udb, derc'hel war udb., gouverkañ udb, lakaat udb war wel, lakaat udb anat, toniañ udb.

Unterstreichen n. (-s) : 1. islinennañ g. ; 2. gouverkañ g.

Unterstreichung b. (-,en) : 1. islinennadur g. ; 2. pennad islinennet g., pennad isvarrennet g. ; 3. gouverkañ g.

Unterströmung b. (-,en) : 1. redenn danvor b., gwagenn-sont b., gwagenn-drais b. ; 2. [polit.] luskad kuzh g., luskad amguzh g., redenn amguzh b.

Unterstruktur b. (-,en) : dansavadur g.

Unterstufe b. (-,n) : pazenn izelañ b., derez izelañ g. ; [Bro-Aostria, liseoù] *Unterstufe der allgemeinbildenden höheren Schulen*, kentañ kelc'hiad studioù an eil-derezh g.

unterstützen V.k.e. stag (hat unterstützt) : 1. harpañ, skoaziañ, skorañ, skoazellañ, gwarediñ, eilañ, herzel, paeroniañ, patromañ, sikour, souten, reiñ souten da, reiñ harp da, reiñ skoazell da, dibab, divec'hiañ, dougen dorn da, ober kadorig da, ober evit, rekouriñ, startaat, stardañ, sintrañ, kadarnaat, nershaat, bezañ a-du gant udb, bezañ a-sav gant udb, kevelañ ; *jemanden tatkräftig unterstützen*, dougen dorn d'u.b. ; *die Unterdrückten unterstützen*, sevel krog ar re wasket, sevel lamm ar re wasket, sikour ar re wasket ; *jemanden mit Geld unterstützen*, reiñ sikour arc'hant (ur yalc'had, skoazell-arc'hant) d'u.b., skoaziadennañ u.b. ; *wir haben ihn weiterhin unterstützt*, dalc'het hor boa da skoazellañ anezhañ, kendalc'het hor boa d'e skoazellañ ; *finanziell unterstützen*, skoaziadennañ, yalc'hadiñ ; *solange sein Sohn studierte, hat der Vater ihn finanziell unterstützt*, keit ha ma oa e vab gant e studioù en doa an tad kendalc'het anezhañ, keit ha ma oa e vab gant e studioù en doa an tad kontradet dezhañ peadra da vevañ, keit ha ma oa e vab gant e studioù en doa an tad kendalc'het dezhañ peadra da vevañ ; *jemanden unterstützen*, difenn u.b., reiñ sav d'u.b., ober kadorig d'u.b., kabaliñ evit u.b., dougen dorn d'u.b., dibab u.b., sevel lamm u.b., sevel krog u.b., ober evit u.b. ; *jemanden gegen seine Feinde unterstützen*, skoaziañ u.b. ouzh e enebourien ; *der Bürgermeister unterstützt ihn*, harpet e vez gant ar maer, skoaziet e vez gant an aotrou maer, ar maer a zo o kabaliñ evitañ, ar maer a ro harp dezhañ, ar maer a zoug dorn dezhañ, ar maer a ra kadorig dezhañ, an aotrou maer a ra evitañ, an aotrou maer a bouez a-du gantañ ; *unterstützen Sie mich !* harpit ac'hanon ! skoazellit ac'hanon ! roit harp din ! ; *jemanden bei der Arbeit unterstützen*, eilañ u.b., ober eil gant u.b. ; *einander unterstützen, sich gegenseitig unterstützen*, reiñ sikour an eil d'egile, en em zerc'hel, en em harpañ, en em sikour, en em gennerzhañ, en em skoaziañ, en em eilañ, en em ziboniañ, kas an eil egile, en em skoazellañ an eil egile, en em skorañ, bezañ skoaz-ouzh-skoaz ; *der Gedanke an euch wird uns unterwegs moralisch unterstützen*, ar soñj ac'hanoc'h hon dougo e-pad an hent (a-hed an hent, dre an hent, e-hed an hent), ar soñj ac'hanoc'h hon frealzo e-doug an hent ;

jemandes Forderung unterstützen, jemandes Antrag unterstützen, harpañ goulenn u.b., skorañ goulenn u.b. ; [armerzh.] die Währung unterstützen, sintrañ ar moneiz ; 2. sintrañ, pantilhonin, harpañ, stañsonin, tintañ, speurellañ, derc'hel en e sav, derc'hel sonn, skoazellañ.

unterstützend ag. : sikourus, skoazellus, skorus.

Unterstützer g. (-s,-) : skorer g., skoazeller g., harper g.

Unterstützung b. (-,-en) : 1. skoazell b., sikour g./b., skorenn b., skor g., harp g., skoazellerezh g., skoazellañ g., taol-skoaz g., skoaz b., patromelezh b., patromiezh b., paeroniezh b., paeroniadur g., rikour g., rekour g., rekourañs b., kennezh g./b., souden g. ; *logistische Unterstützung*, skor goustreudel g. ; *mit jemandes Unterstützung*, gant kenstriv u.b., gant skoazell u.b., gant kenober u.b., gant harp u.b., dre sikour u.b., dre hanterouriezh u.b., dre ser u.b., dre voaien u.b. ; *technische Unterstützung*, skoazell galvezel b. ; *Geldunterstützung, finanzielle Unterstützung*, sikour arc'hant b., skoazell arc'hant b., skoazell en arc'hant b., yalc'had b., skoaziad b., skoaziadenn b., pourvez arc'hant g., harp arc'hantel g., skorenn b., paeroniezh b., paeroniadur g., paeroniañ g. ; *jemandem die finanzielle Unterstützung entziehen*, krennañ ar peuriñ d'u.b., dirannañ u.b. eus e skoazelloù-arc'hant, dioueriñ u.b. eus e skoazelloù-arc'hant, lemel ar skoazelloù-arc'hant digant u.b. ; *Arbeitslosenunterstützung*, gopr skoazell an dilabour g., pae-dilabour g./b., skorenn-dilabour b. ; *materielle Unterstützung*, skoazell danvezel b. ; *ohne Unterstützung*, diskoazell, diharp, diharzell, diskor, hep skoazell ; *jemandem seine Unterstützung angedeihen lassen*, reiñ harp d'u.b., reiñ skoazell d'u.b. ; *Unterstützung suchen*, klask harp, klask skoazell ; *gegenseitige Unterstützung*, kenskoazell b., kensikour g., karantez b., kengred g., kengrediezh b., kenskoazell b., kengarantez b. ; *durch gegenseitige Unterstützung*, an eil o skoazellañ egile ; 2. [tisav.] skoradur g., harperez g., sintradur g., pantilhonadur g., sintrañ g., souden g. ; 3. [lu] rejimantoù skoazell ls.

Unterstützungsanstalt b. (-,-en) : burev skoazell g.

unterstützungsbedürftig ag. : hag en deus ezhomm skoazell.

Unterstützungsempfänger g. (-s,-) : degemerer goprou skoazell g., degemerer skorennoù ar skoazell sokial g., skorennaour g.

Unterstützungsfläche b. (-,-n) : [mezeg.] liestueg harpañ g. [liester liestuegoù harpañ].

Unterstützungsgelder ls. : arc'hant skoazell g., yalc'had b., skoaziad b., skoaziadenn b., skorenn b., pourvez-arc'hant g.

Unterstützungskasse b. (-,-n) : kef skoazell g.

Unterstützungskomitee n. (-s,-s) : poellgor skoazell g.

Unterstützungsverein g. (-s,-e) : kevredigezh kenwarez b., kilezenn b., kevredigezh kilezel b.

Unterstützungsvieleck n. (-s,-e) : liestueg harpañ g. [liester liestuegoù harpañ].

Untersuch g. (-s,-e) : [Bro-Suis] enklask g., imbours'h g.

untersuchen V.k.e. stag (hat untersucht) : 1. klask, enklask, imbours'hin, furchal, plediñ ouzh (war, gant), studiañ, arsellet, ensellet, gwirikaat, dezvar, dezrannañ, dielfennañ, pleustriñ war, ditourañ, bizitañ ; *etwas genau untersuchen, etwas scharf untersuchen*, sellout pizh ha kempenn ouzh udb, imbours'hin udb gant ar brasañ aked, bizitañ udb, studiañ pizh ha kempenn udb, nizañ udb gant ar brasañ evezh, mont don e studi udb, ober ur gompren d'udb, ober un tamm kompren d'udb, kompren war udb, kompren udb, chom da gompren en udb, poelladiñ war udb, strivañ da gaout poell d'udb, en em vertuziñ da gaout poell d'udb, klask ar poell eus udb, mont war don udb, pleustriñ mat war udb, kregiñ don en udb, mont a-zevri-kaer d'udb, mont parfed d'udb, ditourañ udb, plediñ gant (ouzh, war)

studi udb, lakaat e studi da ziskoulmañ udb (Gregor), arsellet udb, sellet-disellet ouzh udb, dibluskañ udb ; *jemanden genauestens untersuchen*, palvata u.b. war e nav zu ; *der Arzt untersucht das Auge*, ar mezeg a bled ouzh al lagad, ar mezeg a sell pizh ouzh al lagad, ar mezeg a arsell al lagad, imbours'hin a ra ar mezeg al lagad ; *einen Kranken genau untersuchen*, bizitañ mat ur c'hlañvour, bizitañ mat un den klañv, ensellet pizh korf un den klañv, imbours'hin ur c'hlañvour ; *regelmäßig von einem Arzt untersucht werden*, bezañ dindan vedisin ; *sich selbst durch Abtasten untersuchen*, en em deuta, emdeuta ; *die Wirksamkeit dieses Arzneimittels wird jetzt untersucht*, imbours'hin e vez bremañ hag efedus eo al louzoù-se ; *der Zollbeamte untersucht das Gepäck*, furchal a ra ar maltouter e-barzh ar pakadoù, ober a ra ar maltouter ar furch er pakadoù, ober a ra ar maltouter furch ha klask er pakadoù ; *jemandes Kleider untersuchen*, furchal e-barzh dilhadoù u.b., imbours'hin dilhad u.b., furchal u.b., c'hwilañ godelloù u.b., furchal godelloù u.b. ; [gwir] *einen Fall untersuchen*, imbours'hin un afer ; 2. [dre skeud.] enklask, ensellet, sontañ, sonteal, klask penn eus, pleustriñ mat war ; *wir müssen eingehend untersuchen, was mit diesen Leuten geschah*, bez' e rankomp pleustriñ mat war ar pezh en em gavas gant an dud-se ; *einen Vorfall untersuchen*, ober un enklask a-zivout (war) un darvoud bennak, imbours'hin war un darvoud bennak, ober enklask war un darvoud bennak, enklask un darvoud bennak, klask penn eus un darvoud bennak.

Untersuchung b. (-,-en) : 1. imbours'h g., imbours'hadenn b., imbours'herezh g., enklask g., enklaskerezh g., ensersch g., arsell g., arselladenn b., arsellerezh g., gwiriekadur g., ensell g., enselladenn b., arvest g., evesha g. ; *demoskopische Untersuchung*, sontadeg b., sontadur kedveno g., enklask war soñjoù an dud g. ; *nach genauer Untersuchung*, goude bezañ sellet a-dost ouzh pep tra, e dibenn dezrann ; *erst nach genauer Untersuchung darf das Wasser aus den Flüssen für den Verbrauch freigegeben werden*, dour ar stërioù ne zle bezañ implijet nemet goude un evesha mat ha pizh ; *die Untersuchung wurde schnell erledigt*, an arvest ne voe ket hir ; [dre skeud.] *eine Untersuchung über etwas anstellen, eine Untersuchung über etwas (ein)leiten*, ober enklask war udb, ober enklaskoù war udb, ditourañ un afer ; *umständliche Untersuchung, tiefgründige Untersuchung, genaue Untersuchung*, enklask pizh g., enklask pervezh g., enselladenn dre ar munud b., enselladenn bizh b.

2. *Sachverständigenuntersuchung*, prizachadenn b., prizadur g. ; *grafologische Untersuchung*, elfennerezh skritur g.

3. *physikalische Untersuchung*, arnodenn fizik b., taol-arnod fizik g. ; *chemische Untersuchung*, arnodenn gimiezh b., elfennerezh kimiek g.

4. [mezeg.] *ärztliche Untersuchung*, bizit medisin g., enselladenn yec'hed b., gwel d'ar mezeg g., imbours'h mezeg g., arnodenn yec'hed b., kuzuliadenn e ti ar mezeg b. ; *funktionelle Untersuchung*, imbours'h arc'hwelel g. ; *klinische Untersuchung, körperliche Untersuchung*, imbours'h klinikel g. ; *kardiologische Untersuchung*, imbours'h kalon g. ; *kinesitherapeutische Untersuchung*, amc'hwil bevfiñvouriel g. ; *eine bakteriologische Untersuchung an jemandem durchführen*, ren un elfennerezh bakteriologel war u.b. ; *ärztliche Untersuchung vor der Eheschließung*, testeni rakeurediñ g.

5. [gwir] *gerichtliche Untersuchung*, ditouradur lezvarnel g., imbours'hadur lezvarnel g. ; *zusätzliche Untersuchungen, weitere Untersuchungen*, un adenklask g., ur peurenklask g., un ditouradur brasoc'h g.

Untersuchungsakten ls. : [gwir] teuliad g., pezhioù ls., teulioù ls.

Untersuchungsanstalt b. (-,-en) : arnodva dielfennadurioù g.

Untersuchungsausschuss g. (-es,-ausschüsse) : kengor enklask g., bodad enklask g. ; *einen Untersuchungsausschuss ins Leben rufen*, krouiñ ur c'hengor enklask.

Untersuchungsbeamte(r) ag.k. g. : arglasker g.

Untersuchungsgefangene(r) ag.k. g./b. : prizonad bac'het da c'hortoz g., prizoniad bac'het da c'hortoz g.

Untersuchungsgrundsatz g. (-es) : [gwir] pennaenn an argerzhat keisiañ b.

Untersuchungshaft b. (-) : [gwir] bac'hadur da c'hortoz g. ; *jemanden in Untersuchungshaft stecken*, bac'hañ u.b. da c'hortoz.

Untersuchungskommission b. (-,-en) : kengor enklask g., bodad enklask g. ; *eine Untersuchungskommission ins Leben rufen*, krouiñ ur c'hengor enklask.

Untersuchungsrichter g. (-s,-) : barner imbourc'her g.

Untertagearbeiter g. (-s,-) : micherour a labour e foñs ar vengleuz g., mengleuzier danzouar g.

Untertagebau g. (-s) / **Untertagebetrieb** g. (-s,-e) : [mengleuz.] mengleuz danzouar b.

untertags Adv. : [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] war an deiz, e-kerzh an deiz, e-doug an deiz.

untertakelt ag. : [merdead.] islienet.

Untertan g. (-en/-s,-en) : sujed g., renad g. ; *die Untertanen*, ar sujite b., ar sujidi ls.

untertan ag. : sujet ; *sich (dat.) jemanden untertan machen*, lakaat u.b. da sujañ d'an-unan (Gregor), sujañ u.b., lakaat u.b. da blegañ d'e youl (da sujañ d'e veli), trec'hiñ (plegañ) u.b. ; [dre skeud.] *jemandem untertan sein*, sentiñ evel ur c'hi (sentiñ hep klemm na gwigour) ouzh u.b., bezañ diouzh dorn u.b., bezañ dalc'hiad gredus u.b., bezañ e dorn u.b., bezañ skabell dindan troad u.b.

untertänig ag. : azaouezus, sentus, dilorc'h, difouge, izelek, uvel, izel a spered, dic'hloar, eleveziek, izel a galon, divalc'h, displed, displet, distumm ; *untertänig tun*, bezañ un tostenner (ur c'hlfufan, ur flaner) eus an-unan, c'hoari an abostoler, ober kudoù, sirañ e votoù d'u.b., lipat e votoù d'u.b., fistoulat e lost dirak e vestr, ober e zañvad (e baotr fistouliek), ober e baotr luban, kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour ; [dispredet] *Ihr untertänigster Diener*, ho servijer a galon vat g. (Gregor), ho servijer uvel-meurbet g., ho servijer a galon uvel-meurbet g.

Untertänigkeit b. (-) : sujidigezh b., izelded b., izelder g., uvelled b., uvelder g., izelegezh b., sujite b.

Untertanin b. (-,-nen) : sujedez b., renadez b.

Untertasse b. (-,-n) : 1. pladennig-tas b., pladenn-dasenn b., pladig-tas g., pladig-tasenn g., pladennig-tasenn b. ; 2. *fliegende Untertasse*, pladenn-nij b., plad-nij g., skudell-nij b.

untertauchen¹ V.k.e. rannadus [verb-skoazell **haben** : hat untergetaucht] : soubañ, splujañ, beuziñ, liñvañ, liñvadenniñ, gouelediñ.

V.gw. rannadus [verb-skoazell **sein** : ist untergetaucht] : 1. splujañ dindan gorre an dour, gouelediñ, beuziñ ; *das U-Boot tauchte unter*, ar splujerez a sankas er mor ; *wenn die Stadt Ys nun einmal wieder auftaucht*, wird Paris untertauchen, pa ziveuzo Kêr-lz e veuzo Pariz ; 2. [dre skeud.] mont diwar-wel, steuziañ, mont da skoachañ, mont da guzhat, mont dindan guzhat, mont d'en em glenkañ, mont da foar an diaoul, en em guzhat, repuiñ ; *er ist schon längst untergetaucht*, mil bell emañ a-benn bremañ ; *er ist in der Stadt untergetaucht*, aet eo da guzhat (aet eo da glask kuzh, aet eo da skoachañ, aet eo da goach, skoachet eo, aet eo d'en em glenkañ, aet eo d'en em

guzhat) e kêr ; *im Gewühl untertauchen*, steuziañ e-barzh an engroez, en em silañ e-touez an dud.

untertauchen² V.k.e. stag [verb-skoazell **haben** : hat untertaucht] : *das U-boot untertauchte das Packeis*, tremenet e oa al lestr-spluj dindan ar skorneg.

Untertauchen n. (-s) : 1. splujañ g., splujerezh g., splujadenn b., gouelediñ g., soubañ g., soubidigezh b. ; 2. steuziadur g., steuzidigezh b., mont da skoachañ g., mont d'en em glenkañ g.

Urteil g./n. (-s,-e) : 1. lodenn dindan b., dindan g., lodenn izelañ b., penn izelañ g., diadroñ g., traoñ g., diaz g. ; 2. [tekn.] sich g., diazenn b., sichenn b.

unterteilen V.k.e. stag (hat unterteilt) : isrannañ, azrannañ, eilrannañ, speurennañ, kombodiñ, rannañ e meur a rummad dispartiet-krenn, rummata, rummañ, gennadiñ ; [bevoniezh] *ein Stamm ist in Klassen unterteilt*, ar gevrennad a zo ur rannad eus ur skourrad, ur skourrad a zo rannet e kevrennadoù.

Unterteilung b. (-,-en) : kombodadur g., kombodiñ g., azrann b., isrann b., isrannadur g., isrannad b., eilrannad b., speurennadur g., rummatadur g., rummata g., rummadur g., rummañ g., gennadiñ g.

Unterteller g. (-s,-) : [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] pladennig-tas b., pladenn-dasenn b., pladig-tas g., pladig-tasenn g., pladennig-tasenn b.

Untertemperatur b. (-,-en) : [bev.] iswrester g. [*liester iswresterioù*].

Untertitel g. (-s,-) : 1. istitl g. ; 2. isskrid g. ; *Film mit Untertiteln*, film isskridet g. ; *Originalfassung mit Untertiteln*, doare orin isskridet g., DOI g., stummenn orin isskridet b. ; 3. [gwir] ismellad g.

untertiteln V.k.e. stag (hat untertitelt) : [film] isskridañ, P. istitlañ.

Untertitelung b. (-,-en) : isskridañ g., P. istitlañ g.

Unterton g. (-s,-töne) : 1. [sonerezh] isledson g. ; 2. [dre skeud.] ton g. ; *ein Unterton von Spott*, un dakennig (un deveradennig) c'hoap en e gomzoù b. ; *mit schmerzlichem Unterton sprechen*, komz war un ton glac'harus.

untertourig ag. : [tekn.] ... a dro a dizh re izel, ... a dro ishanren.

Adv. : [tekn.] a dizh re izel, ishanren ; *untertourig laufen*, treiñ ishanren.

untertreiben V.k.e. stag (untertrieb / hat untertrieben) : izekaat, disteraat.

V.gw. stag (untertrieb / hat untertrieben) : chom en tu-mañ eus ar wirionez, lavaret nebeutoc'h eget justoc'h, lavaret disteroc'h eget justoc'h.

Untertriebung b. (-,-en) : izekaat g., disteraat g.

Untertrias b. (-) : [douarouriezh] trias izelañ g.

Untertuch n. (-s,-tücher) : [gwarez matarasenn] arlenn g.

untertunneln V.k.e. stag (hat untertunnelt) : kleuziañ un hent-riboul [dindan udb], kleuziañ un tunel [dre dreuz udb], riboulañ, kleuziañ ur riboul [dre dreuz udb] ; *einen Berg untertunneln*, kleuziañ un tunel dre dreuz un menez, kleuziañ un hent-riboul dindan ur menez, riboulañ ur menez, kleuziañ ur riboul dre dreuz ur menez.

Untervektorraum g. (-s,-räume) : [mat.] isegor sturiadel g.

untervermieten V.k.e. rannadus (vermietete unter / hat untervermietet) : eilfeurmiñ ; *jemandem ganz ein Zimmer untervermieten*, lezel ur gambr en eilfeurm gant u.b., reiñ ur gambr en eilfeurm d'u.b., eilfeurmiñ ur gambr d'u.b.

Untervermietung b. (-,-en) : eilfeurmiñ g., eilfeurmadr g.

unterversichern V.k.e. rannadus (versicherte unter / hat unterversichert) : iskretaat.

untersichert ag. : iskretaet.

Untersicherung b. (-,-en) : kretadur re skort g., iskretadur g.

untersorgen V.k.e. rannadus (versorgte unter / hat unterversorgt) : ispourvezañ.

untersorgt ag. : ispourvezet, isterket, isdiorroet ; *medizinisch unterversorgt*, isterket (isdiorroet) war tachenn ar vezegiezh (ar medisinezeh), isvezegelaet.

Untervertretung b. (-,-en) : isderc'houezadur g.

unterwachsen ag. : [kegin.] *mit Fett unterwachsenes Fleisch*, kig larjezet g., kig dazlardet g., brizhkig g.

Unterwalden n. : **1.** [istor] kanton Unterwalden g. ; **2.** [hiziv] kanton Obwalden ha kanton Nidwalden, Unterwalden b.

unterwandern V.k.e. stag (hat unterwandert) : [polit.] *eine Partei unterwandern*, en em silañ e-barzh ur strollad politikel, kraoñellat ur strollad politikel, kraoñelliñ ur strollad politikel.

Unterwanderung b. (-,-en) : [polit.] ebarzhata g., emsilerezh g., kraoñellat g., kraoñelliñ g.

unterwärts Adv. : **1.** en traoñ, en diaz ; **2.** d'an traoñ, war-naou, war-draoñ, war-ziskenn, war-ziribin, war-bouez traoñ.

Unterwäsche b. (-) : danwiskoù ls., dilhad dindan ls. ; *Damenunterwäsche*, dilhad dindan evit ar merc'hed ls., danwiskoù merc'hed ls. ; *feine Unterwäsche*, kreziou kran ls. ; *sexy Unterwäsche*, kreziou kas-c'hoant ls.

unterwaschen V.k.e. stag (unterwäscht / unterwusch / hat unterwaschen) : krignat, klotañ.

Unterwaschung b. (-,-en) : krignerezh g., klotañ g.

Unterwasser n. (-s) : **1.** gwelead dourek g., gwelead freatek g., gwelead dour g., poullennad dour puñsoù b., dour kondon g., dourioù kondon ls. ; **2.** [milinoù, *enebet ouzh Oberwasser*] kan-dour ardraoñ g. ; **2.** [tredan., *enebet ouzh Oberwasser*] dour ardraoñ g.

Unterwasser- : ... dindan dour, ... danvor.

Unterwasserbombe b. (-,-n) : [lu] greunadenn danvor b.

Unterwasserfahrt b. (-,-en) : [merdead., lu] merdeerezh danvor g.

Unterwasserjagd b. (-) : [sport] pesketaerezh danvoret dre dreantiñ g. ; *Unterwasserjagd treiben*, pesketa dindan vor gant ur fuzuilh treantiñ.

Unterwasserkabel n. (-s,-) : fun danvor b.

Unterwasserpipeline b. (-,-s) : eoulsan danvor g.

Unterwassersetzen n. (-s) : beuzerezh g., beuziñ g., liñvañ g., liñvadenn b., beuzadenn b.

Unterwasser-Strömungsturbine b. (-,-n) : dourluzell gondon b. [*liester* dourluzelloù kondon].

Unterwasserteil g. (-s) : [merdead.] bourzhell izel b., isflod g., karenn b., kof-lestr g.

unterwegs Adv. : war vale, war an hent, war e hent, gant e hent, diwar dremen, en ur vont gant an hent, en hent, war veaj, e-pad an hent, e-doug an hent ; *ich habe unterwegs keine Menschenseele angetroffen*, ne'm eus kavet kristen war va hent ; *unterwegs nach Berlin sein*, heñchañ war-zu Berlin, mont war-zu Berlin, ober hent etrezek Berlin, pennañ war-zu Berlin, durc'haat da Verlin, durc'haat ouzh Berlin, bezañ gant e hent da Verlin, bezañ o vont da Verlin ; *unterwegs liegen bleiben*, *unterwegs stecken bleiben*, chom dre an hent, chom a-dreuz gant e hent, kavout ur skoilh war e hent, chom sac'het, bezañ skoilhet war e hent ; *er ist dauernd unterwegs*, *er ist ständig unterwegs*, hemañ a vez bepred o tornañ ar pavez, hemañ a vez bepred o tornañ bro, hemañ a vez bepred o ruilhal dre an hentoù, hemañ a vez bepred o foetañ bro, hemañ a vez bepred o c'haloupat bro, en hent e vez atav, o ruilhal dre an hentoù e vez bepred, war veaj e vez bepred, hennezh a ya dre c'hêrioù ha broioù, hennezh a ya dre gêrioù ha broioù,

hennezh a vez atav o redek ar bed, o redek ar c'hwitell e vez atav, ne bad neblec'h, ne bad e revr e nep lec'h, ne bad e revr neblec'h, ne c'hall remziñ neblec'h, n'en deus ket ur revr da azezañ, holen kras a zo en e revr, ar vi a zo en e revr, hennezh a zo poazh a revr, war orjal e vez atav, ne ra nemet lavigañ, evel war orjal e vez atav, ur breser a zo anezhañ, ur breskenner a zo anezhañ, war ar bale e vez bepred, un drapikell a zo anezhañ, hennezh a vez atav o redek e revr ; *er ist bereits unterwegs zu uns*, deuet eo kuit dija, emañ dija en hent da zont du-mañ, emañ dija war an hent da zont du-mañ ; *sich unterwegs aufhalten lassen*, chom d'abuziñ war an hent, chom da gonoc'hañ, chom da gozhañ tu bennak ; *er war so lange unterwegs, dass es oft Nacht war, wenn er nach Hause zurückkam*, keit e chome da gerzhet ma veze noz alies pa zeue en-dro d'ar gêr ; *der Gedanke an euch wird uns unterwegs moralisch unterstützen*, ar soñj ac'hanoc'h hon dougo e-pad an hent (a-hed an hent, dre an hent, e-hed an hent), ar soñj ac'hanoc'h hon frealzo e-doug an hent ; *ich habe ihn unterwegs getroffen*, en em gavet on bet gantañ war an hent, gwelet (diarbennet) 'm eus bet anezhañ war an hent, degouezhet e oa ganin en hent, erruet on bet gantañ an hent, tremenet en doa ac'hanon war an hent, tremenet e oa a-dreuz va hent, tremenet e oa hebiou din, tremenet em boa anezhañ en hent, paseet em boa anezhañ war an hent, paseet e oa e-tal din war an hent ; *man brauchte ihm nur zu sagen, was auszurichten war und schon war er unterwegs*, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag edo diouzhtu war an hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ mont en hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ ha mont en hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ yao gant e hent.

unterweil Adv / **unterweilen** Adv. : [dispredet] **1.** ur wech an amzer, ur wech en amzer, a-wech an amzer, gwech 'zo, gwezh-dre-wezh, gwech-ouzh-gwech, ur wech pe wech, ur wech pe da wech, ur wechig an amzer, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, amzer da amzer, amzer-hag-amzer, pred-ha-pred, mare-mare, mare-ha-mare, bep a vare, gwech hag amzer, bep ar mare, bep ur mare, bep an amzer, bep en amzer, bep un amzer, bep ar wech, a amzer da amzer, amzer hag amzer, ur wech dre vare, gwech an amzer, dre bep taol, taol-ha-taol, taol-ha-tailh, gwezhave, gwezhavez, gwechoù, gwech ar mare, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vez, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, dre bep div wech, mareoù a vez, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhioù, a-wezhiadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a-vomadoù, a-dachadoù, bep eil mare, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz ; **2.** etretant, etre-daou, e-keit-se, keid-all, etre keit-se, er c'heit amzer-se, er c'heit amzer-mañ, e-kerzh neuze, en-drebad-hont, en-drebad-mañ, en-drebad-se, e pleg an dra-se, e grez kement-se.

unterweisen V.k.e. stag (unterwies / hat unterwiesen) : enhentañ, deskoniañ ; *jemanden in einer Fertigung unterweisen*, deskiñ d'u.b. ober (aozañ) udb, deskiñ u.b. da aozañ udb., reizhañ u.b. war un oberiadur bennak ; [relij.] *jemanden über Glauben unterweisen*, prezeg u.b.

Unterweisung b. (-,-en) : **1.** kemennadurezhioù ls., sturiadoù ls., kemennoù ls., kemenn g., kemennadur g., kelenn b. ; **2.** enhentadur g., enhentañ g., deskoni b., deskardelezh b., deskadelezh b., deskerezh g.

Unterwelt b. (-) : **1.** [mojenn.] *die Unterwelt*, an ifernioù ls., ar bed all g., ar bed-hont g., tir ar re varv g., Tartaros g., Tartar g., rouantelezh Hades b., Avalon b. ; **2.** [dre skeud.] mafia g.,

strailh g., orintud ls., gouenn ar re fallakr b., tud foei ls., lastez str., gagnoù ls., livastred ls., lagailhoù ls., lorgnez str., truilhenned ls., hailhoned ls., hailhonedeg ls., maraoded ls., peñselioù fall ls., standilhoned ls., noueafñs b., ravalidi ls., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., torfedourien en o had ls., gisti ls., jaloded ls., jalodaj g., gañsaj g., breinaj g.

unterwerfen V.k.e. stag (unterwirft / unterwarf / hat unterworfen) : **1.** *ein Volk unterwerfen*, plegañ (sujañ, kabestrañ, hualañ, mestroniañ, pladañ, chadennañ, rañjennañ, rañjiñ, maoutañ, naskañ) ur bobl, dont a-benn eus ur bobl, lakaat ur bobl da bladañ d'e veli, sujañ ur bobl d'e veli, lakaat ur bobl dindan e veli (dindan e yev), sujañ ur bobl d'e youl, lakaat ur bobl da sujañ d'e lezennoù (Gregor), lakaat ur bobl da blegañ d'e youl, ober e renkoù en ur vro, tailhañ e vestr war ur vro, damesaat ur bobl, bazhyevañ ur bobl ; *ein Land unterwerfen*, sujañ ur vro ; *das Land wurde unterworfen*, ar vro en em welas er wask, kabestret ha chadennet e voe ar vro, rañjennet e voe ar vro, nasket e voe ar vro ; **2.** lakaat da dremen udb ; *etwas bestimmten Bedingungen unterwerfen*, lakaat udb dindan ziviz ; *etwas einem Test unterwerfen*, amprouiñ udb, amodiñ udb, lakaat udb dindan amod, prouadiñ udb, prouata udb, gwiriañ udb ; *etwas einer genauen Beobachtung unterwerfen*, sellet pizh ha kempenn ouzh udb., mont don e studi udb, nizañ udb gant ar brasañ evezh ; *der Folter unterworfen werden*, rankout gouzañv ar jahin ; *grausamen, unmenschlichen und erniedrigenden Strafen unterworfen werden*, rankout gouzañv kastizoù kriz ha didruez.

V.em. stag : **sich unterwerfen** (unterwirft sich / unterwarf sich / hat sich (ak./dat.) unterworfen) : **1.** doujañ da, doujañ dirak, plegañ da, plegañ ouzh, plegañ da youl u.b., kodianañ, kodianañ gant u.b., plegañ e livenn-gein dirak u.b., pladañ da, filañ gant u.b. ; *sich den Gesetzen unterwerfen*, plegañ d'al lezennoù ; *sich (ak.) der Regel unterwerfen*, plegañ d'ar reolenn ; *sich (ak.) einem Urteil unterwerfen*, doujañ d'ur varn ; *dem Anschein nach wollen sie sich nicht unterwerfen*, ne welan ket e vefe lusk ganto plegañ, ne welan ket e vefe lusk ganto da blegañ, ne welan ket e luskfent da blegañ ; **2.** *manche wollen sich (ak.) keinem Befehl unterwerfen*, dam a zo ne c'houlennont ket bezañ mestroniet, dam 'zo ne c'houlont ket bezañ mestroniet, dam 'zo a c'houll en em ren hep sujidigezh na spar ebet ; **3.** *sich (dat.) ein Volk unterwerfen*, plegañ (sujañ, kabestrañ, hualañ, mestroniañ, pladañ, chadennañ, rañjennañ, rañjiñ, maoutañ, naskañ) ur bobl, dont a-benn eus ur bobl, lakaat ur bobl da bladañ d'e veli, lakaat ur bobl dindan e veli (dindan e yev), sujañ ur bobl d'e youl, lakaat ur bobl da sujañ d'e lezennoù (Gregor), lakaat ur bobl da blegañ d'e youl, ober e renkoù en ur vro, tailhañ e vestr war ur vro, damesaat ur bobl.

Unterwerfung b. (-) : sujañ g., sujidigezh b., hualidigezh b., mac'h g., mac'herezh g., mac'homerezh g., gwaskerezh g., gwaskadur g., mestroniadur g., moustrerezh g., meveliezh b. ; *die Unterwerfung eines Volkes unter eine fremde Macht*, sujidigezh ur bobl d'ur Stad estren b. ; *er lehnte jede Art der Unterwerfung ab*, fellout a rae dezhañ en em zizober eus a gement a c'hall kabestrañ un den, hennezh a c'houlle en em ren hep sujidigezh na spar ebet, hennezh ne gare ket ar sujidigezh.

unterwölben V.k.e. stag (hat unterwölbt) : [tisav.] sevel war volz, sevel war vaot.

unterworfen ag. (dat.) : **1.** sujet da, dalc'het da, dindan dalc'h u.b./udb, e dalc'h u.b./udb ; *den Beschränkungen des Gesetzes unterworfen sein*, bezañ bevennet gant al lezenn en e wirioù hag en e frankiz ; *einem Gericht unterworfen*, ... a zle bezañ barnet en un dalc'h (Gregor), eus un dalc'h-justis bennak ; *der Folter unterworfen werden*, rankout gouzañv ar

jahin ; *grausamen, unmenschlichen und erniedrigenden Strafen unterworfen werden*, rankout gouzañv kastizoù kriz ha didruez ; *Wechselfällen unterworfen*, dindan dalc'h pep seurt darvoudoù, (pep seurt reuziadoù) - dalc'het da bep seurt darvoudoù - cheñch-dicheñch - keflusk-digeflusk - kemm-digemm - techet da cheñch - hedro - tro-didro - dalc'het da gaout a bep seurt soubenn, re c'hwerf ha re drenk - dalc'het da vezañ ruilhet-diruilhet evel piz er pod (evel piz dre ar pod) - o vevañ e gloaz pe e levezeg ; **2.** suj, sujet ; *ein unterworfenes Land*, ur vro suj b. ; *die Unterworfenen*, ar re sujet ls.

unterwühlen V.k.e. stag (hat unterwühlt) : **1.** disfontañ, turiañ, disoliañ, sapañ, minañ ; *die Regenfälle haben den Baum unterwühlt*, diarc'henet eo bet ar wezenn gant ar glaveier ; **2.** [dre skeud.] sapañ, distabilaat, toullañ dindan, dispenn, diskar, drastañ, distrujañ, krignat, dispenn dre-zindan, gwastañ dre-zindan, distresañ dre-zindan, labezañ dre-zindan, diheilhañ dre-zindan.

unterwürfig ag. : **1.** azaouezus, sentus, dilorc'h, difouge, izelek, uvel, dic'hloar, eleveziek, izel a galon ; **2.** [dre astenn.] mevelek, tostennus, tostenner, lubaner, luban.

Unterwürfigkeit b. (-) : **1.** azaouez g., sentidigezh b., izelegezh b., uveldeg b., uveldeg g., izelded b., izelder g., elevez b., izelded a galon b., embleg g., emstou g., difouge g., sujite b. ; **2.** [dre astenn.] tostennerezh g., fistoulerzh g., flanerezh g., mevelegezh b., displedadurezh b., displedoni b., lubanerezh vil g., moumounerezh g., kudoù ls.

Unterzahn g. (-s,-zähne) : [korf.] dant traoñ g.

unterzeichnen V.k.e. stag (hat unterzeichnet) : sinañ, lakaat e sin, lakaat e argrif, lakaat e sinadur, issinañ, tioñviñ, P. lakaat e anv, lakaat e skrabadenn ; *mit unterzeichnen*, *mitunterzeichnen*, kensinañ.

V.em. **sich unterzeichnen** (hat sich (ak.) unterzeichnet) : sinañ, lakaat e sin, lakaat e argrif, lakaat e sinadur, issinañ, tioñviñ, P. lakaat e anv, lakaat e skrabadenn.

Unterzeichner g. (-s,-) : siner g., issiner g.

Unterzeichnerin b. (-,-nen) : sinerez b., issinerez b.

Unterzeichnerstaat g. (-s,-staaten) : Stad siner b.

Unterzeichnete(r) ag. k. g./b. : issiner g. [liester issinieren], issinerez b. ; *ich, der Unterzeichnete* / *ich, die Unterzeichnete*, me, issinet / me a sin amañ dindan.

Unterzeichnung b. (-,-en) : sinadur g., sin g., tioñv g., argrif g., P. skrabadenn b. ; *zur Unterzeichnung vorlegen*, reiñ (kinnig) da sinañ.

Unterzeug n. (-s) : danwiskoù ls., dilhad dindan ls., dilhadoù dindan ls.

unterziehen¹ V.k.e. stag (unterzog / hat unterzogen) : *etwas einer genauen Beobachtung (dat.) unterziehen*, sellet pizh ha kempenn ouzh udb., mont don e studi udb, nizañ udb gant ar brasañ evezh ; *jemanden einer Prüfung (dat.) unterziehen*, lakaat u.b. da dremen un arnodenn ; *etwas der Kritik unterziehen*, burutellañ udb ; *etwas (ak.) Tests (dat) unterziehen*, prouata udb ; *einen Film einer Farbkorrektur unterziehen*, keita ur film ; *jemanden einer Schockbehandlung unterziehen*, mont a-stroñs d'u.b. ; *jemanden einer psychoanalytischen Behandlung unterziehen*, ren ur bredelfennerezh war u.b. ; *einer psychoanalytischen Behandlung unterzogen werden*, bezañ dindan bredelfennerezh ; *ein Haus einem teuflischen Bann unterziehen*, satanañ un ti ; [istor] *jemanden einer peinlichen Befragung unterziehen*, reiñ ar jahin (an touch-tan) d'u.b. / tanañ e dreid d'u.b. / jahinañ u.b. (Gregor), lakaat u.b. war ar gazeg-koad, boureviañ u.b., lakaat u.b. da c'houzañv ur jahin, garwaskañ u.b., enkreziñ u.b., gwallatersiñ u.b.

V.em. stag : **sich unterziehen** (unterzog sich / hat sich (ak.) unterzogen) : *sich einer Operation (dat.) unterziehen*, bezañ oberataet ; *er musste sich einer Notoperation unterziehen*, oberataet e voe war an tomm, oberataet e voe diwar zifrae, oberataet e voe diwar vall ; *sich einer Entwöhnungskur (dat.) unterziehen*, ober ur gur digaezhañ, lakaat e gorf e pinijenn, ober ur pennad dizonañ, P. mont da dreiñ ar rod, [evit ar vezverien] bezañ aet da walch'hiñ e varikenn.

unterziehen² V.k.e. ha V.em. rannadus (zog unter / hat untergezogen) : *etwas unterziehen*, *sich (dat.) etwas unterziehen*, gwiskañ ur pezh dilhad bennak dindan ar re all.

Unterziehhemd n. (-s,-en) : krez dindan g., krezenn dindan b., korfenn-stamm b.

Unterziehpulli g. (-s,-s) : stammenn zindan b.

Unterzuckerung b. (-) : [mezeg.] negez a c'hlukoz er gwad b., gwadvec'h glukoz re izel g., glukozwadvec'h re izel g., bec'h glukoz re izel er gwad g.

Unterzug g. (-s,-züge) : [tisav.] sol b., treust g. ; *bleierner oder kupferner Unterzug eines gebrochenen Daches*, membrenn b.

untief ag. : dizon, bas ; *untief werden*, dizonaat ; *untief machen*, dizonaat.

Untiefe b. (-,-n) : 1. bazenn b. [*liester bazinier*], baz b./g., klosenn b., uhelbazenn b., pladur g., pladenn b., sont kerreg tost ouzh gorre an dour g., barrenn b. ; 2. roudour g., roudouz b. ; 3. [stummet diwar *Unmenge*, *Unsumme*] abis g., islonk g., isfont g., kondon g.

Untier n. (-s,-e) : euzhvil g. [*liester euzhviled*] ; *mythisches Untier*, euzhvil mojennel g.

untilgbar ag. : 1. diziverkus, dilamadus ; 2. diardaladus ; *untilgbare Anleihe*, amprestadenn startaet b., amprestadenn diardaladus b.

untragbar ag. : 1. [dilhad.] ... na c'heller ket gwiskañ ; 2. dic'houzañvadus, dizegemeradus, diasantadus, n'eur ket evit aotren, n'eur ket evit degemer, n'oufed degemer, na c'heller ket aotren, na c'heller ket asantiñ dezhañ, na c'heller ket degemer, argarzhus.

Untragbarkeit b. (-) : dizegemeradusted b.

untrainiert ag. : ... a zo chomet hep gourdonañ, ... a zo chomet hep pleustriñ.

untrennbar ag. : 1. dirannadus, dizarnaouus ; *mit etwas untrennbar verbunden sein*, bezañ parzhiat en udb, bezañ lod en udb, bezañ dirannadus diouzh udb ; 2. [yezh.] *untrennbare Partikel*, rakverb stag g. ; 3. [dre skeud.] na c'heller ket dispartiañ, na zispartiont ket ; 4. anfreuzadus, didorrus ; 5. [fizik] diskejadus.

Untrennbarkeit b. (-) : 1. dirannadusted b. ; 2. [dre skeud.] didorrusted b., anfreuzadusted b. ; 3. [fizik] diskejadusted b. ; 4. [moull.] anhoskusted b.

untreu ag. : fell, disleal, difeal, amleal, difidel, furluok, kemm-digemm, hedro, bouljant, tro-didro, tro-distro, variant, valigant, kildro, dizalc'h, trubard, treitour, gwidal ; *untreuer Ehemann*, gwaz gwidal g., gwaz galouper g., pried disleal g., pried avoultr g., pried difeal g., ozhac'h galouper g., ozhac'h reder g., ozhac'h gwidal g. ; *untreue Ehefrau*, doganenn b., gwreg c'halouperez b., gwreg rederez b., gwreg widal b. ; *jemandem untreu werden*, na chom feal d'u.b., trubardiñ (tromplañ) u.b. ; *einem Versprechen untreu werden*, na vezañ den d'e c'her, na vezañ gwirion d'e c'her, terriñ e c'her (e le, e bromesa), bezañ ganas d'e le, mankout (bezañ trubard) d'e c'her, dianzav ur bromesa, mont en e votoù, kaout e lavar hag e zislavar, P. dislonkañ e c'her, dislonkañ e lavar ; *einer Sache untreu werden*, treiñ kein d'ur gaoz bennak, dilezel ar stourm evit ur gaoz bennak, nac'h ur stourm bennak, dinac'h (dianzavout) ur gaoz bennak (Gregor) ; *sich selbst untreu sein*, dianzav e

gomzoù (e skridoù, e oberoù), dislavaret e anv ; *jemanden seiner Pflicht untreu machen*, lakaat u.b. da riklañ diwar hent strizh an dever, distreiñ u.b. eus e zevel.

Untreue b. (-) : dislealded b., difealded b., amlealded b., barad g., yudazerezh g., judazerezh g., trubarderezh g., treitouriezh b. ; [melestr.] *Untreue im Amt*, dislealded e-keñver e garg b., tarwazerezh g., tarwazañ g. ; [gwir] kammarver fiziañs g.

untrinkbar ag. : dievadus, ... n'eo ket mat da evañ, re fall da evañ ; *dieser Apfelwein ist untrinkbar*, ar sistr-se n'eo ket mat da evañ, re fall eo ar sistr-se da evañ.

untröstlich ag. : digoñfort, diskoñfort, difrealzus, mantret gant ar glac'har, keuziet ; *sie war untröstlich*, ne oa den evit terriñ nerzh he glac'har, digoñfort e oa, ne oa netra evit he frealziñ, difrealz e oa ; *er blieb untröstlich über den Tod seiner Frau*, morse ne oa bet evit en em zic'hlac'hariñ eus marv e wreg.

Untröstlichkeit b. (-) : dic'hoanag g., dispi g., digalon g., glac'har g./b., bihanez b., mantr g./b., rangalon b., diskoñfort g., difrealzusted b.

untrüglich ag. : divarteze, diarvarus, diarvar, sur, difazi, difazius, hep mank, divank, didouell.

Untrüglichkeit b. (-) : diarvar g.

untüchtig ag. : divarrekk, dic'houest, fall, moan ; *als Köchin bin ich völlig untüchtig*, me a zo ur plac'h divalav war ar gegin, me a zo ur plac'h dic'houzvez war ar gegin, me n'on seurt Doue da geginañ, fall on da geginañ, n'on gour evit ar c'heginañ.

Untüchtigkeit b. (-) : divarregezh b., dic'houested b., nullentez b., didalvoudegezh b.

Untugend b. (-,-en) : pleg fall g., tech fall g., boaz fall g./b., perzh-fall g., si fall g., namm g. ; kammvoaz b./g., kammbleg g., droukpleg g., fallbleg g., gwallbleg g., gwallded g., droukkustum g., atapi divalav g. ; *diese Untugend hat sich in ihm eingewurzelt*, ar boaz fall-se a zo deuet da ginviañ ennañ.

untunlich ag. : disevenadus, ansevenadus, dic'hraus, anerounezadus, ... na c'heller ket kas da benn.

untypisch ag. : amreizh, ezreol, digustum, divoas, divoutin, iskis.

unübel ag. : *gar nicht so unübel*, dispar, dreist.

unüberbietbar ag. : dibar, a-dreist par, dreistpar, ampar, ... n'eus tra ebet o talvezout dezhañ, ... n'eus tra ebet a ve par na tost dezhañ, ... n'eus tra ebet re dezhañ.

unüberbrückbar ag. : 1. didrec'hus, difaezhus, didreizhus, ... na c'heller ket trec'hiñ, ... na c'heller ket tremen dreistañ, ... na c'heller ket dont a-benn anezhañ ; 2. [dre skeud.] diunvanus, andireadus, ... n'eur ket evit unvaniñ, ... na c'heller ket diren.

unüberdacht ag./Adv. : *sellit ouzh unüberlegt*.

unüberhörbar ag. : 1. tregernus, krouzus, pounner, kreñv ; 2. anat da glevet, splann-kenañ da glevet, ... n'eur ket evit tremen hep e glevet.

unüberlegt ag./Adv. : diaviz, diboell, berrboellik, brell, dibreder, pront, dibropoz, hep preder, anpoellet ; *unüberlegte Ausgaben*, dispignoù direizh ls. ; *unüberlegt sprechen*, komz a-dreuz hag a-hed, komz a-dreuz hag a-dal, komz a-dreuz hag a-benn, dirabañsiñ, batouilhath evel piged born, bezañ gant e veg abred, bezañ gant e veg a-raok ; *unüberlegt handeln*, mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, mont a-raok e benn, mont dezhi bourlik-ha-bourlok (hep ober seizh soñj, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, hep preder, hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat, hep lakaat evezh), lakaat e gein en e c'houlou, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña, sailhañ war udb evel war grampouezh lardet, bezañ pront evel ul Leonad, ober udb a-vaez a boell.

Unüberlegtheit b. (-) : prontidigezh b., follinaj g., diboellaj g., diavizded b., skañvbennegezh b.

unüberprüfbar ag. : ... n'eur ket evit gwiriañ, diwiriekas.

unüberquerbar ag. : ... n'eus ket a dreuz dezhañ.

unüberschaubar ag. : disklaer, rouestlet, fuilhet, luziet, rouestlus.

unüberschreitbar ag. : didreuz, didreuzus, didreuzadus, didreizhus, dizarempredus, ... na c'heller ket mont dreist dezhañ, ... na c'heller ket mont en tu all dezhañ.

Unüberschreitbarkeit b. (-) : didreuzadusted b., didreuzaduster g.

unübersehbar ag. : 1. divent, ec'hon, egorant, digenvuzul, dijaoj, divuzul, diniver ; *eine unübersehbare Menschenmenge*, ur bobl diniver b., ur garg vras a bobl b., un taol bras a dud g., un tarz bras a dud g., ur stal vras a dud b. ; *sich in unübersehbaren Weite ausbreiten*, mont koll-wel, mont a-ziwar wel er pellder, mont diouzh gwel er pelloù, mont er-maez a wel e penn an dremmwel, mont diwar wel war an dremmwel ; 2. anat ha splann, anat da welet, splann-kenañ da welet, ... n'eur ket evit tremen hep e welet.

Unübersehbarkeit b. (-) : 1. diventelezh b. ; 2. anadurezh b., splanner g.

unübersetzbar ag. : [yezh.] antroadus, na c'heller ket treiñ.

unübersichtlich ag. : 1. disklaer, displann, rouestlet, fuilhet, luziet, rouestlus ; 2. dihwel, dihedgwel, skort (dister) an hed-gwel ennañ.

unübersteigbar ag. / **unübersteiglich** ag. : didrec'hus, difaezhus, ... na c'heller ket trec'hiñ, ... na c'heller ket tremen dreistañ, ... na c'heller ket dont a-benn anezhañ.

unübertragbar ag. : andilezadus, diaralladus, dilaesadus.

Unübertragbarkeit b. : andilezadusted b., diaralladusted b., dilaesadusted b.

unüber treffbar ag. / **unüber trefflich** ag. : ... n'oufed ket mont dreistañ, ... n'eus ket en tu all dezhañ, a-dreist par, dreistpar, ampar.

unüber troffen ag. : dibar, dieil, a-dreist par, dreist-par, ampar, ... n'eus den ebet o talvezout dezhañ, ... n'eus den ebet a vefe par na tost dezhañ, ... n'eus ket un den re dezhañ, ... n'eus den ebet heñvel outañ, un disparadenn anezhañ, ... n'en deus ket e bar (Gregor), hep e bar, eus ar seurt na barti ket, hep e hañval, hep hañval, ... n'eus ket en tu all dezhañ, ... n'eus ket par dezhañ, ... n'eus ket dezhañ, ... n'en deus ket e goulz, ... n'eus gour par dezhañ, ... n'eus ket par dezhañ, ... n'eus den ebet en tu all dezhañ, barrekoc'h eget nep hini all, ... n'eus nikun evit e bakañ, ned eo ket ganet e bar evit c'hoazh, ... n'en deus ket e gendere, ... n'en deus ket e gevatal, ... n'eus ket eveltañ, da drec'hiñ ; [mezeg.] *ein unüber troffenes Mittel gegen eine Krankheit*, ul louzoù dispar dreist ouzh ur c'heñved bennak g.

unüberwindbar ag. : didrec'hus, difaezhus, didreuzadus, ... na c'heller ket trec'hiñ, ... na c'heller ket mont en tu all dezhañ, ... na c'heller ket mont dreist dezhañ, divestroniadus ; *unüberwindbares Hindernis*, skoilh na c'heller ket mont dreist dezhañ g., skoilh na c'heller ket trec'hiñ dezhañ (warnañ) g., skoilh didrec'hus g.

unüberwindlich ag. : 1. didrec'hus, ... na c'heller ket trec'hiñ, ... na c'heller ket mont en tu all dezhañ, ... na c'heller ket mont dreist dezhañ, divestroniadus, difaezhus, diargadus ; 2. didreuzadus, ... na c'heller ket mont en tu all dezhañ, ... na c'heller ket mont dreist dezhañ.

unüberwunden ag. : didrec'h.

unüblich ag. : digustum, divoas, divoutin, iskis, dispredet, diamzeret.

unumgänglich ag. : anheporadus, ... na c'heller ket heporiñ, ... a zle c'hoarvezout, ret-mat, ret-holl, ret a-grenn, diziouerus, rekis, dizarbennus, didec'hus, diflach, dibellaus, ken ret ha mervel ; *unumgänglich Schicksal*, planedenn

merket b. planedenn tonket b., planedenn donket b., planedenn diflach b. ; *unumgänglich Weg*, tremen ret g., hent ret g.

Unumgänglichkeit b. (-) : anheporadusted b., dizarbennusted b., didec'husted b., redi diflach g., redi dizarbennus g.

unumkehrbar ag. : dizistroadus, dieiltro, dieiltroadus, dieilpennadus, hep distro, dizistro.

Unumkehrbarkeit b. (-) : dieiltroadusted b., dizistroadusted b., dizistroaduster g., dieilpennadusted b., dieilpennaduster g.

unumschränkt ag. : divevenn, anvevenn, diharz, divent, divonn, didermen, harz ebet dezhañ ; *unumschränkte Gewalt*, diharzveli b., hollveli b., galloud diharz g., beli diharz b.

Unumschränktheit b. (-) : perzh bezañ anvevenn g., perzh bezañ diharz g., perzh bezañ divent g., perzh bezañ didermen g.

unumsetzbar ag. : dizedalvezadus.

Unumsetzbarkeit b. (-) : dizedalvezadusted b.

unumstößlich ag. : dizistro, dizistroadus, andizarbennadus, direndaelus, direndael, didabut, dreistdael, diarvarus ; *unumstößliches Argument*, arguzenn na c'heller ket dizarbenn b., arguzenn solut b., arguzenn na c'haller ket toullañ dindani b., arguzenn diflach b., arguzenn reizh (disi, difazi, andizarbennadus) b. ; [gwir] *unumstößliches Testament*, testamant dizilezadus g.

Adv. : dizistro.

unumstritten ag. : direndaelus, dreistdael, diarvarus, diarvar, tabut ebet diwar e benn, tabut ebet warnañ.

unumwunden ag./Adv. : didro - didroidell - diroufenn - frank ha ront - frank ha libr - libr - hardizh - didortilh - diguzh - eeun ha didroell - berr ha groñs - displeg - disgwe - didres - distlabez - distag - naet-ha-distag - kras, naet ha distag - krak-ha-berr - krenn-ha-kras - krenn-ha-krak - krak-ha-krenn - gant herder - berr-ha-krenn - diflatr ; *jemandem unumwunden antworten*, respont diflatr d'u.b., respont groñs d'u.b. ; *etwas unumwunden sagen*, lavaret udb kras, naet ha distag - lavaret udb naet-ha-distag - lavaret hardizh udb - komz her - mont dezhi eeun-hag-eeun - mont dezhi ken diflatr ha tra - bezañ diflatr en e gomzoù - lavaret an traoù rube-rubene - kaout ur gomz krak - bezañ dichek en e gomzoù - mont didro d'ebb - mont didroidell d'udb - mont war-eeun d'udb - mont berr - lavaret udb hep reiñ tro d'e gomzoù (hep reiñ tro d'e lavar, hep biez) - lavaret udb frank ha libr - na gaout damant evit lavaret udb - lavaret udb hep kaout nemeur a zamant - lavaret udb hep divarc'hañ - na ober a c'henoù bihan evit lavaret udb - lavaret udb hep tamm kildroenn ebet - lavaret udb hep chaokat e c'henoù (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù) - na vezañ sac'h an diaoul - na vezañ sac'h d'an diaoul - lavaret udb didroidell (displeg, distlabez, distag, diguzh, eeun ha didroell) - lavaret anezho distag - lavaret groñs e vennozh - lavaret krak e soñj - lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krak-ha-krenn, krenn-ha-krak) - lavaret krenn e soñj - bezañ distlabez da lavaret udb - na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret udb d'u.b. - na vezañ daletoc'h evit lavaret udb d'u.b. - lavaret hardizh udb - komz her - lavaret e soñj gant herder - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret udb berr-ha-krenn / lavaret udb berr-ha-groñs (Gregor) ; *unumwunden zugeben*, anzav krak-ha-berr (krenn-ha-krak, krak-ha-krenn, krenn-ha-kras, didortilh, displeg, distag, berr-ha-krenn, berr-ha-groñs, diguzh, eeun ha didroell, en ur ger krenn, hep ober kant tro d'ar pod, hep chom da chaokat e c'henoù, distlabez, hep biez), anzavout hep klask

tro en e gaoz, anzavout hep klask kornioù-tro en e gaoz, anzavout didroidell, P. diskargañ e c'hor.

ununterbrochen ag./Adv. : dispanaus, dispan, didorr, hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, diarsav, dibaouez, diehan, dizehan, diastal, dispan, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, bep frap, harz-diharz, taol-ha-taol, da bep mare, en un aridennad, en un andennad, didav, hep distag nag ehan, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep arsav, diouzh ur sach, hep digeinañ, hep remzi, hep ec'hoaz ; *es hat acht Tage lang ununterbrochen geregnet*, e-pad eizhtez e talc'has ar glav da gouezhañ ; *die ganze Nacht ununterbrochen schlafen*, tremen an noz o kousket ; *sich ununterbrochen bewegen*, loc'hata ; *ununterbrochen arbeiten*, bezañ a-blaen gant e labour, labourat hep distag nag ehan ; *er hat zehn Stunden ununterbrochen geredet*, prezegenet en doa e-pad dek eurvezh diouzh renk (renk-ha-renk, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, hed-ha-hed, diouzhtu, diouzhtu-diozhtu, diouzhtu-kaer).

ununterscheidbar ag. : andigemmadus, ... na oufed ket disheñvelout (dishañvalout, diforc'h, diforc'hiñ, digemmañ), diziforc'hadus ; [preder., Leibniz] *Satz der Identität der Ununterscheidbaren*, pennaenn an diziforc'hadoù b., pennaenn unded an diziforc'hadoù b.

unveränderbar ag. : digemmadus, andaralladus, ... na c'haller ket darallañ.

unveränderlich ag. : 1. digemmus, digemm, divrall, didorrus ; 2. [yezh.] dizispleg, didroadus, digemm ; 3. [preder. ha dre skeud.] *eine unveränderliche Größe*, un anargemmad g.

Unveränderlichkeit b. (-) : digemmaduster g., digemmadusted b., digemmusted b., digemmuster g., digemm g., andaralladusted b., divrallder g., divrallded b., fested b.

unverändert ag. : digemm, hep kemm, diflach, 'vel-'vel, evel-evel, hevelep-hevelep, didorr, divoulc'h, distlabez ; *der Zustand des Kranken ist unverändert*, ne ya ar c'hlañvour war du ebet, er mod m'emañ ar c'hlañvour e chom, digemm eo doare ar c'hlañvour, chomet eo ar c'hlañvour en e stad ; *unverändert bleiben*, bezañ en e stad, bezañ en e stad kentañ, chom en e stad, chom en e stad kentañ, chom evel-evel, menel evel-evel.

unverantwortlich ag. : 1. dibenn, diboell, berrboellik, brell, dibreder, diaviz, skañvbennek ; 2. dizegemeradus, dic'houzañvadus, argarzhus, diasantadus, diaotreadus, ... n'eur ket evit aotren, ... na c'heller ket aotren, ... na c'heller ket asantiñ dezhañ, ... na c'heller ket degemer ; 3. dibardon, dizigarez.

Unverantwortlichkeit b. (-) : diboellegezh b., berrboellegezh b., skañvbennegezh b.

unverarbeitet ag. : 1. [tekn.] diaoz ; *unverarbeitetes Leder*, *unverarbeitete Tierhäute*, lèr kriz g. / lèr glas g. (Gregor) ; *frisch abgezogenes unverarbeitetes Fell*, kroc'hen glas g. ; 2. *unverarbeitetes Wissen*, deskadurezh diazezet fall b.

unveräußerlich ag. : andilezadus, diaralladus ; *unveräußerliche Rechte*, gwirioù diaralladus ls.

Unveräußerlichkeit b. (-) : andilezadusted b., diaralladusted b. ; [gwir] *Unveräußerlichkeit des Rechtes zum Besitz*, andiberc'hennadusted b.

unverbesserlich ag. : direizhus, diwellaus, ... n'eus ket a wellaat dezhañ, ... na c'heller ket gwellaat, kilpennek, aheurtet, touet, arloupet, daonet, pomet, echu, peurechu, eus ar penn, diouzh ar penn, kinviet, kousket-mik en e dech fall ; *er ist unverbesserlich*, n'eus tu ebet da reizhañ anezhañ, n'eus ket a wellaat dezhañ, n'eus tu ebet da zont a-benn anezhañ ; *unverbesserliche Dummheit*, sotoni diremed b.

Unverbesserlichkeit b. (-) : diwellauster g., diwellausted b.

unverbildet ag. : naturel, dispieg, diardoù, didro ; *nette, unverbildete Menschen*, tud sichant ha diardoù lies.

unverbindlich ag. : hep nep redi, diret, diredi, diendalc'hus, ankevratel ; *unverbindliche Richtpreise*, prizioù meneget hep nep redi ls., prizioù dave ls. ; *unverbindliche Preisempfehlung*, priz dave g.

Unverbindlichkeit b. (-) : perzh bezañ diret g., diendalc'husted b., diendalc'huster g., ankevrategezh b.

unverbleit ag. : diblom.

unverblümt ag./Adv. : diginkl, diwisk, didro, dispieg, disgwe, diflatr, didres, didroidell, diroufenn, frank ha ront, frank ha libr, libr, hardizh, her, balc'h, didortilh, diguzh, eeun ha didroell, berr ha krenn, berr ha groñs, distlabez, distag, krak-ha-berr, krenn-ha-kras, krenn-ha-krak, krak-ha-krenn, naet-ha-distag - kras, naet ha distag ; *jemandem unverblümt die Meinung sagen*, lavaret e soñj d'u.b. hep chaokat e c'henoù (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù), komz diguzh (eeun ha didroell, berr ha krenn, berr ha groñs, ken diflatr ha tra) ouzh u.b., bezañ diflatr en e gomzoù, lavaret e soñj d'u.b. didroidell (dispieg, distlabez, berr ha krenn, war-eeun, distag, berr-ha-groñs, hardizh, ken diflatr ha tra), bezañ solud en e gomzoù, na gaout treuzoù ebet war e zor evit lavaret e soñj d'u.b., lavaret groñs e vennozh d'u.b., lavaret krak e soñj d'u.b., lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krak-ha-krenn, krenn-ha-krak) d'u.b., lavaret krenn e soñj d'u.b., lavaret anezho distag ; *jemandem unverblümt antworten*, respont groñs d'u.b.

Unverblümtheit b. (-) : eeunded diginkl b., eeunded diwisk b., eeunded didro b., eeunded frank ha ront b., eeunded frank ha libr b., eeunded didortilh b., eeunded distlabez b., eeunded distag b., eeunded diflatr b., komzoù didroidell ls., komzoù dibrenn ls., komzoù diwisk ls., komzoù diflatr ls.

unverbrannt ag. : [tekn.] dilosk.

unverbraucht ag. : [tud] nevez, diskuizh.

unverbrennbar ag. / **unverbrennlich** ag. : diloskadus, dizevadus.

Unverbrennlichkeit b. (-) : diloskadusted b., dizevadusted b.

unverbrief ag. : hep meneg ebet, hep skrid, diskrid.

unverbrüchlich ag. : didorrus, didorr, parfet, start ; *unverbrüchliche Treue*, lealded e pep keñver (e pep degouezh) b., fealded divrall b. ; *unverbrüchliches Band*, liamm didorr g.

unverbürgt ag. : arvarus, martezeüs, disur, ankadarnaet, hep gwarant.

unverdächtig ag. : 1. ... na vez diskred ebet warnañ, ... n'eus diskred ebet warnañ, ... na vez disfiziañs ebet en e geñver, ... n'eus disfiziañs ebet en e geñver, ... na vez ennañ abeg ebet da damall, ... n'eus ennañ abeg ebet da damall, diabeg, andiskredadus ; *er ist völlig unverdächtig*, n'eus ennañ abeg ebet da damall, un den diabeg eo, n'eus na si na gwri ennañ, n'eus diwarnañ na rag na perag, n'eus ket a we ennañ, n'eus neudenn gamm ebet ennañ, bale a ra gant un neudenn eeun, eeun eo a bep hent, hennezh a zo eeun e pep hent, eeun eo en e baperioù, eeun eo e pep giz, eeun eo e pep feur, eeun eo evel ur wialenn, eeun a galon eo, n'eus ket a goad tro ennañ, eeun ha leal eo, bez e c'heller kaout ur fiziañs hep muzul ennañ, n'eus netra da lavaret war e gont, n'eus ger evitañ, n'eus ket a veskelloù gantañ, mont a ra gant an eeun, mont a ra eeun ganti, andiskredadus eo, ne c'heller ket diskrediñ warnañ, ne c'heller ket kaout diskred warnañ ; 2. glan, eeun, gwir, gwirion, gwiriek.

Unverdächtigkeit b. (-) : digablusted b., diantegezh b., glanded b., gwirigezh b., gwirionder g.

unverdaulich ag. : 1. [bev.] ankoazhadus, anveveladus ; 2. teuc'h, sammus, bec'hius, pounner, diaes da ziskenn, ... a chom war ar galon, stambouc'hus, diaes da boazhañ er c'hof, diaes da boull ar galon, kriz da boull ar galon, kalet da boull ar galon, diaes da wiriñ, stomogus.

unverdaut ag. : 1. ... n'eo ket bet poazhet er c'hof ; 2. *unverdautes Wissen*, deskadurezh diazezet fall b.

unverderblich ag. : 1. divreinus, ... na c'haller ket lovrñ, digollidik ; 2. [tud] dibrenus, ... na c'haller ket gounit dre arc'hant, mil onest.

Unverderblichkeit b. (-) : 1. divreinusted b. ; 2. [tud] dibrenusted b.

unverdient ag. : dizellez, dizellezet, ... n'eo ket dleet dezhañ, dizleet.

unverdientermaßen Adv. / **unverdienterweise** Adv. : 1. hep bezañ dellezek eus an dra-se ; 2. e gaou ; 3. dre fazi, enep reol.

unverdorben ag. : glan, dinamm, eeun e galon, diwidre, didroidell, diroufenn, dispieg, disgwe, virjin, didres.

Unverdorbenheit b. (-) : glanded b., eeunded-kalon b., diwidre g.

unverdrossen ag. : difaezhus, dizivius, didorr ; *durch seine unverdrossene Arbeit*, dre hed poaniañ, dre forzh strivañ, dre fin strivañ, dre foul strivañ, dre zalc'h poaniañ, dre walch poaniañ, dre ser poaniañ, war-bouez strivañ, war-bouez kemer poan, a-bouez poaniañ, dre e aket, a-sour labourat, dre hir boaniañ ; *durch unverdrossenes Üben*, a-bouez pleustriñ, dre hed pleustriñ, dre forzh pleustriñ, dre foul pleustriñ, dre zalc'h pleustriñ, dre walch pleustriñ, dre fin pleustriñ, dre ser pleustriñ, war-bouez pleustriñ, gant kendelc'her da bleustriñ, dre hir bleustriñ.

Adv. : hep digalonekaat, hep fallgaloniñ, hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, diarsav, dibaouez, diehan, diastal, dispan, bep frap, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, diouzh ur sach, harz-diharz, taol-ha-taol, da bep mare, hep distag nag ehan, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep arsav, hep remzi, hep digeinañ, hep ec'hoaz, a-zevri, parfet.

Unverdrossenheit b. (-) : difaezhusted b., diziviusted b., dalc'hegezh b., dalc'husted b., dalc'hamant g., hir basianted b., pasianted vras b.

unverdünnt ag. : 1. ... n'eo ket bet difetisaet, ... n'eo ket bet astennet, ... n'eo ket bet tanavaet ; *unverdünnter Wein*, gwin noazh g., gwin divadez g., gwin kriz g., gwin rik-harik g. ; 2. [kimiezh] ... n'eo ket bet dileizhet.

unverehelicht ag. : dizimez.

unvereidigt ag. : didou.

unvereinbar ag. : 1. dizunvanus, digenglotus, digembezus, ... na c'hallont ket mont asambles, ... n'eur ket evit unvaniñ, ... na c'heller ket unvaniñ, ... na c'hallont ket bezañ unvanet, ... na c'hellont ket en em ober, ... na c'hellont ket en em glevet ; 2. [mat.] *unvereinbare Ereignisse*, darvoudoù digembez kenetrezo ls.

Unvereinbarkeit b. (-) : dizunvanusted b., digenglotusted b. ; [gwir] *wegen Unvereinbarkeit der Charaktere*, dre ma ne c'hellont ket en em ober, dre ma ne c'hellont ket en em glevet.

unverfälscht ag. : ... n'eo ket bet kemmet, ... n'eo ket bet farlotet, ... n'eo ket bet treuzfichet, digemmesk, divesk, digej, glan, pur, peurwiron, gwirion, gwiriek, diles ; *reine, unverfälschte Schönheit*, braventez distem b., braventez diles b., braventez diginkl b.

Unverfälschtheit b. (-) : dilested b., glanded b., eeunded b., eeunegezh b., gwirigezh b., gwirionded b., gwirionder g., peurwirionded b., peurwirionder g.

unverfänglich ag. : didortilh, diwidre, didro, frank ha ront, frank ha libr, libr, distlabez, distag, dinoaz, dizrouk, direbech.

unverfaulbar ag. : divreinadus ; *unverfaulbares Holz*, prenn divreinadus g. ; *unverfaulbar machen*, divreinadusaat ; *unverfaulbar werden*, divreinadusaat.

Unverfaulbarkeit b. (-) : divreinaduster g., divreinadusted b.

unverformbar ag. : andistummadus, andifurmus, ... na c'heller ket distummañ.

unverfrozen ag. : hep mezh na keuz, divergont, dizereat, amzereat, amzere, hudur, dichek, digoll, dibalamour, hardizh, dilent, her, balc'h, revalc'h, divezh ken ez eo, re libr e zoareoù, re zieub e zoareoù, dijen, difoutre, difoutre ouzh ar re all ; *unverfrozen sein*, na gaout poultr war e zaoulagad, bezañ dir war e fas, bezañ dir war e dal, bezañ disaouzan, bezañ hardizh, bezañ ur paotr a foeltr forzh, bezañ ur paotr diskramailh, bezañ diramailh, bezañ diflav, na ober forzh petra d'ober, bezañ dichek (divergont, digoll, hardizh, her, balc'h, divezh, dilent, dibalamour, difoutre, dijen), kaout kribell, na gaout aon dirak mann ebet, bezañ ur paotr diouzh an druilh, respont u.b., eilgeriañ ouzh u.b. ; *er ist ganz schön unverfrozen*, hardison (hardizhegezh) en deus, kribell en deus, hennezh n'eo ket an hardizhegezh a vank dezhañ, P. hennezh a zo ront dezhañ, ne vank ket avel dezhañ.

Adv. : dibalamour, dijen, ken dijen ha tra, difoutre, ken difoutre ha tra.

Unverfrozenheit b. (-) : hardizhegezh b., hardizhañs b., hardison b., hardizhded b., hardizhder g., divergontiz b., divezhoni b., dichekadenn b., revalc'hded b., doareoù re zieub ls., doareoù re libr ls., herder g., herded b., difoutre g., dijen g. ; *die Unverfrozenheit besitzen, etwas zu tun*, bezañ divezh a-walc'h evit ober udb, kemer hardizhegezh d'ober udb, ober udb ken dijen ha tra, ober udb ken difoutre ha tra, kaout ar gobari d'ober udb, kaout a-walc'h a gribell evit ober udb, kaout hardison (hardizhegezh) d'ober udb, em hardishaat d'ober udb, krediñ hep mezh ober udb / kaout an divergontiz d'ober udb / kaout un tal divezh a-walc'h evit ober udb / kaout un tal ken divezh evit ober udb (Gregor) ; *er besaß die Unverfrozenheit, so etwas zu behaupten*, aet e oa betek keit all, lavaret en doa an dra-se ken dijen ha tra, lavaret en doa an dra-se ken difoutre ha tra, kredet en doa lavaret un hevelep komzoù, kredet en doa lavaret un hevelep diotajoù ; *er besaß die Unverfrozenheit, so etwas zu tun*, aet e oa betek keit all, kredet en doa ober un hevelep diotajoù, graet en doa an dra-se ken dijen ha tra, graet en doa an dra-se ken difoutre ha tra, ar gobari en doa bet d'ober an dra-se, kribell en doa bet d'ober an dra-se.

unverfügbar ag. : a) dihegerz ; b) [den] divak.

Unverfügbarkeit b. (-) : a) dihegerzded b. ; b) [den] divaktet b.

unvergänglich ag. : padus, peurbad, peurbadel, peurbadus, hollbad, hollbadus, divarvel, digollidik, divreinadus ; *Brechts Werke sind unvergänglich*, ne c'hall ket talvoudegezh oberennoù Brecht mont da fall, talvoudegezh oberennoù Brecht a bado keit hag ar bed, oberennoù Brecht a vo enoret endra bado ar bed, ar sked hag al lufr eus oberennoù Brecht ne gollint biken.

Unvergänglichkeit b. (-) : 1. peurbadusted b., divarvelezh b. ; 2. divreinaduster g., divreinadusted b.

unvergeben ag. : dibardon.

unvergessen ag. : ... a zo chomet bev e koun (e memor) an dud, ... a vez atav ar soñj anezhañ e kalonoù an dud, ... a zo chomet ar c'houn anezhañ e kalonoù an dud, ... a zo bet dalc'het eñvor vat anezhañ, ... a zo chomet bev ar c'houn anezhañ war spered an dud, ... a zo fresk-bev c'hoazh e penn an dud ar soñj anezhañ evel pa ve oc'h erruout (Gregor).

unvergesslich ag. : diankounac'haus, diankouaus.

unvergleichbar ag. / **unvergleichlich** ag. : dispar, dibar, dieil, ampar, dreist-par, hep e bar, hep par, eus ar seurt na barti ket, hep e hañval, hep hañval, a-dreist par, ampar, ... n'en deus ket e goulz, ... n'eus den ebet (tra ebet) o talvezout dezhañ, ... n'eus ket par dezhañ, ... n'eus ket dezhañ.

Adv. : **1.** hep e bar, hep par, dispar, dibar, dreistpar, ampar ; **2.** [dre astenn.] a-galz, a-vras, war an ampl, war bell, a-hed pell, a-bell, hag a-bell, eus pell, eus a-bell, a-leizh, ur barr, ur flipad, kant gwech ; *unvergleichlich besser als ...*, a-leizh gwelloc'h eget ..., kalz gwelloc'h eget ..., pell gwelloc'h eget ..., ur barr gwell eget ..., un toullad gwell eget ..., un tamm mat gwelloc'h eget ..., un hanter gwelloc'h eget ..., war an ampl gwelloc'h eget ..., gwelloc'h ur flipad eget ..., kant gwech gwelloc'h eget ..., ur barr en tu all da ...

unvergnüglich ag. : dispiljus, dihetus, divourrus, hegaz, hegazus, hegus, kasaus.

unvergolten ag. : digastiz, dibunis, lezet hep bout kastizet, lezet dibunis ha digoust (Gregor).

unvergoren ag. : ... n'eo ket aet e go c'hoazh ; *unvergorener Fruchtsaft*, fro g.

unverhältnismäßig ag./Adv. : displet, digempouez, digevatal, diskeñver, disklotus, diwar re, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, betek re ; *unverhältnismäßig groß, unverhältnismäßig lang*, dreistment, dreistmuzul.

Unverhältnismäßigkeit b. (-) : displet g., digempouez g., digevatal g., disklot, diskeñver g.

unverheiratet ag. : dizimez, diazezet, libr, da bourvezañ ; *die jungen Paare leben meistens unverheiratet zusammen*, en em ajolbañ a ra al lodenn vrasañ eus ar re yaouank ; *unverheiratete Frau*, plac'h dishual b., plac'h diberc'henn b., plac'h hep perc'henn b., plac'h yaouank da bourvezañ b., gwreg diberc'henn b., penn diberc'henn g. ; *unverheiratete Mutter*, mamm dizimez b., [gwashaus] botez toull b. ; *unverheiratet bleiben*, **a**) [paotr] chom dizimez, chom paotr yaouank kozh, chom d'ober un eontr, chom da dontonañ, chom da louediñ e-unan en e gozhni ; **b**) [plac'h] chom dizimez, chom d'ober ur voereb, kozhwrac'hiñ, chom da gozhwrac'hiñ, kozhplac'hiñ, chom da gozhplac'hiñ, chom da louediñ hec'h-unan en he c'hozhni.

unverhofft ag. : dic'hortoz, dic'hortozet, a-zelazh, a-zelazh-kaer, a-zelac'h, war an trumm, disoñj, dreist pep fiziañs, dreist pep spi ; [kr-l] *unverhofft kommt oft*, an hini a c'hed en devez, gedal n'eo ket koll, gortoz pell gortoz gwell, pa zeu ar mor e teu ar pesked, gant ar mor e teu ar pesked, gant kolo hag amzer e veūra ar mesper, n'eus ket a gozh vitez na gav he farez.

unverhohlen ag. / **unverhüllt** ag. : diginkl, diwisk, distern, didro, frank ha ront, frank ha libr, libr, hardizh, her, diguzh, didortilh, diflatr en e gomzoù, distlabez, distag, onest, gwirion, reizh, leal, eeun, frank, raktal, dibrenn, dibrenn e galon, farlaot, digor e spered, ledan e spered, lavariant, kaozeüs, hegarat, darempredus, kevredus, digamm, digammwidre, diwidre, anat-splann, hep fentañ, hep fent, hep nep fent, hep fentañs.

unverjährbar ag. : [gwir] amdiamzeradus.

Unverjährbarkeit b. (-) : [gwir] amdiamzeradusted b.

unverkäuflich ag. : **1.** diheterzh, ... na c'heller ket gwerzhañ ; **2.** diaralladus, andilezadus.

unverkauft ag. : ... n'eo ket bet gwerzhet, diwerzhet, ... a chom da werzhañ, ... a chom da restañ ; *unverkaufte Waren, verkaufte Exemplare*, diwerzhadennoù ls., dreistad g., dichoaz g., distaoladennoù ls., reputailhoù ls., repuajoù ls., ravaladoù ls.

unverkennbar ag. : dispar, dibar, dieil, hep e bar, n'eus ket par dezhañ, dreist-par, eus ar seurt ne barti ket, hep e hañval, hep hañval, anat, splann ; *unverkennbarer Stil*, tro-bluenn dibar b. ; *ein Produkt unverkennbar von der Konkurrenz abheben*, divoutinekaat ur c'henderc'had, diforc'hekaat ur c'henderc'had. **unverkümmert** ag. : kreñv, yac'h ; *ein noch unverkümmelter Menschenschlag*, ur ouennad tud kreñv b., ur ouennad tud na kamm na krabosek b.

unverkürzt ag. : klok, peurglok, klok ha kempenn, kevan, anterin, en e bezh, en e bezh pikol, en e bezh-kaer, didroc'h, hep na vankfe tamm.

unverlässlich ag. : diasur, ... na c'haller ket fiziout ennañ ; *er ist unverlässlich*, n'eus ket da gontañ warnañ, n'eus ket tu da gaout fiziañs ennañ, n'eo ket un den a fiziañs, ne c'haller ket fiziout ennañ, n'eus ket da gaout fiziañs ennañ, hemañ a zo da ziwall outañ (dirazañ), hemañ a zo da zisfiziout dezhañ, n'eus ket da fiziout ennañ, ne c'haller ket mont diouzh e gaozioù, ne c'haller fiziout tamm ennañ, ne c'haller ket teuler kred war e gomzoù, n'eus ket da grediñ outañ, n'eus ket da grediñ dezhañ, tro 'zo da zisfiziout dezhañ, e lavar hag e zislavar en devez, lavar-dislavar eo, lavar-ha-dislavar eo, hennezh en em rebech atav, arabat leuskel kabestr dezhañ, n'eus ket tu d'en em fiziout ennañ (Gregor).

unverletzbar ag. / **unverletzlich** ag. : **1.** dic'hloazadus ; **2.** [dre skeud.] disgwall, digemmus, divrallus, didorrus, diargadus, dreist dael, direndaelus, dreist krog, antagadus ; *unverletzbar machen, unverletzlich machen*, disgwallañ.

Unverletzbarkeit b. (-) / **Unverletzlichkeit** b. (-) : **1.** dic'hloazadusted b. ; **2.** [dre skeud.] disgwalled b., digemmusted b., divrallusted b., didorrusted b., antagadusted b., direndaelusted b. ; *Unverletzlichkeit der Wohnung, Unverletzlichkeit der Wohnstätte, Unverletzbarkeit der Wohnung, Unverletzbarkeit der Wohnstätte*, disgwalled an annez b. ; **3.** [polit.] diskehuzed b.

unverletzt ag. : **1.** dizroug, kuit a zroug, kuit a bep droug, dibistig, diampech, dic'houl, divac'hagn, dic'hloaz, dic'haou, divles, divlam, yac'h ha salv, yac'h ha dibistig, divlam ha dic'houl, diampech, dinamm a bep mac'hagn, hep gaou na tro fall ebet, kuit a zroug, hep namm na kignadenn, jourdoul, kempenn ; *die unverletzte Hand*, an dorn mat g. ; **2.** [dre skeud.] disgwall.

unverlierbar ag. : ... na c'heller ket koll, digollus.

Unverlierbarkeit b. (-) : digollusted b.

unverlierlich ag. : [relij.] na c'heller ket koll, digollus.

Unverlierlichkeit b. (-) : [relij.] digollusted b.

unvermählt ag. : dizimez.

unvermeidbar ag. : anheporadus, didec'hus, dibellaus, diflach, distourmus, didrec'hus, ken ret ha mervel, divank, ... na c'heller ket hepkoriñ, ... a zle c'hoarvezout, ret, ken sur ha tra ; *dieser Unfall war unvermeidbar*, sur e oa ar gwallzarvoud-se da erruout, ar gwallzarvoud-se a oa da c'hoarvezout, ar gwallzarvoud-se a dlee c'hoarvezout, tonket e oa ar gwallzarvoud-se, lakaet e oa ar gwallzarvoud-se da erruout.

unvermeidlich ag. : anheporadus, didec'hus, dibellaus, diflach, divank, distourmus, didrec'hus, ken ret ha mervel, ... na c'heller ket hepkoriñ, ... a zle c'hoarvezout, ret, ken sur ha tra ; *das war unvermeidlich*, ne oad ket evit diarbenn diouzh an dra-se, se a dlee c'hoarvezout, ne oa galloud ebet da virout ouzh an dra-se, tonket e oa, lakaet e oa d'erruout ; *dieser Unfall war unvermeidlich*, sur e oa ar gwallzarvoud-se da erruout, ar gwallzarvoud-se a oa da c'hoarvezout, ar gwallzarvoud-se a dlee c'hoarvezout, tonket e oa ar gwallzarvoud-se, lakaet e oa ar gwallzarvoud-se d'erruout ; *unvermeidliches Schicksal*, planedenn merket b. planedenn

tonket b., planedenn donket b., planedenn diflach b., planedenn diremed b., planedenn dibedennus b. (Gregor).

Unvermeidliche(s) ag.k. n. : *das Unvermeidliche*, ar red hag ar c'haled.

Unvermeidlichkeit b. (-) : anheporadusted b., didec'husted b., dibellausted b., distourmusted b.

unvermerkt ag./Adv. : hep bezañ bet gwelet, diverz, diverzet, dre laer, dre guzh, hep gouzout d'ar re all, en dic'houzout d'an holl, ... hep ma ouzer, hep gouzout dare da zen, hep gouzout da zen, hep gouzout da nikun, hep rat den ebet, e kuzh, e kuzulig, e kuzul, kuzh-ha-muz, kuzhmuz, choucha-moucha, a-skrab, diwar skrab, dre skrab, a-sil, a-silik, a-sil-kaer.

unvermietet ag. : ... n'eo ket bet feurmet, vak, difeurm.

unvermindert ag. : digemm, arstalek, kendalc'hel.

Adv. : dalc'hmat-ataw, dalberzh, ingal, bepred, hep dinerzhañ, hep diskregiñ.

unvermischt ag. : digemmesk, divesk, digej, pur, digatar, glan, rik.

unvermittelbar ag. : 1. ... na c'hell ket cheñch micher, ... na c'hell ket kavout ur post-labour ; 2. ankemennadus, ... na c'heller ket kemenn.

unvermittelt ag. : trumm, prim, ribus, flav, pront.

Adv. : a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, en un taol-kont, en un toulpaz, en ur par berr, en un taol berr, a-greiz-holl, a-greiz-tout, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-tenn, a-greiz-pep-kreiz, souden, a-daol-dak, a-drak, a-sav-daol, prim, a-daol-herr, a-daol-krenn, a-daol-krak, a-daol-tarz, en un taol trumm, dre un taol trumm, gant un taol trumm, a-benn-krak, krak, krenn, trumm, pik, evel ur c'hurunoù, brusk, a-flav, [dispredet] en ur gaouad ; *es kam so unvermittelt*, se a oa erruet ken fonnus ; *unvermittelt beschließen, etwas zu tun*, en em grennañ d'ober udb.

Unvermitteltheit b. (-) : kentzhelezh b.

Unvermögen n. (-s) : dic'halloud g., dic'halloudegezh b., dic'hallusted b., dic'halluster g., divarregezh b., dic'housted b. ; *Zahlungsunvermögen*, amdalusted b., dic'hallusted da baeañ e zleoù b., dic'halluster da baeañ e zleoù g., dic'housted-paeañ b., dic'halloud da baeañ g.

unvermögend ag. : 1. dic'halloud, divarrek, dic'houest, fall, divalav, moan, didalvez ; 2. dileve, didra, dibourvez eus pep tra, difournis a bep tra, diarc'hant, dizanvez, skañv (diskantet, diskant, disec'het, diblusket, skarzhet, skarz, goullo, goullo-sec'h, tanav, plat, ridet, moan, treut) e yalc'h, deuet e yalc'h da bladañ, aet e yalc'h d'an hesk, roustet, kras.

Unvermögenheit b. (-) : 1. dic'halloud g., divarregezh b., dic'housted b. ; 2. olargant g., diarc'hant g., berrentez (diouer g., diank g., primeri b., primotaj g.) a arc'hant b., anaez g., berroù ls.

Unvermögensfall g. (-s) : [tr-l] *im Unvermögensfall*, e ken kaz e vefe unan bennak dic'hallus da baeañ e zle (Gregor).

unvermummt ag. : divaskl, divouch e zremm.

unvermutet ag./Adv. : dic'hortoz, dic'hortozet, a-zelazh, a-zelazh-kaer, a-zelac'h, war an trumm, hep bezañ gortozet, a-greiz-holl, a-greiz-tout, a-greiz-pep-ober, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, a-benn-krak, a-benn-kaer, a-greiz-taol, a-greiz-tenn, a-greiz-pep-kreiz, a-daol-trumm, prim, ribus, krenn, krak, pik, diseblant, hep ma vije bet soñjet, disoñj, evel ul laer ; *auf unvermuteten Widerstand stoßen*, en em gavout dirak un eneberezh dic'hortoz, klotañ war un eneberezh dic'hortoz ; *es kam so unvermutet*, se a oa erruet ken fonnus, se a oa erruet pa soñjed bihanañ (pa soñjed nebeutañ, pa soñjed an nebeutañ), se a oa erruet a-greiz an nebeutañ.

unvernehmbar ag. : 1. diverz, diverzus, diheverz ; 2. disklaer, mouk, dispis, displann, damsclaer, kudennek, digomprenus, diaes da gompren.

Unvernunft b. (-) : disperedegezh b., diskiantegezh b., direzon b., diboellegezh b., diboell g., diavizded b., amoedigezh b., amoediz b., sotoni b., belbi g., berrentez spered b., P. droug-sant-Beulbez g.

unvernünftig ag. : diskiant, diboell, direzon, diaviz, amoet, difur, gars, amreizh, a-enep ar skiant, berr a skiant, berrboell, diempenn, sot, estren d'ar furnez, foll, divoder ; *das war unvernünftig von dir*, ne oa ket bet gwall fin (gwall fur) eus da berzh ober kement-se, diaviz (diskiant) e oa ober kement-se, a-vaez a boell edo pezh az poa graet ; *ihr seid unvernünftig, das ist unvernünftig von euch*, n'hoc'h ket fur ! ; *unvernünftiges Zeug reden*, direzoniñ, lavarout traoù diboell, glabousañ a bep seurt diotajoù, batouilhat evel piged born, glabousañ a bep seurt kaotigelloù, kontañ flugez, kontañ flugezennoù, kontañ pifoù, kontañ lerbaj, kontañ kantikoù, tennañ siklezonoù, bezañ kaozioù treuflez gant an-unan, pentañ lern, tennañ koñchoù born (koñchoù gwrac'hed, kontoù pikous, koñchoù gwrac'h kozh, diotajoù, leuegajoù) eus e gelorn, lavaret drocherezh, gallegañ, gallegat, treuzkomz, diskiantañ, belbiañ ; *unvernünftige Ausgaben*, dispignoù dijaoj ls., dispignoù foll (divoder) ls., dispignoù direzon ls., dismantr euzhus a arc'hant g., gwallzispignoù lies, droukzispignoù ls., kolladennoù ls., dispignoù direizh ls. ; *unvernünftigen Gedanken nachhängen*, magañ en e benn soñjoù estren d'ar furnez, malañ soñjoù diskiant en e spered ; *er ist manchmal unvernünftig*, e skiant-vat a vank dezhañ tachadoù ; *in unvernünftigem Maße*, en tu all d'ar gont, divuzul, dreist moder, dreistmoder, divoder, hep moder, dreistmuzul, dreistpenn, hep kemm na ment, hep kemm na bevonn, hep moull ebet, divent, divuzul, dreist pep muzul, dreist-kemm, dreist-kont, dreist-goñvor, divoder, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, kalz re, a-dropiti, dreistpenn, dreistreizh.

unveröffentlicht ag. : diembann, lezet hep bout embannet ; *unveröffentlichtes Werk*, oberenn diembann b.

unverpackt ag./Adv. : hep pakadurezh, a-drak, dre vern, a-dreuz, evel-evel, P. 'vel-'vel, [gwaschhaus] a-flagas ; *Produkte unverpackt verkaufen*, gwerzhañ a-drak ; *Produkte unverpackt kaufen*, prenañ a-drak.

unverpfändet ag. : [gwir] kuit a arouestl, dizle.

unverputzt ag. : ... n'eo ket bet induet, ... n'eo ket bet fuilhet, ... n'eo ket bet cheket.

unverrichtet ag. : diechu, ... n'eo ket bet graet, chomet a-blad, chomet a-ispih, chomet e-skourr, chomet a-sac'h, chomet ouzh torgenn, chomet a-istribil, chomet e-pign, chomet e krog, chomet darn, chomet e darn, chomet er vann, ... n'eo ket bet sevenet da benn, lezet da ober, lezet hep bout kaset da benn, lezet da restañ.

unverrichteterdinge Adv. : *unverrichteterdinge abziehen*, mont klapez d'ar gêr, mont glapez d'ar gêr, mont d'ar gêr dre roc'h ar skid, bezañ graet kazh e-lec'h mil, bezañ graet taol gwenn, bezañ graet tro wenn, bezañ graet un dro wenn, bezañ beleg, bezañ rip, bezañ halegenn, bezañ kazeg o tistreiñ d'ar gêr, bezañ graet kazeg, bezañ graet un tenn gwenn, bezañ graet chat, bezañ graet kazh, bezañ aet an taol da gazh, bezañ graet un dro gazh, bezañ graet un dro c'houllo, bezañ graet tro c'houllo, distreiñ gant ur bouc'h, mont d'ar gêr gak (ez goullo, ent goullo, e gwenn), dont goullo d'ar gêr, dont goullo en-dro, dont en-dro gant e vazh a-dreñv, dont en-dro a bazh a-dreñv gant an-unan (*e vazh a-dreñv gantañ, he bazh a-dreñv ganti h.a.*), dont ent goullo en-dro, dont en-dro gant ur sac'h goullo, distreiñ e gwenn d'ar gêr.

unverriegelt ag. : dispartl, dibrenn, divorailh ; *unverriegelte Tür*, dor dibrenn b., dor dispartl b., dor divorailh b.

unverrottbar ag. : divreinadus ; *ein Schiff aus unverrottbarem Holz bauen*, pakañ (fardañ, sevel) ur vag gant koad na vreïn ket en dour.

unverrückbar ag. : difiñv, diflach, difich, dilusk, dilavig, digeflusk, diloc'h, divrall, marv en e blas, lakaet a-varv ; *das steht unverrückbar fest*, n'eus na mar na marteze - un dra diarvar an hini eo, hep mar na digarez.

unverrückt ag. : difiñv, diflach, difich, dilusk, dilavig, digeflusk, diloc'h, divrall, digemm ; *unser Ziel bleibt unverrückt*, n'hon eus ket cheñchet pal ; *jemanden unverrückten Auges (mit unverrücktem Auge) ansehen*, chom gant e zaoulagad paret war u.b., na dennañ lagad ebet diwar u.b., na zispegañ e zaoulagad diwar u.b., na dec'hout e zaoulagad diwar u.b.

unverschämt ag. : dichek, dijen, direspet, divergont, diflatr, digoll, hardizh, her, balc'h, divezh, divezhet, dibalamour, difeson, disneuz, difoutre, direvil, vil, treut, dibistig, re zieub e zoareoù, re libr e zoareoù, ur c'holl-mezh anezhañ ; *unverschämt sein*, bezañ dichek (direspet, digoll, divergont, hardizh, her, balc'h, divezh, divezhet, dibalamour, difoutre, dijen), bezañ dir war e fas, bezañ dir war e dal, kaout kribell, bezañ treut e gomz, komz treut ouzh u.b. ; *ihr seid ja unverschämt*, c'hwï a zo hardizh evel chas, n'eo ket an hardizhegezh a vank deoc'h, P. c'hwï a zo ront deoc'h, ne vank ket avel deoc'h ; *er ist ganz schön unverschämt*, hardison (hardizhegezh) en deus, kribell en deus, divergont a-yoc'h eo, ur c'holl-mezh eo, ur pezh divezh a zo anezhañ ; *unverschämte Kerle*, bleizaj g. ; *unverschämte Frau*, plac'h distrantell b., divergondadell b., efrontadell b., jalgaod b. [*liester jalgaoded*], regarzherez b. [*liester regarzherez*], koll-mezh g. ; *unverschämter Lummel*, mastokin g., ur mezh-e-welet g., ur mezh-e-glevet g. ; *unverschämte Preise*, prizioù ker-spontus (ker-daonet, ker-ruz, ker dreist, ker-du, divezh, ker-divalav, ruz, ken ker hag re ar pebr da veurlarjez, direzon) ls., prizioù dreist da ger ls.

Adv. : dichek, ken dijen ha tra, ken difoutre ha tra, vil, dibistig, treut, diflatr, divezh ; *sich jemandem gegenüber unverschämt benehmen*, komz vil ouzh u.b., komz divergont ouzh u.b., mont vil d'u.b., mont diflatr d'u.b., komz dibistig ouzh u.b., komz treut ouzh u.b., na zougen d'u.b. an doujañs dleet dezhañ (Gregor), mont d'u.b. gant dismegañs, disprizañ doujañ d'u.b., bezañ dichek e-keñver u.b., bezañ direvil ouzh u.b., ober direvil ouzh u.b., direvilat ouzh u.b.

Unverschämtheit b. (-) : hardizhded b., divergontiz b., dichekadenn b., divezhded b., divezhder g., divezhoni b., doareoù re zieub ls., doareoù re libr ls., herder g., herded b., dijen g., difoutre g., kribell b. ; *das grenzt an Unverschämtheit*, betek re hardizh e kavan ac'hanout, tost eo dit bezañ divergont da vat, war-var da vezañ dichek da vat emaout, dichek e vefes war-bouez nebeut ; *seine Unverschämtheit ist verblüffend*, souezhus-meurbet eo e zoare diseven, souezhus-meurbet eo pegen direvil e vez a-wechoù ; *er hatte die Unverschämtheit, so etwas zu behaupten*, aet e oa betek keit all, kredet en doa lavaret un hevelep komzoù, lavaret en doa an dra-se ken dijen ha tra, lavaret en doa an dra-se ken difoutre ha tra, kredet en doa lavaret un hevelep diotajoù ; *er besaß die Unverschämtheit, so etwas zu tun*, aet e oa betek keit all, kredet en doa ober un hevelep diotajoù, ar gobari en doa bet d'ober an dra-se, graet en doa an dra-se ken dijen ha tra, graet en doa an dra-se ken difoutre ha tra, kribell en doa bet d'ober an dra-se.

unverschlossen ag. : dibrenn, dialc'hwez, dispartl, divorailh ; *unverschlossen sein*, bezañ dialc'hwez, bezañ dibrenn ; *ich hatte die Tür unverschlossen gelassen*, lezet em boa dibrenn

an nor war va c'hein, chomet e oa dialc'hwez an nor war va lerc'h, chomet e oa dialc'hwez an nor ganin, P. chomet e oa digor an nor ganin ; *die Tür war unverschlossen*, an nor a oa dibrenn war an ti.

unverschlüsselt ag. : [stlenn.] anrineget, sklaer ; *unverschlüsselte Nachrichten*, kemennadoù anrineget ls., kemennadoù sklaer ls.

unverschuldet ag. : 1. disamm a bep kiriegezh, digablus, divlam eus ur gwall bennak ; 2. dizle, disamm a bep dle.

unversehens Adv. : 1. dre fazi, enep reol, hep soñjal, hep ma vije bet soñjet, hep rat d'an-unan, anez gouzout dare ; 2. dic'hortoz, dic'hortozet, trumm, a-zelazh, a-zelazh-kaer, a-zelac'h, hep bezañ gortozet, a-greiz-holl, a-greiz-tout, a-greiz-pep-ober, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, a-benn-krak, a-benn-kaer, a-greiz-taol, a-greiz-tenn, a-greiz-pep-kreiz, diseblant, krak, krenn, brusk, pik.

unversehrt ag. : anterin, kevan, dizroug, kuit a zroug, kuit a bep droug, dibistig, diampech, dinamm a bep mac'hagn, divlam ha dic'houl, dic'houl, divac'hagn, dic'hloaz, divles, dinamm, dinoaz, bev ha yac'h, yac'h ha dibistig, yac'h ha salv, en ur stad vat, dic'haou, divlam, divoulc'h, dizrast, en e bezh, difreuz, didorr, divoustr, disi, didoull, kempenn ; *er hat den Unfall unversehrt überlebt*, en em tennet eo dic'hloaz eus ar gwallzarvoud, en em tennet eo dizroug eus ar gwallzarvoud ; *unversehrt erhalten*, delc'her anterin, kenderc'hel anterin, delc'her dibistig, mirout didorr, mirout divoulc'h.

Unversehrtheit b. (-) : kevanded b., anterinded b., anterinder g., unanded b. ; *Unversehrtheit eines Staatsgebietes*, kevanded ur Stad b., anterinded ur Stad b., anterinder ur Stad g.

unverseifbar ag. : ansoavonadus.

unversenkbar ag. : [merdead.] anvez.

unversetzbar ag. : antreizstaeladus, ... na c'heller ket treuzstaelañ.

Unversetzbarkeit b. (-) : antreizstaeladusted b.

unverseucht ag. : digontamm.

unversiegbar ag. : dihesk, diheskus, dizivius.

unversöhnbar ag. : ... na c'heller ket lakaat ervat an eil gant egile, ... na c'heller ket difachañ.

unversöhnlich ag. 1. : ... na c'heller ket lakaat ervat an eil gant egile, ... na c'heller ket difachañ ; 2. [dre astenn.] dizunvanus, ... n'eur ket evit unvaniñ, digenglotus, ... na c'hallont ket mont asambles, ... na c'hallont ket bezañ unvanet ; 3. dibleg, diblegus ; *unversöhnliche Haltung*, dibleg g., diblegusted b.

Unversöhnlichkeit b. (-) : dibleg g., diblegusted b.

unversorgt ag. : dileve, didra, dibourvez eus pep tra, difournis a bep tra, diarc'hant, dizanvez, skañv (diskant, diskantet, disec'h, diblusket, skarzhet, skarz, goull, goull-sec'h, tanav, plat, ridet, moan, treut) e yalc'h, ... n'en deus ket kavet fred c'hoazh, ... n'en deus ket kavet labour c'hoazh, dilabour.

unverspätet ag. : dizale, hep dale ebet.

Unverstand g. (-s) : disperedegzh b., diskiantegzh b., direzon b., diboellegezh b., diavizded b., amoedigezh b., amoediz b., sotoni b., belbi g., berrentez spered b., P. droug-sant-Beulbez g.

unverstanden ag. : digomprenet, chomet digompren.

unverständlich ag. : 1. re vihan evit kompren, diintent, dispered, disperedek, digompren ; 2. diskiant, diboell, direzon, diaviz, amoet, gars, difur, berr a skiant.

unverständlich ag. : digomprenus, diintent, digompren, ... n'eus ket a gompren dezhañ, disklaer, mouk, dispis, displann, damsklaer, amsklaer, difraezh, divezadus, diaes da gompren, luziadus ; *unverständliches Schriftstück*, skrid digompren g.,

skrid digomprenus g. ; *das ist unverstündlich*, un dra digompren an hini eo, se 'zo dreist spered an den, an dra-se a zo en tu all da spered mab-den, an dra-se a zo dreist poell mab-den ; *er brabbelte unverstündliche Worte*, bout e oa bet ur vourboutenn gantañ ; *unverstündliches Zeug reden*, saozañ, saozilhat, saoznegañ, gallegañ, gallegat, gregachiñ, drailhañ plouz, batouilh ; *unverstündlich machen*, displannaat.

Unverstündlichkeit b. (-) : digomprenusted b., diveizadusted b.

Unverstündnis n. (-ses) : digompren g., dizintent g., digompreneson b.

unversteuert ag. : 1. kuit a dailhoù, didaos ; 2. ... n'eo ket bet taoset.

unverstopft ag. : distank, distouv.

unversucht ag. : [tro-lavar] *nichts unversucht lassen*, ober kement hag a zo tu ober, ober gwellañ ma c'haller, kemer e du evit dont a-benn eus udb, ober e c'halloud (e wellañ, e wir wellañ, e bosupl, diouzh e wellañ, e seizh posupl, e seizh gwellañ, an diaoul hag e bevar), lakaat e holl spi, ober e holl bosupl, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, bale war ar mor, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, en em aketiñ e pep doare, lakaat holl e albac'henn d'ober udb, c'hoari an diaoul hag e bevar, plantañ e holl nerzh d'ober udb, lakaat e holl studi hag e holl nerzh (ober a-walc'h) evit dont a-benn eus udb (Gregor), dispakañ e ijin d'ober udb, lakaat e ijin hag e imor d'ober udb.

unvertauschbar ag. : [gwir] antreuzreadus.

unvertilgbar ag. : dizistrujus, ... na c'haller ket diouennañ (dinodiñ, lazhañ, diwrizeniañ ha distrujañ, distrujañ).

unverträglich ag. : 1. dibleg, pleg ebet ennañ, tu ebet warnañ, diskevredat, diaes ober outañ, diaes ober gantañ, diaes en em ober gantañ, ur c'housker diaes anezhañ ; *er ist ein unverträglicher Mensch*, ne c'houzañv den war e dro, hennez a vez atav o simudiñ, chom a ra distok diouzh an dud all, ul leue hanter dizonet a zo anezhañ, ren a ra ur vuhez digevannez, plijout a ra dezhañ bezañ en digenvez, an distro a glask bepred, plijout a ra dezhañ bezañ en e bart e-unan, ur spered diaes a zen eo, ur pezh diaes eo, hennezh a zo un den diskombert, hennezh a zo un den amjestr, P. hennezh a zo ur penn tortis ; 2. digenvezus, digembzus, digembez, digempadus, digenglotus, diglot, ... na c'hallont ket mont asambles, dizunvanus, ... na c'haller ket akordiñ ; 3. teuc'h, sammus, bec'hius, pounner, diaes da ziskenn, ... a chom war ar galon, stambouc'hus, diaes da boazhañ er c'hof, diaes da boull ar galon, kriz da boull ar galon, kalet da boull ar galon, diaes da wiriñ, stomogus.

Unverträglichkeit b. (-) : 1. digenvezusted b., digembzusted b., digembz g., digempadusted b. ; 2. [mezeg] a) digempadusted b. ; *Unverträglichkeit zwischen den Blutgruppen*, digempadusted ar rizhoù gwad b., gwaddigempadusted b. ; b) angougemer g. ; *Fruktoseunverträglichkeit*, angougemer ouzh ar fruktoz g. ; 3. diskevredadezh b.

Unverträglichkeitsprüfung b. (-, -en) /

Unverträglichkeitsstudie b. (-, -n) : elfennerezh ar skogoù g., studiaden skogañ b., studi ar skogoù g.

unvertretbar ag. : ... na c'haller ket difenn, ... na c'haller ket souten, andifennadus, dizifennadus.

unverwahrt ag. : dirapar, dilezet, hep den ebet oc'h ober war e dro, foran, distruj, gwaremm, lezet en disirit, lezet war an dispalu.

unverwandt ag. : 1. na kar na par, na kar na par etrezo, na kar na karrigell ; 2. sonn, difiñv ; *jemanden unverwandt*

ansehen, chom gant e zaoulagad paret war u.b., na denañ lagad ebet diwar u.b., na zispegañ e zaoulagad diwar u.b., na dec'hout e zaoulagad diwar u.b. ; *unverwandter Blick*, daoulagad sonn ls.

unverwechselbar ag. : dispar, dibar, dieil, hep e bar, dreist-par, ... n'eus ket par dezhañ, eus ar seurt ne barti ket, hep e hañval, hep hañval anat, splann ; *unverwechselbarer Stil*, tro-blenn dibar b.

unverwehrt ag. : aotreet ; *es ist Ihnen unverwehrt, es zu machen*, deoc'h d'ober pezh a garit, frankiz a-walc'h hoc'h eus d'en ober ma karit, en ho kerz emañ en ober, c'hwia a raio ho santimant, diampech a-walc'h oc'h evit en ober m'ho pefe c'hoant (Gregor), n'eo ket ken ret ha mervel.

unverweilt Adv. : kerkent ha bremañ, war an tach, a-daol-dak, a-drak, war an taol, hep dale tamm, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep gortoz hiroc'h, hep gortoz hiroc'h amzer, hep ken amzeriñ, hep ken amzeriñ, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, dizale, prestik, dambrestik, tuchant, tuchantik, diouzhtu, diouzhtu-kaer, diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diozhtu, diouzhtu-kentizh, raktal, kerkent, kenkent, kerkent all, a-benn-kaer, war-eeun-tenn, war al lec'h, ribus, kentizh, war an tomm, hardizh, a-daol-trañch, a-droc'h-trañch, a-droc'h-mogn, hep ober seizh soñj, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, hep tardañ, prim-ha-prim, war ar plas, diwar blaen ha barr, pront, eskuit, timat.

unverwelkbar ag. / **unverwelkend** ag. / **unverwelklich** ag. : dic'hoefvus.

unverwerflich ag. : dinakadus, dizinac'hus, ... n'oufed ket disanzav.

unverwertbar ag. : 1. ... na c'heller ket korvoiñ, digorvodus ; 2. anatoradus, ... na c'haller ket atoriñ.

unverweslich ag. : divreinaus.

unverwischbar ag. : andiverkadus, ... na c'heller ket diverkañ.

unverwundbar ag. : dic'hloazadus.

Unverwundbarkeit b. (-) : dic'hloazadusted b.

unverwüstlich ag. : 1. dideuc'h, dideuc'hus, diuz, ... n'eus ket a uz dezhañ, dizistrujus, dizismantrus, trebadus ; 2. [dre skeud] divrall, diskuizh, difaezhus, didorr ; *unverwüstlich gute Laune*, imor vat divrall b. ; *eine unverwüstliche Gesundheit genießen*, bezañ yac'h-pesk (yac'h-beuz, yac'h-klok, yac'h-kloc'h, yac'h evel ar beuz, yac'h evel un tach, yac'h evel ur pesk), ober ruskenn vat ; P. *unverwüstlicher Mann*, den na vez morse skuizh, ki-labour g., den na zeu morse da skuizhañ g., marc'h-labour g., bleiz labour g., paotr a-raok g., paotr diskuizh g., paotr ouesk da labourat g.

unverzagt ag. : hardizh, dispont, dizaon, dispouron, disaouzan, diflav, diramailh, dichipot, didaskagn, kadarn, kalonek, dilaosk, divrall, difrom, distrafuilh, her, dalc'hus.

Unverzagtheit b. (-) : hardizhañs b., hardizhegezh b., hardizhded b., hardizhder g., kardedded b., kalonegezh b., disaouzan g., dispont g., dizaon g., dispouron g., divrallder g., divrallded b., herder g., herded b., dalc'husted b.

unverzeihbar ag. / **unverzeihlich** ag. : dibardon, dizigarez.

unverzichtbar ag. : ret-holl, rekis, diziouerus.

unverziehen ag. : [dispredet] dibardon, hep distro.

unverziert ag. : diginkl.

unverzinslich ag. : digampi.

unverzollt 1. kuit a wrioù maltouterezh ; 2. ... n'eo ket bet maltoutet.

unverzüglich ag. : buan, prim, pront, raktal ; *er verlangte von ihnen eine unverzügliche Antwort*, goulenn a reas groñs outo respont prim ; *unverzügliche Entlassung*, ezfreadur raktal g., skarz hep rakkemenn g.

Adv. : kerkent ha bremañ, hep ken amzeriñ, hep ken amzeriñ, hep dale tamm, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale mui, hep dale pell, hep pell dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep gortoz hiroc'h, hep gortoz hiroc'h amzer, dizale, hep daleañ nemeur, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, prestik, trumm goude, trumm da-c'houde, tamm ebet goude, dambrestik, tuchant, tuchantik, diouzhtu, diouzhtu-kaer, diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diozhtu, diouzhtu-kentizh, raktal, kerkent, kerkent all, kerkent ha bremañ, a-benn-kaer, evit a-benn-kaer, tre-kaer, war-eeun-tenn, war an taol, en un taol, en un taol berr, war al lec'h, ribus, kentizh, war an tomm, war an tach, a-daol-dak, a-drak, war ar prim, war an tizh, war an trumm, hardizh, a-daol-trañch, a-droc'h-trañch, a-droc'h-mogn, hep tardañ, prim-ha-prim, trumm-ha-trumm, en un hunvre, war ar plas, diwar blaen ha barr, a-brest, a-brestik, hep ober seizh soñj, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, pront, eskuit, timat ; *er reist unverzüglich ab*, emañ war vont kuit.

unvollendet ag. : diglok, dibarfet, diechu, faotus, ... n'eo ket bet sevenet da benn, chomet darn, chomet e darn, chomet e boulc'h, lezet da ober, lezet da restañ ; *unvollendet sein*, na gaout na penn na beniad, bezañ manet e-kroug (Gregor), bezañ manet e-ispilh, bezañ chomet (bezañ manet) war vordo, bezañ chomet e boulc'h, bezañ manet e darn, bezañ manet e-skourr, bezañ manet a-stlej, bezañ chomet e krog, bezañ c'hoazh ouzh an drez, bezañ chomet e-pign, bezañ chomet war vann, bezañ chomet er vann, chom ouzh torgenn, bezañ chomet a-sac'h, chom da restañ, chom o restañ, bezañ chomet a-istribilh ; *die Unvollendete von Schubert*, kensonadeg Schubert chomet e darn b., simfonienn Schubert chomet e darn b., kensonadeg Schubert chomet darn b., simfonienn Schubert chomet darn b., kensonadeg Schubert chomet diechu b., simfonienn Schubert manet diechu b.

unvollkommen ag. : diglok, amglok, dibarfet, diechu, faotus, siek. **Unvollkommenheit** b. (-) : diglokter g., diglokter b., dibarfeted b., diziazezed b. ; *die Unvollkommenheit der Person*, diglokter an den b.

unvollständig ag. : 1. diglok, dibarfet, diechu, faotus, ... en deus mankoù, ... a zo mankoù ennañ, darnel, dileun, dispar ; *unvollständige Verbrennung*, damleskiñ g. ; *unvollständiges Set*, rumm dispar g. ; *ein Set unvollständig machen*, disparañ ur rumm, disparat ur rumm ; [yezh.] *unvollständiges Zeitwort*, verb diglok g., verb divigek g. ; [sonerezh] *unvollständige Ganztonleiter*, skeulenn diouerek b. ; 2. [mat.] anklok.

Unvollständigkeit b. (-) : 1. diglokter g., diglokter b., dibarfeted b., diziazezed b. ; 2. [mat.] anklokter b. ; 3. [yezh.] divigegezh b. ; 4. [sonerezh] dioueregezh b.

Unvollständigkeitssatz g. (-es) : 1. [preder.] *Gödelsche Unvollständigkeitssatz*, gwirienn C'hödel a-zivout an diglokter b. ; 2. [mat.] delakadenn an anklokter b.

unvorausagbar ag. / **unvoraussehbar** ag. : anrakweladus, ... n'oufed ket rakwelet, ... n'oufed ket goanagiñ, darvoudus, dic'hed, degouezhel, dic'hortoz ; *unvoraussehbare Umstände*, amziaweladoù ls., traoù na c'haller ket soñjal enno ls., traoù na c'hallont ket bezañ rakwelet ls., traoù chañs-dichañs ls. ; *ein solches Ende war unvoraussehbar*, netra ne luske diskouez penaos ez echufe an traoù.

Unvoraussehbarkeit b. (-) : anrakweladusted b.

unvorbereitet ag. : 1. war an taol, war an tomm, tomm-ha-tomm, war an tach, a-daol-dak, war ar prim, war an trumm, hep kaout amzer d'en em glask ; *unvorbereitet reden*, ober e brezegenn war an taol (war an tomm, a-daol-dak, war ar prim, war an trumm) ; *unvorbereitet komponieren*, primaozañ ; *unvorbereitet dichten*,

sevel ur brimawenadenn, sevel ur varzhoneg war an tach, sevel ur varzhoneg war ar prim ; 2. a-zelazh-kaer, a-zelac'h-kaer, pa soñjer bihanañ, pa soñjer nebeutañ ; *diese Nachricht traf uns unvorbereitet*, tapet berr-ha-berr e oamp bet gant ar c'heloù-se, paket war an trumm e oamp bet gant ar c'heloù-se, se a oa erruet ken fonnus ; [dre fent] *unvorbereitet, wie ich mich habe*, tapet berr evel ma'z on, tapet war an trumm evel ma'z on, tapet berrek evel ma'z on, „en em zibrientiñ evel em eus graet“.

unvordenklich ag. : dreist eñvor, a-viskoazh ; *seit unvordenklichen Zeiten*, abaoe ez eus koun, aba 'z eus koun, a-viskoazh, a-holl-viskoazh, a vepred, a-hed-ar-wech, evit ar wech, d'ar wech, dalc'hmat, a bep memor den / a bep amzer (Gregor), P. abaoe amzer an ebetel.

unvoreingenommen ag. : dirakvarn, disparl, neptu, didu, diduek, diuntu, diuntuek, kuit a bep mennozh eus tu pe du, hep doug na dizoug, reizh.

Unvoreingenommenheit b. (-) : diuntuegezh b., diduegezh b., diuntu g., neptuegezh b.

unvorhergesehen ag. : dic'hortoz, dic'hortozet, trumm, ... na oa ket bet diawelet, ... na oa ket bet rakwelet, ... na oa ket bet goanaget ; *unvorhergesehenes Ereignis*, degouezh dic'hortoz g., darvoud dic'hortoz g.

Adv. : a-zelac'h, a-zelazh, a-zelazh-kaer, hep bezañ gortozet, a-greiz-holl, a-greiz-tout, a-greiz-pep-ober, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, a-benn-kaer, a-benn-krak, a-greiz-taol, a-greiz-tenn, a-greiz-pep-kreiz, diseblant, krak, krenn, trumm, pik, brusk.

unvorhersagbar ag. / **unvorhersehbar** ag. : anrakweladus, ... n'oufed ket rakwelet, ... n'oufed ket goanagiñ, darvoudus, dic'hed, degouezhel, dic'hortoz ; *unvorhersehbares Ereignis*, degouezh dic'hortoz g. ; *unvorhersehbare Umstände*, amziaweladoù ls., traoù na c'haller ket soñjal enno ls., traoù na c'hallont ket bezañ rakwelet ls. ; *ein solches Ende war unvorhersehbar*, netra ne luske diskouez penaos ez echufe an traoù ; *das Schicksal ist unvorhersehbar*, renet e vez planedenn mab-den gant darvoudoù a laka ar rod da zihedhañ.

Unvorhersehbarkeit b. (-) : anrakweladusted b.

unvorschriftsmäßig ag. : ... a ya a-enep ar reolenn, anreolennel.

unvorsichtig ag. : dievezh, dievezhiek, diaviz, difur, dibled.

Adv. : hep lakaat evezh, hep evezh, ent-dievezh, dibled.

unvorsichtigerweise Adv. : hep lakaat evezh, ent-dievezh, dibled.

Unvorsichtigkeit b. (-) : dievezh g., dievezhded b., dievezhder g., diavizded b., dibled g. ; *aus Unvorsichtigkeit*, dre zievezh, dre zievezhded, dibled, hep lakaat evezh, hep soñjal, hep gouzout d'an-unan, hep rat dezhañ, dre zisoñj (Gregor).

unvorstellbar ag. : 1. anvezadus, dreist meiz, divennozhadus, dreistfaltazi, diempennadus, ... na c'heller ket empentiñ, ... na c'heller ket ijinañ, souezhus-meurbet ; *das ist unvorstellbar !* un dra digompren eo ! n'eus ket tu da grediñ an dra-se ! ne c'hall ket spered Mab-den dre e faltazi ijinañ un dra e-giz-se ! kement-se a ya en tu-hont da bep faltazi ! ; 2. *es ist unvorstellbar, wie sehr sie sich lieben*, mantrus eo pegement en em garont.

unvorteilhaft ag. : 1. divalav a-walc'h, ... na ro ket lufr d'an-unan / d'an dra-mañ-tra, ... na ro ket tro d'an-unan / d'an dra-mañ-tra, ... na ro ket sked d'an-unan / d'an dra-mañ-tra ; 2. diemsav, displed, displet, displetus, dilañsus, diampled, dizampled.

unwägar ag. : dihebouez.

Unwägbarkeit b. (-) : 1. dihebouezded b. ; 2. dihebouez g. ; *Unwägbarkeiten*, amziaweladoù ls., traoù na c'haller ket soñjal enno ls., traoù na c'hallont ket bezañ rakwelet ls., traoù na c'hallont ket bezañ goanaget ls., traoù chañs-dichañs ls.

unwählbar ag. : andilennadus.

Unwählbarkeit b. (-) : andilennadusted b.

unwählerisch ag. : dibismig, brizh e sach'h, diratous, jastren, ken broust ha tra.

unwahr ag. : amwir, diwir, diwirion, gaouiat, faos ; *unwahrer Bericht*, danevell diwir b., rentañ-kont gaouiat g. ; *unwahrer Mensch*, gaouiad g., gaouier g., den dieeun g., den koad-tro ennañ g., den koad-tro ouzh e ober g., den koad a-dreuz ennañ g., den gwe en e gordenn g., den tro en e gordenn g. ; *das Wahre und das Unwahre*, ar gwir hag ar gaou ; *wahr oder unwahr* ? gwir pe c'haou ? ; *er konnte zum Glück das Wahre vom Unwahren unterscheiden*, dre chañs en doa merzet an ton faos a oa er c'homzoù-se, dre chañs en doa gallet dispartiañ (digemmañ, digemmeskañ) ar gwir diouzh ar gaou.

unwahrhaftig ag. : diwirion, diwir, dieeun, briket.

Unwahrhaftigkeit b. (-) : diwirion g., diwirionded b., diwirionder b., dieeund b., diwiriegezh b., falsentez b., faosoni b., faosted b., faoster g.

Unwahrheit b. (-,en) : enepgwirionez b.

unwahrnehmbar ag. : diverz, diverzus, diheverz.

unwahrscheinlich ag. : antebek, diwirheñvel, dizegouezhus, dic'hortoz, amc'hoarvezus, souezhus-kenañ ; *es ist unwahrscheinlich, dass so etwas geschieht*, antebek eo ez errufe kement-se.

Adv. : abominapl, spontus, evel n'onn doare petra, dreistkont, dreistkemm, dispar, dreist, eston, gwall ; *unwahrscheinlich groß*, bras-bras, bras-meurbet, bras-kenañ, bras-divent, bras-espar, gwall-vras, dirveur, pezh foeltrenn, mell, pikol, pikolenn, mellad, pezhriad, pezh mell, pikoloù, pikolennoù, pezhioù, moñs, moñsoù ; *unwahrscheinlich viel Gutes leisten*, ober ur vad dijaoj ; *dieses Kind ist unwahrscheinlich vernünftig*, ar bugel-se en deus ur preder sebezus evit e oad, ar bugel-se en deus skiant ar pezh n'ec'h eus ket gwelet biskoazh, ar bugel-se n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ar bugel-se ne guzh ket al loar en e c'henoù.

Unwahrscheinlichkeit b. (-) : antebegezh b., diwirheñvel g., diwirheñvelded b., diasur g., amc'hoarvezusted b.

unwandelbar ag. : digemmadus, digemmus, digemm, andaralladus, ... na c'haller ket darallañ, divrall.

Unwandelbarkeit b. (-) : digemmaduster g., digemmadusted b., andaralladusted b., divrallded b., divrallder g.

unwarm ag. : didomm.

unwegsam ag. : 1. [korn-bro] diaes da ergerzhout, dihentadus ; *unwegsames Gelände*, tachenn dihentadus b. ; 2. [hent] diaes, tenn, start, teuc'h, difonn da vale, rust, lourt, ... n'en defe ket ur bleiz an hardizhegezh da baseal drezañ, ... n'o defe ket ar bleizi an hardizhegezh da vont da stlabezañ o zreid drezañ.

Unwegsamkeit b. (-) : dihentadusted b.

unweiblich ag. : 1. doare ur paotr ganti ; 2. ... a zo amzere diouzh ur vaouez, ... a zizere ouzh ur vaouez.

unweigerlich ag. : anhepkoradus, didec'hus, dibellaus, diflach, distourmus, didrec'hus, ken ret ha mervel, ... na c'heller ket hepkoriñ, ... a zle c'hoarvezout, ret, ... na vezer ket evit diarbenn dioutañ, ... a zle c'hoarvezout, ... na vez galloud ebet da virout outañ, tonket, lakaet d'erruout.

unweit araog. : *unweit + gen.*, *unweit von*, nes da, kostez, peuztost da, damdost da, damdost a, damnes da, tost da, nepell diouzh, stok ouzh, en amen da, en amen ouzh, e-kichen, e-kichennik, e-doug, e-harz, e-kefin, e-kerc'henn, e-keñver, e-

metoù, e-tal, bordik, chouk da, chouk ouzh, e-skoaz, e kostezioù ; *unweit von Brest*, kostez Brest, nes da Vrest, nepell diouzh Brest, en amen da Vrest, e-harz Brest, e-keñver Brest, rak-tal da Vrest, war-hed tost da Vrest, war-hed tostik da Vrest, war-dost da Vrest, a-dost da Vrest, bordik Brest, e-skoaz Brest, tro-dro da Vrest, e troidelloù Brest, war-dro Brest, e kostezioù Brest ; *Potsdam liegt unweit von Berlin*, Potsdam a zo nes da Verlin, Potsdam a zo stok ouzh Berlin, potsdam a zo bordik Berlin, emañ Potsdam e-harz Berlin, emañ Potsdam un nebeudig hent diouzh Berlin.

Adv. : damdost, nepell, e-kichennig, en amen.

unwelkbar ag. : diweñvus.

unweltlich ag. : andouarel.

unwert ag. (gen.) : dizellezek eus.

Unwert g. (-s) : 1. didalvoud g., didalvoudegezh b., distervez b. ; 2. disterdra b., disteraj g. ; 3. [divezouriezh] antalvoud g.

Unwesen n. (-s) : 1. euzhvil g. [*liester* euzhviled] ; 2. disolañsoù ls., stlabezennoù ls. ; *sein Unwesen treiben*, ober e reuz (e freuz, e freuz hag e reuz), ober freuz, degas freuz, c'hoari e reuz, plantañ freuz ha reuz, ober e renkoù, drastañ ha gwallañ, preizhañ, preizhata, felladenniñ, skeiñ diwar re, degas (hadañ) freuz ha reuz, lakaat an tan hag ar gwall dre ur vro, dizalbadiañ, reuziañ ur vro ; 3. [tasmant] *sein Unwesen treiben*, hentiñ, sordañ [ul lec'h], c'hoari e reuz, ober e reuz.

unwesenhaft ag. : dizanvezel, ... n'eur ket evit teuta.

unwesentlich ag. : dibouez, dister, eilrenk ; *Wesentliches von Unwesentlichem unterscheiden*, digemmañ ar pep kentañ diouzh an eilrenk ; [yezh.] *Unwesentliches schreiben*, lakaat pri.

Adv. : hogozik tamm ebet, nemeur, un tammig bihan nemetken, war-bouez nebeut-tre ; *er ist nur unwesentlich jünger*, yaouankoc'h eo war-bouez nebeut-tre.

Unwetter n. (-s,-) : barr-amzer g., barrad-amzer g., taol-amzer g., strouilh g., amzer vil b., amzer vrein (divalav, lous, displet, hek) b., amzer bounner b., amzer rust b., amzer ruz b., gast a amzer b., gastamzer b., diaoul a amzer b., amzer ziaoulek b., amzer a-berzh an diaoul b., amzer diharak b., amzer difurlu b., amzer doareet fall b., gwasht amzer b., amzer hudur b., amzer dampous b., amzer dampouzek b., amzer goudask b., amzer gaoc'h b., amzer c'hagn b., amzer lous-gagn b., amzer da gac'hat tachou b., amzer c'harv b., amzer digar b., amzer hegus b., gwallamzer b., barr gwallamzer g., barrad gwallamzer g., bouilhard g., rustamzer b., strapad amzer fall g., taolad amzer fall g., brazamzer b., kruelder g., kruelded b., kriz g., skoulad g., stourm g., avel-stourm g., barr tourmant g., tourmant ruz g., tourmant bras g., follentez amzer b., avel ha glav ken a fust ls., devezh kaoc'h kazh g., P. tempest g. ; *durch das Unwetter wurde das Baugerüst ramponiert*, gant an taolad amzer fall ez eo bet gwallaozet (gwallakaet) ar chafod ; *das Unwetter hat in den Gärten und Feldern fürchterlich gehaust*, gwallaozet eo bet al liorzhoù hag ar parkeier gant an taolad amzer fall, lakaet en deus ar barrad gwallamzer al liorzhoù hag ar parkeier en un dizalbad spontus, glac'haret eo bet al liorzhoù hag ar parkeier gant an taolad amzer fall ; *trotz des Unwetters ist er zu Fuß gekommen*, deuet eo war e droad goude d'an amzer bezañ fall-spontus ; *das Unwetter hat das Fest vermässelt*, avel ha glav ken a fuste o deus kaoc'het ar gouel, kaoc'het eo bet bet ar gouel gant an avel hag ar glav ; *bei jedem Unwetter wandern*, foetañ fank ha foetañ dre.

unwichtig ag. : dibouez, nebeut a bouez dezhañ, dister, a-eilrenk, eilrenk ; *das ist doch unwichtig*, n'int nemet munudoù, n'int nemet traoù dister, n'int nemet traoù a get, n'int nemet traoù netra, ne denn ket da vraz, dibouez eo, bihan dra eo, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, dister dra

n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, kalz ne vern, heñvel eo, paot ne vern, n'eus pouez ebet gant an dra-se, na rit ket mell forzh ganti, n'eus tamm forzh ebet, n'eo ket gwall bouezus, ne zoug ket pouez bras, n'eus ket un holl vad anezhi, ne gont ket kalz, n'eo ket ur gwall afer, un afer dister an hini eo, n'eo ket kalz tra, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra, n'eo ket pikol, avel traken ; *so unwichtig ist es nicht*, n'eo ket dibouez tamm ebet.

Unwichtigkeit b. (-) : dibouez g., dibouezder g., dibouezded b., disterder g., disterded b., dister dra g., bihan dra g.

unwiderlegbar ag. / **unwiderleglich** ag. : andizarbennadus, ... na c'heller ket dizarbenn, diflach, didorrus, diarvar, diarvarus ; *er hat unwiderlegbare Argumente ins Feld geführt*, kinniget en doa arguzennoù difazi (reizh, disi, andizarbennadus, diflach), kinniget en deus bet arguzennoù na c'haller ket toullañ dindano ; *unwiderleglich beweisen*, degas prouennoù na c'heller ket dizarbenn.

unwiderrufflich ag. : dizistro, hep engalv, hep galv, hep eskemm, dizistroadus, didorradus ; *meine Entscheidung ist unwiderrufflich*, ne zistroin ket war va diviz.

Unwiderrufflichkeit b. (-) : dizistroadusted b., didorradusted b.

unwidersetzlich ag. : anharzadus, ... na c'heller ket herzel outañ, ... n'eus ket a harz dezhañ.

unwidersprechlich ag. : diarvar, diarvarus, direndaelus, diargadus, dreist dael.

Adv. : hep arvar, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, en un doare sur, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, dreist mar.

unwidersprochen ag. : ... n'eo ket bet dianzavet ; *es blieb unwidersprochen*, ne voe ket dianzavet.

unwiderstehlich ag. : anharzadus, ... na c'heller ket herzel outañ, ... n'eus ket a harz dezhañ, distourmus, dienebus, didrec'hus ; *unwiderstehliche Macht*, gouestl didrec'hus g. ; *sich von einer unwiderstehlichen Kraft angezogen fühlen*, bezañ galvet gant ur gouestl didrec'hus.

unwiederbringlich ag. : dizigoll, dirapar, diremed, hep distro ; *unwiederbringlicher Verlust*, koll dirapar g. ; *unwiederbringlich verloren*, kollet da vat, peurgollet.

Unwille g. (-ns) / **Unwillen** g. (-s) : anoaz g., desped g., gwallimor b., mouzherezh g., diegi b., diaezamant g., kerteri b., lure g., reked g./b., fae g., kaz g., youl fall b., dipit g. ; *er hat es nur mit Unwillen getan*, diegi en doa bet oc'h ober (da ober) an dra-se, prederi en doa bet oc'h ober an dra-se, graet en doa an dra-se en desped dezhañ, daoust dezhañ en doa graet an dra-se, en daoust dezhañ en doa graet kement-se, a-enep dezhañ en doa graet an dra-se, en enep dezhañ en doa graet an dra-se, a-enep e youl en doa graet an dra-se, enep e youl en doa graet an dra-se, a-enep e c'hoant en doa graet an dra-se, kerteri (lure) en doa bet d'ober an dra-se, a-rekin en deus bet graet an dra-se, e chal e oa d'ober an dra-se, a-gasoni en doa graet an dra-se, karnañ a rae d'ober an dra-se, en em derriñ a rae d'ober an dra-se, drouk e oa gantañ mont ober an dra-se, garv e oa gantañ ober an dra-se, n'en doa ket lañs d'ober an dra-se, ne oa ket lampek evit ober an dra-se, ginañ a rae evit ober an dra-se, ginañ a rae d'ober an dra-se, ginañ a rae oc'h ober an dra-se, fae e oa bet gantañ ober an dra-se, digareziñ a rae ober an dra-se ; *er ging nur mit Unwillen in die Schule*, n'en dije ket torret e rañjenn da vont d'ar skol - ne oa ket lampek evit mont d'ar skol - lure en doa o vont d'ar skol - lure en doa da vont d'ar skol - karnañ a rae da vont d'ar skol - en em derriñ a rae da vont d'ar skol - drouk e oa gantañ mont d'ar skol - garv e oa gantañ mont d'ar skol - n'en doa ket lañs da

vont d'ar skol - ne oa ket gwall droet da vont d'ar skol - aet e oa d'ar skol evel ur c'hi o vont d'ar groug - diskontant e oa da vont d'ar skol - dic'hoant e oa da vont d'ar skol - gwiridik e oa da vont d'ar skol - ne'z eas ket a galon vat d'ar skol, goular an tamm anezhañ - digareziñ a rae mont d'ar skol - damant en doa o vont d'ar skol - damant en doa da vont d'ar skol ; *er ging nur mit Unwillen ins Bett*, karnañ a rae da vont d'e wele, drouk e oa gantañ mont d'e wele, garv e oa gantañ mont d'e wele, ne oa ket lampek evit mont d'e wele, n'en doa ket lañs da vont d'e wele, digareziñ a rae mont d'e wele, digareziou a oa gantañ evit pas mont d'e wele, ne oa nemet digareziou gantañ evit pas mont d'e wele, klask a rae digareziou evit pas mont d'e wele ; *die Tat rief allgemeinen Unwillen hervor*, an taol-se a lakeas droug en holl, an holl a oa savet a-enep ar pezh a oa bet graet, e pep lec'h o doa an dud savet o mouezhioù a-enep ar pezh a oa c'hoarvezet, an holl a savas droug enno.

unwillig ag. : 1. amjestr, treuz ; 2. [dre astenn.] chifet, nec'het, anoazet, dipitet, imoret, drouklaouen, dispiljet, droug ennañ, droug en e gorf, laouen evel kezeg digerc'h, ken laouen ha kezeg digerc'h.

Adv. : gant diegi (lure, kerteri, reked), en desped dezhañ, daoust dezhañ, en daoust dezhañ, a-enep dezhañ, en enep dezhañ, a-enep e youl, enep e youl, a-enep e c'hoant, en ur c'hinañ, a-gasoni, a-rekin, a-enep e c'hrad, gant glac'har, gant keuz, a-geuz-kalon ; *etwas nur unwillig tun*, ober udb en desped d'an-unan, ober udb daoust d'an-unan, ober udb en enep d'an-unan, ober udb a-enep e youl, ober udb enep e youl, ober udb a-enep e c'hoant, kaout diegi oc'h ober (da ober) udb, kaout prederi oc'h ober udb, ober udb dre heg, bezañ e chal d'ober udb, karnañ d'ober udb, en em derriñ d'ober udb, bezañ drouk gant an-unan ober udb, bezañ garv gant an-unan ober udb, na vezañ lampek evit ober udb, na gaout lañs d'ober udb, ober udb gant ar brasañ dispiljadur, ober udb a-rekin, kaout lure (kerteri) d'ober udb, bezañ fae gant an-unan ober udb, bezañ goap gant an-unan ober udb, digareziñ ober udb, ginañ evit ober udb, ginañ d'ober udb, ginañ oc'h ober udb, diskouez youl fall oc'h ober udb ; *er ging nur unwillig in die Schule*, n'en dije ket torret e rañjenn da vont d'ar skol - lure en doa o vont d'ar skol - lure en doa da vont d'ar skol - ne oa ket lampek evit mont d'ar skol - karnañ a rae da vont d'ar skol - en em derriñ a rae da vont d'ar skol - drouk e oa gantañ mont d'ar skol - garv e oa gantañ mont d'ar skol - n'en doa ket lañs da vont d'ar skol - ne oa ket gwall droet da vont d'ar skol - aet e oa d'ar skol evel ur c'hi o vont d'ar groug - diskontant e oa da vont d'ar skol - dic'hoant e oa da vont d'ar skol - gwiridik e oa da vont d'ar skol - ne'z eas ket a galon vat d'ar skol, goular an tamm anezhañ - digareziñ a rae mont d'ar skol - damant en doa o vont d'ar skol - damant en doa da vont d'ar skol ; *er ging nur unwillig ins Bett*, karnañ a rae da vont d'e wele, drouk e oa gantañ mont d'e wele, garv e oa gantañ mont d'e wele, ne oa ket lampek evit mont d'e wele, n'en doa ket lañs da vont d'e wele, digareziñ a rae mont d'e wele, digareziou a oa gantañ evit chom hep mont d'e wele, ne oa nemet digareziou gantañ evit chom hep mont d'e wele, klask a rae digareziou evit chom hep mont d'e wele.

unwillkommen ag. : deuet fall, dic'hoantaet, P. mall-e-goll, mall-e-gas ; *Ihre Anwesenheit ist unwillkommen*, kouezhañ a rit paour, erruout a rit d'ur mare na zere ket tamm ; *er ist bei mir unwillkommen*, muioch a joa am bez ouzh e seuliou eget ouzh begou e votoù.

unwillkürlich ag. : andiarvenn, diratozh, diyoul, hep youl, diamboaz, dirat, diarzoug ; *unwillkürliche Geste*, jester diarzoug g. ; *er machte eine unwillkürliche Bewegung*, graet en doa ur

jestr hep soñjal (hep gouzout dezhañ, hep rat dezhañ), graet en doa ur finvadenn diarzoug.

unwirklich ag. : angwerch'el, ... n'eus ket anezhañ, diwirion, diwir, divezoud, diveziadel, diwirvoudel ; *unwirkliche Welt*, bed angwerch'el g.

Unwirklichkeit b. (-) : diveziadelezh b., diwirionded b., diwirionder g., divezoud g., diwirvoud g.

unwirksam ag. : 1. diwered, diefedus, diefed, dioberius, difrouezh, dic'halloud ; *unwirksam sein*, chom didalvez, na ober gwered ebet ; *diese Tabletten sind bei mir völlig unwirksam*, ar moustradoù-se ne reont tamm vad ebet din ; 2. [gwir] eztalvoud.

Unwirksamkeit b. (-) : 1. diefedusted b., diefeduster g., dioberiusted b., difrouezhidigezh b. ; 2. [gwir] eztalvoudegezh b.

unwirsch ag. : goeñvet, araous, grignous, hek, hek e c'henoù, tagnous, ourz, blech, kintus, kinteüs, kinte ennañ, fioun ennañ, razailher, diaes, kivioul, put, hegaz, kroz, hegarat evel ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, rust evel ur bod-spern, ur penn kegin anezhañ, ur rachouz anezhañ, ur razailher anezhañ, ur ragain anezhañ, pikous, ranous, jeneprus, moulbennek, rust, rok.

Adv. : a-razailh, gant fioun, kinte ennañ, en un doare teusk, en un doare teuc'h, en un doare reut, en un doare sec'h ha treut, brusk ; *jemanden unwirsch abweisen*, kas u.b. da sutal, kas u.b. da rudellat, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. diwar dro, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da skidañ, kas u.b. da gouziñ, kas u.b. da Gankari-noz, kas u.b. da c'hastiñ, kas u.b., da gontañ lus, kas u.b. da bolotresa, kas u.b. da gastrilhesa, argas u.b., kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da stoupa, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. d'an tus, kas u.b. da logota da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouil'chi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da vale, stlapañ u.b. da vale, kas u.b. da vale brav ha kempenn, kas u.b. da bourmen, kiviñ u.b., bannañ u.b., diarbenn rust (dibalamour) u.b., disteuler u.b. gant dispriz (Gregor).

unwirtlich ag. : digevannezus, diherberc'hius.

unwirtschaftlich ag. : enebarmerzhel, difonn, diaskorus, amaskorus, diarc'hantus, displed, displet, displetus, diemsav, dic'hounid, dilañs.

Unwirtschaftlichkeit b. (-) : diaskorusted b., amaskorusted b., diarc'hantusted b., displetusted b.

unwischbar ag. : andiverkadus.

Unwissen n. (-s) : diouiziegezh b., dianaoudegezh b., dic'houzoud g., dic'houzvez g.

unwissend ag. : dic'houzvez, diouiziek, dizanaoudek, dianaoudek, dianavez, amzesk, dizesk, dizesket, diskol, diintent (Gregor) ; *sehr unwissend sein*, bezañ amzesk-pok, bezañ diouiziek-lous, na c'houzout na Pater na Noster (na hent na gwenodenn), bezañ ur penn-azen (un azen gornek) eus an-unan, bezañ dic'houzvez-krenn, bezañ dizesk-krenn, na c'houzout na diouzh sou na diouzh diha, bezañ bet e skol an azen, na c'houzout ur grotenn zoken, bezañ ur penn karn, na c'houzout na tailh na bailh, na c'houzout doare, na c'houzout dare, bezañ sot-tre a-fet deskadurezh ; *er ist sehr unwissend*, ne oar netra, ne oar na hent na gwenodenn, ne oar na bu na ba, ne oar na sou na dic'ha ; *sie sollen nicht unwissend bleiben*, ne vint ket laosket dizesk.

Unwissenheit b. (-) : dianaoudegezh b., dizanaoudegezh b., diouiziegezh b., dic'houzvez g., dizesket b. ; *krasse Unwissenheit, grobe Unwissenheit*, diouiziegezh krenn (spontus) b., azenerezh g. ; *Unwissenheit ist die Mutter aller Übel*, an diouiziegezh a zeu da vezhur an holl fallantezioù, an diouiziegezh eo mammenn an holl fallagriezhoù, an diouiziegezh eo pennabeg d'ar viloni, an diouiziegezh a zo mamm da bep fallentez, an diouiziegezh a zo mammenn d'an holl zrougoù ; *aus Unwissenheit*, dre zianaoudegezh, dre ziouiziegezh, hep gouzout dezhañ ; *er hat es nicht aus Unwissenheit getan*, n'eo ket dre ma ne ouie ket en doa graet an dra-se, n'eo ket dre zianaoudegezh en doa graet kement-se ; *Unwissenheit schützt vor Strafe nicht*, bezañ dianaoudek eus al lezenn ne c'hall ket bezañ abeg a-walc'h evit chom digastiz ; *unter dem Deckmantel der Unwissenheit*, digarez ober al leue.

unwissenschaftlich ag. : anskiantel.

unwissentlich ag./Adv. : diratozh, diyoul, hep youl, dirat, hep gouzout d'an-unan, hep rat dezhañ, hep ratozh dezhañ, dre zianaoudegezh, en dic'houzout d'an-unan, anez gouzout dare dezhañ, e kuzh dezhañ, e kuzh outañ ; *er hat es nicht unwissentlich getan*, n'eo ket dre ma ne ouie ket en doa graet an dra-se, n'eo ket hep rat dezhañ en deus graet an dra-se ; *wissentlich oder unwissentlich*, gant gouiziegezh pe get.

unwohl Adv. : 1. diaes, kinglañv, damglañv, peuzklañv, dihet, brizhklañv, klañv-diglañv, klañv-diaes, kozh-fall, kozh klañv, morglañv, gouglañv, gweget, fall e gorf, dic'hraet, barbouellet ; *er ist unwohl (ihm ist unwohl, er fühlt sich unwohl)*, ur fallaenn en deus, diaes eo dezhañ, diaes en em gav, diaes eo, klañv-diaes emañ, kozh klañv eo, kozh-fall emañ, gweget eo, barbouellet eo, kinglañv (damglañv, peuzklañv) eo, distreset eo e gorf, ne ya ket mat gantañ, dihet eo, un diaezamant en deus, savet ez eus bec'h warnañ, korf fall en deus, n'emañ ket mat ; *sie ist unwohl (ihr ist unwohl, sie fühlt sich unwohl)*, morennoù he deus ; *ich esse keine Krabben : ich fühle mich unwohl danach*, me ne zebran ket a granked : sammel e vezan war o lerc'h (diaes e vezan goude, diaezet e vezan goude, barbouellet e vezañ goude, ne vezan ket mat goude, dont a reont da neuñviñ war va c'halon goude, va lakaat a reont dihet, va lakaat a reont diaes, en em gavout a ran klañv-diaes goude) ; 2. *ich fühle mich hier sehr unwohl*, n'en em gavan ket em aez emañ, diaes on emañ evel en ur roched reun, me a vez diaes emañ, n'en em gavan ket aez emañ, divourrañ a ran emañ, fallvourrañ a ran emañ, n'en em blijan ket emañ, lakaet on abaf emañ, n'en em hetan ket emañ, n'en em domman ket emañ, ne bleustran ket emañ, ne blijan ket emañ, n'emaon ket em bleud (em flom, em zaol) tamm ebet emañ, n'emaon ket war va zu (em aez, em c'hoch) tamm ebet emañ, tapet on diaes emañ, n'emaon ket em boued leun (em ched, em butun) emañ, en em gavout a ran diaes emañ, tapet diaes on emañ, diaes on emañ evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, n'emaon ket mat em c'hroc'h en emañ ; 3. dispiljus, diblijus, amblijus, dihet, dihetus, divourrus, dic'hrad, dic'hras, hek, hegaz, hegazus, hegus, kazu, kasaus, iskriv, anoazus, direnk, goular ; *ein unwohles Gefühl*, ur santad dispiljus g. ; 4. [dispredet, dre flourlavar] *sie ist unwohl*, hec'h amzerioù he deus, emañ gant e amzerioù, he mizioù he deus, gant he mizioù emañ, he mizioù a zo ganti, meurlarjez a zo er gêr, meurlarjez a zo ganti, emañ he zraoù ganti.

Unwohlsein n. (-s) : diaezamant g., diaez g., diaezad g., damgleñved g., fallaenn b., brizhkleñved g., morglañvadenn b., morgleñved g., brizhkleñved g., morennoù ls.

unwohnlich ag. : 1. diannezadus ; 2. diskoñfort, diskoñfortus, disasun, disaour, digevannezus.

Unwucht b. (-) : [tekn., fizik] dodromm g. ; *statische Unwucht*, dodromm diasavel g. ; *dynamische Unwucht*, dodromm dialuskel g.

unwürdig ag. : 1. dizellezek, dinatur, dizellid, fall, divriek ; *er ist dieser Frau unwürdig*, n'eo ket dellezek eus ar vaouez-se, dizellezek eo eus ar vaouez-se ; *sich als unwürdig erweisen*, dizellezout ; *ich bin dieser Ehre unwürdig*, re vat oc'h evidon evit ar pezh a veritan ; 2. *das ist Ihrer unwürdig*, amzere eo diouzhoc'h.

Unwürdigkeit b. (-) : dizellid g., viloni b., divri g., divalaverezh g., viltañs g. ; [gwir] *nationale Unwürdigkeit*, divri broadel g.

unwütend ag. : dizrouk, digounnar, didaer.

Unzahl b. (-) : afin g., bern g., toullad g., bochad g., maread g., pezh stropad g., troc'had g., revriad g., braz g., leizh g., mil-ha-mil, paotad g., niver g., bordilh b., bostad b., niver diniverus g. (Gregor) ; *eine Unzahl* ..., un niver dreistkont a ..., un diniver bras a ..., ur paotad a ..., ur fonnder a ..., un afin a ..., un niver divent a ... g., niver ebet dezho, hep na oufed niver ebet dezho, n'ouzon ket pet hini, n'ouzon niver ebet d'an dra-se, nouspet, ken-ha-ken, mui-pegem-mui, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, d'ober kouez ganto, stank evel ar raden, mac'h-àr-vac'h, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, evel dour eus ar vilin, ken a findaon, diouzh an druilh, a-druilhadoù, a-zruilhadoù, a-zruilh, a-zruilhoù, a-largentez, a-vern, forzh pegement, na pegement, sof-kont, un niver diniverus (Gregor), na pet, P. d'ober teil, a-dropiti, a-dorimell.

unzählbar ag. / **unzählig** ag. : diniver, hep niver, diniveradus, anniveradus, dreistkont, e-leizh, kement anezho ma n'eur ket evit anavezout an niver anezho, niver ebet dezho, hep na oufed niver ebet dezho, n'ouzon ket pet hini, n'ouzon niver ebet d'an dra-se, nouspet, nouspegement a, ken-ha-ken, mui-pegem-mui, gwazh-pegem-gwazh, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, diouzh an druilh, a-druilhadoù, a-zruilhadoù, a-zruilh, a-zruilhoù, a-largentez, forzh pegement, na pegement, a-dropiti, dreistniver, un niver diniverus g. (Gregor), un niver divent a ... ; *eine unzählbare Menge*, ur bobl diniver b., un niver dreistkont a dud g., un diniver bras a dud g., un niver divent a dud g., un afin a dud g. ; *unzählige Male*, alies a-walc'h, aliezik a-walc'h, lies gwech, lies a wech, mil ha mil gwech, n'ouzon ket pet gwech, nag a wech, nag a bet gwech hag a bet gwech, na pet gwech, pet ha pet gwech all, evit an nouspet gwech warn-ugent, nouspegement a wechoù, nouspet gwech c'hoazh, n'ouzon ket pet kant warn-ugent, n'ouzon ket pet mil warn-ugent, tremen kant gwech, kant ha kant gwech, kant gwech ha kant all, na pet gwech warn-ugent, un niver gwechoù ; *unzählige Bewohner fielen der Pest zum Opfer*, ar vosenn a reas ur riñs war an annezidi, ar vosenn a reas e rumm war an annezidi, ar vosenn a lakeas da vervel ur spont a dud ; *seit Gründung unseres Vereins vor schon so langer Zeit konnten wir unzähligen Menschen helfen*, evit a geit 'zo eo savet hor c'hevredigezh, hon eus gallet sikour nouspet den ; *unzählige Menschen können das !* a bet den (hag a bet den, hag a bet hini, nag a bet den, nag a bet hini) a oar ober an dra-se ! ; [relij.] *unzählige Seelen retten*, salviñ ar c'halz.

unzählbar ag. : dizoñvadus, andoñvadus, ... n'eus ket a zoñvaat dezhañ.

unzart ag. : rust, garv, gouez.

Unzartheit b. (-) : rustoni b., garvder g., gouezoni b.

Unze¹ b. (-, -n) : oñs g., oñsad g. ; *deutsche Unze*, oñs alaman (31,25 gr.) g. ; *englische Unze*, oñs saoz (28,35 gr.) g.

Unze² b. (-, -n) : [loen.] panterenn erc'h b.

Unzeit b. (-) : digoulz g., poent fall g., dibred g. ; *zur Unzeit*, digoulz, dibred, divare, en digoulz, digoulzik, e poent fall, fall,

e gwall amzer, d'un eur (d'ur c'houlz) n'eo ket dleet, d'un eur dibred, paour, dibropoz.

unzeitgemäß ag. : 1. dic'hizet, dic'hiz, dibaseet, mod kozh, a c'hiz kozh, eus ar c'hiz kozh, giz kozh, aet er-maez eus ar c'hiz, er-maez a c'hiz, blaz ar c'hozh gantañ, blaz ar c'hozh warnañ, diamzeret, diamzeriet, aet kozh, digoulzet, dilerc'het, dispredet, divoaziet, er-maez a voaz, ... na dalvez mui, deuet e traoñ ; 2. anhezivek, ... n'eo ket diouzh hiziv.

unzeitig ag. : 1. re abred, kentrat, divare, dibred, digoulz, digoulzik, en digoulz, e poent fall, fall, e gwall amzer, d'un eur (d'ur c'houlz) n'eo ket dleet, d'ur c'houlz dibred, d'un eur dibred, paour, dibropoz ; 2. [louza.] diazv, glas.

Unzeitigkeit b. (-) : 1. digoulz g., poent fall g., dibred g. ; 2. [louza.] diazveted b., diazvder g., dizarevder g.

unzeitlich ag. : diamzeriek.

unzerbrechlich ag. : didorru ; *so was ist unzerbrechlich*, n'eus ket a dorr d'an dra-se.

unzerkaut ag. : ... n'eo ket bet chaoket, dicaok.

unzerlegbar ag. : 1. ... na c'heller ket didammañ, ... na c'heller ket digenaoañ, ... na c'heller ket digenstrollañ ; 2. [kimiezh] ... na c'heller ket digejañ, anec'haoz ; 3. [mat.] ... na c'heller ket digenaoañ.

Unzerlegbarkeit b. (-) : [kimiezh] anec'haozded b.

unzerreißbar ag. : dirogus, ... na c'heller ket regiñ.

unzerstampft ag. : divoustr.

unzerstörbar ag. : dizistrujus, ... na c'heller ket distruj, ... na c'heller ket breviñ, ... na c'heller ket terriñ, ... na c'heller ket dispenn, ... na c'heller ket dismantrañ.

Unzerstörbarkeit b. (-) : dizistrujusted b.

unzerteilbar ag. : dirannadus.

unzerteilt ag. : dirann.

unzertrennbar ag. / **unzertrennlich** ag. : 1. dirannadus, anfreuzadus, andigevredadus ; 2. [tud, loened] ... na c'heller ket dispartiañ, ... na c'heller ket digevrediañ, ... na zispartiont ket ; 3. [dre skeud.] tomm an eil ouzh egile ; *sie sind unzertrennlich*, n'int ket evit en em zioueriñ, gwall vignoned int, ne c'hallont ket bezañ an eil hep egile, kalz a gevredigezh a zo etrezo, fri ha revr int an eil gant egile, en em glevet a reont mat-dispar, en em gordañ a reont mat-dispar, tomm int an eil ouzh egile, ar re-se a zo evel kein ha roched, ne reont nemet unan, an daou-se a zo a-drak an eil gant egile, kar ha kilhorou int, gwall gamaladiaj a zo etrezo, ar re-se a zo an eil dindan egile, em glevet a reont evel daou vi en un neizh, ar re-se a zo tout en un dom, en em ober a reont evel gwenn ha melen ; *wir sind jetzt unzertrennlich miteinander verbunden*, re start eo aet bremañ liamm an emglev etrezomp ha n'eus moaien ebet d'e freuzañ.

Unzertrennlichkeit b. (-) : dirannadusted b., anfreuzadusted b.

Unzial : [moull.] ... onkial.

Unzialbuchstabe g. (-ns, -n) : [moull.] lizherenn onkial b.

Unziale b. (-, -n) : [moull.] 1. skritur onkial g./b., onkialenn b. ; 2. lizherenn-gentañ b., lizherenn-dal b., tallizherenn b.

Unzialschrift b. (-) : [moull.] skritur onkial g./b., onkialenn b.

unziemend ag. / **unziemlich** ag. : dizereat, amzere, amzereat, dizoare, dibropoz, feukus, divalav, dizonest, boufon, distres.

Unziemlichkeit b. (-) : dizereadegezh b., amzereadegezh b., divalavament g., dizonestiz b., koll-mezh g.

Unzier b. (-) / **Unzierde** b. (-) : vilder g. ; *das gereicht ihm zur Unzier*, ned a ket dioutañ, gwisket eo evel ur forc'h gant an dra-se, ne zere (ne zegouezh) ket dezhañ tamm ebet, an dra-se a ya dezhañ evel gar ur c'hi en ur sac'h, ne jaoj ket outañ tamm ebet.

unzierlich ag. : divalav, displed, dizoare, digoant, dic'hras, diflour, divistr, digran.

unzivilisierbar ag. : disevenadus, ... na c'heller ket sevenaat.

unzivilisiert ag. : diseven, dizoare, difeson, disneuz.

unzornig ag. : dizrouk, digounnar, didaer.

Unzucht b. (-) : 1. divuhezegezh b., hudurnez b., gadaliezh b., gadalezh b., gadalerezh g., gastaouerezh g., pitaouerezh g., bordelerezh g., divalavamant g., vilonaj g., ebatoù dizurzh ls., hudurniezh b., likaouerezh g., loudouriezh b., louterioù ls., kammoberoù reizhel ls., louvigezh b., pailhardiezh b., diskolperez b., plijadurezhioù ar c'horf (ar c'hig), plijadurezhioù orgedus ls., lor vuhez b., buhez lor b., hakrder g., hakrder b., youloù fall ls., oriadezh b., moc'herezh g., traoù hudur ls., traoù kailh ls., orged g., orgediz b. ; *Unzucht treiben*, ren ur vuhez diroll ha didailh, pitaouat, punañ ur fall vuhez, ren ul lor vuhez, ren ur vuhez lor, en em reiñ d'an holl zizurzhioù, lezel kabestr gant e dechoù fall, en em reiñ d'an ebatoù dizurzh, gastaouiñ, louvigezh, bezañ gadal, orgediñ, orgedata, gadaliñ, diskolpañ, en em reiñ da blijadurezhioù ar c'hig (da blijadurezhioù diroll ar c'horf), pailhardiñ, ren ur vuhez lovr (Gregor), hilligañ e zivorzhed d'u.b., torc'hwenial el likaouerezh an hudurañ, ober traoù hudur, ober hudurnezoù, ober traoù lik ; *Unzucht mit Kindern*, *Unzucht mit Minderjährigen*, filenerezh minor g., gastaouerezh (orged) gant minored g., pailhardiezh gant minored b., gadaliezh gant minored b., oriadezh gant minored b., maboriadezh b., darwantad revel en andred bugale g. ; *als ich mich ruchlos im Pfuhl der Unzucht und der Gottlosigkeit wälzte*, e-kreiz va brasañ diroll ha va difeiz ; 2. [relij.] pec'hed lous g., pec'hed hudur g., pec'hed vil g., pec'hed mezhus g., pec'hed a loustoni g.

unzüchtig ag. : lovr, diroll, didailh, gadal, gadalus, hudur, kras, lous, hakr, chip, laosk, lik, pebret lik, orget, pailhart, pampalart, dichafoul, direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, debordet, diboellet, disolit, diahelet, dihentet, dinasket, digempenn, direnk, ribot, kailh, kollet gant an diroll, dizonest, brein, orgedus, kras, divergont, skañvelart, lavis ; *unzüchtige Sitten*, kammoberoù hudur ls., buhez lovr b. (Gregor), buhez diroll ha didailh b., ebatoù dizurzh ls., hudurnez b., hudurniezh b., disolited b., loudouriezh b., louterioù ls., likaouerezh g., likentez b., librente b., gadalezh b., gadaliezh b., gadalerezh g., oriadezh b., divuhezegezh b., direoliezh b., diroll g., dirolloù ls., dirollezh g., dirollamant g., divergontiz b., bordelerezh g., dizurzh g., orged g./b., gastaouerezh g., gasterezh g., reilhenn b., riboderezh g., roulerezh g., frankizoù boufon ls., riblerezh g., pailhardiezh b., traoù kailh ls., koll-mezh g., traoù dizereat ls., plijadurezhioù orgedus ls. ; *Vornahme unzüchtiger Handlungen*, [gwir] darwantad revel g., vilonaj g., hudurnez b., likaouerezh g., gadaliezh b., gadalezh b., gadalerezh g., gastaouerezh g., plijadurezhioù orgedus ls., loudouriezh b., louterioù ls., orged g./b., kammoberoù revel ls., louvigezh b., embregerezhioù lous ls., dornataerezhioù lous ls., divalavamant g., hillig graet da zivorzhed u.b.g., jestroù fall ls., jestroù kailh ls., jestroù lous ls., flouradoù hakr ls., jestroù skañvelart ls.

Unzüchtige(r) ag.k.g./b. : 1. [paotr] gastaouaer g., gastaouer g., gagnaouaer g., straker g., loaver g., gaster g., pitaouaer g., pitaouer brein g., azeuler-an-orged g., revr tomm g., revr boazh g., tourc'h g., bouc'h g., orgedour g., orgeder g., oriad g., lik g., licher g., gadal g., riboder g., bordeler g., marc'h-limon g., kailh g., chibouter g., paotr leun a c'hwiti g., gromer g., kilhoger g., siker g., c'hwiler g., flemmer g., ki gaol g., paotr kailh g., den friant war plijadur ar c'horf g., koll-mezh g. ; 2. [plac'h] louvigez b., gast b. [*liester* gisti], boulen b. [*liester* boulennd],

frizenn b. [*liester* frizenned], forc'h b., bleizez b., gouin g. [*liester* gouined], pezh fall g., gwallbez b., pezh-lêr g., lêrgen b., marc'hken b., kroc'henn g., lovrigen b., libouzell b., libouzen b., libouz g., liboudenn b., botez-toull b., botez-lous b., friantell b., ribodell b., lousken b., kañfantenn ar vazh lous b., strakouilhenn b., viltañs g., vilgen b., ribod g., ribodez b., charlezenn b., flaeriadenn b., flaeriasenn b., loudourenn b., louzenn b., pezh fall a vaouez b., gagn b., groilhenn b., kailhostrenn b., flavenn b., ruiherez-he-c'horf b., maouez an holl b., landourc'henn b., lustrugenn b., strouilhenn b., strodenn b., bastrouilhenn b., tarzhell b., orgedenn b., fall verc'h b., plac'h fall b., oriadez b., friolez b., bilhez viñson b.

Unzüchtigkeit b. (-) : vilonaj g., hudurnez b., hudurniezh b., likaouerezh g., gadaliezh b., gadalezh b., gadalerezh g., likentez b., disolited b., librente b., pailhardiezh b., oriadezh b., divuhezegezh b., direoliezh b., loudouriezh b., louterioù ls., ebatoù dizurzh ls., diroll g., dirolloù ls., dirollezh g., dirollamant g., divergontiz b., bordelerezh g., dizurzh g., gastaouerezh g., plijadurezhioù orgedus ls., gasterezh g., reilhenn b., riboderezh g., riblerezh g., roulerezh g., lor vuhez b., buhez lor b., frankizoù boufon ls.

unzufrieden ag. : drouklaouen, droukkontant, amlaouen, dilaoen, fallgontant, gwallgontant, doaniet, dispiljet, e-kreiz ar c'herse, laouen evel kezeg digerc'h, ken laouen ha kezeg digerc'h, chomet war e c'hoant, chomet tarluch ; *er ist unzufrieden*, n'emañ ket e gont gantañ, chomet eo war e c'hoant, chomet eo tarluch, e-kreiz ar c'herse emañ ; *mit etwas unzufrieden sein*, bezañ drouklaouen gant udb, bezañ dispiljet gant udb.

Unzufriedenheit b. (-) : drouklaouened b., amlaouenidigezh b., doan b., dispiljadur g./b., dic'hrad g., anvaz g. ; *allgemeine Unzufriedenheit hervorrufen*, ober dispiljadur d'an holl.

unzugänglich ag. : 1. didostaus, dreistdiraez, dreist diraez, diziraezus, ... na c'heller ket diraez, didizhus, diaes tostaat dezhañ, dizarempredus ; *die Küste ist unzugänglich*, n'eus ket tu da dostaat d'an aod, n'eus ket moaien da dostaat d'an aod, n'eus ket a voaien da dostaat d'an aod, ned eus ket a dostaat d'an aod ; 2. diaes ober gantañ, diaes ober outañ, diaes en em ober gantañ, diaes-bras kaout afer outañ, dibleg, diblegus, start, tenn, reut da blegañ, aheurtet, amjestr, dizamant, diaes da embreger, un darempred diaes a zen anezhañ, goloet, un den teuc'h en em ober outañ ; *er ist unzugänglich*, n'eus ket a dostaat dezhañ ; 3. *er ist für solche Argumente unzugänglich*, serr eo ouzh arguzennoù a-seurt-se.

Unzugänglichkeit b. (-) : dreistdiraez g., didostausted b., diziraezusted b.

Unzukömmlichkeit b. (-) : [Bro-Suis] skorted b., skorter g., diglokter g., dibarfeted b., diziazezed b.

unzulänglich ag. : re skort, re verr, re zister, re vunut, ... n'eo ket a-walc'h, ... na spir ket, ... na skoulm ket, ... a skoulm re verr, ... na dap ket, ... na splot ket, teusk, divastus, diemsav, difournis, diglok, dibarfet, diechu, faotus, skars, skrag, berrek, ken just ha fri ar c'hazh ; *unzulängliche Erklärungen*, displegadurioù teusk ls. ; *eine unzulängliche Antwort*, ur respont na skoulm ket g., ur respont hag a skoulm re verr g., ur respont re verr g., ur respont re skort g., ur respont na dap ket g. ; *unzulängliche Ausstattung*, isaveadur g.

Unzulänglichkeit b. (-) : skorted b., skorter g., diglokter g., dibarfeted b., diziazezed b., berregezh b., mank g. ; *die Übersetzung weist Unzulänglichkeiten auf*, mankoù a zo en droidigezh.

unzulässig ag. : andarbennadus, diaotreadus, direol, berzet, difennet hervez al lezenn, diasantadus, dizegemeradus, ... n'oufed degemer, ... n'eur ket evit aotren, ... n'eur ket evit

degemer, ... na c'heller ket aotren, ... na c'heller ket asantiñ dezhañ, ... na c'heller ket degemer.

Unzulässigkeit b. (-) : andarbennadusted b., diatreadusted b., diasantadusted b., dizegemeradusted b.

unzumutbar ag. : dic'houzañvadus, ... na c'heller ket gouzañv ; *es ist unzumutbar, so etwas von ihm zu verlangen*, arabat krediñ ez eo gouest d'ober an dra-se, arabat krediñ emañ e doare d'ober an dra-se.

unzuordenbar ag. : digevredadus, ... na c'heller ket rummañ, anrummadus, direnkadus.

unzurechnungsfähig ag. : diatebek, ... n'eo ket mui mestr war e spered, troet (trelatet, skañvaet, semplaet) e spered, berlobiet.

Unzurechnungsfähigkeit b. (-) : diatebegezh b.

unzureichend ag. : dihetus, siek, nammek, diglok, dibarfet, faotus, re skort, re verr, re zister, re vunut, ... n'eo ket a-walc'h, ... na spir ket, ... na skoulm ket, ... a skoulm re verr, ... na dap ket, ... na splet ket, teusk, divastus, skars, berrek, ken just ha fri ar c'hazh ; *unzureichende Erklärungen*, displegadurioù teusk ls. ; *eine unzureichende Antwort*, ur respont na skoulm ket g., ur respont a skoulm re verr g., ur respont re verr g., ur respont re skort g., ur respont na dap ket g. ; *seine Kenntnisse waren unzureichend*, re danav e oa e zeskamant ; *ihre Kenntnisse der englischen Sprache waren unzureichend*, re vunut e oa o saozneg ; *unzureichende Ausstattung*, isaveadur g.

Adv. : *unzureichend informiert sein*, na vezañ titouret mat, bezañ kelaouet fallik a-walc'h, na gaout nemet titouroù teusk ; *unzureichend ausgerüstet*, isaveet ; *unzureichend nutzen*, iskorvoñ.

unzusammenhängend ag. : digempoell, digompez, diblaen, digenstroll, digenstag, digendalc'h, laosk, a-dreuz hag a-hed, dilokez, distag, dizunvan, besk ; *unzusammenhängendes Geschwätz*, *unzusammenhängende Worte*, prepoz-dibrepoz g., komzoù hep penn na lost ls., komzoù besk ls., komzoù dilokez ls., komzoù hep poell na dalc'h ls.

unzuständig ag. : [gwir] ankembeli, ... n'en deus ket an emell [eus udb].

Unzuständigkeit b. (-) : [gwir] ankembeli b. ; *Verweisung bei Unzuständigkeit*, daveiñ dre-benn ankembeli al lez-varn g.

unzustellbar ag. : [post] *unzustellbar zurückgelegter Brief*, lizher digavadus e zegemerer g.

unzuträglich ag. : 1. diemsav, displed, displet, displetus, dilañsus, chastreüs ; 2. noazus d'ar yec'hed, fall evit ar yec'hed, klañvus, fall d'ar yec'hed, diyec'hed, diyec'hedus, diyac'h, diyac'hus, enepyec'hed, [lec'h] disasun.

Unzuträglichkeit b. (-) : 1. gwall g., chastre g., diaezamant g., displet g., diemsav g. ; 2. gwall efed g., noazusted b., noazuster g., diyac'husted b., diyec'hedusted b.

unzutreffend ag. : direizh, diwir, diwirion, faos, ankantrat, anperzhok.

unzuverlässig ag. : 1. diasur, ... na c'haller ket fiziout ennañ, amleal ; *er ist unzuverlässig*, n'eus ket da gontañ warnañ, n'eus ket tu da gaoutiziañ ennañ, n'eo ket un den aiziañs, ne c'haller ket fiziout ennañ, n'eus ket da gaoutiziañ ennañ, hemañ a zo da ziwall outañ (dirazañ), hemañ a zo da zisfiziout dezhañ, n'eus ket da fiziout ennañ, ne c'haller ket mont diouzh e gaozioù, ne c'haller fiziout tamm ennañ, ne c'haller ket teuler kred war e gomzoù, hennezh en devez e lavar hag e zislavar, n'eus ket da grediñ outañ, n'eus ket da grediñ dezhañ, tro 'zo da zisfiziout dezhañ, lavar-dislavar eo, lavar-ha-dislavar eo, e lavar hag e zislavar en devez, hennezh en em rebech atav, arabat leuskel kabestr dezhañ, n'eus ket tu d'en em fiziout ennañ (Gregor) ; *unzuverlässige Nachrichtenquelle*, keleier

diasur o mammenn ls., keleier diasur o orin ls., keleier a hent disur (a hent arvarus) ls. ; 2. *unzuverlässige Urkunde*, diell amwir b., diell avoultr b.

Unzuverlässigkeit b. (-) : difiziusted g., digredusted b., amlealded b.

unzweckmäßig ag. : diazas, ankevazas, dijaoj, ... na zegouezh ket.

Unzweckmäßigkeit b. (-) : diazasted b., ankevazasted b.

unzweideutig ag./Adv. : splann, sklaer, fraezh ha sklaer, naet-ha-distag ; *unzweideutig reden*, komz didro, komz distag, komz a galon frank, dont didroidell gant an-unan, komz didro-kaer, komz didroidell, komz displeg, lavaret e soñj hep klask tro, bezañ distlabez da lavaret an traoù, lavaret berr-ha-groñs (berr-ha-krenn, eeun) e soñj (Gregor), bezañ groñs en e vennozh, lavaret groñs e vennozh, lavaret krak e soñj, lavaret krenn e soñj, lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krak-ha-krenn, krenn-ha-krak), lavaret anezho distag, na vezañ sac'h an diaoul, na vezañ sac'h d'an diaoul ; *jemandem unzweideutig antworten*, respont groñs d'u.b. - respont fraezh ha sklaer d'u.b. - respont naet-ha-distag d'u.b. - respont kras, naet ha distag d'u.b. - respont krak-ha-berr d'u.b. - respont krenn-ha-kras d'u.b. - respont krenn-ha-krak d'u.b., respont krak-ha-krenn d'u.b.

unzweifelhaft ag./Adv. : divarteze, hep arvar, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, en un doare sur, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, dreist mar, divarteze, tremen diarvar, splann ha diarvar ; *das ist unzweifelhaft günstig für Sie*, emsav eo evidoc'h, douetañs ebet - spletus eo evidoc'h, n'eus na mar na marteze - gwell e viot a-se, n'eus douetañs ebet.

Update g. (-s,-s) : [stlenn.] hizivadenn b., hizivadur g., hizivaat g.

uploaden V.k.e. (hat geuploadet) : [stlenn.] pellgargañ, ezkargañ.

Uppercut g. (-s,-s) : [boks] upperkut g., taol war-grec'h g., groñjad b.

üppig ag./Adv. : 1. stank, peurfonn, fonnus, fonnapl, fonn, fournis, puilh, druz, frontal, gagn, paot, frank, gourfaoterek, krefiv ; *üppiger Pflanzenwuchs*, a) glasvez fonnus-dreist b., struj stank ha fonnus str., struj fournis str., struj bodellek (bodennek, bodek, bodadek, bouchek) str. ; b) struzhiñ herrek ha fonnus g. ; *üppiger Haarwuchs*, pennad fournis a vlev g. (Gregor) ; *üppig wuchern*, ober brud, ober berzh, fonnañ, paotaat, paotañ, stankaat, neriñ, neradiñ, dont puilh, puilhañ, dont da vezañ puilh, bordilhañ, nodiñ, eleizhañ, ober struj, strujañ, profitañ, produiñ ; *üppig bewachsen*, plantek, plantennek.

2. [dre skeud.] kuilh, fetis, fonnus ; *üppiger Busen*, divronn kuilh ls., brennid kuilh g/b, melloù bronnoù ls., moñsoù bronnoù ls., tezhioù ls., bronnoù fonnus ls., pikol jave g. ; *Frau mit üppigem Busen*, bronnegez b., maouez araoget mat b., maouez gant divronn kuilh b., maouez gant ur pikol jave b., maouez tezhiet mat b. ; *die hat einen üppigen Busen*, aze ez eus tro ; *sie hat üppige Formen*, honnezh a zo peg war he gorre, tastorn he deus-hi, honnezh 'zo ur gigenn vat a blac'h, honnezh a zo tro enni, ur palvad mat a vaouez eo, honnezh a zo ur vaouez temzet mat, honnezh a zo un temz vat a vaouez, un troc'had mat a vaouez eo, ur vaouez a droc'had mat eo, ur vaouez troc'het mat eo, honnezh a zo un digoradur a vaouez ; *ein üppiges Mahl*, ur pred fetis g., ur pred fonnus g., ur pred bouedek g., boued krefiv g., ur pabor a bred g., ur bañvez g., un daol druz b., ur friko c'hagn b./m, kouignaoua g., farz da lein

g., larjez g. ; *üppiges Essen*, pred fonnus g., pred a-stroñs g., tarin a friko g., pabor a bred g., pred eus an dibab g., pred eus ar gurunenn g., pred eus ar vegenn g., banvez eus ar c'haerañ g., friko c'hagn b./m., P. foeltr-bouzelloù g., talar gourt g.

3. *pompadus*, *pompus* ; *ein üppiges Leben führen*, bevañ war an ton bras, ober ritenn, ren ur vuhez pompus, ober arc'hant war an oaled, bezañ hollbinvidik, bezañ pinvidik-dreist (pinvidik-mor, pinvidik evel ar mor, pinvidik-pounner, pinvidik-lous, pinvidik-peurfonn, pinvidik-parfont, pinvidik-brein, pinvidik-bras), bezañ brein gant an arc'hant, bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern, kaout arc'hant d'armerzh, kaout arc'hant da zioueriñ, kaout arc'hant d'ober teil, kaout arc'hant da stlepel diouzh an-unan, kaout arc'hant hardizh, bezañ pinvidik-peurfonn, bezañ mat an traoù gant an-unan, bezañ druz ar geusturenn gant an-unan, bezañ kreñv an traoù gant an-unan, bezañ kreñv e chouk, bezañ kreñv e gein, bezañ kreñv a gein, bezañ plousaet mat e votoù, bezañ plouzet mat e votoù, bezañ aes e borpant, bezañ aes d'an-unan, kaout aez, bezañ uhel an dour gant an-unan, bezañ klok, kaout arc'hant gwalc'h e galon, kaout arc'hant leizh e walc'h, bezañ foenn er rastell gant an-unan, bezañ mat ar bed gant an-unan, bezañ frank an traoù gant an-unan, kaout moulloù, kaout kregin, kaout ur madoù bras, kaout madoù, bezañ danvez d'an-unan, bezañ barrek, bezañ gouest, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ, heoliañ gant e arc'hant, bezañ war flod e-kreiz ar pinvidigezhioù (Gregor), P. bezañ mellek.

4. P. *er wird zu üppig* ! hennezh a ra e aez 'vat ! n'eo ket tapet diaes tamm ebet 'vat ! hennezh n'eo ket an hardizhegezh a vank dezhañ ! hennezh a zo ront dezhañ ! hennezh ne vank ket avel dezhañ !

Üppigkeit b. (-) : 1. stankder g., peurfonnded b., puilhder g., puilhentez b., druzded b., druzder g., druzoni b., fonnusted b., fonnuster g., gourfaoteregezh b. ; *Üppigkeit des Wachstums*, kreskidigezh stank ha fonnus b., kresk fonnus-dreist g.

2. [dre skeud.] kuilhder g., kuilhded b. ; *Üppigkeit der Formen*, kuilhder ar stummoù g., kuilhded ar stummoù b.

3. *pompad* g. ; *er lebt in Üppigkeit*, bevañ a ra war an ton bras, ober a ra ritenn, ren a ra ur vuhez pompus, ober a ra arc'hant war an oaled, bez emañ war ar bern, hennezh a vev diwar ar bern, arc'hant d'armerzh en deus, arc'hant da zioueriñ en deus, arc'hant en deus d'ober teil, arc'hant en deus da stlepel dioutañ, arc'hant en deus hardizh, kreñv eo an traoù gantañ, emañ war flod e-kreiz ar pinvidigezhioù, heoliañ a ra gant e arc'hant, moulloù en deus, kregin en deus, ur madoù bras en deus, madoù en deus, danvez a zo dezhañ, druz eo ar geusturenn gantañ, mat eo an traoù gantañ, plousaet mat eo e votoù, plouzet mat eo e votoù, hennezh a zo aes e borpant, hennezh a zo aes dezhañ, hennezh en deus aez, uhel eo an dour gantañ, hennezh a zo klok, hennezh en deus arc'hant gwalc'h e galon, hennezh en deus arc'hant leizh e walc'h, hennezh eo mat ar bed gantañ, hennezh a zo foenn er rastell gantañ, distalac'h a zo gantañ, pinvidik-brein eo, hollbinvidik eo, pinvidik-lous eo, pinvidik-mor eo, pinvidik eo evel ar mor, pinvidik-pounner eo, pinvidik-peurfonn eo, pinvidik-parfont eo, pinvidik-bras eo, pinvidik-dreist eo, brein eo gant an arc'hant, kreñv eo e chouk, kreñv eo e gein, hennezh a zo kreñv a gein, kreñv eo an traoù gantañ, barrek eo, gouest eo, hennezh a oar brav keinañ, hennezh a zo mat da geinañ, P. mellek eo.

up to date Adv. : arnevez, a vremañ, a-live (a-renk) gant stad nevez an traoù, hizivaet, bremanaet ; *up to date sein*, bezañ war an ton ; *nicht mehr up to date*, dic'hizet, dic'hiz, dibaseet, mod kozh, a c'hiz kozh, eus ar c'hiz kozh, giz kozh, aet er-maez eus ar c'hiz, er-maez a c'hiz, blaz ar c'hizh gantañ, blaz ar c'hizh warnañ, diamzeret, diamzeriet, aet kozh, digoulzet, dilerc'het, dispredet, divoaziet, er-maez a voaz, ... na dalvez

mui, deuet e traoñ ; *er ist nicht up to date*, warlerc'hiañ a ra, n'emañ ket e-barzh ar jeu ken, chomet eo war-lerc'h, dilerc'hiañ a ra, warlerc'hiañ a ra.

Urg (-s,-e) : [loen.] gourejen g. [*liester* gourejened], ejen-meur g. [*liester* ejened-meur, oc'hen-meur].

ur- / **Ur-** kentañ, -orin, hen-, kentidik, kuñv, ken ez eo ; *der Urfaust*, ar "Faust" kentañ g., ar "Faust" orin g. ; *Urgroßvater*, tad-kuñv g. ; *urkomisch*, farsus (fentus) ken ez eo, da skrijal, re farsus, fentus-dreist.

Urabstimmung b. (-,-en) : goulenn ali ouzh an holl izili g., disentez izili an diaz dre votiñ b., disentez izili an diaz dre vouezhiañ b.

Uradel g. (-s) : noblañs kozh g.

Urahn g. (-s/-en,-en) : kendad g., hendad g., gourdad-kozh g., gourdad-you g. ; *die Urahnen*, an tadoù kozh ls., an hendadoù ls., ar gourdadoù kozh ls., ar gourhendadoù ls., ar gourdadoù-you / ar gourdadyouier.

Urahne b. (-,-n) : gourvamm-gozh b., gourvamm-you b. [*liester* gourvammoù-you / gourvammyouier].

Ural g. (-l-s) : *der Ural*, an Oural g.

uralisch ag. : 1. ... eus an Oural ; 2. [yezh.] ouralek ; [yezh., istor] *das Proto-Uralische*, ar c'hentouraleg g.

uralt ag. : gourhen, hendadel, ... a zo a-gozh, kozh-ebestel, kozh-Douar, kozh evel an Douar, kozh-Noe, kozh-gagn, mil gozh, kozh a'r c'hoshañ, kozh evel ar bed, kozh-kozh, barv gwenn dezhañ, kozh-rejis, kozh kant vloaz ; *uralter Greis*, kozhard g., kozhiad gwennet gant an hirhoal g. (Gregor), den kozh-Noe g., den ken kozh hag an douar g., den kozh-Douar g., den kozh-Doue g., den kozh evel an Douar g., jamezenn b. ; *uralt Monument*, savadur kozh-Noe g., savadur mil gozh (kzh-Douar, kozh-gagn, ken kozh hag an Douar, kozh-kzh) g. ; *seit uralten Zeiten*, abaoe bloavezh an erc'h du, abaoe meur a varc'had nav bloaz, abaoe ez eus koun, aba 'z eus koun, abaoe amzer an ebestel, a-viskoazh, a-holl-viskoazh, dalc'hmat, a bep mare, a-hed-ar-wech, a bep amzer / a bep memor den (Gregor) ; *aus uralter Zeit*, eus puñs an amzerioù kozh-kzh ; *der Witz ist ja uralt*, klevet eo bet ar bourd-se seizh kant gwech wam-ugent dija, barv gwenn a zo gant ar bourd-se.

Urämie b. (-) : [mezeg.] uremiezh b.

urämisch ag. : uremek.

Uran n. (-s) : uraniom g. ; *angereichertes Uran*, uraniom arfonnet g. ; *Uran anreichern*, arfonnañ uraniom ; *abgereichertes Uran*, uraniom arhesket g. ; *Uran abreichern*, arheskiñ uraniom.

Uran- : 1. ... an uraniom, ... uraniom ; 2. [kimiezh] ... uranek, ... uraniom.

Uranabreicherung b. (-) : arheskadur an uraniom g.

Urananreicherung b. (-) : arfonnadur an uraniom g.

Uranbrenner g. (-s,-) : pod atomel g., pod derc'hanel g.

Uranerz n. (-es,-e) : kailh uraniom g.

Uranfang g. (-s,-anfänge) : pennderoù g., pennkaoz g.

uranfänglich ag. : -orin, kentek.

uranhaltig ag. : uranek.

Uranhexafluorid n. (-s,-e) : [kimiezh] heksafluoridenn uraniom b.

Urania b. : [mojenn.] Urania b.

Uranismus g. (-) : uraniezh b., tuginadur revel g.

Uranisotop n. (-s,-e) : izotop uraniom g.

Uranoxid n. (-s,-e) : oksidenn uraniom b.

Uransäure b. (-) : [kimiezh] trenken uranek b.

Uranus g. (-) : 1. [stered.] *der Uranus*, Ouran b. ; *die Ringe des Uranus*, gwalennoù Ouran ls. ; 2. [mojenn.] Uranus g., Ouranos g.

Uranvorkommen n. (-s,-) : uranieg b.

Urari n. (-s) : kurar g.

Urat n. (-s,-e) : 1. [mezeg.] urea b., holen-troazh g. ; 2. [kimiezh] urat g.

uraufführen V.k.e. rannadus [peurliesañ anv-verb hag anv-gwan-verb] (hat uraufgeführt / wird uraufgeführt) : kinnig evit ar wech kentañ war al leurenn.

Uraufführung b. (-,-en) : abadenn gentañ b., leurennadur kentañ g., kentaenn b.

Urban g. : Urban g.

urban ag. : 1. seven ; 2. -kêr, ... a ger, kêrel, kêriek, ... ar c'hêrioù ; [mezeg.] *urbane* *Wut*, kounnar ar chas b., droug-ar-chas g., droug-ar-c'hi g.

Urbanisation b. (-,-en) : 1. [kêraozan] kêriekadur g., kêriekaat g. ; 2. [sevenadur] kêreladur g., kêrelaat g., sevenaat g. ; 3. keoded arnevez b. ; 4. kêriadenn vakañsiñ arnevez b., kreizenn vakañsiñ b.

urbanisierbar ag. : kêriekadus.

urbanisieren V.k.e. (hat urbanisiert) : 1. [kêraozan] kêriekaat ; *urbanisiert werden*, kêriekaat ; *stark urbanisiert*, kêriek ; 2. [sevenadur] kêrelaat, sevenaat ; *urbanisiert werden*, kêrelaat, sevenaat.

Urbanisierung b. (-) : 1. [kêraozan] kêriekadur g., kêriekaat g. ; 2. [sevenadur] kêreladur g., kêrelaat g., sevenaat g.

Urbanist g. (-en,-en) : kêraozour g. ; *auf Standortuntersuchung und -schutz spezialisierter Urbanist*, lec'hiennour g.

Urbanistik b. (-) : kêraozouriezh b. ; *auf Standortuntersuchung und -schutz orientierte Urbanistik*, lec'hiennouriezh b.

urbanistisch ag. : kêraozouriezhel.

Urbanität b. (-) : 1. sevender g. ; 2. aergelc'h ar c'hêrioù bras g.

urbar ag. : [douar] mat da labourat ; *urbar machen*, difraostañ, digeriñ douar kozh (douar fraost), terriñ douar, difontañ, soulañ, freuzañ, digrakañ, digodañ, digrannañ, regas, skidiñ, digeriñ douar.

Urbar n. (-s,-e) / **Urbarium** n. (-s, Urbarien) : [istor] poliptik g. [*liester* poliptikoù], gladroll g., marilh ar glad g., kadastr g.

Urbarmachung b. (-) : labour difraostañ g., distrouezhadeg b., digoradur g. / difraostadur g. (Gregor), difraostadeg b., difraostañ g.

Urbedeutung b. (-,-en) : [yezh.] kemeradur kentañ g.

Urbeginn g. (-s) : pennderoù g., pennkaoz g.

Urbewohner g. (-s,-) : henvroad g., enginidig g., gwirvroad g., kentvroad g., orinad g., kentidig g.

Urbild n. (-s,-er) : 1. poltred orin g., skouerenn orin b. ; 2. skouer b., kentpatrom g., pimpatrom g. ; *sie ist das Urbild der modernen Geschäftsfrau*, honnezh a zo pimpatrom an aferourez arnevez, honnezh a bimpatrom an aferourez arnevez.

urbritannisch ag. : [yezh.] kentpredenek.

urchig ag. : [Bro-Suis] 1. droch, pampes, pitaouennek, iskis ; 2. arouezius (arouezus) eus ar vro, arouezius (arouezus) eus aergelc'h al lec'h, arouezius (arouezus) eus gizioù ar vro.

Urchrist g. (-en,-en) : kristen kentañ g., hengristen g. ; *die Urchristen*, ar gristenien gentañ ls., an hengristenien ls.

Urchristentum n. (-s) : kristenved kentañ g., kristenien gentañ ls., kentaoù ar gristeniezh ls., mareoù kentañ ar gristeniezh ls., hengristeniezh b. ; *Bischof aus der Zeit des Urchristentums*, heneskob g. [*liester* heneskeb, heneskibien].

urchristlich ag. : eus mareoù kentañ ar gristeniezh, eus kentaoù ar gristeniezh, hengristen.

urdeutsch ag. : alaman kenañ, arouezius (arouezus) eus emzalc'h an Alamaned, P. alaman penn-da-benn, alaman hed

an neudenn, alaman leizh an neud, alaman penn-kil-ha-troad, alaman penn-ha-troad, alaman penn-ha-korf, alaman penn-ha-korf-ha-troad, alaman leizh ar gudenn, alaman leun.

Urdruck g. (-s,-e) : kentañ moulladenn b., moulladenn orin b.

Ureid n. (-s,-e) : [mezeg., kimiezh] ureid g. [*liester* ureidoù].

ureigen ag. : personel, dezhañ e-unan, piaouel.

Ureinwohner g. (-s,-) : henvroad g. [*liester* henvroidi], engenidig g. [*liester* engenidien], gwirvroad g., kentvroad g., orinad g., kentidig g.

Ureltern ls. : tud-kuñv ls.

Urenkel g. (-s,-) : mab-kuñv g., bugel-kuñv g., bugel-douaren g., gourvab g., gourdouaren g., [dispredet] gourviz g. ; *die Urenkel*, ar vugale-guñv ls., ar vugale-douaren ls.

Urenkelin b. (-,-nen) : merc'h-kuñv b., gourverc'h b., gourdouarenez b., [dispredet] gourmizez b.

Ureter g. (-s,Ureteren/-) : [korf.] san-droazh b.

Urethra b. (-,Urethren) : [korf., mezeg.] kan-troazh g.

urethral ag. : [korf., mezeg.] ... ar c'han-troazh, kanthroazhel ; [bred.] *urethrale Stufe*, *phallisch-urethrale Stufe*, *urethrale Phase*, *phallisch-urethrale Phase*, pazenn gantroazhel b., pazenn gastrel b.

Urethralerotik b. (-) : [bred.] erotegezh kantroazhel b.

urethro-genital ag. : [mezeg.] ... kantroazh-genel ; *die urethro-genitale Region*, an tachad kantroazh-genel g.

Urfarbe b. (-,-n) : pennliv g., liv kentañ renk g.

Urfassung b. (-,-en) : skrid orin g., mammskrid g.

Urfehde b. (-) : *Urfehde schwören*, touiñ war e le e e chomfed diwar neuze hep brezelin a-enep an amezeien c'h'laddalc'hek.

Urform b. (-,-en) : stumm orin g., stumm kentidik g., furm gentidik b., rakstumm g., kentpatrom g., pimpatrom g., rakskouerenn b.

Urgalaxie b. (-,-n) : [stered.] kentgalaksienn b.

Urgebirge n. (-s) : karregenn eus an hoalad kentañ b.

Urgeist g. (-es) : spered kosmek g.

urgemütlich ag. : hoalus, kevannevez, dispar an aergelc'h ennañ.

Urgermane g. (-n,-n) : Henc'herman g.

urgermanisch ag. : 1. henc'herman ; 2. [yezh.] henc'hermanek ; *das Urgermanische*, an henc'hermaneg g.

Urgeschichte b. (-) : ragistor g.

urgeschichtlich ag. : ragistorel.

Urgeschlechtszellen ls. : kellidaoueg b., germen g.

Urgestein g. (-s) : karregenn eus an hoalad kentañ b.

Urgewalt b. (-,-en) : nerzhioù diroll (dall) an natur ls., ar peder elfenn diroll ls.

urgieren V.k.e. (hat urgiert) : [Bro-Aostria] derc'hel war, c'hoari war, arabadiñ war, poursuiñ war, pouezañ war, kargañ war, dougen, atizañ, broudañ, brochañ, kennerzhañ, reiñ gred da, bountañ, poulzañ, flemmañ, kentraouiñ, alej, tuañ, karnajal, ober gwask war, lakaat bec'h war.

Urgnade b. (-) : [relij.] gras orinel b.

urgonisch ag. : [maenoniezh] urgonian ; *urgonischer Kalkstein*, urgonian g.

Urgroßeltern ls. : tud-kuñv ls.

Urgroßmutter b. (-,-mütter) : mamm-guñv b., gourvamm-gozh b.

Urgroßonkel g. (-s,-) : eontr-kuñv g.

Urgroßtante b. (-,-n) : moereb-kuñv b.

Urgroßvater g. (-s,-väter) : tad-kuñv g., gourdad-kozh g., gourdad-you g. [*liester* gourdadou-you / gourdadyouier].

Urgrund g. (-s,-gründe) : abeg kentañ g., arbenn kentañ g., kaoz kentañ b., pennderoù g., pennkaoz g., pennabeg g., orin g.

Urheber g. (-s,-) : oberour g., oberer g., krouer g., degaser g., graer g., aozer g., enhenter g., kentrador g. ; *geistiger Urheber*, pennlusker g.

Urheberkorrekturen ls. : divankadurioù aozer ls., divankadurioù an aozer ls.

Urheberrecht n. (-s,-e) : gwirioù aozer ls., gwirioù an oberour ls., gwirioù miret-strizh ls.

urheberrechtsfrei ag. : [gwir] aet er glad foran, hep gwirioù miret-strizh.

urheberrechtlich ag./Adv. : *urheberrechtlich geschützt*, pep gwir miret-strizh.

Urheberschaft b. (-) : krouerelezh b., perzh an hini a zo krouer un oberenn g.

Uri n. : kanton Uri g.

Urian g. (-s,-e) : 1. an droukspered g., an diaoul g., an Aerouant g., an Enebour g., Paolig g., Gwilhou Gozh g., Paol Gornek g., Paol Iostek g., Yann ar pennkêr dianaou g., ar spered lous g., tad ar gaou g., ar paotr kozh g. ; 2. [dre skeud.] *Herr Urian*, *Hans Urian*, direnker g., garchenn g., jablour g., bourouell g., gweladenner a zo mui a joa diouzh e seulioù evit diouzh e vegoù treid g., gweladenner chifus (arabadus, hegazus, hegaz, hegus) g., gweladenner a gemerer dispiljadur o welet anezhañ (ouzh e welet) g., mall-e-gas g., mall-e-goll g.

Uriasbrief g. (-s,-e) : 1. [relij.] lizher Ourias (Urias) g. ; 2. [dre skeud.] lizher a zegas gwallleur d'an hini a zoug anezhañ g.

urig ag. : 1. droch, pampes, pitaouennek, iskis ; 2. arouezius (arouezus) eus ar vro, arouezius (arouezus) eus aergelc'h al lec'h, arouezius (arouezus) eus gizioù ar vro.

Urin n. (-s,-e) : troazh g., frig g., staot g., dour g. ; *nach Urin stinkend*, staotek ; [bevedouriezh] *die Ausscheidung des Urins*, an dioulañ troazh g.

Urin- : 1. [*das Urinieren betreffend / a sell ouzh an troazhañ*] ... troazhañ ; 2. [*das Urin betreffend / a sell ouzh an troazh*] ... troazhel, ... troazh ; 3. [*den Hamapparat betreffend / a sell ouzh an organoù troazhañ*] ... troazhadel, ... troazhañ.

Urinal n. (-s,-e) : 1. [mezeg., gwele] lestr troazhañ g. [*liester listri troazhañ*] ; 2. [troazhle'h, moger] lestr troazhañ g. [*liester listri troazhañ*].

urinartig ag. : staotek, troazhek, e doare an troazh, a-zoare gant an troazh, a-seurt gant an troazh.

uringelb ag. : melen-staot.

Uringlas n. (-es,-gläser) : lestr-troazhañ g.

urinieren V.gw. (hat uriniert) : troazhañ, P. troazhigellat, skuilhañ ur banne dour, leuskel dour, dizourañ, dizourañ avaloù-douar, ober un dizour, staotañ, staotat ur banne, dizourañ e gig, teurel ur banne dour, cheñch dour war ar buzhug, frigat, ober e boull, ober ur poulladig, ober poullig, ober ur staotadenn, ober, pisat, pisañ, pistolodiñ, neudenniñ, [merdead.] cheñch dour war ar pesked, cheñch dour war ar c'hranked, [e yezh ar vugale] ober titich, ober morig, [bevedouriezh] dioulañ troazh.

Urinieren n. (-s) : troazhadur g., troazherezh g., troazhañ g., troazhadenn b., staotañ g., staotadenn b., dizour g., [bevedouriezh] an dioulañ troazh g. ; *Schmerzen beim Urinieren empfinden*, kaout un troazhañ poanius.

Urinpfütze b. (-,-n) : frigidell b., staotigell b., poullig troazh g.

Urinstinkt g. (-s,-e) : bondoug enganet g.

urintreibend ag. : troazhus, staotus.

Urinverhaltung b. (-) : [mezeg.] azdalc'h troazh g.

Urkanton g. (-s,-e) : [Bro-Suis] kanton e-touez ar re gentañ en istor Bro-Suis g., kreiz Bro-Suis g., kalon Bro-Suis b. [Schwyz, Uri hag Unterwalden].

Urkeimzellen ls. : kellidaoueg b., germen g.

Urkirche b. (-) : liz ar gristenien gentañ b., oadvezh abostolek g.

Urknull g. (-s,-e) : big bang g., tarzhadenn orin b., diskolp meur g.

urkomisch ag. : farsus (fentus) ken ez eo, da skrijal, re farsus, fentus-dreist, bourdus, ribardennus, bourjin, da dortañ ; *etwas urkomisch finden*, kavout ur pezh o welet (o klevet) udb, kavout ur bourd o welet (o klevet) udb ; *urkomische Sache*, farsite b., drolite b. ; *die waren urkomisch*, ur farsite hag un drolite e oa o gwelet, fentus dreist e oant ; *das ist ja urkomisch*, amañ ez eus peadra da dagañ o c'hoarzhin, fentus-dreist eo, farsus eo ken ez eo, ur farsite hag un drolite eo da welet ha da glevet, da dortañ eo, ur pezh eo gwelet (klevet) an dra-se.

Urkraft b. (-,-kräfte) : 1. nerzhioù diroll (dall) an natur ls., ar peder elfenn diroll ls. ; 2. nerzh ur ramz g.

urkräftig ag. : didrec'hus, difaezhus, kreñv-meurbet.

Urkund [tro-lavar] : [gwir] *zu Urkund dessen*, war feiz kement-se.

Urkunde b. (-,-n) : testeni b., akt g., akta g., diell b., lizher g., merk g., gread g., grad b., lizher-testeni g., skrid-testeni g., teul g., titl g. ; *Zeugnisurkunde*, testeni-studi g., lizher-testeni g., skrid-testeni g. ; *notarielle Urkunde*, akta-noter g. ; *amtliche Urkunde*, testeni a-berzh-Stad g. ; *privatschriftliche Urkunde*, *Privaturkunde*, *private Urkunde*, akta dindan siell brevez g. ; *eine Urkunde vorzeigen*, *eine Urkunde vorlegen*, erouezañ un akta, diskouez un akta ; *Vorzeigen einer Urkunde*, erouezadur un akta g. ; *eine Urkunde abfassen (aufsetzen)*, skrivañ un testeni (un akta), aozañ un testeni, sevel ur skrid-testeni, sevel ur gread ; *Errichtung (Aufsetzung) einer Urkunde*, savidigezh ur skrid-testeni b., aozidigezh un akta b. ; *eine Urkunde fälschen*, *eine Urkunde verfälschen*, sevel ur falsad ; *unechte Urkunde*, *verfälschte Urkunde*, *gefälschte Urkunde*, *falsteul* g. ; *wegen Fälschung und Gebrauch gefälschter Urkunden verurteilt werden*, bezañ kondaonet evit falsadur hag arver falsteulioù ; *etwas mit Urkunden belegen*, prouiñ udb gant testenioù, testeniekaat udb. ; *eine Urkunde durch Gerichtsvollzieher zustellen*, esplediñ ; *diese Schlacht wird in jener Urkunde erwähnt*, meneg a gaver eus an emgann-mañ er skrid-se ; *alte Urkunden studieren*, studiañ dielloù kozh, P. krignat kozh paperoù.

Urkundenbewahrer g. (-s,-) : diellour g., dieller g., teulier g.

Urkundenbeweis g. (-es,-e) : dielloù ls., prouenn diazezet war dielloù b., teulioù prouiñ ls.

Urkundenbuch n. (-s,-bücher) : levr an dielloù g., diellevr g., diellaoueg b.

Urkundenfälscher g. (-s,-) : falser dielloù g.

Urkundenfälschung b. (-,-en) : 1. falsidigezh dielloù b. ; 2. [gwir] falsadur hag arver falsteulioù.

Urkundengewölbe n. (-s,-) : kambr an dielloù b., sal an dielloù b., sanailh an dielloù b.

Urkundenmaterial n. (-s) : dielloù ls., teuliadur g., dafar g., teulioù dafariñ ls.

Urkundensammlung b. (-,-en) : levr an dielloù g., diellevr g., diellaoueg b.

urkundlich ag. : testenius, teuliadurel, teulel ; *urkundlich beweisen*, prouiñ gant dielloù (gant testenioù), testeniekaat.

Urkunftsbeamte(r) ag.k. g. : grefier g., tablezer g.

URL b. (-,-s) : [stlenn.] chomlec'h URL g.

Urladen n. (-s) : [stlenn.] loc'hañ g., boulc'hañ g.

Urlandschaft b. (-,-en) : korn-bro chomet en e stad orin g.

Urlaub g. (-s,-e) : vakañsoù ls., hezadur g., amzer vak b., ehan g., ehan-labour g., ehanoù ls., keniad g., ehan soudard g., P. koñje g. ; *bezahlter Urlaub*, ehanoù-labour gopret ls., ehanoù gopret ls., ehan-labour gopret g. ; *regelmäßiger bezahlter*

Urlaub, vakañsoù mareadek paeet ls., ehan mareadek gopret g. ; *ein Tag Urlaub*, un devezh laosk g., un devezh dilabour ; *auf Urlaub gehen*, mont da vakañsiñ, mont e vakañsoù ; *Urlaub im Wohnwagen*, karavaniñ g. ; *wegen Urlaub geschlossen*, serr dre-benn ehanou ; *ich kann den Urlaub kaum erwarten !* deuet buan ar vakañsoù ! ; *es regnete oft, dennoch war der Urlaub schön*, techet e oa an amzer da c'hlañv, brav e voe ar vakañsoù memes tra ; *er versauert mir den Urlaub*, mazaouiñ a ra va vakañsoù din, trenkañ a ra din plijadur ar vakañsoù, kaoc'hañ a ra va vakañsoù din, ampoezoniñ a ra va vakañsoù din ; [lu] *Urlaub haben*, kaout un diskarg, kaout amzer vak ; *auf (in) Urlaub sein*, **a** bezañ e vakañsoù, hezaduriñ ; **b**) [lu] kaout ur c'heniad ; *Urlaub nehmen*, **a**) kemer vakañsoù ; **b**) goulenn e ziskarg evit un nebeud devezhioù, goulenn amzer vak, goulenn ur c'heniad, goulenn ul lizher-keniad.

Urlauber g. (-s,-) : 1. vakañser g., vakañsour g., ehanour g., hezadurour g. ; 2. [lu] keniadour g.

Urlauberin b. (-,-nen) : 1. vakañserez b., ehanourez b., hezadurourez b. ; 2. [lu] keniadourez b.

Urlaubersiedlung b. (-,-en) : kêriadenn vakañsiñ b., kêriadenn vakañsourien b., kêriadenn hezaduriñ b.

Urlaubsanspruch g. (-s,-ansprüche) : devezhioù ehanou mareadek gopret hervez al lezenn ls.

Urlaubsgeld n. (-s) : arc'hopr vakañsiñ g.

Urlaubsjahr n. (-s,-e) : bloavezh sabatek g.

Urlaubsort g. (-s,-e) : kêriadenn vakañsiñ b., kêriadenn vakañsourien b., kêriadenn hezaduriñ b.

urlaubsreif ag. : ... en deus ezhomm bras mont da vakañsiñ, prest-mat evit mont da vakañsiñ.

Urlaubsreise b. (-,-n) : beaj dudi b.

Urlaubsschein g. (-s,-e) : [lu] lizher-keniad g.

Urlaubssperre b. (-,-n) : [lu] skornadur an holl geniadoù g.

Urlaubstag g. (-s,-e) : devezh vakañsoù g., devezh koñje g., devezh ehan g.

Urlaubswoche b. (-,-n) : sizhunvezh vakañsoù b., sizhunvezh koñje b., sizhunvezh ehan b.

Urlaubszeit b. (-) : vakañsoù ls., mare ar vakañsoù g.

Urlaubszettel g. (-s,-) : [lu] lizher-keniad g.

Urmaß n. (-es,-e) : stalon g.

Urmensch g. (-en,-en) : den eus ar ragistor g.

Urmeter n. (-s,-) : metr stalon g.

Urmund g. (-s,-münder) : [bev.] blastopor str., blastoporen b.

Urmutter b. (-) : Eva b.

Urnatur b. (-) : natur werc'h b., natur ouez b., natur gentidik b.

Urne b. (-,-n) : 1. jarl g. ; *Inhalt einer Urne*, jarlad g. ; 2. jarl-ludu g., jarlig kañv g., jarlig ludu g. ; *gestreifte Urne*, jarl rizennek g. ; 3. [polit.] boest ar mouezhioù b., boest-votiñ b., boest-vouezhiañ b., pod-mouezhiañ g., mouezharc'h b., kirin ar votadeg b., P. pod ma vez taolet ar bilhedoù g. ; *zur Urne gehen*, mont da votiñ (da vouezhiañ).

Urnfriedhof g. (-s,-friedhöfe) : kolumbariom g., liorz an eñvor b.

Urnengang g. (-s,-gänge) : votadeg b., mouezhiadeg b.

Urnengrab n. (-s,-gräber) : kombod jarl-kañv g., bez jarl-kañv g.

Urnenhalle b. (-,-n) : kolumbariom g.

Urner g. (-s,-) : annezad kanton Uri g. [Bro-Suis].

Urochs g. (-en,-en) : [loen.] gourejen g. [*liester* gourejened], ejen-meur g. [*liester* ejened-meur, oc'hen-meur].

urogen ag. : [mezeg.] troazhel ; *urogene Krankheit*, kleñved troazhel g.

urogenital ag. : [mezeg.] ... troazhañ-genel, ... genel-troazhañ.

Urogenitalsystem n. (-s,-e) / **Urogenitaltrakt** g. (-s,-e) : [korf.] benvegad troazhañ-genel g.

Urologe g. (-n,-n) : troazhadour g.

Urologie b. (-) : troazhadouriezh b.

Urologin b. (-,-nen) : troazhadourez b.

urologisch ag. : troazhadourel.

Uroma b. (-,-s) : mamm-guñv b., gourvamm-gozh b.

Uropa g. (-s,-s) : tad-kuñv g., gourdad-kozh g., gourdad-you g. [*liester* gourdadoù-you / gourdadyouier].

Uropode g. (-n,-n) : [loen.] pav lostel g., pav neuñviñ g.

urplötzlich ag. : a-zelac'h, a-zelazh, a-zelazh-kaer, evel ar bleiz, a-greiz-peb-kreiz, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, en un taol-kont, en un toulpaz, en ur par berr, en un taol berr, a-greiz-holl, a-greiz-tout, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-tenn, a-greiz-pep-kreiz, soudenn, a-daol-dak, a-drak, a-sav-daol, prim, a-benn-krak, a-daol-herr, a-daol-krenn, a-daol-krak, a-daol-tarz, evel ur c'hurunou, evel ar c'hurunou, brusk evel un tarz kurun, trumm, krak, krenn, pik, [dispredet] en ur gaouad.

Urproduktion b. (-) : kenderc'h danvez krai g., kentañ gennad g.

Urquell g. (-s) / **Urquelle** b. (-) : poent-orin g., pennderou g., penn-kentañ g., orin g., pennorin g., poent kentañ g., egin g., andon b., mammenn b., pennkaoz g., arbenn g., pennabeg g.

Ursache b. (-,-n) : 1. abeg g., rezon b., pennabeg g., pennkaoz g., devouder g. [*liester* devouderioù], diazeadenn b., orin g., pennorin g., poent-orin g., pennderou g., penn-kentañ g., poent kentañ g., egin g., perag g., rag ha perag, arbenn g., kaoz b., mammenn b., eienenn b., andon b., gwizienn b. [*liester* gwiziennou, gwizioù] ; *die Ursache und der Beweggrund, die Ursache und der Anlass*, an arbenn hag an abeg ; *die Ursache für etwas sein*, bezañ abeg d'udb, bezañ kaoz d'udb, bezañ kiriek d'udb, bezañ devouder udb ; *die Ursache dafür sein, dass*, bezañ an arbenn ma ; *die Ursache des Übels*, gwizienn an droug b., bouedenn an droug b. ; *die vorher gehörten Erklärungen geben uns Aufschluss über die Ursachen des Vorfalls*, diwar a zo bet displeget deomp diaraok e komprenomp bremañ perak eo c'hoarvezet kement-se, diwar a zo bet displeget deomp diaraok e komprenomp bremañ ar rag hag ar perag eus an afer ; *alles hat eine Ursache*, ur penn hag ur penaos a zo da bep tra (Gregor), un arbenn hag un abeg a zo da bep tra ; *nach der Ursache fragen*, klask gouzout ar pennabeg eus udb, klask gouzout petra 'zo pennkaoz d'udb, klask petra zo kiriek d'udb, klask gouzout petra 'zo pennabeg d'udb, klask klask gwizioù udb, klask penn d'ar vazh ; *aus welcher Ursache ?* pe dre'n abeg ? / pe evit abeg ? / pe diwar-benn tra ? / diwar-benn petra ? / pe evit tra ? / pe rak tra ? / dre an abeg da betra ? (Gregor), evit pe abeg ? perak tra ? evit peseurt abeg ? abalamour da betra ? dre beseurt arbenn ? pe dre benn ? war betra teuler kement-se ? a be berzh kement-se ? en askont da betra ? petra 'zo kaoz da se ? ; *kleine Ursache, große Wirkungen*, defot un tach e koll ar marc'h e houarn, mank a lakaat an tach lies e vez kollet an houarn, an droug a zeu buan, d'an daoulamm e teu an droug, un elfenn dan a zo gouest da lakaat an tan-gwall da gregiñ en un ti, unan a c'hall reiñ kant kement all, nebeut a draoù a vez a-wechoù kiriek d'ar grevusañ traoù, un dra vihan a c'hall tennañ da vraz ; 2. [preder.] kehuz g., arbenn g. ; *unmittelbare Ursache*, arbenn kentizhek g. ; *mittelbare Ursache*, arbenn handizhek g. ; *die materielle Ursache*, ar c'hehuz danvezel g. ; *die formale Ursache*, ar c'hehuz furl g. ; *intrinsische Ursachen*, arbennoù enien ls., arbennoù a-ziabarzh ls. ; *extrinsische Ursachen*, arbennoù ezien ls., arbennoù a-ziavaez ls. ; *die veranlassende Ursache, die gelegentliche*

Ursache, ar c'hehuz erodiñ g. ; *die bestimmende Ursache*, *die wirkende Ursache*, ar c'hehuz efediñ g., an abeg-efediñ g., an arbenn-efediñ g., ar gaoz-efediñ b., ar gwereder g., an devouder g. ; *die wirksame Ursache*, an abeg gweredus g., an arbenn gweredus g., ar gaoz weredus b., ar gaoz werch'hek b. ; *Ursache seiner selbst*, *Ursache durch sich selbst*, abeg an-unan g., arbenn an-unan g., kaoz an-unan b. ; *Zusammenhang von Ursache und Wirkung*, kehuzelezh b., abegelezh g., arbennelezh b., kaozelezh b., ere arbennel g., keñver arbennel g., keñver arbenn-gwered g., darempred abeg-gwered g., liamm arbennel g., ere arbenn-gwered g., ere devouder-devouder g., keñver kaoz-gwered g., liammadenn a gaoz hag a wered b. ; *die Ursache und die Wirkung*, an arbenn hag ar gwered, an devouder hag an devouder ; *die Ursache von etwas sein*, bezañ devouder udb ; **3.** digarez g., tro b., lec'h g., labour g., perzh g., abeg g. ; *man hat alle Ursache zu glauben, dass ...*, abeg (lec'h, peadra, perzh) 'zo da grediñ e ... ; *Ursache geben zu*, reiñ abeg (lec'h, tro) da, bezañ un digarez evit ober udb, bezañ abeg a-walc'h evit ober udb, bezañ labour ober udb ; *keine Ursache !* netra n'eo ! netra ebet ! man ebet ! netra ! evit netra ! n'eo ket kalz a dra ! n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! n'eus ket a ziaez ! n'eo ket tener ! n'eo ket strikt ! n'eo ket drouk ! n'eus ket a zroug ! kalz ne vern ! paot ne vern ! n'eus ket pe evit tra ! n'eus forzh ! ne ra netra ! **Ursachenereignis** n. (-ses,-se) : darvoud devouder g., fed devouder g., c'hoarvoud devouder g.

Ursache-Wirkung-Prinzip n. (-s) : pennaenn an arbennelezh b.

Ursache-Wirkungsbeziehung b. (-,-en) : keñver arbennel g., kehuzelezh b., abegelezh g., arbennelezh b., kaozelezh b., keñver arbenn-gwered g., ere arbennel g., liamm arbennel g., ere arbenn-gwered g., ere devouder-devouder g., keñver kaoz-gwered g., liammadenn a gaoz hag a wered b.

ursächlich ag. : arbennel, abegel, kaozel ; *ursächlicher Zusammenhang*, keñver arbenn-gwered g., ere arbenn-gwered g., ere arbennel g., keñver arbennel g., ere devouder-devouder g., kehuzelezh b., abegelezh g., arbennelezh b., kaozelezh b., darempred abeg-efed g., liamm kaozlder g., liamm arbennel g., keñver kaoz-efed g., liammadenn a gaoz hag a efed b.

Ursächlichkeit b. (-) : abegelezh g., arbennelezh b., kaozelezh b.

Ursäuger g. (-s,-) : [loen.] prototerian g. [*liester* prototerianed].

Urschleim g. (-s,-e) : [bev.] protoplasm g.

Urschrei g. (-s,-e) : [mezeg., bredoniezh] kri kezivik g.

Urschrift b. (-,-en) : **1.** skrid orin g., mammskrid g., skrid kentañ g., emzornskrid g. ; **2.** [gwir] eskadenn b., pezh orin g., akta eskadenneg g. ; **3.** [istor] henskritur g./b., skritur kentidik g., skritur gentidik b.

urschriftlich ag. : **1.** emzornskridel, diazorn ; **2.** [gwir] eskadenneg, en orin.

Urschweiz b. (-) : *die Urschweiz*, kreiz Bro-Suis g., kalon Bro-Suis b. [Schwyz, Uri hag Unterwalden].

Ursel b. : Ursula b.

Ursprache b. (-,-n) : mammyezh b.

Ursprung g. (-s, Ursprünge) : **1.** poent orin g., pennderoù g., penn-kentañ g., orin g., pennorin g., hil g., poent kentañ g., egin g., andon b., mammenn b., eienenn b., pennkaoz g., arbenn g., pennabeg g., gwizienn b. [*liester* gwiziennou, gwizioù] ; *seinen Ursprung nehmen von*, dont eus, bezañ e orin e, bezañ savet eus (Gregor) ; *seinen Ursprung haben in*, bezañ e boent orin e, bezañ e benn kentañ eus, bezañ bet ganet e, bezañ e orin e, bezañ genidik eus ; *die Inselbevölkerung besteht aus Menschen verschiedenen*

ethnischen Ursprungs, un dastum tud eus pobloù disheñvel a ya d'ober poblañs an enezenn ; *er versuchte den Ursprung des Lebens zu erforschen*, klask a rae kavout poent orin (andon, mammenn, eienenn) ar vuhez, klask a rae kavout penaos eo diwanet ar vuhez war an Douar ; *denselben Ursprung haben*, kendevefañ ; *keltischen Ursprungs sein*, bezañ a orin keltiek, bezañ keltiek a orin ; *die Rückkehr zu den Ursprüngen*, *das Zurück zu den Ursprüngen*, an distro d'ar vammenn b., an distro d'an andon b. ; *der Mensch entstammt der Leere und kehrt in den grundlosen Abgrund seines Ursprungs zurück*, dont a ra an den a get ha mont a ra da get ; [douarouriezh] *sedimentärer Ursprung*, orin gouelezennel g. ; **2.** [mat.] orin g. ; *Ursprung der X-Achse*, orin an ahel X g. ; **3.** [mezeg.] *entzündlichen Ursprungs*, diwar danijenn.

ursprünglich ag. : **1.** kentañ, kentidik, kentaël, kentek ; **2.** - orin, orinel, orinek, eus an deroù, deraouus, penn ; *ursprünglicher Zustand*, stad deroù b., stad kentañ b., stad orin b. ; *ursprüngliche Bedeutung*, kemeradur orin g. ; **3.** naturel, diles, gwiriek ; **4.** [bev.] kezivik ; *ursprüngliche Suppe [Ursuppe]*, soubenn gezivik b.

Adv. : en orin, en deroù, da gentañ, er penn kentañ, da gentañ penn, da gentañ tra, da gentañ unan, a-gentañ, a-gomañs, da gomañs ; *ein Fass, in dem ursprünglich Apfelwein gelagert hat*, ur varrikenn war-lerc'h sistr b., ur varrikenn goude sistr b., ur varrikenn bet o lakaat sistr b. ; *eine Kiste, in der ursprünglich Zigarren lagen*, ur voest war-lerc'h segalennoù b., ur voest goude segalennoù b., ur voest bet o lakaat segalennoù b.

Ursprünglichkeit b. (-) : **1.** orinelezh b. ; **2.** natur werch' b., natur ouez b., natur gentidik b.

Ursprungsbescheinigung b. (-,-en) : testeni a orin g.

Ursprungsbezeichnung b. (-,-en) : merk an orin g., meneg an orin g.

Ursprungsflughafen g. (-s,-häfen) : aerporzh dibradañ g.

Ursprungsgestein n. (-s,-e) : [douarouriezh] karregad vamm b.

ursprungs gleich ag. : a-ouenn, kenouenn, a hevelep orin.

Ursprungsland n. (-s,-länder) : bro orin b.

Ursprungsmythos g. (-,-mythen) : gwengel an orinoù g.

Ursprungsnachweis g. (-es,-e) : testeni a orin g.

Ursprungsnote b. (-,-n) : [sonerezh] notenn vamm b.

Ursprungsvermerk g. (-s,-e) : merk an orin g., meneg an orin g.

Ursprungszeugnis n. (-ses,-se) : testeni a orin g.

Urstand g. (-s) : [relij.] stad an den a-raok ar pec'hed kentañ (a-raok ar c'houezh er pec'hed) b.

Urstoff g. (-s,-e) : **1.** danvez krai g. ; **2.** [kimiezh] danvezenn b., elfenn b.

Urstrahlung b. (-) : [stered.] skinadur kezivik g.

Urstromtal n. (-s,-täler) : [douar.] traoñienn eus marevezh ar Skorn-bras b., traoñienn stêrskornel b.

Ursula b. : Ursula b.

Ursuline b. (-,-n) / **Ursulinenschwester** b. (-,-n) / **Ursulinerin** b. (-,-nen) : [relij.] ursuladez b. [*liester* ursuladezed].

Ursuppe b. (-) : [bev.] soubenn gezivik b.

Urszene b. (-,-n) : [bred., Freud] kentsenenn b.

Urteil n. (-s,-e) : **1.** barnadenn b., barnedigezh b., barn b., devarn b., setañs b., arest g. ; *ein gerechtes Urteil*, ur varn eeun ha leal b., ur reizhvarnadenn b. ; *ungerechtes Urteil*, barnedigezh displeal b., barnedigezh diwirion b. ; *irriges Urteil*, fazi barnerezhel g., fazi barn g., drouksetañs b., barnadenn fazius b., barnedigezh fazius b. ; *endgültiges Urteil*, *rechtskräftiges Urteil*, devarn hep engalv b. ; *vollstreckbares Urteil*, barnadenn eroundek b., barnedigezh a c'hell bezañ eroundekaet b. ; *einstimmiges Urteil*, *übereinstimmendes Urteil*, unvarn b. ; *Urteil mit Formfehlern*, barnadenn siek b. ;

Gerichtsurteil, arest al lez-varn g. ; *die Erwägungsgründe eines Urteils*, trebennoù ur varnadenn ls. ; *ein mildes Urteil*, ur varnedigezh habask b. ; *hartes Urteil*, barnadenn c'harv b., barnadenn galet b., barnadenn strizh b. ; *die Strenge eines Urteils*, *die Härte eines Urteils*, strizhder ur varnedigezh g. ; *ein Urteil fällen* (*sprechen, aussprechen, verkünden*), dougen ur varnedigezh, dougen un devarn, dougen ur setañs, dougen ur varnadenn, setañsiñ, embann ur varnadenn ; *gefälltes Urteil, verkündetes Urteil*, barnedigezh douget b. ; *Verkündung des Urteils*, dougadurezh ar varnadenn b., dougadur ar varnadenn g. ; *eine Ausfertigung des Urteils*, un haneiladenn eus ar varnadenn b. ; *ein Urteil in Strafsachen fällen*, setañsiñ, dougen ur setañs (Gregor) ; *ein Urteil bestätigen*, kadamaat ur varnedigezh ; *ein Urteil kassieren, ein Urteil aufheben*, terriñ ur varnedigezh, digadarnaat ur varnedigezh ; *das Urteil vertragen*, apellañ ar varnedigezh ; *das Urteil zur Bewährung aussetzen*, kondaoniñ u.b. gant goursez ; *in tiefem Schweigen erwarteten sie alle das Urteil*, an holl a dave mik o c'hortoz ar varn da zont ; *dieses Urteil hinterlässt einen bitteren Beigeschmack*, blaz ar c'hwerv a gaver gant ar varnadenn-se, blaz ar c'hwerv a chom eus dilec'h ar varnadenn-se, ur vlazenn c'hwerv a gaver gant ar varnadenn-se, un distag c'hwerv a zo gant ar varnadenn-se ; *sich selbst sein Urteil sprechen*, en em varn an-unan, en em gondaoniñ an-unan ; *ein Richter, der einen Verbrecher für unschuldig erklärt, spricht sich selbst sein Urteil*, barnar a zidamall torfed a zo e-unan en em varnet ; *über jemanden das Urteil sprechen*, barn u.b., [dre astenn.] embann e soñj a-zivout u.b.

2. meno g., mennozh g., soñj g., aviz g. ; *sich ein Urteil bilden*, ober e soñj, ober e vennozh ; *sein Urteil über etwas (ak.) abgeben*, reiñ e veno da anaout, displegañ e vennozh a-zivout udb, lavaret e soñj diwar-benn udb ; *darüber habe ich kein Urteil*, n'em eus ket graet va soñj diwar-benn an dra-se, n'em eus ket graet va mennozh c'hoazh a-zivout an dra-se ; *darüber will ich kein Urteil fällen, darüber enthalte ich mich des Urteils, darüber maße ich mir kein Urteil an*, gwell eo din derc'hel em genoù pezh 'zo em soñj, diwar-benn an dra-se n'oufen dougen ur varnedigezh, gwelloc'h eo ganin derc'hel kloz war va soñjoù a-zivout an dra-se, gwelloc'h eo ganin tremen hep displegañ va mennozh a-zivout an dra-se, en em virout a rin a zisplegañ va soñj a-zivout an dra-se ; *er hat ein scharfes Urteil*, lemm (eskuit, divorfil, diabaf, dibikous) eo e spered, ur spered diabaf a zen eo, ur spered lemm a zen eo, ur spered divorfil a zen eo, skiant varn en devez ; *auf sein Urteil kann man etwas geben*, pouezet mat e vez ar pezh a lavar, dalc'h ha poell a vez atav gant e alioù, bez e c'haller mont diouzh e gaozioù, bez e c'haller teuler kred war e gomzoù ; [dre astenn.] *kein Urteil haben*, bezañ diboell (berrboell, berr a skiant, diskiant, diaviz) ; *meinem Urteil nach*, da'm meno, da'm soñj, me a gav din, war va soñj, evit va c'heloù, evidon-me, war va meno, hervez va meno, hervez va soñj ; *nach dem Urteil von*, hervez, gouez da, poz da, liz da.

3. [bred.] *bejahendes Urteil*, aotreadur g., aotreadenn b., aotreadurezh b. ; *verneinendes Urteil*, nac'hadenn b., nac'hidigezh b.

4. [preder.] *barnad* b. ; *prädikatives Urteil*, barnad ardaoliñ b. ; *analytisches Urteil*, barnad dielfennadurel b., barnad dezrannek b. ; *synthetisches Urteil*, barnad kenlakadurel b., barnad kendodek b. ; *hypothetisches Urteil*, barnad tebadek g. **urteilen** V.gw. (hat geurteilt) : barn, soñjal, gwalennañ, poellata, dezvarn, jaojañ ; *wie urteilst du über sein Können ?* petra a soñjez diwar-benn e varregezh ? ; *nach seinen Reden zu urteilen*, hervez pezh a lavar, war a lavar, da zezvarn diouzh pezh a lavar, da jaojañ ouzh pezh a lavar ; *seinem Aussehen*

nach zu urteilen, ouzh e welet, diouzh e welet, diouzh e welout, diouzh e stumm, diouzh gwelet e stumm, diouzh an neuz anezhañ, hervez an everiañs anezhañ, diouzh ar gobari anezhañ ; *etwas nach dem Schein urteilen*, mont d'udb (barn udb) diouzh e welet, barn udb diouzh an diavaez anezhañ, fiziout war an diavaez, jaojañ udb ouzh an diavaez anezhañ, na sellet nemet ar goc'henn, na sellet nemet ouzh an diavaez, sellet ouzh udb hervez an doare anezhañ ; *etwas nach dem Erfolg urteilen*, mont d'udb diouzh (barn udb hervez, barn udb diouzh, jaojañ udb ouzh) e efedusted (e zisoc'hoù) ; *über den Erfolg urteilen*, studiañ (priziañ, prizañ) an disoc'hoù.

Urteilsausfertigung b. (-,-en) : haneiladenn eus ar varnadenn b. ; *rechtskräftige Urteilsausfertigung*, haneiladenn erounidek eus ar varnadenn b.

Urteilsbegründung b. (-,-en) : [gwir] trebennoù ar varnadenn ls.

Urteileröffnung b. (-,-en) : embann ar varnadenn g., embannadur ar varnadenn b., dougadurezh ar varnadenn b., dougadur ar varnadenn g., embannidigezh ar varnadenn b.

urteilsfähig ag. : 1. ... en deus ar gwir da varn an afer, kembeliek ; 2. skiant varn dezhañ, e spered hag e ratozh gantañ, poellus, poellek, skiant vat dezhañ, diazez, a boell, a benn, a skiant, fur, evezhie, etre daou, a rezon, rezonet, emskiantek, emouez, emoueziek ; *urteilsfähiges Alter*, oad a skiant g.

Urteilsfähigkeit b. (-) : 1. dalc'h war un afer stag ouzh ur bann resis g., gwir en (gwir war, beli war) un afer stag ouzh ur dalc'h resis (Gregor) g., kembeli b. ; 2. barnerezh g., skiant varn b., galloudezh dezvarn b., poell g., skiant-vat b., skiant-poell b., rezon b., reiz g., speredegezh b., digoradur spered g., ijin g., anaoudegezh b., intentamant g., intetidigezh b., emskiant b., emouiziegezh b. ; *es fehlt ihm an Urteilsfähigkeit*, berrboell eo, n'en deus tamm skiant varn, ur skiant verr a zen eo hennezh, hennezh a zo berr a spered (e spered, e skiant), sempl ha berrwel eo, hennezh a zo berrwelet da vat, divarn eo, berr eo ar vent a skiant roet dezhañ.

Urteilsfällung b. (-,-en) : embann ar varnadenn g., embannadur ar varnadenn b., dougadurezh ar varnadenn b., dougadur ar varnadenn g., embannidigezh ar varnadenn b.

Urteilkraft b. (-) : barnerezh g., skiant varn b., galloudezh dezvarn b., poell g., skiant-vat b., skiant-poell b., rezon b., reiz g., speredegezh b., digoradur spered g., anaoudegezh b., intentamant g., intetidigezh b., galloudezh poellata b., ijin g., sapiañs b. ; [Kant] *Kritik der Urteilkraft*, dezvarn ar barnerezh b.

urteilslos ag. : neptu, neptuek, divarn.

Urteilsspruch g. (-s,-sprüche) : barnadenn b., barnedigezh b., devarn b., setañs b.

Urteilsverkündung b. (-,-en) : embann ar varnadenn g., embannadur ar varnadenn b., embann ar varnedigezh g., dougadurezh ar varnadenn b., dougadur ar varnadenn g., embannidigezh ar varnadenn b.

Urteilsvermögen n. (-s) : barnerezh g., skiant varn b., galloudezh dezvarn b., lod a skiant roet d'unan bennak gant an natur g., poell g., skiant-vat b., skiant-poell b., rezon b., reiz g., speredegezh b., digoradur spered g., anaoudegezh b., intentamant g., intetidigezh b., emskiant b., emouiziegezh b., ijin g. ; *es fehlt ihm an Urteilsvermögen*, berrboell eo, n'en deus tamm skiant varn, ur skiant verr a zen eo hennezh, hennezh a zo berr a spered (e spered, e skiant), sempl ha berrwel eo, hennezh a zo berrwelet da vat, divarn eo, berr eo ar vent a skiant roet dezhañ ; *Urteilsvermögen haben*, kaout skiant varn, bezañ ur perc'henn skiant, bezañ ur spered den eus an-unan, gwelet sklaer, bezañ ul lagad eeun a zen, na

vezañ e zaoulagad o rodellat en e c'hodell, bezañ un den a benn, bezañ un den a boell, bezañ un den a skiant, bezañ un den a ijin, bezañ ijinnet mat, na vezañ dall e saout, bezañ dibikous e zaoulagad, na vezañ pemoc'h e leue, bezañ lemm (eskuit, divorfil, diabaf, dibikous) e spered, bezañ ur skiant vat a zen, bezañ ur spered diabaf a zen, bezañ ur spered divorfil a zen.

Urtext g. (-es,-e) : mammskrid g., skrid kentañ g., skrid-orin g.

Urticaceen ls. : [louza.] urtikeyed ls.

Urtier n. (-s,-e) / **Urtierchen** n. (-s,-) : 1. [loen.] henloen g. ; 2. [bev.] protozoenn b. [*liester* protozoed], protist g. [*liester* protisted].

Urtikaria b. (-) : [mezeg.] terzhienn-linad b., terzhienn-skaot b., skaot g. ; *Urtikaria verursachend*, skaotus.

Urtrieb g. (-s,-e) : broud an anien g., luzad bondougel g.

urtümlich ag. : kentañ-holl, kentañ-kentañ, henaek, hendadel, ... a zo a-gozh, hen-, ... orin.

Urtümlichkeit b. (-) : henaegzh b., hendadelezh b.

Urtyp g. (-s,-en) : kentpatrom g., pimpatrom g.

Uruguay n. : Uruguay b.

Ururahn g. (-s/-en,-en) : tad-ioù g., tad-you g.

Ururahne b. (-,-n) : mamm-ioù b., mamm-you b.

ururalisch ag. : [yehz.] kentouralek ; *das Ururalische*, ar c'hentouraleg g.

Ururenkel g. (-s,-) : bugel-kuñv g., mab-kuñv g.

Ururgroßeltern ls. : tud-ioù ls., tud-you ls., tud-adkuñv ls.

Ururgroßmutter b. (-,-mütter) : mamm-ioù b., mamm-you b., mamm-adkuñv b.

Ururgroßvater g. (-s,-väter) : tad-ioù g., tad-you g., tad-adkuñv g.

Urvater g. (-s,-väter) : hendad g., kentañ tad g.

urväterlich ag. : eus mare hon hendadoù, eus an amzer vat a wechall.

Urväterzeit b. (-) : amzerioù kentañ-holl an denelezh ls.

urverwandt ag. : [yehz.] an hevelep orin dezho, an hevelep pennkef dezho, an hevelep gwrizienn dezho.

Urverwandtschaft b. (-,-en) : orin boutin g., boutinded an orin b.

Urvogel g. (-s,-vögel) : [henloen.] arc'haeopteriks g. [*liester* arc'haeopteriksed], arkaeopteriks g. [*liester* arkaeopteriksed].

Urvolk n. (-s,-völker) : pobl gentidik b., kentidien ls., henstuzidi ls.

Urwahl b. (-,-en) : goulenn ali ouzh an holl izili g., disentez izili an diaz dre votiñ b., disentez izili an diaz dre vouezhiañ b.

Urwahrheit b. (-,-en) : gwirionez diazez b.

Urwal g. (-s,-e) : [henloen.] henvorvil g.

Urwald g. (-s,-wälder) : 1. hengoad g., koadeg werch b., koadeg ouez b., koadeg kentidik b., janglenn b., koad-gouez g. ; 2. [rev, dre fent] gaol zu b.

Urwelt b. (-) : amzerioù mil gozh ls., ragistor g., kentved g.

urweltlich ag. : ragistorel, kentvedel, kozh-ebestel, kozh-Douar, kozh evel an Douar, kozh evel ar bed, kozh-Noe, kozh-gagn, mil gozh.

Urwerkzeug n. (-s,-e) : mammvenveg g.

Urwesen n. (-s,-) : 1. boud eus ar ragistor g., kentidik g. [*liester* kentidigien] ; 2. [preder.] pennaenn diazez b.

urwesenhaft ag. : diazez, kentañ-kentañ.

Urwort n. (-s,-wörter) : [yehz.] ger orin g., pennkef g., gwrizienn b.

urwüchsig ag. : 1. gwerc'h, chomet e gouezoni, chomet gouez, her ha taer, kentidik, naturel ; *urwüchsige Naturlandschaft*, natur werch b., natur ouez b., natur gentidik b. ; 2. diskramailh ; *eine urwüchsige Sprache*, komzoù diskramailh ls.

Urwüchsigkeit b. (-) : 1. gwerc'hted b., naturded b., rusted b., taerded b., gouezoni b. ; 2. [komzoù] diskramailherezh g.

Urzeit b. (-,-en) : amzerioù mil gozh ls., ragistor g., ragistorvezh g., kentved g. ; *seit Urzeiten*, abaoe ez eus koun, aba 'z eus koun, a-viskoazh, a-holl-viskoazh, dalc'hmat, a vepred, a-hed-ar-wech, evit ar wech, d'ar wech, a bep mare, a bep memor den / a bep amzer (Gregor), P. abaoe amzer an ebestel ; P. *vor Urzeiten*, meur a varc'had nav bloaz a zo.

urzeitlich ag. : kozh-ebestel, kozh-Douar, kozh evel an Douar, kozh evel ar bed, kozh-Noe, kozh-gagn, mil gozh, kentvedel.

Urzeugung b. (-) : *die Urzeugung*, ar genel emdarzh g., ar ganadur diwar netra g., an emgrou g.

Urzustand g. (-s,-zustände) : stad kentañ-holl b., kentstad b., gouezoni b. ; *im Urzustand sein*, bezañ en e stad kentañ, bezañ en e stad kentidik, bezañ chomet en e stad kentañ, bezañ chomet en e stad kentidik.

Urzweck g. (-s,-e) : pal kentañ-holl g.

USA ls. : [berradur evit **United States of America**] *die USA*, SUA ls., Stadoù-Unanet Amerika ls.

US-Amerikaner g. (-s,-) : Amerikan eus ar Stadoù-Unanet g., Stadunanad g. [*liester* Stadunaniz].

US-amerikanisch ag. : stadunanat.

Usance b. (-,-n) : [kenw.] arverioù kenwerzhel ls., boazioù kenwerzhel ls.

usancemäßig ag. : arver, standur, ordinal, evel kustum, hervez kustum, evel boaz.

USB-Anschluss g. (-es,-anschlüsse) : [stlenn.] porzh USB g.

USB-Massenspeicher g. (-s,-) / **USB-Speicherstick** g. (-s,-s) / **USB-Stick** g. (-s,-s) : [stlenn.] alc'hwez USB g.

USB-Stick-Ware b. (-,-s) : [stlenn.] meziant amloadus g.

Uschanka b. (-,-s) : [tog] chapka g. [*liester* chapkaoù].

User g. (-s,-) : 1. implijour g., implijer g., arveriad g. ; 2. bevezer drammoù g.

Userin b. (-,-nen) : 1. implijourez b., implijerez b., arveriaderez g. ; 2. bevezerez drammoù b.

Ustascha b. (-) : [istor] oustachied ls.

Usur b. (-,-en) : [mezeg.] uzadur g., uz g.

Usurpation b. (-,-en) : [gwir] alouberezh g., aloubadur g., skraperezh g., treuzpiaouañ g.

Usurpator g. (-s,-en) : aloubet g., skrapet g., treuzpiaouet g.

Usurpatorin b. (-,-nen) : alouberez b., skraperez b., treuzpiaouerez b.

usurpatorisch ag. : ... aloubiñ, ... aloubet.

usurpieren V.k.e. (hat usurpiert) : aloubiñ, skrapet, treuzpiaouañ.

Usurpierung b. (-,-en) : alouberezh g., aloubadur g., skraperezh g., treuzpiaouañ g.

Usus g. (-) : boaz g./b. ; *das ist hier so Usus*, e-giz-se (evel-se) e vez kont du-mañ.

usw. : [berradur evit **und so weiter**] h.a., hag all, hag e-se, ha kement tra 'zo c'hoazh, ha kement tra 'zo holl, ha kement tra 'zo tout, ha kement a zo, ha kement a vez, ha me oar me, ha n'ouzon dare, hag ar rest, ha n'ouzon pet all, ha pet tra-holl, ha traoù evel-se, hep komz eus mil dra all.

U-Tal n. (-s,-täler) : [douarouriezh] komm skornredel g., traoñienn skornredel b.

Utensil n. (-s, Utensilien) : benveg g., traol g. [*liester* traoloù] ; *Utensilien*, maneroù ls., manerioù ls., binvioù ls., binviaoù ls., listri ls., reizhoù ls., adreizhoù ls., rikoù ls., klavioù ls., prestoù ls., dafaroù ls., traolioù ls., [gwashaus] bernailh g. ; *liturgische Utensilien*, reizhoù oferenniñ ls. ; *Küchenutensilien*, prestoù kegin ls., armoù kegin ls., orselioù ls., urselioù ls., lestroù kegin ls., listri kegin ls., restoù-kegin ls., reizhoù-kegin ls., stalikerezh g.

uterin ag. : a-berzh mamm ; *uterine Deszendenz*, maberezh mammlignezel g.

Uterus g. (-, Uteri) : [korf.] krozh b., mammoù g., mammog g., mammenn b., mamm b.

Uterus- : *sellit ouzh Gebärmutter*.

utilitär ag. : [preder.] lazek.

Utilitarier g. (-s,-) : [preder.] talvoudelour g., lazegour g.

utilitarisch ag. : [preder.] talvoudelour, lazegour.

Utilitarismus g. (-) : [preder.] lazegouriezh b., talvoudelouriezh b. ; *altruistischer Utilitarismus*, talvoudelouriezh hentezkarour b. ; *hedonistischer Utilitarismus*, talvoudelouriezh emgar b.

Utilitarist g. (-en,-en) : [preder.] talvoudelour g., lazegour g.

utilitaristisch ag. : [preder.] talvoudelour, lazegour.

Utility n. (-, Utilities) : [stlenn.] maveg g., eilad g.

Utopie b. (-,-n) : 1. [Thomas More] Utopia b. ; 2. utopienn b., sorc'henn b., sorc'hennad b., rambre g. ; 3. utopiezh b.

utopisch ag. : utopek, sorc'hennek.

Utopist g. (-en,-en) : utopour g., hunvreer g.

utopistisch ag. : utopour.

Utraquismus g. (-) : [relij., istor] daouspezouriezh b.

Utraquist g. (-en,-en) [Kalixtiner / Kelchner] : [relij., istor] daouspezour g. [*liester* daouspezourien].

utraquistisch ag. : [relij., istor] daouspezour.

Utriculus prostaticus g. (- -) : [korf.] krozhig ar raksavenn b. ; *Makula des Utriculus*, brizhenn ar grozhig b.

u.U. : [*berradur evit unter Umständen*] marteze, marse, emichañs, moarvat, diouzh an dro, diouzh ma vo tro, diouzh ma vo, diouzh ma ve, diouzh ma vo kont, diouzh ma tegouezho, hervez ma tegouezho, hervez ma tegouezho ar bed, diouzh an darvoudoù, hervez ma troio ar stal, hervez stad an traoù, e troioù 'zo, e degouezhioù 'zo.

U-Umlaut g. (-s,-e) : [yezh.] U daoubik warnañ g., u daoubik warnañ g., U-Umlaut g., u-Umlaut g.

UV : [*berradur evit ultraviolet*] dreistmouk.

u.v.a. / u.v.a.m. : [*berradur evit und vieles andere / und vieles andere mehr*] ha kement tra 'zo c'hoazh, ha kement tra 'zo holl, ha kement a zo, ha me oar me, ha n'ouzon dare, hag ar rest, ha n'ouzon pet all, ha pet tra-holl, ha traoù evel-se, hep komz eus mil dra all.

U.v.D. : [*berradur evit Unteroffizier vom Dienst*] isofiser e karg g., isofiser ouzh servij g., isofiser diouzh tro g.

Uvula b. (-, Uvulæ) : [mezeg.] hugenn b., huged g., hugedenn b., ankoue g. ; *die Uvula betreffend*, hugennek, ... an hugenn.

uvular ag. : [yezh.] kraoñennek, kraoñek, rastellet, kabouilh, rizet, ris, rollet.

Ü-Wagen g. (-s,-) : [*berradur evit Übertragungswagen*] [skingomz] karr darouezañ g., karr skingas g.

Uwe g. : Uwe g.

Uz g. (-es,-e) / **Uzerei** b. (-,-en) : taol-bourd g., farsadenn b., bourd g., noualantez b.

uzen V.k.e. (hat geuzt) : P. *jemanden uzten*, flemmañ u.b. diwar farsal, flemmañ u.b. dre zejan, flemmañ u.b. dre c'hodis, ober fent gant u.b., ober anezhi gant u.b., c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., drouk'hoapaat u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogeal) u.b., godisal u.b., dejanal gant u.b., dejanal ouzh u.b., kemer dihued gant u.b., kaout un taol c'hoarzhin diwar-goust u.b., ober an diod gant u.b., ober ar sod gant u.b., diodiñ u.b., defoeiañ u.b., ober foei d'u.b., godisal diwar-goust u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., c'hoari al lu gant u.b., ober ar

Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an hegal ouzh u.b., ober an hegal gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, chigardiñ, ereziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b.